

မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး

ညောင်ဦးမြို့နယ်

သဲပြင်တောရွာ၊ ရွာရှေ့ကျောင်းမှ

ရရှိသော ပေမူ

သာရတ္ထဋီကာနိဿယ

ပဌမပါရာဇိကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ဒုတိယပါရာဇိကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

အရှင်ပညိဿရ

နိကာယ်စာသင်တိုက်

ဒဂုံမြို့သစ်(ကောင်ပိုင်း)မြို့နယ်

ရန်ကုန်မြို့

စိစဉ်ပူဇော်အပ်ပါသည်။

သာသနာတော်နှစ်

ကောဇာသက္ကရာဇ်

ခရစ်နှစ်

၂၅၅၅

၁၃၇၃

၂၀၁၁

မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး

ညောင်ဦးမြို့နယ်

သဲပြင်တောရွာ၊ ရွာရှေ့ကျောင်းမှ

ရရှိသော ပေမူ

သာရတ္ထဋီကာနိဿယ

ပဌမပါရာဇိကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

ဒုတိယပါရာဇိကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာ

အရှင်ပညိဿရ

နိကာယ်စာသင်တိုက်

ဒဂုံမြို့သစ်(ကောင်ပိုင်း)မြို့နယ်

ရန်ကုန်မြို့

စိစဉ်ပူဇော်အပ်ပါသည်။

သာသနာတော်နှစ်

ကောဇာသက္ကရာဇ်

ခရစ်နှစ်

၂၅၅၅

၁၃၇၃

၂၀၁၁

သာရတ္ထဒီပနိဋီကာ နိဿယသစ်

(က)

မာတိကာ

၁။ ပဌမ ပါရာဇိက

စဉ်		ဋီကာ	နိဿယ
၁။	သုဒိန္နဘာဏဝါရဝဏ္ဏနာ	၁	၁
၂။	မက္ခဋိဝတ္ထိကထာဝဏ္ဏနာ	၃၉	၁၁၀

သန္တတဘာဏဝါရ

၃။	ဝဇီပုတ္တကဝတ္ထဝဏ္ဏနာ	၄၃	၁၂၂
၄။	စေတုဗ္ဗိဓမ္မိနယကထာဝဏ္ဏနာ	၄၄	၁၂၆
၅။	ဘိက္ခုပဒဘာဇနိယဝဏ္ဏနာ	၅၀	၁၄၂
၆။	သိက္ခာသာဇိဝပဒဘာဇနိယဝဏ္ဏနာ	၅၈	၁၆၆
၇။	သိက္ခာပစ္စက္ခာဝိဘင်္ဂဝဏ္ဏနာ	၆၄	၁၈၄
၈။	မူလပညတ္တိဝဏ္ဏနာ	၈၂	၂၃၁
၉။	အနုပညတ္တိဝဏ္ဏနာ	၈၄	၂၃၈
၁၀။	ပဌမစေတုက္ကကထာဝဏ္ဏနာ	၈၇	၂၄၇
၁၁။	ဒကုနသတ္တတိ ဒွိသတ စေတုက္ကကထာဝဏ္ဏနာ	၈၉	၂၅၁
၁၂။	သန္တတစေတုက္က ဘေဒကထာဝဏ္ဏနာ	၉၂	၂၆၀
၁၃။	ကပေဓတ္ထိကာဒိ စေတုက္ကဘေဒကထာဝဏ္ဏနာ	၉၃	၂၆၃

(ခ)

သာရတ္ထဒီပနီဋီကာ နိဿယသစ်

မဉ်		ဋီကာ	နိဿယ
၁၄။	အာပတ္တာနာပတ္တိဝါရဝဏ္ဏနာ	၉၄	၂၆၄
၁၅။	ပကိဏ္ဍကကထာဝဏ္ဏနာ	၉၄	၂၆၆
၁၆။	ဝိနိတဝတ္ထဝဏ္ဏနာ	၉၉	၂၈၀

၂။ ဒုတိယ ပါရာဇိက

၁၇။	ဓနိယဝတ္ထဝဏ္ဏနာ	၁၁၂	၃၁၆
၁၈။	ပါဠိမုတ္တကဝိနိစ္ဆယဝဏ္ဏနာ	၁၁၉	၃၃၇
၁၉။	ပဒဘာဇနိယဝဏ္ဏနာ	၁၂၃	၃၅၀
၂၀။	ပဗ္ဗဝိသတိအဝဟာရကထာဝဏ္ဏနာ	၁၂၈	၃၆၂
၂၁။	ဘူမဋ္ဌကထာဝဏ္ဏနာ	၁၃၁	၃၇၄
၂၂။	အာကာသဋ္ဌကထာဝဏ္ဏနာ	၁၃၉	၃၉၆
၂၃။	ဝေဟာသဋ္ဌကထာဝဏ္ဏနာ	၁၃၉	၃၉၇
၂၄။	ဥဒကဋ္ဌကထာဝဏ္ဏနာ	၁၄၀	၃၉၈
၂၅။	နာဝဋ္ဌကထာဝဏ္ဏနာ	၁၄၁	၄၀၁
၂၆။	ယာနဋ္ဌကထာဝဏ္ဏနာ	၁၄၂	၄၀၃
၂၇။	ဘာရဋ္ဌကထာဝဏ္ဏနာ	၁၄၂	၄၀၅
၂၈။	အာရာမဋ္ဌကထာဝဏ္ဏနာ	၁၄၃	၄၀၆
၂၉။	ဝိဟာရဋ္ဌကထာဝဏ္ဏနာ	၁၄၄	၄၀၈
၃၀။	ခေတ္တဋ္ဌကထာဝဏ္ဏနာ	၁၄၄	၄၀၉
၃၁။	ဝတ္ထုဋ္ဌကထာဝဏ္ဏနာ	၁၄၅	၄၁၃
၃၂။	ဝါမေဋ္ဌကထာဝဏ္ဏနာ	၁၄၅	၄၁၃

သာရတ္ထဒီပနီဋီကာ နိဿယသစ်

(၈)

စဉ်		ဋီကာ	နိဿယ
၃၃။	အရညဌကထာဝဏ္ဏနာ	၁၄၆	၄၁၃
၃၄။	ဥဒကကထာဝဏ္ဏနာ	၁၄၇	၄၁၆
၃၅။	ဒန္တပေါနကထာဝဏ္ဏနာ	၁၄၇	၄၁၈
၃၆။	ဝနပ္ပတိကထာဝဏ္ဏနာ	၁၄၈	၄၁၉
၃၇။	ဟရဏကထာဝဏ္ဏနာ	၁၄၈	၄၂၀
၃၈။	ဥပနိဓိကထာဝဏ္ဏနာ	၁၄၉	၄၂၂
၃၉။	သုက္ခယာတကထာဝဏ္ဏနာ	၁၅၂	၄၃၁
၄၀။	ပါဏကထာဝဏ္ဏနာ	၁၅၃	၄၃၆
၄၁။	အပဒကထာဝဏ္ဏနာ	၁၅၄	၄၃၈
၄၂။	ဝေတုပ္ပဒကထာဝဏ္ဏနာ	၁၅၄	၄၃၈
၄၃။	ဩဏိရက္ခကထာဝဏ္ဏနာ	၁၅၅	၄၃၉
၄၄။	သံဝိဒါဝဟာရကထာဝဏ္ဏနာ	၁၅၅	၄၄၀
၄၅။	သင်္ကေတကမ္မကထာဝဏ္ဏနာ	၁၅၆	၄၄၄
၄၆။	နိမိတ္တကမ္မကထာဝဏ္ဏနာ	၁၅၇	၄၄၅
၄၇။	အာဏတ္တိကထာဝဏ္ဏနာ	၁၅၇	၄၄၇
၄၈။	အာပတ္တိဘေဒဝဏ္ဏနာ	၁၅၈	၄၅၁
၄၉။	အနာပတ္တိဘေဒဝဏ္ဏနာ	၁၅၉	၄၅၂
၅၀။	ပကိဏ္ဏကထာဝဏ္ဏနာ	၁၆၀	၄၅၄
၅၁။	ဝိနိတဝတ္ထုဝဏ္ဏနာ	၁၆၀	၄၅၅
၅၂။	အနုသာသနီကထာဝဏ္ဏနာ	၁၆၉	၄၈၁

မာတိကာပြီး၏။

သာသနာတော်ကွယ်ပျောက်ကြောင်း
တရားငါးပါး

“အင်္ဂုတ္တရနိကာယ စတုတ္ထပဏ္ဏာသက သဒ္ဓမ္မဝဂ္ဂ
ပဌမသဒ္ဓမ္မသမ္မောသသုတ္တ”

အင်္ဂုတ္တိရ်လံ၊ သာသနာကွယ်ကြောင်း၊
တရားပေါင်းကား၊ ရံဟန်းများတို့၊ တရားမနာ၊
တပေမသင်၊ နှုတ်တွင်မဆောင်၊ သိအောင်မပြု၊
ဓမ္မာနုဓမ္မတ်၊ ပဋိပတ်ကွာ၊ ဤငါးဖြာတည်း။

~~~~~

“အင်္ဂုတ္တရနိကာယ စတုတ္ထပဏ္ဏာသက သဒ္ဓမ္မဝဂ္ဂ
ဒုတိယသဒ္ဓမ္မသမ္မောသသုတ္တ”

ထဝါထို့ပြင်၊ စာသင်ပယ်လျော၊ ကျယ်မဟောကြ၊
ကျယ်မချနှင့်၊ ကျယ်စွာပအံ၊
မကြံမစည်၊ ဤငါးမည်တည်း။

~~~~~

“အင်္ဂုတ္တရနိကာယ စတုတ္ထပဏ္ဏာသက သဒ္ဓမ္မဝဂ္ဂ
တတိယသဒ္ဓမ္မသမ္မောသသုတ္တ”

ဝါတနည်းမှာ၊ အကွရာပုဒ်ပျက်၊ လေ့ကျက်သင်ကြ၊
ဒုဗ္ဗစမူ၊ စာချသူရှား၊ လာဘ်များအောင်ဖန်၊
ခိုက်ရန်ကွဲပြား၊ ဤငါးပါးသည်၊
ဘုရားသာသနာ၊ ကွယ်ကြောင်းတည်း။

~~~~~

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ

ဝိနယ ပိဋက
သာရတ္ထဒီပနီဋီကာ
ဒုတိယော ဘာဂေါ
ပါရာဇိကကဏ္ဍ

၁။ ပုဗ္ဗမပါရာဇိက သုဒ္ဓိန္ဒဘာဏဝါရ ဝဏ္ဏနာ

၂၄။ အနုပဒဝဏ္ဏန္တိ=ပဒံ ပဒံ=ပုဒ်တိုင်းပုဒ်တိုင်း၊ ပဋိဝဏ္ဏနံ=ဖွင့်ဆို
ပြခြင်းတည်း၊ ဝါ=တနည်းကား၊ ပဒါနုဏ္ဏမေန=ပုဒ်တို့၏အစဉ်အားဖြင့်၊ ဝဏ္ဏနံ=
ဖွင့်ဆိုပြခြင်းတည်း၊ ဘဏ္ဍပယောဇန၊ ဥဒ္ဓါရ၊ သာရဏာဒိနာ ကိစ္စေနာတိ
ဧတ္ထ=ဘဏ္ဍပယောဇန၊ ဥဒ္ဓါရ၊ သာရဏာဒိနာ ကိစ္စေနာတိ ဧတ္ထ ဧတေသု
ပဒေသု=ဘဏ္ဍပယောဇနပုဒ်၊ ဥဒ္ဓါရပုဒ်၊ သာရဏာဒိနာကိစ္စေန အစရှိကုန်
သောပုဒ်တို့၌၊ ဝိက္ကာယိကဘဏ္ဍဿ=ရောင်းအပ်သော ဥစ္စာဘဏ္ဍာကို၊ ဝိက္ကိ-
ဏနံ=ရောင်းခြင်းသည်၊ ဘဏ္ဍပယောဇနံ=မည်၏၊ ဒါတံ=ပေးခြင်းငှာ၊ သင်္ကေတိ-
တေ=သတ်မှတ်ချိန်းဆိုအပ်သော၊ ဒီဝသေ=နေရက်၌၊ ဂန္ဓာ=သွား၍၊ ဂဟဏံ=
ပူးခြင်းသည်၊ ဥဒ္ဓါရော=မည်၏၊ “အသုကသ္မိံ ဒီဝသေ=ဤမည်သောနေရက်၌၊
ဒါတပွံ= ပေးအပ်၏”၊ ဣတိ=ဤသို့၊ သတုပ္ပါဒနံ=သတိကို ဖြစ်စေခြင်းသည်၊
သာရဏံ=မည်၏၊ စတုဗ္ဗိဓာယာတိ=ကား၊ ခတ္တိယ၊ ဗြာဟ္မဏ၊ ဂဟပတိ၊
သမဏာနံ=မင်း၊ ပုဏ္ဏား၊ သူဌေးသူကြွယ်၊ ရဟန်းတို့၏၊ ဝသေန=အစွမ်းအား
ဖြင့်၊ စတုဗ္ဗိဓာယ=လေးပါးအပြားရှိသော၊ ဝါ=တနည်းသော်ကား၊ ဘိက္ခု၊ ဘိက္ခုနီ၊
ဥပါသက၊ ဥပါသိကာနံ=ရဟန်းယောက်ျား၊ ရဟန်းမိန်းမ၊ ဥပသကာ၊ ဥပသကီ
တို့၏၊ ဝသေန=အားဖြင့်၊ စတုဗ္ဗိဓာယ=လေးပါးအပြားရှိသော၊ ဒီသ္မာနဿ
ဧတဒဟောသိတိ=ကား၊ ဟေတု အတ္ထေ=ဟိတိအနက်တည်း၊ အယံ “ဒီသ္မာ-
န”သဒ္ဓေါ=ဤ“ဒီသ္မာန”သဒ္ဓါသည်၊ အသာမာနကတ္ထုကော=မတူသောကတ္တာ
ရှိ၏၊ “ပုဂ္ဂလဿ= အား၊ ယာတံ=ထောပတ်ကို၊ ပိဝိတွာ ပိဝနတော=သောက်
ခြင်းကြောင့်၊ ဗလံ=ခွန်အားဗလသည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏၊ ပုဂ္ဂလဿ=အား၊
သိဟံ=ခြင်္သေ့ကို၊ ဒီသ္မာန ဒဿနတော=တွေ့မြင်ရခြင်းကြောင့်၊ ဘယံ=ကြောက်

သာရတ္ထဒီပနီဋီကာ နိဿယသစ်

ခြင်းသည်၊ ဟောတိ၏။ က္ကတိ ယထာ-ဤသည်တို့ ကဲ့သို့တည်း၊ တထာ
တံ ဝစနံ-ထိုစကားသည်၊ ဟိ သစ္စံ-မှန်လှပေ၏၊ ဒဿန ကာရဏာ-မြင်ရ
ခြင်းကြောင့်၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ ပရိဝိတက္ကနံ-အကြံအစည်သည်၊ အဟောသိ-ဖြစ်
ပြီ၊ ဧတ္ထ ဧတသ္မိံ ဌာနေ-ဤအရာဌာန၌၊ “ဘဗ္ဗကုလ ပုတ္တဿာ”တိ-ဟူ၍၊
ကိဉ္ဇုပိ ဂုတ္တံ-အကယ်၍ကား ဟောတော်အပ်ပါပေ၏၊ တထာပိ-ထိုသို့ပင်
ဟောတော်အပ်ပါသော်လည်း၊ ဥပနိဿယသမ္ပန္နဿာပိ-ဥပနိဿယနှင့်ပြည့်
စုံသည်လည်းဖြစ်သော၊ (ဝါ) မှီရာအကြောင်းတရားနှင့် ပြည့်စုံသည်လည်း
ဖြစ်သော၊ အဇာတသတ္တုနော ဝိယ-အဇာတသတ်မင်းကဲ့သို့၊ အန္တရာယော-
မဂ်+ဖိုလ်၏အန္တရာယ်သည်၊ ဘဝဿတိ-ဖြစ်လတ်၊ က္ကတိ-ဤသို့၊ က္ကမဿ
ဧတရဿာပိ-ဤရှင်သုဒ္ဓိန်မထရ်၏လည်း၊ ကတပါပကမ္မဗူလဝိပ္ပဋိသာရဝသေ-
န-ပြုအပ်သောအကုသိုလ်ကံမူလ၌ နှလုံးသွင်း မသာယာသည်၏ အဖြစ်
ကြောင့်၊ အဓိဂမန္တရာယော-ရအပ်သော မဂ်၊ဖိုလ်အထူး၏ အန္တရာယ်သည်၊
အဟောသိ-ဖြစ်ပြီ၊ က္ကတိ-ဤသို့၊ ဝဒန္တိ-ဆိုကြကုန်၏။

ယေသံ ပုဂ္ဂလာနံ-တို့အား၊ မဂ္ဂဖလာနံ-မဂ်ဖိုလ်တို့၏၊ ဥပနိဿယော-
မှီရာအကြောင်းတရားသည်၊ အတ္ထိ-ရှိ၏၊ ဗုဒ္ဓါနံ-မြတ်စွာဘုရားတို့၏၊ သမ္မုခိ-
အာရောပိ-မျက်မှောက်၏အဖြစ်၌လည်း၊ တေသံ ပုဂ္ဂလာနံ-ထိုမဂ်၊ဖိုလ် ဟူ
သော မှီရာအကြောင်းရှိကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား၊ အန္တရာယော-မဂ်၊ဖိုလ်၏
အန္တရာယ်သည်၊ ဟောတိ ကိံ ပန-ဖြစ်လေသလော ?၊ က္ကတိ အယံ-ဤသည်
ကား၊ ပုစ္ဆာ-အမေးတည်း၊ အာမ ဟောတိ-ရှိသည်မှန်ပါ၏၊ ပန တထာပိ-
ထိုသို့ပင် ရှိသည်မှန်ပါသော်လည်း၊ ဗုဒ္ဓေ-တို့ကို၊ ပဋိစ္စ-စွဲမှီ၍၊ အဓိဂမန္တရာ-
ယော-ရအပ်သော မဂ်၊အဖိုလ်အထူး၏ အန္တရာယ်သည်၊ န အဟောသိ-
ဖြစ်သည်မဟုတ်၊ တထာ တံ ဝစနံ-ထိုစကားသည်၊ ဟိ ယုတ္တံ-သင့်မြတ်လှ
ပေ၏၊ ဗုဒ္ဓါ- တို့သည်၊ ပရေသံ-သူတပါးတို့၏၊ မဂ္ဂဖလာဓိဂမာယ-မဂ်၊ဖိုလ်ကို
ရခြင်းနှင့် ဥဿာဟဇာတာ-အားထုတ်ခြင်းဖြစ်ကြကုန်သည်၊ တတ္ထ တာယ
မဂ္ဂဖလာဓိဂမာယ-ထိုမဂ်၊ဖိုလ်ကိုရခြင်း၌၊ နိရန္တရံ-မပြတ်မလတ်၊ ယုတ္တ ပယုတ္တာ
စဝ-အားထုတ်ကုန်သည်သာလျှင်၊ (ဝါ) အားထုတ်ခြင်းနှင့်ယှဉ်ကုန်သည်သာ
လျှင်၊ ဟောန္တိ-ဖြစ်ကုန်၏၊ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ တေ ဗုဒ္ဓေ-တို့ကို၊ ပဋိစ္စ-စွဲမှီ
ကုန်၍၊ တေသံ ပုဂ္ဂလာနံ-ထိုမဂ်၊ဖိုလ်ဟူသော မှီရာအကြောင်းတရားရှိကုန်

သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား၊ အန္တရာယော-မဂ်၊ဖိုလ်ကိုရခြင်း၏ အန္တရာယ်သည်၊ န
ဟောတိ-မဖြစ်၊ အထ ခေါ-စင်စစ်သော်ကား၊ ကိရိယာပရိဟာနိယာ ဝါ-
အမူအရာကိရိယာ၏ ဆုတ်ယုတ်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ ပါပမိတ္တတာယ
ဝါ-မကောင်းသော အဆွေခင်ပွန်းမိတ်ဆွေတို့နှင့် ပေါင်းသင်းဆက်ဆံခြင်းရှိ
သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ အန္တရာယော-မဂ်၊ဖိုလ်ကို ရခြင်း၏
အန္တရာယ်သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ ကိရိယာပရိဟာနိ စ-အမူအရာကိရိယာ၏
ဆုတ်ယုတ်ခြင်းသည်လည်း၊ ဒေသကဿ ဝါ-ဒေသကပုဂ္ဂိုလ်၏လည်းကောင်း၊
ဟဿေဝ ပုဂ္ဂလဿ-ထိုဒေသက ပုဂ္ဂိုလ်၏သာလျှင်၊ တဇ္ဇပယောဂါဘာဝ-
တော-သင့်လျော်လျောက်ပတ်သော လုလ္လပယောဂ၏ မရှိသည်၏ အဖြစ်
ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-သိအပ်ကုန်၏၊ ပန-ဆက်၍ ဆိုဦးအံ့၊ ဧတ္ထ
ဧတသ္မိံ ဌာနေ-ဤအရာဌာန၌၊ ဒေသကဝသေန-ဒေသကပုဂ္ဂိုလ်၏ အစွမ်း
အားဖြင့်၊ ပရိဟာနိ-ဆုတ်ယုတ်ခြင်းကို၊ သာဝကာနံ-သာဝကတို့၏၊ ဝသေ-
နေဝ-အစွမ်းအားဖြင့်သာလျှင်၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-သိအပ်ကုန်၏၊ ဗုဒ္ဓါနံ-တို့၏၊ ဝသေ-
န-အားဖြင့်၊ ပရိဟာနိ-ဆုတ်ယုတ်ခြင်းကို၊ န ဝေဒိတဗ္ဗာ-မသိအပ်ကုန်၊ တထာ
တံ ဝစနံ-ထိုစကားသည်၊ ဟိ သစ္စံ-မှန်ကန်လှပေ၏၊ ဓမ္မသေနာပတိ-တရား
စစ်သူကြီးဖြစ်သော ရှင်သာရိပုတ္တရာသည်၊ ဓနဉ္စာနိယဿ-“ဓနဉ္စာနိယ”
အမည်ရှိသော၊ ဗြာဟ္မဏဿ-ပုဏ္ဏားအား(ဝါ)၏၊ အာသယံ-အလိုဆန္ဒကို၊
ဥ တ္တာ-သိ၍၊ ဓမ္မံ-ကို၊ ဒေသယိဿ-ဟောပြီ၊ ဗြာဟ္မဏော-“ဓနဉ္စာနိယ”
အမည်ရှိသောပုဏ္ဏားသည်၊ သောတာပနော-သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အဘ-
ဝိဿ-ဖြစ်နိုင်ရာ၏၊ တာဝ-ပါပမိတ္တမှ ရှေးဦးစွာ၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ ဒေသကဿ-
ဒေသကပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဝသေန-အားဖြင့်၊ ကိရိယာပရိဟာနိယာ-ပြုလုပ်ခြင်း အမူ
အရာကိရိယာ၏ ဆုတ်ယုတ်ခြင်းကြောင့်၊ အန္တရာယော- မဂ်၊ဖိုလ်၏အန္တရာယ်
သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ ပေသော-ကျွန်ဖြစ်သော၊ ဟတ္ထာရောဟပုတ္တော-
“ဟတ္ထာရောဟပုတ္တ”အမည်ရှိသောသူသည်၊ ဘဂဝတော-၏၊ သမ္ပုခါ-မျက်
မှောက်တော်၌၊ ဓမ္မံ-တရားတော်ကို၊ သုဏန္တော-နာယူလျက်၊ မုဟုတ္တံ-တစ်
မုဟုတ် မျှ၊ သစေ နိသီဒေယျ-အကယ်၍ထိုင်ငြားအံ့၊ ယာဝ-အကြင်မျှလောက်၊
ကဿ- ကျွန်ဖြစ်သော “ဟတ္ထာရောဟပုတ္တ”အမည်ရှိသောသူအား၊ ဘဂ-
ဝါ-သည် အတ္တန္တပါဒိကေ-အတ္တန္တပ အစရှိကုန်သော၊ (ဝါ) မိမိကိုယ်ကို ပူပန်

မေကဏ်သော ပုဂ္ဂိုလ်အစရှိကုန်သော၊ ပုဂ္ဂလေ•တို့ကို၊ ဝိတ္တာရေန•အကျယ်
အားဖြင့်၊ ဝိဘဇိတွာ•ဝေဖန်ပိုင်းခြားတော်မူ၍၊ ဒေသေတိ•ဟောတော်မူ၏။
သောတာပတ္တိဖလေန•သောတာပတ္တိဖိုလ်နှင့်၊ သံယုတ္တော•ယှဉ်သည်၊ အဘ-
ဝိဿ•ဖြစ်နိုင်ရာ၏။ ဧဝံ•ဤသို့လျှင်၊ ပုဂ္ဂလဿ•၏၊ ဝသေန•အားဖြင့်၊ ကိရိ-
ယာ ပရိဟာနိယာ•အမှုအရာကိရိယာ၏ ဆုတ်ယုတ်ခြင်းကြောင့်၊ အန္တရာ-
ယော•စွာန်+ မဂ်+ဖိုလ်၏ အန္တရာယ်သည်၊ ဟောတိ နာမ•ဖြစ်သည် မည်၏။
တထာ တံ ဝစနံ•ထိုစကားသည်၊ ဟိ သစ္စံ•မှန်၏၊ ဣမဿ ဥပါသကဿ•
ဤကျွန်ုပ်ဖြစ်သော “ဟတ္ထာရောဟပုတ္တ”အမည်ရှိသော ဥပါသကအား၊ ကိရိ-
ယာ ပရိဟာနိ•သည်၊ ဇာတာ•ဖြစ်၏၊ ကသ္မာ•အဘယ်ကြောင့်၊ ဣမဿ ဥပါ-
သကဿ•အား၊ ကိရိယာပရိဟာနိ•သည်၊ ဇာတာ•ဖြစ်သနည်း၊ အပရိနိဋ္ဌိတာ-
ယ•အပြီးအဆုံးသို့ မရောက်သေးသော၊ ဒေသနာယ•တရားဒေသနာတော်
၌၊ (ဒေသနာယ•သည်၊ အပရိနိဋ္ဌိတာယ•အပြီးအဆုံးသို့ မရောက်သေးမှီ)၊
ဥပဋ္ဌဟိဟ္မာ•ထ၍၊ ပက္ကန္တတ္တာ•ဖဲသွားသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဣမဿ ဥပါ-
သကဿ•အား၊ ကိရိယာပရိဟာနိ•သည်၊ ဇာတာ•ဖြစ်၏၊ အဇာတသတ္တု•အ-
ဇာတသတ် အမည်ရှိသောမင်းသည်၊ ဒေဝဒတ္တဿ•ရှင်ဒေဝဒတ်၏၊ ဝစနံ•
စကားကို၊ ဂဟေတွာ•နာယူ၍၊ (ဂါ) နားထောင်၍၊ ပိတုယာတကမ္ပံ•အဖရင်း
ကို သတ်ခြင်းဟူသော ပိတုယာတကံကို၊ သစေ နာကရိဿ•အကယ်၍မပြု
ငြားအံ့၊ သာမညဖလသုတ္တကထိတဒိဝသေ•သာမညဖလသုတ္တန် ဒေသနာ
တော်ကို ဟောတော်မူသောနေ့၌၊ သောတာပန္နော•သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊
အာဟာပိဿ•ဖြစ်နိုင်ရာ၏၊ တဿ•ထိုရှင်ဒေဝဒတ်၏၊ ဝစနံ•စကားကို၊ ဂဟေ-
တွာ•နာယူ၍၊ (ဂါ) နားထောင်၍၊ ပိတုယာတကမ္ပဿ•အဖရင်းကိုသတ်ခြင်း
ဟူသော ပိတုယာတကံကို၊ ကတတ္တာ ပန•ပြုအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်ကား၊
အဇာတသတ္တု•အဇာတသတ်မင်းသည်၊ သောတာပန္နော•သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်
သည်၊ နာဟောသိ•မဖြစ်၊ ဧဝံ တထာ•ထိုအတူ၊ ပါပမိတ္တတာယ•ယုတ်မာသော
အဆွေခင်ပွန်းရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ အန္တရာယော•စွာန်+မဂ်+ဖိုလ်၏ အန္တ-
ရာယ်သည်၊ ဟောတိ•ဖြစ်၏၊ သုဒ္ဓိန္နဿပိ•ရှင်သုဒ္ဓိန်အားလည်း၊ ပါပမိတ္တ-
ဝသေန•ယုတ်မာသော အဆွေခင်ပွန်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်၊ အန္တရာယော•သည်၊
အဟောသိ•ဖြစ်ပြီ၊ ဣတိ•ဤသို့၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ•မှတ်သားအပ်၏၊ ဟိ ယုတ္တံ•ထိုစကား

သင့်စွ၊ တေန သုဒိန္နေန-ထိုရှင်သုဒိန်သည်၊ မာတာပိတူနံ-အမိအဘတို့၏၊
 ဝစနံ-ကို၊ ဂဟေတွာ-ယူ၍၊ (ဝါ) နားထောင်၍၊ ပုရာဏဒုတိယိကာယ-ရှေးက
 ပျော်ပေါင်း ဇနီးမယားဟောင်း၌၊ (ပုရာဏဒုတိယိကာယ-၏၊ ပသာဝမဂ္ဂေ-
 ပသာဝမဂ်၌)၊ မေထုနဓမ္မော-ဆန္ဒ+ရာဂတူမျှကြသည့် မိန်းမယောက်ျားနှစ်ဦး
 သားတို့၏ ဥစ္စာဖြစ်သော မေထုန်အကျင့်ကို၊ ပဋိသေဝိတော=မှီဝဲအပ်သည်၊
 ဟံဒိ နာဘဝိဿ-အကယ်၍မဖြစ်ငြားအံ့၊ တံမူလဝိပဋိသာရဝသေန-ထိုမေထုန်
 မှီဝဲခြင်း-ဟူသော အကုသိုလ်မူလ၌ နှလုံးမသွင်းသောအားဖြင့်၊ အဓိဂမန္တရာ-
 ယော-ဈာန်+မဂ်-ဖိုလ်၏အန္တရာယ်သည်၊ န အဘိဝိဿ-မဖြစ်ရာ။

ယန္တူနာတိ-“ယန္တူန”ဟူသည်ကား၊ ပရိဝိတက္ကနတ္ထေ-အကြံအစည်ကို
 ပြုသောအနက်၌၊ ပဝတ္ထော-ဖြစ်သော၊ နိပါတော=နိပါတ်ပုဒ်တည်း၊ ဣတိ
 တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ “ပရိဝိတက္ကဒဿနမေတ”န္တိ-ဟူ၍၊ အာဟ=ဆိုပြီး၊ ဟိ
 သစ္စံ-မှန်၏၊ “ဓမ္မံ သုဏေယျ”န္တိ-“ဓမ္မံ သုဏေယျ”ဟူသော၊ ကိရိယာပဒေန-
 ကိရိယာပုဒ်ဖြင့်၊ ဝုစ္စမာနော ဧဝ=ဆိုအပ်သည်ရှိသော်သာလျှင်၊ အတ္ထော-
 အနက်ကို၊ “ယန္တူနာ”တိ နိပါတပဒေန-“ယန္တူန”ဟူသောနိပါတ်ဖြင့်၊ ဇောတိ-
 ယတိ-ထွန်းပြစေအပ်၏၊ အဟံ-ငါသည်၊ ဓမ္မံ-တရားကို၊ သုဏေယျ=နာယူ
 ရပါမူကား၊ ယန္တူန=ကောင်းလေစွ၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ယောဇနာ=အနက် ယော-
 ဇနာခြင်းကို၊ ကာတဗ္ဗော=ပြုအပ်၏၊ စ=အဘို့တပါးကား၊ ယန္တူနာတိ=ယန္တူန
 ဟူသည်ကား၊ ယဒိ ပန=အကယ်၍၊ ဣတိ=ဤသို့၊ အတ္ထော=အနက်ကို၊ ဝေ-
 ဒိဟဗ္ဗော=သိအပ်၏၊ ဟိ သစ္စံ-မှန်၏၊ “ယဒိ ပနာ”တိ ဣဒမ္ပိ ပဒံ=“ယဒိ ပန”
 ဟူသော ဤပုဒ်သည်လည်း၊ တေန ပဒေန=ထို“ယန္တူန”ဟူသောပုဒ်နှင့်၊ သ-
 မာနတ္ထမေဝ-တူသောအနက်ရှိသည်သာလျှင်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏၊ ယံ “ဓမ္မံ-အ
 ကြင်တရားတော်ကို၊ သုဏာတိ=နာယူ၏၊ ဣတိ=ဤသို့၊ သမ္ပန္နော=ပုဒ်တို့၏
 စပ်ခြင်းကို၊ ကာတဗ္ဗော=ပြုအပ်၏၊ ဥဠာရုဠာရဇနာတိ=ကား၊ ခတ္တိယ၊မဟာ-
 ဘာလာဒိ ဥဠာရုဠာရဇနာကိဏ္ဏာ=ခတ္တိယ+မဟာသာလအစရှိကုန်သော မြင့်
 မြတ်ကုန်သော လူတို့နှင့် ရောပြွမ်းကုန်၏၊ အယမ္ပိ သုဒိန္နော=ဤမောင်သုဒိန်
 သည်လည်း၊ ပဌမံ-ရှေးဦးစွာ၊ သစေ အာဂစ္ဆေယျ=အကယ်၍ ရောက်လာငြား
 အံ့၊ ဧဝံ သတိ=ဤသို့ ရှေးဦးစွာ ရောက်လာသည်ရှိသော်၊ သုဒိန္နော=မောင်
 သုဒိန်သည်၊ ဘဂဝန္တံ-သို့၊ ဥပသင်္ကမိတ္တာ=ချဉ်းကပ်၍၊ နိဿိတံ=ထိုင်ခြင်းငှာ၊

အရဟန္တပေါ်ထိုက်သောသဘောရှိ၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ပစ္ဆာ အာဂတေနာ-
 တိဟူ၍၊ အာဟာဆိုပြီ၊ သိက္ခတ္ထယူပသံဟိတန္တိကား၊ အဓိသီလ၊ အဓိစိတ္တ၊
 အဓိပညာ သင်္ခါတ သိက္ခတ္ထယယုတ္တံ-အဓိသီလသိက္ခာ+ အဓိစိတ္တသိက္ခာ+
 အဓိပညာသိက္ခာဟုဆိုအပ်သော သိက္ခာတို့၏ သုံးပါးတို့၏အပေါင်းနှင့် စပ်
 ယှဉ်သော၊ ထောက်အနည်းငယ်သော၊ ဓမ္မကထာတရားစကားကို၊ သုတ္တာ-
 ကြားနာရ၍၊ (ဝါ) ကြားနာရခြင်းကြောင့်၊ ဧတံ ပရိဝိတက္ကံ-“ရဟန်းပြုရပါမူ
 ကား ကောင်းလေစွ”ဟူသော ဤအကြံအစည်သည်၊ အဟောသိဖြစ်ပြီ၊
 ဣတိ-ဤသို့၊ သမ္မန္တောပုဒ်တို့၏ စပ်ယှဉ်ခြင်းကို၊ ကာတဗ္ဗောပြုအပ်၏၊
 ဣဓာပိ-“ဓမ္မ သုတ္တာ အဟောသိ”ဟူသော ဤပါဠိရပ်၌လည်း၊ သုတ္တာ-သဒ္ဓေါ-
 သုတ္တာ-သဒ္ဓါသည်၊ ဟေတု အတ္ထော-ဟိတ်အနက်ရှိသည်၊ ဟောတိဖြစ်၏၊
 ဣတိ-ဤသို့၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗောမှတ်အပ်၏၊ သဝနကာရဏာ-တရားတော်ကို ကြားနာ
 ရခြင်းကြောင့်၊ ဧတံ ပရိဝိတက္ကံ-“ရဟန်းပြုရပါမူကား ကောင်းလေစွ”ဟူသော
 ဤအကြံအစည်သည်၊ အဟောသိဖြစ်ပြီ၊ ဣတိ ဣဒံ အတ္ထဇာတ်-ဤသို့
 သော ပဒဝိဇ္ဇာတ္ထအနက်သဘောမျိုးသည်၊ (ဝါ) ကို၊ ဝုတ္တံ ဝုတ္တော-ဆိုအပ်
 သည်၊ (ဝါ) ဆိုလိုသည်၊ ဟောတိဖြစ်၏၊ ယဒိ ဧဝံ-ယင်းသို့ဖြစ်လျှင်၊ (ဝါ)
 ယင်းသို့ဖြစ်သည်ရှိသော်၊ အထ ကသ္မာ-အဘယ်ကြောင့်၊ “ဧကမန္တံ နိသိန္နဿ
 ။ပ။ အဟောသိ”တိဟူ၍၊ ဝုတ္တံဆိုအပ်သနည်း၊ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊
 “တံ ပနဿ ယသ္မာ”တိ အာဒိ-“တံ ပနဿ ယသ္မာ”အစရှိသောစကားရပ်
 ကို၊ အာဟာဆိုပြီ၊ တိတ္ထ တသ္မိ “တံ ပနဿ ယသ္မာ” တိ အာဒိ ဝစနေ-၌၊
 တန္တိ-“တံ”ဟူသည်ကား၊ ပရိဝိတက္ကံ-“ရဟန်းပြုရပါမူကား ကောင်းလေစွ”
 ဟူသော အကြံအစည်သည်၊ ဟောတိဖြစ်၏။

သင်္ခေပကထာတိကား၊ ဝိသု ဝိသု-အသီး အသီး၊ ပဒုဒ္ဓါရ်-ပုဒ်တို့ကို
 ထုတ်ပြခြင်းကို၊ အကတ္တာ-မပြုမူ၍၊ သမာသတော-အကျဉ်းအားဖြင့်၊ အတ္ထ-
 ပဏ္ဍိတ-အနက်ကို ဖွင့်ပြခြင်းတည်း၊ ယေန ယေန အာကာရေနာတိကား၊
 ယေန ယေန ပကာရေန-အကြင်အကြင်သို့သော အပြားအားဖြင့်၊ တေန
 တေန ပေ ဥပပရိက္ခတောတိကား၊ “ဧဝော ကာမာ နာမ-ထိုအာရုံငါးပါး
 ကာမဂုဏ်တရားတို့မည်သည်ကား၊ အနိစ္စာ-အမြဲမရှိကုန်၊ ဒုက္ခာ-ဆင်းရဲလှ
 ကုန်၏၊ ဝိပရိကာမဓမ္မာ-ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘောရှိကုန်၏၊ အဋ္ဌိကင်္ကလူပမာ-

အစိုးရလျှင် နိုင်ယဉ်စရာ ဥပမာရှိကုန်၏။ ကူတိ ၈ အာဒိနာ=ဤသို့အစရှိ
 သော၊ နယနယေန အာကာရေန+အကြင်အကြင်သို့သောအခြင်းအရာအား
 ဖြင့်၊ ကာမေသု=အာရုံငါးပါး ကာမဂုဏ်တရားတို့၌၊ အာဒိနဝံ=အပြစ်ကို၊ သြ-
 ကာရု=ယုတ်ညံ့ခြင်းကို၊ သံကိလေသံ=ညစ်နွမ်းခြင်းကို၊ တပ္ပိပရိယာယတော=
 ထိုမှပြောင်းပြန်အားဖြင့်၊ နေက္ခမ္မေ=ကာမဂုဏ်တရားတို့မှ ထွက်မြောက်ခြင်း၌၊
 အာနိသံသံ=အကျိုးအာနိသင်ကို၊ ဂုဏံ=ဂုဏ်ကျေးဇူးကို၊ ပကာသေန္တံ=ထင်ရှား
 ပြလျက်၊ ဘဂဝတာ=သည်၊ ဒေသိတံ=ဟောတော်မူအပ်သော၊ ဓမ္မံ=တရားကို၊
 အာရောနာမိ=သိ၏၊ အဝဗုဏ္ဏာမိ=ထိုးထွင်း၍သိ၏၊ တေန တေန ပကာရေန=
 ထိုထိုသို့သော အပြားအားဖြင့်၊ ဥပပရိက္ခတော=စူးစမ်းဆင်ခြင်သော၊ ဝိမ-
 သန္တဿ=စုံစမ်းသော၊ မယံ=ငါ့အား၊ ဧဝံ=ဤသို့သော “ရဟန်းပြုရပါမူကား
 ကောင်းလေစွ”ဟူသော အကြံအစည်သည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏၊ ဧဝံ=သည်၊
 ဥပဋ္ဌာဟံ=ရှေးရှုထင်လာ၏၊ သိက္ခတ္ထယဗြဟ္မစရိယန္တိ=ကား၊ အဓိသီလ-
 သိက္ခာဒိ သိက္ခတ္ထယသင်္ဂဟံ=အဓိသီလသိက္ခာအစရှိသောသိက္ခာတို့၏သုံးပါး
 တို့၏၊ အပေါင်းဖြင့်သိမ်းယူအပ်သော၊ သေဌစရိယံ=မြတ်သော အကျင့်ကို၊
 ဧကပ္ပိ ဒီဝသန္တိ=ကား၊ ဧကံဒီဝသမတ္တမ္ပိ=တစ်နေ့တစ်ရက်မျှလည်း၊ အခဏ္ဍာ-
 ကက္ခာဘိ=ကား၊ ဒုက္ကမမတ္တဿပိ=ဒုက္ကမအာပတ်မျှသို့လည်း၊ အနာပဇ္ဇနေန-
 မသင်္ဂမ္ပေရက်စေသဖြင့်၊ အခဏ္ဍိတံ=မကျိုးသည်ကို၊ ကတ္တာ=ပြု၍၊ ဝါ=တနည်း
 သောကား၊ အခဏ္ဍာအတ္ထိဒ္ဓါဒိဘာဝါပါဒနေန+မကျိုးခြင်း+မပေါက်ခြင်း အစရှိ
 သောအဖြစ်သို့ ရောက်စေသဖြင့်၊ ဟိသစ္စံ=မှန်၏၊ ဧတံဝစနံ=“ဧကမ္ပိ ဒီဝသံ
 အခဏ္ဍာ ကတ္တာ”ဟူသောဤသဒ္ဓါသည်၊ အခဏ္ဍာလက္ခဏဝစနံ=မကျိုးမပေါက်
 ခြင်း၊ ကုဏာကို ဟောသောသဒ္ဓါတည်း၊ စရိမကစိတ္တန္တိ=ကား၊ စုတိစိတ္တံ=
 စုတိသမာဓိကိုလင့်အောင်၊ ကိစ္ဆာပိ=အကယ်၍လည်း၊ ဧကဒေသံ=တစိပ်တဒေသကို၊
 အသေသေတွာ=မကြွင်းမကျန်စေမူ၍၊ ဧကန္တေနဝ=စင်စစ်အားဖြင့်သာလျှင်၊
 ပရိပူဇေတုတယ=ပြည့်စေအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဧကန္တ ပရိပုဏ္ဏံ=
 မည်၏၊ ကိလေသမလေန အမလိနံ ကတ္တာတိ=ကား၊ တဏှာသံကိလေ-
 သာဒိနာ=တဏှာသံကိလေသ အစရှိသည်ဖြင့်၊ အသံကိလိဌံ=မညစ်နွမ်းစေ
 အပ်သည်ကို၊ ကတ္တာ=ပြု၍၊ စိတ္တုပ္ပါဒမတ္တမ္ပိ=စိတ်၏ ဥပါဒ်ကာမျှကိုလည်း၊
 (ဝါ)ဤ၏ဖြစ်ကာမျှကိုလည်း၊ သံကိလေသမလံ=ညစ်နွမ်းခြင်းဟူသောအညစ်

အကြွေကို၊ အနုပ္ပါဒေတွာမဖြစ်စေမူ၍၊ အစ္စန္တမေဝစင်စစ်အားဖြင့်သာလျှင်၊
ဗိသုဒ္ဓိပင်ကြယ်သည်ကို၊ ကတွာပြု၍၊ ပရိဟရိတဗ္ဗတာယဆောင်အပ်သည်
၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဒေကန္တပရိသုဒ္ဓိမည်၏၊ တတော ဒေထို့ကြောင့်သာလျှင်၊
လိခိတံသွေးအပ်ပြီးသော၊ (ဝါ) ပွတ်တိုက်အပ်ပြီးသော၊ သင်္ခိ ဝိယခရသင်း
ကဲ့သို့တည်း၊ ဣတိ တသွားထို့ကြောင့်၊ သင်္ခိလိခိတံမည်၏၊ တေနထို့
ကြောင့်၊ “လိခိတသင်္ခိသဒ္ဓိန္ဒိ” “လိခိတသင်္ခိ သဒ္ဓိသံ”ဟူ၍၊ အာဟ-ဆို
ပြီ၊ ပရိယောဒါတဌေန-ဖြူစင်သောအနက်ကြောင့်၊ နိဗ္ဗလဘာဝေန-အညစ်
အကြေးမရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့်၊ လိခိတံ ဓောတံပွတ်သစ်သော၊ (ဝါ) ပွတ်တိုက်
အပ်ပြီးသော၊ (ဝါ) ဆေးကြောအပ်ပြီးသော၊ သင်္ခိ ဝိယခရသင်းကဲ့သို့တည်း၊
ဣတိ တသွားထို့ကြောင့်၊ သင်္ခိလိခိတံမည်၏၊ ဣတိ တသွားထို့ကြောင့်၊
ဓောတသင်္ခိသပ္ပဋိဘာဂန္တိ-“ဓောတသင်္ခိသပ္ပဋိဘာဂံ”ဟူ၍၊ အာဟ-ဆိုပြီ၊
“အဇ္ဈာဝသတာ”တိ ပဒပ္ပယေဂေန-“အဇ္ဈာဝသတာ”ဟူသောပုဒ်နှင့်ယှဉ်ခြင်း
ကြောင့်၊ အဂါရန္တိ-အဂါရ်ပုဒ်၌ဝိဘတ်သည်၊ ဘုမ္မတ္ထေသတ္တမိဝိဘတ်အနက်
၌၊ ဥပယောဂဝစနံဒုတိယာဝိဘတ်တည်း၊ (တနည်း) အဂါရန္တိ-“အဂါရ်”
ဟူသောသဒ္ဓါသည်၊ ဘုမ္မတ္ထေသတ္တမိ ဝိဘတ်အနက်၌၊ ဥပယောဂဝစနံ
ဒုတိယာဝိဘတ်ရှိသောသဒ္ဓါတည်း၊ ဣတိ တသွားထို့ကြောင့်၊ “အဂါရမဇ္ဈေ”
တိ-“အဂါရမဇ္ဈေ”ဟူ၍၊ အာဟ-ဆိုပြီ၊ ဒါဋ္ဌိကာပိ-ကြင်စွယ် မုတ်ဆိတ်ကို
လည်း၊ မသုဂ္ဂဟဏေနေဝ-“မသု” သဒ္ဓါဖြင့်သာလျှင်၊ ဂဟေတွာယူ၍၊
မသုဂ္ဂဟေဝ-“မသု”ဟူ၍သာလျှင်၊ ဝုတ္တံဆိုအပ်ပြီ၊ ဥတ္တရာဓာရမသု-အထက်
ပျက်ခင်းငယ် တစ်ဘက်တစ်ခု၌ ပေါက်ရောက်သောအစွယ်ကို၊ ဣတိ အယံ-
ဤသည်ကား၊ အတ္ထော-“မသု”ဟူသောပုဒ်၏အနက်တည်း၊ ကသာယေန-
ဖန်ရှည်ဖြင့်၊ ရတ္တာနိ-ဆိုးအပ်ကုန်သော၊ ဝတ္တာနိ-အဝတ်သင်္ကန်းတို့တည်း၊
ဣတိ တသွားထို့ကြောင့်၊ ကသာယာနိ-“ကသာယ” တို့မည်ကုန်၏၊ ဣတိ
တသွားထို့ကြောင့်၊ “ကသာယရတ္တ ပိတတာယာ”တိ-“ကသာယရတ္တ ပိတ-
တာယ”ဟူ၍၊ အာဟ-ဆိုပြီ၊ ပရိဒဟိတွာတိ-ကား၊ နိဝါသေတွာ ဝေဝသင်း
ပုံပုံဒ်ပတ်စေ၍လည်းကောင်း၊ ပါရပိတွာ စ-ကိုယ်ဝတ်ဧကသီကို ဝတ်ရုံစေ၍
လည်းကောင်း၊ အဂါရဿ ဟိတန္တိ-ကား၊ အဂါရဝါသော-အိမ်ယာတည်
စေရာ၌ လူတို့ဘောင်၌ နေထိုင်ခြင်းသည်၊ အဂါရ်-“အဂါရ်”မည်၏၊ ဥတ္တရ-

ပဒလောပေန=“ဝါသ”ဟူသောနောက်ပုဒ်ကြွေခြင်းဖြင့်၊ “အဂါရ”န္တိ=“အဂါရံ”
ဟူ၍၊ ဂုတ္တံ=ဆိုအပ်ပြီ၊ တဿ အဂါရဿ=ထိုအိမ်ယာတည်ထောင် လူတို့
ဘောင်၌နေထိုင်ခြင်း၏၊ ဝမိအာဝဟံ=အစီးအပွါးကိုဆောင်တတ်သော၊ အဂါ-
ရဿ=အိမ်ယာတည်ထောင်လူတို့ဘောင်၌ နေထိုင်ခြင်း၏၊ ဟိတံ=အစီးအပွါး
ကို ဆောင်တတ်သော၊

၂၅။ ဉာတိသာလောဟိတာတိ အာဒိသု=“ဉာတိသာလောဟိတ”
အစရှိကုန်သော၊ ပဒေသု=ပုဒ်တို့၌၊ အတ္ထော=အနက်ကို၊ ဧဝံ=ဤသို့၊ ဝေဒိ-
တဇ္ဇော=သိအပ်၏၊ “အယံ=ဤသူသည်၊ အဇ္ဈတ္တိကော=အတွင်း၌ ဖြစ်၏”၊
ဣတိ=ဤသို့၊ ဇာနန္တိ=သိတတ်ကုန်၏၊ ဣတိ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ ဉာတိ=
ဉာတိတို့မည်ကုန်၏၊ ဝါ=တနည်းသော်ကား၊ “အယံ=ဤသူသည်၊ အဇ္ဈတ္တိ-
ကော=အတွင်း၌ဖြစ်၏”၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဉာယန္တိ=သိအပ်ကုန်၏၊ ဣတိ တသ္မာ=
ထို့ကြောင့်၊ ဉာတိ=ဉာတိ တို့မည်ကုန်၏၊ ယေ=အကြင်သူတို့သည်၊ လောဟိ-
တေန=သွေးနှင့်၊ သမ္ပန္နာ=စပ်ယှဉ်ကုန်၏၊ ဣတိ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ သာလော-
ဟိတာ=သာလောဟိတတို့မည်ကုန်၏၊ ပိတုပက္ခိကာ=အဖဘက်မှအမျိုးသည်၊
ဉာဟိ=ဉာတိမည်၏၊ မာတုပက္ခိကာ=အမိဘက်မှ အမျိုးသည်၊ သာလောဟိ-
တာ=သာလောဟိတမည်၏၊ ဝါ=တနည်းသော်ကား၊ မာတုပက္ခိကာ=အမိဘက်
မှ အမျိုးသည်သော်လည်းကောင်း၊ ပိတုပက္ခိကာ=အဖဘက်မှ အမျိုးသည်
သော်လည်းကောင်း၊ ဉာတိ=ဉာတိမည်၏၊ သဿုသသုရပက္ခိကာ=ယောက္ခမ
ယောက်ျားသူ+ယောက္ခမ မိန်းမသူဘက်မှ အမျိုးသည်၊ သာလောဟိတာ=
သာလောဟိတမည်၏၊ ယေ ပုဂ္ဂလာ=အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို၊ မိတ္တာယန္တိ=ချစ်ခင်
အပ်ကုန်၏၊ ဣတိ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ ဧဝံ ပုဂ္ဂလာ=တို့သည်၊ မိတ္တာ=မိတ်
ဆွေတို့မည်ကုန်၏၊ ဝါ=တနည်းသော်ကား၊ မိနန္တိ=နှိုင်းယှဉ်တတ်ကုန်၏၊ သဗ္ဗ-
ဂုယေသု=အလုံးစုံ လျှို့ဝှက်အပ်သော အရာဌာနတို့၌၊ အန္တော=အတွင်း၌၊
ပက္ခပန္နိ=သွင်းတတ်ကုန်၏၊ ဣတိ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ မိတ္တာ=မိတ်ဆွေတို့
မည်ကုန်၏၊ ကိစ္စကရဏီယေသု=ပြုဘွယ်ကိစ္စတို့၌၊ သဟဘာဝေဌေန=အတူ
ဟုကြွေတတ်၏ဟူသောအနက်ကြောင့်၊ အမာ=အတူတကွ၊ ဟောန္တိ=ဖြစ်ကုန်
၏၊ ဣတိ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ အမစ္စာ=“အမစ္စ”တို့မည်ကုန်၏၊ မမာယတိ=
ချစ်ခင်မြတ်နိုးတတ်၏၊ ဣတိ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ မာတာ=မာတာမည်၏၊

ပိယာယတိ=ချစ်ခင်တတ်၏။ ဣတိ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ ပိတာ=ပိတာမည်၏။
 သရိရကီစွလေသေနာတိ=ကာ။ ဥစ္စာရပဿာဝါဒီကိစ္စလေသေန=ကျင်ကြီး+
 ကျင်ငယ်အစရှိသော ခန္ဓာကိုယ်ကိုသုတ်သင်ခြင်း၊ အစရှိသောကိစ္စတို့၏အစွမ်း
 အားဖြင့်၊ အနန္တညာတံ ပုတ္တံ န ပဗ္ဗာဇေတိတိ=ကာ။ မာတာပိတုနဉ္စ=အမိ+
 အဘတို့၏လည်းကောင်း၊ လောကီယမဟာမဟာဇနဿ စ=လောကီလူသား
 အပေါင်း၏လည်းကောင်း၊ စိတ္တညထတ္တံ=စိတ်၏နှောက်ယှက်ခြင်း၏ အဖြစ်
 သည်၊ မာ မောတု=မဖြစ်ပါစေတည်း၊ ဣတိ မနသိ ကတ္တာ=ဤသို့နှလုံး
 သွင်းတော်မူ၍၊ မာတာပိတူဟိ=အမိအဘတို့သည်၊ အနန္တညာတံ=ခွင့်မပြု
 အပ်သော၊ ပုတ္တံ=သားကို၊ န ပဗ္ဗာဇေတိ=ရှင်ရဟန်းပြုပေးတော်မမူ၊ တတော
 ဝေ=ထို့ကြောင့်သာလျှင်၊ သုဒ္ဓေါဓနမဟာရာဇဿ=သုဒ္ဓေါဓန မင်းမြတ်အား၊
 ဟဿ တေန အာကာရေန=ထိုသို့သောအခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဝရော=ဆုထူး
 ဆုမြတ်ကို၊ ဘဂဝတာ=မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဒိန္နော=ပေးတော်မူအပ်ပြီ။

၂၆။ ဓုရနိက္ခေပေနာတိ=ကာ။ ဘဏ္ဍာပုယောဇနာဒိသု=ဘဏ္ဍာကို
 ယှဉ်းစေခြင်း အစရှိသည်တို့၌၊ ဓုရနိက္ခေပေန=ဝန်ကိုလျှော့ချသဖြင့်၊ တေန
 ထို့ကြောင့်၊ “န ဟိ”တိ အာဒိ=“န ဟိ”အစရှိသော ပါဠိရပ်ကို၊ အာဟ=ဟော
 တော်မူပြီ၊ ပိယာယိတဗ္ဗော=ချစ်ခင်နှစ်သက်စေအပ်၏။ ဣတိ တသ္မာ=ထို့
 ပိယေစ=ပိယမည်၏။ ဣတိ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ “ပိတိဇနနကော”တိ=ဟူ၍၊
 အာဟ=မိန့်ဆိုပြီ၊ မနဿ=စိတ်နှလုံးကို၊ အပ္ပါယနတော=တိုးပွားစေတတ်သော
 ကြောင့်၊ မနာပေါ=မနာပမည်၏။ ဣတိ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ “မနဝမနကော”
 တိ=ဟူ၍၊ အာဟ=မိန့်ဆိုပြီ၊ သုခေမိတောတိ=ကာ။ တရုဏဒါရကကာလေ=
 ငယ်ရွယ်သော သတို့သားကာလ၌၊ တုတ္တော တရုဏဒါရကကာလတော=
 ထိုင်ငယ်ရွယ်သော သတို့သားကာလမှ၊ ပရစ္ဆ=နောက်ကာလ၌လည်း၊ သုပ္ပိ-
 ခိရာဒိသာဒုရသမနုညဘောဇနာဒိအာဟာရသမ္ပတ္တိယာ=ထောပတ်+နို့ရည်
 အစရှိသောကောင်းသောအရသာရှိသောစိတ်နှလုံးကိုနှစ်သက်စေတတ်သော
 အာဟာရဟာရ၏ ပြည့်စုံခြင်းဖြင့်၊ သုခပရိဟတော=ချမ်းသာခြင်းကိုဆောင်
 ဇ်။ အဟာဝါ=တနည်းသော်ကာ၊ ဒဠဘတ္တိကဓာတိဇနာဒိပရိဇနသမ္ပတ္တိယာ-
 စေပ=အစဆွခင်ပွန်းအစရှိသော အလုပ်အကြွေးအခြံအရံ၏ ပြည့်စုံခြင်းဖြင့်
 လည်းကောင်း၊ ဗရိစ္ဆေဒသမ္ပတ္တိယာ စ=အပိုင်းအခြား၏ ပြည့်စုံခြင်းဖြင့်လည်း

ကောင်း၊ ဥဉာရ ပဏီတ သုခပစ္စယူပဟာရေဟိ စမ္ပန္နမြတ်သော ချမ်းသာခြင်း
 ၏ အကြောင်းကို ရွက်ဆောင်သောအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ သုခေဓိတော=
 ချမ်းသာခြင်းကို ဆောင်တတ်သော၊ အကိစ္ဆေနေဝ=မပြိုငြင်သဖြင့်သာလျှင်၊
 ဒုက္ခပစ္စယဝိနောဒနေန=ဆင်းရဲ၏အကြောင်းကို ပယ်ဖျောက်သဖြင့်၊ သုခပရိ-
 ဟတော=ချမ်းသာကို ရွက်ဆောင်၏၊ ဝါ=တနည်းသော်ကား၊ အဇ္ဈတ္တိကဏ်-
 သမ္ပတ္တိယာ=အတွင်း၌သုံးဆောင်သော စည်းစိမ်အင်္ဂါ၏ပြည့်စုံခြင်းဖြင့်၊ သု-
 ခေဓိတော=ချမ်းသာကို ဆောင်တတ်သော၊ ဗာဟိရ်သမ္ပတ္တိယာ=အပြင်ဘက်
 ၌ဖြစ်သော စည်းစိမ်အင်္ဂါ၏ ပြည့်စုံခြင်းဖြင့်၊ သုခပရိဟတော=ချမ်းသာခြင်း
 ကို ဆောင်တတ်သော။

“ကိဉ္စိ”တိ ဧတဿ ပဒဿံ “ကိဉ္စိ”ဟူသောဤပုဒ်၏၊ “ကလဘာဝံ-
 တစ်ဆယ့်ခြောက်စိတ် စိတ်၍တစိတ်သော အဘို့ရှိသော၊ အပ္ပမတ္တကမ္ပိ-အ-
 နည်းငယ်မျှလည်း”၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝိဝရဏံ-ဖွင့်ပြခြင်းသည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏၊
 ယဒါ ယသ္မိံ ကာလေ-အကြင်အခါ၌၊ ဇာနာတိ သဒ္ဓေါ=“ဇာနာတိ”သဒ္ဓါသည်၊
 ဗောဓနတ္ထော-သိခြင်းအနက်ရှိသည်၊ န ဟောတိ=မဖြစ်၊ တဒါ တသ္မိံ ကာ-
 လေ-ထိုအခါ၌၊ တဿ-ထို“ဇာနာတိ”သဒ္ဓါ၏၊ ပယေဂေ=ယှဉ်ခြင်း၌၊ “သပ္ပိနော
 ဇာနာတိ၊ မဓုနော ဇာနာတိ”တိ အာဒိသု ဝိယ=“သပ္ပိနော ဇာနာတိ၊ မဓုနော
 ဇာနာတိ”အစရှိကုန်သော ပါဠိရပ်တို့၌ကဲ့သို့၊ ကရဏတ္ထေ=ကရိုဏ်းအနက်၌၊
 သာမိဝစနံ=ဆဋ္ဌိသဝိဘတ်ကို၊ သဒ္ဓတ္ထဝိဒ္ဓု=သဒ္ဓါ၏အနက်ကိုသိကုန်သော ပညာ
 ရှိတို့သည်၊ ဣဒ္ဓန္တိ-အလိုရှိကုန်၏၊ ဣတိ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ “ကိဉ္စိ ဒုက္ခေန
 နာနဘောသီ”တိ-ဟူ၍၊ အာဟ=မိန့်ဆိုပြီ၊ တေန=ထို့ကြောင့်၊ “ကရဏတ္ထေ
 သာမိဝစနံ၊ အနုဘဝနတ္ထေ စ ဇာနနာ”တိ-ဟူ၍၊ အာဟ=ဆိုပြီ၊ စ=ဆက်
 ၍ဆိုပြီးအံ့၊ ဧတ္ထ ဧတသ္မိံ ဝစနေ-ဤ “ကရဏတ္ထေ သာမိဝစနံ၊ အနုဘဝ-
 နတ္ထေ စ ဇာနနာ”ဟူသော စကားရပ်၌၊ ကိဉ္စိ ဒုက္ခေန နာနဘောသီတိ-
 ကား၊ ကရဏဘူတေန-ကရိုဏ်းဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ ကေနစိ=တစုံတခုသော၊
 ဒုက္ခေန-ဆင်းရဲဖြင့်၊ ဝိသယံ-အာရုံကို၊ နာနဘောသီ=မခံစားစဘူး၊ ဣတိ ဧဝံ-
 ဤသို့ အတ္ထော-အနက်ကို၊ ဝေဒိတဗြော-သိအပ်၏၊ ဟိ သစ္စံ=မှန်၏၊ “ကိဉ္စိ”တိ
 ဧတ္ထာပိ=“ကိဉ္စိ”ဟူသောဤပုဒ်၌လည်း၊ ကရဏတ္ထေ=ကရိုဏ်းအနက်၌၊ သာ-
 မိဝစနသသ=သဋ္ဌိ ‘သ’ဝိဘတ်၏၊ လောပေါ=ကြေခြင်းကို၊ ကတော=ပြုအပ်၏၊

တေနောပထိကြောင့်ပင်လျှင်၊ ဝိကပ္ပဒ္ဒယေပိ-“ဒုတိယဝိကပ်+တတိယဝိကပ်”
 နှစ်ခုတို့၏ အပေါင်း၌လည်း၊ ပုရိမပဒဿ-“ ကိဉ္စိ”ဟူသောရှေ့ပုဒ်၏၊ ဥတ္တရ-
 ပဒေန-“ဒုက္ခဿ”ဟူသောနောက်ပုဒ်နှင့်၊ သမာနဝိဘတ္တိလောပေါ-တူသော
 “ဆဋ္ဌိသဝိဘတ်”၏ကြေခြင်းကို၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗော-မှတ်အပ်၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝက္ခတိ-
 ဆိုလတ်၊ ယဒါ ပန-အကြင်အခါ၌ကား၊ ဇာနာတိ-သဒ္ဓေါ-“ဇာနာတိ”သဒ္ဓါ
 သည်၊ သရဏတ္ထော-အောင်းမေ့ခြင်းအနက်ရှိသည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ တဒါ-
 ထိုအခါ၌၊ သရဏတ္ထာနံ-“သရဏ”အနက်ရှိကုန်သော၊ (ဝါ) အောင်းမေ့ခြင်း
 အနက်ရှိကုန်သော၊ ဓာတု-သဒ္ဓါနံ-ဓာတုသဒ္ဓါတို့၏၊ ပယောဂေ-ယှဉ်ခြင်း၌၊
 “မာတု သရတိ၊ ပိတု သရတိ၊ ဘာတု ဇာနာတိ”တိ အာဒိသု ဝိယ-“မာတု
 သရတိ၊ ပိတု သရတိ၊ ဘာတု ဇာနာတိ”အစရှိကုန်သောပါဠိရပ်တိုင်ကဲ့သို့၊
 ဥပယောဂတ္ထေ-ဒုတိယာ ဝိဘတ်အနက်၌၊ သာမိဝစနံ-ဆဋ္ဌိ သ-ဝိဘတ်ကို၊
 သဒ္ဓတ္တဝိဒ္ဓ-တို့သည်၊ ဝဒန္တိ- ဆိုကြကုန်၏၊ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ “အထ
 ဝါ ကိဉ္စိ ဒုက္ခံ န သမရတိ”တိ-ဟူ၍၊ အာဟ-မိန့်ဆိုပြီ၊ ကဿစိ-တစုံတခု
 သော၊ ဒုက္ခဿ-ဆင်းရဲကို၊ အနနဘူတတ္တာ-မခံစားဘူးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊
 အတ္တနာ-မိမိသည်၊ အနဘူတ-ခံစားဘူးသော၊ အပ္ပမတ္တကမ္မိ-အနည်းငယ်မျှ
 လည်းဖြစ်သော၊ ဒုက္ခံ-ဆင်းရဲကို၊ ပရိယေသမာနောပိ-ရှာမှီးခြင်းသည်လည်း၊
 အာာဝတော-မရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ န သမရသိ-မအောင်းမေ့၊ ဣတိ-
 ဤသို့၊ အဇ္ဈော-အနက်ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-သိအပ်၏၊ ဝိကပ္ပဒ္ဒယေပိတိ-ကား၊
 အနုဘဝနသရဏတ္ထဝသေန-ခံစားခြင်းဟူသော အနုဘဝနအနက်+အောင်း
 မေ့ခြင်းဟူသော သရဏအနက်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်၊ ဝုတ္တေ-ဆိုအပ်သော၊
 ဒုတိယ တတိယ ဝိကပ္ပေ-ဒုတိယဖြစ်သော အတ္ထဝိကပ်+ တတိယဖြစ်သော
 အတ္ထဝိကပ်၌၊ ပုရိမပဒဿာတိ-ကား၊ “ကိဉ္စိ”တိ ပဒဿ-“ကိဉ္စိ”ဟူသော
 ပုဒ်၏၊ ဥတ္တရပဒေနာတိ-ကား၊ “ဒုက္ခဿ”တိ ပဒေန-“ဒုက္ခဿ”ဟူသော
 နောက်ပုဒ်နှင့်၊ သမာနဝိဘတ္တိလောပေါတိ-ကား၊ ဥတ္တရပဒေန-“ဒုက္ခဿ”
 ဟူသောနောက်ပုဒ်နှင့်၊ သမာနဿ-တူသော၊ သာမိဝစနဿ-ဆဋ္ဌိ သ-ဝိဘတ်
 ၏၊ လောပေါ-ကြေခြင်းကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-သိအပ်၏၊ “ကဿစိ ဒုက္ခဿာ”
 တိ-ဟူ၍၊ ဝတ္တဗ္ဗေ-ဆိုအပ်ပါလျက်၊ ဝိကပ္ပဒ္ဒယေပိ-ဒုတိယ အတ္ထဝိကပ်+
 တတိယ အတ္ထဝိကပ်ဟူသော အတ္ထဝိကပ်တို့၏ နှစ်ခုတို့၏အပေါင်း၌လည်း၊

ပုရိမပဒေ-“ကိစ္ဆိ”ဟူသော ရှေ့ပုဒ်၌၊ သာမိဝစနဿ=ဆဋ္ဌိ “သ” ဝိဘတ်၏၊ လောပံ-ကြေခြင်းကို၊ ကတွာ-ပြု၍၊ “ကိစ္ဆိ ဒုက္ခဿာ”တိ-ဟူ၍၊ နိဒ္ဒေသော-ညွှန်ပြခြင်းကို၊ ကတော-ပြုအပ်၏၊ အနိစ္ဆကာတိ-ကား၊ အနိစ္ဆန္တာ-အလိုမရှိပါဘဲလျှက်၊ ဧဝံ သန္တေတိ-ကား၊ သုဒ္ဓိန္ဒ-မောင်သုဒ္ဓိန်၊ မယံ-ငါတို့သည်၊ သာမာဒိသု-ရွှေအစရှိသည်တို့တွင်၊ ကေနစိ-တစုံတခုသော၊ ဥပါယေနပိ-အကြောင်းဥပါယ်ဖြင့်လည်း၊ ကေနစိ-သော၊ အပ္ပဋိသာဓနေနပိ-မတားမြစ်သဖြင့်လည်း၊ အပ္ပဋိကာရေနပိ-အကြောင်းမဟုတ်သဖြင့်လည်း၊ ကေနစိ-သော၊ မရဏေနပိ-သေဆုံးခြင်းဖြင့်လည်း၊ တယာ-သင့်ကို၊ အကာမကာပိ-အလိုမရှိပါကုန်သော်လည်း၊ ဝိနာ-ကွေ့ကွင်းခြင်းသည်၊ ဘဝိဿာမ နနု-ဖြစ်ကြကုန်အံ့နည်း၊ ဧဝံ သတိ-ဤသို့ဖြစ်သည်ရှိသော်၊ ယေနာတိ-ကား၊ ယေန ကာရဏေန-အကြင်အကြောင်းဖြင့်၊ (ဝါ) ကြောင့်၊ ကိ ပနာတိ ဧတ္ထ ပဒေ-“ကိ ပန”ဟူသောဤပုဒ်၌၊ ကိစ္ဆိ-“ကိ”ဟူသည်ကား၊ ကရဏတ္ထေ-ကရိုဏ်းအနက်၌၊ ပစ္စတ္တဝစနံ-ပဌမာဝိဘတ်တည်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဒဿေန္တော-ပြလိုသည်ဖြစ်၍၊ “ကေန ပန ကာရဏေနာ”တိ- “ကေန ပန ကာရဏေန”ဟူ၍၊ အာဟ-မိန့်ဆိုပြီ။

၂၈။ ဂန္ဓဗ္ဗနဋ္ဌနာဋကကဒီနီတိ ဧတ္ထ ပဒေ-ဂန္ဓဗ္ဗပုဒ်+နဋ္ဌပုဒ်+နာဋကပုဒ်အစရှိကုန်သောပုဒ်တို့၌၊ အဝယဝတ္ထော-အစိပ်အစိပ်ပုဒ်တို့၏အနက်ကို၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏၊ ဂန္ဓဗ္ဗာ နာမ-ကား၊ ဂါယနကားသီဆိုခြင်းတို့တည်း၊ (တနည်း) ဂါယနာ-သီဆိုခြင်းတို့သည်၊ ဂန္ဓဗ္ဗာ နာမ-ဂန္ဓဗ္ဗတို့မည်ကုန်၏၊ နဋ္ဌာ နာမ-ကား၊ ရန်နဋ္ဌာ-ကချေသည်တို့တည်း၊ လယ်နာကာဒယော-ဈေးသွားအစရှိသောသူတို့သည်၊ နာဋကား-နာဋကတို့မည်ကုန်၏၊ ပရိစာရေဟိတိ ဧတ္ထ ပဒေ-၌၊ ပရိဝောံ-ထက်ဝန်းကျင်မှ၊ တတ္ထ တတ္ထ တသ္မိ တသ္မိ-ထိုထိုသို့သော ပွဲလမ်းသဘင်၌၊ ယထာသကံ-မိမိ၏ဥစ္စာ အားလျော်စွာ၊ ဝိသယေသု-အာရုံတို့၌၊ စာရေဟိ-ဖြစ်စေလော့၊ (ဝါ) လှည့်လည်ကျက်စားလော့၊ ဣတိ အယံ-ဤသည်ကား၊ အတ္ထော-“ပရိစာရေဟိ”ပုဒ်၏ အနက်တည်း၊ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ ဣန္ဒြိယာနိ စာရေဟိတိ အာဒိ-“ဣန္ဒြိယာနိ စာရေဟိ” အစရှိသော စကားရပ်ကို၊ အာဟ-မိန့်ဆိုပြီ၊ ငါးတနည်းသော်ကား၊ ပရိစာရေဟိတိ-ကား၊ သုခူပကာရဏေဟိ-ကိုယ်+စိတ် နှစ်ပါးချုပ်သားခြင်း၏ အဆောက်အဦးဖြစ်ကုန်သော၊ အတ္တာနံ-မိမိကိုယ်ကို၊ ပရိ-

စာရေဟိ=မြူးတူးပျော်ပါး ကစားခြင်းတို့ဖြင့်၊ အတ္တနော-မိမိ၏၊ ပရိစရဏံ-
 မြူးတူးပျော်ပါးကစားခြင်းကို၊ ကရောဟိ-ပြုလော့၊ စ-ဆက်၍ ဆိုဦးအံ့၊ တထာ-
 ဘူတတော=အဟုတ်အမှန်အားဖြင့်၊ လဠန္ဒော-မြူးထူးပျော်ပါးကစားခြင်းသည်၊
 ကိဠန္ဒော နာမ=မည်သည်၊ ယသ္မာ=ကြောင့်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏၊ တသ္မာ=ထို့
 ကြောင့်၊ “လဠာ”တိ အာဒိ=“လဠ”အစရှိသောစကားရပ်ကို၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏၊
 ဘုဒ္ဓိတဗ္ဗတော ပရိဘုဒ္ဓိတဗ္ဗတော=သုံးဆောင်ခံစားအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊
 ဝိသေသတော=အထူးအားဖြင့်၊ ပဉ္စ-ငါးပါးကုန်သော၊ ကာမဂုဏာ=ကာမအစု
 တို့သည်၊ (ဝါ) ကာမဂုဏ်တို့သည်၊ ဘောဂါ နာမ=ဘောဂတို့မည်ကုန်၏၊
 ဣတိ တသ္မာ=ကြောင့်၊ “ဘောဂေ ဘုဉ္ဇန္တော”တိ-ဟူ၍၊ အာဟ-မိန့်ဆိုပြီ၊
 ဒါနပ္ပဒါနာနီတိ ဧတ္ထ ဒါနပ္ပဒါနာနီတိ ဧတေသု ပဒေသု=“ဒါနပ္ပဒါနာနီ”ဟူကုန်
 သောဤပုဒ်တို့၌၊ နိစ္စဒါနံ=နိစ္စဘတ်လှူဒါန်းခြင်းသည်၊ (ဝါ) အမြဲလှူဒါန်းခြင်း
 သည်၊ ဒါနံ နာမ=ဒါနမည်၏၊ ဥပေါသထဒိဝသာဒိသု=ဥပုသ်နေ့ အစရှိသည်
 တို့၌၊ ဒါတဗ္ဗံ=ပေးလှူအပ်သော၊ အတိရေကဒါနံ=အလွန်အကဲ ပေးလှူအပ်
 သော အလှူသည်၊ ပဒါနံ=ပဒါနမည်၏၊ ဝါ-တနည်းသော်ကား၊ ပဝေဏီ-
 ရက္ခဏဝသေန=အမျိုးအနွယ်၏ အစဉ်အဆက်ကို စောင့်ရှောက်သောအား
 ဖြင့်၊ ဒီပယာနံ=ပေးလှူအပ်သောအလှူသည်၊ ဒါနံ နာမ=ဒါနမည်၏၊ အတ္တ-
 နာဝ=မိမိကိုယ်တိုင်သည်ပင်လျှင်၊ ပဌပေတွာ=ဖြစ်စေ၍၊ ဒီယာနံ=ပေးလှူ
 အပ်သောအလှူသည်၊ ပဒါနံ , နာမ=ပဒါနမည်၏၊ ဝါ-တနည်းသော်ကား၊
 ပဗုရဇနသာဓာရဏံ=မျှားစွာသောလူအပေါင်းနှင့်ဆက်ဆံသော၊ နာတိဥဋ္ဌာရံ=
 အလွန်မမွန်မြတ်လွန်းသောအလှူသည်၊ ဒါနံ နာမ=ဒါနမည်၏၊ အနုညသာ-
 မရဏံ=သူတပါးတို့နှင့် မဆက်ဆံသော၊ အတိဥဋ္ဌာရံ=အလွန်မွန်မြတ်သော
 အလှူသည်၊ ပဒါနံ=ပဒါနမည်၏၊ အာဒိ-သဒ္ဓေန=အာဒိ-သဒ္ဓါဖြင့်၊ သီလာဒိနိ-
 သီလအစရှိသည်တို့ကို၊ သင်္ဂဏှာတိ=သိမ်းယူ၏၊ ဧတဿ=ထိုမောင်သုဒိန်
 အား၊ ဝစနပ္ပဋိဝစနသင်္ခါတော=စကားကိုပြောဆိုခြင်း၊ စကားတုန်ပြန်၍ပေးခြင်း
 ဟုဆိုအပ်သော၊ အာလာပ,သလ္လာပေါ-အာလာပ,သလ္လာပသည်၊ (ဝါ) စတင်
 ၍ပြောဆိုခြင်းဟူသောအာလာပ,အတုန်ပြန်၍ပြောဆိုခြင်းဟူသော သလ္လာပ
 သည်၊ ဣတ္ထိ=မူရီ၊ ဣတိ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ သော သုဒိန္နော=ထိုသုဒိန်သည်၊
 နိဂုဏာလာပသလ္လာပေါ=မည်၏။

၃၀။ ဗလံ ဂါဟေတွာတိ ဧတ္ထ ပဒေ-ဌံ၊ ဗလဂ္ဂဏံ နာမ-ဗလဂ္ဂဟဏ
မည်သည်ကား၊ ကာယဗလဿ-ကာယဗလကို၊ ဥပ္ပါဒနမေဝ-ဖြစ်စေသည်
သာလျှင်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ ဣတိ တသွာ-ထို့ကြောင့်၊ “ကာယဗလံ ဇနေတွာ”
တိ-ဟူ၍၊ အာဟ-မိန့်ဆိုပြီ၊ အဿုမုခန္တိ-ကား၊ ဧတဿ ဉာတိပရိဝဋ္ဋဿ-
ထိုဆွေမျိုးအဆက်အဆက်အား၊ (ဝါ) ၏၊ မုခေ-မျက်နှာ၌၊ အဿုနိ-ယိုစီး
ကုန်သော မျက်ရည်တို့သည်၊ သန္တိ-ရှိကုန်၏၊ ဣတိ တသွာ-ထို့ကြောင့်၊
သော ဉာတိပရိဝဋ္ဋာ-သည်၊ အဿုမုခေါ-မည်၏၊ တံ အဿုမုခံ-ထိုမျက်နှာ
၌ ယိုစီးသော မျက်ရည်တို့ရှိသော ဆွေမျိုးအဆက်အဆက်ကို၊ အဿု ကိ-
လိန္တံ-ယိုစီးသော မျက်ရည်တို့ဖြင့် လိမ်းကျံသောမျက်နှာရှိသည်၊ ဣတိ အယံ-
ကား၊ အတ္ထော-“အဿုမုခံ”ဟူသောပုဒ်၏အနက်တည်း၊ ဂါမောယေဝ-ရွာ
သည်ပင်လျှင်၊ ဂါမန္တသေနာသနံ-မည်၏၊ ကသွာ-အဘယ်ကြောင့်၊ ဂါမော-
ယေဝ-ရွာသည်ပင်လျှင်၊ ဂါမန္တသေနာသနံ-မည်သနည်း?၊ ဂါမန္တသေနာ-
သနဿ-ရွာနီးကျောင်း၏၊ ဂါမပရိယာပနုတ္တာ-ရွာ၌အကျုံးဝင်သည်၏အဖြစ်
ကြောင့်၊ ဂါမေယေဝ-သည်ပင်လျှင်၊ ဂါမန္တသေနာသနံ-မည်၏၊ အတိရေက-
လာဘပဋိက္ခေပေနာတိ-ကံား၊ “ပိဏ္ဍိယာလောပဘောဇနံ နိဿယာ”တိ-
ဟူ၍ ခဝံ-ဤသို့၊ ဝုတ္တဘိက္ခာဟာရလာဘတော-ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော ဆွမ်း
အာဟာရကိုခြင်းမှ၊ အဓိကလာဘော-အလွန်ခြင်းဟူသော၊ သံယဘတ္တာဒိ-
အတိရေကလာဘော-သံယဘတ်အစရှိသောအလွန်များသော လာဘ်လာဘ
ကို၊ တဿ-ထိုရှင်သုဒိန်အား၊ ပဋိက္ခေပေန-ပယ်မြစ်သဖြင့်၊ ဣတိ အယံ-ကား၊
အတ္ထော-“အတိရေကံ လာဘပဋိက္ခေပေန” ဟူသောပုဒ်၏ အနက်တည်း၊
တေန-ထို့ကြောင့်၊ “စုဒ္ဒသ ဘတ္တာနိ ပဋိက္ခိပိတွာ”တိ-ဟူ၍၊ အာဟ-မိန့်
ဆိုပြီ၊ သံယဘတ္တံ-သံယာအများအား လျှူဒါန်းအပ်သော သံယဘတ်လည်း
ကောင်း၊ ဥဒ္ဒေသဘတ္တံ-ရည်ညွှန်း၍ လျှူဒါန်းအပ်သော ဥဒ္ဒေဘတ်လည်း
ကောင်း၊ နိမန္တနဘတ္တံ-ပင့်ဖိတ်၍ လျှူဒါန်းအပ်သော နိမန္တနဘတ်လည်း
ကောင်း၊ သလာကဘတ္တံ-စာရေးတံမဲ ချဝေခွဲ၍ လျှူဒါန်းအပ်သော သလာက
ဘတ်လည်းကောင်း၊ ပက္ခိကံ-လွှန်းပက္ခ+ လျှုတ်ပက္ခ၌ လျှူဒါန်းအပ်သော
ပက္ခိကဘတ်လည်းကောင်း၊ ဥပေါသထိကံ-ဥပုသ်နေ့၌ လျှူဒါန်းအပ်သော
ဥပေါသထိကဘတ်လည်းကောင်း၊ ပါဠိပဒိကံ-ဥပုသ်ကျော်တက် အထွက်

တစ်ရက်နေ့၌ လှူဒါန်းအပ်သော ဥပေါသထိကဘတ်လည်းကောင်း၊ အာဂန္တု-
ကဘတ္တံ-ဧည့်သည်အာဂန္တုက ရဟန်းတို့အားလှူဒါန်းအပ်သော အာဂန္တုက
ဘတ်လည်းကောင်း၊ ဂိလာနဘတ္တံ-မကျန်းမမာ ဖျားနာကုန်သော ဂိလာန
ရဟန်းတို့အားလှူဒါန်းအပ်သော ဂိလာနဘတ်လည်းကောင်း၊ ဂိလာနပဋ္ဌာက-
ဘတ္တံ-ဂိလာနရဟန်းကို ပြုစုစောင့်ရှောက်ကုန်သောရဟန်းတို့အားလှူဒါန်း
အပ်သော ဂိလာနပဋ္ဌာကဘတ်လည်းကောင်း၊ ဝိဟာရဘတ္တံ-ကျောင်းကို
ရည်စူး၍ လှူဒါန်းအပ်သောဝိဟာရဘတ်လည်းကောင်း၊ ဓုရဘတ္တံ-အိမ်၌ပင်
ဖိတ်၍ လှူဒါန်းသော ဓုရဘတ်လည်းကောင်း၊ ဝါရဘတ္တံ-အလှည့်အကြိမ်
အားဖြင့် လှူဒါန်းအပ်သောဝါရဘတ်လည်းကောင်း၊ ဣတိ ဣမာနိ-ဤသည်
တို့သည်ကား၊ စုဒ္ဒသ-တစ်ဆယ့်လေးပါးကုန်သော၊ ဘတ္တာနိ-ဆွမ်းတို့မည်
ကုန်၏။ တတ္ထ တေသု စုဒ္ဒသ ဘတ္တေသု-ထိုတစ်ဆယ့်လေးပါးကုန်သောဘတ်
တို့တွင်၊ သကလဿ-အလုံးစုံသော၊ သံဃဿ-သံဃာအား၊ ဒါတဗ္ဗံ-ပေးလှူ
သော၊ ဘတ္တံ-ဆွမ်းသည်၊ သံဃဘတ္တံ-သံဃဘတ်မည်၏။ ကတိပယေ-အ-
နည်းငယ်ကုန်သော၊ (ဝါ) တစ်ပါးနှစ်ပါးကုန်သော၊ ဘိက္ခု-တို့ကို၊ ဒါတဗ္ဗံ-
သော၊ ဘတ္တံ-သည်၊ ဥဒ္ဒေသဘတ္တံ-မည်၏။ ဧကသ္မိ-တစ်ခုသော၊ ပက္ခေ-
လဆန်းပက္ခ+လဆုတ်ပက္ခ၌၊ ဧကဒိဝသံ-တစ်ခုသောနေ့ရက်၌၊ ဒါတဗ္ဗံ-သော၊
ဘက္ကံ-သည်၊ ပက္ခိကံ-မည်၏။ ဥပေါသထိကေ-ဥပုသ်နေ့၌၊ ဒါတဗ္ဗံ-သော၊
ဘတ္တံ-သည်၊ ဥပေါသထိကံ-မည်၏။ ပါဠိပဒိဝသေ-ဥပုသ်ကျော်တက် အ-
ထွက်တစ်ရက်နေ့၌၊ ဒါတဗ္ဗံ-သော၊ ဘတ္တံ-သည်၊ ပါဠိပဒိကံ-မည်၏။ ဝိဟာ-
ရံ-ကျောင်းကို၊ ဥဒ္ဒိဿ-ရည်စူး၍၊ ဒါတဗ္ဗံ-သော၊ ဘတ္တံ-သည်၊ ဝိဟာရဘတ္တံ-
မည်၏။ ဓုရဂေဟေယေဝ- အမြဲတန်း အိမ်၌သာလျှင်၊ ဌပေတွာ-ပင့်ဖိတ်ထား
၍၊ ဒါတဗ္ဗံ-သော၊ ဘတ္တံ-သည်၊ ဓုရဘတ္တံ-မည်၏။ ဂါမဝါသီအာဒိဟိ-ရွာသူ+
ရွာသား အစရှိကုန်သောသူတို့သည်၊ ဝါရေန-အလှည့်အကြိမ်အားဖြင့်၊ ဒါ-
တဗ္ဗံ-ပေးလှူအပ်သော၊ ဘတ္တံ-ဆွမ်းသည်၊ ဝါရဘတ္တံ-ဝါရဘတ်မည်၏။

အထ-ထိုသို့ဖြစ်ပါလျက်၊ “ဂဟံပတိစိဝရံ ပဋိက္ခိပိတွာ”တိ-ဟူ၍၊
ကဉ္စာ-အဘယ်ကြောင့်၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်သနည်း၊ ? ဟိ ယသ္မာ-အကြင်ကြောင့်၊
ဂဟဏေ-ခံယူခြင်းသည်၊ သတိ-ရှိလတ်သော်၊ ပဋိက္ခေပေါ-ပယ်မြစ်ခြင်းသည်၊
ပုဗ္ဗေယျ-သင့်ရှာ၏။ ပဌမဗောဓိယံ-မြတ်စွာဘုရား၏ ပဌမဗောဓိ ဝါတော်

နှစ်ဆယ်အတွင်း၌၊ ဂဟပတိစိဝရဿ-အိမ်ရှင်ဒါယကာတို့ လှူဒါန်းအပ်သော သင်္ကန်းကို၊ ဘဂဝတော-မြတ်စွာဘုရားသည်၊ န အနုညာတံ-ခွင့်ပြုတော် မမူ အပ်၊ ပရတော-နောက်မှ၊ ဇီဝကဝတ္ထုသ္မိ-ဇီဝကဝတ္ထု၌၊ အနုညာတတ္တာ-ခွင့် ပြုတော်မူအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ တေနဝ-ထို့ကြောင့်ပင်လျှင်၊ ဇီဝကဝတ္ထုသ္မိ-ဇီဝကဝတ္ထု၌၊ “ဟိ သစ္စံ-မှန်၏၊ ဘဂဝတော-မြတ်စွာဘုရား ၏၊ ဗုဒ္ဓဘာဝပ္ပတ္တိတော-မြတ်စွာဘုရား၏အဖြစ်သို့ရောက်ပြီးသည်မှ၊ ပဌာ- ယ-စ၍၊ ဣဒံ-စိတ္တံ-ဤကျင့်ဝတ်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ ဧတ္ထန္တရေ-ဤမြတ်စွာ ဘုရား၏ ပဌမ မဟာဗောဓိ အတွင်း၌၊ ဝိသတိဝဿာနိ-အနှစ်နှစ်ဆယ်တို့ ကာလပတ်လုံး၊ ကောစိ-တစုံတယောက်သော၊ ဘိက္ခု-သည်၊ ဂဟပတိ စိဝရံ- အိမ်ရှင်ဒါယကာတို့ လှူဒါန်းအပ်သောသင်္ကန်းကို၊ န သာဒိယိ-မသာယာ၊ သဗ္ဗေ-အလုံးစုံကုန်သော၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ ပံသုကူလိကာဝ-ပံသုကူသင်္ကန်းကို ဆောင်ကုန်သည်သာလျှင်၊ အဟေသု-ဖြစ်ကြကုန်ပြီ၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝက္ခတိ- ဆိုလတံ၊ စ-ဆက်၍ဆိုဦးအံ့၊ သုဒိန္နော-ရှင်သုဒိန္နသည်၊ ပဌမဗောဓိယံယေဝ- မြတ်စွာဘုရား၏ ပဌမဗောဓိ ဝါတော်နှစ်ဆယ်အတွင်း၌ သာလျှင်၊ ပဗ္ဗဇ္ဇိတော- ရဟန်းပြု၏၊ တေနဝ-ထို့ကြောင့်ပင်လျှင်၊ “သုဒိန္နော ဟိ ဘဂဝတော ခွဲဒသမေ ဝသေ ပဗ္ဗဇ္ဇိတော၊ ဝိသတိမေ ဝသေ ဉာတိကုလံ ပိဏ္ဍာယ ပဝိဋ္ဌော၊ သယံ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ အဋ္ဌဝဿိကော ဟုတွာ”တိ-ဟူ၍၊ ဝက္ခတိ-ဆိုလတံ၊ တသ္မာ-ထို့ ကြောင့်၊ “ဂဟပတိစိဝရံ ပဋိက္ခိပိတွာ”တိ-ဟူ၍၊ ကသ္မာ-အဘယ်ကြောင့်၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်သနည်း၊ ဧတ္ထ ဧတသ္မိံ ဌာနေ-ဤအရာဌာန၌၊ စောဒကဿ- စောဒကပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ပရိဟာရေ-အဖြေကို၊ မယာ-ငါသည်၊ ဝုစ္စတေ-ဆိုအပ်၏၊ ဂဟပတိစိဝရေ-အိမ်ရှင်ဒါယကာတို့ လှူဒါန်းအပ်သောသင်္ကန်းကို၊ အနနု- ညာတေပိ-ခွင့်မပြုအပ်ပါသော်လည်း၊ ပံသုကူလိကင်္ဂသသမာဒါန ဝသေန- ပံသုကူသင်္ကန်းကိုစုတင်ဆောင်သည်၏အစွမ်းအားဖြင့်၊ ဂဟပတိစိဝရံ-ကို၊ ပဋိက္ခိတ္တံနာမ-ပယ်မြစ်အပ်သည်မည်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ က- တွာ-ပြုတော်မူ၍၊ “ဂဟပတိစိဝရံ ပဋိက္ခိပိတွာ”တိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏။

လောလုပ္ပစာရံ ပဋိက္ခိပိတွာတိ-ကား၊ ကုသလဘဏ္ဍာဿ-ကုသိုလ် ဥစ္စာဘဏ္ဍာကို၊ ဘုသံ-ပြင်းထန်စွာ၊ ဝိလုပ္ပဋ္ဌေန-တုန်လှုပ်သောအနက်ကြောင့်၊ တဏှာ-တဏှာကို၊ လောလုပ္ပံ-“လောလုပ္ပ”ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-ဆိုအပ်၏၊ လော-

လုပ္ပေနလျှပ်ပေါ် လော်လီသောအားဖြင့်၊ စရဏံလှည့်လည်သွားလာခြင်းသည်၊ လောလုပ္ပစာရော-“လောလုပ္ပစာရ”မည်၏၊ တဏှာဝသေန-တဏှာ၏ အစွမ်းအားဖြင့်၊ ယရပဋိပါဋိ-အိမ်၏အစဉ်ကို၊ (ဝါ) အိမ်စဉ်အိမ်တိုင်းကို၊ အတိက္ကမိတွာ-ကျော်လွန်၍၊ ဘိက္ခာယ-ဆွမ်းအလိုငှာ၊ စရဏံလှည့်လည်သွားလာခြင်းတည်း၊ တံ-ထိုအိမ်၏အစဉ်ကို ကျော်လွန်၍ လှည့်လည်သွားလာခြင်းကို၊ (ဝါ) ထိုအိမ်စဉ်အိမ်တိုင်းကို ကျော်လွန်၍ လှည့်လည်သွားလာခြင်းကို၊ ပဋိကိပ္ပိတွာ-ပယ်မြစ်တော်မူ၍၊ ဣတိ အယံ-ကား၊ အတ္ထော-တည်း၊ တေန-ထို့ကြောင့်၊ “ယရပဋိပါဋိယာ ဘိက္ခာယ ပဝိသတိ”တိ-ဟူ၍၊ အာ-ဟ-မိန့်ဆိုပြီး၊ စ-ဆက်၍ဆိုဦးအံ့၊ ဧတ္ထ ဧတသ္မိံ ဌာနေ-၌၊ အာရညိကင်္ဂါဒိ-ပဓာနဂံဝသေန-အာရညကင်ဓုတင် အစရှိသော ပဓာနအင်္ဂါ၏အစွမ်းဖြင့်၊ သေသဓုတင်္ဂါနိပိ-ကြွင်းကျန်သော ဓုတင်အင်္ဂါတို့ကိုလည်း၊ ဂဟိတာနေဝ-ယူအပ်ကုန်သည်သာလျှင်၊ ဟောန္တိ-ဖြစ်ကုန်၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-၏၊ ဝဇ္ဇိနန္တိ-ကား၊ ရာဇာနော-မင်းတို့ကို၊ အပေက္ခိတွာ-ရှုငဲ့၍၊ သာမိဝစနံ-ဆဋ္ဌိ “န”ဝိဘတ်ကို၊ ကတံ-ပြုအပ်၏၊ ဝဇ္ဇိရာဇနံ-ဝဇ္ဇိမင်းတို့၏၊ ဣတိ အယံ-ကား၊ အတ္ထော-ဝဇ္ဇိနံပုဒ်၏အနက်တည်း၊ ဇနပဒ-သဒ္ဒဿ-“ဇနပဒ”သဒ္ဒါ၏၊ တံ နိဝါသီသုပိ-ထိုဝဇ္ဇိတိုင်း၌ နေထိုင်ကုန်သောသူတို့၌လည်း၊ ပဝတ္တနတော-ဖြစ်ခြင်းကြောင့်၊ “ဝဇ္ဇိသု”တိ ဧတံ ဝစနံ-“ဝဇ္ဇိသု”ဟူသော ဤသဒ္ဒါသည်၊ ဇန-ပဒါပေက္ခံ-ဇနပုဒ်ကို ရှုငဲ့သော၊ ဘုဗ္ဗဝစနံ-သတ္တမိဝိဘတ်ရှိသော သဒ္ဒါတည်း၊ ဝဇ္ဇိနာမကေ-ဝဇ္ဇိအမည်ရှိသော၊ ဇနပဒေ-ဇနပုဒ်၌၊ ဣတိ အယံ-ကား၊ အတ္ထော-“ဝဇ္ဇိသု”ပုဒ်၏အနက်တည်း။

ဥပဘောဂပရိဘောဂူပကရဏမဟန္တတာယာ တိ-ကား၊ ပဉ္စကာမ-ဂုဏသင်္ခါတာနံ-ငါးပါးကုန်သောကာမဂုဏ်ဟုဆိုအပ်ကုန်သော၊ ဥပဘောဂါနုဉ္စေ-သုံးဆောင်ခံစားအပ်ကုန်သောစည်းစိမ်ချမ်းသာတို့၏လည်းကောင်း၊ ဟန္တိ-အဿ၊ ရထ၊ ဣတ္ထိယာဒိဥပဘောဂူပကရဏာနဉ္စ-ဆင်းမြင်း၊ ရထား၊ မိန်းမ အစရှိသော ခံစားအပ်သော အဆောက်အဦးတို့၏လည်းကောင်း၊ မဟန္တတာယ-များသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဟိ ယုတ္တံ-ထိုစကား သင့်မြတ်လှပေစွာ၊ ဥပဘောဂူပကရဏာနေဝ-သုံးဆောင်ခံစားအပ်ကုန်သော အဆောက်အဦးတို့ကိုသာလျှင်၊ ဣဓ-ဤ “ဥပဘောဂ ပရိဘောဂူပ ကရဏ မဟန္တတာယ”

ဟူသော ပါဠိရပ်၌၊ ပရိဘောဂူပကရဏ-သဒ္ဒေန-“ပရိဘောဂူပကရဏ” ဟူသောသဒ္ဒါဖြင့်၊ ဝုတ္တာနိ-ဆိုအပ်ကုန်၏။ တေနေဝ-ထို့ကြောင့်သာလျှင်၊ “ယေဟိ တေသံ ဥပဘောဂါ၊ ယာနိ စ ဥပဘောဂူပကရဏာနိ၊ တာနိ မဟန္တာနိ” ဟိ-ဟူ၍၊ အာဟ-မိန့်ဆိုပြီ၊ ဟတ္တိ၊ အဿ၊ ရထ၊ ဣတ္ထိ အာဒယော-ဆင်+မြင်း+ရထား+မိန်းမအစရှိသည်တို့သည်၊ ဥပဘောဂါ-သုံးဆောင်ခံစားအပ်ကုန်သော ပစ္စည်းဝတ္ထုတို့မည်ကုန်၏။ “တေသမေဝ-ထိုသုံးဆောင်ခံစားအပ်ကုန်သော အဆောက်အဦးဖြစ်ကုန်သော ဆင်+မြင်း+ရထား+မိန်းမ အစရှိသည်တို့၏သာလျှင်၊ ဥပဘောဂူပကရဏာနိ-သုံးဆောင်ခံစားအပ်ကုန်သော စည်းစိမ်ချမ်းသာ၏ အဆောက်အဦးဖြစ်ကုန်သော၊ သုဝဏ္ဏာဒိဥပကရဏာနိ-ရွှေအစရှိကုန်သော အဆောက်အဦးတို့သည်၊ သန္တိ-ရှိကုန်၏”။ ဣတိပိ-ဤသို့လည်း၊ ဝဒန္တိ-ဆိုကြကုန်သေး၏။ သာရကာနိတိ-ကား၊ သာရဘူတာနိ-အနှစ်သာရ ဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်သော၊ နိဓေတွာတိ-ကား၊ နိဒဟိတွာ-မြှုတ်နှံ၍၊ နိဓာနံ-သိုမှီးသိမ်းဆည်းခြင်းကို၊ ကတွာ-ပြု၍၊ ဣတိ အယံ-ကား၊ အတ္ထော-တည်း၊ ဒိဝသ ပရိဗ္ဗယသင်္ခါတ ဘောဂံမဟန္တတယာတိ-ကား၊ ဒိဝသေ ဒိဝသေ-နေ့စဉ်နေ့တိုင်း၊ ပရိဘုဉ္စိတဗ္ဗသင်္ခါတဘောဂါနံ-သုံးဆောင်အပ်သည်ဟု ဆိုအပ်ကုန်သော စည်းစိမ်ချမ်းသာတို့၏၊ မဟန္တတယ-များသည်၏အဖြစ်ဖြင့်၊ ဇာတဗ္ဗပရုတသေဝ ပဟူတတယာတိ-ကား၊ ပိဏ္ဍပိဏ္ဍဝသေန စေဝ-အစိုင်အခိုင်အားဖြင့်သာလျှင်လည်းကောင်း၊ (ဝါ) အစိုင်အခဲအားဖြင့်သာလျှင်လည်းကောင်း၊ သုဝဏ္ဏမာသက၊ ရုတမာသကဒိဝသေန စ-ရွှေပဲ+ငွေပဲအစရှိသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဇာတုဗ္ဗပရုတသေဝ-ရွှေ+ငွေ၏သာလျှင်၊ ပဟူတတယ-များသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝိတ္တိတိ-ကား၊ တုဌိ-နှစ်သက်ခြင်းတည်း၊ ဝိတ္တိယာ-နှစ်သက်ခြင်း၏၊ ဥပကကရဏံ-အကြောင်းတည်း၊ ဝိတ္တုပကရဏံ-နှစ်သက်ခြင်း၏အကြောင်း၊ ဧတေသံ-ထိုသူတို့အား၊ ပဟူတံ-များစွာသော၊ နာနာဝိဇာလင်္ကာရဘူတံ-အထူးထူးအပြားပြားသော တန်ဆာဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ ဝိတ္တုပကရဏံ-နှစ်သက်ခြင်း၏အကြောင်းသည်၊ သန္တိ-ရှိကုန်၏။ ဣတိ တသ္မာ- ထို့ကြောင့်၊ တေ-ထိုသူတို့သည်၊ ပဟူတ ဝိတ္တုပ ကရဏာ-မည်၏၊ တေန-ထို့ကြောင့်၊ “အလင်္ကာရဘူတဿာ”ဟိ အာဒိ-ကို၊ အာဟ-ဆိုပြီ။ ဝေါဟာရဝသေနာတိ-ကား၊ ဝဏီဇာဝသေန-ရောင်းဝယ်

ကုန်သွယ်ခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်၊ ဝမိကတာဒိဝသေန-တိုးပွားစေခြင်းကို ပြုခြင်းအစရှိသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်၊ ဓနဓညဿ ပဟူတတာယာတိ-ကား၊ သတ္တရတနသင်္ခါတဿ-ရတနာ (၇)ပါးဟုဆိုအပ်ကုန်သော၊ ဓနဿ စ-ဥစ္စာ၏လည်းကောင်း၊ သဗ္ဗပုဗ္ဗဏှာပရဏှသင်္ဂဟိတဿ-အလုံးစုံသော စပါး+ပဲဟူသော အရေအတွက်ရှိသော၊ ဓညဿ စ-စပါး၏လည်းကောင်း၊ ပဟူတတာယ-များသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဣတိ အယံ-ဤသည်ကား၊ အတ္ထော-ဟည်း၊ တတ္ထ တသ္မိံ ဝစနေ-ထို “သတ္တရတန သင်္ခါတဿ”ဟူသော စကားရပ်၌၊ သုဝဏှ၊ ရတေ၊ မဏိ၊ မုတ္တာ၊ ဝေဠုရိယ၊ ဝဇီရ၊ ပဝါဠာနိ-ရွှေ+ငွေ+ပတ္တမြား+ပုလဲ+ကြောင်မျက်ရွှံ+ဝရဇိန်+သန္တာတို့ကို၊ သတ္တ-ခုနစ်ပါးကုန်သော၊ ရတနာ-နိ-ဟူ၍၊ ဝဒန္တိ-ဆိုကြကုန်၏၊ သာလိဝီဟိအာဒိ-သလေး+ကောက်အစရှိသည်သည်၊ ပုဗ္ဗဏှ-မည်၏၊ ပုရက္ခတံ-ရှေးသွားဖြစ်သော၊ သဿဖလံ-ကောက်သီး၊ ဣတိ ကတွာ-ဤသို့ပြု၍၊ တဗ္ဗိပရိယာယတော-ထိုမှ ပြောင်းပြန်အားဖြင့်၊ မုဂ္ဂမာသာဒိ-ပဲနောက်အစရှိသည်၊ အပရဏှ-မည်၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝေဒိ-ဟဗ္ဗံ-သိအပ်၏၊ ဥက္ကဋ္ဌပိဏှပါတိကတ္တာတိ-ကား၊ သေသဓုတင် ပရိဝါရိ-ဟေန-ဥက္ကဋ္ဌပိဏှပါတ် ဓုတင်နှင့်၊ သမန္နာဂတတ္တာ-ပြည့်စုံသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ တေန-ထို့ကြောင့်၊ “သုပဒါနဓာရံ စရိတုကာမော”တိ-ဟူ၍၊ အာဟ-မိန့်ဆိုပြီ။

၃၁။ အန္တောဇာတတာယ-အိမ်၏အတွင်း၌ဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဉာတိဒါသိ-မည်၏၊ ဝါ-တနည်းကား၊ ဉာတိသဒိသိ-ဆွေမျိုးနှင့်တူသော၊ (ဝါ) ဆွေမျိုးလိုဖြစ်နေသော၊ ဒါသိ-ကျွန်မတည်း၊ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ ဉာတိ-ဒါသိ-မည်၏၊ ပူတိဘာဝေနဝ-ပုတ်သိုးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်သာလျှင်၊ အာဘိဒေါသိကံ-မည်၏၊ ဝါ-တနည်းသော်ကား၊ လက္ခိတဗ္ဗဒေါသော-မှတ်သားအပ်သော ပုတ်သိုးသည်၏အဖြစ်သောဟူသော အဖြစ်ရှိသော မုယောမုန့်သည်လည်း၊ အာဘိဒေါသိကော-မည်၏၊ ဝါ-တနည်းသော်ကား၊ အာဘိဒေါသံ ပစ္စုသကာလံ-မိုးသောက်ယာမ်ကာလသို့၊ ပတ္တော-ရောက်၏၊ အတိက္ကန္တော-ကျော်လွန်၏၊ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ အာဘိဒေါသိကော-မည်၏၊ တေန-ထို့ကြောင့်၊ “ဧကရတ္တာတိက္ကန္တဿ ဝါ”တိ အာဒိ-“ဧကရတ္တာတိက္ကန္တဿ”အစရှိသော စကားရပ်ကို၊ အာဟ-ပြီ၊ ပူတိဘူတဘာဝေန-ပုတ်သိုး

သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ပရိဘောဂံသုံးဆောင်စားသောက်ခြင်းကို၊ နာရဟတိမတိုက်၊ ဣတိ တသ္မာထို့ကြောင့်၊ အပရိဘောဂါရဟောမည်၏၊ ဆဉ္စနိယသဘာဝေစွန့်ပစ်အပ်သော သဘောရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ နိစ္ဆိတေပိအလိုမရှိပါသော်လည်း၊ ပုစ္ဆကာလေမေးမြန်းပြောဆိုသောကာလ၌၊ သန္ဓေဟ ဝေါဟာရ စသေနဝယုံယုံမှားမှား ပြောဆိုသည်၏အစွမ်းဖြင့်သာလျှင်၊ (ဝါ) ယောင်ယောင်မှားမှား ပြောဆိုသည်၏အစွမ်းဖြင့်သာလျှင်၊ ပုစ္ဆိတုံမေးခြင်းငှာ၊ ယုတ္တံသင့်လျော်လျှောက်ပတ်၏၊ ဣတိ တသ္မာထို့ကြောင့်၊ “သစေ” တိ “သစေ” ဟူ၍၊ အာဟာသိုပြီ၊ အရိယဝေါဟာရေနာတိကား၊ အရိယသမုဒါစာရေနအရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ခေါ်ဝေါ်ပြောဆိုခြင်းဖြင့်၊ ဟိ သစ္စံမှန်၏၊ အရိယာအရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ မှာတူဂါမံကို၊ ဘဂိနိဝါဒေန “ဘဂိနိ” ဟူသော ခေါ်ဝေါ်ပြောဆိုခြင်းဖြင့်၊ (ဝါ) “နမ” ဟူသော ခေါ်ဝေါ်ပြောဆိုခြင်းဖြင့်၊ သမုဒါစရန္တိခေါ်ဝေါ် ပြောဆိုကြကုန်၏၊ နိဿဌပရိဂ္ဂဟန္တိကား၊ ပရိစ္စတ္တာလယံစွန့်ပစ်အပ်သော တပ်မက်ခြင်းကို။

“အာကိရာ”တိ “အာကိရ”ဟူ၍၊ (ဝါ) လောင်းထည့်လိုက်လော့ဟူ၍၊ ဝုတ္တတ္တာပြောဆိုအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ “ဝိညတ္တိ ဝါ” တိ “ဝိညတ္တိ ဝါ”ဟူ၍၊ ဝုတ္တံဆိုအပ်၏၊ “သစေ တံ ဆဉ္စနိယဓမ္မန္တိ”ဟူ၍၊ ပရိယာယံပရိယာယံကို၊ အမုစ္ဆိတွာမလွတ်မူ၍၊ ဝုတ္တတ္တာပြောဆိုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ “ပယုတ္တ ဝါစာ ဝါ”တိဟူ၍၊ ဝုတ္တံ၏၊ ပစ္စယပဋိသယုတ္တာပစ္စည်းလေးပါးနှင့် စပ်ယှဉ်သော၊ ဝါစာစကားတည်း၊ ပယုတ္တဝါစာပစ္စည်းလေးပါးနှင့်စပ်ယှဉ်သောစကား၊ နိရပေက္ခဘာဝတောဝေဒကွက်ခြင်းမရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ “ဝတ္ထု ဝဋ္ဋတိ”တိဟူ၍၊ ဝုတ္တံ၏၊ ဣဓ ပနဉာအရာ၌၊ ဝိသေသတောအထူးအားဖြင့်ကား၊ ဝတ္ထုနောပစ္စည်းဝတ္ထု၏၊ အပရိဘောဂါရဟတ္တာဝမသုံးဆောင်ကောင်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့်သာလျှင်၊ “ဝတ္ထု ဝဋ္ဋတိ”တိဟူ၍၊ ဝုတ္တံဆိုအပ်၏၊ အဂ္ဂအရိယဝံသို့ကောတိကား၊ အရိယဝံသပဋိပတ္တိပူရကာနံအရိယဝံသလေးပါးကို ကျင့်ကုန်သောရဟန်းတို့တွင်၊ အဂ္ဂေါ ဥတ္တမောမြတ်သောအဖြစ်ကို၊ နိမိယတိ သညာယတိသိအပ်၏၊ (ဝါ) မှတ်သားအပ်၏၊ ဣတိ တသ္မာ၊ နိမိတ္တံနိမိတ္တမည်၏၊ ယထာသလ္လက္ခိတောအကြင်သို့သော အခြင်းအရာအားဖြင့် မှတ်သားမိသော၊ အာကာရောအခြင်းအရာ

တည်း၊ ဣတိ တဿှာ-ကြောင့်၊ “ဂိဟိကာလေ သလ္လက္ခိတပုဗ္ဗံ အာကာရန္တိ-
ဟူ၍၊ အာဟ-ဗြ၊ ဟတ္ထပိဋိအာဒိနိ-လက်ဖမိုးအစရှိသည်တို့ကို၊ ဩလောက-
ယမာနာ-ကြည့်ရှုသည်ရှိသော်၊ “မေ-ငါ၏၊ သာမိပုတ္တဿ-အရှင်သွင်၏သား
ဖြစ်သော၊ သုဒိန္နဿ-၏၊ သုဝဏ္ဏကစ္ဆပပိဋိသဒိသာ ဝိယ-ရွှေလိပ်၏ ကျော
ကုန်းနှင့် တူသကဲ့သို့ဖြစ်သော၊ ဣမာ ဟတ္ထပါဒပိဋိယော-ဤလက်ဖမိုး+ခြေ
မိုးတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဟရိတာလဝဋ်ယော ဝိယ-စိမ်းသောထန်းသီးလုံး ကဲ့
သို့၊ သုဝဋ္ဋိတာ-ကောင်းစွာလုံးကုန်သော၊ အင်္ဂုလိယော-လက်ချောင်းတို့သည်
လည်းကောင်း၊ မဓုရော-သာယာစွာသော၊ သရော-အသံလည်းကောင်း”၊
ဣတိ-ဤသို့၊ ဂိဟိကာလေ-လူဖြစ်စဉ် အချိန်အခါကာလ၌၊ သလ္လက္ခိတပုဗ္ဗံ-
ရှေးကာလက မှတ်သားမိသော၊ အာကာရံ-အခြင်းအရာကို၊ (ဝါ) အမှတ်
အသားကို၊ အဂ္ဂဟေသိ-ယူပြီ၊ သဉ္ဇာနိ-ကောင်းစွာသိပြီ၊ သလ္လက္ခေသိ-မှတ်
သားမိပြီ၊ ကဿှာ ပန-အဘယ်ကြောင့်ကား၊ သာ ဉာတိဒါသိ-ထိုဆွေမျိုးတို့
၏ ကျွန်မသည်၊ ဒိသ္မာဝ-တွေ့မြင်လျှင် တွေ့မြင်ခြင်းသာလျှင်၊ န သဉ္ဇာနိ-
ကောင်းစွာ မသိရသနည်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝဒေယျ-ပြောဆိုငြားအံ့၊ ဣတိ
တဿှာ-ကြောင့်၊ “သုဒိန္နော ဟိ”တိ အာဒိ-ကို၊ အာဟ-ဗြ၊ ပဗ္ဗဇ္ဇပဂတေ-
နာတိ-ကား၊ ပဗ္ဗဇ္ဇ-ရဟန်းအဖြစ်သို့၊ ဥပဂတေန-ကပ်ရောက်သော၊ ပဗ္ဗဇ္ဇိတေ-
န-ရဟန်းအဖြစ်ဖြင့်၊ ဣတိ အယံ-ဤသည်ကား၊ အတ္ထော-တည်း၊ ယရံ
ပပိသိတှာတိ-ကား၊ ဂေဟသာမိနိယာ-အိမ်ရှင်မသည်၊ နိသိဒိတဗ္ဗဌာနဘူတံ-
နေထိုင်အပ်သော အရပ်ဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ အန္တောဂေဟံ-အိမ်အတွင်းသို့၊ ပပိ-
သိတွာ-ဝင်ရောက်၍၊ ယဋ္ဌေတိ-ကား၊ ဣမဿ-ဤသူအား၊ အာရောစယာ-
မိ-ပြောကြား၏၊ ဣတိ အယံ-ကား၊ အတ္ထော-တည်း၊ ဣတိ တဿှာ-ကြောင့်၊
“အာရောစနတ္ထေ နိပါတော”တိ-ဟူ၍၊ အာဟ-ဗြ၊ “ယဋ္ဌေ ဇာနေယျာ-
သိတိ-ကား၊ သုဠ-ကောင်းစွာ၊ ဇာနေယျ-သိလော့”၊ ဣတိပိ-ဤသို့လည်း၊
အတ္ထံ-ကို၊ ဝဒန္တိ-ဆိုကြကုန်သေး၏၊ အာလပနေတိ-ကား၊ ဒါသိဇနဿ-
ကျွန်မမြင်သောသူကို၊ အာလပနေ-ခေါ်ဝေါ်ပြောဆိုခြင်း၌၊ တေန-ကြောင့်၊
“ဝေဉ္စိ”တိ အာဒိ-ကို၊ အာဟ-မိန့်ဆိုပြီ။

၃၂။ ယရေသု သာလာ ဟောန္တိတိ-ကား၊ ယရေသု-အိမ်တို့၌၊
ဧကမန္တေ-တစ်ခုသော အစွန်အဖျား အနားကျသောအရပ်၌၊ (ဝါ) သင့်လျော်

လျှောက်ပတ်သော အရပ်၌၊ ပါကာရပရိက္ခိတ္တာ-တံတိုင်းအကာအရံ ရှိကုန်သော၊ သုသံဝိဟိတဒွါရဗန္ဓာ-ကောင်းစွာ စီရင်အပ်သော တံခါးအဖွဲ့ရှိကုန်သော၊ (ဝါ) ကောင်းစွာတပ်ထားအပ်သောတံခါးအဖွဲ့ရှိကုန်သော၊ သုသမ္ပဋ္ဌ-ဝါလိကင်္ဂဏာ-ကောင်းစွာပြေပြစ်သော သဲအပြင်ရှိကုန်သော၊ ဘောဇနသာ-လှာ-ဆွမ်းစားဇရပ်တို့သည်၊ သန္တိ-ရှိကုန်၏၊ ဥဒကကဋ္ဌိယန္တိ-ကား၊ ဥဒကဉ္စ-ရေကိုလည်းကောင်း၊ ကဋ္ဌိယဉ္စ-ပအုံးရည်ကိုလည်းကောင်း၊ ကသ္မာ ပန-အဘယ်ကြောင့်ကား၊ ဤဒိဿယမေဝ-ဤသို့သဘောရှိသည်သာလျှင် ဖြစ်သော၊ သာလာယ-ဆွမ်းစားဇရပ်၏၊ အညတရံ-သော၊ ကုဋမူလ-နံရံအခြေ၌၊ ဣတိ အယံ အတ္ထော-ကို၊ ဝုတ္တော-ဆိုအပ်သနည်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝဒေ-ယျ-ဆိုငြားအံ့၊ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ “န ဟိ ပဗ္ဗဇ္ဇိတာ”တိ အာဒိ-ကို၊ အာဟ-မိန့်ဆိုပြီ၊ အသာရုပ္ပေ ဌာနေတိ-ကား၊ ဘိက္ခုနံ-တို့အား၊ အနန္တ-ဝိကေ-မသင့်လျော် မလျှောက်ပတ်သော၊ ပဒေသေ-အရပ်၌၊ “အတ္ထိ န ခေါ”တိ ဧတ္ထ ပဒေ-၌၊ န-သဒ္ဓေါ-‘န’ သဒ္ဓါသည်၊ ပုစ္ဆနတ္ထေ-မေးမြန်းခြင်းဟူသော အနက်၌၊ ဝတ္တတိ-ဖြစ်၏၊ ခေါ-သဒ္ဓေါ-‘ခေါ’သဒ္ဓါကို၊ ဝစနသိလိဋ္ဌတာယ-စကားတို့၏၊ ပြေပြစ်ညက်ညောခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဝုတ္တော-၏၊ ဝါ-တနည်းကား၊ နုခေါတိ-န+ခေါဟူသော၊ နိပါတသမုဒါယော-နိပါတ်ပုဒ်အပေါင်းသည်၊ ပုစ္ဆ-နတ္ထော-မေးခြင်းအနက်ရှိ၏၊ တေန-ထို“န+ခေါ”ဟူသောပုဒ်ဖြင့်၊ နာမ-သဒ္ဓ-ဿ-နာမသဒ္ဓါ၏၊ ပုစ္ဆနတ္ထတံ-မေးခြင်းပုစ္ဆန အနက်ရှိသည်၏အဖြစ်ကို၊ ဒ-သေတိ-ပြ၏၊ ယေသံ နော တွန္တိ-ကား၊ ယေသံ နော-အကြင်ငါတို့၏၊ ပုတ္တော-သားဖြစ်သော၊ တံ-သင်သည်၊ ဤဒိသေ ဌာနေတိ-ကား၊ တံ ဌာနံ-ထိုအရပ်သည်၊ ဘိက္ခုနံ-တို့အား၊ အနန္တရူပံ-မသင့်လျော်မလျှောက်ပတ်သည်၊ ကိဉ္စာပိ န ဟောတိ-အကယ်၍ကားမဖြစ်ပါပေ၊ တထာပိ-ထိုသို့ပင်ရဟန်းတို့အား မသင့်လျော် မလျှော်ပတ်အပ်ပါသော်လည်း၊ မာဒိဿနံ-ငါကဲ့သို့သော၊ မဟာဘောဂကုလာနံ-များစွာကုန်သော စည်းစိမ်ဥစ္စာရှိသော အမျိုးကောင်းသားတို့၏၊ ပုတ္တဿ-သားအား၊ ပရကုလေ-သူတပါးတို့၏အိမ်၌၊ အာသန-သာလာယံ-ဆွမ်းစားဇရပ်၌၊ နိသီဒိတွာ-၍၊ ဘောဇနံ နာမ-ဆွမ်းစားခြင်းမည်သည်ကား၊ အယုတ္တရူပံ-မသင့်လျော်သော သဘောရှိ၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ မညမာနော-မှတ်ထင်သည်ဖြစ်၍၊ အာဟ-ပြီ၊ တေနေဝ-ထို့ကြောင့်သာလျှင်၊

“နန တာတ သုဒိန္န သကံ ဂေဟံ ဂန္ထဗ္ဗ”န္တိဟူ၍၊ အာဟာ-ပြီ၊ အညေနပိ-
တပါးတခြားလည်းဖြစ်သော၊ ပကာရေန-အပြားအားဖြင့်၊ နာမ-သဒ္ဒဿ-နာမ
သဒ္ဒါကို ပုစ္ဆနတ္ထတမေဝ-မေးမြန်းခြင်းပုစ္ဆန အနက်ကိုသာလျှင်၊ ဒဿေန္တော-
ပြုခဲ့သည်ဖြစ်၍၊ “တထာ အတ္ထိ န ခေါ တာတာ”တိ အာဒိ-ကို၊ အာဟာ-
မိန့်ဆိုပြီး တထာတိ-ကား၊ သမုစ္စယတ္ထော-ပေါင်းစည်းခြင်းသမုစ္စည်းအနက်ရှိ၏၊
ဣဒါနိ ဣမသ္မိ ကာလေ-၌၊ နာမ-သဒ္ဒဿ-၏၊ မညနတ္ထတံ-မှတ်ထင်ခြင်း
“မညန” အနက်ရှိသည်၏အဖြစ်ကို၊ ဒဿေန္တော-၍၊ “တထာ အတ္ထိ မညေ”
တိ အာဒိ-ကို၊ အာဟာ-မိန့်ဆိုပြီး။

ဒုက္ခာဘိတုန္နတာယာတိ-ကား၊ မာနသိကေန-စိတ်လုံးနှင့်ယှဉ်သော၊
ဒုက္ခေန-ဆင်းရဲခြင်းဖြင့်၊ အဘိပဋိတတ္တာ-အလွန်နှိပ်စက်အပ်သည်၏ အဖြစ်
ကြောင့်၊ ဗတမတ္တန္တိ-ကား၊ “အတ္ထိ န ခေါ တာတ သုဒိန္န အမှာကံ ခနံ”
န္တိ အာဒိနာ-“အတ္ထိ န ခေါ တာတ သုဒိန္န အမှာကံ ခနံ”ဤသို့ အစရှိသည်
ဖြင့်၊ ယထာဝုတ္တမတ္တံ-အကြင်အကြင်ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးအနက်ကို၊ အနောကပ္ပနာ
မရိသနတ္ထဝသေနာတိ ဧတ္ထ ပဒေ-“အနောကပ္ပနပုဒ်+ မရိသနတ္ထပုဒ်”ဟူ
သောဤပုဒ်၌၊ အသဒ္ဒဟနံ-မယုံကြည်ခြင်းသည်၊ အနောကပ္ပနံ-“အနောကပ္ပ-
န”မည်၏၊ အသဟနံ-မရဲဝန်ခြင်းသည်၊ အမရိသနံ-အမရိသနမည်၏၊ အနာ-
ဂတ-သဒ္ဒပ္ပယောဂေါ-အနာဂတ်သဒ္ဒါနှင့်ယှဉ်သော၊ အနာဂတဝစနံ-အနာဂတ်
ဝိဘတ်တည်း၊ အတ္ထော ပန-အနက်သည်ကား၊ ဝတ္ထမာနကာလိကောဝ-ဝတ္ထ-
မာနကာလနှင့် ယှဉ်သည်သာလျှင်တည်း၊ (ဝါ) ပစ္စုပ္ပန်ကာလနှင့်ယှဉ်သည်
သာလျှင်တည်း၊ တေန-ထို့ကြောင့်၊ “ပစ္စုပ္ပန်”တိ-“ပစ္စုပ္ပန်”ဟူ၍၊ အာဟာ-
မိန့်ဆိုပြီး၊ န မရိသယာမိတိ-ကား၊ န ဝိသယာမိ-မရဲဝန်ပါ၊ တံ န သုန္နရန္တိ-
ကား၊ “တဒါယ”န္တိ ပါဌ-“တဒါယံ”ဟူသော ပါဠိကို၊ သန္ဓာယ-ရည်ရွယ်၍၊
အာဟာ-ပြီ၊ အလံ ဂဟပတိ၊ ကတံ မေ အဇ္ဇ ဘတ္တကိစ္စန္တိ-ကား၊ ထေရော-
ရှင်သုဒိန်မထေရ်သည်၊ ဥက္ကဋ္ဌဧကာသနိကတာယ-မြတ်သော ဧကာသနိကံ
စုတင်ကို ဆောင်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ပဋိက္ခိပန္နော-ပယ်မြစ်လိုသည်ဖြစ်၍၊
ဧဝံ-ဤသို့ “အလံ ဂဟပတိ၊ ကတံ မေ အဇ္ဇ ဘတ္တကိစ္စ”ဟူ၍၊ အာဟာ-ပြီ၊
ဥက္ကဋ္ဌဧကာသနိကတာယာတိ စ-ဟူ၍လည်း၊ ဣဒံ ဝစနံ-ဤစကားကို၊
ပဇာနာတိ-ရှင်သုဒိန်မထေရ်အား၊ တထာဘာဝဒီပနတ္ထံ-ထိုသို့သောအဖြစ်ကို

ပြခြင်းငှာ၊ ဘူတကထနဝသေန-ဟုတ်မှန်သောစကားကို ပြောဆိုသောအား
 ဖြင့်၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏။ ဟိ ယုတ္တံ-သင့်စွ၊ မုဒုကဿပိ-နူးညံ့သိမ်မွေ့သောပုဂ္ဂိုလ်
 အားလည်း၊ ဧကာသနိကဿ-ဧကာသနိက်စုတင်ကို၊ ယာယ နိသဇ္ဇာယ-အ
 ကြင်ထိုင်နေခြင်းဖြင့်၊ ကိဉ္စိ မတ္တမ္ပိ-စိုးစဉ်းအနည်းငယ်မျှလည်းဖြစ်သော၊ ဘော-
 ဇနံ-ဘောဇဉ်ကို၊ ဘုတ္တံ-စားအပ်၏။ ဝတ္တသီသေနပိ-ကျင့်ဝတ်ကိုအကြောင်းပြု
 သဖြင့်၊ (ဝါ) ကျင့်ဝတ်ကိုအဦးပမာန ပြုသဖြင့်၊ တတော-ထိုဆွမ်းဘုဉ်းဖေးရာ
 နေရာမှာ၊ ဝုဋ္ဌိတဿ-ထသောပုဂ္ဂိုလ်အား၊ ပုန-နောက်ထပ်တဖန်၊ ဘူဉ္စိတု-
 ဘုဉ်းပေးခြင်းငှာ၊ န ဝဇ္ဇတိ-မအပ်၊ တေန-ထိုကြောင့်၊ တိပိဋကစူဠာဘယ-
 ဧတ္ထဧရာ-တိပိဋကစူဠာဘယမထေရ်သည်၊ “အာသနံ ဝါ ရက္ခေယျ၊ ဘောဇနံ
 ဝါ”တိ-ဟူ၍၊ အာဟာ-ပြီ၊ “ဥက္ကဋ္ဌပိက္ကပါတိကောပိ သမာနော”တိ ဣဒံ ပဒံ-
 သည်၊ နိဒဿနမတ္တံ-ညွှန်ပြခြင်းမျှတည်း၊ ထေရော-ရှင်သုဒ္ဓိန်မထေရ်သည်၊
 သပဒါနစာရိကေသုပိ-အိမ်စဉ်အိမ်တိုင်း ဆွမ်းခံလှည့်လည်ခြင်းတို့၌လည်း၊
 ဥက္ကဋ္ဌဇယေဝ-ဥက္ကဋ္ဌသည်သာတည်း၊ (ဝါ) မြတ်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်သာလျှင်
 တည်း၊ ဟိ ယုတ္တံ-ထိုစကားသင့်မြတ်လှပေစွ၊ ဥက္ကဋ္ဌသပဒါနစာရိကောပိ-
 မြတ်သောဆွမ်းခံအကျင့်ကို ကျင့်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း၊ ပုရတော စ-ရှေ့
 မှလည်းကောင်း၊ ပစ္ဆတော စ-နောက်မှလည်းကောင်း၊ အာဟဋဘိက္ခမ္ပိ-
 ဆောင်ယူခဲ့သောဆွမ်းကိုလည်း၊ အဂ္ဂဟေတွာဝ-မယူမူ၍သာလျှင်၊ ယရဒ္ဓါ-
 ရေးအိမ်တံခါး၌၊ ဌတွာ-ရပ်တည်၍၊ ပတ္တဝိဿဇနမေဝ-သပိတ်ကိုလွှတ်ခြင်း
 ကိုသာလျှင်၊ ကရောတိ-ပြု၏၊ တသ္မာ-ထိုကြောင့်၊ ထေရော-ရှင်သုဒ္ဓိန်မထေရ်
 သည်၊ ဥက္ကဋ္ဌသပဒါနစာရိကတ္ထာပိ-မြတ်သောဆွမ်းခံအကျင့်ကို ကျင့်သော
 ပုဂ္ဂိုလ်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်း၊ သွာတနာဇံ-မနက်ဖြန်အလို့ငှာ၊ ဘိက္ခံ-ဆွမ်း
 ကို၊ နာဓိဝါသေတိ-သည်းမခံ၊ (ဝါ) လက်ခံမသာယာ၊ အထ-ထိုသို့ဖြစ်ပါ
 လျှက်၊ ကသ္မာ-အဘယ်ကြောင့်၊ အဓိဝါသေသိ-လက်ခံသာယာသနည်း၊
 ဣတိ-ဤသို့၊ ဝဒေယျ-ပြောဆိုငြားအံ့၊ ဣတိ တသ္မာ-ထိုကြောင့်၊ “သစေ
 ဧကဘတ္တမ္ပိ န ဂဟေဿာမိ”တိအာဒိ-“သစေ ဧကဘတ္တမ္ပိ န ဂဟေဿာမိ”
 အစရှိသော စကားရပ်ကို၊ အာဟာ-ပြီ၊ ဟိ ယုတ္တံ-ထိုစကားသင့်မြတ်လှပေစွ၊
 ပုဉ္စိကား-ပညာရှိတို့သည်၊ မာတာပိတူနံ ဝါ-အမိ+အဖတို့အားလည်းကောင်း၊
 အာဝဋ်ယုဇ္ဇာယာနံ ဝါ-ဆရာဥပဇ္ဈာယ်တို့အားလည်းကောင်း၊ ကာတဗ္ဗံ-ပြု

အပ်သော၊ အနုဂ္ဂဟံ-ခိုးမြှောက်ခြင်းကို၊ အဇ္ဈပေက္ခိတွာ-လျစ်လျူရှုခြင်းကြောင့်၊ ဓုဟင်္ဂဝိသုဒ္ဓိကာ-ဓုတင်အကျင့်တို့၏ စင်ကြယ်ခြင်းရှိကုန်သည်၊ န ဘဝန္တိ-မဖြစ်ကုန်။

၃၃။ မဇ္ဈိမပ္ပမာဏောတိ-ကား၊ စတုဟတ္ထော-လေးတောင်ရှိသော၊ ပုရိသော-သည်၊ မဇ္ဈိမပ္ပမာဏော-မည်၏၊ ဆ ဟတ္ထောပိ-ခြောက်တောင်ရှိသည်လည်းဖြစ်သော၊ ပုရိသော-သည်၊ မဇ္ဈိမပ္ပမာဏော-မည်၏၊ ဣတိပိ-ဤသို့လည်း၊ ကေစိ-အချို့သောဆရာတို့သည်၊ ဝဒန္တိ-ဆိုကြကုန်သေး၏၊ ဧတာယ-ဤဟင်းတိမ်ကန်လန့်ကာဖြင့်၊ တိရော-ဖိလာကန်လန့်ခြားကွယ်အောင်၊ ကရောန္တိ-ပြုတတ်ကုန်၏၊ ဣတိ တသ္မာ-ကြောင့်၊ တိရောကရဏီ-မည်၏၊ အယံ တိရောကရဏီသဒ္ဓေါ-သည်၊ သာဏိပါကာရဝစနော-တင်းတိမ် ကန်လန့်ကာကိုဟောသောသဒ္ဓါတည်း၊ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ “တိရော ကရဏီယန္တိ ကရဏတ္ထေ ဘုဗ္ဗန္တိ-ဟူ၍၊ အာဟ-ဆိုပြီး၊ “တိရောကရဏီယာ” တိ-ဟူ၍၊ ဝတ္တဗ္ဗေ-ဣတ္ထိလိင်ဖြင့် ဆိုအပ်ပါလျက်၊ “တိရောကရဏီယ”န္တိ-“တိရောကရဏီယ”ဟူ၍၊ ကရဏတ္ထေ-ကရိုဏ်းအနက်၌၊ ဘုဗ္ဗံ-သတ္တမိဝိဘတ်ကို၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏၊ ဝါ-တနည်းသော်ကား၊ အယံ တိရောကရဏီ-သဒ္ဓေါ-ဤ“တိရောကရဏီ”သဒ္ဓါသည်၊ သာဏိပါကာရ ပရိယာယော-တင်းတိမ်ကန်လန့်ကာကိုဟောသော “သာဏိပါကာရ”သဒ္ဓါ၏ ပရိယာယ်တည်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဒဿေန္တော-ပြလိုသည်ဖြစ်၍၊ “အထ ဝါ”တိ အာဒိ-“အထ ဝါ”အစရှိသည်ကို၊ အာဟ-ပြီး၊ တံ ပရိက္ခိပိတွာတိ-ကား၊ တံ တိရောကရဏီယံ-ထိုတင်းတိမ်ကန်လန့်ကာကို၊ သမန္တတော-ထက်ဝန်းကျင်မှ၊ ခိပိတွာ-ပြစ်ချ၍၊ (ဝါ) ကာရံ၍၊ ပရိတော-ထက်ဝန်းကျင်မှ၊ ဖန္တိတွာ-ဖွဲ့ချည်၍၊ ဣတိ ဣဒံ အတ္ထဇာတံ-သည်၊ (ဝါ) ကို၊ ဝုတ္တံ ဝုတ္တော-သည်၊ ဟောတိ-၏၊ တေန-ထို့ကြောင့်၊ “သမန္တတော ကတွာ”တိ-ဟူ၍၊ အာဟ-မိန့်ဆိုပြီး၊ ဝိဘတ္တိပတိရူပ-ကောပိ-ဝိဘတ်အတုလည်းဖြစ်သော၊ နိဝါတော-နိပါတ်ပုဒ်သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ ဣတိ တသ္မာ-ကြောင့်၊ “တေနာတိ အယမ္ပိ ဝါ”တိ အာဒိ-“တေနာ-တိ အယပ္ပိ ဝါ”အစရှိသည်ကို၊ အာဟ-မိန့်ဆိုပြီး။

၃၄။ အထူခေါ-ထိုအခါ၌၊ အာယသုတော သုဒိန္နဿ-၏၊ ပိတာ-ဖခင်သည်၊ သကေ-မိမိဥစ္စာဖြစ်သော၊ နိဝေသနေ-နေအိမ်၌၊ (တနည်း)

သကေ နိဝေသနေ•မိမိနေအိမ်၌၊ ပဏီတံ=မွန်မြတ်သော၊ ခါဒနီယံ=ခဲဘွယ်ကို
 လည်းကောင်း၊ ဘောဇနီယံ=ဘောဇဉ်ကိုလည်းကောင်း၊ ပဋိယာဒါပေတွာ=
 ချက်ပြုတ်စီရင်စေ၍၊ အာယသ္မတော သုဒိန္နဿ=အား၊ ကာလံ=ဆွမ်းစားဆွမ်းခံ
 အချိန်အခါကာလကို၊ အာရောစေသိ=လျှောက်ထားပြီ၊ ကိံ ဝစနံ=အဘယ်
 စကားကို၊ ဝတွာ=ပြောဆို၍၊ အာရောစေသိ=လျှောက်ထားသနည်း၊ “တာတ
 သုဒိန္န•ချစ်သား သုဒိန္န၊ ကာလော=ဆွမ်းစားဆွမ်းခံ အချိန်တန်ပါပြီ၊ ဘတ္တံ=
 ဆွမ်းသည်၊ နိဋ္ဌိတံ=ချက်ပြုတ်စီရင် ပြီးပါပြီ”၊ ဣတိ ဧဝံ=ဤသို့၊ ကာလာရော-
 စနဿ•ဆွမ်းစားဆွမ်းခံ အချိန်အခါကာလကို လျှောက်ကြားခြင်းကို၊ ပါဠိယံ=
 ပါဠိတော်၌၊ အနာရုဠတ္တာ•မတင်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ “ကိဉ္ဇာပိ ပါဠိ-
 ယံ ကာလာရောစနံ န ဝုတ္တိ”န္တိ•ဟူ၍၊ အာဟ=မိန့်ဆိုပြီ၊ အာရောစိတေ-
 ယေဝ ကာလေတိ•ကား၊ “ကာလော တာတ သုဒိန္န နိဋ္ဌိတံ ဘတ္တံ”န္တိ•ဟူ၍၊
 ကာလေ•ဆွမ်းစားဆွမ်းခံအချိန်အခါကာလကို၊ အာရောစိတေယေဝ=လျှောက်
 ကြားကာမျှသည်သာလျှင်၊ ဟောတိ=၏၊ ဒွေ ပုဉ္ဇေတိ=ကား၊ ကဟာပဏ-
 ပုဉ္ဇေ•ငွေအသပြာပုံလည်းကောင်း၊ သုဝဏ္ဏပုဉ္ဇေ=ရွှေပုံလည်းကောင်း။

ပေတ္တိကန္တိ•ကား၊ ပိတိတော=အဖမှ၊ အာဂတံ=လာသောဥစ္စာတည်း၊
 ပေတ္တိကံ•အဖမှ လာသောဥစ္စာ၊ နိဟိတန္တိ•ကား၊ ဘူမိဂတံ=မြေ၌မြုတ်နံ့ထား
 အပ်သောဥစ္စာတည်း၊ ပယုတ္တန္တိ•ကား၊ ဝမိဝသေန=တိုးပွားစေသောအားဖြင့်၊
 ပယောဇိတံ•ယှဉ်သောဥစ္စာတည်း၊ တဒ္ဓိတလောပံ ကတွာ ဝေဒိတဗ္ဗန္တိ=
 ကား၊ ယထာ ယေန အာကာရေန•အကြင်သို့သော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊
 အညတ္တာပိ•တပါးတခြားသော အပြားအားဖြင့်လည်း၊ “ပိတာမဟံ=အဘိုးကြီး
 ၏၊ ဓနံ•ဥစ္စာကို၊ လဒ္ဓါ•ရအပ်၏၊ သဉ္ဇဇော=‘သဉ္ဇယ’အမည်ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်
 သည်၊ သုခံ•ချမ်းသာစွာ၊ ဇီဝတိ•အသက်မွေးမြူရ၏”၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဝုတ္တံ=
 ဆိုအပ်၏၊ ဧဝံ=ဤသို့၊ တဒ္ဓိတလောပံ•တဒ္ဓိတံ “ဏ”ပစ္စည်း၏ ကြေခြင်းကို၊
 ကတွာ•ပြု၍၊ ဝုတ္တံ=ဆိုအပ်၏၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ•မှတ်အပ်၏၊ ပိတာမဟ-
 တော•အဘိုးကြီးမှ၊ အာဂတံ=လာသောဥစ္စာတည်း၊ ပေတာမဟံ=အဘိုးကြီးမှ
 လာသောဥစ္စာ၊ ဝါ•တနည်းကား၊ ပေတာမဟဿ=အဘိုးကြီး၏၊ ဣဒံ=ဥစ္စာ
 တည်း၊ ပေတာမဟံ• အဘိုးကြီး၏ဥစ္စာ၊ ပဗ္ဗဇိလိင်္ဂန္တိ=ကား၊ သမဏဝေသံ=
 ဂုဏ်၏ အသွင်သဏ္ဌန်ကို၊ န ရာဇဘိတောတိ=ကား၊ အပရာဓကောရဏာ=

ပြစ်မှားသောအကြောင်းကြောင့်၊ ရာဇကုလတော-မင်းမျိုးမှ၊ ဘိတော-ကြောက်
သည်ဖြစ်၍၊ န-မဟုတ်၊ ယေသံ-အကြင်သူတို့၏၊ သန္တကံ-ဥစ္စာဖြစ်သော၊
ခနံ-ဥစ္စာကို၊ ဂဟိတံ-ယူအပ်၏၊ တေ ဣဏာယိကာ-ထိုမြည်ရှင်တို့သည်၊
(ဝါ) ထိုကြွေးရှင်တို့သည်၊ ပလိဗုဒ္ဓေါတိ-ကား၊ ပိဋိတော-နှိပ်စက်အပ်သည်။

ဝိဘတ္တိပတိရူပကောတိ-ကား၊ “တေနာ”တိ ပဒံ-“တေန”ဟူသော
ပုဒ်ကို၊ သန္ဓာယ-၍၊ အာဟ-၏၊ တံ နိဒါနန္တိ-ကား၊ အဿ ပုဂ္ဂလဿ-ထို
ပုဂ္ဂိုလ်အား၊ တံ ခနံ-ထိုဥစ္စာဟူသော၊ နိဒါနံ ကာရဏံ-အကြောင်းသည်၊
အတ္ထိ-ရှိ၏၊ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ တံ ခနံ- ထိုဥစ္စာသည်၊ တံ နိဒါနံ-တံ
နိဒါနမည်၏၊ အဿာတိ-ကား၊ ပစ္စတ္တဝစနဿ-ပဌမာဝိဘတ်၏၊ ဝါ-တနည်း
ကား၊ အဿ ပဒဿ-ထိုပုဒ်၏၊ ဘယန္တိ-ကား၊ စိတ္တဿ-စိတ်၏၊ ဥဩဿာ-
ကာရေန-ကြောက်လန့်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ပဝတ္တဘယံ-ဖြစ်သော
ဘေးကို၊ အဓိပ္ပေတံ-အလိုရှိအပ်၏၊ ဉာဏဘယံ-ဉာဏဘယကို၊ န အဓိပ္ပေတံ-
အလိုမရှိအပ်၊ ဧတသ္မာ-ဤအာရုံကြောင့်၊ ဘာယတိ-ကြောက်လန့်တတ်၏၊
ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်သော၊ အာရမ္မဏဘယံ-ကို၊ နာပိ
အဓိပ္ပေတံ-အလိုမရှိအပ်၊ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ “စိတ္တုတြာသောတိ
အတ္ထော”တိ-ဟူ၍၊ အာဟ-၏၊ ဆမ္ဘိတတ္တန္တိ-ကား၊ တေနော စိတ္တုတြာသ-
ဘယေန-ထိုသို့စိတ်၏ ထိတ်လန့်သောဘေးဖြင့်၊ သကလသရီရဿ-အလုံး
စုံသော ခန္ဓာကိုယ်၏၊ ဆမ္ဘိတဘာဝေါ-ခက်ထရော်ရှိသော အဖြစ်တည်း၊
(ဝါ) တုန်လှုပ်သောအဖြစ်တည်း၊ ‘ဝိသေသတော ပန-အထူးအားဖြင့်ကား၊
ဟဒယမံသစလနံ-စိတ်နှလုံး တုန်လှုပ်ခြင်းတည်း၊ (ဝါ) နှလုံးသား တုန်လှုပ်
ခြင်းတည်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဒသေသန္တော-ပြုလိုသည်ဖြစ်၍၊ “ကာယကမ္မော
ဟဒယမံသစလနံ”န္တိ-ဟူ၍၊ အာဟ-၏၊ လောမဟံသောတိ-ကား၊ တေန
ဘယေန-ထိုသို့သော ကြောက်ခြင်းဖြင့်၊ တေန ဆမ္ဘိတတ္ထေန-ထိုသို့သော
ခန္ဓာကိုယ် တုန်လှုပ်သည်အဖြစ်ဖြင့်၊ သကလသရီရလောမာနံ-အလုံးစုံသော
ခန္ဓာကိုယ်၌ တည်သောအမွှေးတို့၏၊ ဟဋ္ဌဘာဝေါ-ရွှင်လန်းနှစ်သက်သော
အဖြစ်တည်း၊ နေသံ ပုဂ္ဂလာနံ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့အား၊ သော ပန ထဒ္ဓဘာဝေါ-
ထိုသို့ခန္ဓာကိုယ်၏ ခက်ထရော်ရှိသောအဖြစ်သည်၊ ဘတ္တိယံ-နံရံ၊ နာဂဒန္တာနံ-
ဆင်စွယ်တို့၏၊ ဦဒ္ဓမ္မခဂတာ ဝိယ-အထက်သို့ရှေးရှု ညွတ်သကဲ့သို့တည်း။

ဣတိ-ဤသို့၊ ဒဿန္တော-ပြလိုသည်ဖြစ်၍၊ “လောမာနံ ဟံသနံ ဥဒ္ဓဂ္ဂ-
ဘာဝေါ”တိ-ဟူ၍၊ အာဟ-မိန့်ဆိုပြီ။

၃၅။ အတ္တနာတိ-ကား၊ ပစ္စတ္တေ-ပဌမာဝိဘတ်အနက်၌၊ ကရဏ-
ဝစနံ-ကရိုဏ်းဝိဘတ်တည်း၊ သယံ-မိမိသည်(ဝါ) ကိုယ်တိုင်၊ ဣတိ အယံ-
ဤသည်ကား၊ အတ္တော-အနက်တည်း၊ ဒေဝဗ္ဘရာနန္တိ-ကား၊ အနုစန္ဒိယော-
နတ်ကချေသည်မတို့ကို၊ သန္ဓာယ-၍၊ အာဟ-၏၊ ဒေဝနာဋကာနန္တိ-ကား၊
နုစန္ဒိယော-နတ်ကချေသည်မတို့ကို၊ ဝါ-တနည်းကား၊ ဧတံ-ဤ “ဒေဝနာဋ-
ကာနံ”ဟူသောသဒ္ဒါသည်၊ ဒေဝကညာနံ-လင်ယောက်ျားမှ ကင်းကုန်သော
နတ်သွီးတို့၏၊ ပရိယာယဝစနံ-ပရိယာယ်သဒ္ဒါတည်း၊ သမုပ္ပန္န ဗလဝသော-
ကော ဟုတွာတိ-ကား၊ အယံ လောကော နာမ-ဤသံတ္တလောကမည်သည်၊
အတ္တာနံ-မိမိကိုယ်ကိုသာလျှင်၊ စိန္တေတိ-ကြံစည်၏၊ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊
သာပိ-ထိုခင်ပွန်းသည်လည်း၊ (ဝါ) ထိုလင်ယောက်ျားသည်လည်း၊ “ဣဒါနိ
ဣမသ္မိံ ကာလေ-၌၊ အဟံ-ငါသည်၊ အနာထာ-အားထားကိုးကွယ်ရာမရှိ
သည်၊ ဇာတာ-ဖြစ်၏”၊ ဣတိ-ဤသို့၊ အတ္တာနံ-မိမိကိုယ်ကိုသာလျှင်၊ စိန္တယ-
မာနာ-ကြံစည်တွေးတောလျက်၊ “အယံ-ဤသုဒ္ဓိန်သည်၊ အဇ္ဇ-ယနေ၊ အာ-
ဂမိဿတိ-ပြန်လာလတုံ၊ အယံ-ဤသုဒ္ဓိန်သည်၊ အဇ္ဇ-ယနေ၊ အာဂမိဿတိ-
ပြန်လာလတုံ”၊ ဣတိ-ဤသို့၊ အဋ္ဌဝဿာနိ-ရှစ်နှစ်တို့တိုင်တိုင်၊ (ဝါ) ရှစ်နှစ်
တို့ပတ်လုံး၊ ဗဟိ-ပြင်ပသို့၊ န နိက္ခန္ဓာ-ထွက်မသွား၊ ဧတံ-ဤသုဒ္ဓိန်ကို၊ နိ-
ဿာယ-မှီ၍၊ မယာ-ငါသည်၊ ဒါရကောပိ-ကလေးသူငယ်ကိုလည်း၊ န လဒ္ဓေါ-
မရအပ်၊ ယဿ-အကြင်သုဒ္ဓိန်၏၊ အာနုဘာဝေန-အစွမ်းသတ္တိအာနုဘော်
အားဖြင့်၊ ဇီဝေယျာမိ-အသက်မွေးမြူရပါအံ့၊ ဣတော စ-ဤအခါမှလည်း
ကောင်း၊ အညတော ဝါ-တပါးတခြားသော အခါမှလည်းကောင်း၊ ပရိဟိနာ-
လင်ယောက်ျားမှ ဆုတ်ယုတ်ခဲ့သည်၊ (ဝါ) လင်ယောက်ျားမှ ကင်းကွာခဲ့သည်၊
အမှိ-ဖြစ်၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ သမုပ္ပန္နဗလဝသောကာ-လွန်စွာဖြစ်သော စိုးရိမ်
ခြင်းသည်၊ (ဝါ) အားကြီးသော စိုးရိမ်ခြင်းသည်၊ ဟုတွာ-ဖြစ်၍၊ ကုလရုက္ခ-
ပတိဌာပနေ-အမျိုးအနွယ်ဟူသော သစ်ပင်၏တည်ရာ၌၊ ဗီဇသဒ္ဓိသတ္တာ-
မျိုးစေ့နှင့်တူသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ကုလဝံသပ္ပတိဌာပကော-အမျိုးအနွယ်ကို
တည်စေတတ်သော၊ ပုတ္တော-သားကို၊ ဣမ-ဤအရာ၌၊ ဗီဇကောကိ-“ဗီဇ-

က"ဟူ၍၊ အဓိပ္ပေတော=အလိုရှိအပ်၏။ ဣတိ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ "ကုလ-
 ဝံသဗီဇကံ ဧကံ ပုတ္တန္တိ"ဟူ၍၊ အာဟာ=ပြီ၊ သံ နာမ=သံမည်သည်ကာ။
 ခနံ=ဥစ္စာတည်း၊ (တနည်း) ခနံ=ဥစ္စာသည်၊ သံ နာမ=သံမည်၏၊ တဿ ခန-
 သာ=ထိုဥစ္စာ၏၊ ပတိ=အရှင်သွင်တည်း၊ ဣတိ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ သံပတိ=
 သံပတိမည်၏၊ သံပတိ=ဥစ္စာပိုင်ရှင်၊ ခနဝါ=ဥစ္စာရှိသူတည်း၊ ဝိဘဝသမ္ပန္နော=
 စည်းစိမ်ဥစ္စာနှင့် ပြည့်စုံသူတည်း၊ ဒိဌဓမ္မိက သမ္ပရာယိက ဟိတာဝဟတ္တာ=
 မျက်မှောက်ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌ ဖြစ်သောအကျိုးစီးပွား+တမလွန်ဘဝ၌ ဖြစ်သော
 အကျိုးစီးပွားကိုဆောင်တတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ တဿ=ထိုဥစ္စာပိုင်ရှင်၏၊
 ဟိတံ=အစီးအပွားတည်း၊ ဣတိ=ထို့ကြောင့်၊ သာပတေယျံ=မည်၏၊ တဒေဝ
 ခနံ=ထိုဥစ္စာသည်ပင်လျှင်၊ ဝိဘဝေါ=ဝိဘဝမည်၏၊ ဣတိ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊
 "ဣမံ သာပတေယျံ ဧဝံ မဟန္တံ အမှာကံ ဝိဘဝ"န္တိ"ဟူ၍၊ အာဟာ=ပြီ။

၃၆။ ဣတ္ထိနံ-မိန်းမတို့၏၊ ကုမာရိဘာဝပုတ္တိတော=သတို့သမီးအဖြစ်သို့
 ရောက်သည်မှ၊ ပဌာယ=စ၍၊ ပစ္စိမဝယေ=နောက်ဆုံးပစ္စိမအရွယ်တိုင်အောင်၊
 ဩရံ=သား+သမီးသည်၊ အသတိ=မရှိလတ်သော်၊ ဝိဗန္ဓေ=မပြတ်မလတ်၊ အဌ-
 မေ အဌမေ=ရှစ်ခုမြောက်+ရှစ်ခုမြောက်ဖြစ်သော၊ သတ္တာဟေ=သတ္တာဟ၌၊
 (ဝါ) ခုနစ်ရက်၌၊ ဂတ္တာသယသသညိတေ=ကိုယ်ဝန်တည်ရာဟု သတ်မှတ်အပ်
 သော၊ တတိယေ=တတိယဖြစ်သော၊ အာဝတ္တေ=အခိုက်အတန့်၌၊ ကတိပယာ-
 စိုးစဉ်းအနည်းငယ်သော၊ လောဟိတပိဋကာ=သွေးခဲသည်၊ (ဝါ) သွေးအဖု
 သည်၊ သဏ္ဌဟိတွာ=တည်၍၊ အဂ္ဂဟိတပုဗ္ဗာ ဧဝ=မယူသော ပဋိသန္ဓေရှိကုန်
 သော ဥတုသွေးတို့သည်သာလျှင်၊ ဘိဇ္ဇန္တိ=ပေါက်ကွဲကုန်၏၊ တတော လော-
 ဟိတပိဋကတော=ထိုသွေးခဲမှ၊ (ဝါ) ထိုသွေးအဖုမှ၊ လောဟိတံ=သွေးသည်၊
 ပုပ္ဖရတိ=ယိုစီး၏၊ တတ္ထ=ထိုသွေး၌၊ ဥတုသမညာ စ=ဥတုသွေးဟူသောအမည်
 သညာသည်လည်းကောင်း၊ ပုပ္ဖသမညာ စ=ဥတုပန်းဟူသော အမည်သညာ
 သည်လည်းကောင်း၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏၊ ဣတိ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ "ပုပ္ဖန္တိ
 ဥတုကာလေ ဥပ္ပန္နလောဟိတဿ နာမ"န္တိ"ဟူ၍၊ အာဟာ=မိန့်ဆိုပြီ၊ ဂတ္တ-
 ပတိဌာနဌာနေတိ=ကား၊ ယသ္မိံ ဩကာသေ=အကြင်အရပ်၌၊ ဒါရကော-
 ကလေးသူငယ်သည်၊ နိဗ္ဗတ္တတိ=ဖြစ်၏၊ တသ္မိံ ပဒေသေ=ထိုကလေးသူငယ်
 ဖြစ်ရာအရပ်၌၊ သုဏ္ဏဟိတွာတိ=ကား၊ နိဗ္ဗတ္တိတွာ=ဖြစ်၍၊ ဘိဇ္ဇန္တိတိ=ကား၊

အဂ္ဂဟိတပုဏ္ဏ ဧဝံမယူအပ်သော ပဋိသန္ဓေရှိကုန်သော ဥတုသွေးတို့သည် သာလျှင်၊ ဘိဇ္ဇန္တိပေါက်ကွဲကုန်၏။ (ဝါ) ယိုစီးကုန်၏။ ဟိ သစ္စံမှန်၏။ အယံ= ဤသွေးသည်၊ (ဝါ) ဤမယူအပ်သော ပဋိသန္ဓေရှိကုန်သော ဥတုသွေးတို့၏ ယိုစီးခြင်းသည်၊ တာသံ ဣတ္ထိနံ=ထိုမိန်းမတို့၏၊ သဘာဝေါ=သဘောဓမ္မတာ တည်း။ ဒေါသေနာတိကား၊ လောဟိတမလေန=သွေးဟူသော အညစ်အ- ကြေးနှင့်၊ သုဒ္ဓေ ဝတ္ထုမှိတိကား၊ ပဋ္ဌရိတလောဟိတတ္တာ=ယိုစီးပြီးသော ဥတုသွေးရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ အနာမယတ္တာ စ=အညစ် အကြေးမှ ကင်းစင်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ နဟာနတော=ရေချိုး ပြီးသည်မှ၊ ပရံနောက်၌၊ စတုတ္ထဒီဝသတော=လေးရက်မြောက်သောနေ့မှ၊ ပဌာယံစ၍၊ ဂစ္ဆာသယေ=ကိုယ်ဝန်စာည်ရာအရပ်သည်၊ သုဒ္ဓေ=စင်ကြယ်ပြီး သည်ရှိသော်၊ ပန=ဆက်၍ဆိုဦးအံ့၊ ဝတ္ထုမှိ=ကိုယ်ဝန်တည်ရာ အရပ်သည်၊ သုဒ္ဓေ=စင်ကြယ်ပြီးသည်ရှိသော်၊ မာတာပိတူသု=အမိ+အဖတို့သည်၊ ဧကဝါရံ= တစ်ကြိမ်တစ်ခါ၊ သန္နိပတိတေသု=စည်းဝေးကြကုန်သည်ရှိသော်၊ ယာဝ သတ္တ ဒီဝသာနိ-(၇)ရက်တို့ကာလပတ်လုံး၊ ခေတ္တမေဝ=ခေတ္တခဏမျှသည်သာလျှင်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏၊ ဂဗ္ဘသဏ္ဌဟနဿ=ကိုယ်ဝန်တည်သောသူအား၊ ပရိတ္တဿ= အနည်းငယ်သော၊ လောဟိတလေပဿ=သွေးလိမ်းကျံခြင်း၏၊ (ဝါ) သွေးပေ ကျံခြင်း၏၊ ဝိဇ္ဇမာနတ္တာ=ထင်ရှားရှိသောကြောင့်တည်း၊ ကေစိ ပန=အချို့ဆရာ တို့သည်ကား၊ အမမာသမတ္တမ္ပိ=တစ်လထက်ဝက် (၁၅) ရက်မျှသည်လည်း၊ ခေတ္တမေဝ=ခေတ္တခဏမျှသာတည်း၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဝဒန္တိ= ဆိုကြကုန်၏၊ ဗာ- ဟာယန္တိကား၊ အဓိကရဏေ=အဓိကရဏအနက်၌၊ (ဝါ) အာဓာရအနက်၌၊ ဘုမ္မံသတ္တမိဝိဘတ်တည်း၊ ဣတိ တသ္မံ=ထို့ကြောင့်၊ “ပုရာဏဒုတိယံ- ကာယံ ယာ ဗာဟာ၊ တတြ နံ ဂဟေတွာ”တိဟူ၍၊ အာဟာ=မိန့်ဆိုပြီ၊ ဥပယောဂတ္ထေ=ဒုတိယာ ဝိဘတ်အနက်၌၊ ဘုမ္မဝစနမ္ပိ=သတ္တမိ ဝိဘတ်သည် လည်း၊ ယုဇ္ဇတိယေဝ=သင့်မြတ်သည်သာလျှင်တည်း၊ ယထာ ယေန အာ- ကာရေန=အကြင်သို့သော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ “သုဒိန္နဿ=ရှင်သုဒိန္န၏၊ ပါဒေသု=ခြေထောက်တို့ကို၊ ဂဟေတွာ=ကိုင်၍”၊ ဣတိ အယံ=ဤသည်ကား၊ အတ္ထော=အနက်တည်း။

ပုဗ္ဗေပိ-ရှေး၌လည်း၊ ပညတ္တသိက္ခာပဒါနံ=ပညတ်တော်မူအပ်ပြီးသော

သိက္ခာပုဒ်တို့၏၊ သတ္တဝေတော-ထင်ရှားရှိခြင်းကြောင့်၊ အပညတ္တေ သိက္ခာ-
ပဒေတိ-ကား၊ ပါရာဇိကံ-ပါရာဇိက သိက္ခာပုဒ်ကို၊ သန္ဓာယ-ရည်ရွယ်၍၊
ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏၊ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ “ပဌမပါရာဇိက သိက္ခာပဒေ
အဋ္ဌပိတေ”တိ-ဟူ၍၊ အာဟ-ပြီ၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်ပြီးသော၊ အတ္ထံ-
အနက်ကို၊ (ဝုတ္တမေဝတ္ထံ-ဆိုအပ်ပြီးသည်သာလျှင်ဖြစ်သောအနက်ကို)၊ ဝိ-
ဘာဝေန္တော-ထင်ရှားစွာပြလိုသည်ဖြစ်၍၊ “ဘဂဝတော ကိရ ပဌမဗောဓိ-
ယ”န္တိ အာဒိ-ကို၊ အာဟ-၏၊ ဧဝရူပန္တိ-ကား၊ ပါရာဇိကပညတ္တိယာ-ပါရာဇိက
သိက္ခာပုဒ်ကို ပညတ်တော်မူခြင်းအား၊ အနုရူပံ-လျော်သော၊ ဧတံ-“ဧဝ
ရူပန္တိ ပါရာဇိကပညတ္တိယာ အနုရူပံ”ဟူသောဤသဒ္ဒါသည်၊ နိဒဿနမတ္တံ-
ညွှန်ပြခြင်းမျှသာတည်း၊ သံယာဒိသေသပညတ္တိယာ-သံယာဒိသေသ်အာပတ်
ကို ပညတ်တော်မူခြင်းအား၊ အနုရူပမ္ပိ-လျော်သည်လည်းဖြစ်သော၊ အဇ္ဈာ-
စာရံ-လွန်ကျူးသောအမှုကို၊ နာကံသုယေဝ-မပြုသည်သာလျှင်တည်း၊ တေ-
နေဝ-ထို့ကြောင့်သာလျှင်၊ “အဝသေသေ ပဉ္စ ခုဒ္ဒကာပတ္တိက္ခန္ဓေ ဧဝ
ပညပေသီ”တိ-ဟူ၍၊ အာဟ-ပြီ၊ ဣဒဉ္စ ၀စနံ-ဤ“အဝသေသေ ပဉ္စ
ကာပတ္တိက္ခန္ဓေ ဧဝ ပညပေသီ”ဟူသော စကားကိုလည်း၊ ထုလ္လစ္စယာဒိနံ-
ထုလ္လစ္စဉ်းအာပတ်အစရှိကုန်သော၊ ပဉ္စနံ-ငါးပါးကုန်သော၊ လဟုကာပတ္တိ-
က္ခန္ဓာနံ-လဟုကအာပတ်အစုတို့၏၊ သတ္တဝေမတ္တံ-ထင်ရှားရှိခြင်းမျှကို၊ သန္ဓာ-
ယ-ရည်ရွယ်၍၊ ဝုတ္တံ-၏၊ ပဉ္စာပတ္တိက္ခန္ဓာနံ-ငါးပါးကုန်သော အာပတ်အစု
တို့ကို၊ အနဝသေသတော-အကြွင်းအကျန်မရှိသောအားဖြင့်၊ ပညတ္တတ္တာဝ-
ပညတ်တော်မူအပ်ပြီးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်သာလျှင်၊ န ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်သည်
မဟုတ်၊ ပဌမဗောဓိယံ-မြတ်စွာဘုရား၏ ပဌမဗောဓိ ဝါတော်နှစ်ဆယ်အတွင်း
၌၊ ပဉ္စနံ-ငါးပါးကုန်သော၊ လဟုကာပတ္တိနံ-လဟုကအာပတ်တို့၏၊ သတ္တဝေ-
ဝစနေနေဝ-ထင်ရှားရှိသည်၏အဖြစ်ကို ဆိုသောစကားမျှဖြင့်၊ ဓမ္မသေနာ-
ပတိဿ-တရားစစ်သူကြီးဖြစ်သော ရှင်သာရိပုတ္တရာ၏၊ သိက္ခာပဒပညတ္တိ-
ယာစနာ-သိက္ခာပုဒ်ကို ပညတ်တော်မူခြင်းငှာ တောင်းပန်ခြင်းသည်၊ ဝိသေ-
သတော-အထူးအားဖြင့်၊ ဂရုကာပတ္တိပညတ္တိယာ စ-ဂရုကအာပတ်ကိုပညတ်
တော်မူခြင်း၏လည်းကောင်း၊ ပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသဿ စ-ပါတိမောက်ကို ပြ
တော်မူခြင်း၏လည်းကောင်း၊ ဟေတုဘူတာ-အကြောင်းဖြစ်၍ဖြစ်၏၊ ဣတိ-

ဤသို့၊ ဒဌဗ္ဗာ-မှတ်သားအပ်၏။ ကေစိ ပန-အချို့သောဆရာတို့သည်ကား၊
 “တသ္မိံ တသ္မိံ ပန ဝတ္ထုသ္မိံ-ထိုထိုအကြောင်းဝတ္ထု၌၊ အဝသေသ ပဉ္စခုဒ္ဒက-
 ပတ္တိက္ခန္ဓေ ဧဝ-ကြွင်းကျန်သောငါးပါးသော ခုဒ္ဒကအာပတ်အစုတို့သည်သာ
 လျှင်၊ ပညပေသိ-ပညတ်တော်မူပြီ၊ ဣတိ ဣဒံ ဝစနံ-ဤစကားကို၊ ဒွါဒဿ-
 မေ-တဆယ့်နှစ်ဝါမြောက်သော၊ ဝသေ-ဝါ၌၊ ဝေရုဇာယံ-ဝေရုဇာပြည်၌၊
 ဝုတ္ထဝသေန-သီတင်းသုံးနေတော်မူပြီးသော၊ ဘဂဝတော-၏၊ တတော-ထိုဝါ
 မှ၊ ပဌာယ-စ၍၊ အဌဝဿဗ္ဗန္တရေ-(၈)ဝါ၏အတွင်း၌၊ ပညတ္တိသိက္ခာပဒံ-
 ပညတ်တော်မူအပ်သောသိက္ခာပုဒ်ကို၊ သန္ဓာယ-ရည်ရွယ်၍၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်
 ၏”၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝဒန္တံ-ဆိုကြကုန်၏၊ တံ ဝစနံ-ထို ကေစိဆရာတို့၏စကား
 သည်၊ န သုန္ဒရံ-မကောင်း၊ ကသ္မာ-အဘယ်ကြောင့်၊ တံ ဝစနံ-သည်၊ န သုန္ဒ-
 ရံ-မကောင်းသနည်း?၊ တတော-ထိုဝေရုဇာပြည်၌ သီတင်းသုံးတော်မူသော
 ကာလမှ၊ ပုဗ္ဗေပိ-ရှေးကာလ၌လည်း၊ သိက္ခာပဒပညတ္တိယာ-သိက္ခာပုဒ်ကို
 ပညတ်တော်မူခြင်း၏၊ သတ္တဝတော-ထင်ရှားရှိသည်အဖြစ်ကြောင့်၊ တံ ဝစနံ-
 ထိုကေစိဆရာတို့၏စကားသည်၊ န သုန္ဒရံ-မကောင်း၊ တေနေဝ-ထို့ကြောင့်
 သာလျှင်၊ ဝေရုဇကဏ္ဍေ-၌၊ “ဧကဘိက္ခုနာပိ ရတ္တိစ္ဆေဒေါ ဝါ၊ ပစ္စိမိကာယ
 တတ္ထ ဝဿ ဥပဂစ္ဆာမာတိ ဝဿစ္ဆေဒေါ ဝါ န ကတော”တိ စ-ဟူ၍လည်း
 ကောင်း၊ သာမဗ္ဗိ ပစနံ သမဏသာရပုံ န ဟောတိ၊ န စ ဝဋ္ဋတိ”တိ စ-ဟူ၍
 လည်းကောင်း၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏၊ အာရာဒယိသ္မတိ-ကား၊ စိတ္တံ-စိတ်ကို၊ ဂ-
 ကိံသု-ယူကြကုန်ပြီ၊ အဇ္ဈာသယံ-အလိုဆန္ဒကို၊ ပူရယိသု-ပြည့်စေကြကုန်ပြီ၊
 ဟဒယဂါဟိနိ-စိတ်နှလုံးကို ယူတတ်သော၊ ပဋိပတ္တိ-အပြစ်မရှိသော အကျင့်
 ကို၊ ပဋိပဋိသု-ကျင့်ကြကုန်ပြီ၊ ဣတိ အယံ-ကား၊ အတ္ထော-တည်း၊ ဧကံ
 သမယန္တိ-ကား၊ ဧကသ္မိ-တစ်ခုသော၊ သမယေ-အချိန်အခါကာလ၌၊ ပဌမ-
 ဗောဓိယံ-မြတ်စွာဘုရား၏ ပဌမဗောဓိဝါတော် နှစ်ဆယ်အတွင်း၌၊ ဣတိ
 အယံ-ကား၊ အတ္ထော-တည်း။

ယံ အာဒိနဝံ-အကြင်မေထုန်မှီဝဲသော အပြစ်ကို၊ ဣတိ-ဤသို့၊
 သမ္ပန္နော-ပုဒ်တို့၏စပ်ခြင်းကို၊ ကာတဗ္ဗော-ပြုအပ်၏၊ သိက္ခာပဒံ ပညပေ-
 န္ဓောတိ-ကား၊ ပဌမပါရာဇိကသိက္ခာပဒံ-ပဌမပါရာဇိကသိက္ခာပုဒ်ကို၊ ပည-
 ပေဓန္ဓာ-ပညတ်တော်မူသည်ရှိသော်၊ အာဒိနဝံ ဒဿေဿတိတိ-ကား၊

“ဝရံ ဧတေ မောယပုရိသ အာသိဝိသဿ ယောရဝိသဿ မုခေ အင်္ဂဇာတံ ပက္ခိတ္တံ၊ န တွေဝ မာတုဂါမဿ အင်္ဂဇာတေ အင်္ဂဇာတံ ပက္ခိတ္တံ”န္တိ အာဒိနာ-
 “ဝရံ ဧတေ မောယပုရိသ ။ပ။ ပက္ခိတ္တံ” ဤသို့အစရှိသော စကားရပ်ဖြင့်၊ ယံ အာဒိနဝံ-အကြင်မေထုန် မှီဝဲခြင်း၏အဖြစ်ကို၊ ဒဿေဿတိ-ပြလတ်၊ အဘိ-
 ဝိညာပေသီတိ ဣမဿ-“အဘိဝိညာပေသီ”ဟူသောဤပုဒ်၏၊ “ပဝတ္တေသီ”
 တိ အယမတ္ထော-“ပဝတ္တေသီ”ဟူသော ဤအနက်ကို၊ ကထံ-အဘယ်သို့ အ
 ဘယ်ပုံ၊ လဒ္ဓေါ-ရအပ်သနည်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝဒေယျ-ပြောဆိုငြားအံ့၊ ဣတိ
 တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ “ပဝတ္တေနပိဟိ”တိ အာဒိ-ကို၊ အာဟ-ပြီ၊ ကာယ ဝိ-
 ဉတ္တိစောပနတောတိ-ကား၊ ကာယဝိညတ္တိဝသေန-ကာယဝိညတ်၏အစွမ်း
 အားဖြင့်၊ ပဝတ္တစလနတော-ဖြစ်သောဝိညတ်ကို တုန်လှုပ်စေတတ်သော
 ကြောင့်၊ “အဘိဝိညာပေသီ”တိ ဣမဿ-၏၊ “ပဝတ္တေသီ”တိ အယမတ္ထော-
 ကို၊ လဒ္ဓေါ-ရအပ်၏၊ ကသ္မာ ပန-အဘယ်ကြောင့်ကား၊ ဒေသ ဒေသော သု-
 ဒိန္နော-သည်၊ မေထုနဓမ္မော-မေထုန်အကျင့်ကို၊ အနတ္ထိကော-အလိုမရှိသည်၊
 သမာနောပိ-ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ တိက္ခတ္တံ-(၃)ကြိမ်၊ မေထုနဓမ္မ-မေထုန်အကျင့်
 ကို၊ အဘိဝိညာပေသိ-ဖြစ်စေသနည်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝဒေယျ-ပြောဆိုငြားအံ့၊
 ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ “တိက္ခတ္တံ၊ အဘိဝိညာပနဉ္စေသာ”တိ အာဒိ-ကို၊
 အာဟ- ဆိုပြီ၊ တတ္ထ တသ္မိ ဝစနေ-ထိုစကားရပ်၌၊ တိက္ခတ္တံ၊ အဘိဝိညာပနန္တိ-
 ကား၊ မုတ္တိပါပနဝသေန-သုက်ကိုလွှတ်ခြင်းသို့ရောက်စေသဖြင့်၊ တိသု ဝါရေ-
 သု-သုံးကြိမ်တို့၌၊ မေထုနဓမ္မဿ-မေထုန်အကျင့်ကို၊ ပဝတ္တနံ-ဖြစ်ခြင်းတည်း။

သဗ္ဗေသမ္ပိ-အလုံးစုံလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ပဒါနံ-ပုဒ်တို့၏၊ အဝဇာရ-
 ဏ ဖလတ္တာ-တားမြစ်ခြင်း၊ အဝဇာရဏာ အကျိုးရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဧဝ-
 ကာရံ-‘ဧဝ’သဒ္ဓါကို၊ ဝိနာပိ-ကြဉ်၍လည်း၊ အဝဇာရဏတ္ထော-အဝဇာရဏ
 အနက်ကို၊ ဝိညာယတိ-သိအပ်၏၊ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ “တေနဝ အဇ္ဈာ
 ဗာရေနာ”တိ-ဟူ၍၊ အာဟ-ပြီ၊ ဟိ-ခဲ့၍ ဆိုဦးအံ့၊ ဂဗ္ဘကာရဏာနိ-ကိုယ်ဝန်
 ပဋိသန္ဓေတည်ခြင်း၏ အကြောင်းတို့သည်၊ အဌ-(၈)ပါးတို့တည်း၊ ဟိ သစ္စ-
 ထိုစကား မှန်လှပေ၏။

“မေထုနစောဠဂ္ဂဟဏံ၊ တနုသံသဂ္ဂေါ စ နာဘိအာမသနံ။
 ပါနံ ဒဿနသဝနံ၊ ယာယနမိတိ ဂဗ္ဘဟေတဝေါ အဌာ”တိ-

မေထုနစောဠဂ္ဂဟဏံ ။ ပ ။ ဂဗ္ဘဟေတဝေါ အဋ္ဌဟူ၍၊ (ဝါ)ဟူသော၊ ဧတံ ဝစနံ-ဤစကားကို၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏။

မေထုနစောဠဂ္ဂဟဏံ=မေထုန်မှီဝဲခြင်း+သုက်ပေကျနေသော အဝတ် ပုဆိုးကို ပါးစပ်ဖြင့်စုတ်ယူခြင်းလည်းကောင်း၊ တနုသံသဂ္ဂေါ စ=ကိုယ်လက် နှီးနှောခြင်းလည်းကောင်း၊ နာဘိအာမသနံ=ချက်ကိုသုံးသပ်ခြင်းလည်းကောင်း၊ ပါနံ-သုက်ကိုသောက်ခြင်းလည်းကောင်း၊ ဒဿနသဝနံ-ယောက်ျားတို့ကိုတွေ့ မြင်ရခြင်း+ယောက်ျားတို့၏ အသံကိုကြားရခြင်းလည်းကောင်း၊ ယာယနံ= ယောက်ျားတို့၏အနံ့ကို နှမ်းရှူရခြင်းလည်းကောင်း၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဂဗ္ဘဟေ- တဝေါ-ကိုယ်ဝန်ပဋိသန္ဓေတည်ခြင်း၏ အကြောင်းတို့သည်၊ အဋ္ဌ=(၈)ပါးတို့ တည်း။

ဣဒါနိ ဣမသ္မိံ ကာလေ=ဤ အဝဓာရဏေန=အဝဓာရဏ အနက်ရှိ သော 'ဝေ' သဒ္ဒါဖြင့်၊ နိဝတ္တိတမတ္ထံ=နစ်စေအပ်သောအနက်ကို၊ ဒဿေတု- ကာမော-ပြခြင်းငှာအလိုရှိသည်ဖြစ်၍၊ "ကိံ ပန အညထာပိ ဂဗ္ဘဂ္ဂဟဏံ ဟောတိ"တိ အာဒိ-ကို၊ အာဟ-၏၊ နာဘိပရာမသနမ္ပိ-ချက်ကို သုံးသပ်ခြင်း သည်လည်း၊ ကာယသံသဂ္ဂေါယေဝ=ကာယသံသဂ္ဂသည်သာလျှင်၊ ဟောတိ နန-ဖြစ်သည်မဟုတ်ပါလော၊ ကသ္မာ-အဘယ်ကြောင့်၊ နံ-ထိုနာဘိပရာမသန ကို၊ (ဝါ) ထိုချက်ကိုသုံးသပ်ခြင်းကို၊ ဝိသု-အသီးအခြား၊ ဝုတ္တံ=ဆိုအပ်သနည်း၊ ဣတိ အယံ-ဤသည်ကား၊ ပုစ္ဆာ-အမေးတည်း?၊ ဥဘယေသံ=နှစ်ယောက် ကုန်သောမိန်းမ+ယောက်ျားတို့၏၊ ဆန္ဒရာဂဝသေန=ဆန္ဒ+ရာဂ၏အစွမ်းအား ဖြင့်၊ ဝုတ္တော=ဆိုအပ်၏၊ ဣတ္ထိယာ=မိန်းမ၏၊ ဆန္ဒရာဂဝသေန=ဆန္ဒ+ရာဂ၏ အစွမ်းအားဖြင့်၊ နာဘိပရာမသနံ=ချက်ကိုသုံးသပ်ခြင်းကို၊ ဝုတ္တော=ဆိုအပ်၏၊ ဝါ-တနည်းသော်ကား၊ ဝတ္ထုဝသေန=တည်ရာဝတ္ထု၏အစွမ်းဖြင့်၊ တံ နာဘိ- ပရာမသနံ-ကို၊ ဝိသု-အသီးအခြား၊ ဝုတ္တံ=ဆိုအပ်၏၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ= မှတ်သားအပ်၏၊ ကထံ ပန-အဘယ်ကြောင့်၊ ကာယသံသဂ္ဂေန=ကိုယ်လက် နှီးနှောခြင်းကြောင့်၊ ဂဗ္ဘဂ္ဂဟဏံ-ကိုယ်ဝန်ပဋိသန္ဓေကိုယူခြင်းသည်၊ ဟောတိ- ဖြစ်သနည်း၊ ကထဗ္ဗ-အဘယ်သို့လျှင်၊ တတ္ထ-ထိုကာယသံသဂ္ဂ၌၊ သုက္ကသော- ဣတဿ-သုက်ကိုလွတ်ခြင်း၏၊ သမ္ဘဝေါ=ဖြစ်ခြင်းသည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်သ နည်း၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဝဒေယျ-မေးမြန်းပြောဆိုငြားအံ့၊ ဣတိ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊

“ဣတ္ထိယော ဟိ”တိ အာဒိ-ကို၊ အာဟ-ဗြ၊ ဆန္တရာဂပုတ္တိဝသေန-ဆန္ဒ+ရာဂ
 ဖြစ်သောအားဖြင့်၊ ဣတ္ထိယာ-၏၊ သုက္ကကောဌာသော-သုက်အဘို့အစုသည်၊
 စလိတော-တုန်လှုပ်အပ်သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ သောပိ-ထိုမိန်းမ၏ သုက်
 အဘို့အစုတုန်လှုပ်ခြင်းသည်လည်း၊ ဂဗ္ဘသဏ္ဌာနဿ-ကိုယ်ဝန်ပဋိသန္ဓေတည်
 ခြင်း၏၊ ပစ္စယော-အကြောင်းသည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ ဣတိ အယံ-ဤသည်
 ကား၊ အဓိပ္ပါယော-အဓိပ္ပါယ်တည်း၊ ဟိ ယုတ္တံ-သင့်စွ၊ ဣတ္ထိသန္တာနေပိ-
 မိန်းမသန္တာန်၌လည်း၊ ရသာဒိသတ္တဓာတုယော-ရသာအစရှိသောသုက်ဓာတ်
 (၇)ပါးတို့ကို၊ လဗ္ဘန္တိယေဝ-ရအပ်ကုန်သည်သာလျှင်တည်း၊ တေန-ထို့ကြောင့်၊
 “အင်္ဂပစ္စင်္ဂပရာမသနံ သာဒိယန္တိယောပိ ဂဗ္ဘံ ဂဏန္တိ”တိ-ဟူ၍၊ အာဟ-
 ဗြ၊ ဂဏ္ဍိပဒေသု ပန-တို့၌ကား၊ “ကာယသံသဂ္ဂဒိနာ-ကာယသံသဂ္ဂအစရှိ
 သော၊ သတ္တပ္ပကာရေန-(၇)ပါးသောအပြားအားဖြင့်၊ ဂဗ္ဘဂ္ဂဟဏေ-ကိုယ်ဝန်
 ပဋိသန္ဓေကို ယူခြင်း၌၊ ပိတု-ဖခင်၏၊ သုက္ကကောဌာသံ-သုက်အဘို့အစုကို၊
 ဝိနာ-ကြဉ်၍၊ ဆန္တရာဂဝသေန-ဆန္ဒ+ရာဂတို့၏အစွမ်းအားဖြင့်၊ မာတု-မိခင်
 ၏၊ ဝိကာရပုတ္တံ-ဖေါက်ပြန်ခြင်းသို့ရောက်သော၊ လောဟိတမေဝ-သွေးသည်
 သာလျှင်၊ ဂဗ္ဘသဏ္ဌာနဿ-ကိုယ်ဝန်ပဋိသန္ဓေ တည်ခြင်း၏၊ ပစ္စယော-အ-
 ကြောင်းသည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏။” ဣတိ-ဤသို့၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏၊ “ယဿ-
 အကြင်သူ၏၊ အင်္ဂပစ္စင်္ဂပရာမသနံ-အင်္ဂါကြီးငယ်ကို သုံးသပ်ခြင်းကို၊ သာဒိ-
 ယိတွာ-သာယာ၍၊ မာတာ-အမိသည်၊ ပုတ္တံ-သား+သွီးကို၊ ပဋိလဘတိ-ရ၏၊
 သစေ-အကယ်၍၊ သော-ထိုသူသည်၊ ပရိပုဏ္ဏိန္ဒြိယော-ပြည့်စုံသော ဣန္ဒြေ
 ရှိသည်၊ (ပရိပုဏ္ဏိန္ဒြိယော-ရင့်ကျက်သော ဣန္ဒြေရှိသည်)၊ ဟုတွာ-ဖြစ်၍၊
 တာဒိသံ-ထိုသို့သဘောရှိသော၊ ‘မနုဿဇာတိကံ-လူဇာတ်ရှိသော၊ ပိတရံ-
 ဖခင်ကို၊ ဇီဝိတာ-ရုပ်+နာမ်နှစ်ထွေဇီဝိတိန္ဒြေမှ၊ သစေ ဝေါရောပေတိ-အကယ်
 ၍ ချဉ်းအံ့၊ ပိတုယာတကောယေဝ-အဖရင်းကို သတ်ခြင်းဟူသော ပိတု-
 ယာတကကံသည်သာလျှင်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝဒန္တိ-ဆိုကြကုန်
 ၏။

တံ အသုစိ ဧကဒေသံ မုခေန အဂ္ဂဟေသီတိ-ကား၊ ဘိက္ခုနီ-
 သည်၊ ပုရာဏစိဝရံ-သက်န်းဟောင်းကို၊ ဓောဝန္တိ-ဖွပ်လျော်သည်ရှိသော်၊ တတ္ထ
 တိသံ ပုရာဏစိဝရသ္မိ-ထိုသက်န်းဟောင်း၌၊ ယံ အသုစိ-အကြင်သုက်ကို၊

အဒ္ဓသ=တွေ့မြင်ပြီ၊ တံ အသုစိ=ထိုသုက်ကို၊ ဧကဒေသံ=တစိပ်တဒေသကို၊ ပိဝိ=သောက်ပြီ၊ “တုမ္မာကံ-သင်ရဟန်းမတို့အား၊ မေထုနဓမ္မော=မေထုန်အကျင့်သည်၊ ဝဇ္ဇတိ=အပ်သလော”၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ပုဋ္ဌော=မေးအပ်သည်ရှိသော်၊ “ဘိက္ခုနီနံ-တို့အား၊ မေထုနဓမ္မော=သည်၊ ကပ္ပတု ဝါ=အပ်သည်မူလည်းဖြစ်ပေ၊ မာ ကပ္ပတု ဝါ=မအပ်သည်မူလည်းဖြစ်ပေ၊ မယံ=ငါတို့သည်၊ တေန မေထုနဓမ္မေန-ထိုမေထုန်အကျင့်ဖြင့်၊ အနတ္ထိကာ-အလိုမရှိပါ”၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဒဿေန္တော-ပြုလိုသည်ဖြစ်၍၊ “အနတ္ထိကာ မယံ ဧတေနာ”တိ=ဟူ၍၊ အာဟ-ပြီ၊ နာဘိပရာမသနေ=ချက်ကိုသုံးသပ်ခြင်း၌၊ မေထုနရာဂေါ=သည်၊ ကိစ္ဆာပိ နတ္ထိ-အကယ်၍ကား မရှိပါပေ၊ တထာပိ=ထိုသို့ပင် ချက်ကိုသုံးသပ်ခြင်း၌ မေထုနရာဂ မရှိပါသော်လည်း၊ နာဘိပရာမသနကာလေ=ချက်ကိုသုံးသပ်သောကာလ၌၊ ဖဿသာဒိယနဝသေန=အတွေ့အထိကို သာယာသည်၏အစွမ်းအားဖြင့်၊ အဿဒမတ္တံ=သာယာကာမျှသည်၊ တဿာ ဣတ္ထိယာ-ထိုမိန်းမအား၊ အဟောသိ-ဖြစ်ခဲ့ဘူးပြီ၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဂဟေတဗ္ဗံ-ယူအပ်၏၊ အညထာ-ချက်ကိုသုံးသပ်သည်မှတပါးသောအပြားအားဖြင့်၊ ဂဗ္ဘသဏ္ဌာဟနံ-ကိုယ်ဝန်ပဋိသန္ဓေတည်ခြင်းသည်၊ န သိယာ-မဖြစ်ရာ၊ ဒိဌမင်္ဂလိကာယ=ဒိဌမင်္ဂလာအားဖြင့်၊ နာဘိပရာမသနေန=ချက်ကိုသုံးသပ်ခြင်းဖြင့်၊ မဏ္ဍဗ္ဗဿ=“မဏ္ဍဗ္ဗ” အမည်ရှိသောမင်း၏၊ နိဗ္ဗတ္တိ-ဖြစ်ခြင်းသည်၊ အဟောသိ-ဖြစ်ပြီ၊ စက္ကပဇ္ဇောတမာတု-“စက္ကပဇ္ဇောတ”အမည်ရှိသောမင်း၏မိခင်သည်၊ နာဘိ-ယံ=ချက်၌၊ ဝိစ္ဆိကာ-ကင်းမြီးကောက်သည်၊ ဖရိတွာ-ပြန်နှံ၍၊ ဂတာ=သွား၏၊ တေန-ထို့ကြောင့်၊ စက္ကပဇ္ဇောတဿ-“စက္ကပဇ္ဇောတ”အမည်ရှိသောမင်း၏၊ နိဗ္ဗတ္တိ-ဖြစ်ခြင်းသည်၊ အဟောသိ-ဖြစ်ပြီ၊ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ “ဧတေနေဝ နယေနာ”တိ အာဒိ-ကို၊ အာဟ-ပြီ၊ ပုရိသံ ဥပနိဇ္ဈာယတီတိ-ကား၊ ဝါတပါနာဒိနာ-လေသာပြုတင်းပေါက်အစရှိသည်ဖြင့်၊ ဒိသ္မာ ဝါ-တွေ့မြင်၍လည်းကောင်း၊ ဒိဌပုဗ္ဗံ-ရှေးအခါကာလက တွေ့မြင်အပ်ဘူးသော၊ ပုရိသံ ဝါ-ယောက်ျားကိုလည်းကောင်း၊ ဥပနိဇ္ဈာယတိ-တစိမ့်စိမ့်ကြည့်ရှု၏၊ ရာဇော-ရောဓော ဝိယာတိ-ကား၊ သီဟဠဒီပေ-သီဟိုဠ်ကျွန်း၌၊ ဧကိဿာ=တစ်ယောက်သော၊ ဣတ္ထိယာ-မိန်းမအား၊ တထာ တေနအာကာရေန-ထိုသို့သောအခြင်းအရာအားဖြင့်၊ အဟောသိ ကိရ-ဖြစ်ခဲ့ဘူးသတတ်၊ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊

ဧဝံ=ဤသို့၊ ဝုတ္တံ=၏။

ဣမာတိ=ကား၊ ဣမသ္မိံ ဝတ္ထုသ္မိံ=ဤဝတ္ထု၌၊ အယန္တိ=ကား၊ သုဒိန္နဿ=သုဒိန္န၏။ ပုရာဏဒုတိယိကာ=ရှေးကပျော်ပေါင်း ဇနီးမယားဟောင်းသည်၊ ယံ သန္ဓာယာတိ=ကား၊ ယံ အဇ္ဈာစာရံ=အကြင်ဇနီးမယားဟောင်း၌ မေထုန်အမှုကို လွန်ကျူး၍ ကျင့်ခြင်းကို၊ သန္ဓာယ=ရည်ရွယ်၍၊ သုက္ကံ=သုက်ကို၊ သန္ဓာယ=ရည်ရွယ်၍၊ “မာတာပိတရော စ သန္နိပတိတာ ဟောန္တိ”တိ=ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ=၏၊ မာတာ စ ဥတုနိ ဟောတိတိ=ကား၊ လောဟိတံ=ဥတုသွေးကို၊ သန္ဓာယ=၍၊ ဝုတ္တံ=၏၊ တတ္ထ တသ္မိံ ဝစနေ=၌၊ သန္နိပတိတာ ဟောန္တိတိ=ကား၊ အသဒ္ဓမ္မဝသေန=သူတော်မဟုတ် သူယုတ်မာတို့၏ မေထုန်အကျင့်၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဧကသ္မိံ=တစ်ခုသော၊ ဌာနေ=အရပ်၌၊ သမာဂတာ သင်္ဂတာ=ပေါင်းဆုံစုဝေးကြကုန်သည်၊ ဟောန္တိ=ဖြစ်ကြကုန်၏၊ မာတာ စ ဥတုနိ ဟောတိတိ က္ကံဒံ ဝစနံ=ကို၊ ဥတုသမယံ=ဥတုသွေးလာရာအခါကို၊ သန္ဓာယ=၍၊ ဝုတ္တံ=၏၊ လောကသမညာကရဇဿ=လောကီလူသားတို့သည် ခေါ်ဝေါ်ပြောဆိုအပ်သော ကရဇကာယ၏၊ လဂ္ဂနဒိဝသမတ္တံ=ငြိကပ်သောနေမျှကို၊ သန္ဓာယ=၍၊ န ဝုတ္တံ=မဆိုအပ်၊ ဂန္ဓဗ္ဗောတိ=ကား၊ တတြူပဂတသတ္တော=ထိုအခါ၌ ကပ်ရောက်အပ်သော သတ္တဝါတည်း၊ ဂန္ဓဗ္ဗော=ထိုအခါ၌ ကပ်ရောက်အပ်သော သတ္တဝါတည်း၊ ဣတိ ဣဒံ အတ္ထဇာတံ=သည်၊ (ဝါ) ကို၊ ဝုတ္တံ ဝုတ္တော=သည်၊ (ဝါ) သည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏၊ တ-ကာရဿ=“တ”အက္ခရာ ၏၊ ဓ-ကာရော=“စ”အက္ခရာကို၊ ကဏော=ပြုအပ်၏၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဒဌဗ္ဗံ=မှတ်အပ်၏၊ အထဝါ=တနည်းသော်ကား၊ ဂန္ဓနတော ဥပ္ပဇ္ဇနဂတိယာ=ဖြစ်အပ်သော အလားရှိသော သတ္တဝါ၌၊ နိမိတ္တုပဌာနေန=အကြောင်းနိမိတ် ထင်လာသဖြင့်၊ သူစနတော ဒီပနတော=ပြအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဂန္ဓောတိ=“ဂန္ဓ”ဟူ၍၊ လဒ္ဓနာမေန=ရအပ်သော အမည်သညာရှိသော၊ ဘဝဂါမိကဗျုဒ္ဓာ=ဘဝသို့ လားရောက်စေတတ်သောကံသည်၊ အဗ္ဗတိ=ပဝတ္တတိ=ဖြစ်တတ်၏၊ ဣတိ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ ဂန္ဓဗ္ဗော=မည်၏၊ တတ္ထ=ထိုဘဝ၌၊ ဥပ္ပဇ္ဇနကသတ္တော=ဖြစ်လတ်သော သတ္တဝါသည်၊ ပစ္စုပ္ပန်တော ဟောတိတိ=ကား၊ ဥပဂတော=ကပ်ရောက်သည်၊ ဟောတိ=၏၊ ဧတ္ထ စ=ဤသို့ကပ်ရောက်ရာ၌လည်း၊ မာတာပိတုနံ=အမိ+အဖတို့၏၊ သန္နိပတိ=ပေါင်းဆုံ စုဝေးခြင်းကို၊ ဩလောကယမာနော=

ကြည့်ရှုလျက်၊ သမိပေ-အနီး၌၊ ဌိတော နာမ-တည်သည်မည်သည်၊ န
ဟောတိ-မဖြစ်၊ ကမ္မန္တယန္တယန္တိတော ပန-ကံ၏အပိုင်းအခြားအားဖြင့်ကား၊
စကော-တစ်ယောက်သော၊ သတ္တော-သတ္တဝါသည်၊ တသ္မိံ သြကာသေ-ထို
အရပ်၌၊ နိဗ္ဗတ္တနကော-ဖြစ်စေတတ်သောကံသည်၊ ပုရိမဇာတိယံ-ရှေးဘဝ၌၊
(ဝါ) ရှေးဘဝခန္ဓာကိုယ်၏အဖြစ်၌၊ ဌိတောယေဝ-တည်လျက်သာလျှင်၊ ဂတိ-
နိမိတ္တာဒိအာရမ္မဏကရဏဝသေန-ဂတိနိမိတ် အစရှိသည်ကို အာရုံပြုသည်
၏အစွမ်းအားဖြင့်၊ ဥပပတ္တာဘိမုခေါ-ဖြစ်ခြင်းသို့ရှေးရှုဖြစ်လျက်၊ ဟောတိ-
ဖြစ်၏၊ ဣတိ အံယံ-ကား၊ အဓိပ္ပါယော-အဓိပ္ပါယ်တည်း။

သန္နိပါတတတိ-ကား၊ သမောဓာနေန-ပေါင်းဆုံစည်းဝေးခြင်းကြောင့်၊
သမာဂမနေန-ကောင်းစွာရောက်လျာခြင်းကြောင့်၊ ဂဗ္ဘဿာတိ-ကား၊ ဂဗ္ဘေ-
ကိုယ်ဝန်၌၊ နိဗ္ဗတ္တနကသတ္တဿ-ဖြစ်သောသတ္တဝါ၏၊ ဟိ ယုတ္တံ-သင့်စွ၊ နိဗ္ဗ-
တ္တနကသတ္တောပိ-ဖြစ်သောသတ္တဝါကိုလည်း၊ ဂဗ္ဘောတိ-“ဂဗ္ဘ”ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-
ဆိုအပ်၏၊ ယထာ ယေန အာကာရေန-အကြင်သို့သော အခြင်းအရာအား
ဖြင့်၊ ဘဂဝါ-သည်၊ အာဟ-ဟောတော်ပြီ၊ ကိ-အဘယ်သို့၊ အာဟ-ဟော
တော်မူသနည်း၊ “အာနန္ဒ-ချစ်သား အာနန္ဒာ၊ ယထာ ယေန အာကာရေန-
အကြင်သို့သောအခြင်းအရာအားဖြင့်၊ အညာ-တပါးတခြားကုန်သော၊ ဣတ္ထိ-
ကာ-မိန်းမတို့သည်၊ နဝ မာသေ ဝါ-(၉)လတို့ပတ်လုံးလည်းကောင်း၊ ဒသ-
မာသေ ဝါ-ဆယ်လတို့ပတ်လုံးလည်းကောင်း၊ ဂဗ္ဘံ-ကိုယ်ဝန်သူငယ်ကို၊ ကုစ္ဆိ-
နာ-ဝမ်းဗိုက်ဖြင့်၊ ပရိဟရိတွာ-ဆောင်၍၊ ဝိဇာယန္တိ-မွေးဖွားကြကုန်၏၊ ဣတိ-
ဤသို့၊ ဘဂဝါ-သည်၊ အာဟ-ပြီ၊ ကတ္ထစိ ပန-အချို့အရာ၌ကား၊ မာတုကုစ္ဆိ-
မိခင်၏ဝမ်းဗိုက်ကို၊ ဂဗ္ဘောတိ-“ဂဗ္ဘ”ဟူ၍၊ ဝုတ္တော-၏၊ ယထာ ယံ ဝစနံ-
အကြင်စကားကို၊ ဘဂဝါ-သည်၊ အာဟ-ဟောတော်မူပြီ၊ ကိ ဝစနံ-အဘယ်
စကားကို၊ ဘဂဝါ-မြတ်စွာဘုရားသည်၊ အာဟ-ဟောတော်မူသနည်း။

“ယမေကရတ္ထိံ ပဌမံ၊ ဂဗ္ဘံ ဝသတိ မာဏဝေါ။

အတ္တဌိတောဝ သော ယာတိ၊ သ ဂစ္ဆံ န နိဝတ္တိ”တိ-
ဟူ၍၊ (ဝါ) ဟူသော၊ တထာ တံ ဝစနံ-ထိုစကားကို၊ ဘဂဝါ-မြတ်စွာဘုရား
သည်၊ အာဟ-မိန့်ဆိုပြီ။

စ-ဆက်၍ဆိုဦးအံ့၊ ဧတ္ထ-ဤ‘ဂဗ္ဘဿ’ဟူသောပုဒ်၌၊ ဝစနတ္ထော-ကို၊

ဝေဒိတဗ္ဗောသိအပ်၏။ ကလလာဒိအဝတ္ထောကလလရေကြည်
 အစရှိသော အခိုက်အတန့်၌ဖြစ်သော၊ ယော ဓမ္မပ္ပဗန္ဓောအကြင် ကာယဒ-
 သက+ဘာဝဒသက+ဝတ္ထုဒသကဟုဆိုအပ်သော ဓမ္မပ္ပဗန္ဓသည်၊ အတ္တဘာ-
 ဝဘာဝေန=ခန္ဓာကိုယ်အတ္တဘော၏အဖြစ်ဖြင့်၊ ဂဗ္ဘတိ ပဝတ္တတိဖြစ်တတ်၏။
 ဣတိ တသ္မာထို့ကြောင့်၊ ကလလာဒိအဝတ္ထောသော၊ သော ဓမ္မပ္ပဗန္ဓော-
 သည်၊ ဂဗ္ဘော="ဂဗ္ဘ"မည်၏။ ကလလာဒိအဝတ္ထောကလလရေကြည် အစရှိ
 သော အခိုက်အတန့်၌ဖြစ်သော၊ ဓမ္မပ္ပဗန္ဓော="ကာယဒသက+ဘာဝဒသက+
 ဝတ္ထုဒသက" ဟုဆိုအပ်သော ဓမ္မပ္ပဗန္ဓကို၊ လဗ္ဘတိ=ရအပ်၏။ ပန-ဆက်၍ဆို
 ဦးအံ့၊ တံ နိဿိတတ္တာထိုကလလရေကြည်အစရှိသည်ကို မှီသည်၏အဖြစ်
 ကြောင့်၊ သတ္တသန္တာနောသတ္တဝါတို့၏ သန္တာန်ကို၊ ဂဗ္ဘောတိ="ဂဗ္ဘ"ဟူ၍၊
 (ဝါ) ကိုယ်ဝန်ပဋိသန္ဓေဟူ၍၊ ဝုတ္တောဆိုအပ်၏။ "မဇ္ဈာညောင်စောင်းတို့
 သည်၊ ဥက္ကဋ္ဌိ-ကြွေးကျော်သံကို၊ ကရောန္တိ-ပြုကြကုန်၏"။ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝုတ္တော
 ယထာဆိုအပ်သကဲ့သို့တည်း၊ တံ နိဿယဘာဝတောထိုကိုယ်ဝန်သူငယ်၏
 မှီရာ၏အဖြစ်ကြောင့်၊ မာတုကုစ္ဆိ-မိခင်၏ဝမ်းဗိုက်ကို၊ ဂဗ္ဘောတိ="ဂဗ္ဘ"ဟူ၍၊
 ဝေဒိတဗ္ဗောသိအပ်၏။ ဝါ-တနည်းသော်ကား၊ မာတုကုစ္ဆိ-မိခင်၏ဝမ်းဗိုက်
 သည်၊ ဂဗ္ဘော ဝိယ-တိုက်ခန်းကဲ့သို့တည်း၊ (ဝါ) တိုက်ခန်းနှင့်တူ၏။ ဣတိ
 တသ္မာထို့ကြောင့်၊ ဂဗ္ဘော-ဂဗ္ဘမည်၏။ ဟိ ယုတ္တံ-သင့်စွ၊ သတ္တာနံ=သတ္တဝါ
 တို့၏၊ နိဝါသဌာနတာယ-နေထိုင်ရာဌာန၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဩဝရကော-
 တိုက်ခန်းကို၊ "ဂဗ္ဘော"တိ="ဂဗ္ဘ"ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ ယထာဆိုအပ်သကဲ့သို့၊ ဧဝံ
 တထာထိုအတူ၊ ဂဗ္ဘသေယျကာနံ-အမိဝမ်းဗိုက်၌ ကိန်းအောင်းကုန်သော၊
 သတ္တာနံ=သတ္တဝါတို့၏၊ (ဝါ) တို့အား၊ ယာဝံ အဘိဇာတိ=မွေးဖွားရာအချိန်
 အခါကာလတိုင်အောင်၊ နိဝါသဌာနတာယ-နေထိုင်ရာဌာန၏ အဖြစ်ကြောင့်၊
 မာတုကုစ္ဆိ-မိခင်၏ ဝမ်းဗိုက်ကို၊ "ဂဗ္ဘော"တိ="ဂဗ္ဘ"ဟူ၍၊ ဝုတ္တောဆိုအပ်၏။
 ဣတိ-ဤသို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗောသိအပ်၏။ အဝက္ကန္တိ ဟောတိတိ=ကား၊ နိဗ္ဗတ္တိ-
 ဖြစ်ခြင်းသည်၊ ဟောတိ-၏။

အာရက္ခဒေဝတာတိကား၊ တဿ-ထိုသုဒ္ဓိန်အား၊ အာရက္ခတ္ထာယ-
 မောင့်ရှောက်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဌိတာ-တည်ကုန်သော၊ ဒေဝတာ-နတ်တို့သည်၊
 အဿ-ထိုသုဒ္ဓိန်၏၊ တံ အဇ္ဈာစာရ်-ထိုဇနီးမယားဟောင်း၌ မေထုန်အကျင့်ကို

လွန်ကျွမ်း၍ကျင့်ခြင်းကို၊ ဣတိ=ဤသို့၊ သမ္ပန္နော=ရှေ့ပုဒ်နှင့်နောက်ပုဒ်တို့၏ စပ်ယှဉ်ခြင်းကို၊ ကာတဗ္ဗော=ပြုအပ်၏၊ တထာ နိစ္ဆာရေသုန္နိ=ကာ၊ တထာ တေန အာကာရေန=ထိုသို့သော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ မဟန္တံ=ကျယ်လောင်စွာသော၊ သဒ္ဓံ=အသံကို၊ ကတွာ=ပြုကြကုန်၍၊ နိစ္ဆာရေသုန္နိ=ကြွေးကျော်ကြကုန်ပြီ၊ (ဝါ) မြွက်ဆိုကြကုန်ပြီ၊ ဣဓ=ဤအရာ၌၊ ပါဠိယံ=ပါဠိတော်၌၊ အာကာသဌဒေဝတာ=ကောင်းကင်၌ တည်ကုန်သောနတ်တို့သည်၊ (ဝါ) အာကာသစိုးနတ်တို့သည်၊ ဝိနိသု=အသီးအခြား၊ ကိဉ္ဇာပိ န အာဂတာ=အကယ်၍ကား မလာပါပေ၊ တထာပိ=ထိုသို့ပင် အာကာသစိုးနတ်တို့သည် အသီးအခြား မလာပါသော်လည်း၊ သဒ္ဓဿ=အသံ၏၊ (ဝါ) အသံကို၊ အနုဿာဝနေ=ကြားစေခြင်း၌၊ အယံ=ဤသည်ကား၊ အနုက္ကမော=အစဉ်တည်း၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဒေသေတု=ပြဆိုခြင်းငှာ၊ စာတုမဟာရာဇိက ဒေဝတာယော=စာတုမဟာရာဇ်နတ်တို့ကို၊ ဒွိဓာ=နှစ်ဖြာ၊ ကတွာ=ပြု၍၊ အာကာသဌဒေဝတာ=အာကာသစိုးနတ်တို့ကို၊ ဝိနိသု=အသီးအခြား၊ ဝုတ္တာ=ဆိုအပ်ကုန်ပြီ၊ တေန=ထို “စာတုမဟာရာဇိက” သဒ္ဓါဖြင့်၊ ဧတ္ထ=ဤအရာ၌၊ အာကာသဌဒေဝတာနံ=အာကာသစိုးနတ်တို့ကို၊ (ဝါ) ကောင်းကင်၌တည်ကုန်သောနတ်တို့ကို၊ ဝိနိသု=အသီးအခြား၊ ဂဟိတတ္တာယူအပ်ကုန်သည်တို့၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ပရိဘူဏ္ဍပဗ္ဗတာနံ=အဆီးအတားတောင်၌ နေကုန်သောနတ်တို့ကို၊ စာတုမဟာရာဇိကာတိ=ဟူ၍၊ ဝေဝိတဗ္ဗာ=သိအပ်ကုန်၏၊ ဣတိဟာတိ=ကား၊ နိပါတသမုဒါယော=နိပါတ်ပုဒ်တို့၏အပေါင်းတည်း၊ ဧဝံ=သဒ္ဓဿ=ဧဝံသဒ္ဓါ၏၊ အတ္ထေ=အနက်၌၊ ဒဌဗ္ဗော=မှတ်အပ်၏၊ ဣတိ ဘသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ “ဧဝံ”=“ဧဝံ”ဟူ၍၊ အာဟ=ပြီ၊ ခဏေန မုဟုတ္တေနာတိ ပဒဒ္ဓယံ=“ခဏေန+မုဟုတ္တေန”ဟူသော ပုဒ်နှစ်ပါးတို့၏အပေါင်းသည်၊ ဝေဝစနဘာဝတော=ဝေဝစနကားလှယ် ပရိယာယ်သဒ္ဓါ၏အဖြစ်ကြောင့်၊ သမာနတ္ထမေဝ=တူသောအနက်ရှိသည်သာလျှင်တည်း၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဒဌဗ္ဗံ=မှတ်အပ်၏၊ ဧကကောလဟလမဟောသီ တိ=ကား၊ ဒေဝဗြဟ္မလောကေသု=နတ်ပြည်+ဗြဟ္မပြည်တို့၌၊ ဧကကောလာဟလံ= တပြိုင်နက် အုပ်အုပ်ကျက်ကျက် အသံသည်၊ အဟောသိ=ဖြစ်ပြီ၊ ဟိ ယုတ္တံ=သင့်စွာသော သဒ္ဓေါ=ထိုတပြိုင်နက် အုပ်အုပ်ကျက်ကျက် အသံသည်၊ ယာဝ ဗြဟ္မလောကာ=ဗြဟ္မပြည်တိုင်အောင်၊ ကိဉ္ဇာပိ အဗ္ဗဂစ္ဆိံ=အကယ်၍ကား ပြန့်နှံ့၍

တက်ပါပေ၏။ တထာပိ-ထိုသို့ပင် တပြိုင်နက်အုပ်အုပ်ကျက်ကျက်အသံသည် ဗြဟ္မပြည်တိုင်အောင် ပြန့်နှံ့၍ တက်ပါသော်လည်း၊ သော ကောလာဟလ-သဒ္ဒေါ-ထိုစာတုမဟာရာဇ် အစရှိကုန်သောနတ်တို့၏ တပြိုင်နက် အုပ်အုပ် ကျက်ကျက် အသံသည်၊ မနုဿာနံ-လူတို့၏၊ န ဝိသယော-အရာမဟုတ်၊ တေသံ-ထိုနတ်ဗြဟ္မာတို့၏၊ ရူပံ ဝိယ-အရုပ်ကဲ့သို့၊ (ဝါ) ရုပ်ပုံသဏ္ဌာန်ကဲ့သို့၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ တေနေဝ-ထို့ကြောင့်သာလျှင်၊ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ အာယ-သွန္တံ သုဒိန္နံ-ရှင်သုဒိန္နကို၊ “ကိစ္စိ နော တွံ အာဝုသော သုဒိန္နံ အနဘိရ-တောတိ”တိ-ဟူ၍၊ ပုစ္ဆိသု-မေးကြကုန်ပြီ။

၃၇။ ဧဝံ မာတာပုတ္တာနံ ပဗ္ဗဇ္ဇာ သဖလာ အဟောသိ၊ ဝိတာ ပန ဝိပုဋိသာရာဘိဘူတော ဝိဟာသိ”တိ-ဟူ၍၊ ဝစနတော-ဟောတော် မူခြင်းကြောင့်၊ သုဒိန္နဿ-သုဒိန္နအား၊ (ဝါ) သုဒိန္န၏၊ တသ္မိံ အတ္တဘာဝေ-ထိုခန္ဓာကိုယ်အတ္တဘော၌၊ အရဟတ္တာဓိဂမော-အရဟတ္တဖိုလ်ကိုရခြင်းသည်၊ နာဟောသိ-မဖြစ်၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝိညာယတိ-သိအပ်၏၊ ကေစိ ပန-အချို့ သော ဆရာတို့သည်ကား၊ “ပုဗ္ဗေကတပုညတာယ-ရှေးဘဝက ပြုအပ်ခဲ့ဘူး သော ကုသိုလ်ကောင်းမှုကံ ရှိသောသူ၏အဖြစ်သည်၊ စောဒိယမာနဿ-တိုက်တွန်းအပ်သော၊ ဘဗ္ဗကုလပုတ္တဿ-ကျွတ်ထိုက်သော အမျိုးကောင်းသား ၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝုတ္တတ္တာ-ဆိုအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ သုဒိန္နော-သုဒိန္န သည်၊ တံ ကုက္ကုစ္စံ-ထိုဝိနယကုက္ကုစ္စကို၊ ဝိနောဒေတွာ-ပယ်ဖျောက်၍၊ အရ-ဟတ္တံ-အရဟတ္တဖိုလ်ကို၊ သစ္စာကာသိ-မျက်မှောက်ပြုပြီ၊ တေနေဝ-ထို့ကြောင့် သာလျှင်၊ ဘဂဝတာ-မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာ-ရှင်ရဟန်းအဖြစ်ကို၊ အနု-ညာတာ-ခွင့်ပြုတော်မူအပ်၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝဒန္တိ-ဆိုကြကုန်၏၊ တံ ဝစနံ-ထိုကေစိဆရာတို့၏ စကားသည်၊ ပါဠိယာ စ-ပါဠိတော်နှင့်လည်းကောင်း၊ အဋ္ဌကထာယ စ-အဋ္ဌကထာနှင့်လည်းကောင်း၊ န သမေတိ-မညီညွတ်၊ စ-ဆက်၍ဆိုဦးအံ့၊ ပုဗ္ဗေကတပုညတာ-ရှေးဘဝ၌ ပြုအပ်ခဲ့ဘူးသော ကုသိုလ် ကောင်းမှုကံ ရှိသောသူ၏အဖြစ်သည်၊ အပ္ပမာဏံ-လိုရင်းပမာဏမဟုတ်၊ ကပ္ပာ-အဘယ်ကြောင့်၊ ပုဗ္ဗေကတပုညတာ-သည်၊ အပ္ပမာဏံ-လိုရင်း ပမာဏမဟုတ်သနည်း၊ တာဒိသဿပိ-ထိုသို့သဘောရှိသောသူအားလည်း၊ အန္တရေကတပါပကမ္မဿ-အန္တရယ်ကို ပြုတတ်သော မကောင်းမှုအကုသိုလ်

ကံ၏။ ဝသေန=အစွမ်းကြောင့်၊ အဇာတသတ္တုနော ဝိယ=အဇာတသတ်မင်း
 ကဲ့သို့၊ အဓိဂမန္တရာယဒဿနတော=ရအပ်သော မဂ်+ဖိုလ်၏ အန္တရာယ်ကို
 မြင်ခြင်းကြောင့်၊ ပုဗ္ဗေကတပုညတာ=သည်၊ အပ္ပမာဏံ=လိုရင်းပမာဏမဟုတ်၊
 ကုတာကတာနုသောစနလက္ခဏံ=ပြုအပ်ပြီးသော ဒုစရိုက်+မပြုလိုက်ရသေး
 သော သုစရိုက်ကို အဖန်တလဲလဲ စိုးရိမ်ခြင်း လက္ခဏာရှိသော၊ ကုက္ကစ္စံ=
 ကုက္ကစ္စစေတသိက်တို့၊ ဣမ=ဤ“အဟုဒေဝ ကုက္ကစ္စံ”ဟူသောပါဠိရပ်၌၊ အဓိ-
 ပေတံ=အလိုရှိအပ်၏၊ ဣတိ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ “အဇ္ဈာစာရဟေတုကော
 ပစ္ဆာနုတာပေါ”တိ=ဟူ၍၊ အာဟ=မိန့်ဆိုပြီ၊ ကတံ=ပြုအပ်ပြီးသော၊ အဇ္ဈာ-
 စာရံ=လွန်ကျူး၍ကျင့်ခြင်းကို၊ ပဋိစ္စံ=စွဲမှီ၍၊ အနုသောစနဝသေန=အဖန်တလဲ
 လဲ စိုးရိမ်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဝိရူပံ=ဖောက်ပြန်သော၊ သရဏံ=အောင်းမေ့ခြင်း
 သည်၊ စိန္တနံ=ကြံစည်ခြင်းသည်၊ ဝိပ္ပဋိသာရော=မည်၏၊ ဣတိ တသ္မာ=ထို့
 ကြောင့်၊ “ဝိပ္ပဋိသာရောတိပိ တဿေဝ နာမ”န္တိ=ဟူ၍၊ အာဟ=မိန့်ဆိုပြီ၊
 ကုစ္ဆိတံ=စက်ဆုပ်သော၊ ကတံ=ကိရိယာ=ပြုခြင်းတည်း၊ ဣတိ တသ္မာ=ထို့
 ကြောင့်၊ ကုကတံ=ကုကတမည်၏၊ ကုကတမေဝ=စက်ဆုပ်အပ်သော ပြုခြင်း
 သည်ပင်လျှင်၊ ကုက္ကစ္စံ=မည်၏၊ ဣတိ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ “ကုစ္ဆိတကိရိယာ-
 ဘာဝတော ကုက္ကစ္စ”န္တိ=ဟူ၍၊ အာဟ=မိန့်ဆိုပြီ၊ ပရိယာဒိန္နမံသလောဟိ-
 တတ္တာတိ=ကား၊ ပရိက္ခိဏမံသလောဟိတတ္တာ=ကုန်ခန်းသော အသား+အ-
 သွေးရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ အဝိပ္ပါရိကောတိ=ကား၊ ဥဒ္ဒေသာဒိသု=ပါဠိကို
 သင်ယူခြင်းအစရှိသည်တို့၌၊ ဗျာပါရ ရဟိတော=လုလ္လဗျာပါရမှ ကင်းသော၊
 (ဝါ) ကြောင့်ကြစိုက်မှု မရှိသော၊ အဗျာဝဋ္ဋော=လုလ္လဝိရိယကိုပြုခြင်းမရှိသော၊
 ဣတိ အယံ=ကား၊ အတ္ထော=တည်း၊ ဝိဟန္တိန္ဒောတိ=ကား၊ ဆိန္ဒဝဟော=ပြတ်
 သော ဆောင်ယူခြင်းရှိသည်၊ ဘာရဝဟနေန=ဝန်ကိုဆောင်ယူသောအားဖြင့်၊
 ဆိန္ဒကွန္ဒော=ပြတ်သောပခုံးရှိသည်၊ ဣတိ ဣဒံ အတ္ထဇာတံ=သည်၊ (ဝါ) ကို၊
 ဝုတ္တံ ဝုတ္တော=သည်၊ (ဝါ) သည်၊ ဟောတိ=၏၊ တံ တံ စိန္တယိတိ=ကား၊
 “အဟံ=ငါသည်၊ တံ ပါပံ=ထိုမေထုန်မှီဝဲခြင်းဟူသော မကောင်းမှုအကုသိုလ်ကံ
 ကို၊ ယဒိ န ကရိဿံ=အကယ်၍ မပြုငြားအံ့၊ ဣမေ ဘိက္ခု ဝိယ=ဤရဟန်း
 တို့ကဲ့သို့၊ ပရိပုဏ္ဏသီလော=ပြည့်စုံသော သီလရှိသည်၊ အဿ ဘဝေယျ=ဖြစ်
 ရာ၏” ဣတိ အာဒိနာ=ဤသို့အစရှိသည်ဖြင့်၊ တံ တံ ပါပံ=ထိုထိုမေထုန်မှီဝဲ

ခြင်းဟူသော မကောင်းမှု အကုသိုလ်ကံကို စိန္တယိ-ကြံစည်ပြီ။

၃၈။ ဧဝံဘူတန္တိ-ကား၊ ကိသလူခါဒိဘာဝပ္ပတ္တံ-ကိသ+လူခ အစ ရှိသော အဖြစ်သို့ရောက်သော၊ (ဝါ) ကြုံလိုခြင်း+ခေါင်းပါးခြင်း အစရှိသော အဖြစ်သို့ရောက်သော၊ ဂဏသင်္ဂဏိကာပပဉ္စေနာတိ-ကား၊ ဂဏေ ဇန-သမာဂမေ-လူတို့၏အပေါင်းအဖော် အစည်းအဝေး၌၊ သန္နိပတနံ-ပေါင်းဆုံ စည်းဝေး၍ နေခြင်းသည်၊ ဂဏသင်္ဂဏိကာ-ဂဏသင်္ဂဏိကာမည်၏၊ ဂဏ-သင်္ဂဏိကာယေဝ-လူတို့၏အပေါင်းအဖော် အစည်းအဝေး၌သာလျှင်၊ ပပဉ္စော-ကြာမြင့်ခြင်းသည်၊ ဂဏသင်္ဂဏိကာပပဉ္စော-မည်၏၊ တေန ဂဏသင်္ဂဏိကာ-ပပဉ္စေန-ထိုလူတို့၏ အပေါင်းအဖော် အစည်းအဝေး၌ ကြာမြင့်ခြင်းသည်၊ ယ'ဿာ တိ-ကား၊ ယေ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ အဿ သုဒိန္နဿ-အား၊ ကထာ-ဖာသုကာတိ-ကား၊ ဝိဿာသိကဘာဝေနဝ-ခင်မင်ရင်းနှီး အကြွမ်းဝင်ကုန် သောအားဖြင့်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ ကထာကရဏေ-စကားပြောဆိုကြောင်း၌၊ ဖာသုကာ-ချမ်းသာခြင်းရှိကုန်၏၊ သုခေန-ချမ်းသာသဖြင့်၊ ဝတ္တံ-ပြောဆိုခြင်း ငှာ၊ သက္ကုဏေယျာ-စွမ်းနိုင်ကုန်ရာ၏၊ သုခသမ္ဘဿာ-ချမ်းသာသော စကားရှိ ကုန်၏၊ ဣတိ အယံ-ကား၊ အတ္ထော-တည်း၊ ပဿာဒဿ-ပဿာဒရုပ်ငါးပါး ၏၊ ပမာဏတော-အတိုင်းအရှည် ပမာဏမှ၊ ဥိနာဓိကတ္တံ-ယုတ်လျော့သည် ၏အဖြစ်+ပိုလွန်သည်၏အဖြစ်သည်၊ သဗ္ဗဒါ-အခါခပ်သိမ်း၊ သဗ္ဗေသံ-အလုံး စုံကုန်သောသူတို့အား၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ “ပဿာဒပတိ-ဌာနောကာသဿ သမ္ပုဏ္ဏတ္တာ”တိ-ဟူ၍၊ အာဟ-ပြီ၊ ဒါနီတိ-ကား၊ ဣမသ္မိ အတ္ထေ-၌၊ ဧတရဟိ-သဒ္ဓေါ-သည်၊ အတ္ထိ-ရှိ၏၊ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ “ဒါနီတိ နိပါတော”တိ-ဟူ၍၊ အာဟ-ပြီ၊ နော-သဒ္ဓေါပိ-‘နော’သဒ္ဓါသည် လည်း၊ န-သဒ္ဓေါ ဝိယ-‘န’သဒ္ဓါကဲ့သို့၊ ပုစ္ဆနတ္ထော-မေးမြန်းခြင်း ‘ပုစ္ဆန’အနက် ရှိ၏၊ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ “ကစ္စိ န တွ”န္တိ-ဟူ၍၊ အာဟ-ပြီ၊ တမေဝ အဘိရတိန္တိ-ကား၊ တေဟိ ဘိက္ခုဟိ-တို့သည်၊ ပုစ္ဆိတံ-မေးအပ်သော၊ တမေဝ ဂိဟိဘာဝပတ္ထနာကာရ-ထိုလူအဖြစ်ကိုတောင်းတသောအခြင်းအရာဟူသော၊ အနဘိရတိ-မမွေ့မလျော်ခြင်းကို၊ “တမေဝါ”တိ-“တမေဝ”ဟူ၍၊ အဝဇာရ-ဧကေန-အဝဇာရဏ“ဧဝ”သဒ္ဓါဖြင့်၊ နိဝတ္တိတမတ္ထံ-နှစ်စေအပ်သောအနက်ကို၊ ဒဿသန္ဓော-ပြလိုသည်ဖြစ်၍၊ “အဓိကုသလာန”န္တိ အာဒိ-ကို၊ အာဟ-ပြီ၊

အဓိကုသလာ-လွန်မြတ်သော ကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော၊ သမထ ဝိပဿနာ-
 ဘယော-သမထဘာဝနာ+ဝိပဿနာဘာဝနာအစရှိကုန်သော၊ ဓမ္မာ-တရား
 တို့သည်၊ အတ္ထိတိ-ကား၊ ဝိသယဘာဝေန-ဝိသယ၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ (ဝါ) အာရုံ
 ၏အဖြစ်ဖြင့်၊ စိတ္တေ-စိတ်၌၊ ပရိဝတ္တနံ-ဖြစ်ခြင်းကို၊ (ဝါ) လည်ခြင်းကို၊ သန္တာ-
 ယ-ရည်ရွယ်၍၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏၊ ပါပဿ-မကောင်းမှုအကုသိုလ်ကံ၏၊ ဝတ္တ-
 မာနတံ-ဖြစ်သောစိတ်ကို၊ သန္တာယ-ရည်ရွယ်၍၊ န ဝုတ္တံ-မဆိုအပ်၊ အတ္ထိ-
 ဝိသယဘာဝေန-ထင်ရှားရှိသောအာရုံ၏အဖြစ်ဖြင့်၊ စိတ္တေ-စိတ်၌၊ ပရိဝတ္တ-
 တိ-ဖြစ်သည်မည်၏၊ ဣတိ ဣဒံ အတ္ထဇာတံ-သည်၊ (ဝါ) သည်၊ ဝုတ္တံ ဝုတ္တော-
 သည်၊ (ဝါ) သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ တေန-ထို့ကြောင့်၊ “နိစ္စကာလံ အဘိ-
 မုခံ ဝိယ တိဌတိ”တိ-ဟူ၍၊ အာဟ-မိန့်ဆိုပြီ။

ယံ တွန္တိ ဧတ္ထ ပဒေ-၌၊ ယန္တိ-ကား၊ ဟေတုအတ္ထေ-ဟိတ်အနက်၌၊
 နိပါတော-နိပါတ်ပုဒ်တည်း၊ ဝါ-တနည်းသော်ကား၊ ကရဏတ္ထေ-ကရိုဏ်းအ
 နက်၌၊ ပစ္စတ္တဝစနံ-ပဌမာ ဝိဘတ်တည်း၊ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ “ယေန
 ပါပေနာ”တိ-ဟူ၍၊ အာဟ-၏၊ အနေကပရိယာယေနာတိ ဧတ္ထ ပဒေ-၌၊
 ပရိယာယ-သဒ္ဓေါ-သည်၊ ကရဏဝစနော-အကြောင်းဟူသောအနက်ကိုဟော
 သောသဒ္ဓါတည်း၊ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ “အနေကကာရဏေနာ”တိ-
 ဟူ၍၊ အာဟ-ပြီ၊ ဝိရာဂတ္ထာယာတိ-ကား၊ ဘဝဘောဂေသု-ဘဝ+ဘောဂ
 တို့၌၊ ဝိရုဇနတ္ထာယ-တပ်မက်ခြင်းမှ ကင်းစိမ့်သောငှာ၊ နော ရာဂေန ရုဇ-
 နတ္ထာယာတိ-ကား၊ ဘဝဘောဂေသုယေဝ-ဘဝ+ဘောဂတို့၌သာလျှင်၊ ရာ-
 ဂေန-ဖြင့်၊ အရုဇနတ္ထာယ-မတပ်မက်စိမ့်သောငှာ၊ တေန-ထို့ကြောင့်၊ “ဘဝ-
 ဝတာ ဟိ”တိ အာဒိ-ကို၊ အာဟ-ပြီ၊ ဧသ နယော သဗ္ဗပဒေသုတိ-ကား၊
 အဓိပ္ပါယ်ကမတ္တံ-အလိုရှိအပ်ကာမျှကို၊ သဗ္ဗပဒေသု-အလုံးစုံကုန်သောပုဒ်တို့
 ၌၊ အတိဒိဿတိ-ညွှန်ပြ၏၊ ဣဒံ ပနေတ္ထ ပရိယာယဝစနမတ္တန္တိ-ကား၊
 “ဝိသယောဂါယာ”တိ အာဒိသု-“ဝိသယောဂါယ” အစရှိကုန်သော၊ သဗ္ဗပဒေ-
 သု-တို့၌၊ “ကိလေသေဟိ ဝိသယုဇနတ္ထာယာ”တိ အာဒိနာ-“ကိလေသေဟိ
 ဝိသယုဇနတ္ထာယ”ဤသို့အစရှိကုန်သောပုဒ်တို့ဖြင့်၊ ပဒတ္တဝိဘာဝနသေန-
 ပုဒ်တို့၏အနက်ကို ဝေဘန်သောအားဖြင့်၊ ဝုတ္တပရိယာယဝစနံ-ဆိုအပ်သော
 ပရိယာယ်စကားကို၊ သန္တာယ-ရည်ရွယ်၍၊ ဝဒတိ-မိန့်ဆို၏၊ န သယုဇ-

နက္ခာယာတိ-ကာ၊ ကိလေသေဟိ-ကိလေသာတို့နှင့်၊ န သံယုဇ္ဇနက္ခာယ-
မယုဉ်စိမ့်သောငှာ၊ အဂ္ဂဟဏက္ခာယာတိ-ကာ၊ ကိလေသေ-ကိလေသာတို့
ကို၊ အဂ္ဂဟဏက္ခာယ-မယူစိမ့်သောငှာ၊ ဝါ-တနည်းသော်ကာ၊ ဘဝဘော-
ဂေ-ဘဝ+ဘောဂတို့ကို၊ တဏှာဒိဋ္ဌိဝသေန-တဏှာ+ဒိဋ္ဌိတို့၏အစွမ်းအားဖြင့်၊
အဂ္ဂဟဏက္ခာယ-မယူစိမ့်သောငှာ၊ န သင်္ဂဟဏက္ခာယာတိ ဧတ္တာပိ- “န
သင်္ဂဟဏက္ခာယ”ဟူသော ဤပုဒ်၌လည်း၊ ဣမိနာဝ နယေန-ဤနည်းဖြင့်
သာလျှင်၊ ဝေဒိတဗ္ဗေ-သိအပ်၏။

နိဗ္ဗတ္တိတလောကုတ္တရနိဗ္ဗာမေဝါ တိ-ကာ၊ သင်္ခါရေဟိ-ရုပ်+နာမ်
ဓမ္မသင်္ခါရတရားတို့မှ၊ နိက္ခန္တိ-ထွက်မြောက်၏၊ ဝိဝိတ္တံ-ကင်းဆိတ်၏၊ တတော
ယေဝ-ထို့ကြောင့်သာလျှင်၊ လောကတော-ကာမ+ရူပ+အရူပတည်းဟူသော
လောကသုံးပါးမှ၊ ဥတ္တိဏ္ဏတ္တာ-ကူးမြောက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ လောကုတ္တ-
ရံ-လောကုတ္တရာဖြစ်သော၊ နိဗ္ဗာနံ-နိဗ္ဗာန်ကို၊ မဒနိဗ္ဗဒနာယာတိ ဝါတိ ဧတ္ထ
ပဒေ-၌၊ အဝုတ္တသမုဗ္ဗယတ္ထေန-အဝုတ္တ သမုဗ္ဗည်းအနက်ရှိသော၊ (ဝါ) မဆို
အပ်သောအနက်ကို ပေါင်းစည်းခြင်းအနက်ရှိသော၊ ဝါ-သဒ္ဓေန-ဝါ-သဒ္ဓါဖြင့်
လည်းကောင်း၊ အာဒိ-အတ္ထေန-အာဒိ-အနက်ရှိသော၊ ဣတိ သဒ္ဓေန ဝါ-
“ဣတိ” သဒ္ဓါဖြင့်လည်းကောင်း၊ “ပိပါသဝိနယာယာ”တိ အာဒိ- “ပိပါသ-
ဝိနယာယ”အစရှိသော၊ သဗ္ဗ-အလုံးစုံသောပုဒ်ကို၊ သင်္ဂဟိတံ-သိမ်းယူအပ်၏၊
ဣတိ-ဤသို့၊ ဒဌဗ္ဗံ-မှတ်အပ်၏၊ နိဗ္ဗာနံ-နိဗ္ဗာန်ကို၊ အာရမ္မဏံ ကတွာ-အာရုံ
ပြု၍၊ ပဝတ္တမာနေန-ဖြစ်သော၊ အရိယမဂ္ဂေန-အရိယာမဂ်ဖြင့်၊ ပဟိယမာ-
နာ-ပယ်အပ်ကုန်သော၊ ရာဂမာနမဒါဒယော-“ရာဂ+မာန+မဒ”အစရှိတို့သည်၊
(ဝါ) တို့ကို၊ တံ-ထိုနိဗ္ဗာန်သို့၊ ပံတွာ-ရောက်၍၊ ပဟိယန္တိ နာမ-ပယ်အပ်သည်
မည်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ-ဖြစ်ကုန်၏၊ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ “ယသ္မာ ပန
တံ အာဂမ္မာ”တိ အာဒိ-ကို၊ အာဟ-ပြီ၊ တတ္ထ တသ္မံ ဝစနေ-ထို “ယသ္မာ
ပန တံ အာဂမ္မ”အစရှိသော စကားရပ်၌၊ တံ အာဂမ္မာတိ-ကာ၊ နိဗ္ဗာနံ-
နိဗ္ဗာန်ကို၊ အာဂမ္မ-စွဲမှီသမှုအကြောင်းပြု၍၊ (နိဗ္ဗာနံ-နိဗ္ဗာန်သို့၊ အာဂမ္မ-ရောက်
၍)၊ ပဋိစ္စ-စွဲမှီ၍၊ အရိယမဂ္ဂဿ-အရိယာမဂ်၏၊ အာရမ္မဏပစ္စယဘာဝဟေ-
တု-အာရမ္မဏပစ္စည်း၏ အကြောင်းဖြစ်၍ဖြစ်၏၊ မာနမဒပုရိသမဒါဒယော
ဝါ တိ ဧတ္ထ-၌၊ ဇာတိအာဒိ-အမျိုးဇာတ်အစရှိသည်ကို၊ နိဿယ-အမှီပြု၍၊

သေယျဿ-မြင့်မြတ်သောသူအား၊ “အဟံ=ငါသည်၊ သေယျော=မြတ်သည်၊ အသ္မိ-ဖြစ်၏”၊ ဣတိ အာဒိနာ-ဤသို့အစရှိသည်ဖြင့်၊ ဥပ္ပလုနကမာနောယေ-ဝ-ဖြစ်စေတတ်သော မာန်မာနသည်သာလျှင်၊ မဒဇနနဋ္ဌေန-ယစ်မှူးခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သော အနက်ကြောင့်၊ မဒေါ-‘မဒ’မည်၏၊ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ မာနမဒေါ-မာနမဒမည်၏၊ ပုရိသမာနော-ငါယောက်ျား ဟူသော မာန်မာနကို၊ ပုရိသမဒေါ-“ပုရိသမဒ”ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏၊ “အဟံ=ငါသည်၊ ပုရိသော-ယောက်ျားတည်း”၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဥပ္ပလုနမာနော-ဖြစ်သောမာန်မာနတည်း၊ “အသဒ္ဓမ္မသေဝနသမတ္တတံ-သူတော်မဟုတ် သူယုတ်မာတို့၏အကျင့်ကို မှီဝဲခြင်း၌ စွမ်းနိုင်သောအဖြစ်ကို၊ နိဿယ-မှီ၍၊ ပဝတ္ထော-ဖြစ်သော၊ မာနော ဒေဝ-သည်သာလျှင်၊ ဝါ-တနည်းကား၊ ရာဂေါ ဒေဝ-ရာဂသည်သာလျှင်၊ ပုရိသမဒေါ-ပုရိသမဒမည်၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ကေစိ-အချို့သောဆရာတို့သည်၊ ဝဒန္တိ-ဆိုကြကုန်၏၊ အာဒိ-သဒ္ဓေန-အာဒိ-သဒ္ဓါဖြင့်၊ ဗလမဒယောဗ္ဗနမဒါ-ဒိ-ဗလမဒ+ယောဗ္ဗနမဒအစရှိသည်တို့ကို၊ သင်္ဂဏှာတိ-သိမ်းယူ၏၊ ပန-ဆက်၍ဆိုဦးအံ့၊ မဟာဂဏှိပဒေ စ-၌လည်းကောင်း၊ မဇ္ဈိမဂဏှိပဒေ စ-၌လည်းကောင်း၊ “ပုရိသမဒေါ နာမ-“ပုရိသမဒ”မည်သည်ကား၊ သမ္ဘဝေါ-စည်းစိမ်ဥစ္စာတည်း”၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏၊ တံ ဝစနံ-ထိုစကားသည်၊ ဣဓ-ဤနေရာဌာန၌၊ ယုတ္တံ ဝိယ-သင့်သကဲ့သို့၊ န ဒိဿတိ-မထင်ရှား၊ ဟိ ယုတ္တံ-သင့်စွ၊ “ဘဂဝတာ-သည်၊ သမ္ဘဝဿ-စည်းစိမ်ဥစ္စာ၏၊ ဝိနာသာယ-ပျက်စီးခြင်းငှာ၊ ဓမ္မော-တရားကို၊ ဒေသိတော-ဟောတော်မူအပ်၏”၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝတ္တံ-ဆိုခြင်းငှာ၊ န ဝဇ္ဇတိ-မအပ်၊ နိမ္မဒါတိ-ကား၊ ဝိဂတမဒဘာဝါ-ကင်းသော မာန်ယစ်ခြင်းရှိကုန်သည်၊ ဟိ ယုတ္တံ-သင့်စွ၊ ဣမမေဝ အတ္ထံ-ဤအနက်ကိုသာလျှင်၊ ဒဿေတံ-ပြခြင်းငှာ၊ “အမဒါ”တိ-“အမဒါ”ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-၏၊ ဧတ္ထ ဧတသ္မိ နိဗ္ဗာနေ-၌၊ မဒါ-မာန်ယစ်ခြင်းတို့သည်၊ နိမ္မဒိယန္တိ-ကင်းပျောက်ပျက်စီးကုန်၏၊ အမဒဘာဝံ-မာန်ယစ်ခြင်း မရှိသည်၏အဖြစ်သို့၊ ဝိနာသံ-ပျက်စီးခြင်းသို့၊ ဝဇ္ဇန္တိ-ရောက်ကုန်၏၊ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ မဒနိမ္မဒနော-မည်၏၊ သေသပဒေသုပိ-ကြွင်းကျန်ကုန်သော ပုဒ်တို့၌လည်း၊ ဒေသ ဒေသော နယော-ဤဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောနည်းကို၊ ဒဌဗ္ဗော-မှတ်အပ်၏။

ကာမပိပါသာတိ-ကား၊ ကာမာနံ-အာရုံငါးပါး ကာမဂုဏ်တရားတို့

ကို၊ ပါတုကမ္ပတာ=ထင်စွာပြုခြင်းငှာ အလိုရှိသောသူ၏အဖြစ်သည်။ ကာမ-
 တဏှာ=ကာမတဏှာကို၊ အဓိပ္ပေတာ=အလိုရှိအပ်၏။ ဣတိ အယံ=ကား၊
 အတ္ထော=အနက်တည်း၊ ယာ ကာမတဏှာ=သည်။ အဘိရမိတဗ္ဗဋ္ဌေန=အလွန်
 မွေ့လျော်အပ်သောအနက်ကြောင့်၊ အာလိယန္တိ သေဝိယန္တိ=မှီဝဲအပ်ကုန်၏။
 ဣတိ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ သာ ကာမတဏှာ=သည်။ အာလယာ=အာလယ
 အာလယတို့မည်ကုန်၏။ ပဉ္စ-ငါးပါးကုန်သော၊ ကာမဂုဏာ=ကာမဂုဏ်တို့
 တည်း၊ ဣတိ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ “ပဉ္စ ကာမဂုဏာလယာ”တိ-ဟူ၍၊
 အာဟ-ပြီ၊ ဟိ ယုတ္တံ=သင့်စွ၊ ပဉ္စသု-ငါးပါးကုန်သော၊ ကာမဂုဏေသု=ကာမ
 ဂုဏ်တို့တွင်၊ ဆန္ဒရာဂဂ္ဂဟာနေနေဝ=ဆန္ဒ+ရာဂကိုယူသဖြင့်သာလျှင်၊ ပဉ္စ-
 ကုန်သော၊ ကာမဂုဏာပိ=ကာမဂုဏ်တို့ကိုလည်း၊ ပဟိနာ နာမ=ပယ်အပ်
 သည်မည်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ-၏၊ တေနေဝ=ထို့ကြောင့်သာလျှင်၊ ဘဂဝတာ-
 သည်၊ “ယော ဘိက္ခဝေ ရူပေသု ဆန္ဒရာဂေါ”တိ အာဒိ-ကို၊ ဝုတ္တံ=ဟော
 တော်မူအပ်၏။ ဝါ-တနည်းကား၊ ပဉ္စ ကာမဂုဏေသု-တို့၌၊ အာလယာ=တပ်
 မက်ခြင်းတို့တည်း၊ ပဉ္စ ကာမဂုဏာလယာ-ငါးပါးကုန်သော ကာမဂုဏ်တို့၌
 တပ်မက်ခြင်း၊ ဟိ ယုတ္တံ=သင့်စွ၊ အဘိရမနဝသေန=အလွန်မွေ့လျော်ခြင်း၏
 အစွမ်းဖြင့်၊ အာလိယန္တိ အလ္လိယန္တိ-ငြိက်အပ်ကုန်၏။ သေဝိယန္တိ=မှီဝဲတတ်ကုန်
 ကုန်၏။ ဣတိ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ အာလယာ=“အာလယာ”တို့မည်ကုန်၏။
 အာလယာတိ ဧတံ နာမံ=အာလယဟူသော ဤအမည်သည်၊ တဏှာ ဝိစရိ-
 တာနံ=တဏှာဖြင့် လှည့်လည်ခြင်းတို့၏၊ အဓိဝစနံ=အမည်တည်း၊ (ဝါ) ဟော
 သောသဒ္ဓါတည်း၊ တေဘူမကဝဋ္ဌန္တိ-ကား၊ တိသု=သုံးပါးကုန်သော၊ ဘူမိသု-
 ကာမဘုံ+ရူပဘုံ+ အရူပဘုံတို့၌၊ ကမ္မကိဇေသဝိပါကာ=ကံ+ကိလေသာ+
 ဝိပါက်တို့သည်၊ ဝဋ္ဌနဋ္ဌေန=ဖြစ်တတ်သော အနက်ကြောင့်၊ ဝဋ္ဌံ=ဝဋ်မည်၏။
 ဝိရုဇ္ဈတိတိ-ကား၊ ပလုဇ္ဈတိ=ပျက်စီးတတ်၏။ “ကာမဝိနာသော=အာရုံငါးပါး
 ကာမဂုဏ်တရား၏ပျက်စီးခြင်းကို၊ ဝိရုဇ္ဈတိတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္ထော-၏၊ နိရုဇ္ဈတိတိ-
 ကား၊ ဧကပ္ပဟာရေန=တပြိုင်နက်အားဖြင့်၊ ဝိနာသော=ပျက်စီးခြင်းတည်း”၊
 ဣတိ=ဤသို့၊ ဂဏ္ဍိပဒေသု=တို့၌၊ ဝုတ္တံ=၏၊ ဝိရာဂေါ နိရောဓောတိ=ကား၊
 သာမည စောဒနာယပိ=သာမည စောဒနာဖြင့်လည်း၊ “တဏှာက္ခယောတိ-
 တဏှာ၏ကုန်ခြင်းဟူ၍”၊ အဓိကတတ္ထာ=ရအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ တဏှာ

၈၀-တဏှာ၏သာလျှင်၊ ဝိရုဇ်နဉ္စ-ပျက်စီးခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ နိရုဇ္ဈဉ္စ-ချုပ်ခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏။

စတသော ယောနိယောတိ ဧတ္ထ ပဒေ=ဌှ၊ ယောနိတိ နာမံ=“ယောနိ”ဟူသော အမည်သည်၊ ခန္ဓကောဌာသဿပိ=ခန္ဓာကိုယ်၏ အဘို့အစု၏လည်းကောင်း၊ ကာရဏဿပိ-အကြောင်း၏လည်းကောင်း၊ ပဿာဝမဂ္ဂဿပိ-ပဿဝမဂ္ဂ၏လည်းကောင်း၊ နာမံ-အမည်သည်တည်း၊ ဟိ ယုတ္တံ-သင့်စွ၊ “စတသော နာဂယောနိယော စတသော သုပဏ္ဏယောနိယော”တိ ဧတ္ထ=ဌှ၊ “ခန္ဓကောဌာသော=ခန္ဓာကိုယ်၏ အဘို့အစုသည်၊ (ဝါ) ခန္ဓာကိုယ်အပေါင်းသည်၊ ယောနိ နာမံ-“ယောနိ”မည်၏၊ “ယောနိ ဟေသာ ဘူမိဇဖလဿအဓိဂမာယာ”တိ ဧတ္ထ=ဌှ၊ ကာရဏံ-အကြောင်းသည်၊ ယောနိ နာမံ-“ယောနိ”မည်၏၊ “န စာဟံ ဗြဟ္မဏံ ဗြူမိ၊ ယောနိဇံ မတ္တိသမ္ဘဝန္တိ” ဧတ္ထ=ပဿာဝမဂ္ဂေါ-ပဿာဝမဂ်သည်၊ ယောနိ နာမံ-“ယောနိ”မည်၏၊ ပန-ဆက်၍ ဆိုဦးအံ့၊ (ဝါ) အတ္ထုဒ္ဓါရသာမညမှတစ်ပါး အတ္ထုဒ္ဓါရဝိသေသကို ဆိုဦးအံ့၊ ဣဓ-“စတသော ယောနိယော”ဟူသောပါဠိရပ်၌၊ ခန္ဓကောဌာသော=ခန္ဓာကိုယ်၏အဘို့အစုကို၊ (ဝါ) ခန္ဓာကိုယ်အပေါင်းကို၊ ယောနိတိ=ယောနိဟူ၍၊ အဓိပ္ပေတော-အလိုရှိအပ်၏၊ သတ္တာ-သတ္တဝါတို့သည်၊ အဓိဿိတာပိ-မရောနှော အပ်ပါသော်လည်း၊ တာယ သမာနဇာတိတာယ-ထိုတူမျှသော ဇာတ်ဇာတ်ရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့်၊ မိဿိတာ-ရောနှောအပ်ကုန်သည်၊ ဟုတ္တာ-ဖြစ်ကုန်၍၊ ယဝန္တိ ဟောန္တိ-ဖြစ်ကုန်၏၊ ဣတိ တသွာ-ထို့ကြောင့်၊ ယောနိ-ယောနိမည်၏၊ သာ ပန-ထိုယောနိသည်၊ အတ္ထတော=အနက်အားဖြင့်၊ အဏ္ဍာဒိ-ဥပ္ပတ္တိဌာနဝိသိဋ္ဌော-“အဉ”အစရှိသောဖြစ်ရာဌာနအထူးအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ခန္ဓာနံ-ခန္ဓာတို့၏၊ ဘာဂတော-အဘို့အစုအားဖြင့်၊ ပဝတ္ထိဝိသေသော-ဖြစ်ခြင်းအထူးသည်၊ ဟောတိ=၏၊ သာ စ-ထိုယောနိသည်လည်း၊ အဏ္ဍာဇံ လောဗုဇံ သံသေဒဇံ ဩပပါတိကဝသေန=အဏ္ဍာဇံယောနိ+လောဗုဇံယောနိ+သံသေဒဇံယောနိ+ဩပပါတိကယောနိတို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်၊ စတုဗ္ဗိဓာ=လေးပါးအပြားရှိ၏၊ “စတသော ခေါ ဣမာ သာရိပုတ္တ ယောနိယော။ ကတမာ စတသော? အဏ္ဍာဇယောနိ၊ လောဗုဇယောနိ၊ သံသေဒဇယောနိ၊ ဩပပါတိကာ ယောနိ” တိ-ဟူ၍၊ ဧတံ ဝစနံ-ကို၊ ဘဂဝတာ-မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဝုတ္တံ

ဟိ ဝုတ္တံ ဧဝံ-ဟောတော်မူအပ်သည်သာလျှင်တည်း။

တတ္ထ တသ္မိံ ဝစနေ=ထိုအဏ္ဏဇာယောနိ' လောဗုဇာယောနိ အစရှိ စကားရပ်၌၊ အဏ္ဏေ="အဉ"၌၊ ဇာတာ=ဖြစ်သောသတ္တဝါတို့တည်း၊ အဏ္ဏဇာ= အဉ၌ဖြစ်သော သတ္တဝါတို့၊ လောဗုမ္ပိ=ရေကြည်၌၊ ဇာတာ=ဖြစ်သောသတ္တဝါ တို့တည်း၊ လောဗုဇာ=ရေကြည်၌ဖြစ်သော သတ္တဝါတို့၊ သံသေဒေ=အညီ အ-ဟောက်၌၊ ဇာတာ=ဖြစ်သော သတ္တဝါတို့တည်း၊ သံသေဒဇာ=အညီအဟောက် ၌ဖြစ်သော သတ္တဝါတို့၊ ဧတေဟိ ကာရဏေဟိ-ဤအကြောင်းတို့မှ၊ (ဝါ) ဤ အကြောင်းတို့ကို၊ ဝိနာ=ကင်း၍၊ (ဝါ) ကြဉ်၍၊ ဥပ္ပတိတွာ ဝိယ=ပြန်ကျကုန် သကဲ့သို့၊ နိဗ္ဗတ္တာ=ဖြစ်သောသတ္တဝါတို့တည်း၊ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ ဩ- ပပါတိကာ-"ဩပပါတိက သတ္တဝါ"တို့မည်ကုန်၏၊ စ=ဆက်၍ဆိုဦးအံ့၊ ဧတ္ထ- ဤယောနိလေးမျိုးတို့တွင်၊ ပေတလောကေ စ=ပြိတ္တာဘုံ၌လည်းကောင်း၊ တိရစ္ဆာနေ စ=တိရစ္ဆာန်၌လည်းကောင်း၊ မနုဿေသု စ=လူတို့၌လည်းကောင်း၊ အဏ္ဏဇာဒယော=အဏ္ဏဇာ အစရှိကုန်သော၊ စတဿောပိ=လေးပါးလည်းဖြစ် ကုန်သော၊ ယောနိယော="ယောနိ"တို့သည်၊ သမ္ဘဝန္တိ=ဖြစ်ကုန်၏၊ ပန=ဆက်၍ ဆိုဦးအံ့၊ ဧတ္ထ-ဤ"ယောနိ"လေးမျိုးတို့တွင်၊ မနုဿေသု-လူတို့၌၊ ကေစိဒေဝ- အချို့တို့သည်သာလျှင်၊ ဩပပါတိကာ-"ဩပပါတိကယောနိ"တို့သည်၊ သမ္ဘ- ဝန္တိ=ဖြစ်ကုန်၏၊ မဟာပဒုမ ကုမာရော ဝိယ=မဟာပဒုမမင်းသား အစရှိသော သူတို့ကဲ့တည်း၊ အဏ္ဏဇာပိ=အဏ္ဏဇာယောနိတို့သည်လည်း၊ ကောန္တပုတ္တာ= "ကောန္တပုတ္တ"အမည်ရှိကုန်သော၊ ဒွေ ဘာတိယတ္ထေရော ဝိယ="ဒွေဘာတိယ" မထေရ်တို့ ကဲ့သို့တည်း၊ သံသေဒဇာပိ="သံသေဒဇာယောနိ" တို့သည်လည်း၊ ပဒုမဂဋ္ဌေ=ပဒုမ္မာကြာတိုက်၌၊ နိဗ္ဗတ္တပေါက္ခရသတိဗြာဟ္မဏ'ပဒုမဝတီဒေဝိ- အာဒယော ဝိယ=ဖြစ်သောပေါက္ခရသတိပုဏ္ဏား+ပဒုမဝတီဒေဝီမိဖုရားအစ ရှိသောသူတို့ကဲ့သို့၊ ကေစိဒေဝ-အချို့သောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်သာလျှင်၊ ဟောန္တိ- ဖြစ်ကုန်၏၊ ယေဘုယျေန ပန=များသောအားဖြင့်ကား၊ မနုဿာ-လူတို့သည်၊ လောဗုဇာဝ="လောဗုဇာယောနိ"တို့သည်သာလျှင်တည်း၊ ပေတေသုပိ-ပြိတ္တာ တို့တွင်လည်း၊ နိဇ္ဈာမ'တဏှိကပေတာနံ-နိဇ္ဈာမပြိတ္တာ+တဏှိကပြိတ္တာ တို့ အား၊ နိစ္စဒုက္ခဟုရတာယ=အမြဲတမ်း ဆင်းရဲခြင်းဒုက္ခသည် နှိပ်စက်အပ်သည် ၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ကာမသေဝနာ=ကာမဂုဏ်ကို မှီဝဲခြင်းသည်၊ နတ္ထိ=မရှိကုန်၊

တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ တေ=ထိုပြိတ္တာတို့သည်၊ ဂဗ္ဘသေယျကာ=ဂဗ္ဘသေယျက
သတ္တဝါတို့သည်၊ န ဟောန္တိ=မဖြစ်ကုန်၊ ဇာလာဝန္တတာယ=မီးတောက် မီးလျှံ
တို့ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ တာသံ=ထိုပြိတ္တာတို့၏၊ ကုစ္ဆိယံ=ဝမ်းဗိုက်၌၊ ဂဗ္ဘာ=
ကိုယ်ဝန်ပဋိသန္ဓေသည်၊ န သဏ္ဍာတိ=မတည်၊ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ တေ=ထို
ပြိတ္တာတို့သည်၊ သြပပါတိကာယေဝ=“သြပပါတိကယောနိ”တို့သည်သာလျှင်၊
ဉာဝန္တိ=ဖြစ်ကုန်၏၊ သံသေဒဇာတာယပိ=သံသေဒဇယောနိ၏ အဖြစ်သည်
လည်း၊ အသမ္ဘဝတော=မဖြစ်ခြင်းကြောင့်တည်း၊ အဝသေသ ပေတာ ပန=
နိဇ္ဈာမပြိတ္တာ+တဇ္ဇာကပြိတ္တာတို့မှ ကြွင်းကျန်ကုန်သော ပြိတ္တာတို့သည်ကား၊
စတုယောနိကာပိ=လေးပါးကုန်သော ယောနိတို့သည်လည်း၊ ဟောန္တိ=ဖြစ်ကုန်
၏၊ တေ=ထိုနိဇ္ဈာမပြိတ္တာ+တဇ္ဇာကပြိတ္တာတို့မှ ကြွင်းကျန်ကုန်သော ပြိတ္တာတို့
သည်၊ စတုယောနိကာ=လေးပါးကုန်သော ယောနိတို့ရှိကုန်သည်၊ ဟောန္တိ
ယထာ=ဖြစ်ကုန်သကဲ့သို့၊ ဧဝံ တထာ=ထိုအတူ၊ ယက္ခာပိ=ဘီလူးတို့သည်လည်း
ကောင်း၊ သဗ္ဗစတုပ္ပဒံပက္ခိဇာတိ ဒီယဇာတိအာဒယောပိ=အလုံးစုံကုန်သော
အခြေလေးချောင်းရှိသောသတ္တဝါ+အတောင်ရှိသော ငှက်သတ္တဝါ+ရှည်သော
ခန္ဓာကိုယ်ရှိသော သတ္တဝါအစရှိသည်တို့သည်လည်းကောင်း၊ သဗ္ဗေ=အလုံး
စုံကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်၊ စတုယောနိကာယေဝ=လေးပါးကုန်သော ယော-
နိတို့ ရှိကုန်သည်သာလျှင်၊ ဟောန္တိ=ဖြစ်ကုန်၏၊ သဗ္ဗေ=အလုံးစုံကုန်သော၊
နေရယိကာ စ=ငရဲသား သတ္တဝါတို့သည်လည်းကောင်း၊ စာတုမဟာရာဇိက-
တော=စာတုမဟာရာဇ်နတ်မှ၊ ပဌာယ=စ၍၊ ဥပရိဒေဝါ စ=အထက်၌ဖြစ်ကုန်
သော နတ်တို့သည်လည်းကောင်း၊ သြပပါတိကာယေဝ=သြပပါတိကယောနိ
တို့သည်သာလျှင်၊ (ဝါ) သြပပါတိကသတ္တဝါတို့သည်သာလျှင်၊ ပောန္တိ=ဖြစ်
ကုန်၏၊ ဘုဗ္ဗဒေဝါ ပန=ဘုဗ္ဗစိုးနတ်တို့သည်ကား၊ စတုယောနိကာဝံ=လေးပါး
ကုန်သော ယောနိတို့ရှိကုန်သည်သာလျှင်၊ ဟောန္တိ=ဖြစ်ကုန်၏၊ တတ္ထ=ထိုလေး
ပါးကုန်သော ယောနိတို့တွင်၊ ဒေဝမနုဿေသု=နတ်+လူတို့၌၊ သံသေဒဇ-
သြပပါတိကာနံ=သံသေဒဇယောနိ+သြပပါတိကယောနိတို့၏၊ အယံ=ဤဆို
အပ်လတံသည်ကား၊ ဝိသေသော=အထူးတည်း၊ သံသေဒဇာ=သံသေဒဇ
ယောနိတို့သည်၊ မန္တာ=နွဲ့နွေးကုန်သည်၊ ဒဟရာ=သေးငယ်ကုန်သည်၊ ဟုတ္တာ=
ဖြစ်ကုန်၍၊ နိဗ္ဗတ္တန္တိ=ဖြစ်ကုန်၏၊ သြပပါတိကာ=သြပပါတိကယောနိတို့သည်၊

သောဠသဝဿုဒ္ဓေသိကာ-တစ်ဆယ့်ခြောက်နှစ် အရွယ်ရှိကုန်သည်။ ဟုတ္တာ-
ဖြစ်ကုန်၍၊ နိဗ္ဗတ္တန္တိ-ဖြစ်ကုန်၏။

ပဉ္စ ဂတိယောတိ ဧတ္ထ ပဒေ-၌၊ သုကတဒုက္ကဋကမ္မဝသေန-ကောင်း
စွာပြုအပ်သော ကောင်းမှုကုသိုလ်ကံ+မကောင်းသဖြင့်ပြုအပ်သော မကောင်း
မှုအကုသိုလ်ကံတို့၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဂန္တဗ္ဗာ ဥပပဋိတဗ္ဗာ-ကပ်ရောက်အပ်ကုန်၏။
ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ ဂတိယော-ဂတိတို့မည်ကုန်၏။ ဟိ ယုတ္တံ-သင့်စွာ၊
ကမ္မဘဝေါ-ကမ္မဘဝသည်။ ပရမတ္ထတော-ပရမတ္ထအားဖြင့်၊ ကာရဏေ-အ-
ကြောင်းတရားသည်။ အသတိပိ-မရှိပါသော်လည်း၊ ပစ္စယသာမဂ္ဂိယာ-အ-
ကြောင်းတရား၏ ပြည့်စုံညီညွတ်ခြင်းသည်၊ သိဒ္ဓေါ-ပြီးစီး၏။ တံ သမဂ္ဂိနော-
ထိုအကြောင်းတရား၏ပြည့်စုံညီညွတ်ခြင်းရှိသော၊ သန္တာနလက္ခဏေန-သန္တာ-
နလက္ခဏာရှိသော၊ (ဝါ) ငြိမ်းအေးခြင်း လက္ခဏာရှိသော၊ သတ္တေန-သတ္တဝါ
သည်။ ကတော-ပြုအပ်၏။ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝေါဟရိယတိ ယထာ-ပြောဆိုအပ်
သကဲ့သို့၊ ဧဝံ တထာ-ထိုအတူ၊ ဥပပတ္တိဘဝလက္ခဏဂတိယော-ဥပပတ္တိဘဝ+
လက္ခဏဂတိတို့သို့၊ ပရမတ္ထတော-ပရမတ္ထအားဖြင့်၊ ဂမကေ-ချခြင်းသည်။
အသတိပိ-မရှိပါသော်လည်း၊ တံ တံ ကမ္မဝသေန-ထိုထိုကံ၏အစွမ်းအားဖြင့်၊
ယေသံ-အကြင်ဥပပတ္တိဘဝတို့၏၊ တာနိ ကမ္မာနိ-ထိုကံတို့သို့၊ တေဟိ-ထိုသူ
တို့သည်၊ ဂန္တဗ္ဗာ-ရောက်အပ်ကုန်၏။ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝေါဟရိယန္တိ-ပြောဆိုအပ်
ကုန်၏။ အပိ စ-အထူးကား၊ ဂတိဂတိ-“ဂတိဂတိ”လည်းကောင်း၊ နိဗ္ဗတ္တိဂတိ-
“နိဗ္ဗတ္တိဂတိ”လည်းကောင်း၊ အဇ္ဈာသယဂတိ-“အဇ္ဈာသယဂတိ”လည်းကောင်း၊
ဝိဘဝဂတိ-“ဝိဘဝဂတိ”လည်းကောင်း၊ နိပ္ပတ္တိဂတိ-“နိပ္ပတ္တိဂတိ”လည်းကောင်း၊
ဣတိ-ဤသို့၊ ဂတိ နာမ-“ဂတိ”တို့မည်သည်ကား၊ ဗဟုဝိဇာ-များသောအပြား
ရှိကုန်၏။ တတ္ထ တာသု ဂတိသု-ထိုသို့များပြားလှစွာကုန်သောဂတိတို့တွင်၊
“တံ ဂတိံ ပေစ္စ ဂစ္ဆာမိ”တိ စ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ “ယဿ ဂတိံ န ဇာနန္တိ
ဒေဝါဂဇ္ဇုပ္ပမာနဿာ”တိ စ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ အယံ ဂတိံ နာမ-ဤဂတိ
သည်၊ ဂတိဂတိ နာမ-ဂတိဂတိမည်၏။ (ဝါ) လားရောက်အပ်သော “ဂတိ”
မည်၏။ “ဣမေသံ ခေါ ပနာဟံ ဘိက္ခုနံ သီလဝန္တာနံ နေဝ ဇာနာမိ အာဂတိ
ဝါ ဂတိ ဝါ”စိ-ဟူသော၊ အယံ-ဤဂတိသည်၊ နိဗ္ဗတ္တိဂတိ နာမ-“နိဗ္ဗတ္တိဂတိ”
မည်၏။ (ဝါ) ဖြစ်ရာဂတိမည်၏။ “ဧဝမ္ပိ ခေါ တေ အဟံ ငြဟေ ဂတိဉ္စ

ပဇာနာမိ စုတိဉ္စ ပဇာနာမီ"တိ=ဟူသော၊ အယံ=ဤဂတိသည်၊ အဇ္ဈာသယ-
ဂတိ နာမ= "အဇ္ဈာသယဂတိ" မည်၏၊ (ဝါ) အလိုဆန္ဒဟူသော ဂတိမည်၏၊
"ဝိဘဝေါ ဂတိ ဓမ္မာနံ၊ နိဗ္ဗာနံ အရဟတော ဂတိ"တိ=ဟူသော၊ အယံ=ဤ
ဂတိသည်၊ ဝိဘဝဂတိ နာမ= "ဝိဘဝဂတိ"မည်၏၊ (ဝါ) စည်းစိမ်ဥစ္စာဟူသော
ဂတိမည်၏၊ "ဒွေယေဝ ဂတိယော သမ္ဘဝန္တိ အနညာ"တိ=ဟူသော၊ အယံ=ဤ
ဂတိသည်၊ နိပ္ပတ္တိဂတိ နာမ= "နိပ္ပတ္တိဂတိ"မည်၏၊ (ဝါ) ဖြစ်ခြင်း ဂတိမည်၏၊
တာသု ဂတိသု-ထိုများစွာကုန်သော ဂတိတို့တွင်၊ ဣဓ-ဤ"ပဉ္စ ဂတိယော"
ဟူသောပါဠိရပ်၌၊ ဂတိဂတိ-ဂတိဂတိကို၊ (ဝါ) လားရောက်အပ်သောဂတိကို၊
အဓိပ္ပေတာ- အလိုရှိအပ်၏၊ သာ ပန-ထို"ဂတိဂတိ"သည်ကား၊ နိရယ' တိ-
ရတ္တာနယောနိဂတိ'ပေတ္တိဝိသယ'မနုဿ'ဒေဝါနံ-နိရယဂတိ+တိရတ္တာနယော-
နိဂတိ+ပေတ္တိဝိသယဂတိ+မနုဿဂတိ+ဒေဝဂတိတို့၏၊ ဝသေန=အစွမ်းအား
ဖြင့်၊ ပဉ္စဝိဓာ- ငါးပါးအပြားရှိသည်၊ ဟောတိ=၏၊ ဟိ သစ္စံ=မှန်၏၊ "ပဉ္စ ခေါ
ဣမာ သာရိပုတ္တ ဂတိယော၊ ကတမာ ပဉ္စ? နိရယော တိရတ္တာနယောနိပေတ္တိ-
ဝိသယော မနုဿာ ဒေဝါ"တိ=ဟူ၍၊ (ဝါ) ဟူသော၊ ဧတံ ဝစနံ=ကို၊ ဘဂဝ-
တာ-မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဝုတ္တံ=ဟောတော်မူအပ်၏။

တတ္ထ-ထို "နိရယဂတိ" အစရှိကုန်သောငါးပါးကုန်သော ဂတိတို့တွင်၊
ယဿ-အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်အား၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ=ဖြစ်၏၊ တံ=ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ ဗြူဟေန္တော-
ယေဝ-တိုးပွားစေလျက်သာလျှင်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ=ဖြစ်၏၊ ဣတိ တသွာ=ထို့ကြောင့်၊
အယော- "အယ"မည်၏၊ သုခံ-ချမ်းသာကို၊ လဗ္ဘတိ=ရအပ်၏၊ ဧတ္ထ=ဤငဲ့ရဲ၌၊
အယော-ချမ်းသာခြင်းသည်၊ နတ္ထိ=မရှိ၊ ဣတိ တသွာ=ထို့ကြောင့်၊ နိရယော=
"နိရယ"မည်၏၊ တတော ဧဝံ=ထို့ကြောင့်သာလျှင်၊ တတ္ထ=ထိုင်ရဲ၌၊ ရမိတဗ္ဗံ=
မွေ့လျော်ဘွယ်ရာအာရုံသည်၊ အဿဒေတဗ္ဗံ=သာယာဘွယ်ရာအာရုံသည်၊
နတ္ထိ=မရှိ၊ ဣတိ=ဤသို့၊ နိရတိ အတ္ထေန စ=မွေ့လျော်ဘွယ်ရာမှ ကင်းသော
အနက်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ နိရဿာဒဋ္ဌေန စ=သာယာဘွယ်ရာမှ ကင်း
သောအနက်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ နိရယောတိ="နိရယ"ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ=ဆိုအပ်
၏၊ တိရိယံ=ဖိလာကန့်လန့်၊ အဂ္ဂိတာ=ဖြစ်ကုန်၏၊ (ဝါ) သွားတတ်ကုန်၏၊ ဣတိ
တသွာ=ထို့ကြောင့်၊ တိရတ္တာနာ= "တိရတ္တာနံ"တို့ မည်ကုန်၏၊ ဒေဝမနုဿာ-
ဒယော ဝိယ=နတ်+လူအစရှိသော သူတို့ကဲ့သို့၊ ဥဒ္ဓံ=အထက်သို့၊ ဒိယာ=ရှည်

သည်၊ အဟုတ္တာမဖြစ်ကုန်မူ၍၊ တိရိယံဖိလာကန်လန်၊ ဒိယာရှည်၏၊ ဣတိ အယံကား၊ အတ္ထောအနက်တည်း၊ ပကဋ္ဌတောအပြားအားဖြင့်တည်သော၊ (ဝါ) အပြားအားဖြင့်ဖြစ်သော၊ သုခတောချမ်းသာမှ၊ အယနံ အပဂမောကင်းသော၊ ပေစ္စဘာဝေါဖြစ်ခြင်းတည်း၊ တံ ပေစ္စဘာဝံထိုချမ်းသာမှ ကင်းသော အဖြစ်သို့၊ ပတ္တာနံရောက်ကုန်သော သတ္တဝါတို့၏၊ ဝိသယောတည်ရာဌာနတည်း၊ (ဝါ) နေရာဌာနတည်း၊ ဣတိ တသွာထို့ကြောင့်၊ ပေတ္တိဝိသယောမည်၏၊ ပေတယောနိပေတယောနိကို၊ လဗ္ဘတိရအပ်၏၊ မနဿစိတ်၏၊ ဥဿန္တတာယပြန့်ပြောသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ (ဝါ) မြတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ မနဿာလူတို့မည်ကုန်၏၊ သတိသုရဘာဝ ဗြဟ္မစရိယယောဂျတာဒိဂုဏဝသေနသတိ+သူရ၏အဖြစ်ဖြင့် မြတ်သောအကျင့်နှင့်ယှဉ်သောအဖြစ် အစရှိသောဂုဏ်ကျေးဇူး၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဥပစိတမာနသတာယဆည်းပူးအပ်သော စိတ်နှလုံးရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဥက္ကဋ္ဌဂုဏစိတ္တတာယထူးမြတ်သောဂုဏ်+ ထူးမြတ်သော စိတ်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ မနဿာလူတို့မည်ကုန်၏၊ ဣတိ ဣဒံ အတ္ထဇာတံသည်၊ (ဝါ) ကို၊ ဝုတ္တံ ဝုတ္တောသည်၊ (ဝါ) သည်၊ ဟောတိဖြစ်၏၊ ပနဆက်၍ဆိုဦးအံ၊ အယံ အတ္ထောကို၊ နိပ္ပရိယာယတောပရိယာယမဟုတ် မုချတိုက်ရိုက်အားဖြင့်၊ ဇမ္ဗူဒီပဝါသီဝသေနဇမ္ဗူဒီပကျွန်း၌ နေကုန်သောလူတို့၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဝေဒိတဗ္ဗောသိအပ်၏၊ ယထာယံ ဝစနံအကြင်စကားကို၊ ဘဂဝါသည်၊ အာဟဟောတော်မူပြီ၊ ကိံ ဝစနံအဘယ်စကားကို၊ အာဟဟောတော်မူသနည်း၊ “တိဟိ ဘိက္ခဝေ ဌာနေဟိ ဇမ္ဗူဒီပကာ မနဿာ ဥတ္တရကုရုဏေ စ မနုဿေ အဓိဂ္ဂဏန္တိ ဒေဝေ စံ တာဝတိံသေ။ ကတမေဟိ တိဟိ ? သူရာသတိမန္တော ဣဓ ဗြဟ္မစရိယဝါသော”တိဟူ၍၊ အာဟဟောပြီ၊ တထာ တံ ဝစနံထိုစကားသည်၊ ဟိ သစ္စံမှန်၏၊ ဘဂဝန္တောဘုန်းတော်ခြောက်စုံ တန်ခိုးဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံတော်မူကုန်သော၊ ဗုဒ္ဓါ စမြတ်စွာဘုရားရှင်တို့သည်လည်းကောင်း၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ စတို့သည်လည်းကောင်း၊ အဂ္ဂသာဝကာ စတို့သည်လည်းကောင်း၊ မဟာသာဝကာ စတို့သည်လည်းကောင်း၊ စက္ကဝတ္တိနော စစကြာဝတေးမင်းတို့သည်လည်းကောင်း၊ အညေတပါးတခြားကုန်သော၊ မဟာနုဘာဝါကြီးသောတန်ခိုးအာနုဘော်ရှိကုန်သော၊ သတ္တာ စသတ္တဝါတို့သည်

လည်းကောင်း၊ တတ္ထဝ-ထိုဇမ္ဗူဒိပ်ကျွန်း၌သာလျှင်၊ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ-ဖြစ်ကုန်၏။ ပန-
ဆက်၍ဆိုဦးအံ့၊ တေဟိ-ထိုဇမ္ဗူဒိပ်ကျွန်းသူ+ကျွန်းသားတို့နှင့်၊ သမာနဉ္စပါဒိ-
တာယ-တူသောသဘောရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ပရိတ္တဒီပဝါသီဟိ-အခြံအရံ
ဖြစ်သောကျွန်းတို့၌ နေကုန်သောသူတို့နှင့်၊ သဒ္ဓိ-အတူတကွ၊ ဣတရမဟာ-
ဒီပဝါသီနောပိ-ဇမ္ဗူဒိပ်ကျွန်းမှ တပါးတခြားကုန်သောကျွန်းတို့၌ နေကုန်သော
သူတို့ကိုလည်း၊ မနုဿာတွေဝ-“မနုဿ”တို့ဟူ၍သာလျှင်၊ (ဝါ) “လူ”တို့ဟူ၍
သာလျှင်၊ ပညာယိန္တိသု-ထင်ရှားကုန်ပြီ။

ပန-အဘို့တပါးကား၊ အပရေ-တပါးတခြားကုန်သော ဆရာတို့သည်၊
ဘဏန္တိ-ပြောဆိုကြကုန်၏၊ ကိ-အဘယ်သို့၊ ဘဏန္တိ-ပြောဆိုကြကုန်သနည်း၊
“လောဘာ ဒီဟိ စ-“လောဘ”အစရှိသည်တို့နှင့်လည်းကောင်း၊ အလောဘာ-
ဒီဟိ စ-“အလောဘ” အစရှိသည်တို့နှင့်လည်းကောင်း၊ သဟိတဿ-အတူ
တကွဖြစ်သော၊ မနုဿ-စိတ်၏၊ ဥဿန္တတာယ-ပြန့်ပြောသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊
(ဝါ) များသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ မနုဿာ-လူတို့မည်ကုန်၏၊ ဟိ သစ္စံ-မှန်၏၊
ယေ သတ္တာ-တို့သည်၊ မနုဿဇာတိကာ-လူဇာတ်ရှိကုန်၏၊ တေသု-ထိုလူ
ဇာတ်ရှိသောသတ္တဝါတို့၌၊ ဝိသေသတော-အထူးအားဖြင့်၊ လောဘာဒယော
စ-လောဘအစရှိသည်တို့သည်လည်းကောင်း၊ အလောဘာဒယော စ-အ-
လောဘအစရှိသည်တို့သည်လည်းကောင်း၊ ဥဿန္တာ-ပြန့်ပြောကုန်၏၊ (ဝါ)
များပြားကုန်၏၊ တေ-ထိုလူဇာတ်ရှိသော သတ္တဝါတို့သည်၊ လောဘာဒိ-
ဥဿန္တတာယ-လောဘ အစရှိသည်တို့၏ များပြားသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊
အပါယမဂ္ဂ-အပါယ်လမ်းကြောင်းကို၊ ပရိပ္ပရေန္တိ-ပြည့်စေတတ်ကုန်၏၊ အ-
လောဘာဒိဥဿန္တတာယ-အလောဘ အစရှိသည်တို့၏ များပြားသည်၏အ
ဖြစ်ကြောင့်၊ (ဝါ) အလောဘအစရှိသည်တို့၏ပြန့်ပြောသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊
သုဂတိမဂ္ဂဉ္စ-သုဂတိလမ်းကြောင်းကိုလည်းကောင်း၊ နိဗ္ဗာနဂါမိမဂ္ဂဉ္စ-နိဗ္ဗာန်
သို့သွားကြောင်းဖြစ်သော လမ်းကြောင်းကိုလည်းကောင်း၊ ပရိပ္ပရေန္တိ-ပြည့်
စေတတ်ကုန်၏၊ တဿ-ထို့ကြောင့်၊ လောဘာဒီဟိ စ-လောဘအစရှိသည်
တို့နှင့်လည်းကောင်း၊ အလောဘာဒီဟိ စ-အလောဘအစရှိသည်တို့နှင့်လည်း
ကောင်း၊ သဟိတဿ-အတူတကွဖြစ်သော၊ မနုဿ-စိတ်၏၊ ဥဿန္တတာယ-
များသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ (ဝါ) ပြန့်ပြောသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ပရိတ္တဒီပ-

ဝါသိဟိ-အခြံအရံဖြစ်သောကျွန်းငယ်တို့၌နေထိုင်သူတို့နှင့်၊ သဒ္ဓိ-အတူတကွ၊ စတုမဟာဒီပဝါသိနော-ကျွန်းကြီးလေးကျွန်းတို့၌ နေထိုင်ကြကုန်သောသူတို့သည်၊ သတ္တဝိသေသာ-သတ္တဝါ အထူးဖြစ်ကုန်သော၊ မနုဿာတိ-“လူ”တို့ဟူ၍၊ ဝုစ္ဆန္တိ-ဆိုအပ်ကုန်၏။ ဣတိ-ဤသို့၊ ဘဏန္တိ-ဆိုကြကုန်၏၊ လောကီ-ယာ ပန-လောကီလူသားတို့သည်ကား၊ မနုနော-“မနု”အမည်ရှိသောသူ၏၊ အပစ္စဘာဝေန-သား၏အဖြစ်ကြောင့်၊ “မနုဿာ”တိ-“လူ”တို့ဟူ၍၊ ဝဒန္တိ-ဆိုကြကုန်၏၊ မနု-နာမ-“မနု”မည်သောသူ ဟူသည်ကား၊ ပဌမကပ္ပိကော-ကမ္ဘာဦးကာလ၌ဖြစ်သောသူတည်း၊ လောကမရိယာဒါယ-လူတို့ကို ပိုင်းခြားခြင်းငှာ၊ အာဒိဘူတော-အစဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ သတ္တာနံ-သတ္တဝါတို့၏၊ ဟိတာ-ဟိတဓိမာယကော-အကျိုးစီးပွားရှိသည်+အကျိုးစီးပွားမရှိသည်ကို စီရင်တတ်သော၊ ကတ္တဗ္ဗကတ္တဗ္ဗတာဝသေန-ပြုအပ်သည်၏အဖြစ်+ မပြုအပ်သည်၏အဖြစ်၏အစွမ်းအားဖြင့်၊ ပိတုဌာနိယော-ဖခင်အရာ၌ တည်သောသူတည်း၊ သာသနေ-သာသနာတော်၌၊ အမှာကံ-ငါတို့၏၊ ယော ဗောဓိသတ္တော-အကြင်ဘုရားလောင်းကို၊ “မဟာသမ္မတော”တိ-“မဟာသမ္မတ”ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-ဆိုဆိုအပ်၏၊ ပစ္စက္ခတော စ-ယျပစ္စက္ခ မျက်မှောက်ဘဝအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပရမ္မရာယ စ-ဘဝအဆက်ဆက်အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ တဿ ဗောဓိသတ္တဿ-ထိုဘုရားလောင်း၏၊ ဩဝါဒါနုသာသနိယံ-အဆုံးအမ ဩဝါဒ၌၊ ဌိတာ-တည်ကုန်သော၊ သတ္တာ-သတ္တဝါတို့သည်၊ ပုတ္တသဒိသတာယ-သား+သွီးနှင့်တူသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ မနုဿာတိ စ-“မနုဿ”တို့ဟူ၍လည်းကောင်း၊ မာနုဿာတိ စ-“မာနုသ”ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဝုစ္ဆန္တိ-ဆိုအပ်ကုန်၏၊ ဟိ သစ္စံ-မှန်၏၊ တတော ဧဝ-ထို့ကြောင့်သာလျှင်၊ ဧတေ-ထိုသူတို့ကို၊ “မာနဝါ” တိ စ-“မာနဝါ”တို့ဟူ၍လည်းကောင်း၊ “မနုဇာ”တိ စ-“မနုဇာ”တို့ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဝေါဟရိယန္တိ-ခေါ်ဝေါ်ပြောဆိုအပ်ကုန်၏။

ပစ္ဆဟိ-ငါးပါးကုန်သော၊ ကာမဂုဏေဟိ စ-ကာမဂုဏ်တို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ အတ္တနော အတ္တနော-မိမိ+မိမိ၏၊ ဒေဝါနုဘာဝသင်္ခါတေဟိ-နတ်တို့၏ တန်ခိုးအာနုဘော်ဟုဆိုအပ်ကုန်သော၊ ဣဒ္ဓိဝိသေသေဟိ စ-တန်ခိုးအထူးတို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဒိဗ္ဗန္တိ ကိဌန္တိ-ကစားတတ်ကုန်၏၊ လဠန္တိ-ထွန်းလင်းတောက်ပကုန်၏၊ ဇောတန္တိ-ထွန်းလင်းတောက်ပကုန်၏၊ ဣတိ တသ္မာ-

ထို့ကြောင့်၊ ဒေဝါ-ဒေဝတို့မည်ကုန်၏၊ (ဝါ) နတ်တို့မည်ကုန်၏၊ တတ္ထ တေသု
 ဒေဝေသု-ထိုနတ်တို့တွင်၊ ကာမဒေဝါ-ကာမာဝစရနတ်တို့သည်၊ ကာမဂုဏေ-
 ဟိ စ-အာရုံငါးပါး ကာမဂုဏ်တရားတို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဣဒ္ဓိဝိသေသေဟိ
 စ-တန်ခိုးအထူးတို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဒိဗ္ဗန္တိ-ကစားတတ်ကုန်၏၊ ဣတရေ-
 ကာမာဝစရနတ်တို့မှ တပါးတခြားကုန်သော ရူပါဝစရနတ်+အရူပါဝစရနတ်
 'တို့သည်၊ ဣဒ္ဓိဝိသေသေဟေဝ-တန်ခိုးအထူးတို့ဖြင့်သာလျှင်၊ ဒိဗ္ဗန္တိ-ကစားတတ်
 ကုန်၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗ-သိအပ်ကုန်၏၊ ဝါ-တနည်းကား၊ ဒေဝ-
 လောက-နတ်ပြည်သို့၊ သရဏန္တိ ဂမိယန္တိ-ကပ်ရောက်အပ်ကုန်၏၊ ဣတိ
 တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ ဒေဝါ-နတ်တို့မည်ကုန်၏၊ ဝါ-တနည်းကား၊ အဘိတ္ထဝိ-
 ယန္တိ-အလွန်ချီးမွမ်းအပ်ကုန်၏၊ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ ဒေဝါ-နတ်တို့မည်
 ကုန်၏၊ ဧတ္ထ စ-ဤ"ဂတိငါးပါး"တို့တွင်လည်း၊ နိရယဂတိ-ဒေဝဂတိ-မနုဿ-
 ဂတိဟိ-နိရယဂတိ+ဒေဝဂတိ+မနုဿဂတိတို့နှင့်၊ သဒ္ဓိ-အတူတကွ၊ ဩကာ-
 သေန-အရပ်ဒေသနှင့်၊ (ဝါ) အပိုင်းအခြားနှင့်၊ ခန္ဓာ-ခန္ဓာတို့ကို၊ ဝုတ္တာ-ဆို
 အပ်ကုန်၏၊ တိရစ္ဆာနယောနိ၊ ပေတ္တိဝိသယဂ္ဂဟဏေန-တိရစ္ဆာနယောနိ+
 ပေတ္တိဝိသယသဒ္ဓါတို့ဖြင့်ကား၊ ခန္ဓာနံ ဒေဝ-ခန္ဓာတို့ကိုသာလျှင်၊ ဂဟဏံ-ယူ
 ခြင်းကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗ-သိအပ်၏၊ တေသံ-ထိုတိရစ္ဆာန်+ပြိတ္တာတို့၏၊ တာဒိသဿ-
 ထိုသို့သဘောရှိသော(ဝါ) ထိုကဲ့သို့ရှုအပ်သော၊ ပရိစ္ဆန္ဓဿ-ပိုင်းခြားအပ်သော၊
 ဩကာသဿ-အရပ်ဒေသ၏၊ (ဝါ) နေရာဌာန၏၊ အဘာဝတော-မရှိခြင်း-
 ကြောင့်တည်း၊ တေ-ထို"နိရယ"အစရှိသည်တို့သည်၊ ယတ္ထ ယတ္ထ ဝါ-ဟုတ်
 ဟုတ်ငြားငြားသော၊ အရညသမုဒ္ဒပဗ္ဗတပါဒါဒိကေ-တော+သမုဒြာ+တောင်
 ခြေရင်း အစရှိကုန်သော အရပ်ဒေသ၌၊ နိဗ္ဗဒ္ဓဝါသံ-အမြဲမပြတ်နေထိုင်ခြင်းကို၊
 ဝသန္တိ-နေထိုင်ကြကုန်၏၊ တာဒိသဿ-ထိုသို့သဘောရှိသော၊ (ဝါ) ထိုကဲ့သို့
 ရှုအပ်သော၊ ဌာနဿ-နေရာဌာန၏၊ ဝသေန-အစွမ်းအားဖြင့်၊ ဩကာသော-
 ပိ-နေထိုင်ရာအရပ်ကိုလည်း၊ ဂဟေတဗ္ဗေ-ယူအပ်၏၊ သတ္တ ဝိညာဏ-
 ဌိတိယော စ-တို့ကိုလည်းကောင်း၊ နဝ သတ္တဝါသာစ-တို့ကိုလည်းကောင်း၊
 ဟေဌာ-အောက်၌၊ သံဝဏ္ဏိတနယာ ဒေဝ-ဖွင့်ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းရှိသည်သာ
 လျှင်တည်း၊ အပရာပရဘာဝါယာတိ-ကား၊ အပရာပရံ-ဘဝအဆက်ဆက်၊
 ယောနိ အာဒိတော-ယောနိ အစရှိသည်မှ၊ ယောနိ အာဒိဘာဝါယ-ယောနိ

အစရှိသည်တို့၏ ဖြစ်ခြင်းငှာ၊ ဂဏ္ဍိကရဏံ-ထုံးခြင်းကိုပြုခြင်းသည်၊ အာဇန-
နံ-မည်၏၊ တုန္ဒကရဏံ-ချုပ်ခြင်းကို ပြုခြင်းသည်၊ သံသိဗ္ဗနံ-သံသိဗ္ဗနမည်၏၊
တတ္ထ-ထိုနိဗ္ဗာန်၌၊ တဿာ-ထိုတဏှာ၏၊ သဗ္ဗသော-အချင်းခပ်သိမ်း၊ အဘာ-
ဝတော-မရှိခြင်းကြောင့်၊ တဏှာယ-တဏှာမှ၊ နိက္ခန္တံ-ထွက်မြောက်သည်
မည်၏၊ အဿာ တဏှာယ-ထိုတဏှာ၏၊ ဝိသယောဂေါ ဧဝ-မယှဉ်ခြင်းသည်
သာလျှင်၊ နိက္ခမနဉ္စ-ထွက်မြောက်ခြင်းသည်လည်း၊ ဟောတိ-၏၊ ဣတိ တသ္မာ-
ထို့ကြောင့်၊ “ဝိသယုတ္တ”န္တိ-ဟူ၍၊ အာဟ-ဟောတော်မူပြီ။

ကာမာနံ ပဟာနန္တိ ဧတ္ထ ပဒေ-၌၊ ကာမဂ္ဂဟဏေန- “ကာမ”သဒ္ဒါဖြင့်၊
ကာမိယတိ-အလိုရှိအပ်၏၊ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ ကာမော-“ကာမ”မည်
၏၊ ကာမေတိ-အလိုရှိတတ်၏၊ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ ကာမော-“ကာမ”
မည်၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဒုဝိဓဿပိ-ဝတ္ထုကာမ+ကိလေသာကာမအားဖြင့် နှစ်
ပါးအပြားရှိသည်လည်းဖြစ်သော၊ ကာမဿ-ကာမကို၊ သင်္ဂဟော-သိမ်းယူခြင်း
ကို၊ ကတော-ပြုအပ်၏၊ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ “ဝတ္ထုကာမာနံ ကိလေ-
သကာမနဉ္စ ပဟာန”န္တိ-ဟူ၍၊ အာဟ-၏၊ ဝ-ဆက်၍ဆိုဦးအံ့၊ ဧတ္ထ ဧတသ္မိ
ဝစနေ-ဤ“ဝတ္ထုကာမာနံ ကိလေသကာမာနဉ္စ ပဟာန”ဟူသော ဝကားရပ်၌၊
ဝတ္ထုကာမပ္ပဟာနံ-ဝတ္ထုကာမကို ပယ်ခြင်းကို၊ တေသု-ထို“ကာမ”တို့၌၊ ဆန္ဒ-
ရာဂပ္ပဟာနေနာတိ-ဆန္ဒ+ရာဂကို ပယ်ခြင်းဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-သိအပ်၏၊ ကာ-
မသညာနန္တိ-ကား၊ ကာမေသု-ဝတ္ထုကာမ+ကိလေသာကာမတို့၌၊ သညာနံ-
သညာတို့ကို၊ ဝါ-တနည်းသော်ကား၊ ကာမသဟဂတာနံ-ကာမရာဂနှင့်အတူ
တကွဖြစ်ကုန်သော၊ သညာနံ-သညာတို့ကို၊ ပရိညာတိ-ကား၊ တိဝိဓာပိ-သုံး
ပါးအပြားရှိသည်လည်းဖြစ်သော၊ ပရိညာ-ပရိညာတို့ကို၊ ဣဓ-ဤ “ပရိညာ”
ဟူသောပါဠိရပ်၌၊ အဓိပ္ပေတာ-အလိုရှိအပ်ကုန်၏၊ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊
“ဉာတ’တိရဏ’ပဟာန’ဝသေန တိဝိဓာ ပရိညာ”တိ-ဟူ၍၊ အာဟ-ဟော
တော်မူပြီ၊ တတ္ထ တာသု ပရိညာသု-ထိုသုံးပါးကုန်သောပရိညာတို့တွင်၊ က-
တမာ-အဘယ်သည်၊ ဉာတပရိညာ-ဉာတပရိညာမည်သနည်း၊ ဣတိ အယံ-
ဤသည်ကား၊ ပုစ္ဆ-အမေးတည်း၊ ? သဗ္ဗံ-အလုံးစုံသော၊ တေဘူမကံ-ဘုံ
သုံးပါး၌ဖြစ်သော၊ နာမရူပံ-နာမ်+ရုပ်ကို၊ “ဣဒံ-ဤသည်ကား၊ ရူပံ-ရုပ်တည်း၊
ရူပံ-ရုပ်သည်၊ ဧတ္တကံ-ဤမျှလောက် အတိုင်းအရှည်ရှိ၏၊ ရူပံ-ရုပ်သည်၊

ဣတော=ဤအတိုင်းအရှည်ထက်၊ ဘိယျော=အပိုအလွန်သည်၊ နတ္ထိ=မရှိ၊
 ဣဒံ=ဤသည်ကား၊ နာမံ=နာမ်တည်း၊ နာမံ=နာမ်သည်၊ ဧတ္တကံ=ဤမျှလောက်
 အတိုင်းအရှည်ရှိ၏၊ နာမံ=နာမ်သည်၊ ဣတော=ဤအတိုင်းအရှည်ထက်၊ ဘိ-
 ယျော=အပိုအလွန်သည်၊ နတ္ထိ=မရှိ၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဘူတုပါဒါယဘေဒံ=ဘူတ
 ရုပ်+ဥပါဒါရုပ်အားဖြင့် ကွဲပြားသော၊ ရူပဉ္စ=ရုပ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဖဿာဒိ-
 ဘေဒံ=ဖဿ အစရှိသည်ဖြင့် ကွဲပြားသော၊ နာမဉ္စ=နာမ်ကိုလည်းကောင်း၊
 လက္ခဏာ'ရသ'ပစ္စုပဋ္ဌာန'ပဒဋ္ဌာနတော=လက္ခဏာ+ရသ+ပစ္စုပဋ္ဌာန'+ပဒဋ္ဌာန်
 အားဖြင့်၊ ဝဝတ္ထပေတိ=ပိုင်းခြား၍ သတ်မှတ်၏၊ အဿ=ထိုနာမ်+ရုပ်၏၊ ကမ္မာ-
 ဒိဇ္ဇာဒိကဉ္စ=ကံ+အဝိဇ္ဇာအစရှိသော၊ ပစ္စယဉ္စ=အကြောင်းကိုလည်း၊ ပရိဂ္ဂဏာ-
 တိ=သိမ်းယူ၏၊ အယံ=ဤသည်ကား၊ ဉာတပရိညာ="ဉာတပရိညာ"မည်၏၊
 တိရဏပရိညာ="တိရဏပရိညာ"ဟူသည်၊ ကတမာ=အဘယ်နည်း၊ ဣတိ
 အယံ=ဤသည်ကား၊ ပုတ္တ=အမေးတည်း?၊ ဧဝံ=ဤသို့၊ ဉာတံ=နာမ်+ရုပ်ကို
 ကွဲကွဲပြားပြား သိအပ်သည်ကို၊ ကတွာ=ပြု၍၊ တံ သဗ္ဗံ=ထိုအလုံးစုံသော ရုပ်+
 နာမ်တရားကို၊ အနိစ္စတော="အနိစ္စ"အားဖြင့်အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဒုက္ခ-
 တော="ဒုက္ခ"အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ရောဂတော="အနာရောဂါ"အားဖြင့်
 လည်းကောင်း၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဒွါစတ္တာလိသာယ=လေးဆယ့်နှစ်ပါးသော၊
 အာကာရေဟိ=အခြင်းအရာတို့ဖြင့်၊ တိရေတိ=ပြီးစေ၏၊ အယံ=ဤသည်ကား၊
 တိရဏပရိညာ နာမ="တိရဏပရိညာ"မည်၏၊ ပဟာန ပရိညာ=ပဟာန
 ပရိညာဟူသည်၊ ကဗမာ=အဘယ်နည်း၊ ဣတိ အယံ=ဤသည်ကား၊ ပုတ္တ=
 အမေးတည်း?၊ ဧဝံ=ဤသို့၊ တိရယိတွာ=ပြီးစေ၍၊ အဂ္ဂမဂ္ဂေန=အမြတ်ဆုံးဖြစ်
 သော အရဟတ္တမဂ်ဖြင့်၊ သဗ္ဗသ္မိံ=အလုံးစုံဖြစ်သော၊ ဆန္ဒရာဂံ=ဆန္ဒရာဂကို၊
 ပဇဟတိ=ပယ်စွန့်၏၊ အယံ=ဤသည်ကား၊ ပဟာန ပရိညာ="ပဟာန ပရိ-
 ညာ"မည်၏၊ ဝါ=တနည်းသော်ကား၊ ဒိဋ္ဌိကင်္ခါဝိတရဏဝိသုဒ္ဓိယော=ဒိဋ္ဌိ ဝိ-
 သုဒ္ဓိ+ကင်္ခါဝိတရဏဝိသုဒ္ဓိတို့သည်၊ ဉာတပရိညာ="ဉာတ ပရိညာ"မည်၏၊
 မဂ္ဂါမဂ္ဂပဋိပဒါဉာဏဝိသုဒ္ဓိ အာဒယော=မဂ္ဂါမဂ္ဂပဋိပဒါဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိတို့
 သည်၊ တိရဏပရိညာ="တိရဏ ပရိညာ"မည်၏၊ ဝါ=တနည်းသော်ကား၊
 ကား၊ ကလာပသမ္ပသနာဒိ'အနုလောမပရိယောသာနာ=ကလာပသမ္ပသန
 အစ အနုလောမ အဆုံးရှိသော၊ ပညာ=ဉာဏ်ပညာသည်၊ တိရဏ ပရိညာ=

“တိရုဏ ပရိညာ”မည်၏။ အရိယမဂ္ဂေ-အရိယာမဂ်၌၊ ဉာဏ်-သိတတ်သော ဉာဏ်ပညာသည်။ နိပ္ပရိယာယေန-ပရိယာယ်မဟုတ် မုချတိုက်ရိုက်အားဖြင့်၊ ပဟာန ပရိညာ-“ပဟာန ပရိညာ”မည်၏။ ဣဓ ပန-ဤအရာ၌ကား၊ ကာမ သညာနံ-ကာမသညာတို့ကို၊ သဘာဝ လက္ခဏာပဋိဝေဓဝသေန-သဘော လက္ခဏာကိုထိုးထွင်း၍ သိခြင်း၏အစွမ်းအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ အနိစ္စာဒိ-သာမညလက္ခဏာဝသေန စ-အနိစ္စအစရှိသော သာမညလက္ခဏာ၏ အစွမ်း အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဝဝတ္ထမာနာနံ-ပိုင်းခြားသတ်မှတ်ကုန်သော၊ ဉာတံ တိရုဏံ ပရိညာနမ္ပိ-ဉာတပရိညာ+တိရုဏပရိညာတို့၏လည်း၊ ကိစ္စနိပ္ပတ္တိ-ယာ-ကိစ္စပြီးစီးခြင်းကို၊ မဂ္ဂေနဝ-အရိယာမဂ်ဖြင့်သာလျှင်၊ ဣဇ္ဈနတော-ပြီး စီးခြင်းကြောင့်၊ မဂ္ဂက္ခဏံယေဝ-မဂ်ခဏကိုသာလျှင်၊ သန္ဓာယ-၍၊ တိဝိဓာပိ-သုံးပါးအပြားရှိသည်လည်းဖြစ်သော၊ ပရိညာ-ပရိညာတို့ကို၊ ဝုတ္တာ-ဟော တော်မူအပ်ကုန်၏၊ တေနဝ-ထို့ကြောင့်သာလျှင်၊ “ဣမေသု ပဉ္စသု ဌာနေ-သု ကိလေသက္ခယကရော လောကုတ္တရမဂ္ဂေါဝ ကထိတော”တိ-ဟူ၍၊ အဋ္ဌ-ကထာစရိယေန-အဋ္ဌကထာဆရာသည်၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏။

ကာမေသု-အာရုံငါးပါး ကာမဂုဏ်တရားတို့၌၊ ပါတု-သောက်ခြင်းငှာ၊ (ဝါ) သုံးဆောင်ခြင်းငှာ၊ ဣစ္ဆာ-အလိုရမ္မက်သည်၊ ကာမပိပါသာ-“ကာမပိ-ပါသာ”မည်၏၊ ဝါ-တနည်းသော်ကား၊ ကာမေ-အာရုံငါးပါးကာမဂုဏ်တရား တို့ကို၊ ပါတု-သောက်ခြင်းငှာ၊ (ဝါ) သုံးဆောင်ခြင်းငှာ၊ ဣစ္ဆာ-အလိုရမ္မက် သည်၊ ကာမပိပါသာ-ကာမပိပါသာတို့မည်ကုန်၏၊ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ “ကာမေသု ပါတဗျတာနံ၊ ကာမေ ဝါ ပါတုမိစ္ဆာန”န္တိ-ဟူ၍၊ အာဟ-ပြီ၊ ဣမေသု ပဉ္စသု ဌာနေသုတိ-ကား၊ “ကင်္ခမာနံ ပဟာနံ အက္ခာတ”န္တိ အာ-ဒိနာ-“ကာမာနံ ပဟာနံ အက္ခာတံ”ဤသို့ အစရှိသည်ဖြင့်၊ ဝုတ္တေသု-ဟော တော်မူအပ်ကုန်သော၊ ပဉ္စသု-ငါးပါးကုန်သော၊ ဌာနေသု-ဌာနတို့၌၊ တိသု ဌာနေသုတိ-ကား၊ “ဝိရာဂါယ ဓမ္မော”ဒေသိတော၊ နော သရာဂါယ၊ ဝိသံ-ယောဂါယ ဓမ္မော ဒေသိတော၊ နော သံယောဂါယ၊ အနုပါဒါနာယ ဓမ္မော ဒေသိတော၊ နော သဥပါဒါနာယ”တိ-ဟူ၍၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ ဝုတ္တေသု-ဟော တော်မူအပ်ကုန်သော၊ ဌာနေသု-ဌာနတို့၌၊ ဝိပ္ပဋိသာရံ ကရောတိတိ-ကား၊ ဧဝံ-ဤသို့ ဤပုံ၊ တံ ပါပံ-ဇနီးမယားဟောင်း၌ မေထုန်မှီဝဲခြင်းဟူသော

ထိုမကောင်းမှု အကုသိုလ်ကံသည်၊ ဝိပုဋ္ဌိသာရံ=စိတ်နှလုံး မသာယာခြင်းကို၊ ဥပ္ပါဒေတိ=ဖြစ်စေတတ်၏၊ ကိဒိသံ=အဘယ်သို့ သဘောရှိသော၊ ဝိပုဋ္ဌိသာရံ=ကို၊ ကရေတိ=ပြုသနည်း၊ ဣတိ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ “ဤဒိသေပိ နာမာ” တိ အာဒိ=ကို၊ အာဟ=မိန့်ဆိုပြီ။

၃၉။ နေဝ ပိယကမ္ပတာယာတိ=ကား၊ အတ္တနိ=မိမိ၌၊ သတ္ထု=မြတ်စွာဘုရား၏၊ ပိယဘာဝကာမတာယ=ချစ်အပ်သောအဖြစ်ကို အလိုရှိသဖြင့်၊ နေဝ အာရောစေသုံ=မလျှောက်ထားကြကုန်၊ န ဘေဒပုရေက္ခာရတာယာတိ=ကား၊ သတ္ထု=မြတ်စွာဘုရားအား၊ တေန ဘိက္ခုနာ=ထိုရဟန်းနှင့်၊ ဘေဒနာဓိပ္ပါယပုရေက္ခာရတာယ=ကွဲပြားသည်ကို အလိုရှိသည်၏အဖြစ်ကို ရှေးရှုသောအားဖြင့်၊ န အာရောစေသုံ=မလျှောက်ထားကြကုန်၊ န ကလိသာသနာရောပနတ္ထာယာတိ=ကား၊ ဒေါသာရောပနတ္ထာယ=အပြစ်တင်စိမ့်သောငှာ၊ န အာရောစေသုံ=မလျှောက်ထားကြကုန်၊ ကလိတိ ဧတံ အဓိဝစနံ=“ကလိ”ဟူသော ဤအမည်သည်၊ ကောဓဿ=အမျက်ဒေါသ၏၊ အဓိဝစနံ=အမည်တည်း၊ (ကလိတိ ဧတံ အဓိဝစနံ=ကလိဟူသောဤ အမည်သည်၊ ကောဓဿ=အမျက်ဒေါသကို၊ အဓိဝစနံ=ဟောသော သဒ္ဒါတည်း)၊ တဿ ကလိနော=ထိုအမျက်ဒေါသကို၊ သာသနံ=ဆုမွခြင်းသည်၊ ကလိသာသနံ=“ကလိသာသန”မည်၏၊ ကလိသာသနံ=အမျက်ဒေါသကို ဆုမွခြင်း၊ ကောဓဝသေန=အမျက်ဒေါသ၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဝုစ္စမာနော=ပြောဆိုခြင်းသည်၊ ဂရဟဒေါသော=ကဲ့ရဲ့ခြင်းမည်၏၊ ဝေလန္တိ=ကား၊ သိက္ခာပဒဝေလံ=သိက္ခာပုဒ်တည်းဟူသော အပိုင်းအခြားကို၊ မရိယာဒန္တိ=ကား၊ တဿေဝ ဝေလံ=ထို “ဝေလ”သဒ္ဒါ၏သာလျှင်၊ ဝေဝစနံ=ဝေဝစစ်စကားလွယ် ပရိယာယ်တည်း၊ ဟိ ယုတ္တံ=သင့်စွ၊ သိက္ခာပဒံ=သိက္ခာပုဒ်ကို၊ အနတိက္ကမနိယဋ္ဌေန=မလွန်ကျူးအပ်သော အနက်ကြောင့်၊ “ဝေလာ မရိယာဒါ”တိ စ=ဟူ၍လည်း၊ ဝုစ္စတိ=ဆိုအပ်၏။

အဇ္ဈာစာရဝိတိက္ကမောတိ=ကား၊ မေထုနဝသေန=မေထုန်အကျင့်ကို မှီဝဲခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်၊ ပဝတ္တအဇ္ဈာစာရသင်္ခါတော=ဖြစ်သော လွန်ကျူးခြင်းဟူဆိုအပ်သော၊ ဝိတိက္ကမော=လွန်ကျူးခြင်းတည်း၊ ပကရဏေတိ ဧတ္ထ ပဒေ=၌၊ ပ-သဒ္ဒေါ=ပ-သဒ္ဒါသည်၊ အာရမ္ဘဝစနော=အားထုတ်ခြင်းကို ဟောသော သဒ္ဒါတည်း၊ ဣတိ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ “ကတ္တိ အာဘရတိ”တိ=ဟူ၍၊

အာဟာဗြူ၊ ကတ္ထစိအချို့သောအရာ၌၊ ဥပသဂ္ဂေါဗုဒ္ဓသမာရပုဒ်သည်၊ ဓာတု-
 အတ္ထမေဝဓာတ်၏အနက်ကိုသာလျှင်၊ ဝဒတိဟော၏၊ ဝိသေသတ္ထ လော-
 တကောထူးသောဝိသေသအနက်ကို ထွန်းပြတတ်သည်၊ နမဟုတ်၊ ဣတိ
 တသ္မာထို့ကြောင့်၊ “ကရောတိယေဝ ဝါ”တိဟူ၍၊ အာဟာဗြူ၊ ဇာတိ-
 ယာတိကား၊ ခတ္တိယာဒိ ဇာတိယာဗုဒ္ဓိယ” အစရှိသော ဇာတ်အားဖြင့်၊
 ဂေါတ္တေနာတိကား၊ ဂေါတမကဿပဒိဂေါတ္တေန “ဂေါတမအနွယ်+ကဿ-
 ပအနွယ်” အစရှိသောအားဖြင့်၊ ကောလပုတ္တိယေနာတိကား၊ ခတ္တိယာဒိ-
 ဇာတိသုယေဝဗုဒ္ဓိယဇာတ် အစရှိသော ဇာတ်တို့၌သာလျှင်၊ သက္ကကုလ-
 သောတ္တိယကုလဒိဝိသိဋ္ဌကုလနံသက္ကကုလ (သာကိဝင်မျိုး) သောတ္တိယ-
 ကုလ (သောတ္တိမျိုး) အစရှိသော ထူးသောအမျိုးတို့၏၊ ပုတ္တဘာဝေနသား
 ၏အဖြစ်ဖြင့်၊ ယဿသီတိကား၊ မဟာပရိဝါရောများသောအခြံအရံရှိသော
 သူသည်၊ ပေသလန္တိကား၊ ပိယသီလံချစ်အပ်သော သီလရှိသောသူသည်၊
 (ဝါ) သီလကို ချစ်သောသူသည်၊ အဝိကမ္မမာနေနာတိကား၊ ပဋိယာန-
 နယေဟိမုန်းခြင်း+ချစ်ခြင်းတို့ကြောင့်၊ ယဿအကြင်သူအား၊ တသ္မိ အတ္တ-
 ဘာဝေထိုခန္ဓာကိုယ် အတ္တဘော၌၊ ဥပ္ပနာရဟာနံဖြစ်ခြင်းငှာ ထိုက်ကုန်
 သော၊ (ဝါ) ရခြင်းငှာထိုက်ကုန်သော၊ မဂ္ဂဖလာနံမဂ္ဂ+ဖိုလ်တို့၏၊ ဥပနိဿ-
 ယောအားကြီးသော မှီရာသည်အကြောင်းသည်၊ နတ္ထိမရိ၊ တံ ပုဂ္ဂလံထို
 ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ ဗုဒ္ဓိတို့သည်၊ “မောယာပုရိသာ”တိ “မောယပုရိသ”တို့ ဟူ၍၊
 (ဝါ) မဂ္ဂ+ဖိုလ်ကင်းကွာ ဘာဝနာမမှီး အချိုးနီးသောယောက်ျားတို့ဟူ၍၊ ဝဒန္တိ-
 ဟောတော်မူကြကုန်၏၊ အရိဋ္ဌလာဠဒါယိ အာဒိကေ ဝိယအရိဋ္ဌရဟန်း+
 လာဠဒါယိရဟန်းအစရှိသောသူတို့ကဲ့သို့တည်း၊ မဂ္ဂဖလာနံတို့၏၊ ဥပနိဿ-
 ယောအားကြီးသော မှီရာအကြောင်းသည်၊ သတိပဿနာပါသော်လည်း၊ တသ္မိ
 ခဏေထိုခဏ၌၊ မဂ္ဂေ ဝါမဂ္ဂကိုလည်းကောင်း၊ ဖလေ ဝါဖိုလ်ကိုလည်း
 ကောင်း၊ အသတိမရရှိလတ်သော်၊ “မောယာပုရိသာ”တိဟူ၍၊ ဝဒန္တိ-
 ယေဝဟောတော်မူကုန်သည်သာလျှင်တည်း၊ ဓနိယဥပသေနတ္ထေရာ ဝိယ-
 ဓနိယမထေရ်+ဥပသေနမထေရ် အစရှိသော သူတို့ကဲ့သို့တည်း၊ သုဒိန္နဿ
 ပနရှင်သုဒိန္နအားကား၊ တသ္မိ အတ္တဘာဝေထိုခန္ဓာကိုယ် အတ္တဘော၌၊
 မဂ္ဂဖလာနံမဂ္ဂ+ဖိုလ်တို့၏၊ ဥပနိဿယောအားကြီးသော မှီရာအကြောင်း

သည်။ သမုတ္တိန္ဒောယေဝ-ပြတ်စဲသည်သာတည်း။ တေန-ထို့ကြောင့်၊ နံ သုဒ္ဓိန္ဒ-
ထိုသုဒ္ဓိန်ကို၊ “မောယာပုရိသာ”တိ-ဟူ၍၊ အာဟ-မိန့်ဆိုပြီ။

သမဏကရဏာနံ ဓမ္မနန္တိ-ကား၊ ဟိရေတ္တပ္ပါဒိနံ-ဟိရိ+ဩတ္တပ္ပ
အစရှိကုန်သောတရားတို့အား၊ (ဝါ) အရှက်တရား+အကြောက်တရား အစ
ကုန်သောတရားတို့အား၊ မဂ္ဂဖလနိဗ္ဗာနဂ္ဂဟဏေန-“မဂ္ဂဖလနိဗ္ဗာန”သဒ္ဓါ
ဖြင့်၊ ပဋိဝေဒသာသနဿ-ပဋိဝေဓ သာသနာတော်ကို၊ ဂဟိတတ္တာ-ယူအပ်
ပြီးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ သာသနာနန္တိ-“သာသနာနံ” ဟူသော သဒ္ဓါဖြင့်၊
ပဋိပတ္တိ’ ပရိယတ္တိသာသနာနံ-ပဋိပတ္တိသာသနာ+ပရိယတ္တိ သာသနာတို့ကို၊
ဂဟနံ-ယူခြင်းကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-သိအပ်၏၊ ဆဝိန္တိ-ကား၊ တေသံ-ထိုတရားတို့၏၊
ပဘဿရကရဏံ-အရောင်အလင်း၏အကြောင်းသည်၊ ဆဝိ-“ဆဝိ”မည်၏၊
တံ ပဘဿရကရဏံ-ထိုအရောင်အလင်း၏ အကြောင်းဟူသည်၊ ကိ-အ-
ဘယ်လေနည်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝဒေယျ-ပြောဆိုငြားအံ့၊ ဣတိ တသ္မာ-ထို့
ကြောင့်၊ “ဆာယ”န္တိ-“ဆာယံ”ဟူ၍၊ အာဟ-ပြီ၊ တေသံ-ထိုတရားတို့ကို၊
ပကာသကံ-ထင်ရှားပြတတ်သော၊ ဩဘာသံ-အရောင်အလင်းတည်း၊ ဣတိ
အယံ-ကား၊ အတ္ထော-တည်း၊ တံ ဩဘာသံ-ထိုအရောင်အလင်းဟူသည်၊
ကိ-အဘယ်လေနည်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝဒေယျ-ပြောဆိုငြားအံ့၊ ဣတိ တသ္မာ-
ထို့ကြောင့်၊ “သုန္ဒရဘာဝ”န္တိ-ဟူ၍၊ အာဟ-ပြီ၊ ဆဝိ-အရောင်အလင်းသို့၊
(ဝါ) အရိပ်အရောင်သို့၊ အနုဂတံ-အစဉ်လိုက်ခြင်းသည်၊ အနုစ္ဆဝိကံ-လျှောက်
ပတ်သည်မည်၏၊ ပတိရူပန္တိ အာဒိသုပိ-“ပတိရူပံ”အစရှိသောပုဒ်တို့၌လည်း၊
တေသန္တိ-“တေသံ”ဟူသောပုဒ်ကို၊ အာနေတွာ-ဆောင်ယူ၍၊ သမ္ပန္နိတဗ္ဗံ-
စပ်အပ်၏၊ သမဏာနံ-ရဟန်းတို့၏၊ ကမ္ပံ-အမှုတည်း၊ (ဝါ) အမှုအရာတည်း၊
သာမဏကံ-ရဟန်းတို့၏အမှု၊ (ဝါ) ရဟန်းတို့၏ အမှုအရာ၊ သာမဏကံ-
သည်၊ (ဝါ) သည်၊ န-မဟုတ်၊ အသာမဏကံ-ရဟန်းတို့၏အမှုမဟုတ်၊ (ဝါ)
ရဟန်းတို့၏ အမှုအရာမဟုတ်၊ ကထံ-သဒ္ဓယောဂေန-“ကထံ”သဒ္ဓါနှင့်ယှဉ်
ခြင်းကြောင့်၊ “န သက္ခိဿတိ”တိ-ဟူ၍၊ အနာဂတဝစနံ-အနာဂတသဒ္ဓါကို၊
ကတံ-ပြုအပ်၏၊ နာမ-သဒ္ဓယောဂေနာတိ စ-ဟူ၍လည်း၊ ဝဒန္တိ-ကုန်၏။

ဒယာလုကေနာတိ-ကား၊ အနုကမ္ပိယ-သနားခြင်းနှင့်၊ သဟိတေန-
အတူတကွဖြစ်သော၊ ပရိဘာသန္တောတိ-ကား၊ ဂရဟန္တော-ကဲ့ရဲ့လိုသည်ဖြစ်

၍၊ နိရုတ္တိ-နယေန-“နိရုတ္တိ”နည်းဖြင့်၊ အာသီဝိသ-သဒ္ဓဿ-“အာသီဝိသ”
သဒ္ဓါ၏၊ အတ္တံ-အနက်ကို၊ ဒဿေန္တော-ပြလိုသည်ဖြစ်၍၊ “အာသု သီယ”
န္တိ အာဒိ-ကို၊ အာဟ-၏၊ ဧတဿာတိ-ကား၊ အာသီဝိသဿ-လျင်မြန်သော
အဆိပ်ရှိသော မြွေပွေး+မြွေဟောက်၏၊ အာဂစ္ဆတီတိ-ကား၊ တေန အာသီ-
ဝိသေန-ထိုမြွေသည်၊ ယော ပုဂ္ဂလော-အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ ဒဌော-ကိုက်အပ်၏၊
တံ ပုဂ္ဂလံ-ထိုမြွေသည် ကိုက်အပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ ဝိသံ-အဆိပ်သည်၊ ပတိ
အာဂစ္ဆတိ-တက်လာ၏၊ အာသိတ္တဝိသော-သွန်းလောင်းအပ်သောအဆိပ်ရှိ
၏၊ ဣတိပိ-ဤအနက်ကြောင့်လည်း၊ အာသီဝိသော-“အာသီဝိသ”မည်၏၊
သကလကာယေ-အလုံးစုံသော ခန္ဓာကိုယ်၌၊ (ဝါ) တကိုယ်လုံး၌၊ အာသိဗ္ဗိ-
တွာ-သွန်းလောင်း၍၊ ဌပိတဝိသော ဝိယ-ထားအပ်သော အဆိပ်ကဲ့သို့၊ ပရ-
ဿ စ-သူတပါးအားလည်း၊ သရီရေ-ခန္ဓာကိုယ်၌၊ အာသိဗ္ဗနဝိသော-သွန်း
လောင်းအပ်သောအဆိပ်ရှိသည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ ဣတိ အယံ-ဤသည်ကား၊
အတ္ထော-တည်း၊ အသိတဝိသော-စားအပ်သမျှ အဆိပ်ဖြစ်၏၊ ဣတိပိ-ဤ
အနက်ကြောင့်လည်း၊ အာသီဝိသော-“အာသီဝိသ”မည်၏၊ ဟိ ယုတ္တံ-သင့်စွ၊
ယံ ယံ-အကြင်အကြင်အစာကို၊ ဧတေန-ထိုမြွေသည်၊ အသိတံ ပရိဘုတ္တံ-
စားအပ်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ တံ-ထိုစားအပ်သမျှသောအစာသည်၊ ဝိသမေဝ-
အဆိပ်သည်သာလျှင်၊ သမ္ပဇ္ဇတိ-ပြည့်စုံ၏၊ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ ဧတဿ-
ထိုမြွေအား၊ အသိတံ-စားအပ်သမျှသော အစာသည်၊ ဝိသံ-အဆိပ်သည်၊
ဟောတိ-၏၊ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ “အသိတဝိသော”တိ-“အသိတ-
ဝိသ”ဟူ၍၊ ဝတ္ထုဗ္ဗေ-ဆိုအပ်လျက်၊ “အာသိဗ္ဗိသော”တိ-ဟူ၍၊ နိရုတ္တိနယေန-
နိရုတ္တိနည်းဖြင့်၊ ဝုတ္တံ-၏၊ အသိ သဒိသဝိသော-သန်လျက်နှင့် တူသောအဆိပ်
ရှိ၏၊ ဣတိ ပိ-ဤအနက်ကြောင့်လည်း၊ အာသီဝိသော-အာသီဝိသမည်၏၊
ပရဿာ-သူတပါး၏၊ မဗ္ဗန္တေဒနသမတ္ထံ-ခွတ်ဖြတ်ခြင်းငှာ စွမ်းနိုင်သော၊ အသိ
ဝိယ-သန်လျက်ကဲ့သို့၊ ဧတဿ-ထိုမြွေအား၊ တိခိဏံ-ထက်သော၊ ဝိသံ-အ-
ဆိပ်သည်၊ အတ္ထိ-ရှိ၏၊ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ အာသီဝိသော-မည်၏၊
ဣတိ ဣဒံ အတ္ထဇာတံ-သည်၊ (ဝါ) ကို၊ ဝုတ္တံ ဝုတ္တော-သည်၊ (ဝါ) သည်၊
ဟောတိ-၏၊ ဝါ-တနည်းသော်ကား၊ ဒါဌာ-အစွယ်ကို၊ အာသိတိ-“အာသိ”
ဟူ၍၊ ဝုတ္တတိ-ဆိုအပ်၏၊ တတ္ထ-ထိုအစွယ်၌၊ သန္နိဟိတဝိသော-တည်သော

အဆိပ်ရှိ၏။ ဣတိ တဿာ-ထို့ကြောင့်၊ အာသီဝိသော=“အာသီဝိသ”မည်၏။
 သေသသပ္ပေဟိ-ကြွင်းကျန်ကုန်သောမြွေတို့မှ၊ ကဏှသပ္ပဿ=မည်းနက်သော
 အဆင်းရှိသော မြွေပွေး+မြွေငန်း၏။ မဟာဝိသတ္တာ=ပြင်းထန်သော အဆိပ်
 ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ အာသီဝိသဿ=မြွေပွေး၏။ အနန္တရံ=အခြားမဲ့၌၊
 ကဏှသပ္ပေါ-မည်းနက်သော အဆင်းရှိသော မြွေပွေး+မြွေငန်းကို၊ ဝုတ္တော=
 ဆိုအပ်၏။ သပ္ပမုခမ္ပိ-မြွေ၏ခံတွင်းသည်လည်း၊ အင်္ဂါရကာသု ဝိယ-မီးကြီး
 တွင်းကဲ့သို့၊ ဘယံဝဟတ္တာ-ဘေးကို ဆောင်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊
 အကုသလပ္ပတ္တိယာ-အကုသိုလ် ဖြစ်ခြင်း၏။ ဌာနံ=တည်ရာ ဌာနသည်၊ န
 ဟောတိ-မဖြစ်၊ ဣတိ တဿာ-ထို့ကြောင့်၊ အကုသလကမ္မတော=အကုသိုလ်
 ကံမှ၊ နိဝါရဏာဓိပ္ပါယေန-တားမြစ်ခြင်းငှာ အလိုရှိသဖြင့်၊ သီလဘောဒတော-
 ပိ-သီလပျက်ခြင်းမှလည်း၊ သုဒ္ဓသီလေ-စင်ကြယ်သော သီလ၌၊ ဌိတဿ=
 တည်သောသူအား၊ မရဏမေဝ-သေဆုံးခြင်းသည်သာလျှင်၊ ဝရတရံ-အထူး
 သဖြင့်မြတ်၏။ ဣတိ-ဤသို့၊ ဒဿေတံ-ပြခြင်းငှာ၊ “အာသီဝိသဿ ကဏှ-
 သပ္ပဿ မုခေ အင်္ဂဇာတံ ပက္ခိတ္တံ ဝရန္တိ”ဟူ၍၊ ဘဂဝတာ-မြတ်စွာဘုရား
 သည်၊ ဝုတ္တံ-ဟောတော်မူအပ်၏။ ဟိ ယုတ္တံ-သင့်စွ၊ ပဗ္ဗဇ္ဇိတေန-ရဟန်းသည်၊
 ကတပါပကမ္ပံ-ပြုအပ်သော မကောင်းမှုအကုသိုလ်ကံသည်၊ ဘဂဝတော-၏။
 အာဏာတိက္ကမနတော-အာဏာတော်ကို ကျော်လွန်သောကြောင့်၊ ဝတ္ထု-
 မဟန္တတာယ-ဝတ္ထုကြီးမြတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ မဟာသာဝဇ္ဇံ-ကြီးသော
 အပြစ်ရှိသည်မည်၏၊ အာဝါဠောပိ-တွင်းကိုလည်းကောင်း၊ ရာသီပိ-အစုအပုံ
 ကိုလည်းကောင်း၊ “ကာသု”န္တိ-“ကာသု”မည်၏ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-ဆိုအပ်၏။ ဟိ
 ယုတ္တံ-သင့်စွ၊

“ကိန္နု၊ သန္တရမာနော၊ ကာသု ခဏသိ သာရထိ။
 ပုဌော မေ သမ္ပ အက္ခာဟိ၊ ကိ ကာသုယာ ကရိဿတိ”တိ ဧတ္ထ-
 “ကိန္နု၊ ပ၊ ကရိဿတိ”ဟူသောဤပါဠိရပ်၌၊ အာဝါဠော-တွင်းသည်၊ ကာသု
 နာမ=“ကာသု”မည်၏။

“အင်္ဂါရကာသု အပရေ ဖုဏန္တိ၊ န ရာ ရဒန္တာ ပရိဒမဂတ္တာ”ဧတ္ထ
 “အင်္ဂါရကာသု ။ပ။ ပရိဒမဂတ္တာ”ဟူသောဤပါဠိရပ်၌၊ ရာသီ=အစုအပုံသည်၊
 ကာသု နာမ=“ကာသု”မည်၏။ ဣဓ ပန-ဤ“အင်္ဂါရကာသုယာ”ဟူသော

ပါဠိရပ်၌ကား၊ ဥဘယမ္ပိ-နှစ်ပါးစုံသော တွင်းဟူသော အာဝါဠအနက်+အစု
အပုံဟူသော ရာသီအနက်ကိုလည်း၊ ကာသုန္တိ-“ကာသု”ဟူ၍၊ အဓိပ္ပေတော-
အလိုရှိအပ်၏။ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ “အင်္ဂါရကူပေ၊ အင်္ဂါရရာသီမှိ
ဝါ”တိ-ဟူ၍၊ အဋ္ဌကထာစရိယော-အဋ္ဌကထာဆရာသည်၊ အာဟ-မိန့်ဆို
ပြီ၊ ကဿတိ ခဏိယတိ-တူးအပ်၏။ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ ကာသု-
“ကာသု”မည်၏။ အာဝါဠော-တွင်းကို၊ လတ္တတိ-ရအပ်၏။ ကသီယတိ စိယ-
တိ-စိထားအပ်၏။ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ ကာသု-“ကာသု”မည်၏။ ရာသီ-
အစုအပုံကို၊ လတ္တတိ-ရအပ်၏။ ပဒိတ္တာယာတိ-ကား၊ ဒိပ္ပမာနာယ-ရဲရဲညီ
တောက်လောင်သော၊ ဧတ္ထ-ဤ“သမန္တတော”ဟူသောပါဠိရပ်၌၊ သံ-သဒ္ဒေါ-
“သံ”သဒ္ဒါသည်၊ သမန္တပရိယာယော-“သမန္တ”သဒ္ဒါ၏ပရိယာယ်တည်း၊ ဣတိ
တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ “သမန္တတော ပဇ္ဇလိတာယာ”တိ-ဟူ၍၊ အာဟ-ပြီ။

မာတုဂါမဿ-၏။ အင်္ဂါဇာတေ-အင်္ဂါဇာတ်၌၊ ဣဒံ အင်္ဂါဇာတပက္ခိပန-
ဤ မိမိ၏ အင်္ဂါဇာတ်ကို ထည့်သွင်းခြင်းသည်ကား၊ အဿ ဘိက္ခုနော-ထို
မာတုဂါမ၏ အင်္ဂါဇာတ်၌ မိမိ၏ အင်္ဂါဇာတ်ကို ထည့်သွင်းသောရဟန်းအား၊
နိရယုပမဇ္ဇနဿ-ငရဲ၌ဖြစ်ရခြင်း၏၊ နိဒါနံ ကာရဏံ-အကြောင်းတည်း၊ ဣတိ
တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ ဣတော နိဒါနံ-မည်၏။ ဧတံ-ဤ “ဣတော နိဒါနံ”ဟူ
သောသဒ္ဒါသည်၊ ဘာဝနပုံသကဉ္စ-ဘာဝနပုံသကသဒ္ဒါတည်း၊ (ဝါ) ကြိယာ-
ဝိသေသနသဒ္ဒါတည်း၊ ပစ္စတ္တဝစနဿ-ပဌမာ“သိ”ဝိဘတ်၏၊ တော-အာဒေ-
သော-“တော”အပြုကို၊ ကတော-ပြုအပ်၏။ စ-ဆက်၍ ဆိုဦးအံ့၊ သမာသေပိ-
“ဣတော နိဒါနံ”ဟူသောသမာသ်ပုဒ်၌လည်း၊ တဿ-ထို“ပဌမာ ‘သိ’ဝိဘတ်
၏ ကာရိယ-တော”အပြု၏၊ အလောပေါ-မကြေခြင်းကို၊ ကတော- ပြုအပ်၏။
တတ္ထ နာမ တွန္တိ ဧတ္ထ ပဒေ-၌၊ တွံ-သဒ္ဒေါ-“တွံ”သဒ္ဒါသည်၊ သမာပဇ္ဇိဿ-
တိတိ ဣမိနာ-“သမာပဇ္ဇိဿတိ”ဟူသော ဤပုဒ်နှင့်၊ သမ္ပန္နံ-စပ်ခြင်းသို့၊
ဥပဂစ္ဆမာနော-ကပ်ရောက်ခြင်းသည်၊ အတ္ထိ-ရှိ၏။ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊
“တွန္တိ တံ-သဒ္ဒဿ ဝေဝစန”န္တိ-ဟူ၍၊ အာဟ-ပြီ၊ “ယံ တန္တိ ပန ပါဌော-
“ယံ တံ”ဟူသောပါဠိကိုကား၊ ယုတ္တရူပေါ-သင့်လျော်သော သဘောရှိ၏။
ဣတိ-ဤသို့၊ ဂဏ္ဍိပဒေသု-တို့၌၊ ဝုတ္တံ-၏။ “ယံ တ”န္တိ အယံ သဒ္ဒေါ-“ယံ-
တံ”ဟူသော ဤသဒ္ဒါသည်၊ ဥဒ္ဒေသနိဒ္ဒေသော-ဥဒ္ဒေသကို ညွှန်ပြကြောင်း

သဒ္ဓါသည်၊ န=မဟုတ်၊ လောကေ=သတ္တလောက၌၊ (ဝါ) လူအပေါင်း၌၊ ယံ
ဝါ တံ ဝါတိ= “ယံ ဝါ တံ ဝါ”ဟူ၍၊ အဝညာတဝစနံ=မဟုတ်သဖြင့် သိအပ်
သော စကားသည်၊ (ဝါ) အထင်သေးသဖြင့် သိအပ်သောစကားသည်၊ (ဝါ)
ဟုတ်ဟုတ်ငြားငြား သိအပ်သောစကားသည်၊ ဟောတိ ယထာ=ဖြစ်သကဲ့သို့၊
ဧဝံ တထာ=ထိုအတူ၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ=မှတ်အပ်၏၊ ဣတိ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ “ယံ ဝါ
တံ ဝါ ဟိဋိတံ အဝညာတန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ”တိ=ဟူ၍၊ အာဟ=ပြီ၊ နိစ-
ဇနာနန္တိ=ကား၊ နိဟိနဂုဏာနံ=ယုတ်နိမ့်အောက်ကျသော ဂုဏ်ရှိကုန်သော၊
သတ္တာနံ=သတ္တဝါတို့၏၊ ဂါမဓမ္မန္တိ ဧတ္ထ ပဒေ=၌၊ ဂါမ-သဒ္ဓေန=ဂါမ-သဒ္ဓါဖြင့်၊
ဂါမဝါသိနော=ရွာ၌နေကုန်သော လူတို့ကို၊ အဘောဒ္ဓပစာရေန=“အဘောဒ္ဓ-
ပစာ”အားဖြင့်၊ ဝုတ္တာ=ဆိုအပ်ကုန်၏၊ ဣတိ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ “ဂါမဝါသိ-
က မနဿာန”န္တိ=ဟူ၍၊ အာဟ=ပြီ၊ ကိလေသပဋ္ဌရဏကံ ဓမ္မန္တိ=ကား၊
ရာဂါဒိကိလေသဝိဿန္တနကဓမ္မံ=ရာဂအစရှိသောကိလေသာတို့ကို ယိုစီးစေ
တတ်သော မေထုန်အကျင့်ကို၊ ဟိ ယုတ္တံ=သင့်စွ၊ မေထုနဓမ္မော=မေထုန်အကျင့်
သည်၊ ရာဂံ=ရာဂကို၊ ပဋ္ဌရတိ=ယိုစီးစေတတ်၏၊ မေထုနဓမ္မဿ=မေထုန်အ-
ကျင့်၏၊ မဟာသာဝဇ္ဇတာယ=ကြီးလေးသောအပြစ်ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊
ဩဠာရိကတ္တာ=ရုန့်ရင်း ကြမ်းတမ်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ “အသုခုမ”န္တိ=
“အသုခုမ”ဟူ၍၊ ဘဂဝတာ=သည်၊ ဝုတ္တံ=၏၊ အနိပုဏန္တိ=ကား၊ တဿေဝ=
ထို“အသုခုမ”ဟူသောပုဒ်၏သာလျှင်၊ ဝေဝစနံ=ဝေဝစကားလှယ် ပရိယာယ်
တည်း၊ ဥဒကေ=ရေ၌၊ ဘဝံ=ဖြစ်သည်တည်း၊ ဩဒကံ=ရေ၌ဖြစ်သည်၊ တံ ဩ-
ဒကံ=ထိုရေ၌ဖြစ်ဟူသည်၊ ကိ=အဘယ်လေနည်း၊ ဣတိ အယံ=ဤသည်ကား၊
ပုစ္ဆာ=အမေးပုစ္ဆာတည်း၊ ဥဒကကိစ္စံ=ရေခဲးခြင်းကိစ္စတည်း၊ ဣတိ တသ္မာ-
ထို့ကြောင့်၊ “ဥဒကကိစ္စံ အန္တိကံ အဝဿာနံ အဿာ”တိ=ဟူ၍၊ အာဟ=
ပြီ၊ သမာပဇ္ဇိဿတီတိ=ဟူသော၊ အနာဂတဝစနံ=အနာဂတ်ဝိဘတ်ကို၊ နာမ-
သဒ္ဓယောဂေန=နာမ-သဒ္ဓါနှင့် ယှဉ်ဇာသားအားဖြင့်၊ ကတံ=ပြုအပ်၏၊ ဣတိ
တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ “သာမာပဇ္ဇိဿတီတိ ၊ ပ၊ နာမသဒ္ဓေန ယောဇေ-
တဗ္ဗ”န္တိ=ဟူ၍၊ အာဟ=ပြီ၊ လောကေ=သတ္တလောက၌၊ (ဝါ) လူအပေါင်း၌၊
မေထုနဓမ္မဿ=မေထုန်အကျင့်၏၊ (ဝါ) ကို၊ အာဒိကတ္တာ=ရှေးဦးစွာပြုတတ်
သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ကောစိ=တစုံတယောက်သော၊ ပဌမကပ္ပိကော=ကမ္ဘာ

ဦးသူတည်း၊ အယံ-ဤသုဒ္ဓိနံသည်၊ လောကေ-သတ္တလောက၌၊ (ဝါ) လူအ-
ပေါင်း၌၊ မေထုနဓမ္မဿ-၏၊ (ဝါ) ကို၊ အာဒိကတ္တာ=အစဆုံးပြုတတ်သူသည်၊
(ဝါ) ရှေးဦးစွာ ပြုတတ်သူသည်၊ န=မဟုတ်၊ ဣတိ=ဤအနက်ကို၊ ဒဿေန္တော-
ပြလိုသည်ဖြစ်၍၊ “သာသနံ သန္ဓာယ ဝဒတိ”တိ-ဟူ၍၊ အာဟ-ပြီ၊ ဗဟု-
နန္ဒိ-ကား၊ ပုဂ္ဂလာပေကွံ-ပုဂ္ဂိုလ်ကို ငဲ့သောသဒ္ဓါတည်း၊ အကုသလပေကွံ-
အကုသိုလ်ကို ငဲ့သောသဒ္ဓါသည်၊ န=မဟုတ်၊ ဣတိ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊
“ဗဟုနံ ပုဂ္ဂလာနံ”န္တိ-ဟူ၍၊ အာဟ=မိန့်ဆိုပြီ။

ယံ အသံဝရံ-အကြင်ကိုယ်+နှုတ်+စိတ်ကိုမစောင့်စည်းခြင်းကို၊ ပဋိစ္စ-
စွဲမှီ၍၊ ဒုဗ္ဘရတာ ဒုပ္ပေါသတာဒိ-ဒုဗ္ဘရတာ+ဒုပ္ပေါသတာ အစရှိသည်သည်၊
ဟောတိ-၏၊ သော အသံဝရော=ကို၊ ဒုဗ္ဘရတာဒိသဒ္ဓေန-ဒုဗ္ဘရတာအစရှိသော
သဒ္ဓါဖြင့်၊ ကာရဏေ=အကြောင်းတရား၌၊ ဖလူပစာရေန=အကျိုးတရား၌တင်
စားသောအားဖြင့်၊ ဝုတ္တော-ဆိုအပ်၏၊ ဣတိ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ “ဒုဗ္ဘရ-
တာဒိနံ ဝတ္ထုဘူတဿ အသံဝရဿာ”တိ-ဟူ၍၊ အာဟ-ပြီ၊ ဝတ္ထုဘူတ-
ဿာတိ-ကား၊ ကာရဏဘူတဿ-အကြောင်းဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ ဟိ ယုတ္တံ-
သင့်စွ၊ ဧတ္ထ ဌာနေ=ဤအရာဌာန၌၊ ဖလံ-အကျိုးတရားသည်၊ တဒါယတ္တ-
ဝုတ္တိတာယ-ထိုအကြောင်းတရားနှင့်စပ်၍ ဖြစ်ခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့်၊ ဝသ-
တိ-ဖြစ်တတ်၏၊ ဣတိ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ ကာရဏံ=အကြောင်းသည်၊ ဝတ္ထု-
ဝတ္ထုမည်၏၊ (ဝါ) တည်ရာမည်၏၊ အတ္တာတိ-ကား၊ စိတ္တဉ္စ=စိတ်သည်လည်း
ကောင်း၊ သရိရဉ္စ=ခန္ဓာကိုယ်သည်လည်းကောင်း၊ အတ္တာ=“အတ္တာ”မည်၏၊
ဝါ-တနည်းသော်ကား၊ စိတ္တမေဝ=စိတ်သည်သာလျှင်၊ အတ္တာ-အတ္တာမည်၏၊
ဒုဗ္ဘရတဉ္စေဝ ဒုပ္ပေါသတဉ္စ အာပဇ္ဇတိတိ-ကား၊ အတ္တနာ စ=မိမိကိုယ်တိုင်
သည်လည်းကောင်း၊ ပစ္စယဒါယကေဟိ စ=ပစ္စည်းလေးပါး ဒါယကာတို့သည်
လည်းကောင်း၊ ဒုက္ခေန-ခဲရင်းသဖြင့်၊ ဘရိတဗ္ဗံ ပေါသေတဗ္ဗဉ္စ-မွေးမြူအပ်
သည်၏အဖြစ်သို့လည်း၊ အာပဇ္ဇတိ-ရောက်၏၊ ဟိ ယုတ္တံ=သင့်စွ၊ အသံဝရေ-
ကိုယ်+နှုတ်+စိတ်ကို မစောင့်စည်းခြင်း၌၊ ဌိတော=တည်သော၊ ဧကစ္စော=အ
ချို့သော၊ ဘိက္ခု=သည်၊ အတ္တနော ပိ-မိမိအားလည်း၊ ဒုဗ္ဘရော-ခဲရင်းသဖြင့်
မွေးမြူအပ်သည်၊ (ဝါ) မွေးမြူနိုင်ခဲ့သည်၊ ဟောတိ-၏၊ ဧကစ္စော-သော၊ ဘိက္ခု-
သည်၊ ဥပဋ္ဌာကာနမ္ပိ-အလုပ်အကြွေး ဒါယကာတို့အားလည်း၊ ဒုဗ္ဘရော-ခဲရင်း

သဖြင့် မွေးမြူအပ်သည်။ (ဝါ) မွေးမြူနိုင်ခဲ့သည်။ ဟောတိ=၏။ ကထံ=အဘယ်သို့လျှင်၊ ဒုဗ္ဘရော ဒုပေါသော=ခဲရင်းသဖြင့် မွေးမြူအပ်သည်။ (ဝါ) မွေးမြူနိုင်ခဲ့သည်။ ဟောတိ=ဖြစ်သနည်း၊ ဣတိ အယံ=ဤသည်ကား၊ ပုစ္ဆာ=အမေးတည်း၊ ဟိ=အဖြေကိုဆိုဦးအံ့၊ (ဝါ) ချဲ့၍ဆိုဦးအံ့၊ ယော ဘိက္ခု=သည်၊ အဓိလာဒိနိ=အချဉ်အစရှိသည်တို့ကို၊ လဒ္ဓါ=ရ၍၊ (ဝါ) ရသည်ရှိသော်၊ အနဓိလာဒိနိ=အချဉ်မဟုတ်သော အရသာအစရှိသည်တို့ကို၊ ပရိယေသတိ=ရှာဖွေ၏၊ အညဿ=တပါးတခြားသောသူ၏၊ ယရေး=အိမ်၌၊ လဒ္ဓံ=ရအပ်သော ဆွမ်း+ခဲဘွယ်+ဘောဇင် အစရှိသည်တို့ကို၊ အညဿ=တပါးတခြားသောသူ၏၊ ယရေး=အိမ်၌၊ ဆဉ္ဇေန္တော=စွန့်ပြစ်လျက်၊ သဗ္ဗံ=အလုံးစုံသော၊ ဂါမံ=ရွာသို့၊ စရိတ္တာ=လှည့်လည်၍၊ ရိတ္တပတ္တာဝံ=အချိုးနီးသော သူပိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍သာလျှင်၊ ဟုတ္တာ=ဖြစ်၍၊ ဝိဟာရံ=ကျောင်းသို့၊ ပဝိသိတ္တာ=ဝင်၍၊ နိပဇ္ဇတိ=အိပ်၏၊ အယံ=ဤသည်ကား၊ အတ္တနော=မိမိ၏၊ ဒုဗ္ဘရော=ခဲရင်းသဖြင့် မွေးမြူအပ်သည်မည်၏၊ မည်၏၊ ပန=မိမိကိုယ် ခဲရင်းသဖြင့် မွေးမြူအပ်သည်မှတပါး၊ ဒါယကာတို့က ခဲရင်းသဖြင့် မွေးမြူအပ်သည်ကို ဆိုဦးအံ့၊ ယော ဘိက္ခု=သည်၊ သာလိမံသော=ဒနာဒိနံ=သလေးဆွမ်း+သားပြွမ်းဆွမ်း အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ ပတ္တေ=သပိတ်တို့ကို၊ ပူရေတွာ=ပြည့်စေ၍၊ ဒိန္နေပိ=ပေးလှူအပ်ပါသော်လည်း၊ ဒုမ္မုခဘာဝံ=မျက်နှာမကြည်မသာသောအဖြစ်ကို၊ အနတ္တမနဘာဝမေဝ=မိမိစိတ်မရှိသည်၏အဖြစ်ကိုသာလျှင်၊ (ဝါ) စိတ်နှလုံး မကြည်သာသော အဖြစ်ကိုသာလျှင်၊ ဒသေတိ=ပြ၏၊ ဝါ=တနည်းသော်ကား၊ တေသံ=ထိုဒါယကာတို့၏၊ သမ္မုခါဝံ=မျက်မှောက်၌သာလျှင်၊ တံ ပိဏ္ဍပါတံ=ထို့ဆွမ်းကို၊ “တုမေဟိ=သင်ဒါယကာတို့သည်၊ ကိံ=အဘယ်သို့ သဘောရှိသော ဆွမ်း+ခဲဘွယ်+ဘောဇင်ကို၊ ဒိန္နံ=ပေးလှူအပ်သနည်း၊” (တုမေဟိ=သင်တို့သည်၊ ဒိန္နံ=ပေးလှူအပ်သော ဆွမ်း+ခဲဘွယ်+ဘောဇင်သည်၊ ကိံ=အဘယ် အကျိုးရှိအံ့နည်း၊” ဣတိ=ဤသို့၊ အပသာဒေန္တော=မနှစ်သက်စေမူ၍၊ (ဝါ) ကြိမ်းမောင်းပြောဆိုလျက်၊ သာမဏေရဂဟဌာဒိနံ=သာမဏေ+လူဝတ်ကြောင်ပုဂ္ဂိုလ် အစရှိသောသူတို့အား၊ ဒေတိ=စွန့်ကြဲပေးကမ်း၏၊ အယံ ဘိက္ခု=သည်၊ ဥပဌာကာနံ=ဒါယကာတို့အား၊ ဒုဗ္ဘရော=ခဲရင်းသဖြင့် မွေးမြူအပ်သည်မည်၏၊ (ဝါ) မွေးမြူနိုင်ခဲ့သည်မည်၏၊ ဧတံ ဘိက္ခု=ထိုရဟန်းကို၊ ဒိသ္မာ=တွေ့မြင်၍၊ မနုဿာ=လူတို့သည်၊ “ဘိက္ခု=

သည်။ (ဝါ) ဒုဗ္ဘရော-ခဲရင်းသဖြင့် မွေးမြူအပ်သည်။ (ဝါ) မွေးမြူနိုင်ခဲ့သည်။ ပေါသိတုံ-မွေးမြူခြင်းငှာ၊ န သက္ကာ-မတတ်ကောင်း၊ ကုတိ-ဤသို့၊ ဝတ္ထာ-ပြောဆို၍၊ ဒုရတောဝ-အဝေးမှသာလျှင်၊ ပရိဝဇ္ဇေန္တိ-ရှောင်ကြဉ်ကြကုန်၏။

မဟိစ္ဆတန္တိ ဧတ္ထ ပဒေ-မဟိစ္ဆတံ ဟူသောဤပုဒ်၌၊ အတ္ထော-အနက်ကို၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-သိအပ်၏၊ ယော ပုဂ္ဂလော-သည်၊ မဟန္တာနိ-များစွာကုန်သော၊ ဝတ္ထုနိ-ပစ္စည်းဝတ္ထုတို့ကို၊ ကုစ္ဆတိ-အလိုရှိတတ်၏၊ ကုတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ သော ပုဂ္ဂလော-သည်၊ မဟိစ္ဆော-မည်၏၊ ဝါ-တနည်းသော်ကား၊ အဿ ဘိက္ခုနော-အား၊ မဟတိ-များစွာသော၊ ကုစ္ဆာ-အလိုသည်၊ အတ္ထိ-ရှိ၏၊ ကုတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ မဟိစ္ဆော-မည်၏၊ တဿ မဟိစ္ဆဿ-ထိုများစွာကုန်သော ပစ္စည်းဝတ္ထုတို့ကို အလိုရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏၊ (ဝါ) ထိုများစွာသော အလိုရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဘာဝေါ-အဖြစ်တည်း၊ မဟိစ္ဆတာ-များစွာသော ပစ္စည်းဝတ္ထုတို့ကို အလိုရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏အဖြစ်၊ (ဝါ) များစွာ အလိုရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏အဖြစ်၊ (ဝါ) လောဘအလိုရမက်ကြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်၏အဖြစ်၊ သန္တဂုဏဝိဘာဝနတာ-မိမိ၌ထင်ရှားရှိသော ဂုဏ်ကျေးဇူးကို ထင်ရှားပြတတ်သည်၏အဖြစ်သည်၊ ပဋိဂ္ဂဟဏေ-ခံယူခြင်း၌၊ အမတ္တညုတာ စ-အတိုင်းအရှည်ကို မသိသောအဖြစ်သည်လည်း၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ ဟိ ယုတ္တံ-သင့်စွ၊ မဟိစ္ဆော-အလိုကြီးသောသူသည်၊ (ဝါ) အလွန်လောဘကြီးသောသူသည်၊ ကုစ္ဆာစာရေ-လောဘအလိုရမက်၌၊ ဌတွာ-တည်၍၊ အတ္တနိ-မိမိ၌၊ ဝိဇ္ဇမာနသီလဓုတဓမ္မဒိဂုဏေ-ထင်ရှားရှိသော သီလ+ဓုတ+ဓမ္မ အစရှိသော ဂုဏ်ကျေးဇူးတို့ကို၊ ဝိဘာဝေတိ-ထင်စွာပြတတ်၏၊ တာဒိသဿ-ထိုသို့သဘောရှိသောသူအား၊ ပဋိဂ္ဂဟဏေ-ခံယူခြင်း၌၊ အမတ္တညုတာပိ-အတိုင်းအရှည်ကို မသိသောသူ၏အဖြစ်သည်လည်း၊ ဟောတိ-၏၊ ယံ ဝစနံ-ကို၊ သန္ဓာယ-၍၊ “သန္တဂုဏသမ္ဘာဝနတာ ပဋိဂ္ဂဟဏေ စ အမတ္တညုတာ၊ ဧတံ မဟိစ္ဆတာ လက္ခဏ”န္တိ-ဟူ၍၊ ဝဒန္တိ-ဆိုကြကုန်၏၊ ပန-ဆက်၍ဆိုဦးအံ့၊ သာ ဧသေ မဟိစ္ဆတာ-ထိုလောဘအလိုရမက်ကြီးသောသူ၏အဖြစ်သည်၊ “ဣဓ ဣမသ္မိ ဝောကေ-ဤသတ္တလောက၌၊ ဧကစ္စော-အချို့သော၊ ပုဂ္ဂလော-ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ သဒ္ဓေါ-သဒ္ဓါတရားနှင့်ပြည့်စုံသည်၊ သမာနော-ဖြစ်သည်ရှိသော်၊ ‘သဒ္ဓေါတိ-သဒ္ဓါတရားနှင့် ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍၊ မံ-ငါ့ကို၊ ဇနော-လူအပေါင်းသည်၊

ဇာနာတုသိစေသတည်း၊ ကုတိ-ဤသို့၊ ကုစ္ဆတိ-အလိုရှိ၏၊ သီလဝါ-သီလ
 နှင့်ပြည့်စုံသည်၊ သမာနော-ဖြစ်သည်ရှိသော်၊ 'သီလဝါတိ-ကိုယ်ကျင့်သီလ
 နှင့် ပြည့်စုံသောသူဟူ၍၊ မံ-ငါ့ကို၊ ဇနော-လူအပေါင်းသည်၊ ဇာနာတုသိစေ
 သတည်း၊ ကုတိ-ဤသို့၊ ကုမိနာ နယေန-ဤနည်းဖြင့်၊ အာဂတာယေဝ-လာ
 ညည်သာလျှင်တည်း၊ တာယ-ထိုသို့လာသောနည်းနှင့်၊ သမန္နာဂတော-ပြည့်
 စုံသော၊ ပုဂ္ဂလော-သည်၊ ဒုဿန္တပ္ပိယော-ခဲရင်းသဖြင့် တင်းတိမ်ရောင်းရဲစေ
 အပ်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ ဝိဇာတမာတာ ပိ-မွေးဖွားသော အမိရင်းသည်ပင်
 လည်း၊ အဿ ဘိက္ခုနော-ထိုရဟန်း၏၊ စိတ္တံ-စိတ်ကို၊ ဂဟေတု-ယူခြင်းငှာ၊
 န သက္ကောတိ-မစွမ်းနိုင်၊ တေန-ထို့ကြောင့်၊

အဂ္ဂိက္ခန္ဓော သမုဒ္ဒေါ စ၊ မဟိစ္ဆော စာပိ ပုဂ္ဂလော။
 သကဋေန ပစ္စယံ ဒေန္တု၊ တယောပေတေ အတပ္ပိယာတိ။
 ဟူ၍၊(ဝါ)ဟူသော၊ ဧတံ ဝစနံ-ကို၊ ဝုစ္စတိ-ဆိုအပ်၏။

အဂ္ဂိက္ခန္ဓော စ-မီးပုံကြီးသည်လည်းကောင်း၊ သမုဒ္ဒေါ စ-သမုဒ္ဒရာ
 ကြီးသည်လည်းကောင်း၊ မဟိစ္ဆော-ကြီးသောအလိုရမက်ရှိသော၊ (ဝါ) အလွန်
 လောဘကြီးသော၊ ပုဂ္ဂလော စာပိ-ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်းကောင်း၊ ကုတိ-ဤသို့၊
 တယော ပိ-သုံးယောက်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဧတေ ပုဂ္ဂလော-ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့
 သည်၊ သကဋေန-လည်းဖြင့်၊ အာဟရိတ္တာ-ဆောင်ယူ၍၊ ပစ္စယံ-များစွာသော
 ပစ္စည်းဝတ္ထုကို၊ ဒေန္တု-ပေးကုန်ငြားအံ့၊ အတပ္ပိယာ-မတင်းတိမ် မရောင်းရဲနိုင်
 ကြကုန်။

သတ္တေဟိ စ-သတ္တဝါတို့နှင့်လည်းကောင်း၊ ကိလေသေဟိ စ-ကိလေ-
 သာတို့နှင့်လည်းကောင်း၊ သင်္ဂဏနံ သမောဓာနံ-ပေါင်းဖေါ်ခြင်းသည်၊ သင်္ဂ-
 ဏိကာ-မည်၏၊ ကုတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ "ဂဏသင်္ဂဏိကာယ စေဝ
 ကိလေသသင်္ဂဏိကာယ ဝံ"တိ-ဟူ၍၊ အာဟာ-မိန့်ဆိုပြီ၊ ကောသဇ္ဇာနု-
 ဂတော စ ဟောတိတိ-ကား၊ ကုသိတဘာဝေန-ပျင်းရိသောပုဂ္ဂိုလ်၏အဖြစ်
 ဖြင့်၊ အနုဂတော-ရောက်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ ကုသိတဿ-ပျင်းရိသောပုဂ္ဂိုလ်
 ၏၊ ဘာဝေါ-အဖြစ်တည်း၊ ကောသဇ္ဇာ-ပျင်းရိသောပုဂ္ဂိုလ်၏အဖြစ်၊ အဋ္ဌကု-
 သိတဝတ္ထုပါရိပူရိယာတိ ဧတ္ထ ပဒေ-၌၊ ကုစ္ဆိတံ-စက်ဆုပ်အပ်စွာ၊ သိဒတိ-
 ဆုတ်နစ်တတ်၏၊ ကုတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ ကုသိတော-"ကုသိတ"မည်၏။

၁-ကာရဿ-“၁”အက္ခရာ၏၊ တ-ကာရ-“တ” အက္ခရာကို၊ ကတွာ-ပြု၍၊ ကုသိတောတိ-“ကုသိတ”ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ ယဿ ဓမ္မဿ-အကြင်ပျင်းရိကြောင်းတရား (၈) ပါး၏၊ ဝသေန-အစွမ်းဖြင့်၊ ပုဂ္ဂလော-ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ ကုသိတောတိ-“ကုသိတ”ဟူ၍၊ (ဝါ) ပျင်းရိသောပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-ခေါ်ဆိုအပ်၏၊ သော ကုသိတဘာဝေါ-ထိုပျင်းရိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာဖြစ်သောကုသိတဓမ္မကို၊ ဣဓ-ဤ “ကုသိတ”ဟူသောပါဠိရပ်၌၊ ကုသိတသဒ္ဒေ-န-“ကုသိတ”သဒ္ဒါဖြင့်၊ ဝုတ္တော-ဆိုအပ်၏၊ ဟိ သစ္စ-မှန်၏၊ ဘာဝဇောတန-သဒ္ဒံ-“ဘော”အနက်ကို ထွန်းပြတတ်သော “ဘာဝ”သဒ္ဒါကို၊ ဝိနာပိ-ကြဉ်၍လည်း၊ ဘာဝတ္ထော-“ဘော”အနက်ကို၊ ဝိညာယတိ-သိအပ်၏၊ “ပဋဿ-အဝတ်ပုဆိုး၏၊ သုက္ကံ-ဖြူစင်သည်၏အဖြစ်”၊ ဣတိ ယထာ-ဤသို့ စသည်တို့ကဲ့သို့တည်း၊ တဿ-ထို့ကြောင့်၊ ကုသိတဘာဝဝတ္ထုနိ-ပျင်းရိသောပုဂ္ဂိုလ်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ဝတ္ထုတို့တည်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ အတ္ထော-အနက်ကို၊ ဝေဒီဟဇ္ဇော-သိအပ်၏၊ ကောသဇ္ဇကာရဏာနိ-ပျင်းရိခြင်း၏ အကြောင်းတို့ကို၊ ဣတိ ဣဒံ အတ္ထဇာတံ-သည်၊ (ဝါ) ကို၊ ဝုတ္တံ ဝုတ္တော-သည်၊ (ဝါ) သည်၊ ဟောတိ-၏၊ တထာ တံ ဝစနံ-သည်၊ ဟိ သစ္စ-မှန်၏-

၁။ ခေါ-စင်စစ်၊ မေ-ငါ့အား၊ (ဝါ) ငါသည်၊ ကမ္ပံ-အမှုကိစ္စကို၊ ကတ္တဗ္ဗံ-ပြုအပ်သည်၊ ဘဝိဿတိ-ဖြစ်လတ်၊ ခေါ ပန-စင်စစ်၊ ကမ္ပံ-အမှုကိစ္စကို၊ ကရောန္တဿ-ပြုသော၊ မေ-ငါ့အား၊ (ဝါ) ငါ၏၊ ကာယော-ခန္ဓာကိုယ်သည်၊ ကိလိဿတိ-ဆင်းရဲပင်ပန်းလတ်၊ ဟန္တ-ယျ၊ အဟံ-ငါသည်၊ နိပဇ္ဇာမိ-အိပ်လိုက်ဦးအံ့၊ ဣတိ-ဤသို့၊ စိန္တေတွာ-ကြံစည်၍၊ သော ပုဂ္ဂလော-သည်၊ နိပဇ္ဇတိ-အိပ်၏၊ အပ္ပတ္တဿ-မရောက်သေးသည်ကို၊ ပတ္တိယာ-ရောက်ခြင်းငှာ၊ အနိဂတဿ-မရသေးသည်ကို၊ အနိဂမာယ-ရခြင်းငှာ၊ အသစ္စိကတဿ-မျက်မှောက်မပြုအပ်သေးသည်ကို၊ သစ္စိကိရိယာ-မျက်မှောက်ပြုခြင်းငှာ၊ ဝိရိယံ-လုလ္လဝိရိယကို၊ န အာရဘတိ-အားမထုတ်၊ ဣဒံ-ဤသည်ကား၊ ပဌမံ-ရှေးဦးစွာသော၊ ကုသိတဝတ္ထု-ပျင်းရိခြင်း၏ အကြောင်းတည်း။

၂။ ခေါ-စင်စစ်၊ အဟံ-ငါသည်၊ ကမ္ပံ-အမှုလုပ်ငန်းကို၊ အကာသိံ-ပြုလုပ်ခဲ့ပြီးပြီ၊ ခေါ ပန-စင်စစ်၊ ကမ္ပံ-အမှုလုပ်ငန်းကို၊ ကရောန္တဿ-ပြုလုပ်ခဲ့ပြီးသော၊ မေ-ငါ့အား၊ (ဝါ) ငါ၏၊ ကာယော-ခန္ဓာကိုယ်သည်၊ ကိလန္တော-

ဆင်းရဲပင်ပန်း နွမ်းနယ်နေ၏။ ဟန္တ=ယျ။ အဟံ=ငါသည်။ နိပဇ္ဇာမိ=အိပ်လိုက်
ဦးအံ့။ ဣတိ=ဤသို့၊ စိန္တေတွာ=ကြံစည်၍၊ သော ပုဂ္ဂလော=သည်။ နိပဇ္ဇတိ=
အိပ်၏။ အပ္ပတ္တဿ=မရောက်သေးသည်ကို၊ ပတ္တိယာ=ရောက်ခြင်းငှာ၊ အန-
ဓိဂတဿ=မရသေးသည်ကို၊ အဓိဂမာယ=ရခြင်းငှာ၊ အသစ္စိကတဿ=မျက်
မှောက် မပြုအပ်သေးသည်ကို၊ သစ္စိကိရိယာ=မျက်မှောက်ပြုခြင်းငှာ၊ ဝိရိယံ=
လုလ္လဝိရိယကို၊ န အာရဘတိ=အားမထုတ်၊ ဣဒံ=ဤသည်ကား၊ ဒုတိယံ=
နှစ်ခုမြောက်သော၊ ကုသိတဝတ္ထု=ပျင်းရိခြင်း၏ အကြောင်းတည်း။

၃။ ခေါ=စင်စစ်၊ မေ မယာ=ငါသည်၊ မဂ္ဂေါ=လမ်းခရီးကို၊ ဂန္တဇ္ဇော=
သွားအပ်သည်၊ ဘဝိဿတိ=ဖြစ်လတ်၊ ခေါ ပန=စင်စစ်၊ မဂ္ဂံ=လမ်းခရီးသို့၊
ဂစ္ဆန္တဿ=သွားသော၊ မေ=ငါ့အား၊ (ဝိ)၏၊ ကာယော=ခန္ဓာကိုယ်သည်၊ ကိ-
လိမိဿတိ=ဆင်းရဲပင်ပန်းနွမ်းနယ်လတ်၊ ဟန္တ=ယျ။ အဟံ=ငါသည်၊ နိပဇ္ဇာမိ=
အိပ်လိုက်ဦးအံ့၊ ဣတိ=ဤသို့၊ စိန္တေတွာ=ကြံစည်၍၊ သော ပုဂ္ဂလော=သည်၊
နိပဇ္ဇတိ=အိပ်၏။ အပ္ပတ္တဿ=မရောက်သေးသည်ကို၊ ပတ္တိယာ=ရောက်ခြင်းငှာ၊
အနဓိဂတဿ=မရသေးသည်ကို၊ အဓိဂမာယ=ရခြင်းငှာ၊ အသစ္စိကတဿ=
မျက်မှောက်မပြုအပ်သေးသည်ကို၊ သစ္စိကိရိယာ=မျက်မှောက်ပြုခြင်းငှာ၊ ဝိ-
ရိယံ=လုလ္လဝိရိယကို၊ န အာရဘတိ=အားမထုတ်၊ ဣဒံ=ဤသည်ကား၊ တတိ-
ယံ=သုံးခုမြောက်သော၊ ကုသိတဝတ္ထု=ပျင်းရိခြင်း၏ အကြောင်းတည်း။

၄။ ခေါ=စင်စစ်၊ အဟံ=ငါသည်၊ မဂ္ဂံ=လမ်းခရီးကို၊ အဂမာသိ=
သွားခဲ့ပြီးပြီ၊ မေ=ငါ့အား၊ (ဝါ) ငါ၏၊ ကာယော=သည်၊ ကိလန္တော=ဆင်းရဲ
ပင်ပန်းနွမ်းနယ်ခဲ့ပြီ၊ ဟန္တ=ယျ။ အဟံ=ငါသည်၊ နိပဇ္ဇာမိ=အိပ်လိုက်ဦးအံ့၊ ပ။
ဣဒံ=ဤသည်ကား၊ စတုတ္ထံ=လေးခုမြောက်သော၊ ကုသိတဝတ္ထု=ပျင်းရိခြင်း
၏ အကြောင်းတည်း။

၅။ ခေါ=စင်စစ်၊ အဟံ=ငါသည်၊ ဂါမံ ဝါ=ရွာသို့လည်းကောင်း၊ နိ-
ဂမံ ဝါ=နိဂုံးသို့လည်းကောင်း၊ ပိဏ္ဍာယ=ဆွမ်းအလိုငှာ၊ စရန္တော=လှည့်လည်
သည်ရှိသော်၊ လူဓဿ ဝါ=ကြမ်းတမ်းသည်လည်းဖြစ်သော၊ ပဏီတဿ ဝါ=
မွန်မြတ်သည်လည်းဖြစ်သော၊ ဘောဇနဿ=ဘောဇနကို၊ ယာဝဒတ္ထံ=အလိုရှိ
တိုင်း၊ ပါရိပူရိ=ပြည့်စုံလုံလောက်အောင်၊ နာလတ္ထံ=မရခဲ့၊ တဿ မေ=ထိုငါ
၏၊ ကာယော=ခန္ဓာကိုယ်သည်၊ ကိလန္တော=ဆင်းရဲပင်ပန်းနွမ်းနယ်၏၊ အကမ္ပ-

ညော•အမှုကိစ္စ၌မခန့်၊ ဟန္တ•ယခု၊ အဟံ•ငါသည်၊ နိပဇ္ဇာမိ•အိပ်လိုက်ဦးအံ့၊ ဣတိ•ဤသို့၊ စိန္တေတွာ•ကြံစည်၍ ။ပ။ ဣဒံ•ဤသည်ကား၊ ပဉ္စမံ•ငါးခုမြောက်သော၊ ကုသိတဝတ္ထု•ပျင်းရိခြင်း၏ အကြောင်းတည်း။

၆။ ခေါ•စင်စစ်၊ အဟံ•ငါသည်၊ ဂါမံ ဝါ•ရွာသို့လည်းကောင်း၊ နိဂမံ ဝါ•နိဂုံးသို့လည်းကောင်း၊ ပိဏ္ဏာယ•ဆွမ်းအလိုငှာ၊ စရန္တော•လှည့်လည်သည်ရှိသော်၊ လူဓဿ ဝါ•ကြမ်းတမ်းသည်လည်းဖြစ်သော၊ ပဏီတဿ ဝါ•မွန်မြတ်သည်လည်းဖြစ်သော၊ ဘောဇနဿ•ဘောဇဉ်ကို၊ ယာဝဒတ္ထံ•အလိုရှိတိုင်း၊ ပါရိပူရိ•ပြည့်စုံလုံလောက်အောင်၊ အလတ္တ•ရခဲ့ပြီ။ တဿ မေ•ထိုငါ၏၊ ကာယော•ခန္ဓာကိုယ်သည်၊ ဂရုကော•လေးလံထိုင်းမှိုင်း၏၊ အကမ္မညော•အမှုကိစ္စ၌မခန့်၊ ဟန္တ•ယခု၊ အဟံ•ငါသည်၊ နိပဇ္ဇာမိ•အိပ်လိုက်ဦးအံ့၊ ဣဒံ•ဤသည်ကား၊ ဆဌမံ•ခြောက်ခုမြောက်သော၊ ကုသိတဝတ္ထု•တည်း။

၇။ ခေါ•စင်စစ်၊ မေ•ငါအား၊ အပ္ပမတ္တကော•အနည်းငယ်မျှသော၊ အာဇာဓော•အနာရောဂါသည်၊ ဥပ္ပန္နော•ဖြစ်ခဲ့ပြီ၊ နိပဇ္ဇိတံ•အိပ်ခြင်းငှာ၊ ကပ္ပေါ•အကြံအစည်သည်၊ အတ္တိ•ရှိ၏၊ ဟန္တ•ယခု၊ အဟံ•ငါသည်၊ နိပဇ္ဇာမိ•အိပ်လိုက်ဦးအံ့၊ ဣဒံ•ဤသည်ကား၊ သတ္တမံ•ခုနစ်ခုမြောက်သော၊ ကုသိတဝတ္ထု•ပျင်းရိခြင်း၏ အကြောင်းတည်း။ ။

၈။ ခေါ•စင်စစ်၊ အဟံ•ငါသည်၊ ဂိလာနာ•အနာရောဂါမှ၊ ဝုဋ္ဌိ•တော•ထ၏၊ အစိရဝုဋ္ဌိတော•အနာရောဂါထ၍ မကြာမြင့်မှီ၊ ဂေလညော•ဖျားနာ၏၊ တဿ မေ•ထိုငါ၏၊ ကာယော•ခန္ဓာကိုယ်သည်၊ ဒုဗ္ဗလော•အားမရှိ (ဝါ) အားနည်း၏၊ အကမ္မညော•အမှုကိစ္စ၌မခန့်၊ ဟန္တ•ယခု၊ အဟံ•ငါသည်၊ နိပဇ္ဇာမိ•အိပ်လိုက်ဦးအံ့၊ ဣတိ•ဤသို့၊ စိန္တေတွာ•၍၊ သော ဘိက္ခု•သည်၊ နိပဇ္ဇာမိ•အိပ်၏၊ အပ္ပတ္တဿ•မရောက်သေးသည်ကို၊ ပတ္တိယာ•ရောက်ခြင်းငှာ၊ အနဓိဂတဿ•မရသေးသည်ကို၊ အဓိဂမာယ•ရခြင်းငှာ၊ အသစ္စိကတဿ•မျက်မှောက် မပြုအပ်သေးသည်ကို၊ သစ္စိကိရိယာ•မျက်မှော်ပြုခြင်းငှာ၊ ဝီရိယံ•လုလ္လ ဝီရိယကို၊ န အာရဘတိ•အားမထုတ်၊ ဣဒံ•ဤသည်ကား၊ အဌမံ•ရှစ်ခုမြောက်သော၊ ကုသိတဝတ္ထု•ပျင်းရိခြင်း၏အကြောင်းတည်း၊ ဧဝံ•ဤသို့၊ အာဂဏာနိ•လာကုန်သော၊ “ဟန္တာဟံ နိပဇ္ဇာမိ” တိ•ဟူ၍၊ ဧဝံ•ဤသို့၊ ပဝတ္တုဩဘိဒနာနိ•ဖြစ်ကုန်သော ဆုတ်နစ်ခြင်းတို့သည်၊ ဥပရူပရိ•အဆင့်ဆင့်၊

(ဝါ) အဆက်အဆက်၊ ကောသလကာရဏတ္တာပျင်းရိခြင်း၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ အဋ္ဌ-ရှစ်ပါးကုန်သော၊ ကုသိတဝတ္ထုနိ နာမ-ပျင်းရိခြင်း၏အကြောင်းတို့မည်ကုန်၏၊ တေသံ-ထိုရှစ်ပါးကုန်သော ပျင်းရိခြင်း၏အကြောင်းတို့၏၊ (ဝါ) တို့ကို၊ ပါရိပူရိယာ-ပြည့်ခြင်းငှာ၊ သံဝတ္တတိ-ဖြစ်၏၊ ဣတိ အယံ-ဤသည်ကား၊ အတ္တော-အနက်တည်း။

သုဘရော ဟောတိ သုပေါသောတိ-ကား၊ အတ္တနော-မိမိ၏၊ ဥပဋ္ဌာကေဟိ-အလုပ်အကြွေးဖြစ်ကုန်သော ဒါယကာတို့သည်လည်း၊ သုခေန-လွယ်ကူသဖြင့်၊ ဘရိတဗ္ဗော ပေါသေတဗ္ဗော-မွေးမြူအပ်၏၊ ဣတိ အယံ-ကား၊ အတ္တော-တည်း၊ ဟိ-ချဲ့၍ ဆိုဦးအံ့၊ သံဝရေ-ကိုယ်+နှုတ်+စိတ်တို့ကို စောင့်စည်းခြင်း၌၊ ဌိတော-တည်သော၊ ဧကစ္စော-အချို့သော၊ ဘိက္ခု-သည်၊ အတ္တနော ပိ-မိမိအားလည်း၊ သုဘရော-လွယ်ကူသဖြင့် မွေးမြူအပ်သည်၊ (ဝါ) မွေးမြူလွယ်သည်၊ သုပေါသော-လွယ်ကူသဖြင့် မွေးမြူအပ်သည်၊ (ဝါ) မွေးမြူလွယ်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ ဧကစ္စော-သော၊ ဥပဋ္ဌာကာနမ္ပိ-အလုပ်အကြွေး ဒါယကာတို့အားလည်း၊ သုဘရော-သည်၊ သုပေါသော-သည်၊ ဟောတိ-၏၊ ကထံ-အဘယ်သို့ အဘယ်ပုံ၊ ဧကစ္စော-သော၊ ဥပဋ္ဌာကာနမ္ပိ-တို့အားလည်း၊ သုဘရော-သည်၊ သုပေါသော-သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်သနည်း၊ ဟိ ဝတ္ထာရေမိ-အကျယ် ချဲ့၍ ဆိုဦးအံ့၊ (တနည်း) ဟိ ဝိဿဇေမိ-ဖြေဆိုဦးအံ့၊ ယော ဘိက္ခု-သည်၊ ယံ ကိစ္ဆိ-အမှတ်မရှိ တစုံတခုသော၊ လူခံ ဝါ-ကြမ်းတမ်းသော ခဲဘွယ်+ဘောဇဉ်ကိုလည်းကောင်း၊ ပဏီတံ ဝါ-မွန်မြတ်သော ခဲဘွယ်+ဘောဇဉ်ကိုလည်းကောင်း၊ လဒ္ဓါ-ရ၍၊ (ဝါ) ရသည်ရှိသော်၊ တုဋ္ဌစိတ္တော-နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်သောစိတ်ရှိသည်၊ ဟိတ္တာဝ-ဖြစ်၍သာလျှင်၊ ဘုဒ္ဓိတွာ-ဘုဉ်းပေးသုံးဆောင်ပြီး၍၊ ဝိဟာရံ-ကျောင်းသို့၊ ဂန္ဓာ-ပြန်သွား၍၊ အတ္တနော-မိမိ၏၊ ကမ္မံ-အမှုကိစ္စကို၊ ကရောတိ-ပြုလုပ်၏၊ အယံ-ဤဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသည်ကား၊ အတ္တနော-မိမိ၏၊ သုဘရော-လွယ်ကူသဖြင့် မွေးမြူအပ်သည်၏အဖြစ်သည်၊ (ဝါ) မွေးမြူလွယ်သည်၏အဖြစ်သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ ပန-မိမိကိုယ်ကို မွေးမြူလွယ်သည်၏အဖြစ်မှတပါး အလုပ်အကြွေးဒါယကာတို့အား မွေးမြူလွယ်သည်၏အဖြစ်ကို ဆိုဦးအံ့၊ ယော ဘိက္ခု-သည်၊ ပရေသမ္ပိ-တပါးတခြားကုန်သော ဒါယကာတို့၏လည်း၊ အပ္ပံ ဝါ-အနည်ငယ်မျှလည်းဖြစ်သော၊

ဗဟုံ ဝါးများစွာမူလည်းဖြစ်သော၊ လူခံ ဝါးကြမ်းတမ်းသည်မူလည်းဖြစ်သော၊
ပင်္ကတံ ဝါးမွန်မြတ်သည်မူလည်းဖြစ်သော၊ ဒါနံ ပေးလှူအပ်သော ဆွမ်း+
ခဲဘွယ်+ဘောဇဉ် အစရှိသည်ကို၊ အဟိဋေတွာ=မကဲ့ရဲ့ မရှုတ်ချမှု၍၊ အတ္တ-
မနော=မိမိစိတ်ရှိသည်၊ (ဝါ) နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်သောစိတ်ရှိသည်၊ ဝိပသန္န-
မုခေါ့ကြည်လင်သော မျက်နှာရှိသည်၊ ဟုတွာ=ဖြစ်၍၊ ဧတေသံ=ထိုအလုပ်
အကြွေး ဒါယကာတို့၏၊ သမ္ပါဝေ=ရှေးရှုမျက်မှောက်၌သာလျှင်၊ ပရိဘူတိတွာ-
ဘုဉ်းပေးသုံးဆောင်ပြီး၍၊ ယာတိ=ကြွသွား၏၊ အယံ ဘိက္ခု=သည်၊ ဥပဋ္ဌာ-
ကာနံ=အလုပ်အကြွေး ဒါယကာတို့အား၊ သုဘရော=လွယ်ကူသဖြင့် မွေးမြူ
အပ်သည်၊ (ဝါ) မွေးမြူလွယ်သည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏၊ ဧတံ ဘိက္ခု=ထိုရဟန်း
ကို၊ ဝိသွာ=တွေ့မြင်ရ၍၊ (ဝါ) တွေ့မြင်ရသည်ရှိသော်၊ မနုဿာ=လူတို့သည်၊
အတိဝိယ=အလွန်အကဲ၊ ဝိဿတ္တာ=လွတ်လွတ်ကျွတ်ကျွတ် စွန့်ကြဲလှူဒါန်း
ကြကုန်သည်၊ ဟောန္တိ=ကုန်၏၊ “အမှာကံ=ငါတို့၏၊ ဘဒန္တော=အရှင်ကောင်း
အရှင်မြတ်သည်၊ သုဘရော=လွယ်ကူသဖြင့် မွေးမြူအပ်၏၊ (ဝါ) မွေးမြူလွယ်
၏၊ ထောကထောကေနပိ=အနည်းငယ်+အနည်းငယ်သော လှူဘွယ်ပစ္စည်း
ဝတ္ထုဖြင့်လည်း၊ တုဿတိ=တင်းတိမ်ရောင်းရဲ နှစ်သက်၏၊ မယမေဝ=ငါတို့
သည်သာလျှင်၊ နံ ဘိက္ခု=ကို၊ ပေါသေဿာမ=ပြုစုလုပ်ကြွေး မွေးမြူကုန်အံ့”
ဣတိ=ဤသို့၊ ပဋိညံ=ဝန်ခံခြင်း ပဋိညာဉ်ကို၊ ကတွာ=ပြု၍၊ (ဝါ) ပေး၍၊ ပေါ-
သေန္တိ=ပြုစုလုပ်ကြွေး မွေးမြူကြကုန်၏၊ အပ္ပိစ္ဆတန္တိ=ကား၊ ဣစ္ဆာဝိရဟိတတ္ထံ-
အလိုရမက် ကင်းသောအဖြစ်ကို၊ (ဝါ) အလိုနည်းသောအဖြစ်ကို၊ ဟိ ယုတ္တံ-
သင့်စွာ၊ ဧတ္ထ=ဤ “အပ္ပိစ္ဆတံ” ဟူသောပါဠိရပ်၌၊ သာဝသေသံ ဝိယ=အကြွင်းအ
ကျန်နှင့် အတူတကွကဲ့သို့၊ ဟောတိ=၏၊ အတ္ထော ပန=အနက်သည်ကား၊
နိရဝသေသော=အကြွင်းအကျန်မရှိ၊ ဟိ သစ္စံ=မှန်၏၊ ဧတ္ထ ဧတသ္မိံ ‘အပ္ပိစ္ဆတန္တိ
ပဒေ=ဤ “အပ္ပိစ္ဆတံ” ဟူသောပုဒ်၌၊ အပ္ပ-သဒ္ဒေါ=“အပ္ပ” သဒ္ဒါသည်၊ “အပ္ပါ-
ဗာဓတေ သဉ္ဇာနာမိ” တိ အာဒိသု ဝိဗ္ဗ= “အပ္ပါဗာဓတေ သဉ္ဇာနာမိ” အစရှိ
သော ပါဠိရပ်၌ကဲ့သို့၊ အဘာဝတ္ထော=မရှိခြင်းဟူသော “အဘာဝ” အနက်ရှိ၏၊
ဣတိ=ဤသို့၊ ဝိညာတံ=သိခြင်းငှာ၊ သက္ကာ=တတ်ကောင်း၏၊ တေနေဝ=ထို့
ကြောင့်သာလျှင်၊ “နိတ္တဏှဘာဝ” နှီးဟူ၍၊ အာဟ=ပြီ။

တိပ္ပဘေဒါယ သန္တုဋ္ဌိယာတိ=ကား၊ ယထာလာဘိဒိ သန္တောသ-

သာမညေန-“ယထာလာဘ”အစရှိသော သန္တောသ သာမညအားဖြင့်၊ ဝုတ္တံ-
 ၏၊ စတုသု-လေးပါးကုန်သော၊ ပစ္စယေသု ပန-ပစ္စည်းတို့၌ကား၊ တယော
 တယော-သုံးပါး+သုံးပါးကုန်သော၊ သန္တောသ-သန္တောသတို့သည်၊ ဟောန္တိ-
 ကုန်၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ သန္တောသော-သန္တောသသည်၊ ဒွါဒသဝိဇ္ဇာ-တစ်ဆယ့်
 နှစ်ပါးအပြားရှိသည်၊ ဟောတိ-၏၊ ကထံ-အဘယ်သို့လျှင်၊ သန္တောသော-
 သန္တောသသည်၊ ဒွါဒသဝိဇ္ဇာ-တစ်ဆယ့်နှစ်ပါးအပြားရှိသည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်
 သနည်းဟူမူကား၊ စိဝရေ-သင်္ကန်း၌၊ ယထာလာဘသန္တောသော-“ယထာ-
 လာဘသန္တောသ”လည်းကောင်း၊ ယထာဗလ သန္တောသော-“ယထာဗလ-
 သန္တောသ”လည်းကောင်း၊ ယထာသာရပ္ပ သန္တောသော-“ယထာသာရပ္ပ-
 သန္တောသ”လည်းကောင်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ သန္တောသော-သန္တောသသည်၊ တိ-
 ဝိဇ္ဇာ-သုံးပါးအပြားရှိသည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ ပိဏ္ဍပါတာဒီသုပိ-ပိဏ္ဍပါတ
 အစရှိသည်တို့၌လည်း၊ ဧဝံ တထာ-ထိုအတူ၊ သန္တောသော-သည်၊ တိဝိဇ္ဇာ-
 သုံးပါးအပြားရှိသည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ တဿ- ထို“သန္တောသ”၏၊ အယံ-
 ဤဆိုအပ်လတုံသည်ကား၊ ပဓာဒသံဝဏ္ဏနာ-အပြားကို ဖွင့်ဆိုရာ+ဖွင့်ဆို
 ကြောင်းဖြစ်သော သံဝဏ္ဏနာတည်း၊ ဣမ ဣမသ္မိ သာသနေ-၌၊ ဘိက္ခု-သည်၊
 သုန္ဒရံ ဝါ-ကောင်းသည်မူလည်းဖြစ်သော၊ အသုန္ဒရံ ဝါ-မကောင်းသည်မူ
 လည်းဖြစ်သော၊ စိဝရံ-သင်္ကန်းကို၊ လဘတိ-ရ၏၊ သော ဘိက္ခု-သည်၊ တေ-
 နေဝ စိဝရေန-ထိုရသမျှသော သင်္ကန်းဖြင့်သာလျှင်၊ ယာပေတိ-မျှတ၏၊ အည-
 တပါးတခြားသော သင်္ကန်းကို၊ န ပတ္ထေတိ-မတောင်းတ (ဝါ) မလိုချင်၊ အည-
 တပါးတခြားသောသင်္ကန်းကို၊ လဘန္တောပိ-ရပါသော်လည်း၊ န ဂဏှာတိ-မ
 ခံယူ၊ အယံ-ဤသည်ကား၊ အဿ ဘိက္ခုနော-အား၊ စိဝရေ-သင်္ကန်း၌၊ ယထာ-
 လာဘသန္တောသော-“ယထာလာဘသန္တော”မည်၏၊ (ဝါ) ရသမျှသော သင်္ကန်း
 ဖြင့် တင်းတိမ်ရောင်းရဲခြင်းမည်၏၊ အထ ပန-တနည်းသော်ကား၊ ပကတိ-
 ဒုဗ္ဗလော-ပြကတေအားဖြင့် အားနည်းသည်မူလည်း၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ အာ-
 တေဇဇာဘိဘူတော ဝါ-ဖျားနာခြင်း+အိုခြင်းသည်နှိပ်စက်အပ်သည်မူလည်း၊
 ဟောတိ-၏၊ ဂရုစိဝရံ-လေးသောသင်္ကန်းကို၊ ပါရုပန္တော-ဝတ်ရုံသည်ရှိသော်၊
 ကိလမတိ-ပင်ပန်း၏၊ သော ဘိက္ခု-သည်၊ သဘာဂေန-သဘောတူသော၊
 ဘိက္ခုနာ-နှင့်၊ သဒ္ဓိ-အတူတကွ၊ တံ ဂရုစိဝရံ-ထိုလေးသောသင်္ကန်းကို၊ ပရိ-

ဝတ္ထေတွာ-လဲလှယ်၍၊ လဟုကေန-ပေါသောသင်္ကန်းဖြင့်၊ ယာပေန္တောပိ-
 မျှဟပါသော်လည်း၊ စိဝရေ-သင်္ကန်း၌၊ သန္တုဋ္ဌော ယေဝ-တင်းတိမ်ရောင်းရဲ
 သည်သာလျှင်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ အယံ-ဤဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသည်ကား၊ အဿ
 ဘိက္ခုနော-၏၊ စိဝရေ-သင်္ကန်း၌၊ ယထာဗလသန္တော-ယထာဗလသန္တော-
 သမည်၏၊ (ဝါ) စွမ်းနိုင်သမျှသောသင်္ကန်းဖြင့် တင်းတိမ်ရောင်းရဲခြင်းမည်၏၊
 ဟိ သစ္စံ-မှန်၏၊ ပကတိ ဒုဗ္ဗလာဒိနံ-ပြကတေအားဖြင့်အားနည်းသောရဟန်း
 အစရှိသည်တို့သည်ကား၊ ဂရုစိဝရာနိ-လေးသော သင်္ကန်းတို့သည်၊ ဖာသု-
 ဘာဝါဝဟာနိ စ-ချမ်းသာသောအဖြစ်ဖြင့် ရွက်ဆောင်နိုင်ကုန်သည်လည်း
 ကောင်း၊ သရီရခေဒါဝဟာနိ စ-ခန္ဓာကိုယ်၏ ပျက်စီးခြင်းကို ရွက်ဆောင်နိုင်
 ကုန်သည်လည်းကောင်း၊ န ဟောန္တိ-မဖြစ်ကုန်၊ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊
 ပယောဇနဝသေန-အကျိုး၏ အစွမ်းဖြင့်၊ အနုတြိစ္ဆတာဒိ ဝသေန-အလွန်
 အလိုနည်းသည်၏အဖြစ် အစရှိသည်တို့၏အစွမ်းဖြင့်၊ တာနိ ဂရုစိဝရာနိ-
 ထိုလေးသောသင်္ကန်းတို့ကို၊ ပရိဝတ္ထေတွာ-လဲလှယ်၍၊ လဟုကစိဝရ ပရိ-
 ဘောဂေါ-ပေါသောသင်္ကန်းကို သုံးဆောင်ခြင်းသည်၊ သန္တောသ ဝိရောဓိ-
 သန္တောသ၏ ဆန့်ကျင်ဘက်သည်၊ န-မဟုတ်၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ-မှတ်အပ်
 ၏၊ အပရော-တပါးတခြားသော၊ ဘိက္ခု-သည်၊ ပဏိတပစ္စယလာဘိ-မွန်မြတ်
 သော ပစ္စည်းဝတ္ထုကိုရသည်၊ ဟောတိ-၏၊ သော ဘိက္ခု-သည်၊ ပဋ္ဌစိဝရာဒိနံ-
 အထပ်အလွှာများသော သင်္ကန်းအစရှိသည်တို့တွင်၊ အညတရံ-အမှတ်မထား
 တပါးပါးသော၊ မဟိဋ္ဌစိဝရံ ဝါ-တန်ဘိုးများစွာ ထိုက်တန်သော သင်္ကန်းကို
 လည်းကောင်း၊ ဝါ ပန-ထိုမှတပါး၊ ဗဟူနိ-များစွာကုန်သော၊ စိဝရာနိ-သင်္ကန်း
 တို့ကိုလည်းကောင်း၊ လဘိတွာ-ရ၍၊ “ဣဒံ စိဝရံ-ဤသင်္ကန်းသည်၊ ထေရာ-
 နံ-မထေရ်ကြီးဖြစ်ကုန်သော၊ စိရပဗ္ဗဇိတာနံ-ရဟန်းပြု၍ကြာမြင့်သောကာလ
 ရှိသော ရဟန်းတို့အား၊ (ဝါ) ကြာမြင့်စွာသော ကာလက ရဟန်းပြုသောသူ
 တို့အား၊ အနုရူပံ-သင့်လျော်လျောက်ပတ်၏၊ ဣဒံ စိဝရံ-သည်၊ ဗဟုသုတာနံ-
 များသောအကြားအမြင်ရှိသောရဟန်းတို့အား၊ အနုရူပံ-၏၊ ဣဒံ စိဝရံ-သည်၊
 ဂိလာနာနံ-မကျန်းမမာ ဖျားနာကုန်သောရဟန်းတို့အား၊ ဟောတု-ဖြစ်စေသ
 တည်း၊ ဣဒံ စိဝရံ-သည်၊ အပ္ပလာဘာနံ-လာဘ်လာဘနည်းကုန်သောရဟန်း
 တို့အား၊ (ဝါ) နည်းသောလာဘ်လာဘရှိကုန်သောရဟန်းတို့အား၊ ဟောတု-

ဖြစ်စေသတည်း။ ဣတိ-ဤသို့၊ ဒတွာ-ပေးလှူ၍၊ တေသံ=ထိုစိရပဗ္ဗဇိတ ရဟန်းအစရှိသည်တို့၏၊ ပုရာဏစီဝရံ ဝါ-သင်္ကန်းဟောင်းကိုလည်းကောင်း၊ သင်္ကာရကုဋ္ဌာဒိတော ဝါ-တမျက်ချေးစု အစရှိသော အရပ်မှလည်းကောင်း၊ (ဝါ) အမှိုက်စွန့်ရာအရပ် အစရှိသည်မှလည်းကောင်း၊ နန္တကာနိ-ပုဆိုးနွမ်း၊ အစရှိသည်တို့ကို၊ ဥစ္စနိတွာ-ရွေးချယ်ကောက်ယူ၍၊ တေဟိ=ထိုပုဆိုးနွမ်း အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ သယံဇိ-သင်္ကန်းချုပ်စပ်ခြင်းကို၊ ကတွာ-ပြု၍၊ ဓာရေ- နွေပိ-ဆောင်စောရဟန်းသည်လည်း၊ စီဝရေ-သင်္ကန်း၌၊ သန္တဋ္ဌောဝ-တင်း တိမ်ရောင်းရဲသည်သာလျှင်၊ ဟောတိ-၏၊ အယံ-ဤသည်ကား၊ အဿ ဘိက္ခုနော-၏၊ ယထာသာရူပသန္တောသော=“ယထာသာရူပ သန္တောသ” မည်၏၊ (ဝါ) အကြင်အကြင်သင့်ချော်လျောက်ပတ်သောသင်္ကန်းဖြင့် တင်း တိမ်ရောင်းရဲသည်မည်၏၊ ဟိ ယုတ္တံ-သင့်စွ၊ မဟဋ္ဌံ-တန်ဘိုးများစွာထိုက်တန် သော၊ (ဝါ) များစွာသောတန်ဘိုးရှိသော၊ စီဝရံ ဝါ-သင်္ကန်းကိုလည်းကောင်း၊ ဗဟူနိ-များစွာကုန်သော၊ စီဝရာနိ ဝါ-သင်္ကန်းတို့ကိုလည်းကောင်း၊ လဘိ- တွာပိ-ရ၍လည်း၊ တာနိ-စိဝံရာနိ-ထိုသင်္ကန်းတို့ကို၊ ဝိဿေဇတော-စွန့်၍၊ တဒညဿ-ထိုသင်္ကန်းမှတပါးတခြားသောသင်္ကန်းကို၊ ဂဟဏံ-ယူခြင်းသည်၊ ယထာသာရူပနယေ-ယထာသာရူပနည်း၌၊ ဌိတတ္တာ-တည်သည်၏ အဖြစ် ကြောင့်၊ သန္တောသဝိရောဓော-သန္တောသ၏ဆန့်ကျင်ဘက်သည်၊ န ဟောတိ- မဖြစ်၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ-မှတ်အပ်၏။

ဣဓ ပန-ဤသာသနာတော်၌ကား၊ ဘိက္ခု=သည်၊ လူခံ ဝါ-ကြမ်းတမ်း သည်မှုလည်းဖြစ်သော၊ ပဏီတံ ဝါ-မွန်မြတ်သည်မှုလည်းဖြစ်သော၊ ပိဏ္ဏပါတံ- ဆွမ်းကို၊ လဘတိ-ရ၏၊ သော ဘိက္ခု=သည်၊ တေနော ပိဏ္ဏပါတေန=ထိုရ အပ်သမျှသော ဆွမ်းဖြင့်သာလျှင်၊ ယာပေတိ-မျှတ၏၊ အညံ-တပါးတခြား သော၊ ပိဏ္ဏပါတံ-ဆွမ်းကို၊ လဘန္တောပိ-ရပါသော်လည်း၊ န ဂဏှာတိ-မခံယူ၊ အယံ-ဤသည်ကား၊ အဿ ဘိက္ခုနော-၏၊ ပိဏ္ဏပါတေ=ဆွမ်း၌၊ ယထာ- လာဘသန္တောသော=မည်၏၊ (ဝါ) အကြင်အကြင်ရအပ်သမျှသော ဆွမ်းဖြင့် တင်းတိမ်ရောင်းရဲခြင်းမည်၏၊ ယော ဘိက္ခု=သည်၊ အတ္တနော-၏၊ ပကတိ- ဝံရဗ္ဗံ-ပြကတေအားဖြင့် ဆန့်ကျင်ဘက်သည်လည်းဖြစ်သော၊ ဗျာဓိဝိရဗ္ဗံ ဝါ- အနာရောဂါ၏ဆန့်ကျင်ဘက်လည်းဖြစ်သော၊ ပိဏ္ဏပါတံ=ဆွမ်းကို၊ လဘတိ-

ရ၏။ ယေန ဘိက္ခုနာသည့်၊ အဿ ပိဏ္ဍပါတဿ-ထိုဆွမ်းကို၊ ပရိဘုတ္တေ-
န-ဘုဉ်းပေးသုံးဆောင်သဖြင့်၊ (ဝါ) ခြင်းကြောင့်၊ အဟသု-ချမ်းသာခြင်း မရှိ
သည်၊ (ဝါ) မချမ်းသာသည်၊ ဟောတိ-၏။ သော ဘိက္ခု-သည်၊ သဘာဂဿ-
သဘောတူသော၊ ဘိက္ခုနော-ရဟန်းအား၊ တံ အသပ္ပိယ ဘောဇနံ-ထိုမိမိ
အား မသင့်မလျှော်+မလျှောက်ပတ်သော ဆွမ်းဘောဇနကို၊ ဒတ္တာ-ပေးလှူ
ပြီး၍၊ တဿ ဘိက္ခုနော-ထိုရဟန်း၏၊ ဟတ္ထတော-လက်မှ၊ သပ္ပိယ ဘော-
ဇနံ-သင့်လျှော်လျှောက်ပတ်သော ဆွမ်းဘောဇနကို၊ ဘုဉ္ဇိတ္တာ-ဘုဉ်းပေးသုံး
ဆောင်ပြီး၍၊ သမဏဓမ္မ-ရဟန်းတရားကို၊ ကရောန္တောပိ-ပြုပါသော်လည်း၊
သန္တုဋ္ဌာဝ-တင်းတိမ်ရောင်းရဲသည်သာလျှင်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏။ အယံ-ဤသည်
လျှင်၊ အဿ ဘိက္ခုနော-၏၊ ပိဏ္ဍပါတေ-ဆွမ်း၌၊ ယထာဗလသန္တော-
သော-“ယထာဗလသန္တောသ”မည်၏။ အပရော-သော၊ ဘိက္ခု-သည်၊ ဗဟံ-
များစွာသော၊ ပဏီတံ-မွန်မြတ်သော၊ ပိဏ္ဍပါတံ-ဆွမ်းကို၊ လဘတိ-ရ၏။
သော ဘိက္ခု-သည်၊ တံ ပိဏ္ဍပါတံ-ထိုဆွမ်းကို၊ စီဝရံ ဝိယ-သင်္ကန်းကဲ့သို့၊
စိရပဗ္ဗဇိတံ-ဗဟုသုတ’ အပ္ပလာဘ’ ဂိလာနာနံ-ရဟန်းပြုပြီး၍ ကြာမြင့်စွာ
သော ကာလရှိသောရဟန်း+များသောအကြားအမြင် ဗဟုသုတရှိသော ရ-
ဟန်း+နည်းသော လာဘ်လာဘရှိသော ရဟန်း+မကျန်းမမာ ဖျားနာသော
ရဟန်းတို့အား၊ ဒတ္တာ-ပေးလှူပြီး၍၊ တေသံ ဘိက္ခုနံ-ထိုရဟန်းတို့၏၊ သေ-
သကံ ဝါ-အကြွင်းအကျန်ကိုလည်းကောင်း၊ ပိဏ္ဍာယ-ဆွမ်းအလို့ငှာ၊ စရိတ္တာ
ဝါ-လှည့်လည်၍လည်းကောင်း၊ မိဿကာဟာရံ-ရောနှောသော အာဟာရ
ကို၊ ဘုဉ္ဇိန္တောပိ-ဘုဉ်းပေးသော ရဟန်းသည်လည်း၊ သန္တုဋ္ဌာဝ-တင်းတိမ်
ရောင်းရဲသည်သာလျှင်၊ ဟောတိ-၏။ အယံ-ဤသည်ကား၊ အဿ ဘိက္ခု-
နော-၏၊ ပိဏ္ဍပါတေ-ဆွမ်းဘောဇန၌၊ ယထာ သာရုပ္ပသန္တောသော-
ယထာ သာရုပ္ပသန္တောသ မည်၏။ (ဝါ) အကြင်အကြင်သင့်လျော် လျှောက်
ပတ်သော ဆွမ်းဘောဇနဖြင့် တင်းတိမ်ရောင်းရဲခြင်းမည်၏။

ပန-အဘို့တပါးကား၊ ဣဓ ဣမသ္မိ သာသနေး-ဤသာသနာတော်၌၊
ယော ဘိက္ခု-သည်၊ မနာပံ ဝါ-နှစ်သက်ဘွယ်ရှိသည်လည်းဖြစ်သော၊ အမ-
နာပံ ဝါ-မနှစ်သက်ဘွယ်ရှိသည်လည်းဖြစ်သော၊ သေနာသနံ-ကျောင်းကို၊
လဘတိ-ရ၏။ သော ဘိက္ခု-ထိုရဟန်းသည်၊ တေန သေနာသနေန-ထို

ကျောင်းအိပ်ရာ+နေရာဖြင့်၊ သောမနဿ ဝါ=နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်ခြင်းကိုလည်း၊ နေဝ ဥပ္ပါဒေတိ+မဖြစ်စေ၊ ပဋိယံ ဝါ=စိတ်နှလုံးထိခိုက်ခြင်းကိုလည်း၊ (ဝါ) စိတ်ဆင်းရဲခြင်းကိုလည်း၊ န ဥပ္ပါဒေတိ+မဖြစ်စေ၊ အန္တမသော=အောက်ထပ်ပိုင်းခြား အယုတ်ဆုံးအားဖြင့်၊ တိဏသန္တရကေနပိ=မျက်အခင်းမျှဖြင့်လည်း၊ ယထာလဒ္ဓေနဝ=ရတိုင်းကိုသာလျှင်၊ တုဿတိ=နှစ်သက်၏၊ အယံ=ဤသည်လျှင်၊ အဿ ဘိက္ခုနော=၏၊ သေနာသနေ=ကျောင်း၌၊ ယထာလာဘသန္တောသော=“ယထာလာဘသန္တောသ”မည်၏၊ (ဝါ) အကြင်အကြင်ရသမျှသောကျောင်းဖြင့် တင်းတိမ်ရောင်းရဲသည်မည်၏၊ ယော ပန ဘိက္ခုသည်၊ အတ္တနော+မိမိ၏၊ ပကတိဝိရုဒ္ဓံ ဝါ=ပြုကတေ့အားဖြင့် ဆန့်ကျင်ဘက်လည်းဖြစ်သော၊ ဗျာဓိဝိရုဒ္ဓံ ဝါ=အနာရောဂါ၏ဆန့်ကျင်ဘက်လည်းဖြစ်သော၊ သေနာသနံ+ကျောင်းအိပ်ရာနေရာကို၊ လဘတိ=ရ၏၊ ယတ္ထ ယသ္မိံ ဝိဟာရေ+အကြင်ကျောင်း၌၊ ဝသတော+သီတင်းသုံးနေထိုင်သော၊ အဿ ဘိက္ခုနော+ထိုရဟန်းအား၊ အဟသု+ချမ်းသာခြင်းမရှိသည်၊ (ဝါ) မချမ်းသာသည်၊ ဟောတိ=၏၊ သော ဘိက္ခုသည်၊ ဣံ ဝိဟာရံ+ထိုကျောင်းကို၊ သဘာဂဿ+သဘောတူသော၊ ဘိက္ခုနော+အား၊ ဒတွာ+ပေးပြီး၍၊ တဿ ဘိက္ခုနော=၏၊ သန္တကေ+ဥစ္စာဖြစ်သော၊ သပ္ပာယသေနာသနေ+သင့်လျော်လျှောက်ပတ်သော ကျောင်း၌၊ ဝသန္တောပိ+နေပါသော်လည်း၊ သန္တဋ္ဌောဝ=တင်းတိမ်ရောင်းရဲသည်သာလျှင်၊ ဟောတိ=၏၊ အယံ=ဤသည်လျှင်၊ အဿ ဘိက္ခုနော+ထိုရဟန်း၏၊ သေနာသနေ=ကျောင်းအိပ်ရာနေရာ၌၊ ယထာ ဗလသန္တောသော=“ယထာဗလသန္တောသ”မည်၏၊ အပရော+တပါးတခြားသော၊ မဟာပုညော+ကြီးသောဘုန်းကံရှိသော၊ (ဝါ) ဘုန်းကံကြီးမားသော၊ ဘိက္ခု+ရဟန်းသည်၊ လေဏမဏ္ဍပကူဋ္ဌာဂါရာဒီနိ+ဥမင်လှိုင်ဂူ+မဏ္ဍပ်+ စုလစ်မွန်းချွန် အထွဋ်တပ်သော ကျောင်းအစရှိကုန်သော၊ ဗဟူနိ+များစွာကုန်သော၊ ပဏိတ သေနာသနာနိ+မွန်မြတ်သော ကျောင်းတို့ကို၊ လဘတိ=ရ၏၊ သော ဘိက္ခုသည်၊ တာနိ သေနာသနာနိ+ထိုကျောင်းတို့ကို၊ စိဝရာဒီနိ ဝိယ=သင်္ကန်းအစရှိသည်တို့ကဲ့သို့၊ စိရပဗ္ဗဇ္ဇိတ+ဗဟုဿုတ+အပ္ပလာဘ+ဂိလာနာနံ=စိရပဗ္ဗဇ္ဇိတ ရဟန်း+ဗဟုဿုတ ရဟန်း+အပ္ပလာဘ ရဟန်း+ဂိလာန ရဟန်းတို့အား၊ ဒတွာ+ပေး၍၊ ယတ္ထ ကတ္ထစိ+အမှတ်မထား တပါးပါးသောအရပ်၌၊ ဝသန္တောပိ=နေပါသော်

လည်း၊ သန္တုဋ္ဌာဝ-တင်းတိမ်ရောင်းရဲသည်သာလျှင်၊ ဟောတိ-၏၊ အယံ-
ဤသည်လျှင်၊ အဿ ဘိက္ခုနော-အား၊ (ဝါ) ၏၊ သေနာသနေ-ကျောင်း၌၊
ယထာ သာရုပ္ပသန္တောသော-“ယထာသာရုပ္ပ သန္တောသ”မည်၏၊ ယောပိ
ဘိက္ခု-သည်လည်း၊ “ဥတ္တမသေနာသနံ နာမ-ကောင်းမြတ်သော ကျောင်း
မည်သည်ကား၊ ပမာဒဌာနံ-မေ့လျော့ခြင်း၏ အကြောင်းတည်း၊ တတ္ထ တသ္မိ
ဥတ္တမသေနာသနေ-ထိုကောင်းမြတ်သောကျောင်း၌၊ နိသိန္နဿ-သိတင်းသုံး
နေထိုင်သောရဟန်းအား၊ ထိန မိဒ္ဓံ-ထိန+မိဒ္ဓသို့၊ ဩက္ကမတိ-သက်ရောက်၏၊
နိဒ္ဒါဘိဘူတဿ-အိပ်ပျော်ခြင်းသည် လွမ်းမိုးနှိပ်စက်အပ်သောရဟန်းအား၊
ပုန-တဖန်၊ ပဋိဗုဇ္ဈနတော-နိုးပြီးသည်မှ၊ (ဝါ) နိုးပြီးသည်ရှိသော်၊ ပါပဝိတက္ကာ-
ပါပဝိတက်တို့သည်၊ (ဝါ) မကောင်းသော အကြံအစည်တို့သည်၊ ပါတုဘ-
ဝန္တိ-ထင်ရှားဖြစ်ကုန်၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ပဋိသန္ဓိတွာ-ဆင်ခြင်၍၊ တာဒိသံ-ထို
သို့သဘောရှိသော၊ သေနာသနံ-ကျောင်းသို့၊ ပတ္တမ္ပိ-ရောက်ပါသော်လည်း၊
န သမ္ပုဋ္ဌိစ္ဆတိ-လက်မခံ၊ သော ဘိက္ခု-သည်၊ တံ သေနာသနံ-ထိုကျောင်းကို၊
ပဋိက္ခိပိတွာ-ပယ်မြစ်၍၊ အဗ္ဘောကာသ-ရုက္ခမူလာဒိသု-ဟင်းလင်းအပြင်လွင်
တီးခေါင်+သစ်ပင်ရင်း အစရှိသည်တို့၌၊ ဝသန္တောပိ-နေပါသော်လည်း၊ သန္တု-
ဋ္ဌာဝ-တင်းတိမ်ရောင်းရဲသည်သာလျှင်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ အယမ္ပိ-ဤသည်
လည်း၊ အဿ ဘိက္ခုနော-၏၊ သေနာသနေ-ကျောင်း၌၊ ယထာသာရုပ္ပ-
သန္တောသော-“ယထာသာရုပ္ပသန္တောသ”မည်၏။

ပန-အဘို့တပါးကား၊ ဣမ ဣမသ္မိ သာသနေ-၌၊ ဘိက္ခု-သည်၊ လူခံ
ဝါ-ကြမ်းတမ်းသည်မူလည်းဖြစ်သော၊ ပဏီတံ ဝါ-မွန်မြတ်သည်မူလည်းဖြစ်
သော၊ ဘေသန္တံ-ဆေးကို၊ လဘတိ-ရ၏၊ သော ဘိက္ခု-သည်၊ ယံ ဘေသန္တံ-
အကြင်ဆေးကို၊ လဘတိ-ရ၏၊ တေနော ဘေသန္တေန-ထိုရသမျှသော ဆေး
ဖြင့်သာလျှင်၊ တုဿတိ-တင်းတိမ်ရောင်းရဲ၏၊ အညံ-ရသောဆေးမှ တပါးတ
ခြားသောဆေးကို၊ န ပတ္ထေတိ-မတောင်းတ၊ လဘန္တောပိ-ရပါသော်လည်း၊
န ဂဏှာတိ-မခံယူ၊ အယံ-ဤသည်ကား၊ အဿ ဘိက္ခုနော-၏၊ ဂိလာန-
ပစ္စယေ-သူနွဲ့၏အနာရောဂါ အသက်၏ အရံအတားဖြစ်သောဆေး၌၊
ယထာလာဘ သန္တောသော-ယထာလာဘ သန္တောသမည်၏၊ ယော ပန
ဘိက္ခု-သည်၊ တေလေန-ဆီဖြင့်၊ အတ္ထိကော-အလိုရှိ၏၊ ဖာဏီတံ-တင်လဲ

ကို၊ လဘတိ-ရ၏။ သော ဘိက္ခု=သည်။ တံ တေလံ=ထိုဆီကို၊ သဘာဂဿ=သဘောတူသော၊ ဘိက္ခုနော-အား၊ ဒတွာ=ပေးပြီး၍၊ တဿ ဘိက္ခုနော-၏၊ ဟတ္ထတော=လက်မှ၊ တေလံ=ဆီကို၊ ဂဟေတွာ=ယူ၍၊ အညဒေဝ=တပါးတခြားသာလျှင်ဖြစ်သော၊ တေလံ ဝါ=ဆီကိုမူလည်း၊ ပရိယေသိတွာ=ရှာဖွေ၍၊ နှာသန္ဓ်=ဆေးကို၊ ကရောန္တော ပိ=ပြုသောရဟန်းသည်လည်း၊ သန္တုဌာဝ=တင်းတိမ် ရောင်းရဲသည်သာလျှင်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏၊ အယံ=ဤသည်လျှင်၊ အဿ ဘိက္ခုနော-အား၊ ဂိလာနပစ္စယေ=သူနာ၏အနာရောဂါ၏အသက်၏ အရံအတားဖြစ်သော ဆေး၌၊ ယထာဗလသန္တောသော=ယထာဗလသန္တောသမည်၏၊ အပရော-တပါးတခြားသော၊ ဘိက္ခု=သည်၊ မဟာပုညော=ကြီးသောဘုန်းကံရှိသည်၊ (ဝါ) ဘုန်းကံကြီးမားသည်၊ ဟုတွာ=ဖြစ်၍၊ ဗဟု=များစွာသော၊ တေလမဓုမာဏိတာဒိပဏိတဘေသန္ဓ်=ဆီ+ပျားရည်+တင်လဲအစရှိသော မွန်မြတ်သောဆေးကို၊ လဘတိ=ရ၏၊ သော ဘိက္ခု=သည်။ တံ ဘေသန္ဓ်=ထိုဆေးကို၊ စိဝရံ ဝိယ=သင်္ကန်းကဲ့သို့၊ စိရပဗ္ဗဇ္ဇိတံ=ဗဟုသုတအပ္ပလာဘဂိလာနာနံ=တို့အား၊ စိရဗ္ဗဗ္ဗဇ္ဇိတရဟန်း+ဗဟုသုတရဟန်း+အပ္ပလာဘရဟန်း+ဂိလာနရဟန်းတို့အား၊ ဒတွာ=ပေးလှူပြီး၍၊ တေသံ ဘိက္ခုနံ=တို့၏၊ (ဝါ) တို့သည်၊ အာဘတေန=ဆောင်ယူအပ်သော၊ ယေန ကေနစိ-အမှတ်မထား တပါးပါးသော၊ ဘေသဇ္ဇေန=ဆေးဖြင့်၊ ယာပေန္တောပိ=မျှတပါသော်လည်း၊ သန္တုဌာဝ=တင်းတိမ်ရောင်းရဲသည်သာလျှင်၊ ဟောတိ=၏၊ ယောပန ဘိက္ခု=သည်၊ ဧကသ္မိံ=တစ်ခုသော၊ ဘာဇနေ=ခွက်၌၊ မုတ္တဟရိတကံ=နွားကျင်ငယ်ရေဖြင့် စိမ်အပ်သော ဖန်းခါးသီးကို၊ ဌပေတွာ=ထား၍သော်လည်းကောင်း၊ ဧကသ္မိံ=သော၊ ဘာဇနေ=၌၊ စတုမဓုရံ=စတုမဓုဆေးကို၊ ဌပေတွာ=ထား၍သော်လည်းကောင်း၊ “ဘန္တေ-အရှင်ဘုရား၊ တွံ=အရှင်ဘုရားသည်၊ ယံ ဘေသန္ဓ်-အကြင်ဆေးကို၊ ယဒိ ဣစ္ဆသိ=အကယ်၍ အလိုရှိငြားအံ့၊ တံ ဘေသန္ဓ်=ထိုအလိုရှိသောဆေးကို၊ ဂဏှ=ခဲယူပါလော့”၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဝုစ္စမာနော=ပြောဆိုအပ်သည်ရှိသော်၊ သစေ=အကယ်၍၊ အဿ ဘိက္ခုနော=အား၊ အညတရေနပိ=အမှတ်မထား တပါးပါးသောဆေးဖြင့်လည်း၊ ရောဂေါ=အနာရောဂါသည်၊ ဝူပသမ္ပတိ=ငြိမ်းအေး၏၊ (ဝါ) ပျောက်ကင်း၏၊ အထ=ထိုသို့ အနာရောဂါ ငြိမ်းအေးပျောက်ကင်းပါလျက်၊ “မုတ္တဟရိတကံ နာမ=နွားကျင်

ငယ်ဖြင့် စိမ်အပ်သောဖန်းခါးသီးမည်သည်ကိုကား၊ ဗုဒ္ဓါဒိဟိ-မြတ်စွာဘုရား အစရှိကုန်သောအရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ ဝဏ္ဏိတံ-ချီးမွမ်းအပ်၏။ ဣတိ-ဤသို့၊ စိန္တေတွာ-ကြံစည်၍၊ စတုမဓုရံ-စတုမဓုဆေးကို၊ ပဋိကိပ္ပိတွာ-ပယ်မြစ်၍၊ မုတ္တဟရိတကေနဝ-နွားကျင်ငယ်ဖြင့် စိမ်အပ်သော ဖန်းခါးသီးဖြင့်သာလျှင်၊ ဘေသန္တံ-ဆေးကို၊ ကရောက္ခော-ပြုသောရဟန်းသည်၊ ပရမသန္တုဋ္ဌာဝ-အလွန်တင်းတိမ်ရောင်းရဲသည်သာလျှင်၊ ဟောတိ-၏။ အယံ-ဤသည်ကား၊ အဿဘိကျနော-၏။ ဂိလာနပစ္စယေ-သူနာ၏အနာရောဂါ၏ အသက်၏အရံအတားဖြစ်သောဆေးပစ္စည်း၌၊ ယထာသာရူပသန္တောသော-ယထာသာရူပသန္တောသမည်၏။ ဧဝံ-ဤသို့၊ ယထာလာဘာဒိဝသေန-အကြင်အကြင်ရခြင်း အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်၊ တိပ္ပဘေဒါယ-သုံးပါး အပြားရှိသော၊ သန္တောသော-သန္တောသသည်၊ စတုန္ဒ-လေးပါးကုန်သော၊ ပစ္စယာနံ-ပစ္စည်းတို့၏၊ ဝသေန-အစွမ်းအားဖြင့်၊ ဒွါဒသဝိဇော-တစ်ဆယ့်နှစ်ပါးအပြားရှိသည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏။ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-သိအပ်၏။

ကာမဝိတက္က'ဗျာပါဒဝိတက္က'ဝိဟိသဝိတက္ကနံ-ကာမဝိတက်+ဗျာပါဒဝိတက်+ဝိဟိသဝိတက်တို့၏၊ ဝသေန-အစွမ်းဖြင့်၊ အကုသလဝိတက္ကတ္ထယံ-အကုသိုလ် ဝိတက်သုံးပါးတို့၏ အပေါင်းသည်လည်းကောင်း၊ နေက္ခမ္မ ဝိတက္က'အဗျာပါဒဝိတက္က' အဝိဟိသ ဝိတက္ကနံ-နေက္ခမ္မဝိတက်+အဗျာပါဒဝိတက်+အဝိဟိသဝိတက်တို့၏၊ ဝသေန-ဖြင့်၊ ကုသလဝိတက္ကတ္ထယံ-ကုသိုလ်ဝိတက်တို့၏ သုံးပါးတို့၏ အပေါင်းသည်လည်းကောင်း၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏။ သဗ္ဗကိလေသာ ပစယဘူတာယ ဝိဝဋ္ဋာယာတိ-ကား၊ ရာဂါဒိ သဗ္ဗကိလေသာနံ-ရာဂအစရှိသော ကိလေသာတို့ကို၊ အပစယဟေတုဘူတာယ-ဖျက်ဆုံးခြင်း၏အကြောင်းဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ နိဗ္ဗာနဓာတုယာ-နိဗ္ဗာနဓာတ်ဖြင့်၊ အဋ္ဌ-ဝိရိယာရမ္မ ဝတ္ထုပါရိပူရိယာတိ-ကား၊ အဋ္ဌန္တံ-ရှစ်ပါးကုန်သော၊ ဝိရိယာရမ္မ ကာရဏာနံ-လုလ္လဝိရိယကို အားထုတ်ခြင်း၏ အကြောင်းတို့ကို၊ ပါရိပူရိယာ-ပြည့်ခြင်းငှာ၊ ဟိ သစ္စံ-မှန်၏။ ယထာ တထာ-ထိုသို့သော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ပဌမံ-ရှေးဦးစွာ၊ ပဝတ္ထအဗ္ဘုဿဟနံ-ဖြစ်သောလွန်စွာ အားထုတ်ခြင်းတို့၏၊ ဥပရိ-အပေါ်၌၊ ဝိရိယာရမ္မဿ-လုလ္လဝိရိယကို အားထုတ်ခြင်း၏၊ ကာရဏံ-အကြောင်းသည်၊ ဟောတိ-၏။ အနုရူပပစ္စဝေက္ခဏသဟိ-

တာနိ-လျှောက်ပတ်သော ပစ္စဝေက္ခဏာနှင့် တကွဖြစ်ကုန်သော၊ အတ္တဿ-ဟနာနိ ဝါ-လွန်စွာ အားထုတ်ခြင်းတို့ကိုလည်းကောင်း၊ တမ္ဗုလကနိ-ထိုအားထုတ်ခြင်းလျှင် အကြောင်းရင်းရှိကုန်သော၊ ပစ္စဝေက္ခဏာနိ ဝါ-ဆင်ခြင်ခြင်းတို့ကိုလည်းကောင်း၊ အဋ္ဌ-ရှစ်ပါးကုန်သော၊ ဝီရိယာရမ္မဝတ္ထုနိ-လုလ္လဝီရိယကို အားထုတ်ခြင်း၏ အကြောင်းတို့တည်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ-သိအပ်ကုန်၏၊ တထာ တံ ဝစနံ-ထိုစကားသည်၊ ဟိ သစ္စံ-မှန်၏။

၁။ ခေါ်စင်စစ်၊ မေ မယာ-ငါသည်၊ ကမ္ပံ-အမှုကိစ္စကို၊ ကတ္တဗ္ဗံ-ပြုအပ်သည်၊ ဘဝိဿတိ-ဖြစ်လတ်၊ ခေါ ပန-စင်စစ်သော်ကား၊ မေ မယာ-ငါသည်၊ ကမ္ပံ-အမှုကိစ္စကို၊ ကရောန္တေန-ပြုလုပ်သဖြင့်၊ (ကမ္ပံ-အမှုကိစ္စကို၊ ကရောန္တေန-ပြုလုပ်သော၊ မေ မယာ-ငါသည်)၊ ဗုဒ္ဓါနံ-ဘုရားရှင်တို့၏၊ သာသနံ-အဆုံးအမကို၊ မနသိ ကာတုံ-နှလုံးသွင်းခြင်းငှာ၊ န သုကရံ-မလွယ်ကူ၊ ဟန္တ-ယခု၊ အဟံ-ငါသည်၊ ဝီရိယံ-လုလ္လဝီရိယကို၊ အာရဘာမိ-အားထုတ်တော့အံ့၊ အပ္ပတ္တဿ-မရောက်သေးသည်ကို၊ ပတ္တိယာ-ရောက်ခြင်းငှာ၊ အနဓိဂတဿ-မရသေးသည်ကို၊ အဓိဂမာယ-ရခြင်းငှာ၊ အသစ္စိကတဿ-မျက်မှောက် မပြုအပ်သေးသည်ကို၊ သစ္စိကိရိယာ-မျက်မှောက်ပြုခြင်းငှာ၊ အာရဘာမိ-အားထုတ်တော့အံ့။

၂။ ခေါ်စင်စစ်၊ အဟံ-ငါသည်၊ ကမ္ပံ-အမှုကိစ္စကို၊ ကရောန္တော-ပြုသောကြောင့်၊ ဗုဒ္ဓါနံ-တို့၏၊ သာသနံ-အဆုံးအမ သာသနာတော်ကို၊ မနသိ ကာတုံ-နှလုံးသွင်းခြင်းငှာ၊ နာသက္ကိ-မတတ်နိုင်၊ ဟန္တ-ယခု၊ အဟံ-ငါသည်၊ ဝီရိယံ-လုလ္လဝီရိယကို၊ အာရဘာမိ-အားထုတ်တော့အံ့။

၃။ ခေါ်စင်စစ်၊ မေ မယာ-ငါသည်၊ မဂ္ဂေ-လမ်းခရီးကို၊ (ဝါ) လမ်းခရီးသို့၊ ဂစ္ဆဗ္ဗော-သွားအပ်သည်၊ ဘဝိဿတိ-ဖြစ်လတ်၊ ခေါ ပန-စင်စစ်၊ မေ မယာ-ငါသည်၊ မဂ္ဂံ-လမ်းခရီးကို၊ (ဝါ) သို့၊ ဂစ္ဆန္တေန-သွားသဖြင့်၊ (မဂ္ဂံ-ကို၊ (ဝါ) သို့၊ ဂစ္ဆန္တေန-သွားသော၊ မေ မယာ-ငါသည်)၊ ဗုဒ္ဓါနံ-တို့၏၊ သာသနံ-ကို၊ မနသိ ကာတုံ-နှလုံးသွင်းခြင်းငှာ၊ န သုကရံ-မလွယ်ကူ၊ ဟန္တ-ယခု၊ အဟံ-ငါသည်၊ ဝီရိယံ-လုလ္လဝီရိယကို၊ အာရဘာမိ-အားထုတ်တော့အံ့။

၄။ ခေါ်စင်စစ်၊ အဟံ-သည်၊ မဂ္ဂံ-လမ်းခရီးကို၊ အဂမာသိ-သွားခဲ့ပြီးပြီ၊ ခေါ ပန-စင်စစ်၊ အဟံ-ငါသည်၊ မဂ္ဂံ-ကို၊ ဂစ္ဆန္တော-သွားသည်ဖြစ်၍၊

(မဂ္ဂံကို၊ (ဝါ) သို့၊ ဂစ္ဆန္တောသွားသော၊ အဟံ့=ငါသည်၊) ဗုဒ္ဓါနံ=တို့၏၊ သာသနံ=ကို၊ မနသိ ကာတုံ=နှလုံးသွင်းခြင်းငှာ၊ နာသက္ကံ=မတတ်နိုင်၊ ဟန္တယခု၊ အဟံ့=ငါသည်၊ ဝီရိယံ=ကို၊ အာရဘာမိ=အားထုတ်တော့အံ့။

၅။ ခေါ=စင်စစ်၊ အဟံ့=ငါသည်၊ ဂါမံ ဝါ=ရွာသို့လည်းကောင်း၊ နိဂမံ ဝါ=နိဂုံးသို့လည်းကောင်း၊ ပိဏ္ဏာယ=ဆွမ်းအလို့ငှာ၊ စရန္တော=လှည့်လည်သည် ရှိသော်၊ (ဂါမံ ဝါ=ရွာသို့လည်းကောင်း၊ နိဂမံ ဝါ=နိဂုံးသို့လည်းကောင်း၊ ပိဏ္ဏာယ=ဆွမ်းအလို့ငှာ၊ စရန္တော=လှည့်လည်သော၊ အဟံ့=ငါသည်၊) လူခဿ ဝါ=ကြမ်းတမ်းသည်မူလည်းဖြစ်သော၊ ပဏီတဿ ဝါ=မွန်မြတ်သည်မူလည်းဖြစ်သော၊ ဘောဇနဿ=ကို၊ ယာဝဒတ္ထံ=အလိုရှိတိုင်း၊ ပါရိပူရိ=ပြည့်စုံလုံလောက်မှုတအောင်၊ နာလတ္ထံ=မရခဲ့၊ တဿ မေ=ထိုငါ၏၊ ကာယော=ခန္ဓာကိုယ်သည်၊ လဟုကော=ပေါ၏၊ ကမ္မညော=အမှုလုပ်ငန်းကိစ္စ၌ခန့်၏၊ ဟန္တယခု၊ အဟံ့=ငါသည်၊ ဝီရိယံ=ကို၊ အာရဘာမိ=အားထုတ်တော့အံ့။

၆။ ခေါ=စင်စစ်၊ အဟံ့=ငါသည်၊ ဂါမံ ဝါ=ရွာသို့လည်းကောင်း၊ နိဂမံ ဝါ=နိဂုံးသို့လည်းကောင်း၊ ပိဏ္ဏာယ=ဆွမ်းအလို့ငှာ၊ စရန္တော=လှည့်လည်သည် ရှိသော်၊ (ဂါမံ ဝါ=သို့လည်းကောင်း၊ နိဂမံ ဝါ=သို့လည်းကောင်း၊ ပိဏ္ဏာယ=ငှာ၊ စရန္တော=လှည့်လည်သော၊ အဟံ့=ငါသည်၊) လူခဿ ဝါ=ကြမ်းတမ်းသည် မူလည်းဖြစ်သော၊ ပဏီတဿ ဝါ=မွန်မြတ်သည်မူလည်းဖြစ်သော၊ ဘောဇနဿ=ဘောဇဉ်ကို၊ ယာဝဒတ္ထံ=အလိုရှိတိုင်း၊ ပါရိပူရိ=ပြည့်စုံလုံလောက်အောင်၊ အလတ္ထံ=ရခဲ့ပြီ၊ တဿ မေ=ထိုငါ၏၊ ကာယော=ခန္ဓာကိုယ်သည်၊ ဗလဝါ=ခွန်အားဗလရှိ၏၊ ကမ္မညော=အမှုကိစ္စ၌ခန့်၏၊ ဟန္တယခု၊ အဟံ့=ငါသည်၊ ဝီရိယံ=လုလ္လဝီရိယကို၊ အာရဘာမိ=အားထုတ်တော့အံ့။

၇။ ခေါ=စင်စစ်၊ မေ=ငါအား၊ အပ္ပမတ္တကော=အတိုင်းအရှည်မရှိသော၊ အယံ အာဗာဓော=အကြင်အနာရောဂါသည်၊ ဥပ္ပန္နော=ဖြစ်ပြီ၊ ခေါ ပန=စင်စစ်၊ ဧတံ ဌာနံ=ဤအနာရောဂါဖြစ်ခြင်းဟူသော အကြောင်းအရာသည်၊ ဝိဇ္ဇတိ=ထင်ရှားရှိ၏၊ မေ=ငါအား၊ အာဗာဓော=အနာရောဂါသည်၊ ယံ ပဝမေယျ=အကြင်တိုးပွားရာ၏၊ ဟန္တယခု၊ အဟံ့=ငါသည်၊ ဝီရိယံ=ကို၊ အာရဘာမိ=အားထုတ်တော့အံ့။

၈။ ခေါ=စင်စစ်၊ အဟံ့=ငါသည်၊ ဂိလာနာ=မကျန်းမမာ ဖျားနာသည်

မှ၊ ဝုဋ္ဌိတော=ထ၏၊ အစိရဝုဋ္ဌိတော=မကြာမြင့်မီက အနာရောဂါမှထပြီးသော၊
မေ=ငါ့အား၊ ဂေလညာ=၏၊ ခေါ ပန=စင်စစ်၊ ဧတံ ဌာနံ=ဤအကြောင်းအရာ
သည်၊ ဝိဇ္ဇတိ=ထင်ရှားရှိ၏၊ မေ=ငါ့အား၊ အာဗာဓော=အနာရောဂါသည်၊
ယံ ပစ္စဒါဝတ္တေယျ=အကြင်ပြည်တည်သည်ဖြစ်ရာ၏၊ ဟန္တ=ယခု၊ အဟံ=ငါ
သည်၊ အပ္ပတ္တဿ=မရောက်သေးသည်ကို၊ ပတ္တိယာ=ရောက်ခြင်းငှာ၊ အနဓိ-
ဂတဿ=မရသေးသည်ကို၊ အဓိဂမာယ=ရခြင်းငှာ၊ အသစ္စိကတဿ=မျက်
မှောက်မပြုအပ်သေးသည်ကို၊ သစ္စိကိရိယာ=မျက်မှောက်ပြုခြင်းငှာ၊ ဝိရိယံ=
လုလ္လဝိရိယကို၊ အာရံဘာမိ=အားထုတ်တော့အံ့”။

ဣတိ ဧဝံ-ဤသို့၊ ပဝတ္တအနုရူပပစ္စဝေက္ခဏာသဟိတာနိ=ဖြစ်ခြင်း
အားလျော်သော ဆင်ခြင်ခြင်းနှင့် တကွဖြစ်ကုန်သော၊ အဗျဿဟနာနိ ဝါ=
အလွန်အကဲ အားထုတ်ခြင်းတို့သည်လည်းကောင်း၊ တဗ္ဗူလကာနိ-ထိုအား
ထုတ်ခြင်းလျှင် အကြောင်းအရင်းရှိကုန်သော၊ ပစ္စဝေက္ခဏာနိ ဝါ=ဆင်ခြင်
ခြင်းတို့သည်လည်းကောင်း၊ ဝိရိယာရမ္ဘဝတ္ထုနိ နာမ-လုလ္လဝိရိယကို အားထုတ်
ခြင်းတို့မည်ကုန်၏။

တဒနုစ္စဝိကံ တဒနုလောမိကန္တိ ဧတ္ထ=တို့၌၊ တ-သဒ္ဓေါ=“တ”သဒ္ဓါ
သည်၊ ဝက္ခမာနာပေက္ခော စ=ဝက္ခမာနာပေက္ခ “တ”သဒ္ဓါသည်လည်းကောင်း၊
(ဝါ) ဆိုအပ်လတံသည်ကိုဲ့သော“တ”သဒ္ဓါသည်လည်းကောင်း၊ အတိတာ-
ပေက္ခော စ=အတိတာပေက္ခော“တ”သဒ္ဓါလည်းကောင်း၊ (ဝါ) အတိတ်ကာလ
ကိုဲ့သော“တ”သဒ္ဓါသည်လည်းကောင်း၊ (ဝါ) ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသည်ကိုဲ့သော
“တ”သဒ္ဓါသည်လည်းကောင်း၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏၊ ဣတိ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊
“ယံ ဣဒါနိ သိက္ခာပဒံ ပညံပေဿတိ”ဟိ အာဒိ=ကို၊ အာဟ=မိန့်ဆိုပြီ၊
ဟိ သစ္စံ=မှန်၏၊ သဗ္ဗနာမာနိ=သဗ္ဗနာမ်တို့သည်၊ ဝက္ခမာနာဝစနာနိပိ=ဆိုအပ်
လတံသည်ကိုဲ့သော သဒ္ဓါတို့သည်လည်းကောင်း၊ ပက္ခန္တိဝိသယာနိ=ခြံကို
စွဲယူသုံးသပ်သော သဒ္ဓါတို့သည်လည်းကောင်း၊ ဟောန္တိ=ဖြစ်ကုန်၏၊ သံဝ-
ရပ္ပဟာနပဋိသံယုတ္တန္တိ=ကား၊ ပဉ္စ သံဝရေဟိ စေဝ=ငါးပါးကုန်သောသံဝရ
တို့နှင့်လည်းကောင်း၊ ပဉ္စ ပဟာနာနေဟိ စ=ငါးပါးကုန်သော ပဟာနံတို့နှင့်
လည်းကောင်း၊ ပဋိသံယုတ္တာ=စပ်ယှဉ်ကုန်၏၊ ဟိ=ချဲ့၍ ဆိုဦးအံ့၊ သံဝရော=
သည်၊ သီလသံဝရော=“သီလသံဝရ”လည်းကောင်း၊ သတိသံဝရော=“သတိ-

သံဝရ"လည်းကောင်း၊ ဉာဏသံဝရော-"ဉာဏသံဝရ"လည်းကောင်း၊ ခန္တိ-
သံဝရော-"ခန္တိသံဝရ"လည်းကောင်း၊ ဝီရိယသံဝရော-"ဝီရိယသံဝရ"လည်း
ကောင်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ပဉ္စဝိမော-ငါးပါးအပြားရှိ၏၊ ပဟာနဗ္ဗိ-ပဟာနသည်
လည်း၊ တဒဂ်ပ္ပဟာနံ-"တဒဂ်ပဟာန"လည်းကောင်း၊ ဝိက္ခမ္ဘနပ္ပဟာနံ-"ဝိက္ခ-
မ္ဘန ပဟာန"လည်းကောင်း၊ သမုဇ္ဈေဒပ္ပဟာနံ-"သမုဇ္ဈေဒပဟာန"လည်းကောင်း၊
ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိပ္ပဟာနံ-"ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိ ပဟာန"လည်းကောင်း၊ နိဿရဏပ္ပဟာနံ-
"နိဿရဏပ္ပဟာန"လည်းကောင်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ပဉ္စဝိမံ-ငါးပါးအပြားရှိ၏။

တတ္ထ-ထိုသံဝရငါးပါး+ပဟာနငါးပါးတို့တွင်၊ "ဣမိနာ ပါတိမောက္ခ-
သံဝရေန-ဤပါတိမောက္ခသံဝရသီလနှင့်၊ ဥပေတော-ပြည့်စုံသည်၊ သမုပေ-
တော-ကောင်းစွာပြည့်စုံသည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏"၊ ဣတိ ဧဝံ-ဤသို့၊ အာဂ-
တော-လာသော၊ ပါတိမောက္ခသံဝရော-ပါတိမောက္ခသံဝရသီလသည်၊ သီ-
လသံဝရော-"သီလသံဝရ"မည်၏၊ သော စ-ထိုသီလ သံဝရသည်လည်း၊
အတ္ထတော-အနက်အဓိပ္ပါယ်အားဖြင့်၊ (ဝါ) တရားကိုယ်အားဖြင့်၊ ကာယိက-
ဝါစာသိကော-ကိုယ်+နှုတ်တို့ကို စောင့်စည်းခြင်းကို၊ အဝီတိက္ကမော-မလွန်-
ကျူးခြင်းတည်း၊ "စက္ခုန္တိယံ-စက္ခုန္တေကို၊ ရက္ခတိ-စောင့်ရှောက်၏၊ စက္ခုန္တိယေ-
စက္ခုန္တေ၌၊ သံဝရံ-စောင့်စည်းခြင်း၌၊ အာပဇ္ဇတိ-ရောက်၏"၊ ဣတိ ဧဝံ-ဤသို့၊
အာဂတာ-လာသော၊ ဣန္ဒြိယာရက္ခာ-ဣန္ဒြေတို့ကို စောင့်စည်းသည်၊ သတိ-
သံဝရော-"သတိသံဝရ"မည်၏၊ သာ စ-ထိုသတိသံဝရသည်လည်း၊ အတ္ထ-
တော-အနက်အဓိပ္ပါယ်အားဖြင့်၊ (ဝါ) တရားကိုယ်အားဖြင့်၊ တထာပဝတ္ထာ-
ထိုသို့သော အခြင်းအရာအားဖြင့်ဖြစ်သော၊ သတိ ဧဝံ-သတိသည်ပင်လျှင်
တည်း၊ "သောတူနံ-နားတို့၏၊ (ဝါ) နားတို့ကို၊ သံဝရံ-ပိတ်ဆို့ခြင်းကို၊ ဗြူမိ-
ဟောတော်မူ၏၊ ဧတေ သောတေ-ထိုနားတို့ကို၊ ပညာယ-ပညာဖြင့်၊ ပိဓိ-
ယရေ-ပိတ်ဆို့ရာ၏"၊ ဣတိ ဧဝံ-ဤသို့၊ အာဂတော-လာသောသံဝရသည်၊
ဉာဏသံဝရော-"ဉာဏသံဝရ"မည်၏၊ ဟိ သစ္စံ-မှန်၏၊ ဧတ္ထ-ဤဉာဏ သံ-
ဝရ၌၊ "သောတာနံ သံဝရံ ဗြူမိ"တိ-ဟူ၍၊ ဝတ္တာ-ဆိုပြီး၍၊ ပညာယေတေ
ပိဓိယရေ"တိ-ဟူ၍၊ ဝစနတော-ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်၊ သောတသင်္ခါ-
တာနံ-"သောတ"ဟု ဆိုအပ်ကုန်သော၊ တဏှာဒိဋ္ဌိဒုစ္စရိတအဝိဇ္ဇာဒိ ကိလေ-
သာနံ-တဏှာ၊ ဒိဋ္ဌိ၊ ဒုစ္စရိတ၊ အဝိဇ္ဇာအစရှိသောကိလေသာတို့ကို၊ သမုဇ္ဈေဒက-

ဉာဏ်-ဖြတ်တတ်သော ဉာဏ်ကို၊ ပိဒဟနဋ္ဌေန-ပိတ်ဆို့တတ်သော အနက်
 ကြောင့်၊ သံဝရောတိ-“သံဝရ”ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏၊ “သီတဿ-အအေးကို
 လည်းကောင်း၊ ဥက္ကဿ-အပူကိုလည်းကောင်း၊ ခမော-သည်းခံခြင်းသည်၊
 ဟောတိ-ဖြစ်၏”၊ ဣတိ ဧဝံ-ဤသို့၊ အာဂတော-လာသော၊ အဓိဝါသနာ-
 သည်းခံခြင်းသည်၊ ခန္တိသံဝရော-“ခန္တိသံဝရ”မည်၏၊ သာ စ-ထိုခန္တိသံဝရ
 သည်လည်း၊ အတ္ထတော-အနက်အဓိပ္ပါယ်အားဖြင့်၊ တထာပဝတ္တာ-ထိုသို့
 သော အခြင်းအရာအားဖြင့်ဖြစ်သော၊ ခန္တိ-သည်းခံခြင်းတည်း၊ ဝါ-တနည်း
 သော်ကား၊ အဒေါသော-အဒေါသတည်း၊ ဧကေ-အချို့သော ဆရာတို့သည်၊
 ပညာ-ပညာကို၊ ခန္တိသံဝရောတိ-“ခန္တိသံဝရ”ဟူ၍၊ ဝဒန္တိ-ဆိုကြကုန်၏၊ တံ-
 ထိုပညာကို၊ ခန္တိသံဝရောတိ-ဟူ၍၊ န ဂဟေတဌ-မယူအပ်၊ “ဥပ္ပန္နံ-ဖြစ်သော၊
 ကာမဝိတက္ကံ-ကာမဝိတက်ကို၊ နာဓိဝါသေတိ-သည်းမခံ”၊ ဣတိ ဧဝံ-ဤသို့၊
 အာဂတံ-လာသော၊ ကာမဝိတက္ကာဒိနံ-ကာမဝိတက်စသည်တို့ကို၊ ဝိနောဒန
 ဝသေန-ပယ်ဖျောက်သောအားဖြင့်၊ ပဝတ္တံ-ဖြစ်သော၊ ဝိရိယမေဝ-ဝိရိယသည်
 သာလျှင်၊ ဝိရိယသံဝရော-“ဝိရိယသံဝရ”မည်၏၊ စ-ဆက်၍ ဆိုဦးအံ့၊ သဗ္ဗော-
 အလုံးစုံသော၊ အယံ သံဝရော-ဤသံဝရသည်၊ ယထာသကံ-မိမိဥစ္စာအား
 လျော်စွာ၊ သံဝရိတဗ္ဗာနံ-စောင့်ရှောက်အပ်ကုန်သော၊ ဒုသီလျသင်္ခါတာနံ-
 “ဒုသီလျ”ဟု ဆိုအပ်ကုန်သော၊ ကာယဝစီဒုစရိတာနံ ဝါ-ကာယဒုစရိုက်+
 ဝစီဒုစရိုက်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ မုဋ္ဌဿစွသင်္ခါတဿ-သစ္စာလေးပါးမှ လွတ်
 ခြင်းဟုဆိုအပ်သော၊ ပမာဒဿ ဝါ-မေလျော့ခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ အဘိဇ္ဈာ-
 ဒိနံ ဝါ-အဘိဇ္ဈာစသည်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ အက္ခန္တိ အညာဏကောသလာ-
 နဉ္စ-သည်းမခံခြင်း+မသိခြင်း+ပျင်းရိခြင်းတို့ကိုလည်းကောင်း၊ သံဝရဏတော
 ပိဒဟနတော ဆာဒနတော-ပိတ်ဆို့တတ်သောကြောင့်၊ “သံဝရော”တိ-“သံ-
 ဝရ”ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏၊ သံဝရတိ-စောင့်ရှောက်တတ်၏၊ ဣတိ တဿ-
 ထို့ကြောင့်၊ သံဝရော-“သံဝရ”မည်၏၊ ပိဒဟတိ-ပိတ်ဆို့တတ်၏၊ နိဝါရေတိ-
 တားမြစ်တတ်၏၊ ပဝတ္တိတုံ-ဖြစ်ခြင်းငှာ၊ (ဝါ) ဖြစ်ခွင့်ကို၊ န ဒေတိ-မပေး၊
 ဣတိ အယံ-ဤသည်ကား၊ အတ္ထော-အနက်တည်း၊ ဟိ သစ္စံ-မှန်၏၊ ဣဓ-
 ဤ“သံဝရော”ဟူသော ပါဠိရပ်၌၊ ပစ္စယသမဝါယေ-အကြောင်းတရားတို့၏
 ညီညွတ်ခြင်းသည်၊ သတိ-ရှိလတ်သော်၊ ဥပ္ပလုနာရဟာနံ-ဖြစ်ခြင်းငှာထိုက်ကုန်

သော၊ ကာယဒုစ္စရိတာဒိနံ-ကာယဒုစ္စရိက် အစရှိကုန်သော တရားတို့ကို၊ တထာ တထာ တေန တေန အာကာရေန-ထိုထိုသို့သောအခြင်းအရာအား ဖြင့်၊ အနုပ္ပါဒနမေဝ-မဖြစ်စေခြင်းသည်သာလျှင်၊ သံဝရဏံ နာမ- “သံဝရဏ” မည်၏၊ (ဝါ) စောင့်ရှောက်ခြင်းမည်၏၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ တာဝ-ပဟာန်ငါးပါးတို့ မှ ရှေးဦးစွာ၊ (ဝါ) ပဟာန်ငါးပါးတို့၏ ရှေးဦးစွာ၊ ပဉ္စဝိမော-ငါးပါးအပြားရှိ သော၊ သံဝရော-သံဝရကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-သိအပ်၏။

တေန တေန ဂုဏင်္ဂေန-ထိုထိုသို့သော ဂုဏ်ကျေးဇူးရှိသောအင်္ဂါ ဖြင့်၊ တဿ တဿ အဂုဏ်ဿ-ထိုထိုသို့သော ဂုဏ်ကျေးဇူးမရှိသောအင်္ဂါ ကို၊ ပဟာနံ-ပယ်ခြင်းသည်၊ တဒင်္ဂပ္ပဟာနံ-“တဒင်္ဂပဟာနံ”မည်၏၊ ဟိ သစ္စ- မှန်၏၊ နာမရူပပရိစ္ဆေဒါဒိသု-နာမရူပ ပရိစ္ဆေဒဉာဏ် အစရှိကုန်သော၊ ဝိပ- သဿနာဉာဏေသု-ဝိပဿနာဉာဏ်တို့တွင်၊ ပဋိပက္ခဘာဝတော-ဆန့်ကျင်ဘက် ၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဒီပါလောကေနဝ-ဆီမီးရောင်ဖြင့်သာလျှင်၊ တမဿ- အမိုက်မှောင်ကို၊ နာမရူပ ဝဝတ္ထာနေန-နာမ်+ရုပ်ကို ပိုင်းခြားသတ်မှတ်ခြင်း ခြင်းဖြင့်၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိယာ-သက္ကာယဒိဋ္ဌိဖြင့်၊ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟေန-နာမ်+ရုပ်တို့ ၏ အကြောင်းကို သိမ်းဆည်းခြင်းဖြင့်၊ အဟေတုဝိသမဟေတုဒိဋ္ဌိနံ-အဟေ- တုကဒိဋ္ဌိ+ဝိသမဟေတုဒိဋ္ဌိတို့၏လည်းကောင်း၊ တဿေဝ-ထို “နာမရူပ ပရိ- ဂ္ဂေဒဉာဏ်”၏သာလျှင်၊ အပရဘာဂေ-နောက်အဘို့၌၊ ဥပ္ပနွေန-ဖြစ်သော၊ ကင်္ခါဝိတရဏေန-ကင်္ခါဝိတရဏဉာဏ်ဖြင့်၊ ကထံကထိဘာဝဿ-သို့လော- သို့လော တွေးတောယုံမှားမှုဖြစ်ခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ကလာပသမ္ပသနေန- ကလာပ်သုံးသပ်ခြင်းဖြင့်၊ “အဟံ-ငါတည်း၊ မမ-ငါ၏ဥစ္စာတည်း”၊ ဣတိ-ဤ သို့၊ ဂါဟဿ-ယူခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ မဂ္ဂဝဝတ္ထာနေန-မဂ်ကိုပိုင်းခြားသတ် မှတ်ခြင်းဖြင့်၊ အမဂ္ဂေ-အရိယာမဂ် မဟုတ်သည်၌၊ မဂ္ဂသညာယ-အရိယာမဂ် ဟူသော အမှတ်သညာဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဥဒယဒဿနေန-ရုပ်+နာမ် ဓမ္မ သင်္ခါရတရားတို့၏ဖြစ်ခြင်းကို ရှုမြင်သဖြင့်၊ (ဝါ) ရှုမြင်ခြင်းကြောင့်၊ ဥစ္ဆေဒ- ဒိဋ္ဌိယာ-ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ၏လည်းကောင်း၊ ဝယဒဿေန-ရုပ်+နာမ်ဓမ္မ သင်္ခါရ တရားတို့၏ ပျက်ခြင်းကိုရှုမြင်သဖြင့်၊ (ဝါ) ရှုမြင်ခြင်းကြောင့်၊ သဿတဒိဋ္ဌိ- ယာ- သဿတဒိဋ္ဌိ၏လည်းကောင်း၊ ဘယဒဿနေန-“ဘေး”ဟုရှုမြင်သဖြင့်၊ (ဝါ) ကြောင့်၊ သဘာယေ-ဘေးနှင့်တကွဖြစ်သည်၌၊ အဘယသညာယ-“ဘေး

မရှိ”ဟူသော အမှတ်သညာဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဣတိ အာဒိနာ=ဤသို့အစရှိသော၊ နယေန=နည်းဖြင့်၊ တေန တေန ဝိပဿနာဉာဏေန=ထိုထိုသို့သော ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့်၊ တဿ တဿ အဂုဏ်ဿ=ထိုထိုဂုဏ်ကျေးဇူးမရှိသော အင်္ဂါကို၊ ပဟာနံ=ပယ်ခြင်းကို၊ တဒင်္ဂပွဟာနန္တိ=“တဒင်္ဂပွဟာန်”ဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ=သိအပ်၏၊ ပန=ဆက်၍ ဆိုဦးအံ့၊ ဥပစာရပွနာဘေဒေန=ဥပစာရ+အပွနာ အပြားအားဖြင့်ဖြစ်သော၊ သမာဓိနာ=သမာဓိဖြင့်၊ ပဝတ္တိနိဝါရဏတော=ဖြစ်ခြင်းကို တားမြစ်တတ်သောကြောင့်၊ ဥဒကပိဋေ=ရေအပြင်၌၊ သေဝါလဿ=မှော်ကို၊ ယဋ္ဌပွဟာရေနေဝ=အိုးခြင်းထိခတ်သကဲ့သို့သာလျှင်၊ တေသံ တေသံ နိဝရဏာဒိဓမ္မာနံ=ထိုထိုနိဝရဏ အစရှိကုန်သော တရားတို့ကို၊ ယံ ပဟာနံ=အကြင်ပယ်ခြင်းသည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏၊ ဧတံ ပဟာနံ=ထိုနိဝရဏတရားတို့ကို ပယ်ခြင်းသည်၊ ဝိက္ခမ္ဘနပွဟာနံ နာမ=“ဝိက္ခမ္ဘနပွဟာန်”မည်၏၊ ဝိက္ခမ္ဘနမေဝ=ထွက်မြောက်ခြင်းသည်သာလျှင်၊ ပဟာနံ=ပဟာန်မည်၏၊ ဝိက္ခမ္ဘနပွဟာနံ=ထွက်မြောက်ခြင်းသည်သာလျှင်ဖြစ်သော ပဟာန်တည်း၊ စတုန္တံ=လေးပါးကုန်သော၊ အရိယမဂ္ဂါနံ=အရိယာမဂ်တို့၏၊ (ဝါ) တို့ကို၊ ဘာဝိတတ္တာပွားများအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ တံ တံ မဂ္ဂဝတော=ထိုထိုအရိယာမဂ်၏ အစွမ်းအားဖြင့်၊ အတ္တနော=မိမိ၏၊ သန္တာနေ=သန္တာန်၌၊ “ဒိဋ္ဌိဂတာနံ ပဟာနာယာ”တိ အာဒိနာ=အစရှိသော၊ နယေန=နည်းဖြင့်၊ ဝုတ္တဿ=ဟောတော်မူအပ်သော၊ သမုဒယပက္ခိယဿ=သမုဒယသစ္စာ အဘို့ရှိသော၊ ကိလေသဂဏဿ=ကိလေသာအပေါင်းကို၊ အစွန္တံ=စင်စစ်၊ အပ္ပဝတ္တိဘာဝေန=မဖြစ်ခြင်း၏အဖြစ်ဖြင့်၊ ယံ ပဟာနံ=အကြင်ပယ်ခြင်းသည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏၊ ဣဒံ ပဟာနံ=ဤသမုဒယသစ္စာအဘို့ရှိသော ကိလေသာအပေါင်းကိုပယ်ခြင်းသည်၊ သမုစ္ဆေဒပွဟာနံ နာမ=“သမုစ္ဆေဒပွဟာန်”မည်၏၊ ပန=အဘို့တပါးကား၊ ဖလက္ခဏေ=ဖိုလ်ခဏ၌၊ ဝူပသန္တဿ=ငြိမ်းအေးစေအပ်သော၊ ကိလေသာနံ=ကိလေသာတို့၏၊ (ဝါ) တို့ကို၊ ယံ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓတ္တံ=အကြင်ငြိမ်းအေးစေအပ်သည်၏အဖြစ်သည်၊ အတ္ထိ=ရှိ၏၊ ဧတံ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓန္တံ=ထိုကိလေသာတို့ကို ငြိမ်းအေးစေခြင်းသည်၊ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိပွဟာနံ နာမ=“ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိပွဟာန်” မည်၏၊ သဗ္ဗသင်္ခတနိဿဋ္ဌတ္တာ=အလုံးစုံသောသင်္ခတတို့မှထွက်မြောက်သောကြောင့်၊ နိဗ္ဗာနံ=နိဗ္ဗာန်သည်၊ ယံ ပဟိနသဗ္ဗသင်္ခတံ=အကြင်အလုံးစုံသော သင်္ခတ

တရားတို့ကို ပယ်သတ်ခြင်းသည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏။ ဧတံ-ဤအလုံးစုံသော သင်္ခတတရားတို့ကို ပယ်သတ်အပ်သော နိဗ္ဗာန်သည်၊ နိဿရဏပ္ပဟာန် နာမ-“နိဿရဏပ္ပဟာန်” မည်၏။ ဧတံ သဗ္ဗံ-ထိုအလုံးစုံသော အကုသိုလ် တရားကို၊ (ဝါ) ထိုအလုံးစုံသော သင်္ခတတရားကို၊ စာဂဋ္ဌေန-ပယ်စွန့်တတ် သောအနက်ကြောင့်၊ ပဟာနန္တိ-“ပဟာန်”ဟူ၍၊ ဝုတ္တတိ-ဆိုအပ်၏။ ဧဝံ-ဤသို့၊ ဣမေဟိ ယထာဝုတ္တ သံဝရေဟိ စေဝ-အကြင်အကြင်ဟောတော်မူအပ်သော သံဝရတို့နှင့်လည်းကောင်း၊ ပဟာနေဟိ စ-ပဟာန်တို့နှင့်လည်းကောင်း၊ ပဋိ- သံယုတ္တာ-စပ်ယှဉ်သော၊ ဓမ္မဒေသနာ-တရားဒေသနာတော်သည်၊ သံဝရပ္ပ- ဟာနပ္ပဋိသံယုတ္တာ-“သံဝရပ္ပဟာနပ္ပဋိသံယုတ္တာ”မည်၏။ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝေဒိ- တဗ္ဗာ-သိအပ်ကုန်၏။

အသုတ္တန္တဝိနိဗ္ဗန္တိ-ကား၊ သုတ္တန္တေသု-သုတ္တန်ပိဋကတ် ပါဠိတော် တို့၌၊ အနိဗ္ဗန္တိ-မဖွဲ့စပ်အပ်သောပါဠိသည်၊ ပါဠိအနာရဋ္ဌာ-သုတ္တန် ပိဋကတ် ပါဠိတော်သို့ မတင်အပ်သော၊ (ဝါ) သုတ္တန်ပိဋကတ် ပါဠိတော်သို့ မတက် ရောက်သော၊ ဣတိ အယံ-ဤသည်ကား၊ အတ္ထော-အနက်တည်း၊ ဟိ သစ္စံ- မှန်၏။ ပကိဏ္ဏကဓမ္မဒေသနာ-ရောပြုမ်းသော တရားဒေသနာတော်သည်၊ သင်္ဂဟံ-သင်္ဂါယနာသို့၊ န အာရောပေတိ-မတက်ရောက်၊ (ဝါ) မတင်၊ ဝုတ္တ- မေဝတ္ထံ-ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို၊ ပကာသေန္တော-ထင်ရှားပြ လိုသည်ဖြစ်၍၊ “ပါဠိဝိနိဗ္ဗန္တိ”န္တိ-ဟူ၍၊ အာဟ-၏။ အထ ဝါ-တနည်း သော်ကား၊ အသုတ္တန္တဝိနိဗ္ဗန္တိ-ကား၊ သုတ္တာဘိဓမ္မပါဠိ-သုတ္တန်ပိဋကတ် ပါဠိတော်+အဘိဓမ္မာ ပိဋကတ်ပါဠိတော်သို့၊ အနာရဋ္ဌဘာဝံ-မတက်ရောက် သောအဖြစ်ကို၊ သန္တာယ-ရည်ရွယ်၍၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏။ ပါဠိဝိနိဗ္ဗန္တိ-ကား၊ ဝိနယပါဠိ-ဝိနည်းပိဋကတ်ပါဠိတော်သို့၊ အနာရဋ္ဌဘာဝံ-မတက်ရောက်သော အဖြစ်ကို၊ သန္တာယ-ရည်ရွယ်၍၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏။ ဩက္ကန္တိကဓမ္မဒေသနာ နာမ-ကား၊ ဉာဏေန-ဉာဏ်ဖြင့်၊ အနုပဝိသိတွာ-အစဉ်သက်ဝင်၍၊ အန္တရာ- အကြားအကြား၌၊ ကထိယမာနာ-ဟောတော်မူအပ်သော၊ ဓမ္မဒေသနာ- တရားဒေသနာတော်ပင်တည်း၊ ပဋိက္ခိပနာဓိပ္ပါယာ-ပယ်မြစ်ခြင်းငှာ အလိုရှိ ကုန်သောသူတို့သည်၊ ဘဒ္ဒလိတ္ထေရသဒိသာ-“ဘဒ္ဒလိမထေရ်”နှင့်တူကုန်၏။ သပ္ပရေတဗ္ဗတော-ကောင်းစွာ ရှေးရှုရောက်အပ်သောကြောင့်၊ ပေစ္စဂန္တဗ္ဗ-

တော•တဖန်ရောက်အပ်သောကြောင့်၊ သမ္ပရာယော=“သမ္ပရာယ” မည်၏။ ပရလောကော•တမလွန်လောကကို၊ လတ္တတိ•ရအပ်၏။ တတ္ထ တသ္မိံ သမ္ပရာယေ=ထိုတမလွန်ဘဝ၌၊ ဘဝံ=ဖြစ်သည်တည်း၊ သမ္ပရာယိကံ=တမလွန်ဘဝ၌ ဖြစ်သည်၊ ဝဋ္ဋဘယေန တဇ္ဇေန္တောတိ•ကား၊ “ဧဝံ•ဤသို့၊ ဒုဿိလာ•ဒုဿိလ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ နိရယာဒိသု•ငရဲအစရှိသည်တို့၌၊ ဒုက္ခံ•ဆင်းရဲခြင်းသို့၊ ပါပုဏန္တိ•ရောက်ကုန်၏”၊ ဣတိ•ဤသို့၊ တဇ္ဇေန္တော•ခြိမ်းခြောက်လျက်၊ ဒီဃနိကာယပ္ပမာဏမ္ပိ မဇ္ဈိမနိကာယပ္ပမာဏမ္ပိ ဓမ္မဒေသနံ ကရောတီတိ•ကား၊ “တေန ခဏေန•ထိုခဏဖြင့်၊ တေန မုဟုတ္တေန•ထိုမုဟုတ်ဖြင့်၊ ကထံ•အဘယ်သို့လျှင်၊ ဘဂဝါ•မြတ်စွာဘုရားသည်၊ တာဝ မဟန္တံ•ထိုမျှလောက် များပြားလှစွာသော၊ ဓမ္မဒေသနံ•တရားဒေသနာတော်ကို၊ ကရောတိ•ပြုသနည်း”၊ ဣတိ•ဤသို့၊ န ဝတ္ထဌံ=မဆိုအပ်၊ ဟိ ယုတ္တံ=သင့်စွ၊ ယာဝတာ=အကြာမျှလောက် အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော၊ လောကီယမဟာဇနာ=လောကီလူသားတို့သည်၊ ဧကံ•တစ်ခုသော၊ ပဒံ=ပုဒ်ကို၊ (ဧကံ ပဒံ=တစ်ပုဒ်ကို)၊ ကထေန္တိ•ရွတ်ဆိုကြကုန်၏၊ တာဝ•ထိုမျှလောက်၊ အာနန္ဒတ္ထေရော•ရှင်အာနန္ဒာ မထေရ်သည်၊ အဋ္ဌ•ရှစ်ခုကုန်သော၊ ပဒါနိ•ပုဒ်တို့ကို၊ (အဋ္ဌ ပဒါနိ•ရှစ်ပုဒ်တို့ကို)၊ ကထေတိ•ရွတ်ဆို၏၊ အာနန္ဒတ္ထေရဿ ပန•ရှင်အာနန္ဒာမထေရ်သည်ကား၊ ဧကံ•တစ်ခုသော၊ ပဒံ•ပုဒ်ကို၊ (ဧကံ ပဒံ=တစ်ပုဒ်ကို)၊ ကထေန္တေယေဝ•ရွတ်ဆိုသည်ရှိသော်သာလျှင်၊ ဘဂဝါ•မြတ်စွာဘုရားသည်၊ သောဠသပဒါနိ•တစ်ဆယ်ခြောက်ပုဒ်တို့ကို၊ ကထေတိ•ရွတ်ဆိုတော်မူ၏၊ ဣမိနာ နယေန•ဤနည်းဖြင့်၊ လောကီယဇနဿ=လောကီလူသားသည်၊ ဧကပဒုစွာရက္ခဏေ•တစ်ပုဒ်ကို ရွတ်ဆိုရာခံဏ၌၊ ဘဂဝါ•မြတ်စွာဘုရားသည်၊ အဋ္ဌဝိသသတံ•နှစ်ရာရှစ်ဆယ်သော၊ ပဒါနိ•ပုဒ်တို့ကို၊ ကထေတိ•ဟောတော်မူ၏၊ ကသ္မာ•အဘယ်ကြောင့်နည်း၊ ? ဟိ ယသ္မာ=အကြင်ကြောင့်၊ ဘဂဝတော၏၊ ဇိဝှာ•လျှာတော်သည်၊ မုဒု•နှူးညှင်း၏၊ ဒန္တာဝရဏံ•သွားဖုံးတော်သည်၊ သုဖုသိတံ•ကောင်းစွာစေ၏၊ ဝစနံ•စကားတော်သည်၊ အဂဠိတံ=မလျှောကျ၊ ဘဝဂ်ပရိဝါသော•ဘဝင်အပြန်သည်၊ လဟုကော=လျှင်မြန်၏၊ တသ္မာ•ထို့ကြောင့်၊ သစေ•အကယ်၍၊ ဧကော•တစ်ပါးသော၊ ဘိက္ခု=သည်၊ ကာယာနုပဿနံ•ကာယာနုပဿနာ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို၊ ပုစ္ဆတိ•မေးလျှောက်၏၊ အညော•

တပါးတခြားသော၊ ဘိက္ခု=သည်၊ ဝေဒနာနုပဿနံ=ဝေဒနာနုပဿနာ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို၊ ပုစ္ဆတိ=မေးလျှောက်၏၊ အညော=သော၊ ဘိက္ခု=သည်၊ စိတ္တာနုပဿနံ=စိတ္တာနုပဿနာကမ္မဋ္ဌာန်းကို၊ ပုစ္ဆတိ=၏၊ အညော=သော၊ ဘိက္ခု=သည်၊ ဓမ္မာနုပဿနံ=ဓမ္မာနုပဿနာ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို၊ ပုစ္ဆတိ=၏၊ “ဣမိနာ=ဤရဟန်းသည်၊ ပုဋ္ဌေ=မေးလျှောက်အပ်သည်ရှိသော်၊ အဟံ=ငါသည်၊ ပုစ္ဆိဿာမိ=မေးလျှောက်အံ့”၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဧကော=တစ်ပါးသော၊ ဘိက္ခု=သည်၊ ဧကံ=တစ်ပါးသော၊ ဘိက္ခု=ရဟန်းကို၊ န ဩလောကေတိ=မကြည့်ရှု၊ ဧဝံ သန္တေပိ=ဤသို့ပင် မကြည့်ရှုပါသော်လည်း၊ တေသံ ဘိက္ခုနံ=တို့တွင်၊ “အယံ ဘိက္ခု=ဤရဟန်းသည်၊ ပဌမံ=ရှေးဦးစွာ၊ ပုစ္ဆိ=မေးလျှောက်ပြီ၊ အယံ ဘိက္ခု=သည်၊ ဒုတိယံ=နှစ်ကြိမ်မြောက်၊ ပုစ္ဆိ=မေးလျှောက်ပြီ”၊ ဣတိ အာဒိနာ=ဤသို့အစရှိသည်ဖြင့်၊ ပုစ္ဆနဝါရော=မေးလျှောက်သော အလှည့်အကြိမ်သည်၊ တာဒိသဿ=ထိုသို့သဘောရှိသော၊ ပညာဝတော=ပညာရှိသောသူအား၊ သုခုဿ=သိမ်မွေ့နူးညံ့သော၊ အန္တရဿ=အခွင့်အခါအကြားကို၊ လဗ္ဘနတော=ရအပ်သောကြောင့်၊ ပညာယတိ=ထင်ရှား၏၊ ဗုဒ္ဓါနံ ပန=မြတ်စွာဘုရားရှင်တို့အားကား၊ ဒေသနာဝါရော=ဓမ္မဒေသနာတော်၏ အလှည့်အကြိမ်သည်၊ အညေသံ=တပါးတခြားသောသူတို့အား၊ (ဝါ) တို့ကို၊ န ပညာယတေဝ=မထင်ရှားသည်သာလျှင်တည်း၊ ကသ္မာ=အဘယ်ကြောင့်၊ န ပညာယတိ=မထင်ရှားသနည်း၊ ? အတ္တရာသယံတာမတ္ထေ=လက်ဖြစ်တတွတ် မျှလောက်သော၊ ခဏေ=ခဏ၌၊ အနေကကောဋိသဟဿစိတ္တပ္ပဝတ္တိသမ္ဘဝတော=ကုဋေတစ်ထောင် မကသော စိတ်ဖြစ်ခြင်း၏ ဖြစ်သင့်သောကြောင့်၊ ဗုဒ္ဓါနံ=တို့၏၊ ဒေသနာဝါရော=သည်၊ အညေသံ=တို့အား၊ န ပညာယတေဝ=မထင်ရှားသည်သာလျှင်တည်း၊ ဒဠ-ဓမ္မေန=မြဲမြန်သောသဘောရှိသော၊ ဓနုဂ္ဂဟေန=လေးသွားသည်၊ ခိတ္တသရဿ=ပြစ်လွတ်အပ်သောများကို၊ ဝိဒတ္ထိစတုရင်္ဂလံ=တစ်ထွာလက်လေးသစ်သော၊ တာလစ္ဆာယံ=အပေါက်တွင်းကို၊ အတိဏ္ဏမနတော=ကျော်လွန်သောကြောင့်၊ ပုရေတရံယေဝ=ရှေးဦးစွာသာလျှင်၊ ဘဂဝါ=သည်၊ စုဒ္ဒသဝိဓေန=တစ်ဆယ့်လေးပါးသောအပြားဖြင့်၊ ကာယာနုပဿနံ=ကာယာနုပဿနာ ကမ္မဋ္ဌာန်းကိုလည်းကောင်း၊ နဝဝိဓေန=ကိုးပါးသောအပြားဖြင့်၊ ဝေဒနာနုပဿနံ=ဝေဒနာနုပဿနာ ကမ္မဋ္ဌာန်းကိုလည်းကောင်း၊ သောဠသဝိဓေန=တစ်ဆယ့်ခြောက်ပါး

သောအပြားဖြင့်၊ စိတ္တာနုပဿနံ-စိတ္တာနုပဿနာကမ္မဋ္ဌာန်းကိုလည်းကောင်း၊
 ပဉ္စဝိဓေ-န-ငါးပါးသောအပြားဖြင့်၊ ဓမ္မာနုပဿနံ-ဓမ္မာနုပဿနာ ကမ္မဋ္ဌာန်း
 ကိုလည်းကောင်း၊ ကထေတိ-ဟောတော်မူ၏။ စတ္တာရော-လေးပါးကုန်သော၊
 ဧတေ ဓမ္မာ-ထိုတရားတို့သည်၊ တိဋ္ဌန္တု ဝါ-တည်ပါစေကုန်ဦး၊ ဟိ ယုတ္တံ-သင့်
 စွ၊ အညေ-တပါးတခြားကုန်သောသူတို့သည်၊ စတ္တာရော-လေးပါးကုန်သော၊
 သမ္ပပ္ပဓာနေသု-သမ္ပပ္ပဓာန်တို့၌လည်းကောင်း၊ အညေ-တပါးတခြားကုန်သော
 ဣဒ္ဓိပါဒေသု-ဣဒ္ဓိပါဒ်တို့၌လည်းကောင်း၊ အညေ-တို့သည်၊ ပဉ္စိန္ဒြိယေသု စ-
 က္ကန္တေငါးပါးတို့၌လည်းကောင်း၊ အညေ-တို့သည်၊ ပဉ္စဝလေသု-ဗိုလ်ငါးပါး
 တို့၌လည်းကောင်း၊ အညေ-တို့သည်၊ သတ္တဗောဇ္ဈင်္ဂေသု-ဗောဇ္ဈင်္ဂခုနစ်ပါး
 တို့၌လည်းကောင်း၊ အညေ-တို့သည်၊ အဋ္ဌမဂ္ဂင်္ဂေသု-မဂ္ဂင်္ဂရှစ်ပါးတို့၌လည်း
 ကောင်း၊ ပဉ္စေ-အမေးပုစ္ဆာပြဿနာတို့ကို၊ ပုစ္ဆေယျ-မေးကုန်ငြားအံ့၊ တမ္ဗိ-
 ထိုအမေးပုစ္ဆာပြဿနာတို့ကိုလည်း၊ ဘဂဝါ-သည်၊ ကထေယျ-ဖြေဆိုတော်
 မူရာ၏။ အဋ္ဌ-ရှစ်ပါးကုန်သော၊ ဧတေ ပဉ္စေ-ထိုအမေးပုစ္ဆာ ပြဿနာတို့ကို၊
 တိဋ္ဌန္တု-တည်ပါစေကုန်ဦး၊ သစေ-အကယ်၍၊ အညေ-တပါးတခြားကုန်သော၊
 သတ္တတ္ထိသ ဇနာ-သုံးဆယ်ခုနစ်ရောက်သော လူတို့သည်၊ ဗောဓိပက္ခိယေသု-
 ဗောဓိပက္ခိယတရားတို့၌၊ ပဉ္စေ-တို့ကို၊ ပုစ္ဆေယျ-မေးကုန်ရာ၏။ တမ္ဗိ-ထို
 ဗောဓိပက္ခိယတရားတို့ကိုလည်း၊ ဘဂဝါ-သည်၊ တာဝဒေဝ-ထိုခဏ၌သာလျှင်၊
 ကထေယျ-ဖြေဆိုတော်မူရာ၏။

မူလံ နိဿယော ပတိဋ္ဌာတိ-ကား၊ ပစ္ဆိမံ ပစ္ဆိမံ-နောက်နောက်၌
 ဖြစ်သောပုဒ်သည်၊ ပဌမဿ ပဌမဿ-ရှေးဦးစွာသောပုဒ်+ရှေးဦးစွာသော
 ပုဒ်၏။ ဝေဝစနံ-ဝေဝစံစကားလွယ် ပရိယာယ်တည်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ-
 မှတ်အပ်၏။ တတ္ထ တသ္မိံ ဝစနေ-ထို“မူလံ နိဿယော ပတိဋ္ဌာ”ဟူသော
 စကားရပ်၌၊ ပတိဋ္ဌာတိ-ကား၊ သမ္ပယောဂဝသေန စ-ယှဉ်ဘော်ယှဉ်ဘက်
 သမ္ပယုတ်၏ အစွမ်းအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဥပနိဿယဝသေန စ-မှီရာ ဥပ-
 နိဿယ၏ အစွမ်းအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဩကာသဘာဝေ-တည်ရာ၏
 အဖြစ်တည်း၊ ဟိ ယုတ္တံ-သင့်စွ၊ သိက္ခာသင်္ခါတာနံ-သိက္ခာဟု ဆိုအပ်ကုန်
 သော၊ အဝသေသကုသလဓမ္မာနံ-ကြွင်းကျန်သော ကုသိုလ်တရားတို့၏၊
 မေထုနဝိရတိသမ္ပယောဂ ဝသေန ဝါ-မေထုနဝိရတိနှင့် ကောင်းစွာယှဉ်သည်

၏အစွမ်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ (ဝါ) မေထုန်အကျင့်မှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်းဟူသော
ဝိရတီနှင့်ကောင်းစွာယှဉ်သည်၏အစွမ်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဥပနိဿယ ဘာ-
ဝေန ဝါ-မှီရာဥပနိဿယ၏ အဖြစ်အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပတိဋ္ဌာ-တည်
ရာသည်၊ သိယာ-ဖြစ်ရာ၏၊ တေနေဝ-ထို့ကြောင့်သာလျှင်၊ “မေထုနသံဝ-
ရောဟိ”တိ အာဒိ-ကို၊ အာဟ-၏၊ ဝုတ္တတ္ထဝသေနာတိ-ကား၊ ပတိဋ္ဌာ-
အဓိဂမူပါယဝသေန-တည်ရာကိုရသောအကြောင်း၏အစွမ်းအားဖြင့်၊ သိက္ခာ-
ပဒဝိဘဏ်-သိက္ခာပဒဝိဘင်္ဂ၌၊ နိဒ္ဒဌဝိရတီစေတနာ စ-ညွှန်ပြအပ်သော ဝိရ-
တီ+စေတနာကိုလည်းကောင်း၊ တံ သမ္ပယုတ္တဓမ္မာ စ-ထိုဝိရတီ+စေတနာ
နှင့် ယှဉ်ဘော်ယှဉ်ဘက်ဖြစ်သော တရားတို့ကိုလည်းကောင်း၊ “သိက္ခာပဒ”-
န္တိ-“သိက္ခာပဒ”ဟူ၍၊ ဒဿေတုကာမော-ပြလိုသော အဋ္ဌကထာဆရာသည်၊
“အယဉ္ဇ အတ္ထော သိက္ခာပဒဝိဘဏ် ဝုတ္တနယေန ဝေဒိတဗ္ဗော”တိ-
ဟူ၍၊ အာဟ-ပြီ၊ ဟိ သစ္စံ-မှန်၏၊ သိက္ခာပဒဝိဘဏ်-၌၊ ဝိရတီအာဒယော-
ဝိရတီ အစရှိကုန်သော၊ ဓမ္မာ-တရားတို့ကို၊ နိပ္ပရိယာယတော-ပရိယာယ်
မဟုတ် မုချတိုက်ရိုက်အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပရိယာယတော စ-ပရိယာယ်
အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ “သိက္ခာပဒ”န္တိ-“သိက္ခာပဒ”ဟူ၍၊ ဝုတ္တာ-ကုန်၏။

ဟိ သစ္စံ-မှန်၏။ “တတ္ထ ကုတမံ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရာ ဝေရမဏီ
သိက္ခာပဒံ” ယသ္မိံ သမယေ ကာမာဝစရံ ကုသလံ စိတ္တံ ဟောတိ ။ပ။ ဣဒံ
ဝုစ္စတိ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရာ ဝေရမဏီ သိက္ခာပဒ”န္တိ-ဟူ၍၊ (ဝါ) ဟူသော၊
ဧတံ ဝစနံ-ဤစကားကို၊ ဘဂဝါ-မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဝုတ္တံ ဟိ ဝုတ္တံ ဧဝ-
ဟောတော်မူအပ်သည်သာလျှင်တည်း။

ဟိ သစ္စံ-မှန်၏။ ဧတ္ထ ဧတသ္မိံ သိက္ခာပဒဝိဘဏ်-၌၊ ယသ္မာ-အကြင်
ကြောင့်၊ ကေဝလံ-“စေတနာ”မဖက် သက်သက်၊ ဝိရတီယေဝ-ဝိရတီသည်
သာလျှင်၊ သိက္ခာပဒံ-သိက္ခာပုဒ်မည်သည်၊ န-မဟုတ်သေး၊ စေတနာ ပိ-
စေတနာသည်လည်း၊ သိက္ခာပဒမေဝ-“သိက္ခာပုဒ်”မည်သည်သာလျှင်တည်း၊
တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ တံ-ထိုစေတနာ၏ သိက္ခာပုဒ်မည်သည်၏ အဖြစ်ကို၊
ဒဿေတု-ပြဆိုခြင်းငှာ၊ ဒုတိယနယော-ဒုတိယနည်းကို၊ ဝုတ္တာ-ဆိုအပ်၏၊
ကေဝလံ-ယှဉ်ဘော်ယှဉ်ဘက်ဖြစ်သော သမ္ပယုတ်တရားတို့နှင့်မဖက် သက်
သက်သော၊ ဧတေ ယေဝ ဒွေ ဓမ္မာ-ထိုဝိရတီနှင့် စေတနာဟူသော နှစ်ပါး

သော တရားတို့သည်သာလျှင်၊ သိက္ခာပဒံ=သိက္ခာပုဒ်မည်သည်။ န=မဟုတ်
 သေး၊ စေတနာသမ္ပယုတ္တာ ပန=စေတနာနှင့် ယှဉ်ဘော်ယှဉ်ဘက် သမ္ပယုတ်
 ဖြစ်သော၊ ပရောပဏ္ဏာသမ္မောပိ=ငါးဆယ့်နှစ်ပါးသော တရားတို့သည်လည်း၊
 သိက္ခိတဗ္ဗကောဌာသတော=ကျင့်အပ်သောတရားအဘို့အစု၏အဖြစ်ကြောင့်၊
 ယသ္မာ စ=အကြင်ကြောင့်လည်း၊ သိက္ခာပဒမေဝ=သိက္ခာပုဒ်မည်သည်သာ
 လျှင်တည်း၊ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ တတိယနယော=တတိယနည်းကို၊ ဒသ္မိ-
 တော=ပြတော်မူအပ်၏၊ ဟိ သစ္စံ=မှန်၏၊ သိက္ခာပဒံ=သိက္ခာပုဒ်သည်၊ နိပ္ပရိ-
 ယာယ သိက္ခာပဒံ=ပရိယာယမဟုတ် မုချတိုက်ရိုက်ဖြစ်သော သိက္ခာပုဒ်လည်း
 ကောင်း၊ ပရိယာယ သိက္ခာပဒံ=ပရိယာယ်ဖြစ်သောသိက္ခာပုဒ်လည်းကောင်း၊
 ဣတိ ဣမိနာ ပဘေဒေန=ဤသို့သော အပြားအားဖြင့်၊ ဒုဝိဓံ=နှစ်ပါးအပြားရှိ
 ၏၊ တတ္ထ=ထိုနှစ်ပါးကုန်သော သိက္ခာပုဒ်တို့တွင်၊ ဝိရတိ=ဝိရတိသည်၊ နိပ္ပရိ-
 ယာယသိက္ခာပဒံ=ပရိယာယ်မဟုတ် မုချတိုက်ရိုက်ဖြစ်သော သိက္ခာပုဒ်မည်
 ၏၊ ဟိ သစ္စံ=မှန်၏၊ သာ ဝိရတိ=ထိုဝိရတိသည်၊ “ပါဏာတိပါတာ ဝေရ-
 မဏိ”တိ=ဟူ၍၊ ပါဠိယံ=ပါဠိတော်၌၊ အာဂတာ=လာ၏၊ စေတနာ=စေတနာ
 သည်၊ ပါဠိယံ=ပါဠိတော်၌၊ နော အာဂတာ=မလာ၊ ဝိရမန္တော=ရှောင်ကြဉ်သည်
 ရှိသော်၊ တာယ ဝိရတိယာ ဧဝ=ထို“ဝိရတိ”ဖြင့်သာလျှင်၊ တတော တတော
 သိက္ခာပဒတော=ထိုထို သိက္ခာပုဒ်မှ၊ ဝိရမတိ=ရှောင်ကြဉ်၏၊ စေတနာယ-
 စေတနာဖြင့်၊ န ဝိရမတိ=မရှောင်ကြဉ်၊ ပန=ထိုသို့ပင်ဝိရတိဖြင့်သာလျှင်ရှောင်
 ကြဉ်၍ စေတနာဖြင့်မရှောင်ကြဉ်ပါသော်လည်း၊ စေတနမ္ပိ=စေတနာကိုလည်း၊
 အာဟရိတ္တာ=ဆောင်ယူ၍၊ ဒသေတိ=ပြ၏၊ သေသစေတနာသမ္ပယုတ္တမ္ပေ-
 စေတနာမှကြွင်းကျန်သောယှဉ်ဘော်ယှဉ်ဘက်သမ္ပယုတ်တရားတို့ကို၊ တထာ-
 ထိုအတူ၊ ဒသေတိ=ပြ၏၊ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ စေတနာ စေဝ=စေတနာကို
 လည်းကောင်း၊ အဝသေသ သမ္ပယုတ္တမ္ပေ စ=စေတနာမှကြွင်းကျန်သော
 ယှဉ်ဘော်ယှဉ်ဘက် သမ္ပယုတ်တရားတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ပရိယာယ သိက္ခာ-
 ပဒန္တိ-“ပရိယာယ်ဖြစ်သောသိက္ခာပုဒ်”ဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ=သိအပ်၏။

ဣဒါနိ ဣမသ္မိ ကာလေ=ဤယခုအခါ၌၊ ကေဝလံ=သက်သက်၊ ဣဓ-
 ဤ“သိက္ခာပဒံ”ဟူသောအရာ၌၊ ဝိရတိအာဒယော=ဝိရတိ အစရှိကုန်သော၊
 ဓမ္မာဝ=တရားတို့သည်သာလျှင်၊ သိက္ခာပဒံ=သိက္ခာပုဒ်မည်သည်၊ န=မဟုတ်

သေး၊ အထ ခေါ်စင်စစ်သော်ကား၊ တဒတ္ထဇောတိကာထိုသိက္ခာပုဒ်ဟူသော အနက်ကိုထွန်းပြစေတတ်သော၊ ပညတ္တိပိ-“ယော ပန ဘိက္ခု မေထုနံ ဓမ္မံ ပဋိသေဝေယျ”အစရှိသော “ပညတ္တိသဒ္ဓါ”သည်လည်း၊ သိက္ခာပဒ်=သိက္ခာ-ပုဒ်မည်၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဒဿေန္တော-ပြလိုသည်ဖြစ်၍၊ “အပိစာ”တိ အာဒိ- “အပိ စ”အစရှိသော စကားရပ်ကို၊ အာဟ-မိန့်ဆိုပြီး၊ “ယော တတ္ထ နာမ-ကာယော ပဒကာယော”တိ=ဟူ၍၊ (ဝါ) ဟူသော၊ ဣဒံ သိက္ခာပဒ်=ဤ သိက္ခာပုဒ်ကို၊ မဟာအဋ္ဌကထာယံ=မဟာအဋ္ဌကထာ၌၊ ဝုတ္တံ=ဆိုအပ်၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝဒန္တိ-ဆိုကြကုန်၏၊ နာမကာယောတိ-ကား၊ နာမသမ္ပဟော-နာမ်အပေါင်းသည်၊ နာမပဏ္ဏတ္တိယေဝ-နာမပညတ္တိ သဒ္ဓါသည်သာလျှင်၊ ဟောတိ=၏၊ ပဒနိရုတ္တိဗျဉ္ဇနာနိ-ပဒ+နိရုတ္တိ+ဗျဉ္ဇနတို့သည်၊ နာမဝေ ဝစနာ-နေဝ-နာမသဒ္ဓါ၏ ဝေဝုဇ်စကားလွယ် ပရိယာယ်တို့တည်း၊ “နာမံ နာမကမ္မံ နာမနိရုတ္တိ”အာဒီသု ဝိယ-နာမ+နာမကမ္မ+နာမနိရုတ္တိ အစရှိသည်တို့၌ ကဲ့သို့တည်း၊ ဝိရတိ အာဒယောဝ-ဝိရတိ အစရှိသည်တို့ကိုသာလျှင်၊ (ဝါ) ဝိရ-တံ+စေတနာ+စေတနာသမ္ပယုတ္တဓမ္မတို့ကိုသာလျှင်၊ သိက္ခာကောဌာသော-တံ=“သိက္ခာကောဌာသ”ဟူ၍၊ ဝုတ္တာ-ဟောတော်မူအပ်ကုန်၏၊ တဒတ္ထ-ဇောဟကံ=ထို“ဝိရတံ+စေတနာ+စေတနာ သမ္ပယုတ္တဓမ္မ”ဟူသော သိက္ခာ-ကောဌာသအနက်ကို ထွန်းပြတတ်သော၊ ဝစနမ္ပိ-“ယော ပန ဘိက္ခု မေ-ထုနံ ဓမ္မံ ပဋိသေဝေယျ”အစရှိသော သဒ္ဓါသည်လည်း၊ သိက္ခာပဒ်=သိက္ခာ-ပုဒ်မည်၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဣဒမ္ပိ-ဤစကားကိုလည်း၊ ဧတ္ထ ဌာနေ-ဤ“သိက္ခာ-ပဒ်”ဟူသောအရာ၌၊ လဗ္ဘတေဝ-ရအပ်သည်သာလျှင်တည်း။

အတ္ထဝသေတိ=ကား၊ ဝုဒ္ဓိဝိသေသေ=တိုးပွားခြင်းအထူးတို့ကို၊ အာနိ-သံသဝိသေသေ=အကျိုးအာနိသင်အထူးတို့ကို၊ ပန=ဆက်၍ ဆိုဦးအံ့၊ တေသံ=တို့အကျိုးအာနိသင်အထူးတို့၏၊ သိက္ခာပဒ်ပညတ္တိကာရဏတ္တာ=သိက္ခာပုဒ် ကိုပညတ်တော်မူခြင်း၏အကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်၊ “ဒသ ကာရဏဝသေ” တိ=ဟူ၍၊ အာဟ=ပြီ၊ ဒသ=ဆယ်ပါးကုန်သော၊ ကာရဏဝိသေသေ=အ-ကြောင်းအထူးတို့ကို၊ ဣတိ အယံ=ကား၊ အတ္ထော=တည်း၊ တေန=ထို့ကြောင့်၊ “ဟိတဝိသေသေ”တိ=ဟူ၍၊ အာဟ=ပြီ၊ ဝါ-တနည်းသော်ကား၊ အတ္ထော-ယေဝ-အကျိုးသည်ပင်လျှင်၊ အတ္ထဝသော=“အတ္ထဝသ”မည်၏၊ ဒသ=ဆယ်ပါး

ကုန်သော၊ အတ္ထေ-အကျိုးတို့ကို၊ ဒသ-ကုန်သော၊ ကာရဏာနိ-အကြောင်းတို့ကို၊ ဣတိ ဣဒံ အတ္ထဇာတံ-သည်၊ (ဝါ) ကို၊ ဝုတ္တံ ဝုတ္တော-သည်၊ (ဝါ) သည်၊ ဟောတိ-၏၊ အထ ဝါ-တနည်းသော်ကား၊ ဧတဿ-ထိုသိက္ခာပုဒ်အား၊ အတ္ထော-အလိုရှိအပ်သော၊ ဖလံ-အကျိုးသည်၊ တဒဓိနဝုတ္တိတာယ-ထိုသိက္ခာပုဒ်နှင့် စပ်၍ဖြစ်သဖြင့်၊ ဝသော-အကျိုးသည်၊ ဟောတိ-၏၊ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ အတ္ထဝသော-“အတ္ထဝသ”မည်၏၊ ဧတ္ထ-ဤ“အတ္ထဝသ”ဟူသောပုဒ်၌၊ ဟေတု-အကြောင်းတည်း၊ ဣတိ ဧဝံ-ဤသို့၊ အတ္ထော-အနက်ကို၊ ဒဌဇော-မှတ်အပ်၏၊ သုဌ၊ ဒေဝါ တိ ဣဒံ ဝစနံ-“သုဌ ဒေဝ”ဟူသော ဤသဒ္ဒါကို၊ ရာဇန္တေပုရပွဝေသနသိက္ခာပဒေ-“ရာဇန္တေပုရပွဝေသသန”သိက္ခာပုဒ်၌၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏၊ “ယေ ပုဂ္ဂလာ-အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ မမ-ငါဘုရား၏၊ ဝစနံ-စကားတော်ကို၊ သောတဗ္ဗံ-နာယူအပ်၏ဟူ၍၊ သဒ္ဓဟာတဗ္ဗံ-ယုံကြည်အပ်၏ဟူ၍၊ မညိဿန္တိ-အောင်းမေ့မှတ်ထင်ကုန်လတ်၊ တေသံ-ထိုသူတို့၏၊ (ဝါ)တို့အား၊ တံ သဒ္ဓဟာနံ-ထိုငါဘုရား၏စကားတော်ကို ယုံကြည်ခြင်းသည်၊ ဒီဃရတ္တံ-ရှည်မြင့်စွာသော နေညဉ့်ပတ်လုံး၊ ဟိတာယ-အစီးအပွားအလိုငှာ၊ သုခါယ-ချမ်းသာခြင်းငှာ၊ အဿ ဘဝေယျ-ဖြစ်ရာ၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဘဂ-ဝတာ-သည်၊ ဝုတ္တတ္တာ-ဟောတော်မူအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ “ယော စ တထာဂတဿ ဝစနံ သမ္ပဋိစ္ဆတိ၊ တဿ တံ ဒီဃရတ္တံ ဟိတာယ သုခါယ ဟောတိ”တိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏၊ အသမ္ပဋိစ္ဆနေ အာဒိနဝန္တိ-ကား၊ ဘဒ္ဒါလိသုတ္တေ ဝိယ-ဘဒ္ဒါလိသုတ်၌ကဲ့သို့၊ အသမ္ပဋိစ္ဆနေ-ဝန်မခံခြင်း၌၊ အာဒိနဝံ-အပြစ်ကို၊ ဒဿေတွာ-ပြတော်မူ၍၊ သုခဝိဟာရာဘာဝေ-ချမ်းသာစွာနေခြင်း၏၊ မရှိခြင်းသည်၊ သဟဇီဝမာနဿ-အတူတကွ အသက်မွေးခြင်း၏၊ အဘာဝတေး-မရှိခြင်းကြောင့်၊ သဟဇီဝိတာပိ-အတူတကွ အသက်မွေးမြူသော အဖြစ်ကိုလည်း၊ သုခဝိဟာရောဝ-ချမ်းသာစွာ နေခြင်းဟူ၍သာလျှင်၊ ဝုတ္တော-ဆိုအပ်၏၊ သုခဝိဟာရော နာမ-ချမ်းသာစွာနေခြင်းမည်သည်ကား၊ စတုန္တံ-လေးပါးကုန်သော၊ ဣရိယာပထဝိဟာရာနံ-ဣရိယာပထ ဝိဟာရတို့၏၊ (ဝါ) ဣရိယာပုတ်တို့ဖြင့်နေထိုင်ခြင်းတို့၏၊ ဖာသုတာ-ချမ်းသာသည်၏ အဖြစ်တည်း။

မကုတန္တိ-ကား၊ နိတ္တေဇဘာဝံ-တန်ခိုးအရှိန် အစော်မရှိသောအဖြစ်

သို့၊ ဓမ္မေနာတိ အာဒိသု-“ဓမ္မေန” အစရှိကုန်သော ပါဠိရပ်တို့၌၊ အတ္ထော-
 ကို၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-သိအပ်၏၊ ဓမ္မောတိ-ကား၊ ဘူတံ-ဟုတ်မှန်
 သော၊ ဝတ္ထု-အကြောင်းတည်း၊ ဝိနယောတိ-ကား၊ စောဒနာ စေဝ-စောဒ-
 နာခြင်းလည်းကောင်း၊ (ဝါ) အပြစ်တင်ခြင်းလည်းကောင်း၊ သာရဏာ စ-အ-
 ပြစ်ကို အောင်းမေ့ခြင်းလည်းကောင်း၊ သတ္ထုသာသနန္တိ-ကား၊ ဥတ္တိသမ္ပဒါ
 စေဝ-ဉာတ်၏ပြည့်စုံခြင်းလည်းကောင်း၊ အနုဿာဝနာသမ္ပဒါ စ-ကမ္မဝါစာ
 ၏၊ ပြည့်စုံခြင်းလည်းကောင်း၊ ပိယသီလန္တိ-ကား၊ သိက္ခာကာမာနံ-သိက္ခာကို
 အလိုရှိကုန်သောသူတို့အား၊ ဟိ သစ္စံ-မှန်၏၊ တေသံ သိက္ခာကာမာနံ-တို့
 အား၊ (ဝါ) တို့သည်၊ သီလံ-သီလကို၊ ပိယံ-ချစ်အပ်သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊
 တေနေဝ-ထို့ကြောင့်သာလျှင်၊ “သိက္ခတ္တယပါရိပူရိယာ ယဇမာနာ”တိ-ဟူ၍၊
 အာဟ-ပြီ၊ သန္နိဋ္ဌမာနာတိ-ကား၊ သံသယံ-ယုံမှားသံသယသို့၊ အာပဇမာနာ-
 ရောက်ကုန်သော၊ ဥဗ္ဗဋ္ဌာ ဟောန္တိတိ-ကား၊ ပိဋိတာ-နှိပ်စက်အပ်ကုန်သည်၊
 ဟောန္တိ-ကုန်၏၊ သံယကမ္မာနီတိ-ကား၊ ဥပေါသထပဝါရဏာနံ-ဥပုသ်ကံ+
 ပဝါရဏာကံတို့သည်၊ (ဝါ) တို့၏၊ သံယကမ္မဘာဝေ-သံယကံ၏အဖြစ်သည်၊
 သတိပိ-ရှိပါသော်လည်း၊ ဂေါဗလိဗဒ္ဓဉာယေန-“ဂေါဗလိဗဒ္ဓ” နည်းအားဖြင့်၊
 ဥပေါသထဉ္စ-ဥပုသ်ကံကိုလည်းကောင်း၊ ပဝါရဏဉ္စ-ပဝါရဏာကံကိုလည်း
 ကောင်း၊ ဌပေတွာ-ချန်ထား၍၊ ဥပသမ္ပဒါဒိသေသသံယကမ္မာနံ-ဥပသမ္ပဒကံ
 အစရှိသောသံယကံတို့၏၊ (ဝါ) တို့ကို၊ ဂဟဏံ-ယူခြင်းကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-သိအပ်
 ၏၊ သမဂ္ဂါနံ-ကိုယ်+ဓိတ်နှစ်ဖြာ ညီညွတ်ကြကုန်သောရဟန်းတို့၏၊ ဘာဝေါ-
 အဖြစ်တည်း၊ သာမဂ္ဂိ-ကိုယ်+ဓိတ်နှစ်ဖြာညီညွတ်ကြကုန်သော ရဟန်းတို့၏
 အဖြစ်။

“န ဝေါ အဟံ စုန္တ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကာနံယေဝ အာသဝါနံ သံဝရာယ ဓမ္မ
 ဒေသေမီ”တိ စတ္ထ ပါဠေ-၌၊ ဝိဝါဒမူလဘူတာ-ငြင်းခုံခြင်း၏အကြောင်းဖြစ်၍
 ဖြစ်ကုန်သော၊ ကိလေသာ-ကိလေသာတို့ကို၊ အာသဝါတိ-“အာသဝ”တို့ဟူ
 ၍၊ အာဂတာ-လာ၏။

“ယေန ဒေဝူပပတျဿ၊ ဂန္ဓဗ္ဗော ဝါ ပိဟင်္ဂမော။
 ယက္ခတ္ထံ ယေန ဂစ္ဆေယျံ၊ မနုဿတ္တစ္စ အဗ္ဗဇေ။
 တေ မယျံ အာသဝါ ခိဏာ၊ ဝိဒ္ဓုညာ ဝိနဋီကတာ”တိ

ဧတ္ထ ပါဠေ-၌၊ တေဘူမကံ-ဘုံသုံးပါး၌ဖြစ်သော၊ ကမ္မံ စ=ကံကိုလည်းကောင်း၊ အဝသေသာ-ကြွင်းကျန်ကုန်သော၊ အကုသလာ-အကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော၊ ဓမ္မာ စ-တရားတို့ကိုလည်းကောင်း၊ အာသဝါတိ="အာသဝ"တို့ ဟူ၍၊ အာဂ-တာ-လာကုန်၏။ ဣဓ ပန-ဤ "ဒိဌဓမ္မိကာနံ အာသဝါနံ" ဟူသောပါဠိရပ်၌ကား၊ ပရူပဝါဒိဝိပဋိသာရဝဓဇနွာဒယော စေဝ=သူတပါးတို့၏ ကဲ့ရဲ့ခြင်း+ စိတ်နှလုံး မသာမယဖြစ်ခြင်း+သတ်ခြင်း+နှောင်ဖွဲ့ခြင်း အစရှိသည်တို့သည်လည်းကောင်း၊ အပါယဒုက္ခဘူတာ-အပါယ်ဆင်းရဲ၏ အကြောင်းဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်သော၊ နာနပ္ပကာရာ-အထူးအထူး အပြားပြားရှိကုန်သော၊ ဥပဒ္ဒဝါ စ=ဘေးရန်တို့သည်လည်းကောင်း၊ အာသဝါ="အာသဝ"တို့မည်ကုန်၏၊ ဣတိ တဿ=ထို့ကြောင့်၊ "အသံဝရေ ဌိဇောနံ တသ္မိယေဝ အတ္တဘာဝေ ပတ္တ-ဗ္ဗာ"တိ အာဒိ-အစရှိသော စကားရပ်ကို၊ အာဟ=ဟောတော်မူပြီ၊ ဟိ သစ္စံ=မှန်၏၊ ဘဂဝါ=သည်၊ သိက္ခာပဒံ-သိက္ခာပုဒ်ကို၊ ယဒိ န ပညပေယျ=အကယ်၍ ပညတ်တော်မမူအံ့၊ တတော=ထိုသို့မြတ်စွာဘုရားသည် သိက္ခာပုဒ်ကို ပညတ်တော် မမူခြင်းကြောင့်၊ အသဒ္ဓမ္မပဋိသေဝနံ 'အဒိန္နာဒါနံ' ပါဏာတိပါတာဒိ-ဟေတု-မသူတော်တရားကို မှီဝဲခြင်း+သူတပါး၏ ပစ္စည်းဥစ္စာကိုခိုးယူခြင်း+သူတပါးအသက်ကိုသတ်ခြင်း အစရှိသော အကြောင်းတို့သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇေယျံ=ဖြစ်ကုန်ရာ၏၊ ပရူပဝါဒါဒယော-သူတပါးတို့၏ စွပ်စွဲခြင်း အစရှိကုန်သော၊ ဒိဌဓမ္မိကာ-မျက်မှောက်ထင်ထင်ရှုမြင်အပ်သော ပစ္စုပ္ပန်အတ္တဘော၌ဖြစ်ကုန်သော၊ နာနပ္ပကာရာ-အထူးထူး အပြားပြားကုန်သော၊ ယေ အနတ္တာ=အကြင်အကျိုးမရှိခြင်းတို့သည်၊ (ဝါ) အကြင်အကျိုးမဲ့တို့သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇေယျံ=ဖြစ်ကုန်ရာ၏၊ တံ နိမိတ္တမေဝ=ထိုအကြောင်းကြောင့်သာလျှင်၊ နိရယာဒီသု=ငရဲအစရှိသည်တို့၌၊ နိဗ္ဗတ္တဿ=ဖြစ်သောသတ္တဝါအား၊ ပဇ္ဇဝိဓဇနွနကမ္မကာရဏာဒိ-ဝသေန=ငါးပါးအပြားရှိသော နှောင်ဖွဲ့ခြင်း+ညှင်းဆဲနှိပ်စက်ခြင်း အစရှိသော အားဖြင့်၊ မဟာဒုက္ခာနုဘဝနနာနပ္ပကာရာ-ကြီးစွာသောဆင်းရဲကို ခံစားခြင်း အထူးထူးအပြားပြားဟုဆိုအပ်ကုန်သော၊ ယေ အနတ္တာ=အကြင်အကျိုးမရှိခြင်းတို့သည်၊ (ဝါ) အကြင်အကျိုးမဲ့တို့သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇေယျံ=ဖြစ်ကုန်ရာ၏၊ တေ အနတ္တေ-ထိုအကျိုးမရှိခြင်းတို့ကို၊ (ဝါ) ထိုအကျိုးမဲ့တို့ကို၊ သန္ဓာယ=ရည်ရွယ်၍၊ "ဒိဌဓမ္မိကာနံ အာသဝါနံ သံဝရာယ သမ္ပရာယိကာနံ အာသဝါနံ

ပဋိယာတာယာ"တိဟူ၍၊ (ဝါ) ဟူသော၊ ဣဒံ ဝစနံ ဤစကားကို၊ ဝုတ္တံ ဆိုအပ်၏။ ပစ္စက္ခောပစ္စုပ္ပန်မျက်မှောက်ဖြစ်သော၊ အတ္တဘာဝေါခန္ဓာကိုယ် အတ္တဘောကို၊ ဒိဋ္ဌဓမ္မော="ဒိဋ္ဌဓမ္မ"ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ=ဆိုအပ်၏။ တတ္ထ တသ္မိံ ဒိဋ္ဌဓမ္မေထိုမျက်မှောက်ထင်ထင်ရှုမြင်အပ်သောပစ္စုပ္ပန်ခန္ဓာကိုယ်အတ္တဘော ဌံ၊ ဘဝါ=ဖြစ်သည်တည်း၊ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကာမျက်မှောက်ထင်ထင် ရှုမြင်အပ်သော ပစ္စုပ္ပန် ခန္ဓာကိုယ် အတ္တဘော၌ဖြစ်သည်၊ တေနထို့ကြောင့်၊ "တသ္မိံယေဝ အတ္တဘာဝေ ပတ္တဗ္ဗာ"တိဟူ၍၊ ဝုတ္တံ=ဆိုအပ်၏။ သမ္ပုခါမျက်မှောက်၌၊ ဂရဟဏံကဲ့ရဲ့ခြင်းသည်၊ အကိတ္တိ="အကိတ္တိ"မည်၏၊ ပရမ္ပုခါမျက်ကွယ်၌၊ ဂရဟဏံကဲ့ရဲ့ခြင်းသည်၊ အယသော="အယသ"မည်၏၊ အာထဝါတနည်း သော်ကား၊ သမ္ပုခါ စမျက်မှောက်၌လည်းကောင်း၊ ပရမ္ပုခါ စမျက်ကွယ်၌ လည်းကောင်း၊ ဂရဟဏံကဲ့ရဲ့ခြင်းသည်၊ အကိတ္တိ="အကိတ္တိ"မည်၏၊ ပရိဝါရဟာနိ=အခြွေအရံအသင်းအပင်းတို့မှဆုတ်ယုတ်ခြင်းသည်၊ အယသော="အယသ"မည်၏၊ ဣတိ=ဤသို့ ဝေဒိတဗ္ဗံသိအပ်၏၊ အာဂမနမဂ္ဂထကနာယာတိ=ကား၊ အာဂမနဒ္ဒါရိပိဒဟနတ္ထာယလောလတံသော တံခါးကိုပိတ်ဆို့ ခြင်းငှာ၊ သမ္ပရေတဗ္ဗတော=ကောင်းစွာရှေးရှုရောက်အပ်သောကြောင့်၊ ပေစ္စတမလ္လွန်ဘဝ၌၊ ဂန္တဗ္ဗတော=ရောက်အပ်သောကြောင့်၊ သမ္ပရာယော="သမ္ပရာယ"မည်၏၊ ပရလောကော=တမ္လွန်ဘဝတည်း၊ ဣတိ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ "သမ္ပရာယေ နရကာဒိသု"တိဟူ၍၊ အာဟ=ပြီ၊ မေထုနာဒိနိ=မေထုန်မှီစဲ ခြင်း အစရှိသည်တို့သည်၊ ရဇ္ဇနဌာနာနိ=တပ်မက်ခြင်း၏အကြောင်းမည်ကုန် ၏၊ ပါဏာတိပါတာဒိနိ=သူတပါး၏အသက်ကိုသတ်ခြင်းအစရှိသည်တို့သည်၊ ဒုဿနဌာနာနိ=ပြစ်မှားခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်ကုန်၏။

စုဒ္ဒသခန္ဓကဝတ္ထာနိ နာမ=ကား၊ ဝတ္တက္ခန္ဓကေ=ဝတ္တက္ခန္ဓက၌၊ ဝုတ္တာနိ=ဟောတော်မူအပ်ကုန်သော၊ အာဂန္တုကဝတ္ထံ=အာဂန္တုကဝတ်လည်းကောင်း၊ အာဝါသိကဝတ္ထံ=အာဝါသိကဝတ်လည်းကောင်း၊ ဂမိကဝတ္ထံ=ဂမိကဝတ်လည်းကောင်း၊ အနုမောဒနဝတ္ထံ=အနုမောဒနဝတ်လည်းကောင်း၊ ဘတ္တဂ္ဂဝတ္ထံ=ဘတ္တဂ္ဂဝတ်လည်းကောင်း၊ ပိဏ္ဍစာရိကဝတ္ထံ=ပိဏ္ဍစာရိကဝတ်လည်းကောင်း၊ အာရညိကဝတ္ထံ=အာရညိကဝတ်လည်းကောင်း၊ သေနာသနဝတ္ထံ=သေနာသန ဝတ်လည်းကောင်း၊ ဇန္တယရဝတ္ထံ=ဇန္တယရဝတ်လည်းကောင်း၊ ဝစ္စကုဋိဝတ္ထံ=

ဝစ္စကုဋိဝတ်လည်းကောင်း၊ ဥပဇ္ဈာယဝတ္တံ-ဥပဇ္ဈာယဝတ်လည်းကောင်း၊ သဒ္ဓိ-
ဝိဟာရိကဝတ္တံ-သဒ္ဓိဝိဟာရိကဝတ်လည်းကောင်း၊ အာစရိယဝတ္တံ-အာစရိယ
ဝတ်လည်းကောင်း၊ အန္တေဝါသိကဝတ္တံ-အန္တေဝါသိက ဝတ်လည်းကောင်း၊
ဣတိ-ဤသို့၊ ဝတ္တက္ခန္ဓကေ-ဝတ္တက္ခန္ဓက၌၊ ဝုတ္တာနိ-ဟောတော်မူအပ်ကုန်
သော၊ ဣမာနိ ဝုဒ္ဓသဝတ္တာနိ-ဤတစ်ဆယ့်လေးပါးသော ကျင့်ဝတ်တို့တည်း၊
တတော-ထိုဝုဒ္ဓသခန္ဓကဝတ်မှ၊ အညာနိ ပန-ပန-တပါးတခြားသောကျင့်ဝတ်
တို့ကိုကား၊ ကဒါစိ-တခါတရံ၌၊ တဇ္ဇနိယကမ္မကတာဒိကာလေယေဝ-တဇ္ဇ-
နိယကံကိုပြုခြင်း အစရှိသော ကာလ၌သာလျှင်၊ စရိတဗ္ဗာနိ-ကျင့်အပ်ကုန်
သော၊ ဒွေအသီတိ မဟာဝတ္တာနိ-ရှစ်ဆယ်နှစ်ပါးသော မဟာဝတ်တို့ကို၊
သဗ္ဗာသု-အလုံးစုံကုန်သော၊ အဝတ္တာသု-အခိုက်အတန့်တို့၌၊ န စရိတဗ္ဗာနိ-
မကျင့်အပ်ကုန်၊ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ ဝုဒ္ဓသ ခန္ဓကဝတ္ထေသု-ဝုဒ္ဓသ ခန္ဓကဝတ်
တို့၌၊ အဂဏိတာနိ-မရေတွက်အပ်ကုန်၊ တာနိ ပန မဟာဝတ္တာနိ-ထိုမဟာ
ဝတ်တို့ကိုကား၊ “ပါရိဝါသိကာနံ-ပါရိဝါသိ နေကုန်သော၊ ဘိက္ခုနံ-တို့အား၊
ဝတ္တံ-ကျင့်ဝတ်ကို၊ ပညပေဿာမီ-ပညတ်တော်မူအံ့”၊ ဣတိ-ဤသို့၊ အာရ-
ဘိတ္တာ-အားထုတ်တော်မူ၍၊ “န ဥပသမ္ပဒေတဗ္ဗံ ။ပ။ န ဆမာယံ စက်မန္တေ
စက်မေ စက်မိတဗ္ဗံ”န္တိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တာဝသာနာနိ-ဆိုအပ်ကုန်ပြီးသောကျင့်ဝတ်
တို့မှ ကြွင်းကျန်ကုန်သော၊ ဆသဋ္ဌိ-ခြောက်ဆယ့်ခြောက်ပါးသော ကျင့်ဝတ်
တို့ကိုလည်းကောင်း၊ တတော ပရံ-ထိုမှတပါးတခြားသော၊ “န ဘိက္ခဝေ
ပါရိဝါသိကေန ဘိက္ခုနာ ပါရိဝါသိကဝုဗ္ဗတရေန ဘိက္ခုနာ သဒ္ဓိ၊ မူလာယ-
ပဋိကဿနာရဟေန၊ မာနတ္တာရဟေန၊ မာနတ္တစာရိကေန၊ အဗ္ဘနာရဟေန
ဘိက္ခုနာ သဒ္ဓိ ဧကစ္ဆန္တေ အာဝါသေ ဝတ္ထဗ္ဗံ”န္တိ အာဒိနာ-“န ဘိက္ခဝေ ပါရိ-
ဝါသိကေန ။ပ။ အာဝါသေ ဝတ္ထဗ္ဗံ” အစရှိသည်ဖြင့်၊ ဝုတ္တဝတ္တာနိ-ဆိုအပ်
ကုန်ပြီးသော ကျင့်ဝတ်တို့ကို၊ ပကတတ္တစရိတဗ္ဗေဟိ-ပကတတ်ရဟန်းတို့၏
အကျင့်မှ၊ အနညတ္တာ-တပါးတခြား-မဟုတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝိသု-
အသီးအခြား၊ အဂဏေတွာ-မရေတွက်မူ၍၊ ပါရိဝါသိကဝုဗ္ဗတရာဒိသု-ပရိ-
ဝတ်နေသော ရဟန်း+သီတင်းကြီးရဟန်း အစရှိကုန်သော၊ ပုဂ္ဂလန္တရေသု-
တပါးတခြားသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၌၊ စရိတဗ္ဗတ္တာ-ကျင့်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊
တေသံ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့၏၊ ဝသေန-အစွမ်းအားဖြင့်၊ သမ္ပိဏ္ဏေတွာ-ပေါင်းစပ်၍၊

ဧကေကံ-တစ်ယောက် တစ်ယောက်ကို၊ ကတွာ-ပြု၍၊ ဂဏိတာနိ-ရေတွက်
အပ်ကုန်သော၊ ပစ္စ-ငါးပါးတို့လည်းကောင်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဧကသတ္တတိ-
ခုနစ်ဆယ်တစ်ပါးကုန်သော၊ (၇၁-ပါးကုန်သော)၊ ဝတ္တာနိ-ကျင့်ဝတ်တို့လည်း
ကောင်း၊ ဥက္ခေပနိယကမ္မကတဝတ္ထေသု-ဥက္ခေပနိယကံကိုပြုသောကျင့်ဝတ်
တို့၌၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်သော၊ “န ပကတတ္တဿ ဘိက္ခုနော အဘိဝါဒနံ ပစ္စုဋ္ဌာနံ
။ပ။ နဟာနေ ပိဋ္ဌိပရိကမ္ပံ သာဒိတဗ္ဗ”န္တိ- “န ပကတတ္တဿ ။ပ။ နဟာနေ
ပိဋ္ဌိပရိကမ္ပံ သာဒိတဗ္ဗ”ဟူ၍၊ ဣဒံ အဘိဝါဒနာဒိနံ-ဤ“အဘိဝါဒနံ” အစရှိ
သည်တို့ကို၊ (ဝါ) ဤရှိခိုးခြင်းအစရှိသည်တို့ကို၊ အသာဒိယနံ-မသာယာသော၊
ဧကံ-တစ်ခုသော ကျင့်ဝတ်လည်းကောင်း၊ “န ပကတတ္တော ဘိက္ခု သီလ-
ဝိပုတ္တိယာ အနုဒ္ဓံသေတဗ္ဗော”တိ အာဒိနိ စ-“န ပကတတ္တော ဘိက္ခု သီလ-
ဝိပုတ္တိယာ အနုဒ္ဓံသေတဗ္ဗော” အစရှိကုန်သော၊ ဒသ-ဆယ်ပါးကုန်သော
ကျင့်ဝတ်တို့လည်းကောင်း၊ ဣတိ ဧဝံ-ဤသို့၊ ဧတာနိ ဒွါသီတိ ဝတ္တာနိ-ဤ
“ရှစ်ဆယ်နှစ်ပါး”သော ကျင့်ဝတ်တို့သည်၊ ဟောန္တိ-ဖြစ်ကုန်၏၊ ဧတေသေဝ
ဧတေသု ဧဝ ဝတ္ထေသု ပန-ထိုရှစ်ဆယ်နှစ်ပါးသော ကျင့်ဝတ်တို့တွင်ကား၊
ကာနိစိ-အချို့သော ကျင့်ဝတ်ကိုကား၊ တဇ္ဇနိယကမ္မာဒိဝတ္တာနိ-“တဇ္ဇနိယကံ”
အစရှိကုန်သော ကျင့်ဝတ်တို့တည်း၊ ကာနိစိ-အချို့သော ကျင့်ဝတ်တို့သည်
ကား၊ ပါရိဝါသိကာဒိဝတ္တာနိ-ပါရိဝါသိက အစရှိသော ကျင့်ဝတ်တို့တည်း၊
ဣတိ-ဤသို့၊ အဂ္ဂဟိတဂ္ဂဟဏေန-မယူအပ်သေးသည်ကိုယူသဖြင့်၊ ဒွါသီတိ
ဧဝ-ရှစ်ဆယ်နှစ်ပါးတို့သည်သာလျှင်၊ ဟောန္တိ-ဖြစ်ကုန်၏၊ အညတ္ထ-တပါးတ
ခြားသော၊ အဋ္ဌကထာပဒေသေ ပန-အဋ္ဌကထာ အရာ၌ကား၊ အပ္ပကံ-အ-
နည်းငယ်သော၊ ဦနမဓိကံ ဝါ-အယုတ်+အလွန်သည်၊ ဂဏနုပကံ-ရေတွက်ခြင်း
သို့ မကပ်ရောက်သည်၊ (ဝါ) မရေတွက်လောက်သည်၊ န ဟောတိ-မဖြစ်၊
ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ “အသီတိ ခန္ဓကဝတ္တာနိ”တိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-ဆို
အပ်၏။

သံဝရဝိနယောတိ-ကား၊ သီလသံဝရော-သီလသံဝရလည်းကောင်း၊
သတိသံဝရော-သတိသံဝရလည်းကောင်း၊ ဉာဏသံဝရော-ဉာဏသံဝရလည်း
ကောင်း၊ ခန္တိသံဝရော-ခန္တိသံဝရလည်းကောင်း၊ ဝီရိယသံဝရော-ဝီရိယသံဝရ
လည်းကောင်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ပစ္စဝိဇ္ဇေပိ-ငါးပါးအပြားရှိသည်လည်းဖြစ်သော၊

သံဝရော•သံဝရသည်။ ယထာသကံ•အကြင်အကြင်မိမိဥစ္စာအားလျော်စွာ၊ သံဝရိတဗ္ဗာနံ•စောင့်ရှောက်အပ်သည်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဝိနေတဗ္ဗာနဉ္စ• ဆုမွှာအပ်သည်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ကာယဒုစ္စရိတာဒီနံ•ကာယဒုစ္စရိုက် အစ ရှိသည်တို့ကို၊ သံဝရဏတော•စောင့်ရှောက်တတ်သောကြောင့်၊ သံဝရော• သံဝရမည်၏၊ ဝိနယနတော•ကာယိက အဇ္ဈာစာရ+ဝါစာသိက အဇ္ဈာစာရ တို့ကို ဆုမွှာတတ်သောကြောင့်၊ ဝိနယော•ဝိနည်းမည်၏၊ ဣတိ•ဤသို့၊ ဝုစ္စ- တိ•ဆိုအပ်၏၊ ပဟာနဝိနယောတိ•ကား၊ တဒင်္ဂပ္ပဟာနံ•တဒင်္ဂပ္ပဟာန်လည်း ကောင်း၊ ဝိက္ခမ္ဘနပ္ပဟာနံ•ဝိက္ခမ္ဘနပ္ပဟာန်လည်းကောင်း၊ သမုစ္ဆေဒပ္ပဟာနံ• သမုစ္ဆေဒပ္ပဟာန်လည်းကောင်း၊ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိပ္ပဟာနံ•ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိပ္ပဟာန်လည်း ကောင်း၊ နိဿရဏပ္ပဟာနံ•နိဿရဏပ္ပဟာန်လည်းကောင်း၊ ဣတိ•ဤသို့၊ ပဉ္စဝိမ္ဗိ•ငါးပါးအပြားရှိသည်လည်းဖြစ်သော၊ ပဟာနံ•ပဟာန်သည်၊ ယသ္မာ• အကြင်ကြောင့်၊ စာဂဋ္ဌေန•ပယ်စွန့်တတ်သော အနက်ကြောင့်၊ ပဟာနံ•ပ- ဟာန်မည်၏၊ ဝိနယဋ္ဌေန•ကာယိက အဇ္ဈာရ+ဝါစာသိက အဇ္ဈာစာရတို့ကို ဆုမွှာတတ်သောအနက်ကြောင့်၊ ဝိနယော•ဝိနယမည်၏၊ တသ္မာ•ထို့ကြောင့်၊ ပဟာနဝိနယောတိ•“ပဟာနဝိနည်း”ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ•ဆိုအပ်၏၊ သမထ ဝိန- ယောတိ•ကား၊ သတ္တ•ခုနှစ်ပါးကုန်သော၊ အဓိကရဏသမထာ•အဓိကရဏ သမထတို့တည်း၊ ပညတ္တိဝိနယောတိ•ကား၊ သိက္ခာပဒမေဝ•သိက္ခာပုဒ်သာ လျှင်တည်း၊ ဟိ သစ္စံ•မှန်၏၊ သိက္ခာပဒပညတ္တိယာ•သိက္ခာပုဒ်ကို ပညတ် တော်မူခြင်းသည်၊ ဝိဇ္ဇမာနာယ ဧဝ•ထင်ရှားရှိသော်သာလျှင်၊ သိက္ခာပဒ- သမ္ဘဝတော•သိက္ခာပုဒ်၏ဖြစ်သောကြောင့်၊ ပညတ္တိဝိနယောပိ•ပညတ္တိဝိနည်း သည်လည်း၊ (ဝါ) ကိုလည်း၊ သိက္ခာပဒပညတ္တိယာ•သိက္ခာပုဒ်ကို ပညတ် တော်မူခြင်းဖြင့်၊ အနုဂ္ဂဟိတော•ချီးမြှောက်အပ်သည်၊ ဟောတိ•ဖြစ်၏။

ဣဒါနိ ဣမသ္မိ ကာလေ•ဤယခုအခါ၌-

“ယံ သံယသုဠ၊ တံ သံယမာသု၊ ယံ သံယမာသု တံ ဒုမ္မက္ကံနံ ပုဂ္ဂလာနံ နိဂ္ဂဟာယ၊ ယံ ဒုမ္မက္ကံနံ ပုဂ္ဂလာနံ နိဂ္ဂဟာယ၊ တံ ပေသလာနံ ဘိက္ခုနံ ဖာသု- ဝိဟာရာယ ။ပ။ စတ္တာရိ ဉာဏသတာနိ၊ အတ္ထဝသေ ပကရဏေ”တိ•ဟူ၍၊ (ဝါ) ဟူသော၊ ယံ ဝစနံ•အကြင်စကားကို၊ ပရိဝါရေ•ပရိဝါပါငြိတော်၌၊ ဝုတ္တံ• ဆိုအပ်၏၊ တံ ဝစနံ•ထိုပရိဝါပါငြိတော်၌ဆိုအပ်သောစကားကို၊ ဒဿေန္တော•

ပြလိုသော အဋ္ဌကထာဆရာသည်၊ “အပိစေတ္တာ”တိ အာဒိ-“အပိစေတ္ထ” အစရှိသော စကားကို၊ အာဟ-မိန့်ဆို၏။

တတ္ထ တသို့ “အပိစေတ္တာ”တိ အာဒိဝစနေ-၌၊ “ယံ သံယသုဋ္ဌ၊ တံ သံယဗာသု၊ ယံ သံယဗာသု၊ တံ ဒုမ္မက္ကံနံ ပုဂ္ဂလာနံ နိဂ္ဂဟာယာတိ ဣမိနာ အနုက္ကမေန-“ယံ သံယသုဋ္ဌ၊ တံ သံယဗာသု၊ ယံ သံယဗာသု၊ တံ ဒုမ္မက္ကံနံ ပုဂ္ဂလာနံ နိဂ္ဂဟာယ”ဟူသောဤသဒ္ဒါအစဉ်ဖြင့်၊ ယံ ဝစနံ-ကို၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏။ တံ ဝစနံ-ကို၊ သန္ဓာယ-ရည်ရွယ်၍၊ အာသန္ဓာသန္ဓပဒါနံ-နီးကုန်နီးကုန်သောပုဒ်တို့၏၊ ဥပရူပရိပဒေဟိ-အထက်အထက်ပုဒ်တို့နှင့်၊ သဒ္ဓိ-အတူတကွ၊ ယောဇိတတ္တာ-ယှဉ်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ သင်္ခလိကဗန္ဓနသဒိသတ္တာ-သံခြေခြင်းကို ဆက်သည်နှင့် တူသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ “သင်္ခလိကနယ”န္တိ- “သင်္ခလိက”နည်းဟူ၍၊ (ဝါ) သံခြေခြင်းဆက်နည်းဟူ၍၊ (ဝါ) သံကွင်းဆက်နည်းဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏။ သင်္ခလိကနယ-“သင်္ခလိက”နည်းကို၊ (ဝါ) သံခြေခြင်းဆက်နည်းကို၊ (ဝါ) သံကွင်းဆက်နည်းကို၊ ကတ္တာ-ပြု၍၊ သမ္ပန္နော-ရှေ့ပုဒ်+နောက်ပုဒ်တို့၏ ဆက်စပ်ခြင်းကို၊ ကာတဇ္ဇော-ပြုအပ်၏။

“ယံ သံယသုဋ္ဌ၊ တံ သံယဗာသု၊ ယံ သံယသုဋ္ဌ၊ တံ ဒုမ္မက္ကံနံ ပုဂ္ဂလာနံ နိဂ္ဂဟာယာ”တိ ဧဝမာဒိနာ-“ယံ သံယသုဋ္ဌ၊ တံ သံယဗာသု၊ ယံ သံယသုဋ္ဌ၊ တံ ဒုမ္မက္ကံနံ ပုဂ္ဂလာနံ နိဂ္ဂဟာယ”ဤသို့အစရှိသော၊ ဒသသု-ဆယ်ခုကုန်သော၊ ပဒေသု-ပုဒ်တို့၌၊ ဧကမေကံ-တစ်ခုတစ်ခုသော၊ ပဒံ-ပုဒ်ကို၊ တဒဝသေသေ-ဟိ-ထိုဆယ်ပုဒ်တို့မှ ကြွင်းကျန်ကုန်သော၊ နဝနဝပဒေဟိ-ကိုးပုဒ်+ကိုးပုဒ်တို့နှင့်၊ ယောဇေတွာ-ယှဉ်စေ၍၊ ယံ ဝစနံ-အကြင်စကားကို၊ ဝုတ္တံ-၏၊ တံ ဝစနံ-ထိုစကားကို၊ သန္ဓာယ-ရည်ရွယ်၍၊ “ဧကေကပဒမူလိကံ ဒသက္ခတ္တံ၊ ယောဇနံ ကတ္တာ”တိ-ဟူ၍၊ အဋ္ဌကထာစရိယေန-သည်၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏။

အတ္ထသတန္တိ အာဒိသု-“အတ္ထသတံ”အစရှိသည်တို့တွင်၊ သင်္ခလိကနယ-“သင်္ခလိက”နည်း၌၊ (ဝါ) သံခြေခြင်းဆက်နည်း၌၊ (ဝါ) သံကွင်းဆက်နည်း၌၊ တာဝ-ရှေးဦးစွာ၊ ပုရိမ ပုရိမပဒါနံ-ရှေးရှေးပုဒ်တို့၏၊ ဝသေန-အစွမ်းဖြင့်၊ ဓမ္မသတံ-အကြောင်းတစ်ရာကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-သိအပ်၏၊ ပစ္ဆိမာနံ ပစ္ဆိမာနံ-နောက်နောက်ပုဒ်တို့၏၊ ဝသေန-အစွမ်းဖြင့်၊ အတ္ထသတံ-အကျိုးတစ်ရာကို၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ-မှတ်အပ်၏၊ ကထံ-အဘယ်သို့လျှင်၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-သိအပ်သနည်း၊ ပရိဝါရေ-

ပရိဝါ ပါဠိတော်၌၊ “ယံ သံယသုဋ္ဌ၊ တံ သံယဟသု”တိ အာဒိနာ=“ယံ သံယ-
သုဋ္ဌ၊ တံ သံယဟသု” အစရှိသည်ဖြင့်၊ သင်္ခလိကနယေ=“သင်္ခလိက”နည်း၌၊
(ဝါ) သံခြေခြင်းဆက်နည်း၌၊ (ဝါ) သံကွင်းဆက်နည်း၌၊ ခဏ္ဍစက္ကမေဝ=“ခဏ္ဍ-
စက်နည်း”ကိုသာလျှင်၊ ကိဉ္ဇာပိ ဝုတ္တံ=အကယ်၍ကား ဟောအပ်ပါပေ၏။
တထာပိ=ထိုသို့ပင်ခဏ္ဍစက်နည်းကိုသာလျှင်ဟောတော်မူအပ်ပါသော်လည်း၊
တေနော နယေန=ထို“သင်္ခလိက”နည်းဖြင့်သာလျှင်၊ ဗဒ္ဓစက္ကဿာပိ=“ဗဒ္ဓစက်”
၏လည်း၊ နယော=နည်းကို၊ ဒိန္နော=ပေးအပ်၏။ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ “ယံ
သံယသုဋ္ဌ၊ တံ သံယဟသု”တိ အာဒိ=“ယံ သံယသုဋ္ဌ၊ တံ သံယဟသု”ဤ
သို့ အစရှိသည်ကို၊ ဝတ္တာ=ဆိုပြီး၍၊ “ယံ ဝိနယာနုဂ္ဂဟယ၊ တံ သံယသုဋ္ဌ”
တိ=“ယံ ဝိနယာနုဂ္ဂဟယ၊ တံ သံယသုဋ္ဌ”ဟူ၍၊ ယောဇေတွာ=ယှဉ်စေ၍၊
ဗဒ္ဓစက္ကံ=ဗဒ္ဓစက်ကို၊ ကာတဗ္ဗံ=ပြုအပ်၏။ ဣမိနာ အနုက္ကမေန=ဤသို့သော
အစဉ်ဖြင့်၊ သေသပဒေသု=ကြွင်းကျန်သော ပုဒ်တို့ကိုလည်း၊ ယောဇိတေသု=
ယှဉ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော်၊ သင်္ခလိကနယေန=“သင်္ခလိက”နည်းဖြင့်၊ ဒသ-
ဗဒ္ဓစက္ကာနိ=ဆယ်ပါးသော ဗဒ္ဓစက်တို့သည်၊ ဟောန္တိ=ဖြစ်ကုန်၏။ တေသု=ထို
ဆယ်ပါးသော “ဗဒ္ဓစက်”တို့တွင်၊ ဧကေကသ္မိ စက္ကေ=တစ်ခုတစ်ခုသောစက်၌၊
ပုရိမ ပုရိမပဒါနံ=ရှေးရှေးပုဒ်တို့၏၊ ဝသေန=အစွမ်းအားဖြင့်၊ ဒသ ဒသ ဓမ္မာ=
ဆယ်ပါးဆယ်ပါးကုန်သော အကြောင်းတရားတို့သည်၊ ဟောန္တိ=ဖြစ်ကုန်၏။
ပစ္ဆိမ ပစ္ဆိမပဒါနံ=နောက်နောက်ပုဒ်တို့၏၊ ဝသေန=အားဖြင့်၊ ဒသ ဒသ-
အတ္တာ=ဆယ်ပါးဆယ်ပါးကုန်သော အကျိုးတရားတို့သည်၊ ဟောန္တိ=ဖြစ်ကုန်
၏။ ဣတိ=ဤသို့၊ သင်္ခလိကနယေန=“သင်္ခလိက”နည်းဖြင့်၊ အတ္ထသတဉ္စ=
အကျိုးတစ်ရာသည်လည်းကောင်း၊ ဓမ္မသတဉ္စ=အကြောင်းတစ်ရာသည်လည်း
ကောင်း၊ သမ္ပလူတိ=ပြည့်စုံ၏။

ပန=အဘို့တပါးကား၊ ဧကမူလကနယေန=“ဧကမူလက”နည်း၌၊ “ယံ
သံယသုဋ္ဌ၊ တံ သံယဟသု၊ ယံ သံယသုဋ္ဌ၊ တံ ဒုမ္ပက္ခိနံ ပုဂ္ဂလာနံ နိဂ္ဂဟာ-
ယာ”တိ အာဒိနာ=“ယံ သံယသံဋ္ဌ၊ ။ပ။ နိဂ္ဂဟာယ”ဤသို့ အစရှိသော နည်း
ဖြင့်၊ ဧကမေဝ=တစ်ခုသာလျှင်ဖြစ်သော၊ ပဒံ=ပုဒ်ကို၊ သေသေဟိ=ကြွင်းကျန်
ကုန်သော၊ နဝဟိ ပဒေဟိ=ကိုးပုဒ်တို့နှင့်၊ ယောဇိတံ=ယှဉ်အပ်၏။ ဣတိ=ဤ
သို့၊ ပုရိမပဒဿ=ရှေးပုဒ်၏၊ ဧကတ္တာ=တစ်ခုတည်း၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ (ဝါ)

တစ်ပုဒ်တည်း၏၊ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဧကမေဝတစ်ခုသာလျှင်ဖြစ်သော၊ ဓမ္မပဒံ-
 အကြောင်းပုဒ်သည်၊ နဝေဝ(၉)ပုဒ်သာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော၊ အတ္ထပဒါနိ-အ-
 ကျိုးပုဒ်တို့သည်လည်းကောင်း၊ ဟောန္တိဖြစ်ကုန်၏၊ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ ဧက-
 မူလကနယေ-“ဧကမူလက”နည်း၌၊ ဒသသု-ဆယ်ခုကုန်သော၊ ပဒေသု-ပုဒ်
 တို့၌၊ ဧကမေကံ-တစ်ပုဒ်တစ်ပုဒ်ကို၊ မူလံ-အရင်းမူလကို၊ (ဝါ) အစကို၊ ကတ္တာ-
 ပြု၍၊ ဒသက္ခတ္တံ-ဆယ်ကြိမ်၊ ယောဇနာယ-ယှဉ်ခြင်းကို၊ ကတာယ-ပြုသဖြင့်၊
 ဓမ္မပဒါနိ-အကြောင်းပုဒ်တို့၏၊ ဝသေန-အစွမ်းဖြင့်၊ ဓမ္မပဒါနိ-အကြောင်းပုဒ်တို့
 သည်၊ ဒသ-ဆယ်ပုဒ်တို့တည်း၊ အတ္ထပဒါနိ-အကျိုးပုဒ်တို့သည်၊ နဝုတိ-ကိုး
 ဆယ်တို့တည်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ အတ္ထသတဉ္စ-အကျိုးတစ်ရာသည်၎င်း၊ ဓမ္မ-
 သတဉ္စ-အကြောင်းတစ်ရာသည်လည်းကောင်း၊ န သမ္ပဇ္ဇတိ-မပြည့်စုံ၊ တသ္မာ-
 ထို့ကြောင့်၊ ဧကမူလကနယေ-“ဧကမူလက”နည်း၌၊ သင်္ခလိကနယေ-“သင်္ခ-
 လိက”နည်း၌၊ ဝုတ္တနယေန-ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောနည်းဖြင့်၊ အတ္ထသတဉ္စ-အကျိုး
 တစ်ရာကိုလည်းကောင်း၊ ဓမ္မသတဉ္စ-အကြောင်းတစ်ရာကို လည်းကောင်း၊
 အဂ္ဂဟေတွာ-မယူမူ၍၊ ယံ အတ္ထပဒံ-အကြင်အကျိုးပုဒ်သည်၊ တတ္ထ တသ္မိ
 ဧကမူလကနယေ-ထို“ဧကမူလက”နည်း၌၊ ဒသဓမ္မပဒါနဉ္စ-ဆယ်ခုကုန်သော
 အကြောင်းပုဒ်တို့၏လည်းကောင်း၊ နဝုတိအတ္ထပဒါနဉ္စ-ကိုးဆယ်သောအကျိုး
 ပုဒ်တို့၏လည်းကောင်း၊ ဝသေန-အစွမ်းဖြင့်၊ ပဒသတံ-ပုဒ်တစ်ရာကို၊ ဝုတ္တံ-
 ဆိုအပ်၏၊ တံ သဗ္ဗံ-ထိုအလုံးစုံကို၊ ဓမ္မသတန္တိ-အကြောင်းတစ်ရာဟူ၍၊ ဂ-
 ဟေတွာ-ယူ၍၊ တဒတ္ထဇောတနဝသေန-ထိုအနက်ကို ထွန်းပြစေသောနည်း
 ဖြင့်၊ အဋ္ဌကထာယံ-အဋ္ဌကထာ၌၊ ဝုတ္တာနိ-ဆိုအပ်ကုန်၏၊ သံယသုဠဘာ-
 ဝါဒီနိ- “သံယသုဠဘာဝ” အစရှိကုန်သော၊ အတ္ထပဒါနိ-အကျိုးပုဒ်တို့ကို၊
 အတ္ထသတန္တိ-အကျိုးတစ်ရာဟူ၍၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ ဂဟိတေ-ယူအပ်သည်ရှိသော်၊
 အတ္ထသတဉ္စ-အကျိုးတစ်ရာသည်လည်းကောင်း၊ ဓမ္မသတဉ္စ-အကြောင်းတစ်
 ရာသည်လည်းကောင်း၊ သမ္ပဇ္ဇတိ- ပြည့်စုံ၏၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ တာဝ-ရှေးဦးစွာ၊
 အတ္ထသတဉ္စ-အကျိုးတစ်ရာကိုလည်းကောင်း၊ ဓမ္မသတဉ္စ-အကြောင်းတစ်-
 ရာကိုလည်းကောင်း၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-သိအပ်၏။

ပန-အံ့ဘို့တပါးကား၊ ဒွေ နိရုတ္တိသတာနီတိ ဧတ္ထ ပဒေ-“ဒွေ နိ-
 ရုတ္တိသတာနီ”ဟူသော ဤပုဒ်၌၊ အတ္ထဇောတိကာနံ-အနက်ကို ထွန်းပြတတ်

ကုန်သော၊ နိရုတ္တိနံ=သဒ္ဓါတို့၏၊ ဝသေန=အစွမ်းဖြင့်၊ နိရုတ္တိသတံ=သဒ္ဓါတစ်ရာလည်းကောင်း၊ ဓမ္မဘူတာနံ=အကြောင်းဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်သော၊ နိရုတ္တိနံ=သဒ္ဓါတို့၏၊ ဝသေန=အစွမ်းဖြင့်၊ နိရုတ္တိသတံ=သဒ္ဓါတစ်ရာလည်းကောင်း၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဒွေ နိရုတ္တိသတာနိ စ=သဒ္ဓါနှစ်ရာတို့ကိုလည်း၊ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ=သိအပ်ကုန်၏။

စတ္တာရိဉာဏသတာနိတိ=ကား၊ အတ္ထသတေ=အကျိုး တစ်ရာ၌၊ ဉာဏသတံ=ဉာဏ်တစ်ရာလည်းကောင်း၊ ဓမ္မသတေ=အကြောင်းတစ်ရာ၌၊ ဉာဏသတံ=ဉာဏ်တစ်ရာလည်းကောင်း၊ ဒွိသု နိရုတ္တိသတေသု=နိရုတ္တိနှစ်ရာတို့၌၊ ဒွေ ဉာဏသတာနိ=ဉာဏ်နှစ်ရာတို့သည်၊ ဟောန္တိ=ဖြစ်ကုန်၏၊ ဣတိ=ဤသို့၊ စတ္တာရိဉာဏသတာနိ=ဉာဏ်လေးရာတို့ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ=ကုန်၏။

ဧဝဉ္စ ပန ဘိက္ခဝေတိ ဧတ္ထ ပဒေ=“ဧဝဉ္စ ပန ဘိက္ခဝေ” ဟူသော ဤပုဒ်၌၊ စ-သဒ္ဓါ-“စ”သဒ္ဓါကို၊ ဘိန္နုက္ကမေန=မကွဲပြားသော အစဉ်ဖြင့်၊ ယောဇေတဗ္ဗော=ယှဉ်စေအပ်၏၊ ဣတိ တသ္မာ=ထိုသို့ “စသဒ္ဓါကို မကွဲပြားသောအစဉ်ဖြင့် ယှဉ်စေအပ်သည်၏”အဖြစ်ကြောင့်၊ “ဥဒ္ဓယေယျာထ စ”တိ=ဟူ၍၊ အာဟ=၏၊ ဧတ္ထ ဧတသ္မိ ဝစနေ=ဤ “ဥဒ္ဓိသေယျာထ စ” ဟူသော စကားရပ်၌၊ ဥဒ္ဓိသေယျာထာတိ=“ဥဒ္ဓိသေယျာထ”ဟူ၍၊ ဝုတ္တေ=ဆိုအပ်ပြီးပါလျှက်၊ ပရိယာပုဏေယျာထာတိ အာဒိ=“ပရိယာပုဏေယျာထ” အစရှိသော စကားကို၊ ကထံ ပန=အဘယ်ကြောင့်၊ ဝုတ္တံ=ဆိုအပ်သနည်း၊ အတ္ထသမ္ဘဝေါ=အနက်၏ဖြစ်သင့်သောကြောင့်၊ ပရိယာပုဏေယျာထာတိ အာဒိ= “ပရိယာပုဏေယျာထ” အစရှိသော စကားကို၊ ဝုတ္တံ=ဆိုအပ်၏၊ ဣတိ တသ္မာ=ထိုကြောင့်၊ “အတိရေကာနယနဗ္ဗတ္တာ ဟိ ဧတ္ထ စ သဒ္ဓေါ”တိ=ဟူ၍၊ အာဟ=၏၊ ဝုတ္တတ္ထတော=ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောအနက်မှ၊ (ဝါ) ထက်၊ အတိရေကဿ=ပိုလွန်သော၊ အတ္ထဿ=အနက်ကို၊ အာနယနံ=ဆောင်ခြင်းသည်၊ အတိရေကာနယနံ=“အတိရေကာနယနံ”မည်၏၊ အတိရေကာနယနံ=ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောအနက်မှ (ထက်) ပိုလွန်သော အနက်ကိုဆောင်ခြင်း၊ ဧတဿ=ထို “စ-သဒ္ဓါ”အား၊ သော အတ္ထော=ထို “အတိရေကာနယနံ” အနက်သည်၊ (ဝါ) ထိုဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောအနက်မှ အပိုအလွန်ကိုဆောင်ခြင်းအနက်သည်၊ အတ္ထိ=ရှိ၏၊ ဣတိ တသ္မာ=ထိုကြောင့်၊ သော စ-သဒ္ဓေါ=သည်၊ အတိရေကာနယ-

နတ္ထောမည်၏။ အဝုတ္တသမုစ္စယတ္ထောအဝုတ္တသမုစ္စည်းအနက်ရှိ၏။ (ဝါ) မဆိုအပ်သောအနက်ကို ပေါင်းစည်းခြင်းအနက်ရှိ၏။ ဣတိ ဣဒံ အတ္ထဇာတံသည်။ (ဝါ) ကို၊ ဝုတ္တံ ဝုတ္တောသည်။ (ဝါ) သည်၊ 'ဟောတိ'၏။ အသံဝါသောတိ "အသံဝါသော" ဟူ၍၊ ဝုတ္တတ္တာဟောတော်မူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ "ဒဠ် ကတွာ" တိ "ဒဠ် ကတွာ" ဟူ၍၊ ဝုတ္တံဟောတော်မူအပ်၏။

ဣတိ=ဤသို့သော သဒ္ဓါအစဉ်+အနက်အစဉ်ဖြင့်၊ သမန္တပါသာဒိကာယထက်ဝန်းကျင်မှ စိတ်ကိုကြည်လင်စေတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် သမန္တပါသာဒိကာအမည်ရှိသော၊ ဝိနယဌကထာယ=ဝိနည်း အဌကထာ၏၊ သာရတ္ထဒီပနီယံ=သာရတ္ထဒီပနီဋီကာ၌၊ ပဌမ ပညတ္တိကထာ=ပဌမပညတ္တိကထာသည်၊ နိဋ္ဌိတာ=အပြီးအဆုံးသို့ ရောက်ပြီ။

သုဒ္ဓိန္နဘာဏဝါရဝဏ္ဏနာ=သုဒ္ဓိန္နဘာဏဝါရကို
ဖွင့်ဆိုခြင်းသည်၊ နိဋ္ဌိတာ=အပြီးအဆုံးသို့ ရောက်ပြီ။

“မက္ခဋိဝတ္ထုကထာဝဏ္ဏနာ”

၄၀။ အနုတ္တာနုပဒဝဏ္ဏနာတိ ဧတ္ထ ပဒေ “အနုတ္တာနုပဒဝဏ္ဏနာ” ဟူသော ဤပုဒ်၌၊ ပါကဋ်ပေါ်လွင်ထင်ရှားသည်ကို၊ ဥတ္တာနံ “ဥတ္တာန” ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိဆိုအပ်၏။ တပုဋိပက္ခေနယိုပေါ်လွင်ထင်ရှားသည်မှ ပြောင်းပြန်လှန်သဖြင့်၊ အပါကဋ်မပေါ်လွင်မထင်ရှားခြင်းသည်၊ အနုတ္တာနံ “အနုတ္တာန” မည်၏။ အပ္ပစုရံနည်းလည်းနည်း၏၊ ဒုဝိညေယျဉ္စသိနိုင်လည်း သိနိုင်ခဲ့၏။ အနုတ္တာနာနံမပေါ်လွင် မထင်ရှားကုန်သော၊ ပဒါနံပုဒ်တို့၏၊ ဝဏ္ဏနာအဖွင့်တည်း၊ အနုတ္တာနုပဒဝဏ္ဏနာမပေါ်လွင်မထင်ရှားကုန်သောပုဒ်တို့၏အဖွင့်၊

တို့၏ အဖွင့်သံဝဏ္ဏနာ၊ ဥတ္တာနပဒဝဏ္ဏနာယ-ပေါ်လွင်ထင်ရှားကုန်သော ပုဒ်တို့၏ အဖွင့်သံဝဏ္ဏာနှင့်၊ ပယောဇနာဘာဝတော-ယှဉ်ခြင်း၏မဖြစ်သောကြောင့်၊ အနုတ္တာနဂ္ဂဟဏံ-“အနုတ္တာန”သဒ္ဒါကို ယူခြင်းတည်း။ ပဗုရပဋိ-သေဝနော ဟောတိတိ-ကား၊ ဗဟုလပဋိသေဝနော-ကြိမ်ဖန်များစွာမှီဝဲခြင်းရှိသည်။ ဟောတိ-ဖြစ်၏။ ဒိဝသေ ဒိဝသေ-နေ့စဉ်နေ့တိုင်း၊ နိရန္တရံ-မပြတ်မလတ်၊ ပဋိသေဝတိ-မှီဝဲ၏။ ဣတိ အယံ-ဤသည်ကား၊ ပဗုရပဋိသေဝနော-တိ ပဒ-ဿ-၏။ အတ္ထော-အနက်တည်း။ ပဗုရတ္ထေ ဟိ ဝတ္တမာနဝစနန္တိ-ကား၊ သဗ္ဗဒါ-အခါခပ်သိမ်း၊ ပဋိသေဝနာဘာဝေပိ-မှီဝဲခြင်း၏အဖြစ်၌လည်း။ “ဣဟ မလ္လာ ယုဇ္ဈန္တိ”တိ အာဒိသု ဝိယ-“ဣဟ မလ္လာ ယုဇ္ဈန္တိ” အစရှိသည်တို့၌ကဲ့သို့၊ ဗဟုလပဋိ-ကြိမ်ဖန်များစွာဖြစ်ခြင်းကို၊ ဥပါဒါယ-စွဲမှီ၍၊ ဝတ္တမာနဝစနံ-ဝတ္တမာန်ဝိဘတ်တည်း။ အာဟိဏ္ဍာတိ-ကား၊ ဝိစရန္တာ-လှည့်လည်သွားလာကုန်သည်။ အညေသုပိတိ-ကား၊ အညေသုပိ-မျောက်မ၌ မေထုန်မှီဝဲသော ရဟန်းမှ တပါးတခြားလည်းကုန်သော၊ ဘိက္ခုသု-ရဟန်းတို့၌။

၄၁။ သဟောမဂ္ဂိတောတိ-ကား၊ ဘဏ္ဍေန-ဥစ္စာဘဏ္ဍာနှင့်၊ သဟ-အတူတကွ၊ ဂဟိတော-ဖမ်းယူအပ်သော၊ အတ္တနော-မိမိ၏၊ မိစ္ဆာဂါဟေန-မှားသောအယူကို ယူခြင်းလည်းကောင်း၊ လေသဩဇ္ဈနေန ဝါ-အမြွက်ထောင်သဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပရိပုဏ္ဏတ္တမ္ပိ-ပြည့်စုံသော အနက်ရှိသည်လည်းဖြစ်သော၊ ပဌမပညတ္တိ-ပဌမပညတ်ကို၊ အညထာ-တပါးတခြားသောအပြားဖြင့်၊ ကရောန္တော-ပြုလိုသည်ဖြစ်၍၊ “တဉ္စ ခေါ မနုဿိတ္ထိယာ၊ နော တိရစ္ဆာန-ဂတာယာ”တိ-ဟူ၍၊ အာဟ-၏။ ဒဿနန္တိ-ကား၊ သာနုရာဂဒဿနံ-ရာဂနှင့်တကွ မြင်သဖြင့်၊ ဂဟဏန္တိ-ကား၊ အနုရာဂဝသေနေဝ-တပ်မက်ခြင်းနှင့်အတူတကွဖြစ်သောရာဂ၏အစွမ်းဖြင့်သာလျှင်၊ ဟတ္ထေန-လက်ဖြင့်၊ ဂဟဏံ-ကိုင်ခြင်းတည်း။ အာမသနန္တိ-ကား၊ အတ္တနော-မိမိ၏၊ သရီရေန-ခန္ဓာကိုယ်ဖြင့်၊ တဿာ မက္ကဋိယာ-ထိုမျောက်မ၏။ သရီရဿ-ခန္ဓာကိုယ်၏၊ ဥပရိ-အပေါ်၌၊ အာမသနမတ္တံ-သုံးသပ်ခြင်းမျှတည်း။ ဖုသနံ-တွေ့ထိခြင်းဟူသည်ကား၊ တတော-ထိုသုံးသပ်ခြင်းထက်၊ ဒဠတရံ-အထူးသဖြင့် မြဲမြန်စွာ၊ ကတ္တာ-ပြု၍၊ သံဖုသနံ-ကောင်းစွာတွေ့ထိခြင်းတည်း။ ယဠုနံ-စေ့စော်ခြင်းဟူသည်၊ တတောပိ-ထိုကောင်းစွာ တွေ့ထိခြင်းထက်လည်း၊ ဒဠတရံ-အထူးသဖြင့်

မြဲမြန်စွာ၊ ကတွာ=ပြု၍၊ သရီရေန=ရဟန်း၏ ခန္ဓာကိုယ်ဖြင့်၊ သရီရဿ=
 မျောက်မ၏ခန္ဓာကိုယ်ကို၊ ယဋ္ဌနံ=စေ့စော်ခြင်းတည်း၊ တံ သဗ္ဗမ္ပိတိ=ကား၊
 ဒဿနာဒိ=မြင်ခြင်းအစရှိသော၊ သဗ္ဗမ္ပိ=အလုံးစုံကိုလည်း။

၄၂။ ဒဠတရံ သိက္ခာပဒမကာသီတိ=ဟူသော၊ ဣမသ္မိံ အဓိ-
 ကာရေး=ဤအရာ၌၊ အနုပညတ္တိယာ=အနုပညတ်၌၊ သိက္ခာပဒဿ=သိက္ခာပုဒ်
 ကို၊ ဒဠိကရဏံ=မြဲမြန်စွာပြုခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ သီထိလကရဏဉ္စ=လျော့၍
 ပြုခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ပသင်္ဂတော=လျည်းပါးသောအားဖြင့်၊ အာပန္နံ=သင့်
 ရောက်သည်ကို၊ ဝိဘဇိတွာ=ခွဲခြမ်းဝေဘန်၍၊ “ဒုဝိဓဉ္စိ သိက္ခာပဒ”န္တိ အာဒိနာ=
 “ဒုဝိဓဉ္စိ သိက္ခာပဒ”အစရှိသော ပါဠိရပ်ဖြင့်၊ ဒဿေတုကာမော=ပြလိုသည်
 ဖြစ်၍၊ “ဒုဝိဓဉ္စိ သိက္ခာပဒ”န္တိ အာဒိ=“ဒုဝိဓဉ္စိ သိက္ခာပဒ” အစရှိသောပါဠိရပ်
 ကို၊ အဋ္ဌကထာစရိယော=သည်၊ အာဟ=မိန့်ဆို၏၊ တတ္ထ တသ္မိံ သိက္ခာပဒေ-
 ထိုသိက္ခာပုဒ်၌၊ သမိတ္တကဿ=“သမိတ္တက”ဖြစ်သော၊ ယဿ သိက္ခာပဒဿ-
 အကြင်သိက္ခာပုဒ်၏၊ စိတ္တံ=စိတ်သည်၊ အကုသလမေဝ=အကုသိုလ်သည်သာ
 လျှင်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏၊ တံ သိက္ခာပဒံ=ထိုသိက္ခာပုဒ်သည်၊ လောကဝဇ္ဇ-
 “လောကဝဇ္ဇ”သိက္ခာပုဒ်တည်း၊ (ဝါ) လောက၌အပြစ်ရှိသောသိက္ခာပုဒ်တည်း၊
 ယဿ သမိတ္တကာစိတ္တကပက္ခသဟိတဿ=အကြင်သမိတ္တကပက္ခ+အစိတ္တ-
 ကပက္ခနှင့် တကွလည်းဖြစ်သော၊ အစိတ္တကဿ စ=“အစိတ္တက”၏ လည်း
 ကောင်း၊ သမိတ္တကပက္ခေ=သမိတ္တကပက္ခ၌၊ စိတ္တံ=စိတ်သည်၊ အကုသလ-
 မေဝ=အကုသိုလ်သည်သာလျှင်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏၊ တမ္ပိ=ထိုသိက္ခာပုဒ်ကိုလည်း၊
 သုရာပါနာဒိ=“သုရာပါနသိက္ခာပုဒ်”အစရှိသည်သည်၊ လောကဝဇ္ဇံ=“လောက-
 ဝဇ္ဇ”သိက္ခာပုဒ်တည်း၊ (ဝါ) လောက၌အပြစ်ရှိသောသိက္ခာပုဒ်တည်း၊ ဣတိ-
 ဤသို့၊ ဣမမတ္ထံ=ဤအနက်ကို၊ သမ္ပိဏ္ဏေတွာ=ပေါင်းစု၍၊ ဒဿေတု=ပြခြင်း
 ငှာ၊ “ယဿ သမိတ္တကပက္ခေ စိတ္တံ အကုသလမေဝ ဟောတိ၊ တံ လော-
 ကဝဇ္ဇံ နာမာ”တိ=ဟူ၍၊ အဋ္ဌကထာစရိယေန=သည်၊ ဝုတ္တံ=ဆိုအပ်၏၊ ဟိ
 သစ္စံ=မှန်၏၊ “သမိတ္တကပက္ခေ”တိ ဣဒံ ဝစနံ=“သမိတ္တကပက္ခေ” ဟူသော
 ဤစကားသည်၊ အစိတ္တကံ=အစိတ္တကကို၊ (ဝါ) စိတ်မရှိသည်ကို၊ သန္ဓာယ-
 ရည်ရွယ်၍၊ ဝုတ္တံ=ဆိုအပ်၏၊ ဟိ သစ္စံ=မှန်၏၊ ဧကံသတော=စင်စစ်အားဖြင့်၊
 သမိတ္တကဿ=“သမိတ္တက”ဖြစ်သောသိက္ခာပုဒ်အား၊ “သမိတ္တကပက္ခေ”တိ=

“သစိတ္တကပက္ခေ”ဟူ၍၊ ဝိသေသနေ=အထူးဖြူခြင်း၌၊ ပယောဇနံ=အကျိုးသည်၊ န အတ္ထိမရှိ၊ သစိတ္တကပက္ခေတိ စ=“သစိတ္တကပက္ခေ”ဟူသည်လည်း၊ ဝတ္ထု-ဝိတိက္ကမဝိဇာနနစိတ္တေန=ဝတ္ထုကို လွန်ကျူးခြင်းကို သိသောစိတ်ဖြင့်လည်း၊ “သစိတ္တကပက္ခေ”တိ= “သစိတ္တကပက္ခေ”ဟူ၍၊ ဂဟေတဗ္ဗံ=ယူအပ်၏၊ ပဏ္ဏတ္တိ-ဝိဇာနနစိတ္တေန=ဝိနည်းပညတ်တော်ကို သိသောစိတ်ဖြင့်၊ န ဂဟေတဗ္ဗံ=မယူအပ်၊ ဟိ သစ္စံ=မှန်၏၊ “န ဝဋ္ဋတိ”တိ=ဟူ၍၊ ယဒိ သိယာ=အကယ်၍ဖြစ်ငြားအံ့၊ ပဏ္ဏတ္တိဝိဇာနနစိတ္တေနပိ=ဝိနည်းပညတ်တော်ကိုသိသောစိတ်ဖြင့်လည်း၊ ယဿ သိက္ခာပဒဿ=အား၊ သစိတ္တကပက္ခေ=“သစိတ္တကပက္ခေ”၌၊ စိတ္တံ=စိတ်သည်၊ အကုသလမေဝ=အကုသိုလ်သည်သာလျှင်တည်း၊ တမ္ပိ=ထိုသိက္ခာပုဒ်ကိုလည်း၊ “လောကဝဇ္ဇ”န္တိ=“လောကဝဇ္ဇ”သိက္ခာပုဒ်ဟူ၍၊ ဝဒေယျ=ဆိုရာ၏၊ သဗ္ဗေသံ=အလုံးစုံကုန်သော၊ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇသိက္ခာပဒါနမ္ပိ=ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇ”သိက္ခာပုဒ်တို့အားလည်း၊ လောကဝဇ္ဇတာ=“လောကဝဇ္ဇ” သိက္ခာပုဒ်၏ အဖြစ်သို့၊ အာပဇ္ဇေယျ=ရောက်ရာ၏၊ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇာနမ္ပိ=“ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇ” သိက္ခာပုဒ်တို့အားလည်း၊ “န ဝဋ္ဋတိမအပ်”၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဇာနိတွာ=သိ၍၊ ဝိတိက္ကမေ=လွန်ကျူးခြင်း၌၊ အကုသလစိတ္တဿေဝ=အကုသိုလ်စိတ်၏သာလျှင်၊ သမ္ဘဝတော=ဖြစ်သင့်သောကြောင့်၊ န ဂဟေတဗ္ဗံ=မယူအပ်၊ ဟိ သစ္စံ=မှန်၏၊ ဘဂဝတော=၏၊ အာဏံ=အာဏာတော်ကို၊ ဇာနိတွာ=သိ၍၊ မဒ္ဒန္တဿ=နင်းနယ်သောသူအား၊ ကုသလစိတ္တံ=ကုသိုလ်စိတ်သည်၊ န ဥပ္ပဇ္ဇတိ=မဖြစ်၊ ကဿာ=အဘယ်ကြောင့်နည်း၊ အနာဒရိယဝသေန=မရှိသေသည်၏အစွမ်းဖြင့်၊ ပဋိယစိတ္တဿေဝ=ဒေါသစိတ်၏သာလျှင်၊ ဥပ္ပဇ္ဇနတော=ဖြစ်ခြင်းကြောင့်လည်း။

အပိ စ=ဆိုဘွယ်အထူးကား၊ ဧတ္ထိ ဧတသ္မိံ ဌာနေ=ဤအရာ၌၊ “သစိတ္တကပက္ခေ စိတ္တံ အကုသလမေဝါ”တိ=ဟူ၍၊ ဝစနတော=ဆိုခြင်းကြောင့်၊ အစိတ္တကဿ=အစိတ္တက သိက္ခာပုဒ်၏၊ ဝတ္ထုအဇာနနဝသေန=ဝတ္ထုကို မသိသည်၏အစွမ်းဖြင့်၊ အစိတ္တကပက္ခေ=၌၊ စိတ္တံ=စိတ်သည်၊ အကုသလမေ ဝါ-တိ=အကုသိုလ်ဟူ၍၊ အယံ နိယမော=ဤသို့သော အမှတ်အသားသည်၊ နတ္ထိမရှိ၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဝိညာယတိ=သိအပ်၏၊ ဟိ သစ္စံ=မှန်၏၊ အစိတ္တကဿ=အစိတ္တကသိက္ခာပုဒ်အား၊ အစိတ္တကပက္ခေပိ=“အစိတ္တကပက္ခေ”၌လည်း၊ စိတ္တံ=စိတ်သည်၊ အကုသလမေဝ=အကုသိုလ်သည်သာလျှင်၊ ယဒိ သိယာ=အကယ်

၍ဖြစ်ငြားအံ့။ “သစိတ္တကပက္ခေ”တိ ဣဒံ ဝိသေသနံ-“သစိတ္တကပက္ခေ” ဟူ
 သော ဤဝိသေသနပုဒ်သည်။ နိရတ္ထကံ-အကျိုးမရှိသည်။ သိယာ-ဖြစ်ရာ၏။
 “ယဿ သိက္ခာပဒဿ-အကြင်သိက္ခာပုဒ်အား၊ စိတ္တံ-စိတ်သည်။ အကုသလ
 မေဝ-အကုသိုလ်သည်သာလျှင်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏။ တံ သိက္ခာပဒံ-ထိုသိက္ခာပုဒ်
 သည်။ လောကဝဇ္ဇံ-“လောကဝဇ္ဇ”သိက္ခာပုဒ်တည်း။ (ဝါ) လောက၌အပြစ်ရှိ
 သော သိက္ခာပုဒ်တည်း။ ဣတိ-ဤသို့၊ ဧတ္ထကေ-ဤမျှလောက်ကို၊ ဝုတ္တေ-
 ဆိုအပ်သည်ရှိသော်၊ “သုရာ” တိ-“သေရည်အရက်”ဟူ၍၊ အဇာနိတွာ-မသိ
 မူ၍၊ ပိဝန္တဿ-သောက်သောရဟန်းအား၊ ဂန္ဓဝဏ္ဏကာဒိဘာဝံ-အနံ့+အဆင်း
 အစရှိသည်တို့၏အဖြစ်ကို၊ အဇာနိတွာ-မသိမူ၍၊ တာနိ သုရာနိ-ထိုသေရည်+
 အရက်တို့ကို၊ လိမ္မန္တိနံ-လိမ်းကျံကုန်သော၊ ဘိက္ခုနီနိဉ္စ-ဘိက္ခုနီရဟန်းမတို့
 အားလည်း၊ (ဝါ) တို့ကိုလည်း၊ ဝိနာပိ-ကြဉ်၍လည်း၊ အကုသလစိတ္တေန-
 အကုသိုလ်စိတ်ဖြင့်၊ အာပတ္တိသမ္ဘဝတော-အာပတ်၏ ဖြစ်သင့်သောကြောင့်၊
 ဧကန္တာကုသလံ-စင်စစ်အကုသိုလ်စိတ်ဖြစ်သော၊ သစိတ္တကသိက္ခာပဒံ-သစိတ္တ
 က သိက္ခာပုဒ်ကို၊ ဌပေတွာ-ချန်ထား၍၊ သုရာပါနာဒိအစိတ္တကသိက္ခာပဒါနံ-
 “သုရာပါန”အစရှိသောအစိတ္တကသိက္ခာပုဒ်တို့အား၊ လောကဝဇ္ဇတာ-လော
 က၌အပြစ်ရှိသောသိက္ခာပုဒ်၏အဖြစ်သည်။ န သိယာ-မဖြစ်ရာ၊ ဣတိ တသ္မာ-
 ထို့ကြောင့်၊ တေသမ္ပိ-ထိုသိက္ခာပုဒ်တို့အားလည်း၊ သင်္ဂဏတ္ထံ-သင်္ဂြိုဟ်ခြင်း
 အကျိုးငှာ၊ (ဝါ) သိမ်းယူခြင်းအကျိုးငှာ၊ “ယဿ သစိတ္တကပက္ခေ စိတ္တံ
 အကုသလမေဝ ဟောတိ၊ တံ လောကဝဇ္ဇ”န္တိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏။
 တေနေဝ-ထို့ကြောင့်သာလျှင်၊ စူဠဂဏ္ဍိပဒေ စ-စူဠဂဏ္ဍိပဒ်၌လည်းကောင်း၊
 မဇ္ဈိမဂဏ္ဍိပဒေ စ-မဇ္ဈိမဂဏ္ဍိပဒ်၌လည်းကောင်း၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏။ ကိံ-အဘယ်
 သို့၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်သနည်း။ “ဧတံ သတ္တံ-ထိုသတ္တဝါကို၊ မာရေဿာမိ-သတ်
 အံ့၊ ဣတိ-ဤသို့၊ တသ္မိယေဝ ပဒေသေ-ထိုအရပ်၌သာလျှင်၊ နိပန္နံ-လျောင်း
 နေသော၊ အညံ-တပါးတခြားသော သတ္တဝါကို၊ မာရေန္တဿ-သတ်သောသူ
 အား၊ ပါဏသာမညဿ-“သတ္တဝါ”ဟူသော အမည်သညာ၏၊ အတ္ထိတာယ-
 ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ပါဏာတိပါတော-“ပါဏာတိပါတ”သည်။ (ဝါ)
 သူတပါး အသက်ကို သတ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ ယထာ-ဖြစ်သကဲ့သို့၊ ဧဝံ
 ဟဿ-ဤအတူ၊ ဧတံ မဇ္ဇံ-ထိုသေရည်+အရက်ကို၊ ပိဝိဿာမိ-သောက်အံ့။

ဣတိ မနသိ ကတွာ ဤနလုံးသွင်း၍၊ အညံးတပါးတခြားသော၊ မဇ္ဇိမသေရည် အရက်ကို၊ ပိဝန္တဿ သောက်သောသူအား၊ မဇ္ဇိမသေရည်သမ္ဘာသေရည်+အရက်ဟူသော အမှတ်သညာ၏၊ အတ္ထိတာယ ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ အကုသလမေဝ အကုသိုလ်သည်သာလျှင်၊ ဟောတီးဖြစ်၏၊ ပန ဆက်၍ ဆိုဦးအံ့၊ ကဋ္ဌသညာယ “ထင်း”ဟူသော အမှတ်သညာဖြင့်၊ သပ္ပံမြွေကို၊ ယာတေန္တဿ သတ်သောသူအား၊ ပါဏာတိပါတော ပါဏာတိပါတသည်၊ (ဝါ) သူတပါး အသက်ကို သတ်ခြင်းသည်၊ န ဟောတိ ယထာ မဖြစ်သကဲ့သို့၊ ဧဝံ တထာ ထို့အတူ၊ နာဠိကေရပါနသညာယ “အုန်းရည်”ဟူသော အမှတ်သညာဖြင့်၊ မဇ္ဇိမသေရည်+အရက်ကို၊ ပိဝန္တဿ သောက်သောသူအား၊ အကုသလံ အကုသိုလ်သည်၊ န ဟောတိ မဖြစ်၊ ဣတိ ဤသို့၊ ဝုတ္တံ ဆိုအပ်၏။

ကေစိ ပန အချို့သော ဆရာတို့သည်ကား၊ ဝဒန္တိ ဆိုကြကုန်၏၊ ကိံ အဘယ်သို့၊ ဝဒန္တိ ဆိုကြကုန်သနည်း၊ “သာမဏေရဿ သာမဏေသည်၊ သုရာတိ သေရည်+အရက်”ဟူ၍၊ အဇာနိတွာ မသိမူ၍၊ ပိဝန္တဿ သောက်သည်ရှိသော်၊ (ပိဝန္တဿ သောက်သော၊ သာမဏေရဿ သာမဏေအား၊) ပါရာဇိကော သာမဏေအဖြစ်မှရွှေ့လျော့ခြင်းသည်၊ နတ္ထိ မရှိ၊ အကုသလံ ပန အကုသိုလ်သည်ကား၊ ဟောတီးဖြစ်၏၊ ဣတိ ဤသို့၊ ဝဒန္တိ ဆိုကြကုန်၏၊ တံ ဝေဒနံ ထိုစကားရပ်သည်၊ တေသံ ထိုကေစိဆရာတို့၏၊ မတိမတ္တံ အယူအဆမျှသာတည်း၊ “ဟိ သစ္စံ မှန်၏၊ ဘိက္ခုနော အား၊ အဇာနိတွာ မသိမူ၍လည်း၊ ဗီဇတော အရင်းမူလအစမှ၊ ပဌာယ စ၍၊ မဇ္ဇိမသေရည်+အရက်ကို၊ ပိဝန္တဿ သောက်သည်ရှိသော်၊ (ပိဝန္တဿ သောက်သော၊ ဘိက္ခုနော ရဟန်းအား၊) ပါစိတ္တိယံ ပါစိတ်အာဖတ်သည်၊ ဟောတီးဖြစ်၏၊ သာမဏေရော သာမဏေသည်၊ ဇာနိတွာ သိ၍၊ ပိဝန္တဿ သောက်သည်ရှိသော်၊ သီလဘေဒံ သီလပျက်ခြင်းသို့၊ အာပလ္လတိ ရောက်၏၊ အဇာနိတွာ မသိမူ၍၊ မဇ္ဇိမသေရည်+အရက်ကို၊ ပိဝန္တဿ သောက်သည်ရှိသော်၊ သီလဘေဒံ သီလပျက်ခြင်းသို့ န အာပလ္လတိ မရောက်၊ ဣတိ ဤသို့၊ ဧတ္တကမေဝ ဤမျှလောက်ကိုသာလျှင်၊ အဋ္ဌကထာယံ အဋ္ဌကထာ၌၊ ဝုတ္တံ ဆိုအပ်၏၊ “အကုသလံ ပန အကုသိုလ်သည်ကား၊ ဟောတီး၏၊ ဣတိ ဤသို့၊ န ဝုတ္တံ မဆိုအပ်၊ ဣတိ ဤသို့၊ ဝဒန္တိ ဆိုကြကုန်၏၊ အပရမ္ပိတပါးတခြားသော ဆရာတို့သည်လည်း၊

ဝဒန္တိ-ဆိုကြကုန်၏။ ကိ-အဘယ်သို့၊ ဝဒန္တိ-ဆိုကြကုန်သနည်း၊ အဇာနိတွာ-
မသိမူ၍၊ မဇ္ဇိ-သေရည်အရက်ကို၊ ပိဝန္တဿ-သောက်သော၊ သောတာပနဿ
ပိ-သောတာပန်၏လည်း၊ မုခဲ-ခဲတွင်းသို့၊ သုရာ-သေရည်+အရက်သည်၊ န
ပဝိသတိ-မဝင်၊ ကသ္မာ-အဘယ်ကြောင့်နည်း၊ ကမ္မပထပ္ပတ္တအကုသလ-
စိတ္တေနဝ-ကမ္မပထသို့ရောက်သော အကုသိုလ်စိတ်ဖြင့်သာလျှင်၊ မဇ္ဇိ-သေ
ရည်+အရက်ကို၊ ပါတဗ္ဗတော-သောက်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ သောတာ-
ပနဿ-သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ မုခဲ-ခဲတွင်းသို့၊ မဇ္ဇိ-သည်၊ န ပဝိသတိ-မဝင်၊
ဣတိ-ဤသို့၊ ဝဒန္တိ-ဆိုကြကုန်၏၊ တမ္ပိ ၀စနံ-ထိုအပရေဆရာတို့၏ စကား
သည်လည်း၊ န သုန္တရံ-မကောင်း၊ ဟိ သစ္စံ-မှန်၏၊ ဗောဓိသတ္တေ-ဘုရားလောင်း
သည်၊ ကုစ္ဆိဂတေ-မယ်တော်၏ဝမ်းဗိုက်၌ ကိန်းအောင်းသည်ရှိသော်၊ ဗောဓိ-
သတ္တမာတု-ဘုရားလောင်းမယ်တော်၏၊ သီလံ ဝိယ-သီလကဲ့သို့၊ ဣဒမ္ပိ-ဤ
သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်၏ခဲတွင်းသို့သေရည်+အရက်မဝင်ခြင်းသည်လည်း၊ အရိ-
ယ သာဝကနံ-အရိယသာဝကတို့၏၊ (ဝါ) တို့အား၊ ဓမ္မတာသဒ္ဓိ-သဘော
အားဖြင့်ပြီး၏၊ ဣတိ- ဤသို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-သိအပ်၏၊ တေနဝ-ထို့ကြောင့်သာ
လျှင်၊ ဒီယနိကာယေ-ဒီယနိကာယ်၌၊ ကုဋဒန္တသုတ္တဌကထာယံ-ကုဋဒန္တသုတ်
အဌကထာ၌၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏၊ ကိ-အဘယ်သို့၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်သနည်း၊

ဟိ သစ္စံ-မှန်၏၊ ဘဝန္တရေပိ-ဘဝအထူး၌လည်း၊ အရိယသာဝကော-
အရိယသာဝကသည်၊ ဇီဝိတဟေတုပိ-အသက်၏ အကြောင်းကြောင့်လည်း၊
ပါဏံ-သူတပါး၏အသက်ကို၊ နေဝ ဟနတိ-မသတ်၊ သုရံ-သေရည်+အရက်
ကို၊ န ပိဝတိ-မသောက်၊ အဿ-ထိုအရိယ သာဝကအား၊ (ဝါ) ၏၊ သုရဉ္စ-
သေရည်+အရက်ကိုလည်းကောင်း၊ ခိရဉ္စ-နို့ရည်ကိုလည်းကောင်း၊ မိဿေတွာ-
ရောနှော၍၊ မုခေ-ခဲတွင်း၌၊ သဗေပိ ခိပန္တိ-အကယ်၍ လောင်းထည့်ကုန်အံ့၊
ဧဝံ ခိပန္တေသု-ဤသို့ လောင်းထည့်ကုန်သည်ရှိသော်၊ အရိယသာဝကဿ-
အရိယာ သာဝကပုဂ္ဂိုလ်၏၊ မုခေ-ခဲတွင်း၌၊ ခိရမေဝ-နို့ရည်သည်သာလျှင်၊
ပိဝတိ-ဝင်၏၊ သုရာ-သေရည်အရက်သည်၊ န ပိဝတိ-မဝင်၊ ယထာ ကိ-ဥပ-
မာ အဘယ်ကဲ့သို့နည်းဟူမူကား၊ ကောဉ္စ သကုဏာနံ-ကြိုးကြာငှက်တို့အား၊
ခိရမိဿကေ-နို့ရည်ဖြင့် ရောနှောကုန်သော၊ ဥဒကေ-ရေတို့ကို၊ ပိဝန္တေသု-
သောက်ကုန်သည်ရှိသော်၊ ခိရမေဝ-နို့ရည်သည်သာလျှင်၊ ပဝိသတိ ယထာ-

ဝင်သကဲ့သို့၊ ဥဒကံ-ရေသည်၊ န ပဝိသတိ ယထာ-မဝင်သကဲ့သို့၊ ဣဒံ-ဤသို့၊ ကြိုးကြာငှက်တို့အား နို့ရည်သာဝင်၍ ရေမဝင်ခြင်းသည်၊ ယောနိသဒ္ဓိ-ယောနိဖြင့်ပြီး၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝဒေယျ-ပြောဆိုငြားအံ့၊ ဣဒမ္ပိ-ဤအရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့အား နို့ရည်သာဝင်၍ သေရည်+အရက်မဝင်ခြင်းသည်လည်း၊ ဓမ္မတာသဒ္ဓိ-သဘောအားဖြင့်ပြီး၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-သိအပ်၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏။

ယဒိ ဧဝံ-ယင်းသို့ဖြစ်လျှင်၊ သုရာပါနသိက္ခာပဒဌကထာယံ-သုရာပါနသိက္ခာပုဒ်၏ အဌကထာ၌၊ “ဝတ္ထုအဇာနနတာယ စ=ဝတ္ထုကိုမသိသည်၏ကြောင့်လည်း၊ ဧတ္ထ-ဤ“သုရာပါန”သိက္ခာပုဒ်၌၊ အစိတ္တကတာ-“အစိတ္တကသိက္ခာပုဒ်”၏အဖြစ်ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-သိအပ်ကုန်၏၊ အကုသလေနေဝ=အကုသိုလ်စိတ်ဖြင့်သာလျှင်၊ ပါတဗ္ဗတာယ-သောကံအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ လောကဝဇ္ဇတာ=လောကဝဇ္ဇသိက္ခာပုဒ်မည်၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ကဿာ=အဘယ်ကြောင့်၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်သနည်း၊ ဣတိ အယံ-ဤသည်ကား၊ ပုစ္ဆာ=အမေးတည်း၊ ? အယံ ဒေါသော-ဤအပြစ်သည်၊ န ဟောတိ-မဖြစ်၊ အယံ ဟိ-ဤသည်လျှင်၊ ဧတ္ထ-ဤအရာ၌၊ အဓိပ္ပါယော=အဓိပ္ပါယ်တည်း၊ သစိတ္တကပက္ခေ-သစိတ္တကပက္ခ-၌၊ အကုသလစိတ္တေနေဝ=အကုသိုလ်စိတ်ဖြင့်သာလျှင်၊ ပါတဗ္ဗတာယ-သောကံအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ လောကဝဇ္ဇတာ=လောကဝဇ္ဇသိက္ခာပုဒ်၏အဖြစ်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ ဟိ သစ္စံ-မှန်၏၊ ဣမိနာယေဝ အဓိပ္ပါယေန-ဤသို့သော အဓိပ္ပါယ်ဖြင့်သာလျှင်၊ အညေသုပိ-တပါးတခြားလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ လောကဝဇ္ဇေသု-လောကဝဇ္ဇဖြစ်ကုန်သော၊ (ဝါ) လောက၌ အပြစ်ရှိကုန်သော၊ အစိတ္တကသိက္ခာဒေသု-အစိတ္တက သိက္ခာပုဒ်တို့၌၊ အကုသလစိတ္တတာယေဝ=အကုသိုလ်စိတ်၏ အဖြစ်ကိုသာလျှင်၊ ဝုတ္တာ-ဆိုအပ်၏၊ သစိတ္တကတာ-သစိတ္တကသိက္ခာပုဒ်၏အဖြစ်ကို၊ န ပန ဝုတ္တာ-မဆိုအပ်၊ တေနေဝ-ထို့ကြောင့်သာလျှင်၊ ဘိက္ခုနီဝိဘင်္ဂဌကထာယံ-ဘိက္ခုနီဝိဘင်းအဌကထာ၌၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏၊ ကိံ-အဘယ်သို့၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်သနည်း၊ “ဂိရဂ္ဂသမဇ္ဇံ စိတ္တဂါရသိက္ခာပဒံ ။ပ။ ဥဗ္ဗဒ္ဓန ပရိမဒ္ဓနာတိ-ဂိရဂ္ဂသမဇ္ဇသိက္ခာပုဒ်+စိတ္တဂါရသိက္ခာပုဒ်+သယံဏိကသိက္ခာပုဒ်+ဣတ္ထာဂါရသိက္ခာပုဒ်+ဂန္ဓကသိက္ခာပုဒ်+ဝဏ္ဏကသိက္ခာပုဒ်+ဝါသိတသိက္ခာပုဒ်+ပိညာကသိက္ခာပုဒ်+

ဘိက္ခုနီ ဥဗ္ဗဒနသိက္ခာပုဒ်+ဘိက္ခုနီ ပရိမဒ္ဒန သိက္ခာပုဒ်ဟူကုန်သော၊ ဒသ-
ဆယ်ပါးကုန်သော၊ ဣမာနိ သိက္ခပဒါနိ-ဤသိက္ခာပုဒ်တို့ကို၊ အစိတ္တကာနိ-
“အစိတ္တက”ဖြစ်ကုန်သော၊ လောကဝဇ္ဇာနိ-လောကဝဇ္ဇာဖြစ်ကုန်သော၊ အကု-
သလံ စိတ္တာနိတိ-အကုသိုလ်စိတ် ဖြစ်ကုန်သော သိက္ခာပုဒ်တို့ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-
ဆိုအပ်၏။

အယံ ပန-ဤဆိုအပ်လတံသည်ကား၊ ဧတ္ထ-ဤသိက္ခာပုဒ်၌၊ အဓိပ္ပါ-
ယော-အဓိပ္ပါယ်တည်း၊ စိတ္တေန-စိတ်နှင့်၊ ဝိနာပိ-ကင်း၍လည်း၊ (စိတ္တေန-
စိတ္တံ-စိတ်ကို၊ ဝိနာပိ-ကြဉ်၍လည်း)၊ အာပဇ္ဇိတဗ္ဗတာ-သင့်ရောက်အပ်သည်
၏အဖြစ်ကြောင့်၊ အစိတ္တကာနိ-“အစိတ္တက”သိက္ခာပုဒ်တို့သည်၊ ဟောန္တိ-ဖြစ်
ကုန်၏၊ စိတ္တေ-စိတ်သည်၊ သတိ ပန-ရှိသော်ကား၊ အကုသလေနေဝ-အကု-
သိုလ်စိတ် ဖြင့်သာလျှင်၊ အာပဇ္ဇိတဗ္ဗတာ-သင့်ရောက်အပ်သည်၏ အဖြစ်
ကြောင့်၊ လောကဝဇ္ဇာနိ စေဝ-“လောကဝဇ္ဇာ”သိက္ခာပုဒ်တို့သည်လည်းကောင်း၊
အကုသလစိတ္တာနိ စ-အကုသိုလ်စိတ်တို့သည်လည်းကောင်း၊ ဟောန္တိ-ဖြစ်
ကုန်၏၊ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ ဘိက္ခုဝိဘင်္ဂေ-ဘိက္ခုဝိဘင်း၌၊ အာဂ-
တာနိ-လာကုန်သော၊ သုရာပါနံ-ဥယျုတ္တံ၊ ဥယျောဓိကသိက္ခာပဒါနိ-သုရာပါန
သိက္ခာပုဒ်+ဥယျုတ္တံသိက္ခာပုဒ်+ဥယျောဓိကသိက္ခာပုဒ်ဟူကုန်သော၊ တိဏိ-
သုံးပါးကုန်သော၊ သိက္ခာပဒါနိ-သိက္ခာပုဒ်တို့တည်း၊ ဘိက္ခုနီဝိဘင်္ဂေ-ဘိက္ခု-
နီ ဝိဘင်း၌၊ အာဂတာနိ-လာကုန်သော၊ ဂိရုဿမဇ္ဇာဒီနိ-ဂိရုဿမဇ္ဇသိက္ခာပုဒ်
အစရှိကုန်သော၊ ဒသ-ဆယ်ပါးကုန်သော၊ သိက္ခာပဒါနိ-သိက္ခာပုဒ်တို့တည်း၊
ဣတိ-ဤသို့၊ တေရသန္တံ-တစ်ဆယ့်သုံးပါးကုန်သော၊ ဣမေသံ အစိတ္တက-
သိက္ခာပဒါနိ-ဤ“အစိတ္တက” သိက္ခာပုဒ်တို့၏၊ လောကဝဇ္ဇတာ ဒဿနတ္ထံ-
“လောကဝဇ္ဇသိက္ခာပုဒ်”၏ အဖြစ်ကိုပြခြင်းအကျိုးငှာ၊ “သစိတ္တကပက္ခေ”တိ-
“သစိတ္တကပက္ခေ”ဟူသော၊ ဣဒံ ဝိသေသနံ-ဤဝိသေသနပုဒ်ကို၊ ကတံ-
ပြုအပ်၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဧတ္ထ-ဤအရာ၌၊ နိဋ္ဌံ-အပြီးအဆုံးသို့၊ ဂန္ထဝ္ဋံ-ရောက်
အပ်၏၊ (ဝါ) မှတ်အပ်၏၊ ယသ္မာ ပန-အကြင်ကြောင့်ကား၊ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇဿ-
“ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇာ”သိက္ခာပုဒ်၏၊ ဝတ္ထုဝိတိက္ကမဝိဇနနစိတ္တေန-လွန်ကျူးသော ဝတ္ထု
ကိုသိသောစိတ်ဖြင့်၊ သစိတ္တကပက္ခေ-စိတ်ရှိသောအဘို့၌၊ စိတ္တံ-စိတ်သည်၊
ကုသလံ-ကုသိုလ်စိတ်သည်၊ သိယာ-ဖြစ်ရာ၏၊ အကုသလံ-အကုသိုလ်စိတ်

သည်။ သိယာ=ဖြစ်ရာ၏၊ အဗျာကတံ=အဗျာကတစိတ်သည်။ သိယာ=ဖြစ်ရာ၏၊ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ တဿ=ထိုသိက္ခာပုဒ်အား၊ သစိတ္တကပက္ခေ=သစိတ္တကပက္ခေ၊ (ဝါ) စိတ်ရှိသောအဘို့၌၊ စိတ္တံ=စိတ်သည်။ အကုသလမေဝ=အကုသိုလ်သည်သာလျှင်တည်း၊ ဣတိ=ဤသို့၊ အယံ နိယမော=ဤသို့သော အမှတ်အသားသည်၊ နတ္ထိ=မရှိ၊ ဣတိ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ သေသံ=ကြွင်းကျန်သော သိက္ခာပုဒ်ကို၊ “ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇ”န္တိ=“ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇ” သိက္ခာပုဒ်ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ=ဆိုအပ်၏။

ရုန္တန္တိတိကား၊ ဝိတိက္ကမံလွန်ကျမှုကို၊ ရုန္တန္တိ=ပိတ်ဆိုလျက်၊ ဒွါရံ ပိဒဟန္တိတိကား၊ ဝိတိက္ကမလေသဿလွန်ကျသော အမြှက်၏၊ ဒွါရံ=အကြောင်းကို၊ ပိဒဟန္တိ=ပိတ်ဆိုကုန်လျက်၊ သောတံ ပစ္စိန္နမာနာတိကား၊ ဥပရူပရိ=အထက်အထက်၌၊ (ဝါ) အဆင့်ဆင့်၊ ဝိတိက္ကမသောတံလွန်ကျသော အယာဉ်ကို၊ ပစ္စိန္နမာနာ=ပြတ်သည်ဖြစ်၍၊ အထ ဝါ=တနည်းသော်ကား၊ ရုန္တန္တိတိကား၊ အနာပတ္တိလေသံ=အနာပတ်တည်းဟူသောအမြှက်ကို၊ ရုန္တန္တိ=ပိတ်ဆိုလျက်၊ ဒွါရံ ပိဒဟန္တိတိကား၊ အနာပတ္တိလေသဿ=အနာပတ်ဟူသော အမြှက်၏၊ ဒွါရံ=တံခါးကို၊ ပိဒဟန္တိ=ပိတ်ဆိုကုန်လျက်၊ သောတံ ပစ္စိန္နမာနာတိကား၊ အနာပတ္တိသောတံ=အာပတ်မသင့်သော အယာဉ်ကို၊ ပစ္စိန္နမာနာ=ပြတ်သည်ဖြစ်၍၊ အာပတ္တိမေဝ=အာပတ်ကိုသာလျှင်၊ ကုရုမာနာ=ပြုလေ့ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍၊ ဣတိ ဣဒံ အတ္ထဇာတံ=သည်၊ (ဝါ) ကို၊ ဝုတ္တံ ဝုတ္တော=သည်၊ (ဝါ)-သည်၊ဟောတိ=၏၊ နနု စ စောဒေမိ=စောဒနာပါဦးအံ၊ လောကဝဇ္ဇေ=လောကဝဇ္ဇ သိက္ခာပုဒ်၌၊ ကာစိ=အချို့သော၊ အနုပညတ္တိ=အနုပညတ်သည်၊ ဥပ္ပလုမာနာ=ဖြစ်သည်ရှိသော်၊ သိထိလံ=ပေါ့လျော့သည်ကို၊ ကရောန္တိ=ပြုကြကုန်လျက်၊ ဥပ္ပလုတိ= ဖြစ်၏၊ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ “လောကဝဇ္ဇေ=လောကဝဇ္ဇ”သိက္ခာပုဒ်၌၊ အနုပညတ္တိ=အနုပညတ်သည်၊ ဥပ္ပလုမာနာ=ဖြစ်သည်ရှိသော်၊ ။ပ။ ဂါဠတရံ=မြဲမြန်စွာ၊ ကရောန္တိ=ပြုကုန်သည်ဖြစ်၍၊ ဥပ္ပလုတိ=ဖြစ်၏။ ဣတိ ဣဒံ စဝနံ=ဤစကားကို၊ ဝုတ္တံ=ဆိုအပ်သနည်း၊ ဣတိ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ “အညတြ အဓိမာနာ၊ အညတြ သုပိနန္တာ”တိ အာဒိ=ကို၊ အာဟ=ဟောတော်မူ၏၊ “အညတြ အဓိမာနာ”တိ ဣမိဿာ အနုပညတ္တိယာ=“အညတြ အဓိမာနာ”ဟူသော ဤအနုပညတ်၌၊

ဝိတိက္ကမာဘာဝိ-လွန်ကျူးခြင်းမရှိ"၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ကာရဏံ-အကြောင်းကို၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏၊ "အညတြ သုပိနန္တာ"တိ ဣမိဿာ- "အညတြ သုပိနန္တာ" ဟူသောဤအနုပညတ်၌၊ အဗ္ဗေဟာရိကတ္တာ-အာပတ်၏အကြောင်းအင်္ဂါ မလောက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်"၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ကာရဏံ-အကြောင်းကို၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏၊ တတ္ထ-ထို"ဝိတိက္ကမာဘာဝ+အဗ္ဗေဟာရိကတ္တာ"ဟူသော အကြောင်း အင်္ဂါနှစ်ပါးတို့တွင်၊ ဝိတိက္ကမာဘာဝါတိ-ကား၊ ပါပိစ္ဆော ဣစ္ဆာ-ပကတောတိ အာဒိ ဝိတိက္ကမာဘာဝိ-ပါပိစ္ဆော+ဣစ္ဆာပကတောဤသို့အစရှိ သည်ကား လွန်ကျူးခြင်း၏မရှိသည်၏အဖြစ်တည်း၊ ဟိ သစ္စံ-မှန်၏၊ ဥတ္တရိ-မနုဿဓမ္မေ-ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မ သိက္ခာပုဒ်၌၊ "ပါပိစ္ဆော-ယုတ်မာသော အလိုရှိ သည်ဖြစ်၍၊ ဣစ္ဆာပကတော-မကောင်းသောအလိုဆိုးဖြင့် နှိပ်စက်အပ်သည် ဖြစ်၍၊ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မ-လူတို့၏ကုသလကမ္မပထတရားဆယ်ပါးထက် လွန် မြတ်သော ဈာန်+မဂ်+ဖိုလ်တရားကို၊ ဥလ္လပတိ-ချီးမြှောက်ပလွှား ဝါကြွား၍ ပြောဆို၏"၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝစနတော-ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်၊ ဝိသံဝါဒနာ- ဓိပ္ပါယေန-ချွတ်ယွင်းစေလိုသောအလိုဖြင့်၊ မုဿာ-မဟုတ်မမှန်သောစကားကို၊ ဘဏန္တော-ပြော ဆိုသောသူသည်၊ ပါရာဇိကော-သာသနာတော်မှဆုံးရှုံးခြင်း သို့ ရောက်သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ အဓိမာနေန-ရနိုးသဖြင့်၊ အဓိဂတသညိ- "ရ၏"ဟု အမှတ်သညာရှိသည်၊ ဟုတွာ-ဖြစ်၍၊ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မ-ကို၊ ဥလ္လ-ပတိ-၏၊ သိက္ခာပဒံ-သိက္ခာပုဒ်ကို၊ ဝိတိက္ကမိတုကာမော-လွန်ကျူးခြင်းငှာ အလိုရှိသည် ဟုတွာ-ဖြစ်၍၊ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မ-ကို၊ န ဥလ္လပတိ-မပြောဆို၊ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ "အညတြ အဓိမာနာ"တိ-ဟူသော၊ အယံ အနုပညတ္တိ- သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ-ဖြစ်သည်ရှိသော်၊ ဝိတိက္ကမာဘာဝိ-လွန်ကျူးလိုခြင်း၏ မရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ အနာပတ္တိကရာ-အာပတ်မသင့်ခြင်းကို ပြုခြင်း သည်၊ ဇာတားဖြစ်၏၊ အဗ္ဗေဟာရိကတ္တာတိ-ကား၊ သုပိနန္တေ-အိပ်မက် သည်၊ ဝိဇ္ဇမာနာယပိ-ထင်ရှားရှိပါသော်လည်း၊ စေတနာယ-မောစနဿာဒ-စေတနာဖြင့်၊ ဝိတိက္ကမိစ္ဆာယ စ-လွန်ကျူးခြင်းငှာအလိုရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့် လည်းကောင်း၊ အဗ္ဗေဟာရိကတ္တာ စ-အာပတ်၏အကြောင်းအင်္ဂါမလောက် သည်၏အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ ဟိ သစ္စံ-မှန်၏၊ သုပိ-နန္တေ-အိပ်မက်၌၊ မောစနဿာဒစေတနာ-လွတ်စေလိုသဖြင့် သာယာသော

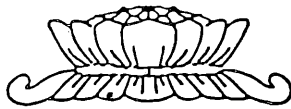
စေတနာသည်၊ ကိစ္ဆာပိ သံဝိဇ္ဇတိ-အကယ်၍ကား ထင်ရှားရှိပါပေ၏။ ကဒါစိ-
 တရံတခါ၌၊ ဥပက္ကမနမ္ပိ-လုလ္လဝီရိယကို ပြုခြင်းသည်လည်း၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊
 တထာပိ-ထိုသို့ပင် ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ ထိနမိဒ္ဓေန-ထိန+မိဒ္ဓဖြင့်၊ (ဝါ) သည်၊
 အဘိဘူတတ္တာ-လွမ်းမိုးနှိပ်စက်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ တံ စိတ္တံ-ထိုစိတ်
 သည်၊ အဗ္ဗောဟာရိကံ-အာပတ်၏ အကြောင်းအင်္ဂါမဟုတ်သည်၊ ဟောတိ-
 ဖြစ်၏၊ စိတ္တဿ-စိတ်၏၊ အဗ္ဗောဟာရိကတ္တာ-အာပတ်၏ အကြောင်းအင်္ဂါ
 မဟုတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဥပက္ကမကိရိယာသံဝတ္တနိကာ-လုလ္လဝီရိယကို
 ပြုခြင်းကြိယာကိုဖြစ်စေတတ်သည်လည်းဖြစ်သော၊ စေတနာ-မောစနဿာဒ-
 စေတနာသည်၊ အဗ္ဗောဟာရိကာ-အာပတ်၏အကြောင်း အင်္ဂါမဟုတ်သည်၊
 ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ တေနော-ထို့ကြောင့်သာလျှင်၊ “အတ္ထေ သာ ဘိက္ခဝေ
 စေတနာ၊ သာ စ ခေါ အဗ္ဗောဟာရိကာ”တိ-ဟူ၍၊ ဘဂဝတာ-သည်၊
 ဝုတ္တာ-ဟောတော်မူအပ်၏၊ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ “အညတြ သုပိနန္တာ”တိ-
 “အညတြ သုပိနန္တာ”ဟူသော၊ အယံ အနုပညတ္တိ-ဤအနုပညတ်သည်၊
 အဗ္ဗောဟာရိကတ္တာ-အာပတ်၏အကြောင်းအင်္ဂါမဟုတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊
 အနာပတ္တိကရာ-အာပတ်မသင့်ခြင်းကိုပြုတတ်သည်၊ ဇာတာ-ဖြစ်၏။

အကတေ ဝိတိက္ကမေတိ-ကား၊ “ကုက္ကစာယန္တာ န ဘုဒ္ဓိသု”တိ အာ-
 ဒိသု ဝိယ-အစရှိသည်တို့၌ကဲ့သို့၊ ဝိတိက္ကမေ-လွန်ကျူးမှုကို၊ အကတေ-မပြု
 အပ်သည်ရှိသော်၊ သိထိလံ ကရောန္တိတိ-ကား၊ ပဌမံ-ရှေးဦးစွာ၊ သာမည-
 တော-သာမညအားဖြင့်၊ ဗဒ္ဓသိက္ခာပဒံ-ဖွဲ့အပ်သော သိက္ခာပုဒ်ကို၊ မောစေ-
 တာ-လွတ်မြောက်စေ၍၊ အတ္တနော အတ္တနော-မိမိ+မိမိ၏၊ ဝိသယေ-အရာ၌၊
 အနာပတ္တိကရဏဝသေန-အနာပတ်ကို ပြုသည်၏အစွမ်းဖြင့်၊ သထိလံ-
 ပေါ့လျော့သည်ကို၊ ကရောန္တိ-ပြုလျက်၊ ဒွါရံ ဒဒမာနာတိ-ကား၊ အနာပတ္တိ-
 ယာ-အာပတ်မသင့်ခြင်း၌၊ ဒွါရံ-တံခါးကို၊ (ဝါ) အကြောင်းကို၊ ဒဒမာနာ-
 ပေးသည်ဖြစ်၍၊ တေနော-ထို့ကြောင့်သာလျှင်၊ “အပရာပရမ္ပိ အနာပတ္တိ
 ကုရုမာနာ”တိ-ဟူ၍၊ အာဟ-ပြီ၊ နန စ စောဒေမိ-စောဒနာပါဦးအံ့၊ သဗ္ဗ-
 ရိတ္တသိက္ခာပဒေ-သဗ္ဗရိတ္တသိက္ခာပုဒ်၌၊ “အန္တမသော တင်္ခဏိကာပိ”တိ-
 “အန္တမသော တင်္ခဏိကာပိ”ဟူသော၊ အနုပညတ္တိ-အနုပညတ်သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇ-
 မာနာ-ဖြစ်သည်ရှိသော်၊ အာပတ္တိမေဝ-အာပတ်ကိုသာလျှင်၊ ကရောန္တိ-ပြု

ကုန်သည်ဖြစ်၍၊ ဥပ္ပနာ-ဖြစ်ကုန်၏၊ အထ-ထိုသို့ဖြစ်ပါလျက်၊ ကသွာ-အ-
ဘယ်ကြောင့်၊ “အနာပတ္တိ ကုရုမာနာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ”တိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်
သနည်း၊ ဣတိ အယံ-ဤသည်ကား၊ စောဒနာ-စောဒနာခြင်းတည်း၊ ဣတိ
တသွာ-ထို့ကြောင့်၊ “အန္တမသော တင်္ခဏိကာယပီ”တိ အာဒိ-“အန္တမသော
တင်္ခဏိကာယပီ”အစရှိသည်ကို၊ အာဟ-၏၊ ဥပါယိနာ-“ဥပါယီ” အမည်ရှိ
သော၊ ဘိက္ခုနာ-ရဟန်းသည်၊ တင်္ခဏိကာယ-ထိုခဏ၌၊ သဗ္ဗရိတ္တံ-အောင်တ
မန်သွားလာခြင်းသို့၊ အာပန္နဝတ္ထုသ္မိ-ရောက်သောဝတ္ထု၌၊ ပညတ္တတ္တာ-ပညတ်
တော်မူအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ “ကတေ ဝီတိက္ကမေ”တိ-“ကတေ ဝိ-
တိက္ကမေ”ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏၊ ပညတ္တိဂတိကာဝ ဟောတိတိ-ကား၊
မူလပညတ္တိယံ-မူလပညတ်၌၊ အန္တောဂဓာယေဝ-အကြုံးဝင်သည် သာလျှင်၊
ဟောတိ-ဖြစ်၏။

မက္ခဏိဝတ္ထုကထာဝဏ္ဏနာ-မက္ခဏိဝတ္ထုကထာကို ဖွင့်ဆိုခြင်းသည်၊

နိဋ္ဌိတာ-ဆုံးခန်းတိုင်မြောက် အပြီးအဆုံးသို့ရောက်ပြီ။

“သန္တတဘာဏဝါရ” “ဝဇ္ဇိပုတ္တကဝတ္ထု ဝဏ္ဏနာ”

ဧတေသံ ဘိက္ခုနံ-ထိုရဟန်းတို့အား (ဝါ) တို့၏၊ ဝေသာလိ-ဝေသာ-
လီပြည်ဟူသော၊ နိဝါသော-နေရာသည်၊ အတ္ထိ-ရှိ၏၊ ဣတိ တသွာ-ထို့ကြောင့်၊
တေ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ ဝေသာလိကာ-“ဝေသာလိကာ”မည်ကုန်၏၊ ဣတိ
ဣမံ အတ္ထံ-ဤအနက်ကို၊ ဒဿေန္တော-ပြလိုသည်ဖြစ်၍၊ “ဝေသာလိဝါသိ-
နော”တိ-ဟူ၍၊ အာဟ-၏၊ ဝဇ္ဇိသု-“ဝဇ္ဇိ”အမည်ရှိကုန်သော၊ ဇနပဒေ-ဇနပုဒ်
၌၊ ဝသန္တာ-နေကုန်သောသူတို့သည်၊ ဝဇ္ဇိနော-“ဝဇ္ဇိ”မည်ကုန်၏၊ ဝဇ္ဇိနံ-“ဝဇ္ဇိ”
တိုင်း၌နေကုန်သော အမျိုးတို့၏၊ ပုတ္တကာ-သားတို့တည်း၊ ဝဇ္ဇိပုတ္တကာ-ဝဇ္ဇိ
တိုင်း၌ နေကုန်သောအမျိုးတို့၏သားတို့၊ ဣတိ တသွာ-ထို့ကြောင့်၊ “ဝဇ္ဇိရဌေ

ဝေသာလီယံ ကုလနံ ပုတ္တာ”တိ=ဟူ၍၊ အာဟ=ပြီ၊ ဉာတိနံ ဗျသနန္တိ=ကား၊ ဉာတိနံ=ဆွေမျိုးတို့၏၊ ဝိနာသော=ပျက်စီးခြင်းတည်း၊ ဉာတိနံ=ဆွေမျိုးတို့၏၊ သော ပန ဝိနာသော=ထိုပျက်စီးခြင်းသည်ကား၊ ရာဇဒက္ခာဒိ ကာရဏေန=မင်း၏ဒဏ် အစရှိသည်ကို ပြုခြင်းဖြင့်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏၊ ဣတိ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ “ရာဇဒက္ခာ’ဗျာဓိ’မရဏ’ဝိပ္ပဝါသ’နိမိတ္တေနာ”တိ=ဟူ၍၊ အာဟ=ပြီ၊ ဘောဂါနံ=စည်းစိမ်ဥစ္စာတို့၏၊ ဗျသနံ ဝိနာသော=ပျက်စီးခြင်းသည်၊ ဘောဂဗျသနံ=မည်၏၊ တဉ္စ ဘောဂဗျသနံ=ထိုစည်းစိမ်ဥစ္စာတို့၏ ပျက်စီးခြင်းသည်လည်း၊ ဟိရညသုဝဏ္ဏဒါသိဒါသာဒိနံ=ရွှေ+ငွေ+ကျွန်မိန်းမ+ကျွန်ယောက်ျား အစရှိသော၊ ဥပဘောဂပရိဘောဂဝတ္ထုနံ=စည်းစိမ်ဥစ္စာ+အသုံးအဆောင်ဖြစ်ကုန်သော ဝတ္ထုပစ္စည်းတို့၏၊ ရာဇဒက္ခာဒိနာ=မင်း၏ဒဏ် အစရှိသည်ဖြင့်၊ ဝိနာသော=ပျက်စီးခြင်းတည်း၊ ဣတိ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ “ဧသ နယော ဒုတိယ ပဒေဝီ”တိ=ဟူ၍၊ အာဟ=ပြီ၊ န ဗုဒ္ဓံ ဂရဟာမာတိ=ကား၊ “အသဗ္ဗညု ဗုဒ္ဓေါ=သဗ္ဗညုဘုရားရှင်မဟုတ်”၊ ဣတိ အာဒိနာ=ဤသို့အစရှိသည်ဖြင့်၊ မယံ=ငါတို့သည်၊ ဗုဒ္ဓံ=မြတ်စွာဘုရားကို၊ န ဂရဟာမ=မကဲ့ရဲ့ကြပါကုန်၊ န ဓမ္မဂရဟိနောတိ=ကား၊ “အနိယျာနိကော=သံသရာဝဋ်ဆင်းရဲမှ မထုတ်ဆောင်တတ်သော၊ ဓမ္မော=တရားတော်တည်း”၊ ဣတိ အာဒိနာ=ဖြင့်၊ မယံ=ငါတို့သည်၊ ဓမ္မံ=တရားတော်ကို၊ န ဂရဟာမ=မကဲ့ရဲ့ကြပါကုန်၊ န သံဃဂရဟိနောတိ=ကား၊ “ဒုပ္ပငိုပနော=မကောင်းသဖြင့်ကျင့်သော၊ သံဃော=သံဃာတော်တည်း”၊ ဣတိ အာဒိနာ=ဖြင့်၊ မယံ=ငါတို့သည်၊ သံဃံ=သံဃာတော်ကို၊ န ဂရဟာမ=မကဲ့ရဲ့ကြပါကုန်၊ အဋ္ဌတိသာရမ္ပဏေသူတိ=ကား၊ ဒသ ကသိဏာ=ကသိုဏ်းဆယ်ပါးလည်းကောင်း၊ ဒသ အသုဘာ=အသုဘ ဆယ်ပါးလည်းကောင်း၊ ဒသ နုဿတိယော=အနုဿတိ ဆယ်ပါးလည်းကောင်း၊ စတ္တာရော=လေးပါးကုန်သော၊ ဗြဟ္မဝိဟာရာ=ဗြဟ္မဝိဟာရတို့လည်းကောင်း၊ စတ္တာရော=လေးပါးကုန်သော၊ အာရုပ္ပါ=အာရုပ္ပတို့လည်းကောင်း၊ စတုဓာတုဝဝတ္ထာနံ=စတုဓာတုဝဝတ္ထာန်လည်းကောင်း၊ အာဟာရေ=အစာအာဟာရ၌၊ ပဋိကူလသညာ=စက်ဆုပ်ရွံရှာဘွယ်ဖြစ်သော အမှတ်သညာလည်းကောင်း၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဣမေသု စတ္တာလီသ ကမ္မဋ္ဌာနေသု=ဤလေးဆယ်သော ကမ္မဋ္ဌာန်းတို့၌၊ ပါဠိယံ=ပါဠိတော်၌၊ အနာဂတတ္တာ=မလာသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊

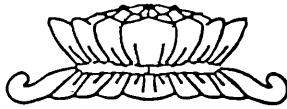
အာလောကာ'ကာသကသိဏဒ္ဒယံ=အာလောကကသိုဏ်း+အာကာသ က-
သိုဏ်းနှစ်ပါးကို၊ ဌပေတွာ=ချန်ထား၍၊ အာလောကာ'ကာသကသိဏဒ္ဒယေ-
ဟိ=အာလောကကသိုဏ်း+အာကာသ ကသိုဏ်းနှစ်ပါးတို့မှ၊ အဝသေသာ-
နိ•ကြွင်းကျန်ကုန်သော ကမ္မဋ္ဌာန်း သုံးဆယ့်ရှစ်ပါးတို့ကို၊ ဂဟေတွာ=ယူ၍၊
ဝုတ္တံ•ဆိုအပ်၏၊ ဝိဘတ္တာ ကုသလာ ဓမ္မာတိ•ကား၊ “ဣမသ္မိ အာရမ္မဏေ-
ဤအာရုံ၌၊ ဣဒံ ဈာနံ•ဤဈာန်သည်၊ ဟောတိ•ဖြစ်၏”၊ ဣတိ ဧဝံ•ဤသို့၊
ဝိဘတ္တာ=ဝေဘန်အပ်ကုန်သော၊ ဥပစာရဇ္ဈာနေန=ဥပစာရဈာန်နှင့်၊ သဒ္ဓိ=အ-
တူတကွ၊ ပဌမဇ္ဈာနာဒယော•ပဌမဈာန်အစရှိကုန်သော၊ မဟဂ္ဂတကုသလာ=
မဟဂ္ဂတ ကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော၊ ဓမ္မာ•တရားတို့သည်၊ တေဝ ဓမ္မေတိ•ကား၊
တေ ဧဝ ကုသလေ ဓမ္မေ•ထိုမဟဂ္ဂတဖြစ်ကုန်သော ကုသိုလ်တို့ကိုသာလျှင်၊
မဇ္ဈိမယာမော•မဇ္ဈိမယာမ်ကို၊ ဘိက္ခုနံ•ရဟန်းတို့၏၊ (ဝါ) တို့အား၊ နိဒ္ဒါကိလ-
မထဝိနောဒနောကာသတ္တာ•အိပ်ပျော်ခြင်းကို ပယ်ဖျောက်သော အရာ၏
အဖြစ်ကြောင့်၊ န ဂဟိတော•မယူအပ်၊ ဣတိ တသ္မာ•ထို့ကြောင့်၊ “ပဌမယာမဉ္စ
ပစ္ဆိမယာမဉ္စာ”တိ•ဟူ၍၊ အာဟာ•ပြီ၊ ယံ အရဟတ္တမဂ္ဂဉာဏံ•အကြင် အရ-
ဟတ္တမဂ္ဂဉာဏ်သည်၊ သစ္စာနိ•သစ္စာလေးပါး မြတ်တရားတို့ကို၊ ဗုဒ္ဓတိ ပဋိ-
ဝိဇ္ဇတိ•ထိုးထွင်း၍ သိတတ်၏၊ ဣတိ တသ္မာ•ထို့ကြောင့်၊ တံ အရဟတ္တမဂ္ဂ-
ဉာဏံ•သည်၊ ဗောဓိ•ဗောဓိမည်၏၊ အရဟတ္တမဂ္ဂဉာဏံ•အရဟတ္တမဂ္ဂဉာဏ်
တည်း၊ ဥပကာရကတ္တေန•အရဟတ္တမဂ္ဂဉာဏ်အား ကျေးဇူးပြုတတ်သည်၏
အဖြစ်ကြောင့်၊ တဿ•ထိုအရဟတ္တမဂ္ဂဉာဏ်၏၊ ပက္ခေ•အသင်းအပင်း၌၊
ဘဝါ•ဖြစ်သည်တည်း၊ ဗောဓိပက္ခိယာ•အရဟတ္တမဂ္ဂဉာဏ်၏ အသင်းအပင်း
၌ဖြစ်သည်၊ ဣတိ တသ္မာ•ထို့ကြောင့်၊ “ဗောဓိဿ ပက္ခေ ဘဝါနံ၊ အရ-
ဟတ္တမဂ္ဂဉာဏဿ ဥပကာရေန”န္တိ•ဟူ၍၊ အာဟာ•ပြီ၊ စတ္တာရော•လေးပါး
ကုန်သော၊ သတိပဋ္ဌာနာ•သတိပဋ္ဌာန်တို့လည်းကောင်း၊ စတ္တာရော•လေးပါး
ကုန်သော၊ သမ္ပပ္ပဓာနာ•သမ္ပပ္ပဓာန်တို့လည်းကောင်း၊ စတ္တာရော•ကုန်သော၊
ဣဒ္ဓိပါဒါ•ဣဒ္ဓိပါဒ်တို့လည်းကောင်း၊ ပဉ္စ•ငါးပါးကုန်သော၊ ဣန္ဒြိယာနိ•ဣန္ဒြေ
တို့လည်းကောင်း၊ ပဉ္စ•ကုန်သော၊ ဝလာနိ•ဝိုလ်တို့လည်းကောင်း၊ သတ္တ•ခု-
နစ်ပါးကုန်သော၊ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ•ဗောဇ္ဈင်တို့လည်းကောင်း၊ အရိယော•မြတ်သော၊
အဋ္ဌကိကော•အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော၊ မဂ္ဂေါ•မဂ်လည်းကောင်း၊ ဣတိ•ဤသို့၊

သတ္တတိသ-သုံးဆယ် ခုနစ်ပါးကုန်သော၊ ဗောဓိပက္ခိယဓမ္မာ=ဗောဓိပက္ခိယ တရားတို့သည်၊ (ဝါ) အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်၏အသင်းအပင်းဖြစ်ကုန်သောတရား တို့သည်၊ “ဂိဟိပလိဗောဓိ အာဝါသပလိဗောဓဉ္စ ပဟာယာတိ=ကား၊ ဣမေသံယေဝ ခန္တိ ပလိဗောဓာနံ-ဤနှစ်ပါးကုန်သော “အာဝါသပလိဗောဓ+ ဂိဟိပလိဗောဓ”တို့၏သာလျှင်၊ (ဝါ) တို့ကိုသာလျှင်၊ ဥပစ္ဆေဒဿ=ဖြတ်ခြင်း ၏၊ (ဝါ) ဖြတ်ခြင်းကို၊ သုဒုတ္တရဘာဝတော=အလွန်ခဲရင်းသဖြင့် ပြုအပ်သည် ၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝုတ္တံ=ဆိုအပ်၏၊ ယုတ္တပယုတ္တာတိ=ကား၊ သမ္ပဒေဝ=ကောင်း စွာသာလျှင်၊ ယုတ္တာ=ယှဉ်ကုန်၏။

အာသယန္တိ=ကား၊ အဇ္ဈာယသံ=အလိုတည်း၊ သိက္ခံ=ပါတိမောက္ခ သံ- ဝရသီလတည်းဟူသော အဓိသီလသိက္ခာကို၊ အပ္ပစ္စက္ခာယ=မပယ်စွန့်မှု၍၊ (ဝါ) မချမှု၍၊ ဘိက္ခုဘာဝေ=ရဟန်းအဖြစ်၌၊ ဌတ္တာ=တည်၍၊ ပဋိသေဝိတ- မေထုနာနံ=မေထုန်အကျင့်ကို မှီဝဲပြီးကုန်သော၊ (ဝါ) မှီဝဲအပ်ပြီးသော မေထုန် အကျင့်ရှိကုန်သော၊ တေသံ ဝဇ္ဇိပုတ္တကာနံ=ထိုဝဇ္ဇိပုတ္တကာရဟန်းတို့အား၊ ဥပ- သမ္ပဒံ=ရဟန်းပဉ္စင်းအဖြစ်ကို၊ အနုဇာနန္တော=ခွင့်ပြုတော်မူသည်ရှိသော်၊ ဘ- ဂဝါ=သည်၊ “ပါရာဇိကော ဟောတိ အသိဝါသော”တိ=ဟူ၍၊ ဧဝံ=ဤသို့၊ ပညတ္တသိက္ခာပဒံ=ပညတ်တော်မူအပ်ပြီးသောသိက္ခာပုဒ်ကို၊ သမုဟနတိ နာမ- ပယ်နှုတ်သည်မည်၏၊ ဣတိ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ “ယဒိ ဘဂဝါ ။ပ။ ပညတ္တံ သမုဟနေယျာ”တိ=ဟူ၍၊ အာဟ=ပြီ၊ “ယော ပန ဘိက္ခု”တိ=“ယော ပန ဘိက္ခု”ဟူ၍၊ ဝုတ္တတ္တာ ပန=ဆိုအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်ကား၊ သိက္ခံ=ပါတိ- မောက္ခသံဝရတည်းဟူသော အဓိသီလသိက္ခာကို၊ ပစ္စက္ခာယ=ပယ်စွန့်ပြီး၍၊ (ဝါ) ချပြီး၍၊ ပဋိသေဝိတမေထုနဿ=မှီဝဲအပ်ပြီးသောမေထုန်အကျင့်ရှိသော ရဟန်းအား၊ (ဝါ) မေထုန်အကျင့်ကိုမှီဝဲပြီးသောရဟန်းအား၊ ဥပသမ္ပဒံ=ရဟန်း ပဉ္စင်းအဖြစ်ကို၊ အနုဇာနန္တော=ခွင့်ပြုတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည်၊ န သမုဟနတိ နာမ=မပယ်နှုတ်သည်မည်၏၊ (ဝါ) ပယ်နှုတ်သည်မမည်၊ ဟိ သစ္စံ- မှန်၏၊ သော=ထိုသူသည်၊ ဘိက္ခု= ရဟန်းသည်၊ ဟုတွာ=ဖြစ်၍၊ န ပဋိသေဝတိ- မမှီဝဲသည်မည်၏၊ “သော အာဂတော န ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗော”တိ=ဟူ၍၊ ဝစနတော=ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်၊ သာမဏေရဘူမိ=သာမဏေ၏ အဖြစ် ကို၊ ဘဂဝတာ=မြတ်စွာဘုရားသည်၊ အနုညာတာ=ခွင့်ပြုတော်မူအပ်၏၊ ဣတိ

တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ “သာမဏေရဘူမိယံ ပန ဌိတော”တိ အာဒိ-“သာမ-
ဏေရဘူမိယံ ပန ဌိတော”အစရှိသော စကားရပ်ကို၊ အဋ္ဌကထာစရိယော-
အဋ္ဌကထာဆရာသည်၊ အာဟ-မိန့်ဆိုပြီး၊ ဥတ္တမတ္ထန္တိ-ကား၊ အရဟတ္တံ ဝါ-
အရဟတ္တဖိုလ်ကိုလည်းကောင်း၊ နိဗ္ဗာနမေဝ ဝါ-နိဗ္ဗာန်ကိုလည်းကောင်း။

ဝဇ္ဇိပုတ္တကဝတ္ထုဝဏ္ဏနာ-ဝဇ္ဇိပုတ္တကဝတ္ထုကို ဖွင့်ဆိုခြင်းသည်၊
နိဌိတာ-အပြီးအဆုံးသို့ရောက်ပြီ။

“စတုပ္ပိမ ဝိနယကထာ ဝဏ္ဏနာ”

၄၅။ နိဟရိတွာတိ-ကား၊ သာသနတော-သာသနာတော်မှ၊ နိဟ-
ရိတွာ-ထုတ်ဆောင်၍၊ တထာ ဟိ တတော ဧဝ-ထို့ကြောင့်သာလျှင်၊ “ဥပါ-
လိ-ဥပါလိ၊ ပဉ္စဟိ-ငါးပါးကုန်သော၊ အင်္ဂေဟိ-အင်္ဂါတို့နှင့်၊ သမန္တဂတေန-
ပြည့်စုံသော၊ ဘိက္ခုနာ-ရဟန်းသည်၊ နာနယုဇ္ဈိတဗ္ဗ-မမေးမြန်းအပ်၊ (ဝါ) မစိ
စစ်အပ်၊ ပဉ္စဟိ-ငါးပါးကုန်သော၊ အင်္ဂေဟိ-တို့ဟူသည်၊ ကတမေဟိ-အဘယ်
သည်တို့နည်းဟူမူကား၊ သုတ္တံ န ဇာနာတိ၊ သုတ္တာနုလောမံ န ဇာနာ-
တိ”တိ ဧဝမာဒိ-“သုတ္တံ န ဇာနာတိ၊ သုတ္တာနုလောမံ န ဇာနာတိ”ဤ
သို့ အစရှိသော၊ ပရိယတ္တိသာသနတော-ပရိယတ္တိသာသနာတော်မှ၊ သုတ္တဉ္စ-
သုတ်ကိုလည်းကောင်း၊ သုတ္တာနုလောမဉ္စ-သုတ္တာနုလောမကိုလည်းကောင်း၊
နိဟရိတွာ-ထုတ်ဆောင်၍၊ ပကာသေသု-ထင်ရှားပြကြကုန်ပြီ၊ “အနာပတ္တိ
ဧဝံ အမှာကံ အာစရိယာနံ ဥဂ္ဂဟော ပရိပုစ္ဆာတိ ဂဏှာတိ”တိ ဧဝမာဒိ-
“အနာပတ္တိ ဧဝံ ။ပ။ ဂဏှာတိ”ဤသို့ အစရှိသော၊ ပရိယတ္တိသာသနတော-
ပရိယတ္တိ သာသနာတော်မှ၊ အာစရိယဝါဒ-အာစရိယဝါဒကို၊ နိဟရိတွာ-
ထုတ်ဆောင်၍၊ ပကာသေသု-ထင်ရှားပြကြကုန်ပြီ၊ ဘာရုကစ္ဆကဝတ္ထုသို့-

ဘာရုကစ္ဆကဝတ္ထု၌၊ “အာယသ္မာ ဥပါလိ-အရှင်ဥပါလိမထေရ်သည်၊ ဧဝံ-ဤသို့ ဤပုံ၊ အာဟ-မိန့်ဆိုပြီ၊ ကိ-အဘယ်သို့၊ အာဟ-မိန့်ဆိုသနည်း၊ အာဝု-သော-ငါရှင်၊ သုပိနန္တေန-အိပ်မက်၌၊ အနာပတ္တိ-အာပတ်မသင့်”၊ ဣတိ ဧဝမာဒိ-ဤသို့အစရှိသည်ကို၊ ပရိယတ္တိ သာသနတော ဧဝံ-ပရိယတ္တိသာသနာတော်မှသာလျှင်၊ အတ္တနောမတိ-အတ္တနောမတိကို၊ (ဝါ) မိမိ၏အလိုကို၊ နိဟရိတွာ-ထုတ်ဆောင်၍၊ ပကာသေသု-ထင်ရှားပြကြကုန်ပြီ၊ ဟိ သစ္စံ-မှန်၏၊ ဣယ အတ္တနောမတိယာ-ထိုအတ္တနောမတိဖြင့်၊ (ဝါ) ထိုမိမိ၏ အလိုဖြင့်၊ ထေရော-ဥပါလိမထေရ်သည်၊ ဧတဒဂ္ဂဌာနံ-ဧတဒဂ်အရာကို၊ (ဝါ) ဧတဒဂ်ရာထူးကို၊ (ဝါ) အမြတ်ဆုံး ရာထူးကို၊ လဘိ-ရပြီ။

ဝုတ္တန္တိ-ကား၊ နာဂသေနတ္ထေရေန-နာဂသေန မထေရ်သည်၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏၊ အနေန-ဤပုဒ်ဖြင့်၊ အတ္ထော-အနက်ကို၊ ပလ္လတေ-သိအပ်၏၊ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ ပဒံ-ပုဒ်မည်၏၊ ဘဂဝတာ- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ကဏ္ဍဒိ-ဝဏ္ဏပွဝတ္တိဌာနံ-လည်ချောင်းအစရှိသောဝဏ္ဏ၏ဖြစ်ရာအရပ်ကို၊ (ဝါ)လည်ချောင်းအစရှိသောအကွရာ၏ ဖြစ်ရာအရပ်ကို၊ အာဟစ္စ-ထိုခိုက်၍၊ ဝိသေသေတွာ-အထူးပြု၍၊ ဘာသိတံ-ဟောတော်မူအပ်သော၊ ပဒံ-ပုဒ်သည်၊ အာဟစ္စပဒံ-“အာဟစ္စပဒ”မည်၏၊ ဘဂဝတောယေဝ-မြတ်စွာဘုရား၏သာလျှင်၊ ဝစနံ-စကားတော်တည်း၊ တေန-ထို့ကြောင့်၊ “အာဟစ္စပဒန္တိ သုတ္တံ အဓိပေတု”န္တိ-ဟူ၍၊ အာဟ-ပြီ၊ ဣဒံ ကမ္မံ-ဤအမှုသည်၊ ကပ္ပတိ-အပ်၏၊ ဣဒံ ကမ္မံ-ဤအမှုသည်၊ န ကပ္ပတိ-မအပ်၊ ဣတိ ဧဝံ-ဤသို့၊ အဝိသေသေတွာ-အထူးမပြုမူ၍၊ “ယံ ဘိက္ခဝေ မယာ ‘ဣဒံ န ကပ္ပတိ’တိ အပ္ပဋိက္ခိတ္တံ န ကပ္ပတိ”တိ အာဒိနာ-“ယံ ဘိက္ခဝေ ။ပံ။ န ကပ္ပတိ”ဤသို့ အစရှိသည်ဖြင့်၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်သော၊ သာမညလက္ခဏံ-သာမညလက္ခဏာကို၊ ဣဝ-ဤမဟာပဒေသလေးပါး၌၊ “ရသော”တိ-“ရသော”ဟူ၍၊ အဓိပေတော-အလိုရှိအပ်၏၊ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ “ရသောတိ သုတ္တာနုလောမ”န္တိ-ဟူ၍၊ အာဟ-ပြီ၊ ဓမ္မသင်္ဂါဟကပ္ပဘုတိအာစရိယပရမ္မရတော-သုတ်+အဘိ-ဓမ္မာ+ဝိနည်းကို သင်္ဂါယနာ တင်ကြကုန်သော မထေရ်တို့ကို အစပြု၍ ဆရာအဆက်ဆက်မှ၊ အာနိတာ-ဆောင်အပ်သော၊ အဋ္ဌကထာတန္တိ-အဋ္ဌကထာပါဠိအစဉ်ကို၊ ဣဝ-ဤမဟာပဒေသ လေးပါးအရာ၌၊ “အာစရိယဝံသော”

တိ-“အာစရိယဝံသ”ဟူ၍၊ အဓိပ္ပေတော-အလိုရှိအပ်၏၊ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ “အာစရိယဝံသောတိ အာစရိယဝါဒေါ”တိ-ဟူ၍၊ အာဟ-ပြီ။

ဣဓ-ဤ“မဟာပဒေသ”လေးပါးအရာ၌၊ ဝိနယဝိနိစ္ဆယဿ-ဝိနည်းအဆုံးအဖြတ်၏၊ (ဝါ) သည်၊ အဓိကတတ္တာ-အဓိကပဓာန၏အဖြစ်ကြောင့်၊ တဒနုစ္ဆဝိကမေဝ-ထိုဝိနည်းအဆုံးအဖြတ်အားလျော်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ သုတ္တံ-သုတ်ကို၊ ဒဿေန္တော-ပြလိုသည်ဖြစ်၍၊ “သုတ္တံ နာမသကလေ ဝိနယ ပိဋကေ ပါဠိ”တိ-ဟူ၍၊ အာဟ-ပြီ၊ မဟာပဒေသောတိ-ကား၊ မဟာ-ဩကာသော-မဟာဩကာသတည်း၊ (ဝါ) ကြီးစွာသော တည်ရာဌာနတည်း၊ ဝိနယဿ-ဝိနည်း၏၊ မဟန္တာနိ-ကြီးကုန်သော၊ ပတိဌာပနဌာနာနိ-တည်ရာဌာနတို့တည်း၊ ယေသု-အကြင်ဝိနည်း၏ ကြီးစွာကုန်သော တည်ရာဌာနတို့တွင်၊ ပတိဌာပိတော-တည်စေအပ်သော၊ ဝိနယော-ဝိနည်းကို၊ အသန္နေဟ-တော-ယုံမှားသံယသ ကင်းသောအားဖြင့်၊ ဝိနိစ္ဆယတိ-ဆုံးဖြတ်အပ်၏၊ ဝါ-တနည်းသော်ကား၊ မဟန္တာနိ-ကြီးကုန်သော၊ ကာရဏာနိ-အကြောင်းတို့သည်၊ မဟာပဒေသော-“မဟာပဒေသ”မည်၏၊ မဟန္တာနိ-ကြီးကုန်သော၊ ဝိနယဝိနိစ္ဆယကာရဏာနိ-ဝိနည်းကို ဆုံးဖြတ်ခြင်း၏ အကြောင်းတို့တည်း၊ ဣတိ ဣဒံ အတ္ထဇာတံ-သည်၊ (ဝါ) ကို၊ ဝုတ္တံ ဝုတ္တော-သည်၊ (ဝါ) သည်၊ ဟောတိ-၏၊ “အတ္ထတော ပန-အနက်အားဖြင့်ကား၊ ‘ယံ ဘိက္ခဝေ’တိ အာဒိနာ-“ယံ ဘိက္ခဝေ”ဤသို့အစရှိသော ပါဠိရပ်ဖြင့်၊ ဝုတ္တာ-ဆိုအပ်သော၊ သာဓိပ္ပါယာ-အဓိပ္ပါယ်နှင့်တကွဖြစ်သော၊ ပါဠိယေဝ-ပါဠိကိုသာလျှင်၊ “မဟာပဒေသော”တိ-မဟာပဒေသဟူ၍၊ ဝဒန္တိ-ဆိုကြကုန်၏၊ တေနေဝ-ထို့ကြောင့်၊ သာလျှင်၊ “ယေ ဘိက္ခဝေ ဧဝံ ဝုတ္တာ”တိ-အာဒိ-ကို၊ အာဟ-ပြီ၊ ဣမေ ဓမဟာပဒေသ-ဤမဟာပဒေသတို့သည်ကား၊ ခန္ဓကေ-ခန္ဓက၌၊ အာဂတာ-လာကုန်၏၊ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ တေသံ-ထို“မဟာမဒေသ”တို့၏၊ ဝိနိစ္ဆယ-ကထာ- အဆုံးအဖြတ်စကားသည်၊ တတ္ထေဝ-ထို“ခန္ဓက”၌သာလျှင်၊ အာဝိ-ထင်ရှားစွာ၊ ဘဝိဿတိ-ဖြစ်လတ်၊ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ ဣဓ-ဤအရာ၌၊ တေသံ-ထို“မဟာပဒေသ”တို့၏၊ ဝိနိစ္ဆယကထာ-အဆုံးအဖြတ်စကားကို၊ န ဝုစ္စတိ-မဆိုအပ်၊ ယဒိပိ-အကယ်၍လည်း၊ တတ္ထ တတ္ထ တသ္မိ တသ္မိ ဌာနေ-ထိုထိုအရာဌာန၌၊ ဘဂဝတာ-သည်၊ ပဝတ္တိတာ-ဖြစ်စေအပ်သော၊ (ဝါ) ဟော

တော်မူအပ်သော၊ ပကိဏ္ဍကဒေသနာဝ-ပကိဏ္ဍက ဒေသနာတော်သည်သာ
လျှင်၊ အဋ္ဌကထာ-အဋ္ဌကထာမည်၏။ သာ ပန-ထိုအဋ္ဌကထာကိုကား၊ ဓမ္မ-
သင်္ဂါဟကေဟိ-သုတ်+အဘိဓမ္မာ+ဝိနည်းကို သင်္ဂါယနာ တင်ကြကုန်သော
မထေရ်တို့သည်၊ ပဌမ-ရှေးဦးစွာ၊ တိဏိ ပိဋကနိ-ပိဋကတ်သုံးပုံတို့ကို၊ သင်္ဂါ-
ယိတွာ-သင်္ဂါယနာတင်ပြီး၍၊ တဿ-ထိုပိဋကတ်သုံးပုံအား၊ အတ္ထဝဏ္ဏနာ-
နုရူပနေဝ-အနက်ကို ဖွင့်ဆိုခြင်းအား လျော်သဖြင့်သာလျှင်၊ ဝါစနာမဂ္ဂ-
သဒ္ဓါအစဉ်ကို၊ အာရောပိတတ္တာ-တင်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ “အာစ-
ရိယဝါဒေါ”တိ-“အာစရိယဝါဒ”ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-ဆိုအပ်၏။ ဧတေန-ဤအဋ္ဌ-
ကထာဖြင့်၊ အာစရိယာ-တို့သည်၊ ပါဠိ-ပါဠိကို၊ ဝဒန္တိ သံဝဏ္ဏန္တိ-ဖွင့်ဆိုကြ
ကုန်၏။ ဣတိ ကတွာ-ဤသို့ပြု၍၊ နေတေန-ထို့ကြောင့်၊ “အာစရိယဝါဒေါ
နာမ ။ပ။ အဋ္ဌကထာတန္တိ”တိ-ဟူ၍၊ အာဟ-ပြီ၊ တိဿော-သုံးကြိမ် သုံး
တန်ကုန်သော၊ သင်္ဂီတိယော-သင်္ဂါယနာတို့သည်၊ အာရုဠောယေဝ-တက်
ရောက်အပ်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ ဗုဒ္ဓဝစနဿ-မြတ်စွာဘုရားစကားတော်
၏၊ အတ္ထသံဝဏ္ဏနာဘူတော-အနက်၏အဖွင့်ဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ ကထာမဂ္ဂေါ-
စကားအစဉ်ကို၊ မဟာမဟိန္ဒတ္ထေရေန-မဟာမဟိန္ဒမထေရ်သည်၊ တမ္ပပဏ္ဍိ-
ဒိပံ-သီဟိုဠ်ကျွန်းသို့၊ အာဘတော-ဆောင်ယူအပ်၏။ ပစ္ဆာ-နောက်မှ၊ တမ္ပ-
ပဏ္ဍိယေဟိ-သီဟိုဠ်ကျွန်း၌ သီတင်းသုံး နေထိုင်ကြကုန်သော၊ မဟာထေ-
ရေဟိ-မဟာထေရ်တို့သည်၊ သီဟဠဘာသာယ-သီဟိုဠ်ဘာသာဖြင့်၊ နိကာ-
ယန္တရလဒ္ဓိသင်္ကာရပရိဟရဏတ္ထံ-နိကာယန္တရပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အယူဝါဒကို ပယ်
ရှားခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဌပိတော-ထားအပ်၏။ အတ္တနောမတိ-အတ္တနောမတိကို၊
သုတ္တာဒိဟိ-သုတ် အစရှိသည်တို့နှင့်၊ သီသန္တိတွာဝ-ရောနှော၍ သာလျှင်၊
ကိဉ္ဇာပိ ပရိကပ္ပိယတိ-အကယ်၍ကား ကြံစည်အပ်ပါပေ၏။ တထာပိ-ထိုသို့
ပင် ကြံစည်အပ်ပါသော်လည်း၊ သာ အတ္တနောမတိ-ကို၊ သုတ္တာဒိသု-သုတ်
အစရှိသည်တို့၌၊ (ဝါ) ဝိနည်းပါဠိတော် အစရှိသည်တို့၌၊ ဝိသေသတော-
အထူးအားဖြင့်၊ န နိဒ္ဒိဌာ-မညွှန်ပြအပ်၊ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ “သုတ္တ
သုတ္တနုလောမအာစရိယဝါဒေ မုဉ္ဇိတွာ”တိ-ဟူ၍၊ အာဟ-ပြီ၊ အနုဗုဒ္ဓိ-
ယာတိ-ကား၊ သုတ္တာဒိနိယေဝ-သုတ္တအစရှိသည်တို့ကိုသာလျှင်၊ အနုဂတ-
ဗုဒ္ဓိယာ-လျော်စွာသိခြင်းဖြင့်၊ နယဂ္ဂါဟေနာတိ-ကား၊ သုတ္တာဒိတော-သုတ္တ

အစရှိသည်တို့မှ၊ လဗ္ဘမာနနယဂ္ဂဟဏေန·ရအပ်သောနည်းကို ယူသဖြင့်။

အတ္တနောမတိ·အတ္တနောမတိကို၊ သာမညတော·“သာမည”အားဖြင့်၊ ပဌမံ·ရှေးဦးစွာ၊ ဒဿေတွာ·ပြပြီး၍၊ ဣဒါနိ ဣမသ္မိံ ကာလေ·၌၊ တမေဝ အတ္တနောမတိ·ထိုအတ္တနောမတိကိုသာလျှင်၊ ဝိဿေသတော·“ဝိဿေသ”အားဖြင့်၊ ဒဿေန္တော·ပြလိုသည်ဖြစ်၍၊ “အပိ စာ”တိ အာဒိ·“အပိဝ”အစရှိသည်ကို၊ အာဟ·၏၊ ဣဒါနိ ဣမသ္မိံ ကာလေ·၌၊ တတ္ထ·ထို“အတ္တနောမတိ”၌၊ ပဋိပရိတဗ္ဗာကာရံ·ကျင့်အပ်သော အခြင်းအရာကို၊ ဒဿေန္တော·ပြလိုသည်ဖြစ်၍၊ “တံ ပန အတ္တနောမတိ ဂဟေတွာ ကထေန္တေနာ”တိ အာဒိ·ကို၊ အာဟ·မိ၏၊ အတ္တေနာတိ·ကား၊ အတ္တနာ·မိမိသည်၊ သလ္လက္ခိတေန·ကောင်းစွာ မှတ်သားအပ်သော၊ အတ္တေန·အနက်ဖြင့်၊ အာစရိယဝါဒေ ဩတာရေတဗ္ဗာတိ·ကား၊ အာစရိယဝါဒေ·အာစရိယဝါဒ၌၊ ဉာဏေန·ဉာဏ်ဖြင့်၊ အနုပ္ပဝေသေတဗ္ဗာ·လျော်စွာသွင်းယူအပ်၏၊ သဗ္ဗဒုဗ္ဗလာတိ·ကား၊ ပုဂ္ဂလဿ·အား၊ သယံ·မိမိကိုယ်တိုင်၊ ပဋိဘာနဘာဝတော·ထိုးထွင်း၍ သိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ပမာဒပါဌဝေသေန·မေလျော့သောပါဠိ၏အစွမ်းဖြင့်၊ အာစရိယဝါဒဿ·အာစရိယဝါဒ၏၊ ကဒါစိ·တခါတရံ၌၊ သုတ္တာနုလောမေန·သုတ္တာနုလောမဖြင့်၊ အသံသန္တနာပိ·မနီးနှောသည်လည်း၊ သိယာ·ဖြစ်ရာ၏၊ သော အာစရိယဝါဒေါ·ထိုအာစရိယဝါဒကို၊ န ဂဟေတဗ္ဗော·မယူအပ်၊ ဣတိ ဣမံ အတ္ထံ·ကို၊ ဒဿေန္တော·ပြလိုသည်ဖြစ်၍၊ “အာစရိယဝါဒေါပိ ။ပ။ သမေန္တော ဧဝ ဂဟေတဗ္ဗော”တိ·ဟူ၍၊ အာဟ·မိန့်ဆို၏၊ သမေန္တမေဝ ဂဟေတဗ္ဗန္တိ·ကား၊ သုတ္တေန·သုတ်ဖြင့်၊ သံသန္တတိ ယထာ·နီးနှောသကဲ့သို့၊ ဧဝံ တထာ·ထိုအတူ၊ မဟာပဒေသတော·မဟာပဒေသအားဖြင့်၊ အတ္တာ·အနက်တို့ကို၊ ဥဒ္ဓရိတဗ္ဗာ·ထုတ်ဆောင်ပြအပ်ကုန်၏၊ ဣတိ ဣမံ အတ္ထံ·ဤအနက်ကို၊ ဒဿေတိ·ပြ၏၊ သုတ္တာနုလောမဿ·သုတ္တာနုလောမ၏၊ သုတ္တေကဒေသတ္တေပိ·သုတ်တစိပ်၌လည်း၊ သုတ္တေ ဝိယ·သုတ်၌ကဲ့သို့၊ “ဣဒံ ကပ္ပတိ၊ ဣဒံ န ကပ္ပတိ”တိ·“ဣဒံ ကပ္ပတိ၊ဣဒံ န ကပ္ပတိ”ဟူ၍၊ ပရိစ္ဆိန္ဒိတွာ·ပိုင်းခြား၍၊ အာဟစ္စဘာသိတံ·အထူးပြု၍ဆိုအပ်သော၊ ကိစ္ဆိ·တစုံတခုသည်၊ နတ္ထိ·မရှိ၊ ဣတိ တသွား·ထို့ကြောင့်၊ “သုတ္တာနုလောမတော ဟိ သုတ္တမေဝ ဗလဝတရ”န္တိ·ဟူ၍၊ အာဟ·မိန့်ဆို၏၊ အပ္ပဋိဝတ္တိယန္တိ·ကား၊

အပ္ပဋိဗဟိယံ-မတားမြစ်နိုင်သည်။ ကာရကသံယဒိသေသန္တိ-ကား၊ ပမာ-
 ဣတ္တာ-ပမာဏ၏အဖြစ်ကြောင့်၊ သင်္ဂီတိ ကာရကသံယသဒိသံ-သင်္ဂီယနာ
 တင်သော ကာရကသံယာနှင့်တူ၏။ ဗုဒ္ဓါနံ ဌိတိကာလသဒိသန္တိ ဣမိနာ-
 “ဗုဒ္ဓါနံ ဌိတိကာလသဒိသံ”ဟူသောဤပါဠိရပ်ဖြင့်၊ ဗုဒ္ဓေဟေဝ-မြတ်စွာဘုရား
 ရှင်တို့သည်သာလျှင်၊ ကထိတတ္တာ-ဟောတော်မူအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊
 ဓရမာနသဒိသံ-သက်တော်ထင်ရှားရှိသော မြတ်စွာဘုရားနှင့်တူ၏။ ဣတိ
 ဣဒံ အတ္ထဇာတံ-သည်၊ (ဝါ) ကို၊ ဝုတ္တံ ဝုတ္တော-သည်၊ (ဝါ) သည်၊ ဟောတိ-
 ဖြစ်၏။ ဟိ သစ္စံ-မှန်၏။ သုတ္တေ-သုတ်သည်၊ (ဝါ) ကို၊ ပဋိဗဟိတေ-တား
 မြစ်အပ်သည်ရှိသော်၊ ဗုဒ္ဓေါ-မြတ်စွာဘုရားသည်သာလျှင်၊ ပဋိဗဟိတော-
 တားမြစ်အပ်သည်၊ ဟောတိ-၏။ သကဝါဒီ သုတ္တံ ဂဟေတွာ ကထေတိတိ-
 ကား၊ သကဝါဒီ-သကဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အတ္တနော-မိမိ၏။ သုတ္တံ-သုတ်ကို၊
 ဂဟေတွာ-ယူ၍၊ ဝေါဟရတိ-ပြောဆို၏။ ပရဝါဒီ သုတ္တာနုလောမန္တိ-ကား၊
 အညနိကာယဝါဒီ-တပါးတခြားသော နိကာယ်အယူရှိသောသူသည်၊ အတ္တ-
 နော-မိမိ၏။ နိကာယေ-နိကာယ်၌၊ သုတ္တာနုလောမံ-သုတ္တာနုလောမကို၊
 ဂဟေတွာ-ယူ၍၊ ကထေတိ-ပြောဆို၏။ ခေပံ ဝါ ဂရဟံ ဝါ အကတွာတိ-
 ကား၊ “ဣမိနာ-ဤပုဂ္ဂိုလ်ပြောဆိုသောစကားဖြင့်၊ ကိ-အဘယ် အကျိုးရှိအံ့
 နည်း”၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ခေပံ ဝါ-ရှုတ်ချခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ “ဧသ ဧသော
 ဗာလော-ဤမှိုက်မဲသောပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ကိ-အဘယ်စကားကို၊ ဝဒတိ-ပြောဆို
 သနည်း”၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဂရဟံ ဝါ-ကဲ့ရဲ့ခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ အကတွာ-
 မပြုမူ၍၊ သုတ္တာနုလောမန္တိ-ကား၊ ပရဝါဒီနာ-ပရဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဝုတ္တံ-ဆို
 အပ်သော၊ အညနိကာယေ-တပါးတခြားသော နိကာယ်၌၊ သုတ္တာနုလောမံ-
 ကို၊ သုတ္တေ ဩတာရေတဗ္ဗန္တိ-ကား၊ သကဝါဒီနာ-သကဝါဒီ ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊
 အတ္တနော-မိမိ၏။ သုတ္တေ-သုတ်၌၊ ဩတာရေတဗ္ဗံ-ချသွင်းအပ်၏။ သုတ္တသ္မိ-
 ယေဝ ဌာတဗ္ဗန္တိ-ကား၊ အတ္တနော-မိမိ၏။ သုတ္တေယေဝ-သုတ်၌သာလျှင်၊
 ဌာတဗ္ဗံ-တည်ရာ၏။ ဧဝံ တထာ-ထိုအတူ၊ သေသဝါရေသုပိ-ကြွင်းကျန်သော
 ဝါရတို့၌လည်း၊ အတ္တယောဇနာ-အတ္တယောဇနာကို၊ ကာတဗ္ဗာ-ပြုအပ်၏။
 အယန္တိ-“အယံ”ဟူသည်ကား၊ သကဝါဒီ-“သကဝါဒီ”ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ပရောတိ-
 “ပရော”ဟူသည်ကား၊ အညနိကာယဝါဒီ-တပါးတခြားသော နိကာယ်ကိုဆို

လေ့ရှိသူသည်၊ ဧဝံ တထာ-ထိုအတူ၊ သေသေသုပိ-ကြွင်းကျန်သော ပုဒ်တို့၌ လည်း၊ အတ္ထော-အနက်ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-သိအပ်၏။

နန စ စောဒေမိ-စောဒနာပါဦးအံ့ “သုတ္တာနုလောမတော သုတ္တမေဝ ဗလဝတရ”န္တိ-ဟူ၍၊ ဟေဋ္ဌာ-အောက်၌၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏၊ ဣမ ပန-ဤအရာ၌ကား၊ “သုတ္တာနုလောမေ-သုတ္တာနုလောမ၌၊ သုတ္တံ-သုတ်ကို၊ ဩတာရေတဗ္ဗ-ချသွင်းအပ်၏”၊ ဣတိ အာဒိ-ဤသို့အစရှိသည်ကို၊ ကသ္မာ-အဘယ်ကြောင့်၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်သနည်း၊ ? ဣတိ အယံ-ဤသည်ကား၊ စောဒနာ-စောဒနာခြင်းတည်း၊ အယံ ဝိရောဓော-ဤဆန့်ကျင်ခြင်းသည်၊ န ဟောတိ-မဖြစ်၊ ဣတိ အယံ-ဤသည်ကား၊ ဝိဿန္ဓနာ-အဖြေတည်း၊ ဟိ သစ္စံ-မှန်၏၊ “သုတ္တာနု-လောမတော သုတ္တမေဝ ဗလဝတရ”န္တိ ဣဒံ ဝစနံ-ဟူသောဤစကားကို၊ သကမတေယေဝ-မိမိအလို၌သာလျှင်၊ သုတ္တံ-သုတ်ကို၊ သန္ဓာယ-ရည်ရွယ်၍၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏၊ ဟိ သစ္စံ-မှန်၏၊ တတ္ထ တသ္မိံ ဝစနေ-ထိုစကားရပ်၌၊ သက-မတိပရိယာပနုမေဝ-မိမိအယူ၌ အကျုံးဝင်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ သုတ္တာဒိ-“သုတ္တ”အစသည်ကို၊ သန္ဓာယ-ရည်ရွယ်၍၊ “အတ္တနောမတိ သဗ္ဗဒုဗ္ဗလာ”ပ။ သုတ္တာနုလောမတော သုတ္တမေဝ ဗလဝတရ”န္တိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏၊ ဣမ ပန-ဤအရာ၌ကား၊ ပရဝါဒိနာ-ပရဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အညနိကာ-ယေ-တပါးတခြားသော နိကာယ်၌၊ အာနိတံ-ဆောင်ယူအပ်သော၊ သုတ္တံ-သုတ်ကို၊ သန္ဓာယ-၍၊ “သုတ္တာနုလောမေ-သုတ္တာနုလောမ၌၊ သုတ္တံ-သုတ်ကို၊ ဩတာရေတဗ္ဗ-ချသွင်းအပ်၏”၊ ဣတိ အာဒိ-ဤသို့အစရှိသည်ကို၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏၊ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ ပရဝါဒိနာ-ပရဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အာနိတံ-ဆောင်ယူအပ်သော၊ သုတ္တာဒိ-သုတ်အစရှိသည်ကို၊ အတ္တနော-မိမိ၏၊ သုတ္တာနု-လောမ’အာစရိယဝါဒ’ အတ္တနောမတိသု-သုတ္တာနုလောမ+ အာစရိယဝါဒ+ အတ္တနောမတိတို့၌၊ ဩတာရေတွာ-ချသွင်းပြီး၍၊ သမေန္တယေဝ-ငြိမ်သက်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော သုတ္တာနုလောမ+အာစရိယဝါဒ+အတ္တနောမတိကိုသာလျှင်၊ ဂဟေတဗ္ဗ-ယူအပ်၏၊ ဣတရံ-ငြိမ်သက်သည်မှတပါးတခြားသော သုတ္တာနုလောမ+အာစရိယဝါဒ+အတ္တနောမတိအစရှိသည်ကို၊ န ဂဟေတဗ္ဗ-မယူအပ်၊ ဣတိ အယံ နယော-ဤနည်းကို၊ ဣမ-ဤအရာဌာန၌၊ ဝုစ္စတိ-ဆိုအပ်၏၊ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ ကောစိ-တစုံတခုသော၊ ပုဗ္ဗာပရဝိရော-

စော-ရှေ့နောက်ဆန့်ကျင်ခြင်းသည်၊ န ဟောတိ=မဖြစ်။

ဗာဟိရကသုတ္တန္တိ=ကား၊ တိဿော=သုံးကြိမ်ကုန်သော၊ သင်္ဂီတိယော=သင်္ဂီယနာတို့သို့၊ အနာရူဠဂုဠဝေဿန္တရာဒိနိမတင်အပ်သော လျှို့ဝှက်အပ်သော ဝေဿန္တရာဇာတ် အစရှိကုန်သော၊ မဟာသံဃိက နိကာယဝါသီနိမဟာသံဃိက နိကာယဝါသီပုဂ္ဂိုလ်တို့၏၊ သုတ္တာဒိနိမသုတ်တို့တည်း၊ ဝေဒလ္လာဒိနန္တိ=ဧတ္ထ=“ဝေဒလ္လာဒိနိ”ဟူသောဤပုဒ်၌၊ အာဒိ-သဒ္ဓေန=အာဒိသဒ္ဓါဖြင့်၊ ဂုဠဥမ္ပုဂ္ဂါဒိဂ္ဂဟဏံ=“ဂုဠဥမ္ပုဂ္ဂ”အစရှိသည်ကိုယူခြင်းကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ=သိအပ်၏၊ ဣတရံ-တပါးတခြားသော၊ ဂါရယသုတ္တံ=ကဲ့ရဲ့အပ်သောသုတ်ကို၊ န ဂဟေတဗ္ဗံ=မယူအပ်၊ အတ္တနောမတိယေဝ ဌာတဗ္ဗန္တိ ဣမိနာ=“အတ္တနောမတိယေဝ ဌာတဗ္ဗံ”ဟူသော ဤပုဒ်ဖြင့်၊ အညနိကာယတော=တပါးတခြားသော နိကာယ်မှ၊ အာနိတသုတ္တတောပိ=ဆောင်ယူအပ်သော သုတ်ထက်လည်း၊ သကနိကာယေ=မိမိနိကာယ်၌၊ အတ္တနောမတိမေဝ=အတ္တနောမတိသည်သာလျှင်၊ ဗလဝတရာ=အူထူးသဖြင့်အားရှိ၏၊ ဣတိ=ဤသို့သော အနက် အဓိပ္ပါယ်ကို၊ ဒဿေတိ=ပြ၏။ သကဝါဒိ=သကဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ သုတ္တံ=သုတ်ကို၊ ဂဟေတွာ=ယူ၍၊ ကထေတိ=ပြောဆို၏၊ ပရဝါဒီပိ=ပရဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း၊ သုတ္တမေဝ=သုတ်ကိုသာလျှင်၊ ဂဟေတွာ=ယူ၍၊ ကထေတိ=ပြောဆို၏၊ ဣတိ ဧဝမာဒိနာ=ဤသို့အစရှိသည်ဖြင့်၊ သမာနဇာတ်ကာနံ-တူသောဇာတ်ရှိကုန်သောသူတို့၏၊ ဝါရော-ဝါရကို၊ န ဝုတ္တော=မဆိုအပ်၊ သုတ္တံ=သုတ်ကို၊ သုတ္တေယေဝ=သုတ်၌သာလျှင်၊ ဩတာရဏံ=ချသွင်းခြင်းသည်၊ ဘိနံ ဝိယ=ကွဲပြားသကဲ့သို့၊ ဟုတွာ=ဖြစ်၍၊ န ပညာယတိ=မထင်ရှား၊ စ=ဆက်၍ ဆိုဦးအံ့၊ ဝုတ္တနယေနေဝ=ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော နည်းဖြင့်သာလျှင်၊ ယောဇေတံ=ယှဉ်စေခြင်းငှာ၊ သက္ကာ=တတ်ကောင်း၏၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ=မှတ်အပ်၏။

ဣဒါနိ ဣမသ္မိ ကာလေ=ဤယူအခါ၌၊ သကဝါဒီ ပရဝါဒီနံ=သကဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်+ပရဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်တို့၏၊ ကပ္ပိယာကပ္ပိယာဒိဘာဝံ=ကပ္ပိယ၊အကပ္ပိယ အစရှိသောအဖြစ်ကို၊ (ဝါ) အပ်ခြင်း+မအပ်ခြင်းအစရှိသောအဖြစ်ကို၊ သန္ဓာယ=ရည်ရွယ်၍၊ ဝိဝါဒေ-ငြင်းခုံခြင်းသည်၊ ဥပ္ပန္နေ=ဖြစ်သည်ရှိသော်၊ ဘတ္ထ=ထိုထိုငြင်းခုံခြင်း၌၊ ပဋိပရိတဗ္ဗဝိဓိ=ကျင့်အပ်သော အစီအရင်ကို၊ ဒဿေန္တော=ပြလိုသည်ဖြစ်၍၊ “အထ ပနာယံ ကပ္ပိယန္တိ ဂဟေတွာ ကထေတိ”တိ

အာဒိ-“အထ ပနာယံ ကပ္ပိယန္တိ ဂဟေတွာ ကထေတိ” အစရှိသော စကားရပ်ကို၊ အာဟ-၏၊ တတ္ထ တသ္မိံ ဝစနေ-ထို“အထ ပနာယံ ကပ္ပိယန္တိ ဂဟေတွာ ကထေတိ”ဟူသောစကားရပ်၌၊ သုတ္တေ စ သုတ္တာနုလောမေ စ ဩတာရေတဗ္ဗန္တိ-ကား၊ သကဝါဒိနာ-သကဝါဒိပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အတ္တနော-ယေဝ-မိမိ၏သာလျှင်၊ သုတ္တေ စ-သုတ်၌လည်းကောင်း၊ သုတ္တာနုလောမေ စ-သုတ္တာနုလောမ၌လည်းကောင်း၊ ဩတာရေတဗ္ဗ-ချသွင်းအပ်၏၊ ပရောကာရဏံ န ဝိန္ဒတိတိ-ကား၊ ပရဝါဒီ-ပရဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ကာရဏံ-အကြောင်းကို၊ န လဘတိ-မရ၊ သုတ္တတော ဗဟုံ ကာရဏဉ္စ ဝိနိစ္ဆယဉ္စ ဒေသေတိတိ-ကား၊ ပရဝါဒီ-ပရဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အတ္တနော-မိမိ၏၊ သုတ္တတော-သုတ်မှ၊ ဗဟုံ-များစွာသော၊ ကာရဏဉ္စ-အကြောင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဝိနိစ္ဆယဉ္စ-အဆုံးအဖြတ်ကိုလည်းကောင်း၊ အာဟရိတွာ-ဆောင်ယူ၍၊ ဒေသေတိ-ပြ၏၊ သာဓူတိ သမ္ပဋိစ္စိတွာ အကပ္ပိယေဝ ဌာတဗ္ဗန္တိ ဣမိနာ-“သာဓူတိ သမ္ပဋိစ္စိတွာ အကပ္ပိယေ ဌာတဗ္ဗ”ဟူသော ဤပါဠိရပ်ဖြင့်၊ အတ္တနော-မိမိ၏၊ နိကာယေ-နိကာယ်၌၊ သုတ္တာဒိနိ-သုတ္တအစရှိသည်တို့ကို၊ အလဘန္တေန-မရသဖြင့်၊ သကဝါဒိနာ-သကဝါဒီ ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ပရဝါဒီဝစနေယေဝ-ပရဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်၏စကား၌သာလျှင်၊ ဌာတဗ္ဗ-တည်ရာ၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝဒတိ-ဆို၏၊ ဒိန္နမ္ပိ ကာရဏတ္ထာယာ ဒိဿတိတိ-ကား၊ သကဝါဒီ ပရဝါဒိနံ-သကဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်+ပရဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ကုန်သော၊ ဥဘိန္နမ္ပိ-နှစ်ဦးသားသောပုဂ္ဂိုလ်တို့၏လည်း၊ ကပ္ပိယာ-ကပ္ပိယဘာဝသာဓကံ-ကပ္ပိယ၏အဖြစ်+အကပ္ပိယ၏အဖြစ်ကိုပြီးစေတတ်သော၊ (ဝါ) အပ်သည်၏အဖြစ်+မအပ်သည်၏အဖြစ်ကိုပြီးစေတတ်သော၊ ကာရဏပတိရူပကံ-အကြောင်းအားလျှောက်ပတ်ခြင်းသည်၊ ဒိဿတိ-ထင်ရှား၏၊ ဒိန္နမ္ပိ-သကဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်+ပရဝါဒီပုဂ္ဂိုလ် နှစ်ဦးသားလုံးတို့၏လည်း၊ ကာရဏတ္ထာယာ-အကြောင်း၏ အရိပ်အရောင်သည်၊ ယဒိ ဒိဿတိ-အကယ်၍ထင်ရှားအံ့၊ ကသ္မာ-အအယ်ကြောင့်၊ “အကပ္ပိယမေဝ ဌာတဗ္ဗ”န္တိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်သနည်း၊ ? ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ “ဝိနယဉ္စိ ပတွာ”တိ အာဒိ-ကို၊ အာဟ-မိန့်ဆိုပြီ၊ “ဝိနယံ-ဝိနည်းသို့၊ ပတွာ-ရောက်၍”၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝုတ္တမေဝ-ဆိုအပ်ပြီးသည်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ အတ္ထံ-အနက်ကို၊ ပါကဋတရံ-အထူးသဖြင့် ထင်ရှားသည်ကို၊ ကတွာ-ပြု၍၊ ဒေသေန္တော-ပြလို

သည်ဖြစ်၍၊ “ကပ္ပိယာကပ္ပိယ ဝိစာရဏမာဂမ္ဘာ”တိ=ဟူ၍၊ အာဟ=ဟော
 တော်မူ၏၊ ရုန္နိတဗ္ဗန္တိ အာဒိသု=“ရုန္နိတဗ္ဗ”အစရှိကုန်သောပုဒ်တို့၌၊ ဧဝံ=ဤသို့၊
 အတ္ထော=အနက်ကို၊ ဝေဒိတဇ္ဇော=သိအပ်၏၊ ဒုဗ္ဗိညေယျ ဝိနိစ္ဆယေ=ခဲရင်းသ
 ဖြင့်သိအပ်သော အဆုံးအဖြတ်၌၊ ကပ္ပိယာကပ္ပိယဘာဝေ=အပ်သည်၏ အ-
 ဖြစ်+မအပ်သည်၏အဖြစ်သည်၊ သတိ=ရှိလတ်သော်၊ ကပ္ပိယန္တိ= “ကပ္ပိယ”
 ဟူ၍၊ (ဝါ) အပ်၏ဟူ၍၊ ဂဟဏံ=ယူခြင်းကို၊ ရုန္နိတဗ္ဗ=ပိတ်ဆို့အပ်၏၊ အကပ္ပိ-
 ယန္တိ=“အကပ္ပိယ”ဟူ၍၊ (ဝါ) မအပ်ဟူ၍၊ ဂဟဏံ=ယူခြင်းကို၊ ဂါဠိ=တင်းကြတ်
 သည်ကို၊ ကာတဗ္ဗံ=ပြုအပ်၏၊ အပရာပရံ=အဆက်အဆက်ဖြစ်သော၊ ပဝတ္ထ-
 ကပ္ပိယဂဟဏသောတံ=ဖြစ်သောအပ်၏ဟုယူခြင်းဟူသောအယာဉ်ကို၊ ပစ္စိ-
 န္နိတဗ္ဗံ=ဖြတ်တောက်အပ်၏၊ ဂရုကဘာဝသင်္ခါတေ=ကြီးလေးသည်အဖြစ်ဟု
 ဆိုအပ်သော၊ အကပ္ပိယဘာဝေယေဝ=မအပ်သည်၏အဖြစ်၌သာလျှင်၊ ဌာ-
 တဗ္ဗံ=တည်ရာ၏၊ ဣတိ အယံ=ကား၊ အတ္ထော=အနက်တည်း။

ဗဟူဟိ သုတ္တဝိနိစ္ဆယကာရဏေဟိတိ=ကား၊ ဗဟူဟိ=များစွာကုန်
 သော၊ သုတ္တေဟိ စေဝ=သုတ်တို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ တတော=ထိုပါဠိမှ၊ အာ-
 နိတ ဝိနိစ္ဆယကာရဏေဟိ စ=ဆောင်ယူအပ်သော အဆုံးအဖြတ် အကြောင်း
 တို့မှလည်းကောင်း၊ အတ္တနော ဂဟဏံ န ဝိဿေဇ္ဇေတဗ္ဗန္တိ=ကား၊ သက-
 ဝါဒိနာ=သကဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အတ္တနော=မိမိ၏၊ အကပ္ပယန္တိ=မအပ်ဟူ၍၊
 ဂဟဏံ=ယူခြင်းကို၊ န ဝိဿေဇ္ဇေတဗ္ဗံ=မစွန့်လွှတ်အပ်။ ဣဒါနိ ဣမသ္မိ
 ကာလေ=၌၊ ဝုတ္တမေဝတ္ထံ=ဆိုအပ်ပြီးသည်သာလျှင်ဖြစ်သောအနက်ကို၊ နိဂ-
 မေန္တော=နိဂုံးအုပ်လိုသည်ဖြစ်၍၊ “ဧဝ”န္တိ အာဒိ=“ဧဝံ” အစရှိသော စကား
 ရပ်ကို၊ အာဟ=၏၊ တတ္ထ တသ္မိ ဝစနေ=ထို“ဧဝံ”အစရှိသော စကားရပ်၌၊
 ယောတိ=ကား၊ သကဝါဒီပရဝါဒီသု=သကဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်+ပရဝါဒီ ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်၊
 ယော ကောစိ=အမှတ်မရှိ တစ်စုံတစ်ယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ကေစိ ပန=
 အချို့သော သူတို့သည်ကား၊ “သကဝါဒီသုယေဝ=သကဝါဒီ ပုဂ္ဂိုလ်တို့၌သာ
 လျှင်၊ ယော ကောစိ=အမှတ်မရှိ တစ်စုံတစ်ယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ ဣဓေ=
 ဤအရာ၌၊ အဓိပ္ပေတော=အလိုရှိအပ်၏၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဝဒန္တိ=ဆိုကြကုန်၏၊
 ဧဝံ သန္တေ=ဤသို့ဖြစ်သည်ရှိသော်၊ “အထပနာယံ ကပ္ပိယန္တိ ဂဟေတွာ
 ကထေတိ”တိ အာဒိသု=ကုန်သော၊ သဗ္ဗတ္ထံ=အလုံးစုံတို့၌၊ ဥဘောပိ=နှစ်-

ယောက်လုံးလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ သကဝါဒီနောယေဝသကဝါဒီ ပုဂ္ဂိုလ်တို့ သည်သာလျှင်၊ သိယု-ဖြစ်ကုန်၏၊ ကသ္မာ-အဘယ်ကြောင့်၊ သိယု-ဖြစ်ကုန် သနည်း၊ ? ဟေဋ္ဌာ-အောက်၌၊ ဝုတ္တဿေဝ-ဆိုအပ်ပြီးသည် သာလျှင်ဖြစ် သော၊ နိဂမနဝသေန-နိဂုံးချုပ်သည်၏အစွမ်းဖြင့်၊ “ဧဝ”န္တိ အာဒိနံ- “ဧဝ” ဤသို့အစရှိသည်တို့၏၊ (ဝါ) တို့ကို၊ ဝုတ္တတ္တာ-ဆိုအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့် တည်း၊ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ တံ ဝစနံ-ထိုစကားကို၊ န ဂဟေတဗ္ဗ-မယူအပ်၊ အတိရေက ကာရဏံ လဘတိတိ ဧတ္ထ-၌၊ သုတ္တာဒီသု-သုတ္တအစရှိသည် တို့၌၊ ပုရိမံ ပုရိမံ-ရှေးရှေး၌ဖြစ်သော အယူဝါဒသည်၊ အတိရေက ကာရဏံ နာမ-အပိုအလွန်ဖြစ်သော အကြောင်းမည်၏၊ ယော ဝါ-အကြင်သူသည် လည်း၊ သုတ္တာဒီသု-သုတ္တအစရှိကုန်သော၊ စတူသု-လေးပါးတို့၌၊ ဗဟုတရံ- အထူးသဖြင့်များသော၊ ကာရဏံ-အကြောင်းကို၊ လဘတိ-ရ၏၊ သော-ထို အထူးသဖြင့် များသောအကြောင်းသည်၊ အတိရေက ကာရဏံ-အပိုအလွန် ဖြစ်သောအကြောင်းကို၊ လဘတိ နာမ-ရသည်မည်၏။

ဧတဿ သုတ္တဿ-ထိုအလုံးစုံသော ဝိနည်းပိဋကတ်သည်လည်း၊ အဿ ဘိက္ခုနော-ထိုဝိနည်းဗိုရ် ရဟန်းအား၊ သုဠ-ကောင်းစွာ၊ ပဝတ္တိ-ဖြစ် ခြင်းသည်၊ အတ္ထိ-ရှိ၏၊ ဣတိ တသ္မာ၊ တံ သုတ္တံ-ထိုဝိနည်း ပိဋကတ်သည်၊ သုပ္ပဝတ္တိ-သုပ္ပဝတ္တိမည်၏၊ ဝါ-တနည်းကား၊ ယံ သုတ္တံ-အကြင်အလုံးစုံသော၊ ဝိနည်းပိဋကတ်သည်၊ ဘိက္ခုနော-ဝိနည်းဗိုရ် ရဟန်းအား၊ သီလေန-အလေ့ အားဖြင့်၊ သုဠ-ကောင်းစွာ၊ ပဝတ္တတိ-ဖြစ်တတ်၏၊ ဣတိ တသ္မာ၊ တံ သုတ္တံ- ထိုအလုံးစုံသော ဝိနည်းပိဋကတ်သည်၊ သုပ္ပဝတ္တိ-မည်၏၊ တေန-ထို့ကြောင့်၊ “သုပ္ပဝတ္တိတိ သုဠ ပဝတ္တ”န္တိ-ဟူ၍၊ အာဟ-ပြီ၊ ဝါစာယ-နှုတ်ဖြင့်၊ (ဝါ) နှုတ်၌၊ ဥဂ္ဂတံ-တက်သည်တည်း၊ ဝါစုဂ္ဂတံ-နှုတ်ဖြင့်တက်သည်၊ (ဝါ) နှုတ်၌ တက်သည်၊ ဝစဿ-နှုတ်ဖြင့်၊ (ဝါ) နှုတ်၌၊ သုဂ္ဂဟိတံ-ကောင်းစွာတက်သည် တည်း၊ ဣတိ ဣဒံ အတ္ထဇာတံ-သည်၊ (ဝါ) ကို၊ ဝုတ္တံ ဝုတ္တောဟောတိ-ဖြစ် ၏၊ သုတ္တတောတိ ဣမဿ-“သုတ္တတော”ဟူသော ဤပုဒ်၏၊ ပါဠိတော- ပါဠိတော်မှ၊ ဝိဝရဏံ-ဖွင့်ဆိုပြခြင်းတည်း၊ ဧတ္ထ စ-ဤ “သုတ္တတော”ဟူသော ပါဠိရပ်၌လည်း၊ သုတ္တံ နာမ-သုတ္တမည်သည်ကား၊ သကလံ-သော၊ ဝိနယ- ပိဋကံ-ဝိနည်း ပိဋကတ်တည်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝုတ္တတ္တာ-ဆိုအပ်သည်၏

အဖြစ်ကြောင့်၊ ပါဠိတောတိ-ကား၊ တဒတ္ထဒီပိကာ-ထိုပါဠိတော် ဟူသော အနက်ကိုပြခြင်းမှ၊ အညာယေဝ-တပါးတခြားသာလျှင်ဖြစ်သော၊ ပါဠိ-ပါဠိ ကို၊ ဝေဒိတဠာ-သိအပ်၏၊ အနုဗျဉ္ဇနသောတိ ဣမဿ-“အနုဗျဉ္ဇနသော” ဟူသောဤပုဒ်၏၊ ပရိပုစ္ဆတော စ-ပါဠိမှတော်လည်းကောင်း၊ အဋ္ဌကထာ-တော စ-အဋ္ဌကထာမှလည်းကောင်း၊ ဝိဝရဏ-ဖွင့်ဆိုပြခြင်းတည်း၊ ဣတိ အယံ-ကား၊ အတ္ထော-အနက်တည်း၊ ဟိ သစ္စ-မှန်၏၊ ပါဠိ-ပါဠိသို့၊ အနုဂန္ဓာ- အစဉ်လိုက်၍၊ အတ္ထဿ-အနက်၏၊ (ဝါ) အနက်ကို၊ ဗျဉ္ဇနသော ပကာသ- နတော-ထင်ရှားပြခြင်းကြောင့်၊ အနုဗျဉ္ဇနံ-“အနုဗျဉ္ဇန”မည်၏၊ ဟိ သစ္စ-မှန်၏၊ ပရိပုစ္ဆာ စ-ပရိပုစ္ဆာကိုလည်းကောင်း၊ အဋ္ဌကထာ စ-အဋ္ဌကထာကိုလည်း ကောင်း၊ အနုဗျဉ္ဇနန္တိ-“အနုဗျဉ္ဇန”ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-ဆိုအပ်၏၊ စ-ဆက်၍ဆို ဦးအံ့၊ ဧတ္ထ-ဤ “ပရိပုစ္ဆတော+အဋ္ဌကထာတော”ဟူသောပါဠိရပ်၌၊ အဋ္ဌက- ထာယ-အဋ္ဌကထာကို၊ ဝိသု-အသီးအခြား၊ ဂဟိတတ္တာ-ယူအပ်သည်၏အ- ဖြစ်ကြောင့်၊ ထေရဝါဒေါ-ထေရဝါဒကို၊ ပရိပုစ္ဆာတိ-“ပရိပုစ္ဆာ”ဟူ၍၊ ဝုတ္ထော- ဆိုအပ်၏၊ ဧတံ သံယရာဇိတိ နာမံ-ဤ “သံယရာဇိ”ဟူသောအမည်သည်၊ သံယဘေဒဿ-သံယာကွဲပြားခြင်း၏၊ ပုဗ္ဗဘာဂေ-ရှေးအဘို့၌၊ ပဝတ္ထကလ- ဟဿ-ဖြစ်သောငြင်းခုံခြင်း၏၊ အဓိဝစနံ-အမည်တည်း၊ ကုက္ကုစ္စကောတိ- ကား၊ အကုမတ္တေသု-သေးငယ်ကုန်သော၊ (ဝါ) အနည်းငယ်မျှဖြစ်ကုန်သော၊ ဝဇ္ဇေသုပိ-အပြစ်တို့၌လည်း၊ ဘယဒဿဝသေန-“ဘေး”ဟုရှုမြင်ခြင်း၏အစွမ်း ဖြင့်၊ ကုက္ကုစ္စံ-ဝိနယကုက္ကုစ္စကို၊ ဥပ္ပါဒေန္တော-ဖြစ်စေ၍၊ တန္တိ အဝိသံဝါဒေ- တွာတိ-ကား၊ ပါဠိ-ပါဠိကို၊ အညထာ-တပါးတခြားသော အပြားအားဖြင့်၊ အကတွာ-မပြုမူ၍၊ အဝေါက္ကမန္တောတိ-ကား၊ အနုတိက္ကမန္တော-မလွန်ကျူး သည်ဖြစ်၍။

ဝိတ္ထုနတိတိ-ကား၊ အတ္ထံ-အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို၊ အဒိသွာ-မမြင်မူ၍၊ ဝိတ္ထုနတိ-ညည်းတွား၏၊ ဝိပုန္ဒတိတိ-ကား၊ ကမ္ပတိ-တုန်လှုပ်၏၊ သန္တိဋ္ဌိတုံ န သက္ကောတိတိ-ကား၊ ဧကသ္မိယေဝ အတ္ထေ-တစ်ခုသော အနက်၌သာ လျှင်၊ ပတိဌာတုံ-တည်ခြင်းငှာ၊ န သက္ကောတိ-မစွမ်းနိုင်၊ တေန-ထို့ကြောင့်၊ “ယံ ယံ ပရေန ဝုစ္စတိ၊ တံ တံ အနုဇာနာတိ”တိ-ဟူ၍၊ အာဟ-ပြီ၊ ပရဝါဒံ ဂဏှာတိတိ-ကား၊ “ဥစ္ဆုမ္ပိ-ကြံ၌၊ သကဋ်-အဖတ်သည်၊ (ဝါ) ကြံဖတ်

သည်။ ယာဝဇီဝိကံ=ယာဝဇီဝိကတည်း။ ရသော•ကြံရည်သည်။ သတ္တာဟ•
 ကာလိကော•သတ္တာဟကာလိကတည်း။ တဒုဘယဝိနိမုတ္တော စ•ထိုကြံရည်+
 ကြံဖတ်နှစ်ပါးစုံမှ လွတ်သည်လည်းဖြစ်သော။ ဥစ္ဆု နာမ•ကြံမည်သည်။ ဝိသု•
 အသီးအခြား။ နတ္ထိ•မရှိ။ တသွာ•ထိုကြောင့်။ ဥစ္ဆုပိ•ကြံသည်လည်း။ ဝိကာ•
 လေ•နေမွန်းလွဲရာအခါ၌။ ဝဋ္ဋတိ•အပ်၏။ က္ကတိ•ဤသို့။ ပရဝါဒီနာ•ပရဝါဒီ
 ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဝုတ္တေ•ပြောဆိုအပ်သည်ရှိသော်။ တမ္ပိ ဝစနံ•ထိုပရဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်
 တို့ပြောဆိုအပ်သောစကားကိုလည်း။ ဂဏှာတိ•ယူ၏။ ဧကေကလောမန္တိ•
 ကား။ ပလိတံ•ဆံပင်ဖြူကို။ သန္ဓာယ•ရည်ရွယ်၍။ ဝုတ္တံ•ဆိုအပ်၏။ ယမှိတိ•
 ကား။ ယသ္မိ ပုဂ္ဂလေ•အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်၌။ ပရိက္ခယံ ပရိယာဒါနန္တိ•ကား။ အတ္ထ-
 တော•အနက်အားဖြင့်။ ဧကံ•တူ၏။

အာစရိယပရမ္မရာ ခေါ် ပနဿ သုဂ္ဂဟိတာ ဟောတိတိ ဧတ္ထ•
 ဟူသော ဤပါဠိရပ်၌။ အာစရိယာနံ•ဆရာတို့၏။ ဝိနိစ္ဆယပရမ္မရာ•အဆုံးအ-
 ဖြတ်အဆက်အဆက်တို့တည်း။ တေနေဝ•ထိုကြောင့်သာလျှင်။ “ယထာ အာ-
 စရိယော စ အာစရိယာစရိယော စ ပါဠိဥ ပရိပုစ္ဆဥ ဝဒန္တိ။ တထာ
 ဉတု ဝဋ္ဋတိ”တိ•ဟူ၍။ ဝက္ခတိ•ဆိုလတံ့။ ပုဗ္ဗာပရနုသန္တိတောတိ•ကား။
 “ဣဒံ•ဤစကားသည်ကား။ ပုဗ္ဗဝစနံ•ရှေးစကားတည်း။ ဣဒံ•ဤစကားသည်
 ကား။ ပရဝစနံ•နောက်စကားတည်း။ အယံ•ဤသည်ကား။ အနုသန္တိ•ရှေ့
 စကား။ နောက်စကားတို့၏ အဆက်အစပ်တည်း။ က္ကတိ ဧဝံ•ဤသို့။ ပုဗ္ဗာ-
 ပရာနုသန္တိတော•ရှေ့စကား+နောက်စကားတို့၏ အဆက်အစပ်မှ။ ထေရု-
 ဝါဒင်န္တိ•ကား။ အာစရိယပရမ္မရန္တိ ဣမသေဝ•“အာစရိယပရမ္မရံ”ဟူသော
 ဤပုဒ်၏သာလျှင်။ ဝေဝစနံ•ဝေဝစံစကားလှယ် ပရိယာယ်တည်း။ ထေရုပဋိ-
 ပါဠိ•မထေရ်တို့၏ အစဉ်အဆက်ကို။ က္ကတိ အယံ•ဤသည်ကား။ အတ္ထော-
 အနက်တည်း။ ဒေဝ တယော ပရိဝဋ္ဋာတိ•ကား။ ဒေဝ တိဿော ပရမ္မရာ-
 နှစ်ဆက် သုံးဆက်တို့သည်။

ဣမေဟိ စ ပန တိဟိ လက္ခဏေဟိတိ•ကား။ “သုတ္တမဿ သွာ-
 ဂတံ ဟောတိ”တိ အာဒိနာ•အစရှိသည်ဖြင့်။ ဟေဌာ•အောက်၌။ ဝုတ္တေဟိ-
 ဆိုအပ်ကုန်သော။ လက္ခဏေဟိ•လက္ခဏာတို့ဖြင့်။ ဧတ္ထ စ•ဤဝိနည်းပုဂ္ဂိုလ်
 ၏ လက္ခဏာ သုံးပါးတို့တွင်လည်း။ ပဌမေန•ပဌမဖြစ်သော။ လက္ခဏေန•

“သုတ္တဉ္စဿ သ္မာဂတံ ဟောတိ သုပ္ပဝတ္တိံ သုဝိနိစ္ဆိတံ သုတ္တတော အနုဗျဉ္ဇန-
 တော”ဟူသော လက္ခဏာဖြင့်၊ ဝိနယဿ=ဝိနည်း၏ (ဝါ) ဝိနည်းကို၊ သုဠာ-
 ကောင်းစွာ၊ ဥဂ္ဂဟိတဘာဝေါ-သင်ယူအပ်သည်၏အဖြစ်ကို၊ ဝုတ္တာ-ဆိုအပ်
 ၏။ ဒုတိယေန-ဒုတိယဖြစ်သော၊ လက္ခဏေန=“ဝိနယေ ခေါ ပန ဌိတော
 ဟောတိ အသံဟိရော”ဟူသောလက္ခဏာဖြင့်၊ ဥဂ္ဂဟိတေန=ဝိနည်းကိုကောင်း
 စွာသင်ယူခြင်းဖြင့်၊ အစလတာ-တုန်လှုပ်ခြင်းမရှိသူ၏အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊
 သုပ္ပတိဌိတတာ-ကောင်းစွာတည်သည်၏ အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဝုတ္တာ-
 ဆိုအပ်၏။ တတိယေန-တတိယဖြစ်သော၊ လက္ခဏေန=“အာစရိယပရမ္ပရာ
 ခေါ ပနဿ သုဂ္ဂဟိတာ ဟောတိ သုမနသိကတာ သူပဓာရိတာ”ဟူသော
 လက္ခဏာဖြင့်၊ ယံ ဝိနိစ္ဆယံ=အကြင်ဝိနည်းအဆုံးအဖြတ်သည်၊ ပါဠိယာ စ-
 ပါဠိတော်၌လည်းကောင်း၊ အဋ္ဌကထာယံ စ=အဋ္ဌကထာ၌လည်းကောင်း၊
 နတ္ထိ-မရှိ၊ တမ္ပိ ဝိနိစ္ဆယံ-ထိုပါဠိတော်+အဋ္ဌကထာ၌မရှိသော ဝိနည်းအဆုံး
 အဖြတ်ကိုလည်း၊ အာစရိယဝစနေန-ဆရာ၏စကားဖြင့်၊ ဝိနိစ္ဆိနိတံ-ဆုံးဖြတ်
 ခြင်းငှာ၊ သမတ္တတာ=စွမ်းနိုင်သည်၏အဖြစ်ကို၊ ဝုတ္တာ-ဆိုအပ်၏။ ဩတိဇ္ဈေ
 ဝတ္ထုသ္မိန္နိ-ကား၊ စောဒနာသင်္ခါတေ-စောဒနာဟုဆိုအပ်သော၊ ဝတ္ထုသ္မိ ဝါ-
 ဝတ္ထုသည်လည်းကောင်း၊ ဝိတိက္ကမသင်္ခါတေ-လွန်ကျူးခြင်းဟု ဆိုအပ်သော၊
 ဝတ္ထုသ္မိ ဝါ-ဝတ္ထုသည်လည်းကောင်း၊ သံယမဇ္ဈေ=သံယအလယ်သို့ ဩတိဇ္ဈေ-
 သက်ရောက်လာ သည်ရှိသော်၊ ဩသဋေ=သက်ရောက်လာ သည်ရှိသော်၊
 ဣတိ အယံ-ဤသည်ကား၊ ဩတိဇ္ဈေတိ ပဒဿ-၏။ အတ္ထော=အနက်တည်း၊
 ဝုတ္တမေဝ-ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသည်ကိုသာလျှင်၊ ဝိဘာဝေန္တော-တင်စွာပြလိုသည်ဖြစ်
 ၍၊ “စောဒကေန စ ဝုဒိတကေန စ ဝုဇ္ဇတ္ထ ဝတ္ထဗ္ဗေ”တိ-ဟူ၍၊ အာဟ-
 မိန့်ဆိုပြီး၊ ကေစိ ပန-အချို့ဆရာတို့သည်ကား၊ “စောဒကေန ဩတိဇ္ဈေ
 ဝတ္ထုသ္မိ ဝုဒိတကေန စ ဝုတ္တေ ဝတ္ထဗ္ဗေ”တိ-ဟူ၍၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ ယောဇနန္တိ-
 ယှဉ်ကြကုန်၏။ အပရေ ပန-တပါးတခြားသောဆရာတို့သည်ကား၊ “စောဒ-
 ကေန စ ဝုဒိတကေန စ ဝုတ္တေ ဝိနယဓရေန စ ဝတ္ထဗ္ဗေ”တိ-ဟူ၍၊
 ဧဝမ္ပံ-ဤသို့လည်း၊ ယောဇနန္တိ-ယှဉ်ကြကုန်၏။ “စောဒကေန စ ဝုဒိတကေန
 စ ဝုတ္တေ ဝတ္ထဗ္ဗေ”တိ-ဟူသော၊ အယမေဝ ပန ယောဇနာ-ဤယောဇနာ
 သည်သာလျှင်၊ သုန္တရတရာ-အထူးသဖြင့်ကောင်း၏။ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝေဒိ-

တဗ္ဗာသိအပ်ကုန်၏။ ဝတ္ထု ဩလောကေတဗ္ဗန္တိကား၊ တဿ တဿ သိက္ခာပဒဿ-ထိုထိုသိက္ခာပုဒ်၏။ ဝတ္ထု-ဝတ္ထုကို၊ ဩလောကေတဗ္ဗ-ကြည့် ရှုအပ်၏။ “တိဏေန ဝါ ပဏ္ဏေန ဝါ ။ပ။ ယော အာဂစ္ဆေယျ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋ္ဌဿာ”တိ ဣဒံဝစနံ-ဟူသောဤစကားကို၊ နိဿဂ္ဂိယေ-နိဿဂ္ဂိသိက္ခာ-ပုဒ်၌၊ အညာတက ဝိညတ္တိသိက္ခာပဒဿ-အညာတက ဝိညတ္တိသိက္ခာပုဒ်၏။ ဝတ္ထုသိ-ဝတ္ထု၌၊ ဘဂဝတာ-သည်၊ ပညတ္တံ-ပညတ်တော်မူအပ်၏။ ထုလ္လစ္စယ-ဒုဏှာသိတာပတ္တိနံ-ထုလ္လစ္စဉ်းအာပတ်+ဒုဏှာသိအာပတ်တို့၏။ မာတိကာယ-မာတိကာ၌၊ အနာဂတတ္တာ-မလာသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ “ပဉ္စန္ဒ အာပတ္တိနံ အညတရ”န္တိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏။ အညတရံ ဝါ အာပတ္တိန္တိကား၊ “ကာလေ ဝိကာလသညိ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋ္ဌဿ၊ ကာလေ ဝေမတိကော အာပတ္တိ ဒုက္ကဋ္ဌဿာ”တိ ဧဝမာဒိနာ-ဤသို့အစရှိသည်ဖြင့်၊ အာဂတံ-လာ သော၊ ဒုက္ကဋ္ဌံ-ဒုက္ကဋ္ဌအာပတ်ကို၊ သန္ဓာယ-ရည်ရွယ်၍၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏။ သိက္ခာပဒန္တရေသုတိကား၊ ဝိနိတဝတ္ထံ-ဝိနိတဝတ္ထုကို၊ အန္တော ကတွာ-အ-တွင်းပြု၍၊ ဧကေကသိ-တစ်ခုတစ်ခုသော၊ သိက္ခာပဒန္တရေ-သိက္ခာပုဒ်၏ အ-ကြား၌၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏။

သုခုမာတိကား၊ အတ္တဇနာပိ-မိမိအားလည်း၊ ဒုဝိညေယျသဘာဝ-ဿ-သိနိုင်ခဲ့သော သဘောရှိသော၊ လဟုပရိဝတ္တိနော-လျှင်မြန်သော အပြန် ရှိသော၊ စိတ္တဿ-စိတ်၏၊ သီယပရိဝတ္တိတာယ-လျှင်မြန်သော အပြန်ရှိသည် ၏အဖြစ်ကြောင့်၊ (ဝါ) လျှင်မြန်သော ဖြစ်ခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်ပြီး၊ တေန-ထို့ကြောင့်၊ စိတ္တလဟုကာတိ-ဟူ၍၊ အာဟ-ဆို၏။ ဧတေသံ ဘိက္ခုနံ-တို့အား၊ စိတ္တံ-စိတ်သည်၊ လဟုသီယပရိဝတ္တိ-လျှင်သောအပြန်ရှိ သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ တေ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ စိတ္တလဟုကာ-မည်၏၊ (တနည်း) ဧတေသံ ဘိက္ခုနံ-တို့အား၊ လဟုသီယ-ပရိဝတ္တိ-လျှင်မြန်သော အပြန်ရှိသော၊ (ဝါ) လျှင်မြန်သော ဖြစ်ခြင်းရှိသော၊ စိတ္တံ-စိတ်သည်၊ အတ္တိ-ရှိ၏၊ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ တေ ဘိက္ခု-တို့ သည်၊ စိတ္တလဟုကာ-မည်၏၊ တေတိ-ကား၊ တေ ဝိတိက္ကမေ-ထိုသို့လွန်ကျူး ခြင်းတို့ကို၊ တံ ဝတ္ထုကန္တိကား၊ ဧတဿ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား၊ တေ အဒိန္နာဒါန-မနုဿဝိဂ္ဂဟဝိတိက္ကမာ-ထိုအဒိန္နာဒါနသိက္ခာပုဒ်+မနုဿဝိဂ္ဂဟသိက္ခာပုဒ်တို့

ကို လွန်ကျူးခြင်းတို့သည်၊ ဝတ္ထု အဓိဋ္ဌာနံ ကာရဏံ=ဝတ္ထု၏ တည်ရာလျှင် အကြောင်းရှိ၏၊ ဣတိ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ တေ ပုဂ္ဂလာ=တို့သည်၊ တံ ဝတ္ထု-ကံ=“တံ ဝတ္ထုကံ” မည်၏၊ သီလာနိ သောဓေတွာတိ=ကား၊ ယံ ဝတ္ထုကံ=အကြင်အကြောင်းဝတ္ထုသည်၊ ကုက္ကုစ္စံ=ဝိနယကုက္ကုစ္စသည်၊ ဥပ္ပန္နံ=ဖြစ်၏၊ တံ ဝတ္ထုကံ=ထိုဝိနယကုက္ကုစ္စဖြစ်သော အကြောင်းဝတ္ထုကို၊ အမနသိ ကရိတွာ=နှလုံးမသွင်းမူ၍၊ အဝသေသ သီလာနိ=ကြွင်းကျန်ကုန်သော သီလတို့ကို၊ သောဓေတွာ=သုခသင်စေ၍၊ ပါကဋ္ဌဘာဝတော စ=ပေါ်လွင်ထင်ရှားသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ သုခဝဋ္ဌဉ္စနတာယ စ=ချမ်းသာလွယ်ကူစွာ သုံးဆောင်နိုင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ “ဒွိတ္တိသာကာရံ တာဝမနသိ ကရောဟိ” တိ=ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ=ဆိုအပ်၏၊ အညသ္မိ ပန ကမ္မဋ္ဌာနေ=တပါးတခြားသောကမ္မဋ္ဌာန်း၌၊ ကတပရိစယေန=ဆည်းပူးခြင်းကိုပြုခြင်း၌၊ တဒေဝ=ထို“ဒွိတ္တိသာကာရံ”ကမ္မဋ္ဌာန်းကိုသာလျှင်၊ မနသိ=စိတ်၌၊ ကာတဗ္ဗံ=ပြုအပ်၏၊ (တနည်း) မနသိ ကာတဗ္ဗံ=နှလုံးသွင်းအပ်၏၊ ကမ္မဋ္ဌာနံ ယဋ္ဌယတိတိ=ကား၊ အန္တရန္တရာ=အကြားအကြား၌၊ ခဏ္ဍံ=ကျိုးပြတ်သည်ကို၊ အဒဿေတွာ=မပြုမူ၍၊ စိတ္တေန=စိတ်နှင့်၊ သဒ္ဓိံ=အတူတကွ၊ အာလမ္ပနဘာဝေန=အာရုံ၏အဖြစ်ဖြင့်၊ စိရကာလံ=ကြာမြင့်စွာသောကာလကို၊ ယဋ္ဌယတိ=ဆက်စပ်၏၊ သင်္ခါရာ ပါကဋ္ဌာ ဟုတွာ ဥပဋ္ဌဟန္တိတိ=ကား၊ ဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာနိကော=ဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာန်းကို စီးဖြန်းခြင်းရှိသော ရဟန်းသည်၊ စေ ဟောတိ=အကယ်၍ ဖြစ်ငြားအံ့၊ တဿ ဘိက္ခုနော=အား၊ သင်္ခါရာ=ရုပ်+နာမ်ဓမ္မသင်္ခါရတရားတို့သည်၊ ပါကဋ္ဌာ=ထင်ရှားလာကုန်သည်၊ ဟုတွာ=ဖြစ်ကုန်၍၊ ဥပဋ္ဌဟန္တိ=ထင်လာကုန်၏၊ ကတပါရာဇိကဝီတိက္ကမံ=မာ=ပြုအပ်ပြီးသော ပါရာဇိကကို လွန်ကျူးခြင်းရှိသည်၊ (ဝါ) ပါရာဇိကကို လွန်ကျူးခဲ့ခြင်းသည်၊ ဥပဋ္ဌဟတိ=ထင်လာ၏၊ ဣတိ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ စိတ္တေကဂ္ဂတံ=စိတ်၏၊ တည်ကြည်သည်၏ အဖြစ်ကို၊ န ဝိန္ဒတိ=မရနိုင်၊ တေန=ထို့ကြောင့်၊ “ကမ္မဋ္ဌာနံ န ယဋ္ဌယတိ” တိ အာဒိ=ကို၊ ဝုတ္တံ=

ဆိုအပ်၏။ အတ္တနာ ဇာနာတိတိ-ကား၊ သယမေဝ-မိမိကိုယ်တိုင်သာလျှင်၊
 ဇာနာတိ-သိ၏။ စ-ဆက်၍ ဆိုဦးအံ့၊ ဧတံ ဝစနံ-ဤ “အတ္တနာ” ဟူသောသဒ္ဒါ
 သည်၊ ပစ္စုတ္တေ-ပဌမာဝိဘတ်အနက်၌၊ ကရဏဝစနံ-ကရိုဏ်းဝိဘတ်ရှိသော
 သဒ္ဒါတည်း၊ အတ္တာ-မိမိသည်၊ (ဝါ) ကိုယ်တိုင်၊ ဇာနာတိ-သိ၏၊ ဣတိ ဣဒံ
 အတ္တဇာတံ-သည်၊ (ဝါ) ကို၊ ဝုတ္တံ ဝုတ္တော-သည်၊ (ဝါ) သည်၊ ဟောတိ-၏၊
 အညာ စ ဒေဝတာ ဇာနန္တိတိ-ကား၊ အာရက္ခဒေဝတာဟိ-မိမိကိုယ်ကို
 စောင့်ကြတ်သောနတ်တို့မှ၊ (ဝါ) ကိုယ်စောင့်နတ်တို့မှ၊ အညာ-တပါးတခြား
 ကုန်သော၊ ပရစိတ္တဝိဒုနိယော-သူတပါး၏စိတ်ကို ပိုင်းခြား၍သိကုန်သော၊
 ဒေဝတာ စ-နတ်တို့သည်လည်း၊ ဇာနန္တိ-သိကုန်၏။

စတုဠိဓ ဝိနယကထာဝဏ္ဏနာ စ-လေးပါးအပြားရှိသော ဝိနယ
 ကထာကို ဖွင့်ဆိုခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ ဝိနယဓရဿ-ဝိနည်းဓိုရ်
 ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ လက္ခဏာဒိ ကထာဝဏ္ဏနာ စ-လက္ခဏာအစရှိသည်ကို ဖွင့်
 ဆိုခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ နိဋ္ဌိတာ-အပြီးအဆုံးသို့ရောက်ပြီ။

“ဘိက္ခုပဒဘာဇနီယ ဝဏ္ဏနာ”

တသ္မာတိ-ကား၊ ယသ္မာ-အကြင်ကြောင့်၊ ပန-သဒ္ဒံ-ပန-သဒ္ဒါကို၊
 အပနေတွာ-ပယ်ရှား၍၊ အနိယမေန-အနိယမ“ယ”သဒ္ဒါဖြင့်၊ ပုဂ္ဂလဒီပကံ-
 ပုဂ္ဂိုလ်ကို ပြတတ်သော၊ ယော-သဒ္ဒမေဝ-“ယော”သဒ္ဒါကိုသာလျှင်၊ အာဟ-
 ဆို၏၊ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ ဧတ္တာတိ-ကား၊ ဣမသ္မိံ ယော သဒ္ဓေ-ဤ“ယော”
 သဒ္ဒါ၌၊ ပန-သဒ္ဒဿ-“ပန”သဒ္ဒါ၏၊ နိပါတမတ္တတ္တာ-အနက်မရ နိပါတ်ပုဒ်မျှ
 သာဖြစ်သောကြောင့်၊ ယော-သဒ္ဒဿေဝ-“ယော” သဒ္ဒါ၏သာလျှင်၊ အတ္ထံ-
 အနက်ကို၊ ပကာသေန္တော-ထင်ရှားပြလှသည်၊ ဟုတွာ-ဖြစ်၍၊ “ယော ကော-
 စိတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ”တိ-ဟူ၍၊ အာဟ-မိန့်ဆိုပြီ၊ ယော ကောစိ နာမာ-
 တိ-ကား၊ ယော ဝါ သော ဝါ-အမှတ်မထား တပါးပါးသောသူကို၊ ယော
 ကောစိတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တော-ဆိုအပ်၏၊ ဝါသဓုရယုတ္တောဝါတိ-ကား၊ ဝိပဿ-
 နာ ဓုရယုတ္တော ဝါ-ဝိပဿနာဓုရနှင့် ယှဉ်ခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ သီလေ-

သူ တိ-ကား၊ ပကတိသု-ပင်ကိုယ်ပကတိ သဘောတို့၌။

ဘိက္ခုတိတိ-ကား၊ ယာစတိ-တောင်းတတ်၏၊ လဘန္တော ဝါ အလ-
ဘန္တော ဝါတိ-ကား၊ ယော ကောစိ-အမှတ်မထား တပါးပါးသော၊ ဘိက္ခု-
သည်၊ ဘိက္ခုတိ-တောင်းတတ်၏၊ ဘိက္ခ-ဆွမ်းကို၊ ဒေသတိ ဂဝေသတိ-ရှာဖွေ
တတ်၏၊ သေခဲ ဘိက္ခု-သည်၊ တံ ဘိက္ခ-ထိုဆွမ်းကို၊ လဘတု ဝါ-ရသည်မူ
လည်းဖြစ်ပစေ၊ မာ လဘတု ဝါ-မရသည်မူလည်းဖြစ်ပစေ၊ တထာပိ-ထိုသို့
ပင်ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ ဘိက္ခုတိ-တောင်းတတ်၏၊ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊
ဘိက္ခု-ဘိက္ခုမည်၏၊ ဣတိ အယံ-ဤသည်ကား၊ ဧတ္ထ-ဤ“ဘိက္ခု”ဟူသော
ပုဒ်၌၊ အဓိပ္ပါယော-အဓိပ္ပါယ်တည်း၊ အရိယာယ ယာစနာယာတိ-ကား၊
“ဥဒ္ဓိဿ အရိယာ တိဌန္တိ၊ ဒေသာ အရိယာန ယာစနာ”တိ-ဟူ၍၊ ဧဝံ-ဤသို့၊
ဝုတ္တယ-ဆိုအပ်သော၊ အရိယယာစနာယံ-အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏တောင်းခြင်း
ဖြင့်၊ ကပဏန္ဒိကဝဏိဗ္ဗကယာစကာနံ ဝိယ-အထီးကျန်သောသူ+သူတောင်း
တို့၏ တောင်းခြင်းကဲ့သို့၊ “ဒေဟိ-ပေးပါလော့၊ ဒေဟိ-ပေးပါလော့”၊ ဣတိ
ဧဝံ-ဤသို့၊ ပဝတ္တယာစနာယု-ဖြစ်သော တောင်းခြင်းဖြင့်၊ န ယာစတိ-မ
တောင်းတတ်၊ ဘိက္ခာစရိယန္တိ-ကား၊ ဥဉ္ဈာစရိယံ-ဆွမ်းခံလှည့်လည်ခြင်းအ-
ကျင့်ကို၊ အဇ္ဈပဝတတ္တာတိ-ကား၊ အနုဋ္ဌိတတ္တာ-ကပ်၍တည်သည်၏အဖြစ်
ကြောင့်၊ ကာဇာတ္တန္တိ-ကား၊ ကာဇေဟိ-ထန်းပိုးတို့ဖြင့်၊ အာနိတံ-ဆောင်ယူ
အပ်သော၊ ဘတ္တံ-ဆွမ်းတည်း၊ အဂ္ဂမဿဝဏ္ဏဘေဒေနာတိ-ကား၊ အဂ္ဂါဒိ-
နံ-တန်ဘိုး အစရှိသည်တို့၏၊ ပုရိမ ပကတိ ဝိဇဟေန-ရှေးပင်ကိုယ် ပကတိ
တန်ဘိုးကို စွန့်ခြင်းဖြင့်၊ ဟိ-သစ္စံ-မှန်၏၊ ဧတ္ထ-ဤ“အဂ္ဂမဿဝဏ္ဏဘေဒေန”
ဟူသော ပါဠိရပ်၌၊ ပုရိမပကတိဝိဇဟနံ-ရှေးပင်ပကတိတန်ဘိုးကိုစွန့်ခြင်းကို၊
ဘေဒေါတိ-ပျက်စီးခြင်းဟူ၍၊ အဓိပ္ပေတံ-အလိုရှိအပ်၏၊ ဓောဝိတွာ-ဆေး
ကြော၍၊ (ဝါ) ဖွပ်လျှော်၍၊ အပနေတံ-ပယ်ရှားခြင်းငှာ၊ အသက္ကုဏေယျ-
သဘာဝံ-မစွမ်းနိုင်သော သဘောရှိသော၊ (ဝါ) မတတ်နိုင်သော သဘော
ရှိသော၊ မလံ-အညစ်အကြေးကို၊ တထာ-ထိုမှတပါး၊ မလံ-အညစ်အကြေး
ကို၊ အပနေတံ-ပယ်ရှားခြင်းငှာ၊ သက္ကုဏေယျသဘာဝိ-စွမ်းနိုင်သော သ-
ဘောသည်၊ ဇလ္လိကာ-ချွေးမည်၏၊ ဘိန္ဒုပဋ္ဌဓရောတိ-ကား၊ ဘိန္ဒုပဋ္ဌဓရေ-
ပျက်သောအဆင်းရှိသောပုဆိုးကိုဆောင်ခြင်း၌၊ ဘိက္ခုသဒ္ဓဿ-ဘိက္ခုသဒ္ဓါ၏၊

နိရုဋ္ဌတ္တာ-ရုဋ္ဌိသဒ္ဓါ မဟုတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ နိဗ္ဗစနံ-ဝိဂြိုဟ်ဝစနတ္ထကို၊ ကတံ-ပြုအပ်၏။

ဥပနိဿယသမ္ပန္နန္တိ-ကား၊ ပုဗ္ဗေ-ရှေး၌၊ အဋ္ဌပရိက္ခာရဒါနူပနိဿယ-
သမ္ပန္နံ-ရှစ်ပါးသောပရိက္ခာရာကိုပေးခြင်း၏အကြောင်းပြည့်စုံခြင်းကို၊ ဟိ သစ္စံ-
မှန်၏၊ ယော ပုဂ္ဂလော-သည်၊ စိဝရာဒိကေ-သင်္ကန်းအစရှိကုန်သော၊ အဋ္ဌ-
ရှစ်ပါးကုန်သော၊ ပရိက္ခာရေ-ပရိက္ခရာ၌၊ ပတ္တစိဝရမေဝ ဝါ-သပိတ်+သင်္ကန်း
ကိုသာလျှင်၊ သောတာပနာဒိ အရိယဿ ဝါ-သောတာပန်အစရှိသော အရိ-
ယာ ပုဂ္ဂိုလ်အားလည်းကောင်း၊ သီလသမ္ပန္နဿ-သီလနှင့်ပြည့်စုံသော၊ ပု-
ထုဇနဿေဝ ဝါ-ပုထုဇဉ်ရဟန်းအားလည်းကောင်း၊ ဒတ္တာ-ပေးလှူပြီး၍၊ “ဣဒံ
ပရိက္ခာရဒါနံ-ဤပရိက္ခရာအလှူသည်၊ အနာဂတေ-နောင်အခါ၌၊ ဧဟိဘိက္ခု-
ဘာဝါယ-ဧဟိဘိက္ခု အဖြစ်အလိုငှာ၊ ပစ္စယော-အကြောင်းအထောက်အပံ့
သည်၊ ဟောတု-ဖြစ်ပါစေသတည်း”၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ပတ္တနံ-ဆုတောင်းခြင်းကို၊
ပဋ္ဌပေသိ-ဖြစ်စေပြီ၊ တဿ ပုဂ္ဂလဿ-အား၊ တံ အဓိကာရသမ္ပတ္တိယံ-ထို
သို့သောဆုတောင်းခြင်း၏ပြည့်စုံခြင်းသည်၊ သတိ-ရှိလတ်သော်၊ ဗုဒ္ဓါနံ-တို့၏၊
သမ္ပခိဘာဝေ-မျက်မှောက်၏အဖြစ်၌၊ ဣဒ္ဓိမယပရိက္ခာရလာဘာယ-တန်ခိုး
ဖြင့်ပြီးသော ပရိက္ခရာကိုရခြင်းငှာ၊ သံဝတ္တတိ-ဖြစ်၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝေဒိ-
တဗ္ဗံ-သိအပ်၏၊ ဗြဟ္မဃောသန္တိ-ကား၊ ဥတ္တမဃောသံ-မြတ်သောအသံကို၊
ဝါ-တနည်းကား၊ ဗြဟ္မာနော-ဗြဟ္မာမင်း၏၊ ဃောသသဒိသံ-အသံနှင့်တူသော၊
ဃောသံ-အသံတည်း၊ ဗြဟ္မစရိယန္တိ-ကား၊ သာသနဗြဟ္မစရိယဉ္စ-သာသနာ
တော်တည်းဟူသော မြတ်သောအကျင့်ကိုလည်းကောင်း၊ မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယဉ္စ-
အရိယာမဂ်တည်းဟူသောမြတ်သောအကျင့်ကိုလည်းကောင်း၊ သမ္မာ-ကောင်း
စွာ၊ ဒုက္ခဿ-ဆင်းရဲ၏၊ (ဝါ) ဆင်းရဲကို၊ အန္တကိရိယာယ-အဆုံးကို ပြုခြင်း
ငှာ၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ယောဇေတဗ္ဗံ-ယှဉ်စေအပ်၏၊ ဘဏ္ဍူတိ-ကား၊ မုဏ္ဍော-
ဦးပြည်းကတုံးတည်း၊ ဝါသီတိ-ကား၊ ဒန္တကဋ္ဌစ္ဆေဒနဝါသိ-ဒန်ပူကိုဖြတ်သော
ပဲကွပ်တည်း၊ ဗန္ဓနန္တိ-ကား၊ ကာယဗန္ဓနံ-ခါးပန်းကြီးတည်း၊ အဿ ဘိက္ခုနော-
အား၊ ယုတ္တော-ယှဉ်သော၊ (ဝါ) အားထုတ်အပ်သော၊ ဘာဝနာနုယောဂေါ-
ဘာဝနာကို စီးဖြန်းအားထုတ်ခြင်းသည်၊ အတ္ထိ-ရှိ၏၊ ဣတိ တဿာ-ကြောင့်၊
သော ဘိက္ခု-သည်၊ ယုတ္တယောဂေါ-မည်၏၊ ယုတ္တယောဂဿ-ကမ္မဋ္ဌာန်းကို

စီးဖြန်းအားထုတ်ခြင်းရှိသော၊ တဿ ဘိက္ခုနော=အား၊ ဘာဝနာနုယောဂ-
မနုယုတ္တဿ=ဘာဝနာကမ္မဋ္ဌာန်းကို စီးဖြန်းခြင်းကို အားထုတ်ခြင်းရှိသော ရ-
ဟန်းအား၊ ဣတိ ဣဒံ အတ္ထဇာတံ=သည်၊ (ဝါ) ကို၊ ဝုတ္တံ ဝုတ္တော=သည်၊ (ဝါ)
သည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏၊ ဣရိယာပထသမ္ပန္နတာဝိဘာဝနတ္ထံ=ဣရိယာပုတ်နှင့်
ပြည့်စုံသည်၏အဖြစ်ကို ထင်ရှားပြခြင်းအကျိုးငှာ၊ “သဌိဝဿိကတ္ထေရော
ဝိယာ”တိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-၏၊ အဿ ဘိက္ခုနော=အား၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာစရိယော စ=သည်
လည်းကောင်း၊ ဥပသမ္ပဒါစရိယော စ=သည်လည်းကောင်း၊ ဗုဒ္ဓေါ=မြတ်စွာ
ဘုရားသာလျှင်၊ ဟောတိ=၏၊ ဣတိ တဿ=ထို့ကြောင့်၊ သော ဘိက္ခု=သည်၊
ဗုဒ္ဓါစရိယကော=မည်၏၊ ဗုဒ္ဓါစရိယကော=မြတ်စွာဘုရားသာလျှင် ဆရာရှိ
သောရဟန်း၊ ပဌမဗောဓိယမ္ပိ= မြတ်စွာဘုရား၏ပဌမဗောဓိ ဝါတော်နှစ်ဆယ်
အတွင်း၌လည်း၊ ပဌမကာလေယေဝံ=ရှေးဦးစွာသောကာလ၌သာလျှင်၊ သေ-
သဥပသမ္ပဒါနံ=ဧဟိ ဘိက္ခုပသမ္ပဒါမှ ကြွင်းကျန်သော ဥပသမ္ပဒတို့၏၊ အ-
ဘာဝေါ=မရှိခြင်းသည်၊ (ဝါ) မဖြစ်ခြင်းသည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏၊ ဣတိ တဿ=
ထို့ကြောင့်၊ “ပဌမဗောဓိယံ နုကသ္မိံ ကာလေ”တိ-ဟူ၍၊ အာဟ=ပြီ၊ ပဉ္စ
ပဉ္စဝဂ္ဂိယတ္ထေရာတိ=ကား၊ ပဉ္စဝဂ္ဂိယတ္ထေရာ=ပဉ္စဝဂ္ဂိယထေရ်တို့သည်၊ ပဉ္စ=
ငါးပါးတို့တည်း၊ တိဏိ သတန္တိ=ကား၊ တိဏိ=သုံးခုကုန်သော၊ သတနိ=
အရာတို့တည်း၊ (တိဏိ သတနိ=သုံးရာတို့တည်း) ဂါထာဗန္ဓသုခတ္ထံ=ဂါထာ-
ဗန္ဓကို လွယ်ကူစိမ့်သောငှာ၊ (ဝါ) ဂါထာဖွဲ့ခြင်းကို လွယ်ကူစိမ့်သောငှာ၊ ဝ-
စန ဝိပလ္လာသော=“ဧဟိ သတနိ”ဟူသောဗဟုဝစ်ဝိဘတ်၏ “တိဏိ သတံ”
ဟု ဧကဝုစ်ဝိဘတ်ပြန်ခြင်းကို၊ ကတော=ပြုအပ်၏၊ ဧကော စ ထေရောတိ=
ကား၊ အင်္ဂုလိမာလတ္ထေရံ=အင်္ဂုလိမာလ မ်ထေရ်ကို၊ သန္ဓာယ=ရည်ရွယ်၍၊
ဝုတ္တံ=ဆိုအပ်၏၊ န ဝုတ္တာတိ=ကား၊ အဋ္ဌကထာယံ=အဋ္ဌကထာ၌၊ န ဝုတ္တာ=
မဆိုအပ်၊ တတ္တာတိ=ကား၊ ဝိနယပါဠိယံ=ဝိနည်းပါဠိတော်၌။

ဝေဠုဝနမဟာဝိဟာရေ=ဝေဠုဝန် ကျောင်းကြီးတော်၌၊ ဂန္ဓကုဋိယံ=
ဂန္ဓကုဋိ၌၊ နိသိန္နောယေဝ=ထိုင်နေတော်မူလျက်သာလျှင်၊ ဘဂဝါ=မြတ်စွာ
ဘုရားသည်၊ မဟာကဿပတ္ထေရဿ=မဟာကဿပ မထေရ်အား၊ အတ္တာနံ=
မိမိကိုယ်ကို၊ ဥဒ္ဓိဿ=ရည်ရွယ်၍၊ ပဗ္ဗဇ္ဇိတဘာဝံ=ရဟန်း၏အဖြစ်ကို၊ ဝိဝိတွာ=
သိ၍၊ တဿ=ထိုမဟာကဿပ မထေရ်အား၊ ပစ္စုပ္ပန်=ခရီးဦးကြိုဆိုခြင်းကို၊

ကရောန္တောပြုလျက်၊ (ဝါ) ပြုသည်ဖြစ်၍၊ တိဂါဝုတ်-သုံးဂါဝုတ်ရှိသော၊ မဂ္ဂ-
လမ်းခရီးကို၊ ဧကကောဝ-အဖော်မမှီးတစ်ပါးတည်းသာလျှင်၊ ဂန္ဓာ- ကြွသွား၍၊
ဗဟုပုတ္တနိဂြောဓမူလေ-“ဗဟုပုတ္တ”အမည်ရှိသောပင်ညောင်ပင်ရင်း၌၊ ပလ္လင်္က-
ထက်ဝယ် တင်ပလ္လင်ကို၊ အာဘုဇိတွာ-ဖွဲ့ခွေ၍၊ နိသိန္နော-ထိုင်နေလျက်၊
အတ္တနော-ကိုယ်တော်၏၊ (ဝါ) မြတ်စွာဘုရား၏၊ သန္တိကံ-အထံသို့၊ အာဂန္ဓာ-
ပြန်လာ၍၊ ပရမနိပစ္စကာရံ-အလွန်မြတ်သော အရိုအသေပြုသော အခြင်း
အရာကို၊ ဒဿေတွာ-ပြု၍၊ “ဘန္တေ-ရှင်တော်မြတ်ဘုရား၊ ဘဂဝါ-ရှင်တော်
မြတ်ဘုရားသည်၊ မေ-တပည့်တော်၏၊ သတ္တာ-ဆရာပါတည်း၊ အဟံ-တပည့်
တော်သည်၊ ဘဂဝတော-၏၊ သာဝကော-တပည့်သာဝကသည်၊ အသွိ-ဖြစ်
ပါ၏၊ သတ္တာ မေ ဘန္တေ ဘဂဝါ၊ သာဝကောဟမသ္မိ၊ သတ္တာ မေ ဘန္တေ
ဘဂဝါ၊ သာဝကောဟမသ္မိ”တိ-ဟူ၍၊ တိက္ခတ္တံ-သုံးကြိမ်၊ အတ္တနော-ကိုယ်
တော်၏၊ (ဝါ) မြတ်စွာဘုရား၏၊ သာဝကတ္ထံ-တပည့်သာဝက၏ အဖြစ်ကို၊
သာဝေတွာ-ပြောကြား၍၊ ဌိတဿ-တည်ရှိသော၊ မဟာကဿပတ္ထေရဿ-
၏၊ နိပစ္စကာရမဟတ္တတံ-အရိုအသေပြုခြင်း၏မြတ်သည်၏အဖြစ်ကို၊ အတ္တ-
နော စ-မိမိ၏လည်း၊ မဟာနုဘာဝတံ-ကြီးသောအာနုဘော်ရှိသည်၏အဖြစ်
ကို၊ ဒီပေတုံ-ပြခြင်းငှာ၊ အညဿ-တပါးတခြားသော၊ ယဿ-အကြင်သူအား၊
အဇာနံယေဝ-မသိသေးမိသာလျှင်၊ “ဇာနာမိ-သိ၏”၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ပဋိည-
ဿ-ဝန်ခံသော၊ ဗာဟိရကဿ-မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်မှ အပဖြစ်
သော၊ သတ္တုနော-ဆရာအား၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ သဗ္ဗစေတသာ-အလုံးစုံသောစိတ်
ဖြင့်၊ သမန္နာဂတော-ပြည့်စုံသော၊ ပသန္နစိတ္တော-ကြည်ညိုသောစိတ်ရှိသော၊
သာဝကော-တပည့်သာဝကသည်၊ ဧဝံ-ဤသို့သဘောရှိသော၊ ပရမ နိ-
ပစ္စကာရံ-မြတ်သော အရိုအသေပြုခြင်းကို၊ ကရေယျ-ပြုရာ၏၊ တဿ ပုဂ္ဂ-
လဿ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား၊ ဝဏ္ဏန္တိန္ဒတာလပက္ကံ ဝိယ-အညှာမှကြွေကျသောထန်း
သီးမှည့်ကဲ့သို့၊ ဂီဝတော-လည်ပင်းမှ၊ မုဒ္ဒါပိ-ဦးခေါင်းသည်လည်း၊ ဝိပတေယျ-
ပြတ်ကျရာ၏၊ သတ္တဓာ ဝါ-ခုနစ်စိပ်မူလည်း၊ ဖလေယျ-ကွဲရာ၏၊ ဣတိ-ဤ
အနက်ကို၊ ဒဿေန္တော-ပြလိုသည်ဖြစ်၍၊ “ယော ခေါ ကဿပ ဧဝံ သဗ္ဗ-
စေတသာ သမန္နာဂတံ သာဝကံ အဇာနံယေဝ ဝဒေယျ ‘ဇာနာမိ’တိ၊ အပ-
သံယေဝ ဝဒေယျ ‘ပဿာမိ’တိ၊ မုဒ္ဒါပိ တဿ ဝိပတေယျ၊ သတ္တဓာ ဝါ

ဖလေယျ၊ အဟံ ခေါ ကဿပ ဇာနံယေဝ ဝဒါမိ 'ဇာနာမိ'တိ၊ ပဿံယေဝ ဝဒါမိ 'ပဿာမိ'တိ"ဟူ၍၊ ဝတ္တာ-ပြောဆို၍၊ ဇာတိမဒ၊ မာနမဒ၊ ရူပမဒပ္ပဟာ-နတ္ထံ-အမျိုးဇာတ်အားဖြင့် မာန်ယစ်ခြင်း+မာန်မာနအားဖြင့် မာန်ယစ်ခြင်း+ရုပ်အဆင်းအားဖြင့် မာန်ယစ်ခြင်းကို ပယ်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ တိဟိ-သုံးပါးကုန်သော၊ ဩဝါဒေဟိ-ဩဝါဒတို့ဖြင့်၊ မဟာကဿပတ္ထေရံ-အရှင်မဟာကဿပမထေရ်ကို၊ ဩဝဒန္တော-ဆုံးမလိုသည်ဖြစ်၍၊ "တသ္မာ တိဟ တေ ကဿပါ"တိ အာဒိ-ကို၊ အာဟ-ဟောတော်မူ၏။

တတ္ထ တသ္မိ "တသ္မာ တိဟ တေ ကဿပါ"တိ အာဒိ ဝစနေ-၌၊ တသ္မာ တိဟာတိ-ကား၊ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ ဣစ္စေဝ-ဤသို့လျှင်၊ ဝတ္တံ-ဆိုအပ်သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ ယသ္မာ-အကြင်ကြောင့်၊ အဟံ-ငါဘုရားသည်၊ ဇာနန္တောဝံ-သိလျက်သာလျှင်၊ "ဇာနာမိ-ငါသိ၏"၊ ပဿန္တောဝံ-မြင်လျက်သာလျှင်၊ "ပဿာမိ-ငါမြင်၏"၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝဒါမိ-ဆိုတော်၏၊ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ ဣတိ အယံ-ဤသည်ကား၊ အတ္ထော-အနက်တည်း၊ တိ-ကာရ်ဟ-ကာရာ-တိ-အကွရာ+ဟ-အကွရာတို့သည်၊ နိပါတာ-အနက်မရ နိပါတ်ပုဒ်တို့တည်း၊ ဝါ-တနည်းကား၊ ဣဟာတိ-ကား၊ ဣမသ္မိ သာသနေ-ဤသာသနာတော်၌၊ တ-ကာရော-တ-အကွရာသည်၊ ပဒသန္တိဝသေန-ရှေ့ပုဒ်+နောက်ပုဒ်တို့ကို ဆက်စပ်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ အာဂတော-လာ၏၊ ဧဝံ သိက္ခိ-တဗ္ဗန္တိ-ကား၊ ဣဒါနိ-ဤယျအခါ၌၊ ဝုစ္စမာနကာရေန-ဆိုအပ်လတံသော အခြင်းအရာဖြင့်၊ သိက္ခိတဗ္ဗံ-ကျင့်အပ်၏၊ တိဗ္ဗန္တိ-ကား၊ ဝဟလံ-ကြီး၏၊ မဟန္တံ-ကြီး၏၊ ဟိရောတပုဉ္ဇာတိ-ကား၊ ဟိရိ စ-အရှက်လည်းကောင်း၊ ဩတ္တပ္ပဉ္စ-အကြောက်လည်းကောင်း၊ ပစ္စုပဋိတံ ဘိဝိဿတိတိ-ကား၊ ဥပသင်္ကမန-တော-ချဉ်းကပ်ပြီးသည်မှ၊ ပဌမတရမေဝ-အထူးသဖြင့် ရှေးဦးစွာသာလျှင်၊ ဥပဋိတံ-ရှေးရှုထင်လာသည်၊ ဘိဝိဿတိ-ဖြစ်လတံ၊ တထာ ဟိ တတော ဧဝံ-ထို့ကြောင့်သာလျှင်၊ သတိ-သတိသည်၊ တေသံ-ထိုဟိရိ+ဩတပ္ပတို့၏၊ ပုရတော-ရှေ့မှ၊ အဿ ဘိက္ခုနော-အား၊ သဂါရဝသပ္ပတိဿဝတာ-ရိုသေခြင်း+ကျိုးခံခြင်း၏အဖြစ်သည်၊ သဏ္ဌာတိ-တည်၏၊ ယော စ ဘိက္ခု-အကြင်ရဟန်းသည်လည်း၊ ထေရာဒိသု-မထေရ် အစရှိသည်တို့၌၊ ဟိရောတ္တပ္ပံ-အရှက်+အကြောက်ကို၊ ဥပဌာပေတွာ-ဖြစ်စေ၍၊ ဥပသင်္ကမတိ-ချဉ်းကပ်၏။

ဟေရာဒယောပိမထေရ် အစရှိသည်တို့သည်လည်း၊ တံထိုသို့ ရှိသေခြင်း+
 ကျိုးနွံခြင်းသည်၊ သဟိရိကာ စ=အရှက်တို့သည်လည်းကောင်း၊ သဩတ္တပ္ပါ
 စ=အကြောက်တို့သည်လည်းကောင်း၊ ဟုတ္တာ=ဖြစ်ကုန်၍၊ ဥပသင်္ကမန္တိ=ချဉ်း
 ကပ်ကုန်၏၊ ဣတိ အယံ=ဤသည်ကား၊ ဧတ္ထ=ဤသိက္ခာသုံးပါးကို ကျင့်ရာ
 ၌၊ အာနိသံသော=အကျိုးအာနိသင်တည်း၊ ကုသလုပသံဟိတန္တိ=ကား၊ ကု-
 သလနိဿိတံ=ကုသိုလ်ကိုမှီ၏၊ အနဝဇ္ဇမဗ္ဗနိဿိတံ=အပြစ်မရှိသော တရား
 ကို မှီ၏၊ ဣတိ အယံ=ကား၊ အတ္ထော=အနက်တည်း၊ အဋ္ဌိ ကတွာတိ=ကား၊
 အတ္တာနံ=မိမိကိုယ်ကို၊ တေန ဓမ္မေန=ထိုကုသိုလ်တရားဖြင့်၊ အဋ္ဌိကံ=အရိ
 အသေကို၊ ကတွာ=ပြု၍၊ တံ ဝါ ဓမ္မံ=ထိုကုသိုလ်တရားကိုလည်း၊ “ဧသ ဧသော
 ဓမ္မော=ဤကုသိုလ်တရားသည်၊ မယံ=ငါ၏၊ ဓမ္မော=တရားတည်း”၊ ဣတိ=ဤ
 သို့၊ အဋ္ဌိ=အရိအသေကို၊ ကတွာ=ပြု၍၊ မနသိ ကတွာတိ=ကား၊ စိတ္တေ=စိတ်
 ၌၊ ဌပေတွာ=ထား၍၊ သဗ္ဗစေတသာ သမန္နဟရိတွာတိ=ကား၊ စိတ္တဿ=
 စိတ်၏၊ ထောကမ္ပိ=အနည်းငယ်ကိုလည်း၊ ဗဟိ=အပြင်ပသို့၊ ဂန္တံ=သွားခြင်းငှာ၊
 (ဝါ) သွားခွင့်ကို၊ အဒေန္တောံ=မပေးသည်ဖြစ်၍၊ သဗ္ဗေန=အလုံးစုံသော၊ သ-
 မန္နဟာရစိတ္တေန=ကောင်းစွာဆောင်သောစိတ်ဖြင့်၊ သမန္နဟရိတွာ=ကောင်း
 စွာဆောင်၍၊ ဩဟိတသောတောတိ=ကား၊ ဌပိတသောတော=ထားအပ်
 သော နားထောင်ခြင်းရှိသည်၊ ဓမ္မေ=ကုသိုလ်တရား၌၊ နိဟိတသောတော=
 ချထားသောနားရှိသည်၊ ဣတိ အယံ=ကား၊ အတ္ထော=အနက်တည်း၊ ဧဝံ
 တေ သိက္ခိတဗ္ဗန္တိ=ကား၊ ဉာဏသောတဉ္စ=ဉာဏ်တည်းဟူသော သောတကို
 လည်းကောင်း၊ ပသာဒသောတဉ္စ=ပသာဒတည်းဟူသော သောတကိုလည်း
 ကောင်း၊ ဩပဟိတွာ=ရှေးရှုထား၍၊ (ဝါ) နားထောင်၍၊ “မယာ=ငါဘုရား
 သည်၊ ဒေသိတံ=ဟောတော်မူအပ်သော၊ ဓမ္မံ=တရားကို၊ သက္ကစ္စမေဝ=ကောင်း
 စွာသာလျှင်၊ (ဝါ) ရှိသေစွာသာလျှင်၊ သုဏိဿာမိ=နားထောင်အံ့”၊ ဧဝံ
 ဣတိ ဧဝံ ဟိ=ဤသို့သာလျှင်၊ တေ တယာ=သင်သည်၊ သိက္ခိတဗ္ဗံ=ကျင့်အပ်
 ၏၊ သာတသဟဂတာ စ မေ ကာယဂတာသတိတိ=ကား၊ အသုဘေသု
 စေဝ=အသုဘဆယ်ပါး ကမ္မဋ္ဌာန်းတို့၌လည်းကောင်း၊ အာနာပါနေ စ=ထွက်
 သက်+ဝင်သင်္ဃာတဟူသော အာနာပါနသတိ ကမ္မဋ္ဌာန်း၌လည်းကောင်း၊ သုခ-
 သမ္ပယုတ္တာ=သုခဝေဒနာနှင့် အညီအညွတ် ဧကုပ္ပါဒတာအစရှိသော အပြား

အားဖြင့်ယှဉ်သော၊ ကာယဂတာသတိ-ကာယဂတာသတိသည်၊ ယော စ ပနာယံ ယော စ ပန အယံ ဩဝါဒေါ-အကြင်ဩဝါဒသည်၊ တိဝိဓော-သုံးပါး အပြားရှိ၏၊ ထေရဿ-မထေရ်အား၊ အယမေဝ ပဗ္ဗဇ္ဇာ-ဤရှင်အဖြစ်သည် လည်းကောင်း၊ အယမေဝ ဥပသမ္ပဒါ-အကြင်ရဟန်းပဉ္စင်းအဖြစ်သည်လည်း ကောင်း၊ အဟောသိ-ဖြစ်ပြီ။

ကသိကာရဗ္ဗဏံ-ကသိုဏ်းလျှင်အာရုံရှိသော၊ ရူပါဝစရဇ္ဈာနံ-ရူပါ-ဝစရဇ္ဈာန်သည်၊ ရူပသညာ-ရူပသညာမည်၏၊ ဟိ သစ္စံ-မှန်၏၊ ဧတ္ထ-ဤ “ရူပသညာ” ဟူသောပုဒ်၌၊ သညာသီသေန-သညာကိုအဦးပဓာန ပြုသဖြင့်၊ ဈာန်-ဈာန်ကို၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏၊ စ-ဆက်၍ဆိုဦးအံ့၊ တဒေဝ-ထိုဈာန်သည် သာလျှင်၊ ဥဒ္ဓမ္မာတကပဋိဘာဂါရမ္မဏုတ္တာ-ဥဒ္ဓမ္မာတကပဋိဘာဂလျှင်အာရုံ ရှိသည်အဖြစ်ကြောင့်၊ “ဥဒ္ဓမ္မာတကသညာ”တိ-“ဥဒ္ဓမ္မာတကသညာ”ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏၊ ဘဂဝတာ-သည်၊ ပုဋ္ဌော-မေးအပ်သော၊ သောပါက သာမ-ဏောရော-“သောပါက”အမည်ရှိသော သာမဏေသည်၊ “ဧတေ ဒွေ-ဤနှစ် ပါးသော တရားတို့သည်၊ ရူပါဝစရဘာဝေန-ရူပါဝစရ၏အဖြစ်ဖြင့်၊ ဧကတ္တာ- တူသောအနက်ရှိ၏၊ ဗျဉ္ဇနမေဝ-သဒ္ဓါမျှသည်သာလျှင်၊ နာနံ-ထူး၏၊ ဣတိ- ဤသို့၊ အာဟ-ဆို၏၊ အာရဒ္ဓစိတ္တောတိ-ကား၊ အာရာမိတစိတ္တော-အားထုတ် အပ်သောစိတ်ရှိ၏၊ ဂရုဓမ္မပဋိဂ္ဂဟဏာဒိဥပသမ္ပဒါ-ဂရုဓမ္မ (၈)ပါးတရားကိုခံယူ ခြင်းအစရှိသော ဥပသမ္ပဒါသည်၊ ဥပရိ-အထက်၌၊ ဝိတ္တာရတော-အကျယ် အားဖြင့်၊ သယမေဝ-အလိုလိုသာလျှင်၊ အာဝိ-ထင်ရှားစွာ၊ ဘဝိဿတိ-ဖြစ် လတုံ။

ကလျာဏပုထုဇ္ဇနံဒယောတိ-ဧတ္ထ-“ကလျာဏပုထုဇ္ဇနာဒယော” ဟူသော ဤပါဠိရပ်၌၊ ငဟူနံ-များစွာကုန်သော၊ နာနုပ္ပကာရာနံ-အထူးထူး အပြားပြား များစွာကုန်သော၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိအာဒီနံ-“သက္ကာယဒိဋ္ဌိ” အစရှိ သည်တို့ကို၊ အဝိဟတတ္တာ-မပယ်ဖတ်အပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဇ- နေတိ-ဖြစ်စေတတ်၏၊ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ ပုထုဇ္ဇနော-ပုထုဇ်မည်၏၊ ဝါ-တနည်းသော်ကား၊ တာဟိ-ထို“သက္ကာယဒိဋ္ဌိ”အစရှိသည်တို့လည်း၊ ဇနိ- တော-ဖြစ်စေအပ်၏၊ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ ပုထုဇ္ဇနော-ပုထုဇ်မည်၏၊ သော-ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ကလျာဏော စ-ကလျာဏ ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း၊ (ဝါ)

ကောင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏။ ပုထုဇ္ဇနော စ-ပုထုဇ်
သည်လည်း၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏။ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ ကလျာဏပုထုဇ္ဇ-
နော-ကလျာဏ ပုထုဇ်မည်၏။ ယေသံ သောတာပန္နာဒိနံ-အကြင် သော-
တာပန် အစရှိသော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့အား၊ သော-ထို “ကလျာဏ ပုထုဇ်”
ပုဂ္ဂိုလ်ဟူသော၊ အာဒိ-အစသည်၊ အတ္ထိ-ရှိ၏။ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊
တေ သောတာပန္နာဒယော-ထို သောတာပန် အစရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊
ကလျာဏပုထုဇ္ဇနာဒယော-“ကလျာဏပုထုဇ္ဇနာဒိ”တို့မည်ကုန်၏။ (ဝါ) က-
လျာဏပုထုဇ် အစရှိသော+သောတာပန် အစရှိသော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့
မည်ကုန်၏။ စ-ဆက်၍ ဆိုဦးအံ့၊ ဧတ္ထ-ဤ “ကလျာဏပုထုဇ္ဇနာဒယော”ဟူ
သော ပါဠိရပ်၌၊ ကလျာဏဂ္ဂဟဏေန- “ကလျာဏ”သဒ္ဒါဖြင့်၊ အန္တပုထုဇ်-
အန္တပုထုဇ်ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ နိဝတ္ထေတိ-ဆုတ်နစ်ဝေ၏။ ဟိ-ချဲ့၍ ဆိုဦးအံ့၊ ပုထုဇ္ဇ-
နာ-ပုထုဇ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ အန္တပုထုဇ္ဇနော-အန္တပုထုဇ်ပုဂ္ဂိုလ်လည်းကောင်း၊
ကလျာဏပုထုဇ္ဇနော-ကလျာဏပုထုဇ်ပုဂ္ဂိုလ်လည်းကောင်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊
ဒွိဓာ-နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ဟိ သစ္စံ-မှန်၏။

“အာဒိစ္စပန္နနာ-နေမင်း၏ အဆွေခင်ပွန်းဖြစ်တော်မူသော၊ ဗုဒ္ဓေန-
မြတ်စွာဘုရားသည်၊ အန္တော-“အန္တ”ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်သော၊ ပုထုဇ္ဇနော-ပုထုဇ်သည်၊
ဧကော-တစ်ယောက်၊ ကလျာဏော-“ကလျာဏ”ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်သော၊ ပုထုဇ္ဇနော-
ပုထုဇ်သည်၊ ဧကော-တစ်ယောက်၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဒုဝေ-နှစ်ယောက်ကုန်
သော၊ ပုထုဇ္ဇနာ-ပုထုဇ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို၊ ဝုတ္တာ-ဟောတော်မူအပ်ကုန်၏”
ဣတိ-ဤသို့၊ ဧတံ ဝစနံ-ဤစကားကို၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏။

ဘဒြာယ-ကောင်းသော၊ ပညာယ-ဗညာနှင့်၊ ဘဒြာယ-ကောင်းသော၊
ဝိမုတ္တိယာ-အရဟတ္တဖိုလ်နှင့်၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ယောဇေတဗ္ဗံ-ယှဉ်စေထိုက်၏။
သီလေနာတိ အာဒိသု- “သီလေန”အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌၊ သီလန္တိ-ကား၊
စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလံ-စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလဇာည်း၊ သမာဓိတိ-ကား၊ ဝိပဿနာ-
ပါဒကာ-ဝိပဿနာ၏ အခြေခံဖြစ်ကုန်သော၊ အဋ္ဌသမာပတ္တိယော-ရှစ်ပါး
သော သမာပတ်တို့တည်း၊ ပညာတိ-ကား၊ လောကီယ’လောကုတ္တရဉာဏံ-
လောကီ ဉာဏ်ပညာ+လောကုတ္တရာ ဉာဏ်ပညာတည်း၊ ဝိမုတ္တိတိ-ကား၊
အရိယဖလဝိမုတ္တိ-အရိယာဖိုလ်ဟူသော ဝိမုတ္တိတည်း၊ ဝိမုတ္တဉာဏဒဿ-

နန္ဒိ-ကာ၊ ဧကူနဝိသတိဝိဓံ-တစ်ခုယုတ် နှစ်ဆယ်အပြားရှိသော၊ ပစ္စဝေက္ခ-
ဏာဉာဏံ-ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်တည်း၊ စ-ဆက်၍ဆိုဦးအံ့၊ ဧတ္ထ-ဤ“သီလေ-
န”အစရှိသော ပါဠိရပ်၌၊ ယထာသမ္ဘဝေန-ဖြစ်သင့်သောအားဖြင့်၊ ယောဇ-
နာ-အနက် ယောဇနာခြင်းကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-သိအပ်ကုန်၏၊ ဟိ သစ္စံ-မှန်၏၊
ကုလျာဏပုထုဇ္ဇနဿ-ကလျာဏ ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်အား၊ သီလာဒယော-သီလ
အစရှိကုန်သော၊ တယော ဧဝ-သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာအားဖြင့် သုံးပါးတို့သည်
သာလျှင်၊ သမ္ဘဝန္တိ-ဖြစ်ကုန်၏၊ အရိယာနံ ပန-အရိယာ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အားကား၊
သဗ္ဗေပိ-အလုံးစုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ သီလာဒယော-သီလအစရှိသည်တို့
သည်၊ (ဝါ) သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ၊ ဝိမုတ္တိ၊ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနတို့သည်၊ သမ္ဘ-
ဝန္တိ-ဖြစ်ကုန်၏၊ ကလျာဏပုထုဇ္ဇနာဒယောဝ-ကလျာဏပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို
သာလျှင်၊ “သာရော ဘိက္ခု”တိပိ-“သာရော ဘိက္ခု”ဟူ၍လည်း၊ ဝုတ္တာ-
ဆိုအပ်ကုန်၏၊ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ “တေ ဟိ ယေဝ သီလသာရာ-
ဒီဟိ”တိ အာဒိ-ကို၊ အာဟ-၏၊ အထ ဝါ-တနည်းသော်ကား၊ နိပ္ပရိယာယ-
တော-ပရိယာယ်မဟုတ် မုချတိုက်ရိုက်အားဖြင့်၊ ခိဏာသဝေါဝ-အာသဝေါ
ကုန်ခမ်းပြီးသော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည်သာလျှင်၊ (ဝါ) ကုန်ခမ်းပြီးသော အာ-
သဝေါတရားရှိသော ရဟန္တာသည်သာလျှင်၊ သာရော-အနှစ်သာရရှိသော၊
(ဝါ) အနှစ်သာရနှင့် ပြည့်စုံသော၊ ဘိက္ခု နာမ-ရဟန်းမည်၏၊ ဣတိ တသ္မာ-
ထို့ကြောင့်၊ “ဝိဂတကိလေသဖေဂ္ဂုဘာဝတော ဝါ”တိ အာဒိ-ကို၊ အာဟ-
မိန့်ဆို၏။

ယောပိ ကလျာဏပုထုဇ္ဇနော-အကြင်ကလျာဏ ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်သည်
လည်း၊ အနုလောမ ပဋိပဒါယ-လျော်သော အကျင့်ဖြင့်၊ ပရိပူရကာရိ-ဖြည့်
ကျင့်လေ့ရှိ၏၊ သီလသမ္ပန္နော-သီလနှင့်ပြည့်စုံ၏၊ ဣန္ဒြိယေသု-စက္ခုစသား
ခြောက်ပါးသော ဣန္ဒြေတို့၌၊ ဂုတ္တဒ္ဓါရော-လုံခြုံသောတံခါးရှိ၏၊ ဘောဇနေး-
ဆွမ်းဘောဇဉ်၌၊ မတ္တညူ-ခဲယူခြင်း+သုံးဆောင်ခြင်း၌ အတိုင်းအရှည်ကိုသိ၏၊
ဇာဂရိယာနုယောဂမနုယုတ္တော-နိုးကြားခြင်းနှင့် ယှဉ်၏၊ ပုဗ္ဗာရတ္ထပရာရတ္တံ-
ညဉ်၏ရှေ့အဘို့+ညဉ်၏နောက်အဘို့ ကာလပတ်လုံး၊ (ဝါ) ညဉ်ဦးယာမ်+
မိုးသောက်ယာမ် ကာလပတ်လုံး၊ ဗောဓိပက္ခိယာနံ-အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်၏
အသင်းအပင်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဓမ္မာနံ-တရားတို့ကို၊ ဘာဝနာနုယောဂံ-ပွားများ

ခြင်း၌ အဖန်တလဲလဲ အားထုတ်ခြင်းကို၊ အနုယုတ္တော- အဖန်တလဲလဲ အားထုတ်သည်ဖြစ်၍၊ ဝိဟရတိ-နေ၏။ “အဟံ-ငါသည်၊ အဇ္ဇ ဝါ-ယနေ၌လည်းကောင်း၊ သွေ ဝါ-မနက်ဖြန်၌လည်းကောင်း၊ အညတရံ-အမှတ်မထား တပါးပါးသော၊ သာမညဖလံ-သာမညဖိုလ်ကို၊ အဓိဂမိဿာမိ-ရလတဲ့”။ ဣတိ-ဤသို့၊ မနသိ-စိတ်၌၊ ကတွာ-ထား၍၊ (တနည်း) မနသိ ကတွာ-နှလုံးသွင်း၍၊ ဘာဝနာနုယောဂံ-ပွားများခြင်း၌ အဖန်တလဲလဲ အားထုတ်ခြင်းကို၊ အနုယုတ္တော-အဖန်တလဲလဲ အားထုတ်သည်ဖြစ်၍၊ ဝိဟရတိ-နေ၏။ ယော ဘိက္ခုသည်၊ သိက္ခတိ-သိက္ခာသုံးပါးကို ကျင့်တတ်၏။ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ သောပိ ဘိက္ခု-ထိုရဟန်းကိုလည်း၊ သေခေါ်တိ-‘သေကွ’ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-ဆိုအပ်၏။ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ “ပုထုဇ္ဇန ကလျာဏကေန သဒ္ဓိ”န္တိ-ဟူ၍၊ အာဟ-မိန့်ဆို၏။ သတ္တ အရိယာတိ-ကား၊ စတ္တာရော-လေးယောက်ကုန်သော၊ မဂ္ဂဌာ-မဂ္ဂဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့လည်းကောင်း၊ ဟေဌိမာ-အောက်၌ဖြစ်ကုန်သော၊ တယော-သုံးယောက်ကုန်သော၊ ဖလဌာ-ဖလဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့လည်းကောင်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဣမေ သတ္တ-ဤခုနစ်ယောက်ကုန်သော၊ အရိယာ-အရိယာ ပုဂ္ဂိုလ်တို့တည်း၊ တိဿော သိက္ခာတိ-ကား၊ အဓိသီလာဒိကာ-အဓိသီလသိက္ခာ အစရှိကုန်သော၊ တိဿော-သုံးပါးကုန်သော၊ သိက္ခာ-သိက္ခာတို့တည်း၊ ဝါ-တနည်းသော်ကား၊ သိက္ခာသု-အဓိသီလသိက္ခာ+အဓိစိတ္တသိက္ခာ+အဓိပညာသိက္ခာဟု ဆိုအပ်ကုန်သော သိက္ခာသုံးပါးတို့၌၊ ဇာတော-ဖြစ်သည်တည်း၊ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ သေခေါ်-“သေကွ”ပုဂ္ဂိုလ်မည်၏။ ဟိ သစ္စံ-မှန်၏။ အရိယပုဂ္ဂလော-အရိယာဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အရိယာယ-အရိယာဖြစ်သော၊ ဇာတိယာ-ဇာတ်အားဖြင့်၊ ဇာယမာနော-ဖြစ်သည်ရှိသော်၊ သိက္ခာသု-သိက္ခာသုံးပါးတို့၌၊ ဇာယတိ-ဖြစ်၏။ ယောနိယံ-အမျိုး၏အကျင့်၌၊ န ဇာယတိ-မဖြစ်၊ ဝါ-တနည်းသော်ကား၊ သိက္ခနသီလော-ကျင့်တတ်သော အလေ့အကျင့်ရှိ၏။ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ သေခေါ်-“သေကွ”ပုဂ္ဂိုလ်မည်၏။ ဝါ-တနည်းကား၊ ပုဂ္ဂလာဓိဌာနာယ-ပုဂ္ဂလာဓိဌာန် ဖြစ်သော၊ ကထာယ-စကားဖြင့်၊ သေဓဿ-သေကွပုဂ္ဂိုလ်၏။ အယံ-ဥစ္စာဖြစ်သော အကျင့်တည်း၊ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ အနုညသာဓာရဏာ-တပါးတခြားကုန်သော ပုထုဇ္ဇပုဂ္ဂိုလ်တို့နှင့် မဆက်ဆံကုန်သော၊ မဂ္ဂဖလတ္တယ-

ဓမ္မာမဂ်သုံးပါး+ဖိုလ်သုံးပါးဟူသောတရားတို့ကို၊ သေခပရိယာယေန-“သေခ”
သဒ္ဓါ၏ ပရိယာယ်အားဖြင့်၊ သေခေါတိ-“သေက္ခ”တို့ဟူ၍၊ ဝုတ္တာ-ဆိုအပ်ကုန်
၏၊ အသေခေါတိ-ကား၊ ယတ္ထ-အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်၌၊ သေခဘာဝါသင်္ကာ-သေက္ခ
ပုဂ္ဂိုလ်၏အဖြစ်၌ ယုံမှားခြင်းသည်၊ အတ္ထိ-ရှိ၏၊ တတ္ထ-ထိုသေက္ခပုဂ္ဂိုလ်၌၊
အယံ-ဤသည်ကား၊ ပဋိသေဓော-တားမြစ်ခြင်းတည်း၊ ဣတိ တသ္မာ-ထို့
ကြောင့်၊ လောကီယနိဗ္ဗာနေသု-လောကီဖြစ်သောနိဗ္ဗာန်တို့၌၊ အသေခဘာ-
ဝါနာပတ္တိ-အသေက္ခပုဂ္ဂိုလ်၏ အဖြစ်သို့ မရောက်ခြင်းကို၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ-မှတ်အပ်၏၊
ဟိ သစ္စံ-မှန်၏၊ သီလသမာဓိပညာသင်္ခါတာ-သီလ+သမာဓိ+ပညာဟု ဆို
အပ်ကုန်သော၊ သိက္ခာ-သိက္ခာတို့သည်၊ အတ္တနော-မိမိ၏၊ ပဋိပက္ခကိလေ-
သေဟိ-ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်ကုန်သောကိလေသာတို့မှ၊ ဝိမုတ္တတ္တာ-လွတ်မြောက်
သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ပရိသုဒ္ဓါ-ထက်ဝန်းကျင်မှ စင်ကြယ်ကုန်၏၊ ဥပက္ကိ-
လေသာနံ-ဥပက္ကိလေသတို့၏၊ အာရမ္မဏဘာဝမ္ပိ-အာရုံ၏ အဖြစ်သို့လည်း၊
အနုပဂမနတော-မကပ်ရောက်သောကြောင့်၊ ဧတ-ထိုသီလ+သမာဓိ+ပညာ
တို့ကို၊ သိက္ခာတိ-“သိက္ခာ”တို့ဟူ၍၊ ဝတ္တု-ဆိုခြင်းငှာ၊ ယုတ္တာ-သင့်မြတ်၏၊
အဋ္ဌသု-ရှစ်ပါးကုန်သော၊ မဂ္ဂဖလေသုပိ-မဂ်+ဖိုလ်တို့၌လည်း၊ ဝိဇ္ဇန္တိ-ထင်ရှား
ရှိကုန်၏၊ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ စတုမဂ္ဂဟေဋ္ဌိမဖလတ္ထယသမင်္ဂီနော ဝိယ-မဂ်
လေးပါး+အောက်ဖိုလ်သုံးပါးတို့နှင့်ပြည့်စုံသောသူကဲ့သို့၊ အရဟတ္တမဂ္ဂသမင်္ဂီ
ပိ-အရဟတ္တဖိုလ်နှင့် ပြည့်စုံသောသူသည်လည်း၊ တာသု သိက္ခာသု-ထိုသီလ+
သမာဓိ+ပညာဟူသော သိက္ခာသုံးပါးတို့၌၊ ဇာတော-ဖြစ်၏၊ ဣတိ တသ္မာ-
ထို့ကြောင့်၊ တံ သမင်္ဂီနော-ထိုအရဟတ္တဖိုလ်နှင့် ပြည့်စုံသော၊ အရဟတော-
ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်အား၊ ဣတရေသံ ဝိယ-တဦးတခြားသော သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်ခုနစ်
ယောက်ကဲ့သို့၊ သေခတ္ထေ-သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်၏အဖြစ်သည်၊ သတိ-ရှိလတ်သော်၊
သေခဿ-သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်၏၊ အယံ-ဥစ္စာဖြစ်သော အကျင့်တည်း၊ ဣတိ စ-
ဤအကြောင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဧတဿ-ထိုရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်အား၊ သိက္ခာ-
သီလ+သမာဓိ+ပညာဟူသော သိက္ခာသုံးပါးသည်၊ သီလံ-သီလမည်၏၊ ဣတိ
တသ္မာ စ-ထိုအကြောင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ သေခေါတိ-“သေခ”ဟူ၍၊
ဝတ္တဗ္ဗော-ဆိုအပ်သည်၊ သိယာ-ဖြစ်ရာ၏၊ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ တံ-
ထိုသေက္ခပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ နိဝတ္တနတ္ထံ-နစ်စေခြင်း အကျိုးငှာ၊ အသေခေါတိ-“အ

သေခ"ဟူ၍၊ ယထာဝုတ္တသေခဘာဝပဋိသေခော=အကြင်အကြင်ဆိုအပ်ပြီး
သော သေခ၏အဖြစ်ကို တားမြစ်ခြင်းကို၊ ကတော=ပြုအပ်၏၊ အရဟတ္တ-
ဖလေဟိ=အရဟတ္တဖိုလ်တို့သည်၊ ပဝတ္တမာနာ=ဖြစ်ကုန်သည်ရှိသော်၊ သိက္ခာ-
သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာဟူသော သိက္ခာသုံးပါးတို့သည်၊ ပရိနိဋ္ဌိတသိက္ခာကိစ္စတ္တာ-
ပြီးဆုံးပြီးသော သိက္ခာတည်းဟူသော ကိစ္စရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ သိက္ခာ-
ကိစ္စံ=သီလ+သမာဓိ+ပညာဟူသော သိက္ခာသုံးပါး၏ကိစ္စကို၊ န ကရောန္တိ-
မပြုကြကုန်၊ ကေဝလံ=စင်စစ်သော်ကား၊ သိက္ခာဖလဘာဝေနော=သီလ+
သမာဓိ+ပညာဟူသော သိက္ခာသုံးပါးအကျိုး၏အဖြစ်ဖြင့်သာလျှင်၊ ပဝတ္တန္တိ-
ဖြစ်ကုန်၏၊ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ တာ=ထိုသီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာတို့သည်၊ သိက္ခာ-
ဝစနံ=သိက္ခာကို ဟောခြင်းကို၊ န အရဟန္တိ=မထိုက်ကုန်၊ တံ သမဂီ=ထိုအရ-
ဟတ္တဖိုလ်နှင့်ပြည့်စုံသောသူကို၊ သေခဝစနံ="သေခ"သဒ္ဓါကိုဟောခြင်းသည်၊
နာပိ အရဟတိ=မထိုက်၊ သိက္ခနသီလော=သီလ+ သမာဓိ+ပညာဟူသော
သိက္ခာသုံးပါးကို ကျင့်ခြင်းအလေ့ရှိ၏၊ ဣတိ စ=ဤသို့လည်းကောင်း၊ ဝတ္တဗ္ဗ-
တံ=ဆိုအပ်သော အဖြစ်ကို၊ န အရဟတိ=မထိုက်၊ ဟေဋ္ဌိမ ဖလေသု ပန-
အောက်ဖိုလ်သုံးပါးတို့၌ကား၊ သိက္ခာ=သီလ+သမာဓိ+ပညာဟူသော သိက္ခာ
သုံးပါးတို့သည်၊ သကဒါဂါမိမဂ္ဂဝိပဿနာဒီနံ=သကဒါဂါမိ+ဝိပဿနာတို့၏၊
ဥပနိဿယဘာဝတော=မှီရာဥပနိဿယ၏အဖြစ်ကြောင့်၊ သိက္ခာကိစ္စံ=သီလ+
သမာဓိ+ပညာဟူသော သိက္ခာသုံးပါး၏ကိစ္စကို၊ ကရောန္တိ=မပြုကြကုန်၏၊ ဣတိ
တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ သိက္ခာဝစနံ=သိက္ခာသဒ္ဓါသည်၊ အရဟန္တိ=ထိုက်ကုန်၏၊
ကသ္မာ=အဘယ်ကြောင့်၊ သိက္ခာဝစနံ="သိက္ခာ" သဒ္ဓါသည်၊ အရဟန္တိ=ထိုက်
ကုန်သနည်း၊ "သိက္ခန္တိ သေခါ"တိ=ဟူ၍၊ အပရိယောသိတသိက္ခာနံ=မပြီး
ဆုံးသေးသော သိက္ခာတို့ကို၊ ဒသိတတ္တာ=ပြတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်
တည်း၊ "န သိက္ခတီတိ အသေခေါ"တိ ဣမိနာ="န သိက္ခတီတိ အသေ-
ခေါ"ဟူသောဤပါဠိရပ်ဖြင့်၊ ပရိယောသိတသိက္ခော=အပြီးအဆုံးသို့ ရောက်
သော သိက္ခာကို၊ ဒသိတော=ပြအပ်၏၊ သိက္ခာယ=သီလ+သမာဓိ+ပညာဟူ
သော သိက္ခာသုံးပါးတည်းဟူသောအကျင့်မှ၊ ရဟိတော=ကင်းသည်၊ န=မဟုတ်၊
ဣတိ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ "သေက္ခမဗ္ဗေ အတိတ္တံ ။ပ။ ခိဏာသဝေါ
အသေခေါတိ ဝုစ္စတိ"တိ=ဟူ၍၊ အာဟ=မိန့်ဆိုပြီး၊ ဝါ=တနည်းသော်ကား၊

ဝုဒ္ဓိပ္ပတ္တသိက္ခော-ကြီးပွားခြင်းသို့ ရောက်သောသိက္ခာသည်၊ အသေခေါ်-“အသေခ”မည်၏။ ဣတိ-ဤသို့၊ ဧတသ္မိ အတ္ထေ-ဤအနက်၌၊ သေခဓမ္မေသု ဧဝံ သီလ+သမာဓိ+ပညာဟူသော “သေခ”တရားတို့၌သာလျှင်၊ ဌိတဿ-တည်သော၊ ကဿစိ-တစုံတယောက်သော၊ (ဝါ) အချို့သော၊ အရိယဿ=အရိယာပုဂ္ဂိုလ်၏၊ အသေခဘာဝါပတ္တိ-အသေခပုဂ္ဂိုလ်၏အဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းတည်း၊ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ အရဟတ္တမဂ္ဂဓမ္မာ=အရဟတ္တမဂ် တရားတို့သည်၊ ဝုဒ္ဓိပ္ပတ္တာ စ-ကြီးပွားခြင်းသို့ ရောက်ကုန်သည်သာလျှင်တည်း၊ ယထာဝုတ္တေဟိ-အကြင်အကြင် ဆိုအပ်ပြီးကုန်သော၊ အတ္ထေဟိ-အနက်တို့ဖြင့်၊ သေခေါတိ-“သေခ”ဟူ၍၊ ကတွာ-ပြု၍၊ တံ သမင်္ဂီနော-ထို“အသေခ”တရားနှင့်ပြည့်စုံသော၊ အဂ္ဂမဂ္ဂဌဿ=အရဟတ္တမဂ္ဂဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ အသေခဘာဝေါ-“အသေခ”ပုဂ္ဂိုလ်၏အဖြစ်သို့၊ အာပန္နော=ရောက်သလော၊ ဣတိ အယံ-ဤသည်ကား၊ ပုစ္ဆ-အမေးတည်း၊ တံ သမင်္ဂီနော-ထို“အသေခ”တရားနှင့် ပြည့်စုံသော၊ အဂ္ဂမဂ္ဂဌဿ-အရဟတ္တမဂ္ဂဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ အသေခဘာဝေါ-“အသေခ”ပုဂ္ဂိုလ်၏အဖြစ်သို့၊ န အာပန္နော-မရောက်၊ ကသ္မာ-အဘယ်ကြောင့်၊ တံ သမင်္ဂီနော-ထို“အသေခ”တရားနှင့် ပြည့်စုံသော၊ အဂ္ဂမဂ္ဂဌဿ=အရဟတ္တမဂ္ဂဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ အသေခဘာဝေါ-“အသေခ”ပုဂ္ဂိုလ်၏အဖြစ်သို့၊ န အာပန္နော=မရောက်သနည်း၊ တံ သဒိသေသု=ထိုအရဟတ္တမဂ္ဂဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်နှင့် တူကုန်သောပုဂ္ဂိုလ်တို့၌၊ တဗ္ဗောဟာရတော=ထိုသို့“အသေခ”ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍ခေါ်ဝေါ်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ အသေခဘာဝေါ=အသေခပုဂ္ဂိုလ်၏အဖြစ်သို့၊ န အာပန္နော=မရောက်၊ ဟိ သစ္စံ-မှန်၏၊ အရဟတ္တမဂ္ဂတော=အရဟတ္တမဂ်မှ၊ အရဟတ္တဖလံ=အရဟတ္တဖိုလ်ကို၊ ဌပေတွာ=ချန်ထား၍၊ ဗရိညာကိစ္စကရဏဉ္စ=ပရိညာအစရှိသောကိစ္စကို ပြုခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ ဝိပါကဘာဝဉ္စ=အကျိုး၏ အဖြစ်သည်လည်းကောင်း၊ နိန္ဒာနာကရဏံ-အပြားအားဖြင့် အထူးကိုပြုတတ်၏၊ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ တေ ဧဝံ သေခါ-ထိုသီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာဟူသောသေက္ခတရားသုံးပါးတို့သည်သာလျှင်၊ အဂ္ဂဖလဓမ္မဘာဝံ-အရဟတ္တဖိုလ်တရားအဖြစ်သို့၊ အာပန္နော-ရောက်ကုန်၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝတ္တံ-ဆိုခြင်းငှာ၊ သက္ကာ-တတ်ကောင်း၏၊ ကုသလသုခတော စ-ကုသိုလ်ဟူသောသုခ၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဝိပါကသုခံ-အကျိုးဖြစ်သော သုခကို၊ သန္တတရတာယ စ-

ငြိမ်သက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ပဏီတတရံ-အထူးသဖြင့် မွန်မြတ်၏။ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ ဝုဒ္ဓိပ္ပတ္တာ စ-ကြီးပွားခြင်းသို့ ရောက်ကုန်သည်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ တေ ဓမ္မာ-တို့သည်၊ ဟောန္တိ-ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ တံ သမင်္ဂီ-ထိုအရဟတ္တဖိုလ်နှင့် ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ အသေခေါ်တိ-“အသေခ”ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-ဆိုအပ်၏။ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-သိအပ်၏။

သဗ္ဗန္တိမေန ပရိယာယေနာတိ-ကား၊ သဗ္ဗန္တိမေန-အလုံးစုံသော အပိုင်းအခြားတို့၏ အဆုံး၌ဖြစ်သော၊ ပရိစ္ဆေဒေန-အပိုင်းအခြားဖြင့်၊ ဥပ-သမ္ပဒါကမ္မဿ-ဥပသမ္ပဒါကံ၏၊ အဓိကာရတ္တာ-ကျော်လွန်သည်ကို ပြုခြင်းကြောင့်၊ “ပဉ္စဝဂ္ဂကရဏီယေ”တိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏၊ ပဉ္စန္ဒ-ငါးပါးကုန်သော ရဟန်းတို့၏၊ ဝဂ္ဂေါ သမ္မဟော-အပေါင်းတည်း၊ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ ပဉ္စဝဂ္ဂေါ-“ပဉ္စဝဂ္ဂ”မည်၏၊ ဝါ-တနည်းကား၊ ပဉ္စပရိမာဏယုတ္တော-ငါးပါးသော အတိုင်းအရှည်နှင့် ယှဉ်သော၊ ဝဂ္ဂေါ-အပေါင်းအစုတည်း၊ ပဉ္စဝဂ္ဂေါ-ငါးပါးသော အတိုင်းအရှည်နှင့်ယှဉ်သော အပေါင်းအစု၊ တေန ပဉ္စဝဂ္ဂေန-ထို“ပဉ္စဝဂ္ဂသံဃာ”သည်၊ ကတ္တဗ္ဗံ-ပြုအပ်သော၊ ကမ္ပံ-ကံသည်၊ ပဉ္စဝဂ္ဂကရဏီယံ-“ပဉ္စဝဂ္ဂကရဏီယ”မည်၏၊ ယာဝတိကာ ဘိက္ခုတိ-ကား၊ ယတ္ထ-ကာ-အကြင်မျှ လောက်ကုန်သော၊ ဘိက္ခု-ရဟန်းတို့သည်၊ ကမ္ပပ္ပတ္တာတိ-ကား၊ ကမ္မာရဟာ-သံယကံအားထိုက်ကုန်၏၊ ပါရာဇိကံ-ပါရာဇိကအာပတ်သို့၊ အနာပန္နာ-မသင့်ရောက်ကုန်၊ အနုက္ခိတ္တာ စ-မနှင့်ထုတ်အပ်ကုန်သည်လည်း၊ ဟောန္တိ-ဖြစ်ကုန်၏၊ ဥပသမ္ပဒါကမ္မဿ-ဥပသမ္ပဒါကံအား၊ ပဉ္စဝဂ္ဂကရဏီယတ္တာ-ငါးပါးအစုရှိသောသံဃာသည် ပြုအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ပဉ္စေဝ-ငါးပါးသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော၊ ဘိက္ခု-ရဟန်းတို့သည်၊ ကမ္ပပ္ပတ္တာ-ဥပသမ္ပဒါကံအား ရောက်ကုန်၏၊ ကသ္မာ-အဘယ်ကြောင့်နည်း၊ ဧတ္ထကေဟိပိ-ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော ငါးပါးကုန်သော ရဟန်းတို့သည်လည်း၊ ကမ္မသဒ္ဓိတော-ကံဖြင့်ပြီးသောကြောင့်တည်း၊ ဣတရေ-တပါးတခြားကုန်သော ရဟန်းတို့သည်၊ ဆန္ဒရဟာ-ဆန္ဒထိုက်ကုန်၏၊ ဥတ္တိစတုတ္ထေနာတိ ဧတ္ထ ပဒေ-၌၊ ဥတ္တိ-ဤတို့ကို၊ သဗ္ဗပဌမံ-အလုံးစုံသော ကမ္မဝါစာတို့မှ ရှေးဦးစွာ၊ (ဝါ) အလုံးစုံသော ကမ္မဝါစာတို့ထက် ရှေးဦးစွာ၊ ကိဉ္စာပိ ဝုစ္စတိ-အကယ်၍

ကား ဆိုအပ်ပါပေ၏။ ပန တထာပိ=ထိုသို့ပင်ဆိုအပ်ပါသော်လည်း၊ တိဿန္တံ-
သုံးကြိမ်ကုန်သော၊ အနုဿာဝနာနံ=ကမ္မဝါစာတို့၏၊ အတ္ထဗျဉ္ဇနဘေဒါဘာ-
ဝတော=အနက်+သဒ္ဒါတို့၏၊ ကွဲပြားခြင်း၏ မရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ အတ္ထ-
ဗျဉ္ဇနဘိန္နာ=အနက်+သဒ္ဒါတို့၏အပြားကို၊ (ဝါ) အနက်+သဒ္ဒါတို့၏၊ ကွဲပြား-
ခြင်းကို၊ ဥတ္တိ=ဉာတ်တည်း၊ (ဝါ) သိစေခြင်းတည်း၊ တာသံ=ထိုဉာတ်တို့၏၊
စတုတ္ထန္တိ=“စတုတ္ထ”ဟူ၍၊ (ဝါ) လေးကြိမ်မြောက်ဟူ၍၊ ကတွာ=ပြု၍၊ “ဥတ္တိ-
စတုတ္ထ”န္တိ=“ဉာတ္တိစတုတ္ထ”ဟူ၍၊ (ဝါ) ဉာတ်လျှင် လေးကြိမ်မြောက်ရှိသော
ကမ္မဝါစာဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ=ဆိုအပ်၏၊ ဗျဉ္ဇနာနုရူပမေဝ=သဒ္ဒါအားလျှော်သည်ကို
သာလျှင်၊ အဋ္ဌကထာယံ=အဋ္ဌကထာ၌၊ “တိဟိ အနုဿာဝနာဟိ ဧကာယ
စ ဥတ္တိယာ”တိ=ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ=ဆိုအပ်၏၊ အတ္ထပ္ပဝတ္တိက္ကမေန ပန=အနက်ဖြစ်
သော အစဉ်ဖြင့်ကား၊ “ဧကာယ ဥတ္တိယာ တိဟိ အနုဿာဝနာဟိ”တိ-
ဟူ၍၊ ဝတ္တဝံ=ဆိုအပ်၏၊ ဝတ္ထုဉာတ္တိအနုဿာဝနသီမာပရိသသမ္ပတ္တိ-
သမ္ပန္နတ္တာတိ ဧတ္ထ ပဒေ=၌၊ ဝတ္ထုတိ=ကား၊ ဥပသမ္ပဒါပေက္ခပုဂ္ဂလော=ရဟန်း
ပဉ္စင်း အဖြစ်ကို ရှုငဲ့သော၊ ပုဂ္ဂလော=ပုဂ္ဂိုလ်တည်း၊ သော ဥပသမ္ပဒါပေက္ခ-
ပုဂ္ဂလော=ထိုရဟန်းပဉ္စင်းအဖြစ်ကို ရှုငဲ့သောပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ (ဝါ) ထိုရဟန်းလောင်း
ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ ဦးစိသတိဝဿဇ္ဇာယုတ်လျော့သောအသက်နှစ်ဆယ်ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်
ကိုလည်းကောင်း၊ (ဝါ) အသက်နှစ်ဆယ် မပြည့်သေးသောပုဂ္ဂိုလ်ကိုလည်း
ကောင်း၊ အန္တိမဝတ္ထု=အဆုံးဖြစ်သော ပါရာဇိကဝတ္ထုကို၊ အဇ္ဈာပန္နပုဗ္ဗံ=ရောက်
ခဲ့ဘူးလွန်ကျူးခဲ့ဘူးသောပုဂ္ဂိုလ်ကိုလည်းကောင်း၊ ပဏ္ဍကာဒယော=ပဏ္ဍာပြ
အစရှိကုန်သော၊ ဧကာဒသ=တစ်ကျိပ်တစ်ယောက်ကုန်သော၊ အဘဗ္ဗပုဂ္ဂလေ
စ=အဘဗ္ဗပုဂ္ဂိုလ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဝေဒိဇာဇ္ဇော=သိအပ်၏၊ ဟိ သစ္စံ=မှန်၏၊
ဦးစိသတိဝဿာဒယော=ဦးစိသတိဝဿပုဂ္ဂိုလ်အစရှိကုန်သော၊ တေရသ-
တစ်ကျိပ်သုံးယောက်ကုန်သော၊ ပုဂ္ဂလော=ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ ဥပသမ္ပဒါယ=ရဟန်း
ပဉ္စင်းအဖြစ်၏၊ အဝတ္ထု=အဝတ္ထုတို့တည်း၊ (ဝါ) ရဟန်းပဉ္စင်း မပြုထိုက်သော
ပုဂ္ဂိုလ်တို့တည်း၊ ဣမေ ပန တေရသပုဂ္ဂလေ=ဤတစ်ကျိပ် သုံးယောက်သော
ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို၊ ဌပေတွာ=ချန်ထား၍၊ ဣမေဟိ တေရသပုဂ္ဂလေဟိ=ဤတစ်ကျိပ်
သုံးယောက်သောပုဂ္ဂိုလ်တို့မှ၊ အညသ္မိ=တပါးတခြားသော၊ ဥပသမ္ပဒါပေက္ခေ-
ရဟန်းပဉ္စင်းအဖြစ်ကို ရှုငဲ့သောပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ (ဝါ) ရဟန်းလောင်းပုဂ္ဂိုလ်သည်၊

သတိ-ရှိလတ်သော်၊ ဥပသမ္ပဒါကမ္ပံ=ဥပသမ္ပဒကံသည်၊ ဝတ္ထုသမ္ပတ္တိသမ္ပန္နံ နာမ-ရဟန်းလောင်းဟူသောဝတ္ထုနှင့်ပြည့်စုံခြင်းမည်သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏။

ဝတ္ထုသံယပုဂ္ဂလဥတ္တိနံ=ဝတ္ထု+သံယာ+ပုဂ္ဂိုလ်+ဉာတ်တို့၏၊ (ဝါ) တို့ကို၊ အပရာမသနာနိမသုံးသပ်ကုန်သည်တို့သည်လည်းကောင်း၊ ပစ္ဆာ-နောက်မှ၊ ဥတ္တိဌပနဇ္ဇ-ဉာတ်ထားခြင်းလည်းကောင်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဣမေ ပဇ္ဇ-ဤငါးပါးတို့သည်၊ တာဝ-ရှေးဦးစွာ၊ ဥတ္တိဒေါသာ-ဉာတ်၏ အပြစ်တို့ တည်း၊ တတ္ထ တသ္မိ ပဇ္ဇ ဥတ္တိဒေါသေ-ထိုငါးပါးကုန်သောဉာတ်၏ အပြစ် တို့တွင်၊ “အယံ ဣတ္ထန္နာမော”တိ-ဟူ၍၊ ဥပသမ္ပဒါပေက္ခာသ-ရဟန်းလောင်း ပုဂ္ဂိုလ်အား၊ (ဝါ) ကို၊ အကိတ္တနံ-မပြောကြားခြင်းသည်၊ ဝတ္ထုအပရာမသနံ နာမ-ဝတ္ထုကို မသုံးသပ်ခြင်းမည်၏၊ (ဝါ) ရဟန်းလောင်းပုဂ္ဂိုလ်ကို မသုံးသပ် ခြင်းမည်၏၊ “သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံယော”တိ ဧတ္ထ-ဤ၊ “သုဏာတု မေ ဘန္တေ”တိ-ဟူ၍၊ ဝတ္တာ-ရွတ်ဆို၍၊ “သံယော”တိ-“သံယော”ဟူ၍၊ အဘဏာနံ-မရွတ်ဆိုခြင်းသည်၊ သံယအပရာမသနံ နာမ-“သံယအပရာမ- သန”မည်၏၊ (ဝါ) သံယာကို မသုံးသပ်ခြင်းမည်၏၊ “ဣတ္ထန္နာမဿ ဥပ- သမ္ပဒါပေက္ခော”တိ-ဟူ၍၊ ဥပဇ္ဈာယဿ-ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာအား၊ (ဝါ) ကို၊ အကိတ္တနံ-မပြောဆိုခြင်းသည်၊ (ဝါ) မရွတ်ဆိုခြင်းသည်၊ ပုဂ္ဂလအပရာမသ- နံ နာမ-ပုဂ္ဂလအပရာမသန မည်၏၊ (ဝါ) ပုဂ္ဂိုလ်ကို မသုံးသပ်ခြင်းမည်၏၊ သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ-အခြင်းခပ်သိမ်း၊ ဥတ္တိယာ-ဉာတ်ကို၊ အနုစွာရဏံ-မရွတ်ဆို ခြင်းသည်၊ ဥတ္တိအပရာမသနံ နာမ-ဥတ္တိအပရာမသနမည်၏၊ (ဝါ) ဉာတ် ကို မသုံးသပ်ခြင်းမည်၏၊ ပဌမံ-ရှေးဦးစွာ၊ ကမ္မဝါစံ-ကမ္မဝါစာကို၊ နိဌာပေတွာ- ပြီးဆုံးစေပြီး၍၊ “ဧသာ ဥတ္တိ”တိ-ဟူ၍၊ ဝတ္တာ-ရွတ်ဆို၍၊ “ဓမတိ သံယ- သာ”တိ-ဟူ၍၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ ဥတ္တိကိတ္တနံ-ဉာတ်ကို ပြောကြားခြင်းသည်၊ ပစ္ဆာ-နောက်မှ၊ ဥတ္တိဌပနံ-ဉာတ်ကိုထားခြင်းမည်၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဣမေဟိ ဒေါသေဟိ-ဤအပြစ်တို့မှ၊ ဝိမုတ္တာယ-လွတ်သော၊ ဥတ္တိယာ-ဉာတ်၏၊ (ဝါ) နှင့်၊ သမ္ပန္နံ-ပြည့်စုံခြင်းသည်၊ ဥတ္တိသမ္ပတ္တိသမ္ပန္နံ နာမ-“ဥတ္တိသမ္ပတ္တိသမ္ပန္န” မည်၏၊ (ဝါ) ဉာတ်၏ ပြည့်စုံခြင်းနှင့် ပြည့်စုံသည်မည်၏။

ဝတ္ထုသံယပုဂ္ဂလာနံ=ဝတ္ထု+သံယာ+ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို၊ (ဝါ)တို့အား၊ အပရာ- မသနာနိမသုံးသပ်ခြင်းတို့လည်းကောင်း၊ သာဝနာယ-ကမ္မဝါစာကို ကြား

ခြင်းမှ၊ ဟာပနံ-ဆုတ်ယုတ်ခြင်းလည်းကောင်း၊ အကာလေ=အချိန်အခါမဟုတ်သည်။ သာဝနံ-ကြားခြင်းလည်းကောင်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဣမေ ပဉ္စ-ဤငါးပါးတို့သည်၊ အနုဿာဝနဒေါသော-ကမ္မဝါစာ၏အပြစ်တို့တည်း၊ တတ္ထ တသ္မိ အနုဿာဝနဒေါသေ-ထိုငါးပါးကုန်သော ကမ္မဝါစာ၏အပြစ်တို့တွင်၊ ဝတ္ထာဒိနံ-ဝတ္ထုအစရှိသည်တို့အား၊ (ဝါ) တို့ကို၊ အပရာမသနာနိ-မသုံးသပ်ခြင်းတို့ကို၊ ဥတ္တိယံ-ဉာတ်၌၊ ဝုတ္တသဒိသာနေဝ-ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသည်နှင့် တူသည်သာလျှင်တည်း၊ ပန-ဆက်၍ ဆိုဦးအံ့၊ တိသု-သုံးပါးကုန်သော၊ အနုဿာဝနာသု-ကမ္မဝါစာတို့၌၊ ယတ္ထ ကတ္ထစိ-အမှတ်မထား တပါးပါးကုန်သော၊ ဧတေသံ-ထိုကမ္မဝါစာတို့အား၊ (ဝါ) တို့ကို၊ အပရာမသနံ-မသုံးသပ်ခြင်းသည်၊ အပရာမသနမေဝ-“အပရာမသန”မည်သည်သာလျှင်တည်း၊ ပန-စင်စစ်သော်ကား၊ သဗ္ဗေန သပ္ပံ-အချင်းခပ်သိမ်း၊ ကမ္မဝါစံ-ကမ္မဝါစာကို၊ အဝတ္တာ-မရွတ်ဆိုမှု၍၊ စတုက္ခတ္တု-လေးကြိမ်တိုင်တိုင်၊ ဥတ္တိကိတ္တနံမေဝ-ဉာတ်ကို ကြားခြင်းမျှသာလျှင်တည်း၊ အထ ဝါ ပန-တနည်းသော်ကား၊ ကမ္မဝါစဉ္စန္တရေ-ကမ္မဝါစာ၏ အတွင်း၌၊ အက္ခရဿ ဝါ-အက္ခရာကိုသော်လည်းကောင်း၊ ပဒဿ ဝါ-ပုဒ်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ အနုစ္စာရဏံ ဝါ-မရွတ်ဆိုခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ ဒုရစ္စာရဏံ ဝါ-မကောင်းသဖြင့် ရွတ်ဆိုခြင်းသည်သော်လည်းကောင်း၊ သာဝနာယ-ကမ္မဝါစာမှ၊ (ဝါ) ၏၊ ဟာပနံ နာမ-ယုတ်လျော့သည်မည်၏၊ သာဝနာယ-ကမ္မဝါစာ၏၊ အနောကာသေ-အခွင့်အခါမဟုတ်သည်၌၊ ပဌမံ-ရှေးဦးစွာ၊ ဥတ္တိ-ဉာတ်ကို၊ အဋ္ဌပေတွာ-မထားမှု၍၊ အနုဿာဝနကရဏံ-ကမ္မဝါစာ ရွတ်ဆိုခြင်းကို ပြုခြင်းသည်၊ အကာလေ-အချိန်အခါ မဟုတ်သည်၌၊ သာဝနံ နာမ-ကမ္မဝါစာကိုရွတ် ဆိုခြင်းမည်၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဣမေဟိ ဒေါသေဟိ-ဤကမ္မဝါစာအပြစ်တို့မှ၊ ဝိမုတ္တာယ-လွတ်သော၊ အနုဿာဝနာယ-ကမ္မဝါစာ၏၊ သမ္ပန္နံ-ပြည့်စုံခြင်းသည်၊ အနုဿာဝနသမ္ပတ္တိ သမ္ပန္နံ နာမ-ကမ္မဝါစာ၏ ပြည့်စုံခြင်းမည်၏။

ပန-အဘို့တပါးကား၊ ဝိပတ္တိသီမာလက္ခဏံ-ပျက်သောသိမ်၏ လက္ခဏာကို၊ သပတိက္ကန္တယ-ကောင်းစွာကျော်လွန်သော၊ သီမာယံ-သိမ်၌၊ ကတံ-သံယကံကိုပြုခြင်းသည်၊ သီမာသမ္ပတ္တိသမ္ပန္နံ နာမ-သိမ်၏ပြည့်စုံခြင်းနှင့်ပြည့်စုံသည်မည်၏၊ ယာဝတိကာ-အကြင်မျှလောက် အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော၊

ဘိက္ခုတို့သည်၊ ကမ္မပ္ပတ္တာသံယကံအားလျှောက်ပတ်ကုန်၏။ တေသံ ဘိက္ခုနံထိုသံယကံအား လျှောက်ပတ်ကုန်သောရဟန်းတို့အား၊ (ဝါ) တို့၏၊ အနာဂမနံမလာခြင်းလည်းကောင်း၊ ဆန္ဒာရဟာနံဆန္ဒကို ဆောင်ယူထိုက်ကုန်သော ရဟန်းတို့၏၊ ဆန္ဒဿဆန္ဒကို၊ အနာဟရဏံမဆောင်ယူခြင်းလည်းကောင်း၊ သမ္မုဒိဘူတာနံရှေးရှုမျက်မှောက်ဖြစ်ကုန်သော ရဟန်းတို့၏၊ ပဋိက္ခောသနံကန့်ကွက်တားမြစ်ခြင်းလည်းကောင်း၊ ဣမေ ပန တယောဤသုံးပါးတို့သည်ကား၊ ပရိသဒေါသာပရိသတ်၏အပြစ်တို့တည်း၊ တေဟိ တိဟိ ပရိသဒေါသေဟိထိုသုံးပါးကုန်သော ပရိသတ်၏ အပြစ်တို့မှ၊ ဝိမုတ္တိယာလွတ်သော၊ ပရိသာယပရိသတ်၌၊ ကတံပြုအပ်သောသံယကံသည်၊ ပရိသသမ္ပတ္တိသမ္ပန္တ နာမပရိသတ်၏ ပြည့်စုံခြင်းနှင့် ပြည့်စုံသည်မည်၏။

ဥပသမ္ပဒါကမ္မဝါစာ သင်္ခါတံ“ဥပသမ္ပဒကမ္မဝါစာ”ဟု ဆိုအပ်သော၊ ဘဂဝံတောမြတ်စွာဘုရား၏၊ ဝစနံစကားတော်သည်၊ ဥပသမ္ပဒါကရဏဿဥပသမ္ပဒကံကိုပြုခြင်း၏၊ ကာရဏတ္တာအကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဌာနံအကြောင်းမည်၏၊ ယထာ စအကြင်သို့သော အခြင်းအရာအားဖြင့်လည်း၊ တံ ဥပသမ္ပဒါကမ္မံထိုဥပသမ္ပဒကံကို၊ ကတ္တဗ္ဗံပြုအပ်၏၊ ဣတိဤသို့၊ ဘဂဝံတောမြတ်စွာဘုရားသည်၊ အနုသိဌံဆုံးမတော်မူအပ်၏၊ တထာ တေန အာကာရေနထိုသို့မြတ်စွာဘုရား ဆုံးမတော်မူအပ်တိုင်းသောအခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဥပသမ္ပဒါကမ္မဿဥပသမ္ပဒကံ၏၊ (ဝါ) ကို၊ ကတတ္တာပြုအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ တဒန္တဝိကံထိုဥပသမ္ပဒကံအားလျှောက်ပတ်သော၊ ယထာ ဝုတ္တံအကြင်အကြင် ဆုံးမတော်မူအပ်သည့်အတိုင်း၊ အနန္တံယုတ်လျှော့ခြင်းမရှိသော၊ ဥတ္တိအနုဿာဝနံဉာတ်+ကမ္မဝါစာကို၊ ဥပ္ပဋိပါဋိယာ စအစဉ်မဟုတ်သောအားဖြင့်လည်း၊ အဝုတ္တံမဆိုခြင်းသည်၊ ဌာနာရဟံအကြောင်းအား ထိုက်၏၊ ဟိ သစ္စံမှန်၏၊ ယထာ ယေန အာကာရေနအကြင်သို့သော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဥပသမ္ပဒါကမ္မံဥပသမ္ပဒကံကို၊ ကတ္တဗ္ဗံပြုအပ်၏၊ ဣတိဤသို့၊ ဘဂဝံတောသည်၊ ဝုတ္တံဟောတော်မူအပ်၏၊ တထာ တေန အာကာရေနထိုသို့ မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူအပ်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဥပသမ္ပဒါကမ္မေဥပသမ္ပဒကံကို၊ အကတေမပြုအပ်သည်ရှိသော်၊ ဥပသမ္ပဒါကမ္မဿဥပသမ္ပဒကံ၏၊ ကာရဏံအကြောင်းသည်၊ န ဟောတိမဖြစ်၊ ဣတိ

တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ တံ ဥပသမ္ပဒါကမ္ပံ-ထိုဥပသမ္ပဒကံသည်၊ ဌာနာရဟံ-အကြောင်းအားထိုက်သည်၊ န ဟောတိ-မဖြစ်၊ တေန-ထို့ကြောင့်၊ “ကာရဏာရဟေန သတ္ထုသာသနာရဟေနာ”တိ-ဟူ၍၊ အာဟ-မိန့်ဆိုပြီး၊ ဣမိနာ ဝစနေန-ဤ“ကာရဏာရဟေန သတ္ထုသာသနာရဟေန”ဟူသော စကားရပ်ဖြင့်၊ ဥတ္တိအနုဿာဝနသမ္ပတ္တိ-ဉာတ်+ကမ္မဝါစာ၏ ပြည့်စုံခြင်းကို၊ ကထိတာ-ဟောတော်မူအပ်၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-သိအပ်၏၊ “သမဂ္ဂေန သံယေန”တိ ဣမိနာ ဝစနေန ပန-ဟူသောဤစကားရပ်ဖြင့်ကား၊ ပရိသသမ္ပတ္တိ-ပရိသတ်၏ ပြည့်စုံခြင်းကို၊ ကထိတာဝ-ဟောတော်မူအပ်သည်သာလျှင်တည်း၊ “အကုပ္ပေနာ”တိ ဣမိနာ-“အကုပ္ပေန”ဟူသောဤစကားရပ်ဖြင့်၊ ပါရိသေသတော-အကြွင်းအကျန်ကို သိမ်းယူသောအားဖြင့်၊ ဝတ္ထုသိမာသမ္ပတ္တိယော-ဝတ္ထု၏ပြည့်စုံခြင်း+သိမ်၏ပြည့်စုံခြင်းတို့ကို၊ ကထိတာ-ဟောတော်မူအပ်၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-သိအပ်ကုန်၏၊ အဋ္ဌကထာယံ ပန-အဋ္ဌကထာ၌ကား၊ အကုပ္ပလက္ခဏံ-“အကုပ္ပ”လက္ခဏာကို၊ (ဝါ) ဥပသမ္ပဒကံ၏ မပျက်စီးသော လက္ခဏာကို၊ ဧကတ္ထ-တစ်ခုတည်း၌၊ သမ္ပိဏ္ဏေတွာ-ပေါင်း၍၊ ဒသေတုံ-ပြခြင်းငှာ၊ “အကုပ္ပေနာ”တိ ဣမဿ-“အကုပ္ပေန”ဟူသောဤပုဒ်၏၊ “ဝတ္ထုဥတ္တိအနုဿာဝနသိမာပရိသသမ္ပတ္တိသမ္ပန္နတ္တာ-ဝတ္ထု၏ပြည့်စုံခြင်း+ ဉာတ်၏ပြည့်စုံခြင်း+ ကမ္မဝါစာ၏ပြည့်စုံခြင်း+ သိမ်၏ပြည့်စုံခြင်း+ပရိသတ်၏ပြည့်စုံခြင်းတို့နှင့် ပြည့်စုံသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ အကောပေတဗ္ဗတံ-မပျက်စီးသော အဖြစ်ကို၊ အပ္ပဋိက္ခောသိတဗ္ဗဟ-မတူးမြစ်အပ်သည်၏အဖြစ်သို့၊ ဥပဂတေန-ကပ်ရောက်သော”၊ ဣတိ-ဤသို့၊ အတ္ထော-အနက်ကို၊ ဝုတ္တော-ဆိုအပ်၏၊ ကေစိ ပန-အချို့သော ဆရာတို့သည်ကား၊ “ဌာနာရဟေနာ”တိ ဧတ္ထ-“ဌာနာရဟေန”ဟူသော ဤပါဠိရပ်၌၊ ‘န ဟတ္ထစ္စိန္ဒော ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော’ တိ အာဒိ-‘န ဟတ္ထစ္စိန္ဒော ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော’ အစရှိသည်သည်၊ သတ္ထု သာသနံ-ဖြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံးအမတော်ဖြစ်သော၊ ဌာနံ-အကြောင်းတည်း”၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝဒန္တိ-ဆိုကြကုန်၏။

“ဥတ္တိ စတုတ္ထေန ကမ္ပေနာ”တိ ဣမသ္မိ အဓိကာရေ-“ဥတ္တိ စတုတ္ထေန ကမ္ပေန”ဟူသော ဤအရာ၌၊ ပသင်္ဂတော-ယှဉ်သောအားဖြင့်၊ အာဟရိတွာ-ဆောင်ယူ၍၊ ယံ ကမ္မလက္ခဏံ-အကြင်ကံ၏ လက္ခဏာကို၊

သဗ္ဗအဋ္ဌကထာသု·အလုံးစုံသော အဋ္ဌကထာတို့၌၊ ပပဗ္ဗိတံ·အကျယ်ချဲ့အပ်
 ၏၊ တံ ကမ္မလက္ခဏံ·ကို၊ ယထာအာဂတဌာနေယေဝ·အကြင်အကြင် လာ
 ရာဌာန၌သာလျှင်၊ ဒဿေတုကာမော=ပြခြင်းငှာ အလိုရှိသည်၊ ဟုတွာ=ဖြစ်
 ၍၊ ဣဓ·ဤအရာ၌၊ တဿ·ထိုကမ္မလက္ခဏာကို၊ အဝစနေ စ·မဆိုခြင်း၌
 လည်းကောင်း၊ တတ္ထ·ထိုလာရာဌာန၌သာလျှင်၊ ဝစနေ စ·ဆိုခြင်း၌လည်း
 ကောင်း၊ ပယောဇနံ=အကျိုးကို၊ ဒဿေတံ=ပြခြင်းငှာ၊ “ဣမသ္မိံ ပန ဌာနေ
 ဌတွာ”တိ အာဒိ·ကို၊ အာဟ·မိန့်ဆိုပြီ။

အဋ္ဌသု=ရှစ်ပါးကုန်သော၊ ဥပသမ္ပဒါသု=ဥပသမ္ပဒါတို့၌၊ (ဝါ) တို့တွင်၊
 ဧဟိဘိက္ခုပသမ္ပဒါ=ဧဟိဘိက္ခုပသမ္ပဒါလည်းကောင်း၊ သရဏဂမနူပသမ္ပဒါ·
 သရဏဂမနူပသမ္ပဒါလည်းကောင်း၊ ဩဝါဒပဋိဂ္ဂဟဏူပသမ္ပဒါ=ဩဝါဒပဋိဂ္ဂဟ
 ဏူပသမ္ပဒါလည်းကောင်း၊ ပဉ္စဗျာကရဏူပ သမ္ပဒါ=ပဉ္စဗျာကရဏူပ သမ္ပဒါ
 လည်းကောင်း၊ ဣတိ·ဤသို့၊ ဣမာဟိ ဥပသမ္ပဒါဟိ=ဤဥပသမ္ပဒါတို့ဖြင့်၊
 ဥပသမ္ပန္နာနံ=မြင့်မြတ်သော ရဟန်းပဉ္စင်အဖြစ်သို့ ရောက်သူတို့အား၊ လော-
 က ဝဇ္ဇသိက္ခာပဒဝီတိက္ကမေ=လောကဝဇ္ဇသိက္ခာပုဒ်ကို လွန်ကျူးခြင်း၌၊ အ-
 ဘဗ္ဗတ္တာ·မထိုက်ကုန်သည်တို့၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဂရုဓမ္မပဋိဂ္ဂဟဏူပသမ္ပဒါ=
 ဂရုဓမ္မပဋိဂ္ဂဟဏူပသမ္ပဒါလည်းကောင်း၊ ဒူတေနူပသမ္ပဒါ=ဒူတေနူပသမ္ပဒါ
 လည်းကောင်း၊ အဋ္ဌဝါစိကူပသမ္ပဒါ·အဋ္ဌဝါစိကူပသမ္ပဒါလည်းကောင်း၊ ဣတိ·
 ဤသို့၊ တိဿနံ=သုံးပါးကုန်သော၊ ဣမာသံ ဥပသမ္ပဒါနဉ္စ=ဤဥပသမ္ပဒါတို့
 ကိုသာလျှင်၊ ဘိက္ခုနီနံယေဝ=ရဟန်းမတို့အားသာလျှင်၊ အနုညာတတ္တာ=ခွင့်
 ပြုအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဥတ္တိစတုတ္ထေနေဝ=ဥတ္တိစတုတ္ထသာလျှင်ဖြစ်
 သော၊ (ဝါ) ဉာတ်လျှင်လေးကြိမ်မြောက်ရှိသည်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ ကမ္ပေန=
 ကမ္ပဝါစာဖြင့်၊ (ဝါ) ဝိနည်းကံဖြင့်၊ ဥပသမ္ပန္နာ=မြင့်မြတ်သောရဟန်းပဉ္စင်
 အဖြစ်သို့ရောက်သောသူကို၊ ဂဟိတော·ယူအပ်၏၊ ဣတိ·ဤသို့၊ ဝေဒိတဇ္ဇော=
 သိအပ်၏၊ တထာ တံ ဝစနံ=ထိုစကားသည်၊ ဟိ သစ္စံ=မှန်၏၊ ဧဟိဘိက္ခုပ-
 သမ္ပဒါ·ဧဟိဘိက္ခုပ သမ္ပဒါသည်၊ အန္တိမဘဝိကာနံယေဝ=နောက်ဆုံး၌ ဖြစ်
 ကုန်သော ဘဝရှိသောသူတို့အားသာလျှင်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏၊ သရဏဂမဏူ-
 ပသမ္ပဒါ=သရဏဂမဏူပ သမ္ပဒါသည်၊ ပရိသုဒ္ဓါနံ=စင်ကြယ်ကုန်သော သူတို့
 အား၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏၊ ဩဝါဒပဋိဂ္ဂဟဏူပသမ္ပဒါ=ဩဝါဒပဋိဂ္ဂ-

ဣပ သမ္ပဒါ+ပဉ္စဉာကရဣပ သမ္ပဒါတို့သည်၊ မဟာကဿပသောပါကာ-
 နံ+မဟာကဿပ မထေရ်+သောပါက သာမဏေတို့အား၊ ဟောတိ+ဖြစ်၏။
 ဣတိ+ဤသို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ=သိအပ်ကုန်၏၊ တေ=ထိုမဟာကဿပ မထေရ်+
 သောပါက သာမဏေတို့သည်၊ ပါရာဇိကာဒိ လောကဝဇ္ဇံ=ပါရာဇိက အစရှိ
 ရသော လောကဝဇ္ဇံသိက္ခာပုဒ်သို့၊ အာပဇ္ဇိတု=သင့်ရောက်ခြင်းငှာ၊ န ဘဗ္ဗာ=
 မထိုက်ကုန်၊ ဂရုဓမ္မပဋိဂ္ဂဟဏာဒယော စ=ဂရုဓာမ်(၈)ပါးကိုခံယူခြင်းစသည်
 တို့သည်လည်း၊ ဘိက္ခုနီနံယေဝ=ရဟန်းမတို့အားသာလျှင်၊ အနုညာတာ=ခွင့်
 ပြုတော်မူအပ်၏၊ အယဉ္စ ဘိက္ခု+ဤရဟန်းကိုလည်း၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ=သိအပ်ကုန်
 ၏၊ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ ဧတ္ထ=ဤအရာ၌၊ ဥတ္တိစတုတ္ထေန=ဥတ္တိစတုတ္ထကမ္မ-
 ဝါစာဖြင့်၊ ဥပသမ္ပန္နောဝ=ရဟန်းပဉ္စင်း အဖြစ်ကိုသာလျှင်၊ ဂဟိတော=ယူအပ်
 ၏၊ ဣတိ+ဤသို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ=သိအပ်၏။

ပန+အဘို့တပါးကား၊ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇေသု=ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံဖြစ်ကုန်သော၊ (ဝါ)
 ပညတ်တော်မူအပ်သော သိက္ခာပုဒ်ကြောင့် သင့်ရောက်အပ်သော အပြစ်ရှိ
 ကုန်သော၊ သိက္ခာပဒေသု=တို့၌၊ ဧဟိဘိက္ခုပသမ္ပဒါယ=ဧဟိဘိက္ခုပသမ္ပဒါ
 ဖြင့်၊ ဥပသမ္ပန္နာဒယော=ဥပသမ္ပန္နအစရှိကုန်သော၊ အညေပိ=တပါးတခြား
 ဖြစ်ကုန်သောရဟန်းတို့သည်လည်း၊ သင်္ဂဟံ=ရေတွက်အပ်ကုန်သည်၏အဖြစ်
 သို့၊ ဂစ္ဆန္တိ=ရောက်ကုန်၏၊ ဟိ သစ္စံ=မှန်၏၊ တေပိ=ထိုဧဟိဘိက္ခုပသမ္ပဒါ တို့
 သည်လည်း၊ သဟဿယျာဒိပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ=သဟဿယျသိက္ခာပုဒ်အစရှိသော
 ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံသိက္ခာပုဒ်သို့၊ အာပတ္တိ=အာပတ်သို့၊ အာပဇ္ဇန္တိယေဝ=သင့်ရောက်
 ကုန်သာလျှင်တည်း၊ ဧဝံ+ဤသို့၊ ယဒိ သိယာ=အကယ်၍ ဖြစ်ငြားအံ့၊ ပဏ္ဏတ္တိ-
 ဝဇ္ဇေသု=ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံဖြစ်ကုန်သော၊ (ဝါ) ပညတ်တော်ကြောင့် သင့်ရောက်အပ်
 သောအပြစ်ရှိကုန်သော၊ သိက္ခာပဒေသုပိ=သိက္ခာပုဒ်တို့၌လည်း၊ “အယံ ဘိက္ခု-
 ကို၊ ဣမသ္မိံ အတ္ထေ+ဤအရာ၌၊ ဘိက္ခုတိ=“ဘိက္ခု”ဟူ၍၊ အဓိပ္ပေတော=အ
 လိုရှိအပ်၏”၊ ဣတိ+ဤသို့၊ ဥတ္တိစတုတ္ထေနော=ဥတ္တိစတုတ္ထသာလျှင်ဖြစ်
 သော၊ ကမ္မေန=ဝိနည်းကံဖြင့်၊ (ဝါ) ကမ္မဝါစာဖြင့်၊ ဥပသမ္ပန္နော+မြင့်မြတ်သော
 ရဟန်းပဉ္စင်းအဖြစ်သို့ရောက်သောရဟန်းကို၊ ကသ္မာ=အဘယ်ကြောင့်၊ ဝုတ္တော=
 ဆိုအပ်သနည်း၊ ဣတိ အယံ+ဤသည်ကား၊ စောဒနာ=စောဒနာခြင်းတည်း၊
 သဗ္ဗသိက္ခာပဒဝိတိက္ကမာရဟတ္တာ စ=အလုံးစုံသော သိက္ခာပုဒ်ကို လွန်ကျူး

ခြင်းငှာ မထိုက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ သဗ္ဗကာလိကတ္တာ စ-
 အလုံးစုံသောကာလနှင့် ယှဉ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဝုတ္တံ-ဆို
 အပ်၏။ ဟိ သစ္စံ-မှန်၏။ ဧဟိ ဘိက္ခုပသမ္ပဒါဒယော=“ဧဟိ ဘိက္ခုပသမ္ပဒါ”
 အစရှိသည်တို့သည်၊ သဗ္ဗသိက္ခာပဒဝီတိက္ကမံ-အလုံးစုံသော သိက္ခာပုဒ်ကို
 လွန်ကျူးခြင်းကို၊ န အရဟာ-မထိုက်ကုန်၊ အသဗ္ဗကာလိကာ စ-အလုံးစုံသော
 ကာလနှင့် ယှဉ်သောအဖြစ်သည်လည်းမရှိကုန်၊ တထာ ဟိ တတော ဧဝ-
 ထို့ကြောင့်သာလျှင်၊ အဌသု-ရှစ်ပါးကုန်သော၊ ဥပသမ္ပဒါသု-ဥပသမ္ပဒါတို့၌၊
 (ဝါ) တို့တွင်၊ ဥတ္တိစတုတ္ထကမ္မူပသမ္ပဒါ-လည်းကောင်း၊ ဒူတေနူပသမ္ပဒါ-
 လည်းကောင်း၊ အဌဝါစိကူပသမ္ပဒါ-လည်းကောင်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဣမာ
 တိသော ယေဝ-ဤသုံးပါးသော ဥပသမ္ပဒါတို့သည်သာလျှင်၊ ထာဝရာ-မြဲ
 မြန်ခိုင်ခန့်ကုန်၏၊ သေသာ-ကြွင်းကြံ့ကုန်သော ဥပသမ္ပဒါတို့သည်၊ ဗုဒ္ဓေ-
 မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဓရမာနေယေဝ-သက်တော်ထင်ရှား ရှိတော်မူစဉ်သာ
 လျှင်၊ အဟေသု-ဖြစ်ကုန်ပြီ၊ တေနေဝ-ထို့ကြောင့်သာလျှင်၊ ဘိက္ခုနီဝိဘင်္ဂေပိ-
 ဘိက္ခုနီဝိဘင်း၌လည်း၊ “တတြ ယာယံ ဘိက္ခုနီ သမဂ္ဂေန ဥဘတော
 သံယေန ဥတ္တိစတုတ္ထေန ကမ္မေန အကုပ္ပေန ဌာနာရဟေန ဥပသမ္ပန္နာ၊
 အယံ ဣမသ္မိ အတ္ထေ အဓိပ္ပေတာ ဘိက္ခုနီ”တိ-ဟူ၍၊ ဒူတေနူပသမ္ပဒါယ
 စ-၏လည်းကောင်း၊ အဌဝါစိကူပသမ္ပဒါယ စ-၏လည်းကောင်း၊ ဥပသမ္ပန္န-
 မြင့်မြတ်သောရဟန်းပဉ္စင်းအဖြစ်ကို၊ အန္တော ကတွာ-အတွင်းပြု၍၊ ဥဘတော
 သံယေန-ဥဘတော သံယာသည်၊ ဥတ္တိစတုတ္ထေနေဝ-သာလျှင်ဖြစ်သော၊
 ကမ္မေန-ဖြင့်၊ ဥပသမ္ပန္နာ-မြင့်မြတ်သော ရဟန်းပဉ္စင်းအဖြစ်သို့ ရောက်သော၊
 ဘိက္ခုနီ-ရဟန်းမကို၊ ဝုတ္တော-ဆိုအပ်၏၊ ဂရုဓမ္မပဋိဂ္ဂဟဏူပသမ္ပဒါယ-သော၊
 ဥပသမ္ပန္နာ-ရဟန်းမကို၊ ဘိက္ခုနီတိ-ဟူ၍၊ န ဝုတ္တာ-မဆိုအပ်၊ ကသ္မာ-အဘယ်
 ကြောင့်၊ န ဝုတ္တာ-မဆိုအပ်သနည်း?၊ တဿာ-ထိုဂရုဓမ္မပဋိဂ္ဂဟဏဖြင့်၊ ဥပ-
 သမ္ပဒါယ-ရဟန်းပဉ္စင်းအဖြစ်၏၊ ပါဠိပုဂ္ဂလိကဘာဝတော-အသီးအခြား ဖြစ်
 သောပုဂ္ဂိုလ်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ အသဗ္ဗ ကာလိကတ္တာ-အလုံး
 စုံသောကာလနှင့် မယှဉ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ (ဝါ) အလုံးစုံ
 သော ကာလ၌ မရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ န ဝုတ္တာ-မဆိုအပ်၊
 ဟိ သစ္စံ-မှန်၏၊ ဂရုဓမ္မပဋိဂ္ဂဟဏူပသမ္ပဒါ-ကို၊ မဟာပဇာပတိယာ ဧဝ-မိထွေး

တော် မဟာပဇာပတိ ဂေါတမိအားသာလျှင်၊ အနုညာတတ္တာ=ခွင့်ပြုတော်မူ
 အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ပါဠိပုဂ္ဂလိကာ=အသီးအခြားဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်
 တည်း၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ=သိအပ်ကုန်၏၊ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ သဗ္ဗ-
 သိက္ခာပဒဝိတိက္ကမာရဟံ=အလုံးစုံသော သိက္ခာပုဒ်ကို လွန်ကျူးခြင်းငှာ ထိုက်
 'သော၊ သဗ္ဗကာလိကာယ=အလုံးစုံသော ကာလနှင့်ယှဉ်သော၊ ဥတ္တိစတုတ္ထ-
 ကမ္မူပသမ္ပဒါယ=ဖြင့်၊ ဥပသမ္ပန္နမေဝ=မြင့်မြတ်သော ရဟန်းပဉ္စင်း အဖြစ်သို့
 ရောက်သော ရဟန်းကိုသာလျှင်၊ ဂဟေတွာ=ယူ၍၊ သဗ္ဗသိက္ခာပဒါနိ=အလုံး
 စုံသော သိက္ခာပုဒ်တို့ကို၊ ပညတ္တာနိ=ပညတ်တော်မူအပ်ကုန်၏၊ ဣတိ=ဤသို့၊
 ဂဟေတဗ္ဗံ=ယူအပ်၏၊ ဧဝံ=ဤသို့၊ ယဒိ သိယာ=အကယ်၍ဖြစ်ငြားအံ့၊ ပဏ္ဏတ္တိ-
 ဝဇ္ဇေသု=ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇ ဖြစ်ကုန်သော၊ (ဝါ) ပညတ်တော်မူအပ်သော သိက္ခာပုဒ်
 ကြောင့် သင့်ရောက်အပ်သော အပြစ်ရှိကုန်သော၊ သိက္ခာပဒေသု စ=တို့၌
 လည်း၊ ဧဟိဘိက္ခုပသမ္ပန္နာဒိနမ္ပိ=ဧဟိဘိက္ခုပသမ္ပဒါ အစရှိကုန်သော ရဟန်း
 တို့အားလည်း၊ သင်္ဂဟော=သိမ်းယူခြင်းကို၊ ကထံ=အဘယ်သို့လျှင်၊ ဝိညာယ-
 တိ=သိအပ်သနည်း၊ ဣတိ အံယံ=ဤသည်ကား၊ စောဒနာ=စောဒနာခြင်း
 တည်း?၊ အတ္ထတော=အနက်အားဖြင့်၊ အာပန္နတ္တာ=ရောက်သည်၏ အဖြစ်
 ကြောင့်၊ ဝိညာယတိ=သိအပ်၏၊ တထာ ဟိ တတော ဧဝ=ထို့ကြောင့်သာလျှင်၊
 “ဗုဒ္ဓါ စ=မြတ်စွာဘုရားရှင်တို့သည်လည်းကောင်း၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ စ=ပစ္စေကဗုဒ္ဓ
 တို့သည်လည်းကောင်း၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဒွေ=နှစ်ပါးကုန်သော၊ ပုဂ္ဂလာ=ပုဂ္ဂိုလ်တို့
 သည်၊ အာပတ္တိ=အာပတ်သို့၊ အာပဇ္ဇိတံ=သင့်ရောက်ခြင်းငှာ၊ အဘဗ္ဗာ=မထိုက်
 ကုန်၊ ဘိက္ခု စ=ရဟန်းတို့သည်လည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုနီယော စ=ရဟန်းမတို့
 သည်လည်းကောင်း၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဒွေ=နှစ်ပါးကုန်သော၊ ပုဂ္ဂလာ=ပုဂ္ဂိုလ်တို့
 သည်၊ အာပတ္တိ=အာပတ်သို့၊ အာပဇ္ဇိတံ=သင့်ရောက်ခြင်းငှာ၊ ဘဗ္ဗာ=ထိုက်
 ကုန်၏”၊ ဣတိ=ဤသို့၊ သာမညတော=သာမညအားဖြင့်၊ ဝုတ္တတ္တာ=ဆိုအပ်
 သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဧဟိ ဘိက္ခုပသမ္ပန္နာဒယောပိ=ဧဟိ ဘိက္ခုပသမ္ပန္န
 အစရှိသည်တို့သည်လည်း၊ အသဗ္ဗိစ္စ=စေတနာဖြင့် မစေ့စော် မကြိုးကုတ်
 အားမထုတ်မူ၍၊ အဿတိယာ=သတိမရှိသည်ဖြစ်၍၊ အစိတ္တကံ=အစိတ္တက
 ဖြစ်သော၊ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ=ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇဖြစ်သော၊ (ဝါ) ပညတ်တော်မူအပ်သည်၏
 အဖြစ်ကြောင့်သင့်ရောက်အပ်သောအပြစ်ရှိသော၊ သဟသေယျဒိအာပတ္တိ=

သဟဿေယအစရှိသောအာပတ်သို့၊ အာပန္နန္တိတံသင့်ရောက်ကုန်၏။ ဣတိ-
ဤသို့၊ အတ္ထတော-အနက်အားဖြင့်၊ အာပန္နံ-ရောက်၏။ ဣတိ အယံ-ဤ
သည်ကား၊ ဧတ္ထ-ဤအရာ၌၊ သာရော-အနှစ်သာရတည်း၊ ဧတ္ထ-ဤအရာ၌၊
ယံ ဝိနိစ္ဆယံ-အကြင်အဆုံးအဖြတ်ကို၊ ဣတော-ဤသို့ဆိုအပ်ပြီးသည်မှ၊ အည-
ထာ-တပါးတခြားသောအပြားဖြင့်၊ ကေနစိ-တစုံတခုဖြင့်၊ ပပဗ္ဗိတံ-အကျယ်
ချဲ့အပ်၏။ တံ ဝိနိစ္ဆယံ-ထိုအဆုံးအဖြတ်ကို၊ သာရတော-အနှစ်သာရအား
ဖြင့်၊ န ပစ္စေတဗ္ဗံ-မယုံကြည်အပ်။

နိရုတ္တိဝသေနာတိ-ကား၊ နိဗ္ဗစနဝသေန-ဝိဂြိုဟ်ဝစနတ္ထ၏ အစွမ်း
အားဖြင့်၊ အဘိလာပဝသေနာတိ-ကား၊ ဝေါဟာရဝသေန-အခေါ်အဝေါ်၏
အစွမ်းဖြင့်၊ အနုပ္ပန္နာယ ကမ္မဝါစာယာတိ-ကား၊ အနုပ္ပန္နာယ-မြင့်မြတ်သော
ရဟန်းပဉ္စင်း မဖြစ်သေးသော၊ ဥတ္တိစတုတ္ထကမ္မဝါစာယ-ဥတ္တိစတုတ္ထ ကမ္မ
ဝါစာဖြင့်၊ ဂုဏဝသေနာတိ-ကား၊ သီလာဒိ တံ တံ ဂုဏယောဂတော-သီလ
အစရှိသော ထိုထိုဂုဏ်တို့နှင့်ယှဉ်သောအားဖြင့်၊ ဧတ္ထ စ-ဤ“ဘိက္ခု”ဟူသော
ပုဒ်၌လည်း၊ “ဘိန္ဒတိ ပါပကေ အကုသလေ ဓမ္မေတိ ဘိက္ခု”တိ-ဟူသော၊
နိဗ္ဗစနံ-ဝိဂြိုဟ်ဝစနတ္ထကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-သိအပ်၏။

ဘိက္ခုပဒဘာဇနီယဝဏ္ဏနာ-ဘိက္ခုဟူသောပုဒ်ကိုဝေဘန်၍
ဖွင့်ဆိုခြင်းသည်၊ နိဋ္ဌိတာ-အပြီးအဆုံးသို့ရောက်ပြီ။

“သိက္ခာသာဇီဝပဒဘာဇနီယဝဏ္ဏနာ”

သိက္ခိတဗ္ဗာတိ-ကား၊ အာသေဝိတဗ္ဗာ-မှီဝဲအပ်ကုန်သည်၊ ဥတ္တမန္တိ-
ကား၊ ဝိသိဋ္ဌံ-ထူးသည်၊ အဓိသီလာဒိ-အဓိသီလအစရှိသည်တို့၌၊ ဝိဇ္ဇမာ-
နေသု-ထင်ရှားရှိကုန်သော၊ သီလာဒိဟိပိ-သီလအစရှိသည်တို့သည်လည်း၊
ဘဝိတဗ္ဗံ-ဖြစ်ရာ၏။ ဟိ သစ္စံ-မှန်၏။ ဩမကတရပ္ပမာဏံ-အထူးသဖြင့်ယုတ်
သော အတိုင်းအရှည်ရှိသော၊ (ဝါ) သေးငယ်သော အတိုင်းအရှည်ရှိသော၊
ဆတ္တံ ဝါ-ထီးကိုလည်းကောင်း၊ ဓဇံ ဝါ-တံခွန်ကိုလည်းကောင်း၊ ဥပါဒါယ-

စွဲမှီသမ္ပူ အကြောင်းပြု၍၊ အတိရေကပ္ပမာဏံ·ပိုလွန်သော အတိုင်းအရှည်ရှိသော ထီး+တံခွန်ကို၊ (ဝါ) ကြီးသောအတိုင်းအရှည်ရှိသော ထီး+တံခွန်ကို၊ “အတိဆတ္တံ အတိဓဇာ”တိ=“အတိဆတ္တံ+အတိဓဇာ”ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ ယထာ=ဆိုအပ်သကဲ့သို့၊ ဧဝံ တထာ·ထိုအတူ၊ ဣဟာ ပိ·ဤအရာ၌လည်း၊ “အနက္ကဋ္ဌ-ဆီလံ·သေးငယ်သောသီလကို၊ (ဝါ) မမြတ်သောသီလကို၊ ဥပါဒါယ=စွဲမှီသမ္ပူ အကြောင်းပြု၍၊ အဓိသီလေန·အဓိသီလသည်၊ ဘဝိတဗ္ဗံ=ဖြစ်ရာ၏၊ တထာ=ထိုအတူ၊ အနက္ကဋ္ဌ·သေးငယ်သော၊ (ဝါ) မမြတ်သော၊ စိတ္တဉ္စ=စိတ်ကိုလည်းကောင်း၊ ပညဉ္စ=ပညာကိုလည်းကောင်း၊ ဥပါဒါယ=စွဲမှီသမ္ပူ အကြောင်းပြု၍၊ အဓိစိတ္တေန စ·“အဓိစိတ္တ”သည်လည်းကောင်း၊ အဓိပညာယ စ=အဓိပညာလည်းကောင်း၊ ဘဝိတဗ္ဗံ=ဖြစ်ရာ၏၊ ဣတိ·ဤသို့၊ မနသိ=စိတ်၌၊ ကတွာ=ထား၍၊ (တနည်း) မနသိ ကတွာ·နှလုံးသွင်း၍၊ သီလာဒိ=သီလအစရှိသည်ကို၊ သရူပတော·သရုပ်အားဖြင့်၊ ဝိဘာဝေတုကာမော·ထင်ရှားပြလိုသည်ဖြစ်၍၊ “ကတမံ ပနေတ္ထ သီလ”န္တိ အာဒိ·ကို၊ အာဟ·၏၊ အဋ္ဌင်္ဂသီလံ·အဋ္ဌင်္ဂသီလသည်၊ (ဝါ) အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသောသီလသည်၊ ဒသင်္ဂသီလေသွေဝ·“ဒသင်္ဂသီလ”၌သာလျှင်၊ အန္တောဂတတ္တာ=အတွင်းဝင်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝိသု·အသီးအခြား၊ အဂ္ဂဟေတွာ·မယူမူ၍၊ “ပဉ္စင်္ဂဒသင်္ဂသီလ”န္တိ=ဟူ၍၊ ဧတ္ထကမေဝ·ဤမျှလောက်ကိုသာလျှင်၊ ဝုတ္တံ=ဆိုအပ်၏၊ ပါတိမောက္ခသံဝရသီလန္တိ·ကား၊ စာရိတ္တဝါရိတ္တဝသေန·စာရိတ္တသီလ+ဝါရိတ္တသီလ၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဒုဝိဓံ·နှစ်ပါးအပြားရှိသော၊ ဝိနယပိဋကပရိယာပနံ·ဝိနည်းပိဋကတ်၌ အကျုံးဝင်သော၊ သိက္ခာပဒသီလံ=သိက္ခာပုဒ်ဖြစ်သော သီလတည်း၊ တံ·ဝစနံ=ထိုစကားသည်၊ ဟိ သစ္စံ·မှန်၏၊ ယော ပုဂ္ဂဇော=သည်၊ နံ သီလံ·ထိုသီလကို၊ ပါတိ ရက္ခတိ·စောင့်ရှောက်တတ်၏၊ တံ ပုဂ္ဂလံ=ထိုသီလကို စောင့်ရှောက်တတ်သောပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ သီလံ·သီလသည်၊ အာပါယိကာဒိဟိ=အပါယ်ဘုံ၌ဖြစ်ကုန်သော၊ ဒုက္ခေဟိ·ဆင်းရဲတို့မှ၊ မောက္ခေတိ မောစေတိ=လွတ်မြောက်စေတတ်၏၊ ဣတိ တသ္မာ·ထို့ကြောင့်၊ “ပါတိမောက္ခ”န္တိ=“ပါတိမောက္ခ”ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ·ဆိုအပ်၏၊ သံဝရဏံ=စောင့်ရှောက်ခြင်း၊ သံဝရော=စောင့်ရှောက်ခြင်း၊ ကာယဝါစာဟိ·ကိုယ်နှုတ်တို့ဖြင့်၊ အဝီတိက္ကမော=မလွန်ကျူးခြင်းတည်း၊ ပါတိမောက္ခမေဝ·ပါတိမောက်ကိုသာလျှင်၊ သံဝရော=စောင့်ရှောက်ခြင်းတည်း။

ပါတိမောက္ခသံဝရော-ပါတိမောက်ကို စောင့်ရှောက်ခြင်း၊ သော ဧဝ သံဝရော-
ထိုစောင့်ရှောက်ခြင်းသည်သာလျှင်၊ သီလဌေန-သီလသွါ၏အနက်ကြောင့်၊
သီလံ-သီလတည်း၊ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ ပါတိမောက္ခသံဝရသီလံ-
“ပါတိမောက္ခသံဝရသီလ”မည်၏။

ဝုတ္တနယတော-ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောနည်းမှ၊ အပရော-တမျိုးတခြား တ
ပါးသော၊ နယော-နည်းကို၊ မယာ-ငါသည်၊ ဝုစ္စတေ-ဆိုအပ်၏၊ ကိလေသာနံ-
တို့၏၊ ဗလဝဘာဝတော-အားကြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ပါပကိရိယာယ-
မကောင်းမှုကို ပြုခြင်း၏၊ သုကရဘာဝတော စ-လွယ်ကူစွာပြုသည်၏အဖြစ်
ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ပုညကိရိယာယ-ကုသိုလ်ကောင်းမှုကိုပြုခြင်း၏၊ ဒုက္က-
ရဘာဝတော စ-ပြုနိုင်ခဲ့သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဗဟုက္ခတ္ထံ-
ကြိမ်မန်များစွာ၊ အပါယေသု-အပါယ်ဘုံတို့၌၊ ပတနသီလော-ကျတတ်သော
အလေ့တည်း၊ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ ပါတိ-ပါတိမည်၏၊ ပုထုဇ္ဇနော-
ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ လဗ္ဘတိ-ရအပ်၏၊ အနိစ္စတာယ ဝါ-အနိစ္စ၏ အဖြစ်ဖြင့်
လည်း၊ အဝါဘဝါဒီသု-ဘဝကြီးငယ် အသွယ်သွယ်တို့၌၊ ကမ္မဝေဂက္ခိတ္တော-
ကံ၏ အဟုန်ဖြင့် ထင်လာသည်ဖြစ်၍၊ (ဝါ) ကံ၏အဟုန်သည် ပြစ်ချအပ်
သည်ဖြစ်၍၊ ယဋယန္တံ ဝိယ-အိုးထိန်းစက်ကဲ့သို့၊ အနဝဋ္ဌာနေန-အမြဲမရှိသော
ဌာနဖြင့်၊ ပရိဗ္ဗနတော-ခြာခြာလည်တတ်သောကြောင့်၊ ဂမနသီလော-သွား
တတ်သော အလေ့တည်း၊ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ ပါတိ-ပါတိမည်၏၊
ဝါ-တနည်းသော်ကား၊ မရဏဝသေန-သေသည်၏ အစွမ်းဖြင့်၊ တမ္ပိ တမ္ပိ
သတ္တနိကာယေ-ထိုထိုသတ္တဝါတို့၏အပေါင်း၌၊ အတ္တဘာဝဿ-ခန္ဓာကိုယ်
အတ္တဘော၏၊ ပတနသီလော-ကျတတ်သော အလေ့တည်း၊ ဣတိ တသ္မာ-
ထို့ကြောင့်၊ ပါတိ-ပါတိမည်၏၊ သတ္တသန္တာနော-သတ္တဝါတို့၏အစဉ်ကို၊
လဗ္ဘတိ-ရအပ်၏၊ ဝါ-တနည်းသော်ကား၊ စိတ္တမေဝ-စိတ်ကိုသာလျှင်၊ လဗ္ဘတိ-
ရအပ်၏၊ တံ ပါတိနံ-ထို“ပါတိမောက္ခသံဝရသီလ”ကိုစောင့်ရှောက်ခြင်းသည်၊
သံသာရဒုက္ခတော-သံသရာဝဋ်ဆင်းရဲမှ၊ မောက္ခေတိ-လွတ်မြောက်စေတတ်
၏၊ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ ပါတိမောက္ခံ-ပါတိမောက်မည်၏၊ ဟိ သစ္စံ-
မှန်၏၊ စိတ္တဿ-စိတ်၏၊ ဝိမောက္ခေန-ဝိမောက္ခဖြင့်၊ သတ္တော-သတ္တဝါသည်၊
ဝိမုတ္တော-လွတ်မြောက်၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝုစ္စတိ-ဆိုအပ်၏၊ ဟိ သစ္စံ-မှန်၏။

“စိတ္တဝေါဒါနာ•စိတ်၏ဖြူစင်ခြင်းသည်၊ ဝိသုဗ္ဗန္တိ•စင်ကြယ်ကုန်၏”၊ ဣတိ•
ဤသို့လည်းကောင်း၊ “အနုပါဒါယ•တဏှာ+ဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့်တစုံတခုသော အာရုံ
ကို မယူမူ၍၊ အာသဝေဟိ•အာသဝေါတရားတို့မှ၊ စိတ္တံ•စိတ်သည်၊ ဝိမုတ္တံ•
လွတ်၏”၊ ဣတိ စ•ဤသို့လည်းကောင်း၊ ဝုတ္တံ•ဆိုအပ်၏။

အထ ဝါ•တနည်းသော်ကား၊ အဝိဇ္ဇာဒိနာ•အဝိဇ္ဇာ အစရှိသော၊
ဟေတုနာ•အကြောင်းကြောင့်၊ သံသာရေးသံသရာ၌၊ ပတတိ ဂစ္ဆတိ•ကျ
ရောက်တတ်၏၊ ပဝတ္တတိ•ဖြစ်တတ်၏၊ ဣတိ တသ္မာ•ထို့ကြောင့်၊ ပါတိ•မည်
၏၊ “အဝိဇ္ဇာနီစရဏာနံ•အဝိဇ္ဇာသည် ဖုံးလွှမ်းအပ်ကုန်သော၊ သတ္တာနံ•
သတ္တဝါတို့အား၊ တဏှာသံယောဇနာနံ•တဏှာ+သံယောဇ်တို့၏၊ သန္တာဝတံ
သံသရတံ•ကျင်လည်သောအဖြစ်ကို”၊ ဣတိ•ဤသို့၊ ဝုတ္တံ•ဆိုအပ်၏၊ ဧတေန
သီလေန•ဤသီလဖြင့်၊ (ဝါ) ဤသီလကြောင့်၊ ပါတိနော•သီလကိုစောင့်ရှောက်
တတ်သော၊ တဿ သတ္တဿ•ထိုသတ္တဝါအား၊ တဏှာဒိသံကိလေသတ္တယ-
တော•တဏှာအစရှိသောညစ်ညူးခြင်းကိလေသာတို့၏သုံးပါးတို့၏အပေါင်း
မှ၊ မောက္ခော•လွတ်မြောက်ခြင်းတည်း၊ ဣတိ တသ္မာ•ထို့ကြောင့်၊ ပါတိ-
မောက္ခော•ပါတိမောက်မည်၏၊ “ကဏ္ဏေ ကာဠော”တိ အာဒိနံ ဝိယ•“ကဏ္ဏေ
ကာဠော”အစရှိသည်ကဲ့သို့၊ အဿ ပဒဿ•ထို“ပါတိမောက္ခ”ဟူသောပုဒ်၏၊
သမာသသိဒ္ဓိ•သမာသ်ပုဒ်၏ ပြီးစီးခြင်းကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ•သိအပ်ကုန်၏။

အထ ဝါ•တနည်းသော်ကား၊ ဒုက္ခေဟိ•တို့မှ၊ ပါတေတိ ဝိနိပါတေတိ•
ကျရောက်စေတတ်၏၊ ဣတိ တသ္မာ•ထို့ကြောင့်၊ ပါတိ•ပါတိမည်၏၊ စိတ္တံ•
စိတ်ကို၊ လဗ္ဘတိ•ရအပ်၏၊ ဟိ သစ္စံ•မှန်၏၊ “စိတ္တေန နိယတိ လောကော၊
စိတ္တေန ပရိကဿတိ”တံ•ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ•ဆိုအပ်၏၊ “လောကော•သတ္တ
လောကကို၊ စိတ္တေန•စိတ်ဖြင့်၊ နိယတိ•ဆောင်အပ်၏၊ စိတ္တေန•စိတ်ဖြင့်၊ ပရိ-
ကဿတိ•ဆွဲငင်အပ်၏”၊ ဧတေန စိတ္တေန•ထိုစိတ်ဖြင့်၊ ပါတိနော•ဆင်းရဲ
ဒုက္ခတို့မှ ကျရောက်စေတတ်သော၊ တဿ•ထိုသူအား၊ မောက္ခော•လွတ်
မြောက်ခြင်းတည်း၊ ဣတိ တသ္မာ•ထို့ကြောင့်၊ ပါတိမောက္ခော•ပါတိမောက္ခ
မည်၏၊ ဝါ•တနည်းသော်ကား၊ ဧတေန စိတ္တေန•ထိုစိတ်ဖြင့်၊ အပါယဒုက္ခေ
စ•အပါယ်ဆင်းရဲ၌လည်းကောင်း၊ သံသာရဒုက္ခေ စ•သံသရာဆင်းရဲ၌လည်း
ကောင်း၊ ပတတိ•ကျရောက်တတ်၏၊ ဣတိ တသ္မာ•ထို့ကြောင့်၊ ပါတိ•ပါတိ

မည်၏။ တဏှာသံကိလေသော+တဏှာ+သံကိလေသကို၊ လဗ္ဘတိ=ရအပ်၏။ “တဏှာ=တဏှာသည်၊ ပုရိသံ=ယောက်ျားကို၊ ဇနေတိ=ဖြစ်စေတတ်၏၊ ပုရိသော=ယောက်ျားသည်၊ တဏှာဒုတိယော+တဏှာလျှင် နှစ်ခုမြောက်ဖြစ်၏။ (ဝါ) တဏှာလျှင်အဖော်ရှိ၏”။ ဣတိ အာဒိ+ဤသို့ အစရှိသည်ကို၊ ဝုတ္တံ ဝုတ္တံ ဧဝံ=ဟောတော်မူအပ်သည်သာလျှင်တည်း။ တတော ပါတိတော+ထိုတဏှာမှ၊ မောက္ခော=လွတ်မြောက်ခြင်းတည်း။ ဣတိ တသ္မာ+ထို့ကြောင့်၊ ပါတိမောက္ခော=ပါတိမောက္ခမည်၏။ (ဝါ) တဏှာမှ လွတ်မြောက်ခြင်းမည်၏။

အထ ဝါ+တနည်းသော်ကား၊ ဧတ္ထ+ဤအာယတနတို့၌၊ ပတတိ=ကျရောက်တတ်၏။ ဆ=ခြောက်ပါးကုန်သော၊ အဇ္ဈတ္တိကဗဟိရာနိ=အဇ္ဈတ္တိက+ဗဟိရ ဖြစ်ကုန်သော၊ အာယတနာနိ=အာယတနတို့ကို၊ လဗ္ဘတိ=ရအပ်၏။ “လောကော=သတ္တလောကသည်၊ ဆသု=ခြောက်ပါးကုန်သော အာယတနတို့၌၊ သမုပ္ပနော=ကောင်းစွာဖြစ်၏၊ ဆသု=ခြောက်ပါးကုန်သော အာယတနတို့၌၊ လောကော=သတ္တလောကသည်၊ ကုဗ္ဘတိ=ဖြစ်၏၊ ဆသု=တို့၌၊ လောကော=သတ္တလောက သည်၊ သန္တံ=တည်၏”။ ဣတိ+ဤသို့၊ ဧတံ ၀စနံ+ဤစကားကို၊ ဝုတ္တံ ဝုတ္တံ ဧဝံ=ဟောတော်မူအပ်သည်သာလျှင်တည်း။ ဆ အဇ္ဈတ္တိကဗဟိရာယတနသင်္ခါတတော+ထိုခြောက်ပါးကုန်သော အဇ္ဈတ္တိက အာယတန+ဗဟိရ အာယတနဟုဆိုအပ်ကုန်သော၊ တတော ပါတိတော+ထိုအာယတနတို့မှ၊ မောက္ခော=လွတ်မြောက်ခြင်းတည်း။ ဣတိ တသ္မာ+ထို့ကြောင့်၊ ပါတိမောက္ခော=ပါတိမောက္ခမည်၏။

အထ ဝါ+တနည်းသော်ကား၊ အဿ ပုဂ္ဂလဿ=ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား၊ ပါတော ဝိနိပါတော+ဖောက်ဖောက်ပြန်ပြန်ကျခြင်းသည်၊ အတ္ထိ=ရှိ၏။ ဣတိ တသ္မာ+ထို့ကြောင့်၊ ပါတိ=ပါတိမည်၏။ သံသာရော+သံသရာဝဋ် ဆင်းရဲကို၊ လဗ္ဘတိ=ရအပ်၏။ တတော=ထိုသံသရာ ဝဋ်ဆင်းရဲမှ၊ မောက္ခော=လွတ်မြောက်ခြင်းတည်း။ ဣတိ တသ္မာ+ထို့ကြောင့်၊ ပါတိမောက္ခော=ပါတိမောက္ခမည်၏။

အထ ဝါ+တနည်းသော်ကား၊ သုဗ္ဗလောကာဓိပတိဘာဝတော=အလုံးစုံသော သတ္တလောက၏ အကြီးအမှူး၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဓမ္မိဿရော=တရားကို အဇ္ဈိ=ရတော်မူတတ်သော၊ ဘဂဝါ=မြတ်စွာဘုရားကို၊ ပတတိ=ကျရောက်တတ်၏။ ဣတိ+ဤသို့၊ ဝုဗ္ဘတိ=ဆိုအပ်၏။ ဧတေန=ထိုအလုံးစုံသော

သတ္တလောက၏ အကြီးအကဲ၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ မုစ္ဆတိ=လွတ်မြောက်တတ်၏။ ဣတိ တဿာ•ထို့ကြောင့်၊ မောက္ခော•မောက္ခမည်၏။ တေန•ထိုသတ္တလောက ၌ အကြီးအကဲ၏အဖြစ်ဖြင့်၊ ပညတ္တတ္တာ•ပညတ်တော်မူအပ်သည်၏။ အဖြစ်ကြောင့်၊ ပတိနော•အကြီးအကဲမှ၊ မောက္ခော•လွတ်မြောက်ခြင်းတည်း။ ဣတိ တဿာ•ထို့ကြောင့်၊ ပတိ မောက္ခော•“ပတိ မောက္ခ”မည်၏။ ပတိမောက္ခ ဧဝ•အကြီးအကဲ၏အဖြစ်မှ လွတ်မြောက်ခြင်းသည်သာလျှင်၊ ပါတိမောက္ခော•“ပါတိမောက္ခ”မည်၏။ ဝါ•တနည်းသော်ကား၊ သဗ္ဗဂုဏာနံ•အလုံးစုံကုန်သော ဂုဏ်တို့၏။ မူလဘာဝတော•မူလ၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဥတ္တမဋ္ဌေန•မြတ်သော မြတ်သောအဖြစ်ဖြင့်၊ ပတိ စ=ပတိလည်းမည်၏။ သော စ=ထို“ပတိ”ဟူသည် လည်း၊ ယထာဝုတ္တေန•အကြင်အကြင်ဆိုအပ်ပြီးသော၊ အတ္တေန•အနက်ဖြင့်၊ (ဝါ) အနက်ကြောင့်၊ မောက္ခော စု•မောက္ခလည်းမည်၏။ ဣတိ•ဤနှစ်ပါး သောသတ္တိကြောင့်၊ ပတိမောက္ခော•ပတိမောက္ခမည်၏။ ပတိမောက္ခော ဧဝ=ပတိမောက္ခသည်ပင်လျှင်၊ ပါတိမောက္ခော•ပါတိမောက္ခမည်၏။ တထာ ဟိ တတော ဧဝ•ထို့ကြောင့်သာလျှင်၊ “ပါတိမောက္ခန္တိ ဧတံ ဝစနံ”=“ပါတိမောက္ခ”ဟူသော ဤသဒ္ဒါသည်၊ မုခံ•အကြောင်းတည်း၊ ပါတိမောက္ခန္တိ ဧတံ ဝစနံ•သည်၊ ပမုခံ•အကြောင်းတည်း၊ ဣတိ အယံ•ဤသည်ကား၊ ဝိတ္ထာရော•အကျယ်တည်း၊ ဣတိ•ဤသို့၊ ဝုတ္တံ•ဆိုအပ်၏။

အထ ဝါ•တနည်းသော်ကား၊ ပ-ဣတိ•“ပ”ဟူသော နိပါတ်ပုဒ်သည်၊ ပကာရေ•အပြားဟူသော အနက်၌၊ ပဝတ္ထော•ဖြစ်သော၊ နိပါတော•နိပါတ်ပုဒ်တည်း၊ အတိတိ•“အတိ”ဟူသောနိပါတ်ပုဒ်သည်၊ အစုန္တေ•“အစုန္တ”အနက်၌၊ ပဝတ္ထော•ဖြစ်သော၊ နိပါတော•နိပါတ်ပုဒ်တည်း၊ တဿာ•ထို့ကြောင့်၊ ပ-ကာရေဟိ•အပြားတို့ဖြင့်၊ အစုန္တံ=စင်စစ်၊ မောက္ခတိ=လွတ်မြောက်စေတတ်၏။ ဣတိ တဿာ•ထို့ကြောင့်၊ ပါတိမောက္ခော•“ပါတိမောက္ခ”မည်၏။ ဟိ သစ္စံ=မှန်၏။ ဣဒံ သီလံ•ဤသီလသည်၊ သယံ=မိမိသည်၊ တဒဂ်ဝသေန=တဒဂ်ပ-ဟာန်၏အစွမ်းအားဖြင့်၊ သမာဓိသဟိတဉ္စ=သမာဓိနှင့် အတူတကွဖြစ်သော တရားလည်းကောင်း၊ ပညာသဟိတဉ္စ=ပညာနှင့်အတူတကွဖြစ်သောတရားလည်းကောင်း၊ ဝိက္ခမ္ဘနဝသေန စ•ဝိက္ခမ္ဘနပဟာန်၏ အစွမ်းအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ သမုစ္ဆေဒဝသေန စ•သမုစ္ဆေဒပဟာန်၏အစွမ်းအားဖြင့်လည်းကောင်း၊

အစွန္တံစင်စစ်၊ မောက္ခေတိ မောစေတိလွတ်မြောက်စေတတ်၏။ ဣတိ တသ္မာယှိကြောင့်၊ ပါတိမောက္ခော-“ပါတိမောက္ခ”မည်၏။

ဝါ-တနည်းကား၊ ပတိ ပတိ မောက္ခော-အပြားအားဖြင့် လွတ်မြောက် စေတတ်၏။ ဣတိ တသ္မာယှိကြောင့်၊ ပတိမောက္ခော-“ပတိမောက္ခ”မည်၏။ တမှာ တမှာ ဝိတိက္ကမဒေါသတော-ထိုထိုလွန်ကျူးသော အပြစ်မှ၊ ပစ္စေကံ ပစ္စေကံ-အသီးအသီး၊ မောက္ခေတိလွတ်မြောက်စေတတ်၏။ ဣတိ အယံ- ဤသည်ကား၊ အတ္ထော-တည်း၊ ပတိမောက္ခော ဒေ-“ပတိမောက္ခ”သည်သာ လျှင်၊ ပါတိမောက္ခော-“ပါတိမောက္ခ”မည်၏။ ဝါ-တနည်းကား၊ နိဗ္ဗာနံ-နိဗ္ဗာန သည်၊ မောက္ခော-မောက္ခမည်၏။ (ဝါ) လွတ်မြောက်ခြင်းမည်၏။ တဿ မောက္ခဿ-ထိုနိဗ္ဗာန်၏။ ပဋိဗိမ္မဘူတော-အဟုတ်ဖြစ်၍ဖြစ်၏။ ဣတိ တသ္မာ- ထို့ကြောင့်၊ ပတိမောက္ခော-ပတိမောက္ခမည်၏။ ဟိ သစ္စံ-မှန်၏။ သီလသံဝရော- သီလသံဝရသည်၊ သူရိယဿ-နေ၏။ အရုဏုဂ္ဂမနံ ဝိယ-အရုဏ်တက်သကဲ့ သို့၊ နိဗ္ဗာနဿ-နိဗ္ဗာန်၏။ ဥဒယဘူတော-တက်သောအဖြစ်သည်၊ တပ္ပဋိဘာ- ဂေါ စ-ထိုနေ၏အရုဏ်တက်သည်နှင့်တူသည်သာလျှင်တည်း၊ ယထာရဟံ- ထိုက်သည်အားလျော်စွာ၊ ကိလေသနိဗ္ဗာပနတော-ကိလေသာကို ငြိမ်းအေး စေတတ်သောကြောင့်၊ ပတိမောက္ခောယေဝ-ပတိမောက္ခသည်ပင်လျှင်၊ ပါ- တိမောက္ခော-ပါတိမောက္ခမည်၏။ ဝါ-တနည်းကား၊ ပတိ ဝတ္ထတိ မောက္ခာ- ဘိမုခံ-အပြားအားဖြင့်ဖြစ်သော၊ လွတ်မြောက်ရာသို့ ရှေးရှုထင်ခြင်းတည်း၊ ဣတိ တသ္မာယှိကြောင့်၊ ပတိမောက္ခံ-ပတိမောက္ခမည်၏။ ပတိမောက္ခမေဝ- ပတိမောက္ခသည်သာလျှင်၊ ပါတိမောက္ခံ-ပါတိမောက္ခမည်၏။ ဣတိ ဒေဝံ- ဤသို့၊ တာဝံ-ရှေးဦးစွာ၊ ဧတ္ထံ-ဤအရာ၌၊ ပါစိမောက္ခသဒ္ဓဿ-ပါတိမောက္ခ သဒ္ဓါ၏။ အတ္ထော-အနက်ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-သိအပ်၏။

ဧတေန-ထိုပါတိမောက္ခဖြင့်၊ သံဝရတိ ပိဒဟတိ-ပိတ်ဆို့တတ်၏။ ဣတိ တသ္မာယှိကြောင့်၊ သံဝရော-သံဝရမည်၏။ ပါတိမောက္ခသံဝရော- ပါတိမောက္ခသာလျှင်ဖြစ်သောသံဝရ၊ သော ဒေ-ထိုပါတိမောက္ခသံဝရသည် ပင်လျှင်၊ သီလံ-သီလမည်၏။ ပါတိမောက္ခသံဝရသီလံ-ပါတိမောက္ခသံဝရ သာလျှင်ဖြစ်သောသီလ၊ အတ္ထတော ပန-အနက်အားဖြင့်ကား၊ တတော တတော ဝိတိက္ကမိတဗ္ဗတော-ထိုထိုရှောင်ကြဉ်အပ်သောဝတ္တုမှ၊ ဝိရတိယော-

ရှောင်ကြဉ်ကြောင်းဖြစ်သော ဝိရတိတို့သည်လည်းကောင်း၊ စေတနာ စ= စေတနာတို့သည်လည်းကောင်း၊ ပါတိမောက္ခ သံဝရသီလံ နာမ=ပါတိမောက္ခ သံဝရ သီလမည်၏။

အဓိသီလန္တိ ဝုစ္စတိတိ=ကား၊ အနဝသေသတော=အကြွင်းအကျန် မရှိသောအားဖြင့်၊ ကာယိကဝါစာသိကသံဝရဘာဝတော=ကာယိကသံဝရ+ ဝါစာသိကသံဝရ၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ မဂ္ဂသီလဿ=မဂ်သီလ၏၊ ပဒဋ္ဌာနာဘာဝတော စ=အကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ပါတိမောက္ခ သံဝရ သီလံ=သည်၊ အဓိကံ=လွန်ကဲသော၊ ဝိသိဋ္ဌံ=ထူးမြတ်သော၊ သီလံ=သီလကို၊ အဓိသီလန္တိ=“အဓိသီလ”ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ=ဆိုအပ်၏၊ ပဇ္ဇောတာနန္တိ=ကား၊ အာလောကာနံ=အရောင်အလင်းတို့၏၊ (ဝါ) တို့တွင်၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါပိ=ပစ္စေကဗုဒ္ဓတို့သည်လည်း၊ ဓမ္မတာဝံသေန=သဘောတံတွာ ဓမ္မတာ၏အစွမ်းအားဖြင့်၊ ပါတိမောက္ခ သံဝရ သီလေန=ပါတိမောက္ခ သံဝရ သီလနှင့်၊ သမန္နာဂတာဝ=ပြည့်စုံသည်သာလျှင်၊ ဟောန္တိ နနု=ဖြစ်ကုန်သည် မဟုတ်တုံလော၊ ဧဝံ သတိ=ဤသို့ဖြစ်သည်ရှိသော်၊ ကသွာ=အဘယ်ကြောင့်၊ “ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒေယေဝ ပဝတ္တတိ၊ န ဝိနာ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒါ”တိ=ဟူ၍၊ နိဿမေတွာ=အချိန်အခါကာလကို သတ်မှတ်၍၊ ဝုတ္တံ=ဆိုအပ်သနည်း၊ ဣတိ တသွာ=ထို့ကြောင့်၊ “န ဟိ ပညတ္တိ ဗုဒ္ဓရိတွာ”တိ အာဒိ=ကို၊ အာဟ=မိန့်ဆိုပြီး၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့သည်၊ ပါတိမောက္ခသံဝရသမန္နာဂတာ=ပါတိမောက္ခသံဝရသီလနှင့် ပြည့်စုံသည်၊ ကိစ္ဆာပိ ဟောန္တိ=အကယ်၍ကား ဖြစ်ပါပေကုန်၏၊ ပန တထာပိ=ထိုသို့ပင် ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ တေသံ=ထိုပစ္စေကဗုဒ္ဓတို့၏၊ ဝသေန=အစွမ်းအားဖြင့်၊ ဝိတ္ထာရိတံ=အကျယ်ချဲ့အပ်သည်၊ ဟုတွာ=ဖြစ်၍၊ န ပဝတ္တတိ=မဖြစ်၊ ဣတိ အယံ=ဤသည်ကား၊ အဓိပ္ပါယော=အဓိပ္ပါယ်တည်း၊ “ဣမသ္မိဝတ္ထသ္မိ=ဤအကြောင်းဝတ္ထကြောင့်၊ ဣမသ္မိ ဝိတိက္ကမေ=ဤလွန်ကျူးမှုကြောင့်၊ ဣဒံ နာမ=ဤမည်သော အာပတ်သည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏”၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ပညပနံ=သိက္ခာပုဒ်ကို ပညတ်တော်မူခြင်းသည်၊ အညေသံ=မြတ်စွာဘုရားမှ တပါးတခြားသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏၊ အဝိသယော=အရာမဟုတ်၊ ဧသ ဧသော ဝိသယော=ဤသိက္ခာပုဒ်ကို ပညတ်တော်မူသောအရာသည်၊ ဗုဒ္ဓါနံ=မြတ်စွာဘုရားရှင်တို့၏၊ ဝိသယော=အရာတည်း၊ ဗုဒ္ဓါနံ=တို့၏၊ ဗလံ=အားအစွမ်း

တည်း၊ ဣတိ တဿာ=ထို့ကြောင့်၊ “ဗုဒ္ဓါယေဝ ပနာ”တိ အာဒိ=ကို၊ အာဟ=မိန့်ဆိုပြီ၊ လောကီယသီလဿ=လောကီသီလ၏၊ အဓိသီလဘာဝေါ=အဓိသီလ၏အဖြစ်ကို၊ ပရိယာယေန=ပရိယာယ်အားဖြင့်၊ ဝုတ္တော=ဟောတော်မူအပ်၏၊ ဣတိ တဿာ=ထို့ကြောင့်၊ နိပ္ပရိယာယမေဝ=ပရိယာယ်မဟုတ် မုချတိုက်ရိုက်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ တံ=ထို“အဓိသီလ”ကို၊ ဒဿေတုံ=ပြဆိုခြင်းငှာ၊ “ပါတိမောက္ခသံဝရတောပိ စ မဂ္ဂဖလသမ္ပယုတ္တမေဝ သီလံ အဓိသီလ”န္တိဟူ၍၊ ဝုတ္တံ=ဆိုအပ်၏၊ န ဟိ တံ သမာပန္နော ဘိက္ခုတိ=ကား၊ ဂဟဋ္ဌေသု=အိမ်၌နေကုန်သော လူဝတ်ကြောင်တို့၌၊ သောတာပန္နာနံ=သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏၊ သဒါရဝိတိက္ကမသဗ္ဗဝတော=မိမိ၏ ဇနီးမယားကို လွန်ကျူးခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝုတ္တံ=၏၊ တထာ ဟိ တတော ဧဝ=ထို့ကြောင့်သာလျှင်၊ ဧတ သောတာပန္နာ=ထိုသောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ သပုတ္တဒါရာ=မိမိ၏ ဇနီးမယားနှင့် အတူတကွ၊ သဂါရံ=အိမ်ယာတည်ထောင် လူတို့ဘောင်၌၊ အဇ္ဈာဝသန္တိ=နေထိုင်ကြကုန်၏။

သမာဒါပနံ သမာဒါနုဇ္ဈာတိ=ကား၊ အညေသံ=မိမိမှ တပါးတခြားကုန်သောသူတို့အား၊ သမာဒါပနဉ္စ=ဆောက်တည်စေခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ သယံ=မိမိကိုယ်တိုင်၊ သမာဒါနဉ္စ=ဆောက်တည်ခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ အဓိစိတ္တန္တိ ဝုစ္စတိတိ=ကား၊ မဂ္ဂသမာဓိဿ=မဂ္ဂသမာဓိ၏၊ (ဝါ) မဂ်နှင့်ယှဉ်သော သမာဓိ၏၊ အဓိဋ္ဌာနဘာဝတော=တည်ရာ၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ အဓိစိတ္တန္တိ=“အဓိစိတ္တ”ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ=ဆိုအပ်၏၊ န ဝိနာ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒါတိ=ကား၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါနံ=ပစ္စေကဗုဒ္ဓတို့အား၊ ဝိပဿနာပါဒကံ=ဝိပဿနာ၏ အခြေခံဖြစ်သော၊ အဋ္ဌသမာပတ္တိစိတ္တံ=ရှစ်ပါးသော သမာပတ်နှင့်ယှဉ်သော စိတ်သည်၊ ကိဉ္ဇာပိ ဟောတိယေဝ=အကယ်၍ကား ဖြစ်ပါပေ၏၊ ပန တထာပိ=ထိုသို့ပင် ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ တေ=ထိုပစ္စေကဗုဒ္ဓတို့သည်၊ တတ္ထ=ထိုသမာပတ်၌၊ အညေ=တပါးတခြားကုန်သောသူတို့ကို၊ သမာဒါပေထုံ=တည်စီမံသောငှာ၊ န သက္ကောန္တိမစွမ်းနိုင်ကြကုန်၊ ဣတိ တဿာ=ထို့ကြောင့်၊ တေသံ=ထိုပစ္စေက ဗုဒ္ဓတို့၏၊ ဝသေန=အစွမ်းအားဖြင့်၊ ဝိတ္ထာရိတံ=အကျယ်ချဲ့အပ်သည်၊ ဟုတွာ=ဖြစ်၍၊ န ပဝတ္တတိ=မဖြန့်၊ ဣတိ အယံ=ဤသည်ကား၊ အဓိပ္ပါယော=အဓိပ္ပါယ်တည်း၊ ဝိပဿနာပညာယပိ=ဝိပဿနာပညာ၏လည်း၊ အဓိပညတာသာဓနေ=အဓိ-

ပညာ၏အဖြစ်ကိုပြီးစေခြင်း၌၊ “န ဝိနာ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒါ”တိ ဝစနံ=“န ဝိနာ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒါ”ဟူသော စကားကို၊ ဣမိနာဝ အဓိပ္ပါယ်န=အဓိပ္ပါယ်ဖြင့်သာလျှင်၊ ဝုတ္တံ=ဆိုအပ်၏။ ဣတိ=ဤသို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ=သိအပ်၏။ လောကီယစိတ္တဿ=လောကီစိတ်၏။ အဓိစိတ္တတာ=အဓိစိတ္တ၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ပရိယာယေန=ပရိယာယ်အားဖြင့်၊ ဝုတ္တံ=ဆိုအပ်၏။ ဣတိ=ဤသို့၊ နိပ္ပရိယာယမေဝ=ပရိယာယ်မဟုတ် မုချတိုက်ရိုက်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ တံ အဓိစိတ္တံ=ထို“အဓိစိတ္တ”ကို၊ ဒဿေတံ=ပြခြင်းငှာ၊ “တတောပိ စ မဂ္ဂဖလစိတ္တမေဝ အဓိစိတ္တ”န္တိ=ဟူ၍၊ အာဟ=မိန့်ဆိုပြီး၊ တံ ပန ဣဓ အနဓိပ္ပေတန္တိ ဣမိနာ အဋ္ဌကထာဝစနေန=နှင့်၊ လောကီယစိတ္တဿ=လောကီစိတ်၏။ ဝသေန=အစွမ်းအားဖြင့်၊ အဓိစိတ္တသိက္ခာပိ=“အဓိစိတ္တသိက္ခာ”ကိုလည်း၊ ဣဓ=ဤအရာ၌၊ အဓိပ္ပေတာ=အလိုရှိအပ်၏။ ဣတိ=ဤသို့၊ ဝိညာယတိ=သိအပ်၏။ န ဟိ တံ သမာပန္နော ဘိက္ခုမေထုနံ ဓမ္မံ ပဋိသေဝတိတိ ဣမိနာ=ဖြင့်၊ လောကီယအဓိစိတ္တံ=လောကီဖြစ်သော အဓိစိတ္တသို့၊ သမာပန္နော=ကောင်းစွာရောက်သော ရဟန်းသည်၊ မေထုနံ ဓမ္မံ=မေထုန်အကျင့်သို့၊ ပဋိသေဝတိ=မှီဝဲ၏။ ဣတိ=ဤသို့၊ အာပန္နံ=ရောက်၏။ အဓိပညာနိဒ္ဒေသ စ=အဓိပညာနိဒ္ဒေသ၌လည်း၊ “တတောပိ စ မဂ္ဂဖလပညာဝ အဓိပညာ”တိ=ဟူ၍၊ ဝတ္ထာ=ဆိုပြီး၍၊ “သာ ပန=ထိုမဂ်နှင့် ယှဉ်သောပညာ+ဖိုလ်နှင့်ယှဉ်သောပညာကိုကား၊ ဣဓ=ဤအရာ၌၊ အနဓိပ္ပေတာ=အလိုမရှိအပ်၊ တံ အဓိပညံ=ထိုမဂ္ဂဖလပညာဟူသော အဓိပညာသို့၊ သမာပန္နော=ကောင်းစွာရောက်သော၊ ဘိက္ခု=သည်၊ မေထုနံ ဓမ္မံ=ကို၊ န ပဋိသေဝတိ=မမှီဝဲ”၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဝုတ္တတ္တာ=ဟောတော်မူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ လောကီယပညာဝသေန=လောကီဖြစ်သောပညာ၏အစွမ်းအားဖြင့်၊ အဓိပညာသိက္ခာယပိ=အဓိပညာသိက္ခာကိုလည်း၊ ဣဓ=ဤအရာ၌၊ အဓိပ္ပေတာဘာဝေါ=အလိုရှိအပ်သည်၏အဖြစ်သည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏။ တံ=ထိုလောကီပညာဟူသောအဓိပညာသို့၊ သမာပန္နဿ=ကောင်းစွာရောက်သောရဟန်းအား၊ မေထုနပဋိသေဝနဉ္စ=မေထုန်မှီဝဲခြင်းကိုလည်း၊ အဋ္ဌကထာယံ=အဋ္ဌကထာ၌၊ အနုညာတံ=ခွင့်ပြုအပ်၏။ ဣတိ=ဤသို့၊ ဝိညာယတိ=သိအပ်၏။ ဣဒ္ဓ သဗ္ဗံ=ဤအလုံးစုံသည်လည်း၊ “တတြ ယာယံ အဓိသီလသိက္ခာ အယံ ဣမသ္မိ အတ္ထေ အဓိပ္ပေတာ သိက္ခာ”တိ ဣမာယ ပါဠိယာ=ဟူသောပါဠိ

တော်နှင့်၊ န သမေတိ•မညိညွတ်၊ ဟိ သစ္စံ•မှန်၏။ အယံ ပါဠိ•ဤပါဠိတော်
 သည်၊ အဓိသီလသိက္ခာဝ•အဓိသိက္ခာကိုသာလျှင်၊ ဣဓ•ဤအရာ၌၊ အဓိပ္ပေ-
 တာ•အလိုရှိအပ်၏၊ ဣတရာ•တပါးတခြားသော အဓိစိတ္တသိက္ခာ+အဓိပညာ
 သိက္ခာကို၊ န အဓိပ္ပေတာ•အလိုမရှိအပ်၊ ဣတိ•ဤသို့သော အနက်အဓိပ္ပါယ်
 ကို၊ ဒီပေတိ•ပြ၏၊ တဿာ•ထို့ကြောင့်၊ ပါဠိယာ စ•ပါဠိတော်၏လည်းကောင်း၊
 အဋ္ဌကထာယ စ•အဋ္ဌကထာ၏လည်းကောင်း၊ ဧဝံ အဓိပ္ပါယော•ဤသို့သော
 အဓိပ္ပါယ်ကို၊ ဝေဒိတဇ္ဇော•သိအပ်၏၊ လောကီယအဓိစိတ္တအဓိပညာသမာ-
 ပနဿ•လောကီဖြစ်သော အဓိစိတ္တသိက္ခာ+အဓိပညာသိက္ခာနှင့်ပြည့်စုံသော
 ပုဂ္ဂိုလ်အား၊ တထာရူပပစ္စယံ•ထိုသို့သောအကြောင်းကို၊ ပဋိစ္စ•စွဲမှီ၍၊ “မေထု-
 နံ ဓမ္မံ•မေထုန်အကျင့်ကို၊ ပဋိသေဝိဿတိ•မှီဝဲအံ့”၊ ဣတိ•ဤသို့၊ စိတ္တေ•စိတ်
 သည်၊ ဥပ္ပနွေ•ဖြစ်သည်ရှိသော်၊ တတော အဓိစိတ္တတော စ•ထိုအဓိစိတ္တသိက္ခာ
 မှလည်းကောင်း၊ တတော အဓိပညာတော စ•ထိုအဓိပညာသိက္ခာမှလည်း
 ကောင်း၊ ပရိဟာနိ•ဆုတ်ယုတ်ခြင်းသည်၊ သမ္ဘဝတိ•ဖြစ်၏၊ တံ ဒွယံ•ထိုအဓိ-
 စိတ္တသိက္ခာ+ အဓိပညာသိက္ခာဟူသော နှစ်ပါးအပေါင်းသို့၊ သမာပနန္တေန•
 ကောင်းစွာရောက်သောရဟန်းသည်၊ (ဝါ) ပြည့်စုံသောရဟန်းသည်၊ မေထုနံ
 ဓမ္မံ•ကို၊ ပဋိသေဝိတု•မှီဝဲခြင်းငှာ၊ န သက္ကာ•မတတ်ကောင်း၊ ဣတိ တဿာ•
 ထို့ကြောင့်၊ ပါဠိယံ•ပါဠိတော်၌၊ အဓိသီလသိက္ခာဝ•အဓိသီလသိက္ခာကိုသာ
 လျှင်၊ ဝုတ္တာ•ဆိုအပ်၏၊ ဟိ သစ္စံ•မှန်၏၊ အဓိသီလသိက္ခာ•ပါတိမောက္ခသံဝရ
 သီလတည်းဟူသောအဓိသီလသိက္ခာကို၊ ယာဝ•အကြင်မျှလောက်၊ ဝိတိက္ကမံ•
 လွန်ကျူးခြင်းကို၊ န ကရောတိ•မပြု၊ တာဝ•ထိုမျှလောက်၊ သမာပနန္တောဝ•
 ပါတိမောက္ခသံဝရသီလနှင့် ပြည့်စုံသည်သာလျှင်၊ ဟောတိ•ဖြစ်၏၊ ဟိ သစ္စံ•
 မှန်၏၊ စိတ္တုပ္ပါဒမတ္တေန•စိတ်ဖြစ်ကာမျှနှင့်၊ (ဝါ) စိတ်ဥပါဒ်ကာမျှဖြင့်၊ ပါတိ-
 မောက္ခသံဝရသီလံ•သည်၊ ဘိန္တု နာမ•ပျက်သည်မည်သည်၊ န ဟောတိ•မဖြစ်၊
 ဣတိ•ဤသို့၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ•မှတ်ထိုက်၏၊ အဋ္ဌကထာယံ ပန•၌ကား၊ လောကီယ-
 အဓိစိတ္တတော စ•လောကီဖြစ်သော အဓိစိတ္တမှလည်းကောင်း၊ အဓိပညာ-
 တော စ•မှလည်းကောင်း၊ ပရိဟာယိတွာပိ•ဆုတ်ယုတ်၍လည်း၊ ဘိက္ခုနော•
 ရဟန်းအား၊ မေထုနဓမ္မပဋိသေဝနံ•မေထုန်အကျင့်ကိုမှီဝဲခြင်းသည်၊ ကဒါစိ-
 တရံတခါမျှ၌၊ ဘဝေယျ•ဖြစ်ရာ၏၊ ဣတိ တဿာ•ထို့ကြောင့်၊ တံ ဒွယံ•ထို

အဓိစိတ္တသိက္ခာ+အဓိပညာသိက္ခာတို့၏နှစ်ပါးတို့၏အပေါင်းကို၊ အပ္ပဋိက္ခိ-
 ပိတ္တာ-မပယ်မြစ်မူ၍၊ မဂ္ဂဖလဓမ္မာနံ-မဂ်တရား+ဖိုလ်တရားတို့၏၊ အကုပ္ပ-
 သဘာဝတ္တာ-မပျက်စီးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ တံ-ထိုအဓိစိတ္တသိက္ခာ+အဓိ-
 ပညာသိက္ခာသို့၊ သမာပန္နဿ-ကောင်းစွာရောက်သော၊ (ဝါ) ပြည့်စုံသော၊
 ဘိက္ခုနော-အား၊ တတော-ထိုအဓိစိတ္တသိက္ခာ+အဓိပညာသိက္ခာမှ၊ ပရိဟာ-
 ယိတ္တာ-ဆုတ်ယုတ်၍၊ မေထုနဓမ္မ ပဋိသေဝနံ နာမ-မေထုန်အကျင့်ကို မှီဝဲ
 ခြင်းမည်သည်၊ ကဒါစိ-တရံတခါ၌၊ န သမ္ဘဝတိ-မဖြစ်၊ ဣတိ တသ္မာ-ထို့
 ကြောင့်၊ လောကုတ္တရာဓိစိတ္တအဓိပညာနံယေဝ-လောကုတ္တရာဖြစ်သော အဓိ-
 စိတ္တသိက္ခာ+ အဓိပညာသိက္ခာတို့၏သာလျှင်၊ ပဋိက္ခေပေါ-ပယ်မြစ်ခြင်းကို၊
 ကတော-ပြုအပ်၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ နဝဒိ-တဗ္ဗော-သိအပ်၏။

အတ္ထိ ဒိန္နံ အတ္ထိ ယဋ္ဌန္တိ အာဒိနယပဝတ္တန္တိ ဣမိနာ-ဟူသော
 ဤပါဠိရပ်ဖြင့်၊

“တတ္ထ-ထိုစကားရပ်၌၊ ကမ္မဿကတဉာဏံ-ကမ္မဿကတဉာဏ်ပညာ
 သည်၊ ကတမံ-အဘယ်လေနည်း၊? ‘ဒိန္နံ-ပေးလှူအပ်သော အလှူ၏အကျိုး
 သည်၊ အတ္ထိ-ရှိ၏၊ ယိဋ္ဌံ-များစွာပူဇော်ခြင်း၏အကျိုးသည်၊ အတ္ထိ-ရှိ၏၊ ဟုတ်-
 စွန့်လွှတ်နိုင်သော ပူဇော် ခြင်း၏အကျိုးသည်၊ အတ္ထိ-ရှိ၏၊ သုကတဒုက္ကဋ္ဌာနံ-
 ကောင်းစွာပြုအပ်+မကောင်းသဖြင့် ပြုအပ်ကုန်သော၊ ကမ္မာနံ-ကုသိုလ်ကံ+
 အကုသိုလ်ကံတို့၏၊ ဖလံ ဝိပါကော-ကောင်းသောအကျိုး+မကောင်းသော
 အကျိုးသည်၊ အတ္ထိ-ရှိ၏၊ အယံ လောကော-ဤပစ္စုပ္ပန်လောကသည်၊ အတ္ထိ-
 ရှိ၏၊ ပရော လောကော-တမလွန် လောကသည်၊ အတ္ထိ-ရှိ၏၊ ဗာတာ-အမိ
 သည်၊ အတ္ထိ-ရှိ၏၊ ပိတာ-အဖသည်၊ အတ္ထိ-ရှိ၏၊ ဩပပါတိကာ-ဩပပါတိက
 ဖြစ်ကုန်သော၊ (ဝါ) ကိုယ်ထင်ရှားရှိကုန်သော၊ သတ္တာ-သတ္တဝါတို့သည်၊ အတ္ထိ-
 ရှိ၏၊ လောကေ-သတ္တလောက၌၊ သမ္ပဂ္ဂတာ-ညီညွတ်သည်၏အဖြစ်သို့ရောက်
 ကုန်သော၊ သမ္မာ-ကောင်းစွာ၊ ပဋိပန္နာ-ကျင့်ကြကုန်သော၊ သမဏဗြာဟ္မဏာ-
 ရဟန်း+ပုဏ္ဏားတို့သည်၊ အတ္ထိ-ရှိကုန်၏၊ ယေ သမဏဗြာဟ္မဏာ-အကြင်
 ရဟန်း+ပုဏ္ဏားတို့သည်၊ ဣမဉ္စ လောကံ-ဤပစ္စုပ္ပန်လောကကိုလည်းကောင်း၊
 ပရဉ္စ လောကံ-တမလွန် လောကကိုလည်းကောင်း၊ သယံ-မိမိ ကိုယ်တိုင်၊
 အဘိညာ အဘိညာယ-ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့်သိ၍၊ သစ္စိကတွာ-မျက်မှောက်

ပြု၍၊ ပဝေဒေန္တိ=အပြားအားဖြင့်သိစေကြကုန်၏။ က္ကတိ=ဤသို့၊ ဝေရူပါ=ဤသို့သဘောရှိသော၊ ယာ ပညာ=အကြင်ပညာသည်၊ ယာ ပဇာနနာ=အကြင်အပြားအားဖြင့် သိခြင်းသည်။ ။ ပ ။ ယော အမောဟော=အကြင်အမောဟသည်၊ ယော ဓမ္မဝိစယော=အကြင် ဓမ္မဝိစယသည်၊ ယာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ=အကြင်သမ္မာဒိဋ္ဌိသည်၊ အတ္ထိ=ရှိ၏၊ က္ကဒံ=ဤသည်ကို၊ ကမ္မဿကတဉာဏံ=ကမ္မဿကတဉာဏ်ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ=ဆိုအပ်၏၊ သစ္စာနုလောမိကံ=သစ္စာနှင့်လျော်သော၊ ဉာဏံ=ဉာဏ်ကို၊ ဌပေတွာ=ချန်ထား၍၊ သဗ္ဗာပိ=အလုံးစုံလည်း ဖြစ်သော၊ သာသဝါ=အာသဝေါ တရားတို့၏ အာရုံဖြစ်သော၊ ကုသလာ=ကုသိုလ်ဖြစ်သော၊ ပညာ=ပညာသည်၊ ကမ္မဿကတဉာဏံ=“ကမ္မဿကတဉာဏ်”မည်၏၊ က္ကတိ=ဤသို့၊ က္ကမံ ဝိဘင်္ဂပါဠိ=ဤဝိဘင်းပါဠိကို၊ သင်္ဂဏှာတိ=သိမ်းယူ၏။

တတ္ထ တသ္မိံ ဝစနေ=ထိုစကားရပ်၌၊ “အတ္ထိ ဒိန္နံ”န္တိ အာဒိသု=“အတ္ထိ ဒိန္နံ”အစရှိသောပါဠိရပ်၌၊ ဒိန္နပစ္စယာ=ပေးလှူအပ်သောအကြောင်းကြောင့်၊ ဖလံ=အကျိုးသည်၊ အတ္ထိ=ရှိ၏၊ က္ကတိ=ဤသို့၊ က္ကမိနာ ဥပါယေန=ဤသို့သောအကြောင်းဥပါယ်အားဖြင့်၊ အတ္ထော=ကို၊ ဝေဒိတဇ္ဇော=သိအပ်၏၊ စ=ဆက်၍ ဆိုဦးအံ့၊ ဒိန္နန္တိ=ကား၊ ဒေယျဓမ္မသီသေန=ပေးလှူအပ်သောဒါနဝတ္ထုကိုအဦးပဓာနပြုသဖြင့်၊ (ဝါ) ပေးလှူအပ်သော ဒါနဝတ္ထုကို အရင်းပြုသဖြင့်၊ ဒါနံ=ပေးလှူခြင်းကို၊ ဝုတ္တံ=ဆိုအပ်၏၊ ယိဌန္တိ=ကား၊ မဟာယာဂေါ=များစွာသောပူဇော်ခြင်းတည်း၊ သဗ္ဗသာဓာရဏံ=အလုံးစုံတို့နှင့် ဆက်ဆံသော၊ မဟာဒါနံ=များစွာသော အလှူတည်း၊ က္ကတိ အယံ=ဤသည်ကား၊ အတ္ထော=အနက်တည်း၊ ဟုတန္တိ=ကား၊ ပဟောနကသက္ကာရော=စွမ်းနိုင်သမျှ ပြုအပ်သောပူဇော်ဘွယ် အထူးကို၊ အဓိပ္ပေတော=အလိုရှိအပ်၏၊ အတ္ထိ မာတာ အတ္ထိ ပိတာတိ=ကား၊ မာတာပိတူသု=အမိ+အဖတို့၌၊ သမ္မာပဋိပတ္တိ မိစ္ဆာပဋိပတ္တိ အာဒိနံ=ကောင်းသောအကျင့်+မှားသောအကျင့် အစရှိသည်တို့၏၊ ဖလသမ္ပဝေါ=အကျိုး၏ဖြစ်ခြင်းကို၊ ဝုတ္တော=ဆိုအပ်၏၊ က္ကဒံ ဝုစ္စတိတိ=ကား၊ “က္ကဒံ=ဤသည်ကား၊ သကံ=မိမိဥစ္စာဖြစ်သော၊ ကမ္မံ=ကံတည်း၊ က္ကဒံ=ဤသည်ကား၊ သကံ=မိမိဥစ္စာဖြစ်သော၊ နော ကမ္မံ=ကံမဟုတ်”၊ က္ကတိ=ဤသို့၊ ယံ ဉာဏံ=အကြင်ဉာဏ်သည်၊ ဇာနာတိ=သိတတ်၏၊ က္ကဒံ ဉာဏံ=ဤဉာဏ်ကို၊ ကမ္မဿကတဉာဏံ နာမ=“ကမ္မဿကတဉာဏ်”မည်သည်ကို၊ ဝုစ္စတိ=ဆိုအပ်၏။

ဣတိ အယံ ဤသည်ကား၊ အတ္ထော=အနက်တည်း၊ တတ္ထ တသ္မိံ ဝစနေ= ထိုစကားရပ်၌၊ တိဝိဓံ သုံးပါးအပြားရှိသော၊ ကာယဒုစ္စရိတ်=ကာယဒုစရိုက်လည်းကောင်း၊ စတုပ္ပိဓံ=လေးပါးအပြားရှိသော၊ ဝစီဒုစ္စရိတ်=ဝစီဒုစရိုက်လည်းကောင်း၊ တိဝိဓံ သုံးပါးအပြားရှိသော၊ မနောဒုစ္စရိတ်=မနောဒုစရိုက်လည်းကောင်း၊ ဣတိ ဤသို့၊ ဣဒံ ကမ္မံ=ဤကံသည်၊ သကကမ္မံ နာမ=မိမိဥစ္စာဖြစ်သော ကံမည်သည်၊ န ဟောတိ=မဖြစ်၊ တီသု=သုံးပါးကုန်သော၊ ဒွါရေသု=ဒွါရတို့၌၊ ဒသဝိဓမ္မိံ=ဆယ်ပါးအပြားရှိသည်လည်းဖြစ်သော၊ သုစရိတ်=သုစရိုက်သည်၊ သကကမ္မံ နာမ=မိမိဥစ္စာဖြစ်သောကံမည်၏၊ အတ္တနော ဝါ ပိ=မိမိအားလည်း၊ ဟောတု=ဖြစ်ပစေ၊ ပရဿ ဝါ=သူတပါးအားလည်း၊ ဟောတု=ဖြစ်ပစေ၊ သဗ္ဗမ္မိံ=အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော၊ အကုသလံ=အကုသိုလ်သည်၊ သကကမ္မံ နာမ=မိမိဥစ္စာဖြစ်သော ကံမည်သည်၊ န ဟောတိ=မဖြစ်၊ ကသ္မာ=အဘယ်ကြောင့်နည်း၊ ? သဗ္ဗမ္မိံ=အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော၊ အကုသလကမ္မံ=အကုသိုလ်ကံသည်၊ အတ္တဘူနတော စ=အကျိုးစီးပွားကို ဖျက်ဆီးတတ်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ အနတ္တဇနနတော စ=အကျိုးမဲ့ကို (အကျိုးမရှိသည်ကို) ဖြစ်စေတတ်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ အတ္တနော ဝါ=မိမိအားမူလည်း၊ ဟောတု=ဖြစ်ပစေ၊ ပရဿ ဝါ=သူတပါးအားလည်း၊ ဟောတု=ဖြစ်ပစေ၊ သဗ္ဗမ္မိံ=အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော၊ ကုသလံ=ကုသိုလ်သည်၊ သကကမ္မံ နာမ=မိမိဥစ္စာဖြစ်သောကံမည်၏၊ ကသ္မာ=အဘယ်ကြောင့်၊ သဗ္ဗမ္မိံ=အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော၊ ကုသလံ=ကုသိုလ်သည်၊ သကကမ္မံ နာမ=မိမိဥစ္စာဖြစ်သော ကံမည်သည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်သနည်း၊ ? သဗ္ဗမ္မိံ=အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော၊ ကုသလံ=ကုသိုလ်သည်၊ အနတ္တဘူနတော စ=အကျိုးမဲ့ကိုဖျက်ဆီးတတ်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ အတ္တဇနနတော စ=အကျိုးစီးပွားကို ဖြစ်စေတတ်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ သဗ္ဗမ္မိံ=အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော၊ ကုသလံ=ကုသိုလ်သည်၊ သကကမ္မံ နာမ=မိမိဥစ္စာဖြစ်သော ကံမည်၏၊ ဧဝံ=ဤသို့၊ ဇာနုသမတ္ထေ=သိသောအဖြစ်ကိုစွမ်းနိုင်သော၊ ဣမသ္မိံ ကမ္မဿကတဉာဏေ=၌၊ ဌတွာ=တည်၍၊ ဗဟုံ=များစွာသော၊ ဒါနံ=အလှူဒါနကို၊ ဒတွာ=ပေးလှူ၍၊ သီလံ=သီလကို၊ ပူရေတွာ=ဖြည့်ကျင့်၍၊ ဥပေါသထံ=ဥပုသ်သီတင်းသီလကို၊ သမာဒိယိတွာ=ဆောက်တည်၍၊ သုခေန သုခဖြင့်၊ သုခံ=သုခကို၊ သမ္ပတ္တိယာ=ပြည့်စုံခြင်းဖြင့်၊ (ဝါ) စည်းစိမ်

ဥစ္စာဖြင့်၊ သမ္ပတ္တိပြည့်စုံခြင်းကို၊ (ဝါ) စည်းစိမ်ဥစ္စာကို၊ အနုဘဝိတွာ-ခံစားပြီး၍၊ နိဗ္ဗာန်-နိဗ္ဗာန်သို့၊ ပတ္တာနံ-ရောက်ကုန်သော၊ သတ္တာနံ-သတ္တဝါတို့အား၊ (ဝါ) တို့၏၊ ဂဏနပရိစ္ဆေဒေါ-ဂဏန်းအရေအတွက်အပိုင်းအခြားသည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ ဌပေတွာသစ္စာနုလောမိကံ ဉာဏန္တိ-ကား၊ မဂ္ဂသစ္စဿ စ-မဂ္ဂသစ္စာအားလည်းကောင်း၊ ပရမတ္ထသစ္စဿ စ-ပရမတ္ထသစ္စာအား လည်းကောင်း၊ အနုလောမနတော-လျော်သော အကြောင်းကြောင့်၊ သစ္စာနုလောမိကန္တိ-“သစ္စာနုလောမိကဉာဏ်”ဟူ၍၊ လဒ္ဓနာမံ-ရအပ်သော အမည်ရှိသော၊ ဝိပဿနာဉာဏံ-ကို၊ ဌပေတွာ-ချန်ထား၍၊ ဝိပဿနာဉာဏတော-ဝိပဿနာမှ၊ အဝသေသာ-ကြွင်းကျန်ကုန်သော၊ သပ္ပာပိ-အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော၊ သာသဝါ-အာသဝေါ တရားတို့၏ အာရုံဖြစ်သော၊ ကုသလာ-ကုသိုလ်ဖြစ်သော၊ ပညာ-ပညာသည်၊ ကမ္မဿကတဉာဏမေဝ-“ကမ္မဿကတဉာဏ်”သာလျှင်တည်း၊ ဣတိ အယံ-ဤသည်ကား၊ အတ္ထော-အနက်တည်း။

တိလက္ခဏာကာရပရိစ္ဆေဒကန္တိ-ကား၊ အနိစ္စာဒီလက္ခဏတ္တယဿ-အနိစ္စ အစရှိသော လက္ခဏာတို့၏သုံးပါးတို့၏အပေါင်းအား၊ ဟုတွာ-ဖြစ်၍၊ အဘာဝါဒီအာကာရပရိစ္ဆိန္နနကံ-မဖြစ်သော အခြင်းအရာကို ပြတတ်သော၊ (ဝါ) မဖြစ်သောအခြင်းအရာကို ပိုင်းခြားတတ်သော၊ အဓိပညာ ဝုစ္စတီတိ-ကား၊ မဂ္ဂပညာယ-မဂ္ဂပညာဖြင့်၊ အဓိဌာနဘာဝတော-ဆောက်တည်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝိပဿနာဉာဏံ-ဝိပဿနာဉာဏ်ကို၊ အဓိပညာတိ-“အဓိပညာ”ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-ဆိုအပ်၏။

ကလျာဏကာရိ-ကောင်းသော ကုသိုလ်ကောင်းမှု+ သုစရိုက်တို့ကို ပြုလေ့ရှိသော သူသည်၊ ကလျာဏံ-ကျောင်းကျိုးချမ်းသာကို၊ ပါပကာရိ-မကောင်းသောအကုသိုလ်+ဒုစရိုက်ပြုလေ့ရှိသောသူသည်၊ ပါပကံ-မကောင်းသော အကျိုးဆင်းရဲကိုလည်းကောင်း၊ ဧတံ ဒွယံ-ထိုကောင်းသော အကျိုးတရား+မကောင်းသော အကျိုးတရားနှစ်ပါးစုံကို၊ အနုဘောတိ-ခံစားရ၏၊ ကာရကံ-ကုသိုလ် ကောင်းမှုကို ပြုသောသူ+မကောင်းမှု အကုသိုလ်ကို ပြုသော သူကို၊ အနုဗန္ဓတိ-မိမိ၏နောက်သို့ အစဉ်တစိုက်လိုက်၏။

ဣတိ ဧဝံ-ဤသို့၊ အတိတေ စ-အတိတ်၌လည်းကောင်း၊ အနာဂတေ စ-အနာဂတ်၌လည်းကောင်း၊ ဝဋ္ဋမူလလဒုက္ခသလ္လက္ခဏဝသေန-ဝဋ္ဋ-

မူလဖြစ်သော ဒုက္ခကို သတ်မှတ်သည်၏အစွမ်းဖြင့်၊ သံဝေဂဝတ္ထုတရား= သံဝေဂဝတ္ထု၏အဖြစ်ဖြင့်၊ ဝိပုတ္တိအာကခါယ=လွတ်မြောက်ခြင်းကို တောင်းတသဖြင့်၊ ပစ္စယဘူတာ=အကြောင်းဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ ကမ္မဿကတာပညာယ= ကမ္မဿကတာပညာကို၊ အဓိပညာတိပိ=“အဓိပညာ”ဟူ၍လည်း၊ ဝဒန္တိ=ဆိုကြကုန်၏၊ လောကီယပညာယ=လောကီပညာ၏၊ အဓိပညာဘာဝေါ=အဓိပညာ၏အဖြစ်ကို၊ ပရိယာယေန=ပရိယာယ်အားဖြင့်၊ ဝုတ္တော=ဆိုအပ်၏၊ ဣတိ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ နိပ္ပရိယာယမေဝ=ပရိယာယ်မဟုတ် မုချတိုက်ရိုက်သာလျှင် ဖြစ်သော၊ တံ=ထိုအဓိပညာကို၊ ဒဿေတံ=ပြခြင်းငှာ၊ “တတောပိ ၈ မဂ္ဂဖလပညာဝ အဓိပညာ”တိ=ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ=ဆိုအပ်၏။

ဧတ္ထ=ဤသိက္ခာပုဒ်၌၊ ဘိက္ခု=ရဟန်းတို့သည်၊ သဟ=အတူတကွ၊ အာဇိဝန္တိ=အသက်မွေးမြူကြကုန်၏၊ ဣတိ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ တံ သိက္ခာပဒံ=ထိုသိက္ခာပုဒ်သည်၊ သာဇိဝေါ=“သာဇိဝ”မည်၏၊ ဣတိ=ဤသို့၊ သဗ္ဗသိက္ခာပဒံ=အလုံးစုံသော သိက္ခာပုဒ်ကို၊ ဝုတ္တံ=ဆိုအပ်၏၊ ဣတိ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ “သဗ္ဗမ္မိ ၁၂။ တသ္မာ သာဇိဝန္တိ ဝုစ္စတိ”တိ=ဟူ၍၊ အာဟ=မိန့်ဆိုပြီ၊ တတ္ထ တသ္မိ ဝစနေ=၌၊ သိက္ခာပဒန္တိ=ကား၊ နာမကာယော ပဒကာယော နိရုတ္တိကာယော ဗျဉ္ဇနကာယောတိ=ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ=ဆိုအပ်သော၊ ဘဂဝတော=မြတ်စွာဘုရား၏၊ ဝစနသင်္ခါတံ=စကားတော်ဟု ဆိုအပ်သော၊ သိက္ခာပဒံ=သိက္ခာပုဒ်တည်း၊ သဘာဂဝုတ္တိနောတိ=ကား၊ သမာနဝုတ္တိကာ=တူသော၊ အသက်မွေးခြင်းရှိကုန်သည်၊ သဒိသပ္ပဝုတ္တိကာ=တူသောဖြစ်ခြင်းရှိကုန်သည်တည်း၊ ဣတိ အယံ=ကား၊ အတ္ထော=အနက်တည်း၊ တသ္မိ သိက္ခာတိတိ ဧတ္ထ ပဒေ=၌၊ အာဓေယျပေက္ခတ္တာ=တည်ရာအာဓေယျကို ဝဲသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ အဓိကရဿ=တည်ရာ၏၊ ကိ အာဓေယျ=အဘယ်အာဓေယျကို၊ (ဝါ) အဘယ်တည်ရာကို၊ အပေက္ခိတွာ=ရှု၍၊ “တသ္မိ”န္တိ=“တသ္မိ”ကား၊ အဓိကရဏံ=အဘယ်တည်ရာကို၊ နိဒ္ဒိဋ္ဌံ=ညွှန်ပြအပ်သနည်း၊ ဣတိ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ “တံ သိက္ခာပဒံ စိတ္တဿ အဓိကရဏံ ကတွာ”တိ=“တံ သိက္ခာပဒံ စိတ္တဿ အဓိကရဏံ ကတွာ”ဟူ၍၊ အာဟ=မိန့်ဆိုပြီ၊ သာဇိဝသင်္ခါတံ=“သာဇိဝ”ဟု ဆိုအပ်သော၊ တံ သိက္ခာပဒံ=ထိုသိက္ခာပုဒ်ကို၊ “ယထာသိက္ခာပဒံ=သိက္ခာပုဒ် အားလျော်စွာ၊ (ဝါ) သိက္ခာအတိုင်း၊ သိက္ခာမိ န ခေါ=ကျင့်ရအံ့လော၊ န

သိက္ခာမိ န ခေါ-မကျင့်ရအံ့လော"၊ ဣတိ ဧဝံ-ဤသို့၊ ပဝတ္တိဝသေန-ဖြစ်ခြင်း
 ၏အစွမ်းဖြင့်၊ သိက္ခာပဒဝိသယတ္တာ-သိက္ခာပုဒ်၏ အရာ၏ အဖြစ်ကြောင့်၊
 တဒါဓေယျဘူတဿ-ထိုသိက္ခာပုဒ်၏တည်ရာဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ စိတ္တဿ-စိတ်
 ၏၊ အဓိကရဏံ-တည်ရာကို၊ ကတွာ-ဖြု၍၊ ဣတိ အယံ-ဤသည်ကား၊
 အတ္ထော-အနက်တည်း၊ "သိက္ခာသာဇီဝ သမာပနော"တိ ဣမဿ- "သိက္ခာ-
 သာဇီဝ သမာပနော"ဟူသော ဤပုဒ်၏၊ ပဒဘာဇနံ-ပုဒ်ကို ဝေဘန်ခြင်းကို၊
 ကရောဇ္ဇေန-ပြုသဖြင့်၊ "ယံ သိက္ခံ စ-အကြင်သိက္ခာသို့လည်းကောင်း၊ ယံ
 သာဇီဝ-အကြင်သာဇီဝသို့လည်းကောင်း၊ သမာပနော-ကောင်းစွာရောက်၏၊
 တဒုဘယံ-ထိုသိက္ခာ+သာဇီဝ နှစ်ပါးစုံကို၊ ဒဿေတွာ-ပြပြီး၍၊ တေသု-ထို
 သိက္ခာ+သာဇီဝနှစ်ပါးစုံတို့၌၊ သိက္ခတိ-ကျင့်၏၊ တေန-ထို့ကြောင့်၊ "သိက္ခာ-
 သာဇီဝ သမာပနော"တိ-သိက္ခာသာဇီဝ သမာပနော"ဟူ၍၊ ဝတ္တဗ္ဗံ-ဆိုအပ်
 သည်၊ သိယာ နန-ဖြစ်ရာသည် မဟုတ်လော၊ ဧဝံ-ဤသို့ "သိက္ခာ သာဇီဝ-
 သမာပနော"ဟူ၍၊ အဝတွာ-မဆိုမူ၍၊ "တသ္မိံ သိက္ခတိ၊ တေန ဝုစ္စတိ သိက္ခာ-
 သာဇီဝ သမာပနော"တိ- "တသ္မိံ သိက္ခတိ၊ တေန ဝုစ္စတိ သိက္ခာသာဇီဝ သ-
 မာပနော"ဟူ၍၊ ဧတ္တကမေဝ-ဤမျှလောက်ကိုသာလျှင်၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်သနည်း၊
 ဣတိ-ဤသို့၊ အန္တောလိနစောဒိနံ-အန္တောလိန စောဒနာကို၊ (ဝါ) အတွင်း၌
 တိမ်မြတ်ကွယ်ဝှက်သော စောဒနာကို၊ သန္ဓာယ-ရည်ရွယ်၍၊ "န ကေဝလဉ္ဇာ-
 ယမေတသ္မိံ"န္တိ အာဒိ- "န ကေဝလဉ္ဇာယမေတသ္မိံ" အစရှိသည်ကို၊ အာဟ-
 မိန့်ဆိုပြီ။

တဿာ စ သိက္ခာယာတိ-ကား၊ အဓိသီလသင်္ခါတာယ-အဓိသီလ
 ဟုဆိုအပ်သော၊ တဿာ သိက္ခာယ-ထို "ပါတိမောက္ခသံဝရသီလ"တည်းဟူ
 သောသိက္ခာ၌၊ သိက္ခံ ပရိပူရေန္တောတိ-ကား၊ သီလသံဝရံ-သီလသံဝရကို၊
 ပရိပူရေန္တော-ဖြည့်ကျင့်သော၊ ဝါရိတ္တသီလဝသေန-ဝါရိတ္တသီလ၏အစွမ်းဖြင့်၊
 ဝိရတိသမ္ပယုတ္တံ-ဝိရတိနှင့်ယှဉ်သော၊ စေတနဉ္စ-စေတနာကိုလည်းကောင်း၊
 စာရိတ္တသီလဝသေန-စာရိတ္တသီလ၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဝိရတိဝိပွယုတ္တံ-ဝိရတိနှင့်
 မယှဉ်သော၊ စေတနဉ္စ-လည်းကောင်း၊ အတ္တနိ-မိမိ၌၊ ပဝတ္တေန္တော-ဖြစ်စေ
 လျက်၊ ဣတိ အယံ-ဤသည်ကား၊ အတ္ထော-အနက်တည်း၊ တသ္မိံ သိက္ခာ-
 ပဒေ အဝိတိက္ကမန္တော သိက္ခတိတိ-ကား၊ နာမကာယော ပဒကာယော

နိရုတ္တိကာယော ဗျူနကာယောတိ=ဟူ၍၊ ဧဝံ=ဤသို့၊ ဝုတ္တံ=ဆိုအပ်သော၊ ဘဂဝတော=မြတ်စွာဘုရား၏၊ ဝစနသင်္ခါတံ=စကားတော်ဟု ဆိုအပ်သော၊ သိက္ခာပဒံ=သိက္ခာပုဒ်ကို၊ အဝီတိက္ကမန္တော=မလွန်ကျူးသည်၊ ဟုတွာ=ဖြစ်၍၊ တသ္မိံ ယထာဝုတ္တသိက္ခာပဒေ=အကြင်အကြင် ဆိုအပ်ပြီးသော ထိုသိက္ခာပုဒ်၌၊ သိက္ခတိ=ကျင့်တတ်၏၊ ဣတိ အယံ=ကား၊ အတ္ထော=တည်း၊ သီလသံဝရ-ပူရဏဂ္ဃ=သီလသံဝရကို ဖြည့်ကျင့်ခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ သာဇီဝါနတိက္ကမနန္ဓ=သာဇီဝဟုဆိုအပ်သောသိက္ခာပုဒ်ကို မလွန်ကျူးခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဣဒမေဝ စ ဒွယံ=ဤနှစ်ပါးအပေါင်းသည်သာလျှင်၊ ဣဓ=ဤသိက္ခာပုဒ်အရာ၌၊ သိက္ခနံ နာမ=ကျင့်ခြင်းမည်၏၊ ဣတိ အယံ=ကား၊ အဓိပ္ပါယော=တည်း၊ တတ္ထ=ထိုသီလသံဝရပူရဏ+သာဇီဝါနတိက္ကမနန္ဓနှစ်ပါးတို့၌၊ သာဇီဝါနတိက္ကမော=သိက္ခာပုဒ်တည်းဟူသောသာဇီဝကို မလွန်ကျူးခြင်းသည်၊ သိက္ခာပါရိပူရိယာ=သိက္ခာပုဒ်ကို ဖြည့်ကျင့်ခြင်း၏၊ ပစ္စယော=အကြောင်းသည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏၊ ဟိ သစ္စံ=မှန်၏၊ သာဇီဝါနတိက္ကမနတော=သိက္ခာပုဒ်တည်းဟူသောသာဇီဝမှ မလွန်ကျူးခြင်းကြောင့်၊ ယာဝ မဂ္ဂါ=မဂ်ဘိုင်အောင်၊ သိက္ခာပါရိပူရိသိက္ခာပုဒ်ကို ဖြည့်ကျင့်ခြင်းသည်၊ ဟောတိ=ဖြစ် ၏၊ အပိ စ=တနည်းသော်ကား၊ ဧတ္ထ=ဤစကားရပ်၌၊ “သိက္ခံ ပရိပူရေန္တော သိက္ခတိ”တိ ဣမိနာ=“သိက္ခံ ပရိပူရေန္တော သိက္ခတိ”ဟူသော ဤပါဠိရပ်ဖြင့်၊ ဝိရတိစေတနာ သင်္ခါတဿ=ဝိရတိ+စေတနာဟု ဆိုအပ်သော၊ သီလသံဝရဿ=သီလသံဝရ၏၊ ဝိသေသတော=အထူးအားဖြင့်၊ သန္တာနေ=သန္တာန်၌၊ ပဝတ္တနကာလောဝ=ဖြစ်သော ကာလကိုသာလျှင်၊ ဂဟိတော=ယူအပ်၏၊ “အဝီတိက္ကမန္တော သိက္ခတိ”တိ ဣမိနာ ပန=“အဝီတိက္ကမန္တော သိက္ခတိ”ဟူသောဤပါဠိရပ်ဖြင့်ကား၊ အပ္ပဝတ္တနကာလောပိ=မဖြစ်သော ကာလကိုလည်း၊ ဂဟိတော=ယူအပ်သည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏၊ ဟိ သစ္စံ=မှန်၏၊ သိက္ခံ=သိက္ခာကို၊ ပရိပူရဏဝသေန=ဖြည့်ကျင့်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ အတ္တနိ=မိမိ၌၊ ပဝတ္တေန္တောပိ=ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ နိဒ္ဒါဒိဝသေန=အိပ်ပျော်ခြင်းအစရှိသည်တို့၏အစွမ်းအားဖြင့်၊ အပ္ပဝတ္တေန္တောပိ=မဖြစ်ပါသော်လည်း၊ ဝီတိက္ကမာဘာဝါ=လွန်ကျူးခြင်း၏မရှိသောကြောင့်၊ “အဝီတိက္ကမန္တော သိက္ခတိ”တိ=ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ=ဆိုအပ်၏။

သိက္ခာသင်္ခပဒဘာဇနိယဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

သိက္ခာပစ္စက္ခာနဝိဘင်္ဂဝဏ္ဏနာ

အပ္ပစ္စက္ခာယ အပ္ပစ္စက္ခာယာတိ=အပ္ပစ္စက္ခာယ+အပ္ပစ္စက္ခာယ
 ဟူ၍၊ ဥဘယထာပိ-နှစ်ပါးစုံလည်းဖြစ်သော၊ ပါဌော-ပါဌ်ကို၊ တိသုပိ-သုံးပါး
 လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဂဏ္ဍိပဒေသု-ဂဏ္ဍိပဒေတို့၌၊ ဝုတ္တော-ဆိုအပ်၏၊ ဒုဗ္ဗလေျ
 အာဝိကတေပီတိ-ကား၊ “ယန္တုနာဟံ ဗုဒ္ဓံ ပစ္စက္ခေယျ”န္တိ အာဒိနာ-“ယန္တု-
 နာဟံ ဗုဒ္ဓံ ပစ္စက္ခေယျ”အစရှိသောပါဠိရပ်ဖြင့်၊ ဒုဗ္ဗလဘာဝေ-သိက္ခာပုဒ်တည်း
 ဟူသော သာဇီဝ၌ အားနည်းသောအဖြစ်ကို၊ ပကာသိတေပိ-ထင်ရှားပြအပ်
 ပါသော်လည်း၊ သိက္ခာယ ပန ပစ္စက္ခာတာယာတိ-ကား၊ “ဗုဒ္ဓံ ပစ္စက္ခာမီ”
 တိ အာဒိနာ-ဖြင့်၊ သိက္ခာယ-သိက္ခာကို၊ ပစ္စက္ခာတာယ-ပယ်စွန့်သဖြင့်၊ ယ-
 သွာ-အကြင်ကြောင့်၊ ဒိရတ္တဝစနေ-“ဒိရတ္တ”သဒ္ဒါကို၊ ဂဟိတေ-ယူအပ်သည်
 ရှိသော်၊ တေန-ထို“ဒိရတ္တ”သဒ္ဒါဖြင့်၊ ပုရိမပစ္ဆိမပဒါနိ-ရှေ့ပုဒ်+နောက်ပုဒ်တို့
 သည်၊ သံသိလိဌာနိ-ကောင်းစွာ ပြေပြစ်ညက်ညောကုန်သည်၊ ဟောန္တိ-ဖြစ်
 ကုန်၏၊ တသ္မိ-ထို“ဒိရတ္တ”သဒ္ဒါကို၊ အဂ္ဂဟိတေ-မယူအပ်သည်ရှိသော်၊ သံ-
 သိလိဌာနိ-ကုန်သည်၊ န ဟောန္တိ-မဖြစ်ကုန်၊ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ ဒိရတ္တဝစ-
 နေန-“ဒိရတ္တ”သဒ္ဒါဖြင့်၊ ဗျဉ္ဇနသိလိဌတာမတ္တမေဝ-သဒ္ဒါတို့၏ ပြေပြစ်ညက်
 ညော ကာမျသည်သာလျှင်၊ ပယောဇနံ-အကျိုးတည်း၊ ဣတိ တသ္မာ-ထို့
 ကြောင့်၊ “ဗျဉ္ဇနသိလိဌတာယာ”တိ-ဟူ၍၊ အာဟ-ပြီ၊ မုခါရုဋ္ဌတာယာတိ-
 ကား၊ ယသ္မာ-အကြင်ကြောင့်၊ ဧဝရူပံ-ဤသို့ သဘောရှိသော၊ ဝစနံ-စကား
 သည်၊ လောကဿ-လူအပေါင်း၏၊ မုခံ-ခံတွင်းသို့၊ အာရုဋ္ဌံ-တက်ရောက်
 အပ်၏၊ တသ္မာ-ထိုသို့ ခံတွင်းသို့ တက်ရောက်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊
 (ဝါ) နှုတ်တက်လွယ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဣတိ အယံ-ဤသည်ကား၊
 အတ္ထော-အနက်တည်း။

ဗျဉ္ဇနံ သမ္မာဒေတိတိ-ကား၊ ဗာဿ-ထိုသဒ္ဒါ၏၊ ဝိသု-အသီးအခြား၊
 အတ္တာဘာဝတော-အနက်၏ မဖြစ်သောကြောင့်၊ ဝုတ္တမေဝတ္ထံ-ဆိုအပ်ပြီး
 သော အနက်ကိုသာလျှင်၊ အညပဒေန-တပါးတခြားသောပုဒ်ဖြင့်၊ ဒီပေန္တော-
 ပြသည်ဖြစ်၍၊ ဗျဉ္ဇနံ-သဒ္ဒါကို၊ သမ္မာဒေတိ-ပြည့်စုံစေ၏၊ ဝုတ္တမေဝတ္ထံ-ဆိုအပ်
 ပြီးသည်သာလျှင်ဖြစ်သော အနက်ကို၊ ကာရဏေန-အကြောင်းဖြင့်၊ ဝိဘာ-

ဝေန္တော-ထင်စွာပြလိုသည်ဖြစ်၍၊ “ပရိဝါရကပဒဝိရဟိတဉ္စိ”တိ အာဒိ-ကို၊ အာဟ-ပြ၊ အတ္ထဒီပက-အနက်ကို ပြတတ်သော၊ ပဒ-ပုဒ်တည်း၊ အတ္ထပဒ-အနက်ကို ပြတတ်သောပုဒ်။

သိက္ခာပစ္စက္ခာနဿာတိ-ကား၊ “ဗုဒ္ဓံ ပစ္စက္ခာမိ”တိ အာဒိ သိက္ခာ-ပစ္စက္ခာနဝစနဿ-“ဗုဒ္ဓံ ပစ္စက္ခာမိ”အစရှိသော သိက္ခာကိုချကြောင်း သဒ္ဒါ၏၊ “ဗုဒ္ဓံ ပစ္စက္ခာမိ”တိ အာဒိသု-“ဗုဒ္ဓံ ပစ္စက္ခာမိ”အရှိကုန်သောပုဒ်တို့၌၊ ဧဝံ ခေါ်ဘိက္ခဝေ ဒုဗ္ဗလျာဝိကမ္မဉ္ဇေဝ ဟောတိ၊ သိက္ခာ စ ပစ္စက္ခတာ”တိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တတ္တာ-ဆိုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဥဘယမ္ပိ-“ဒုဗ္ဗလျာဝိကမ္မ+သိက္ခာ-ပစ္စက္ခာန” နှစ်ပါးစုံသည်လည်း၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ ဣတိ တသွာ-ထို့ကြောင့်၊ “ဧကစုံ ဒုဗ္ဗလျာဝိကမ္မံ အတ္ထော ဟောတိ”တိ-ဟူ၍၊ အာဟ-မိန့်ဆိုပြ၊ “ဗုဒ္ဓံ ပစ္စက္ခာမိ”တိ အာဒိ သိက္ခာပစ္စက္ခာနဝစနဿ-“ဗုဒ္ဓံ ပစ္စက္ခာမိ” အစရှိသောသိက္ခာကိုချကြောင်းသဒ္ဒါ၏၊ ဒုဗ္ဗလျာဝိကမ္မပဒတ္ထော-ဒုဗ္ဗလျာဝိကမ္မပုဒ်၏အနက်သည် သိက္ခာပုဒ်တည်းဟူသောသာဇီဝ၌ အားနည်းသည်၏အဖြစ်ကို ပြတတ်သောပုဒ်၏ အနက်သည်၊ ကိဉ္ဇာပိ န ဟောတိ-အကယ်၍ကား မဖြစ်ပါပေ၊ တထာပိ-ထိုသို့ပင် မဖြစ်ပါသော်လည်း၊ “ဗုဒ္ဓံ ပစ္စက္ခာမိ”တိ-“ဗုဒ္ဓံ ပစ္စက္ခာမိ”ဟူ၍၊ ဝုတ္တော-ဆိုအပ်သည်ရှိသော်၊ သိက္ခာပရိပူရဏော-သိက္ခာကို ဖြည့်ခြင်း၌၊ ဒုဗ္ဗလျာဝိဘာဝဿပိ-ဒုဗ္ဗလျာဝိဘာဝ၏လည်း၊ (ဝါ) သိက္ခာပုဒ်တည်းဟူသောသာဇီဝ၌ အားနည်းသည်၏အဖြစ်ကိုလည်း၊ ဂမ္ပမာနတ္တာ-သိအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ “သိက္ခာပစ္စက္ခာနဿ-သိက္ခာကို ချခြင်း၏၊ ဧကစုံ-အချို့သော၊ ဒုဗ္ဗလျာဝိကမ္မံ-ဒုဗ္ဗလျာဝိကမ္မသည်၊ အတ္ထော-အနက်သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏”၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏၊ နံ သန္ဓာယာတိ-ကား၊ အတ္ထဘူတံ-အနက်ဖြစ်သော၊ နံ ဒုဗ္ဗလျာဝိကမ္မံ-ကို၊ သန္ဓာယ-ရည်ရွယ်၍။

ဝိသေသာဝိသေသန္တိ ဧတ္ထ-၌၊ ယေန-အကြင်သဒ္ဒါဖြင့်၊ ဒုဗ္ဗလျာ-ဝိကမ္မမေဝ-ဒုဗ္ဗလျာ ဝိကမ္မသည်သာလျှင်၊ (ဝါ) သိက္ခာပုဒ်တည်းဟူသောသာဇီဝ၌ အားနည်းသည်၏အဖြစ်သည်သာလျှင်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ သိက္ခာ-ပစ္စက္ခာနံ-သိက္ခာကိုချသောသဒ္ဒါသည်၊ န ဟောတိ-မဖြစ်၊ တတ္ထ တသ္မိ ဝစနေ-၌၊ သိက္ခာပစ္စက္ခာနဒုဗ္ဗလျာဝိကမ္မာနံ-သိက္ခာပစ္စက္ခာနနှင့်ဒုဗ္ဗလျာဝိကမ္မတို့၏၊ (ဝါ) သိက္ခာကိုချခြင်းနှင့် သိက္ခာပုဒ်တည်းဟူသော သာဇီဝ၌ အားနည်းခြင်း

တို့၏။ ဝိသေသော•အထူးသည်။ အတ္ထိ•ရှိ၏။ ယေန ပန•အကြင်သဒ္ဒါဖြင့်
 ကား။ သိက္ခာပစ္စက္ခာနဉ္စေဝ•သိက္ခာပစ္စက္ခာနသည်လည်းကောင်း၊ (ဝါ) သိက္ခာ
 ကို စွန့်ချခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ ဒုဗ္ဗလျာဝိကမ္မဉ္စ=ဒုဗ္ဗလျာဝိကမ္မသည်လည်း
 ကောင်း၊ (ဝါ) သိက္ခာပုဒ်တည်းဟူသော သာဇိဝံ၌ အားနည်းသည်၏ အဖြစ်
 သည်လည်းကောင်း၊ ဟောတိ•ဖြစ်၏။ တတ္ထ•ထိုသိက္ခာပစ္စက္ခာနှင့် ဒုဗ္ဗလျာ-
 ဝိကမ္မ၌၊ ဝိသေသော•အထူးသည်။ နေဝတ္ထိ နေဝ အတ္ထိ•မရှိသည်သာလျှင်
 တည်း။ ဣတိ•ဤသို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ•သိအပ်၏။ ကဌ•ကဌ-သဒ္ဒါသည်၊ (ဝါ) ကဌ-
 ဓာတ်သည်။ ကိစ္ဆဇိဝနေတိ ဓာတုသု•ဆင်းရဲငြိငြင်စွာ အသက်မွေးမြူခြင်းဟူ
 သော ဓာတ်တို့၌၊ ပဋိတတ္တာ•တည်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ “ကိစ္ဆဇိဝကပ္ပ-
 တော”တိ•“ကိစ္ဆဇိဝကပ္ပတော”ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ•ဆိုအပ်၏။ ဥက္ကဏ္ဍနံ•မမ္မေ•လျှော်
 ခြင်း၊ ဥက္ကဏ္ဍာ=မမ္မေ•လျှော်ခြင်း၊ ကိစ္ဆဇိဝိကာ•ဆင်းရဲငြိငြင်သဖြင့် အသက်
 မွေးမြူခြင်းသည်၊ တံ ဥက္ကဏ္ဍံ•ထိုဆင်းရဲငြိငြင်စွာ အသက်မွေးမြူခြင်းသို့၊
 ဣတော ပတော•ရောက်၏။ ဣတိ တသွာ•ထို့ကြောင့်၊ ဥက္ကဏ္ဍိတော•ဥက္က-
 ဏ္ဍိတံမည်၏။ ဣတောတိ•ကား၊ ဣတော ဌာနတော•ဤအရပ်မှ၊ ဝါ•တနည်း
 သော်ကား၊ ဣတော ဝိဟာရတော•ဤကျောင်းမှ၊ ဧတ္တာတိ•ကား၊ ဣစ္ဆိတံ•
 အလိုရှိအပ်သော၊ ပဒေသံ•တပါးတခြားသော အရပ်သို့၊ ဂန္တု•သွားခြင်းငှာ၊
 ဝဒတိ•ဆို၏။ အနဘိရတိယာ•မမ္မေ•မလျှော်ခြင်းဖြင့်၊ (ဝါ) သည်၊ ပိဋိတော•
 နှိပ်စက်အပ်သည်၊ ဝိက္ခိတ္တစိတ္တော•ပြန့်လွင့်သောစိတ်ရှိသည်၊ ဟုတွာ•ဖြစ်၍၊
 သီသံ•ဦးခေါင်းကို၊ ဥက္ခိပိတွာ•မြှောက်ချီ၍၊ ဥဒ္ဓံ မုခေါ•အထက်သို့ မျက်နှာ
 ရှိသည်၊ ဣတောစိတော စ•ထိုမှဤမှလည်း၊ ဩလောန္တော•ကြည့်ရှု၍၊ အာ-
 ဟိဏ္ဍာတိ•လှည့်လည်၏။ ဣတိ တသွာ•စဉ်ကြောင့်၊ “ဥဒ္ဓံ ကဏ္ဍံ ကတွာ
 ဝိဟရမာနော”တိ•ဟူ၍၊ အာဟ•မိန့်ဆိုပြီ။

အဋ္ဌိယမာနောတိ ဧတ္ထံ၌၊ အဋ္ဌမိဝ=ငြီးငွေ့သကဲ့သို့၊ အတ္တာနံ=မိမိ
 ကိုယ်ကို၊ အာစရတိ=ပြုကျင့်၏။ အဋ္ဌိယတိ=ငြီးငွေ့သကဲ့သို့ မိမိကိုယ်ကိုပြု
 ကျင့်၏။ ဣတိ•ဤသို့၊ အဋ္ဌိယ-သဒ္ဒဿ=အဋ္ဌိယ-သဒ္ဒါ၏။ အန္တောဂဓဉ္စပမာ-
 နဘူတကမ္မတ္တာ=ဥပမာ၌အကျုံးဝင်သော ကံပုဒ်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဥပမေယျ-
 ဘူတေန=ဥပမေယျဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ အတ္တနာဝ=“အတ္တနာ”ဟူသောပုဒ်နှင့်သာ
 လျှင်၊ သကမ္မကတ္တံ=သကမ္မက၏အဖြစ်ကို၊ န ဘိက္ခုဘာဝေန=ရဟန်းမဟုတ်

သည်၏အဖြစ်ဖြင့်၊ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ “ဘိက္ခုဘာဝန္တိ ဘိက္ခုဘာဝေ-
နာ”တိ-ဟူ၍၊ အာဟ-မိန့်ဆိုပြီး၊ ဟိ သစ္စ-မှန်၏၊ သော ပုဂ္ဂလော-သည်၊
ဘိက္ခုဘာဝံ-ရဟန်းအဖြစ်ကို၊ အဋ္ဌမိဝ-ငြီးငွေ့သကဲ့သို့၊ အာစရတိ-ပြုကျင့်၏၊
အတ္တာနံ-မိမိကိုယ်ကို၊ ကိဉ္စရဟိ-အဘယ်သို့လျှင်၊ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ ကရ-
ဏ-ဘူတေန-ကရိုက်-ဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ ဘိက္ခုဘာဝေန-ရဟန်း၏အဖြစ်ဖြင့်၊
အတ္တာနံ-မိမိကိုယ်ကို၊ အဋ္ဌိယမာနော-ငြီးငွေ့သည်ဖြစ်၍၊ ဣတိ ဧဝံ-ဤသို့၊
ဧတ္ထ-ဤ“ဘိက္ခုဘာဝန္တိ ဘိက္ခုဘာဝေန”ဟူသောပုဒ်၌၊ အတ္ထော-အနက်ကို၊
ဒဌဗ္ဗော-မှတ်အပ်၏၊ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ “ကရဏတ္ထေ ဥပယောဂ-
ဝစန”န္တိ-ဟူ၍၊ အာဟ-ပြီ၊ ကဏ္ဏေ အာသတ္တေန အဋ္ဌိယေယျာတိ ဧတ္ထ
ပန-၌ကား၊ ကရဏတ္ထေယေဝ-ကရိုက်- အနက်၌သာလျှင်၊ ကရဏဝစနံ-က-
ရိုက်-ဝိဘတ်တည်း၊ (ဝါ) တတိယာဝိဘတ်တည်း၊ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊
“ယထာလက္ခဏံ ကရဏဝစနေနေဝ ဝုတ္တ”န္တိ-ဟူ၍၊ အာဟ-မိန့်ဆိုပြီး၊
ဝါ-တနည်းသော်ကား၊ ကတ္တု-အတ္ထေ-ကတ္တားအနက်၌၊ ဥပယောဂဝစနံ-ဒု-
တိယာ ဝိဘတ်ကို၊ ဒဌဗ္ဗော-မှတ်အပ်၏၊ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ “တေန
ဝါ ဘိက္ခုဘာဝေနာ”တိ အာဒိ-ကို၊ အာဟ-ပြီ၊ ကတ္တုဘူတေန-ကတ္တားဖြစ်
၍ဖြစ်သော၊ တေန ဘိက္ခုဘာဝေန-ထိုရဟန်းအဖြစ်သည်၊ ဣတိ အယံ-ဤ
သည်ကား၊ အတ္ထော-အနက်တည်း၊ ဣမသ္မိံ ပန အတ္ထေ-ဤအနက်၌၊ အဋ္ဌံ-
နှိပ်စက်ခြင်းကို၊ ကရေတိ-ပြုတတ်၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ အဋ္ဌိယတိ-နှိပ်စက်ခြင်း
ကို ပြုတတ်၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ အဋ္ဌိယ-သဒ္ဓံ-အဋ္ဌိယ-သဒ္ဓါကို၊ နိပ္ပါဒေတွာ-
ပြီးစေ၍၊ တတော-ထိုအဋ္ဌိယ-သဒ္ဓါမှ၊ ကမ္ပနိ-ကံအနက်၌၊ မာနသဒ္ဓေ-မာန
သဒ္ဓါကို၊ ကတေ-ပြုအပ်သည်ရှိသော်၊ “အဋ္ဌိယမာနော”တိ-“အဋ္ဌိယမာနော”
ဟူ၍၊ ပဒသဒ္ဓိ-ပုဒ်ပြီးခြင်းကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-သိအပ်ကုန်၏၊ တေနေဝ-ထို့ကြောင့်
သာလျှင်၊ “အဇ္ဇော ကရိယမာနော ပိဋိယမာနော”တိ-ဟူ၍၊ အာဟ-၏၊
“ဇိဂုစ္ဆမာနော”တိ ဣမိနာ ပန ပဇေဒန-“ဇိဂုစ္ဆမာနော”ဟူသော ဤပုဒ်နှင့်
ကား၊ သမ္ပန္နေ-ဆက်စပ်ခြင်းကို၊ ကရိယမာနေ-ပြုအပ်သည်ရှိသော်၊ ဘိက္ခု-
ဘာဝန္တိ-“ဘိက္ခုဘာဝံ”ဟူ၍၊ ဥပယောဂတ္ထေ ဧဝံ-ဒုတိယာဝိဘတ်၏အနက်
၌သာလျှင်၊ ဥပယောဂဝစနံ-ဒုတိယာ ဝိဘတ်တည်း၊ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊
“အသုစိ ဝိယ တံ ဇိဂုစ္ဆန္တော”တိ-ဟူ၍၊ အာဟ-၏၊ တံ ဘိက္ခုဘာဝံ-ထို

ရဟန်း၏အဖြစ်ကို၊ ဇိဂုစ္ဆန္တောစက်ဆုပ်သည်ဖြစ်၍၊ ဣတိ အယံ-ဤသည် ကား၊ အတ္ထော-အနက်တည်း၊ သဗ္ဗဟန္တိ-ကား၊ သုစေ-အကယ်၍၊ အဟံ- ငါသည်။

ပစ္စက္ခနာကာရေန ဝုတ္တာနီတိ-ကား၊ “ပစ္စက္ခေယျံ ပစ္စက္ခေယျ”န္တိ- ဟူ၍၊ ဝုတ္တတ္တာ-ဆိုအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ပစ္စက္ခနာကာရသမ္ပန္နေန- ပယ်စွန့်သော အခြင်းအရာနှင့် စပ်သဖြင့်၊ ဝုတ္တာနီ-ဆိုအပ်ကုန်၏၊ ဘာဝ- ဝိကပ္ပါကာရေနာတိ-ကား၊ “အသံ အသံ”န္တိ- “အသံ အသံ”ဟူ၍၊ အာ- ဂတတ္တာ-လာသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ယံ ယံ-အကြင်အကြင် “သမဏ”စသော အဖြစ်ကို၊ ဘဝိတုကာမော-ဖြစ်ခြင်းငှာ အလိုရှိ၏၊ တဿ တဿ ဘာဝဿ- ထိုထို “သမဏ”စသောအဖြစ်၏၊ ဝိကပ္ပါကာရေန-ကြံစည်သော အခြင်းအရာ ဖြင့်၊ ဘိက္ခုဘာဝတော-ရဟန်း၏အဖြစ်မှ၊ အညဘာဝဝိကပ္ပါကာရေန-တပါး တခြားသော အခြင်းအရာကို ကြံစည်သော အခြင်းအရာဖြင့်၊ ဣတိ အယံ- ဤသည်ကား၊ အဓိပ္ပါယ်-အဓိပ္ပါယ်တည်း။

၅၀။ န ဥဿဟာမိတိ-ကား၊ အတ္တနော-မိမိ၏၊ တတ္ထ တတ္ထ-ထို ထိုသို့သော ရဟန်းအဖြစ်၌၊ ဥဿဟာဘာဝံ-အားထုတ်ခြင်းမရှိသည်၏ အ ဖြစ်ကို၊ ဒဿေတိ-ပြ၏၊ န ဝိသဟာမိတိ-ကား၊ ဧကဘတ္တာဒိနံ-“ဧကဘတ္တ” အစရှိသည်တို့ကို၊ အသယဘာဝံ-သည်းမခံနိုင်သောအဖြစ်ကို၊ ဒဿေတိ-ပြ ၏၊ န ရမာမိတိ-ကား၊ “မေ-ငါအား၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာမူလကံ-ရဟန်းဟူသောအကြောင်း အရင်းဖြစ်သော၊ ဆုခံ-ချမ်းသာသည်၊ နတ္ထိ-မရှိ”၊ ဣတိ-ဤသို့သောအနက် ကို၊ ဒဿေတိ-ပြ၏၊ နာဘိရမာမိတိ-ကား၊ အတ္တနော-မိမိ၏၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ- ရဟန်းအဖြစ်၌၊ သန္တောသဘာဝံ-နှစ်သက်ခြင်း မရှိသည်၏အဖြစ်ကို၊ (ဝါ) အလိုမရှိသောအဖြစ်ကို၊ ဒဿေတိ-ပြ၏။

ဣဒါနိ ဣမသ္မိံ ကာလေ-ဤယခုအခါ၌၊ သိက္ခာပစ္စက္ခနာဝါရေ-၌၊ ဌတော-တည်၍၊ အယံ ဝိနိစ္ဆယော-ဤအဆုံးအဖြတ်ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-သိအပ် ၏၊ တတ္ထ တသ္မိံ ဝိနိစ္ဆယေ-ထိုအဆုံးအဖြတ်၌၊ “သာမညာ-ရဟန်းအဖြစ်မှ၊ စဝိတုကာမော-ရွေ့လျောလိုသည်ဖြစ်၍” ဣတိ အာဒိဟိ-ဤသို့ အစရှိကုန် သော၊ ပဒေဟိ-ပုဒ်တို့ဖြင့်၊ စိတ္တနိယမံ-စိတ်ကို ပိုင်းခြားသတ်မှတ်ခြင်းကို၊ ဒဿေတိ-ပြ၏၊ “ဗုဒ္ဓံ ဓမ္မ”န္တိ အာဒိဟိ-“ဗုဒ္ဓံ ဓမ္မ” အစရှိကုန်သော၊ ပဒေဟိ-

ပုဒ်တို့ဖြင့်၊ ခေတ္တနိယမံ-ခေတ်ကို ပိုင်းခြားသတ်မှတ်ခြင်းကို၊ ဒဿေတိ-ပြ၏။
ဟိ သစ္စံ-မှန်၏။ လောကေ-သတ္တလောက၌၊ (ဝါ) လူအပေါင်း၌၊ သဿာနံ-
ကောက်စပါးတို့၏၊ ရဟနဌာနံ-ပေါက်ရောက်ရာဌာနကို၊ “ခေတ္တ”န္တိ-“ခေတ္တ”
ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ ယထာ-ဆိုအပ်သကဲ့သို့၊ ဧဝံ တထာ-ထိုအတူ၊ ဣဒမ္ပိ-ဤ
“ဗုဒ္ဓံ ဓမ္မံ”စသောပုဒ်ကိုလည်း၊ သိက္ခာပစ္စက္ခာနဿ-သိက္ခာကို စွန့်ချခြင်း၏၊
ရဟနဌာနတ္တာ-ရောက်ရာဌာန၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ “ခေတ္တ”န္တိ-“ခေတ္တ”ဟူ၍၊
(ဝါ) ခေတ်ပုဒ်ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-ဆိုအပ်၏။ “ပစ္စက္ခာမိ ဓာရေဟိ”တိ ဧတေန-
“ပစ္စက္ခာမိ ဓာရေဟိ”ဟူသောဤပုဒ်ဖြင့်၊ ကာလနိယမံ-အချိန်အခါကာလ
ကို သတ်မှတ်ခြင်းကို၊ ဒဿေတိ-ပြ၏။ “ဝဒတိ”တိ ဣမိနာ-“ဝဒတိ”ဟူသော
ဤပုဒ်ဖြင့်၊ ပယောဂနိယမံ-ဝစိပယောဂကိုသတ်မှတ်ခြင်းကို၊ ဒဿေတိ-ပြ၏။
“အလံ မေ ဗုဒ္ဓေါ၊ ကိန္နု မေ ဗုဒ္ဓေန၊ န မမတ္ထော ဗုဒ္ဓေန၊ သုမုတ္တာဟံ ဗုဒ္ဓေ-
နာ”တိ အာဒိဟိ-“အလံ မေ ဗုဒ္ဓေါ ။ပ။ သုမုတ္တာဟံ ဗုဒ္ဓေန”အစရှိကုန်သော
ပုဒ်တို့ဖြင့်၊ အနာမဋ္ဌကာလဝသေနာပိ-မသတ်မှတ်အပ်သောကာလ၏အစွမ်း
ဖြင့်၊ ပစ္စက္ခာနံ-သိက္ခာကို စွန့်ချခြင်းသည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏။ ဣတိ-ဤသို့၊
ဒဿေတိ-ပြ၏။ “ဝိညာပေတိ”တိ ဣမိနာ-ဖြင့်၊ ဝိဇာနနိယမံ-သိသဖြင့်
သတ်မှတ်ခြင်းကို၊ ဒဿေတိ-ပြ၏။ “ဥမ္ပတ္တကော သိက္ခံ ပစ္စက္ခာတိ၊ ဥမ္ပတ္တ-
ကဿ သန္တိကေ သိက္ခံ ပစ္စက္ခာမိ”တိ အာဒိဟိ-အစရှိကုန်သောပုဒ်တို့ဖြင့်၊
ပုဂ္ဂလနိယမံ-ပုဂ္ဂိုလ်ကို သတ်မှတ်ခြင်းကို၊ ဒဿေတိ-ပြ၏။ “အရိယကေန
မိလက္ခဿ သန္တိတေ သိက္ခံ ပစ္စက္ခာမိ၊ သော စ နပ္ပဋိဝိဇာနာတိ၊ အပ္ပ-
စ္စက္ခတာ ဟောတိ သိက္ခာ”တိ အာဒိဟိ-အစရှိကုန်သော ပုဒ်တို့ဖြင့်၊ ပုဂ္ဂ-
လာဒိနိယမေ-ပုဂ္ဂိုလ်အစရှိသည်ကို သတ်မှတ်ခြင်းသည်၊ သတိပ-ရှိပါသော်
လည်း၊ ဝိဇာနနိယမာသမ္ဘဝံ-ဝိဇာနနိယမ၏ ဖြစ်သင့်ခြင်းကို၊ ဒဿေတိ-
ပြ၏။ “ဒဝါယ သိက္ခံ ပစ္စက္ခာမိ၊ အပ္ပစ္စက္ခတာ ဟောတိ သိက္ခာ”တိ အာ-
ဒိဟိ-အစရှိသောပုဒ်တို့ဖြင့်၊ ခေတ္တာဒိနိယမေ-“ခေတ္တ”အစရှိသည်ကို သတ်
မှတ်ခြင်းသည်၊ သတိပ-ရှိပါသော်လည်း၊ စိတ္တနိယမာဘာဝေန-စိတ်၏ပိုင်း
ခြား သတ်မှတ်ခြင်းမရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့်၊ န ရဟတိ-မတက်ရောက်၊ ဣတိ-
ဤသို့၊ ဒဿေတိ-ပြ၏။ “သာဝေတုကာမော န သာဝေတိ၊ အပ္ပစ္စက္ခတာ
ဟောတိ သိက္ခာ”တိ ဣမိနာ-ဟူသော ဤပါဠိရပ်ဖြင့်၊ စိတ္တနိယမေ-စိတ်ကို

သတ်မှတ်ခြင်းသည်၊ သတိပိ=ရှိပါသော်လည်း၊ ပယောဂနိယမာဘာဝေန၊ ပယောဂနိယမ၏မရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ န ရူပတိ=မတက်ရောက်၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဒဿေတိ=ပြ၏။ “အဝိညုဿ သာဝေတိ၊ ဝိညုဿ န သာဝေတိ” တိ ဧတေဟိ=ဟူသောဤပုဒ်တို့ဖြင့်၊ စိတ္တ’ခေတ္တ’ကာလ’ပယောဂ’ပုဂ္ဂလ’ဝိဇ္ဇာ-နနိယမေ=စိတ္တ+ခေတ္တ+ကာလ+ပယောဂ+ပုဂ္ဂလ+ ဝိဇ္ဇာနနကို သတ်မှတ်ခြင်းသည်၊ သတိပိ=ရှိပါသော်လည်း၊ ယံ ပုဂ္ဂလံ=အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ ဥဒ္ဓိဿ=ရည်ရွယ်၍၊ သာဝေတိ=ကြားစေ၏၊ တဿေဝ ပုဂ္ဂလဿ=ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏သာလျှင်၊ သဝနေန=ကြားခြင်းဖြင့်၊ ရူပတိ=မတက်ရောက်၏၊ အညဿ=တပါးတခြားသောသူအား၊ န ရူပတိ=မတက်ရောက်၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဒဿေတိ=ပြ၏။ “သဗ္ဗသော ဝါ ပန န သာဝေတိ၊ အပ္ပစ္စက္ခာတာ ဟောတိ သိက္ခာ”တိ ဣဒံ ပန=ဟူသောဤစကားသည်ကား၊ စိတ္တာဒိနိယမေနော=စိတ်အစရှိသည်ကို သတ်မှတ်ခြင်းဖြင့်သာလျှင်၊ သိက္ခာ=သိက္ခာသည်၊ (ဝါ) ကို၊ ပစ္စက္ခာ=ပယ်စွန့်အပ်သည်၏အဖြစ်သည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏၊ အညဿ=တပါးတခြားသော အပြားအားဖြင့်၊ န ဟောတိ=မဖြစ်၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဒဿနတ္ထံ=ပြခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဝုတ္တံ=ဆိုအပ်၏၊ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ စိတ္တ’ခေတ္တ’ကာလ’ပယောဂ’ပုဂ္ဂလ’ဝိဇ္ဇာနနိယမဝသေန=စိတ္တ+ခေတ္တ+ကာလ+ပယောဂ+ပုဂ္ဂလ+ဝိဇ္ဇာနနကို သတ်မှတ်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ သိက္ခာယ=ကို၊ (ဝါ) ၏၊ ပစ္စက္ခာနံ=ပယ်စွန့်ခြင်းကို၊ ဥ တွာ=သိ၍၊ တဒဘာဝေန=ထိုသို့မဖြစ်သဖြင့်၊ အပ္ပစ္စက္ခာနံ=မပယ်စွန့်ခြင်းကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ=၏။

ကထံ=အဘယ်သို့ အဘယ်ပုံ၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ=သိအပ်သနည်း၊? ဟိ သစ္စံ=မှန်၏၊ ဥပသမ္ပန္နဘာဝတော=ရဟန်းအဖြစ်မှ၊ စဝိတုကာမတာစိတ္တေနော=ရွေ့လျော့ခြင်းငှာ အလိုရှိသည်၏အဖြစ်ဟူသော စိတ်ကြောင့်သာလျှင်၊ သိက္ခာ-ပစ္စက္ခာနံ=သိက္ခာကို ချခြင်းသည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏၊ ဒဝါ ဝါ=ပျော်ရွှင်မြူးတူးသဖြင့်လည်းကောင်း၊ ရဝါ ဝါ=ချွတ်ငဲ့ချော်သဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဘဏန္တဿ=ရွတ်ဆိုသော ရဟန်းအား၊ သိက္ခာပစ္စက္ခာနံ=သိက္ခာကို ပယ်စွန့်ခြင်းသည်၊ (ဝါ) သိက္ခာကိုချခြင်းသည်၊ န ဟောတိ=မဖြစ်၊ ဧဝံ=ဤသို့၊ စိတ္တဝသေန=စိတ်၏အစွမ်းဖြင့်၊ သိက္ခာပစ္စက္ခာနံ=သိက္ခာကို ပယ်စွန့်ခြင်းသည်၊ (ဝါ) သိက္ခာကို ချခြင်းသည်၊ ဇောတိ=ဖြစ်၏၊ တဒဘာဝေန=တပါးတခြားသောအခြင်းအရာ

ဖြင့်၊ သိက္ခာပစ္စက္ခာနံ-သိက္ခာကို ပယ်စွန့်ခြင်းသည်၊ (ဝါ) သိက္ခာကိုချခြင်းသည် န ဟောတိ-မဖြစ်။

တထာ-ထိုမှတပါး၊ “ဗုဒ္ဓံ ပစ္စက္ခာမိ၊ ဓမ္မံ ပစ္စက္ခာမိ၊ သံယံ ပစ္စက္ခာမိ၊ သိက္ခာံ၊ ဝိနယံ၊ ပါတိမောက္ခံ၊ ဥဒ္ဓေသံ၊ ဥပဇ္ဈာယံ၊ အာစရိယံ၊ သဒ္ဓိဝိဟာရိကံ၊ အန္တေဝါသိကံ၊ သမာနုပဇ္ဈာယကံ၊ သမာနာစရိယကံ၊ သဗြဟ္မစာရိ ပစ္စက္ခာမိ” တိ-“ဗုဒ္ဓံ ပစ္စက္ခာမိ။ ။။ သဗြဟ္မစာရိ ပစ္စက္ခာမိဟူ၍၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ ဝုတ္တာနံ-ဆို အပ်ကုန်သော၊ ဗုဒ္ဓါဒိနံ-“ဗုဒ္ဓ” အစရှိကုန်သော၊ စတုဒ္ဓသန္တံ-တဆယ့်လေးပုဒ် ကုန်သော၊ ပဒါနုဉ္စ-ပုဒ်တို့၏လည်းကောင်း၊ “ဂဟိတိ မံ ဓာရေဟိ၊ ဥပါသကော၊ အာရာမိကော၊ သာမဏောရော၊ တိတ္ထိယော၊ တိတ္ထိယသာဝကော၊ အဿ-မဏော၊ အသကျပုတ္တိယောတိ မံ ဇာရေဟိ”တိ-“ဂိဟိတိ မံ ဓာရေဟိ။ ။။ အသကျပုတ္တိယော မံ ဓာရေဟိ”ဟူ၍၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ ဝုတ္တာနံ-ဆိုအပ်ကုန်သော၊ ဂိဟိအာဒိနံ-“ဂိဟိ”အစရှိကုန်သော၊ အဋ္ဌန္တံ-ရှစ်ခုကုန်သော၊ ပဒါနုဉ္စ-ပုဒ်တို့၏ လည်းကောင်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဣမေသံ ဒွါဝိသတိယာ ခေတ္တပဒါနံ-ဤနှစ် ဆယ့်နှစ်ခုကုန်သော ခေတ်ပုဒ်တို့တွင်၊ ယဿ ကဿစိ-တစုံတခုသော၊ သဝေဝစနဿ-ဝေဝုဇ်စကားလှယ် ပရိယာယ်ဖြစ်သောသဒ္ဓါ၏၊ (ဝါ) လှိုလွှဲ ဆိုသောသဒ္ဓါ၏၊ ဝသေန-အစွမ်းဖြင့်၊ တေသု-ထိုနှစ်ဆယ့်နှစ်ပုဒ်တို့တွင်၊ ယံ ကိဉ္စိ-တစုံတခုသောပုဒ်ကို၊ ဝတ္တုကာမဿ-ရွတ်ဆိုလိုသောသူအား၊ ယံ ကိဉ္စိ-တစုံတခုသောပုဒ်ကို၊ ဝဒတောပိ-ရွတ်ဆိုပါသော်လည်း၊ သိက္ခာပစ္စက္ခာနံ- သိက္ခာကို ချခြင်းသည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ ရုက္ခာဒိနံ-သစ်ပင် အစရှိသည်တို့ တွင်၊ (ဝါ) တို့၏၊ အညတရဿ-အမှတ်မထား တစုံတခု၏၊ နာမံ-အမည်ကို၊ ဂဟေတွာ-ယူ၍၊ သိက္ခံ-သိက္ခာကို၊ ပစ္စက္ခန္တဿ-စွန့်ချသော ရဟန်းအား၊ သိက္ခာပစ္စက္ခာနံ-သိက္ခာကိုချခြင်းသည်၊ န ဟောတိ-မဖြစ်၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ ခေတ္တ- ဝသေန-ခေတ်ပုဒ်၏ အစွမ်းအားဖြင့်၊ သိက္ခာပစ္စက္ခာနံ-သိက္ခာကို ချခြင်း သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ တဒဘာဝေနံ-တပါးတခြားသော အခြင်းအရာဖြင့်၊ သိက္ခာပစ္စက္ခာနံ-သိက္ခာကို ချခြင်းသည်၊ န ဟောတိ-မဖြစ်။

တတ္ထ တသ္မိ ဝစနေ-ထိုစကားရပ်၌၊ “ပစ္စက္ခာမိ”တိ စ-“ပစ္စက္ခာမိ” ဟူ၍လည်းကောင်း၊ “မံ ဓာရေဟိ”တိ စ-“မံ ဓာရေဟိ”ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ယဒေတံ ယံ ဧတံ ဝတ္တမာနကာလဝစနံ-အကြင်ဝတ္တမာန်ကာလကို ဟော

သောသဒ္ဓါကို၊ ဝုတ္တံဆိုအပ်၏။ “အလံ မေ ဗုဒ္ဓေန၊ ကိန္နု မေ ဗုဒ္ဓေန၊ န မမတ္ထော ဗုဒ္ဓေန၊ သုမုတ္တာဟံ ဗုဒ္ဓေန”တိ အာဒိနာ=“အလံ မေ ဗုဒ္ဓေန၊ ။။ သုမုတ္တာဟံ ဗုဒ္ဓေန”အစရှိသည်ဖြင့်၊ အာချာတဝသေန-အာချာတ်ပုဒ်၏အစွမ်း ဖြင့်၊ ကာလံ-အချိန်အခါကာလကို၊ အနာမိသိတွာ-မသုံးသပ်မှု၍၊ ပုရိမေဟိ-ရှေး၌ ဖြစ်ကုန်သော၊ စုဒ္ဓသဟိ-တဆယ့်လေးပုဒ်ကုန်သော၊ ပဒေဟိ-ပုဒ်တို့ နှင့်၊ သဒ္ဓိံ-အတူတကွ၊ ယောဇေတွာ-ယှဉ်စေ၍၊ ဝုတ္တာနိ-ဆိုအပ်ကုန်သော၊ “အလံ မေ”တိ အာဒိနိ=“အလံ မေ”ဤသို့အစရှိကုန်သော၊ စတ္တာရိ-လေးပုဒ် ကုန်သော၊ ယာနိ ပဒါနိ-အကြင်ပုဒ်တို့သည်၊ သန္တိ-ရှိကုန်၏၊ တေသံယေဝ စ ပဒါနံ-ထိုပုဒ်တို့၏သာလျှင်၊ သဝေဝစနာနံ-အတူတကွဖြစ်ကုန်သော ဝေ-ဝုဏ်စကားလွယ် ပရိယာယ်သဒ္ဓါတို့၏၊ ဝသေန-အစွမ်းအားဖြင့်၊ ပစ္စက္ခာနံ-သိက္ခာကို ချခြင်းသည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏။ “အဟံ-ငါသည်၊ ဗုဒ္ဓံ-မြတ်စွာဘုရား ကို၊ ပစ္စက္ခာသိံ-ပယ်စွန့်ခဲ့ပြီးပြီ၊ ဣတိ ဝါ-ဤသို့သော်လည်းကောင်း၊ “အဟံ- ငါသည်၊ ဗုဒ္ဓံ-ကို၊ ပစ္စက္ခာသိံ-ပယ်စွန့်လတံ”၊ ဣတိ ဝါ-ဤသို့သော်လည်း ကောင်း၊ “မံ-ငါ့ကို၊ ဂိဟိတံ-လူဝတ်ကြောင် ဒါယကာဟူ၍၊ ဓာရေသိံ-မှတ် သားလေလော့”၊ ဣတိ ဝါ-ဤသို့သော်လည်းကောင်း၊ “မံ-ငါ့ကို၊ ဂိဟိတံ-လူ ဝတ်ကြောင် ဒါယကာဟူ၍၊ ဓာရေသတိံ-မှတ်သားလတံ”၊ ဣတိ ဝါ-ဤသို့ သော်လည်းကောင်း၊ “အဟံ-ငါသည်၊ ဗုဒ္ဓံ-မြတ်စွာဘုရားကို၊ ပစ္စက္ခေယျံ- ပယ်စွန့်ရပါမူကား၊ ယန္တုန-ကောင်းလေစွ”၊ ဣတိ ဝါ-ဤသို့သော်လည်း ကောင်း၊ ဣတိ အသိနိ-ဤသို့ အစရှိကုန်သော၊ အတိတာနာဂတပရိကပ္ပ-ဝစနာနိ-အတိတ်+အနာဂတ်+ပရိကပ္ပစကားတို့ကို၊ ဘဏန္တဿ-ရွတ်ဆိုသော ရဟန်းအား၊ ပစ္စက္ခာနံ-သိက္ခာချခြင်းသည်၊ န ဟောတိ-မဖြစ်၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ ဝတ္တမာနကာလဝသေန စေဝ-ပစ္စုပ္ပန် ဝတ္တမာန်ကာလ၏ အစွမ်းဖြင့်လည်း ကောင်း၊ အနာမဋ္ဌကာလဝသေန စ-မသုံးသပ်သောကာလ၏အစွမ်းဖြင့်လည်း ကောင်း၊ ပစ္စက္ခာနံ-သိက္ခာကို ချခြင်းသည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ တဒဘာဝေန- တပါးတခြားသော အခြင်းအားဖြင့်၊ ပစ္စက္ခာနံ-သိက္ခာကို ချခြင်းသည်၊ န ဟောတိ-မဖြစ်။

ပယောဂေါ ပန-လုလ္လပယောဂသည်ကား၊ ကာယိကော-ကာယိက ပယောဂလည်းကောင်း၊ (ဝါ) ကိုယ်အမူအရာသည်လည်းကောင်း၊ ဝါစသိ-

ကောဝါစသိက ပယောဂလည်းကောင်း၊ (ဝါ) နှုတ်အမူအရာသည် လည်းကောင်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဒုဝိဓော-နှစ်ပါးအပြားရှိ၏၊ တတ္ထ တေသု ပယောဂေသု-ထိုနှစ်ပါးကုန်သောကာယပယောဂ+ဝါစာပယောဂတို့တွင်၊ “ဗုဒ္ဓံ ပစ္စက္ခာမိ” တိ အာဒိနာ-“ဗုဒ္ဓံ ပစ္စက္ခာမိ” အစရှိသော၊ နယေန-နည်းဖြင့်၊ ကာယစိ-အမှတ်မထား တပါးပါးသော၊ ယာယ ဘာသာယ-အကြင်ဘာသာဖြင့်၊ ဝစိ-ဘေဒ-နှုတ်မြွက် ရွတ်ဆိုခြင်းကို၊ ကတွာ-ပြု၍၊ ဝါစသိကပယောဂေန-နှုတ်မြွက်ရွတ်ဆိုသော ပယောဂဖြင့်၊ ပစ္စက္ခာနံ-သိက္ခာချခြင်းသည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ အက္ခရလိခနံ-ဝါ-အက္ခရာကိုရေးသားခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ ဟတ္ထမုဒ္ဒါဒိဒဿနံ-ဝါ-လက်ဆုပ်ကိုပြခြင်း အစရှိသည်လည်းကောင်း၊ ကာယပယောဂံ-ကာယပယောဂကို၊ (ဝါ) ကိုယ်အမူအရာကို၊ ကရောန္တဿ-ပြုသောရဟန်းအား၊ ပစ္စက္ခာနံ-သိက္ခာချခြင်းသည်၊ နံ ဟောတိ-မဖြစ်၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ ဝါစသိက ပယောဂေန-ဝါစသိကပယောဂဖြင့်သာလျှင်၊ (ဝါ) နှုတ်အမူအရာဖြင့်သာလျှင်၊ ပစ္စက္ခာနံ-သိက္ခာကိုချခြင်းသည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ တဒဘာဝေန-တပါးတခြားသော အခြင်းအရာဖြင့်၊ ပစ္စက္ခာနံ-သိက္ခာချခြင်းသည်၊ နံ ဟောတိ-မဖြစ်။

ပုဂ္ဂလော ပန-ပုဂ္ဂိုလ်သည်ကား၊ ဒုဝိဓော-နှစ်ပါးအပြားရှိ၏၊ ယောစ-အကြင်ရဟန်းသည်လည်း၊ ပစ္စက္ခာတိ-သိက္ခာကို စွန့်ချ၏၊ ယဿ စ-အကြင်သူ၏လည်း၊ သန္တိကေ-အထံ၌၊ ပစ္စက္ခာတိ-သိက္ခာကိုစွန့်ချ၏၊ တတ္ထ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်နှစ်ယောက်တို့တွင်၊ ယော ဘိက္ခု-သည်၊ ပစ္စက္ခာတိ-သိက္ခာကို စွန့်ချ၏၊ သော ဘိက္ခု-သည်၊ သစေ-အကယ်၍၊ ဥဗ္ဗတ္တကခိတ္တစိတ္တဝေဒနာဋ္ဌာနံ-ဥဗ္ဗတ္တကပုဂ္ဂိုလ်+ခိတ္တစိတ္တပုဂ္ဂိုလ်+ဝေဒနာဋ္ဌာနံပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်၊ အညတရော-အမှတ်မထား တယောက်ယောက်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ နံ ဟောတိ-မဖြစ်၊ ယဿ ပန-အကြင်သူ၏လည်း၊ သန္တိကေ-အထံ၌၊ ပစ္စက္ခာတိ-သိက္ခာကို စွန့်ချ၏၊ သော ပုဂ္ဂလော-သည်၊ မနုဿဇာတိကော-လူဇာတ်ရှိသည်၊ သစေ ဟောတိ-အကယ်၍ဖြစ်အံ့၊ ဥဗ္ဗတ္တကာဒိနံ-ဥဗ္ဗတ္တကအစရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်၊ အညတရော-အမှတ်မထား တယောက်ယောက်သောသူသည်၊ နံ ဟောတိ-မဖြစ်၊ သမ္ပဒိဘူတော စ-မျက်မှောက်ထင်ရှားရှိသောသူသည်လည်း၊ သိက္ခာပစ္စက္ခာနံ-သိက္ခာကို ချခြင်းသည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ အသမ္ပဒိဘူတဿ-မျက်မှောက်

ထင်ရှား မရှိသောသူ၏၊ သန္တိကေ-အထံ၌၊ ဒူတေန ဝါ-တမာန်ဖြင့်လည်း
 ကောင်း၊ ပဏ္ဏေန ဝါ-သဝဏ်စာလွှာဖြင့်လည်းကောင်း၊ အာရောစနံ-ပြောဆို
 ခြင်းသည်၊ န ဟိ ရဟတိ-မတက်ရောက်၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ ယထာဓုတ္တပုဂ္ဂလ-
 ဝသေန-အကြင်အကြင် ဆိုအပ်ပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ပစ္စက္ခာနံ-
 သိက္ခာချခြင်းသည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ တဒဘာဝေန-တပါးတခြားသော အ-
 ခြင်းအရာဖြင့်၊ ပစ္စက္ခာနံ-သိက္ခာချခြင်းသည်၊ န ဟောတိ-မဖြစ်။

ဝိဇာနနမ္ပိ-သိခြင်းသည်လည်း၊ နိယမိတာနိယမိတဝသေန-နိယမိတ+
 အနိယမိတအစွမ်းဖြင့်၊ (ဝါ) သတ်မှတ်ခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်+သတ်မှတ်ခြင်း
 မရှိသည်၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဒုဝိဓံ-နှစ်ပါးအပြားရှိ၏၊ တတ္ထ-ထိုနိယမိတ+အနိယ-
 မိတ နှစ်ပါးတို့တွင်၊ ယဿ ပုဂ္ဂလဿ ဝါ-အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်အားလည်းကောင်း၊
 ယေသံ ပုဂ္ဂလာနံ ဝါ-အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အားလည်းကောင်း၊ နိယမေတွာ-ပိုင်း
 ခြားသတ်မှတ်၍၊ “ဣမဿ ပုဂ္ဂလဿ ဝါ-ဤပုဂ္ဂိုလ်အားလည်းကောင်း၊
 ဣမေသံ ပုဂ္ဂလာနံ ဝါ-ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့အားလည်းကောင်း၊ အာရောစေမိ-ပြော
 ဆိုအံ့”၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝဒတိ-ပြောဆို၏၊ သစေ-အကယ်၍၊ တေ ပုဂ္ဂလာ-
 ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ ယထာ ပကတိယာ-အကြင်သို့သောပင်ကိုယ်ပကတိဖြင့်၊
 လောကေ-သတ္တလောက၌၊ မနုဿာ-လူတို့သည်၊ ဝစနံ-စကားကို၊ သုတွာ-
 ကြားရ၍၊ အာဝဇ္ဇနသမယေ-ဆင်ခြင်သော အခါ၌၊ ဇာနန္တိ-သိကုန်၏၊ ဧဝံ-
 ဤသို့၊ တဿ ဘိက္ခုနော-ထိုရဟန်း၏၊ ဝစနာနန္တရမေဝ-စကား၏ အခြားမဲ့
 ၌သာလျှင်၊ တဿ ဘိက္ခုနော-အား၊ “အယံ ဘိက္ခု-သည်၊ ဥက္ကဏ္ဍိတော
 ဝါ-သာသနာတော်၌ ဆန့်ကျင်ပြီးငွေ့ မပျော်ပိုက်သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏”၊
 ဣတိ ဝါ-ဤသို့သော်လည်းကောင်း၊ “အယံ ဘိက္ခု-သည်၊ ဂိဟိဘာဝံ-လူ
 ဝတ်ကြောင်၏အဖြစ်ကို၊ ပတ္ထယတိ-တောင်းတ၏”၊ ဣတိ ဝါ-ဤသို့သော်
 လည်းကောင်း၊ ယေန ကေနစိ-အမှတ်မထား တပါးပါးသော၊ အာကာရေန-
 အခြင်းအရာဖြင့်၊ သိက္ခာပစ္စက္ခာနဘာဝံ-သိက္ခာချသည်၏အဖြစ်ကို၊ ဇာနန္တိ-
 သိကုန်၏၊ သိက္ခာ-သည်၊ (ဝါ) ကို၊ ပစ္စက္ခာတာ-ချအပ်သည်၏အဖြစ်သည်၊
 ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ အထ-ထိုအခါ၌၊ အပရဘာဂေ-နောက်အဘို့၌၊ “ဣမိနာ
 ဘိက္ခုနာ-သည်၊ ကိ ဝစနံ-အဘယ်စကားကို၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်သနည်း”၊ ဣတိ-
 ဤသို့၊ ဝိန္တေတွာ-ကြံစည်၍၊ ဇာနန္တိ-သိကြကုန်၏၊ အညေ ဝါ-တပါးတခြား

သော သူတို့သည်လည်း၊ ဇာနန္တိသိကြကုန်၏။ သိက္ခာ=သိက္ခာသည်။ (ဝါ) ကို၊ အပ္ပစ္စက္ခာတာဝံ-မချအပ်သည်သာလျှင်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏။ အနိယမေတွာ-မသတ်မှတ်မှု၍၊ အာရောစေန္တဿ ပန-ပြောဆိုသောရဟန်းအားကား၊ သစေ-အကယ်၍၊ ဝုတ္တနယေန-ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောနည်းဖြင့်၊ ယော-ကောစိ-အမှတ်မရှိ တစုံယောက်သော၊ မနဿဇာတိကော-လူဇာတ်ရှိသောသူသည်၊ စဝ-နိတ္တံ-သဒ္ဓါ၏အနက်ကို၊ ဇာနာတိ-သိ၏။ သိက္ခာ-သည်။ (ဝါ) ကို၊ ပစ္စက္ခာတာဝံ-ချအပ်သည်သာလျှင်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏။ ဧဝံ-ဤသို့၊ ဝိဇာနနဝသေန-သိခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ ပစ္စက္ခာနံ-သိက္ခာချခြင်းသည်၊ န ဟောတိ-မဖြစ်၊ တဒဘာဝေန-တပါးတခြားသော အခြင်းအရာဖြင့်၊ ပစ္စက္ခာနံ-သိက္ခာချခြင်းသည်၊ န ဟောတိ-မဖြစ်၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝုတ္တပ္ပကာရာနံ-ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိကုန်သော၊ ဣမေသံ စိတ္တာဒိနံ-ဤစိတ်အစရှိသည်တို့၏၊ ဝသေနဝ-အစွမ်းဖြင့်သာလျှင်၊ သိက္ခာပစ္စက္ခာနံ-သိက္ခာချခြင်းသည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏။ အညထာ-တပါးတခြားသောအပြားအားဖြင့်၊ သိက္ခာပစ္စက္ခာနံ-သိက္ခာချခြင်းသည်၊ န ဟောတိ-မဖြစ်၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဒဌဗ္ဗံ-မှတ်သားထိုက်၏။

၅၁။ “ဝဒတိ”တိ-“ဝဒတိ”ဟူ၍၊ ဝစိဘေဒပ္ပယောဂံ-ဝစိဘေဒပယောဂကို၊ ဒဿေတွာ-ပြပြီး၍၊ တဒနန္တရံ-ထိုဝစိဘေဒပယောဂ၏ အခြားမဲ့၌၊ “ဝိညာပေတိ”တိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တတ္တာ-ဆိုအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ တေနေဝ ဝစိဘေဒေန-ထိုဝစိဘေဒ သဒ္ဓါဖြင့်သာလျှင်၊ အဓိပ္ပါယ်ဝိညာပနံ-အလိုကိုသိစေခြင်းကို၊ ဣဓ-ဤအရာ၌၊ အဓိပ္ပေတံ-အလိုရှိအပ်၏။ ယေန ကေနစိ-အမှတ်မရှိ တစုံတခုသော၊ ဥပါယေန-အကြောင်းဥပါယ်ဖြင့်၊ ဣဓ-ဤအရာ၌၊ န အဓိပ္ပေတံ-အလိုမရှိအပ်၊ ဣတိ တသွာ-ထို့ကြောင့်၊ “တေနေဝ ဝစိဘေဒေနာ”တိ-ဟူ၍၊ အာဟာ-ဆို၏။ ပဒပစ္စာဘဌံ ကတွာတိ-ကား၊ ပဒ-ဝိပရာဝုတ္တိ-ပုဒ်၏ပြန်ခြင်းကို၊ ကတွာ-ပြု၍၊ ပဒပ္ပယောဂဿ-ပုဒ်ကို လုလ္လုခြင်းကို၊ ကတွာ-၍၊ ပဒပ္ပယောဂဿ-ပုဒ်ကိုလုလ္လုပြုခြင်း၏၊ အနိယမိတတ္တာ-မသတ်မှတ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏။ ဟိ သစ္စံ-မှန်၏။ လောကေ-လူအပေါင်း၌၊ “အာဟာရ ပတ္တံ၊ ပတ္တံ အာဟာရ”တိ-“အာဟာရ ပတ္တံ၊ ပတ္တံ အာဟာရ”ဟူ၍၊ (ဝါ) “ဆောင်ယူခဲ့လော့ သပိတ်ကို၊ သပိတ်ကို ဆောင်ယူခဲ့လော့”ဟူ၍၊ ဣတိ-ဤသို့၊ အနိယမိတေန-မသတ်မှတ်အပ်သော၊

ပဒပ္ပယောဂေန-ပုဒ်ကိုလုလွ်ဖြုခြင်းဖြင့်၊ တဒတ္ထဝိညာပနံ-ထိုအနက်ကို သိစေခြင်းကို၊ ဒိဋ္ဌံ ယထာ-မြင်အပ်သကဲ့သို့၊ ဧဝံ တထာ-ထိုအတူ၊ ဣဓာပိ-ဤအရာ၌လည်း၊ “ဗုဒ္ဓံ ပစ္စက္ခာမိ၊ ပစ္စက္ခာမိ ဗုဒ္ဓံ”န္တိ-ဟူ၍၊ အနိယမိတေန-မသတ်မှတ်အပ်သော၊ ပဒပ္ပယောဂေန-ပုဒ်ကိုလုလွ်ဖြုခြင်းဖြင့်၊ တဒတ္ထဝိညာပနံ-ထိုအနက်ကို သိစေခြင်းသည်၊ ဟောတိယေဝ-ဖြစ်သည်သာလျှင်တည်း၊ ဣတိ အယံ-ဤသည်ကား၊ အဓိပ္ပါယော-အဓိပ္ပါယ်တည်း၊ ဗုဒ္ဓံ ပစ္စက္ခာမိတိ-ကား၊ အတ္ထပ္ပဓာနော-အနက်ကို ပြဇာန်းသော၊ အယံ နိဒ္ဒေသော-ဤညွှန်ပြခြင်းသည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ သဒ္ဓပ္ပဓာနော-သဒ္ဓါကို ပြဇာန်းခြင်းသည်၊ န ဟောတိ-မဖြစ်၊ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ “မိလက္ခဘာသာသု ဝါ၊ အည-တရဘာသာယ တမတ္ထံ ဝဒေယျာ”တိ-ဟူ၍၊ အာဟ-၏၊ မာဂဓဘာသ-တော-မာဂဓဘာသာမှ၊ အဝသိဋ္ဌာ-ကြွင်းကျန်ကုန်သော၊ သဗ္ဗာပိ-အလုံးစုံလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ အန္ဓဒမိဋ္ဌဒိဘာသာ-“အန္ဓဒမိဋ္ဌ”-အစရှိသောဘာသာတို့ကို၊ (ဝါ) “တောင်သူလူရိုင်း”-အစရှိသူတို့၏ဘာသာတို့ကို၊ မိလက္ခဘာသာ-တိ-“မိလက္ခဘာသာ”ဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-သိအပ်ကုန်၏၊ ခေတ္တပဒေသု-ခေတ်ပုဒ်တို့၌၊ ဧကံ-တစ်ခုသောပုဒ်ကို၊ ဝတ္ထုကာမော-ရွတ်ဆိုလိုသည်ဖြစ်၍၊ အညံ-တပါးတခြားသော ခေတ်ပုဒ်ကို၊ သစေ ဝဒေယျ-အကယ်၍ ရွတ်ဆိုငြားအံ့၊ ခေတ္တပဒန္တောဂဓတ္တာ-ခေတ်ပုဒ်၌ အကျုံးဝင်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ သိက္ခာ-သည်၊ (ဝါ) ကို၊ ပစ္စက္ခာတာဝ-ကျသည်သာလျှင်၊ (ဝါ) ချအပ်သည်သာလျှင်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဒဿေန္တော-ပြလိုသည်ဖြစ်၍၊ “ဗုဒ္ဓံ ပစ္စက္ခာမိတိ ဝတ္ထုကာမော”တိ အာဒိ-ကို၊ အာဟ-၏၊ “ဗုဒ္ဓံ ပစ္စက္ခာမိ”တိ-ဟူ၍၊ ဝတ္ထု-ဆိုခြင်းငှာ၊ အနိစ္စန္တော-အလိုမရှိသည်ဖြစ်၍၊ စိတ္တေန-စိတ်ဖြင့်၊ တံ ဝစနံ-ထို “ဗုဒ္ဓံ ပစ္စက္ခာမိ”ဟူသော စကားရပ်ကို၊ ပဋိက္ခိပိတ္တာ-ပယ်မြစ်၍၊ အညံ-တပါးတခြားသော စကားကို၊ ဝတ္ထုကာမော-ဆိုလိုသည်ဖြစ်၍၊ ပုန-တဖန်၊ ဝိရဇ္ဈိတွာ-ချွတ်ယွင်း၍၊ တမေဝ ဝစနံ-ထို “ဗုဒ္ဓံ ပစ္စက္ခာမိ”မှတပါးတခြားသော စကားကို၊ ယဒိပိ ဝဒေယျ-အကယ်၍ မူလည်း ဆိုငြားအံ့၊ တထာပိ-ထိုသို့ပင် ဆိုပါသော်လည်း၊ သာသနတော-သာသနာတော်မှ၊ စဝိတုကာမတာစိတ္တေ-ရွှေ့လျော့ခြင်းငှာ အလိုရှိသူ၏အဖြစ်ဟူသောစိတ်သည်၊ သတိ-ရှိလတ်သော်၊ ခေတ္တပဒဿေဝ-ခေတ်ပုဒ်၏သာလျှင်၊ ဝတ္ထုတ္တာ-ဆိုအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊

အင်္ဂပါရိပူရိသမ္ဘဝတော-အင်္ဂါ၏ပြည့်စုံခြင်း၏ဖြစ်သင့်သောကြောင့်၊ သိက္ခာ-
ပစ္စက္ခာနံ-သိက္ခာချခြင်းသည်၊ ဟောတွေဝ-ဖြစ်သည်သာလျှင်တည်း၊ ဣတိ-
ဤသို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-သိအပ်၏၊ ခေတ္တမေဝ ဩတိဏ္ဏန္တိ-ကား၊ သိက္ခာပစ္စက္ခာ-
နဿ-သိက္ခာချခြင်း၏၊ ရဟနဌာနဘူတံ-တက်ရောက်ရာဌာနဖြစ်၍ဖြစ်သော၊
ခေတ္တမေဝ-ခေတ်ပုဒ်သည်သာလျှင်၊ ဩတိဏ္ဏံ-သက်ရောက်၏။

“ပစ္စက္ခာမိ ဓာရေဟိ”တိ-ကား၊ ဝတ္တမာနကာလသံ-ပစ္စုပ္ပန် ဝတ္တ-
မာန်ကာလကို၊ ပဓာနဘာဝေန-ပြဓာန်းသည်၏အဖြစ်ဖြင့်၊ ဝတ္တံ-ဆိုခြင်းငှာ၊
ဣစ္ဆိတတ္တာ-အလိုရှိအပ်သည်အဖြစ်ကြောင့်၊ အတိတာနာဂတပရိကပ္ပ ဝစ-
နေဟိ-အတိတ်ကာလ+အနာဂတ်ကာလ+ကြံစည်ကြောင်းဖြစ်သော စကား
တို့ဖြင့်၊ သိက္ခာပစ္စက္ခာနံ-သိက္ခာချခြင်းသည်၊ နေဝတ္ထိ နေဝ အတ္ထိ-မရှိသည်
သာလျှင်တည်း၊ ဣတိ-ဤအနက်ကို၊ ဒဿန္တော-ပြလိုသည်ဖြစ်၍၊ “သစေ
ပန ဗုဒ္ဓံ ပစ္စက္ခိ”န္တိ ဝါ အာဒိ-“သစေ ပန ဗုဒ္ဓံ ပစ္စက္ခိ”အစရှိသည်ကို၊ အာဟ-
ဆို၏၊ “ဝဒတိ ဝိညာပေတိ”တိ ဧတ္ထ-၌၊ “ဝဒတိ”တိ ဣမိနာ-“ဝဒတိ”ဟူ
သော ဤပါဠိရပ်ဖြင့်၊ ပယောဂဿ-လုလ္လပယောဂ၏၊ နိယမိတတ္တာ-မှတ်သား
အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဧကဿ-တပါးသောရဟန်း၏၊ သန္တိကေ-အထံ၌၊
အတ္တနော-မိမိ၏၊ ဝစီဘေဒပ္ပယောဂေန-ဝစီဘေဒ ပယောဂဖြင့်သာလျှင်၊
သိက္ခာပစ္စက္ခာနံ-သိက္ခာချခြင်းသည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ ဒုတဿသနာဒိပ္ပယော-
ဂေန-တမာန်ကိုစေလွှတ်ခြင်း+သတင်းစကားပြောကြားအစရှိသော လုလ္လ-
ပယောဖြင့်၊ သိက္ခာပစ္စက္ခာနံ-သိက္ခာချခြင်းသည်၊ န ဟောတိ-မဖြစ်၊ ဣတိ-
ဤအနက်ကို၊ ဒဿန္တော-ပြလိုသည်ဖြစ်၍၊ “ဒူတံ ဝါ ပဟိဏာတိ”တိ
အာဒိ-“ဒူတံ ဝါ ပဟိဏာတိ”အစရှိသောစကားရပ်ကို၊ အာဟ-၏၊ တတ္ထ
တသ္မိ ဝစနေ-ထို“ဒူတံ ဝါ ပဟိဏာတိ”အစရှိသောစကားရပ်၌၊ “မမ-ငါ၏၊
သိက္ခာပစ္စက္ခာနဘာဝံ-သိက္ခာချသည်၏အဖြစ်ကို၊ ကထေဟိ-ပြောဆိုလိုက်
လော့”၊ ဣတိ-ဤသို့၊ မုခဿသနဝသေန-ပါးစပ်သတင်းစကား၏အစွမ်းဖြင့်၊
“ဒူတံ ဝါ ပဟိဏာတိ”တိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏၊ ပဏ္ဏေ-ထန်းရွက်+ပေ-
ရွက်၌၊ လိခိတ္တာ-ရေးသား၍၊ ပဟိဏနဝသေန-စေလွှတ်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊
“သဿနံ ဝါ ပေသေတိ”တိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏၊ ရုက္ခာဒိသု-သစ်ပင်
အစရှိသည်တို့၌၊ အက္ခရာနိ-အက္ခရာတို့ကို၊ လိခိတ္တာ-ရေးသား၍၊ ဒဿန-

ဝသေန=မြင်စေခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ (ဝါ) ပြခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ “အက္ခရံ ဝါ ဆိန္ဒတိ”တိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ=ဆိုအပ်၏၊ ဟတ္ထမုဒ္ဒါယ ဝါ တမတ္ထံ အာရောစေ-
တိတိ=ကား၊ ဟတ္ထေန=လက်ဖြင့်၊ အဓိပ္ပါယဝိညာပနံ=အလိုအဓိပ္ပါယ်ကို သိ
စေခြင်းကို၊ သန္ဓာယ=ရည်ရွယ်၍၊ ဝုတ္တံ=ဆိုအပ်၏၊ ဟိ သစ္စံ-မှန်၏၊ အဓိပ္ပါယ-
ဝိညာပကော=အလိုအဓိပ္ပါယ်ကိုသိစေတတ်သော၊ ဟတ္ထဝိကာရော=လက်၏
ဖောက်ပြန်ခြင်းသည်၊ ဟတ္ထမုဒ္ဒေါ=ဟတ္ထမုဒ္ဒမည်၏၊ စ=ဆက်၍ဆိုဦးအံ့၊ ဧတ္ထ-
ဤ“ဟတ္ထမုဒ္ဒ”ဟူသောပါဠိရပ်၌၊ ဟတ္ထသဒ္ဒေါ=ဟတ္ထ-သဒ္ဒါသည်၊ တဒေက-
ဒေသေသု=ထိုလက်၏တစိပ်တဒေသဖြစ်ကုန်သော၊ အင်္ဂုလီသု=လက်ချောင်း
တို့၌၊ ဒဌဇော=မှတ်အပ်၏၊ “န သဗ္ဗံ ဟတ္ထံ မုခေ ပက္ခိပိဿာမိ”တိ အာဒိသု=
“န သဗ္ဗံ ဟတ္ထံ မုခေ ပက္ခိပိဿာမိ”အစရှိသောပါဠိရပ်၌ကဲ့သို့၊ ဝေဒိတဇော-
သိအပ်၏၊ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ အဓိပ္ပါယဝိညာပကေန=အလိုအဓိပ္ပါယ်ကိုသိ
တတ်သောသူသည်၊ အင်္ဂုလီသင်္ကောစာဒိနာ=လက်ကို တုန်လှုပ်ခြင်း အစရှိ
သော၊ ဟတ္ထဝိကာရေန=လက်၏ဖောက်ပြန်ခြင်းဖြင့်၊ တမတ္ထံ=ထိုအနက်အဓိ-
ပ္ပါယ်ကို၊ အာရောစေတိ=ပြောဆို၏၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဧတ္ထ=ဤ “ဟတ္ထမုဒ္ဒါယ
ဝါ တမတ္ထံ အာရောစေတိ”ဟူသောပါဠိရပ်၌၊ အတ္ထော=အနက်ကို၊ ဒဌဇော-
မှတ်အပ်၏။

စိတ္တသမ္ပယုတ္တန္တိ-ကား၊ ပစ္စက္ခာတုကာမတာစိတ္တသမ္ပယုတ္တံ=သိက္ခာ
ကိုစွန့်ချလိုသူ၏အဖြစ်ဟူသော စိတ်နှင့်ယှဉ်သည်၊ ဣဒါနိ ဣမသ္မိ ကာလေ-
၌၊ ဝိဇာနနဝသေန=သိခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ သိက္ခာပစ္စက္ခာနံ=သိက္ခာချခြင်းကို၊
နိယမိတာ နိယမိတဝသေန=နိယမိတ+အနိယမိတ၏အစွမ်းဖြင့်၊ (ဝါ) သတ်
မှတ်အပ်သည်၏အဖြစ်+မသတ်မှတ်အပ်သည်၏အဖြစ်၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဒွိဇာ-
နှစ်ပါးအပြားအားဖြင့်၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ=သိအပ်၏၊ ဣတိ=ဤအနက်ကို၊ ဒဿေန္တော-
ပြလိုသည်ဖြစ်၍၊ “ယဒိ အယမေဝ ဇာနာတူ”တိ အာဒိ=ကို၊ အာဟ-၏၊
အယဉ္စ ဝိဘာဂေါ=ဤဝေဘန်ခြင်းသည်လည်း၊ “ဝဒတိ ဝိညာပေတိတိ-
ကား၊ ဧကဝိသယတ္တာ=တူသောတည်ရာရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ယဿ=အ
ကြင်သူအား၊ ဝဒတိ=ပြောဆို၏၊ တဿေဝ=ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏သာလျှင်၊ ဝိဇာနနံ-
သိခြင်းကို၊ အဓိပ္ပေတံ=အလိုရှိအပ်၏၊ အညဿ=တပါးတခြားသောသူ၏၊
ဝိဇာနနံ=သိခြင်းကို၊ န အဓိပ္ပေတံ=အလိုမရှိအပ်”၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဣမိနာ

နယေန-ဤနည်းဖြင့်၊ လဒ္ဓေါ-ရအပ်၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ-မှတ်အပ်၏၊ ဟိ သစ္စံ-မှန်၏၊ ယဿ ပုဂ္ဂလဿ-အား၊ န ဝဒတိ-မပြောဆို၊ တတော-ထိုပုဂ္ဂိုလ် မှ၊ အည-တပါးတခြားသောပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ ဝိညာပေတိ-သိစေ၏၊ ဣတိ အယံ အတ္ထော-ဤအနက်သည်၊ သမ္ဘဝတိ-ဖြစ်သင့်၏၊ သောယေဝ ဇာနာတိတိ- ကား၊ အဝဓာရဏေန-အဝဓာရဏအနက်ရှိသော'ဧဝံ'သဒ္ဓါဖြင့်၊ တသ္မိ ပုဂ္ဂ- လေ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အဝိဇာနန္တယေဝ-မသိသည်ရှိသော်သာလျှင်၊ အည- သ-တပါးတခြားသောသူ၏၊ ဇာနနံ-သိခြင်းကို၊ ပဋိက္ခိပတိ-ပယ်မြစ်၏၊ တေ- နေဝ-ထို့ကြောင့်သာလျှင်၊ “အထ သော န ဇာနာတိ၊ အညော သမိပေ ဌိတော ဇာနာတိ၊ အပ္ပစ္စက္ခာတာ ဟောတိ သိက္ခာ”တိ-ဟူ၍၊ အာဟ-၏၊ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ “အယမေဝ-ဤပုဂ္ဂိုလ်သည်သာလျှင်၊ ဇာနာတု-သိစေသ တည်း”၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဧကံ-တစ်ယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ နိယမေတွာ-ပိုင်း ခြားသတ်မှတ်၍၊ အာရောစိတေ-ပြောဆိုအပ်သည်ရှိသော်၊ သောပိ ပုဂ္ဂလော- ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း၊ ယဒိပိ ဇာနာတိ-အကယ်၍မူလည်းသိငြားအံ့၊ အညော- ပိ-တပါးတခြားသော သူသည်လည်း၊ ယဒိပိ ဇာနာတိ-အကယ်၍မူလည်း သိငြားအံ့၊ နိယမိတဿ ပန-သတ်မှတ်အပ်သောပုဂ္ဂိုလ်အားကား၊ နိယမိတ ဝသေန-ပိုင်းခြားသတ်မှတ်အပ်သည်အစွမ်းဖြင့်၊ ဝိဇာနနသမ္ဘဝတော-သိခြင်း ဌာ စွမ်းနိုင်သည်အဖြစ်ကြောင့်၊ သိက္ခာပစ္စက္ခာနံ-သိက္ခာချခြင်းသည်၊ ဟော- တိယေဝ-ဖြစ်သည်သာလျှင်တည်း၊ ဣတိ- ဤသို့၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ-မှတ်အပ်၏၊ ကသ္မာ- အဘယ်ကြောင့်၊ သိက္ခာပစ္စက္ခာနံ-သိက္ခာချခြင်းသည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်သနည်း၊ “အညော-တပါးတခြားသောသူသည်၊ မာ ဇာနာတု-မသိစေသတည်း”၊ ဣတိ- ဤသို့၊ အနိယမိတတ္တာ-မသတ်မှတ်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ ဒွိန္ဒမ္ဗိ နိယမေတွာ တိ ဣဒံ ဝစနံ-သည်၊ “ဒွေ ဝါ-နှစ်ယောက်ကုန်သောသူတို့သည် လည်း၊ ဇာနန္တု-သိစေကုန်သတည်း၊ ဧကော ဝါ-တစ်ယောက်သောသူသည် လည်း၊ ဇာနာတု-သိစေသတည်း၊ ဣမေသံယေဝ ဒွိန္ဒံ-ဤနှစ်ယောက်ကုန် သော သူတို့အားသာလျှင်၊ အာရောစမိ-ပြောဆိုပါ၏”၊ ဣတိ ဧဝံ-ဤသို့၊ နိယမေတွာ-ပိုင်းခြားသတ်မှတ်၍၊ အာရောစနံ-ပြောဆိုခြင်းကို၊ သန္ဓာယ- ရည်ရွယ်၍၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏၊ တေနေဝ-ထို့ကြောင့်သာလျှင်၊ “ဧကသ္မိ ဇာ- နန္တေပိ ဒွိသု ဇာနန္တေသ္မပိ”တိ-ဟူ၍၊ အာဟ-၏၊ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊

“ဧွယေဝ-နှစ်ယောက်ကုန်သောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်သာလျှင်၊ ဇာနန္တု-သိစေကုန်သတည်း၊ ဧကော-တစ်ယောက်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ မာ ဇာနာတု-မသိစေသတည်း”၊ ဣတိ ဧဝံ-ဤသို့၊ ဒွိန္ဒု-နှစ်ယောက်ကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား၊ နိယမေတွာ-ပိုင်းခြားသတ်မှတ်၍၊ အာရောစိတေ-ပြောဆိုအပ်သည်ရှိသော်၊ ဒွိသုယေဝ-နှစ်ယောက်ကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်သာလျှင်၊ ဇာနန္တေသု-သိကုန်သည်ရှိသော်၊ သိက္ခာပစ္စက္ခာနံ-သိက္ခာချခြင်းသည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ ဧကသ္မိ-တစ်ယောက်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဇာနန္တေ-သိသည်ရှိသော်၊ သိက္ခာပစ္စက္ခာနံ-သိက္ခာချခြင်းသည်၊ န ဟောတိ-မဖြစ်၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝဒန္တိ-ဆိုကြကုန်၏။

သဘာဂေတိ-ကား၊ ဝိဿာသိကေ-ခင်မင်ရင်းနှီး အကြမ်းဝင်ကုန်သော၊ ပရိသင်္ဂမာနောတိ-ကား၊ “သစေ-အကယ်၍၊ တေ ပုဂ္ဂလာ-တို့သည်၊ ဇာနယျံ-သိကြကုန်အံ့၊ တေ ပုဂ္ဂလာ-တို့သည်၊ မံ-ငါ့ကို၊ ဝါရေသန္တိ-တားမြစ်ကြကုန်လိမ့်လတ်”၊ ဣတိ-ဤသို့၊ အာသင်္ဂမာနော-ရွံရှာခြင်းရှိသည်၊ သမယညူတိ-ကား၊ သာသနာစာရကုသလော-သာသနာတော်၏အဆုံးအမကို ကျင့်ခြင်း၌ကျွမ်းကျင်လိမ္မာသည်၊ ဣမ ပန-ဤအရာ၌ကား၊ တဒဓိပ္ပါယ-ဇာနမတ္ထေနပိ-ထိုသို့သော အလိုကို သိကာမျှဖြင့်လည်း၊ သမယညူနာမိ-အယူကို သိသည်မည်သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ တေနေဝ-ထို့ကြောင့်သာလျှင်၊ “ဥက္ကဏ္ဍိတော အယံ ။ပ။ သာသနတော စုတော ဇာနာတိ”တိ-ဟူ၍၊ အာဟ-ပြီ၊ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ “ဗုဒ္ဓံ ပစ္စက္ခာမိ”တိ ဣမဿ-“ဗုဒ္ဓံ ပစ္စက္ခာမိ”ဟူသောဤပုဒ်၏၊ အတ္ထံ-အနက်ကို၊ ဥ တွာပိ-သိ၍လည်း၊ သစေ-အကယ်၍၊ “အယံ ဘိက္ခု-သည်၊ ဘိက္ခုဘာဝတော-ရဟန်းအဖြစ်မှ၊ စဝိတုကာမော-ရွေ့လျော့ခြင်းငှာ အလိုရှိ၏၊ ဂိဟိ ဝါ-လူဝတ်ကြောင်သည်မူလည်း၊ ဟောတုကာမော-ဖြစ်ခြင်းငှာအလိုရှိ၏”၊ ဣတိ-ဤသို့၊ န ဇာနာတိ-မသိ၊ သိက္ခာ-သည်၊ (ဝါ) ကို၊ အပ္ပစ္စက္ခတာဝ-မချအပ်သည်သာလျှင်၊ (ဝါ) မကျသည်သာလျှင်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ သစေ ပန-အကယ်၍ကား၊ “ဗုဒ္ဓံ ပစ္စက္ခာမိ”တိ ဝစနဿ-“ဗုဒ္ဓံ ပစ္စက္ခာမိ”ဟူသောသဒ္ဒါ၏၊ အတ္ထံ-အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို၊ အဇာနိတွာပိ-မသိပါသော်လည်း၊ “ဥက္ကဏ္ဍိတော ဂိဟိ ဟောတုကာမော” တိ-ဟူ၍၊ အဓိပ္ပါယ်-အဓိပ္ပါယ်ကို၊ ဇာနာတိ-သိ၏၊ သိက္ခာ-သည်၊ (ဝါ) ကို၊ ပစ္စက္ခတာဝ-ချအပ်သည်သာလျှင်၊ (ဝါ) ကျသည်သာလျှင်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊

အညသ္မိ-တပါးတခြားသော၊ ခဏေ-ခဏ၌၊ သောတဝိညာဏဝိထိယာ-
သောတဝိညာဏဝိထိဖြင့်၊ သဒ္ဓဂ္ဂဟဏံ-အသံကို ယူခြင်းသည်၊ ဟောတိ-၏၊
အညသ္မိယေဝ-တပါးတခြားသာလျှင်ဖြစ်သော၊ ခဏေ-ခဏ၌၊ မနောဝိညာ-
ဏ ဝိထိယာ-မနောဝိညာဏဝိထိဖြင့်၊ တဒတ္ထဝိဇာနနံ-ထိုအသံ၏ အနက်
အဓိပ္ပါယ်ကို သိခြင်းသည်၊ (ဝါ) ထိုသဒ္ဓါ၏အနက်အဓိပ္ပါယ်ကိုသိခြင်းသည်၊
ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ “တဒ်ဏဉေဝ ပန အပုဗ္ဗ
အစရိမံ ဒုဇ္ဇာနာန”န္တိ-ဟူ၍၊ အာဟ-မိန့်ဆိုပြီး၊ ဧကသ္မိယေဝ ခဏေ-တစ်ခု
သော ခဏ၌သာလျှင်၊ သဒ္ဓသဝနဉ္စ-အသံကိုကြားခြင်းသည်လည်းကောင်း၊
တဒတ္ထဝိဇာနနဉ္စ-ထိုအသံ၏အနက်အဓိပ္ပါယ်ကိုသိခြင်းသည်လည်းကောင်း၊
န ဟိ သမ္ဘဝတိ-မဖြစ်၊ တထာ ဟိ တတော ဧဝ-ထို့ကြောင့်သာလျှင်၊ “ယဇ္ဇော”
တိ ဝါ-“ယဇ္ဇော”ဟူ၍လည်းကောင်း၊ “ပဇ္ဇော”တိ ဝါ-“ပဇ္ဇော”ဟူ၍လည်း
ကောင်း၊ ဧကနစိ-တစုံတယောက်သောသူသည်၊ ဝုတ္တေ-ဆိုအပ်သည်ရှိသော်၊
တတ္ထ တသ္မိ ဝစနေ-ထို“ယဇ္ဇ+ပဇ္ဇ”ဟူသော စကားရပ်၌၊ ပစ္စုပ္ပန္နံ-ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်
သော၊ ယ-သဒ္ဓံ-“ယ”ဟူသောအသံကို၊ ဂဟေတွာ-ယူ၍၊ ဧကာ-တစ်ခုသော၊
သောတဝိညာဏဝိထိ-သောတဝိညာဏဝိထိသည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ-ဖြစ်၍၊ နိရုဇ္ဈတိ-
ချုပ်၏၊ တဒနန္တရ-ထိုသောတဝိညာဏဝိထိ၏အခြားမဲ့၌၊ ဧကာ-တစ်ခုသော၊
မနောဝိညာဏဝိထိ-မနောဝိညာဏဝိထိသည်၊ တမေဝ အတိတံ-ထိုအတိတ်
ဖြစ်သော“ယ”ဟူသောအသံကို၊ ဂဟေတွာ-ယူ၍၊ ဥပ္ပဇ္ဇိတိ-ဖြစ်၏၊ ဧဝံ-ဤသို့၊
တေန ပုဂ္ဂလေန-ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဝုတ္တဝစနေ-ဆိုအပ်ပြီးသော စကားရပ်၌၊
ယတ္ထကာနိ-အကြင်မျှလောက် အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော၊ အက္ခရာနိ-အက္ခ-
ရာတို့သည်၊ ဟောန္တိ-ဖြစ်ကုန်၏၊ တေသု-အက္ခရာရသု-ထိုအက္ခရာတို့တွင်၊
ဧကမေကံ-တစ်လုံးတစ်လုံးသော၊ ပစ္စုပ္ပန္နမတိတံ-ပစ္စုပ္ပန်+အတိတ်ဖြစ်သော၊
အက္ခရာဉ္စ-အက္ခရာကိုလည်း၊ ဂဟေတွာ-ယူ၍၊ သောတဝိညာဏဝိထိယာ စ-
သောတဝိညာဏဝိထိသည်လည်းကောင်း၊ မနောဝိညာဏဝိထိယာ စ-မနော
ဝိညာဏဝိထိသည်လည်းကောင်း၊ ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ-ဖြစ်၍၊ နိရုဇ္ဈိယ-ချုပ်သည်ရှိသော်၊
အဝသာနေ-အဆုံး၌၊ တာနိ အက္ခရာနိ-ထိုအက္ခရာတို့ကို၊ သမ္ဗိဇ္ဈေတွာ-
ပေါင်း၍၊ အက္ခရာသမူဟံ-အက္ခရာအပေါင်းကို၊ ဂဟေတွာ-ယူ၍၊ ဧကာ-တစ်
ခုသော၊ မနောဝိညာဏဝိထိ-မနောဝိညာဏ ဝိထိသည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ-ဖြစ်၍၊

နိရုဇ္ဈတိ=ချုပ်၏၊ တဒနန္တရံ=ထိုမနောဝိညာဏဝိထိ၏အခြားမဲ့၌၊ “အယံ အက္ခ-
ရ သမူဟော=အကြင်အက္ခရာအပေါင်းသည်၊ ဧတဿ သဒ္ဒဿ=ထိုသဒ္ဒါ၏၊
နာမံ=အမည်တည်း”၊ ဣတိ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ နာမပညတ္တိဂ္ဂဟဏဝသေန=
နာမပညတ်ကို ယူသည်၏အစွမ်းဖြင့်၊ အပရာယ=တပါးတခြားသော၊ မနော-
ဝိညာဏဝိထိယာ=သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဈိတ္တာ=ဖြစ်၍၊ နိရုဇ္ဈိယ=ချုပ်သည်ရှိသော်၊ တဒ-
နန္တရံ=ထိုမနောဝိညာဏဝိထိ၏အခြားမဲ့၌၊ ဥပ္ပန္နာယ=ဖြစ်သော၊ မနောဝိညာ-
ဏ ဝိထိယာ=မနောဝိညာဏဝိထိဖြင့်၊ “အယံ=ဤသည်ကား၊ ဧတဿ သဒ္ဒ-
ဿ=ထိုသဒ္ဒါ၏၊ အတ္ထော=အနက်တည်း”၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ပကတိယာ=ပင်ကိုယ်
ပကတိအားဖြင့်၊ တဒတ္ထဝိဇာနနံ=ထိုသဒ္ဒါ၏အနက်ကိုသိခြင်းသည်၊ သမ္ဘဝ-
တိ=ဖြစ်၏။

အာဝဇ္ဇနသမယေနာတိ ဧတံ ဝစနံ=“အာဝဇ္ဇနသမယေန”ဟူသော
ဤသဒ္ဒါသည်၊ ဘုဗ္ဗတ္ထေ=သတ္တမိ ဝိဘတ်အနက်၌၊ ကရဏဝစနံ=ကရိုက်း
ဝိဘတ်ရှိသောသဒ္ဒါတည်း၊ အတ္ထဘောဂသမယေ=အနက်အဓိပ္ပါယ်ကိုနှလုံး
သွင်း ဆင်ခြင်သောအခါ၌၊ ဣဒါနိ ဣမသ္မိ ကာလေ=၌၊ တမေဝ အာဝဇ္ဇန-
သမယံ=ထိုအနက်အဓိပ္ပါယ်ကို နှလုံးသွင်းဆင်ခြင်သောအခါကို၊ ဝိဘာဝန္တော-
ထင်စွာပြလိုသည်ဖြစ်၍၊ “ယထာ ပကတိယာ ။ပ။ ဇာနန္တိ”တိ=ဟူ၍၊ အာ-
ဟ=ပြီ၊ ဧဝေနဝ ဝစီဘေဒေန=ထိုဝစီဘေဒဖြင့်သာလျှင်၊ အဓိပ္ပါယ်ဝိညာပန-
ဿ=အဓိပ္ပါယ်ကို သိခြင်းကို၊ ဣဓ=ဤအရာ၌၊ အဓိပ္ပေတတ္တာ=အလိုရှိအပ်
သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ အပရဘာဂေ=နောက်အဘို့၌၊ “ဣမိနာ ဘိက္ခုနာ-
ဤရဟန်းသည်၊ ကံ ဝစနံ=အဘယ်စကားကို၊ ဝုတ္တံ=ဆိုအပ်သနည်း”၊ ဣတိ-
ဤသို့၊ တံ ဝစနံ=ထိုစကားကို၊ ကံနန္တဿ=ဗုံမှားသောသူအား၊ စိရေန=ကြာ
မြင့်သဖြင့်၊ အဓိပ္ပါယ်ဝိဇာနနံ=အဓိပ္ပါယ်ကိုသိခြင်းသည်၊ အညေနပိ=တပါးတ
ခြားလည်းဖြစ်သော၊ ကေနစိ=တစုံတခုသော၊ ဥပါယန္တရေန=အကြောင်းဥပါယ်
တပါးတခြားဖြင့်၊ သမ္ဘဝတိ=ဖြစ်သင့်၏၊ ဧကဝလံ=သက်သက်၊ ဝစီဘေဒမတ္ထေ-
န=ဝစီဘေဒမျှဖြင့်၊ အဓိပ္ပါယ်ဝိဇာနနံ=အဓိပ္ပါယ်ကိုသိခြင်းသည်၊ န သမ္ဘဝတိ-
မဖြစ်၊ ဣတိ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ “အထ အပရဘာဂေ ။ပ။ အပ္ပစ္စက္ခတာ
ဟောတိ သိက္ခာ”တိ=ဟူ၍၊ အာဟ=ပြီ၊ ဂိဟိ=လူဝတ်ကြောင်သည်၊ ဘဝိ-
ဿတိ=ဖြစ်အံ့”၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဝုတ္တေ=ဆိုအပ်သည်ရှိသော်၊ အတ္ထဘေဒေါ စ-

အနက်၏ကွဲပြားခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ ကာလဘေဒေါ စ=ကာလ၏ ကွဲပြားခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏၊ ဣတိ တသွာ=ထို့ကြောင့်၊ သိက္ခာ=သည်၊ (ဝါ) ကို၊ အပ္ပစ္စက္ခာတာ=မချအပ်သည်၏အဖြစ်သည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏၊ ဟိ သစ္စံ=မှန်၏၊ “ဓာရေဟိ”တိ ဣမဿ=“ဓာရေဟိ”ဟူသောဤပုဒ်၏၊ ယော အတ္ထော စ=အကြင်အနက်သည်လည်းကောင်း၊ ယော ကာလော စ=အကြင်ကာလသည်လည်းကောင်း၊ အတ္ထိ=ရှိ၏၊ သော အတ္ထော စ=သည်လည်းကောင်း၊ သော ကာလော စ=သည်လည်းကောင်း၊ “ဘဝိဿာမိ”တိ ဧတဿ=“ဘဝိဿာမိ”ဟူသောဤပုဒ်၏၊ န ဟောတိ=မဖြစ်၊ ပန=ဆက်၍ဆိုဦးအံ့၊ “ဂိဟိ ဘဝိဿာမိ”တိ=“ဂိဟိ ဘဝိဿာမိ”ဟူ၍၊ ဝုတ္တေ=ဆိုအပ်သည်ရှိသော်၊ အတ္ထဘေဒေါယေဝ=အနက်၏ ကွဲပြားခြင်းသည်သာလျှင်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏၊ ကာလဘေဒေါ=ကာလ၏ကွဲပြားခြင်းသည်၊ န ဟောတိ=မဖြစ်၊ ကသွာ=အဘယ်ကြောင့်၊ ကာလဘေဒေါ=သည်၊ န ဟောတိ=မဖြစ်သနည်း၊ “ဟောမိ”တိ=“ဟောမိ”ဟူ၍၊ ဝတ္တမာနကာလဿေဝ=ဝတ္တမာန်ကာလကိုသာလျှင်၊ (ဝါ) ပစ္စုပ္ပန်ကာလကိုသာလျှင်၊ ဝုတ္တတ္တာ=ဆိုအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ကာလဘေဒေါ=ကာလ၏ကွဲပြားခြင်းသည်၊ န ဟောတိ=မဖြစ်၊ “ဂိဟိ ဇာတောမ္ပိ၊ ဂိဟိမ္ပိ”တိ ဧတ္ထာပိ=“ဂိဟိ ဇာတောမ္ပိ၊ ဂိဟိမ္ပိ”ဟူသော ဤပုဒ်၌လည်း၊ အတ္ထဿ ဝေဝ=အနက်၏လည်းကောင်း၊ ကာလဿ စ=ကာလ၏လည်းကောင်း၊ ဘိနုတ္တာ=ကွဲပြားသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ သိက္ခာ=သည်၊ (ဝါ) ကို၊ အပ္ပစ္စက္ခာတာ=မချအပ်သည်၏အဖြစ်သည်၊ (ဝါ) မကျသည်၏အဖြစ်သည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏၊ “အဇ္ဇ ပဌာယာ”တိ ဣဒံ ဝေဒနံ=ကို၊ တထာ တေန အာကာရေန=ထိုသို့သောအခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဝုတ္တေပိ=ဆိုအပ်ပါသော်လည်း၊ ဒေါသဘာဝတော=အဖြစ်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ပရိပုဏ္ဏံ=ပြည့်စုံစွာ၊ ကတွာ=ပြု၍၊ ဝုတ္တံ=ဆိုအပ်၏၊ “ဓာရေဟိ”တိ=ကား၊ အတ္ထပ္ပဓာနတ္တာ=အနက်၏ပြဓာန်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ နိဒ္ဒေသဿ=ညွှန်ပြခြင်းကို၊ ပရိယာယဝေဒနေဟိ ပိ=ပရိယာယ်စကားတို့ဖြင့်လည်း၊ သိက္ခာပစ္စက္ခာနံ=သိက္ခာချခြင်းသည်၊ ဟောတိယေဝ=ဖြစ်သည်သာလျှင်တည်း၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဒဿေန္တော=ပြလိုသည်ဖြစ်၍၊ “ဇာနာဟိ”တိ အာဒိ=“ဇာနာဟိ”အစရှိသည်ကို၊ အာဟာ=မိန့်ဆိုပြီ၊ ဟိ သစ္စံ=မှန်၏၊ ဓာရေဟိ ဇာနာဟိ သဇ္ဇာနာဟိ မနသိ ကရောဟိတိ ဧတာနိ ပဒါနိ=“ဓာရေဟိ၊

ဇာနာဟိ၊ သဉ္ဇာနာဟိ၊ မနသိ ကရောဟိ”ဟူကုန်သောဤပုဒ်တို့သည်၊ အတ္ထ-
တော စ-အနက်အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ကာလတော စ-ကာလအားဖြင့်
လည်းကောင်း၊ အဘိန္နာနိ-မကွဲပြားကုန်။

၅၂။ ပုရိမာနေဝ စုဒ္ဓသာတိ-ကား၊ ဗုဒ္ဓါဒိ သဗြဟ္မစာရိ ပရိယန္တာနိ-
“ဗုဒ္ဓ”အစ“သဗြဟ္မစာရိ” အဆုံးရှိကုန်သောပုဒ်တို့သည်၊ ဟောတု ဘဝတူတိ
ဣဒမ္ပိ-“ဟောတု+ဘဝတု”ဟူသောဤသဒ္ဒါသည်လည်း၊ ပဋိက္ခေပမတ္တမေဝ-
ပယ်မြစ်ခြင်းမျှသည်သာလျှင်တည်း၊ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ ဟောတု ပရိ-
ယတ္တန္တိ အတ္ထောတိ-ဟူ၍၊ အာဟ-မိန့်ဆိုပြီ။

၅၃။ ဝဏ္ဏပဌာနန္တိ-ကား၊ မဟာသံဃိကာနံ-မဟာသံဃိကတို့၏၊
တို့တွင်၊ ဗုဒ္ဓဂုဏပရိဒီပကံ-မြတ်စွာဘုရား၏ဂုဏ်တော်ကိုပြတတ်သော၊ ဧကံ-
တစ်ခုသော၊ သုတ္တံ-သုတ်တည်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝဒန္တိ-ဆိုကြကုန်၏။

ဥပါလိဂါထာသုတိ-ဥပါလိဂါထာသု-ဟူသည်ကား

ဓိရဿ-မြဲမြန်ခိုင်ခန့်သော၊ ဝိဂတမောဟဿ-ကင်းသောမောဟရှိ
တော်မူထသော၊ ပဘိန္နခိဇဿ-ဖျက်ဆီးအပ်ပြီးသော ကိလေသာဟူသော
တံသင်း ရှိတော်မူထသော၊ ဝိဇိတဝိဇယဿ-အောင်တော်အပ်သော မာရ်ကို
အောင်တော်မူအပ်ပြီးသော၊ အနိယံဿ-ကိလေသာတည်းဟူသော ဘေးရန်
မရှိတော်မူထသော၊ သုဿမစိတ္တဿ-ကောင်းစွာငြိမ်သက်သော စိတ်ရှိတော်
မူထသော၊ ဝုဒ္ဓသီလဿ-တိုးပွားသော သီလရှိတော်မူထသော၊ သာဓုပညဿ-
ကောင်းသောပညာရှိတော်မူထသော၊ ဝေဿမန္တရဿ-မာရ်ငါးပါးကိုကျော်လွန်
ပြီးတော်မူထသော၊ ဝိမလဿ-ကင်းသောအညစ်အကြေးရှိတော်မူထသော၊
တဿ ဘဂဝတော-ထိုမြတ်စွာဘုရား၏၊ အံဟံ-ငါသည်၊ သာဝကော-တပည့်
သာဝကသည်၊ အသ္မိ-ဖြစ်၏။

အကထံကထိတဿ-မဆိုအပ်သောစကားကို ဆိုတော်မူတတ်သော၊
တုသိတဿ-နှစ်သက် တော်မူတတ်သော၊ ဝန္တလောကာမိသဿ-လောက
တည်းဟူသောအာမိသကို ထွေးအန်အပ်တော်မူပြီးထသော၊ မုဒိတဿ-ဝမ်း
မြောက်တော်မူထသော၊ ကတသမဏဿ-ညီညွတ်ခြင်းကိုပြုတတ်+ကိလေ-
သာ ငြိမ်းအေးခြင်းကို ပြုတော်မူတတ်သော၊ မနုဇဿ-လူဖြစ်တော်မူထသော၊
အန္တိမသာရိရဿ-အဆုံးဖြစ်သော ခန္ဓာကိုယ်ကို ဆောင်တော်မူတတ်သော၊

နရဿ-မြတ်သော၊ အနောပမဿ-နှိုင်းယှဉ်စရာဥပမာမရှိသော၊ ဝိရဇဿ-
ကိလေသာတည်းဟူသော ကင်းသောမြူရှိတော်မူထသော၊ တဿ ဘဂဝ-
တော-ထိုမြတ်စွာဘုရား၏၊ အဟံ-ငါသည်၊ သာဝကော-တပည့်သာဝကသည်၊
အသ္မိ-ဖြစ်၏။

အသံသယဿ-ယုံမှားသံသယ မရှိတော်မူထသော၊ ကုသလဿ-
လိမ္မာတော်မူထသော၊ ဝေနယိကဿ-ဝေနေယျသတ္တဝါတို့ကို ဆုံးမတော်မူ
တတ်သော၊ သာရထိဝရဿ-ရထားထိန်းနှင့်တူသောအားဖြင့် မြင့်မြတ်တော်
မူထသော၊ အနတ္တရဿ-မိမိထက်လွန်မြတ်သောသူမရှိထသော၊ ရုစိရဓမ္မဿ-
နှစ်သက်အပ်သော တရားရှိတော်မူထသော၊ နိက္ကဓံဿ-ယုံမှားသံသယကင်း
တော်မူထသော၊ ပဘာသကဿ-ပြီးပြီးပြန်ပြန်သောအရောင်ရှိတော်မူထ
သော၊ မာနစ္ဆိဒဿ-မာနကိုပယ်ဖြတ်တော်မူထသော၊ ဝီရဿ-ကြီးသောလူလွှ
ဝီရိယ ရှိတော်မူထသော၊ တဿ ဘဂဝတော-ထိုမြတ်စွာဘုရား၏၊ အဟံ-
ငါသည်၊ သာဝကော-တပည့်သာဝကသည်၊ အသ္မိ-ဖြစ်၏။

နိသဘဿ-လူသုံးပါး၏အကြီးအကဲဖြစ်တော်မူထသော၊ အပ္ပမေယျ-
ဿ-နှိုင်းယှဉ်ထိုက်သောသူ မရှိထသော၊ ဂမ္ဘီရဿ-နက်နဲသော ဉာဏ်ပညာ
ရှိတော်မူထသော၊ မောနပ္ပတ္တဿ-အရဟတ္တမဂ်သို့ ရောက်တော်မူထသော၊
ဓေမင်္ဂရဿ-ဘေးမရှိခြင်းကိုပြုတော်မူတတ်သော၊ ဝေဒဿ-သစ္စာလေးပါး
ကိုသိတော်မူတတ်သော၊ ဓမ္မဋ္ဌဿ-သူတော်ကောင်းတရား၌ တည်တော်မူ
တတ်သော၊ သံဝုတတ္တဿ-ဣန္ဒြေတို့ကို ကောင်းစွာစောင့်ရှောက်တော်မူတတ်
သော၊ သင်္ဂါတိဂဿ-မာရ်နတ်၏ စစ်သည်အပေါင်းကိုကျော်လွန်ပြီးထသော၊
မုတ္တဿ-ကိလေသာ အပေါင်းမှ လွတ်မြောက်တော်မူပြီးထသော၊ တဿ
ဘဂဝတော-၏၊ အဟံ-ငါသည်၊ သာဝကော-တပည့်သာဝကသည်၊ အသ္မိ-
ဖြစ်၏။

နာဂဿ-ရဟန္တာ ဖြစ်တော်မူထသော၊ ပန္တသေနဿ-သော၊ ခိဏ-
သံယောဇနဿ-ကုန်ခမ်းပြီးသော သံယောဇဉ်ရှိတော်မူထသော၊ မုတ္တဿ-
ကိလေသာတို့မှ လွတ်ပြီးထသော၊ ပဋိမန္တကဿ-နောက်ထပ်တဖန် မတိုင်ပင်
ထသော၊ ဓောနဿ-ဖြူစင်ပြီးထသော၊ ပန္နဒ္ဓဿ-မြဲမြန်သော တံခွန်ရှိသော၊
ဝိတရာဂဿ-ကင်းသော ရာဂရှိထသော၊ ဒန္တဿ-ဆုံးမအပ်သော၊ နိပ္ပပဋ္ဌဿ-

ကင်းပြီးသော ကိလေသာရှိတော်မူထသော၊ တဿ ဘဂဝတော-၏၊ အဟံ-
ငါသည်၊ သာဝကော-တပည့်သာဝကသည်၊ အသ္မိ-ဖြစ်၏။

ဣသိသတ္တမဿ-ဣသိသတ္တမဖြစ်တော်မူသော၊ အကုဟဿ-ထောင်
လွှားခြင်းရှိတော်မူသော၊ တေဝိဇ္ဇဿ-ဝိဇ္ဇာသုံးပါး ရှိတော်မူထသော၊ ဗြဟ္မပု-
တ္တဿ-မြတ်သည်၏၊ အဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူပြီးထသော၊ နှာတကဿ-မ-
ကောင်းမှု အကုသိုလ်ကို ဆေးကြောသုတ်သင်ပြီးထသော၊ ပဒကဿ-သော၊
ပဿဒ္ဓဿ-ကိုယ်+စိတ်နှစ်ပါး ငြိမ်းအေးပြီးထသော၊ ဝိဒိတဝေဒဿ-သိတော်
မူအပ်ပြီးသော တရားရှိတော်မူထသော၊ ပုရိန္ဒဒဿ-နိဗ္ဗာန်ကို ရှေးဦးစွာ မြင်
တော်မူပြီးထသော၊ သက္ကဿ-သက္ကဖြစ်တော်မူထသော၊ တဿ ဘဂဝတော-
ထိုမြတ်စွာဘုရား၏၊ အဟံ-ငါသည်၊ သာဝကော-သည်၊ အသ္မိ-ဖြစ်၏။

အရိယဿ-မြတ်တော်မူထသော၊ ဘာဝိတတ္တဿ-ပွားများစေတတ်
သော၊ ပတ္တိပတ္တဿ-ရောက်အပ်သောအရာသို့ ရောက်တော်မူထသော၊ ဝေ-
ယျာကရဏဿ-ဖြေကြားခြင်းကို ပြုတော်မူတတ်သော၊ သတိမတော-သတိ
ရှိတော်မူထသော၊ ဝိပဿိဿ-အထူးအားဖြင့် ရှုမြင်တော်မူထသော၊ နော
အနဘိနတဿ-မလိုအပ်သည်ကို ကြောက်လန့်တော်မူထသော၊ အပနတ-
ဿ-မပြေးတတ်သော၊ အနေဇဿ-မှရှာမှီးတတ်ထသော၊ ဝသိပ္ပတ္တဿ-ဝသီ
ဘော်သို့ ရောက်ပြီးထသော၊ တဿ ဘဂဝတော-၏၊ အဟံ-ငါသည်၊ သာဝ-
ကော-တပည့်သာဝကသည်၊ အသ္မိ-ဖြစ်၏။

သမုဂ္ဂတဿ-ညီညွတ်တော်မူထသော၊ ဈာယိဿ-နီဝရဏတရားတို့
ကို ဖုတ်ကျည်းတော်မူထသော၊ အနနုဂတန္တရဿ-အစဉ်ဝင်စားအပ်သော
ဈာန်အထူးသို့ ရောက်တော်မူထသော၊ ဇီဝုဒ္ဓဿ-စင်ကြယ်တော်မူထသော၊
အသိတဿ-ထွေးအန်အပ်သော၊ ဟိတဿ-အကျိုးစီးပွားရှိတော်မူထသော၊
ပဝိဝိတ္တဿ-ဆိတ်ငြိမ်တော်မူထသော၊ အဂ္ဂပ္ပတ္တဿ-မြတ်သည်၏၊ အဖြစ်သို့
ရောက်တော်မူထသော၊ တိဏ္ဏဿ-သီသရာမှ ကူးမြောက်ပြီးထသော၊ တာ-
ရယန္တဿ-ကယ်တင်တော်မူတတ်သော၊ တဿ ဘဂဝတော-ထိုမြတ်စွာဘု
ရား၏၊ သာဝကော-တပည့်သာဝကသည်၊ အသ္မိ-ဖြစ်၏။

သန္တဿ-သိမ်မွေ့တော်မူထသော၊ ဘူရိပညဿ-ထူးသောဉာဏ်ပညာ
ရှိတော်မူထသော၊ မဟာပညဿ-ကြီးသောဉာဏ်ပညာ ရှိတော်မူထသော၊

ဝိတလောဘဿ-ငြိမ်းအေးပြီးသောလောဘရှိတော်မူထသော၊ တထာဂဿ-
လာခြင်းကောင်းတော်မူထသော၊ သုဂတဿ-ကောင်းသောစကားကိုဆိုတော်
မူတတ်သော၊ အပ္ပဋိပုဂ္ဂလဿ-ပြိုင်ဘက်ပုဂ္ဂိုလ်ရှိတော်မမူထသော၊ အသမ-
ဿ-တုဘက်ပုဂ္ဂိုလ်ရှိတော်မမူထသော၊ ဝိသာရဒဿ-ရွံရှာခြင်းကင်း ရဲတင်း
တော်မူထသော၊ နိပုဏဿ-သိမ်မွေ့နက်နဲတော်မူထသော၊ တဿ ဘဂဝ-
တော-ထိုမြတ်စွာဘုရား၏၊ အဟံ-ငါသည်၊ သာဝကော=တပည့်သာဝကသည်၊
အသ္မိ-ဖြစ်၏။

တဏှစ္ဆိဒဿ-တဏှာကို ပယ်ဖြတ်ပြီးထသော၊ ဗုဒ္ဓဿ=အလုံးစုံသော
တရားတို့ကိုသိတော်မူပြီးထသော၊ ဝိတဇ္ဇမဿ-ကင်းပြီးသောအခိုးရှိထသော၊
အနုပလိတ္တဿ-မလိမ်းကျံထသော၊ အာဟုဏေယျဿ="အာဟုဏေယျ"
အမည်ရှိသော၊ ယက္ခဿ-နတ်နှင့်တူတော်မူထသော၊ ဥတ္တမပုဂ္ဂလဿ-မြတ်
သော ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်တော်မူထသော၊ အတုလဿ-တူသောပုဂ္ဂိုလ်ရှိတော်မမူထ
သော၊ မဟတော-မြတ်တော်မူထသော၊ ယသဂ္ဂပ္ပတ္တဿ-ကျော်စောသည်၏
အဖြစ်၊ မြတ်သည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူထသော၊ တဿ ဘဂဝတော-
ထိုမြတ်စွာဘုရား၏၊ အဟံ-ငါသည်၊ သာဝကော=တပည့် သာဝကသည်၊
အသ္မိ-ဖြစ်၏။

ဣတိ ဧဝံ-ဤသို့၊ ဥပါလိဂဟပတိနာ-"ဥပါလိ"အမည်ရှိသောသူကြွယ်
သည်၊ ဝုတ္တာသု-ဆိုအပ်ကုန်သော၊ ဥပါလိသုတ္တေ-ဥပါလိသုတ်၌၊ အာဂတ-
ဂါထာသု-လာသောဂါထာတို့၌။

ယထာရုတမေဝါတိ=ကား၊ ယထာဝုတ္တမေဝ=အကြင်အကြင် ဆိုအပ်
ပြီးသည်ကိုသာလျှင်၊ ပါဠိယံ-ပါဠိတော်၌၊ အာဂတမေဝ=လာသည်ကိုသာ
လျှင်၊ ဣတိ အယံ-ဤသည်ကား၊ အဓိပ္ပါယော="ယထာရုတမေဝ"ပုဒ်၏
အဓိပ္ပါယ်တည်း၊ ယသ္မာ-အကြင်ကြောင့်၊ "သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓံ အနန္တဗုဒ္ဓံ အနောမ-
ဗုဒ္ဓံ ဗောဓိပညာဏ"န္တိ ဣမာနိ="သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓံ အနန္တဗုဒ္ဓံ အနောမဗုဒ္ဓံ ဗောဓိ-
ပညာဏ"ဟူကုန်သော ဤအမည်တို့သည်၊ ဝဏ္ဏပဋ္ဌာနေ-ဝဏ္ဏပဋ္ဌာနအရာ၌၊
အာဂတနာမာနိ=လာကုန်သော အမည်တော်တို့တည်း၊ "ဓီရ"န္တိ အာဒိနိ ပန-
"ဓီရံ"အစရှိကုန်သော အမည်တို့သည်ကား၊ ဥပါလိဂါထာသု=ဥပါလိဂါထာ
တို့၌၊ အာဂတနာမာနိ=လာကုန်သော အမည်တော်တို့တည်း၊ တတ္ထ တသ္မိ

ဝစနေ•ထိုစကားရပ်၌၊ သဗ္ဗညုတဉာဏ်•သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကို၊ ဗောဓိ•“ဗောဓိ”
 ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ•ဆိုအပ်၏။ ဧတဿ ဘဂဝတော•ထိုမြတ်စွာဘုရားအား၊ သဠာ-
 နနဟေတုတ္တာ•ကောင်းစွာသိတော်မူတတ်သောအကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်၊
 တံ ပညာဏ်•ထိုသဗ္ဗညုတဉာဏ်ပညာသည်၊ အတ္ထိ•ရှိတော်မူ၏။ ဣတိ တသ္မာ-
 ထို့ကြောင့်၊ သော ဘဂဝါ•ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဗောဓိပညာဏော•ဗောဓိ-
 ပညာဏမည်တော်မူ၏။ ဘဂဝါ•မြတ်စွာဘုရားကို၊ လဗ္ဘတိ•ရအပ်၏။ ယော
 ပုဂ္ဂလော•အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဓိယာ ပညာယ•ဉာဏ်ပညာကို၊ ရာတိ ဂဏှာ-
 တိ•ယူတတ်၏။ ဣတိ တသ္မာ•ထို့ကြောင့်၊ သော ပုဂ္ဂလော•သည်၊ ဓီရော•
 ‘ဓီရ’မည်၏။ ဝါ•တနည်းကား၊ ယော ပုဂ္ဂလော•သည်၊ ဓိယာ ပညာယ•ဉာဏ်
 ပညာကို၊ ရာတိ သေဝတိ•မှီဝဲတတ်၏။ ဣတိ တသ္မာ•ထို့ကြောင့်၊ သော ပုဂ္ဂ-
 လော•သည်၊ ဓီရော•‘ဓီရ’မည်တော်မူ၏။ ယော ဘဂဝါ•အကြင်မြတ်စွာဘုရား
 သည်၊ သမုစ္ဆိန္နသဗ္ဗစေတောဓိလတ္တာ•ကောင်းစွာ ဖြတ်အပ်ပြီးသော အလုံးစုံ
 သော ကိလေသာတည်းဟူသော စိတ်နှလုံးတံသင်းရှိတော်မူသည်၏ အဖြစ်
 ကြောင့်၊ သော ဘဂဝါ•ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်၊ ပဘိန္နဓိလော•“ပဘိန္နဓိလ”
 မည်တော်မူ၏။ ယော ဘဂဝါ•သည်၊ သဗ္ဗပုထုဇ္ဇနေ•အလုံးစုံကုန်သော ကိ-
 လေသာတို့ကို ဖြစ်စေခြင်း၌၊ ဝိဇိနိသု စ•အောင်တော်လည်းအောင်တော်မူ
 ခဲ့ကုန်ပြီ၊ ဝိဇယန္တိ စ•အောင်တော်မူလည်းအောင်တော်မူကုန်၏။ ဝိဇိနိဿန္တိ
 စ•အောင်တော်မူကုန်လည်း အောင်တော်မူကုန်လိမ့်လတ်၊ ဣတိ တသ္မာ•
 ထို့ကြောင့်၊ သော ဘဂဝါ•သည်၊ ဝိဇယော•“ဝိဇယ”မည်တော်မူ၏။ တေ•ထို
 အောင်တော်မူအပ်ကုန်သော မာရ်တို့ဟူသည်၊ ကေ•အဘယ်သည်တို့နည်း၊
 မစ္စမာရ်ကိလေသမာရ်ဒေဝပုတ္တမာရာ•မစ္စမာရ်ကိလေသမာရ်ဒေဝပုတ္တမာရ်
 တို့တည်း၊ ယေန ဘဂဝတာ•အကြင်မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဧတေန•ထိုသဗ္ဗညု-
 တဉာဏ်တော်ဖြင့်၊ တေ ဝိဇယာ•ထိုအောင်တော်မူအပ်ကုန်သောမာရ်တို့ကို၊
 ဝိဇယာ•အောင်တော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊ ဣဓိ တသ္မာ•ထို့ကြောင့်၊ သော ဘဂဝါ•
 သည်၊ ဝိဇိတဝိဇယော•“ဝိဇိတဝိဇယ”မည်တော်မူ၏။ ဘဂဝါ•မြတ်စွာဘု-
 ရားကို၊ လဗ္ဘတိ•ရအပ်၏။ ပန•ဆက်၍ဆိုဦးအံ့၊ ဧတ္ထ•“ဝိဇိတဝိဇယော”ဟူ
 သော ပါဠိရပ်၌၊ ကိလေသမာရ်မစ္စမာရ်ဝိဇယေနဝ•ကိလေသာမာရ်+မစ္စ-
 မာရ်တို့ကို အောင်တော်မူသဖြင့်သာလျှင်၊ အဘိသင်္ခါရက္ခန္ဓမာရာပိ•အဘိ-

သင်္ခါရက္ခန္ဓမာရ် တို့ကိုလည်း၊ ဝိဇိတာဝ=အောင်တော်မူကုန်သည်သာလျှင်၊
ဟောန္တိ=ဖြစ်ကုန်၏၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ=မှတ်အပ်၏။

သွာက္ခာတန္တိ အာဒိသု=“သွာက္ခာတံ”အစရှိကုန်သောပုဒ်တို့၌၊ သာတ္ထ-
သဗျဉ္ဇနကေဝလပရိပုဏ္ဏ ပရိသုဒ္ဓဗြဟ္မစရိယဿ=အနက်နှင့် တကွဖြစ်သော+
သဒ္ဓါနှင့်တကွဖြစ်သော+အလုံးစုံထက်ဝန်းကျင်မှပြည့်စုံသော+ထက်ဝန်းကျင်
မှ စင်ကြယ်သောအကျင့်+မြတ်သောအကျင့်ကို၊ ပကာသနတော=ထင်ရှား
ပြခြင်းကြောင့်၊ သွာက္ခာတော=ကောင်းစွာ ဟောတော်မူအပ်သော၊ ဓမ္မော-
တရားတော်တည်း၊ ဝါ=တနည်းကား၊ အတ္ထဝိပလ္လာသာဘာဝတော=အနက်
အဓိပ္ပါယ်၏ မေါက်ပြန်ခြင်းမရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ သုဋ္ဌ=ကောင်းစွာ၊
အက္ခာတော=ဟောတော်မူအပ်၏၊ ဣတိ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ သွာက္ခာတော=
“သွာက္ခာတံ”မည်၏၊ ဟိ သစ္စံ=မှန်၏၊ အညတိတ္ထိယာနံ=သာသနာတော်အယူ
မှ တပါးတခြားသော အယူရှိကုန်သော တိတ္ထိတို့၏၊ ဓမ္မဿ=တရားတော်၏၊
အတ္ထော=အနက်အဓိပ္ပါယ်သည်၊ ဝိပလ္လာသံ=မေါက်ပြန်ခြင်းသို့၊ အာပဇ္ဇတိ=
ရောက်၏၊ “အန္တရာယိကာ”တိ=ဟူ၍၊ ဝုတ္တဓမ္မာနံ=ဟောတော်မူအပ်ကုန်
သောတရားတို့၏၊ အန္တရာယိကတ္တာဘာဝတော=အန္တရာယ်ကိုပြုတတ်သော
တရားအဖြစ်၏ မရှိခြင်းကြောင့်၊ “နိယျာနိကာ”တိ စ=“နိယျာနိက”ဟူ၍
လည်း၊ ဝုတ္တဓမ္မာနံ=ဟောတော်မူအပ်ကုန်သောတရားတို့၏၊ နိယျာနိကတ္တာ-
ဘာဝတော=သံသရာဝဋ်ဆင်းရဲမှ ထွက်မြောက်တတ်သည်၏အဖြစ်၏မရှိခြင်း-
ကြောင့်၊ ဝိပလ္လာသံ=မေါက်ပြန်ခြင်းသို့၊ အာပဇ္ဇတိ=ရောက်၏၊ တေန=ထို့
ကြောင့်၊ တေ အညတိတ္ထိယာ=တို့သည်၊ ဒုရက္ခာတဓမ္မောယေဝ=ကျင့်နိုင်ခဲ့
သော သဘောရှိသည်သာလျှင်၊ ဟောန္တိ=ယထာ=ဖြစ်ကုန်သကဲ့သို့၊ တထာ=
ထိုအတူ၊ ဘဂဝတော=မြတ်စွာဘုရား၏၊ ဓမ္မဿ=တရားတော်၏၊ အတ္ထော=
အနက်အဓိပ္ပါယ်သည်၊ ဝိပလ္လာသံ=မေါက်ပြန်ခြင်းသို့၊ န အာပဇ္ဇတိ=မရောက်၊
“ဣမေ ဓမ္မာ=ဤတရားတို့သည်၊ အန္တရာယိကာ=အန္တရာယ်ကိုပြုတတ်ကုန်၏၊
ဣမေ ဓမ္မာ=တို့သည်၊ နိယျာနိကာ=သံသရာဝဋ်ဆင်းရဲမှ ထွက်မြောက်တတ်
ကုန်၏”၊ ဣတိ ဧဝံ=ဤသို့၊ ဝုတ္တဓမ္မာနံ=ဟောတော်မူအပ်ကုန်သော တရား
တို့၏၊ တထာဘာဝါနတိဣမနတော=ထိုသို့သောအဖြစ်ကိုမကျော်လွန်သော
ကြောင့်၊ ဘဂဝတော=မြတ်စွာဘုရား၏၊ ဓမ္မဿ=တရားတော်၏၊ အတ္ထော=

အနက်အဓိပ္ပါယ်သည်၊ ဝိပလ္လသံ-ဖေါက်ပြန်ခြင်းသို့၊ န အာပဇ္ဇတိ-မရောက်၊
ဧဝံ-ဤသို့၊ တာဝ-လောကုတ္တရာဓမ္မမှ ရှေးဦးစွာ၊ ပရိယတ္တိဓမ္မော-ပရိယတ္တိ
ဓမ္မဖြစ်သော၊ ဓမ္မော-တရားတော်ကို၊ သွာက္ခာတော-ကောင်းစွာဟောတော်
မူအပ်၏။

လောကုတ္တရာဓမ္မော ပန-လောကုတ္တရာ တရားသည်ကား၊ နိဗ္ဗာနာ-
နုရူပါယ-နိဗ္ဗာန်အားလျော်သော၊ ပဋိပတ္တိယာ စ-အကျင့်ကိုလည်းကောင်း၊
ပဋိပဒါနုရူပဿ-အကျင့်အား လျော်သော၊ နိဗ္ဗာနဿ စ-နိဗ္ဗာန်ကိုလည်း
ကောင်း၊ အက္ခာတတ္တာ-ဟောတော်မူအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ သွာက္ခာ-
တော-“သွာက္ခာတ”မည်၏၊ (ဝါ) ကောင်းစွာဟောအပ်သည်မည်၏၊ ယထာ-
ဟ-အဘယ်ကဲ့သို့ ဟောတော်မူအပ်သနည်းဟူမူကား၊ “သုပညတ္တာ ခေါ ပန
တေန ဘဂဝတာ သာဝကာနံ နိဗ္ဗာနဂါမိနိ ပဋိပဒါ သံသန္တတိ နိဗ္ဗာနဉ္စ ပဋိ-
ပဒါ စ။ သေယျထာပိ နာမ ဂင်္ဂေါဒကံ ယမုနောဒကေန သံသန္တတိ သမေ-
တိ၊ ဧဝမေဝ သုပညတ္တာ တေန ဘဂဝတာ သာဝကာနံ နိဗ္ဗာနဂါမိနိ ပဋိပဒါ
သံသန္တတိ နိဗ္ဗာနဉ္စ ပဋိပဒါ စ”တိ-“သုပညတ္တာ ခေါ ပန ။ပ။ နိဗ္ဗာနဉ္စ ပဋိ-
ပဒါ”ဟူ၍၊ အာဟ-ဟောတော်မူပြီ။

ဧတ္ထ-ဤပါဠိရပ်၌၊ အရိယမဂ္ဂေါ စ-အရိယာမဂ်သည်လည်း၊ အန္တ-
ဒ္ဓယံ-အဆုံးစွန်သော နှစ်ပါးသို့၊ အနုပဂမ္မ-မကပ်ရောက်မူ၍၊ မဇ္ဈိမာပဋိပဒါ-
ဘူတောဝ-မဇ္ဈိမာပဋိပဒါ၏အဖြစ်သည်သာလျှင်၊ (ဝါ) အလယ်အလတ်ဖြစ်
သော အကျင့်၏အဖြစ်သည်သာလျှင်၊ မဇ္ဈိမာပဋိပဒါတိ-“မဇ္ဈိမာပဋိပဒါ”
ဟူ၍၊ အက္ခာတတ္တာ-ဟောတော်မူအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ သွာက္ခာတော-
“သွာက္ခာတ”မည်တော်မူ၏၊ သာမညဖလအနိ-သာမညဖိုလ်တို့သည်၊ ပဋိပု-
ဿဒ္ဓကိလေသာနေဝ-ငြိမ်းအေးပြီးသော ကိလေသာရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်
သာလျှင်၊ “ပဋိပုဿဒ္ဓကိလေသာနိ”တိ-ဟူ၍၊ အက္ခာတတ္တာ-ဟောတော်မူ
အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ သွာက္ခာတာနိ-“သွာက္ခာတ” တို့မည်ကုန်၏၊
နိဗ္ဗာနံ-သည်၊ သဿတာမတတာဏလေဏာဒိသဘာဝမေဝ-မြဲသည်၏အ-
ဖြစ်+ သေခြင်းမရှိသည်၏အဖြစ်+ ကိုးကွယ်ရာ၏အဖြစ်+ ပုန်းအောင်းရာ၏
အဖြစ်အစရှိသော သဘောကိုသာလျှင်၊ သဿတာဒိသဘာဝဝသေန-မြဲသည်
၏အဖြစ်အစရှိသောသဘော၏အစွမ်းဖြင့်၊ အက္ခာတတ္တာ-ဟောတော်မူအပ်

သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ သွာက္ခာတံ=“သွာက္ခာတ”မည်၏။ ဣတိ ဧဝံ=ဤသို့၊ လောကုတ္တရဓမ္မောပိ=လောကုတ္တရာ တရားသည်လည်း၊ သွာက္ခာတော=“သွာက္ခာတ”မည်၏။

၊ အရိယမဂ္ဂေါ=အရိယာမဂ်သည်၊ အတ္တနော=မိမိ၏၊ သန္တာနေ=သန္တာန်၌၊ ရာဂါဒိနံ=ရာဂအစရှိသည်တို့၏၊ အဘာဝံ=မရှိခြင်းကို၊ ကရောန္တေန=ပြုသဖြင့်၊ အရိယပုဂ္ဂလေန=အရိယာ ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ သာမံ=မိမိကိုယ်တိုင်၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗော=ရှုမှတ်အပ်၏၊ “အရိယမဂ္ဂေန=သည်၊ မမ=ငါ၏၊ ရာဂါဒယော=ရာဂအစရှိသည်တို့ကို၊ ပဟိနာ=ပယ်အပ်ကုန်ပြီ”၊ ဣတိ=ဤသို့၊ သယံ=မိမိကိုယ်တိုင်၊ အတ္တနာ=မိမိသည်၊ အနညနေယျေန=သူတပါးကို မသိသဖြင့်၊ ပသိတဗ္ဗာ=ရှုအပ်၏၊ ဣတိ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ သန္နိဋ္ဌိ=“သန္နိဋ္ဌိ”မည်၏၊ သန္နိဋ္ဌိ ဧဝံ=“သန္နိဋ္ဌိ”သည်သာလျှင်၊ သန္နိဋ္ဌိကော=“သန္နိဋ္ဌိက”မည်၏၊ အပိ စ=တနည်းကား၊ နဝဝိဓော=ကိုးပါးအပြားရှိသော၊ လောကုတ္တရဓမ္မော=လောကုတ္တရာ တရားကို၊ ယေန ယေန အရိယပုဂ္ဂလေန=အကြင်အကြင် အရိယာပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အဓိဂတော=ရအပ်သည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏၊ တေန တေန အရိယသာဝကေန=ထိုထို အရိယာ သာဝကသည်၊ ပရသဒ္ဓါယ=သူတပါးတို့၏ သဒ္ဓါတရားဖြင့်၊ ဂန္ထဗ္ဗတံ=သွားအပ်သည်၏အဖြစ်ကို၊ ဟိတွာ=ပယ်စွန့်၍၊ ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏေန=ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်ဖြင့်၊ သယံ=မိမိကိုယ်တိုင်၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗော=ရှုမြင်အပ်၏၊ ဣတိ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ သန္နိဋ္ဌိကော=“သန္နိဋ္ဌိက”မည်၏၊ အထ ဝါ=တနည်းသော်ကား၊ ပသတ္တာ=ချီးမွမ်းအပ်သော၊ ဒိဋ္ဌိ=ရှုမြင်ခြင်းတည်း၊ သန္နိဋ္ဌိ=ချီးမွမ်းအပ်သော ရှုမြင်ခြင်း၊ သန္နိဋ္ဌိယာ=ချီးမွမ်းအပ်သော ရှုမြင်ခြင်းဖြင့်၊ ဇယတိ=အောင်နိုင်၏၊ ဣတိ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ သန္နိဋ္ဌိဇော=“သန္နိဋ္ဌိက”မည်၏၊ တထာ ဟိ တတော ဧဝံ=ထို့ကြောင့်သာလျှင်၊ ဧတ္ထ=ဤ“သန္နိဋ္ဌိကော”ဟူသောပါဠိရပ်၌၊ အရိယမဂ္ဂေါ=အရိယာမဂ်သည်၊ သမ္ပယုတ္တာယ=ကောင်းစွာယှဉ်သောအားဖြင့်၊ အရိယဖလံ=အရိယာဖိုလ်သည်၊ ကာရဏဘူတာယ=အကြောင်းဖြစ်၍ ဖြစ်သောအားဖြင့်၊ နိဗ္ဗာနံ=နိဗ္ဗာန်သည်၊ ဝိသယိဘူတာယ=အာရမ္မဏိကဖြစ်သောအားဖြင့်၊ သန္နိဋ္ဌိယာ=ကောင်းစွာရှုမြင်အပ်သော ပညာဖြင့်၊ ကိလေသေ=ကိလေသာတို့ကို၊ ဇယတိ=အောင်နိုင်၏၊ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ ရထေန=ရထားဖြင့်၊ ဇယတိ=အောင်နိုင်၏၊ ဣတိ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ ရထိကော=“ရထိက”

မည်သည်၊ (ဝါ) ရထားဖြင့် အောင်နိုင်ခြင်းမည်သည်၊ ဟောတိ ယထာ-ဖြစ်သကဲ့သို့၊ ဧဝံ တထာ-ထိုအတူ၊ နဝရိဇောပိ-ကိုးပါးအပြားရှိသည်လည်းဖြစ်သော၊ လောကုတ္တရဓမ္မော-လောကုတ္တရာတရားသည်၊ သန္နိဋ္ဌိယာ-ကောင်းစွာ ရှုမြင်ဖြင့်၊ ကိလေသေ-ကိလေသာတို့ကို၊ ဇယတိ-အောင်နိုင်၏၊ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ သန္နိဋ္ဌိကော-“သန္နိဋ္ဌိက”မည်၏၊ အထ ဝါ-တနည်းကား၊ ဒဿ-နံ-ရှုမြင်ခြင်းကို၊ ဒိဋ္ဌန္တိ-“ဒိဋ္ဌ”ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-ဆိုအပ်၏၊ ဒိဋ္ဌမေဝ-ရှုမြင်ခြင်းသည် သာလျှင်၊ သန္နိဋ္ဌ-“သန္နိဋ္ဌ”မည်၏၊ သန္တဿနံ-ရှုမြင်ခြင်း၊ ဣတိ အယံ-ဤသည်ကား၊ အတ္ထော-အနက်တည်း၊ သန္နိဋ္ဌ-ရှုမြင်ခြင်းကို၊ အရဟတိ-ထိုက်၏၊ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ သန္နိဋ္ဌိကော-“သန္နိဋ္ဌိက”မည်၏၊ ဟိ သစ္စံ-မှန်၏၊ လောကုတ္တရဓမ္မော-လောကုတ္တရာတရားကို၊ ဘာဝနာဘိသမယဝသေန စ-ပွားများစေသောအကြောင်း၏အစွမ်းအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ သစ္စိကိရိယာဘိသမယဝသေန စ-မျက်မှောက်ပြုသော အကြောင်း၏အစွမ်းအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဒိဿမာနောယေဝ-ရှုမြင်သည်ပင်လျှင်၊ ဝဋ္ဋဘယံ-ဝဋ်ဆင်းရဲဟူသောဘေးကို၊ နိဝတ္တေတိ-ဆုတ်နစ်စေ၏၊ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ ယထာ ယေန အာကာရေန-အကြင်သို့သော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဝတ္ထံ-ဆုတ်နစ်ခြင်းကို၊ အရဟတိ-ထိုက်၏၊ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ ဝတ္ထိကော-“ဝတ္ထိက”မည်၏၊ ဧဝံ တထာတေန အာကာရေန-အားဖြင့်၊ သန္နိဋ္ဌ-ရှုမြင်ခြင်းကို၊ အရဟတိ-ထိုက်၏၊ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ သန္နိဋ္ဌိကော-“သန္နိဋ္ဌိက”မည်၏။

အဿ ပုဂ္ဂလဿ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား၊ အတ္တနော-မိမိအား၊ ဖလဒါနံ-အကျိုးကို ပေးခြင်းကို၊ သန္ဓာယ-ရည်ရွယ်၍၊ အာဂမေတဗ္ဗော-ရောက်လာအပ်သော၊ ကာလော-ကာလသည်၊ န အတ္ထိ-မရှိ၊ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ အကာလော-“အကာလ”မည်၏၊ ဟိ သစ္စံ-မှန်၏၊ လောကိယကုသလဿ-လောကီကုသိုလ်၏၊ ဥပပဇ္ဇအပရာပရိယာယေတိ အာဒိနာ-ဥပပဇ္ဇကံ+အပရာပရိယကံအစရှိသည်ဖြင့်၊ ဖလဒါနံ-အကျိုးကို ပေးခြင်းသည်၊ ပတိ အာဂမေတဗ္ဗော-ရောက်လာအပ်သော၊ ကာလော-ကာလသည်၊ အတ္ထိ ယထာ-ရှိသကဲ့သို့၊ ဧဝံ တထာ-ထိုအတူ၊ ဧတဿ-ထိုလောကုတ္တရာတရားအား၊ ဖလဒါနံ-အကျိုးကို ပေးခြင်းသည်၊ ပတိ အာဂမေတဗ္ဗော-ရောက်လာအပ်သော၊ ကာလော-ကာလသည်၊ န အတ္ထိ-မရှိ၊ ဣတိ အယံ-ဤသည်ကား၊ အတ္ထော-

အနက်တည်း၊ အကာလောယေဝ-“အကာလ”သည်ပင်လျှင်၊ အကာလိ-
 ကော-“အကာလိက”မည်၏၊ ပစ္စာဟသတ္တဟာဒိဘောဒံ-ငါးရက်+ ခုနစ်ရက်
 စသည်အပြားရှိသော၊ ကာလံ-အချိန်အခါကာလကို၊ ခေပေတွာ-ကုန်စေ၍၊
 ဖလံ-အကျိုးကို၊ န ဒေတိ-မပေးတတ်၊ အတ္တနော ပန-မိမိ၏ကား၊ ပဝတ္တိ-
 သမနန္တရမေဝ-ဖြစ်ခြင်း၏အခြားမဲ့၌သာလျှင်၊ ဖလဒေါ-အကျိုးပေး၏၊ ဣတိ
 ဣဒံ အတ္ထဇာတံ-သည်၊ (ဝါ) ကို၊ ဝုတ္တံ ဝုတ္တော-သည်၊ (ဝါ) သည်၊ ဟောတိ-
 ဖြစ်၏၊ အထ ဝါ-တနည်းသော်ကား၊ အဿ ပုဂ္ဂလဿ-အား၊ အတ္တနော-
 မိမိ၏၊ ဖလပ္ပဒါနေ-အကျိုးကို ပေးခြင်း၌၊ ပတ္တော-ရောက်အပ်သော၊ ဥပနိ-
 တော-ကပ်ဆောင်အပ်သော၊ ဝိပကဋ္ဌော ဒူရော-ဝေးသော၊ ကာလော-သည်၊
 အတ္တိ-ရှိ၏၊ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ ကာလိကော-“ကာလိက”မည်၏၊
 ကာလန္တရဖလဒါယိ-ကာလအထူးမျှအကျိုးကိုပေးတတ်၏၊ သော-ထိုကာလ
 အထူးမျှအကျိုးကို ပေးတတ်သောတရားဟူသည်၊ ကော-အဘယ်တရားလေ
 နည်း၊ ဣတိ အယံ-ဤသည်ကား၊ ပုစ္ဆာ-အမေးပုစ္ဆာတည်း၊ သော-ထိုကာလ
 အထူးမျှ အကျိုးကိုပေးတတ်သော တရားဟူသည်၊ လောကိယော-လောကီ
 ဖြစ်သော၊ ကုသလဓမ္မော-ကုသိုလ်တရားတည်း၊ ဣတိ အယံ-ဤသည်ကား၊
 ဝိဿန္နော-အဖြေတည်း၊ အယံ ပန-ဤလောကုတ္တရာကုသိုလ် တရားသည်
 ကား၊ သမနန္တရဖလဒါယကတ္တာ-အခြားမဲ့၌ကာလ၌ အကျိုးကိုပေးတတ်သည်
 ၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ကာလိကော-ကာလိကသည်၊ (ဝါ) ကာလအပိုင်းအခြား
 သည်၊ န အတ္တိ-မရှိ၊ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ အကာလိကော-“အကာလိ-
 က”မည်တော်မူ၏၊ (ဝါ) အခြားမဲ့ကာလ၌ အကျိုးကို ပေးတတ်သည်မည်၏၊
 ဟိ သစ္စံ-မှန်၏၊ မဂ္ဂမေဝ-မဂ်ကုသိုလ်ကိုသာလျှင်၊ သန္ဓာယံ-ရည်ရွယ်၍၊
 “အကာလိကော”တိ ဣဒံ ဝစနံ-“အကာလိကော”ဟူသော ဤစကားကို၊
 ဝုတ္တံ-ဆိုတော်မူအပ်၏။

“ဧဟိ-လာခဲ့ပါလော့၊ ဣမံ ဓဋ္ဌံ-ဤတရားကို၊ ပဿ-ကြည့်ရှုလှည့်ပါ
 လော့”၊ ဣတိ ဧဝံ-ဤသို့၊ ပဝတ္တံ-ဖြစ်သော၊ ဧဟိ ပဿ ဝိဇ္ဇိ-“လာလှည့်+
 ကြည့်ရှုလှည့်ပါလော့”ဟူသော အစီအရင်ကို၊ အရဟတိ-ထိုက်၏၊ ဣတိ
 တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ ဧဟိ ပဿိကော-“ဧဟိ ပဿိက”မည်တော်မူ၏၊ ကသ္မာ
 ပန-အဘယ်ကြောင့်လျှင်၊ ဧသ ဧသော ဓမ္မော-ထိုတရားတော်သည်၊ တံ

ဝိဓိ-ထို“လာလှည့်+ကြည့်ရှုလှည့်ပါလော့”ဟူသောအစီအရင်ကို၊ အရဟတိ-ထိုက်သနည်း၊ ? ဣတိ-ဤသို့၊ ပုစ္ဆိတေ-မေးအပ်သည်ရှိသော်၊ ဒေသ ဒေသော ဓမ္မော-ထိုတရားတော်သည်၊ ပရမတ္ထတော-ပရမတ္ထအားဖြင့်၊ ဝိဇ္ဇမာနတ္တာ-ထင်ရှား ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ပရိသုဒ္ဓတ္တာ စ-ထက်ဝန်းကျင်မှ စင်ကြယ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်းတည်း၊ ဟိ-ချဲ့၍ ဆိုဦးအံ့၊ ရိတ္တမုဋိယံ-အချည်းနှီးသောလက်ဆုပ်၌၊ ဟိရညံ ဝါ-ငွေသည်လည်းကောင်း၊ သုဝဏ္ဏံ ဝါ-ရွှေသည်လည်းကောင်း၊ အတ္ထိ-ရှိ၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝတ္တာပိ-ပြောဆို၍လည်း၊ “ဧဟိ-လာခဲ့ပါလော့၊ ဣမံ ဓမ္မံ-ဤတရားကို၊ ပဿ-ကြည့်ရှုလှည့်ပါလော့”၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝတ္ထု-ပြောဆိုခြင်းငှာ၊ န သက္ကာ-မတတ်ကောင်း၊ ကသ္မာ-အဘယ်ကြောင့်၊ န သက္ကာ-မတတ်ကောင်းသနည်း၊ ဟိရညံ ဝါ-ငွေသည်လည်းကောင်း၊ သုဝဏ္ဏံ ဝါ-ရွှေသည်လည်းကောင်း၊ ပရမတ္ထတော-ပရမတ္ထအားဖြင့်၊ အဝိဇ္ဇမာနတ္တာ-ထင်ရှားမရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ စ-ဆက်၍ဆိုဦးအံ့၊ ဝိဇ္ဇမာနမ္ပိ-ပရမတ္ထအားဖြင့် ထင်ရှားရှိပါသော်လည်း၊ ဂူထံ ဝါ-ကျင်ကြီးသည်လည်းကောင်း၊ မုတ္တံ ဝါ-ကျင်ငယ်သည်လည်းကောင်း၊ မနုဉ္ဇဘာဝပ္ပကာသနေန-နှစ်သက်ဘွယ်သော အဖြစ်ကို ထင်ရှားပြသောအားဖြင့်၊ စိတ္တသမ္ပဟံသနတ္ထံ-စိတ်ကိုရွှင်လန်းနှစ်သိမ့်စိမ့်သောငှာ၊ “ဧဟိ-လာခဲ့ပါလော့၊ ဣမံ ဓမ္မံ-ဤတရားကို၊ ပဿ-ကြည့်ရှုလှည့်ပါလော့”၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝတ္ထု-ဆိုခြင်းငှာ၊ န သက္ကာ-မတတ်ကောင်း၊ အပိ စ ခေါ-စင်စစ်သော်ကား၊ နံ ဝတ္ထု-ထိုပစ္စည်းဝတ္ထုကို၊ တိဏေဟိ ဝါ-မျက်တို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပဏ္ဏေဟိ ဝါ-သစ်ရွက်တို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပဋိစ္ဆာဒ္ဓေတဗ္ဗမေဝ-ဖုံးလွှမ်းအပ်သည်သာလျှင်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ ကသ္မာ-အဘယ်ကြောင့်နည်း၊ တဿ ဝတ္ထုဿ-ထိုပစ္စည်းဝတ္ထု၏၊ အပရိသုဒ္ဓတ္တာ-မစင်ကြယ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ နဝ-ဝိဓေပိ-ကိုးပါးအပြားရှိသည်လည်းဖြစ်သော၊ အယံ ပန လောကုတ္တရဓမ္မော-ဤလောကုတ္တရာတရားသည်ကား၊ သဘာဝတော စ-သဘောအားဖြင့်လည်း၊ ဝိဇ္ဇမာနော-ထင်ရှားရှိ၏၊ ဝိဂတဝလာဟကေ-ကင်းသောတိမ်ပုတ်ရှိသော၊ (ဝါ) ကင်းသောတိမ်ထိုက်ရှိသော၊ အာကာသေ စ-ကောင်းကင်၌လည်း၊ သမ္ပဏ္ဏ-စန္ဒမဏ္ဍလံ ဝိယ-လပြည့်ဝန်းကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ပဏ္ဍုကမ္မလေ-ပဏ္ဍုကမ္မလာ မြကျောက်ဖြာ၌၊ နိက္ခိတ္တဇာတိမဏိ ဝိယ စ-ချထားအပ်သော မြတ်သော

ပတ္တမြားကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ပရိသုဒ္ဓေါ-ထက်ဝန်းကျင်မှစင်ကြယ်၏။ တသွာ-
 ထို့ကြောင့်၊ နဝဝိဓဿ-ကိုးပါးအပြားရှိသော၊ လောကုတ္တရဓမ္မဿ-လော-
 ကုတ္တရာတရား၏၊ (ဝါ) သည်၊ ပရမတ္ထတော-ပရမတ္ထအားဖြင့်၊ ဝိဇ္ဇမာနတ္တာ
 စ-ထင်ရှားရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ပရိသုဒ္ဓတ္တာ စ-ထက်ဝန်း-
 ကျင်မှ စင်ကြယ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဧဟိ ပဿ ဝိဇ္ဇံ-“လာ
 လှည့်ပါ+ကြည့်လှည့်ပါ”ဟူသောအစီအရင်ကို၊ အရဟတိ-ထိုက်၏၊ ဣတိ
 တသွာ-ထို့ကြောင့်၊ ဧဟိ ပဿိကော-“ဧဟိပဿိက”မည်၏။

ဥပနေတဗ္ဗော-ကပ်၍ဆောင်အပ်၏၊ ဣတိ တသွာ-ထို့ကြောင့်၊ ဩ-
 ပနေယျိကော-“ဩပနေယျိက”မည်၏၊ ဧတ္ထ-ဤ“ဩပနေယျိကော”ဟူသော
 ပုဒ်၌၊ အယံ ပန-ဤဆိုအပ်လတံသည်ကား၊ ဝိနိစ္ဆယော-အဆုံးအဖြတ်တည်း၊
 ဥပနယနံ-ကပ်ဆောင်ခြင်း၊ ဥပနယော-ကပ်ဆောင်ခြင်း၊ အာဒိတ္တံ-ရဲရဲတောက်
 လောင်သော၊ စေလံ ဝါ-အဝတ်အထည်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ သီသံ ဝါ-
 ဦးခေါင်းကိုသော်လည်းကောင်း၊ အဇ္ဈပေက္ခိတ္တာ ပိ-လျစ်လျူရှု၍လည်း၊ ဘာ-
 ဝနာဝသေန-ပွားများသည်၏ အစွမ်းဖြင့်၊ အတ္တနော-မိမိ၏၊ စိတ္တေ-စိတ်၌၊
 ဥပနယနံ-ကပ်ဆောင်ခြင်းကို၊ ဥပ္ပါဒနံ-ဖြစ်ခြင်းကို၊ အရဟတိ-ထိုက်၏၊ ဣတိ
 တသွာ-ထို့ကြောင့်၊ ဩပနေယျိကော-“ဩပနေယျိက”မည်၏၊ ဣဒံ ဝစနံ-
 ဤစကားသည်၊ သင်္ခတေ-သင်္ခတဖြစ်သော၊ လောကုတ္တရဓမ္မေ-၌၊ ယုဇ္ဇတိ-
 သင့်လျော်၏၊ အသင်္ခတေ ပန-အသင်္ခတ တရား၌ကား၊ အတ္တနော-မိမိ၏၊
 စိတ္တေ-စိတ်၌၊ အာရမ္မဏဘာဝေန-အာရုံ၏အဖြစ်ဖြင့်၊ ဥပနယနံ-ကပ်ဆောင်
 ခြင်းကို၊ အရဟတိ-ထိုက်၏၊ ဣတိ တသွာ-ထို့ကြောင့်၊ ဩပနေယျိကော-
 “ဩပနေယျိက”မည်၏၊ သန္တိကိရိယာဝသေန-မျက်မှောက်ပြုသည်၏အစွမ်း
 ဖြင့်၊ အလ္လိယနံ-ကပ်ငြိခြင်းကို၊ အရဟတိ-ထိုက်၏၊ ဣတိ အယံ-ဤသည်
 ကား၊ အတ္ထော-အနက်တည်း၊ အထ ဝါ-တနည်းသော်ကား၊ အရိယပုဂ္ဂလံ-
 အရိယာ ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ နိဗ္ဗာနံ-နိဗ္ဗာန်သို့၊ ဥပနေတိ-ကပ်ဆောင်တတ်၏၊ ဣတိ
 တသွာ-ထို့ကြောင့်၊ အရိယမဂ္ဂေါ-အရိယာမဂ်သည်၊ ဥပနေယျော-“ဥပနေယျ”
 မည်၏၊ သန္တိကာတဗ္ဗတံ-မျက်မှောက်ပြုထိုက်သည်၏အဖြစ်သို့ ဥပနေတဗ္ဗော-
 ကပ်ဆောင်ထိုက်၏၊ ဣတိ တသွာ-ထို့ကြောင့်၊ ဖလနိဗ္ဗာနဓမ္မော-ဖိုလ်+
 နိဗ္ဗာန်တရားသည်၊ ဥပနေယျော-“ဥပနေယျ”မည်၏၊ ဥပနေယျော ဒဝ-ကပ်

ဆောင်ထိုက်သော မဂ်+ဖိုလ်+နိဗ္ဗာန်တရားသည်သာလျှင်၊ ဩပနေယျိကော-
 “ဩပနေယျိကံ”မည်၏။

သဗ္ဗေဟိ-အလုံးစုံကုန်သော၊ ညွှိမ့်တည့်အာဒိဟိ-“ညွှိမ့်တည့်”ပုဂ္ဂိုလ်
 အစရှိကုန်သော၊ ဝိညူဟိ-ပညာရှိတို့သည်၊ “မေ မယာ-ငါသည်၊ မဂ္ဂေါ-မဂ်
 ကို၊ ဘာဝိတော-ပွားများအပ်ပြီ၊ ဖလံ-ဖိုလ်ကို၊ အဓိဂတံ-ရအပ်ပြီ၊ နိရောဓော-
 နိဗ္ဗာန်ကို၊ သစ္စိကတော-မျက်မှောက်ပြုအပ်၏”၊ ဣတိ-ဤသို့၊ အတ္တနိ အတ္တ-
 နိ-မိမိ မိမိ၌၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-သိအပ်၏၊ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ ပစ္စတ္တံ ဝေဒိ-
 တဗ္ဗော ဝိညူဟိ-“ပစ္စတ္တံ ဝေဒိတဗ္ဗော ဝိညူဟိ”မည်၏၊ ဟိ သစ္စံ-မှန်၏၊ ဥ-
 ပဇ္ဈာယေန-ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာသည်၊ ဘာဝိတေန-ပွားများအပ်သော၊ မဂ္ဂေန-
 အရိယာမဂ်ဖြင့်၊ သဒ္ဓိဝိဟာရိကဿ-သဒ္ဓိဝိဟာရိကတပည့်အား၊ ကိလေသာ-
 ကိလေသာတို့ကို၊ န ပဟိယန္တိ-မပယ်အပ်ကုန်၊ သော-ထိုဥပဇ္ဈာယ်ဆရာသည်၊
 တဿ-ထိုသဒ္ဓိဝိဟာရိကတပည့်အား၊ ဖလသမာပတ္တိယာ-ဖလသမာပတ်ဖြင့်၊
 ဟသု-ချမ်းသာစွာ၊ န ဝိဟရတိ-မနေ၊ တေန-ထိုသဒ္ဓိဝိဟာရိကတပည့်သည်၊
 သစ္စိကတံ-မျက်မှောက်ပြုအပ်သော၊ နိဗ္ဗာနံ-နိဗ္ဗာန်ကို၊ န သစ္စိကရောတိ-
 မျက်မှောက်မပြု၊ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ ဧသ ဧသော ပုဂ္ဂလော-ဤပုဂ္ဂိုလ်သည်၊
 ပရဿ-သူတပါး၏၊ သီသေ-ဦးခေါင်း၌၊ အာဘရဏံ ဝိယ-ဝတ်ဆင်အပ်
 သော တန်ဆာကဲ့သို့၊ န ဒဌဗ္ဗော-မမှတ်အပ်၊ အတ္တနော ပန-မိမိ၏ကား၊
 စိတ္တေယေဝ-စိတ်၌သာလျှင်၊ ဒဌဗ္ဗော-ရှုမှတ်အပ်၏၊ ဝိညူဟိ-ပညာရှိတို့သည်၊
 အနုဘဝိတဗ္ဗော-ပွားများအပ်၏၊ ဣတိ ဣဒံ အတ္တဇာတံ-သည်၊ (ဝါ) ကို၊
 ဝုတ္တံ ဝုတ္တော-သည်၊ (ဝါ) သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏။

အသင်္ခတန္တိ-ကား၊ သင်္ဂမ္မ သမာဂမ္မ-ကောင်းစွာကပ်ရောက်၍၊ ပစ္စယ-
 သမောဓာနလက္ခဏေန-အကြောင်းတရားတို့၏ ညီညွတ်ခြင်းကို မှတ်သား
 ကြောင်းဖြစ်သော၊ သင်္ဂမေန-စုရုံးသဖြင့်၊ သန္နိပတိတွာ-ကောင်းစွာအညီအ-
 ညွတ်စည်းဝေး၍၊ အနုရူပေဟိ-လျော်ကန်သော၊ ပစ္စယေဟိ-အကြောင်းတ-
 ရားတို့ဖြင့်၊ အကတံ-မပြုအပ်၊ အနိဗ္ဗတ္တိတံ-မဖြစ်စေအပ်၊ ဣတိ တသ္မာ-ထို့
 ကြောင့်၊ နိဗ္ဗာနံ-နိဗ္ဗာန်သည်၊ အသင်္ခတံ-“အသင်္ခတံ”မည်၏၊ ဧတ္ထ ဧတသ္မိ
 နိဗ္ဗာနေ-ဤနိဗ္ဗာန်၌၊ မတံ-သေခြင်းတရားသည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ ဣတိ တသ္မာ-ထို့
 ကြောင့်၊ တံ နိဗ္ဗာနံ-ထိုနိဗ္ဗာန်သည်၊ အမတံ-“အမတံ”မည်၏၊ ဝါ-တနည်း

သော်ကား၊ ဧတသ္မိံ နိဗ္ဗာနေထိနိဗ္ဗာန်ကို၊ အဓိဂတေ=ရအပ်သည်ရှိသော်၊ ပုဂ္ဂလဿ=ပုဂ္ဂိုလ်အား၊ မတံ မရဏံ=သေခြင်းသည်၊ နတ္ထိ=မရှိ၊ ဣတိ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ တံ နိဗ္ဗာနံ=ထိုနိဗ္ဗာန်သည်၊ အမတံ=“အမတ”မည်၏၊ ဧတ္ထ=ဤ တရားတော်၌၊ “သွာက္ခာတံ ဓမ္မံ ပစ္စက္ခာမိ”တိ အာဒိနာ=“သွာက္ခာတံ ဓမ္မံ ပစ္စက္ခာမိ”ဤသို့ အစရှိသည်ဖြင့်၊ သဗ္ဗတ္ထ=အလုံးစုံ၌၊ ဓမ္မသဒ္ဓပ္ပယောဂေါ=ဓမ္မသဒ္ဓါ၏ယှဉ်ခြင်းကို၊ ကိစ္ဆာပိ ဒသသိတော=အကယ်၍ကား ပြအပ်ပါပေ၏၊ တထာပိ=ထိုသို့ပင် ပြအပ်ပါသော်လည်း၊ ဓမ္မ-သဒ္ဓေန=ဓမ္မ-သဒ္ဓါနှင့်၊ အယောဇေတွာ=မယှဉ်စေမူ၍၊ ဝုတ္တေ=ဆိုအပ်သည်ရှိသော်၊ ဝေဝစနေ=ဝေဝစစ်စကားလှယ်ပရိယာယ်၌၊ ပစ္စက္ခာနံ နာမ=သိက္ခာချခြင်းမည်သည်၊ န ဟောတိ=မဖြစ်သည်ကား၊ န=မဟုတ်၊ ဟောတိ နဝ=ဖြစ်သည်သာလျှင်တည်း၊ (ပစ္စက္ခာနံ နာမ=သိက္ခာချခြင်းမည်သည်၊ န န ဟောတိ=ဖြစ်၏)၊ ဣတိ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ “သွာက္ခာတံ ပစ္စက္ခာမိ”တိ အာဒိနာ=“သွာက္ခာတံ ပစ္စက္ခာမိ”ဤသို့အစရှိသည်ဖြင့်၊ ဝုတ္တေပိ=ဆိုအပ်ပါသော်လည်း၊ သိက္ခာပစ္စက္ခာနံ=သိက္ခာချခြင်းသည်၊ ဟောတိယေဝ=ဖြစ်သည်သာလျှင်တည်း၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗံမှတ်အပ်၏၊ “သွာက္ခာတံ ဓမ္မ”န္တိ အာဒိနာ ပန=“သွာက္ခာတံ ဓမ္မ”ဤသို့ အစရှိသည်ဖြင့်ကား၊ ဓမ္မသဒ္ဓပ္ပယောဂေါ=ဓမ္မသဒ္ဓါ၏ ယှဉ်ခြင်းကို၊ သွာက္ခာတာဒိသဒ္ဓါနံ=“သွာက္ခာတာ”အစရှိသောသဒ္ဓါတို့၏၊ ဓမ္မဝိသေသနဘာဝဒဿနတ္ထံ=ဓမ္မသဒ္ဓါ၏ထူးသည်၏အဖြစ်ကိုပြခြင်းအကျိုးငှာ၊ ကတော=ပြုအပ်၏၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ=၏၊ ဧကဓမ္မက္ခန္ဓဿပိ နာမန္တိ ဧတ္ထ=၌၊ “ပဌမ ဓမ္မက္ခန္ဓံ ဒုတိယ ဓမ္မက္ခန္ဓံ ပုစ္ဆာဓမ္မက္ခန္ဓံ ဝိဿဇ္ဇနာဓမ္မက္ခန္ဓံ”န္တိ အာဒိနာ=“ဧကဓမ္မက္ခန္ဓံ ။ ပ ။ ဝိဿဇ္ဇနာဓမ္မက္ခန္ဓံ” အစရှိသည်ဖြင့်၊ ဓမ္မက္ခန္ဓနာမာနိ=ဓမ္မက္ခန္ဓသဒ္ဓါ၏ အမည်တို့ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ=သိအပ်ကုန်၏။

သုပ္ပဋိပန္နန္တိကား၊ သွာက္ခာတေ=ကောင်းစွာဟောတော်မူအပ်သော၊ ဓမ္မဝိနယေ=သုတ်+အဘိဓမ္မာ+ဝိနည်း၌၊ ယထာနုသိဋ္ဌံ=ဆုံးမတော်မူသည့်အလျှောက်၊ ပဋိပန္နတ္တာ=ကျင့်ကြကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ သုပ္ပဋိပန္နံ=“သုပ္ပဋိပန္နံ”မည်၏၊ မဇ္ဈိမာယ=အလယ်အလတ်ဖြစ်သော၊ ပဋိပဒါယ=အကျင့်ဖြင့်၊ အန္တဒ္ဓယံ=အယုတ်တရားနှစ်ပါးသို့၊ အနုပဂမ္မ=မကပ်ရောက်မူ၍၊ ပဋိပန္နတ္တာစ=ကျင့်ကြကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ကာယဝစီမနောဝကံ-

ကုဋိလဇိမ္ဗဒေါသပ္ပဟာနာယ-ကာယဒွါရ+ဝစိဒွါရ+မနောဒွါရ၌ ကောက်ကျစ်
 သော အယုတ်ဖြစ်သော ဒေါသကိုပယ်သဖြင့်၊ ပဋိပန္နတ္တာ စ-ကျင့်ကြကုန်
 သည်တို့၏အဖြစ်ကြောင့်လည်း၊ ဥဇ္ဈပ္ပဋိပန္နံ-“ဥဇ္ဈပ္ပဋိပန္န”မည်၏။ နိဗ္ဗာန်-နိဗ္ဗာန်
 ကို၊ ဉာယော-“ဉာယ”ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-ဆိုအပ်၏။ အရိယာမဂ္ဂါဒိဟိ-အရိယာမဂ်
 အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ နိဗ္ဗာန်-နိဗ္ဗာန်ကို၊ ဉာယတိ-သိအပ်၏။ ပဋိဝိဇ္ဈိယတိ-ထိုး
 ထွင်း၍သိအပ်၏။ သစ္စိကရိယတိ-မျက်မှောက်ပြုအပ်၏။ ဣတိ ကတွာ-ဤ
 သို့ ပြု၍၊ တဒတ္ထာယ-ထိုနိဗ္ဗာန် အကျိုးငှာ၊ ပဋိပန္နတ္တာ-ကျင့်ကြကုန်သည်၏
 အဖြစ်ကြောင့်၊ ဉာယပ္ပဋိပန္နံ-“ဉာယပ္ပဋိပန္န”မည်၏။ ယထာ ယေန အာကာ-
 ရေန-အားဖြင့်၊ ပဋိပန္နာ-ကျင့်ကြကုန်သည်ရှိသော်၊ ဂုဏသမ္ဘာဝနာယ-ဂုဏ်
 ကျေးဇူးကို ပွားများခြင်းကြောင့်၊ ပရေဟိ-သူတပါးတို့သည်၊ ကရိယမာနံ-ဖြူ
 အပ်သော၊ ပစ္စုဒ္ဓာနာဒိသာမိဓိကမ္ပ-ခရီးဦးကြိုဆိုခြင်းအစရှိသော အရိအသေ
 ပြုအပ်သောအမှုကို၊ အရဟန္တိ-ထိုက်ကုန်၏။ တထာ တေန အာကာရေန-
 အားဖြင့်၊ ပဋိပန္နတ္တာ-ကျင့်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ သာမိဓိပ္ပဋိပန္နံ-“သာမိ-
 ဓိပ္ပဋိပန္န”မည်၏။

ယုဂဋ္ဌဝသေန-အစုံ၏ အစွမ်းအားဖြင့်၊ ပဌမ မဂ္ဂဋ္ဌော-သောတာပတ္တိ
 မဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်လည်းကောင်း၊ ဖလဋ္ဌော-သောတာပတ္တိဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်လည်း
 ကောင်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဣဒံ-သောတာပတ္တိမဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်+သောတာပတ္တိ
 ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်ဟူသော ဤနှစ်ပါးစုံသည်၊ ဧကံ-တစ်ခုသော၊ ယုဂဋ္ဌံ-“အစုံ”
 မည်၏။ ဣတိ ဧဝံ-ဤသို့၊ စတ္တာရိ-လေးပါးကုန်သော၊ ပုရိသယုဂါနိ-ယောက်ျား
 အစုံတို့သည်၊ ဟောန္တိ-ဖြစ်ကုန်၏။ ဧတ္ထ ပန-ဤအရာ၌ကား၊ “စတု ပုရိသ
 ယုဂံ သံယ”န္တိ-“စတု ပုရိသယုဂံ သံယံ”ဟူ၍၊ ဝတ္ထဗ္ဗေ-ဆိုအပ်ပါလျက်၊
 “စတ္တာရိ”တိ-“စတ္တာရိ”ဟူ၍၊ ဝိဘတ္တိလောပံ-“ယော”ဝိဘတ်၏ ကြေခြင်းကို၊
 အကတွာ-မပြုမူ၍၊ နိဒ္ဒေသော-ညွှန်ပြခြင်းကို၊ ကတော-ပြုအပ်၏။ ဣတိ-ဤ
 သို့၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ-မှတ်ထိုက်၏။ ဟိ သစ္စံ-မှန်၏။ ဧတ္ထ ဧတသ္မိံ သံယေ-ထိုသံယာ၌၊
 စတ္တာရိ-လေးခုကုန်သော၊ ပုရိသယုဂါနိ-ယောက်ျားအစုံတို့သည်၊ သန္တိ-ရှိကုန်
 ၏။ ဣတိ-ဤသို့၊ သံယော-သံယာကို၊ စတုပုရိသယုဂေါတိ-“စတုပုရိသ-
 ယောဂေါ”ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-ဆိုအပ်၏။ အဋ္ဌ ပုရိသပုဂ္ဂလန္တိ-ကား၊ ပုရိသပုဂ္ဂလ-
 ဝသေန-ယောက်ျားပုဂ္ဂိုလ်၏ အစွမ်းအားဖြင့်၊ ဧကော-တစ်ယောက်သော၊

ပဌမ မဂ္ဂဋ္ဌောသောတာပတ္တိ မဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်လည်းကောင်း၊ ဧကောတစ်
 ယောက်သော၊ ဖလဋ္ဌောသောတာပတ္တိ ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်လည်းကောင်း၊ ဣတိ
 ဣမိနာ နယေန=ဤဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောနည်းဖြင့်၊ အဋ္ဌေဝ=ရှစ်ယောက်သာလျှင်
 ဖြစ်ကုန်သော၊ ပုရိသ ပုဂ္ဂလာယောကျ်ားပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ ဟောန္တိ=ဖြစ်ကုန်၏၊
 ဧတ္ထ=ဤသံယာဉ်၊ အဋ္ဌ=ရှစ်ယောက်ကုန်သော၊ ပုရိသပုဂ္ဂလာ=တို့သည်၊ သန္တိ=
 ရှိကုန်၏၊ ဣတိ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ အဋ္ဌ ပုရိသပုဂ္ဂလော=“အဋ္ဌ ပုရိသပုဂ္ဂလ”
 မည်၏၊ သံယောသံယာကို၊ လဗ္ဘတိ=ရအပ်၏၊ ဧတ္ထ စ=ဤ“အဋ္ဌ ပုရိသပုဂ္ဂ-
 လော”ဟူသော ပါဠိရပ်၌လည်း၊ ပုရိသောတိ ဝါ=“ပုရိသ”ဟူ၍လည်းကောင်း၊
 ပုဂ္ဂလောတိ ဝါ=“ပုဂ္ဂလော”ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဧတာနိ ပဒါနိ=ဤပုဒ်တို့သည်၊
 ဧကတ္တာနိ=တူသောအနက်ရှိကုန်၏၊ ဗုဒ္ဓ=ဆက်၍ဆိုဦးအံ့၊ ဧတံ ပဒံ=ထို“အဋ္ဌ
 ပုရိသ ပုဂ္ဂလော”ဟူသောပုဒ်ကို၊ ဝေနေယျဝသေန=ဝေနေယျ သတ္တဝါတို့၏
 အစွမ်းဖြင့်၊ ဝုတ္တံ=ဆိုအပ်၏။

အာဟုနေယန္တိ အာဒိသု=“အာဟုနေယျ”အစရှိကုန်သောပုဒ်တို့၌၊
 အာနေတ္တာ=ဆောင်ယူ၍၊ ဟုနိတဗ္ဗံ=ပူဇော်အပ်၏၊ ဣတိ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊
 အာဟုနံ=“အာဟုန”မည်၏၊ ဧတံ အဓိဝစနံ=ဤ“အာဟုန”ဟူသော အမည်
 သည်၊ ဒုရတောပိ=ဝေးသောအရပ်မှလည်း၊ အာနေတ္တာ=ဆောင်ယူ၍၊ သီလ-
 ဝန္တေသု=သီလရှိသောပုဂ္ဂိုလ်တို့၌၊ ဒါတဗ္ဗံ=ပေးလှူအပ်ကုန်သော၊ စတုန္ဒံ=လေး
 ပါးကုန်သော၊ ပစ္စယာနံ=ပစ္စည်းဝတ္ထုတို့၏၊ အဓိဝစနံ=အမည်တည်း၊ တံ အာ-
 ဟုနံ=ထိုပေးလှူအပ်သော ပစ္စည်းလေးပါးတို့ကို၊ ပဋိဂ္ဂဟေတု=ခံယူခြင်းငှာ၊
 ယုတ္တော=သင့်လျော်၏၊ တဿ=ထိုပစ္စည်းလေးပါး၏၊ မဟပ္ပလဘာဝကရဏာ-
 တော=များမြတ်သောအကျိုးရှိသည်၏အဖြစ်ကိုပြုတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်
 တည်း၊ ဣတိ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ အာဟုနေယျော=“အာဟုနေယျ”မည်၏၊
 သံယောသံယာကို၊ လဗ္ဘတိ=ရအပ်၏၊ အထ ဝါ=တနည်းသော်ကား၊ ဒုရတော
 ပိ=ဝေးသော အရပ်မှလည်း၊ အာဂန္တု=လာရောက်၍၊ သဗ္ဗသာပတေယျမ္ပိ=
 အလုံးစုံသော ဥစ္စာနှစ်ကိုလည်း၊ ဧတ္ထ=ဤသံယာဉ်၊ ဟုနိတဗ္ဗံ=ပူဇော်အပ်၏၊
 ဣတိ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ အာဟဝနီယော=“အာဟဝနီယ”မည်၏၊ ဝါ=တနည်း
 သော်ကား၊ သက္ကာဒိနမ္ပိ=သိကြားမင်း အစရှိသည်တို့၏လည်း၊ အာဟဝနံ=
 ပူဇော်ခြင်းကို၊ အရဟတိ=ခံယူတော်မူထိုက်၏၊ ဣတိ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊

အာဟဝနီယော-“အာဟဝနီယ”မည်၏။ ယော စ အယံ-အကြင်သူသည်ကား၊ ဗြဟ္မဏာနံ-ပုဏ္ဏားတို့၏၊ အဂ္ဂိ-မီးကို၊ အာဟဝနီယော-ပူဇော်ထိုက်၏၊ ယတ္ထ-အကြင်ပုဏ္ဏား၌၊ ဟုတံ-မီးပူဇော်ခြင်းသည်၊ မဟပ္ပလံ-မြတ်သောအကျိုးရှိ၏၊ ဣတိ အယံ-ကား၊ တေသံ-ထိုတိတ္ထိတို့၏၊ လဒ္ဓိ-အယူတည်း၊ သဓေ-အကယ်၍၊ ဟုတဿ-ပူဇော်ခြင်း၏၊ မဟပ္ပလတာယ-မြတ်သောအကျိုးရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ အာဟဝနီယော-ပူဇော်အပ်သော၊ သံယောဝ-သံယာသည်သာလျှင်၊ အာဟဝနီယော-“အာဟဝနီယ”မည်၏၊ ဟိ သစ္စံ-မှန်၏၊ သံယေ-သံယာအား၊ ဟုတံ-ပူဇော်ခြင်းသည်၊ မဟပ္ပလံ-မြတ်သောအကျိုးရှိသည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏။ ယထာဟ-မြတ်စွာဘုရား အဘယ်ကဲ့သို့ ဟောတော်မူသနည်း။

“ယော စ ဝဿသတံ ဇန္တု ။ ပ ။ ယဉ္ဇေ ဝဿသတံ ဟုတ”န္တိ-ဟူ၍၊ ဘဂဝါ-မြတ်စွာဘုရားသည်၊ အာဟ-ဟောတော်မူပြီ။

ယော ဇန္တု-အကြင်သူသည်၊ ဝဿသတံ-အနှစ်တစ်ရာ ကာလပတ်လုံး၊ ဝနေ-တော၌၊ အဂ္ဂိ-မီးကို၊ ပရိစရေ-ပြုစုလုပ်ကြွေးရာ၏၊ ယော ဇန္တု-အကြင်သူသည်၊ ဘာဝိတတ္တာနံ-ပွားများစေအပ်ကုန်သော ဘာဝနာတို့တွင်၊ ဧကဉ္စ-တစ်ခုသော ဘာဝနာကိုလည်း၊ မဟုတ္တမပိ-တမဟုတ်မျှလည်း၊ ပူဇယေ-ပူဇော်ရုံ၏၊ ဒွိသု-နှစ်ယောက်ကုန်သော၊ တေသု ဇန္တုသု-ထိုသူတို့တွင်၊ သာယေဝ ပူဇနာ-ထိုဘာဝနာကို ပူဇော်ခြင်းသည်သာလျှင်၊ သေယျော-မြတ်၏၊ ဓေ-အကယ်၍၊ ယံ ပူဇနံ-အကြင်ပူဇော်ခြင်းသည်၊ ဝဿသတံ-အနှစ်တစ်ရာ ကာလပတ်လုံး၊ ဟုတံ-ပူဇော်သည်မည်၏။

ဣတိ-ဤသို့၊ ဘဂဝါ-မြတ်စွာဘုရားသည်၊ အာဟ-ဟောတော်မူပြီ။

တဒေတံ တံ ဧတံ ဝစနံ-ထိုစကားကို၊ နိကာယန္တရေ-နိကာယ်အထူး၌၊ “အာဟဝနီယော”တိ ပဒံ-“အာဟဝနီယော”ဟူသော ဤပုဒ်ကို၊ ဣဓ-ဤအရာ၌၊ အာဟုနေယျောတိ ဣမိနာ ပဒေန-“အာဟုနေယျော”ဟူသောဤပုဒ်နှင့်၊ အတ္ထတော-အနက်အားဖြင့်၊ ဧကံ-တူ၏၊ ဧတ္ထ-“အာဟဝနီယော”ဟူသောပုဒ်၌၊ ဗျဉ္ဇနတော ပန-သဒ္ဓါအားဖြင့်ကား၊ ကိစ္စိ မတ္တမေဝ-စိုးစဉ်းအနည်းငယ်မျှသာလျှင်၊ နာနံ-ထူး၏။

ပန-အံ့ဘို့တပါးကား၊ ပါဟုနေယန္တိ ဧတ္ထ-“ပါဟုနေယ”ဟူသောဤပုဒ်၌၊ ဒိသာဝိဒိသတော-ရှေးရှုတူရှု အရပ်မျက်နှာ+ရှေးရှုတူ မဟုတ်သော

အရပ်မျက်နှာမှ၊ (ဝါ) ရှေးရှုတူရှု အရပ်မျက်နှာ+အထောင့်အရပ် မျက်နှာမှ၊
 အာဂတာနံ-ရောက်လာကုန်သော၊ ပိယမနာပါနံ=ချစ်ခင်အပ်+နှစ်သက်အပ်
 ကုန်သော၊ ဉာတိမိတ္တာနံ-ဆွေမျိုးအဆွေခင်ပွန်းတို့၏၊ အတ္ထာယ-အကျိုးငှာ၊
 သက္ကာရေန-ပူဇော်သက္ကာရဖြင့်၊ ပဋိယတ္တံ-စီရင်အပ်သော၊ အာဂန္တုကဒါနံ-
 အာဂန္တုကတို့အား ပေးလှူခြင်းကို၊ ပါဟုနံ-“ပါဟုန”ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-ဆိုအပ်၏၊
 တမ္ပိ-ထိုသူကိုလည်း၊ ဌပေတွာ-ချန်ထား၍၊ တထာရူပေ-ထိုသို့ သဘောရှိ
 ကုန်သော၊ ပိယမိတ္တာဒိကေ-ချစ်ခင်အပ်သောမိတ်ဆွေအစရှိကုန်သော၊ တေ
 ပါဟုနကေ-ထိုပူဇော်သက္ကာရဖြင့် စီရင်အပ်သော အာဂန္တုကတို့အားပေးလှူ
 ခြင်းတို့ကို၊ သံယဿေဝ-သံယာအားသာလျှင်၊ ဒါတု-ပေးလှူခြင်းငှာ၊ ယုတ္တံ-
 သင့်လျော်ကုန်၏၊ သံယောဝ-သံယာသည်သာလျှင်၊ တံ ပါဟုနံ-ထိုပူဇော်
 ဘွယ်ကို၊ ပဋိဂ္ဂဟေတု-ခံယူခြင်းငှာ၊ ယုတ္တော-သင့်လျော်၏၊ ဟိ သစ္စံ-မှန်၏၊
 သံယသဒိသော-သံယာနှင့်တူသော၊ ပါဟုနကော-အလှူကို ခံယူထိုက်သော
 အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်မည်သည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ တထာ ဟိ တတော ဧဝ-ထိုအကြောင်း
 ကြောင့်သာလျှင်၊ ဧသ ဧဝံသာ သံယော-ထိုသံယာသည်၊ ဧကဗုဒ္ဓန္တရေ-
 ဘုရားတစ်ဆူ၏ အကြားသည်၊ ဝိတိဝတ္ထေယေဝ-ကျော်လွန်သည်ရှိသော်
 သာလျှင်၊ ဒိဿတိ-ထင်ရှား၏၊ အဓောကိဏ္ဍဉ္စ-မရောပြွမ်းသည်ဖြစ်၍လည်း၊
 ပိယမနာပတ္တကရေဟိ-ချစ်ခင်နှစ်သက်ခြင်းသို့ ရောက်ခြင်းကို ပြုတတ်ကုန်
 သော၊ သိလာဒိဓမ္မေဟိ-သီလအစရှိကုန်သောတရားတို့နှင့်၊ သမန္နာဂတော-
 ပြည့်စုံ၏၊ ဣတိ ဧဝံ-ဤသို့၊ ပါဟုနံ-ပူဇော်သက္ကာရဖြင့် စီရင်အပ်သော အာ-
 ဂန္တုကဒါနံကို၊ အဿ သံယဿ-ထိုသံယာအား၊ ဒါတု-ပေးလှူခြင်းငှာ၊ ယုတ္တံ-
 သင့်လျော်၏၊ ပါဟုနဉ္စ-ပူဇော်ဘွယ်ကိုလည်း၊ ပဋိဂ္ဂဟေတု-ခံယူခြင်းငှာ၊
 ယုတ္တော-သင့်လျော်၏၊ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ ပါဟုနေယျော-“ပါဟုနေ-
 ယျ”မည်၏။

ဧတာယ-ထို“ပါဟုနေယျ”ဖြင့်၊ (ဝါ) ထိုပူဇော်ဘွယ်ဖြင့်၊ သတ္တာ-သတ္တ-
 ဝါတို့သည်၊ ယထာဓိပ္ပေတာဟိ-အကြင်အကြင်အလိုရှိအပ်ကုန်သော၊ သမ္ပတ္တိ-
 ဟိ-သမ္ပတ္တိတို့ဖြင့်၊ (ဝါ) စည်းစိမ်ဥစ္စာတို့ဖြင့်၊ ဒက္ခန္တိ ဝမန္တိ-တိုးပွားကုန်၏၊ ဣတိ
 တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ ဒက္ခိဏာ-“ဒက္ခိဏ”တို့မည်ကုန်၏၊ ပရလောကံ-တမလွန်
 လောကကို၊ သဒ္ဒဟိတွာ-ယုံကြည်၍၊ ဒါတဗ္ဗဒါနံ-ပေးလှူအပ်သော ဒါနဝတ္ထု

ကို၊ အရဟတိ=ခံယူခြင်းငှာ ထိုက်၏၊ ဝါ=တနည်းကား၊ ဒက္ခိဏာယ=ပေးလှူ
 အပ်သော ဒါနဝတ္ထုဖြင့်၊ ယသ္မာ=အကြင်ကြောင့်၊ ဟိတော=အစီးအပွားကို၊
 မဟပ္ပလကရတာယ=များမြတ်သည်၏ အဖြစ်ကို ပြုခြင်းဖြင့်၊ ဝိသောဓေတိ=
 စင်ကြယ်စေတတ်၏၊ ဣတိ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ ဒက္ခိဏေယျော=“ဒက္ခိဏေ-
 ယျ”မည်၏၊ ဥဘော=နှစ်ဘက်ကုန်သော၊ ဟတ္ထေ=လက်တို့ကို၊ သိရသိ=ဦး
 ခေါင်းပေါ်၌၊ ပတိဌာပေတွာ=တည်စေ၍၊ သဗ္ဗလောကေန=အလုံးစုံသော လူ
 အပေါင်းသည်၊ ကရိယမာနံ=ပြုအပ်သော၊ အဇ္ဈလိကမ္ပံ=လက်အုပ်ချိခြင်းအမှု
 ကို၊ အရဟတိ=ခံယူထိုက်၏၊ ဣတိ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ အဇ္ဈလိကရဏီယော=
 “အဇ္ဈလိကရဏီယ”မည်၏၊ အနုတ္တရံ ပုညက္ခေတ္တန္တိ=ကား၊ သဗ္ဗလောက-
 သမ္ပာ=အလုံးစုံသော လူအပေါင်းအား၊ အသဒိသံ=အတူမရှိသော၊ ပုညဝိရုဟ-
 နဌာနံ=ကုသိုလ်ကောင်းမှု၏ တိုးပွားရာရောက်ရာ အရပ်တည်း၊ ဟိ=ဥပမာ
 ဆောင် ထင်ရှားအောင်ပြဦးအံ့၊ ရညော ဝါ=မင်း၏လည်းကောင်း၊ အမစ္စဿ
 ဝါ=အမတ်၏လည်းကောင်း၊ သာလိနံ ဝါ=သလေးစပါးတို့၏လည်းကောင်း၊
 ယဝါနံ ဝါ=မုယောစပါးတို့၏လည်းကောင်း၊ ဝိရုဟနဌာနံ=ပေါက်ရောက်ရာ
 အရပ်ကို၊ (ဝါ) တိုးပွားရာအရပ်ကို၊ ရညော=မင်း၏၊ သာလိက္ခေတ္တံ=သလေး
 စပါးခင်းတည်း၊ ယဝက္ခေတ္တံ=မုယောစပါးခင်းတည်း၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဝုစ္စတိ ယ-
 ထာ=ဆိုအပ်သကဲ့သို့၊ ဧဝံ တထာ=ထိုအတူ၊ သံယော=သံဃာတော်သည်၊
 သဗ္ဗလောကဿ=အလုံးစုံသော လူအပေါင်း၏၊ ပုညာနံ=ကုသိုလ်ကောင်းမှု
 တို့၏၊ ဝိရုဟနဌာနံ=စည်ပင်တိုးပွားရာ အရပ်တည်း၊ (ဝါ) ပေါက်ရောက်ရာ
 အရပ်တည်း၊ ဟိ=ချဲ့၍ဆိုဦးအံ့၊ သံယံ=သံဃာကို၊ နိဿာယ=အမှီပြု၍၊ လော-
 ကဿ=လူအပေါင်းအား၊ နာနပ္ပကာရဟိတသုခသံဝတ္ထနိကာနိ=အထူးထူးအ
 ပြားပြားသော ချမ်းသာကို ဖြစ်စေတတ်သော၊ ပုညာနိ=ကုသိုလ်ကောင်းမှုတို့
 သည်၊ ဝိရုဟန္တိ=စည်ပင်တိုးပွား ပေါက်ရောက်ကုန်၏၊ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊
 သံယော=သံဃာတော်သည်၊ လောကဿ=လူအပေါင်း၏၊ အနုတ္တရံ=မြတ်
 သော၊ ပုညက္ခေတ္တံ=ကုသိုလ်ကောင်းမှု၏ စိုက်ပျိုးရာ လယ်ယာမြေကောင်း
 သဖွယ်ဖြစ်၏၊ ဧတ္တာပိ=ဤ “သံယံ ပစ္စက္ခာမိ”ဟူသောပါဠိရပ်၌လည်း၊ “သုပ္ပဋိ-
 ပန္နံ သံယံ”န္တိ အာဒိနာ=“သုပ္ပဋိပန္နံ သံယံ”ဤသို့ အစရှိသော၊ သဗ္ဗတ္ထံ=အလုံး
 စုံတို့၌၊ သံယ-သဒ္ဒပ္ပယောဂေါ=သံယ-သဒ္ဒါနှင့်လည်းယှဉ်၏၊ သုပ္ပဋိပန္နာဒိ-

သဒ္ဓါနဉ္စ=“သုပ္ပဋိပန္န”အစရှိသော သဒ္ဓါတို့၏လည်း၊ သံယဝိသေသနဘာဝဒ-
ဿနတ္ထံ=သံယ-သဒ္ဓါ၏ဝိသေသနပုဒ်၏အဖြစ်ကိုပြခြင်းအကျိုးငှာ၊ ကတော-
ပြုအပ်၏၊ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ “သုပ္ပဋိပန္န ပစ္စက္ခာမီ”တိ အာဒိနာ=“သုပ္ပဋိပန္န
ပစ္စက္ခာမီ” အစရှိသည်ဖြင့်၊ ဝုတ္တေပိ=ဆိုအပ်ပါသော်လည်း၊ သိက္ခာပစ္စက္ခာနံ=
သိက္ခာချခြင်းသည်၊ ဟောတိယေဝ=ဖြစ်သည်သာလျှင်တည်း၊ ဣတိ=ဤသို့၊
ဒဌဗ္ဗံ=မှတ်ထိုက်၏။

သိက္ခာဝေဝစနေသု ပန=သိက္ခာ-သဒ္ဓါ၏ ဝေဝုဇ်စကားလွယ် ပရိယာယ်
တို့၌ကား၊ သိက္ခာသဒ္ဓံ=သိက္ခာ-သဒ္ဓါကို၊ ဝိနာ=ကြဉ်၍၊ ကေဝလံ=သက်သက်၊
ဘိက္ခု-သဒ္ဓေါ စ=ဘိက္ခု-သဒ္ဓါသည်လည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုနီ-သဒ္ဓေါ စ=ဘိက္ခု-
နီ-သဒ္ဓါသည်လည်းကောင်း၊ သိက္ခာယ=သိက္ခာ-သဒ္ဓါ၏၊ အဓိဝစနံ=ဟော
သော သဒ္ဓါသည်၊ န ဟောတိ=မဖြစ်၊ ဣတိ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ “ဘိက္ခုသိက္ခံ
ဘိက္ခုနီသိက္ခံ”န္တိ=ဟူ၍၊ ဝုတ္တေယေဝ=ဆိုအပ်သည်သော်သာလျှင်၊ သီသံ=
အထွတ်အထိပ်သို့၊ ဧတိ=ရောက်၏၊ အဓိသီလာဒယော ပန=“အဓိသီလ”အ
စရှိသည်တို့သည်ကား၊ သိက္ခာ ဧဝ=သိက္ခာသာလျှင်တည်း၊ ဣတိ တသ္မာ=
ထို့ကြောင့်၊ “အဓိသီလံ ပစ္စက္ခာမီ”တိ အာဒိနာ=ဖြင့်၊ ဝုတ္တေပိ=ဆိုအပ်ပါ
လည်း၊ သီသံ=အထွတ်အထိပ်သို့၊ ဧတိ=ရောက်၏၊ ပဌမံ ပါရာဇိကန္တိ အာ-
ဒိနာ=“ပဌမ ပါရာဇိက”အစရှိသော သဒ္ဓါဖြင့်၊ သိက္ခာပဒါနံယေဝ=သိက္ခာပုဒ်
တို့ကိုသာလျှင်၊ ဂဟဏံ=ယူခြင်းကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ=သိအပ်၏၊ အာပတ္တိနံ=အာပတ်
တို့ကို၊ ဂဟဏံ=ယူခြင်းကို၊ န ဝေဒိတဗ္ဗံ=မသိအပ်။

ဥပဇ္ဈာယဝေဝစနေသု=ဥပဇ္ဈာယ-သဒ္ဓါ၏ဝေဝုဇ်စကားလွယ်ပရိယာယ်
တို့၌၊ ဥပဇ္ဈာယော=ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာသည်၊ ဟုတွာ=ဖြစ်၍၊ ယော ဘိက္ခု=သည်၊
ပဗ္ဗာဇေသိ စေ=ရှင်သာမဏေအဖြစ်သို့လည်းရောက်စေပြီ၊ (ဝါ) ရှင်သာမဏေ
လည်းပြုပေးပြီ၊ ဥပသမ္မာဒေတိ စ=မြင့်မြတ်သောရဟန်းပဉ္စင်းအဖြစ်သို့လည်း
ရောက်စေပြီ၊ (ဝါ) ရဟန်းပဉ္စင်းလည်းပြုပေးပြီ၊ တံ ဘိက္ခု=ထိုရှင်သာမဏေ၏
အဖြစ်+ရဟန်းပဉ္စင်း၏အဖြစ်သို့ ရောက်စေသောရဟန်းကို၊ (ဝါ) ရှင်သာမဏေ
ပြုပေးသောရဟန်း+ရဟန်းပဉ္စင်းပြုပေးသောရဟန်းကို၊ သန္ဓာယ=ရည်ရွယ်၍၊
“ယော မံ ပဗ္ဗာဇေသိ”တိ အာဒိ=ကို၊ ဝုတ္တံ=၏၊ ယဿ မူလေနာတိ=ကား၊
ယဿ ဘိက္ခုနော=အား၊ ပဓာနဘာဝေန ဝါ=အဓိကပဓာန၏အဖြစ်အားဖြင့်

လည်းကောင်း၊ ကာရဏဘာဝေန ဝါ-အကြောင်း၏ အဖြစ်အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဧတိဿာ-ထိုရဟန်းပဉ္စင်အဖြစ်အား၊ ယဿ ဘိက္ခုနော-အကြင်ရဟန်းအား၊ မူလံ-အကြောင်းရင်း မူလသည်ကား၊ ပဓာနဘာဝေါ ဝါ-အဓိကပဓာန၏အဖြစ်သည်လည်းကောင်း၊ ကာရဏဘာဝေါ ဝါ-အကြောင်း၏အဖြစ်သည်လည်းကောင်း၊ အတ္ထိ-ရှိ၏၊ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ ယဿ မူလိကာ-“ယဿ မူလိကာ”မည်၏၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာ စ-ရှင်သာမဏေ၏ အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဥပသမ္ပဒါ စ-ရဟန်းပဉ္စင်၏ အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ မူလ-သဒ္ဓဿ-မူလ-သဒ္ဓါ၏၊ သာပေက္ခဘာဝေပိ-ရှင်သောအဖြစ်ရှိပါသော်လည်း၊ နိစ္စသာ-ပေက္ခတာယ-အမြဲလျှင် ရှင်သောအဖြစ်ကို၊ ဂမကတ္တာ-အခြားမရှိသည်ကို သိစေခြင်း၏အဖြစ်ကြောင့်၊ တဒ္ဓိတဝုတ္တိ-တဒ္ဓိတပုဒ်၏ ဖြစ်ခြင်းကို၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ-ရှုမှတ်အပ်၏။

အာစရိယ-ဝေဝစနေသု ပန-အာစရိယ-သဒ္ဓါ၏ဝေဝစကားလှယ် ပရိယာယ်တို့၌ကား၊ ယော ဘိက္ခု-သည်၊ ဥပဇ္ဈံ-ဥပဇ္ဈာယ်ကို၊ အဒတွာ-မပေးမူ၍၊ အာစရိယောဝ-ဆရာသည်သာလျှင်၊ ဟုတွာ-ဖြစ်၍၊ ပဗ္ဗာဇေသိ-ရှင်သာမဏေအဖြစ်သို့ ရောက်စေပြီ၊ (ဝါ) ရှင်သာမဏေ ပြုပေးပြီ၊ ကမ္မဝါစာ-စရိယော-ကမ္မဝါစာ ဆရာသည်၊ ဟုတွာ-ဖြစ်၍၊ ဥပသမ္ပာဒေသိ စ-ရဟန်းပဉ္စင်အဖြစ်သို့လည်း ရောက်စေပြီ၊ (ဝါ) ရဟန်းပဉ္စင်လည်း ပြုပေးပြီ၊ တံ ဘိက္ခု-ထိုရှင်သာမဏေ ပြုပေးသောရဟန်း+ရဟန်းပဉ္စင် ပြုပေးသောရဟန်းကို၊ သန္တာယ-ရည်ရွယ်၍၊ “ယော မံ ပဗ္ဗာဇေသိ၊ ယော မံ အနုသာဝေသိ”တိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏၊ ဒွိဟိ-နှစ်ခုကုန်သော၊ ဣမေဟိ ဝစနေဟိ-ဤ “ဥပဇ္ဈာယ်+အာစရိယံ”ဟူသောစကားရပ်တို့ဖြင့်၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာစရိယော စ-ပဗ္ဗဇ္ဇာ-စရိယကိုလည်းကောင်း၊ (ဝါ) ရှင်သာမဏေ၏ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာကိုလည်းကောင်း၊ ဥပသမ္ပဒါစရိယော စ-ဥပသမ္ပဒါစရိယကိုလည်းကောင်း၊ (ဝါ) ရဟန်းပဉ္စင်၏ ဥပဇ္ဈာယ် ဆရာကိုလည်းကောင်း၊ ဒသိတော-ပြအပ်၏၊ ယာဟံ နိဿာယ ဝသာမိတိ ဣမိနာ ပါဌေန-“ယာဟံ နိဿာယ ဝသာမိ”ဟူသော ပါဠိရပ်ဖြင့်၊ နိဿယာစရိယံ-နိဿည်းဆရာကို၊ ဒသေတိ-ပြ၏၊ ယာဟံ ဥဒ္ဓိသာ-ပေတိတိ အာဒိနာ ပန-“ယာဟံ ဥဒ္ဓိသာပေတိ”အစရှိသော ပါဠိရပ်ဖြင့်ကား၊ ဓမ္မာစရိယော-ဓမ္မာစရိယကို၊ (ဝါ) စာပေသင်ကြားပေးသောဆရာကို၊

ဝုတ္တော-ဆိုအပ်၏။ တတ္ထ တသို့ ဝစနေ-၌၊ ဥဒ္ဓိသာပေမိတိ-ကား၊ ပါဠိ-ပါဠိ
 ကို၊ ဥဒ္ဓိသာပေတိ-ရွတ်ဆိုစေ၏။ (ဝါ) သင်ကြားပေး၏။ ပရိပုစ္ဆာမိတိ-ကား၊
 ဥဂ္ဂဟိတပါဌဿ-သင်ယူအပ်သောပါဠိ၏။ အတ္ထံ-အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို၊ ပရိ-
 ပုစ္ဆာမိ-တဖန်မေး၏။ သဒ္ဓိဝိဟာရိကဝေဝစနာဒိသု စ-သဒ္ဓိဝိဟာရိက-သဒ္ဓါ၏
 ဝေဝစစကားလွယ်ပရိယာယ် အစရှိသည်တို့၌လည်း၊ ဝုတ္တောနုသာရေနဝ-ဆို
 အပ်ခဲ့ပြီးသောနည်းကို အစဉ်မှီးသဖြင့်သာလျှင်၊ အတ္တော-အနက်ကို၊ ဝေဒိ-
 တဇ္ဇော-သိအပ်၏။ တဿ မူလေနာတိ ဧတ္ထ ပန-၌ကား၊ တဿ ဘိက္ခုနော-
 ထိုရဟန်း၏။ သန္တိကေ-အထံ၌၊ ဣတိ-ဤသို့၊ အတ္တော-အနက်ကို၊ ဒဌဇ္ဇော-
 မှတ်အပ်၏။

ဩကလ္လကောတိ ဧတံ အဓိဝစနံ-“ဩကလ္လကော”ဟူသောဤသဒ္ဓါ
 သည်၊ ခုပ္ပပါသာဒိဒုက္ခပရေတာနံ-ဆာလောင်မွတ်သိပ်ခြင်း+ငတ်မွတ်ခြင်းအ
 စရှိသော ဆင်းရဲဖြင့် နှိပ်စက်အပ်ကုန်သော၊ ဒိဏသုခါနံ-ကုန်ခမ်းပြီးသော
 ချမ်းသာရှိကုန်သော၊ နဟာနံဒိသရိပဋိလဂ္ဂနရဟိတာနံ-ရေချိုးခြင်း အစရှိ
 သော ခန္ဓာကိုယ်ကို သုတ်သင်ခြင်းမှ ကင်းကုန်သော၊ ကပဏမနုဿာနံ-
 အထီးကျန်မွဲ လူဆင်းရဲတို့ကို၊ (ဝါ) တို့၏၊ အဓိဝစနံ-အမည်တည်း၊ (ဝါ) ဟော
 သော သဒ္ဓါတည်း၊ မောဠိဗဒ္ဓေါတိ-ကား၊ သိခါဗဒ္ဓေါ-နှောင်ဖွဲ့အပ်သောဥစ္စာ
 ရှိကုန်သော၊ ဝါ-တနည်းကား၊ ဩမုက္ကမကုဋေ-စွပ်အပ်သောအထွတ်ရှိသော၊
 ဒွေဝါစိကော-ဒွေဝါစိကဖြစ်သော၊ ဥပါသကော-ဥပါသကာသည်၊ ဘဂဝတော-
 ၏၊ ပဌမဗောဓိယံယေဝ-ပဌမဗောဓိ၌သာလျှင်၊ (ဝါ) ဝါတော်နှစ်ဆယ်၏အ
 တွင်း၌သာလျှင်၊ ကိဉ္ဇာပိ သမ္ဘဝတိ-အကယ်၍ကား ဖြစ်ပါပေ၏၊ တထာပိ-
 ထိုသို့ပင် ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ တဒါ-ထိုအခါ၌၊ လဗ္ဘမာနနာမံ-ရအပ်သော
 အမည်ကို၊ ဂဟေတွာ-ယူ၍၊ ဝုတ္တေပိ-ဆိုအပ်ပါသော်လည်း၊ သိက္ခာပစ္စက္ခာ-
 နံ-သိက္ခာချခြင်းသည်၊ ဟောတိယေဝ-ဖြစ်သည်သာလျှင်တည်း၊ ဣတိ-ဤ
 အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို၊ ဒဿနတ္ထံ-ပြခြင်းအကျိုးငှာ၊ “ဒွေဝါစိကော ဥပါသ-
 ကော”တိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏၊ ဧတ္ထ-ဤ “ဥပါကောတိ မံ ဓာရေဟိ”
 ဟူသော ပါဠိရပ်၌၊ ဒွေဝါစိကောတိ ဣဒမေဝ-“ဒွေဝါစိကော”ဟူသော ဤ
 သဒ္ဓါသည်သာလျှင်၊ ဝေဝစနံ-ဝေဝစစကားလွယ်ပရိယာယ်တည်း၊ ဣတိ-ဤ
 သို့၊ ဒဌဇ္ဇံ-မှတ်အပ်၏၊ တဿာ-ထို့ကြောင့်၊ “ဒွေဝါစိကောတိ မံ ဓာရေဟိ”

တိဟူ၍၊ ဧတ္တကေပိဋ္ဌိမျှလောက်ကိုသော်လည်း၊ ဝုတ္တေဆိုအပ်သည်ရှိသော်၊ သီသံအထွတ်အထိပ်သို့၊ (ဝါ) အပြီးအဆုံးသို့၊ ဧတိရောက်၏၊ ဧဝံတထာထိုအတူ၊ သေသေသုပိကြွင်းကျန်သည်လည်းဖြစ်ကုန်သော “တေဝါစိကော ဥပါသကော ဗုဒ္ဓံ သရဏဂမနိကော” အစရှိကုန်သော ပုဒ်တို့၌လည်း၊ သီသံအထွတ်အထိပ်သို့၊ (ဝါ) အပြီးအဆုံးသို့၊ ဧတိရောက်၏။

ကုမာရကောတိကား၊ ကုမာရာဝတ္ထောသုဇယ်၏ အခိုက်အတန့်ဖြစ်သော၊ အတိဝိယအလွန်အကဲသာလျှင်၊ ဒဟရသာမဏေရောဇယ်သော သာမဏေတည်း၊ စေလ္လကောတိကား၊ တတော ဒဟရသာမဏေရတောထိုဇယ်သော သာမဏေထက်၊ မဟန္တတရောအထူးသဖြင့်ကြီးသော၊ ခုဒ္ဒကသာမဏေရောဇယ်သော သာမဏေတည်း၊ စေဋကောတိကား၊ မဇ္ဈိမောအလယ်အလတ်ဖြစ်သော သာမဏေတည်း၊ မောဠိဂလ္လောတိကား၊ မဟာသာမဏေရောကြီးသောသာမဏေတည်း၊ ပနဆက်၍ဆိုဦးအံ့၊ သမဏုဒ္ဓေသောတိကား၊ အဝိသေသတောအထူးမမ သာမညအားဖြင့်၊ သာမဏေရာဇိဝစနံသာမဏေ၏ အမည်သညာကို ဟောသောသဒ္ဒါတည်း၊ နိဂဏ္ဌပဌကောတိ အာဒိနိပိ “နိဂဏ္ဌပဌကော” အစရှိသော သဒ္ဒါတို့သည်ကား၊ တိတ္ထိယသာဝကဝေဝစနာနိတိတ္ထိယသာဝကသဒ္ဒါ၏ ဝေဝစနကားလှယ်ပရိယာယ်တည်း၊ ဣတိဤသို့၊ ဒဌဗ္ဗံမှတ်အပ်၏။

ဒုဿိလောတိကား၊ နိဿိလောသီလမရှိ၊ သီလဝိရဟိတောသီလမှကင်း၏၊ ပါပဓမ္မောတိကား၊ ဒုဿိလတ္တာ ဧဝံသီလမရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်သာလျှင်၊ ဟိနဇ္ဈာသယတာယယုတ်မာသော အလိုရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ လာမကသဘာဝေါယုတ်မာသော သဘောရှိ၏၊ အသုစိသင်္ကဿရသမာစာရောတိကား၊ အပရိသုဒ္ဓကာယကမ္မာဒိတာယမစင်ကြယ်ကာယကံ အစရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ အသုစိမစင်ကြယ်သည်၊ ဟုတ္တာဖြစ်၍၊ သင်္ကာယယုမှားခြင်းဖြင့်၊ သရိတဗ္ဗသမာစာရောအောင်းမေ့အပ်သောအကျင့်တည်း၊ ဟိ သစ္စံမှန်၏၊ ဒုဿိလောသီလမရှိသောပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ကိဗ္ဗိ ဒေဝတစုံတခုသာလျှင်ဖြစ်သော၊ အသာရပွဲရဟန်းတို့အား မလျှောက်ပတ်သော အမှုအရာကို၊ (ဝါ) ရဟန်းတို့အား မလျှောက်ပတ်သော အကျင့်ကို၊ ဒိသွာတွေ့မြင်၍၊ “ဣဒံ ကမ္မံဤအမှုကို၊ အသုကေနဤမည်သော

သူသည်။ ကတံ=ပြုအပ်သည်။ ဘဝိဿတိ=ဖြစ်လတ်။ ကတံ=ဤသို့၊ ပရေသံ=သူတပါးတို့အား။ အာသကံနိယော=ယုံမှားသံသယဖြစ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ=ဖြစ်၏။ ကေနစိဒေဝ=တစုံတခုသာလျှင်ဖြစ်သော၊ ကရဏီယေန=ပြုဘွယ်ကိစ္စဖြင့်၊ မန္တယန္တေ=တိုင်ပင်စည်းဝေးကြကုန်သော၊ ဘိက္ခု=ရဟန်းတို့ကို၊ ဒိသ္မာ=တွေ့မြင်၍၊ “ကိစ္စ န ခေါ်အသို့လေနည်း၊ မယာ=ငါသည်။ ကတကမ္ပံ=ပြုအပ်သောအမှုကို၊ ကမေ ဘိက္ခု=တို့သည်။ ဇာနိတွာ=သိကြကုန်၍၊ မန္တန္တိ=တိုင်ပင်ကြကုန်၏။ ကတံ=ဤသို့၊ အတ္တနောယေဝ=မိမိ၏သာလျှင်၊ သင်္ကာယ=ယုံမှားသံသယဖြင့်၊ သုရိတဗ္ဗသမာစာရော=အောင်းမေ့အပ်သော အကျင့်တည်း၊ ပဋိစ္စန္တကမ္မန္တောတိ=ကား၊ လဇ္ဈိတဗ္ဗတာယ=ရှက်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ပဋိစ္စာဒေတဗ္ဗကမ္မန္တော=ဖုံးလွှမ်းအပ်သော အမှုကိစ္စရှိ၏၊ အဿမဏောတိ=ကား၊ သမဏော=ရဟန်းအစစ်သည်၊ န=မဟုတ်၊ သလာကဂ္ဂဟဏာဒိသု=စာရေးတံမဲကို ယူခြင်းအစရှိသည်တို့၌၊ “အဟမ္ပိ=ငါသည်လည်း၊ သမဏော=ရဟန်းတည်း။ ကတံ=ဤသို့၊ မိစ္ဆာပဋိညာယ=မှားသောဝန်ခံခြင်းဖြင့်၊ သမဏပဋိညော=ရဟန်းအစစ်ဟုဝန်ခံခြင်းရှိ၏၊ အသေဌစာရိတာယ=မမြတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်လေ့ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ အဗြဟ္မစာရီ=မမြတ်သော အကျင့်ရှိ၏၊ ဥပေါသထာဒိသု=ဥပုသ်နေ့ အစရှိသည်တို့၌၊ “အဟမ္ပိ=ငါသည်လည်း၊ ဗြဟ္မစာရီ=မြတ်သော အကျင့်ရှိ၏။ ကတံ=ဤသို့၊ မိစ္ဆာပဋိညာယ=မှားသော ဝန်ခံခြင်းဖြင့်၊ ဗြဟ္မစာရီပဋိညော=မြတ်သောအကျင့်ရှိ၏ဟု ဝန်ခံခြင်းရှိ၏၊ ပူတိနာ=ပုတ်သော၊ ကမ္မေန=အမှုကိစ္စဖြင့်၊ သီလဝိပတ္တိယာ=သီလပျက်ခြင်းကြောင့်၊ အန္တော=အတွင်း၌၊ အနုပဝိဋ္ဌတိတ္တာ=အကျုံးဝင်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ အန္တောပူတိ=“အန္တောပူတိ”မည်၏၊ (ဝါ) အတွင်း၌ ပုတ်သည်မည်၏၊ ဆဟိ=ခြောက်ပါးကုန်သော၊ ဒွါရေဟိ=ဒွါရတို့ဖြင့်၊ (ဝါ) ဒွါရတို့မှ၊ ရာဂါဒိကိလေသာနုဿဝနေန=ရာဂအစရှိသော ကိလေသာကို အစဉ် အောင်းမေ့သဖြင့်၊ တိန္တတ္တာ=စွတ်စိုသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ အဝဿုတော=“အဝဿုတ”မည်၏၊ သဇ္ဇာတရာဂါဒိကစဝရတ္တာ=ဖြစ်သောရာဂ အစရှိသော အမှိုက်ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ သီလဝန္တေဟိ=သီလရှိကုန်သောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ ဆဇ္ဈေတဗ္ဗတ္တာ စ=စွန့်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်လည်း၊ ကသမ္ဗုဇာတော=“ကသမ္ဗုဇာတ”မည်၏၊ ကောဏ္ဍောတိ ဧတံ အဓိဝစနံ=“ကောဏ္ဍော”

ဟူသောဤအမည်သည်၊ ဒုဿိလာခိဝစနံ-“ဒုဿိလ”သဒ္ဒါ၏အမည်တည်း။

“ယာနိ ဝါ ပနညာနိပိ အတ္ထိ ဗုဒ္ဓဝေဝစနာနိ ဝါ”တိ အာဒိနာ-“ယာနိ ဝါ ပနညာနိပိ အတ္ထိ ဗုဒ္ဓဝေဝစနာနိ ဝါ” အစရှိသည်ဖြစ်၊ ယံ-သဒ္ဓပရာမဋ္ဌာနံ-ယံ-သဒ္ဓါဖြင့် သုံးသပ်အပ်ကုန်သော၊ ဗုဒ္ဓါဒိ-ဝေဝစနံယေဝ-“ဗုဒ္ဓ”အစရှိသော ဝေဝစနာနာလှယ်ပရိယာယ်တို့၏သာလျှင်၊ တံ-သဒ္ဓေန-တံ-သဒ္ဓါဖြင့်၊ ပရာမသနံ-သုံးသပ်ခြင်းသည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏။ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ “တေ ဟိ အာကာရေဟိ ။ ပ ။ ဗုဒ္ဓါဒိနံ ဝေဝစနေဟိ”တိ-ဟူ၍၊ အာဟ-၏။ ကထံ ပန-အဘယ်သို့လျှင်၊ တာနိ ဗုဒ္ဓဝေဝစနာနိ-ထို“ဗုဒ္ဓ”အစရှိသောဝေဝစနာနာလှယ် ပရိယာယ်တို့ကို၊ အာကာရာဒိ-သဒ္ဓေဟိ-“အာကာရ”အစရှိသော သဒ္ဓါတို့ဖြင့်၊ ဝေါဟရိယန္တိ-ခေါ်ဝေါ်ပြောဆိုအပ်ကုန်သနည်း၊ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ “ဝေဝစနာနိဟိ”တိ အာဒိ-ကို၊ အာဟ-၏။ သဏ္ဌာနဝန္တာနံ-ပုံသဏ္ဌာန် ထင်ရှားရှိကုန်သော၊ ဗုဒ္ဓါဒိနံ-မြတ်စွာဘုရား အစရှိသည်တို့၏၊ သဏ္ဌာနဒီပနံ-ပုံသဏ္ဌာန်ကို ထင်ရှားပြခြင်းသည်၊ တာဝ-ရှေးဦးစွာ၊ ဟောတု-ဖြစ်ပါစေ၊ သဏ္ဌာနရဟိတာနံ-ပုံသဏ္ဌာန်မှ ကင်းကုန်သော၊ ဓမ္မသိက္ခာဒိနံ ပန-ဓမ္မ+သိက္ခာ အစရှိသည်တို့၏ကား၊ ကထံ-အဘယ်သို့လျှင်၊ ဟောတိ-ဖြစ် သနည်း၊ ? ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ “သိက္ခာပစ္စက္ခာနသဏ္ဌာနတ္တာ ဧဝ ဝါ”တိ-ဟူ၍၊ အာဟ-၏။ ဟိ သစ္စံ-မှန်၏။ သိက္ခာပစ္စက္ခာနရူပါနိ-သိက္ခာကို စွန့်သောသဘောရှိကုန်သော၊ ဝေဝစနာနိ-ဝေဝစနာနာလှယ် ပရိယာယ်တို့ ကို၊ “သိက္ခာပစ္စက္ခာန သဏ္ဌာနာနိ”တိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စန္တိ-ဆိုအပ်ကုန်၏။ ဧဝံ ခေါ တိ ဧတ္ထ ပဒေ-“ဧဝံ ခေါ”ဟူသော ဤပုဒ်၌၊ ခေါတိ-ကား၊ အဝဇာရဏတ္ထေ-အဝဇာရဏအနက်၌၊ နိပါတေ-နိပါတ်ပုဒ်တည်း၊ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ “ဧဝမေဝါ”တိ-“ဧဝမေဝ”ဟူ၍၊ အာဟ-၏။

၅၄။ မုတ္တာပရေတောတိ-ကား၊ မုတ္တာယ-တွေဝေမိန်းမောခြင်းဖြင့်၊ (ဝါ) သည်၊ အဘိဘူတော-လွမ်းမိုးနှိပ်ချက်အပ်သည်တည်း၊ ဝစနတ္ထဝိဇာနန-သမတ္ထံ-သဒ္ဓါ၏အနက်ကိုသိခြင်းငှာ စွမ်းနိုင်သော၊ တိရစ္ဆာနဂတံ-တိရစ္ဆာန် ကို၊ ဒဿေတံ-ပြဆိုခြင်းငှာ၊ “နာဂမာဏဝကဿာ”တိ အာဒိ-ကို၊ ဝုတ္တံ-ဆို အပ်၏။ တိဟေတုကပဋိသန္ဓိကာတိ-ကား၊ ယေဘုယျဝသေန-များသည်၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏။ ဟိ သစ္စံ-မှန်၏။ သဗ္ဗာပိ-အလုံးစုံလည်းဖြစ်ကုန်

သော၊ ဒေဝတာ-နတ်တို့သည်၊ တိဟေတုကပဋိသန္ဓိကာဝ-တိဟိတ် ပဋိသန္ဓေ ရှိကုန်သည်သာလျှင်၊ န ဟောန္တိ-မဖြစ်ကုန်၊ ကသ္မာ-အဘယ်ကြောင့်နည်း၊ ? ဒေဝတာန-နတ်တို့အား၊ ခွိဟေတုကာနဗ္ဗိ-ခွိဟိတ်ပဋိသန္ဓေတို့၏လည်း၊ သမ္ပ-ဝတော-ဖြစ်သင့်သောကြောင့်တည်း၊ အတိခိပ္ပံ ဇာနန္တိတိ-ကား၊ ဒေဝတာန-နတ်တို့၏၊ ဘဝဏ်ပရိဝါသဿ-ဘဝင်အယဉ်၏၊ မနုဿာန-လူတို့၏၊ ဘဝဏ်-ပရိဝါသော ဝိယ-ဘဝင်အယဉ်ကဲ့သို့၊ အဒန္တဘာဝတော-နဲ့နွေးခြင်းမရှိသည် ၏အဖြစ်ကြောင့်၊ (ဝါ) မနဲ့နွေးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏။

သဘာဝဿာတိ-ကား၊ ပုရိသဿ-ယောက်ျားအား၊ ဝိသဘာဝဿာ-တိ-ကား၊ မာတုဂါမဿ-မာတုဂါမအား၊ အနရိယကောတိ-ကား၊ မာဂဓ-ဝေါဟာရတော-မာဂဓဘာသာ၏ဝေါဟာရမှ၊ အညော-တပါးတခြားတည်း၊ ဒဝါတိ-ကား၊ သဟဿာ-အဆောတလျှံင်၊ ရဝါတိ-ကား၊ ဝိရုဇ္ဈိတွာ-ချွတ်ယွင်း ၍၊ အညံ-တပါးတခြားသောစကားကို၊ ဘဏိဿာမိ-ပြောဆိုအံ့၊ ဣတိ မနသိ ကတွာ-ဤသို့နှလုံးသွင်း၍၊ အညံ-တပါးတခြားသောစကားကို၊ ဘဏန္တော-ပြောဆိုသောရဟန်းသည်၊ “ဗုဒ္ဓံ-မြတ်စွာဘုရားကို၊ ပစ္စက္ခာမီတိ-စွန့်ပါ၏”၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဘဏတိ-ပြောဆို၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ယောဇေတဗ္ဗံ-ယှဉ်စေအပ် ၏၊ အက္ခရသမယာနဘိညာတာယ ဝါ-အက္ခရာ၏ အကြောင်းကို ထင်စွာမ သိသဖြင့်လည်းကောင်း၊ ကရဏသမ္ပတ္တိယာ-အကြောင်း၏ ပြည့်စုံခြင်း၏၊ ကထေတဗ္ဗံ-ပြောဆိုအပ်သည်ကို၊ ကထေတုံ-ပြောဆိုခြင်းငှာ၊ အသက္ခောန္တော-မစွမ်းနိုင်သည်၊ ဟုတွာ-ဖြစ်၍၊ အညံ-တပါးတခြားသောစကားကို၊ ကထေ-န္တော-ပြောဆိုသောသူသည်၊ ရဝါ-ချွတ်ယွင်း၍၊ ဘဏတိ နာမ-ပြောဆိုသော သူမည်၏၊ ဥဘယထာပိ-နှစ်ပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့်လည်း၊ အညံ-တပါးတခြားကို၊ ဘဏိတုကာမဿ-ပြောဆိုခြင်းငှာ အလိုရှိသောသူအား၊ အညဘဏနံ-တပါးတခြားကို-ပြောဆိုခြင်းသည်၊ သမာနံ-တူ၏၊ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ “ပုရိမေန ကော ဝိသေဇဿာ”တိ-ဟူ၍၊ အာဟ-၏။

ဝါစေတီတိ-ကား၊ ပါဠိ-ပါဠိကို၊ ကထေန္တော-ရွတ်ဆိုသောသူသည်၊ ဝါ-တနည်းကား၊ အညံ-တပါးတခြားသောသူကို၊ ဥဂ္ဂဏှာပေန္တော-သင်ယူစေ လျှက်၊ (ဝါ) သင်ကြားပေးလျက်၊ ဝါစေတိ-ရွတ်ဆိုစေ၏၊ ပရိပုစ္ဆတီတိ-ကား၊ ပါဠိယာ-ပါဠိ၏၊ အတ္ထံ-အနက်ကို၊ ပရိပုစ္ဆန္တော-အဖန်တလဲလဲ မေးသောသူ

သည်။ ပါဠိ-ပါဠိကို၊ ပရိပုစ္ဆတိ-အဖန်တလဲလဲ မေးသည်မည်၏။ ဥဂ္ဂဏှာ-
ပေတိတိ-ကား၊ အညဿ-တပါးတခြားသောသူ၏။ သန္တိကေ-အထံ၌၊ ပါဠိ-
ပါဠိကို၊ ဥဂ္ဂဏှာတိ-သင်ယူ၏။ သဇ္ဈာယံ ကရောတိတိ-ကား၊ ဥဂ္ဂဟိတပါဠိ-
သင်ယူအပ်သောပါဠိကို၊ သဇ္ဈာယတိ-ရွတ်အံ့ သရဇ္ဈာယ်၏။ ဝဏ္ဏေတိတိ-
ကား၊ ပါဠိယာ-ပါဠိ၏။ အတ္ထံ-အနက်ကို၊ သံဝဏ္ဏေန္တော-ဖွင့်ဆိုသည်ရှိသော်၊
ပါဠိ-ပါဠိကို၊ ဝဏ္ဏေတိ-ဖွင့်ဆို၏။ မဟလ္လကဿ-ကြီးသောသူအား၊ ကိစ္ဆိ-တစုံ
တခုကို၊ အဇနနတော-မသိခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ အဝိဒိတိန္ဒြိယတာ-
တာယ ဝါ-ထိုးထွင်း၍ မသိနိုင်သော ဣန္ဒြေရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်း
ကောင်း၊ “ပေါတ္တကဇူပသဒိသဿာ”တိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏။ မတ္တိကာ-
ယ-မြေညက်ဖြင့်၊ ကတဇူပသဒိသဿာ-ပြုအပ်သော အရုပ်နှင့်တူ၏။ ဣတိ
အယံ-ဤသည်ကား၊ အတ္ထော-အနက်တည်း၊ ဂရုမေဓဿာတိ-ကား၊ အာ-
ရမ္မဏေသု-အာရုံတို့၌၊ လဟုပ္ပဝတ္တိယာ-လျှင်မြန်စွာဖြစ်ခြင်း၏။ အဘာဝတော-
မရှိခြင်းကြောင့်၊ ဒန္တဂတိကတာယ-နံနွေးသောဖြစ်ခြင်း၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဂရု-
ပညဿ-နံနွေးသော ဉာဏ်ပညာရှိသောသူအား၊ မန္တပညဿ-နံအသော
ဉာဏ်ပညာရှိသောသူအား၊ ဣတိ ဣဒံ အတ္ထဇာတံ-သည်၊ (ဝါ) ကို၊ ဝုတ္တံ
ဝုတ္တော-သည်၊ (ဝါ) သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏။ “သဗ္ဗသော ဝါ”တိ ဣမိနာ-
“သဗ္ဗသော ဝါ”ဟူသောဤပုဒ်ဖြင့်၊ “ဣဒံ ပဒံ-ဤပုဒ်ကို၊ သာဝေဿာမိ-ကြား
စေအံ့၊ ‘သိက္ခံ ပစ္စက္ခာမိ’တိ-‘သိက္ခံ ပစ္စက္ခာမိ’ဟူ၍၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ ပဝတ္တစိတ္တု-
ပ္ပိဒဿ-ဖြစ်သောစိတ်ရှိသောသူ၏။ အဘာဝံ-မရှိခြင်းကို၊ ဒဿေတိ-ပြ၏။
ယသ္မာ ပန-အကြင်ကြောင့်၊ ဧဝရူပေ-ဤသို့ သဘောရှိသော၊ စိတ္တုပ္ပိဒေ-
စိတ်၏ဖြစ်ခြင်းသည်၊ အသတိ-မရှိလတ်သော်၊ ကေနစိ-တစုံတခုသော၊ ပရိ-
ယာယေန-ပရိယာယ်ဖြင့်၊ တထာဝရံ-ထိုသို့သဘောရှိသော၊ ဝစီဘေဒံ-နှုတ်
မြွက်ပြောဆိုခြင်းကို၊ ကတွာ-ပြု၍၊ သာဝနံ နာမ-ကြားခြင်းမည်သည်၊ နေဝ
သမ္ဘဝတိ-မဖြစ်၊ တသ္မာ-ထိုကြောင့်၊ “ဗုဒ္ဓံ ပစ္စက္ခာမိတိ အာဒိသု ။ ပ ။
ဝစီဘေဒံ ကတွာ န သာဝေတိ”တိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏။

သိက္ခာပစ္စက္ခာနဝိဘင်္ဂဝဏ္ဏနာ-သိက္ခာပစ္စက္ခာနဝိဘင်းကို

‘ ဖွင့်ဆိုခြင်းသည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီးပြီ။

မူလပညတ္တိ ဝဏ္ဏနာ

၅၅။ နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗဿာတိ=ကာ၊ ဝိဝရိတဗ္ဗဿ=ဖွင့်ပြအပ်သော၊ ပကာသေတဗ္ဗဿ=ထင်ရှားပြအပ်သော၊ ကိလေသေဟိတိ=ကာ၊ အဟိရိ-ကာဒီဟိ=“အဟိရိက” အစရှိကုန်သော၊ ကိလေသေဟိ=ကိလေသာတို့ဖြင့်၊ ဣတော ပဌာယာတိ=ကာ၊ ဒုဋ္ဌလ္လ-ပဒတော=ဒုဋ္ဌလ္လပုဒ်မှ၊ ပဌာယ=စ၍၊ တ-ဿ ကမ္မဿာတိ=ကာ၊ မေထုနဓမ္မပဋိသေဝနသင်္ခါတဿ=မေထုန်အကျင့်ကို မှီဝဲခြင်းဟု ဆိုအပ်သော၊ ကမ္မဿ=အမှု၏၊ ဒဿနန္တိ အာဒိ=“ဒဿနံ” အစရှိသောပုဒ်သည်၊ ဝုတ္တနယမေဝ=ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော နည်းရှိသည်သာလျှင်တည်း၊ အဿာတိ=ကာ၊ မေထုနဓမ္မဿ=မေထုန်အကျင့်၏။

ဒွိဟိ ဒွိဟိ=မိန်းမ+ယောက်ျား နှစ်ဦးသား၊ နှစ်ဦးသားတို့သည်၊ သမာ-ပဇ္ဇိတဗ္ဗာ=ကောင်းစွာ ရောက်အပ်သော မေထုန်အကျင့်တည်း၊ ဒွယံ ဒွယ-သမာပတ္တိ=မိန်းမ+ယောက်ျား နှစ်ဦးသားနှစ်ဦးသားတို့သည် ကောင်းစွာရောက်အပ်သော မေထုန်အကျင့်၊ ဣတ္တိ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ “ဒွယေန ဒွယေန သမာပဇ္ဇိတဗ္ဗတော”တိ=ဟူ၍၊ အာဟ=၏၊ ရာဂပရိယုဋ္ဌာနေန=မေထုနရာဂ၏ ထကြွသောင်းကြမ်းသဖြင့်၊ သဒိသဘာဝပ္ပတ္တိယာ=သဘောတူသောအဖြစ်သို့ ရောက်သဖြင့်၊ မိထုနာနံ=မိန်းမ+ယောက်ျား နှစ်ဦးသားတို့၏၊ ဣဒံ=ဥစ္စာဖြစ်သော မေထုန်အမှုတည်း၊ မေထုနံ=မေထုနရာဂ၏ ထကြွသောင်းကြမ်းသဖြင့် သဘောတူသည်၏အဖြစ်သို့ရောက်သော မိန်းမ+ယောက်ျားနှစ်ဦးသားတို့၏ဥစ္စာဖြစ်သော မေထုန်အကျင့်၊ မေထုနမေဝ=မေထုန်အကျင့်သည်သာလျှင်၊ ဓမ္မော=သဘောတည်း၊ မေထုနဓမ္မော=မေထုန်အကျင့်သာလျှင်ဖြစ်သော သဘော၊ ဣတ္တိ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ “ဥဘိန္တံ ရတ္တာနံ”န္တိ အာဒိ=ကို၊ အာဟ=မိန့်ဆိုပြီး၊ တတ္ထ တသ္မိံ ဝစနေ=ထို“ဥဘိန္တံ ရတ္တာနံ”ဟူသော စကားရပ်၌၊ ရတ္တာနန္တိ=ကာ၊ မေထုန ရာဂေန=မေထုနရာဂဖြင့်၊ ရတ္တာနံ=တပ်မက်ခြင်းတည်း၊ သာရတ္တာနန္တိ=ကာ၊ တေနေဝ ရာဂေန=ထိုမေထုနရာဂဖြင့်သာလျှင်၊ အတိဝိယ=အလွန်အကဲ၊ ရတ္တာနံ=တပ်မက်ခြင်းတည်း၊ အဝဿုတာနန္တိ=ကာ၊ လောကဿာမိတ္တသန္တံ ဝသေန=လူတို့အားနှစ်သက်ခြင်း၊ အဆွေခင်ပွန်းဖွဲ့ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဥပ္ပန္နမေထုနရာဂေန=ဖြစ်သော မေထုနရာဂဖြင့်၊ တိန္တာနံ=

စွတ်စိုခြင်းတည်း၊ ပရိယုဋ္ဌိတာနန္တိကား၊ မေထုနရာဂုပ္ပတ္တိယာ=မေထုနရာဂ
 နာဖြစ်သဖြင့်၊ (ဝါ) မေထုနရာဂ၏ ထကြွသောင်းကြမ်းသဖြင့်၊ ပရိယောနဒ္ဒ-
 စိတ္တာနံ=မြွေယှက်အပ်သောစိတ်ရှိသည်၊ သဒိသာနန္တိကား၊ ရတ္တာတာဒိဟိ=
 တပ်မက်ခြင်း အစရှိသည်တို့နှင့်၊ သဒိသာနံ=တူသည်တို့တည်း။

ယသွာ=အကြင်ကြောင့်၊ “ပဋိသေဝတိ နာမာ”တိ ပဒံ=“ပဋိသေဝတိ
 နာမာ”ဟူသောပုဒ်သည်၊ မာတိကာယ=မာတိကာ၌၊ နတ္ထိ=မရှိ၊ တသွာ=ထို့
 ကြောင့်၊ “ပဋိသေဝတိ နာမာ”တိ=ဟူ၍၊ ကသွာ=အဘယ်ကြောင့်၊ ဥဒ္ဓဋ္ဌ-
 ထုတ်အပ်သနည်း၊ ကုတိ=ဤသို့၊ ပုစ္ဆိတေ=မေးအပ်သည်ရှိသော်၊ ယော-
 အကြင်သူသည်၊ မညတိ=အောင်းမေ့မှတ်ထင်၏၊ တဿ=ထိုသူ၏၊ ကာရ-
 ကံ=အကြောင်းကို၊ ဒဿေန္တော=ပြလိုသည်ဖြစ်၍၊ “ပဋိသေဝယျာတိ ဧတ္ထ
 ။ ပ ။ မာတိကာပဒ”န္တိ=ဟူ၍၊ အာဟ=၏၊ ကုတ္တိယာ နိမိတ္တေနာ တိ ဣဒံ
 ပဒံ=“ကုတ္တိယာ နိမိတ္တေန”ဟူသော ဤပုဒ်ကို၊ “မဂ္ဂေန ဂစ္ဆတိ”တိ အာဒိ
 ဝိယ=“မဂ္ဂေန ဂစ္ဆတိ”အစရှိသည်တို့၌ကဲ့သို့၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ=မှတ်အပ်၏၊ ဟိ သစ္စံ=မှန်
 ၏၊ “မဂ္ဂေန ဂစ္ဆတိ”တိ=ဟူ၍၊ ဝုတ္တေ=ဆိုအပ်သည်ရှိသော်၊ “မဂ္ဂံ=လမ်းခရီး
 သို့၊ ဂစ္ဆတိ=သွား၏၊ ဝါ=တနည်းကား၊ မဂ္ဂေ=လမ်းခရီး၌၊ ဂစ္ဆတိ=သွား၏၊ ကုတိ
 အတ္ထော=ဤသို့သောအနက်ကို၊ လဗ္ဘတိ ယထာ=ရအပ်သကဲ့သို့၊ ဧဝံ တထာ-
 ထိုအတူ၊ “ကုတ္တိယာ=မိန်းမ၏၊ နိမိတ္တေန=နိမိတ်ဖြင့်၊ ပဝေသေတိ=သွင်း၏”၊
 ကုတိ=ဤသို့၊ ဝုတ္တေ=သော်၊ “ကုတ္တိယာ= မိန်းမ၏၊ နိမိတ္တံ=နိမိတ်ကို၊ ပဝေသေ-
 တိ=သွင်း၏၊ ဝါ=တနည်းကား၊ ကုတ္တိယာ=မိန်းမ၏၊ နိမိတ္တေ=နိမိတ်၌၊ ပဝေ-
 သေတိ=သွင်း၏”၊ ကုတိ အယံ အတ္ထော=ဤအနက်ကို၊ လဗ္ဘတိ=ရအပ်၏၊
 ဣဒမ္ဘ ၀စနံ=ဤစကားကိုလည်း၊ ယေဘုဗျေန=များသောအားဖြင့်၊ ပုရိသ-
 ပယောဂ ဒဿနတ္ထံ=ယောက်ျား၏ လုလ္လပယောဂကို ပြခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဝုတ္တံ-
 ဆိုအပ်၏၊ နိမိတ္တံ အင်္ဂဇာတန္တိကား၊ အတ္ထတော=အနက်အားဖြင့်၊ ဧကံ-
 တူ၏၊ ပဝေသနံ နာမ=သွင်းခြင်းမည်သည်ကား၊ ဗဟိ=အပြင်ပ၌၊ ဆုပနမတ္ထံ-
 တို့ထိကာမျှသည်၊ န=မဟုတ်၊ ကုတိ တသွာ=ထိုကြောင့်၊ “ဝါတေန အသမ္ဗု-
 ဌေ အလ္လောကာသေ”တိ=ဟူ၍၊ အာဟ=၏၊ ဟိ သစ္စံ=မှန်၏၊ အဗ္ဘန္တရံ-
 အတွင်းသို့၊ ပဝေသေန္တော=သွင်းသည်ရှိသော်၊ (ဝါ) သွင်းသည်ဖြစ်၍၊ “ပဝေ-
 သေတိ”တိ=ဟူ၍၊ ဝုစ္ဆတိ=ဆိုအပ်၏၊ ဗဟိ=အပြင်ပသို့၊ ဆုပန္တော=တို့ထိသည်

ရှိသော်၊ “ပဝေသေတိ”တိဟူ၍၊ န ဝုစ္စတိ=မဆိုအပ်၊ အဗ္ဘန္တရန္တိ=ကား၊ ပ-ကတိယာ=ပင်ကိုယ်ပကတိအားဖြင့်၊ သဗ္ဗသော=အလုံးစုံသောအခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ပိဟိတဿ=ပိတ်ဆိုအပ်သော၊ နိမိတ္တဿ=ဣတ္ထိနိမိတ်အား၊ ဝါတေန=လေဖြင့်၊ အသမ္ပုဋ္ဌောကာသော=မတွေ့ထိအပ်သော အရပ်ကို၊ ဝုစ္စတိ=ဆိုအပ်၏၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဒဌဝံ=မှတ်အပ်၏။

ဣဒါနိ ဣမသ္မိံ ကာလေ=၌၊ သဗ္ဗထာ=အလုံးစုံသော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ လောသောကာသပိဒဟနတ္ထံ=အမြှက်ထောင်ခွင့်ကို ပိတ်ဆိုခြင်းငှာ၊ ဣတ္ထိနိမိတ္တေ စ=ဣတ္ထိနိမိတ်၌လည်းကောင်း၊ ပုရိသနိမိတ္တေ စ=ပုရိသနိမိတ်၌လည်းကောင်း၊ လဗ္ဘမာနံ=ရအပ်သော၊ ပဝေသကာလေ=သွင်းရာအခါကာလ၌၊ အညမညံ=အချင်းချင်း၊ ဖဿာရဟံ=တွေ့ထိခြင်းငှာထိုက်သော၊ ပဒေသ-ဝိသေသံ=အရပ်ဒေသ အထူးကို၊ စိဘဇိတ္တာ=ဝေဘန်၍၊ ဒဿေန္တော=ပြလိုသည်ဖြစ်၍၊ “ဣတ္ထိနိမိတ္တေ စတ္တာရိ ပဿာနီ”တိ အာဒိ=ကို၊ အာဟ=၏၊ ဟိ=ချဲ့၍ဆိုဦးအံ့၊ ဝါတေန=လေဖြင့်၊ (ဝါ) လေသည်၊ အသမ္ပုဋ္ဌေ=မတွေ့ထိအပ်သော၊ အလ္လောကာသေ=စိုစိုဖတ်ဖတ် အရပ်၌၊ ယတ္ထ ကတ္ထစိ=အမှတ်မထား တပါးပါးသော၊ ဧကေနပိ=တစ်ခုလည်းဖြစ်သော၊ ပဒေသေန=အရပ်ဒေသဖြင့်၊ ဆုပိတ္တာ=တို့ထံ၍၊ ပဝေသေန္တော=ဝင်သည်ရှိသော်၊ “ပဝေသေ-တိ”တိဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ=ဆိုအပ်၏၊ ဝေမဇ္ဈန္တိ=ကား၊ ယထာ ယေန အာကာရေန=အားဖြင့်၊ စတ္တာရိ=လေးခုကုန်သော၊ ပဿာနိ=နံပါးတို့ကို၊ အသမ္ပုဋ္ဌော=မထိစေသည်ဖြစ်၍၊ ပဝေသေတိ=သွင်း၏၊ ဧဝံ တထာ တေန အာကာရေန=အားဖြင့်၊ ကတဝိဝရဿ=ဟင်းလင်းအပြင် ပြုအပ်သော၊ ဣတ္ထိနိမိတ္တဿ=၏၊ ဟေဋ္ဌိမတလံ=အောင်အပြင်ကို၊ ဝုစ္စတိ=ဆိုအပ်၏၊ ပုရိသနိမိတ္တေ ပန=၌ကား၊ မဇ္ဈန္တိ=ကား၊ အဂ္ဂကောဋိံ=အဖျားအဆုံးကို၊ သန္ဓာယ=ရည်ရွယ်၍၊ ဝဒတိ=ဆို၏၊ ဥပရိတိ=ကား၊ အဂ္ဂကောဋိတော=အဖျားအဆုံးမှ၊ ဥပရိဘာဂပ္ပဒေသော=အထက်အဘို့ဖြစ်သော အရပ်ဒေသတည်း၊ ဣဒဉ္စ အင်္ဂဇာတံ=ဤအင်္ဂါဇာတ်ကိုလည်း၊ မဇ္ဈေန=အလယ်ဖြင့်၊ သမဉ္စိတ္တာ=ခွေ၍၊ ပဝေသေန္တဿ=သွင်းသော ရဟန်းအား၊ မဇ္ဈိမဗ္ဗသမဉ္စိတင်္ဂလိ=အလယ်ဆစ်ကိုခွေသောလက်ချောင်းကို၊ ကတ္ထစိ=အမှတ်မထား တပါးပါးသော အရပ်၌၊ ပဝေသေန္တဿ=သွင်းသော ရဟန်းအား၊ အင်္ဂုလိယာ=လက်ချောင်း၏၊ မဇ္ဈိမဗ္ဗပိဋ္ဌိသဒိသံ=အလယ်ဆစ်

ကျောက်ရိုးနှင့်တူသော၊ အင်္ဂါဇာတဿ=၏။ ဥပရိဘာဂဝေမဇ္ဈံ=အထက်အဘို့
 ဌ်ဖြစ်သော အလယ်အရပ်ကို၊ သန္ဓာယ=ရည်ရွယ်၍၊ ဝုတ္တံ=ဆိုအပ်၏။ ဟေဌာ
 ပဝေသေန္တောတိ=ကား၊ ဣတ္ထိနိမိတ္တဿ=၏။ ဟေဌိမဘာဂေန=အောက်အရပ်
 မျက်နှာအဘို့ဖြင့်၊ ဆုပန္တံ=တို့ထိလျက်၊ ပဝေသေန္တော=သွင်းသောရဟန်းသည်၊
 မဇ္ဈေန ပဝေသေန္တောတိ=ကား၊ အဗ္ဘန္တရတလံ=အတွင်းဘက်အပြင်ကို၊ ဆု-
 ပိတွာ=တို့ထိ၍၊ မဇ္ဈေန=အလယ်အရပ်ဖြင့်၊ ပဝေသေန္တော=သွင်းသောရဟန်း
 သည်၊ ကတ္တစိ=အမှတ်မထား တပါးပါးသောအရပ်၌၊ အဗ္ဘုပန္တံ=မ-တို့ထိမူ၍၊
 ပဝေသေတွာ=သွင်း၍၊ နိဟရန္တဿ ဟိ နိဟရန္တဿ ဧဝ=ထုတ်ဆောင်သော
 ရဟန်းအားသာလျှင်၊ ပါရာဇိကံ=ပါရာဇိက အာပတ်သည်၊ နတ္ထိ=မရှိ၊ ဒုက္ကဋ်
 ပန=ဒုက္ကဋ်အာပတ်သည်ကား၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏၊ ဆိန္နသီသဝတ္ထုသ္မိံ=၌၊ ဝဋ္ဋ-
 ကတေ=ဟင်းလင်းအပြင် ပြုအပ်သော၊ မုခေ=ခံတွင်း၌၊ အဗ္ဘုပန္တံ=မ-တို့ထိစေ
 ဘဲ၊ ပဝေသေတွာ=သွင်း၍၊ နိဟရန္တဿ ဝိယ=ထုတ်ဆောင်သောရဟန်းကဲ့သို့
 တည်း၊ မဇ္ဈေနေဝ ဆုပန္တံ ပဝေသေန္တောတိ=ကား၊ အဂ္ဂကောဋိယာ=အဖျား
 ၏အဆုံးဖြင့်၊ ဆုပန္တံ=တို့ထိလျက်၊ ပဝေသေန္တော=သွင်းသော ရဟန်းသည်၊
 မဇ္ဈိမပဗ္ဗပိဋိယာ=အလယ်ဆစ် အပြင်၏၊ သမိစ္ဆိတင်္ဂုလိ=ကွေးထားအပ်သော
 လက်ချောင်းကို၊ ဣတိ=ဤသို့၊ သမ္ပန္နော=စပ်ယှဉ်ခြင်းကို၊ ကာတဓဇာ=ပြုအပ်
 ၏၊ အထဝါ=တနည်းသော်ကား၊ သမိစ္ဆိတင်္ဂုလိ=ကွေးထားအပ်သော လက်
 ချောင်းကို၊ မဇ္ဈိမပဗ္ဗပိဋိယာ=အလယ်ဆစ်အပြင်ဖြင့်၊ ပဝေသေန္တော ဝိယ=
 သွင်းသကဲ့သို့တည်း၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ယောဇေတဗ္ဗေယှဉ်စေထိုက်၏၊ သင်္ကော-
 ဓေတွာတိ=ကား၊ နိမိတ္တမဇ္ဈေန=နိမိတ်၏အလယ်အရပ်ဖြင့်၊ (ဝါ) အင်္ဂါဇာတ်
 ၏အလယ်အရပ်ဖြင့်၊ ဘိန္နိတွာ=ချိုးဖျက်၍၊ ဥပရိဘာဂေနာတိ=ကား၊ သင်္ကော-
 စိတဿ=တွန့်သောအင်္ဂါဇာတ်၏၊ ဥပရိဘာဂကောဋိယာ=အထက်အဘို့ဖြစ်
 သော အစွန်အဖျားဖြင့်၊ ဣဒါနိ ဣမသ္မိံ ကာလေ=၌၊ ပုရိသနိမိတ္တဿ=၏၊
 ဟေဌာ=အောက်၌၊ ဝုတ္တေသု=ဆိုအပ်ကုန်သော၊ ဆသု=ခြောက်ခုကုန်သော၊
 ဌာနေသု=ဌာနတို့၌၊ ဥပရိတိ=ဥပရိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တဌာနန္တရဿ=ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော
 နေရာဌာနအထူး၏၊ ဝသေန=အစွမ်းဖြင့်၊ ဝိသု=အသီးအခြား၊ စတ္တာရိ=လေး
 ခုကုန်သော၊ ပဿာနိ=နံပါးတို့ကို၊ ဂဟေတွာ=ယူ၍၊ ပုရိသနိမိတ္တေ=၌၊ (ဝါ)
 ယောက်ျား၏ အင်္ဂါဇာတ်၌၊ ဒသဓာ=ဆယ်ပါးအပြားရှိသော၊ ဌာနဘေဒံ=

နေရာဌာန အပြားကို၊ ဒသေန္တော-ပြလိုသည်ဖြစ်၍၊ “တတ္ထာ”တိ အာဒိ-
 ကို၊ အာဟ-၏၊ ဟေဌာ ပန-အောက်၌ကား၊ ဝိသု-အသီးအခြား၊ တာနိ
 ပဿာနိ-ထုံနံပါးတို့ကို၊ အဂ္ဂဟေတွာ-မယူမူ၍၊ “စတ္တာရိ ပဿာနိ”တိ-ဟူ
 ၍၊ ဝစနသာမညတောပိ-သာမညအားဖြင့် ဟောအပ်ပါသော်လည်း၊ ဝိသု
 ဝိသု-အသီး အသီး၊ လတ္တမာနာနိ-ရအပ်ကုန်သော နံပါးတို့ကို၊ (ဝါ) ရအပ်ကုန်
 သောဌာနတို့ကို၊ ဧကန္တ-တပေါင်းတည်း၊ ဂဟေတွာ-ယူ၍၊ ဆ-ခြောက်ပါး
 ကုန်သော၊ ဌာနာနိ-ဌာနတို့ကို၊ ဝုတ္တာနိ-ဆိုအပ်ကုန်ပြီ၊ တုလဒဏ္ဍသဒိသံ
 ပဝေသေန္တဿာတိ-ကား၊ ဥဇုကံ-ဖြောင့်ဖြောင့်၊ ပဝေသေန္တဿ-သွင်းသော
 ရဟန်းအား။

နိမိတ္တေ ဇာတန္တိ-ကား၊ အတ္တနော-မိမိ၏၊ နိမိတ္တေ-နိမိတ်၌၊ (ဝါ)
 အင်္ဂါဇာတ်၌၊ ဇာတံ-ပေါက်သော၊ စမ္ပဒိလန္တိ-ကား၊ နိမိတ္တေ-ပုရိသ၏နိမိတ်၌၊
 (ဝါ)ယောက်ျား၏အင်္ဂါဇာတ်၌၊ ဥဋ္ဌိတံ-တက်သော၊ စမ္ပမေဝ-အရေသာလျှင်
 တည်း၊ “ဥဏ္ဍိဂဏ္ဏော”တိပိ-“ဥဏ္ဍိဂဏ္ဏ”ဟူ၍လည်း၊ (ဝါ) ရန်ပိုသောအနာ
 ဟူ၍လည်း၊ ဝဒန္တိ- ဆိုကြကုန်၏၊ နိမိတ္တေ-ပုရိသနိမိတ်၌၊ (ဝါ) ယောက်ျား၏
 အင်္ဂါဇာတ်၌၊ ဇာတမ္ပိ-ပေါက်သည်လည်းဖြစ်သော၊ စမ္ပဒိလာဒိနိမိတ္တမေဝ-
 အရေငုတ်အစရှိသော အမှတ်အသားသာလျှင်တည်း၊ (ဝါ) အသားပို အစရှိ
 သော အမှတ်အသားသာလျှင်တည်း၊ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ “အာပတ္တိ
 ပါရာဇိဿာ”တိ-ဟူ၍၊ အာဟ-၏၊ “ဥပဟတကာယပ္ပဿာဒ”န္တိ-“ဥပဟ-
 တ ကာယပ္ပဿာဒ”ဟူ၍၊ အဝတွာ-မဆိုမူ၍၊ “နဌကာယပ္ပဒ”န္တိ-“နဌကာ-
 ယပ္ပဿာဒ”ဟူ၍၊ ဝစနံ-ဆိုခြင်းသည်၊ ဥပါဒိန္နဘာဝဿ-ဥပါဒိန္နရုပ်၏ အဖြစ်
 ၏၊ နတ္ထိတာ ဒဿနတ္ထံ-မရှိသည်၏အဖြစ်ကို ပြခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်
 ၏၊ တေနေဝ-ထို့ကြောင့်သာလျှင်၊ “မတစမ္ပံ ဝါ သုက္ခပိဋကံ ဝါ”တိ-ဟူ
 ၍၊ အာဟ-၏၊ ဟိ သစ္စံ-မှန်၏၊ ဥပါဒိန္နဘာဝေ-ဥပါဒိန္နရုပ်၏ အဖြစ်သည်၊
 သတိ-ရှိလတ်သော်၊ ကာယပ္ပဿာဒေ-ကာယပဿာဒသည်၊ ဥပဟတေပိ-
 ပျက်စီးအပ်ပါသော်လည်း၊ ဥပဟတိန္ဒြိယဝတ္ထုသို့ ဝိယ-ဥပဟတိန္ဒြိယ ဝတ္ထု၌
 ကဲ့သို့၊ ပါရာဇိကာပတ္တိယေဝ-ပါရာဇိကအာပတ်သည်သာလျှင်၊ သိယာ-ဖြစ်
 ရာ၏၊ ပန-ဆက်၍ဆိုဦးအံ့၊ မတစမ္ပဉ္စ-သေသော အရေသည်လည်းကောင်း၊
 သုက္ခပိဋကဉ္စ-ခြောက်သော အဖုသည်လည်းကောင်း၊ အနုပါဒိန္နကံ-အနုပါ-

ဒိန္နကရုပ်မည်၏။ ဥပါဒိန္နကေယေဝ-ဥပါဒိန္နကရုပ်၌သာလျှင်၊ ပါရာဇိကာ-
ပတ္တိ-ပါရာဇိကအာပတ်သို့ သင့်ရောက်၏။ တေနေဝ-ထို့ကြောင့်သာလျှင်၊
“အာပတ္တိ ဒုက္ကဋ္ဌဿာ”တိ-ဟူ၍၊ အာဟ-၏။ ဧဝံ-ဤသို့၊ ကရောန္တဿ-
ပြုသောရဟန်းအား၊ အနာပတ္တိ-အာပတ်မသင့်သည်ကို၊ ဝတ္တံ-ဆိုခြင်းငှာ၊
န သက္ကာ-မတတ်ကောင်း၊ ဣတိ တဿ-ထို့ကြောင့်၊ ဒုက္ကဋ္ဌ-ဒုက္ကဋ္ဌအာပတ်
ကို၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏။ ဣတ္ထိနိမိတ္တဿ ပန-ဣတ္ထိနိမိတ်၏ကား၊ ဥပါဒိန္နဘာဝေ-
ဥပါဒိန္နရုပ်၏အဖြစ်သည်၊ နဌေပိ-ပျက်စီးပါသော်လည်း၊ ပါရာဇိကာယေဝ-
ပါရာဇိကအာပတ်သည်သာလျှင်တည်း၊ အက္ခာယိတေ-ခွေး+မြေခွေးတို့သည်
မခဲစားအပ်သေးသော၊ မတေ-သူသေကောင်၌၊ ယေဘုယျေန-များသောအား
ဖြင့်၊ အက္ခာယိတေ-ခွေး+မြေခွေးတို့သည် မခဲစားအပ်သေးသော အလောင်း
ကောင်၌၊ ပါရာဇိကာပတ္တိဝစနတော-ပါရာဇိကအာပတ်ကိုဟောတော်မူခြင်း
ကြောင့်၊ မေထုနဿာဒေနာတိ ဣမိနာ-“မေထုနဿာဒေန”ဟူသော ဤ
ပါဠိရပ်ဖြင့်၊ ကာယသံသဂ္ဂရာဂံ-ကာယသံသဂ္ဂရာဂကို၊ နိဝတ္တေတိ-ဆုတ်နှစ်
စေ၏။ ဟိ သစ္စံ-မှန်၏။ ကာယသံသဂ္ဂရာဂေ-ကာယသံသဂ္ဂရာဂသည်၊ သတိ-
ရှိလတ်သော်၊ သံယာဒိသေသောဝ-သံယာဒိသေသ် အာပတ်သည်သာလျှင်၊
သိယာ-ဖြစ်ရာ၏။ ဝိဇာနိပိ-ဝှေးဖေတို့သည်လည်း၊ နိမိတ္တသင်္ချံ-“ပုရိသနိမိတ်”
ဟူ၍ ရေတွက်ခြင်းသို့၊ န ဝစ္ဆန္တိ-မရောက်ကုန်၊ ဣတိ တဿ-ထို့ကြောင့်၊
ဒုက္ကဋ္ဌမေဝ-ဒုက္ကဋ္ဌ အာပတ်ကိုသာလျှင်၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏။ ဟိ သစ္စံ-မှန်၏။
“နိမိတ္တေန-ပုရိသနိမိတ်ဖြင့်၊ (ဝါ) ယောက်ျား၏အင်္ဂါဇာတ်ဖြင့်၊ နိမိတ္တံ-ဣတ္ထိ
နိမိတ်သို့၊ (ဝါ) မိန်းမ၏အင်္ဂါဇာတ်ဖြင့်၊ ပဝေသေတိ-သွင်းအံ့”၊ ဣတိ-ဤသို့၊
ဝုတ္တံ-ဟောတော်မူအပ်၏။

ဣဒါနိ ဣမသ္မိ ကာလေ-၌၊ ဣမိဿာ မေထုနကထာယ-ဤမေထုန
ကထာသည်၊ အသတ္တိရူပတ္တာ-သူတော်ကောင်းတို့အား မလျှောက်ပတ်သည်
၏အဖြစ်ကြောင့်၊ “ဤဒိသံ-ဤကဲ့သို့ ရှိအပ်သော၊ ဌာနံ-မေထုနကထာအရာ
ကို၊ ကထေန္တေဟိ စ-ပြောဆိုကုန်သောသူတို့သည်လည်းကောင်း၊ သုဏန္တေဟိ
စ-နားထောင်ကုန်သော သူတို့သည်လည်းကောင်း၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ ပဋိပဋိတစ္ဆံ-
ကျင့်အပ်၏”၊ ဣတိ-ဤသို့၊ အနုဿာသန္တော-ဆုံးမတော်မူလိုသော မြတ်စွာ
ဘုရားသည်၊ “အယဉ္ဇ မေထုနကထာ နာမာ”တိ အာဒိ-ကို၊ အာဟ-၏။

မေထုနကထာယ-မေထုနကထာ၌၊ ရာဂဝုဒ္ဓိဟေတုတ္တာ စ=မေထုန ရာဂ၏
 တိုးပွားကြောင်းဖြစ်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဟာသဝိသယတ္တာ စ=ရယ်
 ရွှင်မြူးသော အရာဌာန၏ဖြစ်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ တဒဘယနိဝတ္တ-
 နတ္ထံ-ထိုရာဂဝုဒ္ဓိဟေတု+ဟာသဝိသယနှစ်ပါးစုံတို့ကို ဆုတ်နှစ်စေခြင်းအကျိုး
 ဌာ၊ ပဋိကူလမနသိကာရာဒိသု=စက်ဆုပ်ရွံရှာဖွယ်ဟု နှလုံးသွင်းခြင်း အစရှိ
 သည်တို့၌၊ နိယောဇေတိ-တိုက်တွန်း၏၊ ဟိ သစ္စံ-မှန်၏၊ ပဋိကူလမနသိ-
 ကာရေန-စက်ဆုပ်ရွံရှာဖွယ်ဟု နှလုံးသွင်းခြင်းဖြင့်၊ ရာဂေါ-မေထုနရာဂသည်၊
 နိဝတ္တတိ-ဆုတ်နှစ်၏၊ သမဏသညာဒိသု-သမဏသညာအစရှိသည်တို့သည်၊
 ပစ္စုပ္ပန်တေသု-ရှေးရှုထင်လာကုန်သည်ရှိသော်၊ ဟာသော-ရယ်ရွှင်ခြင်းသည်၊
 နိဝတ္တတိ-ဆုတ်နှစ်၏၊ သတ္တာနုဒ္ဓယာယာတိ-ကား၊ သတ္တာနံ= သတ္တဝါတို့အား၊
 (ဝါ) တို့ကို၊ အပါယဒုက္ခဒိဟိ-အပါယံဆင်းရဲ အစရှိသည်တို့မှ၊ အနုရက္ခ-
 ကတ္ထံ-စောင့်ရှောက်ခြင်းအကျိုးဌာ၊ လောကာနုကမ္မာယာတိ-ကား၊ သတ္တ-
 လောကဝိသယာယ-သတ္တဝါတည်းဟူသော လောကအပေါင်းအား၊ အနု-
 ကမ္မာယ-အစဉ်သနားသဖြင့်။

မုခံ အပိဓာယာတိ-ကား၊ မုခံ=ခံတွင်းကို၊ အပိဒဟိတွာ=မပိတ်မူ၍၊
 ယေန ကေနစိ-အမှတ်မထားတပါးပါးသော၊ ပမာဒေန=မေ့လျော့ခြင်းဖြင့်၊
 ကဒါစိ-တရံတခါ၌၊ မန္တဟာသော=နွဲ့နွေးသော ရယ်ရွှင်ခြင်းသည်၊ ဘဝေယျ-
 ဖြစ်ရာ၏၊ တဒါ-ထိုအခါ၌၊ ဂရုတ္တံ-အလေးအမြတ် ဂရုပြုအပ်သောအဖြစ်
 သည်၊ ကုပ္ပေယျ-ပျက်စီးရာ၏၊ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ တာဒိသေ=ထိုသို့သဘော
 ရှိသော၊ ကာလေ=ကာလ၌၊ ဂရုဘာဝဿ=အလေးအမြတ် ဂရုပြုအပ်သော
 အဖြစ်ကို၊ အဝိကောပနတ္ထံ-မှပျက်စီးစိမ့်သောဌာ၊ ဝိဇ္ဇကေန=ယပ်ဝန်းဖြင့်၊
 မုခံ-မျက်နှာကို၊ ပဋိစ္ဆာဒေတွာ=ဖုံးလွှမ်း၍၊ နိသီဒိတဗ္ဗံ-ထိုင်ရာ၏၊ ဣတိ အယံ-
 ဤသည်ကား၊ အဓိပ္ပါယော-အဓိပ္ပါယ်တည်း၊ အထ ဝါ=တနည်းသော်ကား၊
 မုခံ အပိဓာယာတိ-ကား၊ မုခံ=မျက်နှာကို၊ ပိဒဟိတွာ=ပိတ်၍၊ ဣတိ အယံ-
 ကား၊ အတ္ထော-တည်း၊ ဝိဇ္ဇကေန=ယပ်ဝန်းဖြင့်၊ မုခံ=မျက်နှာကို၊ ပဋိစ္ဆာဒေတွာ-
 ဖုံးလွှမ်း၍၊ ဟသမာနေန-ရယ်ရွှင်သဖြင့်၊ န နိသီဒိတဗ္ဗံ-မထိုင်ရာ၊ ဣတိ အယံ-
 ဤသည်ကား၊ ဧတ္ထ-ဤ “မုခံ အပိဓာယ”ဟူသော ပါဠိရပ်၌၊ အဓိပ္ပါယော-
 အဓိပ္ပါယ်တည်း၊ ဒန္တဝိဒံသကန္တိ-ကား၊ ဒန္တေ=သွားတို့ကို၊ ဒဿေတွာ စ=ပြ၍

လည်းကောင်း၊ ဝိဝရိတွာ စဖွင့်လှစ်၍လည်းကောင်း၊ ဣတိ အယံ-ကား၊ အတ္ထော-အနက်တည်း၊ ဂတ္ထိတေနာတိ-ကား၊ သင်္ကောစံ-တွန့်တို့ဆုတ်နစ်ခြင်းကို၊ အနာပဇ္ဇန္တန-မရောက်စေသဖြင့်၊ ဥဿာဟဇာတေန-အားထုတ်ခြင်းကို ဖြစ်စေသဖြင့်၊ ဣတိ အယံ-ကား၊ အတ္ထော-တည်း၊ ဟိ သစ္စံ-မှန်၏။ “ဤဒိသံ နာမ-ဤသို့ သဘောရှိသည်မည်သော၊ အသတ္တိ-မသူတော်တို့၏ စကားကို၊ ကထေမိ-ပြောဆို၏”၊ ဣတိ-ဤသို့၊ သင်္ကောစံ-တွန့်တို့ဆုတ်နစ်ခြင်းသို့၊ ယဒိ အာပဇ္ဇေယျ-အကယ်၍ ရောက်ငြားအံ့၊ အတ္ထဝိဘာဝနံ-အနက်ကို ထင်ရှားပြခြင်းသည်၊ န သိယာ-မဖြစ်ရာ၊ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ “တာဒိသေ-န-ထိုသို့သဘောရှိသော၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေနပိ-မြတ်စွာဘုရားသည်လည်း၊ တာဝ-ရှေးဦးစွာ၊ ဤဒိသံ-ဤကဲ့သို့ ရှုအပ်သော စကားတော်ကို၊ ကထိတံ-ဟောတော်မူအပ်၏၊ အဟံ-ငါသည်၊ ကိမင်္ဂံ ပန-အဘယ်ကြောင့်၊ ကထေမိ-မပြောဆိုဘဲ နေရအံ့နည်း”၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဥဿာဟဇာတေန-ဖြစ်သောအားထုတ်ခြင်းဖြင့်၊ ကထေတဗ္ဗံ-ပြောဆိုအပ်၏၊ ဣတိ အယံ-ကား၊ အဓိပ္ပါယော-အဓိပ္ပါယ်တည်း၊ သတ္ထုပဋိဘာဂေနာတိ-ကား၊ သတ္ထုကပ္ပေန-မြတ်စွာဘုရားနှင့် တူသဖြင့်၊ သတ္ထုသဒိသေန-မြတ်စွာဘုရားနှင့် တူသဖြင့်၊ ဣတိ အယံ-ဤသည်ကား၊ အတ္ထော-“သတ္ထုပဋိဘာဂေန”ပုဒ်၏အနက်တည်း။

မူလပညတ္တိဝဏ္ဏနာ-မူလပညတ်ကို ဖွင့်ဆိုခြင်းသည်၊

နိဋ္ဌိတာ-ဆုံးခန်းတိုင်မြောက် အပြီးအဆုံးသို့ ရောက်ပြီ။

“အနုပညတ္တိဝဏ္ဏနာ”

တိရစ္ဆာနေသုဂတာယာတိ-ကား၊ တိရစ္ဆာနေသု-တိရစ္ဆာန်တို့၌၊ ဥပ္ပနာယ-ဖြစ်သဖြင့်၊ ယသ္မာ-အကြင်ကြောင့်၊ တိရစ္ဆာနဂတာ နာမ-တိရစ္ဆာန်တို့မည်သည်ကား၊ အတိဗုဒ္ဓကာပိ-အလွန်သေးငယ်ကုန်သော တိရစ္ဆာန်တို့

သည်လည်း၊ ဟောန္တိ=ဖြစ်ကုန်၏။ ယေသံ=အကြင်အလွန်သေးငယ်ကုန်သော
 တိရစ္ဆာန်တို့၏။ မဂ္ဂေသု=မဂ်တို့၌၊ တိဏဖလမတ္တမ္ပိ=နှမ်းစေ့ တစ်လုံးမျှသည်
 လည်း၊ ပဝေသနံ=သွင်းခြင်းသည်၊ (ဝါ) ဝင်ခြင်းသည်၊ နပ္ပဟောတိ=မလောက်၊
 တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ သဗ္ဗာဓာ=အလုံးစုံသာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော၊ တိရစ္ဆာနဂတ္ထိ-
 ယော=တိရစ္ဆာန်မတို့သည်၊ ပါရာဇိကဝတ္ထုဘူတာ=ပါရာဇိကဝတ္ထုဖြစ်၍ ဖြစ်
 ကုန်သည်၊ န=မဟုတ်ကုန်၊ ဣတိ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ ပဝေသနပ္ပဟောနက-
 ဝသေန=ဝင်ခြင်းငှာစွမ်းနိုင်လောက်သည်၏အစွမ်းဖြင့်၊ လဗ္ဘမာနက တိရစ္ဆာ-
 န ဂတိတ္ထိယော=ရအပ်ကုန်သော တိရစ္ဆာန်ဖြစ်သော မိန်းမတို့ကို၊ (ဝါ) ရအပ်
 ကုန်သော တိရစ္ဆာန်မတို့ကို၊ ပရိစ္ဆိန္ဒိတ္တာ=ပိုင်းခြား၍၊ ဒဿေန္နော=ပြလိုသည်
 ဖြစ်၍၊ “ပါရာဇိကဝတ္ထုဘူတာ ဧဝ စေတ္တာ” တိ အာဒိ=ကို၊ အာဟာ=၏၊
 အပဒါနံ အဟိ မစ္ဆာတိ အာဒိဂါထံ=“အပဒါနံ အဟိ မစ္ဆာ”အစရှိသော
 ဂါထာသည်ကား၊ ပါရာဇိကဝတ္ထုနံ=ပါရာဇိက ဝတ္ထုတို့၏၊ ဟေဋ္ဌိမ ပရိစ္ဆေဒ-
 ဒဿနတ္ထံ=အောက်ထစ်ပိုင်းခြား အယုတ်ဆုံးအားဖြင့် အပိုင်းအခြားကို ပြ
 ခြင်းအကျိုးငှာ၊ ပေါရာဏေဟိဒုဇ္ဈေးဆရာတို့သည်၊ ဌပိတာ=ထားအပ်ကုန်၏၊
 တတ္ထ တိသံ ဂါထာယံ=ထိုဂါထာ၌၊ အဟိတိ=ကား၊ ဇာတိနိဒ္ဒေသေန=အမျိုး
 ဇာတ်ကိုညွှန် ပြသဖြင့်၊ သဗ္ဗာပိ=အလုံးစုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ သပ္ပဇာတိ=
 မြွေဇာတ်ကို၊ သင်္ဂဟိတာ=သင်္ဂြိုဟ်ရေ တွက်အပ်ကုန်၏၊ (ဝါ) သိမ်းယူအပ်
 ကုန်၏၊ ဣတိ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ “အဟိဂ္ဂဟဏေန ။ ပ ။ ဒီဃဇာတိ
 သင်္ဂဟိတာ”တိ=ဟူ၍၊ အာဟာ=၏၊ တတ္ထ တသ္မိံ ဝစနေ=၌၊ ဂေါနသာတိ=
 ကား၊ သပ္ပဝိသေသာ=မြွေအထူးတို့တည်း၊ ယေသံ=အကြင်မြွေတို့၏၊ ပိဋ္ဌိသု-
 ကျောကုန်းတို့၌၊ မဟန္တာနိ=ကြီးကုန်သော၊ (မ)၊ များစွာကုန်သော၊ မဏ္ဍလာနိ=
 အဝန်းအဝိုင်းတို့သည်၊ သန္နိဿန္တိ=ထင်ရှားရှိကုန်၏၊ မစ္ဆဂ္ဂဟဏံ=မစ္ဆ-သဒ္ဓါကို
 ယူခြင်းသည်၊ ဩဒကဇာတိယာ=ရေ၌ဖြစ်သော သတ္တဝါတို့ကို၊ ဥပလက္ခဏ-
 ပဒံ=မှတ်သားကြောင်းဖြစ်သောပုဒ်တည်း၊ ဣတိ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ “မစ္ဆဂ္ဂ-
 ဟဏေန ။ ပ ။ ဩဒကဇာတိ သင်္ဂဟိတာ”တိ=ဟူ၍၊ အာဟာ=၏၊ တေ-
 နေဝ=ထို့ကြောင့်သာလျှင်၊ မဏ္ဍုက'ကစ္ဆပါနံ=မီး+လိပ်တို့ကို၊ သပါဒကတ္တေပိ=
 ခြေထောက်ရှိပါသော်လည်း၊ ဩဒကဇာတိကတ္တာ=ရေ၌ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်
 ကြောင့်၊ သင်္ဂဟော=သင်္ဂြိုဟ်ရေတွက်ခြင်းကို၊ (ဝါ) သိမ်းယူခြင်းကို၊ ကတော=

ပြုအပ်၏။

မုခသဏ္ဌာနန္တိ-ကား၊ ဩဌစမ္ပသဏ္ဌာနံ-နှုတ်ခမ်းရေး ပုံသဏ္ဌာန်တို့
၏၊ ဝဏ သင်္ခေပံ ဂစ္ဆတိတိ-ကား၊ ဝဏသင်္ဂဟံ-“အမာ”ဟူသော အရေ
အတွက်သို့၊ ဂစ္ဆတိ-ရောက်၏၊ နဝသု-ကိုးခုကုန်သော၊ ဝဏမုခေသု-အမာဝ
တို့၌၊ သင်္ဂဟိတတ္တာ-သိမ်းယူအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ ဣတိ အယံ-
ဤသည်ကား၊ အဓိပ္ပါယော-အဓိပ္ပါယ်တည်း၊ ဝဏေ-အမာဝ၌၊ ထုလ္လုစ္စယဉ္စ-
ထုလ္လုစ္စဉ်းအာပတ်ကိုလည်း၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-သိအပ်၏၊ ကသ္မာ-အဘယ်ကြောင့်၊
ဝေဒိတဗ္ဗံ-သိအပ်သနည်း၊ “အမဂ္ဂေန အမဂ္ဂံ ပဝေသတိ၊ အာပတ္တိ ထုလ္လုစ္စယ-
ဿာ”တိ ဣမဿ-ဟူသောသုတ်၏၊ ဝသေန-အစွမ်းအားဖြင့်၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-သိ
အပ်၏၊ ဟိ သစ္စံ-မှန်၏၊ တသ္မိံ သုတ္တေ-ထိုသုတ်၌၊ ခွံသု-နှစ်ခုကုန်သော၊
သမ္ဘိန္နဝဏေသု-စပ်သော အမာဝတို့တွင်၊ ဧကေန-တစ်ခုသော၊ ဝဏေန-
အမာဝဖြင့်၊ ပဝေသေတွာ-သွင်း၍၊ ဒုတိယေန-နှစ်ခုမြောက်သော၊ ဝဏေန-
အမာဝဖြင့်၊ နိဟရန္တဿ-ထုတ်သော ရဟန်းအား၊ ထုလ္လုစ္စယံ-ထုလ္လုစ္စဉ်းအာ
ပတ်ကို၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏၊ “ဣမဿ သုတ္တဿ-ဤသုတ်အား၊ အနုလောမ-
ဝသေန-လျော်သည်၏အစွမ်းဖြင့်၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံ၌၊ ဝဏသင်္ခေပေ-အမာဝ
၌ ထည့်သွင်းခြင်း၌၊ ထုလ္လုစ္စယံ-ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-သိအပ်၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝက္ခ-
တိ-ဆိုလတံ၊ ကုက္ကုဋိဂ္ဂဟဏမ္ပိ-ကုက္ကုဋိ-သဒ္ဓါသည်လည်း၊ သဗ္ဗာယ-အလုံး
စုံသော၊ ပက္ခဏာတိယာ-အတောင်ရှိသောငှက်မျိုး၌၊ ဥပလက္ခဏပဒံ-မှတ်သား
ကြောင်းဖြစ်သောပုဒ်တည်း၊ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ “ကုက္ကုဋိဂ္ဂဟဏေန
။ ပ ။ ပက္ခဏာတိ သင်္ဂဟိတာ”တိ-ဟူ၍၊ အာဟ-၏၊ မဇ္ဇာရိဂ္ဂဟဏမ္ပိ-
မဇ္ဇာရိ-သဒ္ဓါသည်လည်း၊ စတုပ္ပဒဇာတိယံ-အခြေလေးချောင်းရှိသောသတ္တ-
ဝါ အမျိုးအစား၌၊ ဥပလက္ခဏပဒံ-မှတ်သားကြောင်းဖြစ်သောပုဒ်တည်း၊ ဣတိ-
ဤသို့၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ-မှတ်အပ်၏၊ -တေန-ထို့ကြောင့်၊ “မဇ္ဇာရိဂ္ဂဟဏေန ။ ပ ။
စတုပ္ပဒဇာတိ သင်္ဂဟိတာ”တိ-ဟူ၍၊ အာဟ-၏၊ ကလန္တကား-ရှည်နက်တို့
ကို၊ ရုက္ခသုနခါတိပိ-သစ်ပင်တက်ခွေးတို့ဟူ၍၊ ဝဒန္တိ-ဆိုကြကုန်၏။ (ရုက္ခ-
သုနခါ နာမ-သစ်ပင်တက်ခွေးတို့မည်သည်ကား၊ ကလန္တကာတိပိ-ရှည်နက်
တို့ဟူ၍လည်း၊ ဝဒန္တိ-ဆိုကြကုန်၏) မဂ်သာတိ-ကား၊ နဂ်လာ-မြေပါတို့
တည်း။

ပရာဇိတ-သဒ္ဓေါ=ပရာဇိတ-သဒ္ဓါသည်။ ဥပသဂ္ဂဿ=“ပရ”ဥပသာရ
ပုဒ်၏။ ဝုဒ္ဓိ=“အာ”ဝုဒ္ဓိကို၊ ကတွာ=ပြု၍၊ တ-ကာရဿ စ=တ-အက္ခရာ၏လည်း၊
က-ကာရံ-က-အက္ခရာကို၊ ကတွာ=ပြု၍၊ ပါရာဇိကောတိ= “ပါရာဇိက”ဟူ၍၊
နိဒ္ဓိဋ္ဌော=ညွှန်ပြအပ်၏။ ဣတိ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ ပါရာဇိကောတိ ပရာဇိ-
တောတိ=“ပါရာဇိကောတိ ပရာဇိတော”ဟူ၍၊ အာဟ=ပြီ၊ “ကတ္ထစိ အာ-
ပတ္တိတိ-ကား၊ ‘ပါရာဇိကေန ဓမ္မေနပါရာဇိကအာပတ်ဖြင့်၊ အနုဒ္ဓိသေယျ-
စွပ်စွဲနှိပ်စက် ဖျက်ဆီးရာ၏၊ ဣတိ အာဒိသု-ဤသို့အစရှိကုန်သော ပါဠိရပ်
တို့၌၊ ကတ္ထစိ သိက္ခာပဒန္တိ ဣဒံ ပန=“ကတ္ထစိ သိက္ခာပဒံ”ဟူသောဤပုဒ်
ကိုကား၊ ဒိသ္မာ=တွေ့မြင်၍၊ ဇာနိတဗ္ဗံ=သိအပ်၏၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဂဏ္ဍိပဒေ-
သု-ဂဏ္ဍိပဒတို့၌၊ ဝုတ္တံ=ဆိုအပ်၏၊ ပရံဇယတိ=သာသနာတော်မှ ဆုံးရှုံးစေ
အပ်၏၊ ဣတိ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ ပါရာဇိကံတိ စ=“ပါရာဇိကံ”ဟူ၍လည်း
ကောင်း၊ ပါရာဇိကာတိ စ=“ပါရာဇိကာ”ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ကတ္ထုသာဓနေန-
ကတ္ထုသာဓနဖြစ်သော၊ ပါရာဇိက-သဒ္ဓေန=ပါရာဇိက-သဒ္ဓါဖြင့်၊ သိက္ခာပဒံ-
သိက္ခာပုဒ်ကို၊ အာပတ္တိ စ=အာပတ်ဟူ၍လည်း၊ ဝုစ္စတိ=ဆိုအပ်၏၊ ဣတိ=ဤ
အနက်ကို၊ ဒဿေန္တော=ပြလိုသည်ဖြစ်၍၊ “ယော တံ အတိတ္ထမတိ”တိ
အာဒိ-ကို၊ အာဟ=ပြီ၊ ပုဂ္ဂလော ပန=ပါရာဇိကကျပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်ကိုကား၊
ကမ္မသာဓနေန=ကမ္မသာဓနဖြစ်သော၊ ပါရာဇိက-သဒ္ဓေန=ပါရာဇိက-သဒ္ဓါဖြင့်၊
ဝုစ္စတိ=ဆိုအပ်၏၊ ဣတိ=ဤအနက်ကို၊ ဒဿေန္တော=ပြလိုသည်ဖြစ်၍၊ “ပုဂ္ဂ-
လော ယသ္မာ ပရာဇိတော”တိ အာဒိ-ကို၊ အာဟ=မိန့်ဆိုပြီ။

ဧဝမေဝ ဟိ အတ္ထံ သန္ဓာယာတိ=ကား၊ “တံ အာပတ္တိ=ထိုပါရာဇိက
အာပတ်သို့၊ အာပန္နော=သင့်ရောက်သော၊ ပုဂ္ဂလော=ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ပရာဇိ-
တော=သာသနာတော်မှ ဆုံးရှုံးခြင်းသို့ရောက်သည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏၊ ပရာ-
ဇယံ=သာသနာတော်မှ ဆုံးရှုံးခြင်းသို့၊ အာပန္နော=ရောက်၏၊ ဣတိ=ဤသို့၊
ဧတမတ္ထံ ဧတံ အတ္ထံ=ထိုအနက်ကို၊ သန္ဓာယ=ရည်ရွယ်၍၊ ဟိ သစ္စံ=မှန်၏၊
စုတော ပရဒ္ဓေါတိ အာဒိနာ=“စုတော ပရဒ္ဓေါ”အစရှိသော ဂါထာဖြင့်၊
တံ အာပတ္တိ=ထိုပါရာဇိက အာပတ်သို့၊ အာပန္နပုဂ္ဂလော=သင့်ရောက်သော
ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ စုတော=သာသနာတော်မှ ရွေ့လျောသည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏၊
ပရာဇိတော=သာသနာတော်မှ ဆုံးရှုံးခြင်းသို့ရောက်၏၊ ပရာဇယံ=သာသနာ

တော်မှ ဆုံးရှုံးခြင်းသို့၊ အာပန္နော•ရောက်၏။ ဣတိ အယံ အတ္ထော•ဤ အနက်ကို၊ ဝိညာယတိ•သိအပ်၏။ ပုဂ္ဂလော ပန•ပါရာဇိက-ကျပြီးသောပုဂ္ဂိုလ် သည်ကား၊ ပါရာဇိကော နာမ•သာသနာတော်မှ ဆုံးရှုံးခြင်းသို့ ရောက်ခြင်း မည်သည်၊ ဟောတိ•၏။ ဣတိ•ဤသို့၊ ဧတမတ္ထံ•ဤအနက်ကို၊ သန္ဓာယ• ရည်ရွယ်၍၊ ဣတိ ဧဝံ•ဤသို့၊ အတ္ထော•အနက်ကို၊ န ပန ဂဟေတဇ္ဇော• မယူအပ်၊ ပရိဝါရေပိ•ပရိဝါပါဠိတော်၌လည်း၊ ဂါထာ•ဂါထာသည်၊ ပုဂ္ဂလဝုတ္တိ ပါရာဇိကသဒ္ဓနိဗ္ဗဓနဒဿနတ္ထံ•ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်သောပါရာဇိကသဒ္ဓါ၏ ဝိဂြိုဟ်ဝစ- နတ္ထံကို ပြခြင်းအကျိုးငှာ၊ န ဟိ ဝုတ္တာ•မဆိုအပ်၊ အာပတ္တိဝုတ္တိနံ•အာပတ် ဖြစ်ကုန်သော၊ ပါရာဇိကာဒိသဒ္ဓါနံ•ပါရာဇိကအစရှိသောသဒ္ဓါတို့ကို၊ နိဗ္ဗဓန- ဝိဘာဂပဿနာ•ဝိဂြိုဟ်ဝစနတ္ထံကို ခွဲဝေသော လျည်းပါးခြင်း၌၊ ဝုတ္တတ္တာ•ဆို အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ ပရိဝါရဂါထာယ•ပရိဝါဂါထာ၌၊ အယံ ဟိ• ဤသည်ပင်လျှင်၊ အတ္ထော•အနက်တည်း၊ ပုဂ္ဂလာပတ္တိသိက္ခာပဒပါရာဇိကော- သု•ပုဂ္ဂိုလ်+အာပတ်+သိက္ခာပုဒ်ဖြစ်ကုန်သော ပါရာဇိကတို့တွင်၊ ယဒိံဒံ အာ- ပတ္တိပါရာဇိကံ နာမ•အကြင်အာပတ်ဖြစ်သော ပါရာဇိကမည်သည်ကို၊ ဝုတ္တံ• ဆိုအပ်၏၊ တံ•ထိုပါရာဇိကံ အာပတ်သို့၊ အာပလ္လန္တော•သင့်ရောက်သော၊ ပုဂ္ဂလော•ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ယသ္မာ•အကြင်ကြောင့်၊ ပရာဇိတော•သာသနာတော် မှ ဆုံးရှုံးခြင်းသို့ရောက်စေအပ်၏၊ ပရာဇယံ•သာသနာတော်မှ ဆုံးရှုံးခြင်းသို့၊ အာပန္နော စ•ရောက်သည်လည်းကောင်း၊ သဒ္ဓမ္မာ•သူတော်ကောင်းတရားမှ၊ စုတော စ•ရွှေ့လျော့ခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ ပရဒ္ဓေါ စ•ချွတ်ချော်ခြင်းသည် လည်းကောင်း၊ ဘဠော စ•ဆုတ်ယုတ်ခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ (ဝါ) လျောကျ ခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ နိရုဏံတော စ•ဓားမြစ်အပ်သည်လည်းကောင်း၊ ဟောတိ•ဖြစ်၏၊ တသ္မိံ ပုဂ္ဂလေ•ထိုပါရာဇိက ကျပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ အနိ- ဟဋေ•သံဃဘောင်မှ မထုတ်ဆောင်အပ်သည်ရှိသော်၊ ပုန•တဖန်၊ ဥပေါ- သထပဝါရဏာဒိဘေဒေါ•ဥပုသ်+ပဝါရဏာ စသည်အပြားရှိသော၊ သံဝါ- သော•ပေါင်းဖော်ခြင်းသည်၊ နတ္ထိ•မရှိ၊ တေနေတံ ဝုစ္စတီတိ•ကား၊ တေန ကာရဏေန•ထိုအကြောင်းကြောင့်၊ ဧတံ အာပတ္တိပါရာဇိကံ•ထိုအာပတ်ဖြစ် ပါရာဇိကကို၊ ဣတိ•ဤသို့ “ပါရာဇိက”ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ•ဆိုအပ်၏၊ ဣတိ•ဤသို့၊ ဒဌဗ္ဗံ•မှတ်အပ်၏၊ အယံ ပန•ဤဆိုအပ်လတုံသည်ကား၊ ဧတ္ထံ•ဤ“ပါရာဇိက”

ဟူသောပုဒ်၌၊ သင်္ခေပတ္တော=အကျဉ်းချုပ် အနက်တည်း၊ ယသ္မာ=အကြင်
 ကြောင့်၊ ဧတေန ပုဂ္ဂလေန=ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ပရာဇိတော=သာသနာတော်မှ
 ဆုံးရှုံးခြင်းသို့ ရောက်စေအပ်သည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏၊ တဿာ=ထို့ကြောင့်၊
 ဧတံ ပုဂ္ဂလံ=ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ ပါရာဇိကန္တိ=“ပါရာဇိက”ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ=ဆိုအပ်၏၊
 ဣတိ=ဤသို့၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ=မှတ်ထိုက်၏၊ ပရိဘဋ္ဌောတိ=ကား၊ သာသနတော=သာ
 သနာတော်မှ၊ ဘဋ္ဌော=လျော့ကျ၏၊ ပရိဟိနော=ဆုတ်ယုတ်၏၊ ဣတိ အယံ=
 ကား၊ အတ္ထော=အနက်တည်း၊ ဆိန္ဒောတိ=ကား၊ အန္တရာ=အကြား၌၊ ခဏ္ဍိ-
 တော=ကျိုးပြတ်၏။

သဒ္ဓိ ယောဇနာယာတိ=ကား၊ ပဒယောဇနာယ=ပုဒ်တို့ကို ယှဉ်စေ
 ခြင်းနှင့်၊ (ဝါ) ပုဒ်တို့ကိုအနက် ယောဇနာခြင်းနှင့်၊ သဒ္ဓိ=အတူတကွ၊ စတုပ္ပိဓံ
 သံယကမ္ပန္တိ=ကား၊ အပလောကနာဒိဝသေန=အပလောကနက် အစရှိသည်
 တို့၏အစွမ်းဖြင့်၊ (ဝါ) အပလောကနက်+၂တ္တိကံ+၂တ္တိဒုတိယကံ+၂တ္တိ-
 စတုတ္ထကံတို့၏ အစွမ်းဖြင့်၊ စတုပ္ပိဓံ=လေးပါးအပြားရှိသော၊ ကမ္မံ=သံယကံ
 သည်၊ သီမာပရိစ္ဆိန္ဒေဟိတိုးကား၊ ဧကသီမာပရိယာပန္နေဟိ=တသိမ်တည်း
 ၌ အကျုံးဝင်ကုန်သော၊ ပကတ္တာ နာမ=ပကတတ်ရဟန်းတို့မည်သည်ကား၊
 ပါရာဇိကံ=ပါရာဇိကအာပတ်သို့၊ အနာပန္နာ စ=မသင့်ရောက်ကုန်သောရဟန်း
 တို့သည်လည်းကောင်း၊ အနုက္ခိတ္တာ စ=မနှင့်ထုတ်အပ်ကုန်သော ရဟန်းတို့
 သည်လည်းကောင်း၊ ပကတတ္တာ နာမ=ပကတတ်ရဟန်းတို့မည်ကုန်၏၊ ပဉ္စ-
 ဝိဓောပီတိ=ကား၊ နိဒါနုဒ္ဓေသာဒိဝသေန=နိဒါနုဒ္ဓေသအစရှိသည်တို့၏အစွမ်း
 အားဖြင့်၊ (ဝါ) နိဒါနုဒ္ဓေသ+ပါရာဇိကုဒ္ဓေသ+သံယာဒိသေသုဒ္ဓေသ+အနိယ-
 တုဒ္ဓေသ+ဝိတ္ထာရုဒ္ဓေသအစရှိသည်တို့၏အစွမ်းအားဖြင့်၊ ပဉ္စဝိဓောပိ=ငါးပါး
 အပြားရှိသည်လည်း၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏၊ နဟိပိတ ပုဗ္ဗကာနံ ဝိယ=ရှေးအခါက
 ဆတ္တာသည် ဖြစ်ခဲ့ဘူးသော သူကဲ့သို့၊ ဩဓိသ အနုညာတံ=ရည်စူး၍ ခွင့်ပြု
 အပ်သော သိက္ခာပုဒ်ကို၊ ဌပေတွာ=ချန်ထား၍၊ ဩဓိသ အနုညာတေဟိ=
 ရည်စူး၍ခွင့်ပြုအပ်သောသိက္ခာပုဒ်တို့မှ၊ အဝသေသံ=ကြွင်းကျန်သော၊ သဗ္ဗမ္ပိ-
 အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော၊ သိက္ခာပဒံ=သိက္ခာပုဒ်ကို၊ သဗ္ဗေဟိပိ=အလုံးစုံလည်း
 ဖြစ်ကုန်သော၊ လဇ္ဇိပုဂ္ဂလေဟိ=လဇ္ဇိပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ အနတိက္ကမနိယတ္တာ-
 မလွန်ကျူးအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ “သဗ္ဗေဟိပိ လဇ္ဇိပုဂ္ဂလေဟိ သမံ

သိက္ခတဗ္ဗဘာဝတော”တိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏။ သမန္တိ-ကား၊ သဒ္ဓိ-အတူတကွ၊ ဝါ-တနည်းကား၊ ဧကပ္ပဟာရေန-တူသောအပြားအားဖြင့်၊ သိက္ခတဗ္ဗဘာဝတောတိ-ကား၊ အနတိက္ကမနဝသေန စ-မလွန်ကျူးသည်၏အစွမ်းအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဥဂ္ဂဟပရိပုစ္ဆဒိနာ စ-ပါဠိကိုသင်ယူခြင်း+အဋ္ဌကထာကိုသင်ယူခြင်း အစရှိသည်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ သိက္ခတဗ္ဗဘာဝတော-ကျင့်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ (ဝါ) သင်ယူအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ သာမည-သိက္ခာပဒေသု-သာမညဖြစ်ကုန်သော သိက္ခာပုဒ်တို့၌၊ “တယာ-သင်သည်၊ ဣဒံ-ဤ”ပါဠိကို သင်ယူခြင်း+အဋ္ဌကထာကို သင်ယူခြင်း’ အစရှိသည်ကို၊ န သိက္ခတဗ္ဗံ-မသင်ယူအပ်”၊ ဣတိ ဧဝံ-ဤသို့၊ အဗဟိကာတဗ္ဗတော-ပယ်မြစ်ခြင်းကို မပြုအပ်သည်အဖြစ်ကြောင့်၊ “န ဧကောပိ တတော ဗဟိဒ္ဓါ သန္တိ-ဿတိ”တိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-ဆို အပ်၏။ ယံ တံ ဝုတ္တန္တိ-ဟူ၍၊ “ယံ တံ ဝုတ္တံ”ဟူ၍၊ သမ္ပန္နော-ပုဒ်တို့ကို စပ်ခြင်းကို၊ ကာတဇ္ဈော-ပြုအပ်၏။

၅၆။ “န ကေဝလံ ဣတ္ထိယာ ဧဝံ နိမိတ္တံ ပါရာဇိကဝတ္ထု”တိ ဣမိနာ-ဟူသော ဤပါဠိရပ်ဖြင့်၊ ကေဝလံ-သက်သက်၊ ဣတ္ထိယာ ဧဝံ-မိန်းမ၏သာလျှင်၊ နိမိတ္တံ-နိမိတ်သည်၊ (ဝါ) အင်္ဂါဇာတ်သည်၊ ပါရာဇိကဝတ္ထု-ပါရာဇိက ဝတ္ထုသည်၊ (ဝါ) ပါရာဇိကအာပတ် သင့်ရောက်ခြင်း၏ အကြောင်းသည်၊ န ဟောတိ-ဖြစ်သည်မဟုတ်သေး၊ အထ ခေါ-စင်စစ်သော်ကား၊ ဥဘတောဗျူနကံ-ပဏ္ဍကံပုရိသာနမ္ပိ-ဥဘတောဗျည်း+ပဏ္ဍုပ်+ယောက်ျားတို့၏လည်း၊ နိမိတ္တံ-သည်၊ (ဝါ) အင်္ဂါဇာတ်သည်၊ ပါရာဇိကဝတ္ထု-သည်၊ (ဝါ) သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဒဿေတိ-ပြ၏၊ န စ မနုဿိတ္ထိယာ ဧဝိတိ ဣမိနာ ပန-“န စ မနုဿိတ္ထိယာ ဧဝံ”ဟူသောဤပါဠိရပ်ဖြင့်ကား၊ မနုဿိတ္ထိယာ ဧဝံ-လူဇာတ်ရှိသောမိန်းမ၏သာလျှင်၊ နိမိတ္တံ-နိမိတ်သည်၊ (ဝါ) အင်္ဂါဇာတ်သည်၊ ပါရာဇိကဝတ္ထု-သည်၊ (ဝါ) သည်၊ န ဟောတိ-မဖြစ်၊ အမနုဿိတ္ထိတိရစ္ဆာနဂတိတ္ထိအမနုဿုသဘောဗျူကာဒိနမ္ပိ-လူဇာတ် မရှိသော နတ်မ+ဘီလူးမ+တိရစ္ဆာန်မ၊ လူဇာတ်မရှိသော နတ်ဥဘတောဗျည်း+တိရစ္ဆာန်ဥဘတောဗျည်းအစရှိသည်တို့လည်း၊ နိမိတ္တံ-နိမိတ်သည်၊ (ဝါ) အင်္ဂါဇာတ်သည်၊ ပါရာဇိကဝတ္ထု-တည်း၊ (ဝါ) တည်း၊ ဣတိ-ဤအနက်ကို၊ ဒဿေတိ-ပြ၏၊ “ဝတ္ထုမေဝ န ဟောတိတိ-ကား၊ အမနုဿိတ္ထိပသင်္ကေန-ဘီလူးမကိုလင်းပါး

သဖြင့်၊ အာဂတံ=လာသော၊ သုဝဏ္ဏရဇတာဒိမယံ=ရွှေ+ငွေ အစရှိသည်ဖြင့် ပြီးသောအရပ်ကို၊ (ဝါ) ရွှေ+ငွေအစရှိသည်တို့ဖြင့်ပြုလုပ်အပ်သောအရပ်ကို၊ ပဋိက္ခိပတိ=ပယ်ဖြစ်၏။ ကတိ=ဤသို့၊ တိသုပိ=သုံးခုလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဂဏ္ဍိပဒေသု=ဂဏ္ဍိပဒတို့၌၊ ဝုတ္တံ=ဆိုအပ်၏၊ တံ ဝစနံ=ထိုစကားသည်၊ ယုတ္တံ ဝိယံ=သင့်လျော်သကဲ့သို့၊ န ဒဿတိ=မထင်ရှား၊ ဟိ သစ္စံ=မှန်၏၊ ဣတော=ဤပါဠိမှ၊ ပုဗ္ဗေ=ရှေး၌၊ အမနုဿိတ္ထိဂ္ဂဟဏံ=လူဇာတ်ရှိသောမိန်းမကိုယူခြင်းကို၊ ကတံ=ပြုအပ်သည်၊ န အတ္ထိ=မရှိ၊ ယေန=အကြင်ပါဠိဖြင့်၊ တပ္ပဿင်္ဂေါ=ထိုဘီလူးမကို လင်းပါးခြင်းသည်၊ သိယာ=ဖြစ်ငြားအံ့၊ ဣဒါနေဝ ဟိ=ဤယူအခါ၌သာလျှင်၊ “တိဿော ဣတ္ထိယော”တိ အာဒိနာ=“တိဿော ဣတ္ထိယော”အစရှိသော ပါဠိရပ်ဖြင့်၊ အမနုဿိတ္ထိဂ္ဂဟဏံ=ဘီလူးမကို ယူခြင်းကို၊ ကတံ=ပြုအပ်၏၊ အမနုဿိတ္ထိဂ္ဂဟဏေန=အမနုဿိတ္ထိ-သဒ္ဒါဖြင့်၊ သုဝဏ္ဏရဇတာဒိမယာနံ=ရွှေ+ငွေအစရှိသည်တို့ဖြင့် ပြုလုပ်အပ်သော အရပ်တို့ကို၊ (ဝါ) ရွှေရုပ်ထု+ငွေရုပ်ထုအစရှိသည်တို့ကို၊ ပဿင်္ဂေါ=ကပ်ငြိလင်းပါးခြင်းသည်၊ န ယုတ္တော=မသင့်၊ မနုဿာမနုဿတိရတ္တာနဇာတိဝသေန=မနုဿ ဇာတိ+အမနုဿဇာတိ+တိရတ္တာနဇာတိတို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်၊ တိဝိဓာ=သုံးပါးအပြားရှိသည်ကို၊ ကတွာ=ပြု၍၊ ပါရာဇိကဝတ္ထုဘူတသတ္တာနံ=ပါရာဇိကဝတ္ထု ဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်သောသတ္တဝါတို့အား၊ နိဒ္ဒေသေန=ညွှန်ပြသဖြင့်၊ သုဝဏ္ဏရဇတာဒိမယာနံ=တို့ကို၊ ပဿင်္ဂဿ=ကပ်ငြိလင်းပါးခြင်း၏၊ (ဝါ) ကို၊ နိဝတ္တိတတ္တာ=ဆုတ်နှစ်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ န ယုတ္တော=မသင့်၊ တထာ ဟိ တတော ဧဝံ=ထို့ကြောင့်သာလျှင်၊ ဣတ္ထိပုရိသာဒိသု ဝါ=မိန်းမ+ယောက်ျားအစရှိသည်တို့၌လည်းကောင်း၊ မနုဿာမနုဿာဒိသု ဝါ=မနုဿ+အမနုဿအစရှိသည်တို့၌လည်းကောင်း၊ ကိစ္ဆိ=တစုံတခုကို၊ အနာမသိတွာ=မသုံးသပ်မှု၍၊ အဝိသေသေန=အထူးမ-မ သာမညအားဖြင့်၊ “မေထုနံ ဓမ္မံ ပဋိသေဝေယျာ”တိ=“မေထုနံ ဓမ္မံ ပဋိသေဝေယျ”ဟူ၍၊ ဧတ္ထကမေဝ=ဤမျှလောက်ကိုသာလျှင်၊ မာတိကာယံ=ပါတိမောက် မာတိကာပါဠိတော်၌၊ ဝုတ္တံ=ဆိုအပ်၏၊ တဿ=ထိုပါတိမောက် မာတိကာ ပါဠိတော်၏၊ ပဒဘာဇနေ စ=ပဒဘာဇနီ၌လည်း၊ “ပဋိသေဝတိ နာမာ”တိ=“ပဋိသေဝတိ နာမ”ဟူ၍၊ မာတိကံ=မာတိကာ ဖြစ်သော၊ ပဒံ=ပုဒ်ကို၊ ဥဒ္ဓရိတွာ=ထုတ်ဆောင်၍၊ “ယော နိမိတ္တေန နိမိတ္တံ

အင်္ဂဇာတေန အင်္ဂဇာတံ အန္တမသော တိလဖလမတ္တမ္ပိ ပဝေသေတိ၊ ဧသော ပဋိသေဝတိ နာမာ"တိ-ဟူ၍၊ ပဋိသေဝနာကာရောဝ-မှီဝဲသောအခြင်းအရာ ကိုသာလျှင်၊ ဒဿိတော-ပြအပ်၏။ ပါရာဇိကဝတ္ထုဘူတနိမိတ္တနိဿယာ- ပါရာဇိကဝတ္ထုဖြစ်၍ဖြစ်သောနိမိတ်၏ မှီရာကိုလည်းကောင်း၊ မနုဿာမနု- သသတိရတ္တာနဂတာ-လူ+နတ်ဘိလူး+တိရတ္တာန်ကိုလည်းကောင်း၊ ဣတ္ထိ'ပုရိ- သ'ပဏ္ဏက'ဥဘတောဗျဉ္ဇနကာ-မိန်းမ+ယောက်ျား+ပဏ္ဏုပ်+ ဥဘတောဗျည်း ကိုလည်းကောင်း၊ နိယမေတွာ-ပိုင်းခြားသတ်မှတ်၍၊ န ဒဿိတော-မပြအပ်၊ တသွာ-ထို့ကြောင့်၊ "ဣတ္ထိယာ ဧဝ န ခေါ နိမိတ္တံ ပါရာဇိကဝတ္ထု ဥဒါဟု အညေသမ္ပိ"တိ ဧဝမာဒိ- "ဣတ္ထိယာ ဧဝ ။ ပ ။ အညေသမ္ပိ" အစရှိသည် သည်၊ သန္တေဟော-တွေးတောယုံမှားခြင်းသည်၊ သိယာ-ဖြစ်ရာ၏၊ နိမိတ္တ- ဝေါဟာရော စ-နိမိတ်ဟုခေါ်ဝေါ်ပြောဆိုခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ (ဝါ) အင်္ဂါ- ဇာတ်ဟု ခေါ်ဝေါ်ပြောဆိုခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ သုဝဏ္ဏရတဘိမယရူပ- ကေသု စ-ရွှေ+ငွေစသည်တို့ဖြင့် ပြီးသောအရုပ်တို့၌လည်း၊ (ဝါ) ရွှေရုပ်ထု+ ငွေရုပ်ထု အစရှိသည်တို့၌လည်း၊ လဗ္ဘတိယေဝ-ရအပ်သည်သာလျှင်တည်း၊ တေနေဝ-ထို့ကြောင့်လျှင်၊ ဝိနီတဝတ္ထုသု-ဝိနီတဝတ္ထုတို့၌၊ "လေပစိတ္တဿ နိမိတ္တံ အင်္ဂဇာတေန ဆုပိ၊ ဒါရုဇိတလိကာ နိမိတ္တံ အင်္ဂဇာတေန ဆုပိ"တိ- ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏၊ တသွာ-ထို့ကြောင့်၊ နိမိတ္တသာမညတော-နိမိတ်ဟူ သော သာမညအားဖြင့်၊ (ဝါ) အင်္ဂါဇာတ်ဟူသော သာမညအားဖြင့်၊ "သုဝဏ္ဏ- ရတဘိမယာနမ္ပိ-ရွှေ+ငွေ အစရှိသည်တို့ဖြင့် ပြီးသည်လည်းဖြစ်သော၊ နိ- မိတ္တံ-နိမိတ်သည်၊ (ဝါ) အင်္ဂါဇာတ်သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်လေသလော?၊ န ဟောတိ-မဖြစ်လေသလော?"၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဣဿစိ-တစုံတယောက်သော သူအား၊ အာသင်္ကာ-တွေးတောယုံမှားခြင်းသည်၊ သိယာ-ဖြစ်ရာ၏၊ တေနေ- ဝ-ထို့ကြောင့်သာလျှင်၊ "လေပစိတ္တာဒိဝတ္ထုသု-လေပစိတ္တံ"အစရှိသော ဝတ္ထု တို့၌၊ တဿ ဘိက္ခုနော-အား၊ ကုက္ကစ္စံ-ဝိနယကုက္ကစ္စသည်၊ အဟောသိ-ဖြစ် ပြီ"၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏၊ တသွာ-ထို့ကြောင့်၊ တဒါသင်္ကာနိဝတ္တ- နတ္ထံ စ-ထိုယုံမှားသံသယကို ဆုတ်နစ်စေခြင်းအကျိုးငှာလည်းကောင်း၊ ပါ- ရာဇိကဝတ္ထုဘူတသတ္တနိယမနုတ္တဗ္ဗ-ပါရာဇိကဝတ္ထု ဖြစ်၍ဖြစ်သော သတ္တဝါ တို့ကို ပိုင်းခြားသတ်မှတ်ခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဇာတိဝသေန-အမျိုးဇာတ်၏

အစွမ်းဖြင့်၊ မနုဿာမနုဿာဒိတော=မနုဿ+အမနုဿအစရှိသည်မှ၊ တိဓာ=သုံးပါးအပြားရှိသည်ကို၊ ကတွာ=ပြု၍၊ ပါရာဇိကဝတ္ထုဘူတေ=ပါရာဇိကလောက်သော ဝတ္ထုဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ သတ္တေ=သတ္တဝါတို့ကို၊ ဝိဘာဇိတွာ=ခွဲခြမ်းဝေဘန်၍၊ ဘဂဝါ=သည်၊ ဒဿေတိ=ပြတော်မူ၏၊ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ “ဝတ္ထုမေဝ န ဟောတိ”တိ=“ဝတ္ထုမေဝ န ဟောတိ”ဟူသော ပါဠိရပ်ဖြင့်၊ နိမိတ္တသာမညတော=နိမိတ်သာမညအားဖြင့်၊ (ဝါ) အင်္ဂါဇာတ်သာမညအားဖြင့်၊ ပသင်္ဂါဂတံ=လင်းပါးခြင်းသို့ရောက်သော၊ သုဝဏ္ဏရတောဒိမယာနံ=ရွှေ+ငွေအစရှိသည်တို့ဖြင့်ပြီးသော၊ နိမိတ္တံ=နိမိတ်ကို၊ (ဝါ) အင်္ဂါဇာတ်ကို၊ ပဋိက္ခိပတိ=ပယ်မြစ်၏၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဝတ္ထဝံ=ဆိုအပ်၏။

တယော မဂ္ဂေတိ ဧတံ ဝရနံ=“တယော မဂ္ဂေ”ဟူသော ဤသဒ္ဒါသည်၊ ဘုမ္မတ္ထေ=သတ္တမိအနက်၌၊ ဥပယောဂဝစနံ=ဒုတိယာဝိဘတ် ရှိသော သဒ္ဒါတည်း၊ ဣတိ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ “တီသု မဂ္ဂေသုတိ အတ္ထော ဝေဒိတဗော”တိ=ဟူ၍၊ အာဟ=ပြီ၊ ဧဝံ သဗ္ဗတ္ထတိ ဣမိနာ=“ဧဝံ သဗ္ဗတ္ထ”ဟူသော ဤပါဠိရပ်ဖြင့်၊ “ဒွေ မဇ္ဇဂ္ဂ”တိ ဧတ္ထာပိ=“ဒွေ မဂ္ဂေ”ဟူသော ဤပါဠိရပ်၌လည်း၊ ဒွိသု=နှစ်ခုကုန်သော၊ မဂ္ဂေသု=မဂ်တို့၌၊ ဣတိ=ဤသို့၊ အတ္ထော=အနက်ကို၊ ဝေဒိတဗော=သိအပ်၏၊ ဣတိ=ဤသို့၊ အတိဒိဿတိ=ညွှန်ပြ၏။

အနုပညတ္တိဝဏ္ဏနာ=အနုပညတ္တိကို ဖွင့်ဆိုခြင်းသည်၊
နိဋ္ဌိတာ=ဆုံးခန်းတိုင်မြောက် အပြီးအဆုံးသို့ ရောက်ပြီ။

“ပဌမစတုက္ကကထာဝဏ္ဏနာ”

၅၇။ အဿာတိကား၊ အာချာတိကပဒံ=အာချာတ်ပုဒ်တည်း၊ ဣတိ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ တဿ=ထို“အဿ”ဟူသောအာချာတ်ပုဒ်၏၊ အတ္ထံ=အနက်ကို၊ ဒဿေန္တော=ပြလိုသည်ဖြစ်၍၊ “ဟောတိ”တိ=“ဟောတိ”ဟူ၍၊

အာဟာ-ဟောတော်မူပြီ၊ ဂဏ္ဍိပဒေသု ပန-တို့၌ကား၊ အဿာတိ-ကား၊ ပုဂ္ဂလံ-
ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ ပရာမသိတွာ-သုံးသပ်၍၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝစန-
သေသော-စကားအကြွင်းအကျန်ကို၊ ဒဿိတော-ပြအပ်၏၊ ဣတိပိ-ဤသို့
လည်း၊ အတ္ထဝိကပွေ-အနက်ကိုကြံစည်ခြင်းကို၊ ဒဿိတော-ပြအပ်၏၊ သော
အတ္ထဝိကပွေ-ထိုအနက်ကို ကြံစည်ခြင်းသည်၊ သုန္ဒရတရော-အထူးသဖြင့်
ကောင်းသည်၊ န ဟောတိ-မဖြစ်၊ ဟိ သစ္စံ-မှန်၏၊ ဝစနသေသော-စကားအ
ကြွင်းအကျန်ကို၊ အဓိပ္ပေတော-အလိုရှိအပ်သည်၊ ယဒိ သိယာ-အကယ်၍
ဖြစ်ငြားအံ့၊ ဧဝံသတိ-ဤသို့ ဖြစ်သည်ရှိသော်၊ “ဟောတိ”တိ-“ဟောတိ”
ဟူ၍၊ ဝတ္ထဝံ-ဆိုရာ၏၊ တေနော-ထို့ကြောင့်သာလျှင်၊ အညသ္မိ-တပါးတခြား
သော၊ အတ္ထဝိကပွေ-အနက်ကို ကြံစည်ခြင်းသည်၊ သတိ-ဖြစ်လတ်သော်၊
ဟောတိတိ-“ဟောတိ”ဟူ၍၊ ဝစနသေသော-စကားအကြွင်းအကျန်ကို၊ က-
တော-ပြအပ်၏။

၅၈။ သာဒိယန္တဿေဝါတိ ဧတ္ထ-“သာဒိယန္တဿေဝ”ဟူသောပါဠိ
ရပ်၌၊ သာဒိယနံ နာမ-သာယာခြင်းမည်သည်ကား၊ သေဝေတုကာမတာ-
စိတ္တဿ-မေထုန်မှီဝဲခြင်းငှာ အလိုရှိသောသူ၏ အဖြစ်ဟူသောစိတ်၏၊ ဥပ-
ဌာပနံ-ရှေးရှု ထင်လာခြင်းတည်း၊ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ “ပဋိသေဝန-
စိတ္တသမဂီဿာ”တိ-ဟူ၍၊ အာဟာ-ပြီ၊ “ပဋိပက္ခံ အတ္ထယန္တိတိ-ကား၊
သိက္ခာကာမာနံ-သိက္ခာကို အလိုရှိကုန်သော၊ ဘိက္ခုနံ-တို့အား၊ (ဝါ) တို့၏၊
ပဋိပက္ခံ-ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော၊ ဒုဿိလဘာဝံ-ဒုဿိလပုဂ္ဂိုလ်၏အဖြစ်ကို၊
အတ္ထယန္တိ-အလိုရှိကုန်၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဂဏ္ဍိပဒေသု-တို့၌၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏၊
အတ္တနော-မိမိ၏၊ ဝေရိပုဂ္ဂလဿ ပန-ရန်သူဖြစ်သောပုဂ္ဂိုလ်အားကား၊ ပဋိ-
ပက္ခဘူတံ-ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ ကိဉ္စိ-တစုံတယောက်သော၊ အမိတ္တံ-
ရန်သူကို၊ အတ္ထယန္တိ-အလိုရှိကုန်၏၊ ဂဝေသန္တိ-ရှာဖွေကုန်၏၊ ဣတိ ဧဝံ-ဤ
သို့၊ ဧတ္ထ-ဤ“ပဋိပက္ခံ အတ္ထယန္တိ”ဟူသောပါဠိရပ်၌၊ အတ္ထော-အနက်ကို၊
ဒဌဇ္ဇော-မှတ်အပ်၏၊ ဟိ သစ္စံ-မှန်၏၊ ပစ္စတ္ထိကား-ရန်သူတို့သည်၊ အတ္တနော-
မိမိ၏၊ ဝေရိ-ရန်သူကို၊ နာသေတုကာမာ-ဖျက်ဆီးခြင်းငှာ အလိုရှိကုန်သည်
ဖြစ်၍၊ (ဝါ) ဖျက်ဆီးလိုကုန်သည်ဖြစ်၍၊ တဿ-ထိုရန်သူ၏၊ ပဋိပက္ခဘူတံ-
ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ ကိဉ္စိ-တစုံတယောက်သော၊ အမိတ္တံ-ရန်သူကို၊

အတ္တနော-မိမိ၏။ သဟာယဘာဝံ=သဟယ်ချင်း၏ အဖြစ်သို့၊ ဥပဂစ္ဆန္တိ=ကပ်
 ရောက်သည်ကို၊ ဣစ္ဆန္တိ=အလိုရှိကုန်၏။ ရာဇပစ္စတ္တိကာဒိနံ-မင်း၏ရန်သူအစ
 ရှိသည်တို့၏။ ဥပရိ-အပေါ်၌၊ ဝက္ခမာနတ္တာ=ဆိုအပ်လတံသည်၏ အဖြစ်
 ကြောင့်၊ တဒနုရူပဝသေန=ထိုနှင့်လျော်သည်၏အစွမ်းအားဖြင့်၊ အတ္ထံ=အနက်
 ကို၊ ဒဿေန္တော-ပြလိုသည်ဖြစ်၍၊ “ဘိက္ခု ဧဝ ပစ္စတ္တိကာ ဘိက္ခုပစ္စတ္တိ-
 ကာ”တိ-ဟူ၍၊ အာဟ-ပြီ၊ “ဘိက္ခုဿ=ရဟန်း၏၊ ပစ္စတ္တိကာ=ရန်သူတို့တည်း၊
 ဘိက္ခုပစ္စတ္တိကာ=ရဟန်း၏ရန်သူတို့၊ “ဣတိ ဧဝ ပန=ဤသို့ကား၊ ဝုစ္စမာနေ-
 ဆိုအပ်သည်ရှိသော်၊ ဘိက္ခုဿ=ရဟန်း၏၊ ပစ္စတ္တိကာ=ရန်သူဖြစ်ကုန်သော၊
 ရာဇာဒယောပိ-မင်းအစရှိသည်တို့ကိုလည်း၊ ဧတ္ထေဝ=ဤ“ဘိက္ခုပစ္စတ္တိကာ”
 ဟူသော ပုဒ်၌သာလျှင်၊ သင်္ဂယုန္တိ=သိမ်းယူအပ်ကုန်၏၊ ဣတိ တဿာ=ထို့
 ကြောင့်၊ ရာဇပစ္စတ္တိကာဒယော=“ရာဇပစ္စတ္တိကာ” အစရှိသည်တို့ကို၊ ဝိသု-
 အသီးအခြား၊ န ဝတ္တဗ္ဗာ-မဆိုအပ်ကုန်သည်၊ သိယံ=ဖြစ်ကုန်ရာ၏၊ အညတ္ထ
 ပန-တပါးတခြားသောအရာ၌ကား၊ ဘိက္ခုဿ=ရဟန်း၏၊ ပစ္စတ္တိကာ=ရန်သူ
 တို့တည်း၊ ဘိက္ခုပစ္စတ္တိကာ=ရဟန်း၏ရန်သူတို့၊ ဣတိ=ဤသို့၊ အယံ အတ္ထော-
 ဤအနက်ကို၊ လဗ္ဘတေဝ=ရအပ်သည်သာလျှင်တည်း၊ “သာသနပစ္စတ္တိ-
 ကာ”တိ-“သာသနပစ္စတ္တိကာ”ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ ယထာ=ဆိုအပ်သကဲ့သို့တည်း၊
 ဣဿာပကတာတိ-ကား၊ ပရေသံ=သူတပါးတို့အား၊ လာဘသက္ကရာဒိအသ-
 ဟနလက္ခဏာယ=လာဘ်လာဘပူဇော်သက္ကာရအစရှိသည်တို့ကိုသည်းမခံနိုင်
 သော လက္ခဏာဖြင့်၊ ဣဿာယ=ဠုရူစောင်းမြောင်းခြင်းဖြင့်၊ (ဝါ) သည်၊
 အဘိဘူတာ-လွှမ်းမိုးနှိပ်စက်အပ်ကုန်သည်၊ နိပ္ပရိပ္ပန္နန္တိ-ကား၊ ပရိပ္ပန္နဝိရ-
 ဟိတံ-တုန်လှုပ်ခြင်းမှကင်းသည်၊ ယထာ-ယေန အာကာရေန=အကြင်သို့
 သော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဂယုမာနေ=ကိုင်အပ်သည်ရှိသော်၊ စလိတံ-တုန်
 လှုပ်ခြင်းငှာ၊ ပရိဝတ္တိတံ-ပြန်လည်ခြင်းငှာ၊ န သက္ကောတိ=မစွမ်းနိုင်၊ တထာ
 တေန အာကာရေန-ထိုသို့တုန်လှုပ်ခြင်းငှာ+ပြန်လည်ခြင်းငှာမစွမ်းနိုင်လောက်
 အောင်သောအခြင်းအရာဖြင့်၊ ဂဟေတွာ-ကိုင်၍၊ ဣတိ အယံ=ဤသည်ကား၊
 အတ္ထော-အနက်တည်း၊ သမ္ပယောဇနန္တိတိ-ကား၊ ဝစ္စမဂ္ဂေန=ဝစ္စမဂ်နှင့်၊
 သဒ္ဓိံ-အတူတကွ၊ ယောဇနန္တိ-ယှဉ်စေကြကုန်၏။

တသ္မိံ ခဏေတိ-ကား၊ တသ္မိံ ပဝေသနက္ခဏေ=ထိုင်ရာခဏ၌၊

(ဝါ) ထိုသွင်းရာခဏ၌၊ အဂ္ဂတော-အဖျားမှ၊ ယာဝ မူလာ-အရင်းတိုင်အောင်၊ ပဝေသနကာလော-သွင်းရာကာလကို၊ (ဝါ) ဝင်ရာကာလကို၊ “ပဝေသနက္ခဏော”တိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္ဆတိ-ဆိုအပ်၏။ သာဒိယနံ နာမ-သာယာခြင်းမည်သည်ကား၊ သေဝနစိတ္တဿ-မေထုန်မှီဝဲလိုသော စိတ်၏၊ ဥပ္ပါဒနံ-ဖြစ်ခြင်းတည်း၊ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ “သေဝနစိတ္တံ ဥပဋ္ဌာပေတိ”တိ-ဟူ၍၊ အာဟ-၏။ ပဝိဋ္ဌကာလေတိ-ကား၊ အင်္ဂဇာတဿ-၏၊ ယတ္ထကံ-အကြင်မျှလောက်သော၊ ဌာနံ-အရပ်သည်၊ ပဝေသနာရဟံ-ဝင်ခြင်းငှာထိုက်၏၊ တတ္ထကံ-ထိုမျှလောက်သော ဝင်ခြင်းငှာထိုက်သော အရပ်ကို၊ အနဝသေသတော-မကြွင်းကျန်စေသောအားဖြင့်၊ ပဝိဋ္ဌကာလေ-ဝင်ရာကာလ၌၊ (ဝါ) သွင်းရာကာလ၌၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ ပဝိဋ္ဌဿ-သွင်းသောသူအား၊ (ဝါ) ဝင်စေသောသူအား၊ ဥဒ္ဓရဏာရမ္ပတော-တဖန်ပြန်၍ထုတ်သည်ကို အားထုတ်သည်မှ၊ အန္တရာ-အကြား၌၊ ဌိတကာလော-တည်ရာကာလသည်၊ ဌိတံ နာမ-ဌိတ-မည်၏၊ အဋ္ဌကံထာယံ ပန-၌ကား၊ မာတုဂါမဿ-မာတုဂါမအား၊ သုက္ကဝိဿဌိ-သုတ်လွတ်ခြင်းသို့၊ ပတွာ-ရောက်၍၊ သဗ္ဗထာ-အလုံးစုံသော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဝါယမတော-လုလွပြခြင်းမှ၊ ဩရမိတွာ-ရှောင်ကြဉ်၍၊ ဌိတကာလံ-တည်သောကာလကို၊ သန္ဓာယ-ရည်ရွယ်၍၊ “သုက္ကဝိဿဌိသမယေ”တိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏။ ဥဒ္ဓရဏံ နာမ-ထုတ်ခြင်းမည်သည်ကား၊ ယာဝ အဂ္ဂါ-အဖျားတိုင်အောင်၊ နိဟရဏကာလော-ထုတ်ရာကာလတည်း၊ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ “နိဟရဏကာလေ ပဋိသေဝနစိတ္တံ ဥပဋ္ဌာပေတိ”တိ-ဟူ၍၊ အာဟ-ပြီ၊ အင်္ဂါရကာသု န္တိ-ကား၊ အင်္ဂါရရာသိ-မီးကျိုးစုကို၊ ဧဝရူပေ-ဤသို့သဘောရှိသော၊ ကာလေ-အချိန်အခါကာလ၌၊ အသာဒိယနံ နာမ-မသာယာခြင်းမည်သည်ကား၊ သဗ္ဗေသံ-အလုံးစုံသောသူတို့၏၊ အဝိသယော-အရာမဟုတ်၊ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ “ဣမဉ္စိ ဧဝရူပံ အာရဒ္ဓဝိပဿက”န္တိ အာဒိ-ကို၊ အာဟ-ပြီ၊ ဧကာဒသဟိ အင်္ဂါပဉ္စတိ-ကား၊ ရာဂံ-ဒေါသံ-မောဟံ-ဇာတိံ-ဇရာမရဏံ-သောကံ-ပရိဒေဝံ-ဒုက္ခံ-ဒေါမဿု-ပါယာသံ-သင်္ခါတေဟိ-ရာဂမီး+ဒေါသမီး+မောဟမီး+ဇာတိမီး+ဇရာမီး+မရဏမီး+သောကမီး+ပရိဒေဝမီး+ဒုက္ခမီး+ဒေါမနီဿမီး+ ဥပါယာသမီးဟု ဆိုအပ်ကုန်သော၊ ဧကာဒသဟိ-တဆယ့်တစ်ပါးကုန်သော၊ အင်္ဂါပဉ္စတိ-ဟိ သစ္စံ-မှန်၏၊ ရာဂါဒယော-

ရာဂအစရှိသည်တို့ကို၊ အနုဿနဌေန-အမြဲမပြတ်တောက်လောင်တတ်သော အနက်ကြောင့်၊ “အဂ္ဂိ”တိ-“အဂ္ဂိ”ဟူ၍၊ ဝုစ္ဆန္တိ-ဆိုအပ်ကုန်၏။ ဟိ သစ္စံ-မှန်၏။ တေ-ထိုရာဂမီးအစရှိကုန်သော တဆယ့်တစ်ပါးကုန်သောမီးတို့သည်၊ ယဿ-အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်အား၊ သန္တိ-ထင်ရှားရှိကုန်၏။ ရာဂဒယော-ရာဂမီးအစရှိသည်တို့သည်၊ တံ ပုဂ္ဂလံ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ နိဿယန္တိ-တောက်လောင်တတ်ကုန်၏။ မဟာပရိဋ္ဌာဟော စ-ပြင်းစွာပူပန်ကုန်သည်လည်းကောင်း၊ ဒုန္နိဇ္ဇာပယာ စ-ငြိမ်းအေးနိုင်ခဲ့ကုန်သည်လည်းကောင်း၊ ဟောန္တိ-ဖြစ်ကုန်၏။ ဘဂဝတာ စ-သည်လည်း၊ ဒုမ္မင်္ဂနံ-သီလမရှိကုန်သော၊ ပုဂ္ဂလာနံ-ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား၊ (ဝါ) တို့ကို၊ နိဂ္ဂဟော- နှိပ်ကွက်ခြင်းကို၊ ဣစ္ဆိတောယေဝ-အလိုရှိအပ်သည်သာလျှင်တည်း၊ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ “ပစ္စတ္ထိကာနဉ္စ မနောရထဝိယာတံ ကရောန္တော”တိ-ဟူ၍၊ အာဟ-ပြီ၊ အဿာတိ-ကား၊ အသာဒိယန္တဿ-မေထုန်မှီဝဲခြင်း၌ မသာယာသော၊ ယထာဝုတ္တဂုဏသမင်္ဂိဿ-အကြင်အကြင် ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံသောပုဂ္ဂိုလ်အား။

ပဌမစတုက္ကကထာဝဏ္ဏနာ-ပဌမစတုက္ကကထာကို ဖွင့်ဆိုခြင်းသည်၊

နိဋ္ဌိတာ-ဆုံးခန်းတိုင်မြောက် အပြီးအဆုံးသို့ ရောက်ပြီ။

“ဧကူနသတ္တတိ ဒွိသတစတုက္ကကထာ ဝဏ္ဏနာ”

၅၉-၆၀ အက္ခယိတနိမိတ္တာ-ခွေး+မြေခွေးတို့သည် မခဲစားအပ်သေးသော ဣတ္ထိနိမိတ်ရှိသော၊ အက္ခယိတ-သဒ္ဓေန-အက္ခယိတ-သဒ္ဓါဖြင့်၊ ဥတ္တရပဒလောပေန-“နိမိတ္တ”ဟူသောနောက်ပုဒ်ကြွေသဖြင့်၊ “သောဏသိင်္ဂါလာဒီဟိ အက္ခယိတ နိမိတ္တ”န္တိ-ဟူ၍၊ အာဟ-ပြီ၊ ယဿာ ဣတ္ထိယာ-အကြင်မိန်းမအား၊ အက္ခယိတံ-ခွေး+မြေခွေးတို့သည် မခဲစားအပ်သေးသော၊ နိမိတ္တံ-ဣတ္ထိနိမိတ်သည်၊ (ဝါ) မိန်းမအင်္ဂါဇာတ်သည်၊ အတ္ထိ-ရှိ၏၊ ဣတိ

တသ္မာ•ထို့ကြောင့်၊ သာ ဣတ္ထိ•ထိုမိန်းမသည်၊ အက္ခာယိတနိမိတ္တာ•“အက္ခာ-
ယိတနိမိတ္တာ”မည်၏။ (ဝါ) ခွေး+မြွေခွေးတို့သည် မခဲစားအပ်သေးသော
ဣတ္ထိနိမိတ်ရှိသောမိန်းမမည်၏။ “ဇာဂရ”န္တိ အာဒိ•“ဇာဂရ”အစရှိသည်သည်၊
ဝိသေသနရဟိတတ္တာ•ဝိသေသနပုဒ်မှ ကင်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ “သုဒ္ဓိက-
စတုက္ကာနီ”တိ•“သုဒ္ဓိကစတုက္ကာနီ”ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ•ဆိုအပ်၏။

သမာနာစရိယကာ ထေရာတိ•ကား၊ ဧကာစရိယဿ•တစ်ဦးသော
ဆရာ၏။ ပါဌကံန္တေဝါသိကာ•ပါဠိကိုရွတ်ဆိုသင်ယူသော အနီးနေ တပည့်
တို့သည်၊ မဟာဘယေတိ•ကား၊ ဗြာဟ္မဏတိဿဘယေ•ဗြာဟ္မဏတိဿ
ဘေး၌၊ ဂင်္ဂါယ=ဂင်္ဂါမြစ်၏၊ အပရဘာဂေါ=တဘက်ကမ်းတည်း၊ အပရဂင်္ဂံ•
ဂင်္ဂါမြစ်၏ တဘက်ကမ်း၊ ဝတ ရေတိ•“ဝတ ရေ”ဟူသည်ကား၊ ဂရဟတ္ထေ•
ကဲ့ရဲ့ခြင်း ဂရဟာအနက်၌၊ ပဝတ္ထော•ဖြစ်သော၊ နိပါတော•နိပါတ်ပုဒ်တည်း၊
အဝိဿဇ္ဇန္တေန•မစွန့်သဖြင့်၊ ကိံ•အဘယ်သို့၊ ကတ္တဗ္ဗံ•ပြုအပ်သနည်း၊ ဣတိ
တသ္မာ•ထို့ကြောင့်၊ “နိစ္စကာလံ သောတဗ္ဗ”န္တိ အာဒိ•ကို၊ အာဟ•ပြီ၊ ဧဝံ
ဝိနယဂရုကာနန္တိ ဣမိနာ•“ဧဝံ ဝိနယဂရုကာနံ”ဟူသောပါဠိရပ်ဖြင့်၊ တေ
ဟိ•ထိုသူတို့သည်၊ ဥပရိ•အထက်၌၊ ဝုစ္စမာနဝိနိစ္ဆယဿ•ဆိုအပ်လတံ့သော
အဆုံးအဖြတ်ကို၊ ဂရုကရဏီယတာယ•အလေးအမြတ်ပြုအပ်သည်၏အဖြစ်
ကြောင့် (ဝါ) ဖြင့်၊ ကာရဏံ=အကြောင်းကို၊ ဝုတ္တံ•ဆိုအပ်၏၊ သဗ္ဗံ ပရိယာ-
ဒိယိတွာတိ•ကား၊ သဗ္ဗံ•အလုံးစုံသော၊ ပါရာဇိကက္ခေတ္တံ=ပါရာဇိကခေတ်ကို၊
အနဝသေသတော=အကြွင်းအကျန် မရှိသောအားဖြင့်၊ ဂဟေတွာ=ယူ၍၊
သောတံ ဆိန္ဒုတွာတိ•ကား၊ ပါရာဇိကက္ခေတ္တေ=ပါရာဇိကခေတ်၌၊ ဝိတိက္ကမ-
သောတံ•လွန်ကျူးခြင်းအယဉ်ကို၊ ဆိန္ဒုတွာ•ဖြတ်၍၊ အပညတ္တာဘာဝတော
စ•ပညတ်တော် မမူအပ်သေးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ယုတ္တိ-
အဘာဝတော စ=အသင့်ယုတ္တိမရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊
“ပါရာဇိကစ္ဆာယာ ပနေတ္ထ န ဒိဿတီ”တိ•ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ•ဆိုအပ်၏၊ ကေစိ
ပန=အချို့သော ဆရာတို့သည်ကား၊ “ဥပနာယိတဘာဝဿ=ခွေး+မြွေခွေးတို့
သည် ထက်ဝက်ခဲစားအပ်သည်၏အဖြစ်ကို၊ ဒုဗ္ဗိနိစ္ဆယတ္တာ•ခဲရင်းသဖြင့် ဆုံး
ဖြတ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ (ဝါ) ဆုံးဖြတ်နိုင်ခဲ့သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊
တတ္ထ•ထိုအလောဇီ•ကောင်း၌၊ ပါရာဇိကံ•ပါရာဇိကအာပတ်ကို၊ န ပညပေသိ•

ပညတ်တော်မမူ။ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝဒန္တိ-ဆိုကြကုန်၏။ တံ ဝစနံ-ထိုစကားသည်၊ အကာရဏံ-အကြောင်းမဟုတ်၊ ဒုဗ္ဗိနိစ္ဆယတာ-ခဲရင်းသဖြင့်ဆုံးဖြတ်အပ်သည် ၏ အဖြစ်သည်။ (ဝါ) ဆုံးဖြတ်နိုင်ခဲ့သောအဖြစ်သည်။ အပညတ္တိကာရဏံ- ပညတ်တော်မမူခြင်း၏ အကြောင်းသည်။ (ဝါ) မပညတ်ခြင်း၏ အကြောင်း သည်။ န စ ဟေံ-တံ-မဖြစ်၊ ကသ္မာ-အဘယ်ကြောင့်နည်း၊ ယေဘုယျက္ခာ- ယိတာဒိသုပိ-များသောအားဖြင့် ခွေး+မြွေခွေးတို့သည် ခဲစားသော အဖြစ် အစရှိသည်တို့၌လည်း၊ ဒုဗ္ဗိနိစ္ဆယဘာဝဿ-ဆုံးဖြတ်နိုင်ခဲ့သောအဖြစ်၏၊ သ- မာနတ္တာ-တူသည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ ဟိ သစ္စံ-မှန်၏၊ ဥပမက္ခာယိတ- တော-ခွေး+မြွေခွေးတို့သည် ထက်ဝက်ခဲစားအပ်သော အလောင်းကောင်မှ၊ ကိစ္ဆိ ဒေဝ-တစုံတခုသာလျှင်ဖြစ်သော၊ အဓိကံ ဝါ-အပိုအလွန်လည်းကောင်း၊ ဦးနံ ဝါ-အယုတ်လည်းကောင်း၊ ခါယိတံ-ခဲစားအပ်သည်၊ ယဒိ သိယာ-အ- ကယ်၍ဖြစ်ငြားအံ့၊ တမ္ပိ-ထိုအလောင်းကောင်သည်လည်း၊ ယေဘုယျေန- များသောအားဖြင့်၊ ခါယိတံ-ခွေး+မြွေခွေးတို့သည် ခဲစားအပ်၏၊ ယေဘုယျေန- များသောအားဖြင့်၊ အက္ခာယိတံ-ခွေး+မြွေခွေးတို့သည် မခဲစားအပ်၊ ဣတိ- ဤသို့၊ သင်္ချိ-ရေတွက်အပ်သည်၏အဖြစ်သို့၊ ဂစ္ဆတိ-ရောက်၏၊ ဣတိ တသ္မာ- ထို့ကြောင့်၊ ဥပမက္ခာယိတမိဝ-ခွေး+မြွေခွေးတို့သည် ထက်ဝက်ခဲစားအပ်သော အလောင်းကောင်ကဲ့သို့၊ ယေဘုယျက္ခာယိတာဒိနိပိ-ခွေး+မြွေခွေးတို့သည် များသောအားဖြင့် ထက်ဝက်ခဲစားအပ်သော အလောင်းကောင်ကဲ့သို့၊ ယေ- ဘုယျက္ခာယိတာဒိနိပိ-ခွေး+မြွေခွေးတို့သည် များသောအားဖြင့် ထက်ဝက် ခဲစားအပ်သော အလောင်းကောင်သည်လည်း၊ ဒုဗ္ဗိနိစ္ဆယာနေဝ-ခဲရင်းသဖြင့် ဆုံးဖြတ်အပ်သည်သာလျှင်တည်း၊ (ဝါ) ဆုံးဖြတ်နိုင်ခဲ့သည်သာလျှင်တည်း၊ အပိ စ-စင်စစ်သော်ကား၊ ဥပမက္ခာယိတံ-ခွေး+မြွေခွေးတို့သည် ထက်ဝက် ခဲစားအပ်သည်၊ သဘာဝတော-ပင်ကိုယ်သဘာဝအားဖြင့်၊ ပါရာဇိကက္ခေတ္တံ- ပါရာဇိကခေတ်သည်၊ ယဒိ သိယာ-အကယ်၍ဖြစ်ငြားအံ့၊ တတ္ထ တသ္မိ ဥပမက္ခာယိတေ-ထိုခွေး+မြွေခွေးတို့သည်ထက်ဝက်ခဲစားအပ်သော အလောင်း ကောင်၌၊ ဒုဗ္ဗိနိစ္ဆယန္တိ-ခဲရင်းသဖြင့် ဆုံးဖြတ်အပ်၏ဟူ၍၊ (ဝါ) ဆုံးဖြတ်နိုင်ခဲ့ သည်ဟူ၍၊ ဘဂဝါ-မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ပါရာဇိကံ-ပါရာဇိက အာပတ်ကို၊ န ပညပေတိ-ပညတ်တော်မမူ။

ဣဒါနိ ဣမသ္မိံ ကာလေ=၌၊ ထေရေန+ဗုဿဒေဝ မထေရ်သည်၊ ကတ-
ဝိနိစ္ဆယမေဝ+ပြုအပ်သော အဆုံးအဖြတ်ကိုသာလျှင်၊ ဥပတ္ထမ္ဘေတွာ+ထောက်
ပန့်စေ၍၊ အပရမ္ဗိ+တပါးတခြားလည်းဖြစ်သော၊ တတ္ထ=ထိုခွေး+မြွေခွေးတို့
သည် ထက်ဝက်ခဲစားပြီးသော အလောင်းကောင်ဝယ် ထုလွှစွဉ်း အာပတ်
သင့်ရာ၌၊ ကာရကံ+အကြောင်းကို၊ ဒဿန္တော+ပြလိုသည်ဖြစ်၍၊ “အပိ တ”
တိ အာဒိ=“အပိ စ”အစရှိသည်ကို၊ အာဟ+ဗြိ၊ နိမိတ္တေ+ဣတ္ထိနိမိတ်၌၊ အပ္ပ-
မတ္တိကာ+အနည်းငယ်မျှသော၊ မံသရာဇိပိ+အသား၏ အရေသည်လည်း၊
အဝသိဋ္ဌာ+ကြွင်းကျန်ကုန်သည်၊ သစေ ဟောတိ+အကယ်၍ဖြစ်အံ့၊ တံ နိမိတ္တံ-
ထိုဣတ္ထိနိမိတ်သည်၊ ယေဘုယျက္ခာယိတမေဝ+“ယေဘုယျက္ခာယိတ”သည်
သာလျှင်၊ (ဝါ) ခွေး+မြွေခွေးတို့သည် များသောအားဖြင့် ခဲစားအပ်သည်သာ
လျှင်၊ ဟောတိ+ဖြစ်၏၊ တတော ပရံ=ထိုထက်အလွန်ကား၊ သဗ္ဗသော+အချင်း
ခပ်သိမ်း၊ ခါယိတေ+ခွေး+မြွေခွေးတို့သည် ခဲစားအပ်ပြီးသော၊ နိမိတ္တေ+ဣတ္ထိ
နိမိတ်၌၊ ဒုက္ကဋ္ဌမေဝ+ဒုက္ကဋ္ဌအာပတ်သည်သာလျှင်၊ ဟောတိ+ဖြစ်၏၊ ဣတိ-
ဤသို့၊ ဒဿန္တော+ပြလိုသည်ဖြစ်၍၊ “တတော ပရံ ထုလွှစွယံ နတ္ထိ”တိ-
ဟူ၍၊ အာဟ+ဗြိ၊ အထ ဝါ+တနည်းသော်ကား၊ ယေဘုယျေန ခါယိတံ နာမ-
ကား၊ ဝစ္စမဂ္ဂပဿာဝမဂ္ဂမုခါနံ=ဝစ္စမဂ္ဂအဝ+ပဿာဝမဂ္ဂအဝတို့၏၊ စတူသု-
လေးခုကုန်သော၊ ကောဋ္ဌာသေသု=အဘို့အစုတို့တွင်၊ ဒွေ=နှစ်ခုကုန်သော၊
ကောဋ္ဌာသေ=အဘို့အစုတို့ကို၊ အတိက္ကမ္မ=ကျော်လွန်၍၊ ယာဝ တတိယ-
ကောဋ္ဌာသဿ=တတိယဖြစ်သောအဘို့အစု၏၊ ပရိယောသာနာ+အဆုံးတိုင်
အောင်၊ ခါဒိတံ=ခဲစားအပ်၏၊ တတော ပရံ=ထိုထက်အလွန်ကား၊ တတိယ-
ကောဋ္ဌာသံ=တတိယဖြစ်သော အဘို့အစုကို၊ အတိက္ကမ္မ=ကျော်လွန်၍၊ ယာဝ
စတုတ္ထကောဋ္ဌာသဿ=စတုတ္ထဖြစ်သော အဘို့အစု၏၊ ပရိယောသာနာ-
အဆုံးတိုင်အောင်၊ ခါယိတံ=ခဲစားအပ်ပြီးသော အလောင်းကောင်ကို၊ ဒုက္ကဋ္ဌ-
ဝတ္ထုတိ+ဒုက္ကဋ္ဌဝတ္ထုဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ=သိအပ်၏၊ မတသရီရသ္မိယေဝ ဝေဒိ-
တဗ္ဗန္တိ+ကား၊ “မတံ ယေဘုယျေန အက္ခာယိတ”န္တိ အာဒိ ဝစနတော-
“မတံ ယေဘုယျေန အက္ခာယိတံ”အစရှိသည်ကို ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်၊
မတသရီရသ္မိယေဝ=သူသေကောင်၌သာလျှင်၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ=သိအပ်၏၊ “ယဒိပိ
နိမိတ္တံ သဗ္ဗသော ခါယိတ”န္တိအာဒိ=အစရှိသည်ကို၊ သဗ္ဗံ=အလုံးစုံသော၊

ဇီဝမာနကသရီရမေဝ-အသက်ထင်ရှားရှိဆဲဖြစ်သော ခန္ဓာကိုယ်ကိုသာလျှင်၊ သန္ဓာယ-ရည်ရွယ်၍၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏။ ကုတိ-ဤသို့၊ မဟာဂဏ္ဍိပဒေ-၌၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏။ ကေနစိ ပန-အချို့သော ဆရာတို့သည်ကား၊ “တံ ဝစနံ-ထို မဟာဂဏ္ဍိပဒေ၌ ဆိုအပ်သော စကားရပ်ကို၊ ဝိမံသိတွာ-စုံစမ်းဆင်ခြင်၍၊ ဂဟေတဗ္ဗံ-ယူအပ်၏။ ကုတိ-ဤသို့ လိခိတံ-ရေးသားအပ်၏။ ဧတ္ထေ-ဤစကား ရပ်၌၊ ကိံ-အဘယ်သို့၊ ဝိမံသိတဗ္ဗံ-စုံစမ်းအပ်သနည်း ?၊ ဇီဝမာနကသရီရ-မေဝ-အသက်ထင်ရှားရှိဖြစ်သော ခန္ဓာကိုယ်ကိုသာလျှင်၊ အဓိကတတ္ထာ-အဓိကပဓာန၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ မတသရီရေ-သေသော အလောင်းကောင်၌၊ လဗ္ဘမာနဿ-ရအပ်သော၊ ဝိနိစ္ဆယဿ-အဆုံးအဖြတ်ကို၊ ဝိသု-အသီးအခြား၊ ဝက္ခမာနတ္တာ စ-ဆိုအပ်လတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ တေနေဝ-ထို့ ကြောင့်သာလျှင်၊ မာတိကာဌကထာယံမ္ပိ-မာတိကာ အဌကထာ၌လည်း

“ဇီဝမာနသရီရဿ-အသက်ထင်ရှားရှိသော ခန္ဓာကိုယ်ကို၊ ဝုတ္တပ္ပကာ-ရေးဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိသော၊ မဂ္ဂေ-မဂ်၌၊ တစာဒီနိ-အရေအစရှိသည် တို့သည်၊ (ဝါ) တို့ကို၊ အနဝသေသေတွာ-မကြွင်းမကျန်စေမူ၍၊ သဗ္ဗသော-အလုံးစုံအားဖြင့်၊ ဆိန္နေ-ပြတ်သည်ရှိသော်၊ နိမိတ္တသဏ္ဌာနမတ္တံ-ဣတ္ထိနိမိတ် သဏ္ဌာန်မျှသည်၊ ပညာယတိ-ထင်ရှားရှိ၏၊ တတ္ထံ-ထိုဣတ္ထိနိမိတ်သဏ္ဌာန်မျှ ၌၊ အန္တမသော-အောက်ထစ်ပိုင်းခြား အယုတ်ဆုံးအားဖြင့်၊ အင်္ဂဇာတေ-အင်္ဂါဇာတ်၌၊ ဥဋ္ဌိတံ-တက်သော၊ (ဝါ) ပေါက်သော၊ အနဋ္ဌကာယပ္ပသာဒံ-မပျက်သော ကာယပ္ပသာဒသို့လည်းကောင်း၊ ပိဋကံ ဝါ-အိုင်းအမာသို့လည်း ကောင်း၊ စမ္ပဒိလံ ဝါ-အရေစွန်းသို့လည်းကောင်း၊ (ဝါ) အရေငုတ်သို့လည်း ကောင်း၊ ပဝေသန္တဿပိ-သွင်းသောရဟန်းအားလည်း၊ သေဝနစိတ္တေ-မေထုန် မှီဝဲလိုသောစိတ်သည်၊ သတိ-ရှိလတ်သော်၊ ပါရာဇိကံ-ပါရာဇိက အာပတ် သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ နဋ္ဌကာယပ္ပသာဒံ ဝါ-ပျက်သော ကာယပ္ပသာဒသို့ လည်းကောင်း၊ သုက္ခပိဋကံ ဝါ-ချော့ကွဲသော အိုင်းအမာသို့လည်းကောင်း၊ မတစမ္ပံ ဝါ-သေသော အရေသို့လည်းကောင်း၊ လောမံ ဝါ-အမွေးသို့လည်း ကောင်း၊ ပဝေသန္တဿ-သွင်းသောရဟန်းအား၊ ဒုက္ကဋ်-ဒုက္ကဋ်အာပတ်သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ သစေ-အကယ်၍၊ နိမိတ္တသဏ္ဌာနမတ္တမ္ပိ-ဣတ္ထိနိမိတ်သဏ္ဌာန် မျှသည်လည်း၊ အနဝသေသေတွာ-မကြွင်းမကျန်စေမူ၍၊ သဗ္ဗသော-အချင်း

ခပ်သိမ်း၊ မဂ္ဂေါ-မဂ်သည်၊ ဥပ္ပါဋိတော-ပယ်ကွာ၏၊ တတ္ထ-ထိုပယ်ကွာသော မဂ်၌၊ ဥပက္ကမတော-လုလွ်ပြုသောရဟန်းအား၊ ဝဏသင်္ခေပဝသေန-“အမာ” ဟူသော အရေအတွက်၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ထုလွှစွယ်-ထုလွှစွဉ်း အာပတ်သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏”။

ဣတိ-ဤသို့၊ ဇီဝမာနကသရီရသ္မိယေဝ-အသက်ထင်ရှားရှိသော ခန္ဓာ ကိုယ်၌သာလျှင်၊ ယထာဓုတ္တဝိနိစ္ဆယော-အကြင်အကြင် ဆိုအပ်ပြီးသော အဆုံးအဖြတ်ကို၊ ဒဿိတော-ပြအပ်၏။

သဗ္ဗသော ခါယိတန္တိ-ကား၊ နိမိတ္တပ္ပဒေသေ-ဣတ္ထိနိမိတ် အရပ်၌၊ ဗဟိဋ္ဌိတံ-အပြင်ဘက်၌ တည်သော၊ ဆဝိစမ္ပ-အပေါ်ရေသည်၊ သဗ္ဗသော- အချင်းခပ်သိမ်း၊ ဆိန္နိတွာ-ဖြတ်၍၊ သောဏသိင်္ဂီလာဒီဟိ-ခွေး+မြေခွေးအစ ရှိသည်တို့သည်၊ ခါယိတသဒိသံ-ခဲစားအပ်သည်နှင့် တူသည်ကို၊ ကတံ-ပြု အပ်၏၊ တေနေဝ-ထို့ကြောင့်သာလျှင်၊ “ဆဝိစမ္ပ နတ္ထိ”တိ-“ဆဝိစမ္ပ နတ္ထိ” ဟူ၍၊ အာဟ-ဆိုပြီ၊ နိမိတ္တမံသဿ ပန-ဣတ္ထိနိမိတ်အသား၏ကား၊ အဗ္ဘန္တ- ရေးအတွင်း၌၊ ဝိဇ္ဇမာနတ္တာ-ထင်ရှားရှိသည်အဖြစ်ကြောင့်၊ “နိမိတ္တသဏ္ဌာနံ ပညာယတိ”တိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-မိန့်ဆိုအပ်၏၊ တေနေဝ-ထို့ကြောင့်သာလျှင်၊ “ပဝေသနံ ဇာယတိ”တိ-ဟူ၍၊ အာဟ-မိန့်ဆိုပြီ၊ နိမိတ္တသဏ္ဌာနံ ပန အနဝသေသေတွာတိ-ကား၊ နိမိတ္တကာရေးန-ဣတ္ထိနိမိတ်ဟူသော အခြင်း အရာဖြင့်၊ ဌိတံ-တည်သော၊ ဆဝိစမ္ပမံသာဒိ-အပေါ်ရေအသားအစရှိသည်ကို၊ အနဝသေသေတွာ-မကြွင်းမကျန်စေမူ၍၊ ဇီဝမာနကသရီရေ-အသက် ထင် ရှားရှိသော ခန္ဓာကိုယ်၌၊ လဗ္ဘမာနဝိသေသံ-ရအပ်သော အထူးကို၊ ဒဿေ- တွာ-ပြ၍၊ ဣဒါနိ ဣမသ္မိံ ကာလေ-၌၊ မတသရီရေ-သေသော အလောင်း ကောင်၌၊ လဗ္ဘမာနဝိသေသံ-ရအပ်သော အထူးကို၊ ဒဿေန္တော-ပြလိုသည် ဖြစ်၍၊ “မတသရီရေ ပနာ”တိ အာဒိ-ကို၊ အာဟ-မိန့်ဆိုပြီ။

မနုဿာနံ ဇီဝမာနကသရီရေတိ အာဒိနာ ပန-“မနုဿာနံ ဇီဝ- မာနကသရီရေ” အစရှိသည်ဖြင့်ကား၊ အက္ခိအာဒယောပိ-မျက်ကွင်း အစရှိ သည်တို့သည်လည်း၊ ဝဏသင်္ဂဟံ-“အမာ”ဟူ၍ ရေတွက်အပ်သည်၏အဖြစ် သို့၊ ဂစ္ဆန္တိ-ရောက်ကုန်၏၊ ဣတိ တသွာ-ထို့ကြောင့်၊ ဝဏေန-အမာဖြင့်၊ ဧကပရိစ္ဆေဒံ-တူသောအပိုင်းအခြားကို၊ ကတွာ-ပြ၍၊ အက္ခိအာဒိသုပိ-မျက်

ကွင်းအစရှိသည်တို့၌လည်း၊ ထုလ္လစ္စယံ-ထုလ္လစ္စဉ်းအာပတ်ကို၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏။ တေသဉ္စ-ထိုမျက်ကွင်းအစရှိသည်တို့၏လည်း၊ ဝဏသင်္ဂဟော-“အမာ” ဟူသောရေတွက်ခြင်းကို၊ “နဝဒ္ဒါရော မဟာဝဏော” တိ ဧဝမာဒိ-“နဝဒ္ဒါရော မဟာဝဏော” ဤသို့အစရှိသော၊ သုတ္တာနုသာရေန-သုတ်အားလျော်သဖြင့်၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-သိအပ်၏။ တိရစ္ဆာနဂတာနံ-တို့၏၊ အက္ခိကဏ္ဍဝဏောသု-မျက်စိ+နား+အမာတို့၌၊ ဒုက္ကဋ် ပန-ဒုက္ကဋ် အာပတ်ကိုကား၊ အဋ္ဌကထာပဿာ-ဏေန-အဋ္ဌကထာ ပမာဏဖြင့်၊ ဂဟေတဗ္ဗံ-ယူအပ်၏။ ဟိ သစ္စံ-မှန်၏။ မနုဿာ-မနုဿတိရစ္ဆာနဂတေသု-လူ+နတ်+တိရစ္ဆာန်တို့၌၊ ဝစ္စမဂ္ဂပဿာဝမဂ္ဂ-မုခါနံ-ဝစ္စမဂ်အပေါက်+ပဿာဝမဂ် အပေါက်တို့၏၊ ပါရာဇိကဝတ္ထုဘာဝေ-ပါရာဇိကဝတ္ထု၏အဖြစ်၌၊ နာနာကာရံဏံ-ထူးသော အကြောင်းသည်၊ နတ္ထိယထာ-မရှိသကဲ့သို့၊ ဧဝံ တထာ-ထိုအတူ၊ အက္ခိအာဒိနဗ္ဗိ-မျက်ကွင်း အစရှိသည်တို့၌လည်း၊ ထုလ္လစ္စယာဒိဝတ္ထုဘာဝေ-ထုလ္လစ္စဉ်း အာပတ်အစရှိသော ဝတ္ထု၏အဖြစ်၌၊ နိန္ဒာနာကရဏေန-ထူးသောအကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဘဝိတဗ္ဗံ-ဖြစ်ရာ၏၊ ဝဏော-အမာ၌၊ ထုလ္လစ္စယဉ္စ-ထုလ္လစ္စဉ်းအာပတ်ကိုလည်း၊ “အမဂ္ဂေန အမဂ္ဂံ ပဝေသေတိ၊ အာပတ္တိ ထုလ္လစ္စယဿာ” တိ-ဟူ၍၊ သာမညတော-သာမညအားဖြင့်၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏။ “မနုဿာန” န္တိ-“လူ” ဟူ၍၊ ဝိသေသနံ-အထူးသည်၊ န ပန အတ္ထိ-မရှိ၊ တိရစ္ဆာနဂတာနံ-တို့၏၊ ဝဏောသု-အမာဝတို့၌၊ ထုလ္လစ္စယေန-ထုလ္လစ္စဉ်းအာဖြင့်၊ ယဒိ စ န ဘဝိတဗ္ဗံ-အကယ်၍မူလည်း မဖြစ်အံ့၊ ပုတင်္ဂမုခမဏ္ဍုကဿ-“ပတင်္ဂ” မည်သော ဖား၏၊ မုခသဏ္ဌာနေ-ပါးစပ်၏ ပုံသဏ္ဌာန်၌၊ ဝဏသင်္ဓေပတော-အမာဟူ၍ ရေတွက်ခြင်းကြောင့်၊ ထုလ္လစ္စယံ-ထုလ္လစ္စဉ်း အာပတ်ကို၊ န ဝတ္တဗ္ဗံ-မဆိုအပ်၊ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ အဋ္ဌကထာစရိယာ-အဋ္ဌကထာဆရာတို့သည်၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ ဧတ္ထ-ဤအရာ၌၊ ပမာဏံ-ပမာဏတည်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝုတ္တဉ္စ-ဆိုအပ်သည်သာလျှင်တည်း၊ ဟိ သစ္စံ-မှန်၏၊ ဘဂဝတော-၏၊ အဓိပ္ပါယ်ညှုနော-အလိုတော်ကို သိကုန်သော၊ အဋ္ဌကထာစရိယာ-အဋ္ဌကထာဆရာတို့တည်း၊ တေနေဝ-ထို့ကြောင့်သာလျှင်၊ “ဗုဒ္ဓေန ဓမ္မော ဝိနယော စ ဝုတ္တော၊ ယော တဿ ပုတ္တေဟိ တထေဝ ဉာတော” တိ အာဒိ-ကို၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏။ “ဗုဒ္ဓေန-မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဓမ္မော စ-သုတ်+အဘိဓမ္မာကိုလည်းကောင်း၊ ဝိနယော စ-

ဝိနည်းကိုလည်းကောင်း၊ ဝုတ္တောဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ ယော ဓမ္မဝိနယော-
 အကြင်သုတ်+အဘိဓမ္မာ+ဝိနည်းကို၊ တဿ ဘဂဝတော-ထိုမြတ်စွာဘုရား
 ၏၊ ပုတ္တေဟိ-သားတော်ဖြစ်ကုန်သော ရဟန်းတော်တို့သည်၊ တထေဝ-ထို
 အတူသာလျှင်၊ ဉတော-သိအပ်ပြီ။ မနုဿာနန္တိ-ကား၊ ဣတ္ထိ'ပုရိသ'ပဏ္ဏာ-
 က'ဥဘတော ဗျဉ္ဇနကာနံ-မိန်းမ+ယောက်ျား+ပဏ္ဏာပ်+ဥဘတောဗျည်းတို့ကို၊
 သာမညတော-သာမညအားဖြင့်၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏၊ ဝတ္ထိကောသေသုတိ-ကား၊
 ဝတ္ထိပုဋေသု-အိမ်အဖုတို့၌၊ ပုရိသာနံ-ယောက်ျားတို့၏၊ အင်္ဂါဇာတကောသေ-
 သု-အင်္ဂါဇာတ် အအိမ်တို့၌၊ မတသရိရံ-သူသေကောင်၏ ခန္ဓာကိုယ်သည်၊
 ယာဝ-အကြင်မျှလောက်၊ ဥဒ္ဓါမာတကာဒိဘာဝေန-အထက်သို့ ဖူးဖူးရောင်
 တက်ကြွခြင်း အစရှိသည်၏အဖြစ်၊ ကုထိတံ-ဖူးဖူးရောင်တက်ကြွသည်၊ (ဝါ)
 ပုတ်ပွသည်၊ န ဟောတိ-မဖြစ်သေး၊ တာဝ-ထိုသူသေကောင် မပုတ်ပွသေး
 သမျှ ကာလပတ်လုံး၊ အလ္လသရိရန္တိ-“အလ္လသရိရံ”ဟူ၍၊ (ဝါ) စိုစိုဖတ်ဖတ်
 အလောင်းကောင်ဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-သိအပ်၏၊ တေန-ထို့ကြောင့်၊ “ယဒါ ပန
 သရိရံ ဥဒ္ဓါမာတကံ ဟောတိ”တိ အာဒိ-အစရှိသည်ကို၊ အာဟ-ပြီ၊ ပါရာ-
 ဇိကဝတ္ထုဉ္စ ထုလ္လစ္စယဝတ္ထုဉ္စ ဝိဇဟတိတိ ဧတ္ထ-ဟူသော ဤပါဠိရပ်၌၊
 ပါရာဇိကဝတ္ထုဘာဝဉ္စ-ပါရာဇိကဝတ္ထု၏အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ ထုလ္လစ္စယ-
 ဝတ္ထုဘာဝဉ္စ-ထုလ္လစ္စယဝတ္ထု၏ အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဝိဇဟတိ-စွန့်ပယ်၏၊
 ဣတိ-ဤသို့၊ အတ္ထော-အနက်ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-သိအပ်၏၊ မတာနံ-သေကုန်
 သော၊ တိရစ္ဆာနဂတာနံ-တိရစ္ဆာန်တို့၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ သဗ္ဗန္ဓော-ပုဒ်တို့၏
 စပ်ခြင်းကို၊ ကာတဗ္ဗော-ပြုအပ်၏။

ပုရိသာနံ-ယောက်ျားတို့၏၊ အင်္ဂါဇာတကောသေ-အင်္ဂါဇာတ်၏ အအိမ်
 ၌၊ မေထုနရာဂေန-မေထုန်ရာဂဖြင့်၊ ဝတ္ထိကောသံ-ဝေးစေ အအိမ်သို့၊ ပဝေ-
 သေန္တဿ-သွင်းသောရဟန်းအား၊ ထုလ္လစ္စယံ-ထုလ္လစ္စဉ်း အာပတ်ကို၊ ဝုတ္တံ-
 ဆိုအပ်၏၊ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ “ဝတ္ထိကောသံ အပ္ပဝေသေန္တော”
 တိ-ဟူ၍၊ အာဟ-ပြီ၊ ဣတ္ထိယာ အပ္ပဝေသေန္တောတိ-ကား၊ ဣတ္ထိယာ-
 မိန်းမ၏၊ နိမိတ္တံ-နိမိတ်သို့၊ (ဝါ) အင်္ဂါဇာတ်သို့၊ အပ္ပဝေသေန္တော-မသွင်းသည်၊
 (ဝါ) မဝင်စေသည်၊ အပ္ပဝေသေန္တောတိ စ-မသွင်းသော်လည်း၊ (ဝါ) မဝင်
 စေသော်သည်လည်း၊ ပဝေသနာဓိပ္ပါယဿ-သွင်းခြင်းငှာ အလိုရှိသည်၏။

အဘာဝံ•မရှိခြင်းကို၊ ဒဿေတိ•ပြ၏။ ပဝေသနာဓိပ္ပါယေန=မေထုန်မှီဝဲခြင်း
 ဌာ အလိုဖြင့်၊ (ဝါ) မေထုန်မှီဝဲလိုသဖြင့်၊ အင်္ဂဇာတံ•အင်္ဂဇာတ်ကို၊ ဆုပန္တ-
 သ=တို့ထံသော ရဟန်းအား၊ မေထုနဿ=မေထုန်အကျင့်၏၊ ပုဗ္ဗပယော-
 ဂုတ္တာ=ပုဗ္ဗပယောဂ၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဒုက္ကဋေနေဝ=ဒုက္ကဋ်အာပတ်ဖြင့်သာလျှင်၊
 ဘဝိတပွဲ•ဖြစ်ရာ၏။ “နိမိတ္တေန နိမိတ္တံ ဆုပတိ၊ ထုလ္လစ္စယ”န္တိ=ဟူသော၊
 ကုဒံ ဝစနံ• ဤစကားကို၊ “န စ ဘိက္ခဝေ ရတ္တစိတ္တေန အင်္ဂဇာတံ ဆုပိတပွဲ၊
 ယော ဆုပေယျ၊ အာပတ္တိ ထုလ္လဿာ”တိ•ဟူသော၊ ကုမဿ သုတ္တဿ=
 ဤသုတ်၏၊ (ဝါ) ဤပါဠိတော်၏၊ ဝသေန•အစွမ်းဖြင့်၊ ဝုတ္တံ•ဆိုအပ်၏၊ တတ္ထ
 တသ္မိံ ဝစနေ•ထိုစကားရပ်၌၊ ကေသဉ္စိ=အချို့သောသူတို့သည်၊ အညထာပိ-
 တပါးတခြားသော အပြားအားဖြင့်လည်း၊ အတ္တဝိကပ္ပဿ=အနက်ထူး၏၊
 ဝိမိ•အစီအရင်ကို၊ ဒဿေန္တော•ပြလိုသည်ဖြစ်၍၊ “မဟာအဋ္ဌကထာယံ ပနာ”
 တိ အာဒိ•ကို၊ အာဟ•ပြီ၊ တတ္ထ တသ္မိံ ဝစနေ=၌၊ “မဟာအဋ္ဌကထံ=မဟာ-
 အဋ္ဌကထာကို၊ သရီရံ=ခန္ဓာကိုယ်ကို၊ ကတွာ•ပြ၍”၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ကိဉ္စာပိ
 ဝုတ္တံ•အကယ်၍ကား ဆိုအပ်ပါပေ၏၊ တထာပိ=ထိုသို့ပင် ဆိုအပ်ပါသော်
 လည်း၊ သေသအဋ္ဌကထာသုံ•မဟာအဋ္ဌကထာမှ ကြွင်းကျန်သော အဋ္ဌကထာ
 တို့၌၊ မေထုနရာဂေန မုခေနာတိ•“မေထုနရာဂေန မုခေန”ဟူသော၊ ဝစ-
 နဿ•စကား၏၊ အဘာဝံ•မရှိခြင်းကို၊ ဒဿေတုံ•ပြခြင်းငှာ၊ “မဟာအဋ္ဌက-
 ထာယံ ပနာ”တိ•ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ•ဆိုအပ်၏၊ “အင်္ဂဇာတေနာ”တိ•ဟူ၍၊ အဝုတ္တ-
 တ္တာ•မဆိုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ “အဝိသေသေနာ”တိ•ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ•
 ဆိုအပ်၏။

ဣဒါနိ ဣမသ္မိံ ကာလေ=၌၊ မဟာဋ္ဌကထံ=မဟာဋ္ဌကထာကို၊ ပါဠိယာ-
 ပါဠိတော်နှင့်၊ သံသန္နိတွာ•နှီးနှော၍၊ ဒဿေန္တော•ပြလိုသည်ဖြစ်၍၊ “ယံ
 တာဝ မဟာအဋ္ဌကထာယံ”န္တိ အာဒိ•ကို၊ အာဟ•ပြီ၊ ဣတရဏာ ဟိ
 ဒုက္ကဋ် သိယာတိ•ကား၊ ပကံတိမုခေန=ပကတိ ပါးစပ်ဖြင့်၊ အင်္ဂဇာတံ•ကို၊
 ဆုပန္တဿ•တို့ထံသောရဟန်းအား၊ ဝိသာဏာဒိဂ္ဂဏေ ဝိယ=ဦးချို့အစရှိသည်
 ကို ယူသကဲ့သို့၊ ဒုက္ကဋ်=ဒုက္ကဋ်အာပတ်သည်၊ သိယာ=ဖြစ်ရာ၏၊ ဧဝံ•ဤသို့၊
 မဟာအဋ္ဌကထံ•ကို၊ ပါဠိယာ=ပါဠိတော်နှင့်၊ သံသန္နိတွာ•နှီးနှော၍၊ ဣဒါနိ
 ဣမသ္မိံ ကာလေ=၌၊ တတ္ထ တသ္မိံ ဝစနေ=၌၊ ကေသဉ္စိ=အချို့သော ဆရာတို့

၏။ အညထာ-တပါးတခြားသောအပြားအားဖြင့်၊ အတ္ထဝိကပွဲ-အနက်အထူးကို၊ ဒသေယန္တော-ပြလိုသည်ဖြစ်၍၊ “ကေစိ ပနာ”တိ အာဒိ-ကို၊ အာဟ-မိန့်ဆိုပြီး၊ သံယာဒိသေသောတိ-ကား၊ ကာယသံသဂ္ဂသိက္ခာပဒေန-ကာယ-သံသဂ္ဂ သိက္ခာပုဒ်ဖြင့်၊ သံယာဒိသေသော-တည်း။ ဝုတ္တနယေနောဝါ တိ-ကား၊ မေထုနရာဂေနဝ-မေထုနရာဂဖြင့်သာလျှင်၊ “နိမိတ္တမုခေနာ”တိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တတ္တာ-ဆိုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ တိရစ္ဆာနဂတိတ္ထိယာ-တိရစ္ဆာန်မ၏၊ ပဿာဝမဂ္ဂံ=ပဿာဝမဂ်ကို၊ မေထုနရာဂေန=ဖြင့်၊ ပကတိမု-ခေန=ပကတိပါးစပ်ဖြင့်၊ ဆုပန္တဿ=တို့ထိသော ရဟန်းအား၊ ဒုက္ကဋ္ဌန္တိ=ဒုက္ကဋ္ဌအာပတ်ဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ=သိအပ်၏၊ ကာယသံသဂ္ဂရာဂေန ဒုက္ကဋ္ဌန္တိ-ကား၊ နိမိတ္တမုခေန ဝါ-ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပကတိမုခေန ဝါ-ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ကာယသံသဂ္ဂရာဂေန-ဖြင့်၊ အင်္ဂဇာတံ-အင်္ဂါဇာတ်ကို၊ ဆုပန္တဿ=တို့ထိသော ရဟန်းအား၊ ဒုက္ကဋ္ဌမေဝ-ဒုက္ကဋ္ဌ အာပတ်သည်သာလျှင်တည်း။

ဧကေနသတ္တတိ ဒွိသတ စတုက္ကကထာ ဝဏ္ဏနာ-ဧကေနသတ္တတိ

ဒွိသတ စတုက္ကကထာကို ဖွင့်ဆိုခြင်းသည်၊

နိဋ္ဌိတာ=ဆုံးခန်းတိုင်မြောက်အပြီးအဆုံးသို့ ရောက်ပြီ။

“ သန္တတစတုက္ကဘေဒဏထာ ဝဏ္ဏနာ ”

၆၁-၆၂ ။ ပဋိပန္နကဿာတိ-ကား၊ အာရဒ္ဓဝိပဿကဿ=အား ထုတ်အပ်သောဝိပဿနာရှိသောပုဂ္ဂိုလ်အား၊ ဥပါဒိန္နကန္တိ-ကား၊ ကာယိန္ဒြိယံ-ကာယိန္ဒြေကို၊ သန္တာယ=ရည်ရွယ်၍၊ ဝုတ္တံ=ဆိုအပ်၏၊ ဥပါဒိန္နကေန ဖုသတိ တိ-ကား၊ ဥပါဒိန္နကေန=ဥပါဒိန္နကရပ်ဖြင့်၊ ဖုသိယတိ=တွေ့ထိအပ်၏၊ ယဋ္ဌိ-ယတိ=ထိခိုက်အပ်၏၊ ဣတိ ဧဝံ-ဤသို့၊ ကမ္မနိ=ကံအနက်၌၊ ယ-ကာရလောပေန-ယ-အက္ခရာကြောသဖြင့်၊ အတ္ထော-အနက်ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-သိအပ်၏။

အထ ဝါ=တနည်းသော်ကား၊ ဧဝံ=ဤသို့၊ ကရောန္တော=ပြုသည်ရှိသော်၊ ကိဉ္စိ=တစုံတခုသော၊ ဥပါဒိန္နကံ=ဥပါဒိန္နကရုပ်ကို၊ ဥပါဒိန္နကေန=ဥပါဒိန္နကရုပ်ဖြင့်၊ န ဖုသတိ=မတွေ့ထိ၊ န ယဋ္ဌေတိ=မထိခိုက်၊ ဣတိ ဧဝံ=ဤသို့၊ ဧတ္ထ=ဤ “ဥပါဒိန္နကေန ဖုသတိ”ဟူသောပါဠိရပ်၌၊ အတ္ထော=အနက်ကို၊ ဒဌဗ္ဗော=မှတ်အပ်၏၊ လေသံ ဩဉ္ဇေဿန္တိတိ=ကား၊ လေသံ=အမြွက်ကို၊ သမုဋ္ဌာပေ-ဿန္တိ=ဖြစ်စေကုန်လတံ၊ ပရိကပ္ပေဿန္တိတိ=အထူးအားဖြင့်ကြံစည်ကုန်လတံ၊ ဣတိ ဣဒံ အတ္ထဇာတံ=သည်၊ (ဝါ)ကို၊ ဝုတ္တံ ဝုတ္တော=သည်၊ (ဝါ) သည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏၊ သန္တတာဒိဘေဒေဟိ ဘိန္နိတွာတိ=ကား၊ သန္တတာဒိ ဝိသေ-သနေဟိ=အနီး+အခင်း+အဝတ် အစရှိသော အထူးထူးသော ဝတ္ထုတို့ဖြင့်၊ ဝိသေသေတွာ=အထူးပြု၍၊ သန္တတာဒိဟိ=အနီးအခင်း အစရှိကုန်သော၊ စတူဟိ=လေးမျိုးတို့ဖြင့်၊ ယောဇေတွာ=ယှဉ်စေ၍၊ ဣတိ ဣဒံ အတ္ထဇာတံ=သည်၊ (ဝါ) ကို၊ ဝုတ္တံ ဝုတ္တော=သည်၊ (ဝါ) သည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏။

သန္တတာယာတိ=ကား၊ ဧကဒေသေ=တစိပ်တဒေသ၌၊ သမုဒါယ-ဝေါဟာရော=အပေါင်းဖြင့် ခေါ်ဝေါ်ပြောဆိုခြင်းတည်း၊ “ပဋော ဒဗော”တိ အာဒိသု ဝိယ=“ပဋော ဒဗော”အစရှိသည်တို့၌ ကဲ့သို့တည်း၊ တထာ တံ ဝစနံ=ကို၊ ဟိ=ချဲ့၍ ဆိုဦးအံ့၊ ပဋဿ=ပုဆိုး၏၊ ဧကဒေသေပိ=တစိပ်တဒေသကိုလည်း၊ (ဝါ) ၌လည်း၊ ဒဗေ=မီးလောင်အပ်သည်ရှိသော်၊ “ပဋော ဒဗော”တိ=“ပဋော ဒဗော”ဟူ၍၊ (ဝါ) “ပုဆိုးကို မီးလောင်အပ်၏”ဟူ၍၊ ဝေါဟရန္တိ=ခေါ်ဝေါ်ပြောဆိုကြကုန်၏၊ ဧဝံ တထာ=ထိုအတူ၊ ဣတ္ထိယာ=မိန်းမ၏၊ ဝစ္စ-မဂ္ဂါဒိသု=ဝစ္စမဂ် အစရှိသည်တို့တွင်၊ ကိသ္မိန္ဒိ=တစုံတခုသော၊ မဂ္ဂေ=မဂ်၌၊ သန္တတေ=အနီးအဝတ် အစရှိသည်တို့ဖြင့် ပိတ်ဆို့အပ်သည်ရှိသော်၊ ဣတ္ထိ=မိန်းမကို၊ “သန္တတာ”တိ=ဟူ၍၊ (ဝါ) အနီးအဝတ်အစရှိသည်တို့ဖြင့် ပိတ်ဆို့အပ်သောမိန်းမဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ=ဆိုအပ်၏၊ တေန=ထို့ကြောင့်၊ “သန္တတာ နာမာ”တိ အာဒိ=ကို၊ အာဟ=ပြီ၊ ဝတ္ထာဒိနိ=အဝတ်ပုဆိုးအစရှိသည်တို့ကို၊ အန္တော=အတွင်းသို့၊ အပုဝေသေတွာ=မသွင်းမှု၍၊ ဗဟိ=အပြင်ဘက်၌၊ ဌပေတွာ=ထား၍၊ ဗန္ဓနံ=နှောင်ဖွဲ့ခြင်းကို၊ သန္ဓာယ=ရည်ရွယ်၍၊ “ပလိဝေဋ္ဌေတွာ”တိ=ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ=ဆိုအပ်၏၊ ဧကဒေသေ=တစိပ်တဒေသ၌၊ သမုဒါယဝေါဟာရဝသေ-နေဝံ= အပေါင်း၌တင်စား၍ ခေါ်ဝေါ်သည်၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဘိက္ခုပိ=ကိုလည်း၊

“သန္တတော”တိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-ဆိုအပ်၏။ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ “သန္တ-
တော နာမာ”တိ အာဒိ-ကို၊ အာဟ-၏။ ယတ္ထကေ ပဝိဋ္ဌေတိ-ကား၊ တိဏ-
ဖလမတ္တေ-နှမ်းတစ်စေ့မျှသည်၊ ပဝိဋ္ဌေ-ဝင်သည်ရှိသော်၊ အက္ခိအာဒိမှိ-မျက်
ကွင်းအစရှိသည်၌၊ သန္တတေပိ-အဝတ်ပုဆိုးအစရှိသည်ဖြင့်ရစ်ပတ်အပ်သည်
ရှိသော်လည်း၊ ယထာဝုတ္တကမေဝ-အကြင်အကြင်ဆိုအပ်ပြီးသော ဝတ္ထုအား
လျော်သည်သာလျှင်တည်း၊ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ “ထုလ္လစ္စယက္ခေတ္တ
ထုလ္လစ္စယံ၊ ဒုက္ကဋ္ဌက္ခေတ္တ ဒုက္ကဋ္ဌမေဝ ဟောတိ”တိ-ဟူ၍၊ အာဟ-ပြီ။

ခါဏုံ ယဋ္ဌေန္တဿ ဒုက္ကဋ္ဌန္တိ-ကား၊ ဣတ္ထိနိမိတ္တဿ-၏၊ (ဝါ) မိန်းမ
အင်္ဂါဇာတ်၏၊ အန္တော-အတွင်းသို့၊ ခါဏုံ-ငုတ်ကို၊ ပဝေသေတွာ-ဝင်စေ၍၊
(ဝါ) သွင်း၍၊ သမတလံ-ညီညာသော အပြင်ရှိသော၊ အတိရိတ္တံ ဝါ-အချည်း
နှီးလည်းဖြစ်သော၊ ခါဏုံ-ငုတ်ကို၊ ယဋ္ဌေန္တဿ-ထိခတ်သော ရဟန်းအား၊
ပဝေသာဘာဝတော-သွင်းခြင်း၏ မရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဒုက္ကဋ္ဌံ-ဒုက္ကဋ္ဌ
အာပတ်သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ သစေ ပန-အကယ်၍ကား၊ ဤသကံ-စဉ်း
ငယ်၊ အန္တော-အတွင်းသို့၊ ပဝိသိတွာ-ဝင်၍၊ ဌိတံ-တည်ရှိသော၊ ခါဏုကမေဝ-
ငုတ်ကိုသာလျှင်၊ အင်္ဂဇာတေန-အင်္ဂါဇာတ်ဖြင့်၊ ဆုပတိ-တို့ထံအံ့၊ ပါရာဇိက-
မေဝ-ပါရာဇိက အာပတ်သာလျှင်တည်း၊ တဿ တလန္တိ-ကား၊ ဝေဠုနဌာ-
ဒိကဿ-ဝါး+ကျ၊ အစရှိသည်၏၊ အန္တောတလံ-အတွင်းအပြင်ကို၊ ဝိနိတ-
ဝတ္ထုသု-တို့၌၊ “တေန ခေါ ပန သမယေန အညတရော ဘိက္ခု သိဝထိကံ
ဂန္ဓာ ဆိန္နသီသံ ပဿိတွာ ဝဋ္ဋကတေ မုခေ အတ္ထုပန္တံ အင်္ဂဇာတံ ပဝေသေတိ၊
တဿ ကုက္ကုစ္စံ အဟောသိ။ ။ ပ ။ အနာပတ္တိ ဘိက္ခု ပါရာဇိကဿ၊ အာပတ္တိ
ဒုက္ကဋ္ဌဿာ”တိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တတ္တာ-ဟောတော်မူအပ်သည်အဖြစ်ကြောင့်၊ တဿ
သုတ္တဿ-ထိုသုတ်အား၊ (ဝါ) ထိုပါဠိတော်အား၊ အနုလောမတော-လျော်
သောအားဖြင့်၊ “အာကာသဂုတမေဝ ကတွာ ပဝေသေတွာ နိဟရတိ၊
ဒုက္ကဋ္ဌ”န္တိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-၏၊ ဗဟိဒ္ဓါ ခါဏုကေတိ-ကား၊ အန္တောပဝေသိတ-
ဝေဏုပဠာဒိကဿ-အတွင်းသို့ သွင်းအပ်သော ဝါးဆစ်အစရှိသည်၏၊ ဗဟိ-
အပြင်ပ၌၊ နိက္ခန္တခါဏုကေ-ထားအပ်သော ငုတ်တို့ကို၊ (ဝါ) ထားအပ်သော
အခုတို့ကို၊ မေထုနရာဂေန-ဖြင့်၊ ဣန္ဒြိယဗဒ္ဓါနိန္ဒြိယဗဒ္ဓသန္တာနေသု-ဣန္ဒြိယဗဒ္ဓ
သန္တာန်+အနိန္ဒြိယဗဒ္ဓသန္တာန်တို့၌၊ ယတ္ထ ကတ္ထစိ-အမှတ်မထား တပါးပါး၌၊

ဥပက္ကမန္တဿ-လုလ္လုပ္ပုသော ရဟန်းအား၊ အနာပတ္တိယာ-အနာပတ်၏၊ (ဝါ) အာပတ် မသင့်ခြင်း၏၊ ဘဝိတုံ-ဖြစ်ခြင်းငှာ၊ န သက္ကာ-မတတ်ကောင်း၊ ဣတိ တဿ-ထို့ကြောင့်၊ “ဒုက္ကဋ္ဌမေဝါ”တိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-ဆိုင်အပ်၏၊ တေနေဝ- ထို့ကြောင့်သာလျှင်၊ ဝိနိတဝတ္ထုမ္ပိ-ဝိနိတဝတ္ထု၌၊ အဋ္ဌိကေသု-အရိုးတို့၌၊ ဥပက္က-မန္တဿ-လုလ္လုပ္ပုသော ရဟန်းအား၊ ဒုက္ကဋ္ဌ-ဒုက္ကဋ္ဌအာပတ်ကို၊ ဝုတ္တံ-ဟော တော်မူအပ်၏။

သန္တတစတုက္ကဘေဒကထာဝဏ္ဏနာ-သန္တတ စတုက္ကဘေဒ ကထာကို ဖွင့်ဆိုခြင်းသည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ဆုံးခန်းတိုင်မြောက်အပြီး အဆုံးသို့ ရောက်ပြီ။

“ရာဇပစ္စတ္ထိကာဒိ စတုက္ကဘေဒကထာ ဝဏ္ဏနာ”

၆၅။ သာမညဇောတနာယ-သာမည ဇောတနာဖြင့်၊ ပကရဏ-တော-အပြားအားဖြင့်၊ ဝိသေသဝိနိစ္ဆယော-ထူးသော အဆုံးအဖြတ်တည်း၊ ဣတိ တဿ-ထို့ကြောင့်၊ “ဓုတ္တာတိ မေထုန ပသံဟိတခိဉ္စာပသုတေတိ အာဒိ-ကို၊ အာဟ-ပြီ၊ ဣဒါနိ ဣမသ္မိံ ကာလေ-၌၊ သာမညတောပိ-သာမညအားဖြင့်လည်း၊ အတ္ထသမ္ဘဝံ-အနက်၏ဖြစ်သင့်ခြင်းကို၊ ဒုဿေန္တော-၍၊ “ဣတ္ထိဓုတ္တသုရာဓုတ္တာဒယော ဝါ”တိ-ဟူ၍၊ အာဟ-ဟောတော်မူ၏၊ ဟဒယန္တိ-ကား၊ ဟဒယမံသံ-နှလုံးသားကို။

သဗ္ဗာကာရေန-အလုံးစုံသော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ စတုက္ကဘေဒကထာဝဏ္ဏနာ-စတုက္ကဘေဒကထာကို ဖွင့်ဆိုခြင်း သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ဆုံးခန်းတိုင်မြောက် အပြီးအဆုံးသို့ ရောက်ပြီ။

“အာပတ္တာနာပတ္တိဝါရဝဏ္ဏနာ”

ပဋိညာကရဏံ နတ္ထိတိ=ကား၊ ပုစ္ဆိတဗ္ဗဘာဝတော=မေးအပ်သည်
 ၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဒူသကော=ဖျက်ဆီးတတ်သောသူသည်၊ “ကေန စိတ္တေန-
 အဘယ်စိတ်ဖြင့်၊ ဝိတိက္ကမံ+လွန်ကျူးမှုကို၊ အကာသိ+ပြုသနည်း၊ ဇာနိတွာ-
 သိ၍၊ အကာသိ=ပြုလေသလော”၊ ဥဒါဟု=ထိုသို့မဟုတ်၊ “အဇာနိတွာ=မသိမူ
 ၍၊ အကာသိ=ပြုလေသလော”၊ ဣတိ ဧဝံ=ဤသို့၊ ပုစ္ဆာယ=မေးခြင်းငှာ၊ န
 အရဟတိ=မထိုက်၊ တတ္ထေဝါတိ=ကား၊ ဝေသာလိယံ=ဝေသာလီပြည်၌၊ မဟာ-
 ဝနေ ဧဝ=မဟာဝုန်တော်၌သာလျှင်၊ သဗ္ဗင်္ဂဝတန္တိ=ကား၊ ကေသလောမဒန္တ-
 နခါနံ+ဆံပင်+မွေးညင်း+သွား+ခြေသည်း+လက်သည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ မံသ-
 ဝိနိမုတ္တဌာနဉ္စေဝ+အသားမှလွတ်သော အရပ်တို့၏သာလျှင်၊ ထဒ္ဒသုက္ခစမ္ပဉ္စ-
 ခက်မာသော'ချောက်ကပ်သော အရေကိုလည်းကောင်း၊ ဌပေတွာ+ချန်ထား
 ၍၊ ဥဒကမိဝ=ရေကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ တေလဝိန္နု၊ ဣဝ=ဆီပေါက်ကဲ့သို့လည်း
 ကောင်း၊ ထဒ္ဒသုက္ခစမ္ပေဟိ=ခက်မာသော'ချောက်ကပ်သောအရေတို့မှ၊ အဝ-
 သေသ သဗ္ဗသရီရံ+ကြွင်းကျန်သော အလုံးစုံသော ခန္ဓာကိုယ်ကို၊ ဗျပေတွာ-
 ပြန့်နှံ့စေ၍၊ ဌိတံ=တည်၏၊ သရီရကမ္မာဒိနီတိ ဧတ္ထ+၌၊ အာဒိ-သဒ္ဓေန-
 အာဒိ-သဒ္ဓါဖြင့်၊ အက္ခိနံ=မျက်စိတို့၏၊ ပိတဝဏ္ဏာဒိ=ရွှေသောအဆင်း အစရှိ
 သည်ကို၊ သင်္ဂဏှာတိ=သိမ်းယူ၏၊ ပိတ္တကောသကေ ဌိတန္တိ=ကား၊ ဟဒယ-
 ပပ္ပါသာနံ+အသဲနှစ်လုံး+အဆုပ်တို့၏၊ အန္တရေ=အတွင်း၌၊ ယကနမံသံ=သည်း
 ချေ အသားကို၊ နိဿာယ=မှီ၍၊ ပတိဌိတေ=တည်သော၊ မဟာကောသာတ-
 ကိကောသ သဒိသေ=ကြီးစွာသော သပ္ပဏ်ခါးသီးနှင့်တူသော၊ ပိတ္တကော-
 သေ=သည်းချေအိမ်၌၊ ဌိတံ=တည်၏၊ ကုပိတေတိ=ကား၊ ပိတ္တကောသတော-
 သည်းချေအိမ်မှ၊ စလိတွာ=တုန်လှုပ်၍၊ ဗဟိ=အပြင်သို့၊ နိက္ခန္ဓေ=ထွက်သည်
 တို့ကို။

ဝိဿဌစိတ္တောတိ=ကား၊ ဝိဿဌပကတိစိတ္တော=လွတ်သော ပြကတေ
 သော စိတ်ရှိသည်၊ ယက္ခမ္ပတ္တကောတိ=ကား၊ ယက္ခာ=ဘီလူးတို့သည်၊ ယဿ
 ပုဂ္ဂလဿ=၏၊ စိတ္တံ=ကို၊ ခိပိတုကာမာ=ပစ်လွှင့်လိုကုန်သည်၊ ဟောန္တိ ကိရ-
 ဖြစ်ကုန်သတတ်၊ တဿ ပုဂ္ဂလဿ=အား၊ သေတမုခံ=ဖြူသော မျက်နှာရှိ

သော၊ နီလောဒရံ=နီသောဝမ်းဝိုက်ရှိသော၊ သုရတ္တဟတ္ထပါဒံ=အလွန်နီသော
လက်ဖဝါး+ခြေဖဝါးရှိသော၊ မဟာသီသံ+ကြီးသောဦးခေါင်းရှိသော၊ ပဇ္ဇလိတ-
နေတ္တံ=တပြောင်ပြောင်တောက်လောင်သောမျက်စိရှိသော၊ ဘေရဝံ=ကြောက်
မက်ဖွယ်ကောင်းသော၊ အတ္တဘာဝံ ဝါ=ခန္ဓာကိုယ်အတ္တဘောကိုလည်း၊ နိမ္မိ-
နိတွာ=ဖန်ဆင်း၍၊ ဒဿေန္တိ=ပြုကြကုန်၏၊ ဘေရဝံ=ကြောက်မက်ဖွယ်ကောင်း
သော၊ သဒ္ဓံ ဝါ=အသံကိုမူလည်း၊ သာဝေန္တိ=ကြားစေကြကုန်၏၊ ကထေန္တ-
ဿေဝ=စကားပြောဆို နေစဉ်သာလျှင်၊ မုခေန=ခံတွင်းဖြင့်၊ ဟတ္ထံ=လက်ကို၊
ပက္ခိပိတွာ=ထည့်သွင်း၍၊ ဟဒယမံသံ ဝါ=နှလုံးသားကိုမူလည်း၊ မဒန္တိ=ဆုတ်
နယ်ကြကုန်၏၊ တေန=ထို့ကြောင့်၊ သော သတ္တော=ထိုသတ္တဝါသည်၊ ဥမ္မတ္တ-
ကော=ရူးသည်၊ ခိတ္တစိတ္တော=ပြစ်လွှတ်အပ်သောစိတ်ရှိသည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏၊
တေနေဝ=ထို့ကြောင့်သာလျှင်၊ “ဘေရဝါနိ ဝါ အာရမ္မဏာနိ ဒဿေတွာ”
တိ အာဒိ=ကို၊ အာဟ=ပြီ၊ တတ္ထ တသ္မိံ ဝစနေ=၌၊ ဘေရဝါနီတိ=ကား၊ ဒဿ-
နမတ္တေနေဝ=မြင်ကာမျှဖြင့်သာလျှင်၊ သတ္တာနံ=သတ္တဝါတို့အား၊ ဘယံ=ဘေး
ကို၊ ဆမ္ဘိတတ္တံ=တုန်လှုပ်သည်၏အဖြစ်ကို၊ လောမဟံသံ=အမွေးတို့၏ရွှင်ခြင်း
ကို၊ (ဝါ) ကြက်သီးမွေးညင်း ထခြင်းကို၊ ဥပ္ပါဒေတုံ=ဖြစ်စေခြင်းငှာ၊ သမတ္တာနိ=
စွမ်းနိုင်ကုန်၏၊ နိစ္စမေဝ ဥမ္မတ္တကော ဟောတီတိ=ကား၊ ယဿ ပုဂ္ဂလဿ=
အား၊ ပိတ္တကောသတော=သည်းချေအိမ်မှ၊ ပိတ္တံ=သည်းချေသည်၊ စလိတွာ=
တုန်လှုပ်၍၊ ဗဟိ=အပြင်ပ၌၊ (ဝါ) သို့၊ နိက္ခန္တံ=ထွက်လာသည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်
၏၊ တံ=ထိုသည်းချေအိမ်မှ တုန်လှုပ်၍ အပသ္မိံထွက်လာသော သည်းချေကို၊
သန္ဓာယ=ရည်ရွယ်၍၊ ဝုတ္တံ=၏၊ ယဿ ပန=အကြင်သူ၏ကား၊ ပိတ္တံ=သည်းချေ
သည်၊ စလိတွာ=တုန်လှုပ်၍၊ ပိတ္တကောသေယေဝ=သည်းချေအိမ်၌သာလျှင်၊
ဌိတံ=တည်သည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏၊ ဗဟိ=အပြင်ပသို့၊ အနိက္ခန္တံ=မထွက်သည်၊
ဟောတိ=ဖြစ်၏၊ သော=ထိုသူသည်၊ အန္တရန္တရာ=အကြားအကြား၌၊ သည်း
အမှတ်သည်ကို၊ ပဋိလဘတိ=ပြန်ရ၏၊ နိစ္စမေဝ=အခါ ခပ်သိမ်းသာလျှင်၊
ဥမ္မတ္တကော=ရူးသည်၊ န ဟောတိ=မဖြစ်၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ=သိအပ်၏၊
ဥ တွာတိ=ကား၊ သညာပဋိလာဘေန=အမှတ်သည်ကို တဖန်ပြန်၍ ရသဖြင့်၊

ဇာနိတွာသိ၍၊ အဓိမတ္တာယာတိကား၊ အဓိကပ္ပမာဏာယပိုလွန်သော
အတိုင်းအရှည်ဖြင့်။

အာပတ္တာနာပတ္တာဝါရဝဏ္ဏနာ=အာပတ္တာနာပတ္တာဝါရကို
ဖွင့်ဆိုခြင်းသည်၊ နိဋ္ဌိတာဆုံးခန်းတိုင်မြောက် အပြီးအဆုံးသို့
ရောက်ပြီ။

ပဒဘာဇနီယဝဏ္ဏနာ=ပဒဘာဇနီယကို ဖွင့်ဆိုခြင်းသည်၊
နိဋ္ဌိတာဆုံးခန်းတိုင်မြောက် အပြီးအဆုံးသို့ ရောက်ပြီ။

“ပကိဏ္ဏကကထာ ဝဏ္ဏနာ”

ပကိဏ္ဏကန္တိကား၊ ဝေါမိဿကနယံ=ရောနှောသောနည်းတည်း၊
သမုဋ္ဌာနန္တိကား၊ ဥပ္ပတ္တိကာရဏု=ဖြစ်သော အကြောင်းတည်း၊ ကိရိယာတိ
အာဒိ=ကိရိယာအစရှိသည်ကား၊ နိဒဿနမတ္တံ=မှတ်ကြောင်းမျှတည်း၊ အကိ-
ရိယာဒီနမ္ပိ=“အကိရိယ” အစရှိသည်တို့ကိုလည်း၊ သင်္ဂဟောသိမ်းယူခြင်းကို၊
ဒဌဗ္ဗော=မှတ်အပ်၏၊ ဝေဒနာယာတိ ဧတံ ဝစနံ=“ဝေဒနာယ”ဟူသောဤသဒ္ဒါ
သည်၊ သဟယောဂေ=သဟယောဂအနက်၌၊ ကရဏဝစနံ=ကရိုဏ်းဝိဘတ်
ရှိသော သဒ္ဒါတည်း၊ ဝေဒနာယံ=ဝေဒနာနှင့်၊ သဟ=အတူတကွ၊ ကုသလဉ္စ-
ကုသိုလ်သည်လည်း၊ ဣတိ ဣဒံ အတ္ထဇာတံ=သည်၊ (ဝါ) ကို၊ ဝုတ္တံ ဝုတ္တော-
သည်၊ (ဝါ) သည်၊ ဟောတိ၏၊ သဗ္ဗသင်္ဂါဟကဝသေနာတိကား၊ သဗ္ဗေသံ-
အလုံးစုံကုန်သော၊ သိက္ခာပဒါနံ=သိက္ခာပုဒ်တို့ကို၊ သင်္ဂါဟကဝသေနပေါင်း-
သည်၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဆ သမုဋ္ဌာနာနိတိကား၊ ကာယော=ခန္ဓာကိုယ်လည်း
ကောင်း၊ ဝါစာ=နှုတ်စကားလည်းကောင်း၊ ကာယဝါစာ=ခန္ဓာကိုယ်+နှုတ်
စကားလည်းကောင်း၊ ကာယစိတ္တံ=ခန္ဓာကိုယ်+စိတ်လည်းကောင်း၊ ဝါစာစိတ္တံ=

နှုတ်+စိတ်လည်းကောင်း၊ ကာယဝါစာစိတ္တံ=ကိုယ်+နှုတ်+စိတ်လည်းကောင်း၊
 ဣတိ ဧဝံ=ဤသို့၊ ဝုတ္တာနိ=ဆိုအပ်ကုန်သော၊ ဆ=ခြောက်ပါးကုန်သော၊ အာ-
 ပတ္တိသမုဋ္ဌာနာနိ=အာပတ္တိသမုဋ္ဌာန်တို့ကို၊ (ဝါ) အာပတ်သင့်ခြင်း၏အကြောင်း
 တို့ကို၊ ဟိ သစ္စံ=မှန်၏၊ အာပတ္တိယေဝ=အာပတ်ကိုသာလျှင်၊ သိက္ခာပဒသီ-
 သေန=သိက္ခာပုဒ်ကို အဦးပစာနပြုသဖြင့်၊ ဝုတ္တာ=ဆိုအပ်ကုန်၏၊ ဟိ သစ္စံ=
 မှန်၏၊ သမုဋ္ဌာနာဒယော=သမုဋ္ဌာန် အစရှိသည်တို့သည်၊ အာပတ္တိယော=
 အာပတ်တို့သည်၊ ဟောန္တိ=ဖြစ်ကုန်၏၊ သိက္ခာပဒဿ=သိက္ခာပုဒ်အား၊ န
 ဟောန္တိ=မဖြစ်ကုန်၊ ဣမေသု ပန ဆသု သမုဋ္ဌာနေသု=ဤခြောက်ပါးကုန်သော
 သမုဋ္ဌာန်တို့တွင်၊ ပုရိမာနိ=ရှေ့၌ဖြစ်ကုန်သော၊ တိဏိ=သုံးပါးကုန်သော၊ သ-
 မုဋ္ဌာနာနိ=ကာယသမုဋ္ဌာန်+ ဝါစာသမုဋ္ဌာန်+ ကာယဝါစာသမုဋ္ဌာန်တို့သည်၊
 အစိတ္တကာနိ=အစိတ္တက သမုဋ္ဌာန်တို့သည်၊ ဟောန္တိ=ဖြစ်ကုန်၏၊ ပစ္ဆိမာနိ=
 နောက်၌ဖြစ်ကုန်သော၊ တိဏိ=သုံးပါးကုန်သော၊ သမုဋ္ဌာနာနိ=ကာယစိတ္တ-
 သမုဋ္ဌာန်+ဝါစာစိတ္တသမုဋ္ဌာန်+ကာယဝါစာစိတ္တသမုဋ္ဌာန်တို့သည်၊ သစိတ္တက-
 သမုဋ္ဌာနာနိ=သစိတ္တက သမုဋ္ဌာန်တို့သည်၊ ဟောန္တိ=ဖြစ်ကုန်၏၊ တေသု=ထို
 ခြောက်ပါးကုန်သော အာပတ္တိသမုဋ္ဌာန်တို့တွင်၊ ဧကေန=တစ်ပါးသော၊ သမု-
 ဋ္ဌာနေန ဝါ=သမုဋ္ဌာန်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဒွိဟိ=နှစ်ပါးကုန်သော၊ သမုဋ္ဌာနေ-
 ဟိ ဝါ=သမုဋ္ဌာန်တို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ တိဟိ=ကုန်သော၊ သမုဋ္ဌာနေဟိ ဝါ=
 တို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ စတူဟိ=ကုန်သော၊ သမုဋ္ဌာနေဟိ ဝါ=တို့ဖြင့်လည်း
 ကောင်း၊ ဆဟိ=ကုန်သော၊ သမုဋ္ဌာနေဟိ ဝါ=တို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ အာပတ္တိ-
 ယော=အာပတ်တို့သည်၊ သမုဋ္ဌဟန္တိ= ဖြစ်ကုန်၏၊ ပဉ္စ သမုဋ္ဌာနာ=ငါးပါးသော
 သမုဋ္ဌာန်ကြောင့်ဖြစ်သော၊ အာပတ္တိ နာမ=အာပတ်မည်သည်၊ နတ္ထိ=မရှိ၊
 တတ္ထ=ထိုခြောက်ပါးသော အာပတ္တိသမုဋ္ဌာန်တို့တွင်၊ ဧကသမုဋ္ဌာနာ=ဧက-
 သမုဋ္ဌာန်အာပတ်သည်၊ စတုတ္ထေန=လေးခုမြောက်ဖြစ်သော၊ သမုဋ္ဌာနေန စ=
 ကာယစိတ္တ သမုဋ္ဌာန်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ပဉ္စမေန=ငါးခုမြောက်သော၊
 သမုဋ္ဌာနေန စ=ဝါစာစိတ္တ သမုဋ္ဌာန်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဆဋ္ဌေန=ခြောက်
 ခုမြောက်သော၊ သမုဋ္ဌာနေန စ=ကာယဝါစာစိတ္တ သမုဋ္ဌာန်ကြောင့်လည်း
 ကောင်း၊ သမုဋ္ဌာတိ=ဖြစ်၏၊ အညေန=တပါးတခြားသော၊ သမုဋ္ဌာနေန=ကာ-
 ယသမုဋ္ဌာန်+ဝါစာသမုဋ္ဌာန်+ ကာယဝါစာသမုဋ္ဌာန်ကြောင့်၊ န သမုဋ္ဌာတိ=

မဖြစ်၊ ဒွိသမုဋ္ဌာနာ•ဒွိသမုဋ္ဌာန်အာပတ်သည်၊ ပဌမစတုတ္ထေဟိ စ•ပဌမဖြစ်သော ကာယသမုဋ္ဌာန်+စတုတ္ထဖြစ်သော ကာယစိတ္တသမုဋ္ဌာန်တို့ကြောင့်လည်း၊ သမုဋ္ဌာတိ•ဖြစ်၏၊ ဒုတိယ ပဉ္စမေဟိ စ•ဒုတိယဖြစ်သော ဝါစာသမုဋ္ဌာန်+ပဉ္စမဖြစ်သော ဝါစာစိတ္တသမုဋ္ဌာန်တို့ကြောင့်လည်း၊ သမုဋ္ဌာတိ•ဖြစ်၏၊ တတိယဆဋ္ဌေဟိ စ•တတိယဖြစ်သော ကာယဝါစာသမုဋ္ဌာန်+ဆဌမဖြစ်သော ကာယဝါစာစိတ္တ သမုဋ္ဌာန်တို့ကြောင့်လည်း၊ သမုဋ္ဌာတိ•ဖြစ်၏၊ စတုတ္ထဆဋ္ဌေဟိ စ•စတုတ္ထဖြစ်သော ကာယစိတ္တသမုဋ္ဌာန်+ဆဌမ ဖြစ်သော ကာယဝါစာစိတ္တသမုဋ္ဌာန်တို့ကြောင့်လည်း၊ သမုဋ္ဌာတိ•ဖြစ်၏၊ ပဉ္စမဆဋ္ဌေဟိ စ•ငါးခုမြောက်ဖြစ်သော ဝါစာစိတ္တသမုဋ္ဌာန်+ ခြောက်ခုမြောက်ဖြစ်သော ကာယဝါစာစိတ္တသမုဋ္ဌာန်တို့ကြောင့်လည်း၊ သမုဋ္ဌာတိ•ဖြစ်၏၊ အညေဟိ•တပါး•ဓာတ်ခြားကုန်သော၊ သမုဋ္ဌာနေဟိ•တို့ကြောင့်၊ န သမုဋ္ဌာတိ•မဖြစ်၊ တိသမုဋ္ဌာနာ•တိသမုဋ္ဌာန်အာပတ်သည်၊ ပဌမေဟိ•ပဌမဖြစ်ကုန်သော၊ တိဟိ•ကုန်သော၊ သမုဋ္ဌာနေဟိ စ•ကာယသမုဋ္ဌာန်+ ဝါစာသမုဋ္ဌာန်+ကာယဝါစာသမုဋ္ဌာန်တို့ကြောင့်လည်း၊ သမုဋ္ဌာတိ•ဖြစ်၏၊ ပစ္ဆိမေဟိ•နောက်၌ဖြစ်ကုန်သော၊ တိဟိ•ကုန်သော၊ သမုဋ္ဌာနေဟိ စ•ကာယစိတ္တသမုဋ္ဌာန်+ဝါစာစိတ္တသမုဋ္ဌာန်+ကာယဝါစာစိတ္တ သမုဋ္ဌာန်တို့ကြောင့်လည်း၊ သမုဋ္ဌာတိ•ဖြစ်၏၊ အညေဟိ•ကုန်သော၊ သမုဋ္ဌာနေဟိ•တို့ကြောင့်၊ န သမုဋ္ဌာတိ•မဖြစ်၊ စတုသမုဋ္ဌာနာ•ဆသမုဋ္ဌာန်အာပတ်သည်၊ ပဌမတတိယစတုတ္ထဆဋ္ဌေဟိ•ပဌမ+တတိယ+စတုတ္ထ+ဆဌမဖြစ်ကုန်သော၊ သမုဋ္ဌာနေဟိ စ•ကာယသမုဋ္ဌာန်+ကာယဝါစာသမုဋ္ဌာန်+ကာယဝါစာစိတ္တသမုဋ္ဌာန် တို့ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဒုတိယ တတိယ ပဉ္စမ ဆဋ္ဌေဟိ•ဖြစ်ကုန်သော၊ သမုဋ္ဌာနေဟိ စ•ဝါစာသမုဋ္ဌာန်+ကာယဝါစာသမုဋ္ဌာန်+ဝါစာစိတ္တသမုဋ္ဌာန်+ကာယဝါစာစိတ္တသမုဋ္ဌာန်တို့ကြောင့်လည်းကောင်း၊ သမုဋ္ဌာတိ•ဖြစ်၏၊ အညေဟိ•ကုန်သော၊ သမုဋ္ဌာနေဟိ•တို့ကြောင့်၊ န သမုဋ္ဌာတိ•မဖြစ်၊ ဆသမုဋ္ဌာနာ•ဆသမုဋ္ဌာန်အာပတ်သည်၊ ဆဟိ ပိ•ခြောက်ပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ သမုဋ္ဌာနေဟိ•သမုဋ္ဌာန်တို့ကြောင့်၊ သမုဋ္ဌာတိ•ဖြစ်၏။

သိက္ခာပဒံ နာမ အတ္ထိ ဆ သမုဋ္ဌာနန္တိ ဧတ္ထာပိ•“သိက္ခာပဒံ နာမ အတ္ထိ ဆ သမုဋ္ဌာနံ”ဟူသောပါဠိရပ်၌လည်း၊ သိက္ခာပဒသီသေန•သိက္ခာ-

ပုဒ်ကို အဦးပဓာနပြုသဖြင့်၊ အာပတ္တိ=အာပတ်ကို၊ ဝုတ္တာ=ဆိုအပ်၏၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ=၏၊ တေနေဝ=ထို့ကြောင့်သာလျှင်၊ “သဗ္ဗဉ္ဇေတံ အာပတ္တိယံ ယုဇ္ဇတိ၊ သိက္ခာပဒသီသေန ပန သဗ္ဗအဋ္ဌကထာသု ဒေသနာ အာရုဋ္ဌာ”တိ-ဟူ၍၊ ဝက္ခတိ=ဆိုလတ်၊ ကာယာဒီဟိ=ကာယသမုဋ္ဌာန် အစရှိကုန်သော၊ ဆဟိ=ခြောက်ပါးကုန်သော၊ သမုဋ္ဌာနံ=သမုဋ္ဌာန်တည်း၊ ဥပ္ပတ္တိ=ဖြစ်ခြင်းတည်း၊ ဣတိ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ ဆ သမုဋ္ဌာနံ=“ဆ သမုဋ္ဌာန်”မည်၏၊ (ဝါ) ခြောက်ပါးကုန်သော သမုဋ္ဌာန်မည်၏၊ ဝါ=တနည်းကား၊ ဧတဿ သိက္ခာပဒဿ=ထိုသိက္ခာပုဒ်အား၊ ဆ=ခြောက်ပါးကုန်သော၊ သမုဋ္ဌာနာနိ=သမုဋ္ဌာန်တို့သည်၊ အတ္ထိ=ရှိကုန်၏၊ ဣတိ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ တံ သိက္ခာပဒ=ထိုသိက္ခာပုဒ်သည်၊ ဆ သမုဋ္ဌာနံ=“ဆ သမုဋ္ဌာန်”မည်၏၊ (ဝါ) ခြောက်ပါးကုန်သော သမုဋ္ဌာန်ရှိသောသိက္ခာပုဒ်မည်၏၊ အတ္ထိ စတုသမုဋ္ဌာနန္တိ=ကား၊ ကာယော=ကာယ သမုဋ္ဌာန်လည်းကောင်း၊ ကာယဝါစာ=ကာယဝါစာ သမုဋ္ဌာန်လည်းကောင်း၊ ကာယစိတ္တံ=ကာယစိတ္တသမုဋ္ဌာန်လည်းကောင်း၊ ကာယဝါစာစိတ္တံ=ကာယဝါစာစိတ္တသမုဋ္ဌာန်လည်းကောင်း၊ ဣတိ=ဤသို့၊ စတ္တာရိလေးပါးကုန်သော၊ ဣမာနိ သမုဋ္ဌာနာနိ=ဤသမုဋ္ဌာန်တို့သည်၊ စတုသမုဋ္ဌာနံ=“စတုသမုဋ္ဌာန်”မည်၏၊ (ဝါ) လေးပါးသော သမုဋ္ဌာန်မည်၏၊ ဝါ=တနည်းကား၊ ဧတဿ သိက္ခာပဒဿ=ထိုသိက္ခာပုဒ်အား၊ ဝါစာ=ဝါစာသမုဋ္ဌာန်လည်းကောင်း၊ ကာယဝါစာ=ကာယဝါစာသမုဋ္ဌာန်လည်းကောင်း၊ ဝါစာစိတ္တံ=ဝါစာစိတ္တ သမုဋ္ဌာန်လည်းကောင်း၊ ကာယဝါစာစိတ္တံ=ကာယဝါစာစိတ္တ သမုဋ္ဌာန်လည်းကောင်း၊ ဣတိ=ဤသို့၊ စတ္တာရိလေးပါးကုန်သော၊ ဣမာနိ သမုဋ္ဌာနာနိ=ဤသမုဋ္ဌာန်တို့သည်၊ အတ္ထိ=ရှိကုန်၏၊ ဣတိ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ တံ သိက္ခာပဒ=ထိုသိက္ခာပုဒ်သည်၊ စတုသမုဋ္ဌာနံ=“စတုသမုဋ္ဌာန်”မည်၏၊ (ဝါ) လေးပါးသော သမုဋ္ဌာန်ရှိသော သိက္ခာပုဒ်မည်၏၊ အတ္ထိ တိသမုဋ္ဌာနန္တိ=ကား၊ ကာယော=ကာယ သမုဋ္ဌာန်လည်းကောင်း၊ ဝါစာ=ဝါစာသမုဋ္ဌာန်လည်းကောင်း၊ ကာယဝါစာ=ကာယဝါစာ သမုဋ္ဌာန်လည်းကောင်း၊ ဣတိ=ဤသို့၊ တိဏိ=သုံးပါးကုန်သော၊ ဣမာနိ သမုဋ္ဌာနာနိ=ဤသမုဋ္ဌာန်တို့သည်၊ တိ သမုဋ္ဌာနံ=“တိ သမုဋ္ဌာန်”မည်၏၊ (ဝါ) သုံးပါးသော သမုဋ္ဌာန်မည်၏၊ ဝါ=တနည်းကား၊ ဧတဿ သိက္ခာပဒဿ=ထိုသိက္ခာပုဒ်အား၊ ကာယစိတ္တံ=ကာယစိတ္တသမုဋ္ဌာန်

လည်းကောင်း၊ ဝါစာစိတ္တံ•ဝါစာစိတ္တ သမုဋ္ဌာန်လည်းကောင်း၊ ကာယဝါစာ-
 စိတ္တံ•ကာယဝါစာစိတ္တ သမုဋ္ဌာန်လည်းကောင်း၊ ဣတိ•ဤသို့၊ တိဏိ•သုံးပါး
 ကုန်သော၊ ဣမာနိ သမုဋ္ဌာနာနိ•ဤသမုဋ္ဌာန်တို့သည်၊ အတ္ထိ•ရှိကုန်၏၊ ဣတိ
 တသွာ•ထို့ကြောင့်၊ တံ သိက္ခာပဒံ•ထိုသိက္ခာပုဒ်သည်၊ တိ သမုဋ္ဌာနံ•“တိ
 သမုဋ္ဌာန်”မည်၏၊ (ဝါ) သုံးပါးကုန်သော သမုဋ္ဌာန်ရှိသော သိက္ခာပုဒ်မည်၏၊
 ဒွိသမုဋ္ဌာနဉ္စ•ဒွိသမုဋ္ဌာန်၏လည်းကောင်း၊ ဧကသမုဋ္ဌာနဉ္စ•ဧကသမုဋ္ဌာန်၏
 လည်းကောင်း၊ သမုဋ္ဌာနသီသဝသေန•သမုဋ္ဌာန်ကို အဦးပဓာန ပြုသည်၏
 အစွမ်းဖြင့်၊ ဒဿေန္တော•ပြလိုသည်ဖြစ်၍၊ “အတ္ထိ ကထိနသမုဋ္ဌာန”န္တိ
 အာဒိ•ကို၊ အာဟ•ပြီ၊ ဟိ•ချဲ့၍ဆိုဦးအံ့၊ သမုဋ္ဌာနသီသာနိ•သမုဋ္ဌာန်ကိုအဦး
 ပဓာန ပြုခြင်းတို့သည်၊ ပဌမပါရာဇိက သမုဋ္ဌာနံ•ပဌမ ပါရာဇိက သမုဋ္ဌာန်
 လည်းကောင်း၊ အဒိန္နာဒါနသမုဋ္ဌာနံ•လည်းကောင်း၊ သဗ္ဗရိတ္တသမုဋ္ဌာနံ•
 လည်းကောင်း၊ သမနုဘာသနသမုဋ္ဌာနံ•လည်းကောင်း၊ ကထိနသမုဋ္ဌာနံ•
 လည်းကောင်း၊ ဧဠကလောမသမုဋ္ဌာနံ•လည်းကောင်း၊ ပဒသောဓမ္မသမုဋ္ဌာနံ•
 လည်းကောင်း၊ အဒ္ဓါနသမုဋ္ဌာနံ•လည်းကောင်း၊ ထေယျသတ္တသမုဋ္ဌာနံ•လည်း
 ကောင်း၊ ဓမ္မဒေသနာ သမုဋ္ဌာနံ•လည်းကောင်း၊ ဘူတာရောစန သမုဋ္ဌာနံ•
 လည်းကောင်း၊ စောရိဝုဋ္ဌာပနသမုဋ္ဌာနံ•လည်းကောင်း၊ အနနုညာတ သမု-
 ဋ္ဌာနံ•လည်းကောင်း၊ ဣတိ•ဤသို့၊ တေရသ•တဆယ့်သုံးပါးတို့သည်၊ ဟောန္တိ•
 ဖြစ်ကုန်၏။

တတ္ထ•ထိုတဆယ့်သုံးပါးကုန်သော သမုဋ္ဌာနသီသတို့တွင်၊ “အတ္ထိ
 ဆ သမုဋ္ဌာန”န္တိ ဣမိနာ•ဟူသော ဤပါဠိရပ်ဖြင့်၊ သဗ္ဗရိတ္တသမုဋ္ဌာနံ•သဗ္ဗ-
 ရိတ္တသမုဋ္ဌာန်ကို၊ ဝုတ္တံ•၏၊ “အတ္ထိ စတုသမုဋ္ဌာန”န္တိ ဣမိနာ ပန•ဟူသော
 ဤပါဠိရပ်ဖြင့်ကား၊ အဒ္ဓါနသမုဋ္ဌာနဉ္စ•ကိုလည်းကောင်း၊ အနနုညာတသမု-
 ဋ္ဌာနဉ္စ•ကိုလည်းကောင်း၊ သင်္ဂဟိတံ•သိမ်းယူအပ်၏၊ ဟိ သစ္စံ•မှန်၏၊ ယံ သ-
 မုဋ္ဌာနံ•အကြင်သမုဋ္ဌာန်သည်၊ ပဌမတိတိယစတုတ္ထဆဋ္ဌေဟိ•ပဌမဖြစ်သော
 ကာယသမုဋ္ဌာနံ•+ တတိယဖြစ်သော ကာယဝါစာသမုဋ္ဌာနံ•+ဆဌမ ဖြစ်သော
 ကာယဝါစာစိတ္တ သမုဋ္ဌာန်တို့ကြောင့်၊ သမုဋ္ဌာတိ•ဖြစ်၏၊ ဣဒံ•ဤသမုဋ္ဌာန်
 သည်၊ အဒ္ဓါနသမုဋ္ဌာနံ•အဒ္ဓါန သမုဋ္ဌာန်မည်၏၊ ယံ သမုဋ္ဌာနံ•သည်၊ ဒုတိယ-
 တတိယ ပဉ္စမ ဆဋ္ဌေဟိ•ဒုတိယဖြစ်သော ဝါစာသမုဋ္ဌာနံ•+တတိယဖြစ်သော

ကာယဝါစ သမုဋ္ဌာန်+ပဉ္စမဖြစ်သော ဝါစာစိတ္တသမုဋ္ဌာန်+ဆဌမ ဖြစ်သော
 ကာယဝါစာစိတ္တ သမုဋ္ဌာန်တို့ကြောင့်၊ သမုဋ္ဌာတိ+ဖြစ်၏။ ဣဒံ+ဤသမုဋ္ဌာန်
 သည်၊ အနန္တညာတ သမုဋ္ဌာနံ+အနန္တညာတ သမုဋ္ဌာန်မည်၏။ “အတ္ထိ တိ
 သမုဋ္ဌာန”န္တိ ဣမိနာ+ဟူသောဤပါဠိရပ်ဖြင့်၊ အဒိန္နာဒါနသမုဋ္ဌာနဉ္စ+ကိုလည်း
 ကောင်း၊ ဘူတာရောစနသမုဋ္ဌာနဉ္စ+ကိုလည်းကောင်း၊ သင်္ဂဟိတံ+သိမ်းယူ
 အပ်၏။ ဟိ သစ္စံ+မှန်၏။ ယံ သမုဋ္ဌာနံ+အကြင်သမုဋ္ဌာန်သည်၊ သစိတ္တကေဟိ+
 သစိတ္တကဖြစ်ကုန်သော၊ တိဟိ+သုံးပါးကုန်သော၊ သမုဋ္ဌာနေဟိ+ကာယစိတ္တ
 သမုဋ္ဌာန်+ဝါစာစိတ္တ သမုဋ္ဌာန်+ ကာယဝါစာစိတ္တသမုဋ္ဌာန်တို့ကြောင့်၊ သမု-
 ဋ္ဌာတိ+ဖြစ်၏။ ဣဒံ+ဤသမုဋ္ဌာန်သည်၊ အဒိန္နာဒါနသမုဋ္ဌာနံ+အဒိန္နာဒါန သ-
 မုဋ္ဌာန်မည်၏။ ယံ သမုဋ္ဌာနံ+သည်၊ အစိတ္တကေဟိ+အစိတ္တကဖြစ်ကုန်သော၊
 တိဟိ+ကုန်သော၊ သမုဋ္ဌာနေဟိ+ကာယ သမုဋ္ဌာန်+ဝါစာ သမုဋ္ဌာန်+ကာယ-
 ဝါစာသမုဋ္ဌာန်တို့ကြောင့်၊ သမုဋ္ဌာတိ+ဖြစ်၏။ ဣဒံ+ဤသမုဋ္ဌာန်သည်၊ ဘူတာ-
 ရောစသမုဋ္ဌာနံ+မည်၏။ “အတ္ထိ ကထိန သမုဋ္ဌာန”န္တိ အာဒိနာ ပန+“အတ္ထိ
 ကထိနသမုဋ္ဌာန”အစရှိသောပါဠိရပ်ဖြင့်ကား၊ အဝသေသ သမုဋ္ဌာနသီသေန-
 ကြွင်းကျန်သော သမုဋ္ဌာန်တို့ကို အဦးပဓာန ပြုသဖြင့်၊ ဒွိသမုဋ္ဌာနဉ္စ+ဒွိသမု-
 ဋ္ဌာန်ကိုလည်းကောင်း၊ ဧကသမုဋ္ဌာနဉ္စ+ဧကသမုဋ္ဌာန်ကိုလည်းကောင်း၊ သင်္ဂ-
 ဏာတိ+သိမ်းယူ၏။ တထာ ဟိ တတော ဧဝ+ထို့ကြောင့်သာလျှင်၊ ယံ သမု-
 ဋ္ဌာနံ+သည်၊ တတိယ ဆဋ္ဌေဟိ+ဖြစ်ကုန်သော၊ သမုဋ္ဌာနေဟိ+ကာယဝါစာ
 သမုဋ္ဌာန်+ကာယဝါစာစိတ္တ သမုဋ္ဌာန်တို့ကြောင့်၊ သမုဋ္ဌာတိ+ဖြစ်၏။ ဣဒံ+ဤ
 သမုဋ္ဌာန်ကို၊ “ကထိနသမုဋ္ဌာန”န္တိ+ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ+၏။ ယံ သမုဋ္ဌာနံ+သည်၊
 ပဌမ စတုတ္ထေဟိ+ဖြစ်ကုန်သော၊ သမုဋ္ဌာနေဟိ+ကာယ သမုဋ္ဌာန်+ကာယ-
 စိတ္တ သမုဋ္ဌာန်တို့ကြောင့်၊ သမုဋ္ဌာတိ+ဖြစ်၏။ ဣဒံ+ဤသမုဋ္ဌာန်သည်၊ ဧဠက-
 လောမသမုဋ္ဌာနံ+မည်၏။ ယံ+သမုဋ္ဌာနံ+သည်၊ ဆဋ္ဌေနဝ+ခြောက်ခုမြောက်
 သာလျှင်ဖြစ်သော ကာယဝါစာစိတ္တ+သမုဋ္ဌာန်ကြောင့်၊ သမုဋ္ဌာတိ+ဖြစ်၏။
 ဣဒံ+ဤသမုဋ္ဌာန်သည်၊ ဓုရနိက္ခေပ သမုဋ္ဌာနံ+မည်၏။ သမနဘာသန သမု-
 ဋ္ဌာနန္တိပိ+သမနဘာသန သမုဋ္ဌာန်သည်လည်း၊ တဿေဝ+ထိုဓုရနိက္ခေပသ-
 မုဋ္ဌာန်၏သာလျှင်၊ နာမံ+အမည်တည်း၊ ပန+ဆက်၍ဆိုဦးအံ့၊ အာဒိ-သဒ္ဒ-
 သင်္ဂဟိတေသု+အာဒိ-သဒ္ဒါဖြင့် သိမ်းယူအပ်ကုန်သော သမုဋ္ဌာန်တို့၌၊ ပဌမ-

ပါရာဇိကသမုဋ္ဌာန' ပဒသောဓမ္မ' ထေယျသတ္ထ' ဓမ္မဒေသနာ' စောရိဝုဋ္ဌာပန' သမုဋ္ဌာနေသု' ပဌမပါရာဇိက သမုဋ္ဌာန' + ပဒသောဓမ္မ သမုဋ္ဌာန' + ထေယျသတ္ထ သမုဋ္ဌာန' + ဓမ္မဒေသနာ သမုဋ္ဌာန' + စောရိဝုဋ္ဌာပန သမုဋ္ဌာန' တို့၌၊ ယံ သမုဋ္ဌာန' = အကြင်သမုဋ္ဌာန' သည်၊ ကာယစိတ္တတော = ကာယစိတ္တ သမုဋ္ဌာန' ကြောင့်၊ သမုဋ္ဌာတိ = ဖြစ်၏။ ဣဒံ = ဤသမုဋ္ဌာန' သည်၊ ပဌမပါရာဇိကသမုဋ္ဌာန' + ပဌမပါရာဇိကသမုဋ္ဌာန' မည်၏။ ယံ သမုဋ္ဌာန' = သည်၊ ဒုတိယ ပဉ္စမေဟိ = ဒုတိယ' ပဉ္စမ ဖြစ်ကုန်သော၊ သမုဋ္ဌာနေဟိ = ဝါစာသမုဋ္ဌာန' + ဝါစာစိတ္တ သမုဋ္ဌာန' တို့ကြောင့်၊ သမုဋ္ဌာတိ = ဖြစ်၏။ ဣဒံ = ဤသမုဋ္ဌာန' သည်၊ ပဒသောဓမ္မ သမုဋ္ဌာန' = မည်၏။ ယံ သမုဋ္ဌာန' = သည်၊ စတုတ္ထဆဋ္ဌေဟိ = ဖြစ်ကုန်သော၊ သမုဋ္ဌာနေဟိ = ကာယစိတ္တသမုဋ္ဌာန' + ကာယဝါစာစိတ္တသမုဋ္ဌာန' တို့ကြောင့်၊ သမုဋ္ဌာတိ = ဖြစ်၏။ ဣဒံ = ဤသမုဋ္ဌာန' သည်၊ ထေယျသတ္ထသမုဋ္ဌာန' = မည်၏။ ယံ သမုဋ္ဌာန' = အကြင်သမုဋ္ဌာန' သည်၊ ပဉ္စမေနေဝ = ငါးခုမြောက်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ သမုဋ္ဌာနေန = ဝါစာစိတ္တသမုဋ္ဌာန' ကြောင့်၊ သမုဋ္ဌာတိ = ဖြစ်၏။ ဣဒံ = ဤသမုဋ္ဌာန' သည်၊ ဓမ္မဒေသနာ သမုဋ္ဌာန' = ဓမ္မဒေသနာသမုဋ္ဌာန' မည်၏။ ယံ သမုဋ္ဌာန' = အကြင်သမုဋ္ဌာန' သည်၊ ပဉ္စမဆဋ္ဌေဟိ = ဖြစ်ကုန်သော ဝါစာစိတ္တ သမုဋ္ဌာန' + ကာယဝါစာစိတ္တ သမုဋ္ဌာန' တို့ကြောင့်၊ သမုဋ္ဌာတိ = ဖြစ်၏။ ဣဒံ = ဤသမုဋ္ဌာန' သည်၊ စောရိဝုဋ္ဌာပနသမုဋ္ဌာန' = မည်၏။ ဣတိ = ဤသို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ = သိအပ်၏။

ဝေ = ဤသို့၊ သမုဋ္ဌာနသိသေန = သမုဋ္ဌာန' ကို အဦးပဓာနပြုသဖြင့်၊ သဗ္ဗသိက္ခာပဒါနိ = တို့ကို၊ - တေရသဓာ = တဆယ့်သုံးပါး အပြားအားဖြင့်၊ ဒဿေတွာ = ပြဆိုပြီး၍၊ ဣဒါနိ ဣမသ္မိံ ကာလေ = ၌၊ ကိရိယာဝသေန = ကိရိယာ၏ အစွမ်းအားဖြင့်၊ ပဉ္စဓာ = ငါးပါးအပြားအားဖြင့်၊ ဒဿေန္တော = ပြလိုသည်ဖြစ်၍၊ “တတြာပိ ကိဉ္စိ ကိရိယတော သမုဋ္ဌာနာတိ” တိ အာဒိ = ကို၊ အာဟ = ၏၊ တတ္ထ တသ္မိံ ဝစနေ = ၌၊ ကိဉ္စိတိ = ကား၊ သိက္ခာပဒသိသေန = သိက္ခာပုဒ်ကို အဦးပဓာန ပြုသဖြင့်၊ အာပတ္တိ = အာပတ်ကို၊ ဝဒတိ = ဆို၏၊ တသ္မာ = ထို့ကြောင့်၊ အာပတ္တိ = အာပတ်သည်၊ ကာယေန ဝါ = ကိုယ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဝါစာယ ဝါ = နှုတ်ပါးစပ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ပထဝီဓဏနာဒိသု ဝိယ = ပထဝီဓဏန အစရှိသော သိက္ခာပုဒ်တို့၌ကဲ့သို့၊ ဝိတိက္ကမံ = လွန်ကျူးခြင်းကို၊ ကရောန္တဿ = ပြုသောရဟန်းအား၊ ဟောတိ = ဖြစ်၏၊ အယံ = ဤသည်ကား၊ ကိရိယတော =

ကိရိယာအားဖြင့်၊ သမုဋ္ဌာတိ နာမ=ဖြစ်သည်မည်၏။ ယာ ကိရိယာ=အကြင်
ဖြစ်ခြင်းသည်။ ကာယဝါစာယ=ကိုယ်+နှုတ်ဖြင့်၊ ကတ္တဗ္ဗံ=ပြုအပ်သော အမှု
ကိစ္စကို၊ အကရောက္ခဿ=မပြုသောရဟန်းအား၊ ဟောတိ=၏။ ပဌမကထိနာ-
ပတ္တိ ဝိယ=ပဌမ ကထိန သိက္ခာပုဒ် အာပတ်ကဲ့သို့၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏။ အယံ
အာပတ္တိ=သည်။ အကိရိယတော=အကိရိယကြောင့်၊ (ဝါ) ပြုအပ်သည်ကို
မပြုခြင်းကြောင့်၊ သမုဋ္ဌာတိ နာမ=ဖြစ်သည်မည်၏။ ယာ အာပတ္တိ=အကြင်
အာပတ်သည်။ ကရောက္ခဿ စ=ပြုသော ရဟန်းအားလည်းကောင်း၊ အက-
ရောက္ခဿ စ=မပြုသောရဟန်းအားလည်းကောင်း၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏။ အညာ-
တိကာယ=ဆွေးမျိုးမတော်သော၊ ဘိက္ခုနီယာ=ရဟန်းမ၏။ ဟတ္ထတော=လက်
မှ၊ စိဝရပဋိဂ္ဂဟဏာပတ္တိ ဝိယ=သင်္ကန်းကို ခံယူသော အာပတ်ကဲ့သို့၊ ဟော-
တိ=ဖြစ်၏။ အယံ အာပတ္တိ=သည်။ ကိရိယာကိရိယတော=ကိရိယ+အကိရိယ
ကြောင့်၊ (ဝါ) မပြုအပ်သည်ကို ပြုခြင်း+ပြုအပ်သည်ကို မပြုခြင်းကြောင့်၊
သမုဋ္ဌာတိ နာမ=ဖြစ်သည်မည်၏။ ယာ အာပတ္တိ=သည်။ သိယာ=ရံခါ၊ က-
ရောက္ခဿ စ=ပြုသော ရဟန်းအားလည်းကောင်း၊ သိယာ=ရံခါ၊ အကရောက္ခ-
ဿ စ=မပြုသောရဟန်းအားလည်းကောင်း၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏။ ရူပိယပဋိဂ္ဂဟ-
ဏာပတ္တိ ဝိယ=ရွှေ+ငွေကို ခံယူခြင်းကြောင့်သင့်သော အာပတ်ကဲ့သို့တည်း။
အယံ အာပတ္တိ=အကြင်အာပတ်သည်။ သိယာ ကိရိယတော၊ သိယာ အကိ-
ရိယတော=သိယာ ကိရိယ+သိယာ အကိရိယကြောင့်၊ (ဝါ) ရံခါ မပြုအပ်
သည်ကိုပြုခြင်း+ရံခါပြုအပ်သည်ကို မပြုခြင်းကြောင့်၊ သမုဋ္ဌာတိ နာမ=ဖြစ်
သည်မည်၏။ ယာ အာပတ္တိ=သည်။ သိယာ=ရံခါ၊ ကရောက္ခဿ စ=ပြုသော
ရဟန်းအားလည်းကောင်း၊ သိယာ=ရံခါ၊ ကရောက္ခဿ စ=ပြုသောရဟန်း
အားလည်းကောင်း၊ အကရောက္ခဿ စ=မပြုသောရဟန်းအားလည်းကောင်း၊
ဟောတိ=ဖြစ်၏။ ကုဋိကာရာပတ္တိ ဝိယ=ကဲ့သို့တည်း။ အယံ အာပတ္တိ=သည်။
သိယာ ကိရိယတော' သိယာ ကိရိယာ'ကိရိယတော=သိယာ ကိရိယ+သိယာ
ကိရိယ'အကိရိယကြောင့်၊ သမုဋ္ဌာတိ နာမ= ဖြစ်သည်မည်၏။

ဣဒါနိ ဣမသ္မိ ကာလေ=၌၊ သဗ္ဗသိက္ခာပဒါနိ=တို့ကို၊ သညာဝသေန=
သညာ၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဒွိဓာ=နှစ်ပါးသော အပြားအားဖြင့်၊ ကတွာ=ပြု၍ ဒ-
သောန္တော=ပြုလိုသည်ဖြစ်၍၊ "တတြာပိ အတ္ထိ သညာဝိမောက္ခ"န္တိ အာဒိ=

ကို၊ အာဟ=မိန့်ဆို၏။ အဿာ အာပတ္တိယာ=ထိုအာပတ်အား၊ သညာယ=သညာ၏။ အဘာဝေန=မရှိသဖြင့်၊ (ဝါ) မရှိခြင်းကြောင့်၊ ဝိမောက္ခာ=လွတ်မြောက်ခြင်းသည်၊ အတ္တိ=ရှိ၏။ ဣတိ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ သာ အာပတ္တိ=ထိုအာပတ်သည်၊ သညာဝိမောက္ခံ=“သညာဝိမောက္ခ”မည်၏။ ဣတိ=ဤသို့၊ မဇ္ဈေပဒလောပသမာသော=“အဘာဝ”ဟူသောအလယ်ပုဒ်ကြောသော မဇ္ဈေပဒလောပသမာသ်ကို၊ ဒဌဇော=မှတ်အပ်၏။ ဟိ သစ္စံ=မှန်၏။ ယတော=အကြင်ကြောင့်၊ ဝိတိက္ကမသညာအဘာဝေန=လွန်ကျူးလှသောသညာ၏ မရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ မုစ္စတိ=အာပတ်မှ လွတ်၏။ ဣဒံ=ဤသိက္ခာပုဒ်ကို၊ သညာဝိမောက္ခန္တိ=“သညာဝိမောက္ခ”ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ=ဆိုအပ်၏။ စိတ္တိန္ လဘတိယေဝါတိ=ကား၊ ယံ အာပတ္တိ=အကြင်အာပတ်ကို၊ ကာယစိတ္တာဒိသစိတ္တကသမုဋ္ဌာနေဟေဝ=ကိုယ်+စိတ် အစရှိသော+စိတ်ရှိသော သမုဋ္ဌာန်ဖြင့်သာလျှင်၊ သမုဋ္ဌဟနတော=ဖြစ်ခြင်းကြောင့်၊ လဘတိယေဝ=ရသည်သာလျှင်တည်း၊ “လဘတိ ယေဝါ”တိ=“လဘတိယေဝ”ဟူ၍၊ အဝဓာရဏေန=အဝဓာရဏ“ဧဝ”သဒ္ဓါဖြင့်၊ နော လဘတိ=မရသည်ကား၊ နော=မဟုတ်၊ လဘတိ ဧဝ=ရသည်သာလျှင်တည်း၊ | (တနည်း) နော န လဘတိ=ရ၏။ | ဣတိ=ဤသို့၊ ဒဿေတိ=ပြ၏။ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ ယံ အာပတ္တိ=အကြင်အာပတ်ကို၊ စိတ္တိန္=စိတ်၏အင်္ဂါကို၊ လဘတိ စ=ရလည်းရ၏။ န လဘတိ စ=ရလည်းမရ၊ တံ သိက္ခာပဒံ=ထိုသိက္ခာပုဒ်ကို၊ “ဣတရ”န္တိ=“ဣတရံ”ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ=ဆိုအပ်၏။ ဣတရ-သဒ္ဓဿ=ဣတရ-သဒ္ဓါ၏။ ဝုတ္တပဋိယောဂဝိသယတ္တာ=ဆိုအပ်သောပဋိယောဂ၏ အရာဖြစ်သောကြောင့်တည်း။

ပုန=တဖန်၊ သဗ္ဗသိက္ခာပဒါနိ=တို့ကို၊ စိတ္တဝသေန=စိတ်၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဒွိဓာ=နှစ်ပါးအပြားအားဖြင့်၊ ဒဿေန္တော=ပြလိုသည်ဖြစ်၍၊ “ပုန အတ္တိ သ-စိတ္တက”န္တိ အာဒိ=ကို၊ အာဟံ=၏။ ယံ သဟေဝ စိတ္တေန အာပလူတိတိ=ကား၊ ယံ အာပတ္တိ=အကြင်အာပတ်သို့၊ သစိတ္တကေန=စိတ်နှင့်အတူတကွသာလျှင်၊ သမုဋ္ဌာနေန=သမုဋ္ဌာန်ဖြင့်၊ (ဝါ) ကြောင့်၊ အာပလူတိ=သင့်ရောက်၏။ အစိတ္တကေန=စိတ်မရှိသဖြင့်၊ အာပတ္တိ=သို့၊ နော အာပလူတိ=မသင့်ရောက်၊ ဝိနာပိတိ ဧတ္ထ=“ဝိနာပိ”ဟူသော ပါဠိရပ်၌၊ အပိ-သဒ္ဓေန=“အပိ”သဒ္ဓါဖြင့်၊ စိတ္တေန=စိတ်နှင့်၊ သဟာပိ=အတူတကွလည်း၊ အာပတ္တိ=အာပတ်သို့၊ အာ-

ပဇ္ဇတိသင့်ရောက်၏။ ဣတိ=ဤသို့၊ ဒဿေတိ=ပြ၏။ ဟိ သစ္စံ=မှန်၏။ ယံ အာပတ္တိံ=အကြင်အာပတ်သို့၊ ကဒါစိ=တရံတခါ၌၊ အစိတ္တကေန=အစိတ္တက ဖြစ်သော၊ သမုဋ္ဌာနေန စ=သမုဋ္ဌာန်ကြောင့်လည်း၊ သမုဋ္ဌာတိ=ဖြစ်၏။ တံ အာပတ္တိံ=ထိုအာပတ်ကို၊ အစိတ္တကန္တိ=“အစိတ္တက”ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ=ဆိုအပ်၏။ ဧတ္ထ စ=ဤ “သစိတ္တက+အစိတ္တက”နှစ်ပါးတို့၌လည်း၊ သညာဒုကံ=သညာဒုက သည်၊ အနာပတ္တိမုခေန=အနာပတ်ကို အဦးပဓာနပြုသဖြင့်၊ ဝုတ္တံ=ဆိုအပ်၏။ သစိတ္တကဒုကံ=သစိတ္တကဒုကကို၊ အာပတ္တိမုခေန=အာပတ်ကို အဦးပဓာန ပြုသဖြင့်၊ ဝုတ္တံ=၏။ ဣတိ=ဤသို့၊ ဣဒံ ဝစနံ=သည်၊ ဧတေသံ=ထိုအာပတ် တို့၏၊ နာနာကာရဏံ=အထူးထူးသော အကြောင်းတည်း၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ=သိအပ်၏။

လောကဝဇ္ဇဒုကဿ=လောကံဝဇ္ဇဒုကကို၊ ဟေဋ္ဌာ=အောက်၌၊ ဝုတ္ထ- လက္ခဏတ္တာ=ဆိုအပ်ပြီးသော လက္ခဏာရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ တံ=ထို လောကဝဇ္ဇသိက္ခာပုဒ်ကို၊ အဝိဘဇိတ္တာ=မဝေဘန်မူ၍၊ ဣဒါနိ ဣမသ္မိံ ကာ- လေ=၌၊ သဗ္ဗသိက္ခာပဒါနိ=တို့ကို၊ ကမ္မဝသေန=ကံ၏အစွမ်းအားဖြင့်၊ ဒုဝိဓာ- နိ=နှစ်ပါးအပြားရှိကုန်၏။ ကုသလာဒိဝသေန စ=ကုသိုလ် အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဝေဒနာဝသေန စ=ဝေဒနာ၏ အစွမ်းအားဖြင့် လည်းကောင်း၊ တိဝိဓာနိ=သုံးပါးအပြားရှိကုန်သည်၊ ဟောန္တိ=ကုန်၏။ ဣတိ= ဤသို့၊ ဒဿေန္တော=ပြလိုသည်ဖြစ်၍၊ “ကမ္မကုသလဝေဒနာဝသေနာ”တိ= အာဒိ=အစရှိသောပါဠိရပ်ကို၊ အာဟ=မိန့်ဆို၏။ ဧတ္ထ ပန=ဤ “ကမ္မကုသလ- ဝေဒနာ ဝသေန”ဟူသော ပါဠိရပ်၌ကား၊ အဋ္ဌကထာသု=အဋ္ဌကထာတို့၌၊ အာဂတနယေန=လာသော နည်းဖြင့်၊ ကဿကမ္ပံ=ကာယကံလည်းကောင်း၊ ဝစီကမ္ပံ=ဝစီကံလည်းကောင်း၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ကမ္မဝသေန=ကံ၏အစွမ်းအား ဖြင့်၊ ဒုကံ=နှစ်ပါးအပေါင်းကို၊ ကိဉ္ဇာပိ ဝုတ္တံ=အကယ်၍ကား ဟောတော်မူ အပ်ပါပေ၏။ ပန တထာပိ=ထိုသို့ပင်ဃာတော်မူအပ်ပါသော်လည်း၊ ကမ္ပံ- ကံကို၊ တိကမေဝ=သုံးပါးအပေါင်းကိုသာလျှင်၊ ဒဿေတံ=ပြခြင်းငှာ၊ ဝဇ္ဇတိ= အပ်၏။ ဟိ သစ္စံ=မှန်၏။ သဗ္ဗမေဝ=အလုံးစုံသာလျှင်ဖြစ်သော၊ သိက္ခာပဒံ= သိက္ခာပုဒ်သည်၊ ကာယဒွါရေ=ကာယဒွါရ၌၊ အာပဇ္ဇိတဗ္ဗတော စ=သင့်ရောက် အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝစီဒွါရေ=ဝစီဒွါရ၌၊ အာပဇ္ဇိတဗ္ဗတော စ=သင့်

ရောက်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ကာယဝစီဒွါရေ-ကာယ-
ဒွါရ+ဝစီဒွါရဉ္စ၊ အာပဇ္ဇိတဗ္ဗတော စ-သင့်ရောက်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်
လည်းကောင်း၊ တိဝိမံ-သုံးပါးအပြားရှိသည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ တေနေဝ-ထို့
ကြောင့်သာလျှင်၊ မာတိကာဌကထာယံ-မာတိကာ အဌကထာ၌၊ “သဗ္ဗာဝ
ကာယကမ္မဝစီကမ္မ တဒုဘယဝသေန တိဝိဓာ ဟောန္တိ၊ တတ္ထ ကာယဒွါရေ
အာပဇ္ဇိတဗ္ဗာ ကာယကမ္မန္တိ ဝုစ္စတိ၊ ဝစီဒွါရေ အာပဇ္ဇိတဗ္ဗာ ဝစီကမ္မန္တိ ဝုစ္စတိ၊
ဥဘယတ္ထ အာပဇ္ဇိတဗ္ဗာ ကာယကမ္မဝစီကမ္မ”န္တိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏၊ တ-
တောယေဝ စ-ထို့ကြောင့်သာလျှင်လည်း၊ အဒိန္နဒါနသိက္ခာပဒါဒိသု-အဒိန္နာ-
ဒါနသိက္ခာပုဒ် အစရှိသည်တို့၌၊ ကာယကမ္မဝစီကမ္မန္တိ-ဟူ၍၊ တံ သိက္ခာပဒံ-
ကို၊ ဥဘယဝသေန-နှစ်ပါးစုံ၏အစွမ်းအားဖြင့်၊ ဒဿိတံ-ပြအပ်၏။

အတ္ထိ ပန သိက္ခာပဒံ ကုသလန္တိ အာဒိနာ-“အတ္ထိ ပန သိက္ခာပဒံ
ကုသလံ”အစရှိသော ပါဠိရပ်ဖြင့်၊ အာပတ္တိ-အာပတ်သို့၊ အာပဇ္ဇန္တော-သင့်
ရောက်သောသူသည်၊ ကုသလစိတ္တသမင်္ဂီ ဝါ-ကုသိုလ်စိတ်နှင့် ပြည့်စုံသော
သူသည်လည်း၊ အာပဇ္ဇတိ-သင့်ရောက်၏၊ အကုသလစိတ္တသမင်္ဂီ ဝါ-အကု-
သိုလ်စိတ်နှင့် ပြည့်စုံသောသူလည်း၊ အာပဇ္ဇတိ-သင့်ရောက်၏၊ အဗျာကတ-
စိတ္တသမင်္ဂီ ဝါ-အဗျာကတစိတ်နှင့် ပြည့်စုံသောသူသည်လည်း၊ အာပဇ္ဇတိ-
သင့်ရောက်၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဒဿေတိ-ပြ၏၊ ကုသလာပိ-ကုသိုလ်သည်
လည်းဖြစ်သော၊ အာပတ္တိ-အာပတ်သည်၊ န ပန အတ္ထိ-မရှိ၊ ဣတိ-ဤသို့၊
ဒဿေတိ-ပြ၏၊ ဟိ သစ္စံ-မှန်၏၊ ကုသလာ-ကုသိုလ်ဖြစ်သော၊ အာပတ္တိ နာမ-
အာပတ်မည်သည်၊ န အတ္ထိ-မရှိ၊ ကသွာ-အဘယ်ကြောင့်၊ ကုသလာ-ဖြစ်
သော၊ အာပတ္တိ နာမ-မည်သည်၊ န အတ္ထိ-မရှိသနည်း၊ “အာပတ္တာဓိကရဏံ
သိယာ အကုသလံ၊ သိယာ အဗျာကတံ၊ နတ္ထိ အာပတ္တာဓိကရဏံ ကုသလံ”
န္တိ-ဟူ၍၊ ဝစနတော-ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်၊ ကုသလာ-ကုသိုလ်ဖြစ်သော၊
အာပတ္တိ နာမ-အာပတ်မည်သည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ ဒသ ကာမာဝစရ ကိရိယ-
စိတ္တာနိတိ-ကား၊ ဟိသတုပ္ပါဒဝေါဋ္ဌဗ္ဗနေဟိ-ဟသိတုပ္ပါဒ်စိတ်+ ဝုဋ္ဌောစိတ်
တို့နှင့်၊ သဒ္ဓိ-အတူတကွ၊ အဋ္ဌ-ရှစ်ပါးကုန်သော၊ မဟာကိရိယစိတ္တာနိ-တို့
သည်၊ ဟောန္တိ-ကုန်၏၊ ဒိန္နံ-နှစ်ပါးကုန်သော၊ အဘိညာစိတ္တာနံ-အဘိညာဉ်
စိတ်တို့၏၊ အာပတ္တိသမုဋ္ဌာပကတ္တံ-အာပတ္တိသမုဋ္ဌာပက၏အဖြစ်ကို၊ ပညတ္တိ-

ဝိနည်းပညတ်ကို၊ အဇာနန္တဿ=မသိသောရဟန်းအား၊ (ဝါ) ၏၊ ဣဒ္ဓိဝိကုဗ္ဗ-
 နာဒိသု-“ဣဒ္ဓိဝိကုဗ္ဗ” အစရှိသည်တို့၌၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗ=မှတ်အပ်၏၊ ယံ ကုသလ-
 စိတ္တေန အာပဇ္ဇတိတိ-ကား၊ သိက္ခာပဒသီသေန=သိက္ခာပုဒ်ကို အဦးပဓာန
 ပြုသဖြင့်၊ ဂဟိတံ=ယူအပ်သော၊ အာပတ္တိ-အာပတ်ကို၊ ကုသလစိတ္တသမင်္ဂီ-
 ကုသိုလ်စိတ်နှင့် ပြည့်စုံသောသူသည်၊ အာပဇ္ဇတိ=သင့်ရောက်၏၊ ဣမိနာ
 ပန ဝစနေန-ဤ “ယံ ကုသလစိတ္တေန အာပဇ္ဇတိ”ဟူသော စကားရပ်ဖြင့်၊
 တံ ကုသလန္တိ-“တံ ကုသလံ”ဟူ၍၊ အာပတ္တိယာ-အာပတ်ကို၊ ဝုစ္စမာနော-
 ဆိုအပ်သည်ရှိသော်၊ ကုသလဘာဝေါ-ကုသိုလ်၏အဖြစ်သည်၊ ပရိယာယ-
 တောဝ-ပရိယာယ်အားဖြင့်သာလျှင်၊ ဒဿေတိ-ပြ၏၊ ပရမတ္ထတော-ပရမတ္ထ
 အားဖြင့်၊ န ဒဿေတိ-မပြ၊ ဟိ သစ္စံ-မှန်၏၊ ကုသလစိတ္တေန-ကုသိုလ်စိတ်
 ဖြင့်၊ အာပတ္တိ-အာပတ်သို့၊ အာပဇ္ဇန္တော-သင့်ရောက်သောရဟန်းသည်၊ သ-
 ဝိညတ္တိကံ ဝါ-သဝိညတ္တိကလည်းဖြစ်သော၊ အဝိညတ္တိကံ ဝါ-အဝိညတ္တိက
 လည်းဖြစ်သော၊ သိက္ခာပဒဝိတိက္ကမာကာရပ္ပဝတ္တံ-သိက္ခာပုဒ်ကို လွန်ကျူး
 သော အခြင်းအရာဖြင့်ဖြစ်သော၊ ရူပက္ခန္ဓသင်္ခါတံ-ရူပက္ခန္ဓာဟုဆိုအပ်သော၊
 အဗျာကတာပတ္တိ-အဗျာကတအာပတ်သို့၊ အာပဇ္ဇတိ=သင့်ရောက်၏၊ ဣတ-
 ရေဟိ ဣတရန္တိ-ကား၊ ဣတရေဟိ-ကုသိုလ်မှတပါးတခြားကုန်သော၊ အကု-
 သလာဗျာကတစိတ္တဟိ-အကုသိုလ်စိတ်+အဗျာကတစိတ်တို့ဖြင့်၊ ယံ အာ-
 အာပတ္တိ-အကြင်အာပတ်သို့၊ အာပဇ္ဇတိ=သင့်ရောက်၏၊ တံ အာပတ္တိ-ထို
 အာပတ်ကို၊ ဣတရံ-“ဣတရံ”ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-ဆိုအပ်၏၊ (တံ-ထိုအာပတ်သည်၊
 ဣတရံ-“ဣတရံ”မည်၏)၊ အကုသလဉ္စ-အကုသိုလ်စိတ်လည်းကောင်း၊ အ-
 ဗျာကတဉ္စ-အဗျာကတစိတ်လည်းကောင်း၊ ဣတိ အယံ-ကား၊ အတ္ထော-အ
 နက်တည်း၊ ဣဒ္ဓ အာပတ္တိ-ဤအာပတ်သို့လည်း၊ အာပဇ္ဇန္တော-သင့်ရောက်
 သောရဟန်းသည်၊ အကုသလစိတ္တသမင်္ဂီ ဝါ-အကုသိုလ်စိတ်နှင့်ပြည့်စုံသော
 သူသည်လည်း၊ အာပဇ္ဇတိ=သင့်ရောက်၏၊ ကုသလာဗျာကတစိတ္တသမင်္ဂီ ဝါ-
 ကုသိုလ်စိတ်+အဗျာကတစိတ်နှင့် ပြည့်စုံသော သူသည်လည်း၊ အာပဇ္ဇတိ-
 သင့်ရောက်၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဒဿနတ္ထံ-ပြခြင်း အကျိုးငှာ၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏၊
 ဧဝံ သန္တေပိ-ဤသို့ပင် ဆိုအပ်ပါသော်လည်း၊ သဗ္ဗသိက္ခာပဒသု-အလုံးစုံ
 သောသိက္ခာပုဒ်တို့၌၊ ကိစ္ဆိ-အချို့သောသူ၌၊ အကုသလစိတ္တမေဝ-အကုသိုလ်

စိတ်သာလျှင်တည်း၊ ကိစ္ဆိ-အချို့သောသုတ္တံ၊ ကုသလာဗျာကတဝသေန-ကုသိုလ်စိတ်+အဗျာကတစိတ်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်၊ ဒွိ စိတ္တံ-နှစ်ပါးသောစိတ်တည်း၊ ကိစ္ဆိ-အချို့သောသုတ္တံ၊ သဗ္ဗေသံ-အလုံးစုံကုန်သော ကုသိုလ်စိတ်+အကုသိုလ်စိတ်+အဗျာကတစိတ်တို့၏၊ ဝသေန-အစွမ်းအားဖြင့်၊ တိ စိတ္တံ-သုံးပါးသောစိတ်တည်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ အယမေဝ ပဘောဒေါ-ဤအထူးအပြားကိုသာလျှင်၊ လဗ္ဘတိ-ရအပ်၏၊ အညော-တပါးတခြားသော၊ ပဘောဒေါ-အထူးအပြားကို၊ န လဗ္ဘတိ-မရအပ်၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-သိအပ်၏။

တိဝေဒနံ ဒွိဝေဒနံ ဧကဝေဒနန္တိ ဣဒဉ္စ-ဟူသောဤစကားကိုလည်း၊ ယထာဝုတ္တဝေဒနာဝသေနေဝ-အကြင်အကြင် ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော ဝေဒနာ၏ အစွမ်းဖြင့်သာလျှင်၊ လဗ္ဘတိ-ရအပ်၏၊ အညထာ-တပါးတခြားသော အခြင်းအရာဖြင့်၊ န လဗ္ဘတိ-မရအပ်၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ-မှတ်အပ်၏၊ နိပဇ္ဇိတော-အိပ်၍၊ နိရောဓံ-နိရောဓ သမာပတ်ကို၊ သမာပန္နဿ-ဝင်စားသော ရဟန်းအား၊ သဟသေယျဝသေန-တမိုးတယာမ်တည်းကျောင်း၌ အတူတကွအိပ်သည်၏အစွမ်းဖြင့်၊ တဒါကာရပ္ပဝတ္တရူပက္ခန္ဓဿေဝ-ထိုသို့သောအခြင်းအရာအားဖြင့်ဖြစ်သော ရူပက္ခန္ဓာ၏သာလျှင်၊ အာပတ္တိဘာဝတော-အာပတ်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ အတ္ထိ အဝေဒနန္တိပိ-“အတ္ထိ အဝေဒနံ”ဟူ၍လည်း၊ ဧတံ ဝစနံ-ဤစကားကို၊ ဝတ္တဗ္ဗံ-ဆိုအပ်၏၊ ကဒါစိ ကရဟစိ-တရံတခါ၌၊ ယဒိစ္ဆကံ-အလိုရှိသလောက်၊ သမ္ဘဝတိ-ဖြစ်၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ အဂ္ဂဟေတွာ-မယူမူ၍၊ ယေဘုယျဝသေန-များသည်၏ အစွမ်းဖြင့်၊ လဗ္ဘမာနံယေဝ-ရအပ်သည်ကိုသာလျှင်၊ ဂဟေတွာ-ယူ၍၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-၏။

ဣဒါနိ ဣမသ္မိ ကာလေ-၌၊ ယထာဝုတ္တသမုဋ္ဌာနာဒိနိ-အကြင်အကြင် ဆိုအပ်ပြီးသော သမုဋ္ဌာန်အစရှိသည်တို့ကို၊ ဣမသ္မိ သံဝဏ္ဏိယမာန သိက္ခာပဒေ-ဤဖွင့်ဆိုအပ်လတံသော သိက္ခာပုဒ်၌၊ ဝိဘဇိတွာ-ဝေဘန်၍၊ ဒဿေ-နွော-ပြလိုသည်၍၊ “ဣမံ ပကိဏ္ဏကံ-ဝိဒိတွာ”တိ အာဒိ-ကို၊ အာဟ-မိန့်ဆိုပြီ၊ တတ္ထ တသ္မိ ဝစနေ-၌၊ ဝိဒိတွာတိ ဣမဿ-“ဝိဒိတွာ”ဟူသော ဤပုဒ်၏၊ ဝေဒိတဗ္ဗန္တိ ဣမိနာ-“ဝေဒိတဗ္ဗံ”ဟူသော ဤပုဒ်နှင့်၊ အပရကာလ-ကိရိယာဝစနေ-နောက်ကာလဖြစ်သော ကိရိယာစကားရပ်နှင့်၊ သမ္ပန္နော-ဝပ်ယှဉ်ခြင်းကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-သိအပ်၏၊ ကိရိယသမုဋ္ဌာနန္တိ ဣဒံ ဝစနံ-

“ကိရိယသမုဋ္ဌာန်”ဟူသော ဤစကားရပ်ကို၊ ယေဘုယျဝသေန=များသည်၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဝုတ္တံ=ဆိုအပ်၏၊ ပရူပက္ကမေ=သူတပါးတို့၏ လုလ္လပယောဂသည်၊ သတိ=ရှိလတ်သော်၊ သာဒိယန္တဿ=သာယာသော ရဟန်းအား၊ အကိရိယသမုဋ္ဌာနဘာဝတော=အကိရိယ သမုဋ္ဌာန် ဖြစ်သောကြောင့်တည်း၊ “မနောဒွါရေ=မနောဒွါရ၌၊ အာပတ္တိ နာမ=အာပတ် သင့်ခြင်းမည်သည်၊ နတ္ထိ=မရှိ၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဣဒမ္ပိ ဝစနံ=ဤစကားကိုလည်း၊ ဗာဟုလ္လဝသေန=များသော အားဖြင့်သာလျှင်၊ ဝုတ္တံ=ဆိုအပ်၏၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဝဒန္တိ=ကုန်၏၊ စိတ္တံ ပနေတ္ထ အင်္ဂမတ္တံ ဟောတိတိ=ကား၊ ပဌမပါရာဇိကံ=ပဌမပါရာဇိက အာပတ်သည်၊ ကာယစိတ္တတော=ကိုယ်+စိတ်ကြောင့်၊ သမုဋ္ဌာတိ=ဖြစ်၏၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဧတ္ထ=ဤအရာ၌၊ စိတ္တံ ပန=စိတ်သည်ကား၊ အာပတ္တိယာ=အာပတ်၏၊ အင်္ဂမေဝ=အင်္ဂါသည်သာလျှင်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏၊ န တဿ ဝသေန ကမ္မဘာဝေါ လဗ္ဘတိတိ=ကား၊ ဝိညတ္တိဇနကဝသေန=ကာယဝိညတ်ကို ဖြစ်စေတတ်သည် ၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ကာယဒွါရေ=ကာယဒွါရ၌၊ ပဝတ္တတ္တာ=ဖြစ်သည်၏ အဖြစ် ကြောင့်၊ တဿ စိတ္တဿ=ထိုစိတ်၏၊ ဝသေန=အစွမ်းဖြင့်၊ ဣမဿ သိက္ခာပဒဿ=၏၊ မနောကမ္မဘာဝေါ=မနောကံ၏ အဖြစ်ကို၊ န လဗ္ဘတိ=မရအပ်၊ ဣတိ အယံ=ဤသည်ကား၊ အတ္ထော=အနက်တည်း၊ သိက္ခာပဒဿ=သိက္ခာပုဒ်၏၊ ဟေဋ္ဌာ=အောက်၌၊ ဝုတ္တနယေန=ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောနည်းဖြင့်၊ ပညတ္တိဘာဝတော=ပညတ်ကိုဖြစ်စေတတ်သည်အဖြစ်ကြောင့်၊ “သဗ္ဗဉ္စေတံ အာပတ္တိယံ ယုဇ္ဇတိ”တိ=ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ=ဆိုအပ်၏၊ ဟိ သစ္စံ=မှန်၏၊ ယဇာဝုတ္တသမုဋ္ဌာနာဒိ=အကြင်အကြင်ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော သမုဋ္ဌာန်အစရှိသည်တို့သည်၊ ပညတ္တိယံ=ပညတ်၌၊ န ယုဇ္ဇတိ=မသင့်။

ပကိဏ္ဏကကထာဝဏ္ဏနာ=ပကိဏ္ဏကကထာကိုဖွင့်ဆိုခြင်းသည်၊ နိဋ္ဌိတာ=ဆုံးခန်းတိုင်မြောက်အပြီးအဆုံးသို့ရောက်ပြီ။

“ဝိနိတဝတ္ထုဝဏ္ဏနာ”

ဣဒံ-ဤသည်ကား၊ ကိ-အသို့နည်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ကထေတုက-
 မုတာယ-ကထေတုကမုတာပုစ္ဆာဖြင့်၊ (ဝါ) ဖြေဆိုခြင်းငှာ အလိုရှိသည်၏အ
 ဖြစ်ဖြင့်၊ ပုစ္ဆတိ-မေး၏၊ ဝိနိတာနိ ဝိနိစ္ဆိတာနိ-မြတ်စွာဘုရား ကိုယ်တော်တိုင်
 ဆုံးဖြတ်အပ်ကုန်သော၊ ဝတ္ထုနိ-ဝတ္ထုတို့တည်း၊ ဝိနိတဝတ္ထုနိ-မြတ်စွာဘုရား
 ကိုယ်တော်တိုင် ဆုံးဖြတ်အပ်ကုန်သော ဝတ္ထုတို့၊ ဟိ သစ္စံ-မှန်၏၊ တာနိ-ထို
 ဝိနိတဝတ္ထုတို့သည်၊ “အာပတ္တိ တွံ ဘိက္ခု အာပန္နော ပါရာဇိကံ၊ အနာ-
 ပတ္တိ ဘိက္ခု ပါရာဇိကဿ၊ အာပတ္တိ သံယာဒိသေသဿ၊ အနာပတ္တိ
 ဘိက္ခု အသာဒိယန္တဿ”တိ အာဒိနာ-ဖြင့်၊ ဘဂဝတာယေဝ-မြတ်စွာဘုရား
 ကိုယ်တော်တိုင်သာလျှင်၊ ဝိနိစ္ဆိတာနိ-ဆုံးဖြတ်တော်မူအပ်ကုန်၏၊ တေန-ထို့
 ကြောင့်၊ “ဘဂဝတာ သယံ ဝိနိစ္ဆိတာနံ”န္တိ-ဟူ၍၊ အာဟ-ပြီ၊ ဥဒ္ဓါနဂါထာ-
 တိ-ကား၊ ဥဒ္ဓေသဂါထာ-အကျဉ်းပြဆိုအပ်သောဂါထာတည်း၊ သင်္ဂဟဂါထာ-
 သင်္ဂြိုဟ်ရေတွက်သောဂါထာတည်း၊ ဣတိ ဣဒံ အတ္ထဇာတံ-သည်၊ (ဝါ) ကို၊
 ဝုတ္တံ ဝုတ္တော-သည်၊ ဟောတိ-၏၊ “တေန ခေါ ပန သမယေန အညတရော
 ဘိက္ခု”တိ အာဒိကာ-ဤသို့ အစရှိသော၊ နိဒါနဝတ္ထုဒီပိကာ-နိဒါန်းဝတ္ထုကို
 ပြတတ်သော၊ ဝိနိတဝတ္ထုပါဠိယေဝ-ဝိနိတဝတ္ထု ပါဠိတော်သည်သာလျှင်၊
 တေသံ တေသံ ဝတ္ထုနံ-ထိုထိုဝတ္ထုတို့ကို၊ ဂန္ထနတော-သီကုံးတတ်သည်၏
 အဖြစ်ကြောင့်၊ “ဝတ္ထုဂါထာ”တိ-“ဝတ္ထုဂါထာ”ဟူ၍၊ ဝုတ္တာ-ဆိုအပ်ကုန်၏၊
 ဆန္ဒောဝိစိတိလက္ခဏေန-ဆန်းဂိုဏ်းကို စိစစ်ကြောင်းဖြစ်သော လက္ခဏာ
 အားဖြင့်၊ န ဝုတ္တာ-မဆိုအပ်၊ ဝါ-တနည်းကား၊ ဂါထာနံ-ဂါထာတို့၏၊ ဝတ္ထု-
 ဝတ္ထုတည်း၊ ဝတ္ထုဂါထာ-ဂါထာတို့၏ဝတ္ထု၊ ဣတိ ဧဝံ-ဤသို့၊ ဧတ္ထ-ဤ“ဝတ္ထု-
 ဂါထာ”ဟူသောပါဠိရပ်၌၊ အတ္ထော-ကို၊ ဒဌဗ္ဗော-၏၊ ဧတ္ထာတိ-ကား၊ ဝိနိတ-
 ဝတ္ထုသု-ဝိနိတဝတ္ထုတို့တွင်၊ ဒုတိယာဒိနန္တိ-ကား၊ ဒုတိယ ပါရာဇိကာဒိနံ-
 ဒုတိယ ပါရာဇိက အစရှိသည်တို့၏၊ ဒုတိယာဒိနိ-ဒုတိယ ပါရာဇိက အစရှိ
 သည်တို့ကို၊ ဝိနိစ္ဆိန္နိတဌာနိ-ဆုံးဖြတ်အပ်ကုန်၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ယောဇေတဗ္ဗံ-
 ယှဉ်စေအပ်၏၊ သိပ္ပိကာနန္တိ-ကား၊ စိတ္တကာရာဒိသိပ္ပိကာနံ-ပန်းချီသွားအစ
 ရှိသော အတတ်ပညာသည်တို့၏၊ ယံ-အကြင်အရေးအသားကို၊ (ဝါ) အကြင်

ပန်းချိဆေးရေးအရပ်ကို၊ ပဿိတွာ ပဿိတွာ•တွေ့မြင်၍ တွေ့မြင်၍၊ (ဝါ) ကြည့်ရှု၍ ကြည့်ရှု၍၊ စိတ္တကာရာဒယော•ပန်းချိသွားအစရှိသောသူတို့သည်၊ စိတ္တကမ္မာဒိနိ•ပန်းချိဆေးရေးခြင်းအမှု အစရှိသည်တို့ကို၊ ဥဂ္ဂဏန္တာ•သင်ယူ ကြကုန်၍၊ ကရောန္တိ•ပြုကြကုန်၏။ တံ•ပန်းချိဆေးရေးခြင်းအမှုကို၊ “ပဋိစ္ဆန္ဒ-ကရူပ”န္တိ-“ပဋိစ္ဆန္ဒကရူပ”ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ•ဆိုအပ်၏။

၆၇။ ပုရိမာနိ ဒွေ ဝတ္ထုနီတိ•ကား၊ မက္ကဋိဝတ္ထုဉ္စ=မက္ကဋိဝတ္ထု လည်းကောင်း၊ ဝဇ္ဇိပုတ္တဝတ္ထုဉ္စ=ဝဇ္ဇိပုတ္တကဝတ္ထုလည်းကောင်း၊ ပန•စောဒနာ ပါဠိးအံ၊ တာနိ•ထို“မက္ကဋိဝတ္ထု+ဝဇ္ဇိပုတ္တက ဝတ္ထုတို့သည်၊ အနုပညတ္တိယံ• အနုပညတ်၌၊ ကိဉ္စာပိ အာဂတာနေဝ•အကယ်၍ လာကုန်သည်သာလျှင် တည်း၊ တထာပိ•ထိုသို့ပင် မက္ကဋိဝတ္ထု+ဝဇ္ဇိပုတ္တကဝတ္ထုတို့သည်အနုပညတ်၌ လာပါသော်လည်း၊ ဘဂဝတာ•သည်၊ သယံ•ကိုယ်တော်တိုင်၊ ဝိနိစ္ဆိတဝတ္ထု-ဘာဝတော•ဆုံးဖြတ်တော်မူအပ်သော ဝတ္ထု၏အဖြစ်ကြောင့်၊ အဒိန္နာဒါနာ-ဒိသု•အဒိန္နာဒါနသိက္ခာပုဒ် အစရှိသည်တို့၌၊ အနုပညတ္တိယံ=အနုပညတ်၌၊ အာဂတာနိ•လာကုန်သော၊ ရဇကောဒိဝတ္ထုနိ ဝိယ=ရဇကဝတ္ထုအစရှိကုန်သော ဝတ္ထုကဲ့သို့၊ ပုန•တဖန်၊ ဝိနိတဝတ္ထုသု•ဝိနိတဝတ္ထုတို့၌၊ ပက္ခိတ္တာနိ•ထည့်သွင်း ထားအပ်ကုန်၏၊ ဧဝံ•ဤသို့၊ ယဒိ သိယာ=အကယ်၍ ဖြစ်ငြားအံ၊ “တဿ ကုက္ကုစ္စံ အဟောသီ”တိ ဣဒံ ဝစနံ=“တဿ ကုက္ကုစ္စံ အဟောသီ”ဟူသော ဤစကားသည်၊ ဝိရုဇ္ဈေယျ•ဆန့်ကျင်ရာ၏၊ ဟိ သစ္စံ•မှန်၏၊ အနုပညတ္တိယံ• အနုပညတ်၌၊ အညေ•တပါးတခြားကုန်သော၊ ဘိက္ခု•တို့ကို၊ ဒိသွာ=တွေ့မြင် ကြကုန်၍၊ တံ ဘိက္ခု•ကို၊ စောဒေသု=စောဒနာကြကုန်ပြီ၊ ကိံ•အဲဘယ်သို့၊ စောဒေသု=စောဒနာကြကုန်သနည်း၊ ဧတံ ဝစနံ=ဤစကားသည်၊ သစ္စံ•မှန် လေသလော၊ ဣတိ•ဤသို့၊ စောဒေသု=စောဒနာကြကုန်ပြီ၊ ပန=ဆက်၍ဆို ဦးအံ၊ တေဟိ ဘိက္ခုဟိ•တို့သည်၊ အနုပညတ္တိယံ•၌၊ ဝုတ္တနယေန•ဆိုအပ်ခဲ့ ပြီးသောနည်းဖြင့်၊ စောဒေတွာ•စောဒနာပြီး၍၊ “နန အာဝုသော တထေဝ တံ ဟောတီ”တိ•ဟူ၍၊ ဝုတ္တေ•သော်၊ တဿ ဘိက္ခုနော•အား၊ ကုက္ကုစ္စံ• ဝိနယကုက္ကုစ္စသည်၊ အဟောသိ=ဖြစ်ပြီ၊ ဣတိ•ဤသို့၊ ဂဟေတဗ္ဗံ•ယူအပ်၏၊ “ဘဂဝတော•မြတ်စွာဘုရားအား၊ ဧတမတ္ထံ•ဤအကြောင်းအရာကို၊ အာရော-စေသိ•လျှောက်ထားပြီ”၊ ဣတိ•ဤသို့၊ ဣဒမ္ ဝစနံ=ဤစကားကိုလည်း၊

တေဟိ ဘိက္ခုဟိ-တို့သည်၊ အနုပညတ္တိယံ-၌၊ ဝုတ္တနယေန-ဖြင့်၊ ဘဂဝတော-အား၊ အာရောစိတေ-လျှောက်ထားအပ်သည်ရှိသော်၊ “ဘိက္ခု-ရဟန်း၊ တွံ-သင်သည်၊ မက္ခဋိယာ-မျောက်မအား၊ (ဝါ) ငါ၊ ပသာဝမဂ္ဂေ-ပသာဝမဂ်၌၊ မေထုနံ-သော၊ ဓမ္မံ-ကို၊ ပဋိသေဝိ-မှီဝဲပြီး၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ယံ ဝစနံ-ကို၊ မယာ-ငါဘုရားသည်၊ သုတံ-ကြားတော်မူပြီး၊ တံ ဝစနံ-ငါဘုရားကြားတော်မူအပ်သော ထိုစကားသည်၊ သစ္စံ ကိရ-ကြားတိုင်းမသွေ မှန်လေသလော”၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဘဂဝတော-မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ပုဋ္ဌော-မေးတော်မူအပ်သည်၊ သမာ-နော-ဖြစ်သည်ရှိသော်၊ “သစ္စံ ဘဂဝါ”တိ-ဟူ၍၊ ဘဂဝတော-မြတ်စွာဘုရားအား၊ ဧတမတ္ထံ-ဤအကြောင်းအရာကို၊ အာရောစေသိ-လျှောက်ထားပြီး၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဂဟေတဗ္ဗံ-ယူအပ်၏။

ပန-အဘို့တပါးကား၊ ဝဇ္ဇိပုတ္တကဝတ္ထုမှိ-၌၊ သိက္ခံ-ပါတိမောက္ခသံဝရသီလတည်းဟူသော အဓိသီလသိက္ခာကို၊ အပ္ပစ္စက္ခာယ-မစွန့်မူ၍၊ (ဝါ) မချမူ၍၊ ဒုဗ္ဗလျံ-ပါတိမောက္ခသံဝရတည်းဟူသော အဓိသီလသိက္ခာ၌ အားနည်းသူ၏အဖြစ်ကို၊ အနာဝိကတွာ-ထင်စွာမပြုမူ၍၊ မေထုနံ-သော၊ ဓမ္မံ-ကို၊ ပဋိသေဝိတွာ-မှီဝဲပြီး၍၊ ဝိဗ္ဗမိတွာ-လူထွက်ပြီး၍၊ ယေ ဘိက္ခု-အကြင်ဝဇ္ဇိပုတ္တကရဟန်းတို့သည်၊ အာနန္ဒတ္ထေရံ-ရှင်အာနန္ဒာ မထေရ်သို့၊ ဥပသင်္ကမိတွာ-ချဉ်းကပ်ကြကုန်၍၊ ပန-နောက်ထပ်တဖန်၊ ပဗ္ဗဇ္ဇံ စ-ရှင်အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဥပသမ္ပဒဗ္ဗ-ရဟန်းပဉ္စင်း အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ ယာဓိသု-တောင်းပန်ကြကုန်ပြီး၊ တေ ဘိက္ခု-ထိုဝဇ္ဇိပုတ္တကရဟန်းတို့ကို၊ သန္ဓာယ-ရည်ရွယ်၍၊ “အဌာန-မေတံ အာနန္ဒ အနဝကာသော ယံ တထာဂတော ဝဇ္ဇိနံ ဝါ ဝဇ္ဇိပုတ္တကာနံ ဝါ ကာရဏာ သာဝကာနံ ပါရာဇိကံ သိက္ခာပဒံ ပညတ္တံ သမ္ပဟနေယျာ”တိ အာဒိ-ကို၊ အနုပညတ္တိယံ-အနုပညတ်၌၊ ဝုတ္တံ-ဟောတော်မူအပ်၏၊ ပန-ကား၊ ယေ ဘိက္ခု-အကြင်ဝဇ္ဇိပုတ္တက ရဟန်းတို့သည်၊ အဝိဗ္ဗမိတွာ-လူမထွက်ကြကုန်မူ၍၊ သလိင်္ဂေ-ရဟန်းပဉ္စင်း၏ အသွင်သဏ္ဌာန်၌၊ ဌိတာယေဝ-တည်ကြကုန်လျက်သာလျှင်၊ ဥပ္ပန္နကုက္ကုစာ-ဝိနယကုက္ကုစာ ဖြစ်ကြကုန်သည်ဖြစ်၍၊ ဘဂဝတော-အား၊ ဧတမတ္ထံ-ကို၊ အာရောစေသု-လျှောက်ထားကြကုန်ပြီး၊ ဧဝံ ဘိက္ခု-ထိုဝဇ္ဇိပုတ္တကရဟန်းတို့ကို၊ သန္ဓာယ-ရည်ရွယ်၍၊ “အာပတ္တိံ တုမေ ဘိက္ခဝေ အာပန္နာ ပါရာဇိကံ”န္တိ-ဟူ၍၊ ဣ-ဤအရာ

၌၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏။ ကေစိ ပန-အချို့သော ဆရာတို့သည်ကား၊ ဣမံ အဓိပ္ပါ-
ယံ-ဤအဓိပ္ပါယ်ကို၊ အဇနန္တာ-မသိကြကုန်မူ၍၊ “အညမေဝ-တပါးတခြား
သာလျှင်ဖြစ်သော၊ မက္ကဋ္ဌိဝတ္ထု စ-ကိုလည်းကောင်း၊ ဝဇ္ဇိပုတ္တကဝတ္ထု စ-ကို
လည်းကောင်း၊ ဝိနိတဝတ္ထုသု-ဝိနိတဝတ္ထုတို့၌၊ အာဂတံ-လာ၏”၊ ဣတိ-ဤ
သို့၊ ဝဒန္တိ-ဆိုကြကုန်၏။

ကုသေ ဂန္ထေတွာတိ-ကား၊ ကုသတိဏာနိ-သမန်းမျက်တို့ကို၊ ဂန္ထေ-
တွာ-သိကုံး၍၊ ကေသေဟိ တိ-ကား၊ မနဿ ကေသေဟိ-လူဆံပင်တို့ဖြင့်၊
တံ ရာဂန္တိ-ကား၊ ကာယသံသဂ္ဂရာဂံ-ကာယသံသဂ္ဂရာဂကို၊ ဥ တွာတိ-ကား၊
သယမေဝ-ကိုယ်တိုင်သာလျှင်၊ ဇာနိတွာ-သိ၍၊ ကာယသံသဂ္ဂရာဂေန-ဖြင့်၊
ကတံ-ပြုအပ်သည်၊ ယဒိ သိယာ-အကယ်၍ဖြစ်အံ့၊ ဧဝံသတိ-ဤသို့ကာယ-
သံသဂ္ဂရာဂဖြင့် ပြုအပ်သည်ရှိသော်၊ ဣယသံသဂ္ဂရာဂသိက္ခာပဒဿ-ကာ-
ယသံသဂ္ဂရာဂ သိက္ခာပုဒ်၏၊ ဝိနိတဝတ္ထုသု-ဝိနိတဝတ္ထုတို့၌၊ အဝတွာ-မဆို
မူ၍၊ ဣဓ-ဤ ပဌမ ပါရာဇိကသိက္ခာပုဒ်၌၊ ကသွာ-အဘယ်ကြောင့်၊ ဝုတ္တံ-
ဆိုအပ်သနည်း၊ ဣတိ အယံ-ကား၊ ပုစ္ဆာ-အမေးပုစ္ဆာတည်း၊ ဧတ္ထ ဧတသ္မိ-
ဌာနေ-ဤအရာဌာန၌၊ စောဒကံဿ-စောဒကပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ပရိဟာရော-အဖြေ
ကို၊ မယာ-ငါသည်၊ ဝုစ္စတေ-ဆိုအပ်၏၊ တံ ဒါရိကံ-ထိုခလေးသူငယ်မကို၊
ကာယသံသဂ္ဂရာဂေန-ကာယသံသဂ္ဂရာဂဖြင့်၊ ကိဉ္ဇာပိ ကတံ-အကယ်၍ကား
ပြုအပ်ပါပေ၏၊ ပန တထာပိ-ထိုသို့ပင် ကာယသံသဂ္ဂရာဂဖြင့် ပြုအပ်ပါ
သော်လည်း၊ တဿ ဘိက္ခုနော-၏၊ ပါရာဇိကက္ခေတ္တေ-ပါရာဇိကခေတ်၌၊
ကတုပက္ကမတ္တာ-ပြုအပ်သော လုလ္လပယောဂ၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ “အဟံ-ငါ
သည်၊ ပါရာဇိကံ-ပါရာဇိကအာပတ်သို့၊ အာပန္နာ န ခေါ-သင့်ရောက်လေသ
လော”၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ပါရာဇိကဝိသယံ-ပါရာဇိက၏အရာသို့၊ ကုက္ကုစ္ဆံ-ဝိနယ
ကုက္ကုစ္ဆသည်၊ အဟောသိ-ဖြစ်ပြီ၊ ဣတိ တသွာ-ထို့ကြောင့်၊ ဣဓ-ဤပဌမ
ပါရာဇိကသိက္ခာပုဒ်၌၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏၊ ဧတေနဝ-ထို့ကြောင့်သာလျှင်၊ “အနာ-
ပတ္တိ ဘိက္ခု ပါရာဇိကဿ၊ အာပတ္တိ သံဃာဒိသေသဿာ”တိ-ဟူ၍၊
အာဟ-ဟောတော်မူ၏။

၆၈။ အတိဒဿနီယာတိ-ကား၊ ဒိဝသမ္ပိ-တစ်နေ့ပတ်လုံးလည်း၊
ပဿန္တာနံ-ကြည့်ရှုကြကုန်သော သူတို့အား၊ အတိတ္ထိကရဏတော-အားရ

တင်းတိမ်ခြင်း မရှိသည်ကို ပြခြင်းကြောင့်၊ အတိဝိယံ၊ အလွန်အကဲသာလျှင်၊ ဒဿနယောဂ္ဂါ၊ မြင်ခြင်းနှင့်ယှဉ်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏၊ ဝဏ္ဏပေါက္ခရတာယာတိ ဧတ္ထ=“ဝဏ္ဏပေါက္ခရတာယ”ဟူသောဤပါဠိရပ်၌၊ သန္တရဘာဝေါ၊ ကောင်းသည်၏ အဖြစ်ကို၊ ပေါက္ခရတာ=“ပေါက္ခရတာ”ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ=ဆိုအပ်၏၊ ဝဏ္ဏဿ၊ အဆင်း၏၊ ပေါက္ခရတာ=ကောင်းသည်၏အဖြစ်တည်း၊ ဝဏ္ဏပေါက္ခရတာ=အဆင်း၏ကောင်းသည်၏အဖြစ်၊ တာယ ဝဏ္ဏပေါက္ခရတာယ=ထိုအဆင်း၏ ကောင်းသည်၏အဖြစ်ဖြင့်၊ ဝဏ္ဏသမ္ပတ္တိယာ၊ အဆင်း၏ပြည့်စုံခြင်းဖြင့်၊ ဣတိ အယံ၊ ကား၊ အတ္ထော=“ဝဏ္ဏပေါက္ခရတာယ”ပုဒ်၏ အနက်တည်း၊ ပေါရာဏာ ပန=ရှေးဆရာတို့သည်ကား၊ သရီရံ=ခန္ဓာကိုယ်ကို၊ ပေါက္ခရန္တိ=“ပေါက္ခရ”ဟူ၍၊ ဝဒန္တိ=ကုန်၏၊ ဝဏ္ဏံ=အဆင်းသည်၊ ဝဏ္ဏမေဝ=ဝဏ္ဏသာလျှင်တည်း၊ (ဝါ) အဆင်းသာလျှင်တည်း၊ တေသံ=ထိုပေါရာဏဆရာတို့၏၊ မတေန=အလိုအားဖြင့်၊ ဝဏ္ဏဉ္စ=အဆင်းလည်းဟုတ်၏၊ ပေါက္ခရဉ္စ=ခန္ဓာကိုယ်လည်းဟုတ်၏၊ ဝဏ္ဏပေါက္ခရရာနိ=အဆင်းဖြစ်သော ခန္ဓာကိုယ်၊ တေသံ=ထိုပေါက္ခရဝဏ္ဏတို့၏၊ (ဝါ) အဆင်းဖြစ်သော ခန္ဓာကိုယ်တို့၏၊ ဘာဝေါ=အဖြစ်တည်း၊ ဝဏ္ဏပေါက္ခရတာ=အဆင်းဖြစ်သောခန္ဓာကိုယ်တို့၏အဖြစ်၊ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ ဝဏ္ဏပေါက္ခရတာယာတိ=ကား၊ ပရိသုဒ္ဓေန=သန့်ရှင်းစင်ကြယ်သော၊ ဝဏ္ဏေန စေဝ=အဆင်းနှင့်လည်းကောင်း၊ သရီရသဏ္ဌာနသမ္ပတ္တိယာ စ=ခန္ဓာကိုယ်၏ပုံသဏ္ဌာန်၏ပြည့်စုံခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဣတိ အယံ=ကား၊ အတ္ထော=တည်း၊ အထ ဝါ=တနည်းသော်ကား၊ ဝဏ္ဏသမ္ပန္တံ=အဆင်းနှင့် ပြည့်စုံသော၊ ပေါက္ခရံ=ခန္ဓာကိုယ်တည်း၊ ဝဏ္ဏပေါက္ခရံ=အဆင်းနှင့် ပြည့်စုံသော ခန္ဓာကိုယ်၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ပုဗ္ဗပဒဿ=“ဝဏ္ဏသမ္ပန္တံ”ဟူသောရှေ့ပုဒ်၏၊ ဥတ္တရပဒလောပေါ=“သမ္ပန္တံ”ဟူသော နောက်ပုဒ်ကြေခြင်းကို၊ ဒဌဇ္ဇော=မှတ်အပ်၏၊ တဿ ဝဏ္ဏပေါက္ခရဿ=ထိုအဆင်းနှင့် ပြည့်စုံသော ခန္ဓာကိုယ်၏၊ ဘာဝေါ=အဖြစ်တည်း၊ “ဝဏ္ဏပေါက္ခရတာ=အဆင်းနှင့် ပြည့်စုံသော ခန္ဓာကိုယ်၏အဖြစ်၊ တာယ ဝဏ္ဏပေါက္ခရတာယ=ထိုအဆင်းနှင့် ပြည့်စုံသော ခန္ဓာကိုယ်၏အဖြစ်ဖြင့်၊ ဝဏ္ဏသမ္ပန္တသရိတာယ=အဆင်းနှင့် ပြည့်စုံသော ခန္ဓာကိုယ်၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ ဣတိ အယံ=ကား၊ အတ္ထော=တည်း၊ ပမံ=သေတိတံ=ကား၊ အဘိဘဝိလွမ်းမိုးနှိပ်စက်ပြီ၊ ဣတိ အယံ=ကား၊ အတ္ထော=

တည်း၊ ကထံ ပန-အဘယ်ကြောင့်လျှင်၊ အသာဒိယန္တိ-မသာယာကုန်ဘဲ၊
နိသီဒိ-ထိုင်နေသနည်း၊ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ “အသဒ္ဓမ္မာဓိပ္ပါယေန
။ ပ ။ ခါဣကာ ဝိယာ”တိ-ဟူ၍၊ အာဟ-ဟောတော်မူ၏။

န လိမ္မတိတိ-ကား၊ န အလ္လိယတိ-မငြိကပ်၊ ကာမေသုတိ-ကား၊
ဝတ္ထုကာမ ကိလေသကာမေသု-ဝတ္ထုကာမ+ ကိလေသကာမတို့၌၊ ဣဒံ
ဝစနံ-ကို၊ ဝုတ္တံ ဝုတ္တော-သည်၊ (ဝါ) သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ ပဒုမိနိပဏ္ဏေ-
ပဒုမ္မာကြာရှက်၌၊ ဥဒကဗိဇ္ဈ-ရေပေါက်သည်၊ န သဏ္ဌာတိ ယထာ စ-မတည်
သကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ သူစိမုခေ-အပ်ဖူး၌၊ သာသပေါ-မုန်ညင်းစေသည်၊
န သန္တိဌတိ ယထာ စ-မတည်သကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ဧဝမေဝ-ပုံစံနှိုင်းယူ
၍အတူသာလျှင်၊ ယော ပုဂ္ဂလော-သည်၊ အဗ္ဘန္တရေ-ခန္ဓာကိုယ် အတွင်း၌၊
ဒုဝိဓေနပိ-နှစ်ပါးအပြား ရှိသည်လည်းဖြစ်သော၊ ကာမေန-ဝတ္ထုကာမ+ကိ-
လေသာ ကာမဖြင့်၊ န လိမ္မတိ-မလိမ်းကြံ မကပ်ငြိ၊ တသ္မိ ပုဂ္ဂလေ-၌၊ ကာ-
မော-ဝတ္ထုကာမ+ကိလေသာကာမသည်၊ န သဏ္ဌာတိ-မတည်၊ တံ ပုဂ္ဂလံ-
ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ အဟံ-ငါဘုရားသဏ္ဌ၊ ဗြာဟ္မဏံ-“ဗြာဟ္မဏ”ဟူ၍၊ (ဝါ) မကောင်း
မှု အကုသိုလ်ကို အပပြုပြီးသောပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍၊ ဝဒါမိ-ဟောတော်မူ၏၊ ဣတိ
ဣဒံ ဝစနံ-ဤစကားသည်၊ (ဝါ) ကို၊ ဝုတ္တံ ဝုတ္တော-သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏။

၆၉။ ပုရိသသဏ္ဌာနံ အန္တရဟိတံ၊ ဣတ္ထိသဏ္ဌာနံ ဥပ္ပန္နန္တိ-ကား၊
ဖလဿ-အကျိုး၏၊ ဝိနာသုပ္ပါဒဒဿနေန-ပျက်စီးသောအဖြစ်ကိုမြင်သဖြင့်၊
ကာရဏဿပိ-အကြောင်း၏လည်း၊ ဝိနာသုပ္ပါဒါ-ပျက်စီးသော အဖြစ်ကို၊
ဝုတ္တော-ဟောတော်မူအပ်၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဒိဋ္ဌဗ္ဗံ-မှတ်အပ်၏၊ ဟိ သစ္စံ-မှန်၏၊
ပုရိသိန္ဒြိယေ-ပုရိသိန္ဒြေသည်၊ နဌေ-ပျောက်သည်ရှိသော်၊ ပုရိသသဏ္ဌာနံ-
ယောက်ျား၏ ပုံသဏ္ဌာန်သည်၊ အန္တရဓာယတိ-ပျောက်ကွယ်၏၊ ဣတ္ထိန္ဒြိ-
ယေ-သည်၊ သမုပ္ပနေ-ဖြစ်သည်ရှိသော်၊ ဣတ္ထိသဏ္ဌာနံ-မိန်းမ၏ ပုံသဏ္ဌာန်
သည်၊ ပါတုဘဝတိ-ထင်ရှားဖြစ်၏၊ တထာ ဟိ တတော ဧဝ-ထို့ကြောင့်သာ
လျှင်၊ “ယဿ ဣတ္ထိန္ဒြိယံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တဿ ပုရိသိန္ဒြိယံ ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ။ နော။
ယဿ ဝါ ပန ပုရိသိန္ဒြိယံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တဿ ဣတ္ထိန္ဒြိယံ ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ။ နော”တိ-
ဟူ၍၊ ယမကပကရဏေ-ယမိုက်ကျမ်း၌၊ ဝုတ္တတ္တာ-ဟောတော်မူအပ်သည်

၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဣန္ဒြိယဒွယဿ-ဣတ္ထိန္ဒြေ+ပုရိသိန္ဒြေ နှစ်ပါးအပေါင်း၏၊
 ဧကသ္မိံ=တစ်ခုတည်းသော၊ သန္တာနေ=သန္တာန်၌၊ သဟပဝတ္တိယာ=အတူတကွ
 ဖြစ်ခြင်း၏၊ အသမ္ဘဝတော=မဖြစ်ခြင်းကြောင့်၊ ယသ္မိံ ခဏော=အကြင်ခဏ၌၊
 ဣတ္ထိန္ဒြိယံ=သည်၊ ပါတုဘဝတိ=ထင်ရှားဖြစ်၏၊ တတော=ထိုဣတ္ထိန္ဒြေထင်ရှား
 ဖြစ်သည်မှာ၊ ပုဗ္ဗေ=ရှေး၌၊ သတ္တရသမစိတ္တတော=(၁၇)ချက်မြောက်သော စိတ်
 မှ၊ ပဌာယ=စ၍၊ ပုရိသိန္ဒြိယံ=ပုရိသိန္ဒြေသည်၊ နုပ္ပလုတိ=မဖြစ်၊ တတော=ထို
 ပုရိသိန္ဒြေ မဖြစ်တော့သည်မှာ၊ ပုဗ္ဗေ=ရှေး၌၊ ပုရိသိန္ဒြေယေသု=တို့သည်၊ ဥပ္ပန္နေ-
 သု စ=ဖြစ်ကုန်သော်လည်း၊ သဟဇာတရူပေဟိ=သဟဇာတ် ဖြစ်ကုန်သော
 ရုပ်တို့နှင့်၊ (ဝါ) အတူတကွဖြစ်ကုန်သောရုပ်တို့နှင့်၊ သဒ္ဓိံ=အတူတကွ၊ ကမေန-
 အစဉ်အားဖြင့်၊ နိရုဒ္ဓေသု=ချုပ်ကုန်သည်ရှိသော်၊ တသ္မိံ သန္တာနေ=ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏
 သန္တာန်၌၊ ဣတ္ထိန္ဒြိယံ=ဣတ္ထိန္ဒြေသည်၊ ဥပ္ပလုတိ=ဖြစ်၏၊ တတော=ထိုဣတ္ထိန္ဒြေ
 ဖြစ်သည်မှာ၊ ပုရိသသဏ္ဌာနာကာရေန=ယောက်ျား၏ပုံသဏ္ဌာန် အခြင်းအရာ
 အားဖြင့်၊ ပဝတ္တေသု=ဖြစ်ကုန်သော၊ ကမ္မဇရူပေသု စ=ကမ္မဇရုပ်တို့သည်လည်း
 ကောင်း၊ သေသရူပေသု စ=ကမ္မဇရုပ်မှ ကြွင်းကျန်ကုန်သော ရုပ်တို့သည်လည်း
 ကောင်း၊ ကမ္ဘိ ကာလံ=စိုးစဉ်းအနည်းငယ်သောကာလ၌၊ ပဝတ္တိတွာ=ဖြစ်၍၊
 နိရုဒ္ဓေသု=ချုပ်ကုန်သည်ရှိသော်၊ ဣတ္ထိသဏ္ဌာနကာရေန=မိန်းမ၏ပုံသဏ္ဌာန်
 အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ စတုဇရူပသန္တတိယာ=စတုဇရုပ်အစဉ်သည်၊ ပဝတ္တာယ-
 ဖြစ်သဖြင့်၊ ပုရိသသဏ္ဌာနံ=ယောက်ျား၏ပုံသဏ္ဌာန်သည်၊ အန္တရဟိတံ=ကွယ်
 ပျောက်၏၊ ဣတ္ထိသဏ္ဌာနံ=မိန်းမ၏ ပုံသဏ္ဌာန်သည်၊ ပါတုဘူတံ=ထင်ရှား
 ဖြစ်၏၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဝုစ္စတိ=ဆိုအပ်၏၊ ဣတ္ထိယာ=မိန်းမ၏၊ ပုရိသလိင်္ဂပါတု-
 ဘာဝေပိ=ယောက်ျား၏ လိင်အသွင်သဏ္ဌာန် ထင်ရှားဖြစ်ခြင်း၌လည်း၊ အယ-
 မေဝ နယော=ဤနည်းကိုသာလျှင်၊ ဝေဒိတဗ္ဗော=သိအပ်၏။

ပုရိသလိင်္ဂ ဥတ္တမံ၊ ဣတ္ထိလိင်္ဂံ ဟိနန္တိ ဣမိနာ စ=ဟူသောဤပါဠိ
 ရပ်ဖြင့်လည်း၊ ပုရိသိန္ဒြိယဿ=ပုရိသိန္ဒြေ၏၊ ဥတ္တမဘာဝေါ စ=မြတ်သည်၏
 အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဣတ္ထိန္ဒြိယဿ=ဣတ္ထိန္ဒြေ၏၊ ဟိနဘာဝေါ စ=ယုတ်
 ညံ့သည်၏အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဝုတ္တော=ဟောတော်မူအပ်၏၊ ဣတိ=ဤ
 သို့၊ ဒဌဗ္ဗံ=မှတ်အပ်၏၊ ဟိ သစ္စံ=မှန်၏၊ ဣတ္ထိန္ဒြိယဿ=ဣတ္ထိန္ဒြေ၏၊ ဟိနုက္ကဋ္ဌ-
 ဘာဝံ=ယုတ်ညံ့သည်၏အဖြစ်+မြတ်သည်၏အဖြစ်ကို၊ ဝိနာ=ကြဉ်၍၊ တနိဿ-

ယဿ=ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို မှီ၍ဖြစ်သော၊ လိင်္ဂဿ=လိင်၏၊ (ဝါ) အသွင်သဏ္ဌာန်၏၊
 ဟိနက္ကဋ္ဌတာ=ယုတ်သည်၏အဖြစ်+မြတ်သည်၏ အဖြစ်သည်၊ န သမ္ဘဝတိ=
 မဖြစ်၊ ပုရိသလိင်္ဂံ ဗလဝအကုသလေန အန္တရဓာယတိတိ အာဒိနာပိ=
 အစရှိသော ပါဠိရပ်ဖြင့်လည်း၊ ဣန္ဒြိယဿေဝ=ဣန္ဒြေ၏သာလျှင်၊ ဝိနာသုပ္ပါ-
 ဒါ=ပျက်စီးခြင်း၏ ဖြစ်ခြင်းကို၊ ဝုတ္တာ=ဆိုအပ်၏၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ=မှတ်အပ်
 ၏၊ ဟိ သစ္စံ=မှန်၏၊ ဣန္ဒြိယေ=ဣန္ဒြေသည်၊ ဝိနဋ္ဌေ စ=ပျက်စီးသည်ရှိသော်
 လည်းကောင်း၊ ဥပ္ပန္နာ စ=ဖြစ်သည်ရှိသော်လည်းကောင်း၊ တန္နိဿယဿ=
 ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကိုမှီသော၊ လိင်္ဂဿပိ=လိင်၏လည်း၊ (ဝါ) အသွင်သဏ္ဌာန်၏လည်း၊
 အန္တရဓာနဉ္စ=ကွယ်ပျောက်ခြင်း သည်လည်းကောင်း၊ ပတိဋ္ဌာနဉ္စ=တည်ခြင်း
 သည်လည်းကောင်း၊ သမ္ဘဝတိ=ဖြစ်၏၊ ဧတ္ထ=ဤအားကြီးသော အကုသိုလ်ကံ
 ကြောင့် ယောက်ျား၏ လိင်ကွယ်ပျောက်ရာ၌၊ ကထံ ပန=အဘယ်သို့လျှင်၊
 ပုရိသလိင်္ဂံ=သည်၊ ဗလဝအကုသလေန=အားကြီးသော အကုသိုလ်ကံကြောင့်၊
 အန္တရဓာယတိ=ကွယ်ပျောက်သနည်း၊ ဣတ္ထိလိင်္ဂံ=သည်၊ ဒုဗ္ဗလကုသလေန=
 အားနည်းသော ကုသိုလ်ကံကြောင့်၊ ပတိဋ္ဌာတိ=တည်သနည်း၊ ဣတိ အယံ=
 ဤသည်ကား၊ စောဒနာ=စောဒနာခြင်းတည်း၊ ဧတ္ထ ဧတသ္မိံ ဌာနေ=ဤ“အား
 ကြီးသော အကုသိုလ်ကံကြောင့် ပုရိသလိင်္ဂံ ကွယ်ပျောက်ခြင်း+အားနည်း
 သော ကုသိုလ်ကံကြောင့် ဣတ္ထိလိင်္ဂံ တည်ရာ၌၊ စောဒကဿ=စောဒက
 ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ပရိဟာရော=အဖြေကို၊ မယာ=ငါသည်၊ ဝုစ္စတေ=ဆိုအပ်၏၊ တာဝ-
 ရှေးဦးစွာ၊ ပဋိသန္ဓိယံ=ပဋိသန္ဓေအခါ၌၊ ပုရိသိန္ဒြိယုပ္ပါဒကံ=ပုရိသိန္ဒြေကို ဖြစ်
 စေတတ်သော၊ အနုပဟတသာမတ္ထိယံ=အကယ်၍ သတ်ဖြတ်ခြင်းငှာ မစွမ်း
 နိုင်သော၊ ဗလဝကုသလကမ္ပံ=အားကြီးသော ကုသိုလ်ကံသည်၊ ယာဝတာ-
 ယုကံ=အသက်ရှည်သမျှ ကာလပတ်လုံး၊ ပုရိသိန္ဒြိယမေဝ=ပုရိသိန္ဒြေကို သာ
 လျှင်၊ ဥပ္ပါဒေတိ=ဖြစ်စေ၏၊ အန္တရာ ပန=အကြား၌ကား၊ ကေနစိ=တစ်တခု
 သော၊ လဒ္ဓပစ္စယေန=ရအပ်သော အကြောင်းရှိသော၊ ပါရိဒါရိကတ္တာဒိနာ=
 “ပရိဒါရိကံ” အစရှိသော၊ (ဝါ) သူတပါး၏ ဇနီးမယားကို လွန်ကျူးသွားလာခြင်း
 အစရှိသော၊ ဗလဝအကုသလကမ္ပေန=အားကြီးသော အကုသိုလ်ကံဖြင့်၊
 ဥပဟတသာမတ္ထိယံ=သတ်ခြင်းငှာ စွမ်းနိုင်သော၊ ပဋိသန္ဓိဒါယကံ=ပဋိသန္ဓေ
 အကျိုးကိုပေးတတ်သော၊ တဒေဝ ကုသလကမ္ပံ=ထိုကုသိုလ်ကံသည်သာလျှင်၊

ဒုဗ္ဗလိဘူတံ-အားနည်းသည်ဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ ပုရိသိန္ဒြိယံ-ပုရိသိန္ဒြေကို၊ အနုပ္ပါ-
ဒေတွာ-မဖြစ်စေမူ၍၊ အတ္တနော-မိမိ၏၊ သာမတ္ထိယာနုရူပ-စွမ်းနိုင်သည်အား
လျော်စွာ၊ ဣတ္ထိန္ဒြိယံ-ဣတ္ထိန္ဒြေကို၊ ပဝတ္တေ-ပဝတ္တိ အခါ၌၊ ဥပ္ပါဒေတိ-ဖြစ်စေ
၏၊ ယဒါ ပန-အကြင်အခါ၌ကား၊ ပဋိသန္ဓိဒါနကာလေယေဝ-ပဋိသန္ဓေ အ-
ကျိုးကို ပေးရာကာလ၌သာလျှင်၊ ကေနစိ-တစုံတခုသော၊ လဒ္ဓပစ္စယေန-ရ
အပ်သော အကြောင်းဖြင့်၊ ပါရဒါရိကတ္တာဒိနာ-“ပါရဒါရိကကံ” အစရှိသော၊
(ဝါ) သူတပါး၏ ဇနီးမယားကို သွားလာခြင်းအစရှိသော၊ ဗလဝအကုသလ-
ကမ္မေန-အားကြီးသော အကုသိုလ်ကံဖြင့်၊ ပုရိသိန္ဒြိယုပ္ပါဒန သာမတ္ထိယံ-
ပုရိသိန္ဒြေကို ဖြစ်စေခြင်းငှာ စွမ်းနိုင်သည်ကို၊ ဥပဟတံ-သတ်အပ်သည်၊
ဟောတိ-၏၊ တဒါ-ထိုအခါ၌၊ ဒုဗ္ဗလိဘူတံ-အားနည်းသည် ဖြစ်၍ဖြစ်သော၊
ကုသလကမ္မံ-သည်၊ ပုရိသိန္ဒြိယံ-ပုရိသိန္ဒြေကို၊ အနုပ္ပါဒေတွာ-မဖြစ်စေမူ၍၊
ပဋိသန္ဓိယယေဝ-ပဋိသန္ဓေ အခါ၌သာလျှင်၊ ဣတ္ထိန္ဒြိယံ-ဣတ္ထိန္ဒြေကို၊ ဥပ္ပါ-
ဒေတိ-ဖြစ်စေ၏၊ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ “ပုရိသလိဂ်-ပုရိသလိင်သည်၊ ဗလဝ-
အကုသလေန-အားကြီးသော အကုသိုလ်ကံကြောင့်၊ အန္တရဓာယတိ-ကွယ်
ပျောက်၏၊ ဣတ္ထိလိဂ်-ဣတ္ထိလိင်သည်၊ ဒုဗ္ဗလကုသလေန-အားနည်းသော
ကုသိုလ်ကံကြောင့်၊ ပတိဌာတိ-တည်၏”၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝုစ္ဆတိ-ဆိုအပ်၏။

ဒုဗ္ဗလအကုသလေန အန္တရဓာယတိတိ-ကား၊ ပုရိသိန္ဒြိယုပ္ပါဒန-
ဝိဗန္ဓကဿ-ပုရိသိန္ဒြေ၏အဖြစ်ကို တားဖြစ်စေတတ်သော၊ ပါရဒါရိကတ္တာဒိ-
ဗလဝအကုသလကမ္မဿ-“ပါရဒါရိကကံ” အစရှိသော အားကြီးသော အကု-
သိုလ်ကံ၏၊ ဒုဗ္ဗလဘာဝေ-အားနည်းသည်၏ အဖြစ်သည်၊ သတိ-ရှိလတ်
သော်၊ အန္တရဓာယန္တံ-ကွယ်ပျောက်သော၊ ဣတ္ထိလိဂ်-သည်၊ ဒုဗ္ဗလအကုသ-
လေန-အားနည်းသော အကုသိုလ်ကံကြောင့်၊ အန္တရဓာယတိ-ကွယ်ပျောက်
၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝုတ္တံ-၏၊ တထာ ဟိ တတော ဧဝ-ထို့ကြောင့်သာလျှင်၊
ပါရဒါရိကတ္တာဒိနာ-“ပါရဒါရိကကံ” အစရှိသော၊ ဗလဝအကုသလကမ္မေန-
အားကြီးသော အကုသိုလ်ကံဖြင့်၊ ဗဟိတတ္တာ-အပပြုအပ်သည်၏ အဖြစ်
ကြောင့်၊ (ဝါ) မျှောအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ပုရိသိန္ဒြိယုပ္ပါဒန-ပုရိသိန္ဒြေ
ကိုဖြစ်စေခြင်း၌၊ အသမတ္ထံ-မစွမ်းနိုင်သော၊ ပဋိသန္ဓိယံ-ပဋိသန္ဓေ အခါ၌၊

ကုတ္တိယာမိန်းမ၏။ ကုတ္တိန္ဒိယုပ္ပါဒကံ-ကုတ္တိန္ဒေကို ဖြစ်စေတတ်သော၊ ဒုဗ္ဗ-
 လ ကုသလကမ္မံ-အားနည်းသော ကုသိုလ်ကံသည်။ ယဒါ-၌၊ ပဝတ္တိယံ-ပ-
 ဝတ္တိအခါ၌၊ ဗြဟ္မစရိယဝါသ မိစ္ဆာစာရပဋိဝိရတိဝသေန-မြတ်သော အကျင့်
 ကို ကျင့်ခြင်းငှာမှားသောအကျင့်မှရှောင်ကြဉ်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်လည်းကောင်း၊
 ပုရိသတ္တပတ္တနာဝသေန ဝါ-ယောက်ျား၏အဖြစ်ကို ဆုတောင်းသောအားဖြင့်
 လည်းကောင်း၊ ကတုပစိတဗလဝကုသလကမ္မေန-ဆည်းပူးအပ်သော အား
 ရှိသော ကုသိုလ်ကံသည်။ အာဟိတသာမတ္တိယံ-ဆောင်ယူခြင်းငှာ စွမ်းနိုင်
 သည်၌၊ ပုရိသိန္ဒြိယုပ္ပါဒနေ-ပုရိသိန္ဒြေကို ဖြစ်စေခြင်း၌၊ သမတ္ထံ-စွမ်းနိုင်သော၊
 ကုတ္တိန္ဒိယံ-ကုတ္တိန္ဒေကို၊ အနုပ္ပါဒေတွာ-မဖြစ်စေမူ၍၊ အတ္တနော-မိမိအား၊
 သာမတ္တိယာနုရူပံ-စွမ်းနိုင်သည် အားလျော်စွာ၊ ပုရိသိန္ဒြိယံ-ကို၊ ဥပ္ပါဒေတိ-
 ဖြစ်စေ၏။ တဒါ-၌၊ ပုရိသိန္ဒြိယုပ္ပါဒနဝိဗန္ဓကဿ-ပုရိသိန္ဒြေကို ဖြစ်စေခြင်း၌
 တားမြစ်တတ်သော၊ ဗလဝ အကုသလကမ္မဿ-အားကြီးသော အကုသိုလ်
 ကံ၏၊ ဒုဗ္ဗလဘာဝေ-အားနည်းသည်၏ အဖြစ်သည်။ သတိ-ရှိလတ်သော်၊
 တံ ကုတ္တိန္ဒိယံ-ထိုကုတ္တိန္ဒေသည်၊ အန္တရဟိတံ-ကွယ်ပျောက်၏။ ဣတိ-ဤ
 သို့၊ “ကုတ္တိလိဂံ-ကုတ္တိလိင်သည်၊ အန္တရဓာယန္တံ-ကွယ်ပျောက်သည်ရှိသော်၊
 ဒုဗ္ဗလအကုသလေန-အားနည်းသော အကုသိုလ်ကံကြောင့်၊ အန္တရဓာယတိ-
 ကွယ်ပျောက်၏”။ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝုစ္စတိ-ဆိုအပ်၏။ ယထာဝုတ္တနယေနေ-
 အကြင်အကြင် ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော နည်းဖြင့်သာလျှင်၊ ဗလဝတာ-အားကြီး
 သော၊ ကုသလကမ္မေန-ကုသိုလ်ကံဖြင့်၊ ပုရိသိန္ဒြိယဿ-၏။ ဥပ္ပါဒိတတ္တာ-
 ဖြစ်စေအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ “ပုရိသလိဂံ-ပုရိသလိင်သည်၊ ဗလဝ-
 ကုသလေန-အားကြီးသော ကုသိုလ်ကံကြောင့်၊ ပတိဌာတိ-တည်၏”။ ဣတိ-
 ဤသို့၊ ဝုစ္စတိ-ဆိုအပ်၏။ ပုဗ္ဗေ-ရှေးအတိတ်ကာလ၌၊ ကုတ္တိဘူတဿ-မိန်းမ
 ဖြစ်ခဲ့ဘူးသောသူအား၊ ပဋိသန္ဓိယံ-ပဋိသန္ဓေ အခါ၌၊ ပုရိသိန္ဒြိယုပ္ပါဒနေပိ-
 ပုရိသိန္ဒြေကို ဖြစ်စေခြင်း၌လည်း၊ အယံ နယော-ဤနည်းကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-
 သိအပ်၏။ ဥဘယမ္ပိ အကုသလေန အန္တရဟိတံ၊ ကုသလေန ပဋိလဗ္ဘတိ-
 တိ ဣဒံ ဝစနံ-ကို၊ သုဂတိဘဝံ-သုဂတိဘုံဘဝကို၊ သန္ဓာယ-၍၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်
 ၏။ ဒုဂ္ဂတိယံ ပန-ဒုဂ္ဂတိဘုံဘဝ၌ကား၊ ဥဘိန္နံ-နှစ်ပါးစုံသော ကုတ္တိလိင်+ပု-
 ရိသလိင်တို့၏၊ ဥပ္ပတ္တိံ စ-ဖြစ်ခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဝိနာသော စ-ပျက်စီးခြင်း

ကိုလည်းကောင်း၊ အကုသလကမ္မနေဝ-အကုသိုလ်ကံ ကြောင့်သာလျှင် တည်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ-မှတ်အပ်၏။

ဥဘိန္နမ္ပိ သဟဿေယျာပတ္တိ ဟောတီတိ-ကား၊ ယော ပန ဘိက္ခု- သည်၊ မာတုဂါနေ-နှင့်၊ သဒ္ဓိံ-အတူတကွ၊ သဟဿေယျံ-တမိုးတယာမ်တည်း သောကျောင်း၌အတူတကွအိပ်ခြင်းကို၊ ကပ္ပေယျ-ပြုငြားအံ့၊ တဿ ဘိက္ခု- နော-အား၊ ပါစိတ္တိယံ-သည်၊ ဟောတိ-၏၊ ယာ ပန ဘိက္ခုနီ-သည်၊ ပုရိသေ- န-နှင့်၊ သဟဿေယျံ-ကို၊ ကပ္ပေယျ-အံ့၊ တဿာ ဘိက္ခုနီယာ-အား၊ ပါစိတ္တိယံ- သည်၊ ဟောတိ-၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝုတ္တတ္တာ-ဟောတော်မူအပ်သည်၏အဖြစ် ကြောင့်၊ ဥဘိန္နမ္ပိ-နှစ်ပါးကုန်သော ဘိက္ခု+ဘိက္ခုနီတို့အားလည်း၊ သဟ- သေယျဝသေန-တမိုးတယာမ်တည်းသောကျောင်း၌ အတူတကွအိပ်သည်၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ပါစိတ္တိယာပတ္တိ-ပါစိတ်အာပတ်သို့ သင့်ရောက်ခြင်းသည်၊ ဟော- တိ-ဖြစ်၏၊ ဒုက္ခိတိ-ကား၊ စေတောဒုက္ခသမင်္ဂီတာယ-စိတ်ဆင်းရဲခြင်းနှင့်အ တူတကွဖြစ်သဖြင့်၊ ဒုက္ခိ-စိတ်ဆင်းရဲခြင်းရှိသည်၊ ဒုဗ္ဗနောတိ-ကား၊ ဒေါသေ- န-ဒေါသဖြင့်၊ ဒုဋ္ဌမနော-မကောင်းသောစိတ်ရှိသည်၊ ဝါ-တနည်းကား၊ ဒေါ- မနဿာဘိဘူတတာယ-စိတ်နှလုံးမသာယာခြင်းသည် လွမ်းမိုးနှိပ်အပ်သည် ၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝိရူပမနော-ဖေါက်ပြန်သော စိတ်နှလုံးရှိသည်၊ “သမ- သာသေတဗ္ဗော”တိ-ဟူ၍၊ ဝတ္တာ-ပြောဆိုပြီး၍၊ သမဿာသေတဗ္ဗဝိမိ- နှစ်သိမ့်စေအပ်သော အစီအရင်ကို၊ ဒဿေန္တော-၍၊ “ဟောတု မာ စိန္တ- ယိတ္တာ”တိ အာဒိ-ကို၊ အာဟ-ပြီ၊ အနာဝဋ္ဋောတိ-ကား၊ အဝါရိတော-မ တားမြစ်အပ်သည်၊ ဓမ္မောတိ-ကား၊ ပရိယတ္တိ’ပဋိပတ္တိ’ပဋိဝေဓသင်္ခါတော- ပရိယတ်+ပဋိပတ်+ပဋိဝေဒ ဟုဆိုအပ်သော၊ တိဝိဓောပိ-သုံးပါးအပြားရှိ သည်လည်းသော၊ သဒ္ဓမ္မော-သူတော်ကောင်းတရားသည်၊ သဂ္ဂေါ စ-နတ် ပြည်လည်းဟုတ်၏၊ မဂ္ဂေါ စ-လမ်းလည်းဟုတ်၏၊ သဂ္ဂမဂ္ဂေါ-နတ်ပြည်လမ်း၊ ဝါ-တနည်းကား၊ သဂ္ဂဿ-နတ်ပြည်၏၊ မဂ္ဂေါ-အကြောင်းတည်း၊ သဂ္ဂမဂ္ဂေါ- နတ်ပြည်၏အကြောင်း၊ သဂ္ဂူပပတ္တိသာဓိကာ-နတ်ပြည်သို့ ရောက်ခြင်းငှာ ပြီးစေတတ်သော၊ ပဋိပတ္တိ-အကျင့်တည်း၊ ဘိက္ခုနီယာ-ရဟန်းမနှင့်၊ သဒ္ဓိံ- အတူတကွ၊ သံဝိဇ္ဇာယ-တိုင်ပင်ညီညွတ်၍၊ အဒ္ဓါနဂမနေ-အခွန်ရှည်သော

ခရီးသွားရာ၌၊ အာပတ္တိ-အာပတ်ကို၊ ပရိဟရိတဗ္ဗာ-ရှောင်လွှဲအပ်၏။ ဣတိ-
ဤသို့၊ ဒဿေန္တော-ပြလိုသည်ဖြစ်၍၊ “သံဝိဒဟန္တံ ပရိမောစေတွာ”တိ-ဟူ၍၊
အာဟ-ပြီ၊ မယံ အသုကံ နာမ ဌာနံ ဂစ္ဆာမာတိ-ဟူ၍၊ ဝတ္ထု-ပြောဆိုပြီး
၍၊ “တွံ-သင်သည်၊ ဧဟိ-လာလော၊ မယံ-ငါတို့သည်၊ သဒ္ဓိံ-အတူတကွ၊
ဂမိဿာမ-သွားကြကုန်အံ့”၊ ဣတိ အာဒိနာ-ဤသို့ အစရှိသည်ဖြင့်၊ အသံ-
ဝိဒဟိတတ္တာ-မစီရင်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ အနာပတ္တိ-အာပတ်မသင့်
သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏။

ဗဟိဂါမေတိ-ကား၊ အတ္တနော-မိမိ၏၊ ဝသနဂါမတော-နေထိုင်ရာ
ရွာမှ၊ ဗဟိ-အပြင်ဘက်တည်း၊ ဂါမန္တရ နဒီပါရရတ္တိဝိပ္ပဝါသဂဏ ဩဟိ-
ယနာပတ္တိဟိ အနာပတ္တိတိ-ကား၊ “ဒုတိယိကာ ဘိက္ခုနီ ပက္ကန္တာ ဝါ
ဟောတိ”တိ အာဒိနာ-ဖြင့်၊ ဝတ္ထုအနာပတ္တိလက္ခဏေဟိ-ဆိုအပ်သော အနာ-
ပတ္တိလက္ခဏာဖြင့်၊ သံသန္တနဇော-နှီးနှော တိုင်ပင်သောအားဖြင့်၊ ဝုတ္တံ-၏၊
အာရာမိကာတိ-ကား၊ ဝိတ္တာရာနေ-စိတ်ကို နှစ်သက်စေခြင်း၌၊ သမတ္တာ-
စွမ်းနိုင်သည်၊ တာ ကောပေတွာတိ-ကား၊ တာ ဘိက္ခုနီယော-တို့ကို၊ ပရိ-
စုဇိတွာ-စွန့်၍၊ လဇ္ဇိနိယော ။ ပ ။ လဗ္ဘတိတိ-ကား၊ “သင်ဟေ-နှစ်သိမ့်
သဂြိုဟ်ခြင်းသည်၊ (ဝါ) သဂြိုဟ်ထောက်ပံ့ချီးမြှင့်ခြင်းသည်၊ အသတိ-မရှိ
လတ်သော်၊ ဥက္ကဏ္ဍိတွာ-ညီးငွေ့၍၊ (ဝါ) ပျင်းရိ၍၊ ဝိဗ္ဘမေယျာပိ-လူထွက်မှု
လည်းလူထွက်ရာ၏”၊ ဣတိ-ဤသို့၊ သင်ဟဝသေနေဝ-နှစ်သိမ့်သဂြိုဟ်သည်
၏ အစွမ်းအားဖြင့်သာလျှင်၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏၊ အလဇ္ဇိနိယော ။ ဝ ။ လဗ္ဘတိ
တိ-ကား၊ အလဇ္ဇိဘာဝတော-အလဇ္ဇိပုဂ္ဂိုလ်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ အသန္တပက္ခံ-
သူတော်မဟုတ် သူယုတ်မာတို့၏ အသင်းအပင်းသို့၊ ဘဇ္ဇန္တိ-မှီဝဲဆည်းကပ်
ကြကုန်၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝုတ္တံ-သည်၊ ဟောတိ-၏၊ အညာတိကာ ။ ပ ။
ဝဋ္ဋတိတိ ဣဒံ ပန ဝစနံ-ဟူသောဤစကားသည်ကား၊ ဣမိဿာ-ဤဘိက္ခု-
နီမအား၊ အာဝေဏိကံ-အသီးအခြားကို၊ ကတွာ-ပြု၍၊ အဋ္ဌကထာယံ-၌၊
အနုညာတံ-ခွင့်ပြုတော်မူအပ်၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝဒန္တိ-ကုန်၏၊ ဘိက္ခုဘာ-
ဝေပီတိ-ကား၊ ဘိက္ခုကာလေပိ-ရဟန်းပြုရာ ကာလ၌လည်း၊ ပရိသာဝစ-
ရာတိ-ကား၊ ဥပဇ္ဈာယော စ-ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာသည်လည်းကောင်း၊ အာစရိ-

ယော စ-ဆရာသည်လည်းကောင်း၊ ဟုတ္တာ-ဖြစ်၍၊ ပရိသုပဋ္ဌာကော-ပရိသတ်ကို ပြုစုလုပ်ကြွေးခြင်းသည်၊ ဟောတိ-၏၊ အညဿ သန္တိကေ နိဿယော ဂဟေတဗ္ဗောတိ-ကား၊ တဿ-ထိုနိဿည်းဆရာ၏၊ သန္တိကေ-အထံ၌၊ ဥပသမ္ပန္နေဟိ-ရဟန်းပဉ္စင်းဖြစ်ကုန်သော၊ သဒ္ဓိဝိဟာရိကေဟိ-အတူနေတပည့်တို့သည်၊ အညဿ-တပါးတခြားသော၊ အာစရိယဿ-ဆရာ၏၊ သန္တိကေ-အထံ၌၊ နိဿယော-နိဿည်းကို၊ ဂဟေတဗ္ဗော-ယူအပ်၏၊ တံ နိဿာယ ဝသန္တေဟိပိတိ-ကား၊ အန္တေဝါသိကေ-အနီးနေ တပည့်တို့ကို၊ သန္ဓာယ-၍၊ ဝဒတိ-ဆို၏၊ ဥပဇ္ဈာ ဂဟေတဗ္ဗောတိ-ကား၊ ဥပသမ္ပဒတ္ထံ-ရဟန်းပဉ္စင်း ဟူသော အကျိုးငှာ၊ ဥပဇ္ဈာ-ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာကို၊ ဂဟေတဗ္ဗော-ယူအပ်၏၊ အညဿ-တပါးတခြားသော၊ အာစရိယဿ-ဆရာရဟန်း၏၊ သန္တိကေ-အထံ၌၊ ဥပသမ္ပန္နတဗ္ဗံ-ရဟန်းပဉ္စင်းပြုအပ်၏၊ ဣတိ ဣဒံ အတ္ထဇာတံ-သည်၊ (ဝါ) ကို၊ ဝုတ္တံ ဝုတ္တော-သည်၊ (ဝါ) သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏။

ဝိနယကမ္မန္တိ-ကား၊ ဝိကပ္ပနံ-အထူးပြုခြင်းကို၊ (ဝါ) အထူးစီရင်ခြင်းကို၊ သန္ဓာယ-၍၊ ဝုတ္တံ-၏၊ ပုန ကာတဗ္ဗန္တိ-ကား၊ ပုန-နောက်ထပ်တဖန်၊ ဝိကပ္ပေတဗ္ဗံ-အထူးပြုအပ်၏၊ (ဝါ) အထူးစီရင်အပ်၏၊ ပုန ပဋိဂ္ဂဟေတွာ သတ္တာဟံ ဝဋ္ဋတိတိ-ကား၊ “အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနီနံ သန္တိမိ ဘိက္ခုဟိ၊ ဘိက္ခုနံ သန္တိမိ ဘိက္ခုနီဟိ ပဋိဂ္ဂါဟာပေတွာ ပရိဘုဉ္ဇိတု”န္တိ-ဟူ၍၊ ဝစနတော-ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်၊ ပုန-နောက်ထပ်တဖန်၊ ပဋိဂ္ဂဟိတံ-အကပ်ခံအပ်သော ပစ္စည်းဝတ္ထုသည်၊ တဒဟု-ထိုနေ၌၊ သာမိသမ္ပိ-အာမိသနှင့် ရောနှောပါသော်လည်း၊ (ဝါ) အစာနှင့် ရောနှောပါသော်လည်း၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဒဿနတ္ထံ-ပြခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏၊ သတ္တမေ ဒိဝသေတိ ဣဒံ ဝစနံ-“သတ္တမေ ဒိဝသေ”ဟူသောဤစကားကိုကား၊ တဇ္ဇ-အကပ်ခံအပ်သော ထိုနေ၌ အာမိသနှင့် ရောနှောသော ပစ္စည်းဝတ္ထုကိုလည်း၊ နိဿဂ္ဂိယံ-စွန့်အပ်သည်၏ အဖြစ်သို့၊ အနာပဋိတွာ-မရောက်မူ၍ သာလျှင်၊ ပုနပိ-နောက်ထပ်တဖန်လည်း၊ သတ္တာဟံ-ခုနစ်ရက်ပတ်လုံး၊ ပရိဘုဉ္ဇိတု-ဘုဉ်းပေးခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဒဿနတ္ထံ-ငှာ၊ ဝုတ္တံ-၏၊ ယသ္မာ ပန-အကြင်ကြောင့်ကား၊ ဘိက္ခုနီယာ-ရဟန်းမ၏၊ (ဝါ) သည်၊ နိဿဂ္ဂိယံ-စွန့်

အပ်သော ပစ္စည်းဝတ္ထုသည်။ ဘိက္ခုဿ=အား၊ ဝဋ္ဋတိ=အပ်၏။ ဘိက္ခုဿ=ရဟန်းသည်။ (ဝါ) ၏။ နိဿဂ္ဂိယံ=စွန့်အပ်သောပစ္စည်းဝတ္ထုသည်။ ဘိက္ခုနိယာ=အား၊ ဝဋ္ဋတိ=အပ်စပ်၏။ တဿာ=ထို့ကြောင့်၊ အဋ္ဌမပိ ဒိဝသေ=ရှစ်ရက်မြောက်သော နေ့၌လည်း၊ လိင်္ဂပရိဝတ္တေ=လိင်ပြန်ခြင်းသည်။ သတိ=ဖြစ်လတ်သော်၊ အနိဿဇ္ဇိတွာ=မစွန့်မူ၍သာလျှင်၊ အန္တော သတ္တာဟေ=ခုနစ်ရက် အတွင်း၌၊ ပရိဘုဂ္ဂိတံ=ငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ=၏။ ဣတိ=ဤသို့၊ ဝဒန္တိ=ကုန်၏။ တံ ပကတတ္ထော ရက္ခတိ တိ=ကား၊ အပရိဝတ္တလိင်္ဂါ=မပြန်သော လိင်ရှိသည်။ (ဝါ) လိင်မပြန်သည်။ သတိ=ဖြစ်လတ်သော်၊ တံ=ထိုအကပ်ခံအပ်သော ပစ္စည်းဝတ္ထုသည်။ ပဋိဂ္ဂဟဏဝိဇဟနတော=အကပ်ခံခြင်းကိုစွန့်ခြင်းမှ၊ ရက္ခတိ=စောင့်ရှောက်၏။ အဝိဘတ္တာယ=မဝေဘန်သဖြင့်၊ ပဋိဂ္ဂဟဏံ=အကပ်ခံခြင်းကို၊ န ဝိဇဟတိ=မစွန့်၊ ဣတိ အယံ=ကား၊ အဓိပ္ပါယော=တည်း၊ သာမံ ဂဟေတွာန နိက္ခိပေယျာတိ=ကား၊ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ=အကပ်ခံ၍၊ သယံ=မိမိကိုယ်တိုင်၊ နိက္ခိပေယျ=သိမ်းဆည်းထားငြားအံ့၊ ပရိဘုဂ္ဂန္တဿ အာပတ္တိတိ=ကား၊ လိင်္ဂပရိဝတ္တေ=လိင်ပြန်ခြင်းသည်။ သတိ=ဖြစ်လတ်သော်၊ ပဋိဂ္ဂဟဏဝိဇဟနတော=အကပ်ခံခြင်းကို စွန့်ခြင်းကြောင့်၊ ပုန=နောက်ထပ်တဖန်၊ ပဋိဂ္ဂဟတွာ=အကပ်ခံ၍၊ ပရိဘုဂ္ဂန္တဿ=ဘုဉ်းပေးသော ရဟန်းအား၊ အာပတ္တိ=အာပတ်သင့်ခြင်းသည်။ ဟောတိ=ဖြစ်၏။

“ဟိနာယာဝတ္ထုနေနတိ=ကား၊ ပါရာဇိကံ=ပါရာဇိက အာပတ်သို့၊ အာပနဿ=သင့်ရောက်သောရဟန်းအား၊ ဂိဟိဘာဝူပပဂမနေန=လူ၏အဖြစ်သို့ ရောက်သဖြင့်”။ ဣတိ=ဤသို့၊ တိသုပိ=သုံးခုလုံးလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဂဏ္ဍိပဒေသု=တို့၌၊ ဝုတ္တံ=ဆိုအပ်၏။ တံ ဝစနံ=ထိုစကားကို၊ သုဝုတ္တံ=ကောင်းစွာဆိုအပ်၏။ ဟိ သစ္စံ=မှန်၏။ ပါရာဇိကံ=ပါရာဇိက အာပတ်သို့၊ အနာပန္နဿ=မသင့်ရောက်သော ရဟန်းအား၊ သိက္ခံ=ပါတိမောက္ခ သံဝရတည်းဟူသော အဓိသီလသိက္ခာကို၊ အပ္ပစ္စက္ခာယ=မချမူ၍၊ “ဝိဇ္ဇမိဿာမိ=လူထွက်တော့အံ့”။ ဣတိ=ဤသို့၊ ဂိဟိလိင်္ဂဟဏမတ္တေန=လူ၏အသွင်သဏ္ဌာန်ကို ယူကာမျှဖြင့်၊ ဘိက္ခုဘာဂေါ=ရဟန်းအဖြစ်သည်။ ဝိဒဿတိ=ကင်းပျောက်၏။ ပါရာဇိကံ=ပါရာဇိက အာပတ်သို့၊ အာပန္နော စ=သင့်ရောက်သော ရဟန်း

သည်လည်း၊ ဘိက္ခုလိင်္ဂေ-ရဟန်း၏ အသွင်သဏ္ဌာန်၌၊ ဌိတော-တည်လျက်၊
ယာဝ-အကြင်မျှလောက် ကာလပတ်လုံး၊ န ပဋိဇာနာတိ-ဝန်မခံသေး၊ တာဝ-
ထိုမျှလောက် ကာလပတ်လုံး၊ တဿ ပုဂ္ဂလဿ-ထိုပါရာဇိက အာပတ်သို့
သင့်ရောက်သောပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဘိက္ခုဘာဝေါ-ရဟန်းအဖြစ်သည်၊ အတ္ထေဝ-ရှိ
သေးသည်သာလျှင်တည်း၊ သော ပုဂ္ဂလော-ထိုပါရာဇိက အာပတ်သို့ သင့်
ရောက်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အနုပသမ္ပန္နသင်္ချ်-လူဟူသော အရေအတွက်သို့၊ န ဂစ္ဆ-
တိ-မရောက်၊ တထာ ဟိ တတော ဧဝ-ထို့ကြောင့်သာလျှင်၊ သော ပုဂ္ဂလော-
ထိုပါရာဇိက အာပတ်သို့ သင့်ရောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ သံဝါသံ-ကံကြီး+
ကံငယ်အားဖြင့် ပေါင်းဖော်ခြင်းကို၊ သာဒိယန္တောပိ-သာယာပါသော်လည်း၊
ထေယျသံဝါသကော-သည်၊ န ဟောတိ-မဖြစ်၊ သဟသေယျာဒိ အာပတ္တိ-
သဟသေယျ အစရှိသော အာပတ်ကို၊ န ဇနေတိ-မဖြစ်စေ၊ ဩမသဝါဒေ-
ဆဲရေးရာ၌၊ ပါစိတ္တိယဉ္စ-ပါစိတ်အာပတ်ကိုလည်း၊ ဇနေတိ-ဖြစ်စေ၏၊ တေနေဝ-
ထို့ကြောင့်သာလျှင်၊ “အသုဒ္ဓေါ ဟောတိ ပုဂ္ဂလော အညတရံ ပါရာဇိကံ ဓမ္မံ
အဇ္ဈာပန္နော၊ တဉ္စေ သုဒ္ဓဒိဌိ သမာနော ဩကာသံ ကာရာပေတွာ အက္ခော-
သာဓိပ္ပိယော ဝဒေတိ၊ အာပတ္တိ ဩမသဝါဒဿာ”တိ-ဟူ၍၊ ဩမသဝါဒေ-
ဆဲရေးခြင်း၌၊ ပါစိတ္တိယံ-ကို၊ ဝုတ္တံ-၏၊ ဟိ သစ္စံ-မှန်၏၊ ဘိက္ခုဘာဝေ-ရဟန်း
အဖြစ်သည်၊ အသတိ-မရှိလတ်သော်၊ ဒုက္ကဋ်-ဒုက္ကဋ် အာပတ်သည်၊ ဘဝေယျ-
ဖြစ်ရာ၏၊ ဘိက္ခုဘာဝေ-ရဟန်းအဖြစ်သည်၊ သတိ စ-ရှိသော်လည်း၊ ပဋိဂ္ဂဟိ-
တဿ-အကပ်ခံအပ်သော ပစ္စည်းဝတ္ထု၏၊ ပဋိဂ္ဂဟဏာဝိဇယနံ နာမ-စွန့်ခြင်း
မည်သည်၊ အယုတ္တံ-မသင့်၊ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ သဗ္ဗသော-အလုံးစုံသော
အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဘိက္ခုဘာဝဿ-ရဟန်းအဖြစ်၏၊ အဘာဝတော-မရှိ
ခြင်းကြောင့်၊ ပါရာဇိကံ=သို့၊ အာပဇ္ဇိတွာ=သင့်ရောက်၍၊ ဂိဟိလိင်္ဂဂဟဏေန-
လူ၏ အသွင်သဏ္ဌာန်ကို ယူသဖြင့်၊ ဂိဟိဘာဂူပဂမနံ-လူ၏အဖြစ်သို့ ကပ်
ရောက်ခြင်းကို၊ ဣဓ-ဤအရာ၌၊ “ဟိနာယာဝတ္ထန”န္တိ-ဟူ၍၊ အဓိပ္ပေတံ-
အလိုရှိအပ်၏၊ ပကတတ္တဿ-ပကတတ်ရဟန်းအား၊ ဂိဟိလိင်္ဂဂဟဏမတ္တံ-
လူ၏ အသွင်သဏ္ဌာန်ကို ယူကာမျှကို၊ “ဟိနာယာဝတ္ထန”န္တိ-ဟူ၍၊ န ပန
အဓိပ္ပေတံ-အလို့မရှိအပ်၊ တေနေဝ-ထို့ကြောင့်သာလျှင်၊ ကတ္ထစိ-အချို့အရာ
၌၊ သိက္ခာပစ္စက္ခာနေန-သိက္ခာချခြင်းနှင့်၊ သမာနဂတိကတ္တာ-အလားတူသည်

၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဟိနာယာဝတ္ထနံ-လူ၏အဖြစ်ကို ပြန်လည်ခြင်းကို၊ (ဝါ) လူထွက်ခြင်းကို၊ ဝိသု-အသီးအခြား၊ န ဂဏန္တိ-မယူကုန်၊ သိက္ခာယပစ္စက္ခာနေ-န-သိက္ခာကိုချခြင်းနှင့်၊ ပဋိဂ္ဂဟဏဝိဟေနေ-အကပ်ခံအပ်သော ပစ္စည်းဝတ္ထုကို စွန့်ခြင်းကို၊ ဝုတ္တေ-ဆိုအပ်သည်ရှိသော်၊ ပါရာဇိကံ-ပါရာဇိကအာပတ်သို့၊ အာပနဿ-သင့်ရောက်သော ရဟန်းအား၊ ဂိဟိဘာဝူပဂမနေန-လူ၏အဖြစ်သို့ ကပ်ရောက်ကာမျှဖြင့်၊ သဗ္ဗသော-အချင်းခပ်သိမ်း၊ ဘိက္ခုဘာဝဿ-ရဟန်းအဖြစ်၏၊ အဘာဝတော-မရှိခြင်းကြောင့်၊ ဝတ္တဗ္ဗမေဝ-ဆိုဘွယ်စကားသည်သာလျှင်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗ-သိအပ်၏။ တထာ ဟိ တတောဧဝ-ထို့ကြောင့်သာလျှင်၊ ဗုဒ္ဓဒတ္တာစရိယေန-ဗုဒ္ဓဒတ္တ ဆရာသည်၊ အတ္တနော-မိမိ၏၊ ဝိနယဝိနိစ္ဆယေ-ဝိနည်းအဆုံးအဖြတ်၌ —

“အစ္ဆေဒဂါဟနိရပေက္ခနိသဂ္ဂဓံတော စ-လုယူခြင်း+တပ်မက်ခြင်းကင်းသဖြင့် စွန့်သောအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ သိက္ခာပဟာနမရဏေဟိ စ-သိက္ခာကို စွန့်ချခြင်း+သေဆုံးခြင်းတို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ လိင်ဘေဒေါ စ-လိင်ပြန်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ အဘိက္ခုကဿ-ရဟန်းမဟုတ်သော၊ ပရဿ-သူတပါးအား၊ ဒါနေန စ-ပေးခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ တဿ-ထိုသူအား၊ သဗ္ဗ-အလုံးစုံသော၊ ဧတံ ပဋိဂ္ဂဟဏံ-ဤအကပ်ခံအပ်သော ပစ္စည်းဝတ္ထုသည်၊ ဝိနာသမေဝ-ပျက်စီးခြင်းသို့သာလျှင်၊ ဧတိ-ရောက်၏”။

ဣတိ-ဤသို့၊ ဧတ္တကမေဝ-ဤမျှလောက်ကိုသာလျှင်၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏။

တထာ-ထိုအတူ၊ ဓမ္မသိရိတ္ထေရေနပိ-ဓမ္မသိရိမထေရ်သည်လည်း၊ “သိက္ခာမရဏလိင်္ဂေဟိ-သိက္ခာကို စွန့်ချခြင်း+သေဆုံးခြင်း+ လိင်ပြန်ခြင်းတို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ အနပေက္ခဝိသဂ္ဂတော-တပ်မက်ခြင်းကင်းသည်ဖြစ်၍စွန့်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ အစ္ဆေဒါနုပသမ္ပန္နဒါနာဂါဟော-လုယက်၍ ယူခြင်း+လူသာမဏေတို့အား ပေးခြင်း+ခင်မင်ရင်းနှီး အကြွမ်းဝင်သဖြင့်ယူခြင်းလည်းကောင်း၊ ဥပသမ္ပတိ-ငြိမ်းအေး၏”။

ဣတိ-ဤသို့၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏။

ပကတတ္တဿ-ပကတတ်ရဟန်းအား၊ ဂိဟိလိဂ္ဂဟဏမတ္တေနပိ-လူ၏အသွင်သဏ္ဌာန်ကို ယူကာမျှဖြင့်လည်း၊ ပဋိဂ္ဂဟဏံ-အကပ်ခံအပ်သော ပစ္စည်းဝတ္ထု

သည်။ ယဒိ ဝိဇဟေယျ-အကယ်၍ စွန့်ငြားအံ့၊ တေပိ အာစရိယာ-ထိုဆရာတို့သည်လည်း၊ ဝိသု-အသီးအခြား၊ တမ္ပိ ဝစနံ-ထိုစကားကိုလည်း၊ ဝဒေယျ-ဆိုကုန်ရာ၏။ တံ ဝစနံ-ထိုစကားကို၊ န ဂုတ္တဇ္ဇ-မဆိုအပ်သည်သာလျှင်တည်း၊ တတော-ထို့ကြောင့်၊ “ပကတတ္တဿ-ပကတတ် ရဟန်းအား၊ ဂိဟိလိင်္ဂဂဟဏမတ္တံ-လူ၏အသွင်သဏ္ဌာန်ယူကာမျှကို၊ ဣဓ-ဤအရာ၌၊ ဟိနာယာဝတ္ထ-နန္တိ-ဟူ၍၊ နာမိပ္ပေတံ-အလိုမရှိအပ်”၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝိညာယတိ-သိအပ်၏။ ဘိက္ခုနိယာ ပန-ရဟန်းမသည်ကား၊ သိက္ခာပစ္စက္ခာနဿ-သိက္ခာကို စွန့်ချခြင်း၏။ အဘာဝတော-မရှိခြင်းကြောင့်၊ ဂိဟိလိင်္ဂဂဟဏမတ္တေနပိ-လူ၏အသွင်သဏ္ဌာန်ကို ယူကာမျှဖြင့်လည်း၊ ပဋိဂ္ဂဟဏံ-အကပ်ခံအပ်သောပစ္စည်းဝတ္ထုသည်၊ ဝိဇဟတိ-စွန့်၏။

အနပေက္ခဝိဿဇ္ဇနေနာတိ-ကား၊ အညဿ-တပါးတခြားသောသူအား၊ အဒတ္တာဝ-မပေးမူ၍သာလျှင်၊ အနတ္တိကတာယ-အလိုမရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့်၊ “ဣမိနာ ဝတ္ထုနာ-ဤစားဘွယ်သောက်ဘွယ် ပစ္စည်းဝတ္ထုဖြင့်၊ ကမ္မံ-အမှုကိုစွသည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ ဣဒါနိ-ဤယခုအခါ၌၊ နံ ဝတ္ထု-ထိုစားဘွယ်သောက်ဘွယ် ပစ္စည်းဝတ္ထုကို၊ န ပရိဘုဒ္ဓိဿာမိ-မဘုဉ်းပေး မသုံးဆောင်တော့အံ့”၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝတ္ထုသု ဝါ-စားဘွယ်သောက်ဘွယ် ပစ္စည်းဝတ္ထုတို့၌လည်းကောင်း၊ “ပုန-တဖန်၊ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ-အကပ်ခံ၍၊ ပရိဘုဒ္ဓိဿာမိ-အံ့”၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ပဋိဂ္ဂဟဏေ ဝါ-အကပ်ခံခြင်းကိုမူလည်း၊ အနပေက္ခဝိဿဇ္ဇနေန-မငဲ့ကွက်သော စွန့်ခြင်းဖြင့်၊ အစ္စန္တိတွာ ဂါဟေနာတိ-ကား၊ စောရာဒိဟိ-ခိုးသူအစရှိသည်တို့သည်၊ အစ္စန္တိတွာ-လုယက်၍၊ ဂဟဏေန-ယူခြင်းဖြင့်။

ဧတ္တာတိ-ကား၊ ဘိက္ခုဝိဟာဇေ-ရဟန်းတို့၏ကျောင်း၌၊ ဥပရောပကာတိ-ကား၊ တေန ဘိက္ခုနာ-သည်၊ ရောပိကာ-စိုက်ပျိုးအပ်ကုန်သော၊ ရုက္ခဂစ္ဆာ-သစ်ပင်ခြုံတို့သည်၊ တေရသသု သမ္ပုတိသ္မတိ-ကား၊ ဘတ္တုဒ္ဒေသကံ-သေနာသနပညာပကံ၊ ဘဏ္ဍာဂါရိကံ-စီဝရပဋိဂ္ဂါဟကံ၊ စီဝရဘာဇကံ-ယာဂုဘာဇကံ၊ ဖလ္လာဘာဇကံ၊ အပ္ပမတ္တကဝိဿဇ္ဇကံ-သာဋိယဂ္ဂါဟာပကံ

ပတ္တဂ္ဂါဟာပက' အာရာမိကပေသက' သာမဏေရပေသက သမ္ပတိ သင်္ခါ-
 တေသု+ဘတ္တုဒ္ဒေသကသမ္ပတိ+သေနာသနပညာပကသမ္ပတိ+ဘဏ္ဍာဂါရိက
 သမ္ပတိ+စိဝရပဋိဂ္ဂါဟကသမ္ပတိ+စိဝရဘာဇကသမ္ပတိ+ယာဂုဘာဇကသမ္ပ-
 တိ+ဖလဘာဇကသမ္ပတိ+ခဇ္ဇဘာဇကသမ္ပတိ+အပ္ပမတ္တကဝိဿဇ္ဇက သမ္ပ-
 တိ+သာဠိယဂ္ဂါဟာပကသမ္ပတိ+ပတ္တဂ္ဂါဟာပကသမ္ပတိ+အာရာမိကပေသက
 သမ္ပတိ+သာမဏေရ ပေသကသမ္ပတိဟု ဆိုအပ်ကုန်သော၊ တေရသသု-
 တဆယ့်သုံးပါးကုန်သော၊ သမ္ပတိသု=သမ္ပတိတို့၌၊ ပုရိမိကာယ စ=ပုရိမဝါ၌
 လည်းကောင်း၊ ပစ္ဆိမိကာယ စ=ပစ္ဆိမဝါ၌လည်းကောင်း၊ သေနာသနဂ္ဂါဟော-
 ကျောင်းကိုယူခြင်းသည်၊ ကာမံ-စင်စစ်၊ ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိယေဝ=ငြိမ်းအေးသည်
 သာလျှင်တည်း၊ ပန တထာပိ=ထိုသို့ပင် ငြိမ်းအေးပါသော်လည်း၊ ပုရိမိကာယ-
 ပုရိမဝါ၌၊ သေနာသနဂ္ဂါဟော=ကျောင်းကိုယူခြင်းသည်၊ ပဋိပ္ပဿဒွေ=ငြိမ်းအေး
 သည်ရှိသော်၊ ပစ္ဆိမိကာယ-ပစ္ဆိမဝါ၌၊ အညတ္ထ=တပါးတခြားသော အရပ်သို့၊
 ဥပဂန္တု=ကပ်ရောက်ခြင်းငှာ၊ သက္ကာ=တတ်ကောင်း၏၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ပုရိမိ-
 ကာယ-ပုရိမဝါ၌၊ သေနာသနဂ္ဂါဟပဋိပ္ပဿဒွေ=ကျောင်းယူခြင်း၌ ငြိမ်းအေး
 ခြင်းကို၊ ဝိသု=အသီးအခြား၊ ဒဿတော=ပြု၍၊ ပစ္ဆိမိကာယ=ပစ္ဆိမဝါ၌၊ သေနာ-
 သနဂ္ဂါဟော=ကျောင်းကို ယူခြင်းသည်၊ ပဋိပ္ပဿဒွေ=ငြိမ်းအေးသည်ရှိသော်၊
 အညတ္ထ=တပါးတခြားသော အရပ်သို့၊ ဥပဂန္တု=ကပ်ရောက်ခြင်းငှာ၊ န သက္ကာ-
 မတတ်ကောင်း၊ ဣတိ=ဤသို့၊ တတ္ထ=ထိုကျောင်း၌၊ ဘိက္ခုဟိ=ရဟန်းတို့သည်၊
 ကတ္တဗ္ဗသင်္ဂဟံ=ပြုအပ်သောကိစ္စကို သိမ်းယူခြင်းကို၊ ဒဿေန္တော=ပြုလိုသည်
 ဖြစ်၍၊ “သစေ ပစ္ဆိမိကာယ သေနာသနေ ဂဟိတေ”တိ အာဒိ=ကို၊ အာဟ-
 မိန့်ဆိုပြီ။

ပက္ခမာနတ္ထမေဝ ဒါတဗ္ဗန္တိ=ကား၊ ဘိက္ခုနီနံ=တို့အား၊ ပဋိစ္စန္ဒာယ-
 ဖုံးလွှမ်းအပ်သော၊ အာပတ္တိယာပိ=အာပတ်၌လည်း၊ မာနတ္တစာရဿေဝ=မာ-
 နတ်ကျင့်ခြင်းကိုသာလျှင်၊ အနုညာတတ္ထာ=ခွင့်ပြုတော်မူအပ်သည်၏အဖြစ်
 ကြောင့်၊ ပုန ပက္ခမာနတ္ထမေဝ ဒါတဗ္ဗန္တိ=ကား၊ ဘိက္ခုကာလေ=ရဟန်းဖြစ်
 ရာကာလ၌၊ စိဏ္ဏမာနတ္တာဘာဝတော=ကျင့်အပ်ပြီးသော မာနတ်ရှိသည်၏
 အဖြစ်ကြောင့်၊ ဘိက္ခုနီဟိ အဗ္ဘာနကမ္မံ ကာတဗ္ဗန္တိ=ကား၊ ဘိက္ခုကာလေ-
 ၌၊ စိဏ္ဏမာနတ္တတယ=ကျင့်အပ်ပြီးသော မာနတ်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊

ဘိက္ခုနီကာလေပိ-၌လည်း၊ စိဏ္ဏမာနတ္တာ ဣစ္စေ-ကျင့်အပ်ပြီးသော မာနတ်
 ကိုသာလျှင်၊ သင်္ချိ-ရေတွက်အပ်သည်၏အဖြစ်သို့၊ ဂစ္ဆတိ-ရောက်၏၊ ဣတိ
 ကတွာ-ဤသို့ပြု၍၊ ဝုတ္တံ-၏၊ “သစေ အကုသလဝိပါကေ ။ ပ ။ ဆာရတ္ထံ
 မာနတ္ထမေဝ ဒါတဗ္ဗန္တိ-ကား၊ မာနတ္ထံ-မာနတ်ကို၊ စရန္တဿ-ကျင့်သောသူ
 အား၊ လိင်္ဂပရိဝတ္တာဓိကာရတ္တာ-လိင်္ဂပြန်သောအရာ၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝုတ္တံ-
 ဆိုအပ်၏၊ သစေ ပန-အကယ်၍ကား၊ ဘိက္ခုကာလေ-ရဟန်းဖြစ်ရာကာလ၌၊
 ပဋိစ္စန္ဒာယ-ဖုံးလွှမ်းအပ်သော၊ သာဓာရဏာပတ္တိယာ-သာဓာရဏ အာပတ်
 ဖြင့်၊ ပရိဝသန္တဿ ဝါ-ပရိဝါသဆောက်တည်သောရဟန်းအားလည်းကောင်း၊
 အသမာဒိဏ္ဏပရိဝါသဿ ဝါ-ပရိဝါသမဆောက်တည်သောရဟန်းအားလည်း
 ကောင်း၊ လိင်္ဂ-လိင်သည်၊ ပရိဝတ္တတိ-ပြန်၏၊ တဿ ပုဂ္ဂလဿ-ထိုလိင်ပြန်
 သောပုဂ္ဂိုလ်အား၊ ဘိက္ခုနီကာလေ-၌၊ ပက္ခမာနတ္ထံ-ပက္ခမာနတ်ကို၊ စရန္တဿ-
 ကျင့်နေစဉ်၊ အကုသလဝိပါကေ-အကုသိုလ်ကံ၏အကျိုးသည်၊ ပရိက္ခိဏေ-
 ကုန်သည်ရှိသော်၊ ပုန-နောက်ထပ် တဖန်၊ လိင်္ဂ-လိင်သည်၊ ပရိဝတ္တိတေ-
 ပြန်သည်ရှိသော်၊ ပရိဝါသံ-ပရိဝါသ်ကို၊ ဒတွာ-ပေး၍၊ ပရိဝတ္တပရိဝါသဿ-
 ကျင့်သုံးအပ်ပြီးသော ပရိဝါသ်အား၊ ဆာရတ္ထံ-ခြောက်ညဉ့်တို့ပတ်လုံး၊ မာနတ္ထံ-
 မာနတ်ကို၊ ဒါတဗ္ဗံ-ပေးအပ်၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝဒန္တိ-ဆိုကြကုန်၏။

သဗ္ဗရိတ္တာပတ္တိတိ-ကား၊ သာဓာရဏာပတ္တိဒဿနတ္ထံ-သာဓာရဏ
 အာပတ်ကို ပြခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏၊ ပရိဝါသဒါနံ နတ္ထိတိ-ကား၊
 ဘိက္ခုကာလေ-၌၊ အပ္ပဋိစ္စန္ဒာဘာဝတော-မဖုံးလွှမ်းအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊
 ဘိက္ခုနီကာလေ ပန-၌ကား၊ အာရောစိတဗျာ-ပြောကြားအပ်သော၊ သာဓာ-
 ရဏာပတ္တိပိ-သာဓာရဏအာပတ်သည်လည်း၊ ဘိက္ခုကာလေ-၌၊ အနာရော-
 စိတာ-မပြောကြားအပ်သည်၊ သစေ ဟောတိ-အံ့၊ အာပတ္တိ-အာပတ်သည်၊
 (ဝါ) အာပတ်ကို၊ ပဋိစ္စန္ဒာဝ-ဖုံးလွှမ်းအပ်သည်သာလျှင်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊
 ဣတိ-ဤသို့၊ ဝဒန္တိ-ဆိုကြကုန်၏၊ ဘိက္ခုဟိ မာနတ္ထေ အဒိဇ္ဇေတိ-ကား၊
 ကား၊ အာစိဏ္ဏမာနတ္တာယ-ကျင့်အပ်ပြီးသော မာနတ်ဖြင့်၊ လိင်္ဂပရိဝတ္တေ-
 လိင်္ဂပြန်ခြင်းသည်၊ သတိ-ရှိလတ်သော်၊ ဘိက္ခုနီဘာဝေ-ဘိက္ခုနီမ၏အဖြစ်၌၊
 ဌိတာယပိ-တည်သူဖြင့်လည်း၊ တာ အာပတ္တိယော-တို့သည်၊ သုပ္ပဋိပ္ပဿဒွါ

ဧဝ-ကောင်းစွာငြိမ်းအေးကုန်သည်သာလျှင်တည်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ သမ္ပန္နော-
 ရှေ့ပုဒ်+နောက်ပုဒ်တို့၏ စပ်ခြင်းကို၊ ကာတဗ္ဗော=ပြုအပ်၏၊ ယာ အာပတ္တိ-
 ယော ပုဗ္ဗေ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓါတိ-ကား၊ ယာ အသာဓာရဏာပတ္တိယော=အကြင်
 အသာဓာရဏအာပတ်တို့သည်၊ ပုဗ္ဗေ=ရှေ့ကာလ၌၊ ဘိက္ခုဘာဝေ=ရဟန်း၏
 အဖြစ်သည်၊ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓါ-ငြိမ်းအေးကုန်၏၊ “ပါရာဇိကံ=ပါရာဇိကအာပတ်သို့၊
 အာပန္နဿ=သင့်ရောက်သောရဟန်းအား၊ လိဂ်ပရိဝတ္တေ=လိင်ပြန်ခြင်းသည်၊
 သတိ-ရှိလတ်သော်၊ သန္တာနဿ=သန္တာန်၏၊ ဧကတ္တာ=တူသည်၏ အဖြစ်
 ကြောင့်၊ ပုန-နောက်ထပ်တဖန်၊ သော ပုဂ္ဂလော=ထိုပါရာဇိက ကျပြီးသော
 ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဥပသမ္ပဒံ=ရဟန်းပဉ္စင်းအဖြစ်ကို၊ န လဘတိ=မရတော့၊ တထာ-
 ထိုအတူ၊ ဝိဗ္ဗန္တာပိ-လူထွက်ပြန်သော်လည်း၊ ဘိက္ခုနီ=သည်၊ လိဂ်ပရိဝတ္တေ-
 လိင်ပြန်ခြင်းသည်၊ သတိ=သော်၊ ပုန-နောက်ထပ်တဖန်၊ ဥပသမ္ပဒံ=ရဟန်း
 ပဉ္စင်းအဖြစ်ကို၊ န လဘတိ=မရတော့၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝဒန္တိ=ဆိုကြကုန်၏။

၇၁။ “အနုပါဒိန္ဒကေသုတိ-ကား၊ အဓိကာရတ္တာ=အရာဖြစ်သော
 ကြောင့်၊ ဥပါဒိန္ဒကေပိ-ဥပါဒိန္ဒကရပ်၌လည်း၊ ဧသေဝ နယော=ဤနည်းကို
 သာလျှင်၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏၊” ဣတိ-ဤသို့၊ စူဠဂဏ္ဍိပဒေ စ=စူဠဂဏ္ဍိပဒ၌
 လည်းကောင်း၊ မဇ္ဈိမဂဏ္ဍိပဒေ စ=မဇ္ဈိမဂဏ္ဍိပဒ၌လည်းကောင်း၊ ဝုတ္တံ-ဆို
 အပ်၏၊ တံ ဝစနံ-သည်၊ ဒုဝုတ္တံ-မကောင်းသဖြင့် ဆိုအပ်သောစကားတည်း၊
 ဟိ သစ္စံ-မှန်၏၊ ဥပါဒိန္ဒကေသု-ဥပါဒိန္ဒကရပ်တို့တွင်၊ နိမိတ္တေ-ဣတ္ထိနိမိတ်၌၊
 ဥပက္ကမန္တဿ-လုလ္လပြုသော ရဟန်းအား၊ ဒုက္ကဋ်-ဒုက္ကဋ် အာပတ်သည်၊ န
 ဒိဿတိ-မထင်၊ တထာ ဟိ တံတော ဧဝ-ထို့ကြောင့်သာလျှင်၊ ဥပါဒိန္ဒကေသု-
 ဥပါဒိန္ဒက ရပ်တို့တွင်၊ နိမိတ္တေ-ဣတ္ထိ နိမိတ်၌၊ အပ္ပဝေသေတွာ=မသွင်းမူ၍၊
 ဗဟိ-အပြင်ဘက်၌၊ ဥပက္ကမန္တဿ-လုလ္လပြုသော ရဟန်းအား၊ ထုလ္လစွယံ=
 ထုလ္လစွဉ်း အာပတ်ကို၊ ဝုတ္တံ-၏၊ ကသ္မာ=အဘယ်ကြောင့်၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်သ
 နည်း၊ “န စ ဘိက္ခဝေ ရတ္တစိတ္တေန အင်္ဂဇာတံ ဆုပိတဗ္ဗံ၊ ယော ဆုပေယျ၊
 အာပတ္တိ ထုလ္လစွဿာ”တိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တတ္တာ=ဟောတော်မူအပ်သည်၏အဖြစ်
 ကြောင့်တည်း၊ ဧတ္ထ စ-ဤအရာ၌လည်း၊ ယံ ဝစနံ-ကို၊ ဝတ္တဗ္ဗံ=ဆိုအပ်၏၊
 သဗ္ဗံ-သော၊ တံ ဝစနံ-ကို၊ အဋ္ဌကထာယံ=အဋ္ဌကထာ၌၊ ပုဗ္ဗေ=ရှေ့၌၊ ဝိစာ-

ရိတမေဝ=စိစစ်အပ်သည်သာလျှင်တည်း၊ ဒုက္ကဋ္ဌမေဝါတိ=ကား၊ မောစန-
ရာဂဿ=လွှတ်စေလိုသော ရာဂ၏၊ အဘာဝတော=မရှိခြင်းကြောင့်တည်း၊
တထေဝါတိ=ကား၊ မုစ္စတု ဝါ=လွှတ်သည်မူလည်းဖြစ်ပစေ၊ မာ မုစ္စတု ဝါ=
မလွှတ်သည်မူလည်းဖြစ်ပစေ၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဣမမတ္ထံ=ဤအနက်ကို၊ အတိ-
ဒိဿတိ=ညွှန်ပြ၏၊ (ဝါ) ထင်၏။

အဝိသယောတိ=ကား၊ အသာဒိယနံ=မသာယာခြင်းမည်သည်ကား၊
ဧဝရူပေ=ဤသို့သဘောရှိသော၊ ဌာနေ=အရာဌာန၌၊ ဒုက္ကရံ=ပြုနိုင်ခဲ့၏၊ ဣတိ
ကတွာ=ဤသို့ပြု၍၊ ဝုတ္တံ=ဆိုအပ်၏၊ မာတုဂါမဿ ဝစနံ ဂဟေတွာတိ-
ကား၊ “အဟံ=ငါသည်၊ ဝါယမိဿာမိ=လုလွှပြအံ၊ တွံ=သင်သည်၊ မာ ဝါယ-
မိ=လုလွှ မပြုပါလင့်”၊ ဣတိ အာဒိနာ=ဖြင့်၊ ဝုတ္တဝစနံ=ပြောဆိုအပ်သော
စကားကို၊ ဂဟေတွာ=ယူ၍၊ ဥဘယဝါယာမေနေဝ=နှစ်ဦးသားလုံး လုလွှပြု
ခြင်းဖြင့်သာလျှင်၊ အာပတ္တိံ=အာပတ်သင့်ရောက်ခြင်းသည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏၊
ဣတိ သညာယ=ဤသို့သော အမှတ်သညာဖြင့်၊ “တွံ မာ ဝါယမိ”တိ=ဟူ
၍၊ ဝုတ္တံ=ဆိုအပ်၏။

၇၃။ ဝဋ္ဋကတေတိ ဣမဿ=“ဝဋ္ဋကတေ”ဟူသောဤပုဒ်၏၊ အတ္ထံ-
အနက်ကို၊ ဒဿေန္တော=ပြလိုသည်ဖြစ်၍၊ “ဝိဝဋ္ဋေ”တိ=ဟူ၍၊ အာဟ=မိန့်ဆိုပြီး
“ပါရာဇိကဘယေန=ပါရာဇိကအာပတ်မှ ကြောက်သဖြင့်၊ အာကာသဂတ-
မေဝ=ကောင်းကင်၌ တည်သည်ကိုသာလျှင်၊ ကတွာ=ပြု၍၊ ပဝေသနာဒီနိ-
သွင်းခြင်း အစရှိသည်တို့ကို၊ ကံရောက္ခဿ=ဖြူသော ရဟန်းအား၊ သဟဿ-
အဆောတလျှင်၊ တာလုကံ ဝါ=အာစောကံကိုလည်းကောင်း၊ ပဿံ ဝါ=နိပါး
ကိုလည်းကောင်း၊ အင်္ဂဇာတံ=အင်္ဂါဇာတ်ကို၊ စေ ဖုသတိ=အကယ်၍တို့ထိအံ့၊
ဧဝံသတိ=ဤသို့ တို့ထိသည်ရှိသော်၊ ဒုက္ကဋ္ဌမေဝ=ဒုက္ကဋ္ဌ အာပတ်သာလျှင်
တည်း၊ ကသ္မာ=အဘယ့်ကြောင့်၊ ဒုက္ကဋ္ဌမေဝ=သာလျှင်၊ ဟောတိ=ဖြစ်သနည်း၊
“မေထုနရာဂဿ=မေထုန ရာဂ၏၊ အဘာဝတော=မရှိခြင်းကြောင့်တည်း”၊
ဣတိ=ဤသို့၊ ဝဒန္တိ=ကုန်၏၊ ဥပပရိက္ခိတွာ=ဉာဏ်ဖြင့်စူးစမ်းဆင်ခြင်၍၊ ဂဟေ-
တဗ္ဗော=ယူအပ်၏၊ သုဖုသိတာတိ=ကား၊ သုဋ္ဌ=ကောင်းစွာ၊ ပိဟိတာ=ပိတ်

ဆိုအပ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ-ဖြစ်ကုန်၏။ အန္တော မုခေ ဩကာသော နတ္ထိတိ-
 ကား၊ ဒန္တာနံ-သွားတို့၏၊ သုဝိဟိတဘာဝတော-ကောင်းစွာပိတ်ဆိုအပ်သည်
 ၊ ၎င်း၏အဖြစ်ကြောင့်၊ အန္တော မုခေ-ပါးစပ်အတွင်း၌၊ ပဝေသေတုံ-သွင်းခြင်းငှာ၊
 ဩကာသော-အခွင့်သည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ ဥပ္ပါဋိတေ ပန ဩဌမံသေ ဒန္တေသု-
 ယေဝ ဥပက္ကမန္တဿ ထုလ္လစ္စယန္တိ-ကား၊ ပတင်္ဂမုခမဏ္ဍုကဿ-နံကောင်+
 ဟား၏၊ မုခသဏ္ဌာနေ ဝိယ-ပါးစပ်ပေါက် ပုံသဏ္ဌာန်ကဲ့သို့၊ ဝဏသင်္ဃေပ-
 ဝသေန-“အမာ”ဟူသော အရေအတွက်၏အစွမ်းဖြင့်၊ ထုလ္လစ္စယံ-ထုလ္လစ္စဉ်း
 အာပတ်သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ “မေထုနရာဂေန-မေထုနရာဂဖြင့်၊ ဣတ္ထိယာ-
 မိန်းမ၌၊ အပ္ပဝေသေန္တော-မသွင်းသောသူသည်၊ နိမိတ္တေန-ပုရိသ နိမိတ်ဖြင့်၊
 နိမိတ္တံ-ဣတ္ထိနိမိတ်ကို၊ ဆုပတိ-တို့ထိအံ့၊ ထုလ္လစ္စယံ-သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏”၊
 ဣတိ-ဤသို့၊ ဣမိနာ ဝါ လက္ခဏေန-ဤလက္ခဏာနှင့်၊ သမာနတ္တာ-တူသည်
 ၎င်း၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဣမ-ဤအရာ၌၊ ထုလ္လစ္စယံ-ကို၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏၊ ဗဟိ-အ
 ပြင်ဘက်၌၊ နိက္ခန္တဒန္တ-ဇိဌာသုပိ-ထွက်သောသွား+ထွက်သောလျှာတို့၌လည်း၊
 ဒေသေဝ နယော-ဤနည်းကိုသာလျှင်၊ ဒဌဗ္ဗော-ရှုမှတ်အပ်၏။

အမုစ္စန္တေ ထုလ္လစ္စယန္တိ-ကား၊ “စေတေတိ ဥပက္ကမတိ န မုစ္စတိ၊
 အာပတ္တိ ထုလ္လစ္စယဿာ”တိ-ဟူ၍၊ ဝစနတော-ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်၊
 ထုလ္လစ္စယံ-သည်၊ ဟောတိ-၏၊ နိဇ္ဈာမတဏှိကာဒိတိ ဧတ္ထ-“နိဇ္ဈာမတဏှိ-
 ကာဒိ”ဟူသော ပါဠိရပ်၌၊ အာဒိ-သဒ္ဓေန-“အာဒိ”သဒ္ဓါဖြင့်၊ ခုပ္ပိပါသိကာဒိ-
 ပေတာနံ-“ခုပ္ပိပါသိက”အစရှိသော ပြိတ္တာတို့အား၊ သင်္ဂဟော-သိမ်းယူခြင်း
 ကို၊ ဒဌဗ္ဗော-မှတ်အပ်၏၊ အလ္လီယံတုမ္ပိ န သက္ကာတိ-ကား၊ နိဇ္ဈာမတဏှိ-
 ကာနံ-“နိဇ္ဈာမတဏှိက”အစရှိကုန်သောပြိတ္တာတို့၏၊ လောမကူပေဟိ-မွေး
 တွင်းတို့မှ၊ သမုဋ္ဌိတအဂ္ဂိဇာလဟိ-တက်လာသော မီးလျှံတို့ဖြင့်၊ နိစုံ-အမြဲ၊
 ပဇ္ဇလိတသရီရတာယ-တပြောင်ပြောင် တောက်လောင်သော ခန္ဓာကိုယ်၏
 အဖြစ်ဖြင့်၊ ခုပ္ပိပါသိကာဒိနံ-ခုပ္ပိပါသိကအစရှိသောပြိတ္တာတို့အား၊ အတိဝိယ-
 အလွန်အကဲ၊ ပဋိကူလံ ဝိရူပဗိဘစ္ဆအဋ္ဌိစမ္မာဝသိဋ္ဌနိစ္စာတုရ သရီရတာယ-
 စက်ဆုပ်ဘွယ်သောအဖြစ်+အဆင်းမလှသောအဖြစ်ကို အရိုးအရေ ကြွင်း
 ကျန်ခြင်း ကျင်နာခြင်းဖြင့် ထိုကျင်နာသောခန္ဓာကိုယ်ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊

အာမသိတုမ္ဗိသုံးသပ်ခြင်းငှာလည်း၊ န သက္ကာမတတ်ကောင်း၊ ဒေဝတာ
 ဝိယ သမ္ပတ္တိ အနုဘောန္တိတိ ဧတ္ထ ပဒေဟူသောဤပုဒ်၌၊ ယာသန္တိ သာ-
 မိဝစနံ “ယာသံ”ဟူသော ဆဋ္ဌိဝိဘတ်ကို၊ ယာတိ ပစ္စတ္တဝစနေနံ “ယာ”ဟူ
 သော ပဌမာ ဝိဘတ်ဖြင့်၊ ဝိပရိဏာမေတွာဖေါက်ပြန်စေ၍၊ (ဝါ) ဝိဘတ်
 ပြန်စေ၍၊ ယောဇေတဗ္ဗံယှဉ်စေထိုက်၏။ “ယာ-အကြင်ပြိတ္တာတို့သည်၊
 ဒေဝတာ ဝိယ-နတ်တို့ကဲ့သို့၊ သမ္ပတ္တိစည်းစိမ်ဥစ္စာကို၊ အနုဘောန္တိ-ခံစားကြ
 ရကုန်၏”။ ဣတိ-ဤသို့၊ ယောဇေတဗ္ဗံယှဉ်စေထိုက်၏။ ဒဿနာဒီသု-
 “ဒဿန”အစရှိသည်တို့၌၊ ဒဿနံ နာမ-ကား၊ ဘိက္ခုနာ-သည်၊ တာသံ-ထို
 ပြိတ္တာတို့အား၊ (ဝါ) တို့ကို၊ ဒဿနံ-တွေ့မြင်ခြင်းတည်း၊ ဂဟဏမ္ဗိ-ကိုင်ခြင်း
 သည်လည်း၊ ဘိက္ခုနာဝ-သည်သာလျှင်၊ တာသံ-ထိုပြိတ္တာတို့၏၊ အင်္ဂပစ္စင်္ဂ-
 ဂဟဏံ-အင်္ဂါကြီးငယ်ကို ကိုင်ခြင်းတည်း၊ အာမသနာဒီနိ ပန-“အာမသန”
 အစရှိသည်တို့သည်ကား၊ တာသံ-ထိုပြိတ္တာတို့၏၊ ကိစ္စာနိ-ကိစ္စတို့တည်း၊
 တတ္ထ-ထို“အာမသန” အစရှိသည်တို့၌၊ အာမသနံ နာမ-“အာမသန”မည်
 သည်ကား၊ အတ္တနော-မိမိ၏၊ သရိရေန-ခန္ဓာကိုယ်ဖြင့်၊ ဘိက္ခုနော-ရဟန်း၏၊
 သရိရဿ-ခန္ဓာကိုယ်၏၊ ဥပရိ-အပေါ်၌၊ အာမသနမတ္တံ-သုံးသပ်ကာမျှတည်း၊
 ဖုသနံ-တို့ထိခြင်းသည်ကား၊ တဏှာ အာမသနတော-ထိုသုံးသပ်ခြင်းထက်၊
 ဒဠတရံ-မြဲမြန်စွာ၊ ကတွာ-ပြု၍၊ သမ္ပုသနံ-ကောင်းစွာ တို့ထိခြင်းတည်း၊
 ယဋ္ဌနံ-ထိခတ်ခြင်းသည်၊ တတောပိ-ထိုတို့ထိခြင်းထက်လည်း၊ ဒဠတရံ-မြဲ
 မြန်စွာ၊ ကတွာ-ပြု၍၊ သရိရေန-ဖြင့်၊ သရိရဿ-ခန္ဓာကိုယ်ကို၊ ယဋ္ဌနံ-ထိခတ်
 ခြင်းတည်း၊ ဝိသည် ကတွာတိ-ကား၊ သော ဘိက္ခု-သည်၊ ကတမ္ဗိ-ပြုအပ်
 ပြီးသည်လည်းဖြစ်သော၊ ဥပက္ကမနံ-လုလ္လဝိရီယကို၊ န ဇာနာတိ ယထာ-မသိ
 သကဲ့သို့၊ ဧဝံ တထာ-ထိုအတူ၊ ကတွာ-ပြု၍၊ ယဒိပိ-အကယ်၍လည်း၊ အာ-
 မသနာဒိ-သုံးသပ်ခြင်း အစရှိသည်တို့သည်၊ တဿာ-ထိုမိန်းမ၏၊ ကိစ္စံ-ကိစ္စ
 တည်း၊ တထာပိ-ထိုအတူလည်း၊ တေနော-ထို့ကြောင့်သာလျှင်၊ အနာပတ္တိ-
 အနာပတ်ကို၊ အဝတွာ-မဆိုမူ၍၊ “တံ ပုဂ္ဂလံ ဝိသည် ကတွာ”တိ-ဟူ၍၊
 ဝစနတော-ဆိုတော်မူခြင်းကြောင့်၊ အကတဝိသညော-မပြုအပ်သေးသော
 အမှတ်သညာဒီရှိသည်ကို၊ (ဝါ) အမှတ်သညာ မပြုအပ်သေးသည်ကို၊ ဇာနိ-
 တွာ-သိ၍၊ စေ သာဒိယတိ-အကယ်၍ သာယာငြားအံ့၊ ဧဝံသတိ-ဤသို့

သာယာသည်ရှိသော်၊ ပါရာဇိကမေဝ-ပါရာဇိကအာပတ် သာလျှင်တည်း၊
 ဘိက္ခုနော ပန-ရဟန်းအားကား၊ ဒဿနဂဟဏေသု-မြင်ခြင်း+ကိုင်ခြင်းတို့
 သည်၊ သတိ-ရှိလတ်သော်၊ အသာဒိယနံ နာမ-မသာယာခြင်းမည်သည်၊
 န ဟောတိ-မဖြစ်၊ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ ဒဿနဂဟဏေသု-မြင်ခြင်း+
 ကိုင်ခြင်းတို့သည်၊ ပညာယမာနာသု-ထင်ရှားရှိကုန်သည်ရှိသော်၊ အနာပတ္တိ-
 အနာပတ္တိကို၊ န ဝုတ္တာ-ဟောတော်မမူ၊ ယဒိ ပန-အကယ်၍ကား၊ ပဌမံ-
 ရှေးဦးစွာ၊ ဒဿနဂဟဏေသု-မြင်ခြင်း+ကိုင်ခြင်းတို့သည်၊ သတိ-ရှိလတ်
 သော်၊ ပစ္စာ-နောက်မှ၊ တံ ပုဂ္ဂလံ-ကို၊ ဝိသညံ-သညာကင်းသည်ကို၊ (ဝါ)
 သညာမရှိသည်ကို၊ ကတွာ-ပြု၍၊ အာမသနာဒီနိ-သုံးသပ်ခြင်း အစရှိသည်
 တို့ကို၊ ကရောန္တိ-ပြုလျက်၊ အတ္တနော-မိမိ၏၊ မနောရထံ-စိတ်အလိုကို၊ ပူရေ-
 တွာ-ပြည့်စေ၍၊ ဂစ္ဆတိ-သွား၏၊ ပါရာဇိကံ-ပါရာဇိက အာပတ်သည်၊ နတ္ထိ-
 မရှိ။

ဥပဟတကာယပ္ပသာဒေါတိ-ကား၊ ကာယပ္ပသာဒေ-ကာယပသာဒ
 သည်၊ အနုဋ္ဌေပိ-မပျက်ပါသော်လည်း၊ ကာယဝိညာဏုပ္ပါဒနေ-ကာယဝိ-
 ညာဉ်၏ဖြစ်ရာ၌၊ အသမတ္တတာပါဒနဝသေန-မစွမ်းနိုင်သည်၏ အဖြစ်ကို
 သိစေသည်၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဝါတပိတ္တာဒိဟိ-လေ+သည်းချေ အစရှိသည်တို့
 ဖြင့်၊ (ဝါ) တို့ကြောင့်၊ ဥပဟတကာယပ္ပသာဒေါ-ပျက်သော ကာယပသာဒ
 ရှိသည်၊ သေဝနစိတ္တဝသေန အာပတ္တိတိ-ကား၊ သန္တတနိမိတ္တဝသေန-ရစ်
 ပတ်အပ်သော နိမိတ်၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဥပါဒိန္နဗသံ-ဥပါဒိန္နရုပ်၏ အတွေ့ကို၊
 (ဝါ) ကမ္မဇရုပ်၏အတွေ့ကို၊ အဝိန္နန္တဿပိ-မရသောရဟန်းအားလည်း၊ သေ-
 ဝနစိတ္တဝသေန-မှီဝဲလိုသောစိတ်၏ အစွမ်းအားဖြင့်၊ အာပတ္တိ ယထာ-ပါရာ-
 ဇိကအာပတ် သင့်သကဲ့သို့၊ ဧဝံ တထာ-ထိုအတူ၊ ဣဓာပိ-ဤအရာ၌လည်း၊
 ပိတ္တဝါတာဒိနာ-သည်းချေ+လေ အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ (ဝါ) တို့ကြောင့်၊ ဥပ-
 ဟတကာယပသာဒတ္တာ-ပျက်သောကာယပသာဒ၏အဖြစ်ကြောင့်၊ အဝေဒိ-
 ယန္တဿာပိ-မခံစား နိုင်ပါသော်လည်း၊ သေဝနစိတ္တဝသေန-မေထုန်မှီဝဲ လို
 သော စိတ်၏အစွမ်းဖြင့်၊ အာပတ္တိ-ပါရာဇိကအာပတ်သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏။

ဆုပိတဝတ္ထသို့-ဆုပိတဝတ္ထ၌၊ (ဝါ) တို့ထိကာမျှသောဝတ္ထ၌၊ “မေထုနံ ဓမ္မံ ပဋိသေဝိဿာမိတိ ဆုပိတမတ္တေ ဝိပုဋ်သာရိ အဟောသီ”တိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တတ္တာ-ဟောတော်မူအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ မေထုနဿ=မေထုနအကျင့်၏၊ ပုဗ္ဗပယောဂေ-၌၊ ဒုက္ကဋေန-ဒုက္ကဋ်အာပတ်ဖြင့်၊ ဘဝိတဗ္ဗံ နနု စ-ဖြစ်ရာသည် မဟုတ်လော၊ အထ-ထိုသို့ဖြစ်ပါလျက်၊ ကသ္မာ-အဘယ်ကြောင့်၊ “အာပတ္တိ သံဃာဒိသေဿာ”တိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်သနည်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဣမံ အန္တောလီနစောဒနံ-အန္တောလီနစောဒနာကို၊ ပရိဟရိတု-ရှောင်လွှဲခြင်းငှာ၊ (ဝါ) ဖြေဆိုခြင်းငှာ၊ “ယော မေထုန”န္တိ အာဒိ-ကို၊ အာရဒ္ဓံ-အားထုတ်တော်မူအပ်၏၊ တတ္ထ တသ္မိံ ဝစနေ-ထို “ယော မေထုန”အစရှိသော စကားရပ်၌၊ သီသန္တိ-ကား၊ မဂ္ဂေန-ပုရိသမဂ်ဖြင့်၊ (ဝါ) သည်၊ မဂ္ဂပဋိပါဒနံ-ဣတ္ထိမဂ်၌ကျခြင်းတည်း၊ ဟိ သစ္စံ-မှန်၏၊ တံ ဣတ္ထိမဂ္ဂပါဒနံ-ထိုဣတ္ထိမဂ်၌ကျခြင်းသည်၊ ပယောဂါနံ-လုလ္လပယောဂတို့၏၊ မတ္တကသဒိသတ္တာ-အထွတ်အထိပ်သို့ ရောက်သည်နှင့် တူသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ သီသန္တိ-“သီသံ”ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-ဆိုအပ်၏၊ တတော-ထိုအထွတ်အထိပ်သို့ ရောက်ခြင်းထက်၊ ပရံ-အပိုအလွန်၊ ပယောဂါဘာဝတော-လုလ္လပယောဂ၏ မရှိတော့သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏၊ ဒုက္ကဋေ တိဌန္တိတိ-ကား၊ ဒုက္ကဋ်-ဒုက္ကဋ်အာပတ်ကို၊ ဇနေန္တိ-ဖြစ်စေကုန်၏၊ ဟိ သစ္စံ-မှန်၏၊ ဒုက္ကဋ်-ဒုက္ကဋ်အာပတ်ကို၊ ဇနေန္တိ-ဖြစ်စေကုန်သော၊ ဟတ္ထဂ္ဂါဟာဒယော-လက်ကိုကိုင်ခြင်း အစရှိကုန်သော၊ ပယောဂါ-လုလ္လပယောဂတို့သည်၊ “ဒုက္ကဋေ-ဒုက္ကဋ် အာပတ်၌၊ တိဌန္တိ-တည်ကုန်၏”၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်ကုန်၏၊ ကသ္မာ-အဘယ်ကြောင့်၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်ကုန်သနည်း၊ အညိဿာ-တပါးတခြားသော၊ အာပတ္တိယာ-အာပတ်၏၊ ဇနကဝသေန-ဖြစ်စေသည်၏အစွမ်းဖြင့်၊ အပ္ပဝတ္တနတော-မဖြစ်ခြင်းကြောင့်၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်ကုန်၏။

၇၄။ ဇာတိပုပ္ဖဝုဗ္ဗာနန္တိ-ကား၊ ဇာတိသုမနဝုဗ္ဗာနံ-ကြက်ရုံး+မြတ်လေးပန်းခြံတို့၏၊ ဥဿန္တတာယာတိ-ကား၊ ဗာဟုလ္လတာယ-များသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဥပစာရေတိ-ကား၊ အာသန္နပ္ပဒေသေ-နီးသော အရပ်၌၊ တေန ဝါတုပတ္ထမ္ဘနာတိ-ဟူသည်ကား၊ “အင်္ဂမင်္ဂါနိ-အင်္ဂါကြီးငယ်တို့သည်၊

ဝါတုပတ္တဒ္ဓါနိ-လေကြောင့်တောင့်တင်းခိုင်မာကုန်သည်။ ဟောန္တိ-ဖြစ်ကုန်၏။
ဣတိ ဧဝံ-ဤသို့၊ ဝုတ္တဝါတုပတ္တမ္ဘေန-ဆိုအပ်ပြီးသော 'ဝါတုပတ္တမ္ဘ' ကြောင့်
ဖြစ်သော၊ (ဝါ) ဆိုအပ်ပြီးသော လေကြောင့်တောင့်တင်းခိုင်မာခြင်းကြောင့်ဖြစ်
သော၊ ဣမိနာ ဝစနေန-ဖြင့်၊ နိဒ္ဒေါက္ကမနဿ-အိပ်ပျော်ခြင်းသို့ ရောက်ခြင်း၏၊
ဓာရဏံ-အကြောင်းကို၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏၊ ဧကရသန္တိ-ကား၊ အာဝဇ္ဇနာဒိ-
ဝိထိစိတ္တေဟိ-အာဝဇ္ဇန်း အစရှိသော ဝိထိစိတ်တို့ဖြင့်၊ အဗ္ဗောကိဏ္ဏံ-ရော
ပြွမ်းသည်။

၇၆။ သင်္ခါမသိသယောဓော ဘိက္ခုတိ-ကား၊ ယသ္မာ-အကြင်
ကြောင့်၊ ကိလေသာရိဟိ-ကိလေသာရန်သူတို့သည်၊ အနဘိဘူတော-မလွှမ်း
မိုး မနှိပ်စက်အပ်သည်၊ ဟုတွာ-ဖြစ်၍၊ တေ ဘိက္ခု-တို့သည်၊ ကိလေသေ-
ကိလေသာတို့ကို၊ ပရာဇေသိ-ရှုံးစေပြီ၊ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ သင်္ခါမမုခေ-စစ်
၏မျက်နှာ၌၊ (ဝါ) စစ်မြေပြင်၌၊ ယောဓသဒိသော-သူရဲကောင်းနှင့်တူသော၊
ဘိက္ခု-ရဟန်းသည်။

၇၇။ ဥပ္ပန္နေ ဝတ္ထုသိန္တိ-မေထုနဝတ္ထုသိ-မေထုန ဝတ္ထုသည်၊
ဥပ္ပန္နေ-ဖြစ်သည်ရှိသော်၊ ပရိဝတ္တကဒ္ဓါရမေဝါတိ-ကား၊ သံဝရဏံ-ဝိဝရဏ-
ဝသေန-ဖွင့်ကောင်း+ပိတ်ကောင်းသည်၏အစွမ်းအားဖြင့်၊ ဣတော စိတော
စ-ထိုမှဤမှလည်း၊ ပရိဝတ္တနယောဂ္ဂဒ္ဓါရမေဝ-လှည့်လည်၍ရကောင်းသော
တံခါးနှင့် ယှဉ်သည်သာလျှင်တည်း၊ ရုက္ခသုစိကဏုကဒ္ဓါရန္တိ-ကား၊ ရုက္ခ-
သုစိဒ္ဓါရံ-အကျည်လျှံသော သစ်သားတံခါးကိုလည်းကောင်း၊ (ဝါ) သစ်ကျည်
လျှံတံခါးကိုလည်းကောင်း၊ ကဏုကဒ္ဓါရဉ္စ-ဆူးတံခါးကိုလည်းကောင်း၊ ဝါ-
တနည်းကား၊ “ရုက္ခသုစိဒ္ဓါရံ ကဏုကဒ္ဓါရံ”မိစ္စေဝ-“ရုက္ခသုစိဒ္ဓါရံ+ကဏုက-
ဒ္ဓါရံ”ဟူ၍သာလျှင်၊ ပါဠော-ပါဠိတမျိုးသည်၊ အတ္ထိ-ရှိသေး၏၊ ယံ ဒ္ဓါရံ-အ-
ကြင်တံခါးသည်၊ ဥဘောသု-နှစ်ဘက်ကုန်သော၊ ပဿေသု-နံပါးတို့၌၊ ရုက္ခ-
ထမ္ဘေ-သည်တိုင်တို့ကို၊ (ဝါ) သစ်သားတိုင်တို့ကို၊ နိဓဏိတွာ-မြှုပ်နှံ၍၊ တတ္ထ-
ထိုသည်တိုင်တို့၌၊ (ဝါ) ထိုသစ်သားတိုင်တို့၌၊ ဝိဇ္ဇိတွာ-ထိုးသွင်း၍၊ မဇ္ဈေ-
အလယ်၌၊ ဒွေ တိသော-နှစ်ခု သုံးခုကုန်သော၊ ရုက္ခသုစိယော-သစ်သား

အကျည်တို့ကို၊ ပဝေသေတွာ-သွင်း၍၊ ကရောန္တိ-ပြုကြကုန်၏။ တံ ရုက္ခသုစိ-
ဒ္ဓါရံ-ထိုသစ်ကျည်လျှိုတံခါးကို၊ ယံ ဒ္ဓါရံ-အကြင်တံခါးကို၊ ပဝေသန နိက္ခမန-
ကာလေ-ဝင်သောအခါ+ထွက်သောအခါ၌၊ အပနေတွာ=ပယ်ရှား၍၊ ထကန-
ယောဂ္ဂံ-ပိတ်အပ်သည်နှင့် ယှဉ်သောတံခါးတည်း၊ ဧကာယ ဝါ-တစ်ခုသော်
လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဗဟူဟိ ဝါ-များစွာသော်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ကဏုက-
သာခါဟိ-ဆူးခက်တို့ဖြင့်၊ ကတံ-ပြုအပ်သော တံခါးတည်း၊ တံ ဒ္ဓါရံ-ထိုတံခါး
သည်၊ ကဏုကဒ္ဓါရံ- “ကဏုကဒ္ဓါရံ”မည်၏။ (ဝါ)ဆူးခက်တံခါးမည်၏။ စက္က-
လကယုတ္တဒ္ဓါရန္တိ-ကား၊ ဟေဌာ-အောက်၌၊ ဧကံ-တစ်ခုသော၊ စက္ကံ-စက်ဘီး
ကို၊ ယောဇေတွာ=ယှဉ်စေ၍၊ ကတံ-ပြုအပ်သော၊ မဟာဒ္ဓါရံ-ကြီးစွာသော
တံခါးတည်း၊ (ဝါ) တံခါးကြီးတည်း၊ (သာရတ္ထဒီကာပါဠိ၌ “ဧတံ စက္ကံ”ဟု
ရှိသည်)၊ ယံ မဟာဒ္ဓါရံ-ကို၊ ဧကေန-တစ်ယောက်သောသူသည်၊ သံဝရိတုံ
စ-ပိတ်ခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ ဝိဝရိတုဉ္စ=ဖွင့်ခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ န သက္ကာ-
မတတ်ကောင်း၊ ဂေါပေတွာတိ-ကား၊ ရဇ္ဈဟိ-ကြိုးတို့ဖြင့်၊ ဂန္ဓေတွာ-ဖွဲ့ချည်
၍၊ ဧကံ ဒုဿသာဏီဒ္ဓါရမေဝါတိ ဧတ္ထ-၌၊ ကိလဉ္စသာဏီဒ္ဓါရမ္ပိ-ဖျာ+ရိုင်း+
တင်းတိမ်ကန့်လန့်ကာသည်လည်း၊ (ဝါ) ကိုလည်း၊ သင်္ဂဟံ-သိမ်းယူရေတွက်
အပ်သည်၏အဖြစ်သို့၊ ဂစ္ဆန္တိ-ရောက်ကုန်၏။

ယတ္ထ-အကြင်အရပ်၌၊ ဒ္ဓါရံ-ကို၊ သံဝရိတွာ-ဖွင့်လှစ်၍၊ နိပဇ္ဇိတုံ-
အိပ်ခြင်းငှာ၊ န သက္ကာ-မတတ်ကောင်းသည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏။ တတ္ထ-ထိုအရပ်
၌၊ ကတ္တဗ္ဗဝိမံ-ပြုအပ်သော အစီအရင်ကို၊ ဒသေတုံ-ငှာ၊ “သစေ ဗဟူနံ
ဝဠုနုနုဌာနံ ဟောတီ”တိ အာဒိ-ကို၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏။ ဗဟူနံ-များစွာကုန်
သောသူတို့၏၊ အဝဠုနုနုဌာနေပိ-မသုံးဆောင်ရာ အရပ်၌လည်း၊ ဧကံ-တစ်
ယောက်သောသူကို၊ အာပုစ္ဆိတွာ=ပန်ပြော၍၊ နိပဇ္ဇိတုံ-အိပ်ခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-
ယေဝ-အပ်သည်သာလျှင်တည်း၊ အထ ဘိက္ခု။ ။ ပ ။ နိသိန္နာ ဟောန္တိတိ
ဣဒံ ဝစနံ-ဟူသော ဤစကားကို၊ တတ္ထ တသ္မိံ ဌာနေ-၌၊ ဘိက္ခုနံ-တို့အား၊
(ဝါ) တို့၏၊ သန္တိဟိတဘာဝသန္တဿနတ္ထံ-စည်းဝေးသည်၏အဖြစ်ကို ပြခြင်း
အကျိုးငှာ၊ ဝုတ္တံ-၏။ “နိသိန္နော ဝါ ပန-ထိုင်နေသည်မူလည်း၊ ဟောတု-ဖြစ်
ပစေ၊ နိပဇ္ဇော ဝါ-လျောင်းသည်မူလည်း၊ ဟောတု-ဖြစ်ပစေ၊ ယေန ကေနစိ-

အမှတ်မထား တပါးပါးသော၊ ဣရိယာပထေန=ဣရိယာပုတ်နှင့်၊ သမန္တာ-
ဂတော=ပြည့်စုံသည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏၊ သစေ=အကယ်၍၊ တတ္ထ=ထိုအရပ်၌၊
သန္တိဟိတော=စည်းဝေးသည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏၊ အာဘောဂံ=နှလုံးသွင်းဆင်
ခြင်ခြင်းကို၊ ကာတံ=ပြုခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ=အပ်၏၊ ဣတိ=ဤသို့၊ တိသုပိ=ကုန်
စော၊ ဂဏ္ဍိပဒေသု=တို၌၊ ဝုတ္တံ=ဆိုအပ်၏၊ ကေစိ ပန=အချို့သောသူတို့သည်
ကား၊ “နိသိန္နာ=ထိုင်နေကြကုန်သည်၊ ဟောန္တိ=ကုန်၏၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဝစန-
တော=ကြောင့်၊ နိပန္နာ=အိပ်နေကြကုန်သည်၊ သစေ ဟောန္တိ=ကုန်အံ့၊ အာ-
ဘောဂံ=နှလုံးသွင်းခြင်းကို၊ ကာတံ=ငှာ၊ န ဝဋ္ဋတိ=မအပ်၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဝဒန္တိ-
ကုန်၏၊ တံ ဝစနံ=ထိုကေစိ ဆရာတို့၏ စကားသည်၊ န သုန္တရံ=မကောင်း၊
ကသ္မာ=အဘယ်ကြောင့်၊ တံ ဝစနံ=သည်၊ န သုန္တရံ=မကောင်းသနည်း၊ ဟိ
ယသ္မာ=အကြင်ကြောင့်၊ “နိသိန္နာ ဟောန္တိ”တိ=ဟူ၍၊ ဝစနတော=ကြောင့်၊
နိပန္နာ=အိပ်သည်ရှိသော်၊ အာဘောဂံ=နှလုံးသွင်းခြင်းကို၊ ကာတံ=ပြုခြင်းငှာ၊
ယဒိ န ဝဋ္ဋတိ=အကယ်၍မအပ်သည်ဖြစ်အံ့၊ ဌိတေပိ=ရပ်သော်လည်းကောင်း၊
စင်္ကမန္တေပိ=စကြံသွားသော်လည်းကောင်း၊ အာဘောဂံ=ကို၊ ကာတံ=ပြုခြင်း
ငှာ၊ န ဝဋ္ဋတိ=မအပ်၊ ဟိ သစ္စံ=မှန်၏၊ နိသိန္နဝစနံ=ထိုင်နေ၏ဟူသောစကား
ရပ်သည်၊ နိပန္နံယေဝ=အိပ်နေသည်ကိုသာလျှင်၊ န နိဝတ္တေတိ=မဆုတ်နစ်စေ၊
တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ “နိသိန္နာ ဟောန္တိ”တိ ဣဒံ ဝစနံ=ကို၊ တတ္ထ တသ္မိံ ဌာနေ-
ထိုအရပ်၌၊ တေသံ ဘိက္ခုနံ=တို့၏၊ အတ္ထိတာမတ္တသန္တဿနတ္ထံ=ထင်ရှားရှိ
သည်၏၊ အဖြစ်ကိုပြခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဝုတ္တံ=၏၊ သေသဣရိယာပထသမဂီတာ
နိဝတ္တနတ္ထံ=ကြွင်းကျန်သော ဣရိယာပုတ်တို့နှင့် ပြည့်စုံသည်၏၊ အဖြစ်မျှကို
ဆုတ်နစ်စေခြင်းငှာ၊ န ဝုတ္တံ=မဆိုအပ်၊ ဧဓံ သန္တေပိ=ဤသို့ပင် ဖြစ်ပါသော်
လည်း၊ နိပဇ္ဇိတွာ=လျောင်း၍၊ နိဒ္ဒါယန္တော=အိပ်သော ရဟန်းသည်၊ အသန္တ-
ပက္ခေ=အသန္တပက္ခ၌၊ (ဝါ) မရှိသောအဘို့၌၊ ဌိတတ္တာ=တည်သည်၏၊ အဖြစ်
ကြောင့်၊ အာဘောဂရဟော=နှလုံးသွင်းခြင်းငှာထိုက်သည်၊ န ဟောတိ=မဖြစ်၊
ဣတိ အယံ=ကား၊ အမှာကံ=ငါတို့၏၊ ခန္တိ=အလိုတည်း၊ ဟိ သစ္စံ=မှန်၏၊
အသန္တပက္ခေ=အသန္တပက္ခ၌၊ (ဝါ) မရှိသော အဘို့၌၊ ဌိတတ္တာယေဝ=တည်
သည်၏၊ အဖြစ်ကြောင့်သာလျှင်၊ ရဟော=ဆိပ်ကွယ်ရာ အရပ်၌၊ နိသဇ္ဇာယ-
ထိုင်သဖြင့်၊ နိပဇ္ဇိတွာ=လျောင်း၍၊ နိဒ္ဒါယန္တော=အိပ်သောရဟန်းသည်၊ အနာ-

ပတ္တိ-အာပတ်မသင့်ခြင်းကို၊ န ကရောတိ-မပြု၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်
၏၊ ဒွါရသံဝရဏံ နာမ-တံခါးကို ပိတ်ခြင်းမည်သည်ကား၊ ဘိက္ခုနီ အာဒိနံ-
ဘိက္ခုနီမ အစရှိသည်တို့အား၊ ပဝေသနနိဝါရဏတ္ထံ-ဝင်ရောက်ခြင်းကို တား
မြစ်ခြင်းအကျိုးရှိ၏၊ ဣတိ တသွာ-ထို့ကြောင့်၊ “ဘိက္ခုနီ ဝါ မာတုဂါမံ ဝါ
အာပုစ္ဆိတုံ န ဝဋ္ဋတိ”တိ-ဟူ၍၊ အာဟ-၏။ “ဣတ္ထိဥဘတောဗျဉ္ဇနကဉ္စ-
မိန်းမဥဘတောဗျဉ္ဇကိုလည်းကောင်း၊ ဣတ္ထိပဏ္ဍကဉ္စ-မိန်းမပဏ္ဍုန်ကိုလည်း
ကောင်း၊ အာပုစ္ဆိတုံ-ပန်ပြောခြင်းငှာ၊ န ဝဋ္ဋတိ-မအပ်”၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝဒန္တိ-
ဆိုကြကုန်၏၊ အန္တောဂဗ္ဘေ-တိုက်ခန်းအတွင်း၌၊ မာတုဂါမဿ-၏၊ ဌိတဘာဝံ-
တည်ရှိသည်၏အဖြစ်ကို၊ ဇာနိတွာပိ-သိ၍လည်း၊ ဒွါရေ-တံခါး၌၊ ယထာဝုတ္တ-
ဝိမံ-အကြင်အကြင်ဆိုအပ်ပြီးသော အစီအရင်ကို၊ ကတွာ-ပြု၍၊ နိပုဇ္ဈဿ-
အိပ်သော ရဟန်းအား၊ အနာပတ္တိ-အာပတ် မသင့်ခြင်းသည်၊ ဟောတိ-၏၊
နိဿေဏိ အာရောပေတွာတိ-ကား၊ ဥပရိတလံ-အထက်အပြင်သို့၊ အာ-
ရောပေတွာ-တက်ရောက်စေ၍၊ ဝိသင်္ခရိတွာ-ဖွင့်၍၊ ဘူမိယံ-မြေ၌၊ ပါတေ-
တွာ ဝါ-ကျစေ၍လည်းကောင်း၊ ဆိန္နိတွာ ဝါ-ဖြတ်တောက်၍လည်းကောင်း၊
နိပဇ္ဇိတုမ္ပိ-အိပ်ခြင်းငှာလည်း၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏၊ ဒေဝိ ဒွါရာနိ ဇရိတဗ္ဗာနီတိ
ဧတ္ထ-၌၊ သစေ-အကယ်၍၊ ဧကသ္မိ-တစ်ခုသော၊ ဒွါရေ-တံခါး၌၊ ကဝါဋံ ဝါ-
တံခါးရွက်သည်မူလည်း၊ သစေ နတ္ထိ-အကယ်၍ မရှိငြားအံ့၊ ဟေဋ္ဌာ-အောက်
၌၊ ဝုတ္တနယေန-ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောနည်းဖြင့်၊ သံဝရိတုံ ဝါ-ပိတ်ခြင်းငှာလည်း၊
န သက္ကာ-မတတ်ကောင်း၊ ဣတရံ ဝါ-ဤမှ တပါးတခြားသော၊ ဒွါရံ-တံခါး
ကို၊ အသံဝရိတွာပိ-မပိတ်မူ၍လည်း၊ နိပဇ္ဇိတုံ-အိပ်ခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏။

ဘိက္ခာစာရာ ပဋိက္ကမ္ပာတိ-ကား၊ ဘိက္ခာစာရတော-ဆွမ်းခံ လှည့်
လည်ခြင်းမှ၊ နိဝတ္တိတွာ-ဆုတ်နစ်၍၊ (ဝါ) ပြန်လည်၍၊ ဒွါရပါလဿာတိ-
ကား၊ ဒွါရကောဌကေ-တံခါးမှန်ဖြစ်သော၊ မဟာဒွါရေ ဝါ-ကြီးစွာသောတံခါး
၌လည်းကောင်း၊ (ဝါ) တံခါးမကြီး၌လည်းကောင်း၊ နိဿေဏိမူလေ ဝါ-
လှေခါးအနီး၌လည်းကောင်း၊ ဌတွာ-တည်၍၊ ဒွါရရက္ခဏကဿ-တံခါးစောင့်
အား၊ ပစ္စိမာနံ ဘာရောတိ-ကား၊ ဧကာနုဗန္ဓဝသေန-တစ်စပ်တည်းသော
အစွမ်းအားဖြင့်၊ အာဂစ္ဆန္တေ-ပြန်လာကုန်သော ရဟန်းတို့ကို၊ သန္ဓာယ-၍၊

ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏။ အသံဝုတဒ္ဓါရေဝါ-မပိတ်အပ်သော တံခါး၌လည်းကောင်း၊ အန္တောဂဗ္ဘေဝါ-တိုက်ခန်းအတွင်း၌လည်းကောင်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ယောဇေ-တဗ္ဗံ-ယှဉ်စေထိုက်၏။ ဗဟိ ဝါတိ-ကား၊ ဂဗ္ဘတော-တိုက်ခန်းမှ၊ ဗဟိ-အပြင်ပ၌၊ နိပဇ္ဇကာလေပိ ။ ပ ။ ဝဋ္ဋတိယေဝါ တိ ဧတ္ထ-၌၊ “ဒွါရဇဂ္ဂနကဿ-တံခါးကို စောင့်ရှောက်သောသူ၏၊ တဒဓိနတ္တာ-ထိုတံခါးစောင့်နှင့် စပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ တဒါ-ထိုအခါ၌၊ တဿ-ထိုသူအား၊ တတ္ထ-ထိုအရပ်၌၊ သန္တိဟိတာသန္တိဟိတဘာဝံ-ထင်ရှားရှိသောအဖြစ်+ထင်ရှားမရှိသော အဖြစ်ကို၊ အနုပဓာရေတွာပိ-မစူးစမ်း မဆင်ခြင်မှု၍လည်း၊ အာဘောဂံ-နှလုံးသွင်းခြင်းကို၊ ကာတု-ပြုခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိယေဝ-အပ်သည်သာလျှင်တည်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝဒန္တိ-ဆိုကြကုန်၏။

ယေန ကေနစိ ပရိက္ခိတ္တေတိ-ကား၊ ပါကာရေန ဝါ-တံတိုင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဝတိယာ စါ-စည်းရိုးစောင်ရမ်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ (ဝါ) ခြံစည်းရိုးဖြင့်လည်းကောင်း၊ ယေန ကေနစိ-အမှတ်မရှိ တစုံတခုသော အရပ်၌၊ ပရိက္ခိတ္တေ-ကာရံအပ်သည်ရှိသော်၊ “ပရိက္ခေပဿ-အကာအရံ၏၊ (ဝါ) အပိုင်းအခြား၏၊ ပမာဏံ-ပမာဏသည်၊ ဥစ္စတော-မြင့်သောကြောင့်၊ သဟ-သေယျပ္ပဟောနကေ-သဟသေယျ လောက်ရာ၌၊ ဥတ္တနယေန-ဖြင့်၊ ဝေဒိ-တဗ္ဗံ-သိအပ်၏”၊ ဣတိ-ဝဒန္တိ-ကုန်၏၊ ယဒိ ပန-အကယ်၍ကား၊ ဧကသ္မိ-တစ်ခုသော၊ ပဒေသေ-အရပ်၌၊ ပရိက္ခေပေါ-အကာအရံသည်၊ -ဥတ္တပ္ပမာဏ-တော-ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော အတိုင်းအရှည် ပမာဏအောက်၊ နိဓတရော-အထူးသဖြင့်နိမ့်သည်၊ ယဒိ ဟောတိ-အကယ်၍ဖြစ်အံ့၊ ဧဝံသတိ-ဤသို့ဖြစ်သည်ရှိသော်၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏၊ မဟာပရိဝေဏံ ဟောတိတိ-ကား၊ မဟန္တံ-ကျယ်ဝန်းသော၊ အင်္ဂဏံ-အပြင်သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ မဟာဗောဓိယင်္ဂဏ-လောဟပါသာဒယင်္ဂဏသဒိသန္တိ-ကား၊ ဗဟုသဉ္ဇာရဒဿနတ္ထံ-များစွာသောသူတို့၏ သုံးဆောင်ရာကို ပြခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏၊ မဟာပရိစ္ဆေဒ-ဒဿနတ္ထံ-ကျယ်သောအပိုင်း အခြားကိုပြခြင်းအကျိုးငှာ၊ န ဝုတ္တံ-မဆိုအပ်၊ အရုဏေ ဥဂ္ဂတေ ဥဌဟတိ၊ အနာပတ္တိတိ-ကား၊ သုဒ္ဓစိတ္တေန-စင်ကြယ်သော စိတ်ဖြင့်၊ နိပဇ္ဇဿ-အိပ်သောရဟန်းအား၊ နိဒ္ဒါယန္တဿေဝ-အိပ်ပျော်

နေစဉ်သာလျှင်၊ အရုဏေ•အရုဏ်သည်၊ ဥဂ္ဂတေယေဝ•တက်သည်ရှိသော်
သာလျှင်၊ နိဒ္ဒါဝသေနေဝ•အိပ်ပျော်သည်၏ အစွမ်းဖြင့်သာလျှင်၊ အနာပတ္တိ•
အာပတ်မသင့်သည်၊ ဟောတိ•ဖြစ်၏၊ ပဗုဇ္ဈိတွာ ပုန သုပတိ၊ အာပတ္တိ•
တိ•ကား၊ အရုဏေ•အရုဏ်သည်၊ ဥဂ္ဂတေ•တက်သည်ရှိသော်၊ ပဗုဇ္ဈိတွာ•
နိုး၍၊ အရုဏုဂ္ဂမနံ•အရုဏ်တက်ခြင်းကို၊ အဇာနိတွာပိ•မသိမူ၍လည်း၊ အနု-
ဌဟိတွာဝ•မထမူ၍သာလျှင်၊ သယိတသန္တာနေန•အိပ်သော သန္တာန်ဖြင့်၊
သယန္တဿပိ•အိပ်သောရဟန်းအားလည်း၊ အာပတ္တိ•အာပတ်သင့်ခြင်းသည်၊
ဟောတိ•၏၊ ပုရာရုဏေ•အရုဏ်၏ ရှေ့၌၊ ပဗုဇ္ဈိတွာပိ•နိုး၍လည်း၊ အဇာ-
နိတွာ•မသိမူ၍၊ သယိတသန္တာနေန•အိပ်သော သန္တာန်ဖြင့်၊ သယန္တဿပိ•
အိပ်သော ရဟန်းအားလည်း၊ အရုဏေ•အရုဏ်သည်၊ ဥဂ္ဂတေ•တက်သည်
ရှိသော်၊ အာပတ္တိယေဝ•အာပတ်သင့်သည်သာလျှင်၊ ဟောတိ•ဖြစ်၏၊ ယထာ-
ပရိစ္ဆေဒမေဝ ဝုဋ္ဌာတိတိ•ကား၊ အရုဏေ•အရုဏ်သည်၊ ဥဂ္ဂတေယေဝ•
တက်သည်ရှိသော်သာလျှင်၊ ဥဌဟတိ•ထ၏၊ တဿ အာပတ္တိတိ•ကား၊
အသုဒ္ဓစိတ္တေနဝ•မဝင်ကြယ်သော စိတ်ဖြင့်သာလျှင်၊ နိပန္နတ္တာ•အိပ်သည်
၏အဖြစ်ကြောင့်၊ နိဒ္ဒါယန္တဿပိ•အိပ်သော ရဟန်းအားလည်း၊ အရုဏေ•
အရုဏ်သည်၊ ဥဂ္ဂတေ•တက်သည်ရှိသော်၊ ဒီဝါပဋိသလ္လာနမူလိကာ•နေ့အခါ
၌ အိပ်ခြင်းလျှင် အကြောင်းရင်းရှိသော၊ အာပတ္တိ•အာပတ် သင့်ခြင်းသည်၊
ဟောတိ•ဖြစ်၏၊ “ဧဝံ နိပဇ္ဇန္တော အနာဒရိယဒုက္ခဋ္ဌာပိ န မုစ္စတိ”တိ-
ဟူ၍၊ ဝုတ္တတ္တာ•ဆိုအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ အသုဒ္ဓစိတ္တေန•မဝင်ကြယ်
သောစိတ်ဖြင့်၊ နိပဇ္ဇန္တော•အိပ်သောရဟန်းသည်၊ အရုဏုဂ္ဂမနတော•အရုဏ်
တက်သည်မှ၊ ပုရေတရံ•အထူးသဖြင့်ရှေးဦးစွာ၊ ဥဌဟန္တောပိ•ထသော်လည်း
ကောင်း၊ အနုဌဟန္တောပိ•မထသော်လည်းကောင်း၊ နိပဇ္ဇနကာလေယေဝ•
အိပ်ရာကာလ၌သာလျှင်၊ အနာဒရိယဒုက္ခဋ္ဌာ•အနာဒရိယ ဒုက္ခဋ္ဌာအာပတ်သို့၊
အာပဇ္ဇတိ•သင့်ရောက်၏၊ ပန•အထူးကား၊ ဒီဝါပဋိသလ္လာနမူလိကံ•နေ့အခါ
၌ အိပ်ခြင်းလျှင်အကြောင်းရင်းရှိသော၊ ဒုက္ခဋ္ဌာ•ဒုက္ခဋ္ဌာအာပတ်သည်၊ အရုဏေ•
အရုဏ်သည်၊ ဥဂ္ဂတေယေဝ•တက်သည်ရှိသော်သာလျှင်၊ အာပဇ္ဇတိ•သင့်
ရောက်၏။

ယံ ပန ဝစနံ-ကို၊ ဧတ္ထ-၌၊ တီသု-ကုန်သော၊ ဂဏ္ဍိပဒေသုပိ-တို့၌
လည်း၊ ဝုတ္တံ-၏၊ ကိ-အဘယ်သို့၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်သနည်း၊ “ရတ္ထိ-ညဉ့်အခါ၌၊
ဒွါရံ-တံခါးကို၊ သံဝရိတ္တာ-ပိတ်၍၊ နိပန္နော-အိပ်သော ရဟန်းသည်၊ သစေ-
အကယ်၍၊ အရုဏုဂ္ဂမနဝေလာယံ-အရုဏ်တက်ရာ အချိန်အခါ၌၊ ဒွါရေ-
တံခါးကို၊ ဝိဝဋေပိ-ဖွင့်၍သော်လည်း၊ နိပဇ္ဇတိ-အိပ်၏၊ တဿ ဘိက္ခုနော-
အား၊ အာပတ္တိ-သည်၊ အခေတ္တေ-အာပတ်ခေတ် မဟုတ်သည်၌၊ (ဝါ) အာ-
ပတ်အရာ မဟုတ်သည်၌၊ သံဝရိတ္တာ-တံခါးကိုပိတ်၍၊ နိပန္နတ္တာ-အိပ်သည်၏
အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ အရုဏုဂ္ဂမနဝေလာယံ-အရုဏ်တက်ရာ အချိန်အခါ၌၊
ဒွါရေ-တံခါးကို၊ ဝိဝဋေပိ-ဖွင့်၍သော်လည်း၊ ‘နိပဇ္ဇိဿာမိ-အိပ်အံ့၊ ဣတိ
မနသိ ကတ္တာ-၍၊ ရတ္ထိ-ညဉ့်အခါ၌၊ ဒွါရံ-တံခါးကို၊ သံဝရိတ္တာပိ-ပိတ်၍လည်း၊
နိပန္နဿ-အိပ်သော ရဟန်းအား၊ အခေတ္တေ-အာပတ်ခေတ် မဟုတ်သည်၌၊
(ဝါ) အာပတ်အရာ မဟုတ်သည်၌၊ ပိဟိတတ္တာ-တံခါးကို ပိတ်အပ်သည်၏
အဖြစ်ကြောင့်၊ နိပဇ္ဇနကာလေ-အိပ်သော ကာလ၌၊ အနာဒရိယဒုက္ကဋ်-အ-
နာဒရိယ ဒုက္ကဋ်အာပတ်သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ အရုဏေ-အရုဏ်သည်၊
ဥဂ္ဂတေ-တက်သည်ရှိသော်၊ ‘နိပဇ္ဇနမူလဒုက္ကဋ်-အိပ်ခြင်းလျှင် အကြောင်း
အရင်းဖြစ်သော ဒုက္ကဋ်အာပတ်သည်လည်း၊ ဟောတိ-၏၊ ရတ္ထိ-ညဉ့်အခါ၌၊
ဒွါရေ-တံခါးကို၊ ပိဟိတေပိ-ပိတ်အပ်သော်လည်းကောင်း၊ အပိဟိတေပိ-
မပိတ်အပ်သော်လည်းကောင်း၊ နိပန္နဿ-အိပ်သောရဟန်းအား၊ အရုဏုဂ္ဂ-
မနက္ခဏေယေဝ-အရုဏ်တက်ရာ ခဏ၌သာလျှင်၊ အပိဟိတဒွါရေ-မပိတ်
အပ်သောတံခါးကို၊ ပိဟိတေ စ-ပိတ်အပ်သော်လည်းကောင်း၊ ပိဟိတဒွါရေ
စ-ပိတ်အပ်သော တံခါး၌လည်း၊ ပုန-တဖန်၊ ဝိဝရိတ္တာ-တံခါးကိုဖွင့်၍၊ ပိဟိ-
တေ-ပိတ်အပ်သည်ရှိသော်၊ ခေတ္တေ-အာပတ်ခေတ်၌၊ (ဝါ) အာပတ်အရာ
၌၊ ပိဟိတတ္တာ-တံခါးကို ပိတ်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ အနာပတ္တိ-အာပတ်
မသင့်ခြင်းသည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏”၊ ဣတိ-ဤသို့၊ တီသု-ကုန်သော၊ ဂဏ္ဍိ-
ပဒေသုပိ-တို့၌လည်း၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏၊ တံ ဝစနံ-ထိုဂဏ္ဍိတို့၌ ဆိုအပ်သော
စကားသည်၊ အဋ္ဌကထာယ-အဋ္ဌကထာနှင့်၊ န သမေတိ-မညီညွတ်၊ ဟိ သစ္စံ-
မှန်၏၊ ရတ္ထိ-ညဉ့်အခါ၌၊ ဒွါရံ-တံခါးကို၊ အသံဝရိတ္တာ-မပိတ်မူ၍၊ နိပန္နဿ-
ဝ-အိပ်သော ရဟန်းအားသာလျှင်၊ အရုဏုဂ္ဂမနေ-အရုဏ်တက်ရာ အခါ၌၊

အာပတ္တိ-အာပတ်သင့်ခြင်းကို အဋ္ဌကထာယံ-၌၊ ဒဿိတာ-ပြအပ်၏။ တဿာ-
ထို့ကြောင့်၊ ခေတ္တေ ဝါ-အာပတ်သင့်ရာ ခေတ်၌လည်း၊ ဒွါရံ-ကို၊ ပိဟိတံ-
ပိတ်အပ်သည်။ ဟောတု-ဖြစ်ပစေ၊ အခေတ္တေ ဝါ-အာပတ်သင့်ရာ ခေတ်
မဟုတ်သည်၌လည်း၊ ဒွါရံ-ကို၊ ပိဟိတံ-ပိတ်အပ်သည်။ ဟောတု-ဖြစ်ပစေ၊
သံဝရဏမေဝ-တံခါးကို ပိတ်ခြင်းသည်သာလျှင်၊ ဧတ္ထ-ဤနေအခါ အိပ်ရာ၌၊
ပမာဏံ-လိုရင်းပမာဏတည်း၊ ဣတိ အယံ-ဤသည်ကား၊ အမှာကံ-ငါတို့
၏၊ ခန္တိ-အလိုတည်း။

နိဒ္ဒါဝသေန နိပဇ္ဇတိတိ-ကား၊ နိဒ္ဒါဘိဘူတတာယ-အိပ်ပျော်ခြင်း
သည် လွမ်းမိုးနှိပ်စက်သဖြင့်၊ ဧကပဿေန-တဘက်သောနံပါးဖြင့်၊ (ဝါ) နံပါး
တဘက်ဖြင့်၊ နိပဇ္ဇတိ-အိပ်၏။ ဧဝံ ပန-ဤသို့ကား၊ နိပဇ္ဇော-အိပ်သောသူ
သည်၊ နိပဇ္ဇော နာမ-အိပ်ခြင်းမည်သည်၊ န ဟောတိ-မဖြစ်၊ ဣတိ တဿာ-
ထို့ကြောင့်၊ အနာပတ္တိ-အာပတ် မသင့်ခြင်းကို၊ ဝုတ္တာ-ဆိုအပ်၏။ အပဿာ-
ယ သုပန္နဿာတိ-ကား၊ ကဋီယာ-ခါး၏၊ ပိဋ္ဌိဝေမဇ္ဈဿ စ-ကျောကုန်းအ-
လယ်၏လည်းကောင်း၊ အန္တရေ-အကြား၌၊ အပ္ပမတ္တကမ္ပိ-အနည်းငယ်မျှ
လည်းဖြစ်သော၊ ပဒေသံ-အရပ်ဖြစ်သော၊ ဘူမိ-မြေကြီးကို၊ အဖုသာပေတွာ-
မတွေ့ထိစေမူ၍၊ ထမ္ဘာဒိ-တိုင်အစရှိသည်ကို၊ အပဿာယ-အမှီပြု၍၊ သုပန္န-
ဿ-အိပ်သော ရဟန်းအား၊ သဟသာဝ ဝုဋ္ဌာတိတိ-ကား၊ ပက္ခလိတွာ-
ချော်ကျ၍၊ ပတိတော ဝိယ-လည်သကဲ့သို့၊ သဟသာ-အဆောတလျှင်၊ ဝု-
ဋ္ဌာတိ-ထ၏။ တတ္ထေဝ သယတိ ဝုဋ္ဌာတိတိ-ကား၊ နိဒ္ဒါဘိဘူတတာယ-
အိပ်ပျော်ခြင်းသည် လွမ်းမိုးနှိပ်စက်အပ်သဖြင့်၊ သုပန္နော-အိပ်သောသူသည်၊
န ဝုဋ္ဌာတိ-မထ၊ မုတ္တပရေတော-တွေဝေမိန်းမောခြင်းသည် နှိပ်စက်အပ်သည်၊
န-မဟုတ်၊ တေနဝ-ထို့ကြောင့်သာလျှင်၊ “အဝိသယတ္တာ-အရာမဟုတ်သည်
၏အဖြစ်ကြောင့်၊ အာပတ္တိ-အာပတ်သည်၊ န ဒိဿတိ-မထင်ရှား၊” ဣတိ-
ဤသို့၊ န ဝုတ္တံ-မဆိုအပ်။

ဧကဘဂ္ဂေနာတိ-ကား၊ ဧကဿ-တဘက်သော၊ ပဿဿ-နံပါး၏၊
(ဝါ) ကို၊ ဘဉ္ဇနေနံ-ညွတ်စေသဖြင့်၊ (ဝါ) ချိုးဖျက်သဖြင့်၊ ဟေဋ္ဌာ-အောက်၌၊

ဝုတ္တနယေန-ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောနည်းဖြင့်၊ ပါဒေ-ခြေထောက်တို့ကို၊ ဘူမိတော-
 မြေမှ၊ အမောစေတွာဝ-မလွတ်စေမှု၍သာလျှင်၊ ဧကံ-တဘက်သော၊ ပဿံ-
 နံပါးကို၊ ဘဉ္စိတွာ=ခိုးဖျက်၍၊ နာမေတွာ=ညွတ်စေ၍၊ နိပန္နော=အိပ်ခြင်းသည်၊
 ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ ဣတိ ဣဒံ အတ္ထဇာတံ=သည်၊ (ဝါ) ကို၊ ဝုတ္တံ ဝုတ္တော=သည်၊
 (ဝါ) သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ မဟာအဋ္ဌကထာယံ ပန=မဟာအဋ္ဌကထာ၌ကား၊
 မဟာပဒုမတ္ထေရေန=မဟာပဒုမမထေရ်သည်၊ ဝုတ္တံ=ဆိုအပ်၏၊ ဣတိ=ဤသို့၊
 သမ္ပန္နော-ရှေ့ပုဒ်+နောက်ပုဒ်တို့၏ စပ်ခြင်းကို၊ ကာတဗ္ဗော=ပြုအပ်၏၊ မုစ္ဆိ-
 တွာ=တွေဝေမိန်းမော၍၊ ပတိတတ္တာ=လဲကျသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ထေရေန-
 မဟာပဒုမ မထေရ်သည်၊ “အဝိသယတ္တာ အာပတ္တိံ န ဒိဿတိ”တိ=ဟူ၍၊
 ဝုတ္တံ=ဆိုအပ်၏၊ အာစရိယာ ပန=ဆရာတို့သည်ကား၊ ယက္ခဂဟိတကော=
 ဘီလူးဖမ်းသောသူသည်၊ ဗန္ဓိတွာ=ဖွဲ့ချည်၍၊ နိပဇ္ဇာပိတော စ=အိပ်စေအပ်
 သည်လည်းကောင်း၊ ပရဝသော စ=နှိပ်စက်အပ်သည်လည်းကောင်း၊ ဟောတိ
 ယထာ=ဖြစ်သကဲ့သို့၊ ဧဝံ တထာ=ထိုအတူ၊ အပရဝသတ္တာ=တပါးသောအရာ
 ဖြစ်သောကြောင့်၊ မုစ္ဆိတွာ=တွေဝေမိန်းမော၍၊ ပတိတော=လဲကျသောသူ
 သည်၊ ကိဉ္စိ ကာလံ-တစုံတခုသော ကာလကို၊ ဇာနိတွာပိ=သိ၍လည်း၊ နိ-
 ပဇ္ဇတိ-အိပ်၏၊ ဣတိ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ အနာပတ္တိံ=အနာပတ်ကို၊ န ဝဒန္တိ-
 မဆိုကြကုန်၊ ယော စ ယက္ခဂဟိတကော၊ ယော စ ဗန္ဓိတွာ နိပဇ္ဇာပိ-
 တောတိ=ဟူသော၊ ဣမဿ မဟာအဋ္ဌကထာဝါဒဿ=ဤမဟာအဋ္ဌကထာ
 ဝါဒ၏၊ ပစ္ဆိမတ္တာ=နောက်ဆုံး၌ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ သော ယေဝ=ထို
 မဟာအဋ္ဌကထာဝါဒကိုသာလျှင်၊ ပမာဏတော-အဓိကလိုရင်း၊ ပမာဏအား
 ဖြင့်၊ ဂဟေတဗ္ဗော-ယူအပ်၏၊ တထာ စ=ထိုသို့သော အခြင်းအရာအားဖြင့်
 လည်း၊ “သဗ္ဗတ္ထ ယော ယော အဋ္ဌကထာဝါဒေါ ဝါ ထေရဝါဒေါ ဝါ ပစ္ဆာ
 ဝုစ္စတိ၊ သောဝ ပမာဏတော ဒဋ္ဌဗ္ဗော”တိ=ဟူ၍၊ ဝက္ခတိ=ဆိုလတ်၊ စ=ဆက်
 ၍ဆိုဦးအံ့၊ ဧတ္ထ-ဤအရာ၌၊ ယက္ခဂဟိတဂုဟဏေနဝ-ဘီလူးဖမ်းယူသဖြင့်
 သာလျှင်၊ ဝိသညိဘူတောပိ=သညာကင်းခြင်းသို့ ရောက်သောသူကိုလည်း၊
 သင်္ဂဟိတော=သိမ်းယူအပ်၏၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ=သိအပ်၏၊ ဧကဘဇ္ဇေ-
 န-တဘက်သော နံပါးဖြင့်၊ (ဝါ) နံပါးတဘက်ဖြင့်၊ နိပန္နော ပန=အိပ်သော
 ရဟန်းသည်ကား၊ အတ္ထတော=အနက်အားဖြင့်၊ အနိပန္နတ္တာ=မအိပ်သည်၏

အဖြစ်ကြောင့်၊ မုစ္စတိ ယေဝံအာပတ်မှ လွတ်သည်သာလျှင်တည်း။ ဣတိ-
ဤသို့၊ မဟာအဋ္ဌကထာဝါဒေန-ဖြင့်၊ သော အတ္ထော-ထိုအနက်ကို၊ အပ္ပဋ္ဌိ-
ကိုတ္ထောဝံ-မပယ်အပ်သည်သာလျှင်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏။ ဣတိ-ဤသို့၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗ-
မှတ်အပ်၏။ ဒိဝါ-နေအခါ၌၊ သံဝရိတွာ-တံခါးကိုပိတ်၍၊ နိပန္နဿ-အိပ်သော
ရဟန်းအား၊ ကေနစိ-တစုံတယောက်သောသူသည်၊ ဒွါရေ-တံခါးကို၊ ဝိဝဋ္ဌေ-
ပိ-ဖွင့်အပ်ပါသော်လည်း၊ အနာပတ္တိ-အာပတ်မသင့်သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏။
ကသ္မာ-အဘယ်ကြောင့်နည်း၊ နိပန္နနကာလေ-အိပ်သော ကာလ၌၊ သံဝရိ-
တွာ-တံခါးကိုပိတ်၍၊ နိပန္နတ္တာ-အိပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ သစေ-
အကယ်၍၊ ဒိဝါ-နေအခါ၌၊ သံဝရိတွာ-တံခါးကိုပိတ်၍၊ ဒွါရသမိပေ-တံခါး
၏အနီး၌၊ နိပန္နော-အိပ်သောရဟန်းသည်၊ ပတ္တာ-နောက်မှ၊ သယမေဝ-မိမိ
ကိုယ်တိုင်သာလျှင်၊ ဒွါရံ-တံခါးကို၊ ဝိဝရတိ-ဖွင့်၏။ ဧဝမ္ပိ-တံခါးကို မိမိကိုယ်
တိုင် ဖွင့်ပါသော်လည်း၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏။ အယံ အာပတ္တိ-ဤအာပတ်သည်၊
အစိတ္တကာ-စိတ်မရှိသော၊ ကိရိယာ စ အကိရိယာ စ-ပြုသင့်ပြုထိုက်သည်ကို
မပြုခြင်းကြောင့် သင့်ရောက်သော အာပတ်တည်း။

၇၈။ “အပဒေ ပဒံ ကဇရာန္တော ဝိယာ”တိ-ဟူ၍၊ ဝတွာ-ဆို၍၊
ပုန-နောက်ထပ်တဖန်၊ တမေဝတ္ထံ-ထိုအနက်ကို၊ အာဝိကရာန္တော-ထင်စွာ
ပြလိုသည်ဖြစ်၍၊ “အာကာသေ ပဒံ ဒသေန္တော ဝိယာ”တိ-ဟူ၍၊ အာဟ-
မိန့်ဆိုပြီး၊ ဧတဒဂ္ဂန္တိ-ကား၊ ဧသော ဘိက္ခု-သည်၊ အဂ္ဂေါ-မြတ်၏။ ယဒိဒန္တိ-
ကား၊ ယော အယံ-အကြင်ရဟန်းသည်၊ ဧတ္ထ-ဤအရာ၌၊ သေသံ-ကြွင်းကျန်
သော ပုဒ်အပေါင်းသည်၊ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ-ပေါ်လွင်ထင်ရှားသော အနက်ရှိ
သည်သာလျှင်တည်း။

ဝိနိတဝတ္ထုဝဏ္ဏနာ-ဝိနိတဝတ္ထုတို့ ဖွင့်ဆိုခြင်းသည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ဆုံးခန်း
တိုင်မြောက် အပြီးအဆုံးသို့ ရောက်ပြီ။

တတြိဒန္တိ အာဒိ-“တတြိဒံ”အစရှိသည်သည်၊ ဟေဋ္ဌာ-အောက်၌၊
ဝုတ္တတ္ထမေဝ-ဆိုအပ်ပြီးသော အနက်ရှိသည်သာလျှင်တည်း။

ဣတိ ဣမိနာ ဝစနက္ကမေန-ဤသို့သော သဒ္ဓါအစဉ်+အနက်အစဉ် ဖြင့်၊ သမန္တပါသာဒိကာယ-ထက်ဝန်းကျင်မှ ကြည်ညိုဖွယ်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် “သမန္တပါသာဒိကာ” အမည်ရှိသော၊ ဝိနယဌကထာယ=ဝိနည်း အဌကထာကိုဖွင့်ဆိုရာဖွင့်ဆိုကြောင်းဖြစ်သော၊ သာရတ္ထဒီပနီယံ=“သာရတ္ထဒီပနီ” အမည်ရှိသောကျမ်း၌၊ ပဌမပါရာဇိကဝဏ္ဏနာ=ပဌမပါရာဇိက၏အဖွင့်သည်၊ နိဋ္ဌိတာ နိဋ္ဌ ဣတာ ဂတာ သမတ္တာ-အပြီးအဆုံးသို့ ရောက်ပြီ။

၂-ဒုတိယ ပါရာဇိက

အဒုတိယေန-နှစ်ယောက်မြောက် အတူရှိတော်မမူသော၊ ဇိနေန-မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဒုတိယ-နှစ်ခုတို့၏ ပြည့်ကြောင်းဖြစ်သော၊ (ဝါ) နှစ်ခုမြောက်သော၊ ယံ ပါရာဇိကံ-အကြင်ပါရာဇိက သိက္ခာပုဒ်ကို၊ ပကာသိတံ-ထင်ရှားပြတော်မူအပ်ပြီ၊ ဣဒါနိ ဣမသ္မိံ ကာလေ-ဤယခုအခါ၌၊ တဿ-ထို ဒုတိယ ပါရာဇိက သိက္ခာပုဒ်၏၊ သံဝဏ္ဏနာက္ကမော-အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို ဖွင့်ဆိုရာ+ဖွင့်ဆိုကြောင်းဖြစ်သော သံဝဏ္ဏနာအစဉ်သည်၊ ယသ္မာ-အကြင်ကြောင့်၊ ပတ္တော-ဆိုက်ရောက်လေပြီ၊ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ ယံ ပဒံ-အကြင်အကြင်ပုဒ်သည်၊ (ဝါ) ကို၊ သုဝိညေယျံ-လွယ်ကူသဖြင့် သိအပ်သည်၊ (ဝါ) သိလွယ်သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ ယဉ္စ ပဒံ-အကြင်ပုဒ်ကိုလည်း၊ ပုဗ္ဗေ-ရှေ့၌၊ ပကာသိတံ-ထင်ရှားပြအပ်၏၊ တံ သဗ္ဗံ-ထိုအလုံးစုံသောသိလွယ်သောပုဒ်+ရှေ့၌ထင်ရှားပြအပ်သောပုဒ်ကို၊ ဝဇ္ဇယိတ္တာ-ရှောင် ကြဉ်၍၊ အဿ ဒုတိယ-ဿ-ထိုဒုတိယပါရာဇိကသိက္ခာပုဒ်၏၊ အယံ သံဝဏ္ဏနာ-ဤအနက်အဓိပ္ပါယ်ကို ဖွင့်ဆိုခြင်းသည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ သမ္ပန္နော-ရှေ့ပုဒ်+နောက်ပုဒ်တို့၏ စပ်ခြင်းကို၊ ကာတဗ္ဗော-ပြုအပ်၏။

ဓနိယဝတ္ထုဝဏ္ဏနာ

၈၄။ ရာဇဂဟေတိ ဧတ္ထ “ရာဇဂဟေ” ဟူသောဤပုဒ်၌၊ အတ္ထော-
 ကို၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ ဝေဒိတဗြောဟ္မဿိအပ်၏၊ ဒုဂ္ဂလနပဒဌာန’ ဝိသေသသမ္ပဒါဒိ-
 ယောဂတောသိနိုင်ခဲ့သောအကြောင်း+ထူးသောဝိသေသနှင့်ပြည့်စုံခြင်းဖြင့်
 ယှဉ်ခြင်းကြောင့်၊ ပဓာနဘာဝေန-ပြဓာန်းသည်၏အဖြစ်ဖြင့်၊ ရာဇဟိ-မင်းတို့
 သည်၊ ဂဟိတံ ပရိဂ္ဂဟိတံ-သိမ်းယူအပ်၏၊ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ ရာဇ-
 ဂဟံ-မည်၏၊ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ မန္ဒာတု ။ ပ ။ ဝုစ္စတိတိ-ဟူ၍၊
 အာဟ-ပြု၊ တတ္ထ တသ္မိ ဝစနေ-ထို “မန္ဒာတု ။ ပ ။ ဝုစ္စတိ” အစရှိသော
 စကားရပ်၌၊ မဟာဂေါဝိန္ဒေန-မဟာဂေါဝိန္ဒ အမည်ရှိသော၊ မဟာသတ္တေန-
 ဘုရားလောင်းသည်၊ ပရိဂ္ဂဟိတံ-သိမ်းပိုက်အပ်၏၊ ရေဏုနာ-“ရေဏု”အမည်
 ရှိသောမဂဓမင်းသည်၊ ပရိဂ္ဂဟိတမေဝ-သိမ်းပိုက်အပ်သည်သာလျှင်၊ ဟော-
 တိ-ဖြစ်၏၊ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ မဟာဂေါဝိန္ဒဂ္ဂဟဏံ-မဟာဂေါဝိန္ဒမင်း
 သည်သိမ်းယူခြင်းမည်၏၊ ဟိ သစ္စံ-မှန်၏၊ မဟာဂေါဝိန္ဒ ပရိဂ္ဂဟိတတာ ကိတ္တ-
 နံ-မဟာဂေါဝိန္ဒပုဏ္ဏားသည် သိမ်းပိုက်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကိုပြောကြားခြင်း
 သည်၊ တဒါ-ထိုအခါ၌၊ ရေဏုနာ-“ရေဏု” အမည်ရှိသော၊ မဂဓရာဇေန-
 မဂဓမင်းသည်၊ ပရိဂ္ဂဟိတဘာဝူပလက္ခဏံ-သိမ်းပိုက်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကို
 မှတ်ခြင်းလက္ခဏာတည်း၊ ဟိ’သစ္စံ-မှန်၏၊ သော-ထိုမဟာဂေါဝိန္ဒ ပုဏ္ဏား
 သည်၊ တဿ-ထိုမဂဓမင်း၏၊ ပုရောဟိတော-ပညာရှိ ပုရောဟိတ ပုဏ္ဏား
 တည်း၊ “မဟာဂေါဝိန္ဒောတိ-ကား၊ မဟာနုဘာဝေါ-ကြီးသောတန်ခိုးအာနု-
 ဘော်ရှိသော၊ ပုရာတနော-ရှေး၌ဖြစ်သော၊ *ဧကော-တစ်ယောက်သော၊ မ-
 ဂဓရာဇာ-မဂဓမင်းတည်း”၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ကေစိ-အချို့သော ဆရာတို့သည်၊
 ဝဒန္တိ-ဆိုကြကုန်၏၊ ပရိဂ္ဂဟိတတ္တာတိ-ကား၊ ရာဇဓာနီဘာဝေန-မင်းနေပြည်
 တော်၏အဖြစ်ဖြင့်၊ ပရိဂ္ဂဟိတတ္တာ-သိမ်းပိုက်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ယံ
 နဂရံ-အကြင်မြို့ကို၊ ဂယတိ-သိမ်းပိုက်အပ်၏၊ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ တံ
 နဂရံ-ထိုမြို့သည်၊ ဂဟော-“ဂဟ”မည်၏၊ ရာဇနံ-မန္ဒာတ်မင်း+မဟာဂေါဝိန္ဒ
 ပုဏ္ဏားတို့၏၊ (ဝါ) တို့သည်၊ ဂဟော-သိမ်းပိုက်အပ်သော မြို့တည်း၊ ဣတိ
 တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ ရာဇဂဟံ-“ရာဇဂဟ”မည်၏၊ နဂရသဒ္ဓါပေက္ခာယ-နဂရ-

သဒ္ဓါကို ရှုငဲ့သဖြင့်၊ နပုံသကနိဒ္ဒေသော-“ရာဇဂဟံ”ဟုနပုံလိင်ကိုညွှန်ပြခြင်း တည်း။ အညေပေတ္တ ပကာရေတိ-“အညေပေတ္တ ပကာရေ”ဟူသည်ကား၊

၁။ “နဂရမာပနေန=မြို့ကိုတည်ထောင်ဖန်ဆင်းသဖြင့်၊ ရညာ=မင်းသည်၊ ကာရိတသဗ္ဗဂဟတ္တာ=ပြုအပ်သောအလုံးစုံသော အိမ်ရှိသည်၏ အ ဖြစ်ကြောင့်၊ (ဝါ) ဆောက်လုပ်အပ်သော အလုံးစုံသော အိမ်ရှိသည် ၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ရာဇဂဟံ=“ရာဇဂြိုဟ်မြို့”မည်၏။

၂။ ဂိဇ္ဈကုဋာဒီဟိ=ဂိဇ္ဈကုဋ်တောင် အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ (ဝါ) တို့သည်၊ ပရိက္ခိတ္တတ္တာ=ကာရ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ပဗ္ဗတရာဇေဟိ= တောင်မင်းတို့သည်၊ ပရိက္ခိတ္တဂေဟသဒိသံ=ခြံရံအပ်သော အိမ်နှင့် တူသည်တည်း၊ ဣတိပိ=ဤအကြောင်းကြောင့်လည်း၊ ရာဇဂဟံ= “ရာဇဂြိုဟ်မြို့”မည်၏။

၃။ သမ္ပန္တဘဝနတာယ=ပြည့်စုံခြင်း ဖြစ်သဖြင့်၊ ရာဇမာနံ=မင်းတို့သည် မြတ်နိုးအပ်သော၊ ဂေဟံ=အိမ်တည်း၊ ဣတိပိ=ဤအကြောင်းကြောင့် လည်း၊ ရာဇဂဟံ=“ရာဇဂြိုဟ်မြို့”မည်၏။

၄။ သုဝိဟိတာရက္ခတာယ=ကောင်းစွာပိတ်ဆို့ခြင်း+စောင့်ရှောက်ခြင်းရှိ သည်၏အဖြစ်ဖြင့်၊ အနတ္တာဝဟဘာဝေန=အကျိုးမဲ့ကို ဆောင်သော အားဖြင့်၊ ဥပဂတာနံ=ကပ်ရောက်လာကုန်သော၊ ပဋိရာဇနံ=ဆန့်ကျင် ဘက် ရန်သူမင်းတို့၏၊ ဂဟံ ဂေဟဘူတံ=အိမ်သဖွယ်ဖြစ်သည်၊ ဟော- တိ=ဖြစ်၏၊ ဣတိပိ=ဤအကြောင်းကြောင့်လည်း၊ ရာဇဂဟံ=“ရာဇ- ဂြိုဟ်မြို့”မည်၏။

၅။ ရာဇဟိ=မန္တာတ်မင်း+မဟာဂေါဝိန္ဒ*ပုဏ္ဏားတို့သည်၊ သမ္မာ=ကောင်း စွာ၊ ပတိဋ္ဌာပိတတ္တာ=တည်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ တေသံ=ထို မန္တာတ်မင်း+မဟာဂေါဝိန္ဒ ပုဏ္ဏားတို့၏၊ ဂဟံ ဂေဟဘူတံ=အိမ်သ- ဖွယ်ဖြစ်သည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏၊ ဣတိပိ=ဤအကြောင်းကြောင့်လည်း၊ ရာဇဂဟံ=“ရာဇဂြိုဟ်မြို့”မည်၏။

၆။ အာရာမရာမဏေယျကာဒီဟိ=အာရာမ၌မွေ့လျော်ခြင်း အစရှိသည် တို့ဖြင့်၊ ရာဇတေ=နှစ်သက်အပ်၏၊ ဝါ=တနည်းကား၊ နိဝါသသုခတာ- ဒိနာ=နေထိုင်ကုန်သောသူတို့အား ချမ်းသာခြင်းအစရှိသည်၏အဖြစ်

ကြောင့်၊ သတ္တေဟိ-သတ္တဝါတို့သည်၊ မမတ္တဝသေန-တပ်မက်သော
တဏှာ၏ အစွမ်းဖြင့်၊ (ဝါ) ငါ့ဥစ္စာ၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဂယုတိ ပရိဂ္ဂယုတိ-
သိမ်းယူအပ်၏၊ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ ရာဇဂဟံ-“ရာဇဂြိုဟ်မြို့”
မည်၏။

ဣတိ-ဤသို့၊ ဧဒိသေ-ဤသို့ သဘောရှိသော၊ အညေပိ-တပါးတခြားလည်း
ဖြစ်ကုန်သော၊ ပကာရေး-အပြားတို့ကို၊ ဝဏ္ဏယန္တိ-ဖွင့်ဆိုကြကုန်၊ သော ပဒေ-
သော-ထိုအရပ်သည်၊ ဌာနဝိသေသဘာဝေန-အရပ်ဒေသ၏ထူးသည်အဖြစ်
အဖြစ်ကြောင့်၊ ဥဌာရသတ္တပရိဘောဂေါ-မြင့်မြတ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့၏
သုံးဆောင်ရာ နေရာဌာနတည်း၊ ဣတိ တသ္မာ-ကြောင့်၊ “တံ ပနေတ”န္တိ
အာဒိ-ကို၊ အာဟ-မိန့်ဆိုပြီ၊ တတ္ထ တသ္မိံ ဝစနေ-ထို“တံ ပနေတံ” အစရှိ
သော စကားရပ်၌၊ ဗုဒ္ဓကာလေ စက္ကဝတ္တိကာလေ စာတိ ဣဒံ ဝစနံ-ဟူ
သော ဤစကားရပ်ကို၊ ယေဘုယျဝသေန-များသည်၏အစွမ်းအားဖြင့်၊ ဝုတ္တံ-
ဆိုအပ်၏၊ တေသန္တိ-ကား၊ ယက္ခာနံ-ဘိလူးတို့၏၊ ဝသနဝနန္တိ-ကား၊ အာ-
ပါနဘူမိဘူတံ-ရေမြေဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ ဥပဝနံ-တော၏အနီးသည်။

ဧတ္ထ ဧတသ္မိံ ကူဋေ-ဤတောင်ထွင်၌၊ ဂိဇ္ဈာ-လင်းတတို့သည်၊ သန္တိ-
ရှိကုန်၏၊ ဣတိ တသ္မာ-ထိုသို့ လင်းတတို့ ရှိကုန်သည်တို့၏ အဖြစ်ကြောင့်၊
တံ ကူဋံ-ထိုတောင်ထွင်သည်၊ ဂိဇ္ဈံ-“ဂိဇ္ဈ”မည်၏၊ ကူဋံ-လင်းတတို့ ရှိရာဖြစ်
သော တောင်ထွင်ကို၊ (ဝါ) လင်းတတို့ နားနေရာဖြစ်သော တောင်ထွင်ကို၊
လတ္တတိ-ရအပ်၏၊ ဧတဿ ပဗ္ဗတဿ-ထိုတောင်အား၊ တံ ကူဋံ-ထိုလင်းတ
တို့ ရှိရာဖြစ်သော တောင်ထွင်သည်၊ (ဝါ) လင်းတတို့နား နေရာဖြစ်သော
တောင်ထွင်သည်၊ အတ္ထိ-ရှိ၏၊ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ သော ပဗ္ဗတော-
ထိုတောင်သည်၊ ဂိဇ္ဈကူဋေ-“ဂိဇ္ဈကူဋ”မည်၏၊ ဂိဇ္ဈကူဋေ-လင်းတတို့၏
နားနေရာ တောင်ထွင်ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့် “ဂိဇ္ဈကူဋံ”ဟူ၍ ရအပ်သော
အမည်ရှိသော၊ (ဝါ) အထွင်အဖျားဝယ်နားနေသော လင်းတတို့ ရှိသည်၏
အဖြစ်ကြောင့် “ဂိဇ္ဈကူဋံ”ဟူ၍ ရအပ်သောအမည်ရှိသော။

ဝါ-တနည်းကား၊ ယော ပဗ္ဗတော-အကြင်တောင်သည်၊ ဂိဇ္ဈော ဝိယ-
လင်းတတို့၏ နှုတ်သီးနှင့်တူ၏၊ ဣတိ တသ္မာ-ထိုသို့လင်းတတို့၏ နှုတ်သီး
နှင့် တူသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ သော ပဗ္ဗတော-ထိုတောင်သည်၊ ဂိဇ္ဈံ-“ဂိဇ္ဈ”

ပုဂ္ဂိုလ်၊ ကုဋ်လင်းကကို၏ နှုတ်သီးနှင့်ကုဋ်လင်း ကောင်လှိုင်ကို လှိုင်လင်းရ အပ်၏။ ဧတဿ ပဗ္ဗတဿ-ထိုတောင်အား၊ တံ ကုဋ်လင်းတတို့၏ နှုတ် သီးနှင့်တူသော တောင်ထွင်သည်။ အတ္ထိ-ရှိ၏။ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ သော ပဗ္ဗတော-ထိုတောင်သည်။ ဂိဇ္ဈကုဋော-“ဂိဇ္ဈကုဋ်”မည်၏။ ဂိဇ္ဈကုဋော- လင်းတတို့၏ နှုတ်သီးနှင့်တူသော အထွင်ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်“ဂိဇ္ဈကုဋ်” ဟူ၍ ရအပ်သော အမည်ရှိသော၊ ပဗ္ဗတော-တောင်ကို၊ လဗ္ဘတိ-ရအပ်၏။

ဝါ-တနည်းကား၊ ဂိဇ္ဈသဒိသကုဋော-လင်းတနှုတ်သီးနှင့် တူသော အထွင်ရှိသော၊ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ ဂိဇ္ဈကုဋော-“ဂိဇ္ဈကုဋ်”မည်၏။ ဂိဇ္ဈကုဋော-လင်းတနှုတ်သီးပုံမိုးမချွတ်အထွင်ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့် “ဂိဇ္ဈ- ကုဋ်”ဟူ၍ ရအပ်သော အမည်ရှိသော၊ ဣတိ-ဤသို့၊ မဇ္ဈေပဒလောပိ သ- မာသော-“သဒိသ”ဟူသော အလယ်ပုဒ်ကြေသော မဇ္ဈေပဒလောပသမာသ် တည်း၊ သာကပတ္ထဝေါ ယထာ-“သာကပတ္ထဝေါ”ကဲ့သို့တည်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗ-မှတ်အပ်၏။ တသ္မိ ဂိဇ္ဈကုဋော-ထိုလင်းတတို့၏ နားနေရာ အထွင်ရှိသော ဂိဇ္ဈကုဋ်တောင်၌၊ (ဝါ) ထိုအထွင်အဖျားဝယ်နားနေသော လင်းတတို့ရှိသော ဂိဇ္ဈကုဋ်တောင်၌၊ (ဝါ) လင်းတနှုတ်သီးနှင့်တူသော အထွင်ရှိသော ဂိဇ္ဈကုဋ် တောင်၌၊ (ဝါ) လင်းတနှုတ်သီးပုံမိုးမချွတ် အထွင်ရှိသော ဂိဇ္ဈကုဋ်တောင်၌၊ တေန-ထို့ကြောင့်၊ “ဂိဇ္ဈော”တိ အာဒိ-ကို၊ အာဟ-မိန့်ဆိုပြီ။

တတော ပရံသံယောတိ-ကား၊ တိဏ္ဍာ-သုံးပါးကုန်သော၊ ဇနာနံ- ရဟန်းတို့ထက်၊ ဥပရိ-အပိုအလွန်သည်ကား၊ သံယော-“သံယာ”မည်၏။ ကသ္မာ-အဘယ်ကြောင့်နည်း၊ စတုဝဂ္ဂကဏ္ဍိယာဒိကမ္မပ္ပတ္တတ္တာ-စတုဝဂ္ဂ- သံယာသည် ပြုအပ်သော ကံအစရှိသည်သို့ ရောက်သောကြောင့်တည်း၊ (ဝါ) လေးပါးအစရှိသော သံယာသည် ပြုအပ်သော ကံအစရှိသည်တို့သို့ ရောက်သောကြောင့်တည်း၊ တသ္မိ ပဗ္ဗတေ သန္နိပတိတွာ သမာပတ္တိယာ ဝိတိနာမေန္တိတိ-ကား၊ ယထာဖာသုကဋ္ဌာနေ-အကြင်အကြင်ချမ်းသာသော အရပ်၌၊ ပိဏ္ဏာယ-ဆွမ်းအလို့ငှာ၊ စရိတွာ-လှည့်လည်ပြီး၍၊ ကတဘတ္တကိစ္စာ- ပြုအပ်ပြီးသော ဆွမ်းစားခြင်းကိစ္စ ရှိကြကုန်သည် (ဝါ) ဆွမ်းစားခြင်းကိစ္စ ပြုကြကုန်ပြီးသည်၊ ဟုတွာ-ဖြစ်ကြကုန်၍၊ အာဂန္နာ-ပြန်လာကြကုန်၍၊

စေတီယဂဗ္ဘေ=စေတီတော်တိုက်၌၊ ယမကမဟာခွါရံ=အစုံအစုံသော တံခါးမကြီးကို၊ ဝိဝရန္တာ ဝိယ=ဖွင့်လှစ်ကြကုန်သကဲ့သို့၊ တံ ပဌတံ=ထို“ဣသိဂိလိ”တောင်ကို၊ ဒွိဓာ=နှစ်ဖြာနှစ်ခြမ်းကို၊ ကတွာ=ပြု၍၊ အန္တော=ဣသိဂိလိတောင်အတွင်းသို့၊ ပဝိသိတွာ=ဝင်ရောက်ကြကုန်၍၊ ရတ္တိဌာနဒိဝါဌာနာနိ=ညဉ့်သန့်ရာအရပ်+နေ့သန့်ရာအရပ်တို့ကို၊ မာပေတွာ=ဖန်ဆင်းကြကုန်၍၊ တတ္ထ=ထို“ဣသိဂိလိ”တောင်၌၊ သမာပတ္တိယာ=သမာပတ်ဖြင့်၊ ဝိတိနာမေန္တိ=အချိန်အခါကို ကုန်လွန်စေကုန်၏။

ကဒါ ပန=အဘယ်အခါ၌ကား၊ ဧတေ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ=ထိုပစ္စေကဗုဒ္ဓရဟန်းတို့သည်၊ တတ္ထ=ထိုဣသိဂိလိတောင်၌၊ ဝသိသု=သီတင်းသုံးနေထိုင်ကြကုန်သနည်း၊ ဣတိ အယံ=ဤသည်ကား၊ ပုစ္ဆာ=အမေးပုစ္ဆာတည်း၊ ?၊ အတိတေ=ဈေးလွန်လေပြီးသောအခါ၌၊ တထာဂတေ=မြတ်စွာဘုရားသည်၊ အနုပ္ပန္နော=ပွင့်တော် မမူသေးမှီ၊ ဗာရဏသီ=ဗာရာဏသီပြည်ကို၊ ဥပနိဿာယ=အမှီပြု၍၊ ဧကသ္မိ=တခုသော၊ ဂါမကေ=ရွာငယ်၌၊ ဧကာ=တစ်ယောက်သော၊ ကုလဓိတာ=အမျိုးသွီးသည်၊ ခေတ္တံ=လယ်ကို၊ ရက္ခတိ=စောင့်ရှောက်၏၊ တဿာ=ထိုအမျိုးသွီး၏၊ ခေတ္တကုဋိယာ=လယ်ကုဋိ၌၊ (ဝါ) လယ်စောင့်တဲ၌၊ ဝိဟယော=စပါးတို့ကို၊ ဘန္တိယာ=လှော်သဖြင့်၊ တတ္ထ=ထိုလယ်စောင့်တဲ၌၊ မဟာကရုပုပ္ဖပ္ပမာဏာ=မဟာလှေကားပွင့် အတိုင်းအရှည် ပမာဏရှိသော၊ မဟန္တမဟန္တာ=ကြီးကုန်ကြီးကုန်သော၊ (ဝါ) အလွန်ကြီးမားကုန်သော၊ မနောဟရာ=စိတ်နှလုံးကိုဆောင်ကုန်သော၊ ပဉ္စသတမတ္တာ=ငါးရာအတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော၊ လာဇာ=ပေါက်ပေါက်တို့သည်၊ ဇာယိသု=ဖြစ်ထွန်းပေါ်ပေါက်လာကုန်ပြီ၊ သာ=ထိုသတို့သွီးသည်၊ တေ လာဇေ=ထိုပေါက်ပေါက်တို့ကို၊ ဂဟေတွာ=ယူ၍၊ မဟတိ=ကြီးစွာသော၊ ပဒုမိနိပတ္တေ=ပဒုမ္မာကြာရွက်၌၊ ဌပေသိ=ထားပြီ၊ တသ္မိဉ္စ သမယေ=ပေါက်ပေါက်တို့ကို ပဒုမ္မာကြာရွက်၌ ထားရာထိုအခါ၌လည်း၊ ဧကာ=တစ်ပါးသော၊ ပစ္စေကသမ္ပဒေါ=ပစ္စေကသမ္ပဒ္ဒသည်၊ တဿာ=ထိုအမျိုးသွီးအား၊ အနုဂ္ဂဟတ္ထံ=ချီးမြှောက်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ အဝိဒူရေ=အနီးဖြစ်သော၊ ခေတ္တပါဋိယာ=လယ်ကံသင်းဖြင့်၊ ဂစ္ဆတိ=ကြွသွား၏၊ သာ=ထိုအမျိုးသွီးသည်၊ တံ=ထို ပစ္စေကဗုဒ္ဓကို၊ ဒိသွာ=တွေ့မြင်၍၊ ပသနမာနသာ=

ကြည်ညိုသော စိတ်နှလုံးဖြင့်၊ သုပုပ္ဖိတံ=ကောင်းစွာပွင့်သော၊ မဟန္တံ=ကြီးစွာသော၊ ဧကံ=တစ်ခုသော၊ ပဒုမံ=ပဒုမ္မာ ကြာပန်းကို၊ ဂဟေတွာ=ယူ၍၊ တတ္ထံ=ထိုပဒုမ္မာ ကြာပန်း၌၊ လာဇေ=ပေါက်ပေါက်တို့ကို၊ ပက္ခိပိတွာ=ထည့်၍၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓံ=ပစ္စေကဗုဒ္ဓရဟန္တာ အရှင်မြတ်၏အထံသို့၊ ဥပသင်္ကမိတွာ=ချဉ်းကပ်သွားရောက်၍၊ ပဉ္စဟိလာဇသတေဟိ=ငါးရာသော ပေါက်ပေါက်တို့နှင့်၊ သဒ္ဓိံ=အတူတကွ၊ တံ ပဒုမပုပ္ဖံ=ထိုပဒုမ္မာကြာပန်းကို၊ ဒတွာ=ပေးလှူပြီး၍၊ ပဉ္စပတိဋ္ဌိတေန=ငါးပါးသော တည်ခြင်းဖြင့်၊ ဝနိတွာ=ရှိခိုးပြီး၍၊ “ဘန္တေ=အရှင်ဘုရား၊ ဣမဿ ပုညဿ=ဤကုသိုလ်ကောင်းမှု၏၊ အာနုဘာဝေန=တန်ခိုးအာနုဘော်ကြောင့်၊ အာနုဘာဝသမ္ပန္တေန=တန်ခိုးအာနုဘော်နှင့် ပြည့်စုံကုန်သော၊ ပဉ္စသတပုတ္တေ=ငါးရာသော သားတို့ကို၊ လဘောယျံ=ရလိုပါ၏၊ (ဝါ) ရပါရစေ”၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ပဉ္စသတ ပုတ္တသတာနိ=ငါးရာသော သားတို့ကို၊ ပတ္တေသိတောင်းတပြီ၊ (ဝါ) ဆုတောင်းပြီ၊ တသ္မိယေဝ ခဏေ=ထိုခဏ၌သာလျှင်၊ ပဉ္စသတာ=ငါးရာကုန်သော၊ သမ္ပတသမ္ဘာရာ=ပြည့်စုံပြီးသောပုညသမ္ဘာရ ရှိကုန်သော၊ (ဝါ) ပြည့်စုံပြီးသော ကုသိုလ်အဆောက်အဦး ရှိကုန်သော၊ ပရိပက္ကပစ္စေကဗောဓိဉာဏာ=ရင့်ကျက်ပြီးသော ပစ္စေကဗောဓိဉာဏ် ရှိကုန်သော၊ မိဂလုဒ္ဒကာ=မုဆိုးတို့သည်၊ တဿေဝ ပစ္စေကဗုဒ္ဓဿ=ထိုပစ္စေကဗုဒ္ဓအား၊ မစုရမံသံ=ကောင်းသော အသားကို၊ ဒတွာ=၍၊ “ဧတိဿာ=ထိုအမျိုးသွီး၏၊ ပုတ္တာ=သားတို့သည်၊ ဘဝေယျာမ=ဖြစ်ရပါလိုကုန်၏”၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ပတ္တယိသု=ဆုတောင်းကြကုန်ပြီ၊ အတိတာသု=ရှေးလွန်လေကုန်ပြီးသော၊ အနေကာသု=များစွာကုန်သော၊ ဇာတိသု=ဘဝတို့၌၊ တဿာ=ထိုအမျိုးသွီး၏၊ ပုတ္တဘာဝေန=သား၏အဖြစ်ဖြင့်၊ အာဂတတ္တာ=ဧရာဝတီလာကုန်သည်တို့၏အဖြစ်ကြောင့်၊ တထာ=ထိုသို့ ဆုတောင်းသည့်အတိုင်း၊ တေသံ=ထိုမုဆိုးတို့အား၊ အဟောသိ=ဖြစ်ပြီ၊ သာ=ထိုအမျိုးသွီးသည်၊ ယာဝတာယုကံ=အသက်ရှည်သမျှ ကာလပတ်လုံး၊ မနုဿလောကေ=လူ့ပြည် လူ့လောက၌၊ ဌတွာ=တည်၍၊ ဒေဝလောကေ=နတ်ပြည်၌၊ နိဗ္ဗတ္တိံ=ဖြစ်ပြီ၊ တတော ဒေဝလောကတော=ထိုနတ်ပြည်မှ၊ စုတာ=စုတေသည်ရှိသော်၊ ဇာတဿရေ=ဇာတဿရ ရေအိုင်ထက်၌၊ ပဒုမဂဗ္ဘေ=ပဒုမ္မာကြာတိုက်၌၊ နိဗ္ဗတ္တိံ=ဖြစ်ပြီ၊ တံ ပဒုမံ=ထိုပဒုမ္မာကြာပန်းကို၊ ဧကော=တပါးသော၊ တာပသော=ရသေ့သည်၊ ဒိသွာ=၍၊ ပဋိဇဇိ=ပြု

စုလုပ်ကြွေးပြီ၊ တဿာ=ထိုအမျိုးသွီး၏၊ ပဒဿာ=ခြေလှမ်းဖြင့်၊ ဝိစရန္တိယာ=သွားသည်ရှိသော်၊ ပဒုဒ္ဓါရေ ပဒုဒ္ဓါရေ=ခြေလှမ်းတို့ကို မြှောက်ချီတိုင်း မြှောက်ချီတိုင်း၌၊ ဘူမိတော=မြေကြီးမှ၊ ပဒုမာနိ=ပဒုမ္မာကြာ ပန်းတို့သည်၊ ဥဌဟန္တိ=ပေါ်ပေါက်လာကုန်၏၊ ဧကော=တစ်ယောက်သော၊ ဝနစရကော=တော၌ လှည့်လည်တတ်သော မုဆိုးသည်၊ (ဝါ) တောလည် မုဆိုးသည်၊ ဒိသ္မာ=၍၊ ဗာရဏသီရညော=ဗာရဏမင်းအား၊ အာရောစေသိ=သံတော်ဦးတင်ပြီ၊ ရာဇာ=ဗာရဏသီမင်းသည်၊ တံ=ထိုသတို့သွီးကို၊ အာနေတွာ=ခေါ်ဆောင်ယူ၍၊ အဂ္ဂမဟေသိ=မိဖုရားခေါင်ကြီးကို၊ အကာသိ=ပြုပြီ၊ တဿာ=ထိုမိဖုရားခေါင်ကြီးအား၊ ဂဗ္ဘော=ကိုယ်ဝန်သည်၊ သဏ္ဌာတိ=တည်၏၊ မဟာပဒုမကုမာရော=မဟာပဒုမ မင်းသားသည်၊ မာတုကုဗ္ဗိယံ=အမိဝမ်းတိုက်၌၊ ဝသိ=နေပြီ၊ သေသာ=ကြွင်းကျန်ကုန်သော သူတို့သည်၊ ဗဟိ=အပြင်ပ၌၊ နိက္ခန္တိ=ထွက်သော၊ ဂဗ္ဘမလံ=ကိုယ်ဝန်၏ အညစ်အကြေးကို၊ နိဿာယ=မှီ၍၊ သံသေဒဇဘာဝေန=သံသေဒဇသတ္တဝါတို့၏အဖြစ်ဖြင့်၊ နိဗ္ဗတ္တာ=ဖြစ်ကုန်ပြီ၊ “ဩပပါတိကဘာဝေန-“ဩပပါတိက”သတ္တဝါတို့၏အဖြစ်ဖြင့်၊ နိဗ္ဗတ္တာ=ဖြစ်ကုန်ပြီ၊ ကုတိ=ဤသို့၊ ကေစိ=အချို့ဆရာတို့သည်၊ ဝဒန္တိ=ကုန်၏၊ တေ=ထိုသူတို့သည်၊ ဝယပ္ပတ္တာ=အရွယ်သို့ ရောက်ကုန်သည်ရှိသော်၊ ဥယျာနေ=ဥယျာဉ်၌၊ ပဒုမဿရေ=ပဒုမ္မာရေအိုင်၌၊ ကိဋန္တာ=ကစားကြကုန်သည်ရှိသော်၊ ဧကေကသ္မိ=တစ်ပွင့်တစ်ပွင့်သော၊ ပဒုမေ=ပဒုမ္မာကြာပန်း၌၊ နိသီဒိတွာ=ထိုင်ကြကုန်၍၊ ခယဝယံ=ကုန်ခြင်း+ပျက်စီးခြင်းကို၊ ပဌပေတွာ=ဖြစ်စေ၍၊ ပစ္စေက ဗောဓိဉာဏံ=ပစ္စေက-ဗောဓိဉာဏ်ကို၊ နိဗ္ဗတ္တယံသု=ဖြစ်စေကြကုန်ပြီ၊ အယံ=ဤသည်ကား၊ တေသံ=ထိုမင်းသားတို့၏၊ ဗျာကရဏဂါထာ=ဗျာကရဏ ဂါထာသည်၊ (ဝါ) ရွတ်ဆိုသော ဂါထာသည်၊ အဟောသိ=ဖြစ်ပြီ။

“သရောရဟံ=ပဒုမ္မာရေအိုင်၌ ပေါက်ရောက်သော၊ ပဒုမပလာသမ-တြံ=ပဒုမ္မာကြာပွင့်၌ ဖြစ်သောသူသည်၊ ဘမရဂဏာနုစိဏ္ဏံ=ပိတုန်းအပေါင်းတို့သည် လေ့ကျက်အပ်သော၊ သုပုပ္ဖိတံ=ကောင်းစွာပွင့်အပ်သော ပဒုမ္မာကြာပန်းကို၊ အနိစ္စဝုဉ္စာယံဝယတံ=အမြဲမရှိသောအားဖြင့် ပျက်ခြင်းကို၊ ဝိဒိတွာ=သိ၍၊ ခဂ္ဂဝိသာဏကပ္ပေတိ=ကြံ့၏ဦးချို့နှင့်တူ၏ဟူ၍၊ စရေ=ကျင့်ရာ၏”။

ဣတိ-ဤသို့၊ တေ ရာဇကုမာရာ-ထိုမင်းသားတို့သည်၊ အာဟံသု-ရွတ်ဆိုကြကုန်ပြီ။

တသ္မိံ ကာလေ-၌၊ တေ-ထိုမင်းသားတို့သည်၊ တတ္ထ-ထိုအရပ်၌၊ ဝ-သိသု-နေထိုင်ကြကုန်ပြီ၊ တဒါ စ-ထိုအခါ၌လည်း၊ အဿ ပဗ္ဗတဿ-ထိုတောင်အား၊ “ဣသိဂီလီ”တိ သမညာ-“ဣသိဂီလီ”ဟူသောအမည်သည်၊ ဥဒပါဒိ-ထင်ရှားဖြစ်ပြီ၊ ဣမေ ဣသယောတိ-ကား၊ ဣမေ-ဤသူတို့သည်၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓဣသိ-ပစ္စေကဗုဒ္ဓ ဣသိတို့တည်း၊ ဧတာယ-ဤအမည်သည်၊ သမာ-ကောင်းစွာ၊ ဉာယတိ-သိအပ်၏၊ ဣတိ တဿ-ထို့ကြောင့်၊ သမညာ-“သမညာ”မည်၏၊ နာမံ-အမည်တည်း၊ ဣတိ အယံ-ကား၊ အတ္ထော-အနက်တည်း။

တိဏတ္ထဒနာ-မြတ်အမိုးရှိကုန်သော၊ ကုဋိယော-ကုဋိတို့တည်း၊ မဇ္ဈေ-ပဒလောပိသမာသံ-“ဆဒန”ဟူသော အလယ်ပုဒ်ကြောသော သမာသံကို၊ ကတ္တာ-ပြု၍၊ ဧကဒေသေ ဝါ-တစိပ်တဒေသ၌မူလည်း၊ သမုဒါယဝေါဟာရ-ဝသေန-အပေါင်းတို့၏ အမည်ကိုခေါ်ဝေါ်ခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်၊ “တိဏ-ကုဋိယော”တိ-“တိဏကုဋိယော”ဟူ၍၊ ဝုတ္တာ-ဆိုအပ်ကုန်၏၊ “ဝဿံ ဥပဂစ္ဆိသ္မ”တိ-ဟူ၍၊ ဝစနတော-ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်၊ ဝဿူပဂမနာ-ရဟာ-ဝါသို့ကပ်ရောက်ခြင်းငှာ ထိုက်ကုန်သော၊ သဒ္ဓါရဗန္ဓာ ဧဝံ-တံခါးနှင့် တကွသော အဖွဲ့ကိုသာလျှင်၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-သိအပ်ကုန်၏၊ ဣတိ တဿ-ထို့ကြောင့်၊ “တိဏတ္ထဒနာ သဒ္ဓါရဗန္ဓာ ကုဋိယော”တိ-ဟူ၍၊ အာဟံ-ဆိုပြီ၊ ဝဿံ ဥပဂစ္ဆန္တေနာတိ-ကား၊ ဝဿာဝါသံ-ဝါဆိုခြင်းသို့၊ ဥပဂစ္ဆန္တေန-ကပ်ရောက်သဖြင့်၊ နာလကပဋိပဒန္တိ-ကား၊ “မေနေယျံ တေ ဥပညိဿ”န္တိ အာဒိ-နာ-ဖြင့်၊ သတ္တာရာ-မြတ်စွာဘုရားသည်၊ နာလကတ္ထေရဿ-အား၊ ဒေသိတံ-ဟောတော်မူအပ်သော၊ ပုထုဇ္ဇနကာလတော-ပုထုဇ်ဖြစ်ရာ အခါကာလမှ၊ ပဘုတိ-စ၍၊ ကိလေသစိတ္တံ-ကိလေသာနှင့် ယှဉ်သောစိတ်ကို၊ အနုပ္ပါဒေ-တွာ-မဖြစ်စေမူ၍၊ ပဋိပဂ္ဂိတဗ္ဗံ-ကျင့်အပ်သော၊ မောနေယျပဋိပဒံ-မေနေယျ-အကျင့်ကို၊ တံ ပန ပဋိပဒံ-ထိုမောနေယျ အကျင့်ကို၊ သုတ္တာ-ကြားရ၍၊

နာလကတ္ထေရော=သည်။ ဒဿနေ စ=မြတ်စွာဘုရားကို ဖူးမြင်ခြင်း၌လည်းကောင်း၊ သဝနေ စ=တရားတော်ကို နာယူခြင်းခြင်း၌လည်းကောင်း၊ ပုစ္ဆာယ စ=မောနေယျအကျင့်ကို မေးမြန်းခြင်း၌လည်းကောင်း၊ ဣတိ=ဤသို့၊ တိသု=သုံးပါးကုန်သော၊ ဌာနေသု=အရာဌာနတို့၌၊ အပ္ပိစ္ဆော=နည်းသောအလိုရှိသည်၊ (ဝါ) အလိုနည်းသည်၊ အဟောသိ=ဖြစ်ပြီ၊ ဟိ သစ္စ=မှန်၏၊ သော=ထိုနာလကမထေရ်သည်၊ ဒေသနာပရိယောသာနေ=ဒေသနာတော်၏ အဆုံး၌၊ ပသန္န=စိတ္တော=ကြည်ညိုသောစိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍၊ ဘဂဝန္တံ=ကို၊ ဝန္တိတွာ=၍၊ ဝနံ=တောသို့၊ ပဝိဌော=ဝင်ပြီ။

ပုန=နောက်ထပ်တဖန်၊ “အဟံ=ငါသည်၊ ဘဂဝန္တံ=ကို၊ ပဿေယျံ=ဖူးမြင်ရပါမူကား၊ အဟော ဝတ=ဩဇာကောင်းလေစွ”၊ ဣတိ=ဤသို့၊ လောလဘာဝံ=လျှပ်ပေါ်လော်လီသောအဖြစ်ကို၊ န ဇနေသိ=မဖြစ်စေ၊ အယံ=ဤဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသည်ကား၊ အဿ=ထိုနာလကမထေရ်၏၊ ဒဿနေ=မြတ်စွာဘုရားကို ဖူးမြင်ရခြင်း၌၊ အပ္ပိစ္ဆတာ=အလိုနည်းသည်၏ အဖြစ်တည်း။

တထာ=ထိုမှတပါး၊ “အဟံ=ငါသည်၊ ပုန=နောက်ထပ်တဖန်၊ မေဓေသနံ=တရားဒေသနာတော်ကို၊ သုဏေယျံ=နာယူရပါမူကား၊ အဟော ဝတ=ဝတ=ဩဇာကောင်းလေစွ”၊ ဣတိ=ဤသို့၊ လောလဘာဝံ=လျှပ်ပေါ်လော်လီသောအဖြစ်ကို၊ န ဇနေသိ=မဖြစ်စေ၊ အယံ=ဤဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသည်ကား၊ အဿ=ထိုနာလကမထေရ်၏၊ သဝနေ=တရားတော်ကို နာယူခြင်း၌၊ အပ္ပိစ္ဆတာ=အလိုနည်းသော အဖြစ်တည်း။

တထာ=ထိုမှတပါး၊ “အဟံ=ငါသည်၊ ပုန=နောက်ထပ်တဖန်၊ မောနေယျပဋိပဒံ=မောနေယျ အကျင့်ကို၊ ပုစ္ဆေယျံ=မေးရပါမူကား၊ အဟော ဝတ=ဩဇာကောင်းလေစွ”၊ ဣတိ=ဤသို့၊ လောလဘာဝံ=လျှပ်ပေါ်လော်လီသောအဖြစ်ကို၊ န ဇနေသိ=မဖြစ်စေ၊ အယံ=ဤဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသည်ကား၊ အဿ=ထိုနာလကမထေရ်၏၊ ပုစ္ဆာယ=မောနေယျအကျင့်ကို မေးမြန်းခြင်း၌၊ အပ္ပိစ္ဆတာ=အလိုနည်းသော အဖြစ်တည်း။

သော=ထိုနာလကမထေရ်သည်၊ ဧဝံ=ဤသို့၊ အပ္ပိစ္ဆော=နည်းသောအလိုရှိသည်၊ သမာနော=ဖြစ်လျက်၊ ပဗ္ဗတပါဒံ=တောင်ခြေသို့၊ ပဝိသိတွာ=ဝင်ရောက်၍၊ ဧကဏှသဏ္ဌေ=တစ်ခုသော တောအုပ်၌၊ (ဝါ) တောအုပ်တစ်ခု၌၊

ဒွေ ဒိဝသာနိ- နှစ်ရက်တို့ပတ်လုံး၊ (ဝါ) နှစ်ရက်တို့ တိုင်တိုင်၊ န ဝသိ-မနေ၊
 ဧကရက္ခမူလေ-တစ်ခုသောသစ်ပင်ရင်း၌၊ (ဝါ) သစ်ပင်ရင်းတစ်ခု၌၊ ဒွေ ဒိဝ-
 သာနိ-ပတ်လုံး၊ (ဝါ) တိုင်တိုင်၊ န နိသိဒိ-မထိုင်၊ ဧကသ္မိ-တစ်ခုသော၊ ဂါမေ-
 ရွာ၌၊ ဒွေ ဒိဝသာနိ-ပတ်လုံး၊ (ဝါ) တိုင်တိုင်၊ ပိဏ္ဍာယ-ဆွမ်းအလို့ငှာ၊ န ပါ-
 ဝိသိ-မဝင်၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝနတော-တစ်ခုသောတောမှာ၊ (ဝါ) တောတစ်တော
 မှ၊ ဝန-တစ်ခုသောတောသို့၊ (ဝါ) တောတစ်တောသို့၊ ရက္ခတော-တစ်ခုသော
 သစ်ပင်မှာ၊ ရက္ခ-တစ်ခုသော သစ်ပင်သို့၊ ဂါမတော-တစ်ခုသော ရွာမှာ၊ ဂါမ-
 တစ်ခုသောရွာသို့၊ အာဟိဏ္ဏန္တော-လှည့်လည်သည်ဖြစ်၍၊ အနုရူပပဋိပဒ်-
 လျော်သောအကျင့်ကို၊ ပဋိပဇ္ဇိတွာ-ကျင့်၍၊ အဂ္ဂမူလေ-မြတ်သောအရဟတ္တ
 ဖိုလ်၌၊ ပတိဌာသိ-တည်ပြီ၊ ဧကဿ-တစ်ဆူသော၊ ဘဂဝတော-၏၊ ကာလေ-
 လက်ထက်တော် အခါ၌၊ ဧကောဝ-တံစပ်ပါးသာလျှင်၊ န မောနေယျ ပဋိပဒ်-
 ထိုမောနေယျ အကျင့်ကို၊ ပူရေတိ-ဖြည့်ကျင့်၏၊ ဟိ သစ္စ-မှန်၏၊ ဣမံ မော-
 နေယျ ပဋိပဒ်-ဤမောနေယျ အကျင့်ကို၊ ဥက္ကဋ္ဌ-မြင့်မြတ်သည်ကို၊ ကတွာ-
 ပြု၍၊ ပူရေန္တော-ဖြည့်ကျင့်သော၊ ဘိက္ခု-ရဟန်းသည်၊ သတ္တဝေမာသာနိ-
 ခုနစ်လ ပတ်လုံးသာလျှင်၊ ဇိဝတိ-အသက်ရှင်၏၊ မောနေယျပဋိပဒ်-မောနေ-
 ယျအကျင့်ကို၊ မဇ္ဈိမံ-အလယ်အလတ်ကို၊ ကတွာ-ပြု၍၊ ပူရေန္တော-ဖြည့်ကျင့်
 သော၊ ဘိက္ခု-သည်၊ သတ္တဝေသာနိ-ခုနစ်နှစ်ပတ်လုံးသာလျှင်၊ ဇိဝတိ-အသက်
 ရှင်၏၊ မောနေယျပဋိပဒ်-မောနေယျအကျင့်ကို၊ မုဒုကံ-နှူးညံ့သည်ကို၊ ကတွာ-
 ပြု၍၊ ပူရေန္တော-ဖြည့်ကျင့်သော၊ ဘိက္ခု-သည်၊ သောဠသဝဿာနိ-တစ်ဆယ့်
 ခြောက်နှစ်ပတ်လုံး၊ ဇိဝတိ-အသက်ရှင်၏၊ အယံ ပန ထေရော-ဤနာလက
 မထေရ်သည်ကား၊ မောနေယျပဋိပဒ်-မောနေယျအကျင့်ကို၊ ဥက္ကဋ္ဌ-မြင့်မြတ်
 သည်ကို၊ ကတွာ-ပြု၍၊ ပူရေသိ-ဖြည့်ကျင့်ပြီး၊ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ သတ္တမာ-
 သေ-ခုနစ်လ၌၊ (ဝါ) ခုနစ်လပတ်လုံး၊ ဌတွာ-တည်၍၊ အတ္တနော-မိမိ၏၊
 အာယုသင်္ခါရဿ-အာယုသင်္ခါရ၏၊ ပရိက္ခယံ-ကုန်ခြင်းကို၊ ဥ တွာ-သိ၍၊
 နဟာယိတွာ-ရေချိုးပြီး၍၊ နိဝါသေတွာ-သင်းပိုင်ကို ပြင်ဆင်ကာ ဝတ်ပြီး၍၊
 ကာယဗန္ဓနံ-ခါးပန်းကြိုးကို၊ ဗန္ဓိတွာ-ဖွဲ့ချည်၍၊ ဒိဂုဏံ-နှစ်ထပ်ဖြစ်သော၊
 သယံဇိ-ဒုက္ကုဋ်သင်္ကန်းကြိုးကို၊ ပါရပိတွာ-ရုံ၍၊ ဒသဗလာဘိမုခေါ-မြတ်စွာ
 ဘုရား ရှိတော်မူရာအရပ်သို့ ရှေးရှုမျက်နှာမူလျက်၊ ပဉ္စပတိဋ္ဌိတေန-ငါးပါး

သော တည်ခြင်းဖြင့်၊ တံ ဘဂဝန္တံ-ကို၊ ဝန္တိတွာ-ရှိခိုးပြီး၍၊ အဇ္ဈလိ- လက်အုပ်
 လက်ပူးကို၊ ပဂ္ဂဟေတွာ-မြှောက်ချီ၍၊ ဟိဂုံလက-ပဗ္ဗတံ-“ဟိဂုံလက”အမည်
 ရှိသော တောင်ကို၊ နိဿာယ-မှီ၍၊ ဌိတကောဝ-ရပ်တည်လျှက်သာလျှင်၊
 အနုပါဒိသေသာယ-ဝိပါက်နာမက္ခန္ဓာ+ကဋတ္တာရုပ် အကြွင်းအကျန်မရှိသော၊
 နိဗ္ဗာနဓာတုယာ-နိဗ္ဗာနဓာတ်ဖြင့်၊ ပရိနိဗ္ဗာယိ-ပရိနိဗ္ဗာန်ဝင်စံတော်မူပြီ၊ တဿ-
 ထိုနာလက မထေရ်၏၊ ပရိနိဗ္ဗုတဘာဝံ-ပရိနိဗ္ဗာန်ဝင်စံတော်မူသည်၏အဖြစ်
 ကို၊ ဥ တွာ-သိတော်မူ၍၊ ဘဂဝါ-သည်၊ ဘိက္ခုသံယေန-နှင့်၊ သဒ္ဓိ-အတူ
 တကွ၊ တတ္ထ-ထိုနာလက မထေရ်၏ ဥတုဇရုပ် ကလာပ်ရှိရာ ထိုအရပ်သို့၊
 ဂန္ဓာ-သွားကြသွားတော်မူ၍၊ သရီရကိစ္စံ-အလောင်းကောင်ကို မီးသဂြိုဟ်
 ခြင်းကိစ္စကို၊ ကတွာ-ပြု၍၊ ဓာတုယော-ဓာတ်တော်တို့ကို၊ ဂါဟာပေတွာ-ယူ
 စေ၍၊ စေတိယံ-စေတီတော်ကို၊ ပတိဌာပေတွာ-တည်စေ၍၊ အဂမာသိ-ကြွ
 သွားတော်မူပြီ၊ ဧဝရူပံ-ဤသို့သဘောရှိသော၊ ပဋိပဒံ-မောနေယျအကျင့်ကို၊
 ပဋိပနေနပိ-ကျင့်သောရဟန်းသည်သော်မှလည်း၊ ဝဿံ-ဝါသို့၊ ဥပဂစ္ဆန္တေန-
 ကပ်ရောက်သဖြင့်၊ ဆန္တေ-အမိုးရှိသော၊ သဒ္ဓါရဗန္ဓေ-ဖွဲ့တပ်အပ်သောတံခါး
 သော၊ (ဝါ) တံခါးဖွဲ့ရှိသော၊ ဌာနေယေဝ-အရပ်၌သာလျှင်၊ ဝဿံ-ဝါသို့၊ ဥပ-
 ဂန္တဗ္ဗံ-ကပ်ရောက်အပ်၏၊ အပ္ပိစ္ဆတံ-နည်းသောအလိုရှိသူ၏အဖြစ်ကို၊ နိဿာ-
 ယပိ-မှီ၍လည်း၊ သိက္ခာပဒဿ-အား၊ (ဝါ) ကို၊ အနတိက္ကမနီယတ္တံ-မလွန်
 ကျူးအပ်သည်၏အဖြစ်ကို၊ ဒဿေတုံ-ငှာ၊ “နာလကပဋိပဒံ ပဋိပနေနပိ”
 တိ-“နာလကပဋိပဒံ ပဋိပနေနပိ”ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏။

ပဉ္စန္ဒံ ဆဒနာနန္တိ-ကာ-တိဏ'ပဏ္ဏ'ဣဌက'သိလာ'သုဓာ'သင်္ခါတာ-
 နံ-မျက်+သစ်ရွက်+အုဋ်+ကျောက်+ အင်္ဂတေမြေညက်ဟု ဆိုအပ်ကုန်သော၊
 ပဉ္စန္ဒံ-ငါးပါးကုန်သော၊ ဆဒနာနံ-အမိုးတို့တွင်၊ “န ဘိက္ခဝေ အသေနာသ-
 နိကေန ဝဿံ ဥပဂန္တဗ္ဗံ”န္တိ-ဟူ၍၊ ဝစီဇောဒံ-နှုတ်မြွက်ရွတ်ဆိုခြင်းကို၊ ကတွာ-
 ပြု၍၊ ဝဿူပဂမနံ-ဝါသို့ကပ်ရောက်ခြင်းကို၊ သန္ဓာယေဝ-ရည်ရွယ်၍သာလျှင်၊
 ပဋိက္ခေပေါ-ပယ်မြစ်တော်မူအပ်၏၊ အာလယကရဏဝသေန-ကပ်ငြိတွယ်
 တာခြင်းကို ပြုသည်၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဥပဂမနံ-ဝါသို့ကပ်ရောက်ခြင်းကို၊ သန္ဓာ-
 ယ-ရည်ရွယ်၍၊ နပဋိက္ခေပေါ-ပယ်မြစ်တော်မူအပ်သည်မဟုတ်၊ ဣတိ-ဤ

သို့၊ ဝဒန္တိ-ဆိုကြကုန်၏။ ပါဠိယံ ပန-ပါဠိတော်၌ကား၊ အဝိသေသတ္တာ-အထူး
 မ-မ သာမည၏အဖြစ်ကြောင့်၊ အဋ္ဌကထာယဉ္ဇ-အဋ္ဌကထာ၌လည်း၊ “နာလ-
 ကပဋိပဒံ ပဋိပန္နေနာပိ”တိ အာဒိနာ-ဖြင့်၊ အဝိသေသေနဝ-မထူးမ-မ
 သာမညအားဖြင့်သာလျှင်၊ ဒဠ်-ခိုင်မြဲသည်ကို၊ ကတွာ-ပြု၍၊ ဝုတ္တတ္တာ-ဆို
 အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ အသေနာသနိကဿ-ကျောင်းမရှိသော ရဟန်း
 အား၊ နာဝါဒိ-လှေအစရှိသည်ကို၊ ဝိနာ-ကြဉ်၍၊ အညတ္ထ-တပါးတခြားသော
 အရပ်၌၊ အာလယော-ကပ်ငြိတွယ်တာခြင်းသည်၊ န ဝဋ္ဋတိ-မအပ်၊ ဣတိ
 ဟာယ-ဟား၊ ဟာယံ-ဟိဟိ၊ ပန္တိ-ဟလိုဟည်း၊ ဟိ သမ္ပ-ပွန်၏၊ နာပါ-
 သတ္ထ’ဝလေသုယေဝ-လှေ+ကုန်သည်တို့၏လှည်း+နွားခြံတို့၌သာလျှင်၊ “အန-
 ဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ နာဝါယံ ဝဿံ ဥပဂန္တု”န္တိ အာဒိနာ-ဖြင့်၊ သေနာသနေ-
 ကျောင်းသည်၊ သတိ ဝါ-ရှိသော်လည်းကောင်း၊ အသတိ ဝါ-မရှိသော်လည်း
 ကောင်း၊ ဝဿူပဂမနဿ-ဝါသို့ကပ်ရောက်ခြင်းကို၊ ဝိသု-အသီးအခြား၊ အန-
 ညာတတ္တာ-ခွင့်ပြုတော်မူအပ်သည်အဖြစ်ကြောင့်၊ “န ဘိက္ခဝေ အသေနာ-
 သနိကေန ဝဿံ ဥပဂန္တု”န္တိ-ဟူ၍၊ အယံ ပဋိက္ခေပေါ-ဤပယ်မြစ်တော်
 မူခြင်းကို၊ တတ္ထ-ထိုအရပ်၌၊ န လဉ္စတိ-မရအပ်၊ ဣတိ တသွာ-ထို့ကြောင့်၊
 သေနာသနေ-ကျောင်းသည်၊ အသတိ-မရှိလတ်သော်၊ အာလယဝသေနပိ-
 ကပ်ငြိတွယ်တာခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်လည်း၊ န ဝါဒိသု-လှေအစရှိသည်တို့၌၊ ဥပ-
 ဂမနံ-ဝါသို့ကပ်ရောက်ခြင်းကို၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏။ အနုဓမ္မတာတိ-ကား၊ ဝတ္တံ-
 လောကုတ္တရာတရားကိုးပါးအားလျော်သောကျင့်ဝတ်တည်း၊ ရတ္တိဌာနဒီဝါ-
 ဌာနာဒီနိတိ ဧတ္ထ-ဟူသောပါဠိရပ်၌၊ အာဒိ-သဒ္ဓေန-အာဒိ-သဒ္ဓါဖြင့်၊ ဝစ္စ-
 ကုဋိပဿာဝဌာနာဒိ-ဝစ္စကုဋိ+ပဿာဝဌာန အစရှိသည်ကို၊ (ဝါ) ကျင်ကြီး
 စွန့်ရာအရပ်+ကျင်ငယ်စွန့်ရာ အရပ်အစရှိသည်ကို၊ သင်္ဂဏှာတိ-သိမ်းယူ၏။

ကတိကဝတ္တာနိ စ ခန္ဓကဝတ္တာနိ စ အဓိဌာယာတိ-ကား၊ ပရိ-
 ယတ္တိဓမ္မော နာမ-ပရိယတ္တိဓမ္မမည်သည်ကား၊ တိဝိဓမ္မိ-သုံးပါးအပြားရှိသည်
 လည်းဖြစ်သော၊ သဒ္ဓမ္မံ-သဒ္ဓမ္မကို၊ (ဝါ) သူတော်ကောင်းတရားကို၊ ပတိဌာ-
 ပေတိ-တည်စေ၏၊ တသွာ-ထို့ကြောင့်၊ သက္ကစ္စံ-ရိုသေစွာ၊ ဥဒ္ဒိသထ-သင်ယူ
 ကြကုန်လော့၊ ဥဒ္ဒိသာပေထ-သင်ယူစေကြကုန်လော့၊ သဇ္ဈာယံ-ရွတ်အံ

သရဏ္ဍာယ်ခြင်းကို၊ ကရောထ·ပြုကြကုန်လော့၊ ပဓာနယရေးကမ္မဋ္ဌာန်းတရားကို အားထုတ်ရာကျောင်း၌၊ ဝသန္တာနံ-နေထိုင်ကြကုန်သော သူတို့အား၊ သယ်ဋ္ဌနံ-ထိပါးခြင်းကို၊ အကတွာ·မပြုမူ၍၊ အန္တောဝိဟာရေးကျောင်း၏အတွင်း၌၊ နိသိဒ္ဓိတွာ·ထိုင်ကြကုန်၍၊ ဥဒ္ဓိသထ-သင်ယူကြကုန်လော့၊ ဥဒ္ဓိသာ-ပေထ-သင်ယူစေကြကုန်လော့၊ သဏ္ဍာယ်-ရွတ်အံ့သရဏ္ဍာယ်ခြင်းကို၊ ကရောထ·ပြုကြကုန်လော့၊ ဓမ္မဿဝနံ·တရားနာယူခြင်းကို၊ သမိဒ္ဓံ-ငြိမ်သက်သည်ကို၊ ကရောထ·ပြုကြကုန်လော့၊ ပဗ္ဗာဇေန္တာ-ရဟန်းပြုကြကုန်သည်ရှိသော်၊ သောဓေတွာ-သုခ်သင်၍၊ ပဗ္ဗာဇေထ-ရှင်ပြုပေးကြကုန်လော့၊ သောဓေတွာ-သုခ်သင်၍၊ ဥပသမ္ပဒေထ-ရဟန်းပဉ္စင်းပြုပေးကြကုန်လော့၊ သောဓေတွာ-သုခ်သင်၍၊ နိဿယံ-နိဿည်းကို၊ ဒေထ-ပေးကြကုန်လော့၊ ဟိ သစ္စံ-မှန်၏၊ ဧကော-တစ်ယောက်သော၊ ကုလပုတ္တော-အမျိုးကောင်းသားသည်၊ ပဗ္ဗဇ္ဇဉ္စ-ရှင်အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဥပသမ္ပဒဉ္စ-ရဟန်းပဉ္စင်းအဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ လဘိတွာ-ရ၍၊ (ဝါ) ရသည်ရှိသော်၊ သကလံ-အလုံးစုံသော၊ သာသနံ-ကို၊ ပတိဋ္ဌာပေတိ-တည်စေတတ်၏၊ အတ္တနော-မိမိ၏၊ ထာမေန-အစွမ်းအားဖြင့်၊ ယတ္တကာနိ-အကြင်မျှလောက် အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော ဓုတင်တို့ကို၊ သမာဒယိတုံ-ဆောက်တည်ခြင်းငှာ၊ သက္ကောထ-တတ်နိုင်ကုန်၏၊ တတ္တကာနိ-ထိုမျှလောက် အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော်၊ ဓုတင်္ဂါနိ-ဓုတင်တို့ကို၊ သမာဒိယထ-ဆောက်တည်ကြကုန်လော့၊ ဧတံ အန္တောဝဿ နာမ-ဤဝါတွင်းမည်သည်ကား၊ သကလဒီဝသံ-အလုံးစုံသော နေ့ပတ်လုံး၊ ရတ္တိယာ စ-ညဉ့်၌လည်းကောင်း၊ ပဌမပစ္စိမယာမေသု စ-ပဌမယာမ်+ပစ္စိမယာမ်တို့၌လည်းကောင်း၊ အပ္ပမတ္တေဟိ-မမေ့မလျော့ကုန်သည်၊ ဘဝိတဗ္ဗံ-ဖြစ်ရာ၏၊ ဝီရိယံ-လုလ္လဝီရိယကို၊ အာရဘိတဗ္ဗံ-အားထုတ်အပ်၏၊ ပေါရာဏကမဟာထေရာပိ-ရှေးသူတော်ကောင်းဖြစ်သော မဟာထေရ်တို့သည်လည်း၊ သဗ္ဗပလိဗောဓေ-အလုံးစုံကုန်သော ပလိဗောဓတို့ကို၊ ဆိန္ဒိတွာ-ဖြတ်တောက်၍၊ အန္တောဝဿေ-ဝါတွင်း၌၊ ဧကစရိယဝတ္တံ-တစ်ခုသော ကျင့်ဝတ်ကို၊ ပူရယိသု-ဖြည့်ကျင့်ကြကုန်ပြီ၊ ဘဿေ-စကားပြောဆိုခြင်း၌၊ မတ္တံ-အတိုင်းအရှည်ကို၊ ဇာနိတွာ-သိကြကုန်၍၊ ဒသဝတ္ထုကကထံ-ဆယ်ပါးသော အကြောင်းတရားတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဒသအသုဘဒသနုဿတိအဋ္ဌတိသာရမ္ပဏကထံ-အသုဘဆယ်

ပါး+အနုဿတိဆယ်ပါး+သုံးဆယ့်ရှစ်ပါးသောအာရုံစကားကိုလည်းကောင်း၊
 ကာတုံ+ပြုခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ+အပ်၏။ အာဂန္တုကာနံ+အာဂန္တုကတို့အား၊ ဝတ္တံ-
 ကျင့်ဝတ်ကို၊ ကာတုံ+ပြုခြင်းငှာ၊ သတ္တာဟကရဏိယေန+သတ္တာဟကရဏိယ
 ကိစ္စဖြင့်၊ (ဝါ) ခုနစ်ရက်အတွင်း၌ ပြုထိုက်သောကိစ္စဖြင့်၊ ဂတာနံ+သွားကုန်
 သော ရဟန်းတို့အား၊ အပလောကေတွာ+ပန်ပြော၍၊ ဒါတုံ+ပေးလှူခြင်းငှာ၊
 ဝဋ္ဋတိ+အပ်၏။ ဝိဂ္ဂဟိကပိသုဏမရသဝစနာနိ+ငြင်းခုံခြင်း+ချောပစ်ကုန်းတိုက်
 သောစကား+ရုတ်ရင်းကြမ်းတမ်းသောစကားတို့ကို၊ မာ ဝဒထ+မပြောဆိုကြ
 ကုန်လင့်၊ ဒီဝသေ ဒီဝသေ+နေစဉ်နေ့တိုင်း+နေ့စဉ်နေ့တိုင်း၊ သီလာနိ+သီလ
 တို့ကို၊ အာဝဇ္ဇေန္တာ+ဆင်ခြင်ကြကုန်သည်ဖြစ်၍၊ စတုရာရက္ခံ+လေးပါးသော
 အစောင့်အရှောက်ကို၊ အဟာပေန္တာ+မဆုတ်ယုတ်ကုန်သည်ဖြစ်၍၊ မနသိ-
 ကာရဗဟုလာ+နှလုံးသွင်းခြင်း များကုန်သည်ဖြစ်၍၊ ဝိဟရထ+နေထိုင်ကြကုန်
 လော၊ စေတိယံ ဝါ+စေတီတော်ကိုလည်းကောင်း၊ ဗောဓိ ဝါ+ဗောဓိပင်ကို
 လည်းကောင်း၊ ဝန္တန္တေန+ရှိခိုးသဖြင့်၊ ဂန္ဓမာလံ ဝါ+နံသာပန်းကိုလည်း၊ ပူဇေ-
 နန္တေန+ပူဇော်သဖြင့်၊ ပတ္တံ ဝါ+သပိတ်ကိုလည်း၊ ထဝိကာယ+သပိတ်အိပ်၌၊
 ပက္ခိပန္တေန+ထည့်သဖြင့်၊ န ကံထေဗာဠံ+စကားမပြောဆိုအပ်၊ အန္တောဂါမေ-
 ရွာတွင်း၌၊ မနုဿေဟိ+လူတို့နှင့်၊ သဒ္ဓိံ+အတူတကွ၊ ပစ္စယသံယုတ္တကထာ
 ဝါ+ပစ္စည်းလေးပါးတို့နှင့်စပ်ယှဉ်သောစကားကိုမူလည်းကောင်း၊ ဝိသဘာဂ-
 ကထာ ဝါ+မသင့်လျော် မလျောက်ပတ်သော စကားကိုမူလည်းကောင်း၊ န
 ကထေတဗ္ဗာ+မပြောဆိုအပ်ကုန်၊ ရက္ခိတိန္ဒြိယေဟိ+စောင့်ရှောက်အပ်ကုန်
 သော ဣန္ဒြေတို့ဖြင့်၊ ဘဝိတဗ္ဗံ+ ဖြစ်ရာ၏၊ ခန္ဓကဝတ္တဉ္စ=ခန္ဓကကျင့်ဝတ်ကို
 လည်းကောင်း၊ သေခိယဝတ္တဉ္စ=သေခိယကျင့်ဝတ်ကိုလည်းကောင်း၊ ပူရေ-
 တဗ္ဗံ+ဖြည့်ကျင့်အပ်၏၊ ဣတိ ဧဝမာဒိနာ+ဤသို့ အစရှိသည်ဖြင့်၊ ကတိက-
 ဝတ္တာနိ+ကတိကကျင့်ဝတ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ခန္ဓကဝတ္တာနိ စ=ခန္ဓကကျင့်
 ဝတ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ အဓိဌဟိတွာ+ဆောက်တည်၍။

“အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဝဿံဝုဌာနံ တိဟိ ဌာနေဟိ ပဝါရေတု”န္တိ-
 ဟူ၍၊ ဝုဌဝဿာနံ+ဝါမှထကုန်သော ရဟန်းတို့အား၊ (ဝါ) ဝါတွင်းသုံးလပတ်
 လုံးနေကုန်ပြီးသော ရဟန်းတို့အား၊ (ဝါ) ဝါကျွတ်ကုန်ပြီးသော ရဟန်းတို့

အား၊ ပဝါရဏာယ=ပဝါရဏာပြုခြင်းငှာ၊ အနုညာတတ္တာ=ခွင့်ပြုတော်မူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဣမဿ သုတ္တဿ=ဤပါဠိတော်၏၊ ဝသေန=အစွမ်းဖြင့်၊ ပဝါရဏာဒီဝသဿ=ပဝါရဏာပြုသောနေ့၏၊ အရုက္ခဂ္ဂမနတော=အရုဏ်တက်ရာ အချိန်အခါမှ၊ ပဌာယ=စ၍၊ အပ္ပဝါရိတာပိ=ပဝါရဏာမပြုအပ်သေးပါသော်လည်း၊ “ဝုဠဝဿာ”တိ=“ဝုဠဝဿာ”တို့ဟူ၍၊ (ဝါ) ဝါကျွတ်ကုန်ပြီးသော ရဟန်းတို့ဟူ၍၊ ဝုစ္ဆန္တိ=ဆိုအပ်ကုန်၏၊ “ဣမံ တေမာသံ ဝဿံ ဥပေမိ”တိဟူ၍၊ ဝစနတော=ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်၊ ပဝါရဏာဒီဝသဿ=ပဝါရဏာ ပြုရာနေ့၏၊ တေမာသန္တောဂတေတ္တာ=ဝါတွင်းသုံးလ၌ အကျုံးဝင်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ တံ ဒီဝသံ=ထိုသီတင်းကျွတ်လပြည့်ကျော် တစ်ရက်နေ့၌၊ ယာဝ=အကြင်မျှလောက်၊ န ပဝါရေန္တိ=ပဝါရဏာမပြုကြကုန်၊ တာဝ=ထိုမျှလောက်၊ ဝဿံ=ဝါသို့၊ ဝသန္တာ နာမ=နေကုန်ပြီးသောရဟန်းတို့မည်ကုန်သည်၊ ကိစ္ဆာပိ ဟောန္တိ=အကယ်၍ကားဖြစ်ပါပေကုန်၏၊ တထာပိ=ထိုသို့ပင်ဖြစ်ပါကုန်သော်လည်း၊ ဧကဒေသေန=တစ်စိပ်တစ်ဒေသဖြင့်၊ အဝုဠဗ္ဗိမနေ အပ်ပါသော်လည်း၊ တံ ဒီဝသံ=ထိုနေ့၌၊ ဝုဠဘာဂါပေက္ခာယ=ဝါမှထသော အဘို့ကို ရှုသဖြင့်၊ ဝုဠမေဝ=ဝါမှထသည်သာလျှင်၊ (ဝါ) ဝါကျွတ်သည်သာလျှင်၊ ဖောတိ=ဖြစ်၏၊ ဣတိ ကတွာ=ဤသို့ပြု၍၊ ဧဝံ=ဤသို့၊ ဝုတ္တံ=ဆိုအပ်၏၊ ကတာကတာဘာဂါပေက္ခာယ=ပြုအပ်သောအဘို့+မပြုအပ်သောအဘို့ကို ရှုသဖြင့်၊ သမုဒါယေ=အပေါင်း၌၊ ပဝတ္တကတာကတဝေါဟာရော ဝိယ=“ပဝတ္တကတ+ပဝတ္တအကတ”ဟူ၍ ခေါ်ဝေါ်ပြောဆိုအပ်သကဲ့သို့၊ ဧဝံ=ဤသို့၊ ဝုတ္တံ=ဆိုအပ်၏၊ ဟိ သစ္စံ=မှန်၏၊ ယံ ကိဗ္ဗိ=အမှတ်မရှိ တစုံတခုသော၊ ဝိပ္ပကတံ=အပြားအားဖြင့်ပြုခြင်းကို၊ (ဝါ) ပြုလုပ်၍မပြီးသေးသည်ကို၊ ကတာကတန္တိ=“ကတာကတ”ဟူ၍၊ (ဝါ) ပြုလုပ်ပြီး+ပြုလုပ်ဆဲဟူ၍၊ ဝုစ္ဆတိ=ဆိုအပ်၏၊ “အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဝဿံ ဝုဠာနံ ကထိနံ အတ္ထရိတု”န္တိ=ဟူသော၊ ဣမဿ ပန သုတ္တဿ=ဤပါဠိတော်၏၊ ဝသေန=အစွမ်းအားဖြင့်၊ နိပ္ပရိယာယတော=ပရိယာယ်မဟုတ် မုချတိုက်ရိုက်အားဖြင့်၊ မဟာပဝါရဏာယ=မဟာပဝါရဏာနေ့၌၊ ပဝါရိတာ=ပဝါရဏာပြုကုန်ပြီးသောရဟန်းတို့သည်၊ ပါဠိပဒဒီဝသတော=သီတင်းကျွတ်လပြည့်ကျော် အထွက်တစ်ရက်နေ့မှ၊ ပဌာယ=စ၍၊ ဝုဠဝဿာတိ=“ဝုဠဝဿာ”တို့ဟူ၍၊ (ဝါ) ဝါတွင်းသုံးလပတ်လုံး နေကုန်

ပြီးသော ရဟန်းတို့ဟူ၍၊ ဝုစ္ဆန္တိ-ဆိုအပ်ကုန်၏။ ဣတိ-ဤသို့၊ ဒဿေတု-ပြခြင်းငှာ၊ “မဟာပဝါရဏာယပဝါရိတာ”တိ အာဒိ-ကို၊ ဝုတ္တံ-၏၊ ဟိ သစ္စ-မှန်၏။ ပါဠိပဒဒီဝသတော-သီတင်းကျွတ်လပြည့်ကျော် အထွက်တစ်ရက်နေ့ မှ၊ ပဌာယ-စ၍၊ ဝဿာနဿ-မိုးလေးလ၏၊ ပစ္ဆိမေ မာသေ-နောက်ဆုံးဖြစ်သောလ၌၊ ကထိနတ္ထာရော-ကထိန်ခင်းခြင်းကို၊ အနုညာတော-ခွင့်ပြုတော်မူအပ်၏၊ ပရိဝါရေ-ပရိဝါ ပါဠိတော်၌၊ “ကထိနဿ အတ္ထာရမာသော ဇာနိ-တဗ္ဗောတိ-ကား၊ ဝဿာနဿ-မိုးလေးလ၏၊ ပစ္ဆိမော မာသော-နောက်ဆုံးလကို၊ ဇာနိတဗ္ဗော-သိအပ်၏။” ဣတိ-ဤသို့၊ ဝုတ္တတ္ထာ-ဆိုအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ “မဟာပဝါရဏာယ ပဝါရိတာ”တိ ဣဒဉ္စ ၀၈၃-ဟူသော ဤစကားသည်လည်း၊ ပုရိမိကာယ-ပုရိမဝါ၌၊ ဝဿူပဂတာနံ-ဝါသို့ကပ်ရောက်ကုန်သော ရဟန်းတို့အား၊ သဘာဝဒဿနမတ္တံ-သဘောမျှကို ပြခြင်းတည်း၊ ကေနစိ-တစုံတခုသော၊ အန္တရာယေန-အန္တရာယ်ကြောင့်၊ အပ္ပဝါရိတာပိ-ပဝါရဏာမပြုကြကုန်သော ရဟန်းတို့ကိုလည်း၊ “ဝုဋ္ဌဝဿာ” ဣစ္ဆေဝ-ဝါမှ ထကုန်ပြီးသော ရဟန်းတို့ဟူ၍သာလျှင်၊ (ဝါ) ဝါကျွတ်ကုန်ပြီးသော ရဟန်းတို့ဟူ၍သာလျှင်၊ ဝုစ္ဆန္တိ-ဆိုအပ်ကုန်၏။

အာပုစ္ဆိတဗ္ဗောတိ-ဟူ၍၊ ဝတ္တာ-၍၊ ဣဒါနိ ဣမသ္မိံ ကာလေ-၌၊ အာပုစ္ဆနဝိမံ-ပန်ပြောထိုက်သော အစီအရင်ကို၊ ဒဿေန္တော-၍၊ “သစေ ဣမံ ကုဋိ”န္တိ အာဒိ-ကို၊ အာဟ-ပြီ၊ ပဋိဇ္ဇေနကံ ဝါ န လဘတိတိ-ကား၊ ဝိဟာရပစ္စန္ဓေ-ကျောင်းတိုက်၏အစွန်အဖျား၌၊ ဝိဟာရေ-ကျောင်းကို၊ ကတေ-ပြုအပ်သည်ရှိသော်၊ ပဋိဇ္ဇေနကံ-အစောင့်အရှောက်ကို၊ န လဘတိ-မရ၊ တေ ပန ဘိက္ခု-တို့သည်ကား၊ ဇနပဒစာရိကံ-ဇနပုဒ်တို့၌ လှည့်လည်သွားလာခြင်းကို၊ ပက္ကမံသု-ဖဲသွားကြကုန်ပြီ၊ ဣတိ-ဤသို့၊ သမ္ပန္နော-ရှေ့ပုဒ်+နောက်ပုဒ်တို့၏ စပ်ခြင်းကို၊ ကာတဗ္ဗော-ပြုအပ်၏၊ အဒ္ဓါနဂမနေ-အခွန်ရှည်သော ခရီးသို့ သွားရာ၌၊ စာရိကာဝေါဟာရော-“စာရိက”ဟု ခေါ်ဝေါ်ခြင်းသည်၊ (ဝါ) လှည့်လည်ခြင်းဟု ခေါ်ဝေါ်ခြင်းသည်၊ သာသနေ-သာသနာတော်၌၊ နိရုဋ္ဌော-ထင်ရှား၏၊ အယံ စာရိကာ နာမ-ဤလှည့်လည်ခြင်း မည်သည်ကား၊ မဟာဇနသင်္ဂဟတ္ထံ-များစွာသောလူအပေါင်းတို့ကို သင်္ဂြိုဟ်ထောက်ပံ့

ချီးမြှင့်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဗုဒ္ဓါနံယေဝ-မြတ်စွာဘုရားရှင်တို့အားသာလျှင်၊ ကိဉ္ဇာပိ
 လဗ္ဘတိ-အကယ်၍ကားရအပ်ပါပေ၏။ ပန တထာပိ-ထိုသို့ပင်ရအပ်ပါသော်
 လည်း၊ ဗုဒ္ဓေ-မြတ်စွာဘုရားတို့ကို၊ ဥပါဒါယ-စွဲမှီသမှု အကြောင်းပြု၍၊ ရုဠိ-
 သဒ္ဒဝသေန-ရုဠိ-သဒ္ဒါ၏ အစွမ်းဖြင့်၊ သာဝကာနမ္ပိ-သာဝကတို့အားလည်း၊
 ဝုစ္စတိ-ဆိုအပ်၏။ ဣတိ-ဤသို့၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ-မှတ်ထိုက်၏။ ကိလဉ္ဇာဒီဟိ-ဖျားရောင်
 အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ ကတဗီဇနမ္ပိ-ပြုအပ်သောယပ်ဝန်းကိုလည်း၊ တာလဝဏ္ဏ-
 ဝေါဟာရော ဝိယ-“ထန်းရွက်ယပ်”ဟူ၍ ခေါ်ဝေါ်ခြင်းကဲ့သို့တည်း၊ သင်္ဂေါ-
 ပေတွာတိ-ကား၊ ဧကသ္မိံ ပဒေသေ-တခုသော အရပ်၌၊ ရာသီ-အစုအပုံကို၊
 ကတွာ-ပြု၍၊ ဣဒါနိ ဣမသ္မိံ ကာလေ-ဤယျအခါ၌၊ တမေဝ သင်္ဂေါပနဝဇီ-
 ထိုလုံခြုံထိုက်သော အစီအရင်ကို၊ ဒဿေန္တော-၍၊ “ယထာ စ ဌပိတ”န္တိ
 အာဒိ-ကို၊ အာဟ-ပြီ၊ န ဩဝသီယတိ-မိုးမစိုစွတ်အပ်၊ ဣတိ တသ္မာ-ထို့
 ကြောင့်၊ အနောဝသံ-မည်၏။ ကမ္ပနိ-ကံအနက်၌၊ အက-သဒ္ဓေါ-အက-သဒ္ဓါ
 ကို၊ ဒဋ္ဌဇ္ဇော-မှတ်အပ်၏။ ယထာ စ ယေန အာကာရေန-အကြင်သို့သော
 အခြင်းအရာအားဖြင့်လည်း၊ ဌပိတံ-ထားအပ်သည်ရှိသော်၊ န ဩဝသီယ-
 တိ န တေမိယတိ-မိုးရေမစိုစွတ်လတ်၊ ဣတိ အယံ-ဤသည်ကား၊ အတ္ထော-
 အနက်တည်း။

အနဝယောတိ ဧတ္ထ-“အနဝယော”ဟူသောပုဒ်၌၊ ဝယောတိ-ကား၊
 ဟာနိ-ဆုတ်ယုတ်ခြင်းတည်း၊ “အာယဝယော”တိ အာဒိသု ဝိယ-“အာယဝ-
 ယော”စသည်တို့၌ ကဲ့သို့တည်း၊ ဧတဿ-ထိုခနိယအား၊ အတ္တနော-မိမိ၏၊
 သိပ္ပေ-အိုးထိန်းသည်တို့၏အတတ်ပညာ၌၊ ဧယော ဥိနတာ-ဆုတ်ယုတ်သည်
 ၏အဖြစ်သည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ သော ခနိယော-သည်၊
 အဝယော-“အဝယ”မည်၏။ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ အနူနောတိ ပရိ-
 ပုဏ္ဏသိပ္ပေါတိ-ဟူ၍၊ အာဟ-ပြီ၊ အာစရိယဿ-ဆရာ၏၊ ကမ္ပံ-အမှုတည်း၊
 အာစရိယကံ-ဆရာ၏အမှု၊ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ အာစရိယကမ္မေတိ-
 ဟူ၍၊ အာဟ-ပြီ၊ ပိဋသယံ-ဧဝ-သည်၊ (ဝါ) ထုပ်လျှောက်သည်၊ ဒွါရဗာ-
 ဟာ-တံခါးဘောင်တည်း၊ ကဋ္ဌကမ္ပံ-သစ်သားအမှုသည်၊ ထမ္ဘာဒိ-တိုင်အစရှိ
 သည်တည်း၊ တေလတမ္ပမတ္တိကာယာတိ-ကား၊ တေလမိဿတမ္ပမတ္တိကာ-

ယ-ဆီနှင့်ရောသော မြေနီဖြင့်။

၈၅။ ကုဋီကာယ ကရုဏာဘာဝန္တိ-ကား၊ ကုဋီယာ-ကုဋီ၏၊ ကတ-
 ဘာဝ-ပြုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကို၊ သဒ္ဓသတ္ထဝိဒူဟိ-သဒ္ဓါကျမ်းကို ကျွမ်းကျင်
 လိမ္မာကုန်သော ပညာရှင်တို့သည်၊ ကိ-သဒ္ဓယောဂေ-ကိ-သဒ္ဓါနှင့်ယှဉ်သည်
 ရှိသော်၊ အနာဂတဝစနဿ-အနာဂတ် ဝိဘတ်ကို၊ ဣစ္ဆတတ္တာ-အလိုရှိအပ်
 သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ “တဿ လက္ခဏံ သဒ္ဓသတ္ထတော ပရိယေသိ-
 တဗ္ဗ”န္တိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-၏၊ မေတ္တာပုဗ္ဗဘာဂန္တိ-ကား၊ မေတ္တာစာနဿ-၏၊ သဗ္ဗ-
 သတ္တေသု-အလုံးစုံကုန်သောသတ္တဝါတို့၌၊ ဟိတဖရဏမတ္တံ-အစီးအပွားကိုပြန်
 နှံကာမျှဖြစ်သော၊ ပုဗ္ဗဘာဂဘူတံ-ရှေးအဘို့၌ ဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ ကသ္မာ ပန-
 အဘယ်ကြောင့်၊ ဧတံ-ထိုမေတ္တာပုဗ္ဗဘာဂကို၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်သနည်း၊ အနုဒ္ဓ-
 ယာ-သဒ္ဓေါ-အနုဒ္ဓယာ-သဒ္ဓါသည်၊ ကရုဏာယ-ကရုဏာ၌၊ ပဝတ္တတိ နန-
 ဖြစ်သည်မဟုတ်တုံလော၊ ဣတိ အယံ-ကား၊ စောဒနာ-စောဒနာခြင်းတည်း၊
 ဧတံ ဝစနံ-“အနုဒ္ဓယာ-သဒ္ဓါသည် ကရုဏာ၌ဖြစ်၏”ဟူသောဤစကားသည်၊
 သစ္စံ-မှန်လှပေ၏၊ အယံ အနုဒ္ဓယာ-သဒ္ဓေါ-ဤ“အနုဒ္ဓယာ”သဒ္ဓါသည်၊ အနု-
 ရက္ခဏမတ္တံ-စောင့်ရှောက်ခြင်းအနက်ကို၊ အန္တောနိတံ-အတွင်း၌ငုတ်သည်ကို၊
 ကတ္တာ-ပြု၍၊ ပဝတ္တမာနော-ဖြစ်သည်ရှိသော်၊ မေတ္တာယ စ-မေတ္တာ၌လည်း
 ကောင်း၊ ကရုဏာယ စ-ကရုဏာ၌လည်းကောင်း၊ ပဝတ္တတိ-ဖြစ်၏၊ ဣတိ-
 ဤသို့၊ ဣဓ-ဤအရာ၌၊ မေတ္တာယ-မေတ္တာ၏၊ ပဝတ္တမာနော-ဖြစ်ခြင်းကို၊
 ဝုတ္တော-ဆိုအပ်၏၊ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ “ဧတေန မေတ္တာပုဗ္ဗဘာဝံ ဒဿေ-
 တိ”တိ-ဟူ၍၊ (ဝါ) ဟူသော၊ ဧတံ ဝစနံ-ဤစကားကို၊ သုဝုတ္တံ-ကောင်းစွာ
 ဆိုအပ်၏၊ ကရုဏာပုဗ္ဗဘာဂန္တိ-ကား၊ ကရုဏာစာနဿ-ကရုဏာစာန၏၊
 သတ္တေသု-သတ္တဝါတို့၌၊ ပုဗ္ဗဘာဂဘူတံ-ရှေးအဘို့၌ ဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ အနု-
 ကမ္မမတ္တံ-အစဉ်သနားကာမျှတည်း၊ စိက္ခလ္လံ-မြေညက်၊ မတ္တိကာ-မြေညက်၊
 တဿ စိက္ခလ္လဿ-ထိုမြေညက်ကို၊ မဒ္ဒနံ-နင်းနယ်ခြင်းတည်း၊ ဥဒကံ-ရေကို၊
 အာသိဗ္ဗိတွာ-သွင်းလောင်း၍၊ ဟတ္ထာဒီဟိ-လက်စသည်တို့ဖြင့်၊ ပရိမဒ္ဒနံ-နင်း
 နယ်ခြင်းတည်း၊ မေတ္တာကရုဏာနန္တိ-ကား၊ အပ္ပနာပုတ္တမေတ္တာကရုဏာနံ-
 အပ္ပနာသို့ရောက်သော မေတ္တာစာနံ+ကရုဏာစာနံတို့၏၊ ယေရေန-အရှင်

ဓနိယမထေရ်သည်။ သစ္စိစ္စ-သတ်စေလိုသောစေတနာနှင့်တကွ စေတော်ကြီးကြီးကုတ် အားထုတ်လျက်၊ ခုဒ္ဒါနုဒုဒ္ဒကာ-ငယ်ကုန်ကြီးကုန်သော၊ ပါဏာ-သတ္တဝါတို့ကို၊ မရဏာဓိပ္ပါယေန-သေစေခြင်းငှာအလိုရှိသဖြင့်၊ (ဝါ) သေစေလိုသဖြင့်၊ ကိဇ္ဈာပိ န ဗျာတဓိတာ-အကယ်၍ကား ညှင်းဆဲအပ်သည်မဟုတ်ပါပေ၊ တထာပိ-ထိုသို့ပင် ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ ကရုဏာယ-သနားခြင်း ကရုဏာ၏၊ အဘာဝေန-မရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ “ဧဝံ-ဤသို့၊ ကတေ-ပြုအပ်သည်ရှိသော်၊ ဣမေ ပါဏာ-ဤသတ္တဝါတို့သည်၊ ဝိနဿိဿန္တိ-ဖျက်စီးကုန်လတ်”၊ ဣတိ-ဤသို့၊ အနုပပရိက္ခိတ္တာ-မစူးစမ်း မဆင်ခြင်မှု၍၊ ကတတ္တာ-ပြုအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ထေရ်-အရှင်ဓနိယ မထေရ်ကို၊ ဝိဂရဟိ-ကဲ့ရဲ့တော်မူပြီ၊ ဇနာနံ-လူတို့၏၊ သမ္မဟော-အပေါင်းတည်း၊ ဇနတာ-လူတို့၏အပေါင်း၊ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ “ပစ္ဆိမော ဇနသမ္မဟော”တိ-ဟူ၍၊ အာဟ-ပြီ၊ ပါတဗျဘာဝန္တိ-ကား၊ ဝိနာသေတဗ္ဗတံ-ဖျက်ဆီးအပ်သည်၏အဖြစ်သို့၊ ပါဏာတိပါတံ ကရောန္တာနန္တိ-ကား၊ ထေရေန-အရှင်ဓနိယ မထေရ်သည်၊ ပါဏာတိပါတေ-သူတပါးတို့၏ အသက်သတ်ခြင်းကို၊ အကတေပိ-မပြုအပ်ပါသော်လည်း၊ ပရေဟိ-သူတပါးတို့သည်၊ သလ္လက္ခဏာကာရံ-မှတ်သားသော အခြင်းအရာကို၊ ဒဿေတိ-ပြ၏၊ ဣမဿ ဒိဋ္ဌာနဂတိန္တိ-ကား၊ ဣမဿ-ဤဓနိယ၏၊ ဒိဋ္ဌိယာ-အမြင်၌၊ (ဝါ) အယူ၌၊ အနဂမနံ-အစဉ်လိုက်သည်၊ ယံသိတဗ္ဗတိ-ကား၊ ယဋ္ဌယိတဗ္ဗေ-ထိခတ်ချုပ်ချယ်အပ်သည်၊ ဝိနာသိတဗ္ဗေ-ဖျက်ဆီးအပ်သည်၊ ဣတိ အယံ-ကား၊ အတ္ထော-တည်း၊ ဧဝံ မညီတိ-ကား၊ ထေရေန-အရှင်ဓနိယ မထေရ်သည်၊ ကတံ ယထာ-ပြုအပ်သကဲ့သို့၊ ဧဝံ တထာ-ထိုအတူ၊ မာ မညိ-မအောင်းမေ့ မမှတ်ထင်ကုန်လင့်၊ “ပစ္ဆိမာ-နောက်၌ဖြစ်ကုန်သော၊ ဇနတာ-လူအပေါင်းတို့သည်၊ ပါဏေသု-သတ္တဝါတို့၌၊ ပါတဗျဘာဝ-ညှင်းဆဲနှိပ်စက် ဖျက်ဆီးအပ်သော အဖြစ်သို့၊ မာ အာပဇ္ဇိ-မရောက်ပါစေလင့်”၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝစနတော-ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်၊ ယော ဘိက္ခု-အကြင်ရဟန်းသည်၊ ဣဋ္ဌကပစနံ-ပတ္တပစနံ-ကုဋိက-ရဏံ-ဝိဟာရကာရာပနံ-ဝိဟာရသမ္ပဇနံ-ပဋိဂ္ဂိဒါနံ-ကူပပေါက္ခရဏံ-ခဏာ-ပနာ-ဒိသု-အဋ္ဌဖုတ်ခြင်း+သပိတ်ဖုတ်ခြင်း+ကုဋိဆောက်လုပ်ခြင်း+ကျောင်းဆောက်လုပ်စေခြင်း+ကျောင်း၌တံ့မျက်လှည်းခြင်း+မီးကြိုကိုပေးခြင်း+ရေတွင်းရေကန်

တူးခြင်းအစရှိသည်တို့တွင်၊ ယတ္ထ=အကြင်အရပ်၌၊ “ခုဒ္ဒါနုခုဒ္ဒကာနံ=ငယ်ကုန်
အလွန်ငယ်ကုန်သော၊ ပါဏာနံ=သတ္တဝါတို့အား၊ ဝိဟိသာ=ညှင်းဆဲခြင်းသည်၊
ဘဝိဿတိ=ဖြစ်လတ်”၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဇာနာတိ=သိ၏၊ တေန ဘိက္ခုနာ=ထို
ရဟန်းသည်၊ တာဒိသေ=ထိုသို့သဘောရှိသော၊ ပဒေသေ=အရပ်၌၊ ကပ္ပိယ-
ဝစနံ=ရဟန်းတို့အား အပ်စပ်သောစကားကို၊ ဝတ္တာပိ=ပြောဆို၍လည်း၊ တံ
ကမ္ပံ=ထိုအမှုကို၊ န ကာရေတဗ္ဗံ=မပြုစေအပ်၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဒဿေတိ-
ညွှန်ပြ၏။

တတ္ထ တတ္ထ ဝုတ္တမေဝ အာပတ္တိန္တိကား၊ ပထဝီဇဏန ဘူတဂါမ-
ပါတဗျတာဒိသု=မြေတူးခြင်း+ဘူတဂါမကို ဖျက်ဆီးခြင်းအစရှိသည်တို့၌၊ ဝုတ္တ-
ပါစိတ္တိယာဒိအာပတ္တိ=ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော၊ မါစိတ်အစရှိသော အာပတ်တို့သို့၊
အာပဇ္ဇတိ=သင့်ရောက်၏၊ အာဒိကမ္မကတ္တာ အနာပတ္တိတိကား၊ ကုဋိ-
ကရဏပစ္စယာ=ကုဋိကိုဆောက်လုပ်ခြင်းဟူသောအကြောင်းကြောင့်၊ အနာ-
ပတ္တိ=အာပတ်မသင့်၊ သိက္ခာပဒံ အတိက္ကမိတွာတိကား၊ “န စ ဘိက္ခဝေ
သဗ္ဗမတ္တိကာမယာ ကုဋိကာ ကာတဗ္ဗာ၊ ယော ကရေယျ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋ္ဌ-
ဿာ”တိ=ဟူ၍၊ ဝုတ္တသိက္ခာပဒံ=ဆိုအပ်ပြီးသောသိက္ခာပုဒ်ကို၊ အတိက္ကမိတွာ-
လွန်ကျူး၍၊ အညေန=တပါးတခြားသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ကတံ=ပြုအပ်သော
ကျောင်းကုဋိကို၊ လဘိတွာ=ရ၍၊ ဝသန္တဿ=နေသောရဟန်းအား၊ အနာပတ္တိ-
အာပတ်မသင့်သည်၊ ယဒိ သိယာ=အကယ်၍ ဖြစ်ငြားအံ့၊ ဘဂဝါ=သည်၊
တံ ကုဋိကံ=ထိုကျောင်းကုဋိကို၊ န ဘိန္ဒာပေယျ=မဖျက်ဆီးစေရာ၊ ဣတိ တသ္မာ-
ထို့ကြောင့်၊ “ကတံ လဘိတွာ တတ္ထ ဝသန္တာနမ္ပိ ဒုက္ကဋ္ဌမေဝါ”တိ=ဟူ၍၊
အာဟ=ဟောတော်မူပြီ၊ ယထာ ဝါ တထာ ဝါ မိဿာ ဟောတူတိကား၊
ဟေဌာ=အောက်၌၊ မတ္တိကာ=မြေညက်သည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏၊ ဥပရိ=အပေါ်
၌၊ ဒဗ္ဗသမ္ဘာရာတိ အာဒိနာ=သစ်ဝါးအစရှိသော၊ ယေန ကေနစိ=အမှတ်မရှိ
တစုံတခုသော၊ အာကာရေန=အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ မိဿာ=ရောနှောအပ်
သည်၊ ဟောတု=ဖြစ်ပါစေ၊ ဂိဇ္ဇကာဝသထသဇေပေနာတိ ဧတ္ထ=၌၊ ဣဋ္ဌကာ-
အုဋ်တို့ကို၊ ဂိဇ္ဇကာ=“ဂိဇ္ဇကာ”တို့ဟူ၍၊ ဝုစ္စန္တိ=ဆိုအပ်ကုန်၏၊ ဂိဇ္ဇကာဟိ ဒဝ-
အုဋ်တို့ဖြင့်သာလျှင်၊ ကတော=ပြုအပ်သော၊ (ဝါ) ဆောက်လုပ်အပ်သော၊

အာဝသထော•နေရာကျောင်းတည်း၊ ဂိဇ္ဇကာဝသထော•အုဋ်တို့ဖြင့်ဆောက်လုပ်အပ်သောနေရာကျောင်း၊ ဧတံ•ဤ“ဂိဇ္ဇကာဝသထ”ဟူသောအမည်သည်၊ ဣဌကာမယဿ•အုဋ်တို့ဖြင့်ပြီးသော၊ (ဝါ) အုဋ်တို့ဖြင့်ဆောက်လုပ်အပ်သော၊ အာဝသထဿ•နေရာကျောင်း၏၊ အဓိဝစနံ•အမည်တည်း၊ တံ အာဝသထံ•ထိုနေရာတိုက်ကျောင်းကို၊ သုဓာပရိကမ္မေန•အင်္ဂတေမြေညက် အမှုဖြင့်၊ ပယောဇနံ•ယှဉ်စေခြင်းသည်၊ နတ္ထိ ယထာ•မရှိသကဲ့သို့၊ ဧဝံ တထာ•ထိုအတူ၊ ဣဌကာဟိ ဧဝံ•အုဋ်တို့ဖြင့်သာလျှင်၊ စိနိတွာ•စီ၍၊ ဆာဒေတွာ•ဖုံးလွှမ်း၍၊ ကရောန္တိ ကိရံ•ပြုကြကုန်သတတ်၊ တုလာဒဏှာကဝါဋုဖလကာနိ ပန•တုတ်+လျှောက်+တံခါးကျည်တို့သည်ကား၊ ဒါရုမယာနေဝ•သစ်သားတို့ဖြင့် ပြီးကုန်သည်သာလျှင်တည်း၊ (ဝါ) သစ်သားဖြင့် ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်သာလျှင်တည်း၊ ဝိကိရန္တာတိ•ကား၊ စုဏ္ဏဝိစုဏ္ဏံ•အမှုအမှု၊ (ဝါ) မုန့်မုန့်ညက်ညက်၊ ကရောန္တာ•ပြုကြကုန်လျက်။

ကိဿာတိ•ကား၊ ကေန ကာရဏေန•အဘယ်အကြောင်းကြောင့်၊ ဝယကမ္မမ္ပိ အတ္ထိတိ•ကား၊ ဒွါရကဝါဋာဒိအဘိသင်္ခရဏာဒိသု•တံခါးရွက်အစရှိသည်ကို ပြုပြင်ခြင်း အစရှိသည်တို့၌၊ ကတဝယကမ္မမ္ပိ•ပြုအပ်သောအမှုသည်လည်း၊ အတ္ထိ•ရှိ၏၊ ဘိက္ခုနံ•တို့အား၊ အကပ္ပယတ္တာ ဧဝံ•မအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်သာလျှင်၊ တိတ္ထိယဝတာနုရူပတ္တာ•တိတ္ထိတို့၏အကျင့်အားလျော်သည်အဖြစ်ကြောင့်၊ တိတ္ထယဓဇော•တိတ္ထိတို့၏ အလံတံခွန်နှင့်တူ၏၊ “မဟာအဋ္ဌကထာယံ•၌၊ ဝုတ္တကာရဏေသု•ဆိုအပ်သော အကြောင်းတို့၌၊ အတ္တနော•မိမိ၏၊ အဓိပ္ပေတကာရဏဒွယံ•အလိုရှိအပ်သော အကြောင်းနှစ်ပါးကို၊ ပတိဋ္ဌာပေတွာ•တည်စေ၍၊ တတ္ထ•ထိုမဟာအဋ္ဌကထာ၌၊ အပရာနိပိ•တပါးတခြားလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဝုတ္တကာရဏာနိ•ဆိုအပ်သော အကြောင်းတို့ကို၊ ဒဿေန္တော•၍၊ “အဋ္ဌကထာယံ ပန အညာနိပိ ကာရဏာနိ ဝုတ္တာနိ”တိ အာဒိ•ကို၊ အာဟ•ပြီ၊ တတ္ထ တသ္မိံ ဝစနေ•၌၊ သတ္တာနုဒ္ဒယာယာတိ•ကား၊ တာဒိသာယ•ထိုသို့ သဘောရှိသော၊ ကုဋီကာယ•ကုဋီကို၊ ကာရဏပစ္စယာ•ပြုခြင်းကြောင့်၊ ဝိနဿမာနသတ္တေသု•ဖျက်ဆီးသောသတ္တဝါတို့၌၊ အနုဒ္ဒယာယ•အစဉ်သနားသဖြင့်၊ သဗ္ဗမတ္တိကာမယာ•အလုံးစုံမြေညက်

ဖြင့်ပြီးသော၊ ကုဋိ-သည်၊ (ဝါ) ကို၊ ဘိန္နိတု-ဖျက်ဆီးခြင်းငှာ၊ ယသ္မာ-အကြင်
 ကြောင့်၊ သုကရာ-လွယ်ကူသည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ တတ္ထ-
 ထိုမြေညက်ဖြင့် ပြုအပ်သောကုဋိ၌၊ ဌပိတံ-ထားအပ်သော၊ ပတ္တစိဝရာဒိ-
 သပိတ်+သင်္ကန်း အစရှိသည်သည်၊ (ဝါ) ကို၊ အဂုတ္တံ-မစောင့်ရှောက်အပ်
 သည်၊ (ဝါ) မလုံခြုံသည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ စောရာဒိဟိ-ခိုးသူ အစရှိသော
 သူတို့သည်၊ အဝဟရိတု-ခိုးယူခြင်းငှာ၊ သက္ကာ-တတ်ကောင်း၏၊ တေန-ထို့
 ကြောင့်၊ “ပတ္တစိဝရဂုတ္တတ္ထာယာ”တိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏၊ သေနာသန-
 ဗာဟုလ္လ ပဋိသေခနတ္ထာယာတိ-ကား၊ သေနာသနာနံ-ကျောင်းအိပ်ယာ
 နေရာတို့၏၊ ဗဟုဘာဝနိသေခနတ္ထာယ-များသောအဖြစ်ကို တားမြစ်ခြင်းအ
 ကျိုးငှာလည်းကောင်း၊ ဝါ-တနည်းကား၊ ဘဒ္ဒိသဿ-ထိုသို့ သဘောရှိသော၊
 သေနာသနဿ-ကျောင်း၏၊ အဘိသင်္ခရဏေ-ပြုပြင်ခြင်း၌၊ ဘိက္ခုနံ-ရဟန်း
 တို့အား၊ ဥဒ္ဒေသပရိပုတ္တဒိနိ-ပါဠိကိုသင်ယူခြင်း+အဋ္ဌကထာကို သင်ယူခြင်း
 အစရှိကုန်သော၊ သေသကမ္မာနိ-ကြွင်းကျန်ကုန်သောအမှုလုပ်ငန်းကို၊ ပရိစ္စ-
 ဇိတ္တာ-စွန့်၍၊ နိစ္စဗျာဝဋတနိသေခနတ္ထံ-အမြဲကြောင့်ကျခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်
 ကို တားမြစ်ခြင်း အကျိုးငှာလည်းကောင်း၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏၊ အနုပဝဇ္ဇောတိ-
 ကား၊ ဒေါသံ-အပြစ်သို့၊ အာရောပေတ္တာ-တင်၍၊ န ဝတ္တဗ္ဗော-မပြောဆိုအပ်။

“ပါဠိမုတ္တက ဝိနိစ္ဆယ ဝဏ္ဏနာ”

ပါဠိမုတ္တကဝိနိစ္ဆယေသု-ပါဠိမုတ္တက ဝိနိစ္ဆယတို့၌၊ (ဝါ) ပါဠိတော်မှ
 လွတ်သော အဆုံးအဖြတ်တို့၌၊ တဉ္စ ခေါ် ။ ပ ။ န ဝဏ္ဏမဋ္ဌတ္ထာယာတိ
 ဣဒံ ဝစနံ-ကို၊ ဆတ္တဒဏ္ဍဂါဟကသလာကပဉ္စရဝိနန္ဒနံ-ထီး၏ အရိုးကို ယူ
 တတ်သောဝါးခြမ်းစိပ်ဖြင့် ပြုအပ်သောချိုင့်ကိုမြွေယှက်ခြင်းကို၊ သန္ဓာယ-၍၊
 ဝဒန္တိ-ကုန်၏၊ သဗ္ဗတ္ထာတိ-ကား၊ ဆတ္တဒဏ္ဍေ-ထီးရိုးဖြစ်သော၊ သဗ္ဗတ္ထ-အ
 လုံးစုံ၌၊ အာရဂ္ဂေနာတိ-ကား၊ နိခါဒနမုခေန-ဆောက်သွားဖြင့်၊ ယဋကမ္ပိ

ဝါဠုပုဗ္ဗိ ဘိန္နိတွာ ဓာရေတဗ္ဗန္တိ-ကား၊ တာဒိသံ-ထိုသို့သဘောရှိသော၊
 အကပ္ပိယဆတ္တံ-မအပ်သောထီးကို၊ သစေ လဘတိ-အကယ်၍ ရငြားအံ့၊
 ယဋကမ္ပိ-အိုးကိုလည်းကောင်း၊ ဝါဠုပုဗ္ဗိ-သားရဲရုပ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဘိန္နိ-
 တွာ-ဖျက်၍၊ တစ္ဆေတွာ-ရွေ၍၊ ဓာရေတဗ္ဗံ-ဆောင်အပ်၏၊ သုတ္တကေန ဝါ
 ဒဏ္ဍော ဝေဠေတဗ္ဗောတိ-ကား၊ ယထာ ယေန အာကာရေန-အကြင်သို့
 သောအခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဝေဠိယမာနော-ရစ်ပတ်အပ်သည်ရှိသော်၊ ဆတ္တ-
 ဒဏ္ဍော-ထီးရိုး၌၊ လေခါ-အရေးအသားသည်၊ န ပညာယတိ-မထင်ရှား၊ တထာ
 တေန အာကာရေန-ထိုသို့မထင်ရှားလောက်အောင်သော အခြင်းအရာအား
 ဖြင့်၊ ဆတ္တဒဏ္ဍော-ထီးရိုး၌၊ လေခါ-အရေးအသားကို၊ ဝေဠေတဗ္ဗော-ရစ်ပတ်
 အပ်၏၊ ဒဏ္ဍဗုဇ္ဇေတိ-ကား၊ ဒဏ္ဍမူလေ-ထီးရိုးအရင်း၌၊ ဆတ္တဒဏ္ဍဿ-ထီး
 ရိုး၏၊ ဟေဋ္ဌိမတလေ-အောက်အပြင်၌၊ ဣတိ အယံ-ကား၊ အတ္ထော-အနက်
 တည်း၊ ဆတ္တမဏ္ဍလိကန္တိ-ကား၊ ဆတ္တဿ-ထီး၏၊ အန္တော-အတွင်း၌၊ ဒုဒ္ဒက-
 မဏ္ဍလံ-ငယ်သောအဝန်းကို၊ ဥက္ကရိတွာတိ-ကား၊ ဥဌပေတွာ-ဖြစ်ပေါ်စေ၍၊
 သာ ဝဋ္ဋတိတိ-ကား၊ ရုဇ္ဈကေဟိ-ကြိုးငယ်တို့ဖြင့်၊ ယဒိပိ န ဗန္ဓန္တိ-အကယ်၍
 မဖွဲ့ချီကုန်အံ့၊ ဗန္ဓိတုံ ပန-ဖွဲ့ချည်ခြင်းငှာကား၊ ယုတ္တဌာနတ္တာ-သင့်လျော်သော
 အရာဖြစ်သောကြောင့်၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏။

နာနာသုတ္တကေဟိတိ-ကား၊ နာနာဝဏ္ဏေဟိ-အမျိုးမျိုးသော အဆင်း
 ရှိကုန်သော၊ သုတ္တေဟိ-ချည်တို့ဖြင့်၊ ဣဒဗ္ဗ-ဤအမျိုးမျိုးသောအဆင်းရှိသော
 ချည်ကိုလည်း၊ တထာ တေန အာကာရေန-ထိုသို့သော အခြင်းအရာဖြင့်၊
 ကရောန္တာနံ-ပြုကုန်သောသူတို့အား၊ ကရဏပုကာရဒဿနတ္ထံ-ပြုအပ်သော
 အပြားကို ပြခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏၊ ဧကဝဏ္ဏသုတ္တကေနပိ-တစ်မျိုး
 တည်းသော အဆင်းရှိသော ကြိုးဖြင့်လည်း၊ ဝုတ္တပုကာရေန-ဆိုအပ်ပြီးသော
 အပြားဖြင့်၊ သိဗ္ဗိတုံ-ဖွဲ့ချည်ခြင်းငှာ၊ န ဝဋ္ဋတိယေဝ-မအပ်သည်သာလျှင်
 တည်း၊ ပဋ္ဌမုခေတိ-ကား၊ ပဋ္ဌကောဋိယံ-အပြား၏ အစွန်အဖျား၌၊ ဒွိန္ဒံ-နှစ်
 ခုကုန်သော၊ ပဋ္ဌာနံ-အပြားတို့၏၊ သယံဋိတဌာနံ-ထိရာအရပ်ကို၊ သန္ဓာယ-
 ၍၊ ဧတံ ဝစနံ-ဤ“ပဋ္ဌမုခေ”ဟူသော စကားရပ်ကို၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏၊ ပရိ-
 ယန္တေတိ-ကား၊ စိဝရပရိယန္တေ-သင်္ကန်း၏ အစွန်အဖျား၌၊ စိဝရအနုဝါတံ-

သင်္ကန်း၏ အနားပတ်ကို၊ သန္ဓာယ=၍၊ ဧတံ ဝစနံ=ဤ“ပရိယန္တေ”ဟူသော
 စကားရပ်ကို၊ ဝုတ္တံ=၏၊ ဝေဏီန္တိ=ကား၊ ဝရကသီသာကာရေန=ပြောင်းနှံ ပုံ
 သဏ္ဌာန် အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ သိဗ္ဗနံ=ချုပ်ခြင်းတည်း၊ သင်္ခလိကန္တိ=ကား၊
 ဝိဠာလဗန္ဓနာကာရေန=ကြောင်ထောင်သော ပုံသဏ္ဌာန် အခြင်းအရာအား
 ဖြင့်၊ သိဗ္ဗနံ=ချုပ်ခြင်းတည်း၊ စ=ဆက်၍ ဆိုဦးအံ့၊ “ဝေဏီ သင်္ခလိက”န္တိ ဧတ္ထ=
 ဟူသောပုဒ်၌၊ ဥပယောဂဝစနံ=ဒုတိယာဝိဘတ်တည်း၊ ကရောန္တိတိ=“ကရော-
 န္တိ”ဟူသော၊ ကရဏကိရိယာပေက္ခာ=“ကရိုဏ်းဖြစ်သောကိရိယာ”ကိုရှုင့်သော
 သဒ္ဓါတည်း၊ အတ္ထိယဂယမုဂ္ဂရာဒီနီတိ ဧတ္ထ=၌၊ စေတိယသဏ္ဌာနေန=စေတီ
 တော်၏ ပုံသဏ္ဌာန်အားဖြင့်၊ သိဗ္ဗနံ=ချုပ်ခြင်းသည်၊ အတ္ထိယံ နာမ=“အတ္ထိယ”
 မည်၏၊ မူလေ=အရင်း၌၊ တနုကံ=သော့ငယ်သည်ကို၊ အဂ္ဂေ=အစွန်အဖျား၌၊
 မဟန္တံ=ကြီးသည်ကို၊ ကတွာ=ပြု၍၊ ဂဒါကာရေန=နှင်တံ၏ပုံသဏ္ဌာန်အခြင်း
 အရာအားဖြင့်၊ သိဗ္ဗနံ=ချုပ်ခြင်းသည်၊ ဂယာ=“ဂယာ”မည်၏၊ မူလေ စ=အရင်း
 ၌လည်းကောင်း၊ အဂ္ဂေ စ=အဖျား၌လည်းကောင်း၊ ဧကသဒိသံ=တစ်ခုတည်း
 တူညီသည်ကို၊ ကတွာ=ပြု၍၊ မုဂ္ဂရာကာရေန=ဆောက်ပုတ်၏ ပုံသဏ္ဌာန်
 အခြင်းအရာဖြင့်၊ သိဗ္ဗနံ=ချုပ်ခြင်းသည်၊ မုဂ္ဂရော=“မုဂ္ဂရ”မည်၏၊ ကက္ကဋကိန္တီနီ
 ဥက္ကရန္တိတိ=ကား၊ ဂဏ္ဍိကပဋူပါသကပဋူနံ=ကပတ်အိမ်+ကပတ်ကွင်းတို့၏၊
 အန္တေ=အစွန်အဖျား၌၊ ပါဠိဗဒ္ဓံ=အစဉ်ဖွဲ့ခြင်းကို၊ ကတွာ=ပြု၍၊ ကက္ကဋကာနံ=
 ပုဇွန်တို့၏၊ အက္ခိသဏ္ဌာနံ=မျက်စိပုံသဏ္ဌာန်တို့ကို၊ ဥဋ္ဌပေန္တိ=ပေါ်လွင်စေကုန်
 ၏၊ ကရောန္တိ=ပြုကြကုန်၏၊ ဣတိ အယံ=ကား၊ အတ္ထော=တည်း၊ “ဧကာဏ-
 သုတ္တပိဋကတိ=ကား၊ ဂဏ္ဍိကပါသကပဋူနံ=ကမ္ပတ်ကွင်း+ကမ္ပတ်အိမ်တို့
 ၏၊ ကောဏေဟိ=အထောင့်တို့မှ၊ နိဟဋသုတ္တာနံ=ချုပ်အပ်သော ချည်တို့၏၊
 ကောဋိယော=အစွန်အဖျားတို့တည်း”၊ ဣတိ=ဤသို့၊ တီသုပိ=သုံးခုလည်း
 ဖြစ်ကုန်သော၊ ဂဏ္ဍိပဒေသု=ဂဏ္ဍိပဒတို့၌၊ ဝုတ္တံ=၏၊ ကထံ ပန=အဘယ်သို့
 လျှင်၊ တာ ပိဋက=ထိုအဖုတို့ကို၊ (ဝါ) ထိုရွဲသေးတို့ကို၊ ဒုဝိညေယျရူပါ=ခဲရင်း
 သဖြင့် သိနိုင်ခဲ့သော သဘောကို၊ ကာတဗ္ဗာ=ပြုအပ်သနည်း၊ ဣတိ အယံ=
 ကား၊ ပုစ္ဆာ=အမေးတည်း?၊ ကောဏေဟိ=အထောင့်တို့မှ၊ နိဟဋသုတ္တာနံ=
 ချုပ်အပ်သောချည်တို့၏၊ အန္တေသု=အတွင်းတို့၌၊ ဧကဝါရံ=တကြိမ်၊ ဂဏ္ဍိက-
 ကရဏေန ဝါ=ထုံးသည်ကိုပြုသဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပုနံ=တဖန်၊ နိဝတ္တေတွာ=

ပြန်လည်၍၊ သိဗ္ဗနေန ဝါ-ချုပ်သဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဒုဝေညေယျ သဘာဝံ-
သိနိုင်ခဲ့သောအဖြစ်ကို၊ ကတွာ-ပြု၍၊ သုတ္တကောဋိယော-ချည်တို့၏ အစွန်
အဖျားတို့ကို၊ ရသံ-တို့သည်ကို၊ ကတွာ-ပြု၍၊ ဆိန္ဒိတဗ္ဗာ-ဖြတ်ထိုက်ကုန်၏။

ဓမ္မသိရိတ္ထေရေန ပန-အရှင်ဓမ္မသိရိ မထေရ်သည်ကား၊ “ကောဏ-
သုတ္တာ စ-အထောင့်၌ ချည်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ပိဋက စ-ရွဲသေးတို့ကို
လည်းကောင်း၊ ဒုဝိညေယျာဝံ-သိနိုင်ခဲ့သည်၏အဖြစ်ကိုသာလျှင်၊ (ဝါ) မထင်
ရှားသောအဖြစ်ကိုသာလျှင်၊ ကပ္ပရေ-ပြုအပ်ကုန်၏”၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝုတ္တံ-ဆို
အပ်၏။

တထာ-ထိုမှတပါး၊ အာစရိယ ဗုဒ္ဓတ္ထတ္ထေရေနပိ-ဆရာဖြစ်သော
အရှင်ဗုဒ္ဓတ္ထ မထေရ်သည်လည်း၊ “တတ္ထ-ထိုသက်န်း၌၊ သုတ္တာ စ-ချည်တို့
ကိုလည်းကောင်း၊ ပိဋက စ-ရွဲသေးတို့ကိုလည်းကောင်း၊ (ဝါ) အဖုတို့ကို
လည်းကောင်း၊ ဒုဝိညေယျာဝံ-မထင်ရှားသည်တို့ကိုသာလျှင်၊ (ဝါ) သိနိုင်ခဲ့
သည်တို့ကိုသာလျှင်၊ ဒီပိတာ-ပြုအပ်ကုန်၏”၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏။
တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ တေသံ-ထိုအရှင်ဓမ္မသိရိ မထေရ်+အရှင်အာစရိယ ဗုဒ္ဓ-
ဒတ္ထ မထေရ်တို့၏၊ မတေန-အလိုအားဖြင့်၊ ကောဏသုတ္တာ စ-အထောင့်၌
ချည်တို့သည်လည်းကောင်း၊ ပိဋက စ-ရွဲသေးတို့သည်လည်းကောင်း၊ (ဝါ)
အဖုတို့သည်လည်းကောင်း၊ ကောဏသုတ္တပိဋက=“ကောဏသုတ္တပိဋက”
မည်ကုန်၏၊ ဣတိ ဧဝံ-ဤသို့၊ ဧတ္ထ-ဤ“ကောဏသုတ္တပိဋက”ဟူသောပုဒ်
၌၊ အတ္ထော-အနက်ကို၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗော-မှတ်အပ်၏။

မဏိနာတိ-ကား၊ မသာရဂလ္လာဒီပါသာဏေန=“မသာရဂလ်”အစရှိ
သော ကျောက်ဖြင့်၊ န ယဋ္ဌေတဗ္ဗန္တိ-ကား၊ န ယံသိတဗ္ဗံ-မပွတ်တိုက်အပ်၊
အံသဗ္ဗကကာယဗန္ဓနာနိ ပန-အံသကိုက်+ခါးပန်းကြိုးတို့သည်ကား၊ သင်္ခါ-
ဒီဟိ-ခရုသင်း အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ ယံသိတံ-ပွတ်တိုက်ခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏။
ပါသကံ ကတွာ ဗန္ဓိတဗ္ဗန္တိ-ကား၊ ရဇနကာလေ-ဆေးဆိုးရာ အချိန်အခါ
ကာလ၌၊ ဗန္ဓိတဗ္ဗံ-ဖွဲ့ချည်အပ်၏။ သေသကာလေ-ဆေးဆိုးရာ အချိန်အခါမှ

ကြွင်းကျန်သောကာလ၌၊ မောစေတွာ=ချွတ်၍၊ ဌပေတဗ္ဗ=ထားအပ်၏၊ ဂဏ္ဍိ-
ကေတိ=ကား၊ ဒန္တမယာဒိဂဏ္ဍိကေ=ဆင်စွယ်စသည်ဖြင့်ပြီးသော ကမ္မတ်သီး
အိမ်၌၊ ပိဋကတိ=ကား၊ ဗိန္နု၊ ဗိန္နု=အပေါက် အပေါက်ကို၊ ကတွာ=ပြု၍၊ ဥ-
ဌာပေတဗ္ဗပိဋကာ=ထားအပ်သော ရွဲသေးတို့ကို။

“တေလဝဏ္ဏောတိ=ကား၊ သမဏသာရုပ္ပဝဏ္ဏံ=ရဟန်းတို့အား သင့်
လျော် လျှောက်ပုတ်သောအဆင်းကို၊ သန္ဓာယ=၍၊ မဏိဝဏ္ဏံ=မြဲအဆင်းရှိ
သော၊ ပတ္တံ ပန=သပိတ်ကိုကား၊ အညေန=တပါးတခြားသောသူသည်၊ ကတံ=
ပြုအပ်သောသပိတ်ကို၊ လဘိတွာ=ရ၍၊ ပရိဘုဒ္ဓိတုံ=သုံးဆောင်ခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ=
အပ်၏”၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဝဒန္တိ=ကုန်၏၊ ပတ္တမဏ္ဍလေတိ=ကား၊ တိပုသိသာ-
ဒိမယေ=သလွဲမည်း အစရှိသည်ဖြင့်ပြီးသော၊ ပတ္တမဏ္ဍလေ=သပိတ်အဝန်း
အဝိုင်း၌၊ (ဝါ) သပိတ်ခြေ၌၊ “န ဘိက္ခဝေ စိတြာနိ ပတ္တမဏ္ဍလာနိ ဓာ-
ရေတဗ္ဗာနိ ရူပကာကိဏ္ဍာနိ ဘိတ္တိကမ္မာနိ”တိ=ဟူ၍၊ ဝုတ္တတ္တာ=ဆိုအပ်
သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ “ဘိတ္တိကမ္မံ-အပြေအပြစ်ပြုသောအမှုသည်၊ န ဝဋ္ဋတိ-
မအပ်”၊ ဣတိ= ဤသို့၊ ဝုတ္တံ=၏၊ “အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ မကရဒန္တကံ ဆိန္ဒိ-
တု”န္တိ=ဟူ၍၊ ဝစနတော=ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်၊ “မကရဒန္တကံ ပန-
ပန=မကရ်းသွားသည်ကား၊ ဝဋ္ဋတိ=အပ်၏”၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဝုတ္တံ=ဆိုအပ်၏။

မကရမုခန္တိ=ကား၊ မကရမုခသဏ္ဌာနံ=မကရ်းသွား၏ ပုံသဏ္ဌာန်သည်၊
ဒေမုဘသိသန္တိ=ကား၊ ဥဒကသပ္ပသိသသဏ္ဌာနံ=ရေမြေ၏ဦးခေါင်းပုံသဏ္ဌာန်
တည်း၊ အစ္ဆိနီတိ=ကား၊ ကုဉ္ဇရစ္ဆိသဏ္ဌာနာနိ=ဆင်မျက်ကွင်းပုံသဏ္ဌာန်တို့ကို၊
ရဇ္ဈကကာယဗန္ဓနံ ဧကမေဝ ဝဋ္ဋတိတိ=ကား၊ ရဇ္ဈကံ=ကြိုးငယ်ကို၊ ဗန္ဓန္တေန-
ဖွဲ့ချည်သဖြင့်၊ ဧကဂုဏမေဝ=တစ်ထပ်တည်းကိုသာလျှင်၊ ကတွာ=ပြု၍၊ ဗန္ဓိ-
တုံ=ဖွဲ့ချည်ခြင်းငှာ၊ ဝတ္တတိ=အပ်၏၊ မဇ္ဈေ=အလယ်၌၊ ဘိန္ဒတွာ=ခွဲ၍၊ ဒိဂုဏံ=
နှစ်ထပ်ကို၊ ကတွာ=ပြု၍၊ ဗန္ဓိတုံ=ဖွဲ့ချည်ခြင်းငှာ၊ န ဝဋ္ဋတိ=မအပ်၊ ဒိဂုဏံ ပန-
နှစ်ထပ်ကိုကား၊ အကတွာ=မပြုမူ၍၊ ဧကရဇ္ဈကမေဝ=တစ်ချောင်းတည်းသော
ကြိုးကိုသာလျှင်၊ သတဝါရမ္ပိ=အကြိမ်တစ်ရာလည်း၊ ပုနပျုနံ=အဖန်တလဲလဲ၊
အာဝိဇ္ဇိတွာ=ထိုး၍၊ (ဝါ) ကျစ်၍၊ ဗန္ဓိတုံ=ဖွဲ့ချည်ခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ=အပ်၏၊ ဧကမ္ပိ

န ဝဋ္ဋတိတိ က္ကဒံ ဝစနံ “ဧကမ္ပိန ဝဋ္ဋတိ” ဟူသောဤစကားကို၊ ကာယဗန္ဓနံ ခါးပန်းကြိုးကို၊ သန္ဓာယာ၍၊ ဝုတ္တံ၏၊ ဒသာ-အမြိတ်အဆာတို့ကို၊ သန္ဓာယာ၍၊ န ဝုတ္တံ=မဆိုအပ်၊ ဟိ သစ္စံ=မှန်၏၊ ဤဒိသံ=ဤသို့ သဘောရှိသော၊ ကာယဗန္ဓနံ ခါးပန်းကြိုးကို၊ ဗန္ဓိတံ=ဖွဲ့ချည်ခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ=အပ်၏၊ တေနေဝ=ထို့ကြောင့်သာလျှင်၊ အာစရိယဗုဒ္ဓဒတ္တဧတ္ထေရေန-ဆရာဖြစ်သော အရှင်ဗုဒ္ဓဒတ္တမထေရ်သည်၊ ဝုတ္တံ=ဆိုအပ်၏၊ ကိ-အဘယ်သို့၊ ဝုတ္တံ=ဆိုအပ်သနည်း၊

“ဧကရုဇာမယံ-တစ်ခုသော ကြိုးဖြင့်ပြီးသော၊ (ဝါ) တစ်ချောင်းသော ကြိုးဖြင့်ပြီးသော၊ ကာယဗန္ဓနံ-ခါးပန်းကြိုးကို၊ မုနိနာ-မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဝုတ္တံ-ဆိုတော်မူအပ်၏။ တစ္ဆေ ကာယဗန္ဓနံ-ထိုခါးပန်းကြိုးသည်လည်း၊ ပဉ္စ-ပါမင်္ဂသဏ္ဌာနံ-ငါးခုကုန်သော ဆောက်လုံးပုံသဏ္ဌာန်သည်၊ ဧကမ္ပိ-တစ်ခု သည်လည်း၊ န ဝဋ္ဋတိ-မအပ်။

ဗဟူ-များစွာကုန်သော၊ ရုဇ္ဈကေ-ကြီးတို့ကို၊ ဧကတော-တပေါင်း
တည်း၊ ကတွာ-ပြု၍၊ ဧကာယ-တစ်ခုသော၊ (ဝါ) တစ်ချောင်းသော၊ ရုဇ္ဈယာ-
ကြီးဖြင့်၊ နိရုတ္တရ-အခြားမရှိသည်ကို၊ (ဝါ) အခြားမရှိအောင်၊ ဝေဌေတွာ-ရစ်
ပတ်၍၊ ကတံ ဟိ ကတံ ဧဝ-ပြုအပ်သော ခါးပန်းကြိုးသည်သာလျှင်၊ ဗန္ဓိတုံ-
ဖွဲ့ချည်ခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏။ က္ကတိ-ဤသို့၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏။

မုရလ်-မုရီးစည် ပုံသဏ္ဌာန်ရှိသော၊ ကာယဗန္ဓနံ ပန-ခါးပန်းကြိုးသည် ကား၊ န ဝဋ္ဋတိ-မအပ်၊ ကသွာ-အဘယ်ကြောင့်၊ န ဝဋ္ဋတိ-မအပ်သနည်း၊ “န ဘိက္ခဝေ ဥစ္စာဝစာနိ ကာယဗန္ဓနာနိ ဓာရေတဌာနိ ကလာဇုကံ ဒေဃိ-ဘကံ မုရလ် မဒ္ဒဝိဏံ၊ ယော ဓာရေယျ အာပတ္တိ ဒုတ္တဋ္ဌဿ”တိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တတ္တာ-ဟောတော်မူအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ န ဝဋ္ဋတိ-မအပ်၊ ဗဟုရဇ္ဈကေ-များစွာကုန်သောကြိုးတို့ကို၊ ဧကတော-တပေါင်းတည်း၊ ကတွာ-ပြု၍၊ ဧကေန-တစ်ခုသောကြိုးဖြင့်၊ နိရန္တရံ-အကြားမရှိအောင်၊ ဝေဌေတွာ-ရစ်ပတ်၍၊ က-တံ-ပြုအပ်သော ခါးပန်းကြိုးသည်၊ မုရလသချ်-“မုရလ”ဟူသောအရေအတွက်သို့၊ ကံ ပန-အဘယ်သို့လျှင်၊ န ဂစ္ဆတိ-မရောက်သနည်း?၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ပုစ္ဆိတေ-မေးအပ်သည်ရှိသော်၊ အာမ န ဂစ္ဆတိ-မရောက်သည်ကား မှန်လှ

ပါပေ၏။ ဟိ သစ္စံ-မှန်၏။ မုရဇံ နာမ-“မုရဇံ”မည်သည်ကား၊ နာနာဝဏ္ဏဟိ-
 အမျိုးမျိုးသော အဆင်းရှိကုန်သော၊ သုတ္တေဟိ-ချည်တို့ဖြင့်၊ မုရဇဝဋ်သဏ္ဌာန်-
 မုရိုးစည် ပုံသဏ္ဌာန်ကို၊ ဝေဋ္ဌေတွာ-ရပ်ပတ်၍၊ ကတံ-ပြုအပ်၏။ ကေစိ ပန-
 နာချို့သော ဆရာတို့သည်ကား၊ “မုရဇန္တိ-ကား၊ ဗဟုရဇ္ဈကေ-များစွာကုန်
 သောကြိုးတို့ကို၊ ဧကတော-တပေါင်းတည်း၊ သင်္ကမိတွာ-စုရုံး၍၊ ဧကာယ-
 တစ်ချောင်းသော၊ ရဇ္ဈယာ-ကြိုးဖြင့်၊ ပလိဝေဋ္ဌေတွာ-ရပ်ပတ်၍၊ ကတရဇ္ဈ-
 ပြုအပ်သော ကြိုးတည်း”။ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝဒန္တိ-ဆိုကြကုန်၏။ တံ ဝစနံ-ထို
 ကေစိဆရာတို့၏ စကားကို၊ န ဂဟေတဗ္ဗံ-မယူအပ်၊ စ-ဆက်၍ ဆိုဦးအံ့၊
 ဧတံ-ဤများစွာသောကြိုးတို့ကို တပေါင်းတည်း စုရုံး၍ တချောင်းသောကြိုး
 ဖြင့် ရပ်ပတ်၍ ပြုအပ်သောကြိုးသည်၊ မုရဇံ-‘မုရိုးစည်ပုံသဏ္ဌာန်’မည်သည်၊
 ယဒိ သိယာ-အကယ်၍ဖြစ်ငြားအံ့၊ “ဗဟုရဇ္ဈကေ-များစွာကုန်သောကြိုးတို့ကို၊
 ဧကတော-တပေါင်းတည်း၊ ကတွာ-ပြု၍၊ ဧကေန-တစ်ချောင်းသောကြိုးဖြင့်၊
 နိရန္တရံ-အကြားမရှိအောင်၊ ဝေဋ္ဌေတွာ-ရပ်ပတ်၍၊ ကတံ-ပြုအပ်သောကြိုးကို၊
 ဗဟုရဇ္ဈကန္တိ-ဗဟုရဇ္ဈကံဟူ၍”။ န ဝတ္တဗ္ဗံ-မဆိုအပ်ရာ၊ “တံ ဝဋ္ဋတိ”တိ-“တံ
 ဝဋ္ဋတိ”ဟူသော၊ ဣဒံ ဝစနံ-ဤစကားသည်၊ ဝိရဇ္ဈေယျ-ဆန့်ကျင်ရာ၏။ မုရ-
 ဇံ ပန-“မုရဇံ”မည်ကား၊ ဒဿသု-အမြိတ်အဆာတို့၌၊ ပါမင်္ဂသဏ္ဌာနဉ္စ-
 ဆောက်လုံး ပုံသဏ္ဌာန်သည်လည်း၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏။ ကသ္မာ-အဘယ်ကြောင့်၊
 ဝဋ္ဋတိ-အပ်သနည်း၊ “ကာယဗန္ဓနဿ ဒဿ ဇီရန္တိ၊ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ
 မုရဇံ မဒ္ဒဝိဏန္တိ”ဟူ၍၊ ဝုတ္တတ္တာ-ဟောတော်မူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်
 တည်း၊ တေနေဝ-ထို့ကြောင့်သာလျှင်၊ “အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ မုရဇံ မဒ္ဒဝိဏန္တိ
 ဣဒံ ဝစနံ-ကို၊ ဒဿသုယေဝ-အမြိတ်အဆာတို့သာလျှင်၊ အနုညာတံ-ခွင့်
 ပြုတော်မူအပ်၏”။ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝက္ခတိ-ဆိုလတံ။

ကာယဗန္ဓနဝိစေတိ-ကား၊ “ကာယဗန္ဓနဿ-ခါးပန်းကြိုး၏၊ ပဝနန္တော-
 အကွင်းသည်၊ ဇီရတိ-ဆွေးမြေ့၏၊ ဘိက္ခဝေ-တို့၊ ဝိဇံ-ခါးပန်းသီးကို၊ အနု-
 ဇာနာမိ-ငါဘုရား ခွင့်ပြုတော်မူ၏”။ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝုတ္တတ္တာ-ဟောတော်မူ
 အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ကာယဗန္ဓနဿ-ခါးပန်းကြိုး၏၊ ပါသန္တေ-အကွင်း
 ၌၊ ဒဿမူလေ-အမြိတ်အဆာ၏ အရင်း၌၊ တဿ-ထိုခါးပန်းကြိုး၏၊ ထိရ-

ဘာဝတ္ထံ-မြပြန်သောအဖြစ်ကို၊ ကတ္တဗ္ဗေ-ပြုအပ်သော၊ ဒန္တဝိသာဏာဒိမယေ-
ဆင်စွယ်+သားချို့ အစရှိသည်ဖြင့်ပြီးသော၊ ဝိဓေ-ခါးပန်းသီး၌၊ “အဋ္ဌမင်္ဂလာနိ
နာမ-“အဋ္ဌမင်္ဂလာ”တို့ မည်သည်ကား၊ သင်္ခေါ-ခရသင်းလည်းကောင်း၊
စက္ကံ-စက်ဝန်း၊ လည်းကောင်း၊ ပုဏ္ဏကုမ္ဘော-ကြာသွတ်အိုး လည်းကောင်း၊
ဂယာ-ဆင်မျက်ကွင်းလည်းကောင်း၊ သိရီဝစ္ဆော-စုလစ်မွန်းချွန်လည်းကောင်း၊
အင်္ဂုသော-ချွန်းတောင်းလည်းကောင်း၊ ဓဇံ-တံခွန်လည်းကောင်း၊ သောဝတ္ထိ-
ကံ-လည်ရေးလည်းကောင်း၊” ဣတိ-ဤသို့၊ ဝဒန္တိ-ကုန်၏၊ ပရိစ္ဆေဒလေခါ-
မတ္တန္တိ-ကား၊ ဥဘောသု-နှစ်ဘက်ကုန်သော၊ ကောဋီသု-အစွန်အဖျားတို့၌၊
ကာတဗ္ဗပရိစ္ဆေဒရာဇိမတ္တံ-ပြုအပ်သောအပိုင်းအခြားအရေးအသားမျှတည်း၊
“ဥဇကမေဝါ”တိ-“ဥဇကမေဝ”ဟူ၍၊ ဝုတ္တတ္တာ-ကြောင့်၊ စတုရဿာဒိဝက်-
ဝတိကံ-လေးထောင့်အစရှိသောအကောက်၏အလားသည်၊ န ဝဋ္ဋတိ-မအပ်၊
“ဆတ္တဒန္တာဓမ္မကရဏအဉ္စနနာဠိကာ-ထီးရိုး+ဓမ္မကရိုဏ်း+မျက်စဉ်းကျည်တို့
ကိုလည်း၊ နာနာဝဏ္ဏလေခါ ပရိကမ္ပကတာ-အထူးထူးသောအဆင်း+အရေး
အသားမှုကိုပြုခြင်းသည်၊ န ဝဋ္ဋန္တိ မအပ်ကုန်”၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝဒန္တိ-ဆိုကြ
ကုန်၏။

အာရကဏုကေတိ-ကား၊ ပေါတ္တကာဒိအဘိသင်္ခရဏတ္ထံ-ပေအစရှိ
သည်၌ အလွန်စီရင်သည်ကို ပြုခြင်းအကျိုးငှာ၊ ကတေ-ပြုအပ်သော၊ ဒီယ-
မုခသတ္တကေ-ရှည်သော အဦးရှိသော ဒါး၌၊ ဝဋ္ဋမဏိကန္တိ-ကား၊ ဝဋ္ဋ-လုံး
သည်ကို၊ ကဏ္ဍာ-ပြု၍၊ အဂ္ဂကောဋိယံ-အစွန်အဖျား၌၊ ဥဌာပေတဗ္ဗပုဗ္ဗုဋ္ဌံ-
ထင်စေအပ်သောအဖုတည်း၊ အညံ ဝါ ဝဏ္ဏမဋ္ဌန္တိ ဣမိနာ-“အညံ ဝါ ဝဏ္ဏ-
မဋ္ဌ”ဟူသော ဤပါဠိရပ်ဖြင့်၊ ပိဋကဒိ-ရွံသေးအစရှိသည်ကို၊ သင်္ဂဏှာတိ-
သိမ်းယူ၏၊ မဏိကန္တိ-ကား၊ ဧကာဝဋ္ဋမဏိ-တခုသော ပတ္တမြားတည်း၊ (တခု
သော လုံးသောမြတည်း)၊ ပိဋကန္တိ-ကား၊ သာသပမတ္တိကာ-မုန့်ညှင်းစေမျှ
သော၊ မုတ္တရာဇိသဒိသာ-ပုလဲအရေးနှင့်တူသော၊ ဗဟုဝဋ္ဋလေခါ-များသော
အလုံး၏အရေးသည်၊ “ဣမသ္မိ အဓိကာရေးဤအရာ၌၊ အဝုတ္တတ္တာ-မဆို
အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ လေခနိယံ-အရေးအသားဖြင့်မှတ်သားအပ်သော၊
ယံ ကိစ္ဆိ-သော၊ ဝဏ္ဏမဋ္ဌံ-အဆင်း၏ ပြေပြစ်ညက်ညောခြင်းသည်၊ ဝဋ္ဋတိ-

အပ်၏။ ကုတိ=ဤသို့၊ ဝဒန္တိ=ကုန်၏၊ ဝလိတကန္တိ=ကား၊ မဇ္ဈေ=အလယ်၌၊ ဝလိ=အရေးကို၊ ဥဌာပေတွာ=ထင်စေ၍၊ မဏ္ဍလံ ဟောတိတိ=ကား၊ ဥတ္တရာ-ရဏိယာ=ပွတ်ကျည်ခုံ၌၊ ပဝေသနတ္ထံ=သွင်းစေခြင်းငှာ၊ (ဝါ) ဝင်စေခြင်းငှာ၊ အာဟဋမဏ္ဍလံ=ဆောင်အပ်သော အဝန်းသည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏။

ဧတ္ထ ဧတသ္မိံ ဝစနေ=ဤ“မဏ္ဍလံ ဟောတိ”ဟူသော စကားရပ်၌၊ ဒဏ္ဍကဋ္ဌဇ္ဈေဒနဝါသိယေဝ=ဒန်ပူဖြတ်စရာ ပဲကွပ်၌သာလျှင်၊ ကိဉ္စာပိ ဝုတ္တာ=အကယ်၍ကား ဆိုအပ်ပါပေ၏၊ ပန တထာပိ=ထိုသို့ပင် ဆိုအပ်ပါသော်လည်း၊ မဟာဝါသိယမ္ပိ=ပဲကွပ်ကြီး၌လည်း၊ န ဝဋ္ဋတိယေဝ=မအပ်သည်သာလျှင်တည်း၊ ဥဇကမေဝ=ဖြောင့်စွာသာလျှင်၊ ဗန္ဓိတု=ဖွဲ့ချည်ခြင်းငှာ၊ ကုတိ=ဤသို့၊ သမ္ပန္နော=ပုဒ်တို့၏ စပ်ခြင်းကို၊ ကာတဗ္ဗော=ပြုထိုက်၏၊ “ဥဘောသု ဝါ ပသေသု ဧကပသေဝါ”တိ=ဟူ၍၊ ဝစနသေသော=သဒ္ဓါ အကြွင်းအကျန်ကို၊ ကာတဗ္ဗော=ပြုထိုက်၏၊ ကတ္တရယဋ္ဌိကောဋိယံ=တောင်ငှေး၏ အစွန်အဖျား၌၊ ကတအယောဝလယှာနိပိ=ပြုအပ်သောသံကွင်းတို့သည်လည်း၊ ဝဋ္ဋန္တိ=အပ်ကုန်၏၊ ယေသံ=အကြင်သံကွင်းတို့၏၊ အညမညသယံဋ္ဌနေန=အချင်းထိခတ်သဖြင့်၊ သဒ္ဓေါ=အသံသည်၊ နိစ္ဆရတိ=မြည်၏။

အာမဏ္ဍသာရကေတိ=ကား၊ အာမလကေဟိ=ရှစ်ရှားသီးတို့ဖြင့်၊ (သျှစ်ရှားသီးတို့ဖြင့်)၊ ကတဘာဇနေ=ပြုအပ်သောခွက်၌၊ ဘူမတ္ထရဏေတိ=ကား၊ စိတ္တကဋ္ဌသာရကစိတ္တတ္ထရဏာဒိကေ=ဆန်းကြယ်စွာပြုအပ်သော သင်ပြု+ဆန်းကြယ်သော အခင်းအစရှိသော၊ မရိကဗ္ဗကတာယ=အပြေအပြစ်ပြုအပ်သော၊ ဘူမိယာ=မြေ၌၊ အတ္ထရိတဗ္ဗအတ္ထရဏေ=ခင်းအပ်သော အခင်း၌၊ ပါနီယယဋ္ဌေတိ ကုမိနာ=“ပါနီယယဋ္ဌေ”ဟူသောဤပါဠိရပ်ဖြင့်၊ ကုဏ္ဍိက=သရကေပိ=ရေကရား+ရေခွက်အစရှိသည်တို့ကိုလည်း၊ သင်္ဂဏှာတိ=သိမ်းယူ၏၊ ဗိဇနေတိ=ကား၊ စတုရဿဗိဇနေ=လေးထောင့်ယပ်၌၊ သဗ္ဗံ ။ ပ ။ ဝဋ္ဋတိတိ=ကား၊ ယထာဝုတ္တေသု=အကြင်အကြင်ဆိုအပ်ကုန်သော၊ မဉ္ဇူပိဌာဒိသု=ညောင်စောင်း အင်းပျဉ် အစရှိသည်တို့၌၊ ကုတ္တိရူပံ=မိန်းမရုပ်ကို၊ ဝိနာ=ကြဉ်၍၊ သဗ္ဗံ=အလုံးစုံသော၊ မာလာကဗ္ဗလတာကမ္မာဒိ=ပန်းပြောက်အမှု+

ဗျူပန်းဗျူနွယ်အမှု အစရှိသော၊ ဝဏ္ဏမဋ္ဌ=အဆင်း၏ ပြေပြစ်ညက်ညောချော
မောမှုသည်၊ ဘိက္ခုနော=ရဟန်းအား၊ ဝဇ္ဇတိ=အပ်၏၊ သေနာသနေ ကဉ္စိ
ပဋိသေဓေတဗ္ဗံ နတ္ထိ အညတြ ဝိရုဒ္ဓသေနာသနာတိ ဧတ္ထ=ဟူသော ဤ
ပါဠိရပ်၌၊ အယံ=ဤဆိုအပ်လတံသည်ကား၊ အဓိပ္ပါယ်=အဓိပ္ပါယ်တည်း၊
သေနာသန ပရိက္ခာရေသု=ကျောင်း၏ အသုံးအဆောင် ပရိက္ခရာတို့၌၊ ပဋိ-
သေဓေတဗ္ဗံ နာမ=တားမြစ်အပ်သည် မည်သည်ကား၊ ကိဉ္စိ=တစုံတခုသည်၊
နတ္ထိ=မရှိ၊ ဝိရုဒ္ဓသေနာသနံ ပန=ဆန့်ကျင်ဘက်ကျောင်းကိုကား၊ သယမေဝ=
ကိုယ်တိုင်သာလျှင်၊ ပဋိကိပိတဗ္ဗံ=ပယ်မြစ်အပ်၏၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ=
သိအပ်၏၊ အညေသန္တိ=ကား၊ သိမာသာမိနော=သိမ်၏ပိုင်ရှင်တို့ကို၊ ဝုတ္တာ=
ဆိုအပ်ကုန်၏၊ ရာဇဝလ္လဘာ=မင်းကြွမ်းဝင်ကုန်သော၊ ပရနိကာယိကာပိ=
တပါးတခြားသောနိကာယ်ကို ဆောင်ကုန်သော၊ ဧကနိကာယိကာပိ=တစ်ခု
သောနိကာယ်ကိုဆောင်ကုန်သော၊ ဥပေါသထပဝါရဏာနံ=ဥပုသ်+ပဝါရဏာ
တို့၏၊ (ဝါ) တို့ကို၊ အန္တရာယကရာ=အန္တရာယ်ကို ပြုတတ်ကုန်သော၊ အလဇ္ဇိ-
နော=အလဇ္ဇိ ဖြစ်ကုန်သော၊ (ဝါ) အရှက်မရှိကြကုန်သော၊ ရာဇကုလူပဂါ-
မင်း၏ဆရာ ရဟန်းတို့ကို၊ (ဝါ) မင်း၏အထံသို့ မပြတ်မလတ် သွားရောက်
တတ်ကုန်သော ရဟန်းတို့ကို၊ ဝုစ္စန္တိ=ကုန်၏၊ တေသံ လဇ္ဇိပရိသာတိ=ကား၊
တေသံ သိမာသာမိကာနံ=ထိုသိမ်ပိုင်ရှင်တို့၏၊ ပက္ခာ=အသင်းအပင်းတို့သည်၊
ဟုတ္တာ=ဖြစ်ကြကုန်၍၊ အနုဗလံ=အထောက်အပံ့ကို၊ ဒါတု=ပေးခြင်းငှာ၊
သမတ္တာ=စွမ်းနိုင်ကုန်သော၊ လဇ္ဇိပရိသာ=လဇ္ဇိပရိသတ်တို့တည်း၊ သုကတ-
မေဝါတိ=ကား၊ အညေသံ=တပါးတခြားသော သူတို့၏၊ သန္တကေပိ=ဥစ္စာ၌
လည်း၊ အတ္တနော=မိမိ၏၊ သိမာယ=အပိုင်းအခြား၏၊ (ဝါ) ၌၊ အန္တောဝုတ္တိဝိဓိ-
နာ=အတွင်း၌ ဆိုအပ်ပြီးသော အစီအရင်ဖြင့်၊ ကတံ=ပြုခြင်းသည်၊ သုကတ-
မေဝ=ကောင်းစွာပြုအပ်သည်သာလျှင်တည်း။

ပါဠိမုတ္တကဝိနိစ္ဆယဝဏ္ဏနာ=ပါဠိမုတ္တက ဝိနိစ္ဆယကို ဖွင့်ဆိုခြင်းသည်၊
(ဝါ) ပါဠိတော်မှ လွတ်သောအဆုံးအဖြတ်ကို ဖွင့်ဆိုခြင်းသည်၊ နိဋ္ဌိတာ=ဆုံး
ခန်းတိုင်မြောက် အပြီးအဆုံးသို့ ရောက်ပြီ။

၈၆။ ဒေဝေနဂဟိတဒါရူနီတိ-ကာ၊ ရညာ-ဗိမ္ဗိသာရမင်းသည်၊ ပရိဂ္ဂဟိတဒါရူနီ-သိမ်းပိုက်အပ်သော သစ်တို့ကို၊ ရညာ-ဗိမ္ဗိသာရမင်း၏၊ သန္တကာနိ-ဥစ္စာတို့တည်း၊ ဣတိ ဣဒံ အတ္ထဇာတံ-သည်၊ (ဝါ) ကို၊ ဝုတ္တံ ဝုတ္တော-သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ ခဏ္ဍာခဏ္ဍံ ကရောန္တာတိ-ကာ၊ ခုဒ္ဒကံ စ-သေးငယ်သည်ကိုလည်းကောင်း၊ မဟန္တန္တ-ကြီးသည်ကိုလည်းကောင်း၊ ခဏ္ဍံ-ဖြတ်အပ်သည်ကို၊ ကရောန္တာ-ပြုလိုသည်ဖြစ်၍။

၈၇။ ဧတဿ ပုဂ္ဂလဿ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား၊ ကုလဘောဂဏ္ဍဿရိယာ-ဒိဟိ-အမျိုးအနွယ်+စည်းစိမ်ဥစ္စာ+အစိုးရခြင်း အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ မဟတိ-ကြီးစွာသော၊ မတ္တာ ပမာဏံ-အတိုင်းအရှည်သည်၊ အတ္ထိ-ရှိ၏၊ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ သော ပုဂ္ဂလော-ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ မဟာမတ္တာ-“မဟာမတ္တ”မည်၏၊ တေန-ထို့ကြောင့်၊ “မဟတိယာ ဣဿရိယမတ္တာယ သမန္တဂတော”တိ-ဟူ၍၊ အာဟ-မိန့်ဆိုပြီ။

၈၈။ အဝဇ္ဈာယန္တိတိ-ကာ၊ ဟေဌာ-ယုတ်ညံ့သည်ကို၊ (ဝါ) အောက်တန်းစားကို၊ ကတွာ-ပြု၍၊ ဩလောကန္တိ-ကြည့်ရှုကြကုန်၏၊ ဝါ-တနည်းကား၊ စိန္တေန္တိ-ကြံစည်ကြကုန်၏၊ တေန-ထို့ကြောင့်၊ “အဝဇ္ဇာနန္တာ”တိ အာဒိ-ကို၊ အာဟ-ပြီ၊ လာမကတောဝါ စိန္တေန္တိတိ-ကာ၊ နိဟိနတော-အထူးသဖြင့် ယုတ်ညံ့သောအားဖြင့်၊ စိန္တေန္တိ-ကြံစည်ကြကုန်၏၊ ကထေန္တိ-တိ-ကာ၊ “ကိ နာမေတံ ကိ နာမေတံ”န္တိ-ဟူ၍၊ အညမည်းအချင်းချင်း၊ ကထေန္တိ-ပြောဆိုကြကုန်၏။

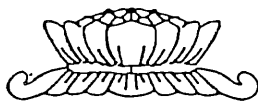
ကထံ ပန-အဘယ်သို့လျှင်၊ ဧတ္ထ ဧတသ္မိံ ဝစနေ-ဤ“ရညော ဒါရူနီ အဒိန္နံ အာဒိယိဿတိ”ဟူသောစကားရပ်၌၊ ဒါရူနီတိ-“ဒါရူနီ”ဟူ၍၊ ဗဟု-ဝစနံ-ဗဟုဝစသဒ္ဒါကို၊ အဒိန္နန္တိ-“အဒိန္နံ”ဟူသော၊ ဧကဝစနေန-ဧကဝစသဒ္ဒါနှင့်၊ သဒ္ဓိ-အတူတကွ၊ သမ္ပန္နံ-ဆက်စပ်ခြင်းသို့၊ ဥပဂစ္ဆတိ-ကပ်ရောက်သနည်း၊ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ “အဒိန္နံ အာဒိယိဿတိတိ အယံ ဥဇ္ဈာယ-နတ္ထော”တိ အာဒိ-ကို၊ အာဟ-ပြီ၊ ဥဇ္ဈာယနဿ-ကဲ့ရဲ့ခြင်း၏၊ အဒိန္နဒါန-

ဝိသယတ္တာ-အဒိန္နာဒါန၏ အရာဖြစ်သောကြောင့်၊ အဒိန္နာဒါန-ဥစ္စာပိုင်ရှင်သည် ကိုယ်+နှုတ် နှစ်ပါးတို့တွင်တပါးပါးဖြင့် မပေးအပ်သော သူတပါးဥစ္စာကို ခိုးယူခြင်းကို၊ ဥဇ္ဈာယနတ္ထော-ကဲ့ရဲ့ခြင်းအနက်ရှိ၏။ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏။ ဧတ္ထ ပန-ဤအရာ၌ကား၊ ဂေါပကေန-စောင့်ရှောက်သောသူသည်၊ ဒိန္နဒါရူနံ-ပေးအပ်သော သစ်သားတို့ကို၊ ဂဟဏေ-ယူခြင်းသည်၊ သတိပိ-ရှိပါသော်လည်း၊ ဥဇုကံ-ဖြောင့်ဖြောင့်၊ အဝတ္တာ-မဆိုမှု၍၊ လေသေန-အမြွက်အားဖြင့်၊ ဂဟိတတ္တာ-ယူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ထေရော-အရှင်ဓနိယမထေရ်သည်၊ “အဒိန္နံ-အရှင်သည် မပေးအပ်သော သူတပါး၏ ဥစ္စာကို၊ အာဒိယံ-ခိုးယူပြီ”၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-သိအပ်၏၊ ဝစနဘေဒေတိ-ကား၊ ဧကဝစနဗဟုဝစနာနံ-“အဒိန္နံ”ဟူသော ဧကဝစသဒ္ဒါနှင့် “ဒါရူနီ”ဟူသော ဗဟုဝစသဒ္ဒါတို့၏၊ ဘေဒေ-ကွဲပြားခြင်း၌။

သဗ္ဗာဝန္တံ ပရိသန္တိ-ကား၊ ဘိက္ခုဘိက္ခုနီအာဒိသဗ္ဗာဝယဝဝန္တံ-ဘိက္ခု+ဘိက္ခုနီအစရှိသော အလုံးစုံသော အပိုင်းအခြားရှိသော၊ ပရိသံ-ပရိသတ်ကို၊ ဧတ္ထ-ဤပရိသတ်၌၊ သဗ္ဗာ-အလုံးစုံသော၊ စတုပရိသသင်္ခါတာ-လေးပါးသော ပရိသတ်ဟု ဆိုအပ်သော၊ ပဇာ-သတ္တဝါတို့သည်၊ အတ္ထိ-ရှိကုန်၏၊ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ သာ ပရိသာ-ထိုပရိသတ်သည်၊ သဗ္ဗာဝန္တာ-“သဗ္ဗဝန္တာ”မည်၏၊ ပရိသာ-ပရိသတ်တို့ကို၊ လဗ္ဘတိ-ရအပ်၏၊ ဧတဿ ဗိမ္ဗိသာရဿ-ထိုဗိမ္ဗိသာရမင်းအား၊ သေနာ-စစ်သည်သည်၊ အတ္ထိ-ရှိ၏၊ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ သော ဗိမ္ဗိသာရော-ထိုဗိမ္ဗိသာရမင်းသည်၊ သေနိကော-“သေနိက”မည်၏၊ သေနိကော ဧဝ-စစ်သည်ရှိသော ဗိမ္ဗိသာရမင်းသည်ပင်လျှင်၊ သေနိယော-“သေနိယ”မည်၏၊ ဗိမ္ဗိသာရောတိ တဿ နာမန္တိ ဧတ္ထ-၌၊ ဗိမ္ဗိတိ-ကား၊ သုဝဏ္ဏံ-ရွှေအဆင်းတည်း၊ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ သာရသုဝဏ္ဏသဒိသ-ဝဏ္ဏတာယ-မြတ်သော ရွှေအဆင်းနှင့်တူသော အဆင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဗိမ္ဗိသာရောတိ-“ဗိမ္ဗိသာရ”ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-ဆိုအပ်၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-သိအပ်၏၊ စတုတ္ထော ဘာဂေါ ပါဒေါတိ ဝေဒိတဗ္ဗော-တိ ဣမိနာဝ-ဟူသောဤစကားဖြင့်သာလျှင်၊ သဗ္ဗဇနပဒေသု-အလုံးစုံသော ဇနပုဒ်တို့၌၊ ကဟာပဏဿ-အသပြာ၏၊ ဝိသတိမော-နှစ်ဆယ်မြောက်သော၊

ဘာဂေါ-အဘို့သည်၊ မာသကော-မာသကမည်၏၊ (ဝါ) တပဲမည်၏၊ ဣတိ-
 ဤသို့၊ ဣဒဉ္စ ၀စနံ-ဤစကားကိုလည်း၊ ဝုတ္တမေဝ-ဆိုအပ်သည်သာလျှင်၊
 ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ-မှတ်အပ်၏၊ ပေါရာဏသတ္တာနုရူပံ-
 ရှေ့ဖြစ်သော ကျမ်းဂန်အားလျော်စွာ၊ လက္ခဏသမ္ပန္နာ-လက္ခဏာနှင့် ပြည့်
 စုံသည်ကို၊ ဥပ္ပါဒိတာ-ဖြစ်စေအပ်သော အသပြာတို့ကို၊ နီလကဟာပဏာ-
 တိ-"နီလကဟာပဏာ"တို့ဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-သိအပ်ကုန်၏၊ ရုဒြဒါမေန-"ရုဒြ-
 ဒါမ" အမည်ရှိသောသူသည်၊ ဥပ္ပါဒိတော-ဖြစ်စေအပ်သော အသပြာတည်း၊
 ရုဒြဒါမကော-"ရုဒြဒါမ" အမည်ရှိသောသူသည် ဖြစ်စေအပ်သော အသပြာ၊
 သော-ထို"ရုဒြဒါမက" အသပြာသည်၊ နီလကဟာပဏာသ-နီလကဟာပဏာ
 အသပြာ၏၊ တိဘာဂံ-သုံးဘို့ကို၊ အုတ္တတိ ကိရ-ထိုက်တန်သတတ်၊ ယသ္မိ
 ပဒေသေ-အကြင်အရပ်၌၊ နီလကဟာပဏာ-နီလကဟာပဏာ အသပြာတို့
 သည်၊ န သန္တိ-မရှိကုန်၊ တတ္ထာပိ တသ္မိ ပဒေသေ-ထိုအရပ်၌လည်း၊ နီလ-
 ကဟာပဏာနံ-တို့၏၊ ဝဠုနဌာနေ-သုံးဆောင်ရာ အရပ်၌လည်းကောင်း၊
 အဝဠုနဌာနေ-မသုံးဆောင်ရာ အရပ်၌လည်းကောင်း၊ သမာနအဂ္ဂဝသေန-
 တူညီသော တန်ဘိုး၏အစွမ်းဖြင့်၊ ပဝတ္တမာနံ-ဖြစ်သော၊ ဘဏ္ဍံ-ဥစ္စာဘဏ္ဍာ
 ကို၊ ဂဟေတွာ-ယူ၍၊ နီလကဟာပဏာဝသေနော-နီလကဟာပဏာ အသပြာ
 ၏ အစွမ်းဖြင့်သာလျှင်၊ ပရိစ္ဆေဒေါ-အပိုင်းအခြားကို၊ ကာတဗ္ဗော-ပြုအပ်၏၊
 ဣတိ-ဤသို့၊ ဝဒန္တိ-ဆိုကြကုန်၏။

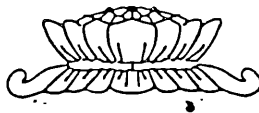
ဓနိယဝတ္ထုဝဏ္ဏနာ-ဓနိယဝတ္ထု ဖွင့်ဆိုခြင်းသည်
 နိဋ္ဌိတာ-အပြီးအဆုံးသို့ ရောက်ပြီ။

တဿတ္ထော ။ ပ ။ ဝုတ္တနယေနဝေ ဝေဒိတဗ္ဗောတိ ဣမိနာ-ဟူ
 သော ဤပါဠိရပ်ဖြင့်၊ "ဘဂဝတာ-သည်၊ ဘိက္ခုနံ-တို့အား၊ ဣဒံ သိက္ခာပဒံ-
 ကို၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ ပညတ္တံ-ပညတ်တော်မူအပ်ပြီးသည်၊ ဟောတိ စ-ဖြစ်သည်
 သာလျှင်တည်း၊ အညံ-တပါးတခြားသော၊ ဣဒဉ္စ ဝတ္ထု-ဤဝတ္ထုသည်လည်း၊

ဥပါဒိ-ထင်ရှားဖြစ်ပြီ။ ဣတိ ဧဝံ-ဤသို့၊ ပဌမပါရာဇိကဝဏ္ဏနာယံ-ပဌမပါရာဇိက သိက္ခာပုဒ်၏ အဖွင့်သံဝဏ္ဏနာသို့၊ ဝုတ္တနယေန-ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော နည်းဖြင့်၊ တဿတ္ထော-ထိုပုဒ်၏ အနက်ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-သိအပ်၏။ “ဣဒါနိ ဣမသ္မိံ ကာလေ-ဤယခုအခါ၌၊ အညံ-တပါးတခြားသော၊ ယံ တံ ဝတ္ထု-အကြင်ဝတ္ထုသည်၊ ဥပ္ပန္နံ-ဖြစ်ပြီ၊ တံ ဝတ္ထု-ထိုဝတ္ထုကို၊ ဒဿေတုံ-ထင်ရှားပြခြင်းငှာ၊ ‘တေန ခေါ ပန သမယေန’-တိ အာဒိ-ကို၊ အာဟ-၏”။ ဣတိ ဧဝံ-ဤသို့၊ အနုပညတ္တိသမ္ပန္နော စ-အနုပညတ်နှင့်စပ်ခြင်းကိုလည်း၊ တတ္ထ-ထိုပဌမပါရာဇိကဝဏ္ဏနာသို့၊ ဝုတ္တနယေန-ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော နည်းဖြင့်သာ လျှင်၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-သိအပ်၏။ ဣတိ-ဤသို့၊ ဒဿေတိ-ပြ၏။

၉၀-၉၁။ ဧတ္ထ ဧတသ္မိံ တိတ္ထေ-ဤဆိပ်ကမ်း၌၊ ရဇကာ-ခဝါသည် တို့သည်၊ ဝတ္ထာနိ-အဝတ်တို့ကို၊ အတ္ထရန္တိ-ဖြန့်လှမ်းကုန်၏။ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ တံ တိတ္ထံ-ထိုဆိပ်ကမ်းသည်၊ ရဇကတ္ထရဏံ-“ရဇကတ္ထရဏ”မည် ၏၊ ရဇကတိတ္ထံ-ခဝါသည်တို့၏ ဆိပ်ကမ်းကို၊ ရဇကတ္ထရဏန္တိ-“ရဇကတ္ထရဏ” ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-ဆိုအပ်၏။ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ “ရဇကတိတ္ထံ ဝန္နာ”-တိ-ဟူ၍၊ အာဟ-ပြီ၊ ဝုတ္တမေဝတ္ထံ-ဆိုအပ်ပြီးသည်သာလျှင် ဖြစ်သောအနက်ကို၊ ဝိဘာဝေန္တော-ထင်စွာပြလိုသည်ဖြစ်၍၊ “တဉ္စိ”-တိ အာဒိ-ကို၊ အာဟ-မိန့် ဆိုပြီ။

“ဒုတိယပါရာဇိက ပဒဘာဇနီယ ဝဏ္ဏနာ”

၉၂။ “အဘိနဝနိဝိဋ္ဌော-အသစ်ဖြစ်၍ဝင်သော၊ ဧကကုဋီကာဒိ-ဂါမော-တစ်ခုသောကုဋီအိမ်ကိုပြုသောရွာတည်း၊ ယာဝ-အကြင်မျှလောက်၊ မနုဿာ-လူတို့သည်၊ ပဝိသိတွာ-ဝင်ရောက်၍၊ ဝါသံ-နေထိုင်ခြင်းကို၊ န ကပ္ပေန္တိ-မပြုကြကုန်၊ တာဝ-ထိုလူတို့ မနေသေးသမျှ ကာလပတ်လုံး၊ ဂါမ-

သင်္ချ်-ရွာဟူသော အရေအတွက်သို့၊ န ဂစ္ဆတိ-မရောက်။ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝဒန္တိ-ဆိုကြကုန်၏။ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ တတ္ထ-ထိုလူတို့မနေသေးသောရွာ၌၊ ဂါမပ္ပဝေသနာပုစ္ဆာဒိကိစ္စမ္ပိ-ရွာသို့ဝင်ရာ၌ ပန်ကြားခြင်းအစရှိသောကိစ္စသည်လည်း၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ ယက္ခပရိဂ္ဂဟဘူတောတိ-ကား၊ သဥပဒ္ဒဝဝသေန-ဘေးရန်ဥပါဒ်နှင့်တကွ ဖြစ်သည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်၊ ဝုတ္တိ-၏၊ ဝါ-တနည်းကား၊ ယက္ခနဂရောဒိ-ဘီလူးမြို့အစရှိသည်ကို၊ သင်္ဂကာတိ-သိမ်းယူ၏၊ ယက္ခနဂရမ္ပိ-ဘီလူးမြို့သည်လည်း၊ အာပဏာဒီသု-အိမ်ဈေးဆိုင် အစရှိသည်တို့သည်၊ ဒီဿမာနေသု-ထင်ရှားရှိကုန်လတ်သော်၊ ဂါမသင်္ချ်-ရွာဟူသောအရေအတွက်သို့၊ ဂစ္ဆတိ-ရောက်၏၊ အာပဏာဒီသု-အိမ်ဈေးဆိုင် အစရှိသည်တို့သည်၊ အဒီဿမာနေသု-ထင်ရှားမရှိကုန်လတ်သော်၊ ဂါမသင်္ချ်-ရွာဟူသော အရေအတွက်သို့၊ န ဂစ္ဆတိ-မရောက်၊ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ ယက္ခနဂရမ္ပိ-ဘီလူးမြို့သို့လည်း၊ ပဝိသန္တေန-ဝင်ရောက်သော ရဟန်းသည်၊ အာပဏာဒီသု-အိမ်ဈေးဆိုင်အစရှိသည်တို့သည်၊ ဒီဿမာနေသု-ထင်ရှားရှိကုန်လတ်သော်၊ သဗ္ဗ-သော၊ ဂါမပ္ပဝေသနဝတ္ထိ-ရွာသို့ဝင်ရောက်ရာ၌ ပန်ကြားခြင်း အစရှိသော ကျင့်ဝတ်ကို၊ ကာတဗ္ဗ-ပြုအပ်၏၊ ယက္ခနဂရမ္ပိ-၌လည်း၊ အာပဏာဒီသု-တို့သည်၊ အဒီဿမာနေသု-ထင်ရှားမရှိကုန်လတ်သော်၊ ဂါမပ္ပဝေသနဝတ္ထိ-ကို၊ န ကာတဗ္ဗ-မပြုအပ်၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝဒန္တိ-ဆိုကြကုန်၏၊ ပုနပိ အာဂန္တု-ကာမာတိ ဣမိနာ-ဖြင့်၊ တေသံ-ထိုရွာသူ+ရွာသားတို့၏၊ တတ္ထ တသ္မိံ ဂါမေ-ထိုရွာ၌၊ သာပေက္ခဘာဝံ-ငဲ့ကွက်ခြင်း ရှိသည်၏အဖြစ်ကို၊ ဒဿေတိ-ပြ၏၊ ယတော ပန-အကြင်ရွာမှကား၊ နိရပေက္ခာဝံ-ငဲ့ကွက်ခြင်း မရှိကုန်သည်သာလျှင်၊ ဟုတွာ-ဖြစ်၍၊ ပက္ခမန္တိ-မဲ့ခွဲသွားကြကုန်၏၊ သော ဂါမော-ထိုရွာသည်၊ ဂါမသင်္ချ်-ရွာဟူသော အရေအတွက်သို့၊ န ဂစ္ဆတိ-မရောက်၊ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ တတ္ထ တသ္မိံ ဂါမေ-၌၊ ဂါမပ္ပဝေသနာပုစ္ဆာဒိကိစ္စမ္ပိ-ရွာသို့ဝင်ရောက်ရာ၌ ပန်ပြောခြင်းအစရှိသော ကိစ္စသည်လည်း၊ နတ္ထိ-မရှိ။

“ဂါမာ ဝါ အရညာ ဝါ”တိ-ဟူ၍၊ ဧတ္တကမေဝ-ဤမျှလောက်ကိုသာလျှင်၊ မာတိကာယံ-မာတိကာ၌၊ ဝုတ္တံ နန စ-ဟောတော်မူအပ်သည်မဟုတ်ပါလော၊ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ ဂါမလက္ခဏံ-ဂါမလက္ခဏာကို၊ ဒဿေတွာ-

ပြဆိုပြီး၍၊ အရညမေဝ-တောကိုသာလျှင်၊ ဒဿေတဗ္ဗံ-ပြအပ်သည်။ သိ-
ယာ-ဖြစ်ရာ၏။ ဂါမူပစာရော နာမာတိ အာဒိ ပန-“ဂါမူပစာရော နာမ”
အစရှိသည်ကိုကား၊ ကသွာ-အဘယ့်ကြောင့်၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်သနည်း၊ ဣတိ
တသွာ-ထို့ကြောင့်၊ “ဂါမူပစာရောတိ အာဒိ အရညပရိစ္ဆေဒဒဿနတ္ထံ
ဝုတ္တ”န္တိ-ဟူ၍၊ အာဟ-ပြီ၊ ဟိ သစ္စံ-မှန်၏။ ဂါမူပစာရေ-ဂါမူပစာရတို့ကို၊
ဒဿိတေ-ပြအပ်သည်ရှိသော်၊ ဂါမဉ္ဇ-ရွာကိုလည်းကောင်း၊ ဂါမူပစာရဉ္ဇ-ရွာ
၏ ဥပစာကိုလည်းကောင်း၊ ဌပေတွာ-ချန်ထား၍၊ ဂါမတော စ-ရွာမှလည်း
ကောင်း၊ ဂါမူပစာရတော စ-ရွာ၏ဥပစာမှလည်းကောင်း၊ အဝသေသံ-ကြွင်း
ကျန်သောအရပ်သည်၊ အရည နာမ-“တော”မည်၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ အရည-
ပရိစ္ဆေဒေါ-တော၏ အပိုင်းအခြားကို၊ ဒဿေတံ-ပြခြင်းငှာ၊ သက္ကာ-တတ်
ကောင်း၏၊ ဣဒဉ္စ ဝစနံ-ဤ“ဂါမာ ဝါ အရညာ ဝါ”ဟူသော စကားရပ်ကို
ကား၊ ဂါမဂါမူပစာရေ-ဂါမ+ဂါမူပစာရတို့ကို၊ အသင်္ကရတော-မရောယှက်
မရှုတ်ထွေးသောအားဖြင့်၊ ဒဿေတံ-ပြခြင်းငှာ၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏၊ မာတိကာ-
ယံ ပန-မာတိကာ၌ကား၊ ဂါမဂူဟဏေနေဝ-“ဂါမ”သဒ္ဒါဖြင့်သာလျှင်၊ ဂါမူ-
ပစာရောပိ-ဂါမူပစာရသည်လည်း၊ (ဝါ) ကိုလည်း၊ သင်္ဂဟိတော-သိမ်းယူ
အပ်သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဒဉ္ဇဗ္ဗံ-မှတ်အပ်၏၊ ဟိ သစ္စံ-မှန်၏၊
လောကေ-သတ္တလောက၌၊ ဂါမူပစာရော-ဂါမူပစာရသည်၊ ဂါမသင်္ချီမေဝ-
ရွာ၌ရေတွက်ခြင်းသို့သာလျှင်၊ ဂစ္ဆတိ-ရောက်၏၊ ဧဝဉ္စ-ဤသို့လည်း၊ ကတွာ-
ပြု၍၊ မာတိကာယ-မာတိကာ၌၊ အနဝသေသအဝဟရဏဌာနပရိဂူဟော-
အကြွင်းအကျန် မရှိသောအားဖြင့် ခိုးယူရာအရပ်ကို သိမ်းဆည်းခြင်းသည်၊
သိဒ္ဓေါ-ပြီးစီးသည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ ဣန္ဒ္ဒီလေတိ-ကား၊ ဥမ္မာရေ-တံခါးခုံ
၌၊ အရညသင်္ခေပံ ဂစ္ဆတိတိ-ကား၊ “ဣန္ဒ္ဒီလော-တံခါးခုံမှ၊ နိက္ခမိတွာ-ထွက်
၍၊ ဗဟိ-အပြင်ပ၌၊ ဧတံ သဗ္ဗံ-ဤအလုံးစုံသော အရပ်ဒေသသည်၊ အရည-
တောမည်၏”၊ ဣတိ-ဤသို့၊ အဘိဓမ္မေ-အဘိဓမ္မ ပိဋကတ်၌၊ ဝုတ္တတ္တာ-ဆို
အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ ဝေမဇ္ဈမေဝ ဣန္ဒ္ဒီလေတိ ဝုစ္စတိတိ-
ကား၊ ဣန္ဒီလဌာနိယတ္တာ-တံခါးခုံအရာ၌ တည်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ (ဝါ)
တံခါးခုံဟူ၍ သတ်မှတ်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဣန္ဒီလေ-တံခါးခုံသည်၊
အသတိပိ-မရှိပါသော်လည်း၊ ဝေ မဇ္ဈမေဝ-အလယ် အရပ်ကိုသာလျှင်၊

တထာ=ထိုအတူ၊ ဝုစ္စတိ=၏၊ ယတ္ထ ပန ယသ္မိံ ဂါမေ=အကြင်ရွာ၌ကား၊ ဒွါရ-
ဇာဟာပိ=တံခါးဘောင်သည်လည်း၊ နတ္ထိ=မရှိ၊ တတ္ထ တသ္မိံ ဂါမေ=ထိုတံခါး-
ဘောင် မရှိရာ ရွာ၌၊ ဥဘောသု=နှစ်ဘက်ကုန်သော၊ ပဿေသု=နံပါးတို့၌၊
ဝတိယာ=ရွာစည်းရိုး၏လည်းကောင်း၊ ပါကာရဿ ဝါ=တံတိုင်း၏လည်း-
ကောင်း၊ ကောဋီ ဝေမဇ္ဈမေဝ=အစွန်အဖျား၏ အလယ်အရပ်ကိုသာလျှင်၊
ဣန္ဒြိလဌာနိယတ္တာ=ဣန္ဒြိလ၏ တည်ရာအရပ်ကို သတ်မှတ်အပ်သည်၏
အဖြစ်ကြောင့်၊ (ဝါ) တံခါးခုံ၏ တည်ရာအရပ်ကို သတ်မှတ်အပ်သည်၏အ-
ဖြစ်ကြောင့်၊ “ဣန္ဒြိလော”တိ=“ဣန္ဒြိလ”ဟူ၍၊ ဂဟေတဗ္ဗေယူအပ်၏၊ ဥဉ္ဇာ-
ပေန္တောတိ=ကား၊ ပလာပေန္တော=ထွက်ပြေးစေ၍၊ (ဝါ) ပျံစေ၍၊ လုဌိတွာတိ-
ကား၊ ပရိဝတ္တေတွာ=လည်၍၊ (ဝါ) လိမ့်စေ၍။

မဇ္ဈိမဿ ပုရိသဿာတိ=ကား၊ ထာမမဇ္ဈိမဿ=အားအလယ်အလတ်
ရှိသော၊ ပုရိသဿ=ယေကျ်း၏၊ ဣမိနာ ပန ဝစနေန=ဤ“မဇ္ဈိမဿ ပုရိ-
သဿ”ဟူသော စကားရပ်ဖြင့်ကား၊ သုပ္ပမုသလပါတောပိ=ဘန်း+စကော+
ကျည်ပွေ့ကျရာ အရပ်မှလည်း၊ ဗလဒဿနဝသေနေဝ=အားကို ပြသည်၏
အစွမ်းဖြင့်သာလျှင်၊ ကတော=ပြုအပ်၏၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဒဌဗ္ဗံ=မှတ်အပ်၏၊
ကုရုန္တဌကထာယံ စ=ကုရုန္တိ အဌကထာ၌လည်းကောင်း၊ မဟာပစ္စရိယဉ္စ=
မဟာပစ္စရိ အဌကထာ၌လည်းကောင်း၊ ယရူပစာရော=အိမ်၏ဥပစာသည်၊
ဂါမော=ရွာမည်၏၊ ဣတိ ဣမိနာ အဓိပ္ပါယေန=ဤသို့သော အဓိပ္ပါယ်ဖြင့်၊
“ယရူပစာရေ ဌိတဿ လေဉ္စပါတော ပါမူပစာရော”တိ=ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ=
ဆိုအပ်၏၊ ဒွါရေတိ=ကား၊ နိဗ္ဗကောသဿ=တံစက်မြိတ်၏၊ ဥဒကပတန-
ဌာနတော=ရေကျရာအရပ်မှ၊ အပ္ပန္တရံ=အတွင်းအရပ်ကို၊ သန္ဓာယ=၍၊ ဝုတ္တံ=
၏၊ အန္တောဂေဟေတိ စ=ကား၊ ပမုခဿ=အိမ်ဦး၏၊ အပ္ပန္တရမေဝ=အတွင်း
အရပ်ကိုသာလျှင်၊ သန္ဓာယ=၍၊ ဝုတ္တံ=၏၊ ကတပရိက္ခေပေါတိ ဣမိနာဝ-
ဟူသော ဤပါဌ်ဖြင့်သာလျှင်၊ ယရဿ=အိမ်၏၊ သမန္တတော=ထက်ဝန်းကျင်
မှ၊ တတ္ထကော=ထိုမျှလောက် အတိုင်းအရှည်ရှိသော၊ ပရိစ္ဆေဒေါ=အပိုင်းအ-
ခြားကို၊ ယရူပစာရော နာမာတိ=“ယရူပစာရ” မည်၏ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ=ဆိုအပ်
သည်၊ ဟောတိ=၏၊ ယဿ ပန ယရဿ=အကြင်အိမ်၏ကား၊ သမန္တတော=

ထက်ဝန်းကျင်မှာ၊ ဂေါရူပါနံန္နားအပေါင်းတို့၏၊ ပဝေသန နိဝါရဏတ္ထံ-ဝင်
 ရောက်ခြင်းကို တားမြစ်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ ပါကာရဝတိအာဒိဟိ-တံတိုင်း+စည်း
 စောင်ရန်း (ခြံစည်းရိုး) အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ ပရိက္ခေပေါ-အကာအရံကို၊ က-
 တော-ပြုအပ်သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ တတ္ထ တသ္မိံ ယရေ-ထိုအိမ်၌၊ သောဝ
 ပရိက္ခေပေါ-ထိုအကာအရံသည်သာလျှင်၊ ယရူပစာရော-“ယရူပစာရ” မည်
 ၏၊ သုပ္ပပါတာဒိပရိစ္ဆေဒေါ ပန-ဘန်း+စကော ကျရာအရပ်အစရှိသည်တို့၏
 အပိုင်းအခြားကိုကား၊ အပရိက္ခိတ္တယရံ-အကာအရံ မရှိသောအိမ်ကို၊ သန္ဓာ-
 ယ-၍၊ ဝုတ္တော-ဆိုအပ်၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဒဌဗ္ဗံ-မှတ်အပ်၏၊ ဣဒမေတ္ထ
 ပမာဏန္တိ-ကား၊ ဝိကာလဂါမပုဝေသနာဒိသု-နေမွန်းလွဲသောအခါ၌ရွာတွင်း
 သို့ ဝင်ခြင်းအစရှိသည်တို့၌၊ ဂါမံဂါမူပစာရနံ-ဂါမနှင့်ဂါမူပစာရတို့၏၊ အ-
 သင်္ကာရတော-မရောယှက် မရှုတ်ထွေးသောအားဖြင့်၊ ဝိနိစ္ဆယဿ-အဆုံး
 အဖြတ်ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗတ္တာ-သိအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ ဟိ သစ္စံ-မှန်
 ၏၊ ကုရုန္တိ အာဒိသု-“ကုရုန္တိ အဌကထာ”အစရှိသည်တို့၌၊ ဝုတ္တနယေန-
 ဖြင့်၊ ယရူပစာရဿ-အိမ်၏ ဥပစာ၏၊ ဂါမောတိ-“ဂါမ”ဟူ၍၊ အာပနုတ္တာ-
 ရောက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ယရံယရူပစာရံဂါမံဂါမူပစာရနံ-ယရ+ယရူ-
 ပစာရ+ဂါမ+ဂါမူပစာရတို့၏၊ သင်္ဂဟာရော-ရောယှက် ရှုတ်ထွေးခြင်းသည်၊
 သိယာ-ဖြစ်ရာ၏၊ ဧဝံ သဗ္ဗတ္တာတိ ဣမိနာ-ဖြင့်၊ ပုဗ္ဗေပိ-ရှေ့၌လည်း၊ ပစ္ဆိမ-
 သေဝ-အဆုံး၌သာလျှင်ဖြစ်သော၊ ဝါဒဿ-အယူဝါဒ၏၊ ပမာဏဘာဝံ-
 ပမာဏ၏အဖြစ်ကို၊ ဒသေတိ-ပြ၏၊ ကေစိ ပန-အချို့သော ဆရာတို့သည်
 ကား၊ “ဣတော-ဤသို့ဆိုအပ်ပြီးသည်မှာ ပဌာယ-စ၍၊ ဝက္ခမာနဝါဒံ-ဆိုအပ်
 လတုံသောဝါဒကို၊ သန္ဓာယ-၍၊ ဝုတ္တံ-၏”၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝဒန္တိ-ကုန်၏၊ တံ
 ဝစနံ-ထိုကေစိဆရာတို့၏ စကားကို၊ န ဂဟေတဗ္ဗံ-မယူအပ်။

သေသမ္ပိတိ-ကား၊ ဂါမူပစာရလံက္ခဏံ-ကို၊ သန္ဓာယ-၍၊ ဝေတိ-၏၊
 တတြာတိ-ကား၊ တသ္မိံ ဂါမူပစာရဂ္ဂဟဏော-ထိုဂါမူပစာရကိုယူရာ၌၊ တဿ
 ဂါမပရိစ္ဆေဒ ဒဿနတ္ထန္တိ-ကား၊ အပရိစ္ဆေဒဿ-အပိုင်းအခြား မရှိသော၊
 တဿ ဂါမဿ-ထိုရွာ၏၊ ဂါမပရိစ္ဆေဒံ-ရွာ၏အပိုင်းအခြားကို၊ ဒသေတုံ-ငှာ၊
 ဣတိ အယံ-ကား၊ အတ္ထော-တည်း၊ ယဒိ ဧဝံ-ယင်းသို့ဖြစ်လျှင်၊ “ဂါမော

နာမာ”တိ-“ဂါမော နာမ”ဟူသော၊ ပဒံ-ပုဒ်ကို၊ ဥဒ္ဓရိတွာ-ထုတ်ဆောင်၍၊ “အပရိက္ခိတ္တဿ-အကာအရံ မရှိသော၊ ဂါမဿ-ရွာ၏၊ ယရူပစာရေး၌၊ ဌိတဿ-တည်သော၊ မဇ္ဈိမဿ-အားအလယ်အလတ်ရှိသော၊ ပုရိသဿ-၏၊ လေဉ္စူပါတော-ခဲကျရာအရပ်တည်း”၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ကသ္မာ-အဘယ်ကြောင့်၊ ‘န ဝုတ္တံ-မဆိုအပ်သနည်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ပုစ္ဆိတေ-မေးအပ်သည်ရှိသော်၊ “ဂါမော နာမာ”တိ-“ဂါမော နာမ”ဟူ၍၊ ဣဓ-ဤအရာ၌၊ အဝုတ္တမ္ပိ-မဆိုအပ်ပါသော်လည်း၊ အဓိကာရဝသေန-အဓိကာရနည်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ လဗ္ဘတိ-ယေဝ-ရအပ်သည်သာလျှင်တည်း”၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝဒန္တိ-ဆိုကြကုန်၏၊ အပ-ရေ ပန-တပါးတခြားသော ဆရာတို့သည်ကား၊ ဘဏန္တိ-ဆိုကြကုန်၏၊ ကိ-အဘယ်သို့၊ ဘဏန္တိ-ဆိုကြကုန်သနည်း၊ “ဂါမူပစာရော နာမာတိ ဣမိနာဝ-ဟူသော ဤပါဠိရပ်ဖြင့်သာလျှင်၊ ဂါမဿ စ-ရွာ၏လည်းကောင်း၊ ဂါမူပစာရဿ စ-ရွာ၏ဥပစာ၏လည်းကောင်း၊ သင်္ဂဟော-သိမ်းယူခြင်းကို၊ ဒဌဗ္ဗော-မှတ်အပ်၏၊ ကထံ-အဘယ်သို့၊ ဒဌဗ္ဗော-မှတ်အပ်သနည်း၊ ‘ဂါမဿ-ရွာ၏၊ ဥပစာရော-ဥပစာတည်း၊ ဂါမူပစာရော-ရွာ၏ဥပစာ၊ ဣတိ ဧဝံ-ဤသို့၊ ဝိဂ္ဂဟေ-ဝိဖြိုဟ် ဝစနတ္ထကို၊ ကရိယမာနေ-ပြုအပ်သည်ရှိသော်၊ ‘ပရိက္ခိတ္တဿ-အကာအရံရှိသော၊ ဂါမဿ-ရွာ၏၊ ဣန္ဒခိလေ-တံခါးခံ၌၊ ဌိတဿ-တည်သော၊ မဇ္ဈိမဿ-အားအလယ်အလတ်ရှိသော၊ ပုရိသဿ-၏၊ လေဉ္စူပါတော-ခဲကျရာအရပ်တည်း’၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဣမိနာ-ဤ“ဂါမူပစာရော နာမ”ဟူသော ပါဠိရပ်ဖြင့်၊ ဗရိက္ခိတ္တဿ-အကာအရံ ရှိသော၊ ဂါမဿ-ရွာ၏၊ ဂါမူပစာရလက္ခဏံ-ဂါမူပစာရ၏ လက္ခဏာကို၊ ဒဿိတံ-ပြအပ်သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ ‘ဂါမသင်္ခါတော-ရွာဟုဆိုအပ်သော၊ ဥပစာရော-ဥပစာတည်း၊ ဂါမူပစာရော-ရွာဟုဆိုအပ်သော ဥပစာ၊ ဣတိ ဧဝံ ပန-ဤသို့ကား၊ ဂယမာနေ-ယူအပ်သည်ရှိသော်၊ ‘အပရိက္ခိတ္တဿ-အကာအရံ မရှိသော၊ ဂါမဿ-ရွာ၏၊ ယရူပစာရေး-အိမ်၏ ဥပစာ၌၊ ဌိတဿ-တည်သော၊ မဇ္ဈိမဿ-အားအလယ်အလတ်ရှိသော၊ ပုရိသဿ-၏၊ လေဉ္စူပါတော-ခဲကျရာအရပ်တည်း’၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဣမိနာ-“အပရိက္ခိတ္တဿ ဂါမဿ ယရူပစာရေး ဌိတဿ မဇ္ဈိမဿ ပုရိသဿ လေဉ္စူပါတော”ဟူသော ဤပါဠိရပ်ဖြင့်၊ အပရိက္ခိတ္တဿ-အကာအရံမရှိသော၊ ဂါမဿ-ရွာ၏၊ ဂါမပရိစ္ဆေဒေါ-ရွာ၏အပိုင်းအခြားကို၊ ဒဿိ-

တော=ပြအပ်၏။ ဣတိ=ဤသို့၊ ဝိညာတုံ=သိခြင်းငှာ၊ သက္ကာ=တတ်ကောင်း၏။ “ယရူပစာရေ ဌိတဿ မဇ္ဈိမဿ ပရိသဿ လေဉ္စပါတော”တိ ဣမိနာ=ဟူသော ဤပါဠိရပ်ဖြင့်၊ ပရိက္ခိတ္တဿပိ=အကာအရံ ရှိသည်လည်းဖြစ်သော၊ ဂါမဿ=ရွာ၏။ လေဉ္စပါတတော=ခဲကျရာအရပ်မှ၊ ဒူရေ=ဝေးသော အရပ်၌၊ ပရိက္ခေပေါ=ကာရံအပ်သည်၊ သစေ ဟောတိ=အကယ်၍ဖြစ်အံ့၊ လေဉ္စပါ-တောယေဝ=ခဲကျရာ အရပ်ကိုသာလျှင်၊ ဂါမပရိစ္ဆေဒေါတိ=ရွာ၏အပိုင်းအခြားဟူ၍၊ ဂဟေတဠု=ယူအပ်၏။ ဣတိ=ဤသို့၊ ဝဒန္တိ=ဆိုကြကုန်၏။ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တနယေနဝါတိ=ကား၊ ပရိက္ခိတ္တဂါမေ=အကာအရံ ရှိသောရွာ၌၊ ဝုတ္တနယေနဝ=ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော နည်းရှိသည်သာလျှင်တည်း။

သင်္ကရိယတိတိ=ကား၊ မိဿိယတိ=ရောနှောအပ်၏။ (ဝါ) ယုံမှားတွေးတောဘွယ်ရှိ၏။ ဧတ္ထာတိ=ကား၊ ယရံယရူပစာရံဂါမံဂါမူပစာရေသု=တို့၌၊ “ဝိကာလေ=နေမွန်းလွဲရာအခါ၌၊ ဂါမပ္ပဝေသနေ=ရွာတွင်းသို့ဝင်ရာ၌၊ ပရိက္ခိတ္တဿ=အကာအရံရှိသော၊ ဂါမဿ=ရွာ၏၊ ပရိက္ခေပံ=အကာအရံကို၊ အတိက္ကမန္တဿ=ကျော်လွန်သော ရဟန်းအား၊ ပါစိတ္တိယဿ=ပါစိတ်အာပတ်သို့၊ အာပတ္တိ=သင့်ရောက်ခြင်းသည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏။ အပရိက္ခိတ္တဿ=အကာအရံ မရှိသော၊ ဂါမဿ=ရွာ၏၊ ဥပစာရံ=ဥပစာသို့၊ ဩက္ကမန္တဿ=သက်ရောက်သော ရဟန်းအား၊ ပါစိတ္တိယဿ=သို့၊ အာပတ္တိ=သည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏”။ ဣတိ=ဤသို့၊ ဝုတ္တတ္တာ=ဆိုအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဂါမဂါမူပစာရနံ=ဂါမ+ဂါမူပစာရတို့၏၊ အသင်္ကရတော=မရောယှက် မရှုတ်ထွေးသည်၏အဖြစ်ကို၊ ဣစ္ဆိတဗ္ဗာ=အလိုရှိအပ်၏။ ဣတိ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ “အသင်္ကရတော စေတ္ထ ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗော ဝိကာလေ ဂါမပ္ပဝေသနာဒိသု”တိ=ဟူ၍၊ အာဟ=ပြ၊ စ=ဆက်၍ဆိုဦးအံ့၊ ဧတ္ထ ဧတသ္မိ ဝစနေ=“အသင်္ကရတော စေတ္ထ ။ ပ ။ ဝိကာလေ ဂါမပ္ပဝေသနာဒိသု”ဟူသောဤစကားရပ်၌၊ “ပရိက္ခိတ္တဿ=အကာအရံရှိသော၊ ဂါမဿ=ရွာ၏၊ ပရိက္ခေပံ=အကာအရံကိုလည်းကောင်း၊ အပရိက္ခိတ္တဿ=အကာအရံ မရှိသော၊ ဂါမဿ=ရွာ၏၊ ပရိက္ခေပါ-ရဟဋ္ဌာနံ=အကာအရံ ထိုက်ရာအရပ်ကိုလည်းကောင်း၊ အတိက္ကမန္တဿ=ကျော်လွန်သော ရဟန်းအား၊ ဝိကာလဂါမပ္ပဝေသနာပတ္တိ=နေမွန်းလွဲသော

အခါ၌ရွာတွင်းသို့ ဝင်ရောက်ခြင်းကြောင့် သင့်ရောက်သော အာပတ်သည်၊
 ဟောတံ-ဖြစ်၏။ ကုတိ-ဤသို့၊ ကေစိ-အချို့သော ဆရာတို့သည်၊ ဝဒန္တိ-ဆို
 ကြကုန်၏။ တံ ဝစနံ-ထိုကေစိဆရာတို့၏စကားကို၊ န ဂဟေတဗ္ဗံ-မယူအပ်၊
 ကသ္မာ-အဘယ်ကြောင့်၊ န ဂဟေတဗ္ဗံ-မယူအပ်သနည်း၊ ? ပဒဘာဇနီယံ
 ပန-ပဒဘာဇနီ၌ကား၊ “ပရိက္ခိတ္တဿ ဂါမဿ ပရိက္ခေပံ အတိက္ကမန္တဿ
 အာပတ္တိ ပါစိတ္တယဿ၊ အပရိက္ခိတ္တဿ ဂါမဿ ဥပစာရံ ဩက္ကမန္တဿ အာ-
 ပတ္တိ ပါစိတ္တိယဿာ”တိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တတ္တာ-ဟောတော်မူအပ်သည်၏ အဖြစ်
 ကြောင့်၊ တံ ဝစနံ-ထိုကေစိဆရာတို့၏ စကားကို၊ န ဂဟေတဗ္ဗံ-မယူအပ်၊
 အပရိက္ခိတ္တဿ-အကာအရံ မရှိသော၊ ဂါမဿ-ရွာ၏၊ ယရူပစာရတော-
 အိမ်၏ ဥပစာမှ၊ ပဌာယ-စ၍၊ ဒုတိယလေသူပါတသင်္ခါတဿ-နှစ်ကြိမ်မြောက်
 ခဲကျရာအရပ်ဟု ဆိုအပ်သော၊ ဂါမူပစာရဿ-ရွာ၏ဥပစာသို့၊ ဩက္ကမနေ-
 သက်ရောက်ခြင်း၌၊ အာပတ္တိ-ပါစိတ်အာပတ် သင့်ရောက်ခြင်းကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-
 သိအပ်၏၊ တေနေဝ-ထို့ကြောင့်သာလျှင်၊ ဝိကာလဂါမပ္ပဝေသနသိက္ခာပဒ-
 ဌကထာယံ-၌၊ “အပရိက္ခိတ္တဿ-အကာအရံ မရှိသော၊ ဂါမဿ-ရွာ၏၊ ဥပ-
 စာရော-ဥပစာကို၊ အဒိန္နာဒါနေ-အဒိန္နာဒါန သိက္ခာပုဒ်၌၊ ဝုတ္တနယေနေဝ-
 ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော နည်းဖြင့်သာလျှင်၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-သိအပ်၏။ ကုတိ-ဤသို့၊
 ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏၊ မာတိကာဌကထာယမ္ပိ-မာတိကာ အဌကထာ၌လည်း၊
 “အပရိက္ခိတ္တဿ-အကာအရံ မရှိသော၊ ဂါမဿ-ရွာ၏၊ ယွာယံ ယော အယံ
 ဥပစာရော-အကြင်ဥပစာကို၊ ဒသသိတော-ပြအပ်၏၊ တဿ-ထိုရွာဥပစာ၏၊
 ဝသေန-အစွမ်းဖြင့်၊ ဝိကာလဂါမပ္ပဝေသနာဒိသု-တို့၌၊ အာပတ္တိ-အာပတ်ကို၊
 ပရိစ္ဆိန္ဒိတဗ္ဗာ-ပိုင်းဖြတ်အပ်၏။ ကုတိ-ဤသို့၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏၊ ယဒိ ဧဝံ-ယင်း
 သို့ ဖြစ်သည်ရှိသော်၊ “ဝိကာလေ ဂါမံ ပဝိသေယျာ”တိ ကုမိနာ-ဟူသော
 ဤပါဠိရပ်ဖြင့်၊ ဝိရုဇ္ဈတိ-ဆန့်ကျင်၏၊ ကုတိ-ဤသို့၊ ဝဒေယျ-ဆိုငြားအံ့၊ န
 ဝိရုဇ္ဈတိ-မဆန့်ကျင်၊ ကသ္မာ-အဘယ်ကြောင့်၊ န ဝိရုဇ္ဈတိ-မဆန့်ကျင်သနည်း၊
 ဂါမူပစာရဿပိ-ရွာ၏ဥပစာ၏လည်း၊ (ဝါ) ကိုလည်း၊ ဂါမဂ္ဂဟဏေန-ဂါမ-
 သဒ္ဓါဖြင့်၊ ဂဟိတတ္တာ-ယူအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊
 ပရိက္ခိတ္တဿ-အကာအရံရှိသော၊ ဂါမဿ-ရွာ၏၊ ပရိက္ခေပံ-အပိုင်းအခြား
 ကို၊ အတိက္ကမန္တဿ-ကျော်လွန်သော ရဟန်းအား၊ အပရိက္ခိတ္တဿ-အကာ

အရံမရှိသော၊ ဂါမဿ=ရွာ၏၊ ဥပစာရံ=ဥပစာသို့၊ ဩက္ကမန္တဿ=သက်ရောက်သော ရဟန်းအား၊ ဝိကာလဂါမပ္ပဝေသနာပတ္တိ=သည်၊ ဟောတိ=၏၊ ဣတိ=ဤသို့၊ နိဌံ=အပြီးအဆုံးသို့၊ (ဝါ) ဆုံးဖြတ်ခြင်းသို့၊ ဂန္ထဗ္ဗံ=ရောက်အပ်၏၊ ဝိကာလေ ဂါမပ္ပဝေသနာဒီသုပိ ဧတ္ထ=၌၊ အာဒိ-သဒ္ဓေန=အာဒိ-သဒ္ဓါဖြင့်၊ ယရယရူပစာရာဒီသု=ယရ+ ယရူပစာရတို့၌၊ (ဝါ) အိမ်+အိမ်၏ ဥပစာတို့၌၊ ဌိတာနံ=တည်ကုန်သော သူတို့အား၊ ဥပ္ပန္နလာဘဘာဇနာဒိ=ဖြစ်သောလားလားဘာကို ခွဲဝေခြင်း အစရှိသည်တို့ကို၊ သင်္ဂဏှာတိ=သိမ်းယူ၏။

နိက္ခမိတွာ ဗဟိ ဣန္ဒြိယာတိ=ကား၊ ဣန္ဒြိယတော=တံခါးခုံမှ၊ ဗဟိ=အပြင်ပသို့၊ နိက္ခမိတွာ=ထွက်၍၊ ဣတိ အယံ=ကား၊ အတ္ထော=အနက်တည်း၊ စ=ဆက်၍ဆိုဦးအံ့၊ ဧတ္ထ ဧတသ္မိံ ဝစနေ=“နိက္ခမိတွာ ဗဟိ ဣန္ဒြိယာ”ဟူသောဤစကားရပ်၌၊ တာဝ=ရှေးဦးစွာ၊ ဝိနယပရိယာယေန=ဝိနည်းဒေသနာတော်နည်းအားဖြင့်၊ “ဂါမဗ္ဗ=ရွာကိုလည်းကောင်း၊ ဂါမူပစာရဗ္ဗ=ရွာ၏ ဥပစာကိုလည်းကောင်း၊ ဌပေတွာ=ချန်ထား၍၊ ဂါမတော စ=ရွာမှလည်းကောင်း၊ ဂါမူပစာရတော စ=ရွာ၏ဥပစာမှလည်းကောင်း၊ အဝသေသံ=ကြွင်းကျန်သော အရပ်သည်၊ အရညံ=တောမည်၏”၊ ဣတိ=ဤသို့၊ အာဂတံ=လာ၏၊ သုတ္တန္တပရိယာယေန=သုတ္တန်ဒေသနာတော်နည်းအားဖြင့်၊ အာရညိကံ=အရညကင်စုတင်ဆောက်တည်သော၊ ဘိက္ခု=ကို၊ သန္ဓာယ=ရည်ရွယ်၍၊ “အာရညကံ နာမ သေနာသနံ ပဉ္စဓနသတိကံ ပစ္စိမ”န္တိ=ဟူ၍၊ အာဂတံ=လာ၏၊ ဥဘောပိ=နှစ်ပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဝိနယသုတ္တန္တ=ဝိနည်းပိဋကတ်+သုတ္တန်ပိဋကတ်တို့သည်၊ ပရိယာယဒေသနာ နာမ=“ပရိယာယဒေသနာတော်”မည်၏၊ အဘိဓမ္မော ပန=အဘိဓမ္မာပိဋကတ်သည်ကား၊ နိပ္ပရိယာယဒေသနာ=“ပရိယာယမဟုတ် မုချတိုက်ရိုက်ဖြစ်သော ဒေသနာတော်”မည်၏၊ နိပ္ပရိယာယတော စ=ပရိယာယမဟုတ် မုချတိုက်ရိုက်အားဖြင့်လည်း၊ ဂါမဝိနိမုတ္တံ=ရွာမှ လွတ်သော၊ ဌာနံ=အရပ်သည်၊ အရညမေဝ=တောသည်သာလျှင်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏၊ ဣတိ=ဤသို့၊ အဘိဓမ္မ ပရိယာယေန=အဘိဓမ္မာ ဒေသနာတော်နည်းအားဖြင့်၊ အရညံ=တောကို၊ ဒဿေတံ=ပြခြင်းငှာ၊ “နိက္ခမိတွာ ဗဟိ ဣန္ဒြိယာ”တိ=ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ=ဆိုအပ်၏၊ “အာစရိယဓန နာမ=“အာစရိယဓန” မည်သည်

ကား၊ (ဝါ) လေးဆရာ၏လေးမည်သည်ကား၊ ပကတိဟတ္ထေနပကတိလက်
ဖြင့်၊ နဝိဒတ္ထိပ္ပမာဏံကိုးထွာအတိုင်းအရှည်ပမာဏရှိ၏။ ဇိယာယလေးညှို့
ကို၊ အာရောပိတာယ ပနတင်အပ်သည်ရှိသော်ကား၊ စတုဟတ္ထပ္ပမာဏံ
လေးတောင် အတိုင်းအရှည် ပမာဏရှိ၏။ ကုတိဤသို့၊ ဝဒန္တိဆိုကြကုန်၏။
လေသောကာသ နိသေဓနတ္ထန္တိကား၊ “မယာငါသည်၊ ဂါမေရွာ၌၊ နေဝ
ဟင်္ဂမဆောင်ယူ၊ (ဝါ) မခိုးယူ၊ ယရေ ဝါအိမ်၌သော်လည်းကောင်း၊ ယရူ-
ပစာရေ ဝါအိမ်၏ ဥပစာ၌သော်လည်းကောင်း၊ ဂါမူပစာရေသု ဝါရွာ၏
ဥပစာတို့၌သော်လည်းကောင်း၊ အညတရသွံအမှတ်မထား တပါးပါးသော
အရပ်၌၊ န ဟင်္ဂမဆောင်ယူ၊ (ဝါ) မခိုးယူ”။ ကုတိဤသို့၊ ဝတ္တံပြောဆိုခြင်း
ငှာ၊ မာ လဘတုမရစေသတည်း၊ ဣတိ ဣဒံ အတ္ထဇာတံသည်၊ (ဝါ) ကို၊
ဝုတ္တံ ဝုတ္တောသည်၊ (ဝါ) သည်၊ ဟောတိဖြစ်၏။

ကပ္ပိယန္တိကား၊ အနုရူပဝုသေနလျော်သည်၏အစွမ်းအားဖြင့်၊ ဝုတ္တံ
၏၊ ပနဆက်၍ဆိုဦးအံ့၊ အကပ္ပိယမ္ပိမအပ်သောဝတ္ထုသည်လည်းကောင်း၊
အပ္ပဋိဂ္ဂဟိတဥ္စအကပ်မခံအပ်သော ဝတ္ထုသည်လည်းကောင်း၊ အတ္ထိရှိ၏။
အဒိန္နသင်္ချ်မေဝ “အဒိန္န”ဟူသော အရေအတွက်သို့သာလျှင်၊ ဂစ္ဆတိရောက်
၏၊ ပရိစ္စာဂါဒိမ္ပိ-စွန်ခြင်း အစရှိသည်ကို၊ အကတေမပြုအပ်သည်ရှိသော်၊
“ဣဒံ ဝတ္ထုဤပစ္စည်းဝတ္ထုသည်၊ မယံငါ၏၊ သန္တကံဥစ္စာတည်း”။ ကုတိ
ဤသို့၊ အဝိဒိတမ္ပိမသိအပ်ပါသော်လည်း၊ ပရပရိဂ္ဂဟိတမေဝသူတပါးတို့
သိမ်းဆည်းအပ်သည်သာလျှင်တည်း၊ မာတာပိတူနံအမိအဘထို့၏၊ အစွ-
ယေနကွယ်လွန်ရာ အခါ၌၊ မန္တာနံနုန္ဒန္တေနကုန်သော၊ ဥတ္တာနသေယျကာနံ
ပက်လက် အိပ်ကုန်သော၊ ဒါရကာနံကလေးသူငယ်တို့၏၊ သန္တကမိဝဥစ္စာ
သာလျှင်တည်း။

ယဿ အဝဟရဏစိတ္တဿအကြင်ခိုးယူလိုသောစိတ်၏၊ ဝသေန
အားဖြင့်၊ ပုရိသောကို၊ ထေနောတိ “ထေန”ဟူ၍၊ ဝုစ္ဆတိဆိုအပ်၏၊ တံ
အဝဟရဏစိတ္တံထိုခိုးယူလိုသော စိတ်သည်၊ ထေယျံ “ထေယျ” မည်၏၊
ကုတိ တသွာထို့ကြောင့်၊ “အဝဟရဏစိတ္တဿေတံ အဓိဝစန”န္တိဟူ၍၊

အာဟာ-၏။ သင်္ခါ-သဒ္ဓေါ-သင်္ခါ-သဒ္ဓါသည်။ (ဝါ) ကို၊ ဉာဏ' ကောဌာသ' ပညတ္တိ' ဂဏနာဒီသု-သိခြင်းဟူသော ဉာဏအနက်+အဘို့အစု ဟူသော ကောဌာသအနက်+ခေါ်ဝေါ်ပညတ် သမုတ်ခြင်းဟူသော ပညတ္တိအနက်+ အရေအတွက်ဟူသော ဂဏနအနက်တို့၌၊ ဒိဿတိ=ထင်၏။ (ဝါ) ရှုအပ်၏။ ဟိ သစ္စံ-မှန်၏။ (ဝါ) ဟိ=ချဲ့၍ဆိုဦးအံ့၊ “သင်္ခါယ-ဉာဏ်ဖြင့်သိ၍၊ ဧကံ-တစ်ယောက်သောသူကို၊ ပဋိသေဝတိ-မှီဝဲ၏”။ ဣတိ အာဒီသု-ဤသို့အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌၊ သင်္ခါ-သဒ္ဓေါ-သင်္ခါ-သဒ္ဓါသည်။ (ဝါ) ကို၊ ဉာဏေ=သိခြင်း ဟူသော ဉာဏအနက်၌၊ ဒိဿတိ=ထင်၏။ (ဝါ) ရှုအပ်၏။ “ပပဉ္စသညာသင်္ခါ-သံသရာကို ချဲ့ထွင်တတ်သော “တဏှာ+မာန+ဒိဋ္ဌိ”ဟူ၍၊ သမုဒါစရန္တိ-ခေါ်ဝေါ်ပြောဆိုကြကုန်၏”။ ဣတိ အာဒီသု-တို့၌၊ သင်္ခါ-သဒ္ဓေါ-သည်။ (ဝါ) ကို၊ ကောဌာသေ-အဘို့အစုဟူသော ကောဌာသအနက်၌၊ ဒိဿတိ=ထင်၏။ (ဝါ) ရှုအပ်၏။ “တေသံ တေသံ ဓမ္မာနံ-ထိုထိုတရားတို့ကို၊ သင်္ခါ-“သင်္ခါ”ဟူ၍၊ သမညာ-ခေါ်ဝေါ်ပညတ် သမုတ်အပ်ကုန်၏”။ ဣတိ အာဒီသု-တို့၌၊ သင်္ခါ-သဒ္ဓေါ-သင်္ခါ-သဒ္ဓါသည်။ (ဝါ) ကို၊ ပညတ္တိယံ=ခေါ်ဝေါ်ပညတ် သမုတ်ခြင်း ဟူသောပညတ္တိအနက်၌၊ ဒိဿတိ=ထင်၏။ (ဝါ) ရှုအပ်၏။ “သင်္ခါတုံ=ရေတွက်ခြင်းငှာ၊ န သုကရံ-မလွယ်ကူ”။ ဣတိ အာဒီသု-တို့၌၊ သင်္ခါ-သဒ္ဓေါ-သည်။ (ဝါ) ကို၊ ဂဏနာယံ=ရေတွက်ခြင်းဟူသော ဂဏနအနက်၌၊ ဒိဿတိ=ထင်၏။ (ဝါ) ရှုအပ်၏။ တတ္ထ တေသု အတ္ထေသု-ထိုသင်္ခါ-သဒ္ဓါ၏ ဉာဏအနက်' ကောဌာသအနက်' ပညတ္တိအနက်' ဂဏန အနက်တို့တွင်၊ ကောဌာသဝစနံ=အဘို့အစုဟူသောကောဌာသအနက်ကိုဟောသော သင်္ခါ-သဒ္ဓါကို၊ သန္ဓာယ=၍၊ “သင်္ခါ သင်္ခါတန္တိ အတ္ထတော ဧကန္တိ”ဟူ၍၊ အာဟာ=ပြီ၊ တေန=ထို့ကြောင့်၊ “ကောဌာသဿေတံ အဓိဝစန”န္တိ=ဟူ၍၊ အာဟာ=ပြီ၊ ပပဉ္စသင်္ခါတိ-ကား၊ တဏှာမာနဒိဋ္ဌိသင်္ခါတာ-တဏှာ+မာန+ဒိဋ္ဌိဟု ဆိုအပ်ကုန်သော၊ ပပဉ္စကောဌာသား-သံသရာကို ချဲ့ထွင်တတ်သော ကိလေသာ အစုတို့ကို၊ “ဧကောစိတ္တကောဌာသောတိ-ကား၊ “ပုဗ္ဗဘာဂေ-ရှေ့အဘို့၌၊ အဝဟရိ-သာမိ-ခိုးယူအံ့”။ ဣတိ-ဤသို့၊ ပဝတ္တံ-ဖြစ်သော၊ ယဉ္စ စိတ္တံ-အကြင် ပုရိမစိတ်သည်လည်းကောင်း၊ ဂမနာဒိသာဓကံ ဝါ-သွားခြင်းအစရှိသည်ကို ပြီးစေတတ်သည်လည်းဖြစ်သော၊ ပရာမသနာဒိသာဓကံ ဝါ-သုံးသပ်ခြင်း အစ

ရှိသည်ကို ပြီးစေတတ်သည်လည်းဖြစ်သော၊ မဇ္ဈေ=အလယ်၌၊ ပဝတ္တံ=ဖြစ်သော၊ ယဉ္ဇ စိတ္တံ=အကြင်မဇ္ဈိမစိတ်သည်လည်းကောင်း၊ ဌာနာစာဝနပ္ပယောဂ သာဓကံ=တည်ရာအရပ်မှ ရွှေ့စေတတ်သောလူလ္လပယောဂကိုပြီးစေတတ်သော၊ ယဉ္ဇ စိတ္တံ=အကြင်ပစ္စိမစိတ်သည်လည်းကောင်း၊ အတ္ထိ=ရှိ၏၊ တေသု စိတ္တေသု=ထိုပုရိမစိတ်+ မဇ္ဈိမစိတ်+ ပစ္စိမစိတ်တို့တွင်၊ ဧကော=တစ်ခုသော၊ ပစ္စိမော=နောက်ဆုံးဖြစ်သော၊ အယမေဝ စိတ္တကောဌာသော=ဤစိတ် အဘို့အစုကိုသာလျှင်၊ ဣဓေ=ဤ “ဧကော စိတ္တကောဌာသော” ဟူသော ပါဠိရပ်၌၊ စိတ္တကောဌာသောတိ=“စိတ္တကောဌာသ” ဟူ၍၊ (ဝါ) စိတ်၏အဘို့အစုဟူ၍၊ အဓိပ္ပေတော=အလိုရှိအပ်၏၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ကေစိ=အချို့သော ဆရာတို့သည်၊ ဝဒန္တိ=ဆိုကြကုန်၏၊ စူဠဂဏ္ဌိပဒေ ပန=စူဠဂဏ္ဌိပဒေ၌ကား၊ “ဦးမာသက’ မာသက’ ဦးပဉ္စမာသက’ ပဉ္စမာသကာဝတရဏ စိတ္တေသု=တပဲအောက် ယုတ်လျော့သော အသပြာ+တပဲသော အသပြာ+ငါးပဲအောက် ယုတ်လျော့သော အသပြာ+ငါးပဲသော အသပြာတို့ကို ခိုးယူတတ်သောစိတ်တို့တွင်၊ ဧကော=တစ်ခုသော၊ စိတ္တကောဌာသော=စိတ်၏ အဘို့အစုတည်း”၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဝုတ္တံ=ဆိုအပ်၏၊ “စိတ္တဿ=စိတ်၏၊ (ဝါ) စိတ်သည်၊ အနေကပ္ပဘေဒတ္တာ=တစ်ပါးမက များစွာသော အပြားရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ စိတ္တဿ=စိတ်၏၊ ဧကော=တစ်ခုသော၊ စိတ္တကောဌာသော=စိတ်၏ အဘို့အစုတည်း”၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဝုတ္တံ=ဆိုအပ်၏၊ ဣတိ=ဤသို့၊ မဟာဂဏ္ဌိပဒေ စ=၌လည်းကောင်း၊ မဇ္ဈိမဂဏ္ဌိပဒေ စ=၌လည်းကောင်း၊ ဝုတ္တံ=ဆိုအပ်၏၊ ဣဒမေဝ ဝစနံ=ဤစကားသည်သာလျှင်၊ ဧတ္ထ=“စိတ္တကောဌာသော” ဟူသော ဤပါဠိရပ်၌၊ သုန္တရတရံ=အထူးသဖြင့် ကောင်း၏၊ ကသ္မာ=အဘယ့်ကြောင့်၊ သုန္တရတရံ=အထူးသဖြင့် ကောင်းသနည်း၊ ? “ထေယျစိတ္တသင်္ခါတော ဧကော စိတ္တကောဌာသော” တိ=ဟူ၍၊ ဝုတ္တတ္တာ=ဆိုအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ ထေယျသင်္ခါတေနာတိ=ကား၊ ဣရဏဘူတေန=ကရိုဏ်းဖြစ်၍ ဖြစ်သော၊ ထေယျစိတ္တကောဌာသေန=ခိုးယူလိုသော စိတ်အစုဖြင့်၊ ဝိဿာသ’=တာဝကာလိကာဒိဂါဟဝသပ္ပဝတ္တစိတ္တကောဌာသေန=အကြွမ်းဝင်၍ယူခြင်း+ အခိုက်အတန့်ယူခြင်းအစရှိသော ယူခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်ဖြစ်သော စိတ်၏အဘို့အစုဖြင့်၊ န=မဟုတ်၊ ဣတိ ဣဒံ အတ္ထဇာတံ=သည်၊ (ဝါ) ကို၊ ဝုတ္တံ ဝုတ္တော=

သည်၊ (ဝါ) သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏။

အဘိယောဂဝသေနာတိ-ကာ၊ အဉ္စကရဏာဝသေန-တရားဆင်သည်
ကိုပြုသည်၏အစွမ်းအားဖြင့်၊ (ဝါ) တရားစွဲသည်ကိုပြုခြင်း၏အစွမ်းအားဖြင့်၊
အဘိယုဉ္ဇတိတိ-ကာ၊ စောဒေတိ-စောဒနာ၏၊ (ဝါ) အပြစ်တင်၏၊ အဉ္စ-
တရားဆင်၍ ခိုးယူခြင်းကို၊ (ဝါ) တရားစွဲ၍ ခိုးယူခြင်းကို၊ ကရောတိ-ပြု၏၊
ဣတိ အယံ-ကာ၊ အတ္ထော-တည်း၊ ပရိကပ္ပိတဌာနန္တိ-ကာ၊ ဩကာသ-
ပရိကပ္ပနဝသေန-အရပ်ဒေသကို ကြံစည်သောအားဖြင့်၊ ပရိကပ္ပိတပ္ပဒေသံ-
အထူးသဖြင့်ကြံစည်အပ်သော အရပ်ဒေသကို၊ သုက္ကံယာတန္တိ ဧတ္ထ-“သုက္ကံ-
ယာတံ”ဟူသောဤပုဒ်၌၊ သုက္ကောတိ ဧတံ အဓိဝစနံ-“သုက္ကံ”ဟူသော ဤ
အမည်သည်၊ ရာဇနံ-မင်းတို့အား၊ ဒေယျဘာဂဿ-ပေးအပ်သော အဘို့အစု
၏၊ အဓိဝစနံ-အမည်တည်း၊ ဧတ္ထ ဧတသ္မိံ ဌာနေ-ဤကင်းခွန်ထားရာအရပ်
၌၊ သော ဘာဂေါ-ထိုမင်းအား ပေးအပ်သော အဘို့အစုကို၊ အဒတွာ-မပေး
မူ၍၊ ဂစ္ဆန္တေဟိ-သွားကုန်သော သူတို့သည်၊ ရညော-မင်း၏၊ သုက္ကံ-ကင်းခွန်
ကို၊ ဟညတိ-သတ်တတ်၏၊ ဣတိ တသွာ-ထို့ကြောင့်၊ တံ ဌာနံ-ထိုကင်းခွန်
ထားရာအရပ်သည်၊ သုက္ကံယာဏော-“သုက္ကံယာတံ”မည်၏၊ ဧတံ-“သုက္ကံ-
ယာတံ”ဟူသော ဤအမည်သည်၊ “ဧတ္ထ ဧတသ္မိံ ဌာနေ-ဤအရပ်သို့၊ ပဝိ-
ဌေဟိ-ဝင်ရောက်လာကုန်သောသူတို့သည်၊ သုက္ကော-အခွန်ကို၊ ဒါတဗ္ဗော-
ပေးအပ်၏”၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ရုက္ခပဗ္ဗတာဒိသညာဏေန-သစ်ပင်+တောင် အစ
ရှိသော အမှတ်အသားဖြင့်၊ နိယမိတပ္ပဒေသဿ-သတ်မှတ်အပ်သော အရပ်
ဒေသ၏၊ အဓိဝစနံ-အမည်တည်း။

“ပဉ္စဝိသတိ အဝဟာရကထာ ဝဏ္ဏနာ”

အာကုလာဓှိ-ကာ၊ သင်္ကုလာ-နှောက်ယှက်သည်၊ လုဠိတာတိ-ကာ၊
ဝိလောဠိတာ-ချောက်ခြားတတ်သည်၊ ကတ္ထစီတိ-ကာ၊ ဧကိဿာယ-တစ်ခု

သော၊ အဋ္ဌကထာယံ-၌၊ ဧကံ ပဉ္စကံ ဒဿိတန္တိ-ကား၊ “ပရပရိဂ္ဂဟိတဉ္စ-
 သူတပါးတို့ သိမ်းပိုက်အပ်သည်လည်း၊ ဟောတိ-၏၊ ပရပရိဂ္ဂဟိတသညံ စ-
 သူတပါးတို့ သိမ်းပိုက်ထားအပ်သော ပစ္စည်းဥစ္စာဟု အမှတ်သညာ ရှိသည်
 လည်း၊ ဟောတိ-၏၊ ပဉ္စမာသကော ဝါ-ငါးပဲထိုက်တန်သည်လည်းဖြစ်သော၊
 အတိရေကပဉ္စမာသကော ဝါ-ငါးပဲထက်အပိုအလွန် ထိုက်တန်သည်လည်း
 ဖြစ်သော၊ ဂရုကော-ကြီးလေးသော၊ (ဝါ) တန်ဘိုးကြီးသော၊ ပရိက္ခာရော စ-
 အသုံးအဆောင် ပရိက္ခရာသည်လည်း၊ ဟောတိ-၏၊ ထေယျစိတ္တဉ္စ-ခိုးယူလို
 သော စိတ်သည်လည်း၊ (ဝါ) ကိုလည်း၊ ပစ္စုပဋိတံ-ရှေးရှုတည်သည်၊ (ဝါ)
 ဖြစ်စေသည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ အာမသတိ-သုံးသပ်၏၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋ္ဌဿ၊
 ဖန္ဒာပေတိ-တုန်လှုပ်စေ၏၊ အာပတ္တိ ထုလ္လစ္စယဿ၊ ဌာနာ-တည်ရာအရပ်
 မှ၊ စာဝေတိ-ရွှေ့လျောစေ၏၊ အာပတ္တိ ပါရာဇိကဿ”၊ ဣတိ ဧဝံ-ဤသို့၊
 ဝုတ္တပဉ္စအဝဟာရဂါနိ-ဆိုအပ်ပြီးသော အဝဟာရအင်္ဂါတို့ကို၊ ဧကံ ပဉ္စကန္တိ-
 “ဧကံ ပဉ္စကံ”ဟူ၍၊ ဒဿိတံ-ပြအပ်၏၊ ခွေ ပဉ္စကာနိ ဒဿိတာနိတိ-ကား၊
 “ဆဟာကာရေဟိ အဒိန္နံ အာဒိယန္တဿ အာပတ္တိ ပါရာဇိကဿ။ န စ သက-
 သညံ၊ န စ ဝိဿာသဂ္ဂါဟိ၊ န စ တာဝကာလိကံ၊ ဂရုကော စ ဟောတိ
 ပရိက္ခာရော ပဉ္စမာသကော ဝါ အတိရေကပဉ္စမာသကောဝါ ထေယျစိတ္တဉ္စ
 ပစ္စုပဋိတံ ဟောတိ၊ အာမသတိ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋ္ဌဿ၊ ဖန္ဒာပေတိ၊ အာပတ္တိ
 ထုလ္လစ္စယဿ၊ ဌာနာ စာဝေတိ၊ အာပတ္တိ ပါရာဇိကဿ”တိ-ဟူ၍၊ ဧဝံ-ဤသို့၊
 ဝုတ္တေသု-ဟောတော်မူအပ်ကုန်သော၊ ဆသု-ခြောက်ပါးကုန်သော၊ ပဒေသု-
 ပုဒ်တို့၌၊ ဧကံ-တစ်ခုသောပုဒ်ကို၊ အပနေတွာ-ပယ်ရှား၍၊ အဝသေသာနိ-
 ကြွင်းကျန်ကုန်သော၊ ပဉ္စ-ငါးခုကုန်သော၊ ပဒါနိ-ပုဒ်တို့ကို၊ ဧကံ ပဉ္စကန္တိ-
 “ဧကံ ပဉ္စကံ”ဟူ၍၊ ဒဿေတွာ-ပြ၍၊ ဟေဌာ-အောက်၌၊ ဝုတ္တပဉ္စကဉ္စ-ဆို
 အပ်ပြီးသော ငါးပါးအပေါင်းကိုလည်း၊ ဂဟေတွာ-ယူ၍၊ ခွေ ပဉ္စကာနိ-တို့ကို၊
 ဒဿိတာနိ-ပြအပ်ကုန်၏၊ ဧတ္ထ ပနာတိ-ကား၊ “ပဉ္စဟိ-ငါးပါးကုန်သော၊
 အာကာရေဟိ-အခြင်းအရာတို့ဖြင့်၊ အဒိန္နံ-ကို၊ အာဒိယန္တဿ-ခိုးယူသော
 ရဟန်းအား”၊ ဣတိ အာဒိသု-တို့၌၊ သဗ္ဗေဟိပိ ပဒေဟိတိ-ကား၊ “ပရ-
 ပရိဂ္ဂဟိတဉ္စ ဟောတိ”တိ အာဒိဟိ-ကုန်သော၊ ပဒေဟိ-ပုဒ်တို့ဖြင့်၊ လဗ္ဘ-
 မာနာနိယေဝ ပဉ္စကာနိတိ-ကား၊ ပဉ္စဝိသတိယာ-နှစ်ဆယ့်ငါးပါးကုန်သော၊

အဝဟာရေသုခိုးယူခြင်းတို့တွင်၊ လတ္တမာနပဉ္စကာနိရအပ်ကုန်သော ပဉ္စကတို့ကို။

ပဉ္စနံ-ငါးပါးကုန်သော၊ အဝဟာရနံ-ခိုးယူခြင်းတို့၏၊ သမ္မဟော-အပေါင်းတည်း၊ ပဉ္စကံ-ငါးပါးကုန်သော ခိုးယူခြင်းတို့၏အပေါင်း၊ သကော-မိမိ၏၊ ဟတ္ထော-လက်တည်း၊ သဟတ္ထော-မိမိလက်၊ တေန ဟတ္ထေန-ထိုမိမိလက်ဖြင့်၊ နိဗ္ဗတ္ထော-ဖြစ်သည်တည်း၊ သာဟတ္ထိကော-မိမိလက်ဖြင့်ဖြစ်သည်၊ ဝါ-တနည်းကား၊ တဿ သဟတ္ထဿ-ထိုမိမိလက်နှင့်၊ သမ္ပန္နိ-စပ်သည်တည်း၊ ဣတိ-ထို့ကြောင့်၊ သာဟတ္ထိကော-“သာဟတ္ထိက”မည်၏၊ သာဟတ္ထိကော-မိမိလက်နှင့်စပ်သည်၊ အဝဟာရော-ခိုးယူခြင်းကို၊ လတ္တတိ-ရအပ်၏၊ သာဟတ္ထိကာဒိ-သာဟတ္ထိက အစရှိသော၊ ပဉ္စကံ-ငါးပါးအပေါင်းတည်း၊ သာဟတ္ထိကပဉ္စကံ-သာဟတ္ထိက အစရှိသော ငါးပါးအပေါင်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ အာဒိပဒဝသေန-အစပုဒ်၏ အစွမ်းဖြင့်၊ နာမလာဘော-အမည်ရခြင်းကို၊ ဒဌဗ္ဗော-မှတ်အပ်၏၊ ကုသလံဒိတ္ထိကဿ-ကုသလတိုက် အစရှိသောတိုက်၏၊ ကုသလတ္ထိကဝေါဟာရော ဝိယ-ကုသလတိုက်ဟူသော ခေါ်ဝေါ်ခြင်းကဲ့သို့တည်း၊ ဣမိနာဝ နယေန-ဤနည်းဖြင့်သာလျှင်၊ ပုဗ္ဗပယောဂါဒိ-ပုဗ္ဗပယောဂအစရှိသော၊ ပဉ္စကံ-ငါးပါးအပေါင်းတည်း၊ ပုဗ္ဗပယောဂပဉ္စကံ-ပုဗ္ဗပယောဂအစရှိသော ငါးပါးအပေါင်း၊ ထေယျာဝဟရာဒိ-ထေယျာဝဟာရအစရှိသော၊ ပဉ္စကံ-ငါးပါးအပေါင်းတည်း၊ ထေယျာဝဟာရပဉ္စကံ-ထေယျာဝဟာရ အစရှိသော ငါးပါးအပေါင်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ နာမလာဘော-အမည်ရခြင်းကို၊ ဒဌဗ္ဗော-မှတ်အပ်၏၊ တတိယပဉ္စမေသု ပဉ္စကေသုတိ-ကား၊ သာဟတ္ထိကပဉ္စက ထေယျာဝဟာရပဉ္စကေသု-သာဟတ္ထိကပဉ္စက+ထေယျာဝဟာရပဉ္စကတို့၌၊ လတ္တမာနပဒဝသေနာတိ-ကား၊ သာဟတ္ထိကပဉ္စကေ-၌၊ လတ္တမာနဿ-ရအပ်သော၊ နိဿဂ္ဂိယာဝဟာရပဒဿ-“နိဿဂ္ဂိယာဝဟာရ”ဟူသောပုဒ်၏၊ ဝသေန-ဖြင့်၊ ထေယျာဝဟာရပဉ္စကေ-ထေယျာဝဟာရပဉ္စက၌၊ လတ္တမာနဿ-ရအပ်သော၊ ပရိကပ္ပါဝဟာရပဒဿ စ-ပရိကပ္ပါဝဟာရပုဒ်၏လည်းကောင်း၊ ဝသေန-အစွမ်းဖြင့်၊ ယောဇေတဗ္ဗံ-ယှဉ်စေထိုက်၏၊ ဣတိ အယံ-ဤသည်ကား၊ အတ္ထော-အနက်တည်း။

အာဏတ္တိယာ=စေခိုင်းခြင်းဖြင့်၊ နိဗ္ဗတ္တော=ဖြစ်သော၊ အဝဟာရော=ခိုးယူခြင်းတည်း၊ အာဏတ္တိကော=စေခိုင်းခြင်းဖြင့်ဖြစ်သောခိုးယူခြင်း၊ နိဿန္တန်=စွန့်လွှတ်ခြင်း၊ နိဿဂ္ဂိယော=စွန့်လွှတ်ခြင်း၊ နိဿဂ္ဂေါဝ=စွန့်လွှတ်ခြင်းသည် ပင်လျှင်၊ နိဿဂ္ဂိယော=“နိဿဂ္ဂိယ”မည်၏၊ နိဿဂ္ဂိယော=စွန့်လွှတ်ခြင်း၊ ဝါ=တနည်းကား၊ သုက္ခယာတဌာနေ ဝါ=ကင်းခွန်ကို ထားရာအရပ်၌လည်းကောင်း၊ ပရိကပ္ပိတောကာသေ ဝါ=အထူးကြံစည်အပ်သော အရပ်၌လည်းကောင်း၊ ဌတာ=တည်၍၊ ဘဏ္ဍာဿ=ဥစ္စာဘဏ္ဍာကို၊ ဗဟိ=အပြင်ပသို့၊ ပါတန်=ကျခြင်းတည်း၊ နိဿဂ္ဂေါဝ=ဥစ္စာဘဏ္ဍာကိုအပြင်ပသို့ကျခြင်းသည်ပင်လျှင်၊ နိဿဂ္ဂိယော=“နိဿဂ္ဂိယ”မည်၏၊ နိဿဂ္ဂိယော=ဥစ္စာဘဏ္ဍာကို အပြင်ပသို့ကျခြင်း၊ ကိရိယာသဒ္ဓိတော=အမှုကိစ္စ၏=ပြီးစီးသည်မှ၊ ပုရေတရမေဝ=ရှေးဦးကပင်လျှင်၊ ပါရာဇိကာပတ္တိသင်္ခါတံ=ပါရာဇိက အာပတ်ဟု ဆိုအပ်သော၊ အတ္ထံ=အကျိုးကို၊ သာဓေတိ=ပြီးစေတတ်၏၊ ဣတိ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ အတ္ထသာဓကော=“အတ္ထသာဓက”မည်၏၊ “အသုကဿ=ဤမည်သော သူ၏၊ ဘဏ္ဍာ=ဥစ္စာဘဏ္ဍာကို၊ ယဒါ=အကြင်အခါ၌၊ အဝဟရိတု=ခိုးယူခြင်းငှာ၊ သက္ကောတိ=တတ်ကောင်း၏၊ တဒါ=၌၊ အဝဟရ=ခိုးယူလေလော့”၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဧဝရူပေါ ဟိ ဧဝရူပေါ ဧဝ=ဤသို့သော အကြောင်းဖြင့်သာလျှင်၊ အာဏာပနပယောဂေါ=အာဏာပနယောဂတည်း၊ (ဝါ) သူတပါးကို စေခိုင်းတတ်သော လုလ္လပယောဂတည်း၊ ပရဿ=သူတပါး၏၊ တေလကုမ္ဘိယာ=ဆီအိုး၌၊ ပါဒဋ္ဌနကံ=တမတ်ထိုက်တန်သော၊ တေလံ=ဆီကို၊ အဝဿ=မချွတ်ဧကန်၊ ပိဝနကာနံ=သောက်တတ်ကုန်သော၊ ဥပါဟနာဒိနံ=ဘိနပ်အစရှိသည်တို့ကို၊ နိက္ခေပ ပယောဂါ စ=ပြစ်ချတတ်သော လုလ္လပယောဂသည်လည်းကောင်း၊ အာဏတ္တဿ=စေခိုင်းတတ်သောသူအား၊ ဘဏ္ဍာဂ္ဂဟဏတော စ=ဥစ္စာဘဏ္ဍာကို ယူသည်မှလည်းကောင်း၊ ဥပါဟနာဒိနံ=ဘိနပ်အစရှိသည်တို့၏၊ တေလပါတနတော စ=ဆီကိုသေခွက်သည်မှလည်းကောင်း၊ ပုရေတရမေဝ=ရှေးဦးစွာသာလျှင်၊ ပါရာဇိကာပတ္တိသင်္ခါတံ=ပါရာဇိက အာပတ်ဟု ဆိုအပ်သော၊ အတ္ထံ=အကျိုးကို၊ သာဓေတိ=ပြီးစေတတ်၏၊ ဟိ သစ္စံ=မှန်၏၊ သာဟတ္ထိကပယောဂေါပိ=သည်လည်း၊ ဧဝရူပေါ=ဤသို့ သဘောရှိသော၊ အတ္ထသာဓကော=အကျိုးကို ပြီးစေတတ်၏၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဝုစ္စတိ=ဆိုအပ်၏၊

မာတိကာဌကထာယံ=မာတိကာ အဌကထာ၌၊

“အတ္ထသာဓကော နာမ ‘အသုကဿ ဘဏ္ဍံ ယဒါ သက္ကောသိ တဒါ တံ အဝဟရာ’တိ အာဏာပေတိ ။ပ။ ဟတ္ထတော မုတ္တမတ္တေယေဝ ပါရာဇိက”န္တိဟူ၍၊ ဝုတ္တံ ဟိ ဝုတ္တံ ဧဝံဆိုအပ်သည်သာလျှင်တည်း။

“အတ္ထသာဓကော နာမ=ကား၊ ‘အသုကဿ=ဤအမည်ရှိသောသူ၏၊ ဘဏ္ဍံ=ဥစ္စာဘဏ္ဍာကို၊ ယဒါ=အကြင်အခါ၌၊ အဝဟရီတု=ခိုးယူခြင်းငှာ၊ သက္ကောတိ=တတ်ကောင်း၏၊ (ဝါ) စွမ်းနိုင်၏၊ တဒါ=၌၊ တံ ဘဏ္ဍံ=ကို၊ အဝဟရ=ခိုးယူလော့၊ ဣတိ=ဤသို့၊ အာဏပေတိ=စေခိုင်း၏၊ တတ္ထ တသ္မိ အာဏာပဏေ=ထိုသို့စေခိုင်းရာ၌၊ ပရော=တပါးတခြားသောသူသည်၊ အနန္တရာယိကော=အန္တရာယ်မရှိသည်၊ (ဝါ) အနှောက်အယှက်မရှိသည်၊ ဟုတွာ=ဖြစ်၍၊ တံ ဘဏ္ဍံ=ကို၊ အဝဟရတိ=ခိုးယူ၏၊ အာဏာပကဿ=စေခိုင်းတတ်သော ရဟန်းအား၊ အာဏတ္တိက္ခဏေယေဝ=စေခိုင်းရာခဏ၌သာလျှင်၊ ပါရာဇိကံ=ပါရာဇိကအာပတ်သည်၊ ဟောတိ=၏၊ ပရဿ ဝါ=သူတပါး၏မူလည်း၊ တေလကုမ္ဘိယာ ပန=ဆီအိုး၌ကား၊ ပါဒဠှနကံ=တစ်မတ်ထိုက်တန်သော၊ တေလံ=ဆီကို၊ အဝံဿ=မချွတ်ဧကန်၊ ပိဝနကာနိ=သောက်တတ်ကုန်သော၊ ဥပါဟနာဒီနိ=ဘိနပ်အစရှိသည်တို့ကို၊ ပက္ခိပတိ=ပြစ်ချ၏၊ ဟတ္ထတော=လက်မှ၊ မုတ္တမတ္တေယေဝ=လွတ်ကာမျှ၌သာလျှင်၊ ပါရာဇိကံ=ပါရာဇိက အာပတ်သည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏”။ -

ဓုရဿ=ဝန်ကို၊ နိက္ခိပံနံ=ချခြင်းတည်း၊ ဓုရနိက္ခေပေါ=ဝန်ကို ချခြင်း၊ အာရာမာဘိယုဉ္ဇနာဒီသု=ကျောင်းတိုက်အာရာမကို တရားတွေ့ခြင်း အစရှိသည်တို့၌၊ (ဝါ) ကျောင်းတိုက်အာရာမကို တရားစွဲခြင်း အစရှိသည်တို့၌၊ အတ္တနော စ=မိမိ၏ လည်းကောင်း၊ ဗရဿ စ=သူတပါး၏ လည်းကောင်း၊ ဒါနဂ္ဂဟဏေသု=ပေးခြင်း+ယူခြင်းတို့၌၊ နိရုဿာဟဘာဝါပဇ္ဇနံ=အားထုတ်ခြင်း မရှိသည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းတည်း၊ သဟတ္တာ အဝဟရတီတိ=ကား၊ သဟတ္ထေန=မိမိလက်ဖြင့်၊ ဂဏှာတိ=ယူတတ်၏၊ “အသုကဿ ဘဏ္ဍံ အဝဟရာ”တိ အညံ အာဏာပေတိတိ ဧတ္ထာပိ=ဟူသော ဤပါဠိရပ်၌လည်း၊

အာဏာပကဿ-စေခိုင်းတတ်သော ရဟန်းအား၊ အာဏတ္တိက္ခဏေယေဝ-
 စေခိုင်းရာ ခဏ၌သာလျှင်၊ အာပတ္တိ-အာပတ်သင့်ရောက်ခြင်းကို၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ-
 မှတ်ထိုက်ကုန်၏၊ ဧဝံ-ဤသို့ မှတ်အပ်သည်၊ ယဒိ သိယာ-အကယ်၍ဖြစ်အံ့၊
 ဣမဿ စ-ဤစေခိုင်းတတ်သော ရဟန်းအားလည်းကောင်း၊ အတ္ထသာဓ-
 ကဿ စ-ခိုးယူခြင်း ကိစ္စကို ပြီးစေတတ်သော ရဟန်းအားလည်းကောင်း၊
 ဝိသေသော-အထူးကား၊ ကော-အဘယ်လေနည်း?၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ပုစ္ဆိတေ-
 မေးအပ်သည်ရှိသော်၊ တခံဏဉေဝ-ထိုခဏ၌သာလျှင်၊ ဂဟဏေ-ယူခြင်း
 သည်၊ သုတိ-ရှိလတ်သော်၊ နိယုဇနံ-တရားတွေ့သော ရဟန်းအား၊ (ဝါ)
 တရားစွဲသော ရဟန်းအား၊ အာဏတ္တိကပယောဂေါ-အာဏတ္တိက ပယောဂ
 သည်၊ (ဝါ) စေခိုင်းတတ်သော လုလ္လပယောဂသည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ ကာ-
 လန္တရေန-ကာလအထူးဖြင့်၊ ဂဟဏတ္တံ-ယူခြင်းအကျိုးငှာ၊ နိယောဂေါ-လုလ္လ
 ဝိရိယကို ပြုခြင်းသည်၊ အတ္ထသာဓကော-မည်၏၊ (ဝါ) ခိုးယူခြင်းကိစ္စကို ပြီး
 စေသည်မည်၏၊ ဣတိ အယံ-ဤသည်ကား၊ ဧတေသံ-ထိုခိုးယူခြင်းတို့၏၊
 ဝိသေသော-အထူးတည်း၊ ဧတေနဝ-ထို့ကြောင့်သာလျှင်၊ “အသုကဿ
 ဘဏ္ဍံ ယဒါ သက္ကောသိ၊ တဒါ အဝဟရာတိ အာဏာပေတိ”တိ-ဟူ၍၊
 အာဟ-မိန့်ဆိုပြီ၊ စ-ဆက်၍ဆိုဦးအံ့၊ ဧတ္ထ ဧတသ္မိ ဝစနေ-“အသုကဿ ဘဏ္ဍံ
 ။ ပ ။ အဝဟရာတိ၊ အာဏာပေတိ”ဟူသော ဤစကားရပ်၌၊ အာဏာပန-
 ပယောဂေါ-အာဏာပန ပယောဂသည်သာလျှင်၊ (ဝါ) စေခိုင်းတတ်သော
 လုလ္လပယောဂသည်သာလျှင်၊ အတ္ထသာဓကော-“အတ္ထသာဓကော”မည်
 ၏၊ ဣတိ-ဤသို့သော အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို၊ ဒဿိတော-ပြအပ်၏၊ သာဟတ္ထိ-
 က ဝသေနာပိ-သာဟတ္ထိက၏ အစွမ်းအားဖြင့်လည်း၊ အတ္ထသာဓက ပယော-
 ဂေါ ပန-အတ္ထသာဓက ပယောဂကိုကား၊ ဥပရိ-အထက်၌၊ အာဝိ-ထင်ရှား
 စွာ၊ ဘဝိဿတိ-ဖြစ်လတ်၊ ဓုရနိက္ခေပေါ ပန ဥပနိက္ခိတ္တဘဏ္ဍဝသေန
 ဝေဒိတဗ္ဗောတိ ဣဒံ ဝစနံ-ဟူသော ဤစကားသည်၊ နိဒဿနမတ္တံ-နိဒဿန
 နည်းမျှတည်း၊ အာရာမာဘိယုဇနာဒိသုပိ-ကျောင်းတိုက်အာရာမကို တရား
 တွေ့၍ (တရားစွဲ၍) လုယူခြင်းအစရှိသည်တို့၌လည်း၊ တာဝကာလိကဘဏ္ဍ-
 ဒေယျာနံ-အခိုက်အတန့်ယူခြင်း+ဘဏ္ဍာစား ပေးခြင်းတို့အား၊ အဒါနေပိ-
 မပေးရ၌လည်း၊ ဧသေဝ နယော-ဤနည်းကိုသာလျှင်၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗော-မှတ်အပ်၏။

“အာဏတ္တိဝသေန ပုဗ္ဗပယောဂေါ ဝေဒိတဗ္ဗော”တိဟူ၍၊ ဝုတ္တတ္တာ=ဆိုအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ အနန္တရာယေန=အန္တရာယ်မရှိသဖြင့်၊ (ဝါ) အနှောက်အယှက်မရှိသဖြင့်၊ ဂဏန္တဿ=ယူသောရဟန်းအား၊ “အသု-ကဿ ဘဏ္ဍံ အဝဟရာ”တိဟူ၍၊ အာဏာပနံ=စေခိုင်းခြင်းသည်၊ ဘဏ္ဍဂ္ဂ-ဟဏတော=ဥစ္စာဘဏ္ဍာကိုယူသည်မှ၊ ပုဗ္ဗတ္တာ=ရှေး၌ဖြစ်သောကြောင့်၊ ပုဗ္ဗ-ပယောဂေါ=“ပုဗ္ဗပယောဂ”မည်၏၊ ပယောဂေန=လုလ္လပယောဂနှင့်၊ သဟ-အတူတကွ၊ ဝတ္တမာနော=ဖြစ်သော၊ အဝဟာရော=ခိုးယူခြင်းသည်၊ သဟပ-ယောဂေါ=“သဟပယောဂ”မည်၏၊ (ဝါ) လုလ္လပယောဂနှင့် တကွဖြစ်သော ခိုးယူခြင်းမည်၏၊ “အသုကံ နာမ ဘဏ္ဍံ ဟရိဿာမာ”တိကား၊ သံဝိဒ-ဟိတွာ=တိုင်ပင်ညီညွတ်၍၊ သမ္ပန္တယိတွာ=ကောင်းစွာတိုင်ပင်၍၊ အဝဟရဏံ= ခိုးယူခြင်းသည်၊ သံဝိဒါဝဟာရော=“သံဝိဒါဝဟာရ”မည်၏၊ (ဝါ) တိုင်ပင် ညီညွတ်၍ ခိုးယူခြင်းမည်၏၊ သင်္ကေတကမ္ပံ နာမကား၊ ပုဗ္ဗဏှာဒိကာလ-ပရိစ္ဆေဒဝသေန=နံက်အစရှိသော အချိန်အခါကာလ အပိုင်းအခြား၏အစွမ်း ဖြင့်၊ သဉ္ဇာနနကမ္ပံ=သိစေတတ်သော အမှုတည်း၊ နိမိတ္တကမ္ပံ နာမကား၊ သညုပ္ပါဒနတ္ထံ=အမှတ်သညာကိုဖြစ်စေခြင်းအကျိုးငှာ၊ အကိစ္ဆိဇဏာဒိနိမိတ္တ-ကရဏံ=မျက်စိမှိတ်ခြင်းအစရှိသော အမှတ်အသားနိမိတ်ကို ပြုခြင်းတည်း၊ ဌာနာစာဝနဝသေန သဟပယောဂေါတိ ဣဒံ ပနဟူသော ဤစကားကို ကား၊ နိဒဿနမတ္ထံ=နိဒဿန နည်းမျှကို၊ ဒဌဗ္ဗံ=မှတ်အပ်၏၊ ခိလသင်္ကမနာ-ဒီသုပိတံသင်းကို ပြောင်းရွှေ့ခြင်း အစရှိသည်တို့၌ကား၊ ဌာနာစာဝနေ-ဌာနာစာဝနသည်၊ (ဝါ) တည်ရာအရပ်မှ ရွှေ့လျောစေခြင်းသည်၊ အသတိ စ=မရှိပါသော်လည်း၊ သဟပယောဂေါ=ကို၊ ဒဌဗ္ဗော=မှတ်အပ်၏၊ ဟိ သစ္စံ-မှန်၏၊ မာတိကာဌကထာယံ=မာတိကာ အဌကထာ၌၊ ဧတံဝစနံ=ဤစကား ကို၊ ဝုတ္တံ ဟိ ဝုတ္တံ ဧဝ=ဆိုအပ်သည်သာလျှင်တည်း၊ ကိ=အဘယ်သို့၊ ဝုတ္တံ= ဆိုအပ်သနည်း ?၊ “ဌာနာစာဝနဝသေန=ဌာနာစာဝန၏ အစွမ်းဖြင့်၊ (ဝါ) တည်ရာအရပ်မှ ရွှေ့လျောစေခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ခိလာဒီနိတံသင်း အစရှိ သည်တို့ကို၊ သင်္ကာမေတွာ=ပြောင်းရွှေ့၍၊ ခေတ္တာဒိဂ္ဂဟဏဝသေန စ=လယ် ယာ အစရှိသည်ကို ယူခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ သဟပယောဂေါ=သဟပယောဂ ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော=သိအပ်၏”၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဝုတ္တံ=ဆိုအပ်၏။

စောရော-ခိုးသူကို၊ ထေနော-“ထေန”ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-ဆိုအပ်၏။ တဿ ထေနဿ-ထိုခိုးသူ၏။ ဘာဝေါ-အဖြစ်တည်း၊ ထေယျ-ခိုးသူ၏အဖြစ်၊ တေန-ထိုခိုးသူသည်၊ အဝဟရဏံ-ခိုးယူခြင်းသည်၊ ထေယျာဝဟာရော-“ထေယျာဝဟာရ”မည်၏။ (ဝါ) “ခိုးသူသည် ခိုးယူခြင်း”မည်၏။ ဟိ သစ္စံ-မှန်၏။ ယော-အကြင်သူသည်၊ သန္တိစ္ဆေဒါဒိနိ-အိမ်ခြံစပ်ကို ဖောက်ခြင်းအစရှိသည်တို့ကို၊ ကတွာ-ပြု၍၊ အဒိဿမာနော-မထင်ရှားသည်ဖြစ်၍၊ အဝဟရတိ-ခိုးယူ၏။ တုလကုဋ်မာနကုဋ်ကုဋ်ကဟာပဏာဒိဟိ ဝါ-ချိန်စဉ်းလဲ+တောင်းစဉ်းလဲ+အသပြာစဉ်းလဲ အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ ဝဉ္ဇေတွာ-လှည့်ပတ်ဖျားရောင်း၍၊ ဂဏှာတိ-ယူ၏။ ဧဝံ-ဤသို့ လှည့်ပတ်ဖျားရောင်း၍၊ ဂဏှာတော-ယူသော၊ အဝဟာရော-ခိုးယူခြင်းသည်၊ ထေယျာဝဟာရော-“ထေယျာဝဟာရ”မည်၏။ (ဝါ) “လှည့်ပတ်ဖျားရောင်း၍ ခိုးယူခြင်း”မည်၏။ ပဿယ-အနိုင်အထက် ပြုကျင့်၍၊ (ဝါ) အနိုင်ကျင့်၍၊ အဘိဘဝိတွာ-လွှမ်းမိုးနှိပ်စက်၍၊ အဝဟရဏံ-ခိုးယူခြင်းသည်၊ ပဿယာဝဟာရော-“ပဿယာဝဟာရော”မည်၏။ (ဝါ) “အနိုင်အထက် ပြုကျင့်၍ (အနိုင်ကျင့်၍) လွှမ်းမိုးနှိပ်စက်၍ ခိုးယူခြင်း”မည်၏။ ဟိ သစ္စံ-မှန်၏။ ယော-အကြင်သူသည်၊ ပဿယ-လွှမ်းမိုးနှိပ်စက်၍၊ ဗလက္ကာရေန-ခွန်အားဗလဖြင့် အနိုင်အထက်ပြုကျင့်၍၊ ပရေသံ-သူတပါးတို့၏၊ သန္တကံ-ဥစ္စာကို၊ ဂဏှာတိ-ယူ၏။ ဂါမယာတကာဒယော ဝိယ-ရွာကိုဖျက်ဆီးခြင်းအစရှိသည်တို့ကဲ့သို့တည်း၊ အတ္တနော-မိမိ၏၊ ပတ္တ-ဗလိတော ဝါ-ရောက်အပ်ရအပ်သော အခွန်အတုပ်ထက်လည်း၊ ဝုတ္တနယေန-ဖြင့်၊ အဓိကံ-အပိုအလွန်ကို၊ ဂဏှာတိ-ယူ၏။ ရာဇဘဋ္ဌာဒယော-ဝိယ-မင်းခစား ယောက်ျားကဲ့သို့တည်း၊ တဿ-ထိုသူအား၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ ဂဏှာတော-ယူသော၊ အဝဟာရော-ခိုးယူခြင်းသည်၊ ပဿယာဝဟာရော-“ပဿယာဝဟာရော”မည်၏။ (ဝါ) “အနိုင်အထက် ပြုကျင့်၍ ခိုးယူခြင်း”မည်၏။ ဘဏ္ဍဝသေန စ-ဥစ္စာဘဏ္ဍာ၏ အစွမ်းအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဩကာသဝသေန စ-အရပ်ဒေသ၏ အစွမ်းအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပရိကပ္ပေတွာ-ကြံစည်၍၊ အဝဟရဏံ-ခိုးယူခြင်းသည်၊ ပရိကပ္ပါဝဟာရော-“ပရိကပ္ပါဝဟာရ”မည်၏။ (ဝါ) “ကြံစည်၍ ခိုးယူခြင်း”မည်၏။ တိဏပဏ္ဍာဒိဟိ-မျက်+သစ်ရွက်အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ အင်္ဂုလိမုဒ္ဒိကာဒိ-လက်စွပ်အစရှိသည်ကို၊ ပဋိစ္ဆာ-

ဒေတွာ•ဖုံးလွှမ်း၍၊ ပစ္စာ•နောက်မှ၊ ပဋိစ္စန္ဒဿ•ဖုံးလွှမ်းထားအပ်သော၊ တ-
ဿ•ထိုလက်စွပ် အစရှိသော အရာဝတ္ထုကို၊ အဝဟရဏံ•ခိုးယူခြင်းသည်၊
ပဋိစ္စန္ဒာဝဟာရော=“ပဋိစ္စန္ဒာဝဟာရ”မည်၏။ (ဝါ) “မျက်+သစ်ရွက် အစ
ရှိသည်တို့ဖြင့် ဖုံးလွှမ်း၍ ခိုးယူခြင်း”မည်၏။ ကုသံ•ကမ္မည်းတံကို၊ သင်္ကာမေ-
တွာ•ပြောင်းရွှေ့၍၊ အဝဟရဏံ•ခိုးယူခြင်းသည်၊ ကုသာဝဟာရော=“ကု-
သာဝဟာရ”မည်၏။ (ဝါ) “ကမ္မည်းတံကို ပြောင်းရွှေ့၍ ခိုးယူခြင်း”မည်၏။

တုလယိတွာတိ•ကား၊ ဥပပရိက္ခိတွာ•စုံစမ်းဆင်ခြင်၍၊ သာမိစိတိ-
ကား၊ ဝတ္တံ•ကျင့်ဝတ်တည်း၊ အာပတ္တိ ပန•အာပတ်သင့်ခြင်းသည်ကား၊ နတ္ထိ-
မရှိ၊ ဣတိ အယံ•ကား၊ အဓိပ္ပါယ်တည်း၊ မဟာဇနသမ္ပဒ္ဒေါတိ-
ကား၊ မဟာဇနသင်္ခေါဘော•များစွာသောလူတို့ဖြင့်ချောက်ချားသည်၊ ဘဌေ
ဇနကာယေတိ•ကား၊ ဇနကာယေ•လူအပေါင်းသည်၊ အပဂတေ•ကင်းပြီး
သည်ရှိသော်၊ “ဣဒဉ္စ ကာသာဝံ အတ္တနော သန္တကံ ကတွာ ဧတဿေ-
ဝ ဘိက္ခုနော ဒေဟိ”တိ•ဟူ၍၊ ကိံ ကာရဏာ•အဘယ်အကြောင်းကြောင့်၊
ဧဝံ•ဤသို့၊ အာဟ•ပြောဆိုသနည်း ?၊ စိဝရသာမိကေန•သင်္ကန်းပိုင်ရှင်
ရဟန်းသည်၊ ယသ္မာ•အကြင်ကြောင့်၊ ဓုရနိက္ခေပေါ•ဝန်ချခြင်းကို၊ ကတော-
ပြုအပ်၏၊ တသ္မာ•ထို့ကြောင့်၊ တဿဘိက္ခုနော•ထိုသင်္ကန်းကို ကောက်ယူ
သော ရဟန်းအား၊ အဒိန္နံ•ဥစ္စာပိုင်ရှင်သည် မပေးအပ်သော ပစ္စည်းဥစ္စာကို၊
ဂဟေတု•ယူခြင်းငှာ၊ န ဝဇ္ဇတိ•မအပ်၊ အဟဟာရကောပိ•ခိုးယူတတ်သော
ရဟန်းသည်လည်း၊ ဝိပုဋ္ဌိသာရဿ•စိတ်နှလုံး မသာယာခြင်း၏၊ ဥပ္ပန္နကာလ-
တော•ဖြစ်သောကာလမှ၊ ပဌာယံ•စ၍၊ စိဝရိသာမိကံ•သင်္ကန်းပိုင်ရှင်ကို၊ ပရိ-
ယေသန္တော•ရှာဖွေသည်ဖြစ်၍၊ “ဒဿာမိ•ပြန်ပေးအံ့”၊ ဣတိ မနသိကတွာ-
ဤသို့ နှလုံးသွင်း ဆင်ခြင်၍၊ ဝိစရတိ•လှည့်လည်၏၊ စိဝရသာမိကေန စ-
သင်္ကန်းပိုင်ရှင် ရဟန်းသည်လည်း၊ “ဧတံ စိဝရံ•ဤသင်္ကန်းသည်၊ မမ•ငါ၏၊
စိဝရံ•သင်္ကန်းတည်း”၊ ဣတိ•ဤသို့၊ ဝုတ္တော•ပြောဆိုအပ်သည်ရှိသော်၊ အဝ-
ဟာရကေန•ခိုးယူတတ်သော၊ ဧတေန ပိ•ဤရဟန်းသည်လည်း၊ အာလ-
ယော•အာလဇာကို၊ (ဝါ) ကပ်ငြိတွယ်တာခြင်းကို၊ ပရိစ္စတ္တော•စွန့်အပ်၏၊
တသ္မာ•ထို့ကြောင့်၊ ဧဝံ•ဤသို့၊ “ဣဒဉ္စ ကာသာဝံ အတ္တနော သန္တကံ ကတွာ

ဧတဿေဝ ဘိက္ခုနော ဒေဟိ'ဟူ၍၊ အာဟာ-ပြောဆိုပြီး၊ ဧဝံ-ဤသို့ ဆိုအပ်သည်။ ယဒိ သိယာ-အကယ်၍ ဖြစ်ငြားအံ့၊ စိဝရသာမိကောယေဝ-သင်္ကန်းပိုင်ရှင် ရဟန်းသည်သာလျှင်၊ “အတ္တနော-မိမိ၏၊ သန္တကံ-ဥစ္စာကို၊ ဂဏှာဟိ-ယူပါလော့”၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ကသ္မာ-အဘယ်ကြောင့်၊ န ဝုတ္တော-မဆိုအပ်သနည်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ပုစ္ဆိတေ-မေးအပ်သည်ရှိသော်၊ ဥဘိန္ဒမ္ပိ-သင်္ကန်းပိုင်ရှင် ရဟန်း-သင်္ကန်းကို ယူတတ်သောရဟန်းဟူသော နှစ်ပါးကုန်သောရဟန်းတို့အား၊ ကုက္ကုစ္စဝိနောဒနတ္ထံ-ဝိနယကုက္ကုစ္စကို ပယ်ဖျောက်ခြင်း အကျိုးငှာ၊ န ဝုတ္တော-မဆိုအပ်၊ ကထံ-အဘယ်သို့ အဘယ်ပုံ၊ ကုက္ကုစ္စဝိနောဒနတ္ထံ-ငှာ၊ န ဝုတ္တော-မဆိုအပ်သနည်း၊ အဝဟဒ္ဓရကုဿ-သင်္ကန်းကို ခိုးယူတတ်သော ရဟန်းအား၊ “မယာ-ငါသည်၊ သဟတ္ထေန-မိမိလက်ဖြင့်၊ န ဒိန္နံ-မပေးအပ်၊ ဧတံ-ဤသင်္ကန်းသည်၊ ဘဏ္ဍာဒေယျ-ဘဏ္ဍာစားထိုက်သော သင်္ကန်းတည်း၊ (ဝါ) အစားပေးထိုက်သော သင်္ကန်းတည်း”၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ကုက္ကုစ္စံ-ဝိနယကုက္ကုစ္စသည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ-ဖြစ်ရာ၏၊ ဣတရဿ-တပါးတခြားသော သင်္ကန်းပိုင်ရှင် ရဟန်းအား၊ “မယာ-ငါသည်၊ ပဌမံ-ရှေးဦးစွာ၊ ဓုရနိက္ခေပံ-လုလ္လဝိရိယတည်းဟူသောဝန်ကို လျှော့ချခြင်းကို၊ ကတ္တာ-ပြု၍၊ ပစ္ဆာ-နောက်မှ၊ အဒိန္နံ-ဥစ္စာပိုင်ရှင်သည် မပေးအပ်သောသင်္ကန်းကို၊ ဂဟိတံ-ယူအပ်၏”၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ကုက္ကုစ္စံ-ဝိနယကုက္ကုစ္စသည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ-ဖြစ်ရာ၏၊ ဣတိ အယံ-ဤသည်ကား၊ အဓိပ္ပါယော-အဓိပ္ပါယ်တည်း။

သမုတ္တန္တိ-ကား၊ အပ္ပုပ္ပ-တန်ဘိုးနည်းသည်၊ (ဝါ) နည်းသောတန်ဘိုးရှိသည်၊ ဒါရုအတ္ထံ ဖရတိတိ-ကား၊ ဒါရုအိ-ထင်းတို့ဖြင့်၊ ကတ္တဗ္ဗကိစ္စံ-ပြုထိုက်သောကိစ္စကို၊ သာဓေတိ-ပြီးစေ၏၊ မယိ သန္တေတိ အာဒိ-“မယိ သန္တေ”အစရှိသော၊ သဗ္ဗံ-အလုံးစုံကို၊ ရညာ-မင်းသည်၊ ပသာဒေန-ကြည်ညိုသဖြင့်၊ (ဝါ) ကြည်ညိုခြင်းကြောင့်၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏၊ “ထေရေန ပန-မထေရ်သည်ကား၊ အနန္တုပိကံ-မသင့်မလျော် မလျှောက်ပတ်သည်ကို၊ ကတံ-ပြုအပ်၏”၊ ဣတိ-ဤသို့၊ န မညိတဗ္ဗံ-မအောင်းမေ့အပ်၊ (ဝါ) မမှတ်ထင်ထိုက်။

ဧကဒိဝသံ-တနေ၌၊ ဒန္တကဋ္ဌစ္ဆေဒနာဒိနာ-“ဒန္တကဋ္ဌစ္ဆေဒန”အစရှိသော၊

ယာ ကထာ-အကြင်စကားသည်၊ အယံ ဝါသိ-ဤပဲကွပ်သည်၊ အဋ္ဌဟာနိ-
တန်ဘိုးမှဆုတ်ယုတ်သည်တို့ကို၊ ဝုတ္တာ-ဆိုအပ်၏၊ သဗ္ဗာ-အလုံးစုံသော၊ သာ
ကထာ-ထို “ဧကဒိဝသံ ဒန္တကဋ္ဌဇ္ဈေဒနာဒိနာ” အစရှိသောစကားသည်၊ ဘဏ္ဍာ-
သာမိနာ-ဥစ္စာဘဏ္ဍာပိုင်ရှင်သည်၊ ဘဏ္ဍ-ဥစ္စာဘဏ္ဍာကို၊ ကိဏိတ္တာ-ဝယ်ယူ
၍၊ ဂဟိတမေဝ-ယူအပ်သည်ကိုသာလျှင်၊ သန္ဓာယ-၍၊ ဝုတ္တာ-ဆိုအပ်၏၊ ဧတံ
ပန သဗ္ဗ-ဤအလုံးစုံကို၊ အဋ္ဌကထာစရိယပ္ပမာဏေန-အဋ္ဌကထာဆရာ၏
ပမာဏဖြင့်၊ ဂဟေတဗ္ဗ-ယူအပ်၏၊ ပါသာဏဉ္စ-ကျောက်လည်း၊ သက္ခရဉ္စ-
အိုးခြမ်းကွဲလည်း၊ ပါသာဏသက္ခရ-ကျောက်+အိုးခြမ်းကွဲ၊ ဓာရေယျတ္ထံ
ဝိစက္ခဏော တိ ဣမသေဝ-“ဓာရေယျတ္ထံ ဝိစက္ခဏော”ဟူသောဤပုဒ်၏
သာလျှင်၊ “အာပတ္တိံ ဝါ အနာပတ္တိံ ဝါ”တိ အာဒိ-ကို၊ ဝိဝရဏ-ဖွင့်လှစ်ခြင်း
တည်း။

ပဉ္စဝိသတိ အဝဟာရကထာ ဝဏ္ဏနာ-ပဉ္စဝိသတိ
အဝဟာရကထာကိုဖွင့်ဆိုခြင်းသည်၊
နိဋ္ဌိတာ-အပြီးအဆုံးသို့ရောက်ပြီ။

အက္ခဒဿာတိ ဧတ္ထ-“အက္ခဒဿ”ဟူသောပါဠိရပ်၌၊ အက္ခ-သဒ္ဒေန-
အက္ခ-သဒ္ဒါဖြင့်၊ ဝိနိစ္ဆယသာလာ-တရားဆုံးဖြတ်ရာ ဇရပ်ကို၊ (ဝါ) တရားရုံး
ကို၊ ဝုစ္စတိ-ဆိုအပ်၏၊ ယေ ဝေါဟာရိကာ-အကြင်တရားသူကြီးတို့သည်၊
တတ္ထ တသ္မိံ အက္ခေ-ထိုတရားဆုံးဖြတ်ရာ ဇရပ်၌၊ (ဝါ) ထိုတရားရုံး၌၊ နိဿိ-
ဒိတွာ-ထိုင်ကြ၍၊ ဝဇ္ဇာဝဇ္ဇ-အပြစ်ကြီး+အပြစ်ငယ်ကို အသွယ်သွယ်ကို၊ ပ-
ဿန္တိ-ကြည့်ရှုတတ်ကုန်၏၊ (ဝါ) ဆုံးဖြတ်တတ်ကုန်၏၊ ဣတိ တသ္မာ-ထို
ကြောင့်၊ တေ ဝေါဟာရိကာ-ထိုတရားသူကြီးတို့သည်၊ အက္ခဒဿာ-“အက္ခ-
ဒဿ”တို့မည်ကုန်၏၊ ဓမ္မဝိနိစ္ဆကာ-တရားဆုံးဖြတ်တတ်သော တရားသူကြီး
တို့ကို၊ အက္ခဒဿာတိ-“အက္ခဒဿ”တို့ဟူ၍၊ ဝုစ္စန္တိ-ဆိုအပ်ကုန်၏၊ ဟနေ-

ယူန္တိ ဧတ္ထံ-ဌံ၊ ဟနနံ နာမ-ကာ၊ ဟတ္ထပါဒါဒိဟိ-လက်+ခြေ အစရှိသည်တို့
 ဖြင့်၊ ပေါထနဉ္စေဝ-ပုတ်ခတ်ခြင်းတို့သည်လည်းကောင်း၊ သိသာဒိစ္ဆေဒနဉ္စ-
 ဦးခေါင်းအစရှိသည်တို့ကို ဖြတ်ခြင်းတို့သည်လည်းကောင်း၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊
 ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ “ဟနေယျန္တိ ပေါထေယျဉ္စေဝ ဆိန္ဒေယျဉ္စာ”
 တိ-ဟူ၍၊ အာဟ-ပြီ၊ တေနေဝ-ထို့ကြောင့်သာလျှင်၊ ပဒဘာဇနီယဉ္စ-ပဒ-
 ဘာဇနီ၌လည်း၊ ဟတ္ထေန ဝါ ပါဒေန ဝါ ကဿယ ဝါ ဝေတ္ထေန ဝါ
 အမဒဏ္ဏကေန ဝါ ဆေဇ္ဇာယ ဝါ ဟနေယျ”န္တိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏၊
 တတ္ထ တသ္မိံ ဝစနေ-ဌံ၊ အမဒဏ္ဏကေနာတိ-ကာ၊ ဒွိဟတ္ထပ္ပမာဏေန-နှစ်
 တောင် အတိုင်းအရှည်ရှိသော၊ ရဿမုဂ္ဂရေန ဝါ-တို့သောဆောက်ပုတ်ဖြင့်
 လည်းကောင်း၊ ဝေဠုပေသိကာယ ဝါ-ဗီးလုံးဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဆေဇ္ဇာယာ-
 တိ-ကာ၊ ဟတ္ထပါဒသိသာဒိနံ-လက်+ခြေ+ဦးခေါင်း အစရှိသည်တို့ကို-ဆေ-
 ဒနေန-ဖြတ်သဖြင့်၊ နိဟရေယျန္တိ-ကာ၊ ဂါမနိဂမာဒိတော-ရွာ+နိဂုံး အစရှိ
 သည်မှ၊ နိဟရေယျ-နှင့်ထုတ်ကုန်ရာ၏၊ စောရောသီ ။ ပ ။ ထေနောသီတိ
 ဧတ္ထံ-ဌံ၊ “ပရိဘာသေယျ”န္တိ ပဒံ-“ပရိဘာသေယျ”ဟူသောဤပုဒ်ကို၊ အဇ္ဈာ-
 ဟရိတွာ-ဆောင်ယူ၍၊ အတ္ထော-အနက်ကို၊ ဒေဝိတဗ္ဗော-သိအပ်၏၊ ဣတိ
 တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ “စောရောသီတိ ဧဝမာဒိနိ စ ဝတွာ ပရိဘာသေယျ”
 န္တိ-ဟူ၍၊ အာဟ-မိန့်ဆိုပြီ။

၉၃။ ယံ-တံ ဘဏ္ဍံ-အကြင်ဥစ္စာဘဏ္ဍာကို၊ ဒသိတံ-ပြအပ်၏၊
 ဣတိ-ဤသို့၊ သမ္ပန္နော-ရှေ့ပုဒ်+နောက်ပုဒ်တို့၏စပ်ခြင်းကို၊ ကာတုဗ္ဗော-ပြု
 အပ်၏၊ ယတ္ထ ယတ္ထ ဌိတန္တိ-ကာ၊ ဘူမိအာဒိသု-မြေကြီးအစရှိသည်တို့တွင်၊
 ယတ္ထ ယတ္ထ-အကြင်အကြင်အရပ်၌၊ ဌိတံ-တည်၏၊ ယထာ ယထာ အာဒါနံ
 ဂစ္ဆတိတိ-ကာ၊ ဘူမိအာဒိသု-တို့၌၊ ဌိတံ-တည်သော၊ ဘဏ္ဍံ-ဥစ္စာဘဏ္ဍာကို၊
 သဗ္ဗသော-အခြင်းခပ်သိမ်း၊ အဂ္ဂဟဏေပိ-မယူခြင်း၌လည်း၊ ယေန ယေန
 အာကာရေန-အကြင်အကြင်သို့သော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဂဟဏံ-ယူခြင်း
 သို့၊ ဥပဂစ္ဆတိ-ကပ်ရောက်၏။

“ဘူမဋ္ဌကထာဝဏ္ဏနာ”

၉၄။ ဖန္ဒာပေတိ၊ သဗ္ဗတ္ထ ဒုက္ကဋ္ဌမေဝါတိ ဧတ္ထဟူသောပုဒ်၌၊ “ဥဌဟိဿာမိ=ထုတ်ဆောင်အံ့”၊ ဣတိ မနသိ ကတွာ=ဤသို့နှလုံးသွင်းဆင်ခြင်၍၊ ဖန္ဒာပေတွာ=တုန်လှုပ်စေ၍၊ ပုန=တဖန်၊ အနုဋ္ဌဟိတွာ=မထုတ်ဆောင်မူ၍၊ တတ္ထေဝ=ထိုအရပ်၌သာလျှင်၊ သယန္တဿပိ=အိပ်သောရဟန်းအားလည်း၊ အင်္ဂပစ္စင်္ဂ-အင်္ဂါကြီးငယ်ကို၊ အဖန္ဒာပေတွာ=မတုန်လှုပ်စေမူ၍၊ ဧကပယောဂေန=တကြိမ်သော လုလ္လပယောဂဖြင့်၊ ဥဌဟန္တဿပိ=ထုတ်ဆောင်သော ရဟန်းအားလည်း၊ ဒုက္ကဋ္ဌမေဝ-ဒုက္ကဋ္ဌအာပတ်သည်သာလျှင်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဒဌဗ္ဗံ=၏၊ အညသ္မိံ ဝါ ဂမနဿ အနုပကာရေတိ=ကား၊ ဤရပိဒဟနေ=တံခါးကို ပိတ်ရာ၌၊ ကုမ္ဘိဌာနဂမနဿ=အိုး၏တည်ရှိရာအရပ်သို့ သွားခြင်း၏၊ အနုပကာရတ္တာ-ဥပကာရမဟုတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ (ဝါ) လျှော်သောကျေးဇူး မရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ အနာပတ္တိ ယထာ=အာပတ်မသင့်သကဲ့သို့၊ ဧဝံ တထာ=ထိုအတူ၊ အညသ္မိံ ဝါ=တပါးတခြားသော အရပ်သို့မူလည်း၊ ဂမနဿ=သွားခြင်း၏၊ အနုပကာရေ=မလျှော်သော၊ ကာယဝစိကမ္မေ=ကာယကံ+ဝစိကံ၌၊ အနာပတ္တိ=အာပတ်မသင့်၊ ဝါစာယ ဝါစာယတိ=ကား၊ ဧကေကတ္ထဒီပိကာယ=တစ်ခုတစ်ခုသောအကျိုးကို ဖြစ်စေတတ်သော၊ ဝါစာယ=စကားဖြင့်၊ ဝါစာယ=စကားဖြင့်၊ ဥပလဒ္ဓေါတိ=ကား၊ ဉာတော=သိအပ်၏၊ ပုညာနိ စ ကရိဿာမာတိ ဧတ္ထ=၌၊ “မုသာဝါဒ=မဟုတ်မမှန်သော စကားကို၊ ကတွာ=ပြု၍၊ (ဝါ) ပြောဆို၍၊ ပုညာနိ=ကုသိုလ်ကောင်းမှုတို့ကို၊ ကရိဿာမ=ပြုကုန်အံ့၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဝဒန္တဿ=ပြောဆိုသော ရဟန်းအား၊ ဒုက္ကဋ္ဌမေဝ=ဒုက္ကဋ္ဌ အာပတ်သာလျှင်တည်း”၊ ဣတိ=ဤသို့၊ တီသုပိ=သုံးခုလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဂဏ္ဌိပဒေသု=ဂဏ္ဌိပဒတို့၌၊ ဝုတ္တံ=ဆိုအပ်၏၊ တံ ဝစနံ=ထိုစကားသည်၊ ဣမသ္မိံယေဝ ပဒေသေ=ဤအရာ၌သာလျှင်၊ အဋ္ဌကထာ-ဝစနေန=အဋ္ဌကထာ စကားနှင့်၊ ဝိရုဇ္ဈတိ=ဆန့်ကျင်၏၊ တထာ တံ ဝစနံ=ထိုစကားသည်၊ ဟိ သစ္စံ=မှန်၏၊ “ယံ ယံ ဝစနံ=အကြင်အကြင် စကားသည်၊ မုသာ=ချွတ်ယွင်းဖောက်ပြန် မဟုတ်မမှန်သည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏၊ တတ္ထ တတ္ထ တသ္မိံ တသ္မိံ ဝစနေ=ထိုထို စကားရပ်၌၊ ပါမိတ္တိယံ=ပါမိတ် အာပတ်သည်၊

ဟောတိ-ဖြစ်၏။ ဣတိ စ-ဤသို့လည်း၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏။ “အဒိန္နာဒါနဿ-
 အဒိန္နာဒါန သိက္ခာပုဒ်၏၊ ပုဗ္ဗပယောဂေ-၌၊ ပါမိတ္တိယဌာနေ-ပါမိတ်အာပတ်
 အရာ၌၊ ဒုက္ကဋ် နာမ-ဒုက္ကဋ် အာပတ်မည်သည်၊ န ဟိ အတ္ထိ-မရှိသည်သာ
 လျှင်တည်း။” ဣတိ-ဤသို့၊ ဝက္ခတိ-ဆိုလတံ၊ ဧဝံ ပန-ဤသို့ကား၊ ဝုတ္တေ-
 ဆိုအပ်သည်ရှိသော်၊ န ဝိရုဇ္ဈတိ-မဆန့်ကျင်၊ “မုသာဝါဒ-မုသားပြောဆိုခြင်းကို၊
 ကတွာ-ပြု၍၊ ပုညာနိ စ-ကုသိုလ်ကောင်းမှုတို့ကိုလည်း၊ ကရိဿာမ-
 ပြုကြကုန်အံ့၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝဒန္တဿ-ပြောဆိုသောသူအား၊ ပါမိတ္တိယေန-
 ပါမိတ်အာပတ်နှင့်၊ သဒ္ဓိ-အတူတကွ၊ ဒုက္ကဋ်-ဒုက္ကဋ်အာပတ်သည်၊ ဟောတိ-
 ဖြစ်၏။ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝုတ္တေ-ဆိုအပ်သည်ရှိသော်၊ န ဝိရုဇ္ဈတိ-မဆန့်ကျင်၊
 တထာ ဟိ တတော ဧဝံ-ထိုကြောင့်သာလျှင်၊ “အကပ္ပိယပထဝိ-မအပ်သော
 မြေကြီးကို၊ ခဏန္တာနံ-တူးကုန်သော ရဟန်းတို့အား၊ ဒုက္ကဋေဟိ-ဒုက္ကဋ်အာပတ်
 တို့နှင့်၊ သဒ္ဓိ-အတူတကွ၊ ပါမိတ္တိယာနိ-ပါမိတ်အာပတ်တို့သည်၊ ဟောန္တိ-ဖြစ်
 ကုန်၏။ ဣတိ-ဤသို့၊ မဟာပစ္စရိယံ-မဟာပစ္စရိယာဌကထာ၌၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏။
 ဣတိ စ-ဤသို့လည်းကောင်း၊ “ဣဓ-ဤအရာ၌၊ ဝုတ္တံ ယထာ စ-ဆိုအပ်သ
 ကဲ့သို့လည်း၊ ဧဝံ တထာ-ထိုအတူ၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသောအရာဌာန၌၊ ပါမိတ္တိ-
 ယဌာနေ-ပါမိတ်အာပတ်အရာ၌၊ ဒုက္ကဋာ-ဒုက္ကဋ်အာပတ်မှ၊ န မုစ္စတိ-မလွတ်။
 ဣတိ စ-ဤသို့လည်းကောင်း၊ ဝက္ခတိ-ဆိုလတံ၊ သစေ ပန- အကယ်၍ကား၊
 ကုသလစိတ္တော-ကုသိုလ်စိတ်ရှိသောသူသည်၊ “ပုညာနိ-ကုသိုလ် ကောင်းမှု
 တို့ကို၊ ကရိဿာမ-ပြုကုန်အံ့”၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝဒတိ-ပြောဆို၏၊ အနာပတ္တိ-
 အာပတ်မသင့်၊ “ဗုဒ္ဓပူဇံ ဝါ-မြတ်စွာအားပူဇော်ခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဓမ္မပူဇံ
 ဝါ-ကိုလည်းကောင်း၊ သံယပူဇံ ဝါ-ကိုလည်းကောင်း၊ သံယဘတ္တံ ဝါ-သံယာ
 တော်အား ဆွမ်းလှူဒါန်းခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ကရိဿာမ-ပြုကုန်အံ့၊ ဣတိ-
 ဤသို့၊ ကုသလံ-ကုသိုလ်စိတ်ကို၊ ဥပ္ပါဒေတိ-ဖြစ်စေ၏၊ ကုသလစိတ္တေန-
 ကုသိုလ်စိတ်ဖြင့်၊ ဂမနေ-သွားရာ၌၊ အနာပတ္တိ-အာပတ်မသင့်”၊ ဣတိ စ-
 ဤသို့လည်းကောင်း၊ ဣဓ-ဤအရာ၌၊ ဝုတ္တံ ယထာ စ-ဆိုအပ်သကဲ့သို့လည်း၊
 ဧဝံ တထာ-ထိုအတူ၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသောအရာဌာန၌၊ အထေယျစိတ္တဿ-
 ခိုးယူလိုသောစိတ်မရှိသောရဟန်းအား၊ အနာပတ္တိ-အာပတ်မသင့်၊ ဣတိ စ-
 ဤသို့လည်း၊ ဝက္ခမာနတ္တာ-ဆိုအပ်လတံသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။

ပမာဒလိခိတန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗန္တိ-ကား၊ အပရဘာဂေ-နောက်အဘို့၌၊ ပေါတ္ထကာရဋ္ဌကာလေ-ပေထက်သို့တင်သောကာလ၌၊ (ဝါ) စာအုပ်သို့တင်သောကာလ၌၊ ပမဒ္ဓိတွာ-မေလျော့၍၊ လိခိတံ-ရေးသားအပ်၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-သိအပ်၏၊ ပါဠိယံ စ-ပါဠိတော်၌လည်းကောင်း၊ သေသအဋ္ဌကထာသု စ-ကြွင်းကျန်သော အဋ္ဌကထာတို့၌လည်းကောင်း၊ “ကုဒါလံ ဝါ ပိဋကံ ဝါ”တိ-“ကုဒါလံ ဝါ ပိဋကံ ဝါ”ဟူ၍၊ ဣဒမေဝ ဒွယံ-ဤနှစ်ပုဒ်ကိုသာလျှင်၊ ဝတွာ-ဆို၍၊ ဝါသိဖရသုနံ-ပဲကွပ်နှင့်ပေါက်ဆိန်တို့ကို၊ အဝုတ္တတ္တာ-မဆိုအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ တေသမ္ပိ-ထိုပဲကွပ်နှင့်ပေါက်ဆိန်တို့၏လည်း၊ သင်္ခေပဋ္ဌကထာသု-သင်္ခေပအဋ္ဌကထာတို့၌၊ အာဂတဘာဝံ-လာသည်၏အဖြစ်ကို၊ ဒသေတု-ပြခြင်းငှာ၊ “သင်္ခေပဋ္ဌကထာယံ ပန မဟာပစ္စရိယဉ္စာ”တိ အာဒိ-အစရှိသည်ကို၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏၊ ထေယျစိတ္တေန-ဦးယူလိုသောစိတ်ဖြင့်၊ ကတတ္တာ-ပြုအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ “ဒုက္ကဋ္ဌေဟိ သဒ္ဓိံ ပါ-စိတ္တိယာနိ”တိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏၊ တတော ပရံ သဗ္ဗကိရိယာသုတိ-ကား၊ ဗိဇ္ဇဂ္ဂဟဏတော-မျိုးစေ့ကို ယူသည်မှ၊ ပရံ-နောက်၌၊ ကတ္တဗ္ဗကိရိယာသု-ပြုအပ်သော အမှုကိစ္စတို့၌၊ သဗ္ဗံ ပုရိမနယေနဝါတိ-ကား၊ ယာဝပိဋက-ပရိယောသာနာ-ခြင်းတောင်းတို့ကို ရှာမှီးခြင်းသည်၊ ဟတ္ထဝါရံ-ပဒဝါရေသု-လက်လှုပ်ခြင်း+ခြေလှုပ်ခြင်းတို့၌၊ ဒုက္ကဋ္ဌံ-ဒုက္ကဋ္ဌ အာပတ်တည်း။

ထေရေဟိ ဒဿိတန္တိ-ကား၊ ပုဗ္ဗပယောဂံ-သဟပယောဂဒုက္ကဋ္ဌေသု-ပုဗ္ဗပယောဂံ+သဟပယောဂဖြစ်ကုန်သောဒုက္ကဋ္ဌအာပတ်တို့၌၊ အသမ္မော-ဟတ္တံ-မတွေဝေခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဓမ္မသင်္ဂါဟဏတ္ထေရေဟိ-သုတ်+အဘိဓမ္မာ+ဝိနည်းတို့ကို ပေါင်းစုရွတ်ကာ သင်္ဂါယနာတင် ကြကုန်သောမထေရ်တို့သည်၊ ဒဿိတံ-ပြအပ်၏၊ “သဗ္ဗေသမ္ပိ-အလုံးစုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဒုက္ကဋ္ဌာနံ-ဒုက္ကဋ္ဌအာပတ်တို့၏၊ အဋ္ဌသု-ရှစ်ပါးကုန်သော၊ ဣမေသုယေဝ-ဤဒုက္ကဋ္ဌအာပတ်တို့၌သာလျှင်၊ သင်္ဂဟေတဗ္ဗဘာဝတော-သိမ်းယူအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဣတရေဟိ-တပါးတခြားကုန်သော၊ သတ္တဟိ-ခုနစ်ပါးကုန်သော၊ ဒုက္ကဋ္ဌေဟိ-ဒုက္ကဋ္ဌအာပတ်တို့မှ၊ ဝိနိမုတ္တံ-လွတ်သော၊ ဝိနယ ဒုက္ကဋ္ဌေယေဝ-ဝိနယဒုက္ကဋ္ဌအာပတ်၌သာလျှင်၊ သင်္ဂဟေတဗ္ဗံ-သိမ်းယူအပ်၏”၊ ဣတိ-ဤသို့၊

ဝဒန္တိ-ဆိုကြကုန်၏။ ဒသဝိဓံ ရတနန္တိ-ကား၊ “မုတ္တာ=ပုလဲလည်းကောင်း၊ မဏိ=ပတ္တမြားလည်းကောင်း၊ ဝေဠုရိယော=ကြောင်မျက်ရွဲလည်းကောင်း၊ သင်္ခေါ=ခရုသင်းလည်းကောင်း၊ သိလာ=နီလာလည်းကောင်း၊ ပဝါဠံ=သန္တာလည်းကောင်း၊ ရဇတံ=ငွေလည်းကောင်း၊ ဇာတရူပံ=ရွှေလည်းကောင်း၊ လောဟိတဂေါ=ပတ္တမြားနီလည်းကောင်း၊ မဿရဂလ္လံ=ပတ္တမြားပြောက်လည်းကောင်း” ၊ ဣတိ ဧဝံ-ဤသို့၊ အာဂတံ-လာသော၊ ဒသဝိဓံ-ဆယ်ပါး၊ အပြားရှိသော၊ ရတနံ-ရတနာကို။

“မဏိ မုတ္တာ ဝေဠုရိယော စ သင်္ခေါ၊

သိလာ ပဝါဠံ ရဇတဉ္စ ဟေမံ။

သလောဟိတင်္ဂံဉ္စ မဿရဂလ္လံ၊

ဒသေဟိ ဇီရော ရတနာနိ ဇညာ”တိ

ဟူ၍၊ ဣတိ ဟိ ဣတိ ဧဝံ-ဤသို့သာလျှင်၊ ဝုတ္တံ=ဆိုအပ်၏။

“မုတ္တာ=ပုလဲလည်းကောင်း။ ။ ပ ။ မဿရဂလ္လံ=ပတ္တမြားပြောက်လည်းကောင်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဒသ-ဆယ်ပါးကုန်သော၊ ရတနာနိ=ရတနာတို့ကို၊ ဇီရော=ပညာရှိသည်၊ ဇညာ=သိရာ၏” ၊ ဣတိ ဟိ-ဤသို့သာလျှင်၊ ဝုတ္တံ=ဆိုအပ်၏။

သတ္တဝိဓံ ဓဉ္စန္တိ-ကား၊ သာလိ=သလေး၊ ဝိဟိ=ကောက်၊ ယဝေါ=မုယော၊ ကင်္ဂု=ဆတ်၊ ကုဗြူသော=လူး၊ ဝရူကော=ပြောင်း၊ ဂေါဓုမော=နတ်ကောက်၊ (ဝါ) ဂျ၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဣဒံ ခဉ်-ဤစပါးသည်၊ သတ္တဝိဓံ=ခုနစ်ပါးအပြားရှိ၏၊ အာဝုဓောဏ္ဍာဒိန္တိ ဧတ္ထံ-ဟူသော ပါဠိရပ်၌၊ အာဒိ-သဒ္ဒေန-အာဒိ-သဒ္ဒါဖြင့်၊ တူရိယဘဏ္ဍာဣတ္ထိရူပါဒိ=တူရိယဘဏ္ဍာ+မိန်းမရုပ် အစရှိသည်ကို၊ သင်္ဂဏှာတိ=သိမ်းယူ၏၊ အနာမသိတဗ္ဗေ=မသုံးသပ်အပ်သော၊ ဝတ္ထုမ္ပိ-ဝတ္ထု၌၊ ဒုက္ကဋ်=ဒုက္ကဋ် အာပတ်သည်၊ အနာမာသဒုက္ကဋ်=“အနာမာသဒုက္ကဋ်”မည်၏၊ ဒုရူပစိဏ္ဏဒုက္ကဋ်-ကား၊ “န ကတ္တဝံ=မပြုအပ်” ၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝါရိတဿ-တားမြတ်အပ်သော အမှုကိစ္စကို၊ ကတတ္တာ=ပြုအပ်သည်၏

အဖြစ်ကြောင့်၊ ဒုဋ္ဌ-မကောင်းသဖြင့်၊ (ဝါ) မကောင်းသော၊ စရိတ်-အကျင့်ကို၊ အာစီဏ္ဍ-ကျင့်အပ်၏။ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ ဒုဋ္ဌပစိဏ္ဍဒုက္ခ-“ဒုဋ္ဌပစိဏ္ဍဒုက္ခ” မည်၏။ တသ္မိ-ထိုအမှု၌၊ ဒုက္ခ-မကောင်းသဖြင့် ပြုအပ်သည်တည်း။ ဒုဋ္ဌပစိဏ္ဍ ဒုက္ခ-မကောင်းသော အမှုကိစ္စ၌ လေ့ကျက်အပ်သော ဒုက္ခအာပတ်၊ ဝိနယေ-ဝိနည်းပိဋကတ်တော်၌၊ ပညတ္တံ-ပညတ်တော်မူအပ်သော၊ ဒုက္ခ-ဒုက္ခအာပတ်တည်း။ ဝိနယ ဒုက္ခ-ဝိနည်း ပိဋကတ်တော်၌ ပညတ်တော်မူအပ်သောဒုက္ခအာပတ်၊ “သံယဘေဒါယ-သံယာသင်းခွဲခြင်းငှာ၊ ပရက္ကမတိ-လုလ္လုပြု၏”။ ဣတိ-ဤသို့၊ သုတွာ-ကြားရ၍၊ တံ နိဝါရဏတ္ထာယ-ထိုသံယဘေဒကို တားမြစ်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဉာတေ-သိအပ်သည်ရှိသော်၊ အတ္ထေ-အကျိုးစီးပွားတို့ကို၊ အဝဒန္တဿ-မပြောဆိုသော ရဟန်းအား၊ ဉာတဒုက္ခ-ဉာတဒုက္ခ အာပတ်တည်း။ ဧကာဒသ-တဆယ့်တစ်ပါး ကုန်သော၊ သမနုဘာသနာ နာမ-“သမနုဘာသန” မည်သည်ကား၊ ဘိက္ခုနံ-တို့အား၊ ဘိက္ခုပါတိမောက္ခေ-ဘိက္ခုပါတိမောက်၌၊ စတ္တာရော-လေးပါးကုန်သော၊ ယာဝတတိယက-ယာဝတတိယကဖြစ်ကုန်သော၊ သံယာဒိသေသာ-သံယာဒိသေသံ သိက္ခာပုဒ်တို့လည်းကောင်း၊ အရိဋ္ဌသိက္ခာပဒ်-အရိဋ္ဌသိက္ခာပုဒ်လည်းကောင်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ပဉ္စ-ငါးပါးတို့သည်၊ ဟောန္တိ-ဖြစ်ကုန်၏။ ဘိက္ခုနီနံ-ဘိက္ခုနီမတို့အား၊ ဘိက္ခုနီပါတိမောက္ခေ-ဘိက္ခုနီ ပါတိမောက်၌၊ ဧကံ-တစ်ခုသော၊ ယာဝတတိယကံ-ယာဝတတိယကဖြစ်သော၊ ပါရာဇိကံ-ပါရာဇိက သိက္ခာပုဒ်သည်လည်းကောင်း၊ စတ္တာရော-လေးပါးကုန်သော၊ သံယာဒိသေသာ-သံယာဒိသေသံ သိက္ခာပုဒ်တို့လည်းကောင်း၊ စဏ္ဍာကာဠိ-သိက္ခာပဒ်လည်းကောင်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဧကံ-ခြောက်ပါးတို့သည်၊ ဟောန္တိ-ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိ-ဤသို့၊ ဧကာဒသ-တစ်ဆယ့်တစ်ပါးကုန်သော သိက္ခာပုဒ်တို့သည်၊ သမနုဘာသနာ နာမ-သမနုဘာသန သိက္ခာပုဒ်တို့မည်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ-ဖြစ်ကုန်၏။ ဝဿာဝါသာဒိ-မိုးရေခဲသင်္ကန်း အစရှိသည်ကို၊ ပဋိသုဏိတွာ-“ပေးပါမည်”ဟု ဝန်ခံပြီး၍၊ (ဝါ) “ပေးပါမည်” ဝန်ခံပြီးမှ၊ န သမ္မာဒေန္တဿ-မပေးသော ရဟန်းအား၊ ပဋိဿဝနိမိတ္တံ-ဝန်ခံခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော၊ ဒုက္ခ-ဒုက္ခ အာပတ်သည်၊ ပဋိဿဝနဒုက္ခ-ပဋိဿဝန ဒုက္ခအာပတ်မည်၏။

ဝိနယေ-ဝိနည်းပိဋကတ်တော်၌၊ ဝိနယညုနာ-ဝိနည်းကျမ်းကျင်ပညာ ရှင်တို့သည်၊ ပုဗ္ဗသဟပယောဂေ-ပုဗ္ဗပယောဂဒုက္ကဋ်အာပတ်+သဟပယောဂ ဒုက္ကဋ် အာပတ်လည်းကောင်း၊ အနာမာသဒုရူပစိဏ္ဏေ-အနာမာသဒုက္ကဋ် အာပတ်+ဒုရူပစိဏ္ဏဒုက္ကဋ်အာပတ်လည်းကောင်း၊ ဝိနယေ စေဝ-ဝိနယဒုက္ကဋ် အာပတ်လည်းကောင်း၊ ဉာတေ စ-ဉာတဒုက္ကဋ်အာပတ်လည်းကောင်း၊ ဥတ္တိ-ယာ စ-ဉာတ်၏အဆုံး၌ သင့်ရောက်သော ဒုက္ကဋ်အာပတ်လည်းကောင်း၊ ပဋိဿဝေ စ-ပဋိဿဝဒုက္ကဋ် အာပတ်လည်းကောင်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ အဌ-ရှစ်ပါးကုန်သော၊ ဧတေ ဒုက္ကဋာ-ထိုဒုက္ကဋ် အာပတ်တို့ကို၊ ဝုတ္တာ-ဆိုအပ် ကုန်၏။

စ-ဆက်၍ ဆိုဦးအံ့၊ ဧတ္ထ-ဤအာပတ်တို့တွင်၊ သဟပယောဂတော- သဟပယောဂဒုက္ကဋ်အာပတ်မှာ၊ ပဌာစ-စ၍၊ ပုရိမာ ပုရိမာ-ရှေးရှေးဖြစ်ကုန် သော၊ အာပတ္တိယော-အာပတ်တို့သည်၊ ပဋိပ္ပဿမ္ဘန္တိ-ငြိမ်းအေးကုန်၏၊ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ “အထ ဓုရနိက္ခေပံ အကတွာ”တိ အာဒိ-ကို၊ အာဟ-ပြီ၊ တတ္ထ တသ္မိံ ဝစနေ-ထိုစကားရပ်၌၊ “ဓုရနိက္ခေပံ အကတွာ” တိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တတ္တာ-ဆိုအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဓုရနိက္ခေပံ=လုလ္လဝီရိယ တည်းဟူသောဝန်ကို လျော့ချခြင်းကို၊ ကတွာ-ပြု၍၊ ခဏန္တဿ-မြေကိုတူး သော ရဟန်းအား၊ ပုရိမာပတ္တိယော-ရှေး၌သင့်ရောက်ကုန်သော အာပတ် တို့သည်၊ န ပဋိပ္ပဿမ္ဘန္တိ-မငြိမ်းအေးကုန်၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဒဌဝံ-မှတ်အပ်၏၊ ဝိယူဟနဒုက္ကဋ် ပဋိပ္ပဿမ္ဘန္တိ ဥဒ္ဓရဏဒုက္ကဋေ ပတိဌာတိတိ ဣဒံ ဝစနံ- ဟူသော ဤစကားကို၊ ပါဠိယံ-ပါဠိတော်၌၊ အာဂတာနုက္ကမေန-လာသော အစဉ်အားဖြင့်၊ ဒဿေတံ-ပြခြင်းငှာ၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏၊ ပံသု-မြေမှုန့်ကို၊ ဥဒ္ဓရိ- တွာ-ထုတ်ဆောင်၍၊ သဉ္ဇဿာဟောဝ-အားထုတ်ခြင်းနှင့် တကွဖြစ်သည် သာလျှင်၊ (ဝါ) အားထုတ်ခြင်းရှိသည်သာလျှင်၊ ဟုတွာ-ဖြစ်၍၊ ပုန-နောက် ထပ် တဖန်၊ ယဒိ ပန ခဏတိ-အကယ်၍တူးငြားအံ့၊ ဥဒ္ဓရဏဒုက္ကဋ်-ဥဒ္ဓရဏ ဒုက္ကဋ် အာပတ်သည်၊ ပဋိပ္ပဋိဿမ္ဘတိ-ငြိမ်းအေး၏၊ ခဏနဒုက္ကဋေ-မြေကြီး ကို တူးခြင်းကြောင့် သင့်ရောက်အပ်သော ဒုက္ကဋ်အာပတ်၌၊ ပတိဌာတိ- တည်၏။

ကတံ ကရဏံ ကိရိယာတိ=ကား၊ “ကတသဒ္ဓါ+ကရဏသဒ္ဓါ+ကိရိယာသဒ္ဓါ”တို့သည်ကား၊ အတ္တတော-အနက်အားဖြင့်၊ ဧကံ=တူ၏၊ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ “ဝိရူပါ သာ ကိရိယာ”တိ-ဟူ၍၊ အာဟ-ဆိုပြီ၊ ဣဒါနိ ဣမသ္မိံ ကာလေ-၌၊ ဝုတ္တမေဝတ္ထံ-ဆိုအပ်ပြီးသည်သာလျှင်ဖြစ်သော အနက်ကို၊ ပရိဝါရ ပါဠိယာ-ပရိဝါ ပါဠိတော်ဖြင့်၊ နိဒဿေန္တော-ညွှန်ပြလိုသည် ဖြစ်၍၊ “ဝုတ္တမ္ပိ စေတ”န္တိ အာဒိ-ကို၊ အာဟ-မိန့်ဆိုပြီ၊ တတ္ထ တိသံ ပါဠိ-ယံ-ထိုပါဠိ၌၊ အပရဒ္ဓံ ဝိရဒ္ဓံ ခလိတန္တိ-ဟူသော၊ ဧတံ သဗ္ဗံ=ဤအလုံးစုံသည်၊ ယဉ္ဇ ဒုက္ကဋ္ဌန္တိ ဧတ္ထ=“ယဉ္ဇ ဒုက္ကဋ္ဌ”ဟူသော ဤပါဠိရပ်၌၊ ဝုတ္တဿ-ဆိုအပ်သော၊ ဒုက္ကဋ္ဌဿ=ဒုက္ကဋ္ဌ-သဒ္ဓါ၏၊ ပရိယာယဝစနံ=ပရိယာယ် သဒ္ဓါတည်း၊ ဟိ သစ္စံ-မှန်၏၊ ယံ ကမ္မံ=အကြင်အမှုကို၊ ဒုဠု=မကောင်းသဖြင့်၊ ကတံ=ပြုအပ်၏၊ တံ ကမ္မံ-ထိုအမှုသည်၊ ဒုက္ကဋ္ဌံ-“ဒုက္ကဋ္ဌ”မည်၏၊ ဝါ-တနည်းကား၊ ယံ ကမ္မံ-အကြင်အမှုကို၊ ဝိရူပံ-ဖောက်ပြန်သည်ကို၊ ကတံ=ပြုအပ်၏၊ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ တံ ကမ္မံ-ထိုအမှုသည်၊ ဒုက္ကဋ္ဌံ-“ဒုက္ကဋ္ဌ”မည်၏၊ တံ ပနေတံ-ထိုစကားကို၊ ယထာ ယေန အာကာရေန-အကြင်သို့သော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ သတ္တရာ-မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဝုတ္တံ-ဟောတော်မူအပ်၏၊ ဧဝံ တထာ၊ တေန အာကာရေန-မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူအပ်သော ထိုသို့သော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ အကတတ္တာ-မပြုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ အပရဒ္ဓံ-“ချွတ်ယွင်းသည်” မည်၏၊ ကုသလံ-ကုသိုလ်ကို၊ ဝိရုဇ္ဈိတ္တာ-ချွတ်ယွင်း၍၊ ပဝတ္တတ္တာ-ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝိရဒ္ဓံ-“ချွတ်ယွင်းသည်”မည်၏၊ အရိယဝံသပ္ပဋိပဒံ-အရိယဝံသအကျင့်သို့၊ အနာရုဋ္ဌတ္တာ-မတက်ရောက်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ခလိတံ-ချွတ်ယွင်း၏၊ ယံ မနုဿော ကရေတိ ဣဒံ ပန-ဟူသော ဤသဒ္ဓါသည်ကား၊ ဧတ္ထ-ဤအရာ၌၊ ဩပမ္ပနိဒဿနံ=ဥပမာနှင့် ဥပမေယျကို နှိုင်းယှဉ်ကြောင်း သဒ္ဓါတည်း၊ တဿ-ထို “ယံ မနုဿော ကရေ”ဟူသောပါဠိရပ်၏၊ အတ္ထော-အနက်ကား၊ လောကေ-သတ္တလောက၌၊ မနုဿော-လူသည်၊ အာဝိ ဝါ-မျက်မှောက်၌လည်းကောင်း၊ ယဒိ-ထိုမြို့၊ (ဝါ) ထိုမှတပါး၊ ရဟော ဝါ-ဆိပ်ကွယ်ရာ အရပ်၌လည်းကောင်း၊ ယံ ပါပံ-အကြင်မကောင်းမှု အကုသိုလ်ကို၊ ကရေတိ-ပြု၏၊ တံ ပါပံ-ထိုမကောင်းမှု အကုသိုလ်ကို၊ ဒုက္ကဋ္ဌန္တိ-“ဒုက္ကဋ္ဌ”ဟူ၍၊ ပဝေဒေန္တိ ယထာ-ပြောဆိုကြကုန်

သကဲ့သို့၊ ဧဝံ တထာ-ထိုအတူ၊ ဣဒမ္ပိ-ဤမကောင်းသဖြင့် ပြုအပ်သောအမှု
သည်လည်း၊ (ဝါ) ဤဖောက်ပြန်သော အမှုသည်လည်း၊ ဗုဒ္ဓပဋိကုဋေနေ-မြတ်
စွာဘုရားသည် စက်ဆုပ်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ လာမကဘာဝေန-ယုတ်
ညံ့သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ပါပံ-“ပါပ”မည်၏၊ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ ဒုက္ကဋ္ဌန္တိ-
“ဒုက္ကဋ္ဌ”ဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-သိအပ်၏။

ဒုက္ခာ-ဆင်းရဲသော၊ ဂတိ-လားရောက်ရာ အရပ်တည်း၊ ဒုဂတိ-ဆင်းရဲ
သော လားရောက်ရာအရပ်၊ ဝါ-တနည်းကား၊ ကုစ္ဆိတာ-စက်ဆုပ်အပ်သော၊
ဂတိ-လားရောက်ရာအရပ်တည်း၊ ဒုဂတိ-စက်ဆုပ်အပ်သောလားရောက်ရာ
အရပ်၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝတ္ထဗ္ဗေ-ဆိုအပ်ပါလျက်၊ ဒုဂ္ဂတိတိ-“ဒုဂ္ဂတိ”ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ
ယထာ-ဆိုအပ်သကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ ဧတဿ အကုသလကမ္မဿ-ထို
မကောင်းမှု အကုသိုလ်ကံအား၊ ကဋ္ဌကံ-ခါးစပ်သော၊ ဖလံ-အကျိုးသည်၊
အတ္တိ-ရှိ၏၊ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ တံ အကုသလကမ္မံ-ထိုမကောင်းမှု
အကုသိုလ်ကံသည်၊ ကဋ္ဌကုဖလံ-“ကဋ္ဌကုဖလ”မည်၏၊ (ဝါ) “ခါးစပ်သော
အကျိုးရှိသော မကောင်းမှု အကုသိုလ်ကံ”မည်၏၊ ကဋ္ဌကုဖလန္တိ-“ကဋ္ဌကု-
ဖလ”ဟူ၍၊ ဝတ္ထဗ္ဗေ-ဆိုအပ်ပါလျက်၊ “ကဋ္ဌကုပလ”န္တိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ ယထာ
စ-ဆိုအပ်သကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ဧဝံ တထာ-ထိုအတူ၊ ဣဓာပိ-“ထုလ္လစွယံ”
ဟူသောဤပုဒ်လည်း၊ ထုလတ္တာ စ-ရန်ရင်းကြမ်းတမ်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့်
လည်းကောင်း၊ အစွယတ္တာ စ-အပြစ်၏အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ “ထု-
လ္လစွယ”န္တိ-“ထုလ္လစွယံ”ဟူ၍၊ ဝတ္ထဗ္ဗေ-ဆိုအပ်ပါလျက်၊ ထုလ္လစွယန္တိ-“ထုလ္လ-
စွယံ”ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဒသေတု-ပြခြင်းငှာ၊ “သမ္ပရာ-
ယေ စ ဒုဂ္ဂတိ”တိ-“သမ္ပရာယေ စ ဒုဂ္ဂတိ”ဟူ၍၊ အာဟ-ပြီ၊ သံယောဂေ
ပန-သံယုဂ်ရှိသည်ကိုကား၊ ကုတေ-ပြုအပ်ပြီးသည်ရှိသော်၊ သံယောဂပရ-
ဿ-သံယုဂ်နှောင်းသောပုဒ်၏၊ ရဿတ္တံ-ရဿသရ၏ အဖြစ်သည်၊ (ဝါ)
ရဿအပြုသည်၊ သိဒ္ဓမေဝ-ပြီးစီးသည်သာလျှင်တည်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ မနသိ
ကတွာ-နှလုံးသွင်း၍၊ “သံယောဂဘာဝေါ ဝေဒိတဗ္ဗော”တိ-ဟူ၍၊ ဧတ္တက-
မေဝ-ဤမျှလောက်ကိုသာလျှင်၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏၊ ဧကဿ မူလေတိ-ကား၊
ဧကဿ-တပါးသောရဟန်း၏၊ သန္တိကေ-အထံ၌၊ အစွယော တေန သမော

နတ္ထိတိ-ကား၊ ဒေသနာဂါမိသု-ဒေသနာပြောကြားအပ်ကုန်သော၊ အစွယေ-
သု-အပြစ်တို့တွင်၊ (ဝါ) အာပတ်တို့တွင်၊ တေန-ထိုထုလ္လစွဉ်း အာပတ်နှင့်၊
သမော-တူသော၊ ထူလော-ရုန့်ရင်းကြမ်းတမ်းသော၊ အစွယော-အပြစ်သည်၊
(ဝါ) အာပတ်သည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ တေနေတံ က္ကတိ ဝုစ္စတိတိ-ကား၊ အစွယ-
ဿ-အပြစ်၏၊ (ဝါ) အပြစ်သည်၊ ထူလတ္တာ-ရုန့်ရင်းကြမ်းတမ်းသည်၏ အဖြစ်
ကြောင့်၊ ဧတံ-ဤအာပတ်ကို၊ ထုလ္လစွယန္တိ-“ထုလ္လစွယံ”ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-ဆို
အပ်၏၊ က္ကတိ အယံ-ဤသည်ကား၊ အတ္ထော-အနက်တည်း။

“သဗ္ဗတ္ထာပိ-အလုံးစုံတို့၌လည်း၊ အာမသနေ-သုံးသပ်ခြင်း၌၊ ဒုက္ကဋ္ဌေ-
ဒုက္ကဋ္ဌအာပတ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဖန္ဒာပနေ-တုန်လှုပ်စေခြင်း၌၊ ထုလ္လယစွဉ်း-
ထုလ္လစွဉ်းအာပတ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဝိသံ ဝိသု-အသီးအသီး၊ ထေယျစိတ္တေန-
ခိုးယူလိုသောစိတ်ဖြင့်၊ အာမသနဖန္ဒာပနပယောဂံ-သုံးသပ်ခြင်းလုလ္လပယော-
ဂံ+တုန်လှုပ်စေခြင်းလုလ္လပယောဂကို၊ ကရောန္တဿေဝ-ပြုသောရဟန်းအား
သာလျှင်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ နေကပယောဂေန-တစ်ကြိမ်သောလုလ္လပယောဂ
ဖြင့်၊ ဂဏန္တဿပန-ယူသော ရဟန်းအားကား၊ ဥဒ္ဓါရေ-မြှောက်ချီခြင်း၌၊ ပါ-
ရာဇိကမေဝ-ပါရာဇိက အာပတ်သည်သာတည်း၊ ဒုက္ကဋ္ဌထုလ္လစွယာနိ-ဒုက္ကဋ္ဌ
အာပတ်+ထုလ္လစွဉ်း အာပတ်တို့သည်၊ န ဟောန္တိ-မဖြစ်ကုန်”၊ က္ကတိ-ဤသို့၊
ဝဒန္တိ-ဆိုကြကုန်၏၊ သဟပယောဂံ ပန အကတွာတိ ဧတ္ထ-ဟူသော ဤ
ပါဠိရပ်၌၊ “ပုဗ္ဗပယောဂေ-၌၊ အာပန္နာပတ္တိနံ-သင့်ရောက်သောအာပတ်တို့၏၊
ပဋိပ္ပဿဒွိယာ-ငြိမ်းအေးခြင်း၏၊ အဘာဝတော-မရှိခြင်းကြောင့်၊ သဟပ-
ယောဂံ-ကို၊ ကတွာပိ-ပြုပြီး၍လည်း၊ လဇ္ဇိဓမ္မံ-လဇ္ဇိပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ သဘောသို့၊
ဩက္ကန္တေန-သက်ရောက်သဖြင့်၊ ပုဗ္ဗပယောဂေ-၌၊ အာပန္နာပတ္တိယော-သင့်
ရောက်သော အာပတ်တို့ကို၊ ဒေသေတဗ္ဗာ-ဒေသနာပြောကြားအပ်ကုန်၏၊
က္ကတိ-ဤသို့၊ တိသုပိ-သုံးခုလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဂဏ္ဍိပဒေသု-ဂဏ္ဍိပဒတို့
၌၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏၊ အဋ္ဌကထာဝစနံ ပန-အဋ္ဌကထာစကားကိုကား၊ သဟ-
ပယောဂေ-သဟပယောဂ၌၊ ပုဗ္ဗပယောဂေ-ပုဗ္ဗပယောဂကို၊ ကတေ-ပြုအပ်
ပြီးသည်ရှိသေ၊ အာပန္နာပတ္တိနမ္ပိ-သင့်ရောက်သော အာပတ်တို့၏လည်း၊
ပဋိပ္ပဿဒွိ-ငြိမ်းအေးခြင်းကို၊ ဒီပေတိ-ပြ၏၊ အညထာ-တပါးတခြားသော

အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ “သဟပယောဂံ ပန အကတွာ”တိ=ဟူ၍၊ (ဝါ) ဟူသော၊ ဣဒံ ဝိသေသနမေဝ=ဤဝိသေသနသည်သာလျှင်၊ နိရတ္တကံ=အကျိုးမရှိသည်၊ သိယာ=ဖြစ်ရာ၏၊ ယဉ္စ ဝစနံ=အကြင်စကားကိုလည်း၊ ဟေဋ္ဌာ=အောက်၌၊ ဝုတ္တံ=ဆိုအပ်၏၊ ကိံ=အဘယ်သို့၊ ဝုတ္တံ=ဆိုအပ်သနည်း၊ “သစေပနံ=အကယ်၍ကား၊ အဿ=ထိုလုလ္လပယောဂ၏၊ တတ္ထ ဇာတကေ=ထိုလုလ္လပယောဂ၌ဖြစ်သော၊ တိဏရက္ခလတာဒိမ္မိ=မျက်+သစ်ပင်+နွယ် အစရှိသည်တို့ကို၊ ဆိန္နေပိ=ဖြတ်အပ်ပါသော်လည်း၊ လဇ္ဇိဓမ္မော=လဇ္ဇိပုဂ္ဂိုလ်၏ သဘောသို့၊ ဩက္ကမတိ=သက်ရောက်၏၊ သံဝရော=စောင့်စည်းခြင်းသည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ=ဖြစ်၏၊ ဆေဒနပစ္စယာ=ခုတ်ဖြတ်ခြင်းကြောင့်၊ ဒုက္ကဋ်=သင့်ရောက်အပ်သော ဒုက္ကဋ် အာပတ်ကို၊ ဒေသေတွာ=ဒေသနာပြောကြား၍၊ မုစ္စတိ=အာပတ်မှလွတ်၏”၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဝုတ္တံ=ဆိုအပ်၏၊ တမ္မိ=ထိုဒုက္ကဋ် အာပတ်ကိုလည်း၊ သဟပယောဂေ=ကို၊ ကတေ=ပြုအပ်သည်ရှိသော်၊ ပုဗ္ဗပယောဂေ=၌၊ အာပန္နာပတ္တိနံ=သင့်ရောက်အပ်သော အာပတ်တို့၏၊ ပဋိပ္ပဿဒွိမေဝ=ငြိမ်းအေးခြင်းကိုသာလျှင်၊ ဒီပေတိ=ပြ၏၊ ကဿာ=အဘယ်ကြောင့်၊ ဒီပေတိ=ပြသနည်း၊ သဟပယောဂေ=၌၊ ဆေဒနပစ္စယာ=ခုတ်ဖြတ်ခြင်းကြောင့်၊ အာပန္နဒုက္ကဋ်သေဝ=သင့်ရောက်သော ဒုက္ကဋ်အာပတ်ကိုသာလျှင်၊ ဒေသနာယ=ဒေသနာတော်၌၊ ဝုတ္တတ္တာ=ဟောတော်မူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ သဟပယောဂတော ပဋ္ဌာယေဝါတိစ ဣဒံ=ဟူသော ဤစကားသည်ကား၊ သဟပယောဂံ=သို့၊ ပတ္တဿ=ရောက်သောရဟန်းအား၊ တတော=ထိုသဟပယောဂမှ၊ ပုဗ္ဗေ=ရှေ့၌၊ အာပန္နာနံ=သင့်ရောက်ကုန်သော၊ ပုဗ္ဗပယောဂါပတ္တိနမ္ပိ=ပုဗ္ဗပယောဂအာပတ်တို့၏လည်း၊ ပဋိပ္ပဿဒွိမေဝ=ငြိမ်းအေးခြင်းကို၊ ဒီပေတိ=ပြ၏၊ တေန ဟိ=ထို့ကြောင့်သာလျှင်၊ အယမတ္ထော=ဤအနက်ကို၊ ဝိညာယတိ=သိအပ်၏၊ “ယာဝ=အကြင်မျှလောက်၊ သဟပယောဂံ=သို့၊ န ပါပုဏာတိ=မရောက်သေး၊ တာဝ=ထိုသဟပယောဂသို့ မရောက်သေးသမျှ ကာလပတ်လုံး၊ ပုဗ္ဗေ=ရှေ့၌၊ အာပန္နာပတ္တိနံ=သင့်ရောက်သော အာပတ်တို့၏၊ ပဋိပ္ပဿဒွိမေဝ=ငြိမ်းအေးခြင်းသည်၊ န ဟောတိ=မဖြစ်၊ သဟပယောဂံ=သို့၊ ပတ္တကာလတော=ရောက်သော ကာလမှ၊ ပဋ္ဌာယ=စ၍၊ တာသမ္ပိ=ထိုအာပတ်တို့၏လည်း၊ ပဋိပ္ပဿဒွိမေဝ=ငြိမ်းအေးခြင်းသည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏”၊ ဣတိ=ဤသို့၊ အယမတ္ထော=ဤအနက်ကို၊

ဝိညာယတိ·သိအပ်၏။ တသ္မာ·ထို့ကြောင့်၊ သုဠ·ကောင်းစွာ၊ ဥပပရိက္ခိတွာ·
စူးစမ်းဆင်ခြင်၍၊ ယုတ္တတရံ·အထူးသဖြင့် သင့်မြတ်သည်ကို၊ ဂဟေတဗ္ဗံ·
ယူအပ်၏။

ဗဟုကာပိ အာပတ္တိယော ဟောန္တု ဧကမေဝ ဒေသေတွာ မုစ္စတိတိ
ဧတ္ထ·၌၊ အယံ·ဤဆိုအပ်လတံသည်ကား၊ အဓိပ္ပါယော·အဓိပ္ပါယ်တည်း၊
သစေ·အကယ်၍၊ ခဏနဝိယူဟနနုဒ္ဓရဏေသု·မြေကြီးကို တူးခြင်း+ယက်
ခြင်း+ထုတ်ဆောင်ခြင်းတို့၌၊ ဒသ ဒသ·ဆယ်ခုစီ+ဆယ်ခုစီကို၊ ကတွာ·ပြု
၍၊ (ဝါ) ပြုခြင်းကြောင့်၊ အာပတ္တိယော·တို့သည်၊ အာပန္နာ·သင့်ရောက်ကုန်
၏၊ တာသု·ထိုမြေကြီးကို တူးခြင်း+ယက်ခြင်း+ ထုတ်ဆောင်ခြင်းတို့တွင်၊
ဥဒ္ဓရဏေ·ထုတ်ဆောင်ခြင်းတို့၌၊ ဒသ·ဆယ်ခုကုန်သော၊ အာပတ္တိယော·
အာပတ်တို့ကို၊ ဒေသေတွာ·ဒေသနာ ပြောကြား၍၊ မုစ္စတိ·အာပတ်မှလွတ်
၏၊ ကသ္မာ·အဘယ်ကြောင့်နည်း၊ ဝိသဘာဂကိရိယံ·သဘောမတူသောအမှု
သို့၊ (ဝါ) သဘောမတူသော အမှုအရာသို့၊ ပတွာ·ရောက်၍၊ ပုရိမာပုရိမာ
ပတ္တိနံ·ရှေးရှေး၌ သင့်ရောက်ကုန်သော အာပတ်တို့၏၊ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓတ္တာ·ငြိမ်း
အေးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ ဣတိ·ဤသို့၊ ဒဌဗ္ဗံ·မှတ်အပ်၏၊ ဇာတိ·
ဝသေန ပန·ဇာတ်အားဖြင့်ကား၊ သမာနကိရိယာယ·တူသော အမှုအရာ၌၊
(ဝါ) တူသော အမှုကိစ္စ၌၊ အာပန္နာပတ္တိယော·သင့်ရောက်သောအာပတ်တို့
ကို၊ ဧကတ္တေန·တူသည်၏အဖြစ်ဖြင့်၊ ဂဟေတွာ·ယူ၍၊ “ဧကမေဝ ဒေသေ-
တွာ”တိ·ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ·ဆိုအပ်၏၊ တသ္မာ·ထို့ကြောင့်၊ ဣမိနာပိ ကုရန္တု ဌက-
ထာဝစနေန·ဤကုရန္တိ အဋ္ဌကထာစကားနှင့်၊ ပဌဗ္ဗံ·ရှေးဦးစွာ၊ မဟာအဋ္ဌက-
ထာယံ·မဟာအဋ္ဌကထာ၌၊ ဝုတ္တပုရိမာပတ္တိပဋိပ္ပဿဒ္ဓိမေဝ·ဆိုအပ်ပြီးသော
ရှေး၌သင့်ရောက်သောအာပတ်တို့၏ ငြိမ်းအေးခြင်းသည်သာလျှင်၊ သမတ္ထ-
ယတိ·ပြီးစီး၏၊ (ဝါ) ငြိမ်းအေး၏၊ ဥဘိန္ဒံ·နှစ်ခုကုန်သော၊ အဋ္ဌကထာနံ ပန·
အဋ္ဌကထာတို့၏ကား၊ အတ္ထတော·အနက်အားဖြင့်၊ နာနာကရဏံ·ထူးသော
အကြောင်းသည်၊ န အတ္ထိ·မရှိ၊ ဧတ္ထ·ဤအရာ၌၊ အပရိပ္ပိတပါးတခြား
လည်းဖြစ်သော၊ ပကာရံ·အပြားကို၊ ဝဏ္ဏယန္တိ·ဖွင့်ဆိုကြကုန်၏၊ ကိံ·အဘယ်
သို့၊ ဝဏ္ဏယန္တိ·ဖွင့်ဆိုကြကုန်သနည်း၊ “သမာနကိရိယာသု·တူညီသော အမှု-

အရာကိရိယာတို့၌၊ ပုရိမ ပုရိမ ခဏနပစ္စယာ-ရှေးရှေး၌ဖြစ်သော မြေကိုတူးခြင်းကြောင့်၊ အာပန္နာပတ္တိယော-သင့်ရောက်သော အာပတ်တို့သည်၊ ပစ္စိမ-ပစ္စိမ ခဏနံ-နောက်နောက်၌ဖြစ်သော မြေကိုတူးခြင်းသို့၊ ပတ္တာ-ရောက်၍၊ ပဋိပဿမ္ဘန္တိ-ငြိမ်းအေးကုန်၏၊ ဣတိ ဣမိနာ အဓိပ္ပါယေန-ဤသို့သော အလိုဖြင့်၊ 'ပံသုခဏေနဒီသု စ-မြေမှုန့်ကိုတူးခြင်းအစရှိသည်တို့၌လည်း၊ လဇ္ဇိ-ဓမ္မေ-လဇ္ဇိပုဂ္ဂိုလ်၏သဘောသည်၊ ဥပ္ပန္နေ-ဖြစ်သည်ရှိသော်၊ ဗဟုကာပိ-များစွာလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ အာပတ္တိယော-အာပတ်တို့သည်၊ ဟောန္တု-ဖြစ်ပစေကုန်၊ ဧကမေဝ-တစ်ခုတည်းသောအာပတ်ကိုသာလျှင်၊ ဒေသေတွာ-ဒေသနာပြောကြား၍၊ (ဝါ) ကြောင့်၊ မုစ္စတိ-အာပတ်မှလွတ်၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ကုရန္တု-ဌကထာယံ-ကုရန္တိ အဌကထာ၌၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏"၊ ဣတိ-ဤသို့၊ အပရမ္ဗိ-တပါးတခြားလည်းဖြစ်သော၊ ပကာရံ-အပြားကို၊ ဝဏ္ဏယန္တိ-ဖွင့်ဆိုကြကုန်၏၊ "ဧဝဉ္စ-ဤသို့လည်း၊ သတိ-ရှိလတ်သော်၊ 'ဗဟုကာပိ-များစွာလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ အာပတ္တိယော-အာပတ်တို့သည်၊ ဟောန္တု-ဖြစ်ပစေကုန်၊ ဣတိ-ဤသို့၊ န ဝတ္ထဗ္ဗံ-မဆိုအပ်သည်၊ ဘဝေယျ-ဖြစ်ရာ၏၊ "ဗဟုကာပိ အာပတ္တိယော ဟောန္တု"တိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္ထဗ္ဗံ-ဆိုအပ်သည်သာလျှင်တည်း၊ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ ဝိသဘာဝကိရိယမေဝ-ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော အမူအရာကိရိယာသို့သာလျှင်၊ ပတ္တာ-ရောက်၍၊ ပုရိမာပတ္တိနံ-ရှေး၌ သင့်ရောက်ကုန်သော အာပတ်တို့၏၊ ပဋိပဿဒ္ဓိ-ငြိမ်းအေးခြင်းကို၊ ဣစ္ဆန္တေနေဝ-အလိုရှိသဖြင့်သာလျှင်၊ ဗဟုကာသု-များစွာကုန်သော၊ အာပတ္တိသုပိ-အာပတ်တို့၌လည်း၊ ဧကမေဝ-တစ်ခုတည်းသော အာပတ်ကိုသာလျှင်၊ ဒေသေတွာ-ဒေသနာ ပြောကြား၍၊ (ဝါ) ကြောင့်၊ မုစ္စတိ-အာပတ်မှလွတ်၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဣမသ္မိ-ဌာနေ-ဤအရာ၌၊ ဝိသုယေဝ-အသီးအခြားသာလျှင်ဖြစ်သော၊ ဧကော-တစ်ခုသော၊ ဒေသနာက္ကမော-ဒေသနာတော် အစဉ်ကို၊ ဒသိတော-ပြအပ်၏"၊ ဣတိပိ-ဤသို့လည်း၊ ဝဒန္တိ-ဆိုကြကုန်၏၊ အယံ-ဤသည်ကား၊ ဧတေသံ-ဤအဌကထာတို့၏၊ အဓိပ္ပါယော-အလိုတည်း၊ ဣဓ-ဤအရာ၌၊ ပုရိမာ-ပတ္တိနံ-ရှေ့၌သင့်ရောက်ကုန်သော အာပတ်တို့၏၊ ပဋိပဿဒ္ဓိ-ငြိမ်းအေးခြင်းကို၊ အဌကထာစရိယပ္ပမာဏေန-အဌကထာဆရာ၏ ပမာဏဖြင့်၊ ဂဟိတာယထာ-ယူအပ်ကုန်သကဲ့သို့၊ ဧဝံ တထာ-ထိုအတူ၊ ဗဟုကာသုပိ-များစွာ

လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ အာပတ္တိသု-တို့၌၊ ဧကမေဝ-တစ်ခုသော အာပတ်ကို သာလျှင်၊ ဒေသေတွာ-ဒေသနာပြောကြား၍၊ (ဝါ) ကြောင့်၊ မုစ္စတိ-အာပတ် မှ လွတ်၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဣဒမ္ပိ ဝစနံ-ဤစကားကိုလည်း၊ ဣဓ-ဤအရာ၌၊ အဋ္ဌကထာစရိယပ္ပမာဏတောယေဝ-အဋ္ဌကထာဆရာ၏ ပမာဏအားဖြင့် သာလျှင်၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-သိအပ်၏၊ ယထာ စ-အကြင်သို့သော အခြင်းအရာဖြင့် လည်း၊ ပါဠိယံ-၌၊ ပါစိတ္တိယဌာနေ ပိ-ပါစိတ်အာပတ်အရာ၌လည်း၊ ဒုက္ကဋ္ဌ-မေဝ-ဒုက္ကဋ္ဌအာပတ်သည်သာလျှင်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဣဓ-ဤအရာ၌၊ အာဝေဏိကံ-အသီးအခြားကို၊ ကတွာ-ပြု၍၊ အာပတ္တိဝိသေ-သော-အာပတ်အထူးကို၊ ဒဿိတော-ပြအပ်၏၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ ပုရိမာပတ္တိနံ-ရှေ့၌ သင့်ရောက်ကုန်သော အာပတ်တို့၏၊ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိဝိသေသော စ-ငြိမ်းအေးခြင်း အထူးကိုလည်းကောင်း၊ ဒေသနာဝိသေသော စ-ဒေသနာတော် အထူးကိုလည်းကောင်း၊ အဋ္ဌကထာစရိယေဟိ-အဋ္ဌကထာ ဆရာတို့သည်၊ ဒဿိတော-ပြအပ်၏၊ ဣတိ အယံ-ဤသည်ကား၊ ဧတေသံ-ထိုအဋ္ဌကထာ ဆရာတို့၏၊ အဓိပ္ပါယော-အဓိပ္ပါယ်တည်း။

ဟေဌတော ဩသိဒေန္တောတိ-ကား၊ “သာမိကေသု-ဥစ္စာပိုင်ရှင်တို့ သည်၊ အာဂန္နာ-လာ၍၊ အပဿိတွာ-မတွေ့မမြင်ကုန်မူ၍၊ ဂတေသု-သွားကုန်သည်ရှိသော်၊ ဂဏှိဿာမိ-ယူအံ့”၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝေယျစိတ္တေန-နီးယူလိုသောစိတ်ဖြင့်၊ ဟေဌာဘူမိယံ-မြေကြီးအောက်၌၊ ဩသိဒေန္တော-နစ်မြှုပ်စေလျက်၊ ဗုန္နေနာတိ-ကား၊ ကုမ္ဘိယာ-အိုး၏၊ ဟေဌိမတလေန-အောက်အပြင်၌၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ ဧကဌာနံ-တစ်ခုတည်းသောနေရာအရပ်၌၊ ဌိတာယ-တည်ရှိသော၊ ကုမ္ဘိယာ-အိုး၏၊ ဌာနာစာဝနံ-တည်ရာအရပ်မှ ရွှေ့လျှောစေခြင်းကို၊ ဆဟိ-ခြောက်ပါးကုန်သော၊ အာကာရေဟိ-အခြင်းအရာတို့ဖြင့်၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-သိအပ်၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ သမ္ပန္နော-ရှေ့ပုဒ်+နောက်ပုဒ်တို့၏ စပ်ခြင်းကို၊ ကာတဇော-ပြုအပ်၏၊ ဝလယံ နိဟရတိ၊ ပါရာဇိကန္တိ-ကား၊ အာ-ကာသဂတံ-ကောင်းကင်၌ တည်သည်ကို၊ အကတွာ-မပြုမူ၍၊ ယံသိတွာ-ချုပ်၍၊ (ဝါ) ပွဏှတိုက်၍၊ နိဟရန္တဿ-ထုတ်ဆောင်သော ရဟန်းအား၊ ဆိန္နကောဋိတော-ပြတ်သော အစွန်းမှ၊ (ဝါ) ပြတ်သော အစွန်အဖျားမှ၊

နိဟဋမတ္တေ-ထုတ်ဆောင်အပ်ကာမျှ၌၊ ပါရာဇိကံ-ပါရာဇိက အာပတ်သည်၊
ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ ဣတော စိတော စ သာရေတိတိ-ကား၊ ယံသန္တောယေဝ-
ချုပ်လျက်သာလျှင်၊ (ဝါ) ပွတ်တိုက်လျက်သာလျှင်၊ အာကာသဂတံ-ကောင်း
ကင်၌တည်သည်ကို၊ အကတ္တာ-မပြုမူ၍၊ သာရေတိ-ရွှေ့လျောစေ၏။

ဆိန္နမတ္တေ ပါရာဇိကန္တိ-ကား၊ အဝဿံ-မချွတ်ဧကန်၊ စေ ပတတိ-
အကယ်၍ကျစေအံ့၊ ဆိန္နမတ္တေ-ဖြတ်အပ်ကာမျှ၌၊ ပါရာဇိကံ-ပါရာဇိကအာ-
ပတ်သို့၊ အာပဇ္ဇတိ-သင့်ရောက်၏၊ ပရိစ္ဆေဒေါတိ-ကား၊ “ပဉ္စမာသကံ ဝါ-
ငါးပဲကိုသော်လည်းကောင်း၊ အတိရေကပဉ္စမာသကံ ဝါ-ငါးပဲထက်အပိုအလွန်
ကို သော်လည်းကောင်း”၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝုတ္တဂဏနပရိစ္ဆေဒေါ-ဆိုအပ်ခဲ့ပြီး
သော အသပြာအရေအတွက် အပိုင်းအခြားတည်း၊ အပဗျူဟန္တောတိ-ကား၊
“ဟေဌာ-အောက်၌၊ ဌိတံ-တည်ရှိသောဥစ္စာဘဏ္ဍာကို၊ ဂဏိဿာမိ-ယူအံ့”၊
ဣတိ-ဤသို့၊ ဟတ္ထေန-လက်ဖြင့်၊ ဒွိဓာ-နှစ်ဖြာနှစ်ပိုင်း၊ ကရောန္တော-ဖြုလျက်၊
ဥပမကုမ္ဘိယန္တိ-ကား၊ ဥပမပုဏ္ဏာယ-ထက်ဝက်ပြည့်သော၊ (ဝါ) တဝက်ပြည့်
သော၊ ကုမ္ဘိယာ-အိုး၏၊ အဋ္ဌကထာစရိယပ္ပမာဏေန-အဋ္ဌကထာ ဆရာ၏
ပမာဏဖြင့်၊ သင်္ခေပဋ္ဌကထာဒီသု-သင်္ခေပ အဋ္ဌကထာ အစရှိသည်တို့၌၊
ဝုတ္တမ္ပိ နန စ-ဆိုအပ်ပြီးသည် မဟုတ်ပါလော၊ ကသ္မာ-အဘယ်ကြောင့်၊ န
ဂဟေတဗ္ဗံ-မယူအပ်သနည်း၊ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ “ဝိနယဝိနိစ္ဆယေ
ဟိ အာဂတေ ဂရုကေ ဌာတဗ္ဗ”န္တိ-အာဟ-ဆိုပြီး၊ ဝိနယဓမ္မတာဘူတိ-ကား၊
ဝိနယဂရုကာနံ-ဝိနည်းကို အလေးဂရုပြုကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏၊ (ဝါ) ဝိနည်း
ဓုရ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏၊ ဓမ္မတာ-ထုံးတမ်းစဉ်လျှာ ဓမ္မတာတည်း၊ ဝိနယဂရုကာ-
ဝိနည်းကို အလေးဂရုပြုသောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ (ဝါ) ဝိနည်းဓုရ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊
ဝိနယဝိနိစ္ဆယေ-ဝိနည်း အဆုံးအဖြတ်သည်၊ အာဂတေ-ရောက်လာသည်ရှိ
သော်၊ ဂရုကေ-ကြီးလေးသောအရာ၌၊ တိဋ္ဌန္တိ-တည်ကုန်၏၊ ဟိ သစ္စံ-မှန်၏၊
ဝိနယဂရုကတာဗျပနတ္ထံ-ဝိနယဂရုကပုဂ္ဂိုလ်၏အဖြစ်ကို ပြန့်နှံ့စေခြင်းအကျိုး
ငှာ၊ ဧတ္ထ-ဤ“ဝိနယဂရုကာနံ”ဟူသောပုဒ်၌၊ ဝိနယဂရုကောယေဝ-ဝိနည်း၌
အလေးဂရုပြုသောပုဂ္ဂိုလ်ကိုသာလျှင်၊ ဝိနယသဒ္ဓေန-ဝိနယ-သဒ္ဓါဖြင့်၊ ဝုတ္တော-
ဆိုအပ်၏၊ ဝါ-တနည်းကား၊ ဒေသာ-ဤဝိနည်းကို အလေးဂရု ပြုခြင်းသည်

ကား၊ ဝိနယဿ-ဝိနယသဒ္ဓါ၏၊ ဓမ္မတာ-ထုံးတမ်းစဉ်လာ ဓမ္မတာတည်း၊
တေသံ-ထိုဝိနယဂရုကပုဂ္ဂိုလ်တို့၏၊ ဂရုဂါရဝဌာနဿ-အလေးဂရုပြုရာ အ-
ရာဌာန၏၊ ဝိနယဝိသယတ္တာ-ဝိနည်း၏ အရာဌာနဖြစ်သောကြောင့်တည်း။

ဣဒါနိ ဣမသ္မိ ကာလေ-၌၊ သင်္ခေပဌကထာဒီသု-သင်္ခေပအဌကထာ
အစရှိသည်တို့၌၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်သော စကားရပ်သည်၊ ပါဠိယာပိ-ပါဠိတော်နှင့်
လည်း၊ န သမေတိ-မညီညွတ်၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဒဿေန္တော-ပြလိုသည်ဖြစ်၍၊
“အပိ စာ”တိ အာဒိ-“အပိ စ”အစရှိသည်ကို၊ အာဟ-ပြ၊ ဘာဇနန္တိ-ကား၊
ပတ္တာဒိဘာဇနံ-သပိတ် အစရှိသောခွက်တည်း၊ ပတ္တာဒိ-သပိတ် အစရှိသည်
ကို၊ အပူရေတွာ-မပြည့်စေမူ၍၊ ဂဏန္တဿ-ယူသောရဟန်းအား၊ အနုဒ္ဒတေ-
ပိ-မထုတ်ဆောင်အပ်သေးသော်လည်း၊ မုခဝဋ္ဋိပရိစ္ဆေဒေါ-အိုးနှုတ်ခမ်းရစ်၏
အပိုင်းအခြားသည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ ပတ္တာဒိ-သပိတ်အစရှိသည်ကို၊ ပူရေ-
တွာ-ပြည့်စေ၍၊ ဂဏန္တဿ ပန-ယူသောရဟန်းအား၊ ဥဒ္ဓရဏကာလေ-သ-
ပိတ်ကို ထုတ်ဆောင်သောကာလ၌၊ ဟောတိ-၏၊ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊
“မုခဝဋ္ဋိ ပရိစ္ဆေဒေန ဝါ ဥဒ္ဓါရဏေန ဝါ”တိ-ဟူ၍၊ အာဟ-ပြ၊ ယဒါ ပန-
အကြင်အခါ၌ကား၊ တေလကုမ္ဘိအာဒီသု-ဆီအိုးအစရှိသည်တို့တွင်၊ တေလာ-
ဒိနံ-ဆီအစရှိသည်တို့၏၊ အဗဟုဘာဝတော-မများသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊
ဘာဇနံ-အိုးခွက်ကို၊ နိမုဇ္ဈာပေတွာ-နစ်မြွတ်စေ၍၊ ဂဏိတု-ယူခြင်းငှာ၊ သက္ကာ-
တတ်ကောင်းသည်၊ -န ဟောတိ-မဖြစ်၊ တဒါ-ထိုအခါ၌၊ မုခဝဋ္ဋိပရိစ္ဆေဒေ-
နေဝ-အိုးနှုတ်ခမ်း၏ အပိုင်းအခြားဖြင့်သာလျှင်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ စိက္ကနန္တိ-
ကား၊ တဒံ-စေးကပ်သည်၊ အာကမနံ-ဝိကမနယောဂ္ဂန္တိ-ထွေးဟူသော ဤ
ပါဠိရပ်၌၊ အဘိမုခံ-မိမိဘက်သို့၊ ကမနံ-ဆွဲငင်ခြင်းတည်း၊ အာကမနံ-မိမိ
ဘက်သို့ရှေးရှု ဆွဲငင်ခြင်း၊ ပရတော-ထိုမှာဘက်မှ၊ ကမနံ-ဆွဲငင်ခြင်းတည်း၊
ဝိကမနံ-ထိုမှာဘက်မှ ဆွဲငင်ခြင်း၊ ပဋိနိဟရတုန္တိ-ကား၊ အတ္တနော-မိမိ၏၊
ဘာဇနတော-အိုးခွက်မှ၊ ပဋိနိဟရိတု-တဖန်ထုတ်ဆောင်ခြင်းငှာ၊ ဟတ္ထတော
မုတ္တမတ္တေ ပါရာဇိကန္တိ-ကား၊ ထေယျစိတ္တေန-ခိုးယူလိုသောစိတ်ဖြင့်၊ ပရ-
သန္တကဂ္ဂဟဏ္ဍပယောဂဿ-သူတပါး၏ပစ္စည်းဥစ္စာကို ယူတတ်သော လုလ္လု
ပယောဂ၏၊ (ဝါ) ကို၊ ကတတ္တာ-ပြုအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ မဟာ-

အဋ္ဌကထာယမေဝ=မဟာ အဋ္ဌကထာ၌သာလျှင်၊ “သစေ၊ ပိ=အကယ်၍ လည်း၊ မရိယာဒံ=လယ်ကံသင်းကို၊ ဒုဗ္ဗလံ=အားနည်းသည်ကို၊ (ဝါ) အားနည်း သည်ကို၊ ကတွာ=ပြု၍၊ သုက္ခတဋ္ဌာကဿ=ခြောက်သွေ့သော ရေကန်၏၊ ဥဒကနိဗ္ဗဟနဌာနံ ဝါ=ရေကိုထုတ်ဆောင်ရာ အရပ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဥဒက- နိဗ္ဗမနတုမ္ပံ ဝါ=ရေပြွန်ပေါက်ကိုလည်းကောင်း၊ ပိဒဟတိ=ပိတ်ဆို့၏၊ အည- တော ဝ=တပါးတခြားသော ရေစီးရာအရပ်မှလည်း၊ ဂမနမဂ္ဂေ ဝါ=ရေသွား လမ်း၌မူလည်း၊ ပါဠိ=လယ်ကန်သင်းကို၊ ဗန္ဓတိ=ဖွဲ့၏၊ သုက္ခမာတိကံ ဝါ= ခြောက်သောရေမြောင်းကိုမူလည်း၊ ဥဇ္ဇံ=ဖြောင့်သည်ကို၊ ကရောတိ=ပြုအံ့၊ ပစ္စာ=နောက်မှ၊ ဒေဝေ=မိုးသည်၊ ဝုဋ္ဌေ=ရွာသည်ရှိသော်၊ ဥဒကံ=ရေသည်၊ အာဂန္နာ=လာ၍၊ မရိယာဒံ=လယ်ကံသင်းကို၊ ဘိန္ဒတိ=ချိုးဖျက်၏၊ သဗ္ဗတ္ထ= အလုံးစုံတို့၌၊ ဘဏ္ဍာဒေယျံ=ဘဏ္ဍာစားသည်၊ ဟောတိ=၏၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဝုတ္တတ္တာ=ဆိုအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ “တံ ပန တတ္ထေဝ သုက္ခတဋ္ဌာကေ သုက္ခမာတိကာယ ဥဇ္ဇကရဏဝိနိစ္ဆယေန ဝိရုဇ္ဈတိ”တိ=ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ=၏။

အဝဟာရလက္ခဏန္တိကား၊ ပဉ္စဝိသတိယာ=နှစ်ဆယ့် ငါးပါးသော၊ အဝဟာရေသု=ခိုးယူခြင်းတို့တွင်၊ ဧကမ္ပိ=တစ်ခုလည်းဖြစ်သော၊ အဝဟာရ- လက္ခဏံ=ခိုးယူခြင်းလက္ခဏာတည်း၊ ဝါ=တနည်းကား၊ ဌာနာစာဝနပယော- ဂေါ ဧဝ=တည်ရာအရပ်မှ ရွှေ့လျော့စေတတ်သော လုလ္လပယောဂဿာလျှင် တည်း၊ ဥဒ္ဓါရေတိတိကား၊ ကုမ္ဘိယာ=အိုး၏၊ ဖုဋ္ဌဌာနတော=တွေ့ထိရာအရပ် မှ၊ ကေသဂ္ဂမတ္တေပိ=တဆံချည်ဖျားမျှလည်း၊ ဥဒ္ဓဋေ=ထုတ်ဆောင်ရာ၌၊ ယုတ္တ န္တိကား၊ ဌာနာစာဝနပယောဂသဗ္ဗာဝတော=တည်ရာအရပ်မှ ရွှေ့စေတတ် သော လုလ္လပယောဂကိုဖြစ်စေတတ်ကြောင့်၊ ယုတ္တံ=သင့်၏၊ သင်္ဂေါပနတ္တာ- ယာတိ ဣမိနာ=ဟူသော ဤဝါငြိရပ်ဖြင့်၊ သုဒ္ဓစိတ္တတံ=စင်ကြယ်သော စိတ် ရှိသူ၏အဖြစ်ကို၊ ဒသေတိ=ပြ၏၊ ပလီဗုဒ္ဓိဿတိတိကား၊ နိဝါရေဿာမိ- တားဖြစ်လတ်၊ ဝုတ္တနယေနေဝ ပါရာဇိကန္တိကား၊ ဟတ္ထတော=လက်မှ၊ မုတ္တမတ္တေယေဝ=လွတ်ကာမျှ၌သာလျှင်၊ ပါရာဇိကံ=ပါရာဇိကအာပတ်သည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏၊ သုဒ္ဓစိတ္တောဝ ဥဒ္ဓရတိတိကား၊ ကုမ္ဘိယံ=အိုး၌၊ တေလ- သာ=ဆီ၏၊ (ဝါ) ဆီကို၊ အာကိရဏတော=လောင်းထည့်သည်မှ၊ ပုရေတရ-

မေဝ-အထူးသဖြင့် ရှေးဦးစွာသာလျှင်၊ သုဒ္ဓစိတ္တော-စင်ကြယ်သော စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍၊ နိက္ခိပိတ္တာ-ထည့်ပြီး၍၊ ပစ္ဆာ-နောက်မှ၊ သုဒ္ဓစိတ္တော-စင်ကြယ်သော စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍သာလျှင်၊ ဥဒ္ဓရတိ-ထုတ်ဆောင်၏။ နေဝ အဝဟာ-ရောတိ-ကား၊ ထေယျစိတ္တေန-ခိုးယူလိုသောစိတ်ဖြင့်၊ အဝဟရဏပယော-ဂဿ-ခိုးယူခြင်း လုလ္လပယောဂ၏၊ (ဝါ) ကို၊ အကတတ္တာ-မပြုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ အတ္တနော-မိမိ၏၊ ဘာဇနတ္တာ ပန-အိုးခွက်ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ကား၊ “န ဂီဝါ”တိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏၊ အနာပတ္တိမတ္တ-မေဝ-အာပတ်မသင့်သည်မျှကိုသာလျှင်၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏၊ ဧဝံ ပန-ဤသို့ကား၊ န ဝိစာရိတံ-မစိစစ်အပ်၊ ဣတိ အယံ-ကား၊ အဓိပ္ပါယော-အဓိပ္ပါယ်တည်း၊ အထ ဝါ-တနည်းသော်ကား၊ အနာပတ္တိမတ္တမေဝ ဝုတ္တန္တိ ဣမိနာ-ပိ-ဟူသောဤပါဠိရပ်ဖြင့်လည်း၊ တတ္ထ တသ္မိံ ဝစနေ-ထိုစကားရပ်၌၊ “ဂီဝါ”တိ-ဟူ၍၊ ဝစနာဘာဝတော-မဆိုအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ “န ဂီဝါ”တိ-ဟူ၍၊ ပုဗ္ဗေ-ရှေ့၌၊ ဝုတ္တမဟာအဋ္ဌကထာဝါဒမေဝ-ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော မဟာ-အဋ္ဌကထာဝါဒကိုသာလျှင်၊ ပတိဌာပေတိ-တည်စေ၏၊ ပစ္ဆာ-နောက်မှ၊ ဒဿိ-တေန-ပြအပ်သော၊ ကုရုန္တိဝါဒေနပိ-ကုရုန္တိအဋ္ဌကထာဝါဒဖြင့်လည်း၊ မဟာ-အဋ္ဌကထာဝါဒေါ-မဟာအဋ္ဌကထာဝါဒသည်သာလျှင်၊ သမတ္ထိတော-အညီရှိသည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ အတ္တနော ဘဏ္ဍန္တိ-ကား၊ တေလာကိရဏတော-ဆီကိုလောင်းထည့်သည်မှ၊ ပုရေတရမေဝ-အထူးသဖြင့် ရှေးဦးစွာသာလျှင်၊ အတ္တနော-မိမိ၏၊ ကုမ္ဘိယံ-အိုး၌၊ သုဒ္ဓစိတ္တေန-စင်ကြယ်သောစိတ်ဖြင့်၊ ဌပိတံ-ထားအပ်သော၊ ပိတတေလံ-သောက်အပ်သောဆီသည်၊ အတ္တနော-မိမိ၏၊ ပရိက္ခာရံ-ပရိက္ခရာတည်း၊ သမ္မောဟဌာနန္တိ-ကား၊ အာပတ္တိဝိနိစ္ဆယဝသေန-အာပတ်ကို ဆုံးဖြတ်သည်၏အစွမ်းအားဖြင့်၊ သမ္မောဟဌာနံ-တွေဝေသော အရာဌာနတည်း။

ဗဟိဂတံ နာမ ဟောတိတိ-ကား၊ တတော-ထိုအခါမှ၊ ပဌာယ-စ၍၊ တေလဿ-ဆီ၏၊ အဌာနဘာဝတော စ-မတည်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ အဓောမုခဘာဝတော စ-အောက်သို့ မျက်နှာဝ ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဗဟိဂတံ နာမ-အပြင်ပ၌ တည်ခြင်းမည်သည်၊

ဟောတိ-ဖြစ်၏။ အန္တော-အိုး၏အတွင်းမှ၊ ပဌာယ-စ၍၊ ဆိဒ္ဓေ-အပေါက်ကို၊ ကရိယမာနေ-ပြုအပ်သည်ရှိသော်၊ နိက္ခမိတွာ-ထွက်၍၊ တေလဿ-ဆီ၏၊ ဂတဂတဌာနံ-ရောက်ရာ'ရောက်ရာအရပ်သည်၊ ဘာဇနသချံမေဝ-ခွက်ဟူသော အရေအတွက်သို့သာလျှင်၊ ဂစ္ဆတိ-ရောက်၏၊ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ “ဗဟိရန္တတော ပါဒပ္ပနကေ ဂဠိတေ ပါရာဇိက”န္တိ-ဟူ၍၊ အာဟ-ပြု၊ ယထာတထာ ဝါ ကတဿာတိ-ကား၊ ဗဟိရန္တတော ဝါ-အပြင်ဘက်မှလည်းကောင်း၊ အပ္ပန္တရတော ဝါ-အတွင်းဘက်မှလည်းကောင်း၊ ပဌာယ-စ၍၊ ကတဿ-ပြုအပ်သော အပေါက်၏၊ မဇ္ဈေ ဌပေတွာ ကတ-ဆိဒ္ဓေတိ-ကား၊ မဇ္ဈေ-အလယ်၌၊ ဧတာဓံ-အနည်းငယ်၊ ကပါလံ-အိုးခြမ်းကွဲကို၊ ဌပေတွာ-ထား၍၊ ပစ္ဆာ-နောက်မှ၊ တံ ကပါလံ-ထိုအိုးခြမ်းကွဲကို၊ ဆိဒ္ဓန္တေန-ဖောက်သဖြင့်၊ ကတဆိဒ္ဓေ-ပြုအပ်သော အပေါက်၌၊ “မရိယာ-ပရိစ္ဆေဒနေ-လယ်ကံသင်း၏အပိုင်းအခြား၌၊ အန္တော-အတွင်း၌၊ ဌတွာ-တည်၍၊ ဗဟိမုခေါ-အပြင်ဘက်သို့ ရှေ့လျှက်၊ ဆိဒ္ဓန္တေန-ဖောက်သည်ရှိသော်၊ ဗဟိ-အပြင်ပ၌၊ အန္တေန-အတွင်းအရပ်၏ အစွန်အဖျားဖြင့်၊ ကာရေတဗ္ဗော-ပြုစေအပ်၏၊ အန္တော စ-အတွင်း၌လည်းကောင်း၊ ဗဟိ စ-အပြင်ပ၌လည်းကောင်း၊ ဆိန္ဒိတွာ-ဖြတ်၍၊ မဇ္ဈေ-အလယ်၌၊ ဌပေတွာ-ထား၍၊ တံ မရိယာဒံ-ထိုလယ်ကံသင်းကို၊ ဆိဒ္ဓန္တေန-ဖောက်သည်ရှိသော်၊ မဇ္ဈေန-အလယ်ဖြင့်၊ ကာရေတဗ္ဗော-ပြုစေအပ်၏”၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝုတ္တတ္တာ-ဆိုအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ “တံဌာကဿ စ မရိယာဒဘောဒေန သမေတိ”တိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏၊ ဣဒမေတ္ထ ယုတ္တန္တိ-ကား၊ အန္တော စ-အတွင်းမှလည်းကောင်း၊ ဗဟိ စ-အပြင်ပမှလည်းကောင်း၊ ပဌာယ-စ၍၊ ကတဆိဒ္ဓေ-ပြုအပ်သော အပေါက်၌၊ မဇ္ဈေန-အလယ်ဖြင့်၊ ကာရေတဗ္ဗော-ပြုစေအပ်၏၊ အန္တော ပဌာယ ကတေ ပန ဗဟိရန္တေန၊ ဗဟိ ပဌာယ ကတေ အပ္ပန္တရေန ကာရေတဗ္ဗောတိ-ကား၊ အယံ တိပွကာရောပိ-ဤသုံးပါး အပြားရှိသော အပေါက်သည်လည်း၊ ဧတ္ထ-ဤအရာ၌၊ ဝေမဋ္ဌဆိဒ္ဓေ-အလယ်တည့်တည့်ဖောက်အပ်သော အပေါက်၌၊ ယုတ္တော-သင့်မြတ်၏၊ ဥဒကေ-ရေ၌၊ ကတ-ပယောဂဿ-ပြုအပ်သော လုလ္လပယောဂ၏၊ အဘာဝတော-မရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ “ဌာနာစာဝနပယောဂဿ အဘာဝါ”တိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-၏။

အဋ္ဌကထာယံ တာဝ ဝုတ္တန္တိ-ကား၊ မဟာအဋ္ဌကထာယံ-မဟာအဋ္ဌကထာ၌၊ ဝုတ္တံ-၏။ ပတ္တိန္ဒဿ-လိုလားတောင်းတသောသူအား၊ ခါဒနံ-ခဲဘွယ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဣတရဿ-တပါးတခြားသောသူအား၊ ပါနဉ္စ-အဖျော်ကိုလည်းကောင်း၊ သပ္ပိအာဒီနံ-ထောပတ်အစရှိသည်တို့၏၊ ပရိဘောဂေါ-သုံးဆောင်ခြင်းတည်း၊ ဣတိ တသွာ-ထို့ကြောင့်၊ “အခါဒီတဗ္ဗံ ဝါ အပါတဗ္ဗံ ဝါ ကရောတိ”တိ-ဟူ၍၊ အာဟ-ပြီ၊ ကထံ ပန-အဘယ်သို့လျှင်၊ တထာ-ထိုအတိုင်း၊ (ဝါ) ထိုသို့မခဲစားအပ်+မသောက်အပ်သည်ကို၊ ကရောတိ-ပြုသနည်း၊ ဣတိ တသွာ-ထို့ကြောင့်၊ “ဥစ္စရံ ဝါ ပဿာဝံ ဝါ”တိ အာဒိ-ကို၊ အာဟ-ပြီ၊ ကသွာ ပန-အဘယ်ကြောင့်လျှင်၊ ဧတ္ထ-ဤအရာ၌၊ ဒုက္ကဋ်-ဒုက္ကဋ်အာပတ်ကို၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်သနည်း၊ ဣတိ တသွာ-ထို့ကြောင့်၊ “ဌာနာစာဝနဿ နတ္ထိတာယ ဒုက္ကဋ်” န္တိ-ဟူ၍၊ အာဟ-ပြီ၊ ပုရိမဒွယန္တိ-ကား၊ ဘေဒနံ-စ-ပျက်ဆီးခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ ဆဉ္စနဉ္စ-စွန့်ပြစ်ခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ ကသွာ-အဘယ်ကြောင့်၊ န သမေတိ-မညီညွတ်သနည်း၊ ဣတိ တသွာ-ထို့ကြောင့်၊ “တဉ္စိ”တိ အာဒိ-ကို၊ အာဟ-ပြီ၊ ကုမ္ဘိလူရကရဏေ-နာတိ-ကား၊ ပုဏ္ဏကုမ္ဘိယာ-ပြည့်သောအိုး၏၊ ကုမ္ဘိလူရကရဏေန-ဆွေးမြေသည်ကို ပြုသဖြင့်၊ မာတိကာ ဥဇုကရဏေနာတိ-ကား၊ ဥဒကပုဏ္ဏာယ-ရေဖြင့်ပြည့်သော၊ မာတိကာယ-ရေမြောင်း၌၊ ဥဇုကရဏေန-ဖြောင့်သည်ကို ပြုသဖြင့်၊ ဧကလက္ခဏန္တိ-ကား၊ ဘေဒနံ-ပျက်စီးခြင်းကို၊ ကုမ္ဘိလူရကရဏေန-အိုးကိုဆွေးမြေသည်ကို ပြုခြင်းနှင့်၊ ဆဉ္စနဉ္စ-စွန့်ပြစ်ခြင်းသည်၊ မာတိကာယ-ရေမြောင်း၌၊ ဥဇုကရဏေန-ဖြောင့်သည်ကို ပြုခြင်းနှင့်၊ သဒ္ဓိ-အတူတကွ၊ ဧကသဘာဝံ-တူသော သဘောသည်၊ ဌာနာစာဝနပယောဂသဗ္ဗာဝတော-တည်ရာအရပ်မှ ရွှေ့လျော့စေတတ်သော လုလ္လပယောဂ၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ ပစ္ဆိမံ ပန ဒွယန္တိ-ကား၊ ဈာပနံ စ-မီးတိုက်ခြင်းလည်းကောင်း၊ (ဝါ) မီးရှို့ခြင်းလည်းကောင်း၊ အပရိဘောဂကရဏဉ္စ-မသုံးဆောင်ကောင်းသည်ကို ပြုခြင်းလည်းကောင်း။

ဧတ္ထ ဧဇိ ဝိနိစ္ဆယံ ဝဒန္တိတိ ဧတ္ထံ-ဟူသောဤပါဠိရပ်၌၊ မဟာအဋ္ဌကထာယံ-၌၊ ဝုတ္တေ-ဆိုအပ်သည်ရှိသော်၊ ဧကေ-အချို့ကုန်သော၊ အာစ-

ရိယာ-ဆရာတို့သည်၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ ဝိနိစ္ဆယံ-အဆုံးအဖြတ်ကို၊ ဝဒန္တိ-ဆိုကြကုန်
 ၏၊ ပစ္ဆိမဒ္ဒယံ သန္ဓာယ ဝုတ္တန္တိ ဧတ္ထ-၌၊ ပုရိမဒ္ဒယေ-ရှေ့ပုဒ်နှစ်ခု၌၊ ဝိနိစ္ဆ-
 ယော-အဆုံးအဖြတ်ကို၊ ဟေဋ္ဌာ-အောက်၌၊ ဝုတ္တာနုသာရေန-ဆိုအပ်ခဲ့ပြီး
 သောနည်းကို အစဉ်မှီးသဖြင့်၊ ဝိညာတုံ-သိခြင်းငှာ၊ သက္ကာ-တတ်ကောင်း၏၊
 ဣတိ-ဤသို့၊ ဓာတ္ထ-ထိုပါဠိရပ်၌၊ ကိစ္ဆိ-တစုံတခုသော စကားကို၊ အဝတ္ထာ-
 မဆိုမူ၍၊ ပစ္ဆိမဒ္ဒယံ-နောက်၌ဖြစ်သော ပုဒ်နှစ်ခုအပေါင်းကို၊ သန္ဓာယ-ရည်
 ရွယ်၍၊ ဌာနာစာဝနဿ-တည်ရာအရပ်မှ ရွှေ့လျှောစေခြင်း၏၊ နတ္ထိတာယ-
 မရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဒုက္ကဋ္ဌန္တိ ဣဒံ “ဒုက္ကဋ္ဌ”ဟူသော ဤစကားကို၊
 ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏၊ ဣတိ အယံ-ကား၊ အဓိပ္ပါယော-အဓိပ္ပါယ်တည်း၊ ယေယျ-
 စိတ္တေနာတိ-ကား၊ အတ္တနော ဝါ-မိမိအားလည်းကောင်း၊ ပရဿ ဝါ-သူ
 တပါးအားလည်းကောင်း၊ ကာတုကာမတာဝသေန-ပြုခြင်းငှာ အလိုရှိသည်
 ၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဥပ္ပန္နထေယျစိတ္တေန-ဖြစ်သောခိုးယူလိုသောစိတ်ဖြင့်၊ ဝိနာသေ-
 တုကာမတာယာတိ-ကား၊ ဟတ္ထပါဒါဒိ-လက်ခြေအစရှိသည်ကို၊ ဆိန္ဒန္တော
 ဝိယ-ဖြတ်သကဲ့သို့၊ ကေဝလံ-သက်သက်၊ ဝိနာသေတုကာမတာယ-ပျက်စေ
 ခြင်းငှာ အလိုရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့်၊ ပုရိမဒ္ဒယေ-ရှေ့ပုဒ်နှစ်ခုတို့၏ အပေါင်း၌၊
 ကိံ-အဘယ်သို့၊ ဟောတိ-ဖြစ်သနည်း၊ ? ကိံ-အဘယ်သို့၊ အဓိပ္ပါယေန-ဖြင့်၊
 ကိစ္ဆိ-တစုံတခုကို၊ န ဝုတ္တံ-မဆိုအပ်သနည်း၊ ? ဣတိ တသွားထို့ကြောင့်၊
 “ပုရိမဒ္ဒယေ ပန ။ ပ ။ ပါရာဇိက”န္တိ-ဟူ၍၊ အာဟ-ပြီ၊ တတ္ထ တသို့
 ဝစနေ-၌၊ ဝုတ္တနယေန ဘိန္ဒန္တဿ ဝါ ဆဉ္ဇန္တဿ ဝါတိ-ကား၊ မုဂ္ဂရေန-
 ဆောက်ပုတ်ဖြင့်၊ ပေါထေတွာ-ရိုက်နှက်ပုတ်ခတ်၍၊ ဘိန္ဒန္တဿ-ခွဲသောသူ
 အား၊ ဥဒကံ ဝါ-ရေကိုလည်းကောင်း၊ ဝါလိကံ ဝါ-သဲကိုလည်းကောင်း၊ အာ-
 ကိရိတွာ-လောင်းထည့်၍၊ ဥတ္တရာပေန္တဿ-လျှံတက်စေသောသူအား၊ ဣတိ
 အယံ-ကား၊ အတ္ထော-တည်း၊ အယုတ္တံ စေတိ-ကား၊ ပါဠိယံ-ပါဠိတော်၌၊
 ပုရိမပဒ္ဒယေပိ-ရှေ့ပုဒ်နှစ်ခု အပေါင်း၌လည်း၊ ဒုက္ကဋ္ဌဿေဝ-ဒုက္ကဋ္ဌအာပတ်
 ကိုသာလျှင်၊ ဝုတ္တတ္တာ-ဟောတော်မူအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ “ပုရိမဒ္ဒယေ
 ။ ပ ။ ပါရာဇိကန္တိ ဣဒံ ဝစနံ-ဟူသော ဤစကားသည်၊ အယုတ္တံ-မသင့်”၊
 တုမှာကံ-သင်တို့အား၊ ယဒိ သိယာ-အကယ်၍ဖြစ်ငြားအံ့၊ ဣတိ အယံ-
 ကား၊ အတ္ထော-အနက်တည်း၊ နာတိ-“န”ဟူသည်ကား၊ အယုတ္တဘာဝပု-

သင်္ဂမသင့်သောအဖြစ်၏လျင်းပါးခြင်းကို နိသေစေတွာတားမြစ်၍၊ တတ္ထတသို့ ဝစနေထိုစကားရပ်၌၊ ကာရဏံအကြောင်းကို၊ “အညထာ ဂဟေတဗ္ဗတ္ထတော”တိဟူ၍၊ အာဟံပြီ၊ ဧတ္ထဤအရာ၌၊ ကထံ ပနအဘယ်သို့လျှင်၊ အတ္ထောအနက်ကို၊ ဂဟေတဗ္ဗောယူအပ်သနည်း၊ ဣတိ တသွာထို့ကြောင့်၊ “ပါဠိယံ ဟိ”တိ အာဒိကို၊ အာဟံပြီ၊ နာသေတုကာမတာပက္ခေဗျက်ဆီးခြင်းငှာ အလိုရှိသောအဘို့၌၊ ဟေဋ္ဌာအောက်၌၊ ဝုတ္တနယေနဝဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော နည်းဖြင့်သာလျှင်၊ အတ္ထဿ အနက်၏၊ အဝိရုဇ္ဈနတောမဆန့်ကျင်သောကြောင့်၊ “ထေယျစိတ္တပက္ခေ”တိဟူ၍၊ ဝုတ္တံဆိုအပ်၏၊ “ဧဝံ ဝိနိစ္ဆယံ ဝဒန္တိ”တိဟူသော၊ ဣတောဤပုဒ်မှ၊ ပဋ္ဌာယစ၍၊ ဝုတ္တဿဆိုအပ်သော၊ သဗ္ဗဿပိအလုံးစုံကိုလည်း၊ ဧကဿေဝတစ်ခုတည်းကိုသာလျှင်၊ ဝစနတ္တာဆိုအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ “ဧဝမေကေ ဝဒန္တိ”တိဟူ၍၊ နိဂမနဝသေနနိဂုံးအုပ်သည်၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဝုတ္တံဆိုအပ်၏။

ဣဒါနိ ဣမသ္မိ ကာလေဤယခုအခါ၌၊ ယထာဝုတ္တဝသေနအကြင်အကြင်ဆိုအပ်သည်၏အစွမ်းဖြင့်၊ ပါဠိယာပါဠိတော်၏၊ အတ္ထေအနက်ကို၊ ဂယုမာနေယူအပ်သည်ရှိသော်၊ စတုနန္ဒမ္ပိလေးပါးတို့၏လည်း၊ သာမညတောသာမညအားဖြင့်၊ ဝုတ္တဿဆိုအပ်သောပုဒ်၏၊ ပစ္စိမဒွယေနောက်ဆုံး၌ဖြစ်သော နှစ်ပုဒ်တို့၏အပေါင်းကို၊ သန္ဓာယ၍၊ ဝုတ္တံဆိုအပ်၏၊ ဣတိဤသို့၊ ဝစနေဆိုခြင်း၌၊ ဝိသေသာဘာဝတောအထူး၏မရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ပါဠိယံ၌၊ ဝုတ္တေသုဆိုအပ်ကုန်သော၊ စတုသုလေးပါးကုန်သော၊ ပဒေသုပုဒ်တို့၌၊ “ဆဇ္ဈေတိ ဝါ အပရိဘောဂံ ဝါ ကရောတိ”တိဟူသော၊ ဣမေသံ ပဒါနံဤပုဒ်တို့၏၊ ဝိသေသာဘာဝပွသင်္ဂတော စအထူးမဖြစ်ခြင်း၌လျင်းပါးသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ သယံမိမို့သည်၊ အညထာတပါးတခြားသောအပြားဖြင့်၊ ပါဠိ စပါဠိတော်ကိုလည်းကောင်း၊ အဋ္ဌကထဉ္စအဋ္ဌကထာကိုလည်းကောင်း၊ သံသန္နိတွာနှီးနှော၍၊ အတ္ထံအနက်ကို၊ ဒဿေတုကာမောပြခြင်းငှာ အလိုရှိသည်ဖြစ်၍၊ “အယံ ပနေတ္ထ သာရော”တိ အာဒိကို၊ အာဟံပြီ၊ ဝိနိတဝတ္ထုမ္ပိဝိနိတဝတ္ထု၌၊ “သံဃဿ ပုဉ္ဇကိတံ တိဏံ ထေယျစိတ္တော ဈာပေတိ”တိဟူ၍၊ ဝုတ္တတ္တာဆိုအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊

ဝိနိတဝတ္ထုမှိ တိဏဗ္ဗာပကော ဝိယာတိ ဣမိနာဝဟူသော ဤပါဠိရပ်
 ဖြင့်သာလျှင်၊ ဌာနာ အစာဝေတုကာမော ဝါတိ ဧတ္ထာပိဟူသော ဤပါဠိ
 ရပ်၌လည်း၊ ထေယျစိတ္တေနခိုးယူလိုသောစိတ်ဖြင့်၊ ဌာနာ=တည်ရာအရပ်မှ၊
 အစာဝေတုကာမော=ရွှေ့လျောစေခြင်းငှာ အလိုမရှိသည်ဖြစ်၍၊ ဣတိ ဣဒံ=
 ဤအနက်ကို၊ ဝုတ္တမေဝ=ဆိုအပ်ပြီးသည်သာလျှင်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏၊ ဣတိ=
 ဤသို့၊ ဒဌဝံ=မှတ်အပ်၏၊ အဆဉ္ဇေတုကာမောယေဝါတိ ဧတ္ထာပိဟူသော
 ဤပါဠိရပ်၌လည်းကောင်း၊ ထေယျစိတ္တေနာတိ ဧတ္ထာပိဟူသော ဤပါဠိ
 ရပ်၌လည်းကောင်း၊ ထေယျစိတ္တေနာတိ=“ထေယျစိတ္တေန”ဟူ၍၊ သမ္ပန္နိတဗ္ဗံ=
 စပ်အပ်၏၊ ဟိ သစ္စံ=မှန်၏၊ ဣဒံ ဝစနံ=ကို၊ ထေယျစိတ္တပက္ခံ=ထေယျစိတ္တ
 အဘို့ကို၊ သန္ဓာယ=၍၊ ဝုတ္တံ=ဆိုအပ်၏၊ ကသ္မာ=အဘယ်ကြောင့်၊ ဝုတ္တံ=ဆို
 အပ်သနည်း၊ နာသေတုကာမတာပက္ခဿ=ဖျက်ဆီးခြင်းငှာ အလိုရှိသော
 အဘို့၏၊ (ဝါ) ကို၊ ဝက္ခမာနတ္တာ=ဆိုအပ်လတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ သန္ဓာ-
 ယ=၍၊ ဝုတ္တံ=ဆိုအပ်၏၊ တေနေဝထို့ကြောင့်သာလျှင်၊ “နာသေတုကာမ-
 တာပက္ခေနာပနာတိ” အာဒိ=ကို၊ အာဟ=ပြီ၊ ဣတရထာပိ ယုဇ္ဇတီတိ=ကား၊
 ထေယျစိတ္တာဘာဝေါ=ခိုးယူလိုသော စိတ်မရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဌာနာ=
 တည်ရာအရပ်မှ၊ စာဝေတုကာမဿပိ=ရွှေ့လျောစေခြင်းငှာ အလိုရှိသော
 ရဟန်းအားလည်း၊ ဒုက္ကဋ်=ဒုက္ကဋ်အာပတ်သည်၊ ယုဇ္ဇတိ=သင့်၏၊ ဣတိ ဣဒံ
 အတ္ထဇာတ်=သည်၊ (ဝါ) ကို၊ ဝုတ္တံ ဝုတ္တော=သည်၊ (ဝါ) သည်၊ ဟောတိ=
 ဖြစ်၏။

ဘူမဋ္ဌကထာဝဏ္ဏနာ-ဘူမဋ္ဌကထာကိုဖွင့်ဆိုခြင်းသည်၊
 နိဋ္ဌိတာ=အပြီးအဆုံးသို့ရောက်ပြီ။

“အာကာသဌကထာဝဏ္ဏနာ”

၉၆။ အာကာသဌကထာယံ=အာကာသဌကထာ၌၊ (ဝါ) ကောင်းကင်၌ တည်သော ဥစ္စာဘဏ္ဍာ၌၊ အတ္ထော=အနက်ကို၊ ဧဝံ=ဤသို့၊ ဝေဒိတဇ္ဇော=သိအပ်၏၊ မုခတုဏ္ဏကေနာတိ=ကား၊ မုခဂ္ဂေန=နှုတ်သီးဖျားဖြင့်၊ ကလာပဂ္ဂေနာတိ=ကား၊ ပိဉ္ဇကလာပဿ=အမြီး+အတောင်၏၊ ပဿာရေတိတိ=ကား၊ ဂဟဏတ္ထံ=ယူခြင်းအကျိုးငှာ၊ ပဿာရေတိ=အတောင်ကိုဖြန့်၏၊ အဂ္ဂဟေတွာ ဝါတိ=ကား၊ လေဍ္ဍအာဒိဟိ=ခဲအစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ ပဟရိတွာ=ပုတ်ခတ်၍၊ နယနဝသေန=ဆောင်သည်၏အစွမ်းဖြင့်၊ အဂ္ဂဟေတွာ ဝါ=မယူမူ၍၊ အာကာသဌဝိနိစ္ဆယေ=အာကာသဌဝိနိစ္ဆယကို၊ (ဝါ) ကောင်းကင်၌တည်ရှိသော ဥစ္စာဘဏ္ဍာ၏အဆုံးအဖြတ်ကို၊ ဝုစ္စမာနေပိ=ဆိုအပ်သော်လည်း၊ တပ္ပသင်္ဂေ-န=ထို၌လျဉ်းပါးသဖြင့်၊ အာကာသဌဿ=ကောင်းကင်၌ တည်သော ဥစ္စာဘဏ္ဍာ၏၊ ဝေဟသဌဒိဘာဝံ=ဝေဟသဌစသောအဖြစ်သို့၊ (ဝါ) ဟင်းလင်းအပြင်၌တည်သည်၏အဖြစ်စသည်သို့၊ ဥပဂတေပိ=ကပ်ရောက်ပါသော်လည်း၊ အသမ္မောဟတ္ထံ=မတွေ့ဝေစေခြင်းအကျိုးငှာ၊ “ယသ္မိ အင်္ဂေ နိလိယတိ”တိ အာဒိ=ကို၊ ဝုတ္တံ=၏၊ အန္တောဝတ္ထုမ္ပိတိ=ကား၊ ပရိက္ခိတ္တဝတ္ထုဿ=အကာအရံရှိသောဝတ္ထု၏၊ အန္တော=အတွင်း၌၊ အန္တောဂါမေတိ=ကား၊ ပရိက္ခိတ္တဿ=အကာအရံရှိသော၊ ဂါမဿ=ရွာ၏၊ အန္တော=အတွင်း၌၊ အပရိက္ခိတ္တေ=အကာအရံမရှိသော၊ ဝတ္ထုမ္ပိ ပန=ဝတ္ထု၌လည်းကောင်း၊ ဂါမေ ဝါ ပန=ရွာ၌လည်းကောင်း၊ ဌိတဌာနမေဝ=ဥစ္စာဘဏ္ဍာတည်ရာအရပ်သည်သာလျှင်၊ ဌာနံ=တည်ရာအရပ်တည်း၊ အဋ္ဌဝိမုခံ ကရောတိတိ=ကား၊ အရညာဘိမုခံ=တောအုပ်သို့ရှေးရှု၊ ကရောတိ=ပြု၏၊ ရက္ခတိတိ=ကား၊ တေန ပယောဂေန=ထိုလူလှပယောဂဖြင့်၊ တဿ=ထိုဥဒေါင်းငှက်၏၊ ဣစ္ဆိတဌာနံ=အလိုရှိရာ အရပ်သို့၊ အဂတတ္တာ=မပျံသွားနိုင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ရက္ခတိ=စောင့်ရှောက်၏၊ ဘူမိယာ=မြေ၌၊ ဝစ္ဆန္တံ=သွားသည်ကို၊ သန္ဓာယ=၍၊ “ဒုတိယပဒဝါရေ”တိ=ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ=ဆိုအပ်၏၊ ဂါမတော နိက္ခန္တဿာတိ=ကား၊ ပရိက္ခိတ္တဂါမတော=

အကာအရံရှိသောရွာမှ၊ နိက္ခန္ဓဿ=ထွက်သွားသော ဥဒေါင်းငှက်၏၊ ကပိဉ္ဇ
ရော နာမ=ကာ၊ ဧကာ=တစ်ကောင်သော၊ ပက္ခိဇာတိ=အတောင်ရှိသော
ငှက်မျိုးတည်း။

အာကာသဌကထာဝဏ္ဏနာ=အာကာသဌကထာကို
ဖွင့်ဆိုခြင်းသည်၊
နိဌိတာ=အပြီးအဆုံးသို့ရောက်ပြီ။

“ဝေဟာသဌကထာဝဏ္ဏနာ”

၉၇။ ဝေဟာသဌကထာယံ ပန=၌၊ အတ္ထော၊ ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊
စိဝရဝံသေ=သင်္ကန်းတန်း၌၊ ဌပိတဿ=ထားအပ်သော၊ စိဝရဿ=သင်္ကန်းကို၊
အာကမ္ပနေ=ဆွဲငင်ခြင်း၌၊ ယထာဝုတ္တပ္ပဒေသာတိက္ကမော=အကြင်အကြင်ဆို
အပ်ပြီးသောအရပ်ဒေသကို ကျော်လွန်ခြင်းသည်၊ ဧကဒ္ဒင်္ဂုလမတ္တာကမ္ပနေန=
လက်တစ်သစ်+လက်နှစ်သစ်မျှကို ဆွဲငင်သဖြင့်၊ သိယာ=ဖြစ်ရာ၏၊ ဣတိ
ဣမိနာ အဓိပ္ပါယေန=ဤသို့သော အဓိပ္ပါယ်ဖြင့်၊ “ဧကဒ္ဒင်္ဂုလမတ္တာကမ္ပနေ-
နေဝ ပါရာဇိက”န္တိ=ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ=ဆိုအပ်၏၊ ဣဒဉ္စ=ဤ “ဧကဒ္ဒင်္ဂုလမတ္တာ-
ကမ္ပနေနေဝ”ဟူသော စကားရပ်ကိုလည်း၊ တာဒိသံ=ထိုသို့သဘောရှိသော၊
နာတိမဟန္တံ=အလွန်မကြီးလွန်းသော၊ စိဝရဝံသဒဏ္ဍကံ=သင်္ကန်းတန်းဝါးကို၊
သန္ဓာယ=၍၊ ဝုတ္တံ=၏၊ မဟန္တေ ပန=ကြီးသည်ကိုကား၊ တတော=ထိုသင်္ကန်း
တန်းဝါးထက်၊ အဓိကမတ္တာကမ္ပနေနေဝ=လွန်ကဲသော အတိုင်းအရှည်ဖြင့်
ဆွဲငင်သဖြင့်သာလျှင်၊ သိယာ=ဖြစ်ရာ၏၊ ရဇ္ဈကေန ဗန္ဓိတွာတိ=ကား၊
ဧကာယ=တစ်ခုသော၊ (ဝါ) တစ်ချောင်းသော၊ ရဇ္ဈကောဋိယာ=ကြိုးစွန်း၌၊

စီဝရံသင်္ကန်းကို၊ ဗန္ဓိတွာ-ဖွဲ့ချည်၍၊ အပရာယ-တပါးတခြားသော၊ ကောဋိ-
ယာ-အစွန်းဖြင့်၊ စီဝရဝံသံသင်္ကန်းတန်းဝါးကို၊ 'ဗန္ဓိတွာ-ဖွဲ့ချည်၍၊ ဌပိတ-
စီဝရံထားအပ်သောသင်္ကန်းကို၊ မုတ္တမတ္ထေ-လွတ်ကာမျှ၍၊ အဌတွာ-မတည်
မူ၍၊ ပတနကာသဘာဝတ္တာ-ကျသောသဘော၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ “မုတ္တေ
ပါရာဇိက”န္တိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏။

ဧကမေကဿ ဖုဋ္ဌောကာသမတ္တေ အတိက္ကန္တေ ပါရာဇိကန္တိ-ကား၊
ဘတ္တိ-နံရံကို၊ အဖုသာပေတွာ-မထိစေမူ၍၊ ဌပိတတ္တာ-ထားအပ်သည်၏
အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝုတ္တံ-၏၊ ဘိတ္တိနိဿာယ ဌပိတန္တိ-ကား၊ ပဋိပါဋိယာ-အစဉ်
အတိုင်း၊ ဌပိတေသု-ထားအပ်ကုန်သော၊ နာဂဒန္တာဒီသုယေဝ-ဆင်စွယ်
ကောက် အစရှိသည်တို့၌သာလျှင်၊ အာရောပေတွာ-တင်၍၊ ဘတ္တိ-နံရံကို၊
ဖုသာပေတွာ-ထိစေ၍၊ ဌပိတံ-ထားအပ်၏၊ ပဏ္ဏန္တရံ အာရောပေတွာ
ဌပိတတိ-ကား၊ အညေဟိ-တပါးတခြားကုန်သော သူတို့သည်၊ ဌပိတံ-
ထားအပ်သည်ကို၊ သန္ဓာယ-ရည်ရွယ်၍၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏။

ဝေဟာသဌကထာဝဏ္ဏနာ=ဝေဟာသဌကထာကို
ဖွင့်ဆိုခြင်းသည်၊
နိဌိတာ=အပြီးအဆုံးသို့ရောက်ပြီ။

“ဥဒကဌကထာဝဏ္ဏနာ”

၉၈။ ဥဒကဌကထာယံ-၌၊ အတ္ထော-ကို၊ ဧဝံ-သို့၊ ဝေဒိတဇော-၏၊
သန္ဓမာနဥဒကေ-စီးသောရေ၌၊ နိက္ခိတ္တံ-ထားအပ်သော ပစ္စည်းဝတ္ထုသည်၊
န တိဌတိ-မတည်၊ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ “အသန္ဓနကေ ဥဒကေ”တိ-
ဟူ၍၊ အာဟ-ပြီ၊ အနာပတ္တိတိ-ကား၊ ဟတ္ထဝါရပဒဝါရေသု-လက်အကြိမ်

တိုင်း+ခြေလှမ်းအကြိမ်တိုင်းတို့၌၊ ဒုက္ကဋ္ဌာပတ္တိယာ=ဒုက္ကဋ္ဌအာပတ်၏။ အဘာ-
ဝံ-မရှိခြင်းကို၊ သန္ဓာယ=၍၊ ဝုတ္တံ=၏။ ကမတိတိ=ကား၊ ဟေဋ္ဌတော=အောက်
မှ၊ သြဿာရေတိ=ရွှေ့လျောစေ၏။ ဥပ္ပလာဒီသုတိ ဧတ္ထံ=၌၊ အာဒိ=သဒ္ဓေန=
အာဒိ-သဒ္ဓါဖြင့်၊ ပဒုမပုဏ္ဏရိကာဒိ=ပဒုမ္မာကြာ+ပုဏ္ဏရိတ်ကြာ အစရှိသည်
တို့ကို၊ သင်္ဂဏှာတိ=သိမ်းယူရေတွက်အပ်၏။ ရတ္တံ=နိဿောကြာသည်၊ (ဝါ)
ကြာနိသည်၊ ပဒုမံ=ပဒုမ္မာကြာမည်၏။ သေတံ=ဖြူသောကြာသည်၊ (ဝါ) ကြာ
ဖြူသည်၊ ပုဏ္ဏရိကံ=ကြာပုဏ္ဏရိတ်မည်၏။ ဝါ=တနည်းကား၊ သေတံ=ဖြူသော
ကြာသည်၊ (ဝါ) ကြာဖြူသည်၊ ပဒုမံ=ပဒုမ္မာကြာမည်၏။ ရတ္တံ=နိဿောကြာသည်၊
(ဝါ) ကြာနိသည်၊ ပုဏ္ဏရိကံ=ကြာပုဏ္ဏရိတ်မည်၏။ အထ ဝါ=တနည်းသော်
ကား၊ ရတ္တံ ဝါ=နိသည်မူလည်း၊ ဟောတု=ဖြစ်ပစေ၊ သေတံ ဝါ= ဖြူသည်မူ
လည်း၊ ဟောတု=ဖြစ်ပစေ၊ သတပတ္တံ=ပွင့်ချပ်တစ်ရာရှိသောကြာသည်၊ ပဒုမံ=
ပဒုမ္မာကြာမည်၏။ ဦနသတပတ္တံ=ပွင့်ချပ်တစ်ရာ အောက်ယုတ်လျှောသော
ကြာသည်၊ ပုဏ္ဏရိကံ=“ကြာပုဏ္ဏရိတ်”မည်၏။ ဝတ္ထု ပူရေတိတိ=ကား၊ ပါရာ-
ဇိကဝတ္ထု+ပါရာဇိက ကျလောဏ်သော ဝတ္ထုသည်၊ ပဟောတိ=လောက်၏။
(ဝါ) စွမ်းနိုင်၏။ တသ္မိံ ဆိန္နမတ္တေ ပါရာဇိကန္တိ=ကား၊ ဥဒကတော=ရေမှ၊
အစ္စဂ္ဂတဿ=ပေါ်သောကြာကို၊ ဥဒကဝိနိမုတ္တဋ္ဌာနတော=ရေမှလွတ်သော
အရပ်မှ၊ ဆေဒနံ=ဖြတ်ခြင်းကို၊ သန္ဓာယ=၍၊ ဝုတ္တံ=၏။ ယံ ဝတ္ထု ပူရေတိတိ=
ကား၊ ယံ ပုပ္ဖံ=အကြင်ပန်းသည်၊ ပါရာဇိကဝတ္ထု=ကို၊ ပူရေတိ=ပြည့်စေ၏။
ဒသဟိ=ဆယ်ပွင့်ကုန်သော၊ ပုပ္ဖေဟိ=ပန်းပွင့်တို့ဖြင့်၊ ကတကလာပေါ=ပြုအပ်
သော အစည်းသည်၊ (ဝါ) ပြုအပ်သော ကြာပွင့်အပေါင်းသည်၊ ဟတ္ထကော=
“ဟတ္ထက”မည်၏ (ဝါ) ကြာလက်မည်၏။ (ဝါ) ကြာစည်းမည်၏။ မဟန္တံ-
ကြီးစွာသော၊ ကလာပံ=ကြာလက်ကို၊ (ဝါ) ကြာစည်းကို၊ ကထွာ=ပြု၍၊ ဗဒ္ဓံ=
ဖွဲ့ချည်အပ်သော အထုပ်သည်၊ ဘာရဗဒ္ဓံ=“ဘာရဗဒ္ဓံ”မည်၏။ (ဝါ) ဝန်ထုပ်
မည်၏။ ရဇ္ဈကေသု တိဏာနိ သန္တရိတ္တာတိ ဧတ္ထံ=၌၊ “ဒွေ=နှစ်ချောင်းကုန်
သော၊ ရဇ္ဈကာနိ=ကျိုးတို့ကို၊ ဥဒကပိဋ္ဌေ=ရေ၏အပြင်၌၊ ဌပေတွာ=ထား၍၊
တေသံ=ထိုကြာပွင့်တို့၏၊ ဥပရိ=အပေါ်၌၊ တိရိယတော=ဖိလာကန်လန်၊ တိ-
ဏာနိ=မျက်တို့ကို၊ သန္တရိတ္တာ=ခင်း၍၊ တေသံ=ထိုမျက်တို့၏၊ ဥပရိ=အပေါ်၌၊
ဗန္ဓိတွာ ဝါ=ဖွဲ့ချည်၍လည်းကောင်း၊ အဗန္ဓိတွာ ဝါ=မဖွဲ့ချည်မူ၍လည်းကောင်း၊

တိရိယတောယေဝဖိလာကန့်လန့်အားဖြင့်သာလျှင်၊ ပုပ္ဖနိပန်းတို့ကို၊ ဌပေ-
တွာထား၍၊ ဟေဌတောအောက်မှာ၊ ဂတာနိသွားကုန်သော၊ ဒွေနှစ်ချောင်း
ကုန်သော၊ ရလ္လကာနိကြိုးတို့ကို၊ ဥက္ခိပိတွာမြှောက်ချီ၍၊ ပုပ္ဖမတ္ထကေပန်း
၏အထက်၌၊ ဌပေန္တိထားကြကုန်၏။ ဣတိဤသို့၊ ဝဒန္တိဆိုကြကုန်၏။

ကေသဂ္ဂမတ္ထမ္ဘိ ယထာဌိတဌာနတော စာဝေတိတိကား၊ ပါရိ-
မန္တေနထိုမှာဘက်အစွန်းဖြင့်၊ ဖုဋ္ဌောကာသံတွေ့ထိသောအရပ်ကို၊ ဩရိ-
မန္တေနဤမှာဘက်အစွန်းဖြင့်၊ ကေသဂ္ဂမတ္ထံတဆံချည်ဖျားမျှကို၊ စာဝေတိ-
ရွှေ့လျောစေအံ့၊ သကလမုဒကန္တိကား၊ ဒဏ္ဍေနအရိုးဖြင့်၊ ဖုဋ္ဌောကာသ-
ဂတံထိရာအရပ်သို့ ရောက်သော၊ သကလမုဒကံအလုံးစုံသော ရေသည်၊
န ဥဒကဌာနန္တိကား၊ အတ္တနာမိမိသည်၊ တကဌာနဿပြုအပ်သောအရပ်
၏၊ အဌာနတ္တာတည်ရာအရပ် မဟုတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဣဒံ ဥဘ-
ယန္တိ ဧတ္ထံ၌၊ “ဗန္ဓနံ အမောစေတွာ ။ ပ ။ ပါရာဇိက”န္တိ ဣဒမေဝဟူ
သော ဤပုဒ်သည်သာလျှင်၊ ပဌမံရှေးဦးစွာသော၊ ဧကံတစ်ခုသော၊ ပဒံ-
ပုဒ်တည်း၊ “ပဌမံ ဗန္ဓနံ ။ ပ ။ ဌာနပရိစ္ဆေဒေါတိ ဣဒံဟူသောဤပုဒ်
သည်၊ ဒုတိယံနှစ်ခုမြောက်သော၊ ပဒံပုဒ်တည်း၊ ပဒုမိနိယန္တိကား၊ ပဒုမ-
ဂစ္ဆေပဒုမ္မာကြာခြံ၌၊ ဥပ္ပါဋိတာယာတိကား၊ ပရေဟိသုတပါးတို့သည်၊
အတ္တနောမိမိ၏၊ အတ္ထာယအကျိုးငှာ၊ ဥပ္ပါဋိတာယနှုတ်သဖြင့်။

ဗဟိ ဌပိတေတိကား၊ ဥဒကတောရေမှာ၊ ဗဟိအပြင်ပ၌၊ ဌပိတေ-
ထားအပ်သော၊ ဟတ္ထကဝသေနကြာလက်၏အစွမ်းဖြင့်၊ (ဝါ) ကြာစည်း၏
အစွမ်းဖြင့်၊ ခုဒ္ဒကံသေးငယ်သည်ကို၊ ကတွာပြု၍၊ ဗဒ္ဓံဖွဲ့ချည်အပ်သော၊
ကလာပဗဒ္ဓံဖွဲ့ချည်အပ်သော ကြာစည်းကို၊ မုဋ္ဌာလန္တိကား၊ ကန္တံအဖု
တည်း၊ (ဝါ) ကြာစွယ်ကြာဥတည်း၊ ပတ္တံ ဝါ ပုပ္ဖံ ဝါတိ ဣဒံ ဝဝနံဟူသော
ဤစကားသည်၊ ကဒ္ဒမဿညွှန်၏၊ အန္တောအတွင်းသို့၊ ပဝိသိတွာဝင်၍၊
ဌိတံတည်သောကြာကို၊ သန္ဓာယရည်ရွယ်၍၊ ဝုတ္တံ၏၊ သကလမုဒကန္တိ-
ကား၊ ဝါပိအာဒိသုံးတွင်းအစရှိသည်တို့၌၊ ပရိယာပနံအကျုံးဝင်သော၊ သက-
လမုဒကံအလုံးစုံသော ရေတည်း၊ နိဒ္ဒမနတုမ္မန္တိကား၊ ဝါပိယာတွင်း၌၊

ဥဒကဿ-ရေ၏။ နိက္ခမနမဂ္ဂ-ထွက်သွားရာလမ်းတည်း။ ဥဒကဝါဟကန္တိ-
ကား။ မဟာမာတိကာယံ-ရေမြောင်းကြီးတည်း။ န အဝဟာရောတိ ဣဒံ
ဝစနံ-ဟူသော ဤစကားသည်။ ပုဗ္ဗသဒိသံ-ရှေးနှင့်တူသည်။ န ဟောတိ-
မဖြစ်၊ ဣတိ တသွာ-ထို့ကြောင့်၊ “ကသွာ ။ ပ ။ ဧဝဇ္ဈပါ ဟိ တတ္ထ ကထိ-
ကာ”တိ-ဟူ၍၊ အာဟ-ပြီ၊ အဝဟာရော နတ္ထိတိ-ကား။ သဗ္ဗသာဓာရဏေ-
အလုံးစုံသော ပုဂ္ဂိုလ်နှင့်ဆက်ဆံသော၊ အပရိဂ္ဂဟဌာနေ-သူတပါးတို့မသိမ်း
ပိုက်အပ်သော အရပ်၌၊ ဂဟိတတ္တာ-ယူအပ်သည်၏၊ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။
မာတိကံ အာရောပေတွာတိ-ကား၊ ခုဒ္ဒကမာတိကံ-သေးငယ်သောမြောင်း
သို့၊ (ဝါ) မြောင်းငယ်သို့၊ အာရောပေတွာ-တင်၍၊ မရိတွာ ။ ပ ။ တိဌန္တိတိ
ဧတ္ထ-ဟူသော ဤပါဠိရပ်၌၊ “မတမ္ဗန္တာနံယေဝ-သေကုန်သော ငါးတို့၏သာ
လျှင်၊ တေသံ-ထိုရေမြောင်းပိုင်ရှင်တို့၏၊ သန္တကတ္တာ-ဥစ္စာ၏၊ အဖြစ်ကြောင့်၊
အမတေ-မသေသော ငါးတို့ကို၊ ဂဏန္တဿ-ယူသော ရဟန်းအား၊ အဝဟာ-
ရော-ခိုးယူခြင်းသည်၊ နတ္ထိ-မရှိ”၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝဒန္တိ-ဆိုကြကုန်၏။

ဥဒကဌကထာဝဏ္ဏနာ=ဥဒကဌကထာကို ဖွင့်ဆိုခြင်းသည်။
နိဌိတာ=အပြီးအဆုံးသို့ရောက်ပြီ။

“နာဝဌကထာဝဏ္ဏနာ”

၉၉။ နာဝဌကထာယံ ပန-နာဝဌကထာ၌၊ အတ္ထော၊ ဧဝံ၊ ဝေဒိ-
တဗ္ဗော၊ ယာ ဗန္ဓနာ မုတ္တမတ္တေ ဌာနာ န စဝတီတိ ဣမိနာ-ဟူသောဤ
ပါဠိရပ်ဖြင့်၊ စက္ကသောတေ-ကြမ်းတမ်းသော ရေအယာဉ်၌၊ (ငါ) ပြင်းထန်
သော ရေအယာဉ်၌၊ ဗဒ္ဓနာဝံ-ဖွဲ့ချည်အပ်သောလှေကို၊ ပဋိကျပတိ-ပယ်မြစ်
၏၊ တာဝ ဒုက္ကဋ္ဌန္တိ-ကား၊ “ဗန္ဓနံ မောစေတိ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋ္ဌဿာ”တိ-
ဟူ၍၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ မောစေန္တဿ-လွတ်စေသောရဟန်းအား၊ ပညတ္တံ-ပညတ်

တော်မူအပ်သော၊ ဒုက္ကဋ်-ဒုက္ကဋ်အာပတ်ကို၊ သန္ဓာယ-ရည်ရွယ်၍၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏။ ထုလ္လစ္စယမ္ပိ ပါရာဇိကမ္ပိ ဟောတိတိ ဧတ္ထ-ဟူသော ဤပါဠိရပ်၌၊ ပဌမံ-ရှေးဦးစွာ၊ ဌာနာ-တည်ရာအရပ်မှ၊ အစာဝေတွာ-မရွှေ့လျောစေမူ၍၊ မုတ္တေ-လွတ်သည်ရှိသော်၊ ထုလ္လစ္စယံ-ထုလ္လစ္စဦးအာပတ်သည်၊ ဟောတိ-၏။ ပဌမံ-ရှေးဦးစွာ၊ ဌာနာ-တည်ရာအရပ်မှ၊ စာဝေတွာ-ရွှေ့လျောစေ၍၊ မုတ္တေ-လွတ်သည်ရှိသော်၊ ပါရာဇိကံ-ပါရာဇိက အာပတ်သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏။ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-သိအပ်၏။

“ပါသေ ဗဒ္ဒသုကရော ဝိယာ”တိ အာဒိနာ-ဖြင့်၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်သည်ကို၊ သန္ဓာယ-၍၊ “တတ္ထ ယုတ္တိ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တာ ဧဝါ”တိ-ဟူ၍၊ အာဟ-ပြီ၊ ဝိပွန်ဌာ နာဝါတိ-ကား၊ ဝိသမဝါတာဒိဟိ-လေမုန်တိုင်း အစရှိသည်တို့ကြောင့်၊ ဝိနာသံ-ပျက်စီးခြင်းသို့၊ ပတွာ-ရောက်၍၊ ဥဒကေ-ရေ၌၊ နိမုဇ္ဈိတွာ-မြက်၍၊ ဟေဌာ-အောက်၌၊ ဘူမိတလံ-မြေအပြင်သို့၊ အပ္ပတွာ-မရောက်မူ၍၊ မဇ္ဈေ-အလယ်၌၊ ဌိတံ-တည်သောလှေကို၊ သန္ဓာယ-ရည်ရွယ်၍၊ ဝဒတိ-ဆို၏။ တေနဝ-ထို့ကြောင့်သာလျှင်၊ “အဓော ဝါ ဩပိလာပေန္တဿ ။ ပ ။ နာဝါတလေန ဖုဋ္ဌောကာသံ မုခဝဋ္ဋိ အတိက္ကန္တမတ္တေ ပါရာဇိက”န္တိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏။ ဩပိလာပေန္တဿာတိ-ကား၊ ဩသံဒါပေန္တဿ-နစ်မြုပ်စေသော ရဟန်းအား၊ အတိက္ကန္တမတ္တေတိ-ကား၊ ဖုဋ္ဌောကာသံ-တွေ့ထိအပ်သော အရပ်ကို၊ အတိက္ကန္တမတ္တေ-ကျော်လွန်အပ်ကာမျှ၌၊ ဧသေဝ နယောတိ-ကား၊ မုတ္တမတ္တေ-လွတ်အပ်ကာမျှ၌၊ ပါရာဇိကံ-ပါရာဇိကအာပတ်သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏။ ဣတိ-ဤသို့သော အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို၊ ဒဿေတိ-ပြ၏။

နာဝါကမနယောဂ္ဂ မဟာယောတ္တတာယ-လှေကိုဆွဲငင်ခြင်းငှာ ချည်ထားအပ်သော ကြီးစွာသောကျိုး၏၊ ယောတ္တကောဋိတော-ကျိုး၏ အစွန်အဖျားမှ၊ ပဌာယ-စ၍၊ သကလမ္ပိ-အလုံးစုံသောအရပ်ကိုလည်း၊ “ဌာနန္တိ” “တည်ရာဌာန”ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏။ ဝါတေ-လေသည်၊ အသတိ ပိ-မရှိပါသော်လည်း၊ ယထာ ယေန အာကာရေန-အကြင်သို့သောအခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဌပိယမာနေ-ထားအပ်သည်ရှိသော်၊ ဝါတံ-လေကို၊ ဂဏှာတိ-ယူနိုင်၏။

တထာ တေန အာကာရေန-ထိုသို့လေကိုယူနိုင်လောက်အောင်သောအခြင်း
အရာအားဖြင့်၊ ဌပိတတ္တာ-ထားအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ “ဝါတံ ဂဏှာ-
တိ”တိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-၏၊ ဗလဝါ ၈ ဝါတော အာဂမ္မာတိ ဣမိနာ-ဟူသော
ဤပါဠိရပ်ဖြင့်၊ ဝါတေ-လေသည်၊ အသတိ-မရှိလတ်သော်၊ အယံ ပယော-
ဧဂါ-ဤလုလ္လပယောဂကို၊ ကတော-ပြုအပ်၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဒဿေတိ-ပြု
၏၊ တေနေဝ-ထို့ကြောင့်သာလျှင်၊ “ပုဂ္ဂလဿ နတ္ထိ အဝဟာရော”တိ-
ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏၊ ဝါတေ-လေသည်၊ သတိ ပန-ရှိသော်ကား၊ ကတော-
ပြုအပ်သော၊ ပယောဂေါ-လုလ္လပယောဂသည်၊ ဌာနာစာဝနပယောဂေါယေဝ-
ဌာနာစာဝန ပယောဂသည်သာလျှင်တည်း၊ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ မာ-
တိကာ ဥဇကရဏေ ဝိယ-ရေမြောင်းကို ဖြောင့်အောင်ပြုသကဲ့သို့၊ အဝဟာ-
ရော-ခိုးယူခြင်းသည်၊ အတ္ထေဝ-ရှိသည်သာလျှင်တည်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဒဌဗ္ဗံ-
မှတ်အပ်၏၊ ဌာနာစာဝနပယောဂေါ န ဟောတိတိ-ကား၊ သုက္ခ မာတိ-
ကာ ဥဇကရဏေ ဝိယ-ခြောက်သော ရေမြောင်းကို ဖြောင့်အောင်ပြုသကဲ့
သို့၊ ဝါတေ-လေသည်၊ အသတိ-မရှိလတ်သော်၊ ကတပယောဂတ္တာ-ပြုအပ်
သောလုလ္လပယောဂ၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ ဘဏ္ဍာဒေယျံ ပန ဟောတိ-
တိ-ကား၊ နာဝါသာမိကဿ-လှေပိုင်ရှင်အား၊ ဘဏ္ဍာဒေယျံ-ဘဏ္ဍာအစား
ပြန်ပေးထိုက်သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏။

နာဝဌကထာဝဏ္ဏနာ=နာဝဌကထာကိုဖွင့်ဆိုခြင်းသည်၊
နိဌိတာ-အပြီးအဆုံးသို့ရောက်ပြီ။

“ယာနဌကထာဝဏ္ဏနာ”

၁၀၀။ ယာနဌကထာယံ-၌၊ အတ္ထော-ကို၊ ဧဝံ-သို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏၊
ဒုကယုတ္တဿာတိ-ကား၊ ဒွိဟိ-နှစ်ကောင်ကုန်သော၊ ဂေါဏေဟိ-နွားတို့နှင့်၊
(ဝါ)တို့ဖြင့်၊ ယုတ္တဿ-ယှဉ်သောလှည်း၏၊ (ဝါ) ကသောလှည်း၏၊ အယုတ္တ-

ကန္တိ-ကား၊ ဂေါဏေဟိ-နွားတို့နှင့်၊ (ဝါ) တို့ဖြင့်၊ အယုတ္တံ-မယှဉ်သောလှည်းတည်း၊ ကပ္ပကတာတိ-ကား၊ ယထာ ယေန အာကာရေန-အားဖြင့်၊ ဒွိဟိ-နှစ်ခုကုန်သော၊ ဘာဂေဟိ-အဘို့အစုတို့ဖြင့်၊ ဟေဌာ-အောက်၌၊ ပတိဌာတိ-တည်၏၊ ဧဝံ တထာ တေန အာကာရေန-အားဖြင့်၊ ကတာ-ပြုအပ်၏၊ တိ-ကို ဝါ စတ္တာရိ ဝါ ဌာနာနီတိ-ကား၊ အကပ္ပကတာယ-က-၍မပြီးသေးသော၊ (ဝါ) နွားတို့ဖြင့်ယှဉ်တပ်၍မပြီးသေးသော၊ ဥပတ္တမ္မနိယာ-ထောက်ထားအပ်သောလှည်း၏၊ ဝသေန-အားဖြင့်၊ တိဏိ-သုံးခုကုန်သော၊ ဌာနာနိ-တည်ရာအရပ်တို့တည်း၊ ကပ္ပကတာယ-က-၍ပြီးသောလှည်း၏၊ (ဝါ) နွားတို့ဖြင့် ယှဉ်တတ်၍ပြီးသောလှည်း၏၊ ဝသေန-အားဖြင့်၊ စတ္တာရိ-လေးခုကုန်သော၊ ဌာနာနိ-တည်ရာအရပ်တို့တည်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဒဌဗ္ဗ-မှတ်အပ်၏၊ တထာ-ထိုအတူ၊ ပထဝိယံ-မြေ၌၊ ဌပိတဿ-ထားအပ်သောလှည်း၏၊ တိ-ကို-သုံးခုကုန်သော၊ ဌာနာနိ-တို့သည်၊ ဟောန္တိ-ဖြစ်ကုန်၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ သမ္ပန္နော-ရေပုဒ်+နောက်ပုဒ်တို့၏ စပ်ခြင်းကို၊ ကာတဗ္ဗော-ပြုအပ်၏၊ တန္တိ-“တံ”ဟူသည်ကား၊ ဖလကဿ ဝါ-သစ်သီး၏လည်းကောင်း၊ ဒါရုကဿ ဝါ-ထင်း၏လည်းကောင်း၊ ဥပရိ-အပေါ်၌၊ ဌပိတဉ္စ-ထားအပ်သည်ကိုလည်းကောင်း၊ ပထဝိယံ-မြေကြီးပေါ်၌၊ ဌပိတဉ္စ-ထားအပ်သည်ကိုလည်းကောင်း၊ ဒွိဟိ အက္ခသီသေဟိတိ-ကား၊ ဒွိဟိ-နှစ်ခုကုန်သော၊ အက္ခကောဋီဟိ-လှည်းဝန်ရိုးစွန်းတို့ဖြင့်၊ (ဒွိဟိ အက္ခကောဋီဟိ-ဝန်ရိုးစွန်း နှစ်ဘက်တို့ဖြင့်)၊ ဒါရုနံ ဥပရိ ဌပိတဿာတိ-ကား၊ ဒွိန္ဒ-နှစ်ခုကုန်သော၊ ဒါရုနံ-သစ်သားတို့၏၊ ဥပရိ-အပေါ်၌၊ ဒွိဟိ-နှစ်ခုကုန်သော၊ အက္ခကောဋီဟိ-လှည်းဝန်ရိုးစွန်းတို့ဖြင့်၊ ဩလမ္မေတွာ-တွဲလျားဆွဲ၍၊ သကဋီသာလာယံ-လှည်းပေါင်းချုပ်၌၊ ဌပိတဿ-ထားအပ်သော ပစ္စည်းဝတ္ထု၏၊ ဟေဌိမတလဿာတိ-ကား၊ သကဋဗာဟာယ-လှည်းပေါင်းချုပ်မှ၊ ဘူမိ-မြေကြီးသို့၊ ဖုသိတွာ-တွေ့ထိ၍၊ ဌိတဿ-တည်ရှိသော၊ ဟေဌိမဘာဂဿ-အောက်အဘို့၏၊ သေသံ နာဝါယံ ဝုတ္တသဒိသန္တိ ဣမိနာ-ဖြင့်၊ “ဧဝံ-ဤသို့၊ ဂစ္ဆန္တိ-သွားနေသော၊ တံ သကဋံ-ထိုလှည်းကို၊ ပကတိဂမနံ-ပကတိသွားခြင်းကို၊ (ဝါ) ပင်ကိုယ်သွားခြင်းကို၊ ဥပစ္ဆိန္နိတွာ-ဖြတ်တောက်၍၊ အညံ-တပါးတခြားသော၊ ဒိသာဘာဂံ-အရပ်မျက်နှာ အဘို့ကို၊ ယဒိ ပန နေတိ-အကယ်၍ဆောင်အံ့၊ ဧဝံသတိ-

ဤသို့ ဆောင်သည်ရှိသော်၊ ပါရာဇိကံ-ပါရာဇိက အာပတ်သည်၊ ဟောတိ-
ဖြစ်၏။ သယမေဝ-အလိုလိုသာလျှင်၊ ယံ ကိစ္ဆိ-သော၊ ဂါမံ-ရွာသို့၊ သမ္ပတ္တံ-
ရောက်သောလည်းကို၊ ဌာနာ-တည်ရာအရပ်မှ၊ အစာဝေန္တောဝ-မရွေ့လျော
စေမှု၍သာလျှင်၊ ဝိက္ခိဏီတွာ-ရောင်းချ၍၊ ဂစ္ဆတိ-သွား၏၊ အဝဟာရော-
ခိုးယူခြင်းသည်၊ နေဝ အတ္ထိ-မရှိ၊ ဘဏ္ဍာဒေယျံ ပန-ဘဏ္ဍာစားသည်ကား၊
ဟောတိ-၏။ ဣတိ-ဤသို့၊ ဣမံ နယံ-ဤနည်းကို၊ အတိဒိဿတိ-ညွှန်ပြ၏။

ယာနဌကထာဝဏ္ဏနာ-ယာနဌကထာကိုဖွင့်ဆိုခြင်းသည်၊
နိဌိတာ-အပြီးအဆုံးသို့ရောက်ပြီ။

“ဘာရဌကထာဝဏ္ဏနာ”

၁၀၁။ ဘာရဌကထာယံ-၌၊ အတ္ထော-ကို၊ ဧဝံ-သို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏။
ပုရိမဂလေ ဂလဝါဋကောတိ-ကား၊ ပုရိမဂလေ-ရှေ့၌ဖြစ်သော လည်၌၊
ဥပရိမဂလဝါဋကော-အထက်၌ဖြစ်သောလည်ချိုင့်သည်၊ ဥရပရိစ္ဆေဒမဇ္ဈေ-
တိ-ကား၊ ဥရပရိယန္တဿ-ရင်ဘတ်အစွန်အဖျား၏၊ မဇ္ဈေ-အလယ်၌၊ အနာ-
ဏတ္တတ္တာတိ-ကား၊ “အသုကဌာနံ-ဤမည်သောအရပ်သို့၊ နေဟိ-ပို့ဆောင်
ချေလော့”၊ ဣတိ-ဤသို့၊ အနာဏတ္တတ္တာ-မစေခိုင်းအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊
ယော စာယံ သီသဘာရေ-ဝုတ္တောတိ-နား၊ ယော စာယံ ဝိနိစ္ဆယော-အ
ကြင်အဆုံးအဖြတ်ကို၊ သီသဘာရေ-ဦးခေါင်း၌တည်သောဝန်၌၊ ဝုတ္တော-ဆို
အပ်၏၊ ဝါ-တနည်းကား၊ သီသာဒိဟိ-ဦးခေါင်းအစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ ဂဟိတော-
ယူအပ်သည်၊ ဟောတု-ဖြစ်ပစေ၊ ဣတိ-ဤသို့၊ သမ္ပန္နော-ရှေ့ပုဒ်+နောက်ပုဒ်
တို့၏စပ်ခြင်းကို၊ ကာတဗ္ဗော-ပြုအပ်၏၊ တာဒိသန္တိ-ကား၊ တပွင့်ဏ္ဍာဒနသမတ္ထံ-
ထိုသို့သော ဝန်ကိုဖုံးလွှမ်းခြင်းငှာ စွမ်းနိုင်သည်။

ဘာရဌကထာဝဏ္ဏနာ-ဘာရဌကထာကိုဖွင့်ဆိုခြင်းသည်၊
နိဌိတာ-အပြီးအဆုံးသို့ရောက်ပြီ။

“အာရာမဌကထာဝဏ္ဏနာ”

၁၀၂။ အာရာမဌကထာယံ-၌၊ အတ္ထော-ကို၊ ဧဝံ-သို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-
 ငါ၊ ဗန္ဓနန္တိ-ကား၊ ပုပ္ဖိနံ-ပန်းတို့၏၊ ဝဏေ-အညာ၌၊ ပတိဌိတဌာနံ-တည်ရာ
 အရပ်တည်း၊ အဘိယုဉ္ဇတိတိ-ကား၊ စောဒေတိ-စောဒနာ၏၊ (ဝါ) စွပ်စွဲ၏၊
 အဉ္စ-တရားစွဲခြင်းကို၊ ကရောတိ-ပြု၏၊ အဒိန္နာဒါနဿ ပယောဂတ္တာတိ-
 ကား၊ သဟပယောဂံ-ကို၊ အာဟ-ဆို၏၊ ကသ္မာ-နည်း၊ ဝတ္ထုမှိယေဝ-ဝတ္ထု၌
 သာလျှင်၊ ကတပယောဂတ္တာ-ပြုအပ်သော လုလ္လပယောဂ၏ အဖြစ်ကြောင့်
 တည်း၊ ဟိ သစ္စံ-မှန်၏၊ သဟပယောဂဝသေန-ဖြင့်၊ ဧတံ- ဤခိုးယူခြင်းသည်၊
 ဒုက္ကဋ်-ဒုက္ကဋ်အာပတ်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ ဝိနိစ္ဆယပ္ပသုတန္တိ-ကား၊ ဝိနိစ္ဆယေ-
 ဝိနည်းအဆုံးအဖြတ်၌၊ နိယုတ္တံ-ယှဉ်သည်တည်း၊ ကက္ခဋ္ဌောတိ-ကား၊ ဒါရု-
 ဏော-ကြမ်းတမ်း၏၊ ဓူရံ နိက္ခိပတိတိ-ကား၊ ဥဿာဟံ-အားထုတ်ခြင်းကို၊
 ဌပေတိ-ထား၏၊ အတ္တနော-မိမိ၏၊ သန္တကကရဏေ-ဥစ္စာကိုပြုခြင်း၌၊ နိရု-
 သာဟော-အားထုတ်ခြင်းမရှိသည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ ဣတိ အယံ-ကား၊
 အတ္ထော-တည်း၊ ကုဋ္ဌကာရကောပိ-ကောက်ကျပ်စဉ်းလဲသဖြင့်တရားစွဲခြင်း
 ကို ပြုတတ်သောသူသည်လည်း၊ ဓူရံ-လုလ္လဝိရိယတည်းဟူသောဝန်ကို၊ သစေ
 န နိက္ခိပတိ-အကယ်၍ မချအံ့၊ အဝဟာရော- ခိုးယူခြင်းသည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊
 ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ “သစေ သယမ္ပိ ကတဓူရနိက္ခေပေါ ဟောတိ”
 တိ-ဟူ၍၊ အာဟ-ပြီ၊ သယမ္ပိတိ-ကား၊ အဘိယုဉ္ဇကောပိ-တရားစွဲသောသူ
 သည်လည်း၊ ကတဓူရနိက္ခေပေါတိ-ကား၊ “ဒါနိ-ဤယူအခါ၌၊ နံ-ထိုဥစ္စာကို၊
 ဣမဿ-ဤသူအား၊ န ဒဿာမိ-ပြန်မပေးတော့အံ့”၊ ဣတိ ဧဝံ-ဤသို့၊
 တဿ-ထိုသူအား၊ ဒါနေ-ဥစ္စာကိုပေးခြင်း၌၊ ကတဓူရနိက္ခေပေါ-ပြုအပ်သော
 လုလ္လဝိရိယတည်းဟူသောဝန်ကို လျော့ချခြင်းတည်း၊ ကိင်္ကာရပုဋိဿာဝိ-
 ဘာဝေတိ-ကား၊ “အဟံ-ငါသည်၊ ကိံ ကမ္ပံ-အဘယ်အမှုကိစ္စကို၊ ကရောမိ-
 ပြုရပါအံ့နည်း၊ အဟံ-ငါသည်၊ ကိံ ကမ္ပံ-အဘယ်အမှုကိစ္စကို၊ ကရောမိ-ပြုရ
 ပါအံ့နည်း”၊ ဣတိ ဧဝံ-ဤသို့၊ ကိင်္ကာရမေဝ-အဘယ်အမှုကိစ္စကို ပြုရပါအံ့
 နည်းဟူ၍သာလျှင်၊ ပဋိဿုဏန္တောပိ-ပြောဆိုဝန်ခံလျက်လည်း၊ ဝိစရတိ-
 လှည့်လည်၏၊ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ ကိင်္ကာရပုဋိဿာဝိ-“ကိင်္ကာရပုဋိ-

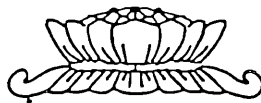

သာဝီ"မည်၏။ တဿ ကိင်္ကာရပဋိဿာဝိနော=ထို"အဘယ်အမှုကိစ္စကို ပြု
 ရပါမည်နည်း"ဟု ပြောဆိုဝန်ခံလျက် လှည့်လည်တတ်သောပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဘာ-
 ဝေါ-အဖြစ်တည်း။ ကိင်္ကာရပဋိဿာဝိဘာဝေါ=အဘယ်အမှုကိစ္စကို ပြုရပါ
 မည်နည်းဟု ပြောဆိုဝန်ခံလျက် လှည့်လည်တတ်သောပုဂ္ဂိုလ်၏အဖြစ်။ တသ္မိ
 ကိင်္ကာရပဋိဿာဝိဘာဝေ=ထိုအဘယ်အမှုကိစ္စကို ပြုရမည်နည်းဟု ပြောဆို
 ဝန်ခံလျက် လှည့်လည်တတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏အဖြစ်၌၊ အတ္တနော-မိမိ၏။ ဝသ-
 ဝတ္တိဘာဝေ-အလိုဆန္ဒအတိုင်း ဖြစ်သည်၏အဖြစ်၌၊ ဣတိ ဣဒံ အတ္တဇာတံ၊
 ဝုတ္တံ ဝုတ္တော၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏။

ဥက္ကာစံ ဒတွာတိ-ကား၊ လဉ္စ-တံစိုးလက်ဆောင်ကို၊ ဒတွာ-ပေး၍၊
 ကုဋ္ဌဝိနိစ္ဆယိကာနန္တိ-ကား၊ ကုဋ္ဌဝိနိစ္ဆယေ-ကောက်ကျစ်စဉ်းလဲသော အဆုံး
 အဖြတ်၌၊ နိယုတ္တာနံ-ယှဉ်ကုန်သော၊ ဝိနယဓရာနံ-ဝိနည်းစိုရ်ဖြစ်ကုန်သော၊
 "တွံ-သင်သည်၊ ဂဏှ-ယူလော့"၊ ဣတိ-ဤသို့၊ အဝတွာ-မပြောဆိုမူ၍၊
 "အသာမိကဿ သာမိကော အယ"န္တိ အာဒိနာ-သော၊ ပရိယာယေန-
 ပရိယာယ်အားဖြင့်၊ ဝုတ္တေပိ-ပြောဆိုအပ်ပါသော်လည်း၊ တဿ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏၊
 သန္တကဘာဝံ-ဥစ္စာပိုင်ရှင်၏အဖြစ်ကို၊ ပရိစ္ဆိန္နိတွာ-ပိုင်းခြား၍၊ ပဝတ္ထဝစနတ္တာ-
 ဖြစ်သောစကား၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ကုဋ္ဌဝိနိစ္ဆယံ-ကောက်ကျစ်စဉ်းလဲသော
 ဆုံးဖြတ်ခြင်းကို၊ ကရောန္တာနံ စ-ပြုကုန်သော ဝိနည်းစိုရ်ရဟန်းတို့အားလည်း
 ကောင်း၊ ကုဋ္ဌသက္ခီနဉ္စ-ကောက်ကျစ်စဉ်းလဲသော သက်သေဖြစ်ကုန်သော
 ရဟန်းတို့အားလည်းကောင်း၊ ပါရာဇိကမေဝ-ပါရာဇိက အာပတ်သည်သာ
 လျှင်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏။ စ-ဆက်၍ ဆိုဦးအံ့၊ ဇတ္ထ-ဤအရာ၌၊ ဌာနာစာဝနေ-
 တည်ရာအရပ်မှ ရွှေ့လျောစေခြင်းသည်၊ အသတိပိ-မရှိပါသော်လည်း၊ ဥ-
 ဘိန္နံ-တရားစွဲသောရဟန်း+အာရာမံပိုင်ရှင်ဖြစ်ကုန်သောရဟန်းတို့၏ အစွမ်း
 အားဖြင့် နှစ်ယောက်ကုန်သောရဟန်းတို့၏၊ ဓုရနိက္ခေပေါယေဝ-လုလ္လဝီရိယ
 တည်းဟူသောဝန်ကို လျှောချခြင်းသည်သာလျှင်၊ ဌာနာစာဝနဌာနေ-လုလ္လ
 ဝီရိယတည်းဟူသောဝန်ကို လျှောချသောအရာ၌၊ တိဌတိ-တည်၏၊ ဣမသ္မိ
 ဓုရနိက္ခေပေ-ဤလုလ္လဝီရိယတည်းဟူသောဝန်ကို လျှောချရာ၌၊ ပါရာဇိကေ-
 ပါရာဇိကအာပတ်၌၊ သာမိကဿ-ဥစ္စာပိုင်ရှင်အား၊ ဝိမတုပ္ပါဒနပယောဂေ-

ယုံမှားခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သော လုလ္လပယောဂကို၊ ကတေ-ပြုအပ်သည်ရှိသော်၊ ထုလ္လစ္စယံ-ထုလ္လစ္စဉ်းအာပတ်သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ တဿေဝ-ထိုဥစ္စာပိုင်ရှင် ရဟန်း၏သာလျှင်၊ ဓုရနိက္ခေပ ပယောဂေ-ဝန်ကိုလျှော့ချခြင်းဟူသော လုလ္လဝီရိယကို၊ နိပ္ပဒါတေ-ပြီးစေအပ်သည်ရှိသော်၊ ပါရာဇိကံ-ပါရာဇိက အာပတ်သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ သယံ ပရာဇယံ ပါပုဏာတိတိ-ကား၊ ကုဋ္ဌဉ္စကာရကော-စဉ်းလဲကောက်ကျစ်သဖြင့် တရားစွဲခြင်းကို ပြုတတ်သော ရဟန်းသည်၊ ပရာဇယံ-ရှုံးခြင်းသို့၊ ပါပုဏာတိ-ရောက်၏။

အာရာမဋ္ဌကထာဝဏ္ဏနာ=အာရာမဋ္ဌကထာကို
ဖွင့်ဆိုခြင်းသည်၊
နိဋ္ဌိတာ=အပြီးအဆုံးသို့ရောက်ပြီ။

“ဝိဟာရဋ္ဌကထာဝဏ္ဏနာ”

၁၀၃။ ဝိဟာရဋ္ဌကထာယံ-၌၊ အတ္ထော၊ ဧဝံ၊ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ဝိဟာ-ရောပိ-ကျောင်းသည်လည်းကောင်း၊ ပရိဝေဏမ္ပိ-ပရိဝေဏသည်လည်းကောင်း၊ အာဝါသောပိ-ကျောင်းသည်လည်းကောင်း၊ ဝိဟာရောတွေဝ-“ဝိဟာရ”ဟူ၍သာလျှင်၊ သဒ္ဓံ-ရေတွက်ခြင်းသို့၊ ဂစ္ဆတိ-ရောက်၏၊ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ “ဝိဟာရံ ဝါ” တိ အာဒိ-ကို၊ အာဟံ-ပြီ၊ တတ္ထ တသ္မိံ ဝစနေ-၌၊ ဝိဟာရန္တိ-ကား၊ မဟာဝိဟာရံ-ကျောင်းတိုက်ကြီးတည်း၊ ပရိဝေဏန္တိ-ကား၊ မဟာဝိဟာရဿ-ကျောင်းတိုက်ကြီး၏၊ အဗ္ဘန္တရေ-အတွင်း၌၊ ဝိသု ဝိသု-အသီးအသီး၊ ပါကာရ ပရိစ္ဆိန္တဌာနံ-တံတိုင်းအကာအရံတို့ဖြင့် ပိုင်းခြားအပ်သောအရပ်တည်း၊ အာဝါသန္တိ-ကား၊ ဧကံ-တစ်ခုသော၊ အာဝသထံ-ကျောင်းတည်း၊ အဘိယောဂေ-တရားစီစစ်ခြင်းကို၊ ကတေပိ-ပြုအပ်ပါသော်လည်း၊ အဝဟာရဿ-ခိုးယူခြင်း၏၊ အသိဗ္ဗနတော-မပြီးစီးခြင်းကြောင့်၊ “အဘိ-ယောဂေါ န ရဟတိ”တိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏၊ ဂဏသန္တကေ ပန-ဂိုဏ်း

၏ဥစ္စာ၌ကား၊ ပရိစ္ဆိန္နသာမိကတ္တာ-ပိုင်းခြားအပ်သော ဥစ္စာပိုင်ရှင်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဓုရ်-လုလ္လဝိရိယ တည်းဟူသောဝန်ကို၊ နိက္ခိပါပေတု-လျှော့ချစေခြင်းငှာ၊ သက္ကာ-တတ်ကောင်း၏၊ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ “ဒီယ-ဘာဏကာဒိဘေဒဿ ပန ဂဏဿာ”တိ-ဟူ၍၊ အာဟ-ပြီ၊ ဣဓာပိ-ဤ “ဂဏသန္တကဝိဟာရ”၌လည်း၊ ဧကောပိ-တစ်ပါးသောရဟန်းသည်လည်း၊ ဓုရ်-လုလ္လဝိရိယတည်းဟူသောဝန်ကို၊ သစေ န နိက္ခိပတိ-အကယ်၍ လျှော့မချအံ့၊ ဧဝံ သတိ-ဤသို့ တစ်ပါးသော ရဟန်းသည် လုလ္လဝိရိယတည်းဟူသော ဝန်ကိုမလျှော့ချသည်ရှိသော်၊ ရက္ခတိယေဝ-ပါရာဇိက အာပတ်မှ စောင့်ရှောက်သေးသည်သာလျှင်တည်း၊ ဟိ သစ္စံ-မှန်၏၊ သဗ္ဗေသံ-အလုံးစုံ ကုန်သောရဟန်းတို့၏၊ ဓုရနိက္ခေပေနေဝ-လုလ္လဝိရိယတည်းဟူသော လျှော့ချခြင်းဖြင့်သာလျှင်၊ ပါရာဇိကံ-ပါရာဇိက အာပတ်သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏။

ဝိဟာရဌကထာဝဏ္ဏနာ=ဝိဟာရဌကထာကို
 . မွင့်ဆိုခြင်းသည်၊
 နိဋ္ဌိတာ=အပြီးအဆုံးသို့ရောက်ပြီ။

- “ခေတ္တဌကထာဝဏ္ဏနာ”

၁၀၄။ ခေတ္တဌကထာယံ-၌၊ အတ္ထော၊ ဧဝံ၊ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ သတ္တ ဓညာနိတိ-ကား၊ သာလိ'ဝိဟိ'ယဝ'ကရုံ'ကုဋြသ'ဝရက'ဂေါဓုမာနံ-သလေး+ ကောက်+မုယော+ဆပ်+လူး+ပြောင်း+နတ်ကောက်တို့၊ ဝသေန=အစွမ်းဖြင့်၊ သတ္တ-ခုနှစ်ပါးကုန်သော၊ ဓညာနိ-စပါးတို့တည်း၊ နိရုတ္တိတွာဝါတိ အာဒိသု= အစရှိကုန်သော ပုဒ်တို့၌၊ “ဂဏ္ဌဿာ”တိ-ဟူ၍၊ ပစ္စေကံ-အသီး အသီး၊ ယောဇေတဗ္ဗံ-ယှဉ်စေထိုက်၏၊ တတ္ထ တသ္မိံ ဝစနေ-၌၊ နိရုတ္တိတွာ=သပ်၍၊ ဂဟဏံ နာမ-ယူခြင်းမည်သည်ကား၊ ဝိဟိသီသံ-စပါးနှံကို၊ အတ္တိန္ဒိတွာ=မဖြတ် မူ၍၊ ယထာဋ္ဌိတမေဝ-တည်မြဲတိုင်းကိုသာလျှင်၊ ဟတ္ထေန-လက်ဖြင့်၊ ဂဟေ-

တွာ•ကိုင်၍၊ အာကမိတွာ•ဆွဲငင်၍၊ ဗီဇမတ္တဿေဝ•စပါးသီးကိုသာလျှင်၊ ဂဟဏံ•ကိုင်ခြင်းတည်း၊ ဧကမေကန္တိ•ကား၊ ဧကမေကံ•တစ်ခုတစ်ခုသော၊ ဝိဟိသိသံ•စပါးနံကို၊ ဥပ္ပါဋေတွာ ဝါ တိ•ကား၊ မုဂ္ဂမာသာဒိနိ•ပဲကြီး+ပဲလွန်း အစရှိသည်တို့ကို၊ ဥဒ္ဓရိတွာ ဝါ•နှုတ်၍လည်းကောင်း၊ ယသ္မိံ ဗီဇေ ဝါတိ အာဒိ•ကို၊ နိရုမ္ဘိတွာ•သပ်၍၊ ဂဟဏာဒိသု•ယူခြင်းအစရှိသည်တို့၌၊ ယထာက္ကမံ• အစဉ်အတိုင်း၊ ယောဇေတဗ္ဗံ•ယှဉ်စေထိုက်၏၊ သာလိသိသာဒိနိ•သလေးနံအစရှိသည်တို့ကို၊ နိရုမ္ဘိတွာ•သပ်၍၊ ဂဏုန္တဿ•ယူသော ရဟန်းအား၊ ယသ္မိံ ဗီဇေ•အကြင်မျိုးစေ၌၊ ဝတ္ထု•ပါရာဇိက ဝတ္ထုသည်၊ ပူရတိ•ပြည့်၏၊ ဧကမေကံ•တစ်ခုတစ်ခုသောမျိုးစေ့ကို၊ ဟတ္ထေနေဝ•လက်ဖြင့်သာလျှင်၊ ဆိန္ဒိတွာ•ဖြတ်၍၊ ဂဏုန္တဿ•ယူသော ရဟန်းအား၊ ယသ္မိံ သိသေ•အကြင်အနံ၌၊ ဝတ္ထု•ပါရာဇိက ဝတ္ထုသည်၊ ပူရတိ•ပြည့်၏၊ အသိတေန•တံစဉ်ဖြင့်၊ လာယိတွာ•ရိတ်၍၊ ဂဏုန္တဿ•ယူသောရဟန်းအား၊ ယသံ မုဋ္ဌိယံ•အကြင်လက်ဆုပ်၌၊ ဝတ္ထု•ပါရာဇိကဝတ္ထုသည်၊ ပူရတိ•ပြည့်၏၊ ဗဟူနိ•များစွာကုန်သော ပဲကြီးပင်+ပဲလွန်းပင် အစရှိသည်တို့ကို၊ ဧကတော•တပေါင်းတည်း၊ ဥပ္ပါဋေတွာ•နှုတ်၍၊ ဂဏုန္တဿ•ယူသော ရဟန်းအား၊ ယသ္မိံ မုဂ္ဂမာသာဒိ•ဖလေ•အကြင်ပဲကြီး+ပဲလွန်း အစရှိသောအသီး၌၊ ဝတ္ထု•ပါရာဇိကဝတ္ထုသည်၊ ပူရတိ•ပြည့်၏၊ ဣတိ ဧဝံ•ဤသို့၊ ဧတ္ထ•ဤပါဠိရပ်၌၊ ယထာက္ကမော•အစဉ်ကို၊ ဝေဒိတဇ္ဇော•သိအပ်၏၊ “တံသ္မိံ ဗန္ဓနာ မောစိတမတ္ထေ”တိ•ဟူ၍၊ ဝစနတော•ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်၊ တသ္မိံ ဗီဇဒိမ္ပိ•ထိုအသီး အစရှိသည်သည်၊ ဗန္ဓနာ•အညှာမှ၊ မောစိတေ•လွတ်ခြင်းသည်၊ သတိ•ရှိလတ်သော်၊ တတော•ထိုအရပ်မှ၊ အနုပနီတေပိ•မပယ်အပ်ပါသော်လည်း၊ ပါရာဇိကမေဝ•ပါရာဇိကအာပတ်သည်သာလျှင်တည်း၊ ဣတိ•ဤသို့၊ ဒဠဗ္ဗံ•မှတ်အပ်၏၊ အတ္ထိဇ္ဇမာနောတိ•ကား၊ အတ္ထိန္ဒော•ပြတ်သည်၊ ဟုတွာ•ဖြစ်၍၊ ဌိတော•တည်သည်၊ ဇဋိတာနိတိ•ကား၊ ဆိန္ဒိတာနိ•ဖြတ်အပ်ကုန်သော အသီးတို့သည်၊ အတ္ထိန္ဒေဟိ•မပြတ်ကုန်သော အသီးတို့နှင့်၊ သဒ္ဓိံ•အတူတကွ၊ ဇဋိတာနိ•ရောနှောကုန်သည်၊ ဟောန္တိ•ဖြစ်ကုန်၏၊ ဣတိ အယံ•ကား၊ အတ္ထော•အနက်တည်း၊ ဘုသန္တိ•ကား၊ ပလာသသဟိတံ•အဖျင်းတို့နှင့် တကွရှိကုန်သည်၊ အဘုသန္တိ•ကား၊ ပလာသရဟိတံ•အဖျင်းမှ ကင်းကုန်သည်။

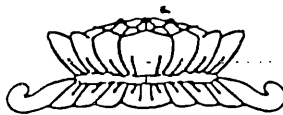
ဒီလေနာတိ-ကား၊ ခါဏုကေန-ငုတ်တံသင်းဖြင့်၊ စ-ဆက်၍ဆိုဦး
 အံ၊ ဧတ္ထ ဧတေသု ဒီလသင်္ကမနာဒီသု-ဤငုတ်တံသင်း အစရှိသည်တို့ကို
 ပြောင်းရွှေ့ခြင်းအစရှိသည်တို့လည်း၊ သဟပယောဂေါ စ-သဟပယောဂ
 သည်လည်းကောင်း၊ ဓုရနိက္ခေပေါ စ-ဓုရနိက္ခေပသည်လည်းကောင်း၊ ဣတိ-
 ဤသို့၊ ဥဘယံ-နှစ်ပါးစုံသည်၊ သမ္ဘဝတိ-ဖြစ်၏၊ ဟိသစ္စံ-မှန်၏၊ ယဒါ-အကြင်
 အခါ၌၊ ပရဿ-သူတပါး၏၊ ခေတ္တာဒီသု-လယ်ယာအစရှိသည်တို့၌၊ ဧက-
 ဒေသံ-တစ်ပိတဒေသကို၊ ဒီလသင်္ကမနာဒီဝသေန-ငုတ်တံသင်း အစရှိသည်
 ကို ပြောင်းရွှေ့သည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်၊ အတ္တနော-မိမိ၏၊ သန္တကံ-ဥစ္စာကို၊
 ကရောတိ-ပြု၏၊ တဒါ-ထိုအခါ၌၊ ပဌမတရံ-အထူးသဖြင့် ရှေးဦးစွာ၊ သာမိ-
 ကာနံ-လယ်ယာပိုင်ရှင်တို့၏၊ ဓုရနိက္ခေပေ-လုလ္လဝီရိယတည်းဟူသောဝန်ကို
 လျော့ချခြင်းသည်၊ သတိပိ-ရှိပါသော်လည်း၊ ဒီလသင်္ကမနာဒီသဟပယောဂ-
 ငုတ်တံသင်းကို ပြောင်းရွှေ့ခြင်းအစရှိသော သဟပယောဂကို၊ ဝိနာ-ကင်း၍၊
 (ဝါ) ကြဉ်၍၊ န ဟောတိ-မဖြစ်၊ ဣတိ တသွာ-ထို့ကြောင့်၊ သဟပယောဂေ-
 နေဝ-သဟပယောဂဖြင့်သာလျှင်၊ ပါရာဇိကံ-ပါရာဇိကအာပတ်သည်၊ ဟော-
 တိ-ဖြစ်၏၊ တေနေဝ-ထို့ကြောင့်သာလျှင်၊ မာတိကာဌကထာယံ-မာတိကာ
 အဌကထာ၌၊ “ဌာနာစာဝနဝသေန ဒီလာဒီနိ သင်္ကာမေတွာ ခေတ္တာ-
 ဒိဂ္ဂဟဏဝသေန စ သဟပယောဂေါ ဝေဒိတဗ္ဗော”တိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-ဆို
 အပ်၏၊ ယဒါ ပန-အကြင်အခါ၌ကား၊ ဓုရနိက္ခေပေ-သည်၊ အသတိ-မရှိ
 လတ်သော်၊ ဒီလသင်္ကမနာဒီမတ္တံ-ငုတ်တံသင်းပြောင်းရွှေ့ခြင်းအစရှိသည်မျှ
 ကို၊ ကတံ-ပြုအပ်၏၊ တဒါ-ထိုအခါ၌၊ ဓုရနိက္ခေပေန-နှင့်၊ ဝိနာ-ကင်း၍၊
 န ဟောတိ-မဖြစ်၊ ဣတိ တသွာ-ထို့ကြောင့်၊ ဓုရနိက္ခေပေနေဝ-ဓုရနိက္ခေပ၌
 သာလျှင်၊ ပါရာဇိကံ-သည်၊ ဟောတိ-၏၊ တေနေဝ-ထို့ကြောင့်သာလျှင်၊
 ဧတ္ထ စ-ဤအရာ၌လည်း၊ “တဉ္စ ခေါ သာမိကာနံ ဓုရနိက္ခေပေနာ”တိ-
 ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-၏၊ ဧဝံ သဗ္ဗတ္ထာတိ-ကား၊ ယထာဝုတ္တမတ္တံ-အကြင်အကြင်ဆို
 အပ်သောအနက်သည်၊ ရုဇ္ဈသင်္ကမနာဒီသုပိ-ကျိုးကိုပြောင်းရွှေ့ကြောင်းအစ
 ရှိသည်တို့လည်း၊ အတိဒီသတိ-ညွှန်ပြ၏။

ယဋ္ဌိန္ဒြိယ-ကား၊ မာနဒဏ္ဍံ-တိုင်းတာသောဒုတ်တည်း၊ ဧကသ္မိ အနာ-

ဂတေ ထုလ္လစ္စယံ၊ တသ္မိ အာဂတေ ပါရာဇိကန္တိ ဧတ္ထ-ဌ၊ ဒါရူနိ-သစ်သား
 တို့ကို၊ နိခဏိတွာ-စိုက်၍၊ တတ္ထကေနဝ-ထိုသစ်သားအတိုင်းအရှည် အ-
 တိုင်းသာလျှင်၊ ဂဏှိတုကာမော-ယူခြင်းငှာ အလိုရှိသည်၊ သစေ ဟောတိ-
 အကယ်၍ဖြစ်အံ့၊ အဝသာနေ-အဆုံးဖြစ်သော၊ ဒါရူမ္ပိ-သစ်သားဌ၊ ပါရာဇိ-
 ကံ-ပါရာဇိက အာပတ်သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ တတ္ထ-ထိုသစ်သားတိုင်၌၊
 သာခါယောပိ-သစ်ခက်တို့ကိုလည်း၊ ကတွာ-ပြု၍၊ ဂဟေတုကာမော-ယူခြင်း
 ငှာ အလိုရှိသည်၊ သစေ ဟောတိ-အကယ်၍ဖြစ်အံ့၊ အဝသာနသာခါယ-
 နောက်ဆုံးဖြစ်သော သစ်ခက်၌၊ ပါရာဇိကံ-ပါရာဇိကအာပတ်သည်၊ ဟော-
 တိ-ဖြစ်၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-သိအပ်၏၊ တတ္ထကေန အသက္ကော-
 န္ဓောတိ-ကား၊ ဒါရူနိ-သစ်သားတို့ကို၊ နိခဏိတွာ-မြှုတ်၍၊ ဝတိ-စည်းစောင်
 ရန်းကို၊ (ဝါ) ခြံစည်းရိုးကို၊ ကာတံ-ပြုခြင်းငှာ၊ အသက္ကောန္ဓော-မတတ်နိုင်
 သည်ဖြစ်၍၊ ခေတ္တမရိယာဒန္တိ-ကား၊ ဝုတ္တမေဝတ္ထံ-ဆိုအပ်ပြီးသော အနက်
 ကိုသာလျှင်၊ ဝိဘာဝေတံ-ထင်စွာပြုခြင်းငှာ၊ “ကေဒါရပါဠိ”န္တိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-
 ဆိုအပ်၏၊ ဝိတ္ထတံ ကရောတိတိ-ကား၊ ပုဗ္ဗေ-ရှေး၌၊ ဝိဇ္ဇမာနမေဝ-ထင်ရှား
 ရှိသည်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ မရိယာဒံ-အပိုင်းအခြားကို၊ ဝိတ္ထိဏ္ဏံ-ချဲ့သည်ကို၊
 ကရောတိ-ပြု၏၊ အကတံ ဝါ ပန ပတိဌပေတိ တိ-ကား၊ ပုဗ္ဗေ-ရှေး၌၊
 အကတံ-မပြုအပ်သေးသော၊ မရိယာဒံ ဝါ-အပိုင်းအခြားကိုမူလည်း၊ ဌပေတိ-
 ထား၏။

ခေတ္တဌကထာဝဏ္ဏနာ-ခေတ္တဌကထာကိုဖွင့်ဆိုခြင်းသည်၊

နိဌိတာ-အပြီးအဆုံးသို့ရောက်ပြီ။

“ဝတ္ထုဋ္ဌကထာဝဏ္ဏနာ”

၁၀၅။ ဝတ္ထုဋ္ဌကထာယံ-၌၊ အတ္ထော၊ ဧဝံ၊ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ တိဏ္ဏံ ပါကာရန္တိ-ကာ၊ ဣဌ'သိလာ'ဒါရူနံ-အဋ္ဌတံတိုင်း+ကျောက်တံတိုင်း+သစ်-သားတံတိုင်းတို့၏၊ ဝသေန-အစွမ်းအားဖြင့်၊ တိဏ္ဏံ-သုံးခုကုန်သော၊ ပါကာ-ရာနံ-တံတိုင်းတို့၏၊ ဧတေနေဝ နယေနာတိ ဣမိနာ-ဟူသောဤပါဠိရပ်ဖြင့်၊ “ကေဝလံ ဘူမိံ သောဓေတွာ ။ ပ ။ အပရိက္ခိပိတွာ ဝါ”တိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တ-မတ္တံ-ဆိုအပ်သောအနက်ကို၊ နိဒဿေတိ-ညွှန်ပြ၏။

“ဂါမဋ္ဌကထာဝဏ္ဏနာ”

၁၀၆။ ဂါမဋ္ဌကထာယံ-၌၊ အတ္ထော၊ ဧဝံ၊ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ဂါမော နာမာတိ-ကာ၊ ပါဠိယံ-ပါဠိတော်၌၊ သဗ္ဗသော-အချင်းခပ်သိမ်း၊ ဂါမလက္ခ-ဏဿ-ဂါမလက္ခဏာကို၊ ပုဗ္ဗေ-ရှေး၌၊ ဝုတ္တတ္တာ-ဆိုအပ်ပြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ န ဝုတ္တံ-မဆိုအပ်၏။

“အရညဋ္ဌကထာဝဏ္ဏနာ”

၁၀၇။ အရညဋ္ဌကထာယံ-၌၊ အတ္ထော၊ ဧဝံ၊ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ အရညံ နာမာတိ ဣဒံ ပန-“အရညံ နာမ” ဟူသော ဤစကားကိုကား၊ ပုဗ္ဗေ-ရှေး၌၊ ဝုတ္တအရညလက္ခဏပုတ္တိမတ္တေန-ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောတော၏ လက္ခဏာသို့ ရောက်ကာမျှဖြင့်၊ ကေဝလံ-သက်သက်၊ အရညံ-တောကို၊ ဣဓ-ဤအရညဋ္ဌကထာ၌၊ န အဓိပ္ပေတံ-အလိုမရှိအပ်၊ ကိန္တု-အဘယ်ကြောင့်နည်းဟူမူကား၊ အတ္တနော-မိမိ၏၊ အရညလက္ခဏေန-အရညလက္ခဏာဖြင့်၊

ယံ အရညံ-အကြင်တောသည်။ ပရပရိဂ္ဂဟိတဉ္စ-သူတပါးတို့ သိမ်းပိုက်အပ်လည်း၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏။ တံ အရညံ-ထိုသူတပါးတို့ သိမ်းပိုက်အပ်သောတောကို၊ ဣဓ-ဤ“အရညဋ္ဌကထာ”၌၊ အရညန္တိ-“တော”ဟူ၍၊ အဓိပ္ပေတံ-အလိုရှိအပ်၏။ ဣတိ-ဤသို့၊ ဒဿေတံ-ပြဆိုခြင်းငှာ၊ “အရညံ နာမာ”တိ အာဒိ-ကို၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏။ တေနာတိ-ကား၊ ပုန-နောက်ထပ်တဖန်၊ အရည ၀စနေန-အရည-သဒ္ဒါဖြင့်၊ န ပရိဂ္ဂဟိတဘာဝေါ အရညဿ လက္ခဏန္တိ-ကား၊ ပရိဂ္ဂဟိတဘာဝေါ-သူတပါးတို့သိမ်းပိုက်အပ်သည်၏အဖြစ်သည်၊ အရညလက္ခဏံ-အရညလက္ခဏာသည်၊ (ဝါ) တော၏လက္ခဏာသည်၊ ယဒိ သိယာ-အကယ်၍ ဖြစ်ငြားအံ့၊ ဧဝံသတိ-ဤသို့ သူတပါးတို့ သိမ်းပိုက်အပ်သည်၏အဖြစ်သည် တော၏လက္ခဏာဖြစ်ခဲ့သော်၊ “အရညံ နာမ ယံ မနုဿာနံ ပရိဂ္ဂဟိတ”န္တိ-ဟူ၍၊ ဧတ္တကမေဝ-ဤမျှလောက်ကိုသာလျှင်၊ ဝဒေယျ-ဟောတော်မူရာ၏။ ဣတိ အယံ-ကား၊ အဓိပ္ပါယော-အဓိပ္ပါယ်တည်း၊ ယန္တိ ဣမိနာ-“ယံ”ဟူသော ဤပုဒ်ဖြင့်၊ ဝုတ္တလက္ခဏမေဝ-ဆိုအပ်ပြီးသော လက္ခဏာရှိသည်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ အရညံ-တောကို၊ မရာမဋ္ဌံ-သုံးသပ်၏။ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ “ယံ ပန အတ္တနော အရညလက္ခဏေန အရည”န္တိ-ဟူ၍၊ အာဟ-မိန့်ဆိုပြီ။

ဝိနိဝိဇ္ဈိတွာတိ-ကား၊ ဥဇုကမေဝ-ဖြောင့်ဖြောင့်သာလျှင်၊ ဝိနိဝိဇ္ဈိတွာ-ထုတ်ခြင်းလျှိုသွင်း၍၊ ပဏ္ဏံ ဝါတိ-ကား၊ တာလပဏ္ဏာဒိ-ထန်းရွက် အစရှိသော၊ ပဏ္ဏံ ဝါ-သစ်ရွက်ကိုလည်းကောင်း၊ အဒ္ဓဂတောပီတိ-ကား၊ စီရကာလံ-ကြာမြင့်စွာသော ကာလံပတ်လုံး၊ ဣတ္ထေဝ-ထိုအရပ်၌သာလျှင်၊ ဌိတောပိ-တည်လျှက်လည်း၊ န ဂဟေတဗ္ဗောတိ ဧတ္ထ-၌၊ ယော-အကြင်သူကို၊ ပရေဟိ-သူတပါးတို့သည်၊ အရညသာမိကာနံ-တောပိုင်ရှင်တို့၏၊ ဟတ္ထတော-လက်မှ၊ ကိဏိတွာ-ဝယ်ယူ၍၊ “တစ္ဆေတွာ-ရွေ၍၊ (ဝါ) ခုတ်ဖြတ်၍၊ တတ္ထေဝ-ထိုအရပ်၌သာလျှင်၊ ဌပိတော-ထားအပ်၏၊ သော-ထိုသူကို၊ အရညသာမိကေန-တောပိုင်ရှင်သည်၊ အနုညာတောပိ-ခွင့်ပြုအပ်ပါသော်လည်း၊ န ဂဟေတဗ္ဗော-မယူအပ်၊ သာမိကေဟိ ဆဉ္စိတောတိ ဂဟေတုံ ဝဋ္ဋတိတိ-ကား၊ ပံသုကူလသညာယ-“ပံသုကူ”ဟူသောအမှတ်သညာဖြင့်၊ ဂဟဏံ-

ယူခြင်းကို၊ ဝုတ္တံဆိုအပ်၏။ လက္ခဏစွန့်သပိတိကား၊ အရညသာမိကာနံတောပိုင်ရှင်တို့၏။ ဟတ္ထတောလက်မှ၊ ကိဏိတွာဝယ်ယူ၍၊ ဂဏှန္တေဟိယူကုန်သောသူတို့သည်၊ ကတသညာဏသပြုအပ်သောအမှတ်သညာ၏။ ဆလ္လိယာ ပရိယောနဒ္ဒံ ဟောတိတိ ဣမိနာဖြင့်၊ သာမိကာနံပိုင်ရှင်တို့၏။ နိရပေက္ခတံဇဲကွက်ခြင်းမရှိသည်၏အဖြစ်ကို၊ ဒီပေတိပြ၏။ တေနထို့ကြောင့်၊ “ဂဟေတု ဝဋ္ဋတိ” တိဟူ၍၊ ဝုတ္တံဆိုအပ်၏။ သာမိကာနံပိုင်ရှင်တို့၏။ သာပေက္ခတောဇဲကွက်ခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်သည်၊ ယဒိ အတ္ထိအကယ်၍ရှိအံ့၊ ဧဝံသတိဤသို့ ဥစ္စာပိုင်ရှင်တို့က ဇဲကွက်ခြင်းရှိသည်ဖြစ်ဖြစ်လတ်သော်၊ ဂဟေတုယူခြင်းငှာ၊ န ဝဋ္ဋတိမအပ်၊ တာနိ ကတာနိ အဇ္ဈာဝုတ္တာနိ စ ဟောန္တိတိကား၊ တာနိထိုသစ်သားတို့ကို၊ ဂေဟာဒီနိအိမ်အစရှိသည်တို့သည်၊ (ဝါ) တို့ကို၊ ကတာနိပြုအပ်ကုန်ပြီးသည်ရှိသော်၊ ပရိနိဋ္ဌိတာနိပြီးစီးကုန်သည်ရှိသော်၊ မနုဿေဟိ စလူတို့သည်လည်း၊ အဇ္ဈာဝုတ္တာနိသိမ်းဆည်းအပ်ကုန်သည်လည်း၊ ဟောန္တိဖြစ်ကုန်၏။ ဒါရူနိပိတိကား၊ ဂေဟာဒီနိအိမ်အစရှိသည်တို့၏၊ (ဝါ) တို့ကို၊ ကတတ္တာပြုအပ်ကုန်သည်တို့၏အဖြစ်ကြောင့်၊ တတောထိုအိမ်အစရှိသည်တို့မှ၊ အဝသိဌဒါနိပိကြွင်းကျန်ကုန်သော သစ်သားတို့သည်၊ ဧတေသန္တိကား၊ ဧတေသံထိုသူတို့၏၊ ယထာဝုတ္တဒါရူနံအကြင်အကြင်ဆိုအပ်ကုန်သော သစ်သားတို့၏။

တေသံ အာရက္ခဌာနန္တိကား၊ တေသံ အရညပါလာနံထိုတောစောင့်တို့၏၊ ဌိတဌာနံတည်ရာအရပ်တည်း၊ ဒေဟိတိ ဝုတ္တေ ဒါတဗ္ဗမေဝါ တိဧတ္ထဌှ၊ “တွံသင်သည်၊ ဒေဟိပေးလိုက်လော့”၊ ဣတိဤသို့၊ ဝုတ္တေသော်၊ “အဟံငါသည်၊ ဒဿာမိပေးအံ့”၊ ဣတိဤသို့၊ အဘောဂသတ္တဝတောနုလုံးသွင်းသော သဘော၏အဖြစ်ကြောင့်၊ “ဒေဟိ”တိဟူ၍၊ အဝုတ္တေမပြောဆိုအပ်သည်ရှိသော်၊ အဒတွာမိမပေးမူ၍လည်း၊ ဂန္တံသွားခြင်းငှာ၊ ဆဝဋ္ဋတိယေဝအပ်သည်သာလျှင်တည်း၊ ဂန္တံ ဒေထာတိကား၊ ဂမနံသွားခြင်းကို၊ ဒေထပေးလော့၊ အဒိသွာ ဂစ္ဆတိ ဘဏ္ဍာဒေယုန္တိကား၊ ပရိသုဒ္ဓစိတ္တေနစင်ကြယ်သောစိတ်ဖြင့်၊ ဂစ္ဆတိသွားအံ့၊ ဘဏ္ဍာဒေယုဘဏ္ဍာစားသည်၊ ဟောတိဖြစ်၏။ ယတ္ထ ကတ္တစိအမှတ်မထား တပါးပါးသော

အရပ်၌၊ နိတာနမ္ပိ-ဆောင်ယူအပ်သည်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဒါရူနံ-သစ်သား
တို့၏၊ အရည သာမိကာနံယေဝ-တောပိုင်ရှင်တို့၏သာလျှင်၊ သန္တကတ္တာ-
ဥစ္စာ၏အဖြစ်ကြောင့်၊ (ဝါ) ဥစ္စာဖြစ်သောကြောင့်၊ သုဒ္ဓစ္စိတ္တေန-စင်ကြယ်
စိတ်ဖြင့်၊ နိက္ခန္ဓောပိ-ထွက်ပါသော်လည်း၊ ပုန-တဖန်၊ ထေယျစိတ္တံ-ခိုးယူလို
သောစိတ်ကို၊ ဥပ္ပါဒေတွာ-ဖြစ်စေ၍၊ ဂစ္ဆတိ-သွားအံ့၊ ပါရာဇိကမေဝ-ပါရာ-
ဇိက အာပတ်သည်သာလျှင်တည်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝဒန္တိ-ဆိုကြကုန်၏။

အရညဌကထာဝဏ္ဏနာ-အရညဌကထာကိုဖွင့်ဆိုခြင်းသည်၊
နိဋ္ဌိတာ-အပြီးအဆုံးသို့ရောက်ပြီ။

“ဥဒကကထာဝဏ္ဏနာ”

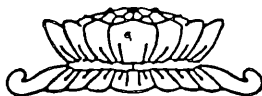
၁၀၈။ ဥဒကကထာယံ-၌၊ အတ္ထော-ကို၊ ဧဝံ-သို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏၊
မဟာကုဗ္ဗိကာ-ကြီးစွာသော ဝမ်းဗိုက်ရှိသော၊ ဥဒကစာဋီ-အိုးစရည်းသည်၊
ဥဒကမဏိကော-“ဥဒကမဏိက”မည်၏၊ “သမေခလာစာဋီ-ဆွဲအိုးကို၊ ဥဒက-
မဏိကော တိပိ-“ဥဒကမဏိက”ဟူ၍လည်း၊ ဝဒန္တိ-ဆိုကြကုန်၏၊ တတ္ထာ-
တိ-ကား၊ တေသု ဘာဇနေသု-ထိုအိုးတို့၌၊ နိဗ္ဗဟနဥဒကန္တိ-ကား၊ “မဟော-
ဒကံ-ပြင်းထန်သောရေသည်၊ (ဝါ) များစွာသော ရေသည်၊ အာဂန္တာ-လာ၍၊
တဠာကမရိယာဒံ-ကန်ဘောင်ရိုးကို၊ မာ ဆိန္တိ-မကျိုးပြတ်စေသတည်း၊ ဣတိ
မနသိ ကတွာ-ဤသို့နှလုံးသွင်း၍၊ တဠာကရက္ခဏတ္ထံ-ရေကန်ကို စောင့်
ရှောက်စေခြင်းအကျိုးငှာ၊ တဿ-ထိုရေကန်၏၊ ဧကပဿေန-တဘက်သော
နံပါးဖြင့်၊ (ဝါ) နံပါးတဘက်ဖြင့်၊ ဝိဿဇ္ဇိတဥဒကံ-စွန့်အပ်သောရေကို၊ နိဒ္ဓ-
မနတုမ္ပန္တိ-ကား၊ သဿာဒိနံ-ကောက်ပင် အစရှိသည်တို့၏၊ အတ္ထာယ-အ-
ကျိုးငှာ၊ ဥဒကနိက္ခမနမဂ္ဂံ-ရေစီးကြောင်းဖြစ်သောလမ်းတည်း၊ (ဝါ) ရေထွက်
ကြောင်းဖြစ်သောလမ်းတည်း၊ မရိယာဒံ ဒုဗ္ဗလံ ကတွာတိ ဣဒံ-ဟူသော

ဤစကားကို၊ အဝဿံ-မချွတ်ဧကန်၊ ဆိန္နသဘာဝဒဿနတ္ထံ-ပိုင်းဖြတ်အပ်သော သဘောကို ပြခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဘဏ္ဍာဒေယျဝိသယဒဿနတ္ထဗ္ဗ-ဘဏ္ဍာစားထိုက်သောအရာကို ပြခြင်းအကျိုးငှာလည်း၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏၊ မရိယာဒံ-အပိုင်းအခြားကို၊ (ဝါ) လယ်ကံသင်းကို၊ ဒုဗ္ဗလံ-အားမရှိသည်ကို၊ အကတ္တာပိ-မပြုမူ၍လည်း၊ ယထာဝုတ္တပ္ပယောဂေ-အကြင်အကြင်ဆိုအပ်ပြီးသောလုလ္လပယောဂကို၊ ကတေ-ပြုအပ်သည်ရှိသော်၊ မရိယာဒံ-အပိုင်းအခြားကို၊ (ဝါ) လယ်ကန်သင်းကို၊ ဆိန္နိတွာ-ဖြတ်ယူ၍၊ နိက္ခန္တဥဒကဤနုရူပေန-ထွက်သွားသော ရေ၏တန်ဘိုးနှင့်လျော်သော၊ အဝဟာရေန-ခိုးယူခြင်းဖြင့်၊ ကာရေ-တဗ္ဗမေဝ-ပြုအပ်သည်သာလျှင်တည်း။

အနိဂ္ဂတေတိ-ကား၊ အနိက္ခမိတွာ-မထွက်မူ၍၊ တဠာကသ္မိယေဝ-ရေကန်၌သာလျှင်၊ ဥဒကေ-ရေသည်၊ ဌိတေ-တည်သည်ရှိသော်၊ အသမ္ပတ္တေဝါတိ-ကား၊ တဠာကတော-ရေကန်မှ၊ နိက္ခမိတွာ-ထွက်၍၊ မဟာမာတိကာယ ဧဝ-ရေမြောင်းကြီး၌သာလျှင်၊ ဌိတေ-တည်သည်ရှိသော်၊ အနိက္ခန္တောတိ-ကား၊ တဠာကတော-ရေကန်မှ၊ ဥဒကေ-ရေသည်၊ အနိက္ခန္တေ-မထွက်သည်ရှိသော်၊ သုဗဒ္ဓါတိ-ကား၊ ဘဏ္ဍာဒေယျမ္ပိ-ဘဏ္ဍာစားသည်လည်း၊ န ဟောတိ-မဖြစ်၊ ဣတိ အယံ-ကား၊ အဓိပ္ပါယ်တည်း၊ တေန-ထို့ကြောင့်၊ “နိက္ခန္တေ ဗဒ္ဓါ ဘဏ္ဍာဒေယျ”န္တိ-ဟူ၍၊ အာဟ-ပြီ၊ တဠာကတော-ရေကန်မှ၊ နိက္ခမိတွာ-ထွက်၍၊ ပရေသံ-သူတပါးတို့၏၊ ခုဒ္ဒကမာတိကာမုခံ-မြောင်းငယ်သို့ ရှေးရှု၊ အပါပုဏိတွာ-မရောက်မူ၍၊ မဟာမာတိကာယံယေဝ-ကြီးစွာသော ရေမြောင်း၌သာလျှင်၊ (ဝါ) ရေမြောင်းကြီး၌သာလျှင်၊ ဌိတေ-တည်သည်ရှိသော်၊ ဗဒ္ဓါ-ဖွဲ့အပ်သည်၊ စေ ဟောတိ-အကယ်၍ဖြစ်အံ့၊ ဧဝံသတိ-ဤသို့ဖြစ်လတ်သော်၊ ဘဏ္ဍာဒေယျံ-ဘဏ္ဍာစားသည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ ဣတိ အယံ-ကား၊ အတ္ထော-တည်း၊ ဟိ သစ္စံ-မှန်၏၊ “အနိက္ခန္တေ ဗဒ္ဓါ သုဗဒ္ဓါ၊ နိက္ခန္တေ ဗဒ္ဓါ ဘဏ္ဍာဒေယျ”န္တိ-ဟူသော၊ ဣဒံ ဒွယံ-ဤပုဒ်နှစ်ခုတို့၏ အပေါင်းကို၊ ဟေဌာ-အောက်၌၊ ဝုတ္တဝိကပ္ပဒ္ဒယဿ-ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော ဝိကပ်နှစ်တို့၏ အပေါင်း၏၊ ယထာက္ကမေန-အစဉ်အားဖြင့်၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏၊ နတ္ထိ အဝဟာရေတိ ဧတ္ထ-၌၊ “အဝဟာရေ-ခိုးယူခြင်းသည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ ဘဏ္ဍာဒေယျံ

ပန=ဘဏ္ဍာစားသည်ကား၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏။ ဣတိ=ဤသို့၊ ကေစိ=အချို့ ဆရာတို့သည်၊ ဝဒန္တိ=ဆိုကြကုန်၏၊ တဋ္ဌာကဂတဥဒကဿ=ရေကန်သို့ရောက် နေသောရေ၏၊ သဗ္ဗသာဓာရဏတ္တာ=အလုံးစုံသောပုဂ္ဂိုလ်တို့နှင့် ဆက်ဆံနေ ၏အဖြစ်ကြောင့်၊ တံ ဝစနံ=ထိုကေစိဆရာတို့၏စကားသည်၊ အယုတ္တံ ဝိယ= မသင့်သကဲ့သို့၊ ဒိဿတိ=ထင်၏၊ “အနိက္ခန္တေ ဗဒ္ဒါ သုဗဒ္ဒါ”တိ ဣမိနာ စဟူသောဤစကားသည်လည်း၊ အဋ္ဌကထာဝစနေန+အဋ္ဌကထာစကားနှင့်၊ န သမေတိ=မညီညွတ်၊ “ဝတ္ထု || ပ || န သမေတိ”တိ ဧတ္ထ-၌၊ တဋ္ဌာက- ဂတဥဒကဿ=ရေကန်သို့ရောက်သောရေ၏၊ သဗ္ဗသာဓာရဏတ္တာ=အလုံးစုံ သောပုဂ္ဂိုလ်တို့နှင့် ဆက်ဆံသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ အပရိဂ္ဂဟိတံ=သူတပါးတို့ မသိမ်းပိုက်အပ်သောရေသည်၊ ဣဓ-ဤ“ဥဒကကထာ”၌၊ ဝတ္ထု=ပါရာဇိက ဝတ္ထုတည်း၊ ဣတိ အယံ=ဤသည်ကား၊ အဓိပ္ပါယော=အဓိပ္ပါယ်တည်း။

ဥဒကကထာဝဏ္ဏနာ=ဥဒကကထာကိုဖွင့်ဆိုခြင်းသည်၊
နိဋ္ဌိတာ=အပြီးအဆုံးသို့ရောက်ပြီ။

“ဒန္တပေါနကထာဝဏ္ဏနာ”

၁၀၉။ ဒန္တကဋ္ဌကထာယံ=၌၊ အတ္ထော=ကို၊ ဧဝံ=သို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗော=၏၊ တတော ပဌာယ အဝဟာရော နတ္ထိတိ=ကား၊ “ယထာသုခံ=ချမ်းသာသည် အားလျော်စွာ၊ (ဝါ) အလိုရှိတိုင်း၊ ဘိက္ခုသံယော=ရဟန်းသံဃာအပေါင်းသည်၊ ဒန္တပေါနံ=ဒန်ပူကို၊ ပရိဘုရတု=သုံးဆောင်စေသတည်း”၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ယထာ- သုခံ=ချမ်းသာသည်အားလျော်စွာ၊ (ဝါ) အလိုရှိတိုင်း၊ ပရိဘောဂတ္ထာယ=သုံး ဆောင်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဌပိတတ္တာ စ=ထားအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်လည်း ကောင်း၊ ဝဿဂ္ဂေန=ဝါစဉ်ဖြင့်၊ (ဝါ) ဝါအရေအတွက်ဖြင့်၊ အဘာဇေတဗ္ဗတ္တာ စ=မဝေဘန်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ အရက္ခိတဗ္ဗတ္တာ စ= မစောင့်ရှောက်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ သဗ္ဗသာဓာရဏတ္တာ

စ-အလုံးစုံသောရဟန်းတို့နှင့် ဆက်ဆံသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊
 အညံ့-တပါးတခြားသော၊ သံယိကံ ဝိယ-သံယိက ပစ္စည်းဝတ္ထုကဲ့သို့၊ န
 ဟောတိ-မဖြစ်၊ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ ထေယျစိတ္တေန-ခိုးယူလိုသောစိတ်
 ဖြင့်၊ ဂဏန္တဿပိ-ယူသောရဟန်းအားလည်း၊ အဝဟာရော-ခိုးယူခြင်းသည်၊
 နတ္ထိ-မရှိ၊ ဝတ္တန္တိ-ကား၊ ဒန္တကဋ္ဌဂ္ဂဟဏေ-ဒန်ပူကိုယူရာ၌၊ ဝတ္တံ-ကျင့်ဝတ်
 တည်း၊ ဣဒါနိ ဣမသ္မိ ကာလေ-ဤယျအခါ၌၊ တဒေဝ ဝတ္တံ-ထိုဒန်ပူကိုယူ
 ရာ၌ ကျင့်အပ်သော ကျင့်ဝတ်ကို၊ ဒဿေန္တော-ပြလိုသည်ဖြစ်၍၊ “ယော
 ဟိ”တိ အာဒိ-ကို၊ အာဟ-မိန့်ဆိုပြီ၊ “ပုန သာမဏေရာ အာဟရိဿန္တိ”
 တိ-ကား၊ ကေစိ-အချို့ကုန်သော၊ နုထရာ-မထေရ်တို့သည်၊ ဝဒေယျံ-ပြော
 ဆိုကုန်ရာ၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ယောဇေတဗ္ဗံ-ယှဉ်စေထိုက်၏။

ဒန္တပေါနကထာဝဏ္ဏနာ-ဒန္တပေါနကထာကိုဖွင့်ဆိုခြင်းသည်၊
 နိဋ္ဌိတာ-အံ့ပြီးအဆုံးသို့ရောက်ပြီ။

“ဝနပ္ပတိကထာဝဏ္ဏနာ”

၁၁၀။ ဝနပ္ပတိကထာယံ-၌၊ အတ္ထော-ကို၊ ဧဝံ-သို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏၊
 “ဥဇုကမေဝ တိဌတိတိ-ကား၊ ရုက္ခဘာဇိရန-သစ်ပင်ဟူသောဝန်ဖြင့်၊ ကိစ္ဆိ
 ဒေဝ-တစုံတခုသာလျှင်၊ ဘဿိတွာ-လျှောကျ၍၊ ဌိတတ္တာ-တည်သည်၏
 အဖြစ်ကြောင့်၊ ဌာနာစာဝနံ-တည်ရာအရပ်မှရွှေ့လျှောစေခြင်းသည်၊ ဟော-
 တိယေဝ-ဖြစ်သည်သာလျှင်တည်း၊ ဣတိ အဓိပ္ပါယေန-ဖြင့်၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏၊
 ဣတိ-ဤသို့၊ ဝဒန္တိ-ဆိုကြကုန်၏၊ ဝါတမုခံ သောဓေတီတိ-ကား၊ ယထာ
 ယေန အာကာရေန-အားဖြင့်၊ ဝါတော-လေသည်၊ အာဂန္နာ-လာ၍၊ ရုက္ခံ-
 သစ်ပင်ကို၊ ပါတေတိ-လဲကျစေ၏၊ ဧဝံ တထာ တေန အာကာရေန-ထိုသို့
 သစ်ပင်ကို လဲကျစေနိုင်လောက်အောင်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဝါတ-

ဿလေ၏။ အာဂနမဂ္ဂလာရာလမ်းကို၊ ရုန္နိတွာပိတ်ဆို၍၊ ဌိတာနိတည်
ရှိကုန်သော၊ သာခါဂုမ္မာနိသစ်ခက်+ခြုံ အစရှိသည်တို့ကို၊ ဆိန္နိတွာဖြတ်
တောက်၍၊ အပနေန္တောပယ်ရှားလျက်၊ သောဓေတိသုခသင်ရှင်းလင်း၏။
“မဏ္ဍုကကဏုကံ ဝါ ဝိသန္တိကား၊ မဏ္ဍုကာနံလိပ်ကျောက်တို့၏၊ နဂုံ-
ဌေအမြီး၌၊ အဂ္ဂကောဋိယံအစွန်အဖျား၌၊ ဌိတကဏုကံတည်ရှိသော
အရိုးတည်း”။ ဣတိ=ဤသို့၊ ဝဒန္တိဆိုကြကုန်၏။ “ဧကံတစ်ခုသော၊ ဝိသမစ္ဆ-
ကဏုကံ=အဆိပ်ရှိသော ငါးရိုးတည်း”။ ဣတိပိ=ဤသို့လည်း၊ ဝဒန္တိဆိုကြ
ကုန်၏။

ဝနပ္ပတိကထာဝဏ္ဏနာ=ဝနပ္ပတိကထာကိုဖွင့်ဆိုခြင်းသည်၊
နိဌိတာ=အပြီးအဆုံးသို့ရောက်ပြီ။

“ဟရဏကထာဝဏ္ဏနာ”

၁၁၁။ ဟရဏကထာယံ၌၊ အတ္ထောကို၊ ဧဝံသို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗော၏။
ဟရဏကန္တိကား၊ ဟရိယမာနံဆောင်ယူအပ်သည်ရှိသော်၊ အဘိမုခံရှေး
ရှု၊ ကတွာပြု၍၊ ကမနံဆွေငင်ခြင်းသည်၊ အာကမနံ“အာကာမန”မည်၏။
(ဝါ) “ရှေးရှုဆွေငင်ခြင်း”မည်၏။ သေသဒိသာကမနံကြွင်းကျန်ကုန်သော
အရပ်တို့မှ ဆွေငင်ခြင်းသည်၊ ဝိကမနံ“ဝိကမန” မည်၏။ ပါဒံ အဂ္ဂတိ
ပါရာဇိကမေဝါ တိ ဧတ္ထဟူသော ဤပါဠိရပ်၌၊ အန္တံအဆုံးကို၊ (အဒ္ဓံ-
အခွဲကို)၊ န ဂဏှာမိမယူ၊ ဣတိ=ဤသို့၊ အသလ္လက္ခိတတ္တာမမှတ်သားအပ်
သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ အန္တဿ စအဆုံး၏လည်းကောင်း၊ (ဝါ) ကိုလည်း
ကောင်း၊ (အဒ္ဓဿ စအခွဲ၏လည်းကောင်း၊ (ဝါ) ကိုလည်းကောင်း၊ ဂဏှိ-
ဿာမိယူအံ၊ ဣတိ=ဤသို့၊ သလ္လက္ခိတဿေဝမှတ်သားအပ်သည်သာလျှင်
ဖြစ်သော၊ ပဋဿပုဆိုး၏၊ ဧကဒေသတ္တာ=ဧကဒေသ၏အဖြစ်ကြောင့်၊ (ဝါ)

တစိပ်တဒေသ၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ပါရာဇိကံ=ပါရာဇိက အာပတ်ကို၊ ဝုတ္တံ=ဆိုအပ်၏။ သဟ ဘဏ္ဍဟာရကန္တိကား၊ ဘဏ္ဍဟာရကေန=ပစ္စည်းဥစ္စာဘဏ္ဍာကိုခိုးယူသောသူနှင့်၊ သဒ္ဓိ=အတူတကွ၊ သန္တလေတွာတိ=ကား၊ ဓနုအာဒိဟိ=လေး၊ အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ သန္တလေတွာ=ခြိမ်းခြောက်၍။

သောတိကား၊ ဘဏ္ဍဟာရကော=ဥစ္စာဘဏ္ဍာကို ခိုးယူသောသူတည်း၊ အနုဇ္ဈာဝုတ္တကန္တိကား၊ အပရိဂ္ဂဟိတကံ=မသိမ်းပိုက်အပ်သော ဥစ္စာဘဏ္ဍာတည်း၊ အသာမိကံ=ပိုင်ရှင်မရှိသော ပစ္စည်းဥစ္စာဘဏ္ဍာတည်း၊ ဣတိ အယံကား၊ အတ္ထော=အနက်တည်း၊ အာဟရာပေန္တေ ဒါတဗ္ဗန္တိ ဧတ္ထ=၌၊ “ဆဇ္ဈေတွာ”စွန့်ပစ်၍၊ ဓုရံလုလ္လဝိရိယတည်းဟူသောဝန်ကို၊ နိက္ခိပိတွာ=ချ၍၊ ဂတာနဗ္ဗိသွားသည်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ နိရာလယာနံ=တပ်မက်ခြင်း ကင်းကုန်သောသူတို့အား၊ ပုန=နောက်ထပ်တဖန်၊ အာဟရာပနဿ=ခိုးယူခြင်း၏၊ (ဝါ) ကို၊ ဝုတ္တတ္တာ=ဆိုအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဘိက္ခုနဗ္ဗိရဟန်းတို့အားလည်း၊ အတ္တနော=မိမိ၏၊ သန္တကေ=ဥစ္စာဖြစ်ကုန်သော၊ ပရိက္ခာရေ=အသုံးအဆောင်ပရိက္ခရာတို့ကို၊ အစ္ဆိန္နိတွာ=လုယက်၍၊ ပရေဟိ=သူတပါးတို့သည်၊ ဂဟိတေ=ယူအပ်သည်ရှိသော်၊ တတ္ထ=ထိုဥစ္စာဘဏ္ဍာ၌၊ ဓုရနိက္ခေပံ=လုလ္လဝိရိယတည်းဟူသော ဝန်ကိုလျော့ချခြင်းကို၊ ကတွာပံ=ပြုပါသော်လည်း၊ ပုန=တဖန်၊ တံ=ထိုအသုံးအဆောင် ပရိက္ခရာကို၊ ဗလက္ကာရေနပံ=အနိုင်အထက် ပြုသဖြင့်လည်း၊ အာဟရာပေတံ=ဆောင်ယူစေခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ=အပ်၏၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဒေသဝါသိနော=ဒေသဝါသီ ဖြစ်ကုန်သော၊ အာစရိယာ=ဆရာတို့သည်၊ ဝဒန္တိ=ကုန်၏၊ သိဟဋ္ဌဒီပဝါသိနော=သိဟိဋ္ဌကျွန်း၌ နေထိုင်ကြကုန်သော၊ ကေစိ=အချို့ကုန်သော၊ အာစရိယာ ပန=ဆရာတို့သည်ကား၊ တံ ဝစနံ=ထိုဒေဝါသိဆရာတို့၏ စကားကို၊ န ဣစ္ဆန္တိ=အလိုမရှိကြကုန်၊ တေနော=ထို့ကြောင့်သာလျှင်၊ မဟာဂဏ္ဍိပဒေ စံ=“မဟာဂဏ္ဍိပဒ” ၌လည်းကောင်း၊ မဇ္ဈိမဂဏ္ဍိပဒေ စ=“မဇ္ဈိမဂဏ္ဍိပဒ” ၌လည်းကောင်း၊ “အမှာကံ ပန=ငါတို့သည်ကား၊ တံ ဝစနံ=ထိုဒေသဝါသီ ဆရာတို့၏စကားကို၊ န ရုစ္စတိ=မနှစ်သက်အပ်”၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဝုတ္တံ=၏၊ အညေသူတိ=ကား၊ မဟာပစ္စရိအာဒိသု=မဟာပစ္စရိ အဋ္ဌကထာ အစရှိသည်တို့၌၊ ဝိစရဏာ ဧဝ နတ္ထိတိ=ကား၊

တတ္ထာပိတုံမဟာပစ္စရိ အဋ္ဌကထာ၌လည်း၊ ပဋိက္ခေပဘာဝတောပယ်မြစ်
ခြင်း၏ မရှိခြင်းကြောင့်၊ အယမေဝ အတ္ထောဉာဏ်အနက်သည်သာလျှင်တည်း၊
ဣတိ ဣဒံ အတ္ထဇာတံသည်၊ (ဝါ) ကို၊ ဝုတ္တံ ဝုတ္တောသည်၊ (ဝါ) သည်၊
ဟောတိဖြစ်၏။

ဟရဏကကထာဝဏ္ဏနာ-ဟရဏကကထာကို
ဖွင့်ဆိုခြင်းသည်၊
နိဋ္ဌိတာ-အပြီးအဆုံးသို့ရောက်ပြီ။

“ဥပနိဓိကထာဝဏ္ဏနာ”

၁၁၂။ ဥပနိဓိကထာယံ-၌၊ အတ္ထော-ကို၊ ဧဝံ-သို့၊ ဝေဒိတဇ္ဇော-၏၊
“သင်္ဂေါပနတ္ထာယ-လုံခြုံစိမ့်သောငှာ၊ အတ္တနော-မိမိ၏၊ ဟတ္ထေ-လက်၌၊
နိက္ခိတ္တဿ-ထားအပ်သော၊ ဘဏ္ဍာဿ-ဥစ္စာဘဏ္ဍာ၏၊ ဝုတ္တဌာနေ-လုံခြုံ
သောအရပ်၌၊ ပဋိသာမနပယောဂံ-သို့မှီးသိမ်းဆည်းသောခြင်းဟူသောလုလ္လ-
ပယောဂကို၊ ဝိနာ-ကြဉ်၍၊ အညသ္မိ-တပါးတခြားသော၊ ပယောဂေ-လုလ္လ
ပယောဂကို၊ အကတေပိ-မပြုအပ်ပါသော်လည်း၊ ရုဇသင်္ခါဘာဒိကာလေ-
တပ်မက်ခြင်းရှိသည်ဖြစ်၍ ဗိုအုပ်သိမ်းဆည်းသောကာလ၌၊ ဒါနိ-ဤယခုအခါ
၌၊ တဿ ပုဂ္ဂလဿ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား၊ န ဒဿာမိ-မပေးတော့ပြီ၊ မယံ-ငါ့အား၊
ဒါနိ-ဤယခုအခါ၌၊ န ဒဿတိ-ပြန်မပေးတော့လတဲ့”၊ ဣတိ-ဤသို့ ဥဘော-
ဟိပိ-နှစ်ယောက်လုံးတို့သည်လည်း၊ သကသကဌာနေ-မိမိ+မိမိတို့၏ နေရာ
အရပ်၌၊ နိသီဒိတွာ-ထိုင်၍၊ ဓုရနိက္ခေပေ-လုလ္လဝီရိယတည်းဟူသော ဝန်ကို
လျှော့ချခြင်းကို၊ ကတေ-ပြုအပ်သည်ရှိသော်၊ ပါရာဇိကမေဝ-ပါရာဇိက
အာပတ်သည်သာလျှင်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ ကသ္မာ-အဘယ့်ကြောင့်နည်း ?၊
“ပဋိသာမနပယောဂဿ-သို့မှီးသိမ်းဆည်းခြင်းဟူသော လုလ္လပယောဂကို၊

ကတတ္တာ·ပြုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း”။ ဣတိ·ဤသို့၊ ဝဒန္တိ·ဆိုကြကုန်၏။ အတ္တနော ဟတ္ထေ နိက္ခိတ္တတ္တာတိ ဧတ္ထ·၌၊ အတ္တနော=မိမိ၏၊ ဟတ္ထေ·လက်၌၊ သင်္ဂေါပနတ္ထာယ·လုံခြုံစေခြင်းအကျိုးငှာ၊ နိက္ခိတ္တကာလ·တော·ထားအပ်ရာ အခါမှ၊ ပဌာယ·စ၍၊ တပုဋိဗဒ္ဓတ္တာ စ·ထိုရဟန်းနှင့် စပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ အာရက္ခာယ·စောင့်ရှောက်ခြင်းဖြင့်၊ ဘဏ္ဍာသမိကဌာနေ·ဥစ္စာဘဏ္ဍာ ပိုင်ရှင်၏အရာ၌၊ ဌိတတ္တာ စ·တည်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဌာနဿ·တည်ရာဌာန၏၊ တဒါယတ္တတာယ စ·ထိုရဟန်းနှင့် စပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဌာနာစာဝနဿ·တည်ရာအရပ်မှရွှေ့ လျှောစေခြင်းကို၊ အလဗ္ဘနတော စ·မရသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ အဝဟာရော·ခိုးယူခြင်းသည်၊ နတ္ထိ·မရှိ၊ ဣတိ အယံ·ဤသည်ကား၊ အဓိပ္ပါယော·အဓိပ္ပါယ်တည်း။

ဓမ္မံ ဝါစာပေတွာတိ·ကား၊ ဓမ္မံ=တရားကို၊ ကထာပေတွာ=ဟောစေ၍၊ ဒေသေ နယောတိ·ကား၊ ဥဒ္ဓါရေယေဝ·ကြွမြောက်ကာမျှ၌သာလျှင်၊ ပါရာဇိကံ·ပါရာဇိကအာပတ်သည်၊ ဟောတိ·ဖြစ်၏၊ ကသ္မာ=အဘယ့်ကြောင့်နည်း၊ ?၊ အညေဟိ·သူတပါးတို့နှင့်၊ အသာဓာရဏဿ·မဆက်ဆံသော၊ အဘိညာဏဿ·အဘိညာဏ်၏၊ (ဝါ) ကို၊ ဝုတ္တတ္တာ·ဟောတော်မူအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ “အညံ တာဒိသမေဝ ဂဏှန္တေ ယုဇ္ဇတီတိ·ကား၊ ဣဒံ သညာကံ·ဤအမှတ်သညာကို၊ ကထေန္တေန·ပြောဆိုသဖြင့်သာလျှင်၊ ‘အသုကသ္မိံ ဌာနေ’တိ·ဟူ၍၊ ဩကာသဿ·အရပ်ဒေသ၏၊ (ဝါ) ကို၊ နိယမိတတ္တာ စ·သတ်မှတ်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်ကောင်း၊ တသ္မိံ ဌာနေ·၌၊ ဌိတံ·တည်ရှိသော၊ ပတ္တံ·သပိတ်ကို၊ အပနေတွာ·ပယ်ရှား၍၊ တသ္မိံ ဩကာသေ·ထိုအရပ်၌၊ အညံ·တပါးတခြားသော၊ တာဒိသမေဝ·ထိုသပိတ်နှင့် တူသည်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ ပစ္ဆာ=နောက်မှ၊ ဌပိတံ·ထားအပ်သော၊ ပတ္တံ=သပိတ်ကို၊ သန္ဓာယ·ရည်ရွယ်၍၊ ကထိတံ·ဆိုအပ်၏”။ ဣတိ·ဤသို့၊ တီသုပိ=သုံးခုလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဂဏ္ဍိပဒေသု=“ဂဏ္ဍိပဒ”တို့၌၊ ဝုတ္တံ·ဆိုအပ်၏၊ စောရေန·ခိုးသူရဟန်းသည်၊ သလ္လက္ခိတပတ္တဿ·မှတ်သားအပ်သောသပိတ်ကို၊ ဂဟဏာဘာဝေပိ·ယူသည်၏ အဖြစ်၌လည်း၊ “ဣဒံ·ဤသပိတ်ကို၊

ထေနေတွာ-ခိုးဝှက်၍၊ ဂဏှိဿာမိ-ယူအံ့။ ကုတိ-ဤသို့၊ တသ္မိံ ဩကာသေ-
ထိုအရပ်၌၊ ဌိတေ-တည်ရှိသော၊ တာဒိသေ-ထိုသို့သဘောရှိသော၊ ဝတ္ထုမတ္တေ-
ဝတ္ထုမျှ၌၊ တဿ-ထိုရဟန်းအား၊ ထေယျစိတ္တသဗ္ဗာဝတော-ခိုးယူလိုသော
စိတ်၏ ထင်ရှားဖြစ်ခြင်းကြောင့်၊ တာဒိသမေဝ-ထိုသပိတ်နှင့် တူသည်သာ
လျှင်ဖြစ်သော၊ အည-တပါးတခြားသော သပိတ်ကို၊ ဂဏှန္တေ-ယူသည်ရှိ
သော်၊ ယုဇ္ဇတိ-သင့်၏၊ ကုတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ စောရဿ-ခိုးသူ ရဟန်း
အား၊ အဝဟာရော-ခိုးယူခြင်းကို၊ ဒဿိတော-ပြအပ်၏၊ ပဒဝါရေနာတိ-
ကား၊ ထေရေန-မထေရ်သည်၊ နိဟရိတွာ-ထုတ်ဆောင်၍၊ ဒိန္နံ-ပေးအပ်
သော၊ ပတ္တံ-သပိတ်ကို၊ ဂဟေတွာ-ယူ၍၊ ဂစ္ဆတော-သွားသော၊ စောရဿ-
ခိုးသူ ရဟန်းအား၊ ပဒဝါရေန-ခြေလှမ်းအကြိမ်ဖြင့်၊ တံ အတာဒိသမေဝ
ဂဏှန္တေ ယုဇ္ဇတိတိ-ကား၊ “အယံ ပတ္တော-သည်၊ မမ-ငါ၏၊ ပတ္တော-သပိတ်
သည်၊ န ဟောတိ-မဟုတ်”၊ ကုတိ ဝါ-ဤသို့လည်းကောင်း၊ “မယာ-ငါသည်၊
ကထိတော-ပြောဆိုအပ်သော၊ အယံ ပတ္တော-ဤသပိတ်သည်၊ န ဟောတိ-
မဖြစ်”၊ ကုတိ ဝါ-ဤသို့လည်းကောင်း၊ ဇာနိတွာ-သိ၍၊ ထေယျစိတ္တေန-ခိုး
ယူလိုသောစိတ်ဖြင့်၊ ဂဏှန္တဿ-ယူသော ရဟန်းအား၊ “ဣဒံ-ဤသပိတ်ကို၊
ထေနေတွာ-ခိုးဝှက်၍၊ ဂဏှိဿာမိ-ယူအံ့”၊ ကုတိ-ဤသို့၊ ဝတ္ထုမတ္တေ-ပြော
ဆိုအပ်ကာမျှ၌၊ ထေယျစိတ္တံ-ခိုးယူလိုသော စိတ်ကို၊ ဥပ္ပါဒေတွာ-ဖြစ်စေ၍၊
ဂဏှန္တဿ စ-ယူသောရဟန်းအားလည်း၊ အဝဟာရသဗ္ဗာဝတော-ခိုးယူခြင်း
၏ ထင်ရှားရှိခြင်းကြောင့်၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏။

ဂါမဒ္ဒါရန္တိ ဧတံ ဝစနံ “ဂါမဒ္ဒါရံ” ဟူသော ဤသဒ္ဒါသည်၊ သမဏ-
သာရပုံ-ရဟန်းတို့အား သင့်လျော်လျောက်ပတ်သော၊ ဝေါဟာရမတ္တံ-ခေါ်
ဝေါ် ပြောဆိုခြင်းမျှတည်း၊ အန္တောဂါမံ-ရွာတွင်းတည်း၊ ကုစ္စေဝ-ဤသို့သာ
လျှင်၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ ဝုတ္တနယေနေဝ ထေရဿ
ပါရာဇိကန္တိ-ကား၊ ထေယျစိတ္တေန-ခိုးယူလိုသော စိတ်ဖြင့်သာလျှင်၊ ပရ-
သန္တကဿ-သူတပါး၏ ဥစ္စာဘဏ္ဍာကို၊ ဂဟိတတ္တာ-ယူအပ်သည်၏ အဖြစ်
ကြောင့်၊ ဥဒ္ဓါရေယေဝ-ကြွမြှောက်အပ်ကာမျှ၌သာလျှင်၊ ထေရဿ-မထေရ်
အား၊ ပါရာဇိကံ-ပါရာဇိက အာပတ်သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ စောရဿ

ဒုက္ကဋ္ဌန္တိ-ကား၊ အသုဒ္ဓစိတ္တေန-မစင်ကြယ်သောစိတ်ဖြင့်၊ ဂဟိတကာလေ-
ယူသောကာလ၌၊ စောရဿ-ခိုးသူရဟန်းအား၊ ဒုက္ကဋ္ဌ-ဒုက္ကဋ္ဌအာပတ်သည်၊
ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ ဝုတ္တနယေနော ဥဘိန္နမ္ပိ ဒုက္ကဋ္ဌန္တိ-ကား၊ စောရဿ-ခိုး
သူရဟန်းအား၊ သာမိကေန-ဥစ္စာပိုင်ရှင်သည်၊ ဒိန္နတ္တာ-ပေးအပ်သည်၏အဖြစ်
ကြောင့်၊ ပါရာဇိကံ-ပါရာဇိကအာပတ်သည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ အသုဒ္ဓစိတ္တေန-မစင်
ကြယ်သောစိတ်ဖြင့်၊ ဂဟိတတ္တာ-ယူကြောင့်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဒုက္ကဋ္ဌ-
ဒုက္ကဋ္ဌအာပတ်သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ ထေရဿ ပန-မထေရ်အားကား၊
အတ္တနော-မိမိ၏၊ သန္တကေပိ-ဥစ္စာ၌သော်လည်း၊ အသုဒ္ဓစိတ္တတာယ-မစင်
ကြယ်သော စိတ်ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဒုက္ကဋ္ဌ-ဒုက္ကဋ္ဌအာပတ်သည်၊ ဟော-
တိ-ဖြစ်၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဒဌဗ္ဗံ-မှတ်အပ်၏။

အာဏတ္တိယာ ဂဟိတတ္တာတိ ဧတ္ထ-ဟူသောပါဠိရပ်၌၊ “ပတ္တစီဝရံ-
သပိတ်သင်္ကန်းကို၊ ဂဏှ-ယူလော့၊ အသုကံ နာမ ဂါမံ-ဤမည်သောရွာသို့၊
ဂန္တာ-သွား၍၊ ပိဏ္ဏာယ-ဆွမ်းအလို့ငှာ၊ စရိဿာမ-လှည့်လည်ကုန်အံ့”၊ ဣတိ
ဧဝံ-ဤသို့၊ ထေရေန-မထေရ်သည်၊ ကတအာဏတ္တိယာ-စေခိုင်းခြင်းကို ပြု
သောကြောင့်၊ ဝိဟာရဿ-ကျောင်း၏၊ ပရဘာဂေ-တဘက်သော အဘို့၌၊
ဥပစာရတော-ဥပစာမှ၊ ပဌာယ-စ၍၊ ယာဝ-အကြင်မျှလောက်၊ တဿ
ဂါမဿ-ထိုရွာ၏၊ ပရတော-ထိုမှာဘက်မှ၊ ပဌာယ-စ၍၊ ဥပစာရော-ဥပစာ
သည်၊ အတ္ထိ-ရှိ၏၊ ဘာဝ-ထိုမျှလောက်၊ သဗ္ဗံ-အလုံးစုံသည်၊ ခေတ္တမေဝ-
လယ်ယာသည်သာလျှင်၊ ဇာတံ-ဖြစ်၏၊ ဣတိ အယံ-ကား၊ အဓိပ္ပါယော-
အဓိပ္ပါယ်တည်း၊ မဂ္ဂတော ဩက္ကမ္ဘာတိ ဧတ္ထ-ဟူသောဤပါဠိရပ်၌၊ ဥဘိန္နံ-
နှစ်ခုကုန်သော၊ သကဋစက္ကမဂ္ဂါနံ-လှည်းလမ်းကြောင်းခရီးတို့၏၊ အန္တရာဌမ္ပိ-
အတွင်းအရပ်ကို ယူတတ်သောလမ်းကိုလည်း၊ မဂ္ဂေါယေဝါတိ-“လမ်း”ဟူ၍
သာလျှင်၊ ဒဌဗ္ဗံ-မှတ်အပ်၏၊ အဌတွာ အနိသီဒိတွာတိ ဧတ္ထ-ဟူသော ဤ
ပါဠိရပ်၌၊ ဝိဟာရံ-ကျောင်းသို့၊ ပဝိသိတွာ-ဝင်၍၊ သိသာဒိသု-ဦးခေါင်း အစ
ရှိသည်တို့၌၊ ဘာရံ-ဝန်ကို၊ ဘူမိယံ-မြေ၌၊ အနိက္ခိပိတွာဝ-မချမှု၍သာလျှင်၊
တိဌန္တော ဝါ-ရပ်၍သော်လည်းကောင်း၊ နိသီဒန္တော ဝါ-ထိုင်၍သော်လည်း
ကောင်း၊ ဝိဿမိတွာ-ပယ်ဖျောက်၍၊ (ဝါ) အပန်းဖြေ၍၊ ထေယျစိတ္တေ-

ခိုးယူလိုသော စိတ်သည်၊ ဂူပသန္တေ-ငြိမ်းအေးသည်ရှိသော်၊ ပုန-နောက်ထပ်
 တဖန်၊ ထေယျစိတ္တံ-ခိုးယူလိုသောစိတ်ကို၊ ဥပ္ပါဒေတွာ-ဖြစ်စေ၍၊ စေ ဂစ္ဆတိ-
 အကယ်၍ သွားအံ့၊ ဧဝံသတိ-ဤသို့ခိုးယူလိုသောစိတ်ဖြင့်သွားသည်ရှိသော်၊
 ပါဒုဒ္ဓါရေန-ခြေလှမ်းတို့ကို ကြွမြှောက်ခြင်းဖြင့်၊ အာပတ္တိ-အာပတ်ကို၊ ကာ-
 ရေတဗ္ဗော-ပြုစေအပ်၏၊ (ဝါ) ဆုံးဖြတ်အပ်၏၊ ဘူမိယံ-မြေကြီးပေါ်၌၊ နိက္ခိ-
 ပိတွာ-ချထား၍၊ ပုန-နောက်ထပ်တဖန်၊ တံ-ထိုဥစ္စာဘဏ္ဍာကို၊ ဂဟေတွာ-
 ယူ၍၊ သစေ ဂစ္ဆတိ-အကယ်၍ သွားသည်ဖြစ်အံ့၊ ဧဝံသတိ-ဥစ္စာဘဏ္ဍာကို
 ယူ၍ သွားသည်ရှိသော်၊ ဥဒ္ဓါရေန-ဥစ္စာဘဏ္ဍာကြွမြှောက်ခြင်းဖြင့်၊ အာပတ္တိ-
 အာပတ်ကို၊ ကာရေတဗ္ဗော-ပြုစေအပ်၏၊ (ဝါ) ဆုံးဖြတ်အပ်၏၊ ကသ္မာ-အ
 ဘယ်ကြောင့်နည်းဟူမူကား ?၊ အာဏာပကဿ-စေခိုင်းတတ်သောသူကို၊
 အာဏတ္တိယာ-စေခိုင်းခြင်းဖြင့်၊ ယံ ကမ္ပံ-အကြင်အမှုကိစ္စကို၊ ကတ္တဝံ-ပြုအပ်
 ၏၊ တဿ-ထိုသူအား၊ တာဝံ-ထိုမျှလောက်၊ ကမ္ပံ-အမှုကိစ္စသည်၊ (ဝါ) ကို၊
 ပရိနိဋ္ဌိတတ္တာ-ပြီးဆုံးစေအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ ကေစိ ပန-အချို့
 သော ဆရာတို့သည်ကား၊ “ပုရိမသ္မိ-ရှေး၌ဖြစ်သော၊ ထေယျစိတ္တေ-ခိုးယူလို
 သော စိတ်သည်၊ အဂူပသန္တေပိ-မငြိမ်းအေးပါသော်လည်း၊ ဝုတ္တနယေနေဝ-
 ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော နည်းဖြင့်သာလျှင်၊ ဝိဿမိတွာ-ပယ်ဖျောက်၍၊ (ဝါ) အပန်း
 ဖြေ၍၊ ဂစ္ဆတော-သွားသော ရဟန်းအား၊ ပါဒုဒ္ဓါရေန-ခြေလှမ်းကိုမြှောက်ချီ
 သဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဥဒ္ဓါရေန ‘ဝါ-ဥစ္စာဘဏ္ဍာကို မြှောက်ချီသဖြင့်လည်း
 ကောင်း၊ အာပတ္တိ-အာပတ်ကို၊ ကာရေတဗ္ဗော-ပြုစေအပ်၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊
 ဝဒန္တိ-ဆိုကြကုန်၏၊ “အသုကံ နာမ ဂါမန္တိ-ဤ “အမည်ရှိသောရွာ”ဟူ၍၊
 အနိယမေတွာ-မသတ်မှတ်မူ၍၊ အန္တောဂါမံ-ရွာတွင်းသို့၊ ပဝိသိဿာမ-ဝင်
 ကုန်အံ့၊ ဣတိ-ဤသို့၊ အဝိသေသေန-အထူးမ-မ သာမညအားဖြင့်၊ ဝုတ္တေ-
 ဆိုအပ်သည်ရှိသော်၊ ဝိဟာရသာမန္တာ-ကျောင်း၏ အနီးတို့သည်လည်း
 ကောင်း၊ သဗ္ဗောပိ-အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော၊ ဂေါစရဂါမော-ဆွမ်းခံရွာသည်
 လည်းကောင်း၊ ခေတ္တမေဝ-ခေတ်သာလျှင်တည်း၊ ဣတိပိ-ဤသို့လည်း၊
 ဝဒန္တိ-ဆိုကြကုန်၏၊ သေသန္တိ-ကား၊ မဂ္ဂုက္ကမနဝိဟာရာဘိမုဒဂမနာဒိ-လမ်း
 မှဖွေခြင်း+ကျောင်းသို့ ရှေးရှုခြင်း အစရှိသော၊ သဗ္ဗံ-အလုံးစုံသည်၊ ပုရိမ-
 သဒိသမေဝါတိ-ကား၊ အနာဏတ္တိယာ-မစေခိုင်းသောကြောင့်၊ ဂဟိတေပိ-

ယူအပ်ပါသော်လည်း၊ သာမိကဿ=ဥစ္စာပိုင်ရှင်အား၊ ကထေတွာ=ပြောဆို၍၊
ဂဟိတတ္တာ=ယူအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဟေဋ္ဌာ=အောက်၌၊ ဝုတ္တဝိဟာ-
ရူပစာရာဒိ=ဆိုအပ်ပြီးသော ကျောင်းဥပစာအစရှိသော၊ သဗ္ဗ=အလုံးစုံကို၊
ခေတ္တမေဝါတိ=လယ်ယာကိုသာလျှင်၊ ကတွာ=ပြု၍၊ ဝုတ္တံ=ဆိုအပ်၏။

ဧသေဝ နယောတိ=ကား၊ “အန္တရာမဂ္ဂေ=လမ်းခရီးအကြား၌၊ ထေယျ-
စိတ္တံ=ခိုးယူလိုသောစိတ်ကို၊ ဥပ္ပါဒေတွာ=ဖြစ်စေ၍”၊ ဣတိ အာဒိနာ=ဤသို့
အစရှိသည်ဖြင့်၊ ဝုတ္တနယံ=ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းကို၊ အတိဒိဿတိ=ညွှန်ပြ၏၊
နိမိတ္တေ ဝါ ကတေတိ=ကား၊ “မေ=ငါ၏၊ စိဝရံ=သင်္ကန်းသည်၊ ကိလိဋ္ဌံ=ညစ်
နွမ်း၏၊ ကော=အဘယ်သူသည်၊ မေ=ငါ၏၊ စိဝရံ=သင်္ကန်းကို၊ ရဇိတွာ=ဆေး
ဆိုး၍၊ ဒဿတိ န ခေါ=ပေးလတံ့နည်း”၊ ဣတိ အာဒိနာ=ဖြင့်၊ နိမိတ္တေ-
အမှတ်အသားရှိမိတ်ကို၊ ကတေ=ပြုအပ်သည်ရှိသော်၊ ဝုတ္တနယေနေ ဝါတိ-
ကား၊ အနာဏတ္တဿ=မစေ့ခိုင်းအပ်သောသူ၏၊ ထေရေန=မထေရ်နှင့်၊ သဒ္ဓိ=
အတူတကွ၊ ပတ္တစိဝရံ=သပိတ်+သင်္ကန်းကို၊ ဂဟေတွာ=ယူ၍၊ ဂမနဝါရေ-
သွားသော အလှည့်အကြိမ်၌၊ ဝုတ္တနယေနေဝ=ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောနည်းရှိသည်
သာလျှင်တည်း၊ ဧကပဿေ ဝါတိ=ကား၊ ဝိဟာရဿ=ကျောင်း၏၊ မဟန္တ-
တာယ=ကြီးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ အတ္တာနံ=မိမိကိုယ်ကို၊ အဒဿေတွာ-
မမြင်စေမှု၍၊ ဧကသ္မိံ=တစ်ခုသော၊ ပဿေ=နံပါး၌၊ ဝသန္တော ဝါ=နေသည်
ဖြစ်၍၊ ထေယျစိတ္တေန ပရိဘုဉ္ဇန္တော ဇီရာပေတိတိ=ကား၊ ထေယျစိတ္တေ-
ခိုးယူလိုသော စိတ်သည်၊ ဥပ္ပန္နေ=ဖြစ်သည်ရှိသော်၊ ဌာနာစာဝနံ=တည်ရာ
အရပ်မှ ရွှေ့လျောစေခြင်းကို၊ အကတွာ=မပြုမှု၍၊ နိဝတ္ထပါရုတနိဟာရေ-
နေဝ=ဝတ်တိုင်း+ရုံတိုင်းဖြင့်သာလျှင်၊ ပရိဘုဉ္ဇန္တော=ဝတ်ရုံသုံးဆောင်လျက်၊
ဇီရာပေတိ=ဆွေးမြေ့ဟောင်းနွမ်းစေ၏၊ ဌာနာ=တည်ရာအရပ်မှ၊ စာဝေန္တဿ
ပန=ရွှေ့လျောစေသော ရဟန်းအားကား၊ ထေယျစိတ္တေ=ခိုးယူလိုသော စိတ်
သည်၊ သတိ=ရှိလတ်သော်၊ ပါရာဇိကမေဝ=ပါရာဇိကအာပတ်သာလျှင်တည်း၊
ကိမိဝ=ဥပမာ အဘယ်ကဲ့သို့နည်းဟူမူကား၊ သီသေ=ဦးခေါင်း၌၊ ဘာရံ=တည်
ရှိသောဝန်ကို၊ ခန္ဓေ=ပခုံး၌၊ ကရဏာဒိသု ဝိယ=ပြောင်းရွှေ့ခြင်းကို ပြုခြင်းအစ
ရှိသည်တို့ကဲ့သို့တည်း၊ ယထာ တထာ ဝါ နဿတိတိ=ကား၊ အဂ္ဂိအာဒိနာ

ဝါ-မိးအစရှိတို့သည်လည်းကောင်း၊ ဥပစိကာဒီဟိ ဝါ-ခြံအစရှိသည်တို့သည်လည်းကောင်း၊ ခါဒိတံ=ခဲစားအပ်သည်ရှိသော်၊ နဿတိ=ပျက်စီး၏။

အညော ဝါ ကောစိတိ ဣမိနာ ပနဟူသော ဤပါဠိရပ်ဖြင့်ကား၊ ယေန-အကြင်သူသည်၊ ဌပိတံ-ထားအပ်၏၊ သောပိ-ထိုသူကိုလည်း၊ သင်္ဂဟိ-တော-သိမ်းယူအပ်၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-သိအပ်၏၊ တဝ ထူလသာ-ဋကော လဒ္ဓေါတိ အာဒိနာ-အစရှိသောဤပါဠိရပ်ဖြင့်၊ မုသာဝါဒေ-မုသာ-ဝါဒ၌၊ အဒိန္နာဒါနပယောဂတ္တာ-အဒိန္နာဒါနပယောဂ၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဒုက္ကဋ်-ဒုက္ကဋ် အာပတ်တည်း၊ ဣတရံ ဂဏှတော ဥဒ္ဓါရေ ပါရာဇိကန္တိ ဧတ္ထ-၌၊ “ပဝိသိတွာ-ဝင်ရောက်၍၊ တဝ-သင်၏၊ သာဋကံ-ပုဆိုးကို၊ ဂဏှာဟိ-ယူလော့”၊ ဣတိ ဣမိနာပဟူသောဤစကားရပ်ဖြင့်သာလျှင်၊ ဥပနိမိဘာဝ-တော-အပ်နံထားအပ်သည်၏ အဖြစ်မှ၊ မုတ္တတ္တာ စ-လွတ်မြောက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ သာမိကဿ-ပုဆိုးပိုင်ရှင်အား၊ ဣတရံ-တပါးတခြားသော ပုဆိုးကို၊ ဂဏှတောပိ-ယူသော်လည်း၊ အတ္တနော-မိမိ၏၊ သာဋကေ-ပုဆိုး၌၊ အာလယဿ-ကပ်ငြိတွယ်တာခြင်း၏၊ သတ္တာဝတော စ-ထင်ရှားရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဥဒ္ဓါရေ-ဥစ္စာကို ကြွမြှောက်ခြင်း၌၊ (ဝါ) ပုဆိုးကို ကြွမြှောက်ခြင်း၌၊ ပါရာဇိကံ-ပါရာဇိက အာပတ်ကို၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏၊ န ဇာနန္တိတိ-ကား၊ တေန-ထိုရဟန်းသည်၊ ဝုတ္တံ-ပြောဆိုအပ်သော၊ ဝုစနံ-စကားကို၊ အသုဏန္တာ-မကြားကုန်သည်ဖြစ်၍၊ န ဇာနန္တိ-မသိကြကုန်၊ ဧသေဝ နယောတိ ဧတ္ထ-ဟူသော ဤပါဠိရပ်၌၊ သစေ-အကယ်၍၊ ဇာနိ-တွာပိ-သိ၍လည်း၊ စိတ္တေန-စိတ်ဖြင့်၊ န သမ္ပဋိစ္ဆန္တိ-ဝန်မခံကြကုန်၊ ဧသေဝ နယော-ဤနည်းသာလျှင်တည်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဒဌဗ္ဗံ-မှတ်အပ်၏၊ ပဋိက္ခိပန္တိတိ ဧတ္ထ-၌၊ စိတ္တေန-စိတ်ဖြင့်၊ ပဋိက္ခေပေါပိ-ပယ်မြစ်ခြင်းကိုလည်း၊ သင်္ဂဟိ-တောဝ-သိမ်းယူအပ်သည်သာလျှင်တည်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-သိအပ်၏၊ ယာစိတာ ဝါ အယာစိတာ ဝါတိ ဧတ္ထ-၌၊ ယာစိတာ=တောင်းအပ်သော၊ စိတ္တေနပိ-စိတ်ဖြင့်လည်း၊ ယဒိ သမ္ပဋိစ္ဆန္တိ-အကယ်၍ လက်ခံကုန်အံ့၊ နဌေ-ပျောက်သည်ရှိသော်၊ ဂီဝါ-ဘဏ္ဍာစားသည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ အယာစိတာ ပန-မတောင်းအပ်သည်ရှိသော်ကား၊ စိတ္တေန-စိတ်ဖြင့်၊ ယဒိပိ သမ္ပဋိစ္ဆန္တိ-

အကယ်၍ မူလည်းလက်ခံကုန်အံ့၊ နဋ္ဌေပျောက်သည်ရှိသော်၊ ဂီဝါ-ကြေး
မြဲသည်၊ (ဝါ) ဘဏ္ဍာစားသည်၊ နတ္ထိ-မရှိ။

ဂဟေတွာ ဌပေတိတိ ဧတ္ထ-ဟူသော ဤပါဠိရပ်၌၊ စာလေတွာ-
လှုပ်စေ၍၊ တသ္မိယေဝ ဌာနေ-ထိုအရပ်၌သာလျှင်၊ ဌပိတေပိ-ထားအပ်ပါ
သော်လည်း၊ နဋ္ဌေပျောက်သည်ရှိသော်၊ ဂီဝါ-ဘဏ္ဍာစားသည်၊ ဟောတိ-
ဖြစ်၏၊ ဥပစာရေ ဝိဇ္ဇမာနေတိ-ကား၊ ဘဏ္ဍာဂါရဿ-ဘဏ္ဍာတိုက်၏၊
သမိပေ-အနီး၌၊ ဥပစာရပဿာဝဌာနေ-ကျင်ကြီး+ကျင်ငယ်စွန့်ရာအရပ်သည်၊
ဝိဇ္ဇမာနေ-ထင်ရှားရှိလတ်သော်၊ မယိ စ မတေ သံဃဿ စ သေနာသနေ
ဝိနဋ္ဌေတိ ဧတ္ထ-ဟူသော ဤပါဠိရပ်၌၊ “ကေဝလံ=သက်သက်၊ သံဃဿ-
သံဃာတော်၏၊ သေနာသနံ-ကျောင်းသည်၊ မာ နဿိ-မပျက်စီးစေသတည်း၊
ဣတိ ဣမိနာ အဓိပ္ပါယေန-ဤသို့သောအဓိပ္ပါယ်ဖြင့်သာလျှင်၊ ဝိဟရိတုမ္ပိ-
နေခြင်းငှာသော်လည်း၊ ဝဇ္ဇတိယေဝ-အပ်သည်သာလျှင်တည်း”၊ ဣတိ-ဤ
သို့၊ ဝဒန္တိ-ကုန်၏၊ သဟာယေဗိ ဘဝိတဗုဒ္ဓိ-ကား၊ တေဟိပိ-ထိုရဟန်းတို့
သည်လည်း၊ ကိဉ္စိ ကိဉ္စိ-အထိုက်အလျောက်သောပစ္စည်းဝတ္ထုကို၊ (ဝါ) စိုးစဉ်း
အနည်းငယ်သော ပစ္စည်းဝတ္ထုကို၊ ဒါတဗ္ဗံ-ပေးအပ်၏၊ ဣတိ ဣဒံ အတ္ထဇာ-
တံ-သည်၊ (ဝါ) ကို၊ ဝုတ္တံ ဝုတ္တာ-သည်၊ (ဝါ) သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ အယံ
သာမိစိတိ-ကား၊ ဘဏ္ဍာဂါရေ-ဘဏ္ဍာတိုက်၌၊ ဝသန္တာနံ-နေကုန်သော
ရဟန်းတို့အား၊ ဣဒံ-ဤဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသည်ကား၊ ဝတ္တံ-ကျင့်ဝတ်တည်း။

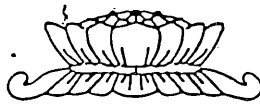
လောလမဟာထေရောတိ-ကား၊ မန္တော-နှုန့်နှေးသော၊ (ဝါ) ညံ့ဖျင်း
သော၊ မောမူဟော-တွေဝေသော၊ ဝါ-တနည်းကား၊ ဟသိတကီဋီတပုသု-
တော-ရယ်ရွှင်မြူးတူးကစားလေ့ရှိသော၊ မဟာထေရော-မဟာထေရ်တည်း၊
အတ္တနော အတ္တနော-မိမိ+မိမိ၏၊ ဝသနဂဗ္ဗေသု-နေရာတိုက်ခန်းတို့၌၊ သ-
ဘာဂဘိက္ခုနံ-သဘောတူကုန်သော ရဟန်းတို့၏၊ ပရိက္ခာရံ-အသုံးအဆောင်
ပရိက္ခရာကို၊ ဌပေန္တိ-ထားကြကုန်၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ယောဇေတဗ္ဗံ-ယှဉ်စေ
ထိုက်၏၊ ဣတရေဟိတိ-ကား၊ တသ္မိယေဝ ဂဗ္ဘေ-ထိုတိုက်ခန်း၌သာလျှင်၊
ဝသန္တေဟိ-နေထိုင်ကုန်သော၊ ဣတရ ဘိက္ခုဟိ-တပါးတခြားကုန်သော ရ-

ဟန်းတို့နှင့်၊ ဝိဟာရဝါရေ=ကျောင်း၏အစဉ်၌၊ နိယုတ္တော=ယှဉ်သည်တည်း၊ ဝိဟာရဝါရိကော=ကျောင်း၏ အစဉ်၌ယှဉ်သည်၊ ဝါရံ=အလှည့်အကြိမ်ကို၊ (ဝါ) အစဉ်ကို၊ ကတ္တာ=ပြု၍၊ ဝိဟာရရက္ခဏကော=ကျောင်းကိုစောင့်ရှောက်တတ်သော ရဟန်းကို၊ နိဝါပန္နိကား၊ ဘတ္တဝေတနံ=ထွင်းရိက္ခာကို၊ ပဋိပထံ ဂတေသုတိကား၊ စောရာနံ=ခိုးသူတို့၏၊ အာဂမနံ=လာခြင်းကို၊ ဥတ္တာ=သိ၍၊ “ပဌမတရံယေဝ=အထူးသဖြင့် ရှေးဦးစွာသာလျှင်၊ ဂန္ဓာ=သွား၍၊ သဒ္ဓံ=အသံကို၊ ကရိဿာမ=ပြုကြကုန်အံ့”၊ ဣတိ မနသိ ကတ္တာ=ဤသို့နှလုံးသွင်း၍၊ စောရာနံ=ခိုးသူတို့၏၊ အဘိမုခံ=ရှေးရှု၊ ဂတေသု=သွားကုန်သည်ရှိသော်၊ နိဿိတကေ ဇေဂ္ဂန္တိတိကား၊ အတ္တနော အတ္တနော=မိမိ+မိမိ၏၊ သိက္ခာ=စရိယာယ=အတတ်ပညာသင်ပေးသောဆရာကို၊ ပေါသေန္တာပိ=ပြုစုလုပ်ကြွေးစေကုန်လျှက်လည်း၊ နိဿိတကေ=တပည့်တို့ကို၊ ဝိဟာရံ=ကျောင်းကို၊ ဇေဂ္ဂိ=ပေန္တိ=စောင့်ရှောက်စေကြကုန်၏၊ (ဝါ) သုတ်သင်ကြကုန်၏၊ “အသဟာယဿ အဒုတိယဿ”တိ= “အသဟာယဿ အဒုတိယဿ” ဟူသော၊ ပါဌော=ပါဠိသည်၊ ယုတ္တော=သင့်မြတ်၏၊ ပစ္ဆိမံ=နောက်ပိုင်းသည်၊ ပုရိမဿေဝ=ရှေ့ပိုင်း၏သာလျှင်၊ ဝေဝစနံ=ဝေဝစစ်စကား လှယ်ပရိယာယ်တည်း၊ အသဟာယဿ ဝါ အတ္တဒုတိယဿ ဝါတိ ဣမသ္မိ ပါဌေ=ဟူသော ဤပါဠိရပ်၌၊ ဧကေန=တစ်ယောက်သောသူသည်၊ အာနိတံ=ဆောင်ယူအပ်သော ဆွမ်းသည်၊ ဒွိန္ဒု=နှစ်ပါးကုန်သော ရဟန်းတို့အား၊ နပ္ပဟောတိ=မလောက်၊ ဣတိ=ဤသို့၊ အတ္တဒုတိယဿပိ=မိမိလျှင် နှစ်ယောက်မြောက်သောသူအားလည်း၊ ဝါရော=အလှည့်အကြိမ်ကို၊ (ဝါ) အစဉ်ကို၊ နိဝါရိတော=တားမြစ်အပ်၏၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဝဒန္တိ=ဆိုကြကုန်၏၊ တံ ဝစနံ=ထိုစကားသည်၊ “ယဿ=အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်အား၊ သဘာဂေါ=သဘောတူသော၊ ဘိက္ခု=ရဟန်းသည်၊ တံ ဘတ္တံ=ထိုဆွမ်းကို၊ အာနေတ္တာ=ဆောင်ယူ၍၊ ဒါတာ=ပေးတတ်သောသူသည်၊ နတ္ထိ=မရှိ”၊ ဣတိ ဣမိနာ ဝစနေနံ=ဤစကားနှင့်၊ န သမေတိ=မညီညွတ်၊ ဝိမံသိ=တဗွံ=စုံစမ်းအပ်၏၊ ဥပဇိဝန္တေန ဌာတဗ္ဗန္တိကား၊ အဗ္ဘောကာသိကေန=ဟင်းလင်းအပြင် လွင်တီးခေါင်၌ဖြစ်သော၊ ရုက္ခမူလိကေနပိ=သစ်ပင်၏အနီးအောက်၌လည်း၊ ပါကဝဠု=အမြဲချက်ပြုတ်အပ်သော ယာဂုဆွမ်းဟု ဆိုအပ်သောဝတ်ကို၊ ဥပနိဿာယ=အမှီပြု၍၊ ဇိဝန္တေန=အသက်မွေးမြူသဖြင့်၊ ပတ္တ-

စီဝရ ရက္ခဏတ္ထာယ-သပိတ်+သင်္ကန်းကို စောင့်ရှောက်စေခြင်း အကျိုးငှာ၊
 ဝိဟာရဝါရေ-ကျောင်း၏ အလှည့်အကြိမ်သည်၊ (ဝါ) ကျောင်း၏အစဉ်သည်၊
 သမ္ပတ္တေ-ရောက်သည်ရှိသော်၊ ဌာတဝ္ဗံ-တည်ရာ၏၊ ပရိပုစ္ဆန္တိတိ-ကား၊
 ပုစ္ဆိတပဉ္စဝိဿန္တနံ-မေးအပ်သော ပြဿနာကို ဖြေဆိုခြင်းကို၊ ဝါ-တနည်း
 ကား၊ အဌကထံ-အဌကထာကို၊ ဒီဂုဏန္တိ-ကား၊ ဝဿဂ္ဂေန-ဝါ၏အစဉ်ဖြင့်၊
 (ဝါ) ဝါ၏အရေအတွက်ဖြင့်၊ ပါပိတံ-ရောက်အပ်သောဝတ္ထုကို၊ ဝိနာဝ-ကြဉ်
 ၍သာလျှင်၊ ဒွေ-နှစ်ခုကုန်သော၊ ကောဌာသေ-အဘို့အစုတို့ကို၊ ဣတိ-ဤ
 သို့၊ ဝဒန္တိ-ဆိုကြကုန်၏၊ ပက္ခဝါရေနာတိ-ကား၊ အမမာသဝါရေန-တစ်လ
 ထက်ဝက် တစ်ဆယ့်ငါးရက် အလှည့်အကြိမ်ဖြင့်။

ဥပနိမိကထာဝဏ္ဏနာ=ဥပနိမိကထာကိုဖွင့်ဆိုခြင်းသည်၊
 နိဋ္ဌိတာ-အပြီးအဆုံးသို့ရောက်ပြီ။

“သုက္ခယာတကထာဝဏ္ဏနာ”

၁၁၃။ သုက္ခယာတကထာယံ-၌၊ အတ္ထော-ကို၊ ဧဝံ-သို့၊ ဝေဒိ-
 တဗ္ဗော-သိအပ်၏၊ တတော ဟနန္တိတိ-ကား၊ တတော-ထိုကင်းခွန်ထားရာ
 အရပ်မှ၊ နိဟရန္တာ-ထုတ်ဆောင်ကုန်သော သူတို့သည်၊ ဟနန္တိ-သတ်တတ်
 ကုန်၏၊ တန္တိ-ကား၊ သုက္ခိဌာနံ-ကင်းခွန်ထားရာအရပ်ကို၊ ယတောတိ-ကား၊
 ယတော-အကြင်ကင်းခွန်ထားရာ အရပ်မှ၊ နိဟရိယမာနဘဏ္ဍာတော-ထုတ်
 ဆောင်အပ်သော ဥစ္စာဘဏ္ဍာမှ၊ ရာဇကန္တိ-ကား၊ ရာဇာယတ္တံ-မင်းနှင့်စပ်
 သော ဥစ္စာဘဏ္ဍာတည်း၊ တမ္ပိ-ထိုမင်းနှင့်စပ်သော ဥစ္စာဘဏ္ဍာသည်လည်း၊
 ရာဇာရဟမေဝ-မင်းအားထိုက်သော ဥစ္စာဘဏ္ဍာသာလျှင်တည်း၊ ဣတိ
 တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ “အယမေဝတ္ထော”တိ-ဟူ၍၊ အာဟ-ပြီ၊ ဣတောတိ-
 ကား၊ ဣတော ဘဏ္ဍာတော-ဤဥစ္စာဘဏ္ဍာမှ၊ ဒုတိယံ ပါဒံ အတိတ္တာမေ-

တိတိ ဧတ္ထန္တံ။ “ပဌမံ-ရှေးဦးစွာသော၊ ပါဒံ-ခြေထောက်ကို၊ ပရိစ္ဆေဒတော-
 အပိုင်းအခြားမှ၊ ဗဟိ-အပြင်ဘက်၌၊ ဌပေတွာ-ထား၍၊ ဒုတိယေ-နှစ်ခုမြောက်
 သော၊ ပါဒေ-ခြေထောက်တို့ကို၊ ဥဒ္ဓမ္မတ္ထေ-ကြွမြှောက်အပ်သည်ရှိသော်၊
 (ဝါ) ကြွမြှောက်အပ်ကာမျှ၌၊ ပါရာဇိကံ=ပါရာဇိက အာပတ်သည်၊ ဟောတိ-
 ဖြစ်၏”။ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝဒန္တိ-ဆိုကြကုန်၏၊ ဥဒ္ဓရိတွာ-နှစ်ခုမြောက်သော ခြေ
 ထောက်ကိုကြွမြှောက်၍၊ ဗဟိ-အပြင်ပ၌၊ အဌပိတောပိ-မတည်ပါသော်
 လည်း၊ ဗဟိ-အပြင်ပ၌၊ ဌိတောယေဝ နာမ-တည်သည်မည်သည်သာလျှင်၊
 ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ကတွာ-ပြု၍၊ ယတ္ထ ယတ္ထ-အကြင်+အကြင်
 အရပ်၌၊ ပဒဝါရေန-ခြေလှမ်း၏ အကြိမ်ဖြင့်၊ အာပတ္တိ-အာပတ်ကို၊ ကာရေ-
 တဗ္ဗာ-ဆုံးဖြတ်အပ်ကုန်၏၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော၊ တတ္ထ တတ္ထ-ထိုထိုအရပ်၌၊
 ဧသေဝ နယော-ဤနည်းသာလျှင်တည်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝဒန္တိ-ဆိုကြကုန်၏၊
 သုဂ်ဃာတတော-ကင်းခွန်ထားရာ အရပ်မှ၊ ဗဟိ-အပြင်ပ၌၊ ဗဟိသုဂ်-
 ဃာတံ-ကင်းခွန်ထားရာ အရပ်မှ အပြင်ပကို၊ အဝဿံ ပတနကန္တိ-ကား၊
 အဝဿံ-မချွတ်ဧကန်၊ သုဂ်ဃာတတော-ကင်းခွန်ထားရာ အရပ်မှ၊ ဗဟိ-
 အပြင်အပ၌၊ ပတနကံ-ကျသော ဘဏ္ဍာဥစ္စာကို၊ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တနယေနဝါ
 တိ-ကား၊ အဝဿံ-မချွတ်ဧကန်၊ ပတနကေ-ကျသော ဘဏ္ဍာဥစ္စာတို့ကို၊
 ဟတ္ထတော-လက်မှ၊ မုတ္တမတ္ထေ-လွတ်အပ်ကာမျှ၌၊ ဣတိ ဣဒံ အတ္ထဇာတံ-
 သည်၊ (ဝါ) ကို၊ ဝုတ္တံ ဝုတ္တော-သည်၊ (ဝါ) သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ ဝဇ္ဇန္တိ
 ပုန အန္တော ပဝိသတိတိ-ကား၊ မဟာအဌကထာဝစနဿ-မဟာအဌကထာ
 စကားရပ်ကို၊ ကုရန္တိသင်္ခေပဌကထာဟိ-ကုရန္တိအဌကထာ+သင်္ခေပအဌကထာ
 တို့မှ၊ အဓိပ္ပါယော-အဓိပ္ပါယ်ကို၊ ပကာသိဇိတာ-ထင်ရှားပြအပ်၏၊ အန္တော
 ဌတွာ ဗဟိ ဝဇ္ဇန္တိ ရက္ခတိတိ-ကား၊ ဘိက္ခုနော=ရဟန်းအား၊ ပယောဂေန-
 လုလ္လပယောဂဖြင့်၊ ဂမနဝေဂဿ-သွားသောအရှိန်အဟုန်၏၊ အန္တောယေဝ-
 အတွင်း၌သာလျှင်၊ ဝူပသန္တတ္တာ-ငြိမ်းအေးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ပရိဝတ္ထေ-
 တွာ အဗ္ဘန္တရိမံ ဗဟိ ဌပေတိတိ-ကား၊ အဗ္ဘန္တရေ-ကင်းခွန်ထားရာ အရပ်
 ၏အတွင်း၌၊ ဌိတံ-တည်ရှိသော၊ ပုဋကံ-ဝန်ထုပ်ကို၊ ပရိဝတ္ထေတွာ-ပြန်လည်
 ၍၊ ဗဟိ-အပြင်ပ၌၊ ဌပေတိ-ထား၏၊ ဧတ္ထ စ-ဤအရာ၌လည်း၊ “အဗ္ဘန္တရိ-
 မေ-ကင်းခွန်ထားရာ အတွင်း၌ဖြစ်သော၊ ပုဋကေ-ဝန်ထုပ်တို့ကို၊ ဘူမိတော-

မြေမှ၊ မောစိတမတ္တေ-လွတ်ကာမျှ၌၊ ပါရာဇိကံ=ပါရာဇိက အာပတ်သည်၊
ဟောတိ-ဖြစ်၏။ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝဒန္တိ-ဆိုကြကုန်၏။

“ဂစ္ဆန္တေ ယာနေ ဝါ ။ ပ ။ ဌပေတီတိ-ကား၊ သုက္ခယာတံ-ကင်း
ခွန်ထားရာ အရပ်သို့၊ အပဝိသိတွာ-မဝင်မူ၍၊ ဗဟိယေဝ-ကင်းခွန်ထားရာ
အရပ်၏ အပြင်ပ၌သာလျှင်၊ ဌပေတိ-ထား၏”။ ဣတိ-ဤသို့၊ တီသု-သုံးခု
ကုန်သော၊ ဂဏ္ဍိပဒေသု-“ဂဏ္ဍိပဒ”တို့၌၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏၊ ကသ္မာ-အ-
ဘယံကြောင့်၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်သနည်း ?၊ သုက္ခဌာနဿ-ကင်းခွန်ထားရာအရပ်
၏၊ ဗဟိ-အပြင်၌၊ ဌပိတံ-ထားအပ်၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝက္ခမာနတ္တာ-ဆိုအပ်
လတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ အာစရိယာ ပန-ဆရာတို့သည်ကား၊
“သုက္ခဌာနဿ-ကင်းခွန်ထားရာအရပ်၏၊ ဗဟိ-အပြင်ပ၌၊ ဌိတံ-တည်ရှိသော
ပစ္စည်းဝတ္ထုကို”။ ဣတိ-ဤသို့၊ ပါဌံ-ပါဠိကို၊ ဝိကပ္ပေတွာ-ကြံစည်၍၊ “ပဌမံ-
ရှေးဦးစွာ၊ အန္တောသုက္ခယာတံ-ကင်းခွန်ထားရာအရပ်၏အတွင်းကို၊ ပဝိဌေ-
သုယေဝ-ဝင်ကုန်သည်သာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော၊ ယာနာဒိသု-ယာဉ်အစရှိသည်
တို့၌၊ ဌပိတံ-ထားအပ်၏၊ ပတ္တာ-နောက်မှ၊ ယာနေန-ယာဉ်နှင့်၊ သဒ္ဓိ-အတူ
တကွ၊ နိဟဋံ-ထုတ်ဆောင်အပ်သော၊ သုက္ခယာတဿ-ကင်းခွန်ထားရာ အ-
ရပ်၏၊ ဗဟိ-အပြင်ပ၌၊ ဌိတံ-တည်ရှိသော ပစ္စည်းဝတ္ထုကို၊ တေန ယာနေန-
ထိုယာဉ်ဖြင့်၊ န စ နိတံ-မထုတ်ဆောင်အပ်”။ ဣတိ-ဤသို့၊ အတ္ထံ-အနက်
ကို၊ ဝဒန္တိ-ဆိုကြကုန်၏၊ အယံ ပန-ဤသည်ကား၊ တေသံ-ထိုဆရာတို့၏၊
အဓိပ္ပါယော-အဓိပ္ပါယ်တည်း၊ သုက္ခဌာနဿ-ကင်းခွန်ထားရာ အရပ်၏၊
အန္တော-အတွင်း၌၊ ပဝိဌယာနာဒိသု-ဝင်လုန်သောယာဉ် အစရှိသည်တို့၌၊
ဌပိတေပိ-ထားအပ်ပါသော်လည်း၊ ဘိက္ခုဿ-ရဟန်း၏၊ ပယောဂံ-လုလ္လ
ပယောဂကို၊ ဝိနာ-ကြဉ်၍၊ အညေန-တပါးတခြားသောသူသည်၊ နိဟဋတ္တာ-
ထုတ်ဆောင်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ပါရာဇိကံ-ပါရာဇိကအာပတ်သည်၊
နေဝတ္ထိ နေဝ အတ္ထိ-မရှိ၊ ကသ္မာ-အဘယံကြောင့်၊ ပါရာဇိကံ-ပါရာဇိက
အာပတ်သည်၊ နေဝ အတ္ထိ-မရှိသနည်း ?၊ “အတြ ပဝိဌဿ သုက္ခံ ဂဏ္ဍန္တံ”
တိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တတ္တာ-ဟောတော်မူအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ အညေန-
တပါးတခြားသောသူသည်၊ နိဟဋဿ-ထုတ်ဆောင်အပ်သော ပစ္စည်းဝတ္ထု

၏။ ဗဟိ-အပြင်ပ၌၊ ဌိတေ-တည်ရှိသည်ရှိသော်၊ ဘဏ္ဍာဒေယျမ္ပိ-ဘဏ္ဍာစားသည်လည်း၊ န ဟောတိ-မဖြစ်၊ ဣတိ အယံ-ကား၊ တေသံ-ထိုဆရာတို့၏၊ အဓိပ္ပါယော-အဓိပ္ပါယ်တည်း၊ အယမေဝ စ နယော-ဤနည်းသည်လည်း၊ “ဝဋ္ဋိတွာ-လိမ့်၍၊ ဂမိဿတိ-သွားစေသတည်း၊ ဣတိ ဝါ-ဤသို့လည်းကောင်း၊ အညော-တပါးတခြားသောသူသည်၊ နံ-ထိုပစ္စည်းဝတ္ထုကို၊ (ဝါ) ထိုဥစ္စာကို၊ ဝဋ္ဋေဿတိ-လိမ့်စေသတည်း၊ ဣတိ ဝါ-ဤသို့လည်းကောင်း၊ အန္တော-ကင်းခွန် ထားရာအရပ်၏ အတွင်း၌၊ ဌပိတံ-ထားအပ်သော ပစ္စည်းဝတ္ထုကို၊ (ဝါ) ထားအပ်သောဥစ္စာဘဏ္ဍာကို၊ ပစ္ဆာ-နောက်မှ၊ သယံ ဝါ-မိမိသည်မူလည်း၊ ဝဋ္ဋမာနံ-လိမ့်စေသည်ရှိသော်၊ (ဝါ) ပြစ်ချသည်ရှိသော်၊ အညေန ဝါ-တပါးတခြားသောသူသည်မူလည်း၊ ဝဋ္ဋိတံ-လိမ့်စေအပ်သောပစ္စည်းဝတ္ထုကို၊ (ဝါ) လှိမ့်ချအပ်သော ပစ္စည်းဝတ္ထုကို၊ ဗဟိ-အပြင်ပ၌၊ ဂစ္ဆတိ-သွားအံ့၊ ရက္ခတိ-ယေဝ-ပါရာဇိကအာပတ်မှ စောင့်ရှောက်သည်သာလျှင်တည်း၊ ဣတိ ဣမိနာ ဝစနေန-ဤစကားနှင့်၊ သမေတိ-ညီညွတ်၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ယုတ္တတရော ဝိယ-သင့်သကဲ့သို့၊ ဒိဿတိ-ထင်၏၊ သုကံဌာနဿ-ကင်းခွန်ထားရာ အရပ်၏၊ အန္တော-အတွင်း၌၊ ပဝိသိတွာ-ဝင်၍၊ ပုန-တဖန်၊ ပစ္စာဂစ္ဆတောပိ-နောက်မှ ပြန်လာသော်လည်း၊ တေန ပဿေန-ထိုနံပါးဖြင့်၊ ပရိစ္ဆေဒံ-အပိုင်းအခြားကို၊ အတိက္ကမန္တဿ-ကျော်လွန်စေသောရဟန်းအား၊ တတောပိ-ထိုကင်းခွန်ထားရာ အရပ်မှလည်း၊ ဂစ္ဆန္တာနံ-သွားကုန်သောသူတို့၏၊ ဟတ္ထတော-လက်မှ၊ သုကံ-ကင်းခွန်ကို၊ ယမိ ဂဏန္တိ-အကယ်၍ ယူကုန်အံ့၊ ဧဝံသတိ-ဤသို့လက်မှ ကင်းခွန်ကို ယူကုန်သည်ရှိသော်၊ သိမာတိက္ကမေ-ကင်းခွန်ထားရာ အပိုင်းအခြားကို ကျော်လွန်ရာ၌၊ ပါရာဇိကမေဝ-ပါရာဇိက အာပတ်သာလျှင်တည်း။

ဟတ္ထိသုတ္တာဒိသုတိ-ကား၊ ဟတ္ထိသိက္ခာဒိသု-ဆင်ကိုသင်ပေးခြင်းအစရှိသည်တို့၌၊ ဣမသ္မိံ ဌာနေတိ-ကား၊ ယထာဝုတ္တယာနာဒိဟိ-အကြင်အကြင် ဆိုအပ်ပြီးသော ယာဉ်တို့ဖြင့်၊ ဝုတ္တပ္ပကာရေန-ဆိုအပ်ပြီးသောအပြားအားဖြင့်၊ နိဟရဏေ-ထုတ်ဆောင်ခြင်း၌၊ အနာပတ္တိတိ တတ္ထ-“အနာပတ္တိ” ဟူသောပါဠိရပ်၌၊ “သဟတ္ထာ”တိ-ဟူ၍၊ ဝစနေတော-ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်၊ အညေန-တပါးတခြားသောသူသည်၊ နိဟရာပေန္တဿ-ထုတ်ဆောင်စေသော

ရဟန်းအား၊ အနာပတ္တိ-အာပတ်မသင့်သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏။ ဣဓာတိ-
ကား၊ ဣမသ္မိ အဒိန္နဒါနသိက္ခာပဒေ-ဤ“အဒိန္နဒါန”သိက္ခာပုဒ်၌၊ တတြာ
တိ-ကား၊ တသ္မိ ဧကဠကလောမသိက္ခာပဒေ-၌၊ ဟောတိတိ ဧတ္ထ-၌၊ ဣတိ
သုဒ္ဓေါ-“ဣတိ”သဒ္ဓါသည်၊ ဟေတု အတ္ထော-ဟိတ်အနက်ရှိ၏၊ ယသ္မာ-
အကြင်ကြောင့်၊ ဧဠကလောမာနိ-သိုးမွေးတို့သည်၊ (ဝါ) တို့ကို၊ နိဿဂ္ဂိယာနိ-
စွန့်ပစ်အပ်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ-ဖြစ်ကုန်၏၊ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ ပါမိတ္တိယံ-
ပါမိတ်အာပတ်သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ ဣတိ အယံ-ကား၊ အတ္ထော-တည်း၊
ဣဓ အနာပတ္တိတိ-ကား၊ ဣမသ္မိ သိက္ခာပဒေ-ဤဧဠကလောမ သိက္ခာပုဒ်
၌၊ အဝဟာရာဘာဝါ-ခိုးယူခြင်း၏မရှိခြင်းကြောင့်၊ အနာပတ္တိ-အာပတ်မသင့်
သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ ဥပစာရန္တိ-ကား၊ သုက္ကယာတပရိစ္ဆေဒတော-ကင်း
ခွန်ထားရာအပိုင်းအခြားမှ၊ ဗဟိ-အပြင်ပ၌၊ သမန္တာ-ထက်ဝန်းကျင်မှ၊ ဒွိန္ဒ-
နှစ်ခုကုန်သော၊ လေဍ္ဍပါတာနံ-ခဲကျရာ အရပ်တို့၏၊ အပ္ပန္တရံ-အတွင်း၌ဖြစ်
သော၊ ဝတိအာသန္နပ္ပဒေသသင်္ခါတံ-စည်းစောင်းရန်း၏ နီးသောအရပ်ဟုဆို
အပ်သော၊ (ဝါ) ခြံစည်းရိုး၏ နီးသောအရပ်ဟု ဆိုအပ်သော၊ ဥပစာရံ-ဥပစာ
ကို၊ တာဒိသံ-ထိုသို့သဘောရှိသော၊ ဥပစာရံ-ဥပစာသို့၊ ဩက္ကမိတ္တာ-သက်
ရောက်၍၊ ပရိဟရဏေ-ဆောင်ယူရာ၌၊ သာဒိနဝတ္တာ-သာယာအပ်သည်၏
အဖြစ်ကြောင့်၊ ဒုက္ကဋ်-ဒုက္ကဋ် အာပတ်ကို၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏၊ ဧတ္တာတိ-ကား၊
သုက္ကယာတေ-ကင်းခွန်ထားရာ၌၊ “ဒွိဟိ လေဍ္ဍပါတေဟိတိ-ဟူ၍၊ အယံ
နိယမော-ဤသတ်မှတ်ခြင်းကို၊ အာစရိယပရမ္ပရာဘာတော-ဆရာအဆက်
ဆက်သည် ဆောင်အပ်၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ မဟာဂဏ္ဌိပဒေ-မဟာဂဏ္ဌိပဒ
၌၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏။

သုက္ကယာတကထာဝဏ္ဏနာ-သုက္ကယာတကထာကို
ဖွင့်ဆိုခြင်းသည်၊
နိဋ္ဌိတာ-အပြီးအဆုံးသို့ရောက်ပြီ။

“ပါဏကထာဝဏ္ဏနာ”

၁၁၄။ ပါဏကထာယံ-၌၊ အတ္ထော-ကို၊ ဧဝံ-သို့၊ ဝေဒိတဗျော-၏၊ တိရစ္ဆာနဂတဿ-အား၊ ဧကန္တေန-စင်စစ်သဖြင့်၊ ပါဒဉ္ဇနကတာ-တမတ်ထိုက်တန်သည်၏အဖြစ်သည်၊ (ဝါ) တမတ်ထိုက်တန်သည်ကိုပြုသောအဖြစ်သည်၊ န သမ္ဘဝတိ-မဖြစ်၊ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ “ဧကံသေန အဝဟာရတပ္ပဟောနကပါဏံ ဒဿေန္တော”တိ-ဟူ၍၊ အာဟ-ပြီ၊ ဘုဇိဿ ဟရန္တဿ အဝဟာရော နတ္ထိတိ-ကား၊ ပရပရိဂ္ဂဟိတာဘာဝတော-သူတပါးတို့ မသိမ်းဆည်းအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဘုဇိဿောတိ-ကား၊ အဒါသော-ကျွန်မဟုတ်၊ အာဠပိတောတိ-ကား၊ မာတာပိတူဟိ-အမိအဖတို့သည်၊ ဣဏံ-ကြွေးမြီကို၊ ဂဏ္ဍန္တဟိ-ယူကုန်သဖြင့်၊ “ယာဝ ဣဏဒါနာ-ကြွေးမြီပေးသည်တိုင်အောင်၊ အယံ-ဤသူသည်၊ တုမှာကံ-သင်တို့၏၊ သန္တိကေ-အထံ၌၊ ဟောတု-ဖြစ်စေသတည်း”၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဣဏဒါယကာနံ-ကြွေးမြီကို ပေးတတ်သောသူတို့အား၊ (ဝါ) -မြီရှင်တို့အား၊ နိယျာတိကော-ဆောင်နှင်းအပ်၏၊ (ဝါ) အပ်နှံထားအပ်၏၊ ယသ္မာ-အကြင်ကြောင့်၊ မာတာပိတရော-တို့သည်၊ ဒါသာနံ ဝိယ-ကျွန်တို့ကဲ့သို့၊ ပုတ္တာနံ-သားသွီးတို့အား၊ (ဝါ) တို့၏၊ သာမိနော-အစိုးရကုန်သည်၊ (ဝါ) အရှင်သွင်တို့သည်၊ န ဟောန္တိ-မဖြစ်ကုန်၊ ယေသဉ္စ-အကြင်သူတို့၏လည်း၊ သန္တိကေ-အထံ၌၊ အာဠပိတော-အပ်နှံထားအပ်၏၊ တေပိ-ထိုမြီရှင်တို့သည်လည်း၊ (ဝါ) ကြွေးရှင်တို့သည်လည်း၊ တဿ-ထိုသူ၏၊ ဟတ္ထကမ္ပေ-လက်အမှု၌၊ သာမိနော-အစိုးရကုန်၏၊ (ဝါ) အရှင်သွင်ဖြစ်ကုန်၏၊ တဿ-ထိုသူအား၊ (ဝါ) ထိုသူကို၊ သာမိနော-အစိုးရကုန်သည်၊ (ဝါ) အရှင်သွင်တို့သည်၊ န ဟောန္တိ-မဖြစ်ကုန်၊ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ “အဝဟာရောနတ္ထိ”တိ-ဟူ၍၊ အာဟ-ပြီ၊ ဓနံ ပန ဂတဌာနေ ဝဗ္ဗတိတိ ဧတ္ထ-၌၊ “အာဠပေတွာ-အပ်နှံထား၍၊ ဂံဟိတဓနံ-ယူအပ်သောဥစ္စာကို၊ ဝမိယာ-အတိုးအပွားနှင့်၊ သဟ-အတူတကွ၊ အဝဟာရကဿ-ခိုးယူတတ်သော ရဟန်းအား၊ ဂီဝါ-ဘဏ္ဍာစားသည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏”၊ ဣတိ-ဤသို့၊ တီသု-ပိ-သုံးခုလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဂဏ္ဌိပဒေသု-“ဂဏ္ဌိပဒ”တို့၌၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏။

အန္တောဇာတ ။ ပ ။ အဝဟာရော ဟောတိတိ ဧတ္ထ=ဌ၊ ပဒေသ-
 စာရိတ္တဝသေန-အရပ်ဒေသ၌ အကျင့်၏ အစွမ်းအားဖြင့်၊ အတ္တနာဝ-မိမိ
 ကိုယ်တိုင်သာလျှင်၊ နိယျာတေတွာ-အပ်နှင်း၍၊ ဒါသဗျ-ကျွန်၏အဖြစ်သို့၊
 ဥပဂတံ-ကပ်ရောက်သောသူကို၊ အဝဟရန္တဿ-ခိုးယူသောရဟန်းအားလည်း၊
 ပါရာဇိကမေဝ-ပါရာဇိက အာပတ်သည်သာလျှင်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ ဣတိ-
 ဤသို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-သိအပ်၏၊ ဂေဟဒါသိယာ ကုစ္ဆိမ္ပိ ဒါသဿ ဇာတော
 တိ-ကား၊ ဧဝမ္ပိ-ဤသို့လည်း၊ သမ္ဘဝတိ-ဖြစ်၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ သမ္ဘဝန္တံ-ဖြစ်
 သောသူကို၊ ဂဟေတွာ-ခေါ်ယူ၍၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏၊ ဂေဟဒါသိယာ-အိမ်
 ကျွန်မ၏၊ ကုစ္ဆိသ္မိ ပန-ဝမ်းဗိုက်၌ကား၊ အညဿ-တပါးတခြားသောသူအား၊
 ဇာတောပိ-ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ ဧတ္ထေဝ-ဤကျွန်မ၌သာလျှင်၊ သင်္ဂဟိတော-
 သိမ်းယူအပ်၏၊ ကရမရာနီတော နာမ-ကား၊ ဗန္ဓဂါဟဂဟိတော-နှောင်အိမ်
 မှ ဖမ်းယူအပ်သူကို၊ တေန-ထို့ကြောင့်၊ “ပရဒေသတော ပဟရိတွာတိ”
 အာဒိ-အစရှိသည်ကို၊ အာဟ-ပြီ၊ တတ္ထ တသ္မိ ဝစနေ-ထို “ပရဒေသတော
 ပဟရိတွာ”အစရှိသော စကားရပ်၌၊ ပရဒေသတော ပဟရိတွာတိ-ကား၊
 ပရဒေသံ-တပါးတခြားသော အရပ်ဒေသကို၊ (ဝါ) သူတပါးတို့၏ တိုင်းနိုင်ငံ
 ကို၊ ဝိလုမ္မဏေဟိ-လုယက်ကုန်သော၊ ရာဇရာဇမဟာမတ္တာဒိဟိ စ-မင်း+မင်း
 ၏အမတ် အစရှိသောသူတို့သည်လည်းကောင်း၊ မဟာစောရေဟိ-ခိုးသူကြီး
 တို့သည်လည်းကောင်း၊ ပရဒေသတော-တပါးတခြားသောအရပ်ဒေသမှ၊ (ဝါ)
 သူတပါးတို့၏ တိုင်းနိုင်ငံမှ၊ ပဟရိတွာ-ရိုက်နှက်ပုတ်ခတ်၍၊ အနာပတ္တိ
 ပါရာဇိကဿာတိ-ကား၊ တဿ-ထိုသူ၏၊ ဝစနေန-စကားဖြင့်၊ တတောပိ-
 ထိုထက်လည်း၊ အဓိကံ-ပိုလွန်သော၊ ဝေဇံ-အရှိန်အဟုန်ကို၊ ယဒိ န ဝမေ-
 တိ-အကယ်၍ မတိုးစေအံ့၊ ဧဝံသတိ-ဤသို့ပိုလွန်သော အရှိန်အဟုန်ကို
 မတိုးစေသည်ရှိသော်၊ အနာပတ္တိ-အာပတ် မသင့်သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊
 ပရိယာယေနာတိ-ကား၊ ပရိယာယဝစနေန-ပရိယာယ် စကားဖြင့်၊ မနုဿ-
 ဝိဂ္ဂဟေ-မနုဿဝိဂ္ဂဟ သိက္ခာပုဒ်၌၊ “မရဏဝဏ္ဏံ ဝါ သံဝဏ္ဏေယျာ”တိ-
 ဟူ၍၊ ဝုတ္တတ္တာ-ဟောတော်မူအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ပရိယာယကထာ-
 ယပိ-ပရိယာယ် စကားဖြင့်လည်း၊ န မုစ္စတိ-ပါရာဇိက အာပတ်မှ မလွတ်၊
 ဣဓ ပန-ဤဒုတိယပါရာဇိက သိက္ခာပုဒ်၌ကား၊ “အဒိန္နံ ထေယျသင်္ခါတံ

အာဒိယေယျာ”တိ-ဟူ၍၊ အာဒါနဿေဝ-သ္မတပါးဥစ္စာကို ယူခြင်းကိုသာ လျှင်၊ ဝုတ္တတ္တာ-ဟောတော်မူအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ပရိယာယကထာ-ယ-ပရိယာယ်စကားဖြင့်၊ မုစ္စတိ-ဒုတိယ ပါရာဇိက အာပတ်မှ လွတ်၏။

ပါဏကထာဝဏ္ဏနာ-ပါဏကထာကိုဖွင့်ဆိုခြင်းသည်၊
နိဋ္ဌိတာ-အပြီးအဆုံးသို့ရောက်ပြီ။

“အပဒကထာဝဏ္ဏနာ”

အပဒကထာယံ-၌၊ အတ္ထော-ကို၊ ဧဝံ-သို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏၊ နာမေနာ တိ-ကား၊ သပ္ပနာမေန ဝါ-မြွေ၏အမည်သညာဖြင့်လည်းကောင်း၊ သာမိ-ကေန-မြွေပိုင်ရှင်သည်၊ ကတနာမေန ဝါ-မည်ခေါ်အပ်သောအမည်သညာ ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ကရဏ္ဍပုဋ္ဌန္တိ-ကား၊ ပေဌာယ-ပချုပ်၏၊ ပိဓာနံ-အပိတ်ကို၊ အာဟာစွာတိ-ကား၊ ပဟရိတွာ-ပုတ်ခတ်၍။

ပါဏကထာဝဏ္ဏနာ-ပါဏကထာကိုဖွင့်ဆိုခြင်းသည်၊
နိဋ္ဌိတာ-အပြီးအဆုံးသို့ရောက်ပြီ။

“စတုပ္ပဒကထာဝဏ္ဏနာ”

၁၁၆။ စတုပ္ပဒကထာယံ-၌၊ အတ္ထော-ကို၊ ဧဝံ-သို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏၊ ဘိက္ခံပန္နိ-ကား၊ ဘိက္ခံဘိက္ကာတိ-“ဘိက္ခံ+ဘိက္ခံ”ဟူ၍၊ သဒ္ဓါယနတော-အသံအားဖြင့်၊ ဧဝံ လဒ္ဓနာမံ-ဤသို့ “ဘိက္ခံပ”ဟူ၍ရအပ်သော အမည် ရှိသော၊ ဟတ္ထိပေါတကံ-ဆင်ငယ်ကို၊ အန္တောဝတ္ထုမှီတိ-ကား၊ ပရိက္ခိတ္တော-

အကာအရံရှိသော၊ အန္တောဝတ္ထုမှဆင်းတင်းကုတ်၏အတွင်း၌၊ ရာဇင်္ဂဏေ-
တိကား၊ ပရိက္ခိတ္တေ-အကာအရံရှိသော၊ နဂရေ-မြို့၌၊ ဝတ္ထုဒွါရတော-တည်
ရာ တံခါးမှ၊ ဗဟိရာဇင်္ဂဏေ-မင်းယင်ပြင်၏ အပြင်ဘက်၌၊ ဟတ္ထိသာလာ-
ဌာနန္တိကား၊ နိဗ္ဗကောသတော-ရေတံစက်မြိတ်မှ၊ ဥဒကပါတဋ္ဌန္တရံ-ရေကျ
ရာအရပ်၏ အတွင်း၌ဖြစ်သော၊ ဌာနံ-အရပ်တည်း၊ ဗဟိ နဂရေ ဌိတဿာ
တိကား၊ ပရိက္ခိတ္တနဂရံ-အကာအရံရှိသော မြို့ကို၊ သန္ဓာယ-ရည်ရွယ်၍၊
ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏၊ ပန-အဘို့တပါးကား၊ အပရိက္ခိတ္တနဂရေ-အကာအရံ မရှိ
သောမြို့၌၊ အန္တေနဂရေ-မြို့၏ အတွင်း၌၊ ဌိတဿပိ-တည်ရှိသော ဆင်၏
လည်း၊ (တည်ရှိသော သတ္တဝါ၏လည်း)၊ ဌိတဌာနမေဝ-တည်ရာအရပ်သည်
သာလျှင်၊ ဌာနံ-တည်ရာအရပ်တည်း၊ ခဏ္ဍဒွါရန္တိကား၊ အတ္တနာ-မိမိသည်၊
(ဝါ) ကိုယ်တိုင်၊ ခဏ္ဍိတဒွါရံ-ဖောက်အပ်သော တံခါးတည်း၊ သာခါဘင်္ဂန္တိ-
ကား၊ ဘဉ္စိတသာခံ-ချိုးအပ်သောသစ်ခက်ကို၊ နိပန္နဿ ဒွေတိကား၊ ဗန္ဓ-
နေန-အနှောင်အဖွဲ့နှင့်၊ သဒ္ဓိ-အတူတကွ၊ ဒွေ-နှစ်ခုတို့တည်း၊ ယာတေတိတိ
ဧတ္ထ-ဟူသောဤပါဠိရပ်၌၊ “ထေယျစိတ္တေန-ခိုးယူလိုသော စိတ်ဖြင့်၊ ဝိနာ-
သေန္တဿ-ဖျက်ဆီးသောသူအား၊ သဟပယောဂတ္တာ-သဟပယောဂ၏ အ
ဖြစ်ကြောင့်၊ ဒုက္ကဋမေဝ-ဒုက္ကဋ အာပတ်သည်သာလျှင်တည်း၊ ပါစိတ္တိယံ-
ပါစိတ်အာပတ်သည်၊ န ဟောတိ-မဟုတ်”၊ ဣတိ-ဤသို့၊ အာစရိယာ-ဆရာ
တို့သည်၊ ဝဒန္တိ-ဆိုကြကုန်၏။

စတုပ္ပဒကထာဝဏ္ဏနာ=စတုပ္ပကထာကိုဖွင့်ဆိုခြင်းသည်၊
နိဌိတာ-အပြီးအဆုံးသို့ရောက်ပြီ။

“ဩဏိရက္ခကကထာဝဏ္ဏနာ”

ဩဏိရက္ခကထာယံ-၌၊ အတ္ထော-ကို၊ ဧဝံ-သို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏၊
ဩဏိန္တိကား၊ ဩဏိတံ-ဆောင်ယူအပ်သော ပစ္စည်းဝတ္ထုကို၊ အာနိတံ-

ဆောင်ယူအပ်သော ပစ္စည်းဝတ္ထုကို၊ (အပ်နှံသော ပစ္စည်းဝတ္ထုကို)၊ ဣတိ အယံ-ဤသည်ကား၊ အတ္ထော-အနက်တည်း၊ “ဩဏိရက္ခဿ-အပ်နှံထား အပ်သောပစ္စည်းဝတ္ထုကိုစောင့်ရှောက်သောသူ၏၊ သန္တိကေ-အထံ၌၊ ဌပိတံ-ထားအပ်သော၊ ဘဏ္ဍံ-ဥစ္စာဘဏ္ဍာကို၊ ဥပနိမိ ဝိယ-အနီး၌ထားအပ်သော ရွှေအိုးကဲ့သို့၊ သင်္ဂေါပနတ္ထာယ-လုံခြုံစေခြင်းအကျိုးငှာ၊ အနိက္ခိပိတ္တာ-မမြှောက် ချီမှု၍၊ မုဟုတ္တံ-တမုဟုတ်မျှ၊ ဩလောကနတ္ထာယ-ကြည့်ရှုစေခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဌပိတတ္တာ-ထားအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ တဿ-ထိုသူအား၊ ဌာနာစာဝ-နမတ္တေန-တည်ရာအရပ်မှ ရွှေလျှောစေကာမျှဖြင့်၊ ပါရာဇိကံ-ပါရာဇိက အာပတ်ကို၊ ဇနေတိ-ဖြစ်စေ၏”၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝဒန္တိ-ဆိုကြကုန်၏။

ဩဏိရက္ခကထာဝဏ္ဏနာ=ဩဏိရက္ခကထာကို

ဖွင့်ဆိုခြင်းသည်၊

နိဌိတာ=အပြီးအဆုံးသို့ရောက်ပြီ။

“သံဝိဒါဝဟာရကထာဝဏ္ဏနာ”

သံဝိဒါဝဟာရကထာယံ-၌၊ အတ္ထော-ကို၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏၊ “သမ္မဟုလာ-များစွာကုန်သော ရဟန်းတို့သည်၊ သံဝိဒဟိတ္တာ-တိုင်ပင်ညီညွတ်ကြကုန်၍၊ ဧကော-တပါးသော ရဟန်းသည်၊ ဘဏ္ဍံ-ဥစ္စာဘဏ္ဍာကို၊ အဝဟရတိ-ခိုးယူ၏၊ သဗ္ဗေသံ-အလုံးစုံကုန်သော ရဟန်းတို့အား၊ ပါရာဇိကဿ-ပါရာဇိက အာပတ်သို့၊ အာပတ္တိံ-သင့်ရောက်ခြင်းသည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏”၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ပါဠိယံ-ပါဠိတော်၌၊ အဝိသေသေန-အထူးမ-မ သာမညအားဖြင့်၊ ဝုတ္တတ္တံ-ဟောတော်မူအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ အာဏာပကာနံ-စေခိုင်းတတ်ကုန်သော ရဟန်းတို့အား၊ အာဏတ္တိက္ခဏေ-စေခိုင်းရာခဏ၌၊ အာပတ္တိံ-အာပတ်သင့်ရောက်ခြင်းသည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ အဝဟာရကဿ-

ဥစ္စာဘဏ္ဍာကို ခိုးယူသော ရဟန်းအား၊ ဥဒ္ဓါရေ=ဥစ္စာဘဏ္ဍာကို ကြွမြှောက်
ရာခဏ၌၊ အာပတ္တိ-အာပတ်သင့်ရောက်ခြင်းသည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏၊ ဣတိ=
ဤသို့၊ ယထာသမ္ဘဝံ=ဖြစ်သင့်သည်အားလျော်စွာ၊ ယောဇေတွာ=ယှဉ်စေ၍၊
အတ္ထော-အနက်ကို၊ ဂဟေတဗ္ဗော-ယူအပ်၏၊ အာဏတ္တိကထာယံ=အာ-
ဏတ္တိကထာ၌၊ “သော တံ ဘဏ္ဍံ အဝဟရတိ၊ အာပတ္တိ သဗ္ဗေသံ ပါရာ-
ဇိကဿာ”တိ အာဒိသု ဝိယ-အစရှိသည်တို့ ကဲ့သို့တည်း၊ ဟိ သစ္စံ-မှန်၏၊
တ္ထောပိ-ဤ“သံဝိဒါဝဟာရကထာ”၌လည်း၊ အာဏာပကဿ=စေခိုင်းတတ်
သော ရဟန်းအား၊ အာဏတ္တိက္ခဏေယေဝ=စေခိုင်းရာခဏ၌သာလျှင်၊ အာ-
ပတ္တိ-အာပတ် သင့်ရောက်ခြင်းကို၊ ဝုတ္တာ-ဟောတော်မူအပ်၏၊ တထာ စ-
ထို့ကြောင့်လည်း၊ “အထ-ထိုအခါ၌၊ တံ ဘဏ္ဍံ=ထိုဥစ္စာဘဏ္ဍာကို၊ အဝဿံ=
မချွတ်ဧကန်၊ ဟာရိယံ=ခိုးယူအပ်သည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏၊ ပရတော=နောက်
မှ၊ သဗ္ဗေသံ=အလုံးစုံကုန်သော ရဟန်းတို့အား၊ ပါရာဇိကဿ=ပါရာဇိက
အာပတ်သို့၊ အာပတ္တိ=သင့်ရောက်ခြင်းသည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏၊ ဣတိ=ဤသို့၊
ယံ ဝစနံ=အကြင်စကားကို၊ ဝုတ္တံ=ဆိုအပ်၏၊ တတော=ထိုနောင်မှ၊ ဣမဿ=
ဤရဟန်းအား၊ တနံဏေယေဝ=ထိုခိုးယူရာ ခဏ၌သာလျှင်၊ ပါရာဇိကံ=ပါ-
ရာဇိက အာပတ်သည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏၊ ဣတိ အယံ=ဤသည်ကား၊ ယုတ္တိ-
အသင့်ယုတ္တိတည်း၊ သဗ္ဗတ္ထံ=အလုံးစုံကုန်သော အရာဌာနတို့၌၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-
သိအပ်ကုန်၏”၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝက္ခတိ=ဆိုလတ်၊ သံဝိဒါဝဟာရေ စ=သံဝိဒါ-
ဝဟာရ၌လည်း၊ “အာဏတ္တိ-စေခိုင်းခြင်းသည်၊ နတ္ထိ-မရှိ”၊ ဣတိ=ဤသို့၊ န
ဝတ္တဗ္ဗာ=မဆိုအပ်ကုန်၊ ကသ္မာ-အဘယ်ကြောင့်၊ သံဝိဒါဝဟာရေ စ=သံဝိဒါ-
ဝဟာရ၌လည်း၊ “အာဏတ္တိ-စေခိုင်းခြင်းသည်၊ နတ္ထိ-မရှိ”၊ ဣတိ=ဤသို့၊ န
ဝတ္တဗ္ဗာ=မဆိုအပ်ကုန်သနည်း ?၊ “အန္တေဝါသိကေသု ဧကမေကဿ ဧက-
မေကော မာသကော သာဟုတ္တိကော ဟောတိ၊ ပဉ္စ အာဏတ္တိကာ”တိ-
ဟူ၍၊ ဝစနတော-ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်၊ သံဝိဒါဝဟာရေ စ=သံဝိဒါဝ-
ဟာရ၌လည်း၊ “အာဏတ္တိ-စေခိုင်းခြင်းသည်၊ နတ္ထိ-မရှိ”၊ ဣတိ=ဤသို့၊ န
ဝတ္တဗ္ဗာ=မဆိုအပ်ကုန်၊ အာဏတ္တိယာ=စေခိုင်းခြင်းသည်၊ သတိ စ=ရှိပါသော်
လည်း၊ အာဏာပကဿ=စေခိုင်းတတ်သော ရဟန်းအား၊ အာဏတ္တိက္ခဏေ-
ယေဝ=စေခိုင်းရာ ခဏ၌သာလျှင်၊ အာပတ္တိ-အာပတ်ကို၊ ဣစ္ဆိတဗ္ဗာ=အလို

ရှိအပ်၏။ ဥဒ္ဓါရေ=ဥစ္စာဘဏ္ဍာကို ကြွမြှောက်ရာခဏ၌၊ အာပတ္တိ=အာပတ်ကို၊ န ကုစ္ဆိတဗ္ဗာ=အလိုမရှိအပ်။

ဧဝံ-ဤသို့၊ ဥဒ္ဓါရေ=ဥစ္စာဘဏ္ဍာကို ကြွမြှောက်ရာခဏ၌၊ အာပတ္တိ=အာပတ်ကို၊ န ကုစ္ဆိတဗ္ဗာ=အလိုမရှိအပ်သည်၊ ယဒိ သိယာ=အကယ်၍ ဖြစ်ငြားအံ့၊ ဧဝံသတိ=ဤသို့ ဥစ္စာဘဏ္ဍာကို ကြွမြှောက်ရာခဏ၌ အာပတ်ကို အလိုမရှိအပ်သည် ဖြစ်လတ်သော်၊ “တေသု ဘိက္ခုသု-ထိုရဟန်းတို့တွင်၊ ဧကော=တစ်ပါးသော ရဟန်းသည်၊ ဘဏ္ဍု=ဥစ္စာဘဏ္ဍာကို၊ အဝဟရတိ=ခိုးယူ၏၊ တဿ ဘိက္ခုနော=ထိုရဟန်း၏၊ ဥဒ္ဓါရေ=ဥစ္စာဘဏ္ဍာကို ကြွမြှောက်ရာခဏ၌၊ သဗ္ဗေသံ=အလုံးစုံကုန်သော ရဟန်းတို့အား၊ ပါရာဇိကံ=ပါရာဇိကအာပတ်သည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏”။ ဣတိ=ဤသို့၊ ကသ္မာ=အဘယ်ကြောင့်၊ ဝုတ္တံ=ဟောတော်မူအပ်သနည်း၊ ဣတိ အယံ=ဤသည်ကား၊ စောဒနာ=စောဒနာခြင်းတည်း၊ အယံ ဒေါသော=ဤအပြစ်သည်၊ န ဟောတိ=မဖြစ်၊ ဟိ သစ္စံ=မှန်၏၊ ဧတ္ထ=ဤ “သံဝိဒါဝဟာရ”၌၊ သဗ္ဗေသံယေဝ=အလုံးစုံသော ရဟန်းတို့အားသာလျှင်၊ အာပတ္တိဒဿနတ္ထံ=အာပတ်ကို ပြခြင်းအကျိုးငှာ၊ အဝဟာရကဿပိ=ခိုးယူသော ရဟန်းအားလည်း၊ အာပတ္တိသမ္ဘဝဌာနံ=အာပတ်ဖြစ်သင့်ရာဌာနကို၊ ဒဿေန္တော=ပြုလိုသည်ဖြစ်၍၊ “တဿုဒ္ဓါရေ သဗ္ဗေသံ ပါရာဇိကံ”န္တိ=ဟူ၍၊ အာဟ=ပြီ၊ အာဏာပကာနမ္ပိ=စေခိုင်းကုန်သော ရဟန်းတို့၏လည်း၊ ဥဒ္ဓါရေယေဝ=ဥစ္စာဘဏ္ဍာကို ကြွမြှောက်ရာ ခဏ၌သာလျှင်၊ အာပတ္တိဒဿနတ္ထံ=အာပတ်ကို ပြခြင်းအကျိုးငှာ၊ န ပန အာဟ=ဟောတော်မူအပ်သည်မဟုတ်၊ ဣတိ ဧဝံ=ဤသို့၊ အတ္ထော=ကို၊ ဂဟေတဗ္ဗော=ယူအပ်၏၊ “သမ္ပဟုလာ ဧကံ အာဏာပေန္တိ ‘ဂစ္ဆေတံ အာဟာရာ’တိ၊ တဿုဒ္ဓါရေ သဗ္ဗေသံ ပါရာဇိကံ”န္တိ အာဒိသုပိ=အစရှိသော ဤပါဠိရပ်တို့၌လည်း၊ ဧဝံ=ဤအတူသာလျှင်၊ အတ္ထော=ကို၊ ဂဟေတဗ္ဗော=ယူအပ်၏၊ အထ ဝါ=တနည်းသော်ကား၊ သံဝိဒါဝဟာရေ=တိုင်ပင်ညီညွတ်၍ ခိုးယူရာ၌၊ အာဏာပကာနမ္ပိ=စေခိုင်းတတ်ကုန်သော ရဟန်းတို့အားလည်း၊ ဥဒ္ဓါရေယေဝ=ဥစ္စာဘဏ္ဍာကို ကြွမြှောက်ရာ ခဏ၌သာလျှင်၊ အာပတ္တိ=အာပတ်သင့်ခြင်းသည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏၊ အာဏတ္တိက္ခဏေ=စေခိုင်းရာ ခဏ၌၊ အာပတ္တိ=အာပတ်သင့်

ခြင်းသည်၊ န ဟောတိ=မဖြစ်၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဣဒံ ဝစနံ=ဤစကားသည်၊ အာဝေဏိကံ=အသီးအခြားဖြစ်သော၊ လက္ခဏံ=လက္ခဏာတည်း၊ ဣတိ=ဤသို့၊ အဋ္ဌကထာစရိယပ္ပမာဏေန=အဋ္ဌကထာဆရာ၏ ပမာဏဖြင့်၊ ဂဟေတဗ္ဗံ=ယူအပ်၏၊ ဣတော ဝါ=ဤလက္ခဏာမှလည်း၊ အညေန=တပါးတခြားသော၊ ပကာရေန ဝါ=အပြားအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ယထာ ယေန အာကာရေန=အကြင်သို့သော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဝယုမာနေ=ယူအပ်သည်ရှိသော်၊ အဋ္ဌကထာယံ=အဋ္ဌကထာ၌၊ ပုဗ္ဗေန=ရှေးစကားနှင့်၊ အပရံ=နောက်စကားသည်၊ န ဝိရုဇ္ဈတိ=မဆန့်ကျင်၊ တထာ တေန အာကာရေန=ထိုသို့အဋ္ဌကထာ၌ ရှေ့စကားရပ်နှင့် နောက်စကားရပ်တို့ မဆန့်ကျင်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဝိမံသိတွာ=စူးစမ်းဆင်ခြင်၍၊ ဂဟေတဗ္ဗံ=ယူအပ်၏။

သံဝိဇာယာတိ=ကား၊ သံဝိဒဟိတွာ=တိုင်ပင်ညီညွတ်၍၊ တေန နေသံ ဒုက္ခဋ္ဌာပတ္တိယောတိ=ကား၊ အာဏတ္တိဝသေန=စေခိုင်းခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ပါရာဇိကာပတ္တိယာ=ပါရာဇိကအာပတ်၏၊ အသမ္ဘဝေ=မဖြစ်ခြင်းသည်၊ သတိ=ရှိလတ်သော်၊ “ဒုက္ခဋ္ဌာပတ္တိယော”တိ=ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ=ဆိုအပ်၏၊ ဟိ သစ္စံ=မှန်၏၊ တေ အာဏတ္တာ=ထိုစေခိုင်းတတ်ကုန်သောရဟန်းတို့သည်၊ အဝသံ=မချွတ်ဧကန်၊ တံ ဘဏ္ဍံ=ထိုဥစ္စာဘဏ္ဍာကို၊ ယဒိ ဟရန္တိ=အကယ်၍ ဆောင်ယူကုန်အံ့၊ ဧဝံသတိ=ဤသို့ဆောင်ယူကုန်သည်ရှိသော်၊ နေသံ အာဏတ္တိဘိက္ခုနံ=ထိုစေခိုင်းတတ်ကုန်သော ရဟန်းတို့အား၊ ပါရာဇိကာပတ္တိယေဝ=ပါရာဇိကအာပတ်ကိုသာလျှင်၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ=မှတ်ထိုက်ကုန်၏၊ ဒုက္ခဋ္ဌာပတ္တိ=ဒုက္ခဋ္ဌာပတ်ကို၊ န ဒဋ္ဌဗ္ဗာ=မမှတ်ထိုက်ကုန်၊ သာဟတ္ထိကံ ဝါ အာဏတ္တိကဿ၊ အာဏတ္တိကံ ဝါ သာဟတ္ထိကဿ အင်္ဂံ န ဟောတီတိ=ကား၊ ဘိန္ဒုကာလဝိသယတ္တာ=ကွဲပြားသောကာလ၏ အရာဌာနဖြစ်သောကြောင့်၊ အညမညဿ=အချင်းချင်းအား၊ အင်္ဂံ=အင်္ဂါသည်၊ န ဟောတိ=မဖြစ်၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ=မှတ်အပ်၏၊ တထာ ဟိ တတော ဧဝံ=ထို့ကြောင့်သာလျှင်၊ သဟတ္တာ=မိမိလက်ဖြင့်၊ အဝဟရန္တဿ=ခိုးယူသော ရဟန်းအား၊ ဌာနာစာဝနေ=တည်ရာအရပ်မှ ရွှေ့လျော့စေခြင်း၌၊ အာပတ္တိ=အာပတ်သည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏၊ အာဏတ္တိယာ ပန=စေခိုင်းတတ်သော ရဟန်းအားကား၊ အာဏတ္တိက္ခဏေ-

ယေဝ-စေခိုင်းရာခဏ၌သာလျှင်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏။ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ ဘိနုကာလဝိသယာ-ကွဲပြားသောကာလ၏အရာသည်၊ သာဟတ္ထိကာဏတ္ထိ-ကေဟိ-သာဟတ္ထိက+ အာဏတ္ထိကတို့ဖြင့်၊ အာပဇ္ဇိတဗ္ဗာပတ္ထိယော-သင့်ရောက်အပ်သော အာပတ်တို့သည်၊ ဟောန္တိ-ဖြစ်ကုန်၏။

သံဝိဒါဝဟာရကထာဝဏ္ဏနာ-သံဝိဒါဝဟာရကထာကို
ဖွင့်ဆိုခြင်းသည်၊
နိဋ္ဌိတာ-အပြီးအဆုံးသို့ရောက်ပြီ။

“သင်္ကေတကမ္မကထာဝဏ္ဏနာ”

၁၁၉။ သင်္ကေတကမ္မကထာယံ-၌၊ အတ္ထော-ကို၊ ဧဝံ-သို့၊ ဝေဒိ-တဗ္ဗော-၏။ ဩစရကေ ဝုတ္တနယေနဝါ တိ-ကား၊ “အဝသံ-မချွတ်ဧကန်၊ ဟရိယေ-ခိုးယူအပ်သော၊ ဘဏ္ဍေ-ဥစ္စာ ဘဏ္ဍာ၌”၊ ဣတိ အာဒိနာ-ဤသို့အစရှိသော၊ ဝုတ္တနယေန-ဆိုအပ်သောနည်းဖြင့်၊ ပါဠိယံ-ပါဠိတော်၌၊ တံ သင်္ကေတံ ပုရေ ဝါ ပစ္ဆာ ဝါတိ ဧတ္ထ-ဟူသော ဤပါဠိရပ်၌၊ တံ သင်္ကေတန္တိ ဧတံ ဝစနံ-“တံ သင်္ကေတံ”ဟူသော ဤသဒ္ဒါသည်၊ သာမိအတ္ထေ-သာမိအနက်၌၊ ဥပယောဂဝစနန္တိ-ဒုတိယာ ဝိဘတ်ရှိသော သဒ္ဒါတည်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဒဌဗ္ဗံ-မှတ်အပ်၏၊ တဿ သင်္ကေတဿ-ထိုအမှတ်သင်္ကေတ၏၊ ဣတိ အယံ-သည်ကား၊ အတ္ထော-အနက်တည်း၊ အထ ဝါ-တနည်းသော်ကား၊ တံ သင်္ကေတံ-ထိုအမှတ်သင်္ကေတသို့၊ အသမ္ပတ္တာ-မရောက်မူ၍၊ ပုရေ ဝါ-ရှေ့၌သော်လည်း၊ တံ သင်္ကေတံ-ထိုအမှတ်သင်္ကေတကို၊ အတိက္ကမ္မ-ကျော်လွန်၍၊ ပစ္ဆာ ဝါ-နောက်၌သော်လည်း၊ တံ သင်္ကေတံ-ထိုအမှတ်သင်္ကေတကို၊ အတိက္ကမ္မ-ကျော်လွန်၍၊ ဣတိ ဧဝံ-ဤသို့၊ ဧတ္ထ-“တံ သင်္ကေတံ ပုရေ ဝါ ပစ္ဆာ ဝါ”ဟူသောဤပါဠိရပ်၌၊ ယောဇနာ-အနက်ယောဇနာခြင်းကို၊ ဝေဒိ-တဗ္ဗာ-သိအပ်၏၊ တေနေဝ-ထို့ကြောင့်သာလျှင်၊ “အဇ္ဇာတိ နိယာမိတံ တံ

သင်္ကေတံ အတိတ္တဗ္ဗာ”တိ အာဒိ-ကို၊ အာဟ-ပြီ၊ တံ နိမိတ္တံ ပုရေ ဝါ ပစ္ဆာ
ဝါတိ ဧတ္တာပိ-ဟူသော ဤပါဠိရပ်၌လည်း၊ ဣမိနာမ နယေန-ဤနည်းဖြင့်
သာလျှင်၊ အတ္ထော-အနက်ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-သိအပ်၏။

သင်္ကေတကမ္မကထာဝဏ္ဏနာ=သင်္ကေတကမ္မကထာကို
ဖွင့်ဆိုခြင်းသည်၊
နိဋ္ဌိတာ-အပြီးအဆုံးသို့ရောက်ပြီ။

“နိမိတ္တကမ္မကထာဝဏ္ဏနာ”

၁၀၂။ နိမိတ္တကမ္မကထာယံ-၌၊ အတ္ထော-ကို၊ ဧဝံ-သို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏။
အက္ခိနိဓဏာဒိ နိမိတ္တကမ္မံ ပန+မျက်စိမှိတ်ခြင်း အစရှိသော အမှုသည်ကား၊
လဟုကံ-ပေါသော၊ ဣတ္ထရကာလံ-ဤကာလမှ တပါးတခြားသော ကာလ
တည်း၊ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ တင်္ဂဏေယေဝ-ထိုခဏ၌သာလျှင်၊ တံ ဘဏ္ဍာ-
ထိုဥစ္စာဘဏ္ဍာကို၊ အဝဟရိတုံ-ခိုးယူခြင်းငှာ၊ န သက္ကာ-မတတ်ကောင်း၊
တထာ ဟိ တတော ဧဝ-ထို့ကြောင့်သာလျှင်၊ ကိစ္ဆိ-တစုံတခုသော၊ ဘဏ္ဍာ-
ဥစ္စာဘဏ္ဍာသည်၊ ဒုရေ-ဝေးသော အရပ်၌၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ ကိစ္ဆိ-တစုံတခု
သော၊ ဘဏ္ဍာ-ဥစ္စာဘဏ္ဍာသည်၊ ဘာရိယံ-ဝန်လေး၏၊ တံ ဘဏ္ဍာ-ထိုဥစ္စာ
ဘဏ္ဍာကို၊ ဂဟေတုံ-ယူခြင်းငှာ၊ ဂစ္ဆတိ-သွားရ၏၊ ယာဝ-အကြင်မျှလောက်၊
ဥက္ခိပိတုံ-မြှောက်ချီအံ့သောငှာ၊ ဝါယမတိ-လုလ္လဝီရိယ ပြုရ၏၊ တာဝ-ထိုမျှ
လောက်၊ နိမိတ္တကမ္မဿ-အမှတ်အသား နိမိတ်အမှု၏၊ ပစ္ဆာ-နောက်မှ၊
ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ ဧဝံ သန္တေပိ-ဤသို့ ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ နိမိတ္တကမ္မတော-
အမှတ်အသားနိမိတ်မှ၊ ပဌာယ-စ၍၊ ဂဏှိတုံ-ယူခြင်းငှာ၊ အာရဒ္ဒတ္တာ-အား
ထုတ်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ တေနေဝ နိမိတ္တေန-ထိုအမှတ်အသား နိ-
မိတ်ဖြင့်သာလျှင်၊ အဝဟရတိ-ခိုးယူ၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝုစ္ဆတိ-ဆိုအပ်၏၊ ဧဝံ-
ဤသို့၊ “ဧသော-ဤလုလ္လပယောဂသည်၊ ပုရေဘတ္တပယောဂေါ-နံက်ကာလ

၌ဖြစ်သော လုလ္လပယောဂတည်း။ ဣတိ-ဤသို့သော၊ ဝါဒေါ-အယူသည်၊ ပမာဏဘာဝံ-အဓိကလိုရင်းပမာဏ၏အဖြစ်သို့၊ ယဒိ အာပဇ္ဇတိ-အကယ်၍ ရောက်ရာသလော၊ ဣတိ အယံ-ဤသည်ကား၊ စောဒနာ-စောဒနာခြင်းတည်း၊ နာပဇ္ဇတိ-မရောက်၊ ဣတိ အယံ-ဤသည်ကား၊ သောဓနာ-သောဓနာခြင်းတည်း၊ ဟိ သစ္စံ-မှန်၏၊ သင်္ကေတကမ္ပံ ဝိယ-အချိန်းအချက်ကို ပြုခြင်းကဲ့သို့၊ နိမိတ္တကမ္ပံ-အမှတ်အသား နိမိတ်ကိုပြုခြင်းကို၊ န ဒဌဗ္ဗံ-မမှတ်အပ်၊ ဟိ သစ္စံ-မှန်၏၊ တတ္ထ-ထိုသင်္ကေတကမ္ပံ၊ ကာလပရိစ္ဆေဒေါ-အချိန်အခါ ကာလအပိုင်းအခြားသည်၊ အတ္ထိ-ရှိ၏၊ ဣ-ဤနိမိတ္တကမ္ပံ၊ ကာလပရိစ္ဆေဒေါ-အချိန်အခါကာလ အပိုင်းအခြားသည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ ဟိ သစ္စံ-မှန်၏၊ ကာလဝသေန-အချိန်အခါကာလ၏အစွမ်းဖြင့်၊ သင်္ကေတကမ္ပံ-အချိန်အချက် ပြုခြင်းကို၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏၊ ကိရိယာဝသေန-အမှုအရာကိရိယာ၏ အစွမ်းဖြင့်၊ နိမိတ္တကမ္ပံ-အမှတ်အသား နိမိတ်ပြုခြင်းကို၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏၊ ဣတိ အယံ-ဤသည်ကား၊ ဧတေသံ-ထိုသင်္ကေတကမ္ပံနှင့် နိမိတ္တကမ္ပံတို့၏၊ ဝိသေသော-အထူးတည်း၊ “တံ နိမိတ္တကမ္ပံ-ထိုအမှတ်အသားနိမိတ်ကို၊ ပုရေ ဝါ-ရှေး၌သော်လည်းကောင်း၊ ပစ္စာ ဝါ-နောက်၌သော်လည်းကောင်း၊ တံဘဏ္ဍံ-ထိုဥစ္စာဘဏ္ဍာကို၊ အဝဟရတိ-ခိုးယူ၏၊ မူလဌဿ-အရင်း၌တည်သော စေခိုင်းတတ်သော ရဟန်းအား၊ အနာပတ္တိ-အာပတ်မသင့်”၊ ဣတိ ဣဒံ ပန ဝစနံ-ဤစကားကိုကား၊ တေန ဘိက္ခုနာ-ထိုရဟန်းသည်၊ နိမိတ္တကမ္ပေ-အမှတ်အသားနိမိတ်ကို၊ ကတေ-ပြုအပ်သည်ရှိသော်၊ ဂဏှိတု-ယူခြင်းငှာ၊ အနာရဘိတွာ-အားမထုတ်မူ၍၊ သယမေဝ-မိမိကိုယ်တိုင်သာလျှင်၊ ဂဏန္တဿ-ယူသည်၏၊ ဝသေန-အစွမ်းဖြင့်၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏။

နိမိတ္တကမ္ပကထာဝဏ္ဏနာ-နိမိတ္တကမ္ပကထာကို
ဖွင့်ဆိုခြင်းသည်၊
နိဋ္ဌိတာ-အပြီးအဆုံးသို့ရောက်ပြီ။

“အာဏတ္တိကထာဝဏ္ဏနာ”

၁၂ ၁။ အာဏတ္တိကထာယံ=၌၊ အတ္ထော=ကို၊ ဧဝံ=သို့၊ ဝေဒိ-
 တဗ္ဗော=၏၊ အသမ္မောဟတ္ထန္တိ=ကား၊ ယသ္မာ=အကြင်ကြောင့်၊ သင်္ကေတကမ္မ-
 နိမိတ္တကမ္မာနိ=သင်္ကေတကမ္မ+နိမိတ္တကမ္မတို့ကို၊ ကရောန္တော=ပြုသည်ရှိသော်၊
 ဧကော=တစ်ပါးသော ရဟန်းသည်၊ ပုရောဘတ္တာဒိသု ဝါ-ပုရောဘတ္တကာလ
 အစရှိသည်တို့၌လည်းကောင်း၊ (ဝါ) နံနက်ကာလ အစရှိသည်တို့၌လည်း
 ကောင်း၊ အက္ခိနိဝံဇာဒိနိ ဝါ=မျက်စိမှိတ်ခြင်းအစရှိသည်တို့ကိုလည်းကောင်း၊
 ဒိသ္မာ=မြင်၍၊ “ဂဏှ=ယူလော့”၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဝဒတိ=ပြောဆို၏၊ ဧကော=
 တစ်ပါးသောရဟန်းသည်၊ ဂဟေတဗ္ဗဓာဏှနိဿိတံ=ယူအပ်သောဘဏှာကို
 မှီသည်ကို၊ ကတွာ=ပြု၍၊ “ပုရောဘတ္တံ=နံနက်အခါ၌၊ ဧဝံ=ဤသို့၊ ဝဏ္ဏသဏှာနံ=
 အဆင်းပုံသဏှာန်ရှိသော၊ ဘဏှံ=ဥစ္စာဘဏှာကို၊ ဂဏှ=ယူလော့”၊ ဣတိ=
 ဤသို့၊ ဝဒတိ=ပြောဆို၏၊ ဧကော=တစ်ပါးသောရဟန်းသည်၊ “တွံ=သင်သည်၊
 ဣတ္ထန္နာမဿ=ဤအမည်ရှိသော် ရဟန်းအား၊ ပါဝဒ=ပြောဆိုလော့၊ သော=
 ထိုအမည်ရှိသော ရဟန်းသည်၊ အညဿ=တပါးတခြားသော ရဟန်းအား၊
 ပါဝဒတု=ပြောဆိုစေသတည်း”၊ ဣတိ အာဒိနာ=ဤသို့အစရှိသည်ဖြင့်၊ ပုဂ္ဂလ-
 ပဋိပါဋိယာ စ=ပုဂ္ဂိုလ်အစဉ်အားဖြင့်လည်း၊ အာဏာပေတိ=စေခိုင်း၏၊ တသ္မာ=
 ထို့ကြောင့်၊ ကာလဝသေန စ=အချိန်အခါကာလ၏ အစွမ်းဖြင့်လည်းကောင်း၊
 ကိရိယာဝသေန စ=အမှုအရာကိရိယာ၏ အစွမ်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဘဏှာ-
 ဝသေန စ=ဥစ္စာဘဏှာ၏ အစွမ်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပုဂ္ဂလဝသေန စ=ပုဂ္ဂိုလ်
 ၏ အစွမ်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ အာဏတ္ထေ=စေခိုင်းအပ်သည်၏အဖြစ်၌၊ ဝိ-
 သင်္ကေတာဝိသင်္ကေတဝသေန=ဝိသင်္ကေတ+အဝိသင်္ကေတ၏ အစွမ်းအား
 ဖြင့်၊ (ဝါ) အချိန်းအချက်လွဲမှားသည်၏အဖြစ်+အချိန်းအချက် မလွဲမှားသည်
 ၏ အစွမ်းအားဖြင့်၊ ဧတေသု သင်္ကေတကမ္မနိမိတ္တကမ္မေသု=ထိုသင်္ကေတကမ္မ+
 နိမိတ္တကမ္မတို့၌၊ အသမ္မောဟတ္ထံ=မတွေ့ဝေစေခြင်း အကျိုးရှိ၏၊ နိမိတ္တသည်
 ကတွာတိ=ကား၊ “ဤဒိသံ နာမ=ဤအမည်ရှိသော၊ ဘဏှံ=ဥစ္စာဘဏှာတည်း”၊
 ဣတိ=ဤသို့၊ ဝဏ္ဏသဏှာနာဒိဝသေန=အဆင်းပုံသဏှာန် အစရှိသည်တို့၏
 အစွမ်းဖြင့်၊ ဂဟဏဿ=ယူသော ရဟန်း၏၊ နိမိတ္တဘူတံ=အမှတ်အသား

နိမိတ်ဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ သညာဏံ=အမှတ်အသားကို၊ ကတ္တာ=ပြု၍။

ယထာဓိပ္ပါယ် ဂစ္ဆတီတိ=ကား၊ ဒုတိယော=နှစ်ယောက်မြောက်သော သူသည်၊ တတိယဿ=သုံးယောက်မြောက်သောသူအား၊ တတိယော=သုံးယောက်မြောက်သောသူသည်၊ စတုတ္ထဿ=လေးယောက်မြောက်သော သူအား၊ ဣတိ ဧဝံ=ဤသို့၊ ပဋိပါဋိယာ=အစဉ်အားဖြင့်၊ စေ ဝဒန္တိ=အကယ်၍ ပြောဆိုကုန်အံ့၊ ဣတိ ဣဒံ အတ္ထဇာတံ=သည်၊ (ဝါ) ဝုတ္တံ ဝုတ္တော=သည်၊ (ဝါ) သည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏၊ သစေ ပန=အကယ်၍ကား၊ ဒုတိယော=နှစ်ယောက်မြောက်သောသူသည်၊ စတုတ္ထဿ=လေးယောက်မြောက်သော သူအား၊ အာရောစေတိ=ပြောဆိုအံ့၊ ယထာဓိပ္ပါယ်=အလိုရှိတိုင်း၊ အာဏတ္တိ=စေခိုင်းခြင်းသည်၊ (ဝါ) သို့၊ န ဂတာ=မရောက်၊ ဣတိ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ ထုလ္လစ္စယံ=ထုလ္လစ္စစွဉ်းအာပတ်သည်၊ နေဝတ္တိ နေဝအတ္တိ=မရှိ၊ ဝုတ္တဒုက္ကဋမေဝ=ဟောတော်မူအပ်ပြီးသော ဒုက္ကဋ်အာပတ်သည်သာလျှင်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏၊ တဒေဝ ဟောတီတိ=ကား၊ ဘဏ္ဍဂ္ဂဟဏံ=ဥစ္စာဘဏ္ဍာကို ယူခြင်းကို၊ ဝိနာ=ကြဉ်၍၊ ကေဝလံ=သက်သက်၊ သာသနပ္ပဋိဂ္ဂဟဏမတ္တဿေဝ=အမှာသတင်း စကားကိုယူခြင်းမျှ၏သာလျှင်၊ သိဒ္ဓတ္တာ=ပြီးစီးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ တဒေဝ ထုလ္လစ္စယံ=ထိုထုလ္လစ္စစွဉ်း အာပတ်သည်သာလျှင်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏၊ ဒုက္ကဋ်=ဒုက္ကဋ်အာပတ်သည်၊ န ဟောတိ=မဖြစ်၊ ပါရာဇိကံ=ပါရာဇိကအာပတ်သည်၊ နာပိ ဟောတိ=မဖြစ်၊ သဗ္ဗတ္ထာတိ=ကား၊ ဤဒီသေသု=ဤသို့ သဘောရှိကုန်သော၊ သဗ္ဗဌာနေသု=အလုံးစုံသော အရာဌာနတို့၌။

တေသမ္ပိ ဒုက္ကဋန္တိ=ကား၊ အာရောစနပစ္စယာ=ပြောဆိုကြောင့်၊ ဒုက္ကဋ်=ဒုက္ကဋ်အာပတ်သည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏၊ ပဋိဂ္ဂဟိတမတ္တေတိ ဧတ္ထ=ဤ၊ အဝဿံ=မချွတ်ကေန၊ စေ ပဋိဂ္ဂဟာတိ=အကယ်၍ ခံယူအံ့၊ တတော=ထိုသို့ခံယူသည် မှ၊ ပုဗ္ဗေဝ=ရှေး၌သာလျှင်၊ အာစရိယဿ=ဆရာအား၊ ထုလ္လစ္စယံ=ထုလ္လစ္စစွဉ်း အာပတ်သည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏၊ ပဋိဂ္ဂဟိတေ=ခံယူအပ်ပြီးသည်မှ၊ ထုလ္လစ္စယံ=ထုလ္လစ္စစွဉ်း အာပတ်သည်၊ န ပန ဟောတိ=မဖြစ်၊ ဣတိ=ဤသို့၊ ဒဌဗ္ဗံ=မှတ်အပ်၏၊ ကသ္မာ ပန=အဘယ်ကြောင့်၊ အဿ ဘိက္ခုနော=ထိုရဟန်း

အား၊ ထုလ္လစ္စယံ-ထုလ္လစ္စဉ်းအာပတ်ကို၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ-မှတ်အပ်သနည်း၊ ဣတိ တဿာ-
 ထို့ကြောင့်၊ “မဟာဇနော ဟိ တေန ပါပေ နိယောဇိတော”တိ-ဟူ၍၊
 အာဟ-မိန့်ဆိုပြီ။

မူလဋ္ဌဿေဝ ဒုက္ကဋ္ဌန္တိ-ကား၊ တာဝ-ရှေးဦးစွာ၊ အယံ-ဤသည်ကား၊
 ‘အဋ္ဌကထာနယော-အဋ္ဌကထာနည်းတည်း၊ အာစရိယာ ပန-ဆရာတို့သည်
 ကား၊ “ဝိသင်္ကေတတ္တာ ဧဝ မူလဋ္ဌဿာတိ-ဟူ၍၊ ပါဠိယံ-ပါဠိတော်၌၊
 အဝုတ္တတ္တာ-ဟောတော် မမူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ပဋိဂ္ဂဏန္တဿေဝ-
 ခံယူသောရဟန်းအားသာလျှင်၊ တံ ဒုက္ကဋ္ဌံ-ထိုဒုက္ကဋ္ဌအာပတ်ကို၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်
 ၏၊ ဣမိနာပိ-ဤနည်းဖြင့်လည်း၊ ဟေဋ္ဌာ-အောက်၌၊ အာဂတဝါရေသုပိ-
 လာသောဝါရတို့၌လည်း၊ ပဋိဂ္ဂဏန္တနံ-ခံယူကုန်သောရဟန်းတို့အား၊ ပဋိဂ္ဂ-
 ဏေ-ခံယူခြင်း၌၊ ဒုက္ကဋ္ဌံ-ဒုက္ကဋ္ဌအာပတ်ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-သိအပ်၏၊ တံ ပန-
 ထိုဒုက္ကဋ္ဌ အာပတ်သည်ကား၊ တတ္ထ-ထိုသင်္ကေတကမ္မ၌၊ ဩကာသာဘာဝ-
 တော-အရာ၏အဖြစ်ကြောင့်၊ အဝတွာ-မဆိုမူ၍၊ ဣဓ-ဤအာဏတ္တိကထာ
 ၌၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏”၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝဒန္တိ-ဆိုကြကုန်၏။

ဧဝံ ပုန အာဏတ္တိယာပိ ဒုက္ကဋ္ဌမေဝ ဟောတိတိ-ကား၊ ပဋ္ဌမံ-
 ရှေးဦးစွာ၊ အတ္ထသာဓကတ္တာဘာဝတော-အကျိုး၏ ပြီးစီးသည်၏ အဖြစ်
 ကြောင့်၊ ဝုတ္တံ-၏၊ အာဏတ္တိကွဏေယေဝ ပါရာဇိကောတိ-ကား၊ မဂ္ဂါနန္တရံ
 ဖလံ ဝိယ-မဂ်၏ အခြားမဲ့၌ဖြစ်သော ဖိုလ်ကဲ့သို့၊ အတ္ထသာဓိကာဏတ္တိစေ-
 တနာကွဏေယေဝ-အကျိုးကိုပြီးစေတတ်ခေမာ အာဏတ္တိစေတနာ၏ လက္ခ-
 ဏာအားဖြင့်သာလျှင်၊ ပါရာဇိကော-ပါရာဇိကအာပတ်သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်
 ၏၊ ဗမိရတာယာတိ-ကား၊ ဥစ္စံ-အသံမြင့်မြင့်၊ (ဝါ) ကျယ်လောင်စွာ၊ ဘ-
 ဏန္တော ဝါ-ပြောဆိုပါသော်လည်း၊ ဗမိရတာယ-နားလေးသည်၏ အဖြစ်
 ကြောင့်၊ (ဝါ) နားထိုင်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ န သာဝေတိ-မကြားနိုင်၊ ဣတိ
 ဣဒံ အတ္ထဇာတံ-သည်၊ (ဝါ)-ကို၊ ဝုတ္တံ ဝုတ္တော-သည်၊ (ဝါ) သည်၊ ဟောတိ-
 ဖြစ်၏၊ “အဟံ-ငါသည်၊ တယာ-သင့်ကို၊ အာဏတ္တော-စေခိုင်းအပ်၏”၊ ဣတိ-
 ဤသို့၊ ဣမသ္မိံ ဝါရေ-ဤဝါရ၌၊ ပုန-နောက်ထပ်တဖန်၊ ပဋိက္ခိပိတဗ္ဗာဘာ-

ဝေဒနာပယ်မြစ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်၊ (ဝါ) ပယ်မြစ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ အတ္တ-
သာဓကတ္တာဘာဝတော=အကျိုးပြီးစီးခြင်း မရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ မူလ-
ဌဿ-စေခိုင်းတတ်သော အရင်း၌တည်သောရဟန်းအား၊ ပါရာဇိကံ-ပါရာ-
ဇိကအာပတ်သည်၊ နတ္ထိ=မရှိ၊ “ပဏ္ဏေ ဝါ-ထန်းရွက်၌လည်းကောင်း၊ သိလာ-
ယ ဝါ-ကျောက်၌လည်းကောင်း၊ ယတ္ထ ကတ္ထစိ=အမှတ်မထား တပါးတပါး
အရပ်၌၊ ‘စောရိယံ-ခိုးယူသောအမှုကို၊ ကာတဗ္ဗံ-ပြုအပ်၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊
လိခိတွာ-ရေးသား၍၊ ဌပိတေ-ထားအပ်သည်ရှိသော်၊ ပါရာဇိကမေဝ-ပါရာ-
ဇိကအာပတ်သာလျှင်တည်း”၊ ဣတိ-ဤသို့၊ တီသုပိ-သုံးခုလုံးလည်းဖြစ်
ကုန်သော၊ ဂဏ္ဌိပဒေသု=ဂဏ္ဌိပဒတို့၌၊ ဝုတ္တံ=ဆိုအပ်၏၊ တံ ပန ဝစနံ-ထို
စကားသည်ကား၊ ယသွာ-အကြင်ကြောင့်၊ အဒိန္နာဒါနတော-အဒိန္နာဒါန
သိက္ခာပုဒ်မှ၊ ပရိယာယကထာယ-ပရိယာယ် စကားဖြင့်၊ မုစ္စတိ-ပါရာဇိက
အာပတ်မှလွတ်၏၊ တသွာ-ထို့ကြောင့်၊ ဝိမံသိတွာ-စုံစမ်းဆင်ခြင်၍၊ ဂဟေ-
တဗ္ဗံ-ယူအပ်၏၊ “အသုကသ္မိံ နာမ ဌာနေ-ဤမည်သော အရပ်၌၊ အသုကံ
နာမ-ဤအမည်ရှိသော၊ ဘဏ္ဍာ-ဥစ္စာဘဏ္ဍာသည်၊ ဌိတံ-တည်ရှိ၏၊ တံ ဘဏ္ဍာ-
ထိုဥစ္စာဘဏ္ဍာကို၊ အဝဟရ-ခိုးယူချေလော့”၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ပဏ္ဏေ-ထန်းရွက်
ပေါ်၌၊ လိခိတွာ-အက္ခရာ ကမည်းတို့ကို ရေးသား၍၊ ကဿစိ-တစ်စုံတစ်
ယောက်သောသူ၏ အထံသို့၊ ယဒိ ပန ပေသေတိ-အကယ်၍ ပေးပို့စေအံ့၊
သော-ထိုသူသည်၊ တံ ဘဏ္ဍာ-ထိုဥစ္စာဘဏ္ဍာကို၊ စေ အဝဟရတိ-အကယ်၍
ခိုးယူအံ့၊ အာဏတ္တိယာံ-စေခိုင်းခြင်းကြောင့်၊ အဝဟဋံ နာမ-ခိုးယူအပ်သည်
မည်သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ယုတ္တံ-လျှော်ကန်သင့်မြတ်၏၊
အာဏာပကဿ-စေခိုင်းတတ်သောရဟန်းအား၊ ပါရာဇိကံ-ပါရာဇိက အာ-
ပတ်သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏။

အာဏတ္တိကထာဝဏ္ဏနာ=အာဏတ္တိကထာကို

ဖွင့်ဆိုခြင်းသည်၊

• နိဋ္ဌိတာ=အပြီးအဆုံးသို့ ရောက်ပြီ။

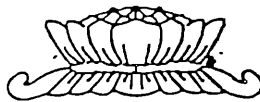
“အာပတ္တိဘေဒဝဏ္ဏနာ”

၁၂၂။ တတ္ထ တတ္ထာတိ-ကား၊ ဘူမဌထလဌာဒီသု=ဘူမဌ+ထလဌ အစရှိသည်တို့၌၊ အင်္ဂစ္ဆ-အင်္ဂါကိုလည်း၊ ဒဿေန္တော=ပြလိုသည်ဖြစ်၍၊ ဣတိ- ဤသို့၊ ယောဇေတဗ္ဗံ-ယှဉ်စေအပ်၏၊ ဝတ္ထုဘေဒေနာတိ-ကား၊ အဝဟရိ- တဗ္ဗဿ-ခိုးယူအပ်သော၊ ဝတ္ထုဿ-ပစ္စည်းဝတ္ထု၏၊ ဂရုကလဟုကဘေဒေန- ဂရုကအာပတ်+လဟုကအာပတ် အပြားအားဖြင့်၊ အာပတ္တိဘေဒန္တိ-ကား၊ ပါရာဇိကထုလ္လစ္စယဒုက္ကဋ္ဌာနံ-ပါရာဇိကအာပတ်+ထုလ္လစ္စည်းအာပတ်+ဒုက္ကဋ္ဌ အာပတ်တို့၏၊ ဝသေန-အစွမ်းအားဖြင့်၊ အာပတ္တိဘေဒံ-အာပတ်အပြားကို၊ မနုဿဘူတေန-လူဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ ပရေန=သူတပါးသည်၊ ပရိဂ္ဂဟိတံ-သိမ်း ယူအပ်သည်တည်း၊ ပရပရိဂ္ဂဟိတံ-လူဖြစ်၍ဖြစ်သော သူတပါးသည် သိမ်း ယူအပ်သည်။

၁၂၅။ န စ သကသညီတိ ဣမိနာ ပန-“န စ သကသညီ” ဟူ သောဤပါဠိရပ်ဖြင့်ကား၊ ပရပရိဂ္ဂဟိတံ-သူတပါးသည် သိမ်းပိုက်အပ်သော၊ ဝတ္ထု-ပစ္စည်းဝတ္ထုကို၊ ကထိတံ-ဆိုအပ်၏၊ န စ ဝိဿာသဂ္ဂါဟိ န စ တာဝ- ကာလိကန္တိ ဣမိနာ ပန-“န စ ဝိဿာသဂ္ဂါဟိ န စ တာဝကာလိက” ဟူ သောဤပါဠိရပ်ဖြင့်ကား၊ ပရပရိဂ္ဂဟိသညာ-သူတပါးသည်သိမ်းပိုက်အပ်သော ပစ္စည်းဝတ္ထုဟူသော- အမှတ်သညာကို၊ ကထိတော-ဆိုအပ်၏၊ န ဝိဿာ- သဂ္ဂါဟိတာတိ ဣမိနာ ပန-“န ဝိဿာသဂ္ဂါဟိတာ”ဟူသောဤပါဠိရပ်ဖြင့် ကား၊ ဝိဿာသဂ္ဂါဟေန-အကြိမ်းဝင်သဖြင့် ယူခြင်းဖြင့်၊ အဂ္ဂဟိတဘာဝေါ- မယူအပ်သောအဖြစ်ကို၊ ကထိတော-ဆိုအပ်၏၊ န တာဝကာလိကတာတိ ဣမိနာ ပန-“န တာဝကာလိကတာ”ဟူသောဤပါဠိရပ်ဖြင့်ကား၊ ဧတံ-ဤ ဥစ္စာဘဏ္ဍာကို၊ ပစ္ဆာ-နောက်မှ၊ ဒါတဗ္ဗံ-ပေးအပ်သည်၏အဖြစ်ကို၊ ကတွာ- ပြု၍၊ အဂ္ဂဟိတဘာဝေါ-မယူအပ်သော အဖြစ်ကို၊ ကထိတော-ဆိုအပ်၏၊ အနဇ္ဈာဝုတ္တကန္တိ-ကား၊ “ဣဒံ-ဤဥစ္စာဘဏ္ဍာသည်၊ မမ-ငါ၏ ဥစ္စာဘဏ္ဍာ တည်း”၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ပရိဂ္ဂဟဝသေန-သိမ်းယူခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ အနဇ္ဈာ- ဝုတ္တကံ-သူတပါးတို့သည် မသိမ်းပိုက်အပ်သော၊ အရညေ=တော၌၊ ဒါရု-

တိဏပဏ္ဏာဒိ-ထင်း+မြက်+သစ်ရွက် အစရှိသည်တို့တည်း။ ဆဋ္ဌိတန္တိ-ကား၊ ကဋ္ဌဟာရာဒီဟိ-ထင်းခွေသောသူ အစရှိသောသူတို့သည်။ အတိဘာရာဒိ-တာယ-အလွန်ဝန်လေးခြင်း အစရှိသောအဖြစ်ကြောင့်၊ အနတ္တိကဘာဝေန-အလိုမရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ အရညာဒိသု-တောအစရှိသည်တို့၌၊ ဆဋ္ဌိတံ-စွန့်ပြစ်အပ်သော ဥစ္စာတည်း။ ဆိန္နမူလကန္တိ-ကား၊ နဋ္ဌ-ပျောက်သောပစ္စည်း ဥစ္စာကို၊ ပရိယေသိတွာ-ရှာဖွေ၍၊ အာလယသင်္ခါတဿ-တပ်မက်ခြင်းဟုဆို အပ်သော၊ မူလဿ-အရင်းမူလ၏၊ (ဝါ) ကို၊ ဆိန္နတ္တာ-ဖြတ်အပ်သည်၏အ ဖြစ်ကြောင့်၊ ဆိန္နမူလံ-“ဆိန္နမူလ”မည်၏၊ (ဝါ) “အရင်းမူလကို ဖြတ်အပ်သည်” မည်၏၊ အသာမိကန္တိ-ကား၊ အနုဇ္ဈာဝုတ္တကာဒီဟိ-သူတပါးတို့သည် မသိမ်း ဆည်းခြင်းအစရှိကုန်သော၊ တိဟိ-သုံးပါးကုန်သော၊ အာကာရေဟိ-အခြင်း အရာတို့ဖြင့်၊ ဒဿိတံ-ပြအပ်သော၊ အသာမိကဝတ္ထု-ပိုင်ရှင်မရှိသောပစ္စည်း ဝတ္ထုတည်း၊ ဥဘယမ္ပိတိ-ကား၊ ယထာဝုတ္တလက္ခဏံ-အကြင်အကြင်ဆိုအပ် ပြီးသော လက္ခဏာရှိသော၊ အသာမိကံ စ-ပိုင်ရှင်မရှိသော ပစ္စည်းဥစ္စာကို လည်းကောင်း၊ အတ္တနော-မိမိ၏၊ သန္တကဉ္စ-ဥစ္စာကိုလည်းကောင်း၊ ဒဿိတံ-ပြအပ်၏။

အာပတ္တိဘေဒဝဏ္ဏနာ=အာပတ္တိဘေဒကိုဖွင့်ဆိုခြင်းသည်။
နိဋ္ဌိတာ=အပြီးအဆုံးသို့ရောက်ပြီ။

“အနာပတ္တိဘေဒဝဏ္ဏနာ”

၁၃၁။ ယာယ သေယျာယ-အကြင်အိပ်ခြင်းဖြင့်၊ သယိတော-အိပ် အပ်သည်ဖြစ်၍၊ ကာလံ-သေခြင်းကို၊ ကရောတိ-ပြု၏၊ သာ သေယျာ-ထို အိပ်ခြင်းသည်၊ အနုဋ္ဌာနသေယျာ နာမ-“အနုဋ္ဌာနသေယျာ”မည်၏၊ (ဝါ) မထသော အိပ်ခြင်းမည်၏၊ “စိတ္တေန ပန အဓိဝါသေတိ”တိ-ကား၊ ဝုတ္တ-မတ္တံ-ဆိုအပ်သောအနက်ကို၊ ဝိဘာဝေတံ-ထင်စွာပြခြင်းအကျိုးငှာ၊ “န ကိဉ္စိ

ဝဒတိ"တိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏၊ ပါကတိကံ ကာတုန္တိ-ကား၊ ယတ္ထကံ-
အကြင်မျှလောက်သောပစ္စည်းဝတ္ထုကို၊ ဂဟိတံ ဝါ-ယူအပ်သည်သော်လည်း
ကောင်း၊ ပရိဘုတ္တံ ဝါ-သုံးဆောင်အပ်သည်သော်လည်းကောင်း၊ ဟောတိ-
'ဖြစ်၏၊ တတ္ထကံ- ထိုမျှလောက်သောပစ္စည်းဝတ္ထုကို၊ ဒါတဗ္ဗံ-ပေးအပ်၏၊ ဣတိ
ဣဒံ အတ္ထဇာတံ-သည်၊ (ဝါ) ကို၊ ဝုတ္တံ ဝုတ္တော-သည်၊ (ဝါ) သည်၊ ဟောတိ-
ဖြစ်၏။

ပဋိဒဿာမိတိ-ကား၊ ယံ-အကြင်ပစ္စည်းဝတ္ထုကို၊ ဂဟိတံ-ယူအပ်၏၊
တဒေဝ ဝါ-ထိုပစ္စည်းဝတ္ထုကိုလည်းကောင်း၊ အညံ-တပါးတခြားသော၊ တာဒိ-
သံ ဝါ-ထိုသို့သဘောရှိသောပစ္စည်းဝတ္ထုကိုသော်လည်းကောင်း၊ ပုန-တဖန်၊
ဒဿာမိ-ပြန်ပေးအံ့၊ ဣတိ အယံ-ကား၊ အတ္ထော-အနက်တည်း၊ သံဃသန္တ-
ကေ-သံဃာ၏ဥစ္စာဘဏ္ဍာ၌၊ (ဝါ) သံယိကဥစ္စာဘဏ္ဍာ၌၊ သံယံ-သံဃာတော်
ကို၊ အနုဇာနာပေတုမသက္ကဏေယျတ္တာ-ခွင့်ပြုခြင်းငှာ မစွမ်းနိုင်သည်၏အဖြစ်
ကြောင့်၊ ကဿမိ-တစုံတခုသော၊ ဝတ္ထုနော-ပစ္စည်းဝတ္ထုကို၊ အနနုဇာနိတဗ္ဗ-
တော စ-ခွင့်မပြုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ "သံဃသန္တကံ
ပန ပဋိဒါတုဇမေဝ ဝဋ္ဋတိ"တိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏။

တသ္မိယေဝ အတ္တဘာဝေ နိဗ္ဗတ္တာပီတိ-ကား၊ တသ္မိယေဝ မတ-
သရီရေ-ထိုသူသေကောင်၌သာလျှင်၊ ဥပ္ပန္နာပိ-ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ ဝိနိတ-
ဝတ္ထုသု-ဝိနိတဝတ္ထုတို့၌၊ သာဋကတဏှာယ-ပုဆိုး၌ တပ်မက်သော တဏှာ
ကြောင့်၊ တသ္မိယေဝ မတသရီရေ-ထိုသူသေကောင်၌သာလျှင်၊ နိဗ္ဗတ္တပေ-
တော ဝိယ-ဖြစ်သောပြိတ္တာကဲ့သို့၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ-မှတ်အပ်၏၊ ရုက္ခာ-
ဒီသု လဂ္ဂိတသာဋကေ ဝတ္ထုဗ္ဗမေဝ နတ္ထိတိ-ကား၊ မနုဿေဟိ-လူတို့သည်၊
အပရိဂ္ဂဟိတံ-မသိမ်းပိုက်အပ်သော ပစ္စည်းဝတ္ထုကို၊ သန္ဓာယ-၍၊ ဝုတ္တံ-ဆို
အပ်၏၊ သဓေ ပန-အကယ်၍ကား၊ တံ ဘဏ္ဍံ-ထိုဥစ္စာဘဏ္ဍာကို၊ အာရက္ခ-
ကေဟိ-အစောင့်အရှောက်တို့သည်၊ ပရိဂ္ဂဟိတံ-သိမ်းပိုက်အပ်သည်၊ ဟော-
တိ-ဖြစ်၏၊ တံ ဘဏ္ဍံ-အစောင့်အရှောက်တို့သည် သိမ်းပိုက်အပ်သော ထို
ဥစ္စာဘဏ္ဍာကို၊ ဂဟေတုံ-ယူခြင်းငှာ၊ န ဝဋ္ဋတိ-မအပ်၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝေဒိ-

တဗ္ဗံ=သိအပ်၏။

အနာပတ္တိဘေဒဝဏ္ဏနာ=အနာပတ္တိဘေဒကိုဖွင့်ဆိုခြင်းသည်၊

နိဋ္ဌိတာ=အပြီးအဆုံးသို့ရောက်ပြီ။

ပဒဘာဇနီယဝဏ္ဏနာ=ပဒဘာဇနီယကိုဖွင့်ဆိုခြင်းသည်၊

နိဋ္ဌိတာ=အပြီးအဆုံးသို့ရောက်ပြီ။

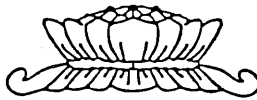
“ပကိဏ္ဏကကထာဝဏ္ဏနာ”

ဒါရုခဏ္ဍာဒီသု-သစ်သားပိုင်း အစရှိသည်တို့၌၊ “ဣဒံ-ဤပစ္စည်းဝတ္ထုသည်၊ ဘာရိယံ-ဝန်လေး၏၊ တွံ-သင်သည်၊ ဧကပဿံ-တဘက်သောနံပါးကို၊ (ဝါ) နံပါးတဘက်ကို၊ ဥက္ခိပါတိ-မြှောက်ချီပါလော့၊ အဟံ-ငါသည်၊ ဧကပဿံ-တဘက်သောနံပါးကို၊ (ဝါ) နံပါးတဘက်ကို၊ ဥက္ခိပါမိ-မြှောက်ချီပါအံ့”၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဥဘယေသံ-နှစ်ယောက်တို့၏၊ ပယောဂေန-လုလ္လပယောဂဖြင့်၊ ဧကဿံ-တစ်ခုသော၊ ဝတ္ထုနော-ပစ္စည်းဝတ္ထု၏၊ ဌာနာစာဝနံ-တည်ရာအရပ်မှ ရွှေ့လျောစေခြင်းကို၊ သန္ဓာယ-ရည်ရွယ်၍ “သာဟတ္ထိကာဏတ္တက”န္တိ- “သာဟတ္ထိကာဏတ္တကံ”ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏၊ ဣဒဗ္ဗံ-“သာဟတ္ထိကာဏတ္တကံ”ဟူသော ဤစကားကိုလည်း၊ ကာယဝါစာနံ-ကိုယ်နှုတ်တို့၏၊ ဤဒိသေ-ဤသို့သဘောရှိသော၊ ဌာနေ-အရာဌာန၌၊ အင်္ဂံဘာဝမတ္တဒဿနတ္ထံ-အင်္ဂါ၏ အဖြစ်မျှကို ပြခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏၊ ယာယ ပန စေတနာယ-အကြင်စေတနာဖြင့်ကား၊ သံမုဌာပိတော-ဖြစ်စေအပ်သော၊ ပယောဂေါဝါ-လုလ္လပယောဂလည်းကောင်း၊ သာဟတ္ထိကေ ဝါ-သာဟတ္ထိကလည်းကောင်း၊ အာဏတ္ထိကေ ဝါ-အာဏတ္ထိကလည်းကောင်း၊ ပဓာနဘာဝေန-အဓိကပဓာန၏အဖြစ်ဖြင့်၊ ဌာနာစာဝနံ-တည်ရာအရပ်မှရွှေ့လျောစေခြင်းကို၊ သာဓေတိ-ပြီးစေ၏၊ တဿာ-ထိုလုလ္လပယောဂ၏၊ ဝသေန-အစွမ်းအားဖြင့်၊ အာပတ္တိ-အာပတ်ကို၊ ကာရေတဗ္ဗာ-ပြုစေအပ်၏၊ အညထာ-တပါးတခြား

သော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ သာဟတ္ထိကံ ဝါ=သာဟတ္ထိကသည်လည်း၊
အာဏတ္ထိကဿ=အာဏတ္ထိက၏၊ အင်္ဂံ=အင်္ဂါသည်၊ န ဟောတိ=မဖြစ်၊ အာ-
ဏတ္ထိကံ ဝါ=အာဏတ္ထိကသည်လည်း၊ သာဟတ္ထိကဿ=သာဟတ္ထိက၏၊
အင်္ဂံ=အင်္ဂါသည်၊ န ဟောတိ=မဖြစ်၊ ဣတိ ဣဒံ ဝစနံ=ဤစကားသည်၊ ဝိ-
ရုဇ္ဈတိ=ဆန့်ကျင်၏။

ပကိဏ္ဍကကထာဝဏ္ဏနာ=ပကိဏ္ဍကကထာကို
ဖွင့်ဆိုခြင်းသည်၊
နိဋ္ဌိတာ=အပြီးအဆုံးသို့ရောက်ပြီ။

“ဝိနိတဝတ္ထုဝဏ္ဏနာ”

၁၃၂။ ဝိနိတဝတ္ထုသု=ဝိနိတဝတ္ထုတို့၌၊ အတ္ထော=အနက်ကို၊ ဧဝံ-
ဤသို့၊ (ဧဝံ ဣမိနာ ဝုစ္စမာနနယေန=ဤဆိုအပ်လတုံသောနည်းဖြင့်)၊ ဝေဒိ-
တဗ္ဗော=သိအပ်၏၊ သန္တာဝတိတိ=ကား၊ သုဠ=ကောင်းစွာ၊ ဓာဝတိ=ပြေးသွား
၏၊ ဝိဓာဝတိတိ=ကား၊ ဝိဝိဓနာနပ္ပကာရေန=အထူးထူးအပြားပြားအားဖြင့်၊
ဓာဝတိ=ပြေးသွား၏၊ ကာယဝစိဒ္ဓါရေဘေဒံ ဝိနာပိတိ=ကား၊ ကာယစော-
ပနဉ္စ=ခန္ဓာကိုယ်၏ လှုပ်ရှားခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဝစိဘေဒဉ္စ=နှုတ်မြွက်ပြော
ဆိုခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဝိနာ=ကြဉ်၍၊ ပဋိသန္ဓိနိဗ္ဗာနဘေဒနာတိ=ကား၊ တထာ-
ဝိဝေဓိတ္တုပ္ပါဒေ=ထိုသို့သဘောရှိသော စိတ်၏ဖြစ်ခြင်း၌၊ အာဒိနဝပစ္စဝေက္ခဏ-
ပလေန=အပြစ်ကို ဆင်ခြင်သည်၏ အစွမ်းဖြင့်။

၁၃၅။ ပုစ္ဆာသဘာဝေနာတိ=ကား၊ ပုစ္ဆာနုရူပေန=ပုစ္ဆာအားလျော်
သဖြင့်၊ နိရုတ္တိ ဧဝံ=နိရုတ္တိသည်သာလျှင်၊ (ဝါ) သဒ္ဓါသည်သာလျှင်၊ ပထော=
ပြောဆိုခြင်းတည်း၊ နိရုတ္တိပထော=နိရုတ္တိသာလျှင်ပြောဆိုခြင်း၊ (ဝါ) သဒ္ဓါ
သည်သာလျှင်ပြောဆိုခြင်း၊ တသ္မိံ နိရုတ္တိပထေ=ထိုနိရုတ္တိသာလျှင်ပြောဆိုခြင်း

၌၊ (ဝါ) ထိုသဒ္ဒါသာလျှင်ပြောဆိုခြင်း၌၊ တေန-ထို့ကြောင့်၊ “ဝေါဟာရဝစန-မတ္တေ”တိ-ဟူ၍၊ အာဟ-မိန့်ဆိုပြီ။

၁၃၇။ ယထာကမ္ပံ ဂတောတိ ဣမိနာ-ဟူသောပါဠိရပ်ဖြင့်၊ တဿ-ထိုသူ၏၊ မတဘာဝံ-သေသည်၏အဖြစ်ကို၊ ဒဿေတိ-ပြ၏၊ အတ္တဣန္ဒြေတိ ဣမိနာပိ-ဟူသော ဤပါဠိရပ်ဖြင့်လည်း၊ ဝုတ္တမေဝ-ဆိုအပ်ပြီးသည်ကိုသာလျှင်၊ ပရိယာယန္တရေန-ပရိယာယ် တပါးတခြားဖြင့်၊ ဝိဘာဝေတုံ-ထင်စွာပြစေခြင်းငှာ၊ “အလ္လသရီရေ”တိ-“အလ္လသရီရေ”ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏၊ ဝိသဘာဂသရီရေတိ-ကား၊ ဣတ္ထိသရီရေ-မိန်းမ၏ခန္ဓာကိုယ်၌၊ ဝိသဘာဂ-သရီရတ္တာ-ဆန့်ကျင်ဘက်ခန္ဓာကိုယ်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ အစာသန္ဓေန-အလွန်နီးကပ်သည်၊ န ဘဝိတဗ္ဗံ-မဖြစ်ရာ၊ ဣတိ တသွာ-ထို့ကြောင့်၊ “သီသေ ဝါ”တိ အာဒိ-“သီသေ ဝါ” အစရှိသည်ကို၊ အာဟ-မိန့်ဆိုပြီ၊ ဝဋ္ဋတိတိ-ကား၊ ဝိသဘာဂသရီရေပိ-ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သောမိန်းမ၏ခန္ဓာကိုယ်၌လည်း၊ အတ္တနာဝ-မိမိသည်သာလျှင်၊ ဝုတ္တဝိဓံ-ဆိုအပ်သောအစီအရင်ကို၊ ကာတုံ-ဖြုခြင်းငှာ၊ သာဋကဗ္ဗ-ပုဆိုးကိုလည်း၊ ဂဟေတုံ-ယူခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏၊ ကေစိ ပန-အချို့သောဆရာတို့သည်ကား၊ “ဣမိနာ သိက္ခာပဒေန-ဤသိက္ခာပုဒ်ဖြင့်၊ အနာပတ္တိ-အာပတ်မသင့်သည်၊ ကိဉ္စာပိ ဟောတိ-အကယ်၍ ကားဖြစ်ပါပေ၏၊ ပန တထာပိ-ထိုသို့ပင် ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ ဣတ္ထိရူပံ-မိန်းမ၏ရုပ်ပုံကို၊ အာမသန္တဿ-သုံးသပ်သော ရဟန်းအား၊ ဒုက္ကဋ်-ဒုက္ကဋ် အာပတ်သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏”၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝဒန္တိ-ဆိုကြကုန်၏။

၁၃၈။ ကုသံ သင်္ကာမေတွာတိ-ကား၊ ကုသံ-ကမ္မည်းတံကို၊ ပရိ-ဝတ္တေတွာ-လဲလှယ်၍၊ (ဝါ) ပြောင်းရွှေ့၍၊ ကုဋမာနကုဋကဟာပဏာဒီဟိတိ ဧတ္ထ-ဟူသော ဤပါဠိရပ်၌၊ အာဒိ-သဒ္ဓေန-အာဒိ-သဒ္ဓါဖြင့်၊ တုလကုဋကံသကုဋဝဉ္ဇနာဒိ-တုလကုဋကံသကုဋ+ဝဉ္ဇန အစရှိသည်ကို၊ (ဝါ) ချိန်ခွင်စဉ်းလဲ+ခွက်စဉ်းလဲ+လှည့်ပတ်ခြင်း အစရှိသည်ကို၊ သင်္ကာတိ-သိမ်းယူ၏၊ တတ္ထ တသ္မိံ ဝစနေ-ထို“ကုဋမာနကုဋကဟာပဏာဒီဟိ”ဟူသော စကားရပ်၌၊ ကုဋမာနံ-စဉ်းလဲ ကောက်ကျစ်ခြင်းသည်၊ ဟဒယဘောဒ-သိခါဘောဒ-

ရုက္ခဘေဒ ဝသေန-“ဟဒယဘေဒ+သိခါဘေဒ+ရုက္ခဘေဒ”တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်၊ (ဝါ) ပြည်တောင်းအပြား+နှမ်း’ဆန်’ဆီ အစရှိသည်ကို ချိန်တွယ်သော အပြား+လယ်ယာမြေကို တိုင်းတာသောအားဖြင့် ကျိုးအပြား၏ အစွမ်းဖြင့်၊ တိဝိဓံ-သုံးပါးအပြားရှိသည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ တတ္ထ-ထို“ဟဒယဘေဒ+သိခါဘေဒ+ရုက္ခဘေဒ”ဟူသော ကုဋမာန သုံးပါးတို့တွင်၊ နာဠိအာဒိဘာဇနာနံ-ပြည်တောင်းအစရှိသောချိန်တွယ်သောခွက်တို့၏၊ အဗ္ဘန္တရံ-အတွင်း၌၊ တဿ-ထိုခွက်၏၊ ဘေဒေါ-အပြားသည်၊ ဆိဒ္ဓကရဏံ-အပေါက်ကို ပြုခြင်းသည်၊ ဟဒယဘေဒေါ-“ဟဒယဘေဒ”မည်၏၊ သော-ထို “ဟဒယဘေဒ”ကို၊ သပ္ပိတေလာဒိ မိနနကာလေ-ထောပတ်+ဆီ အစရှိသည်တို့ကို ချိန်တွယ်သော အခါ၌၊ လဗ္ဘတိ-ရအပ်၏။

ဟိ-ချဲ့၍ဆိုဦးအံ့၊ တာနိ သပ္ပိတေလာဒိနိ-ထိုထောပတ်ဆီ အစရှိသည်တို့ကို၊ ဂဏှန္တော-ယူသည်ရှိသော်၊ ဟေဋ္ဌာဆိဒ္ဓေန-အောက်၌ အပေါက်ဖြင့်၊ မာနေန-ချိန်တွယ်ခြင်းဖြင့်၊ “တွံ-သင်သည်၊ သဏိကံ-ဖြည်းဖြည်း၊ အာသိဉ္စ-လောင်းထည့်ပါလော့”၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝတွာ-ပြောဆို၍၊ အန္တောဘာဇနေ-ခွက်၏အတွင်း၌၊ ဗဟု-များစွာ၊ ပဏ္ဍရာပေတွာ-ယိုစီးစေ၍၊ ဂဏှာတိ-ယူ၏၊ တာနိ သပ္ပိတေလာဒိနိ-ထိုထောပတ်+ဆီ အစရှိသည်တို့ကို၊ ဒဒန္တော-ပေးသည်ရှိသော်၊ ဆိဒ္ဓံ-အပေါက်ကို၊ ပိဓာယ-ပိတ်၍၊ သီယံ-လျင်မြန်စွာ၊ ပူရေ-တွာ-ပြည့်စေ၍၊ ဒေတိ-ပေး၏။

သိခါဘေဒေါ-“သိခါဘေဒ”ကို၊ ဖိလတဏှာလာဒိ မိနနကာလေ-နှမ်း+ဆန်အစရှိသည်ကို ချိန်တွယ်သောအခါ၌၊ လဗ္ဘတိ-ရအပ်၏၊ ဟိ-ချဲ့၍ဆိုဦးအံ့၊ တာနိ တိလတဏှာလာဒိနိ-ထိုနှမ်း+ဆန်အစရှိသည်တို့ကို၊ ဂဏှန္တော-ယူသည်ရှိသော်၊ သဏိကံ-ဖြည်းဖြည်း၊ သိခံ-အဦးကို၊ (ဝါ) အမောက်ကို၊ ဥဿာပေတွာ-ဖြစ်စေ၍၊ ဂဏှာတိ-ယူ၏၊ တာနိ တိလတဏှာလာဒိနိ-ထိုနှမ်း+ဆန် အစရှိသည်တို့ကို၊ ဒဒန္တော-ပေးသည်ရှိသော်၊ ဝေဂေန-လျင်မြန်စွာ၊ ပူရေတွာ-ပြည့်စေ၍၊ သိခံ-အဦးကို၊ (ဝါ) အမောက်ကို၊ ဆိန္ဒန္တော-ဖြတ်တောက်လျက်၊ ဒေတိ-ပေး၏။

ရဇ္ဈဘေဒေါ-“ရဇ္ဈဘေဒ”ကို၊ ခေတ္တဝတ္ထု မိနနကာလေ-လယ်ယာ မြေကိုတိုင်းတာသောအခါ၌၊ လဗ္ဘတိ-ရအပ်၏၊ ဟိ-ချဲ့၍ဆိုဦးအံ့၊ ခေတ္တာဒိ-လယ်ယာမြေ အစရှိသည်ကို၊ မိနန္တ-တိုင်းတာကုန်သော သူတို့သည်၊ အမ-ဟန္တမ္ပိ-မကြီးသည်ကိုလည်း၊ (ဝါ) အငယ်ကိုလည်း၊ မဟန္တ-ကြီးသည်ကို၊ ကတွာ-ပြု၍၊ မိနန္တိ-တိုင်းတာကြကုန်၏၊ မဟန္တမ္ပိ-အကြီးကိုလည်း၊ အမဟန္တ-အငယ်ကို၊ (ဝါ) သေးငယ်သည်ကို၊ ကတွာ-ပြု၍၊ မိနန္တိ-တိုင်းတာကြကုန်၏၊ ကူဋကဟာပဏော-“ကူဋကဟာပဏ”သည်၊ ပါကဋောယေဝ-ထင်ရှားသည် သာလျှင်တည်း။

တုလာကူဋံ ပန-“တုလာကူဋ”သည်ကား၊ ရူပကူဋံ-ရူပကူဋလည်းကောင်း၊ အင်္ဂကူဋံ-“အင်္ဂကူဋ”လည်းကောင်း၊ ဂဟဏကူဋံ-“ဂဟဏကူဋ”လည်းကောင်း၊ ပဋိစ္ဆန္တကူဋံ-“ပဋိစ္ဆန္တကူဋ”လည်းကောင်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ စတုဠိဝံ-လေးပါးအပြားရှိသည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ တတ္ထ-ထိုလေးပါးကုန်သော တုလကူဋတို့တွင်၊

ရူပကူဋံ နာမ-“ရူပကူဋ”မည်သည်ကား၊ ဒွေ-နှစ်ခုကုန်သော၊ တုလာ-ချိန်ခွင်တို့ကို၊ သရူပါ-အတူအညီကို၊ ကတွာ-ပြု၍၊ ဂဏန္တော-ယူသည်ရှိသော်၊ မဟတိယာ-ကြီးစွာသော ချိန်ခွင်ဖြင့်၊ (ဝါ) ချိန်ခွင်ကြီးဖြင့်၊ ဂဏှာတိ-ယူ၏၊ ဒဒန္တော-ပေးသည်ရှိသော်၊ ခုဒ္ဒိကာယ-ငယ်သောချိန်ခွင်ဖြင့်၊ (ဝါ) ချိန်ခွင်ငယ်ဖြင့်၊ ဒေတိ-ပေး၏။

အင်္ဂကူဋံ နာမ-“အင်္ဂကူဋ”မည်သည်ကား၊ ဂဏန္တော-ယူသည်ရှိသော်၊ ပစ္စဘာဂေ-နောက်အဘို့၌၊ ဟထ္ထေန-လက်ဖြင့်၊ တုလံ-ချိန်ခွင်ကို၊ အက္ကမတိ-နှိပ်၏၊ ဒဒန္တော-ပေးသည်ရှိသော်၊ ပုဗ္ဗဘာဂေ-ရှေ့အဘို့၌၊ အက္ကမတိ-နှိပ်၏။

ဂဟဏကူဋံ နာမ-“ဂဟဏကူဋ”မည်သည်ကား၊ ဂဏန္တော-ယူသည်ရှိသော်၊ မူလေ-အရင်း၌၊ ရဇ္ဈ-ကျိုးကို၊ ဂဏှာတိ-ကိုင်၏၊ ဒဒန္တော-ပေးသည်ရှိသော်၊ အဂ္ဂေ-အဖျား၌၊ ဂဏှာတိ-ကိုင်၏။

ပဋိစ္စန္ဒကူဋ် နာမ-"ပဋိစ္စန္ဒကူဋ်"မည်သည်ကား၊ တုလံ-ချိန်ခွင်ကို၊ သုသိရံ-အခေါင်းကို၊ ကတွာ-ပြု၍၊ အန္တော-အခေါင်းအတွင်း၌၊ အယစုဏ္ဏံ-သံမှုန်ကို၊ ပက္ခိပိတွာ-ထည့်၍၊ ဂဏန္တော-ယူသည်ရှိသော်၊ တံ အယစုဏ္ဏံ-ထိုသံမှုန်ကို၊ ပစ္ဆာဘာဂေ-နောက်အဘို့၌၊ ကရောတိ-ပြု၏၊ ဒဒန္တော-ပေးသည်ရှိသော်၊ တံ အယစုဏ္ဏံ-ထိုသံမှုန်ကို၊ အဂ္ဂဘာဂေ-အဖျားအဘို့၌၊ ကရောတိ-ပြု၏။

သုဝဏ္ဏပါတိ-ရွှေခွက်ကို၊ ကံသော-"ကံသ"ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-ဆိုအပ်၏၊ တာယ သုဝဏ္ဏပါတိယာ-ထိုရွှေခွက်ဖြင့်၊ ဝဉ္စနံ-လှည့်ပတ်ခြင်းသည်၊ ကံသ-ကူဋ်-"ကံသကူဋ်"မည်၏၊ ကထံ-အဘယ်သို့ အဘယ်ပုံ၊ သုဝဏ္ဏပါတိယာ-ရွှေခွက်ဖြင့်၊ ဝဉ္စနံ-လှည့်ပတ်ခြင်းကို၊ ကရောတိ-ပြုသနည်း ?၊ ဧကံ-တစ်ခုသော၊ သုဝဏ္ဏပါတိ-ရွှေခွက်ကို၊ ကတွာ-ပြု၍၊ အညာ-ရွှေခွက်မှ တပါးတခြားကုန်သော၊ ဒွေ တိသော-နှစ်ခုသုံးခုကုန်သော၊ လောဟပါတိယော-ကြေးခွက်တို့ကို၊ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏာ-ရွှေအဆင်းနှင့်တူသော အဆင်းရှိသည်တို့ကို၊ ကရောန္တိ-ပြုကြကုန်၏၊ တတော-ထိုနောင်မှ၊ ဇနပဒံ-ဇနပုဒ်သို့၊ ဂန္တာ-သွား၍၊ ကိဉ္စိဒေဝ-တစုံတခုသာလျှင်ဖြစ်သော၊ အမံ-ချမ်းသာကြွယ်ဝသော၊ ကုလံ-အမျိုးအိမ်သို့၊ ပဝိသိတွာ-ဝင်ရောက်၍၊ "တုမေ-သင်တို့သည်၊ သုဝဏ္ဏဘာ-ဇနာနိ-ရွှေခွက်တို့ကို၊ ကိဏာထ-ဝယ်ယူကြကုန်လော့"၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝတွာ-ပြောဆို၍၊ အဋ္ဌေ-တန်ဘိုးတို့ကို၊ ပုစ္ဆိတေ-မေးအပ်သည်ရှိသော်၊ သမုတ္တတရံ-အညီအမျှဖြစ်သော တန်ဘိုးကို၊ ဒါတုကာမာ-ပေးခြင်းငှာ အလိုရှိကုန်သည်၊ (ဝါ) ပေးလိုကုန်သည်၊ ဟောန္တိ-ဖြစ်ကုန်၏၊ တတော-ထိုနောင်မှ၊ တေဟိ-ထိုရွာသားတို့သည်၊ "ကထံ-အဘယ်သို့လျှင်၊ ဣမေသံ-ဤခွက်တို့၏၊ သုဝဏ္ဏဘာဝေါ-ရွှေ၏အဖြစ်ကို၊ ဇနိတဗ္ဗော-သိအပ်ပါသနည်း"၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝုတ္တေ-ပြောဆိုအပ်သည်ရှိသော်၊ "တုမေ-သင်တို့သည်၊ ဝိမံသိတွာ-စုံစမ်း၍၊ ဂဏထ-ယူကြကုန်လော့"၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝတွာ-ပြောဆို၍၊ သုဝဏ္ဏပါတိ-ရွှေခွက်ကို၊ ပါသာဏေ-မှတ်ကျောက်ပေါ်၌၊ ယံသိတွာ-ပွတ်တိုက်၍၊ သဗ္ဗ-ပါတိယော-အလုံးစုံသော ခွက်တို့ကို၊ ဒတွာ-ပေး၍၊ ဂစ္ဆန္တိ-သွားကုန်၏။

ဝဇ္ဇနံ နာမ-“ဝဇ္ဇန”မည်သည်ကား၊ (ဝါ) “လှည့်ပတ်ဖျားရောင်းခြင်း” မည်သည်ကား၊ တေဟိ တေဟိ ဥပါယေဟိ-ထိုထိုအကြောင်း ဥပါယ်တို့ဖြင့်၊ ပရေသံ-သူတပါးတို့အား၊ ဝဇ္ဇနံ-လှည့်ပတ်ဖျားရောင်းခြင်းတည်း၊ တတြ တသ္မိ ဝဇ္ဇနေ-ထိုသို့ လှည့်ပတ် ဖျားရောင်းရာ၌၊ ဣဒံ-ဤဆိုအပ်လတုံသည်ကား၊ ဧကံ-တစ်ခုသော၊ ဝတ္ထု-အကြောင်းဝတ္ထုတည်း၊ ဧကော-တစ်ယောက်သော၊ လုဒ္ဒကော-မုဆိုးသည်၊ မိဂဇ္ဇ-သမင်ကြီးကိုလည်းကောင်း၊ မိဂပေါတကဉ္စ-သမင်ငယ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဂဟေတွာ-ဖမ်းယူ၍၊ အာဂစ္ဆတိ ကိရ-လာသတတ်၊ တံ-ထိုမုဆိုး၊ ဧကော-တစ်ယောက်သော၊ ဓုတ္တော-သေသောက်ကြူးသည်၊ “ဘော-အို-မုဆိုး၊ မိဂေါ-သမင်ကြီးသည်၊ ကိ အတ္တတိ-တန်ဘိုးအဘယ်မျှ ထိုက်တန်လေနည်း၊ မိဂပေါတကော-သမင်ငယ်သည်၊ ကိ အတ္တတိ-တန်ဘိုး အဘယ်မျှ ထိုက်တန်လေနည်း”၊ ဣတိ-ဤသို့၊ အာဟ-ပြောဆိုပြီ၊ “မိဂေါ-သမင်ကြီးသည်၊ ဒွေ ကဟာပဏော-နှစ်အသပြာတို့ကို၊ (ဝါ) နှစ်ကျပ်တို့ကို၊ အတ္တတိ-ထိုက်တန်၏၊ မိဂပေါတကော-သမင်ငယ်သည်၊ ဧကံ ကဟာပဏံ-တစ်အသပြာကို၊ (ဝါ) တစ်ကျပ်ကို၊ အတ္တတိ-ထိုက်တန်၏”၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဓုတ္တော-ပြောဆိုအပ်သည်ရှိသော်၊ ဧကံ-တစ်ကျပ်သော၊ ကဟာပဏံ-အသပြာကို၊ ဒတွာ-ပေး၍၊ မိဂပေါတကံ-သမင်ငယ်ကို၊ ဂဟေတွာ-ယူ၍၊ ထောကံ-အနည်းငယ်၊ ဂန္ဓာ-သွားပြီး၍၊ နီဝတ္တော-ဆုတ်နစ်သည်ဖြစ်၍၊ “ဘော-အို မုဆိုး၊ မေ-ငါအား၊ မိဂပေါတကေန-သမင်ငယ်ဖြင့်၊ န အတ္တော-အလိုမရှိပြီ၊ မေ-ငါအား၊ မိဂံ-သမင်ကြီးကို၊ ဒေဟိ-ပေးပါလော့”၊ ဣတိ-ဤသို့၊ အာဟ-ပြောဆိုပြီ၊ တေန ဟိ-ထိုသို့ သမင်ကြီးကို အလိုရှိသည် ဖြစ်သည်ရှိသော်၊ “တွံ-သင်သည်၊ မေ-ငါအား၊ ဒွေ ကဟာပဏော-နှစ်ကျပ်သော အသပြာတို့ကို၊ ဒေဟိ-ပေးပါလော့”၊ ဣတိ-ဤသို့၊ လုဒ္ဒကော-မုဆိုးသည်၊ ဓုတ္တံ-သေသောက်ကြူးကို၊ အာဟ-ပြောဆိုပြီ၊ သော ဓုတ္တော-ထိုသေသောက်ကြူးသည်၊ အာဟ-ပြောဆိုပြီ၊ ကိ-အဘယ်သို့၊ အာဟ-ပြောဆိုသနည်း၊ “ဘော-အို . . မုဆိုး၊ မယာ-ငါသည်၊ ပဌမံ-ရှေးဦးစွာ၊ ဧကော-တစ်ကျပ်သော၊ ကဟာပဏော-အသပြာကို၊ ဒိန္နော နနု-ပေးအပ်ပြီးသည် မဟုတ်တုံလော”၊ ဣတိ-ဤသို့၊ အာဟ-ပြောဆိုပြီ၊ တွံ-သင်သည်၊ မေ-ငါအား၊ ဧကော-တစ်ကျပ်သော၊ ကဟာပဏော-အသပြာကို၊ အာမ ဒိန္နော-ပေးအပ်ပြီးသည် မှန်ပါ၏၊ ဣတိ-

ဤသို့၊ အာဟာ-ပြောဆိုပြီ၊ ဣမံ မိဂပေါတကံ=ဤသမင်ငယ်ကို၊ ဂဏှ=ယူပါလော့၊ ဧဝံ=ဤသို့လျှင်၊ သော စ=ထိုအသပြာသည်လည်း၊ ကဟာပဏော=တစ်ကျပ်သော အသပြာသည်လည်း၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏၊ အယဉ္ဇ မိဂပေါတကော=ဤသမင်ငယ်သည်လည်း၊ ကဟာပဏတ္တနကော=တစ်ကျပ်သော အသပြာကို ထိုက်တန်ပါ၏၊ ဣတိ=ဤသို့လျှင်၊ ဒွေ=နှစ်ကျပ်ကုန်သော၊ ကဟာပဏာ=အသပြာတို့သည်၊ ဘဝိဿန္တိ=ဖြစ်ကုန်လိမ့်လတ်၊ ဣတိ=ဤသို့၊ အာဟာ=ပြောဆိုပြီ၊ သော=ထိုမှဆိုသည်၊ “ကာရဏံ=သင့်လျော် လျှောက်ပတ်သော အကြောင်းအရာကို၊ ဝဒတိ=ပြောဆို၏”၊ ဣတိ=ဤသို့၊ သလ္လက္ခေတွာ=မှတ်ထင်၍၊ မိဂပေါတကံ=သမင်ငယ်ကို၊ ဂဟေတွာ=ယူ၍၊ မိဂံ=သမင်ကြီးကို၊ အဒါသိ=ပေးလိုက်ပြီ၊ ဣတိ ဣဒံ=ဤဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသည်ကား၊ တတြ တသ္မိဝဉ္စနေ=ထိုလှည့်ပတ် ဖျားရောင်းရာ၌၊ ဧကံ=တစ်ခုသော၊ ဝတ္ထု=အကြောင်း ဝတ္ထုတည်း။

ဗလသာတိ-ကား၊ ဗလေန-အားအစွမ်းဖြင့်၊ ပန္တယာတ-ဂူဟဏေန-“ပန္တယာတ”သဒ္ဒါဖြင့်၊ ဟိမဝိပရာမောသ’ဂုမ္ဘဝိပရာမောသာပိ-ဟိမဝိပရာမောသ+ဂုမ္ဘ ဝိပရာ မောသတို့ကိုလည်း၊ သင်္ဂဟိတာ=သိမ်းယူအပ်ကုန်၏၊ တတ္ထ-ထိုနှစ်ပါးကုန်သော ဟိမဝိပရာမောသ+ဂုမ္ဘဝိပရာမောသတို့တွင်၊ ဟိမပါတသမယေ=ဆီးနှင်းကျရာ အခါ၌၊ ဟိမေန=ဆီးနှင်းဖြင့်၊ (ဝါ) ဆီးနှင်းသည်၊ ပဋိစ္ဆန္တာ-ဖုံးလွှမ်းအပ်ကုန်သည်၊ ဟုတွာ=ဖြစ်၍၊ မဂ္ဂပ္ပဋိပန္နံ=လမ်းခရီးသို့ သွားသော၊ ဇနံ=လူကို၊ ယံ မူသန္တိ-အကြင်မူးမိုက်စေကုန်၏၊ အယံ ဇနေ=ဤလူသည်၊ ဟိမဝိပရာမောသော=“ဟိမဝိပရာမောသ”မည်၏၊ (ဝါ) ဆီးနှင်းကြောင့် မူးမိုက်သူမည်၏၊ ဂုမ္ဘာဒိဟိ-ခြုံအစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ (ဝါ) ခြုံအစရှိသည်တို့သည်၊ ပဋိစ္ဆန္တာ-ဖုံးလွှမ်းအပ်ကုန်သည်၊ ဟုတွာ=ဖြစ်ကုန်၍၊ ဇနံ=လူကို၊ ယံ မူသန္တိ-အကြင်မူးမိုက်စေကုန်၏၊ အယံ ဇနေ=ဤလူသည်၊ ဂုမ္ဘဝိပရာမောသော=“ဂုမ္ဘဝိပရာမောသ”မည်၏၊ (ဝါ) ခြုံအစရှိသည်တို့ကြောင့် မူးမိုက်သူမည်၏။

ဥဒ္ဓါရေယေဝ ပါရာဇိကန္တိ-ကား၊ သာဓုကော=ပုဆိုးသည်၊ သစေဘဝိဿတိ-အကယ်၍ ဖြစ်လတ်၊ ဧဝံသတိ=ဤသို့ ပုဆိုးဖြစ်သည်ရှိသော်၊

အဟံ-ငါသည်၊ ဂက္ခိယာမိ-ယူအံ့"၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ပရိကပ္ပဿ-အကြံအစည်
 နှစ်၊ (ဝါ) အကြံအစည်သည်၊ ပဝတ္တတ္တာ-ဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ သာဓုက-
 သာ စ-ပုဆိုး၏လည်း၊ တတ္ထ တသို့ ဌာနေ-ထိုင်အရပ်၌၊ သဗ္ဘာဝတော-ထင်ရှား
 ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ပဒဝါရေန ကာရေတဗ္ဗောတိ-ကား၊ ဘူမိယံ-မြေ
 ကြီးပေါ်၌၊ အနိက္ခိပိတ္တာဝ-မချမူ၍သာလျှင်၊ ဝိမံသိတတ္တာ-စုံစမ်းအပ်သည်
 အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏၊ ပရိယုဋ္ဌိတောတိ-ကား၊ အနု-
 ဗဒ္ဓေါ-နောက်ကအစဉ်တစိုက်လိုက်၏၊ ဒိသ္မာ ဟဋ္ဌတ္တာ ပရိကပ္ပိဝဟာရော
 န ဒိဿတိတိ ဣမိနာ-"ဒိသ္မာ ဟဋ္ဌတ္တာ ပရိကပ္ပိဝဟာရော န ဒိဿတိ"
 ဟူသော ဤပါဠိရပ်ဖြင့်၊ ပရိကပ္ပိဝဟာရဿ-အကြံအစည်ဖြင့် ခိုးယူခြင်း၏၊
 အသမ္ဘဝံ-မဖြစ်ခြင်းကို၊ ဒဿေန္တော-ပြလိုသည်ဖြစ်၍၊ မဟာပစ္စရိအာဒိသု-
 မဟာပစ္စရိ အဋ္ဌကထာ အစရှိသည်တို့၌၊ ဝုတ္တဿ-ဆိုအပ်သော စကား၏၊
 အယုတ္တဘာဝံ-မသင့်လျော်သည်၏ အဖြစ်ကို၊ ဝိဘာဝေတိ-ထင်စွာပြ၏၊
 မဟာအဋ္ဌကထာယန္တိ အာဒိနာ ပန-"မဟာအဋ္ဌကထာယံ" အစရှိသော
 ဤပါဠိရပ်ဖြင့်ကား၊ ပရိကပ္ပိဝဟာရသမ္ဘဝံ-အကြံအစည်ဖြင့် ခိုးယူခြင်း၏ဖြစ်
 သင့်ခြင်းကို၊ ပါဠိယာ-ပါဠိတော်နှင့်၊ သံသန္တနဘာဝဓူ-နှီးနှောတိုက်ဆိုင်သည်
 ၏ အဖြစ်ကိုလည်း၊ ဝိဘာဝေန္တော-ထင်စွာပြလိုသည်ဖြစ်၍၊ မဟာအဋ္ဌက-
 ထာယံ-မဟာအဋ္ဌကထာ၌၊ ဝုတ္တံမေဝ-ဆိုအပ်သော စကားကိုသာလျှင်၊ သု-
 ဝုတ္တံ-ကောင်းစွာဆိုအပ်၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဒိပေတိ-ပြ၏၊ တေနေဝ-ထို့ကြောင့်
 သာလျှင်၊ မာတိကာဋ္ဌဇာယမ္ပိ-မာတိကာအဋ္ဌကထာ၌လည်း၊ မဟာအဋ္ဌ-
 ကထာနယောဝ-မဟာအဋ္ဌကထာနည်းကိုသာလျှင်၊ ဒဿိတော-ပြအပ်၏။

ကေစိတိ-ကား၊ မဟာအဋ္ဌကထာယမေဝ-၌သာလျှင်၊ ဧကစ္စေ-အချို့
 ကုန်သော၊ အာစရိယာ-တို့သည်၊ မဟာပစ္စရိယံ ပနာတိ ဧတ္ထ-ဟူသောပါဠိ
 ရပ်၌၊ ပန-သဒ္ဓေါ-ပန-သဒ္ဓါသည်၊ ကေစိဝါဒတော-ကေစိဝါဒမှ၊ မဟာပစ္စရိ-
 ဝါဒဿ-မဟာပစ္စရိဝါဒ၏၊ ဝိသေသသန္တဿနတ္ထော-အထူးကိုနှီးနှောပြခြင်း
 အကျိုးရှိ၏၊ ဧနာန-ထို့ကြောင့်၊ ကေစိဝါဒေါ-သည်၊ မဟာပစ္စရိဝါဒေနပိ-
 မဟာပစ္စရိဝါဒနှင့်လည်း၊ န သမေတိ-မညီညွတ်၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဒဿတိ-ပြ
 ၏၊ စ-ဆက်၍ ဆိုဦးအံ့၊ မဟာအဋ္ဌကထာနယော ဧဝ-မဟာအဋ္ဌကထာနည်း

သည်သာလျှင်၊ မဟာပစ္စရိဝါဒေနပိ-နှင့်လည်း၊ သံသန္တနတော-နီးနှောတိုက် ဆိုင်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ယုတ္တတရောတိ-အထူးသဖြင့်သင့်လျော်၏ဟူ၍၊ ဝိဘာဝေတိ-ထင်စွာပြ၏။

အလင်္ကာရဘဏ္ဍန္တိ-ကား၊ အင်္ဂုလ်'မုဒ္ဒိကာဒိ-လက်စွပ်+လက်ကျပ် အစရှိသော၊ အလင်္ကာရဘဏ္ဍ-တန်ဆာဆင်အပ်သောဘဏ္ဍာတည်း၊ ကုသံ ပါတေတွာတိ-ကား၊ ဝိလိမယံ ဝါ-ဝါးခြမ်းစိပ်ဖြင့်ပြီးသော ကမ္မည်းလည်း ကောင်း၊ (ဝါ) ဝါးခြမ်းစိပ်ဖြင့် ပြုလုပ်အပ်သော ကမ္မည်းလည်းကောင်း၊ တာ-လပဏ္ဏမယံ ဝါ-ထန်းရွက်ဖြင့်ပြီးသော ကမ္မည်းလည်းကောင်း၊ (ဝါ) ထန်းရွက် ဖြင့် ပြုလုပ်အပ်သော ကမ္မည်းလည်းကောင်း၊ ကတသညာဏံ-အမှတ်သညာ ကို ပြုအပ်သော၊ (ဝါ) ပြုအပ်သော အမှတ်သညာရှိသော၊ ယံ ကိဉ္စိ-အမှတ် မရှိ တစုံတခုသော၊ ကုသံ-ကမ္မည်းကို၊ ပါတေတွာ-ကျစေ၍၊ (ဝါ) ချ၍၊ သမဠတရန္တိ-ကား၊ အပ္ပဠတရံ-အထူးသဖြင့် တန်ဘိုးနည်းသည်ကို၊ (ဝါ) (ဝါ) တန်ဘိုးအလွန်နည်းသည်ကို၊ ပရကောဋ္ဌာသတော-သူတပါးတို့၏အဘို့ အစုမှ၊ ကုသေ-ကမ္မည်းတို့ကို၊ ဥဒ္ဓဋ္ဌေပိ-ထုတ်ဆောင်၍ ယူအပ်ပါသော်လည်း၊ တာဝ-ထိုမျှလောက်၊ ကုသဿ-ကမ္မည်း၏၊ (ဝါ) ကို၊ ပရိဝတ္တနံ-ပြောင်းလွှဲ ခြင်းသည်၊ န ဇာတံ-မဖြစ်သေး၊ ဣတိ တသွာ-ထို့ကြောင့်၊ “ဥဒ္ဓါရေ ရက္ခ-တိ”တိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏၊ သိဝေယျကန္တိ-ကား၊ သိဝိရဌေ-“သိဝိ”တိုင်း နိုင်ငံ၌၊ ဇာတံ-ဖြစ်၏။

၁၃၉။ ဇန္တာယရဝတ္ထံသ္မိ-၌၊ ယဒ္ဓွာ-အကြင်ကြောင့်၊ အာနန္တတ္ထေ- ရော-အရှင်အာနန္ဒာ မထေရ်သည်၊ တတ္ထ-ထိုအမှတ်မထား တပါးပါးသော ရဟန်း၏သင်းပိုင်ကို မိမိ၏သင်းပိုင်ဟု မှတ်ထင်မိ၍ဝတ်မိရာ၌၊ အနာပတ္တိ- ဘာဝံ-အာပတ်မသင့်ခြင်းကို၊ ဇာနာဓိ-သိ၏၊ တသွာ-ထို့ကြောင့်၊ “တဿ ကုက္ကုစ္စံ အဟောသီ”တိ-ဟူ၍၊ န ဝုတ္တံ-မဆိုအပ်၊ ယသွာ စ-အကြင်ကြောင့် လည်း၊ သယံ-မိမိကိုယ်တိုင်၊ ဘဂဝတော-မြတ်စွာဘုရားအား၊ နာရောစေသိ န အာရောစေသိ-မလျှောက်ကြား၊ တသွာ-ထို့ကြောင့်၊ “အာရောစေသီ” တိ-ဟူ၍၊ (ဝါ) ဟူသော၊ ဧကဝစနံ-တခွန်းသောစကားကို၊ န ဝုတ္တံ-မဆိုအပ်။

၁၄၀။ ဝိယာသန္တိ-ကား၊ ဒါဒိတာဝသေသံ-စားအပ်ပြီးသည်မှ အကြွင်းအကျန်ကို၊ ဝါ-တနည်းကား၊ ဥစ္ဆိဋ္ဌံ-စားကြွင်းစားကျန်ကို၊ ကပ္ပိယံ ကာရာ-ပေတွာတိ-ကား၊ ပစာပေတွာ-ချက်ပြုတ်စေ၍၊ အတ္ထဂုတ္တတ္ထာယာတိ-ကား၊ တံ နိမိတ္တဥပဒ္ဒဝတော-ထိုအမှတ်အသား နိမိတ်+ဘေးရန်မှ၊ အတ္တာနံ-မိမိကိုယ်ကို၊ ရက္ခဏတ္ထာယ-စောင့်ရှောက်ခြင်း အကျိုးငှာ၊ ဟိ သစ္စံ-မှန်၏၊ ဇိယတ္ထာဘိဘူတာ-ဆာလောင် ငတ်မွတ်ခြင်းသည် လွမ်းမိုးနှိပ်စက်အပ်ကုန်သော၊ သီဟာဒယော-ခြင်္သေ့ အစရှိသည်တို့သည်၊ အတ္တနာ-မိမိသည်၊ ခါဒိယမာနံ-ခဲစားအပ်သည်တို့ကို၊ ဂဏန္တာနံ-ယူကုန်သောသူတို့အား၊ အနတ္တဗ္ဗိ-အကျိုးမရှိသည်ကိုလည်း၊ (ဝါ) အကျိုးမဲ့ကိုလည်း၊ ကရေယျံ-ပြုကုန်ရာ၏၊ ပရာနုဒ္ဓယာတာယာတိ-ကား၊ သီဟာဒီသု-ခြင်္သေ့ အစရှိကုန်သော၊ ပရသတ္တေသု-တပါးတခြားကုန်သော သတ္တဝါတို့၌၊ အနုကမ္မာယ-အစဉ်သနားခြင်းငှာ၊ ဟိ သစ္စံ-မှန်၏၊ ဇိယတ္ထာဝိနောဒနတ္ထံ-ဆာလောင် ငတ်မွတ်ခြင်းကို ပယ်ဖျောက်ခြင်း အကျိုးငှာ၊ တေဟိ-ထိုရဟန်းတို့သည်၊ ခါဒိယမာနံ-ခဲစားနေသော၊ တေ-ထိုခြင်္သေ့ အစရှိသည်တို့ကို၊ ပလာပေတွာ-ထွက်ပြေးစေ၍၊ ဂဏတော-ယူသော ရဟန်းအား၊ တေသု-ထိုခြင်္သေ့ အစရှိသည်တို့၌၊ အနုကမ္မာ နာမ-အစဉ်သနားခြင်းမည်သည်၊ န ဘဝိဿတိ-မဖြစ်လတ်။

၁၄၁။ တေကဋ္ဌလယာဂုဝတ္ထုမှိ ဝိယာတိ-ကား၊ မုသာဝါဒ-သာမညတော-မုသာဝါဒ သာမညအားဖြင့်၊ ဂုတ္တံ-ဆိုအပ်၏၊ အာဏတ္တေဟိတိ-ကား၊ သမ္ပတေန-သမုတ်သဖြင့်၊ အာဏတ္တေဟိ-စေခိုင်းခြင်းတို့ဖြင့်၊ အာဏတ္တေနာတိ-ကား၊ သာမိကေဟိ-ဥစ္စာပိုင်ရှင်တို့သည်၊ အာဏတ္တေန-စေခိုင်းခြင်းဖြင့်၊ အပရဿ ဘာဂံ ဒေဟိတိ-ကား၊ အသန္တံ-ထင်ရှားမရှိသော၊ ပုဂ္ဂလံ-ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ ဒဿေတွာ-ပြု၍၊ ဂဟိတတ္တာ-ယူအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ “ဘဏ္ဍဒေယျ”န္တိ “ဘဏ္ဍဒေယျ”ဟူ၍၊ ဂုတ္တံ-ဆိုအပ်၏၊ အညေနာတိ-ကား၊ ယထာဂုတ္တေဟိ-အကြင်အကြင် ဆိုအပ်ကုန်သော၊ သမ္ပတာဒိဟိ-သမုတ်ခြင်း အစရှိကုန်သော၊ စတူဟိ-လေးပါးတို့မှ၊ အညေန-တပါးတခြားဖြင့်၊ “အပရမ္ပိဘာဂံ ဒေဟိ”တိ-ဟူ၍၊ ဂုတ္တေပိ-ဆိုအပ်ပါသော်လည်း၊ သံယသန္တကတ္တာ-သံယာ၏ ဥစ္စာ၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ (ဝ) သံယိကပစ္စည်းဥစ္စာ၏အဖြစ်ကြောင့်၊

အမူလကမေဝ-ခံယူသူ အရင်းမရှိသည်ကိုသာလျှင်၊ ဂဟိတံ-ယူအပ်၏။ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ “ဥဒ္ဓါရေယေဝ ဘဏ္ဍာရွှေန ကာရေတဗ္ဗော”တိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏။ ဣတရေဟိ ဒီယမာနန္တိ-ကား၊ သမ္ပတေန ဝါ-သမုတ်အပ်သော သူသည်လည်းကောင်း၊ တေန အာဏတ္တေန ဝါ-ထိုစေခိုင်းအပ်သော သူသည်လည်းကောင်း၊ ဒီယမာနံ-ပေးအပ်သော၊ ဧဝံ ဂဏှတောတိ-ကား၊ “အပရမ္ပိ-တပါးတခြားလည်းဖြစ်သော၊ ဘာဂံ-အဘို့ကို၊ ဒေဟိ-ပေးပါလော့၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝတ္တာ ဝါ-ပြောဆို၍လည်းကောင်း၊ ကုဋဝဿာနိ-စဉ်းလဲကောက်ကျစ်သော “ဝါ”တို့ကို၊ ဂဏေတွာ ဝါ-ရေတွက်၍လည်းကောင်း၊ ဂဏှတော-ယူသောရဟန်းအား၊ သုဒ္ဓိန္နန္တိ-ကား၊ ဟေဋ္ဌာ-အောက်၌၊ သာမိ-ကေန ဝါ-ဥစ္စာပိုင်ရှင်သည်လည်းကောင်း၊ တေန အာဏတ္တေန ဝါ-ထိုစေခိုင်းအပ်သော သူသည်လည်းကောင်း၊ ဒီယမာနံ-ပေးအပ်သော၊ ဂိဟိသန္တကံ-လူ၏ဥစ္စာကို၊ “အပရဿ-တပါးတခြားသောသူ၏၊ ဘာဂံ-အဘို့ကို၊ ဒေဟိ-ပေးပါလော့”၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝတ္တာ-ပြောဆို၍၊ ဂဏှတော-ယူသော ရဟန်းအား၊ အပရဿ-တပါးတခြားသောသူ၏၊ အဘာဝတော-မရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ သာမိသန္တကမေဝ-ပိုင်ရှင်ရှိသော ဥစ္စာသည်သာလျှင်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏။ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ ဘဏ္ဍာဒေယျံ-ဘဏ္ဍာကိုအစားပေးအပ်သည်၊ (ဝါ) ဘဏ္ဍာစားသည်၊ ဇာတံ-ဖြစ်၏။ ဣဓ ပန-ဤအရာ၌ကား၊ တေဟိ-ထိုသူတို့သည်၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ ဒီယမာနံ-ပေးအပ်သော၊ “အပရမ္ပိ-တပါးတခြားလည်းဖြစ်သော၊ ဘာဂံ-အဘို့ကို၊ ဒေဟိ-ပေးပါလော့”၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝတ္တာ ဝါ-ပြောဆို၍လည်းကောင်း၊ ကုဋဝဿာနိ-စဉ်းလဲကောက်ကျစ်သော “ဝါ”တို့ကို၊ (ဝါ) လိမ်ညာပြောဆိုအပ်သော “ဝါ”တို့ကို၊ ဂဏေတွာ ဝါ-ရေတွက်၍လည်းကောင်း၊ ဂဏှတော-ယူသော ရဟန်းအား၊ ဒေဟိ-ပေးပါလော့၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝုတ္တတ္တာ-ပြောဆိုအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ အညာတကဝိညတ္တိမတ္တံ-ဆွေမျိုးမတော်သော သူတို့အားပေးခြင်းမျှကို၊ ဌပေတွာ-ချန်ထား၍၊ ပါရာဇိကံ-ပါရာဇိက အာပတ်သည်၊ နေဝ ဟောတိ-မဖြစ်၊ ဘဏ္ဍာဒေယျံ-ဘဏ္ဍာစားသည်၊ န ဟောတိ-မဖြစ်၊ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ သုဒ္ဓိန္နမေဝ-ကောင်းစွာပေးအပ်သည်သာလျှင်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏။

၁၄၂-၁၄၃။ ပရိက္ခာရဝတ္ထုသု-“ပရိက္ခာရဝတ္ထု”တို့၌၊ ဝုတ္တ-
 ပရိက္ခာရဿ စ-ဆိုအပ်ပြီးသော ပရိက္ခရာ၏လည်းကောင်း၊ ဟေဌာ-အောက်
 ၌၊ ဝုတ္တဘဏ္ဍာဿ စ-ဆိုအပ်သော ဘဏ္ဍာ၏လည်းကောင်း၊ ဝိသေသော-
 အထူးသည်၊ ကော-အဘယ်လေနည်း၊ ဣတိ အယံ-ဤသည်ကား၊ ပုစ္ဆာ-
 အမေးတည်း?၊ ယံ ပရိဘောဂယောဂ္ဂံ-အကြင်ပရိဘောဂထိုက်သော၊ (ဝါ)
 အကြင်အသုံးအဆောင်ထိုက်သော၊ အာဘရဏာဒိရူပံ-ဆောင်ယူခြင်း အစ
 ရှိသောသဘောကို၊ အကတွာ-မပြုမူ၍၊ ယထာသဘာဝတော-အကြင်အကြင်
 သဘောအားဖြင့်၊ ဌပိတံ-ထားအပ်၏၊ တံ-ထို မဆောင်ယူအပ်သောပစ္စည်း
 ဝတ္ထုသည်၊ ဘဏ္ဍံ-“ဘဏ္ဍာ”မည်၏။

ယံ ပန-အကြင်ပစ္စည်းဝတ္ထုကိုကား၊ တထာ-ထိုအတူ၊ ကတွာ-ပြု၍၊
 ပရိဘူစ္ဆိတံ-သုံးဆောင်ခြင်းငှာ၊ အနုစ္စဝိကာကာရေန-လျှောက်ပတ်သောအ-
 ခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဌပိတံ-ထားအပ်သော၊ အာဘရဏာဒိကံ-ဆောင်ယူအပ်
 သော ဘဏ္ဍာအစရှိသည်တည်း၊ တံ အာဘရဏံ-ထိုဆောင်ယူအပ်သော
 ပစ္စည်းဝတ္ထုသည်၊ ပရိက္ခာရံ-“ပရိက္ခရာ”မည်၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-
 သိအပ်၏၊ ဣတိ အယံ-ဤသည်ကား၊ ဝိဿဇ္ဇနာ-အဖြေတည်း။

၁၄၄-၁၄၆။ သင်္ကာမေတွာတိ-ကား၊ ဌိတဌာနတော-တည်ရာ
 အရပ်မှ၊ အပနေတွာ-ပယ်ရှား၍၊ ထဝိကန္တိ-ကား၊ ဥပါဟနတ္ထဝိကာဒိ-ဘိနပ်
 အိပ်အစရှိသော၊ ယံ ကဗ္ဗိ-အမှတ်မရှိ တစုံတခုသော၊ ထဝိကံ-အိပ်တည်း၊
 အာဟရာပေဇ္ဇေသု ဘဏ္ဍာဒေယျန္တိ-ကား၊ “ဂဟိတေ-ယူအပ်သည်ရှိသော်၊
 အတ္တမနော-မိမိစိတ်ရှိသည်၊ (ဝါ) နှစ်သင်္ကီဝမ်းမြောက်သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်
 ၏”၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝစနတော-ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်၊ အနတ္တမနဿ-
 မနှစ်သက် မဝမ်းမြောက်သောသူ၏၊ (ဝါ) မိမိစိတ် မရှိသောသူ၏၊ သန္တကံ-
 ဥစ္စာကို၊ ဂဟိတဗ္ဗိ-ယူအပ်ပါသော်လည်း၊ ပုန-တဖန်၊ ဒါတဗ္ဗမေ-ပြန်ပေး
 အပ်သည်သာလျှင်တည်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊
 “သမ္ပုခိဘူတေဟိ ဘာဇေတဗ္ဗ”န္တိ-“သမ္ပုခိဘူတေဟိ ဘာဇေတဗ္ဗ”ဟူ၍၊
 ဝစနတော-ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်၊ ဘာဇနိယဘဏ္ဍံ-ဝေဘန်အပ်သော
 ဥစ္စာဘဏ္ဍာကို၊ ဥပစာရသီမဌာနံယေဝ-ဥပစာရသီမ၌ တည်သောသူသို့သာ

လျှင်၊ ပါပုဏာတိ-ရောက်၏။ ဣတိ တဿ-ထို့ကြောင့်၊ “ဥပစာရသိမာယံ ဌိတဿေဝ ဂဟေတုံ ဝဋ္ဋတိ”တိ-ဟူ၍၊ အာဟ-မိန့်ဆိုပြီ။

၁၄၈-၁၄၉။ “ဘဏ္ဍာဒေယျန္တိ-ကား၊ ဥဘိန္ဒု-သရက်သီးပိုင်ရှင်+ သရက်သီးခိုးသူအားဖြင့် နှစ်ဦးသားတို့၏၊ သာလယဘာဝေ-တပ်မက်ခြင်းရှိသောအဖြစ်သည်။ သတိ-ရှိလတ်သော်၊ စောရဿ ဝါ-သရက်သီးခိုးသူအားလည်းကောင်း၊ သာမိကဿ ဝါ-သရက်သီးပိုင်ရှင်အားလည်းကောင်း၊ သမ္ပတ္တဿ-ရောက်လာသော၊ ကဿစိ-တစုံတယောက်သောသူအား၊ ဒါတု-ပေးခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏။ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝဒန္တိ-ဆိုကုန်၏။ ဒေသေဝ နယောတိ-ကား၊ ပံသုကူလသညာယ-“ပံသုကူ”ဟူသော အမှတ်သညာဖြင့်၊ ဂဟိတေ-ယူအပ်သည်ရှိသော်၊ ဘဏ္ဍာဒေယျ-ဘဏ္ဍာစားသည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏။ ထေယျစိတ္တေန-ခိုးယူလိုသောစိတ်ဖြင့်၊ ဂဟိတေ-ယူအပ်သည်ရှိသော်၊ ပါရာဇိကံ-ပါရာဇိကအာပတ်သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏။ ဣတိ အယံ-ကား၊ အတ္ထော-အနက်တည်း၊ ဂါမေသုတိ-ကား၊ ဂါမိကေသု-ရွာ၌နေကုန်သော၊ မနုဿေသု-လူတို့၌၊ ဟိသစုံ-မှန်၏။ ဧတ္ထ-ဤ“ဂါမေသု”ဟူသော ပါဠိရပ်၌၊ ဂါမ-ဂူဟဏေန-ဂါမသဒ္ဒါဖြင့်၊ ဂါမဌာ-ရွာ၌တည်ရှိကုန်သော လူတို့ကို၊ ဝုတ္တာ-ဆိုအပ်ကုန်၏။ ဝုဌဟန္တေသုတိ-ကား၊ ဂါမံ-ရွာကို၊ ဆဉ္ဇေတွာ-စွန့်ပစ်ခွါ၍၊ ပလာယန္တေသု-ထွက်ပြေးကုန်သော၊ ပုန အာဝသန္တေ ဇနပဒေတိ-ကား၊ ဇနပဒိကေသု-ဇနပုဒ်၌ နေကုန်သော လူတို့သည်၊ ပုန-နောက်ထပ်တဖန်၊ အာဂန္တာ-ပြန်လာ၍၊ ဝသန္တေသု-နေကုန်သော။

အဝိသေသေန ဝုတ္တန္တိ-ကား၊ “သဉ္ဇဿာဟာ ဝါ-အားထုတ်ခြင်းရှိကုန်သည်လည်းကောင်း၊ နိရုဿာဟာ ဝါ- အားထုတ်ခြင်းမရှိကုန်သည်လည်းကောင်း”၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝိသေသံ-အထူးကို၊ အပရာမသိတွာ-မသုံးသပ်မှု၍၊ သာမညတော-သာမညအားဖြင့်၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏။ ကတိပယာနံ-အနည်းငယ်ကုန်သောသူတို့အား၊ အနုဿာဟေ-အားထုတ်ခြင်းမရှိသည်၊ သတိ-ဖြစ်လတ်သော်၊ သံယိကံ-သံယိကပစ္စည်းသည်၊ အသံယိကံ-သံယိက မဟုတ်သည်၊ န ဟောတိ-မဖြစ်၊ ဣတိ အယံ-ဤသည်ကား၊ ဧတ္ထ-ဤ “အဝိသေသေန

ဝုတ္တံ”ဟူသောပါဠိရပ်၌၊ အဓိပ္ပါယ်တည်း၊ သဥဿာဟမတ္တ-
 မေဝ ပမာဏန္တိ-ကား၊ သာမိကာနံ-ပိုင်ရှင်တို့၏၊ ပရိစ္ဆိန္ဒဘာဝတော-ပိုင်းခြား
 အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏၊ တတောတိ-ကား၊ ဂဏသန္တက-
 တော ဝါ-ဂိုဏ်းဥစ္စာမှလည်းကောင်း၊ ပုဂ္ဂလသန္တကတော ဝါ-ပုဂ္ဂိုလ်ဥစ္စာမှ
 လည်းကောင်း၊ သေနာသနတ္ထာယ နိယမိတန္တိ ဣဒံဝစနံ-“သေနာသနတ္ထာ-
 ယ နိယမိတံ”ဟူသော ဤစကားရပ်သည်၊ နိဒဿနမတ္တံ-“နိဒဿန”နည်း
 မျှတည်း၊ စတူသု-လေးပါးကုန်သော၊ ပစ္စယေသု-ပစ္စည်းတို့၌၊ ယဿ ကဿ-
 စိ-အမှတ်မထား တပါးပါးသောသူ၏၊ အတ္ထာယ-အကျိုးငှာ၊ နိယမိတေပိ-
 သတ်မှတ်အပ်ပါသော်လည်း၊ ဝုတ္တနယမေဝ-ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းရှိသည်
 သာလျှင်တည်း၊ ဣဿရဝတာယာတိ-ကား၊ ပရံ-တပါးတခြားသောသူကို၊
 အာပုစ္ဆိတွာ ဝါ-ပန်ပြော၍လည်းကောင်း၊ အနာပုစ္ဆိတွာ ဝါ-မပန်ပြောမူ၍
 လည်းကောင်း၊ ဒါတဗ္ဗကိစ္စံ-ပေးအပ်သော ကိစ္စသည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ အယမေဝ-
 ဤသည်လျှင်၊ ဧတ္ထ-ဤအရာ၌၊ ပမာဏံ-လိုရင်းပမာဏတည်း၊ ဣတိ ဧဝံ-
 ဤသို့၊ အတ္တနော-မိမိ၏၊ ဣဿရဘာဝေန-အစိုးရသည်၏အဖြစ်ဖြင့်၊ (ဝါ)
 ကြောင့်၊ အဇ္ဈေန ကာရေတဗ္ဗောတိ-ကား၊ အတ္ထိနုရူပံ-တန်ဘိုးအားလျော်
 စွာ၊ ဒုက္ကဋေန ဝါ-ဒုက္ကဋ်အာပတ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ထုလ္လစ္စယေန ဝါ-ထုလ္လစ္စဉ်း
 အာပတ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ကာရေတဗ္ဗော-ဆုံးဖြတ်အပ်၏၊ ဣဿရဝတာယ
 ပရိဘုဉ္ဇတော ဂီဝါတိ-ကား၊ ကေဝလံ-သက်သက်၊ ဧတ္ထေဝ-ဤအရာ၌သာ
 လျှင်၊ ဂီဝါ-ကြွေးမြဲသည်၊ (ဝါ)ဘဏ္ဍာစားသည်၊ န-မဟုတ်၊ ဟေဌာ-အောက်
 ၌၊ ကုလသင်္ဂဟတ္ထာယ-အမျိုးဝါယကာတို့အား သင်္ဂြိုဟ်ထောက်ပံ့ချီးမြှင့်ငှာ၊
 ဣဿရဝတာယ ဝါ-အစိုးရသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်လည်း၊ (ဝါ) ကြောင့်လည်း၊
 ဒိန္နေပိ-ပေးရာ၌လည်း၊ ဂီဝါယေဝ-ဘဏ္ဍာစားသည်သာလျှင်တည်း၊ သုခါဒိ-
 မေဝါတိ-ကား၊ အန္တောဝိဟာရေ-ကျောင်း၏အတွင်း၌၊ နိသီဒိတွာ-ထိုင်၍၊
 ယဏှိပ္ပဟာရဏဒိဝုတ္တဝိဓာနဿ-ကျောက်စည်တီးခတ်ခြင်း အစရှိသော ဆို
 အပ်ပြီးသော အစီအရင်ကို၊ ကတတ္တာ-ပြုအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ သုခါဒိ-
 တံ-ကောင်းစွာ ခဲစားအပ်၏၊ ဟိ-သစ္စံ-မှန်၏၊ သံယိကံ-သံယိကဖြစ်သော၊
 ဝေဘဂီယဘဏ္ဍံ-ဝေဘန်အပ်သော ဥစ္စာဘဏ္ဍာကို၊ အန္တောဝိဟာရေ ဝါ-
 ကျောင်း၏အတွင်း၌လည်းကောင်း၊ ဗဟိသီမာယ ဝါ-ဥပစာသိမ်၏အပြင်ပ

မှလည်းကောင်း၊ ဟောတု-ဖြစ်ပါစေ၊ ဗဟိသိမာယံ-ဥပစာသိမ်၏ အပြင်ဘက်
 ဌ၊ ဌိတေဟိ-တည်ကုန်သော သူတို့သည်၊ အပလောကေတွာ-ပန်ပြော၍၊
 ဘာဇေတုံ-ဝေဘန်ခြင်းငှာ၊ န ဝဋ္ဋတိ-မအပ်၊ ဥဘယတ္ထ-သိမ်တွင်း+သိမ်ပြင်ပ
 နှစ်ငှာနတို့၌၊ ဌိတမ္ပိ ပန-တည်သောသူကိုကား၊ အန္တောသိမာယံ-သိမ်၏အ-
 ကွင်း၌၊ ဌိတေဟိ-တည်ကုန်သောသူတို့သည်၊ အပလောကေတွာ-ပန်ပြော၍၊
 ဘာဇေတုံ-ခွဲခြမ်း ဝေဘန်ခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိယေဝ-အပ်သည်သာလျှင်တည်း၊
 တေနေဝ-ထို့ကြောင့်သာလျှင်၊ တိသုပိ-သုံးခုလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဂဏ္ဍိ-
 ပဒေသု-“ဂဏ္ဍိပဒ”တို့၌၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏၊ ကိ-အဘယ်သို့၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်သ
 နည်း၊ “ဝိဟာရေယေဝ-ကျောင်း၌သာလျှင်၊ နိသိဒိတွာ-ထိုင်၍၊ ဧဝံ-ဤသို့၊
 ကတ္တတ္တာ-ပြုအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ သုခါဒိတံ-ကောင်းစွာခဲစားအပ်၏၊
 ဣတိ-ဤသို့၊ အာဟ-မိန့်ဆိုပြီ၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝုတ္တံ-မိန့်ဆိုအပ်၏၊ အယဉ္ဇ
 အတ္ထော-ဤအနက်ကိုလည်း၊ ဝဿုပနာယိကကုန္ဒကဌကထာယံ-ဝဿု-
 ပနာကိကုန္ဒကအဌကထာ၌၊ အာဝိ-ထင်ရှားစွာ၊ ဘဝိဿတိ-ဖြစ်လတ်။

၁၅၀။ ဝုတ္တဝါဒကဝတ္ထုသု-“ဝုတ္တဝါဒကဝတ္ထု”တို့၌၊ (ဝါ) ဆိုအပ်ပြီး
 တားမြစ်အပ်သော ဝတ္ထုတို့၌၊ ပါဠိယံ-ပါဠိတော်၌၊ ယုဂဿာဋကန္တိ-ကား၊
 သာဋကယုဂံ-ပုဆိုးအစုံကို၊ တုလန္တိ-ကား၊ ပလသတံ-တန်ဘိုး တစ်ရာကို၊
 ဒေါကန္တိ-ကား၊ သောဠသနာဠမတ္တံ-တစ်ဆယ့်ခြောက်ခုသော ကွမ်းစားမျှကို၊
 (ဝါ) ကွမ်းစား တစ်ဆယ့်ခြောက်ခုမျှကို၊ ပရိစ္ဆေဒံ ပန ကတွာတိ-ကား၊
 ယတ္ထကံ-အကြင်မျှလောက်ကို၊ ဣစ္ဆိတံ-အလိုရှိအပ်၏၊ တတ္ထကံ-ထိုအလိုရှိ
 အပ်သမျှလောက်ကို၊ အဋ္ဌဝသေနဝါ-တန်ဘိုး၏အစွမ်းအားဖြင့်လည်းကောင်း၊
 စိဝရာဒိပစ္စယဝသေန ဝါ-သင်္ကန်းအစရှိသောပစ္စည်းဝတ္ထု၏အစွမ်းဖြင့်လည်း
 ကောင်း၊ ပရိစ္ဆေဒံ-အပိုင်းအခြားကို၊ ကတွာ-ပြု၍၊ ဥပါရမ္မာတိ-ကား၊ “ဘ-
 ဒန္တာ-အရှင်တို့သည်၊ အပရိစ္ဆေဒံ-အပိုင်းအခြားမရှိသည်ကို၊ ကတွာ-ပြု၍၊
 ဝဒန္တိ-ဆိုကြကုန်၏၊ ဣတိ ဧဝံ-ဤသို့၊ ဒေါသာရောပနတော-အပြစ်တင်
 သောကြောင့်။

၁၅၁။ ဆာတဗ္ဗတ္တန္တိ-ကား၊ ဇိယတ္တဒုက္ခေန-ဆာလောင်ပွတ်သိတ်

ခြင်းဟူသော ဆင်းရဲခြင်းဖြင့်၊ (ဝါ) သည်၊ ပိဋိတအတ္တသန္တာန်-နိပ်စက်အပ်သော ခန္ဓာကိုယ်သန္တာန်ကို၊ ဓနုကန္တိ-ကား၊ ခုဒ္ဒကဓနကံ-သေးငယ်သောလေးကို၊ (ဝါ) လေးငယ်ကို၊ ဝဒ္ဓေါ ဟောတိတိ-ကား၊ တိရိယံ-ဖိလာကန်လန်၊ ဝဒ္ဓေါ-နှောင်ဖွဲ့အပ်သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ သုခနဒ္ဓန္တိ-ကား၊ သာမိကေဟိ-ပိုင်ရှင်တို့သည်၊ ဝိဿဒ္ဓိတသုခဓန-လွတ်အပ်သော ခွေးသည်၊ ဂဟိတံ-ဖမ်းယူအပ်သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ ယဋ္ဌိယာ သဟ ပါတေတိတိ-ကား၊ သူက-ရဿ-ဝက်၏၊ အာဂမနတော-လာသည်မှ၊ ပုရေတရမေဝ-ရှေးဦးစွာသာလျှင်၊ တတ္ထ-ထိုအရပ်၌၊ အဗဇ္ဈနတ္ထာယ-မကပ်ငြိမ့်မိသောငှာ၊ (ဝါ) မနှောင်ဖွဲ့စိမ့်သောငှာ၊ ပါတေတိ-လဲကျစေ၏၊ မဒ္ဓန္တော ဂစ္ဆတိ၊ ဘဏ္ဍာဒေယန္တိ-ကား၊ ဧကသုကရဋ္ဌနကံ-တစ်ကောင်သောဝက်၏ တန်ဘိုးထိုက်တန်သော၊ ဘဏ္ဍာ-ဥစ္စာဘဏ္ဍာကို၊ ဒါတဗ္ဗံ-ပေးအပ်၏၊ ဟိ သစ္စံ-မှန်၏၊ တေန မဂ္ဂေန-ထိုလမ်းခရီးဖြင့်၊ ဂစ္ဆန္တော-သွားကုန်သော၊ သဗ္ဗေဝ-အလုံးစုံ သာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော၊ သူကရာ-ဝက်တို့သည်၊ တေန ပါသေန-ထိုကြော့ကွင်းဖြင့်၊ န ဗဇ္ဈန္တိ-မကပ်ငြိကုန်၊ (ဝါ) မနှောင်ဖွဲ့မိကုန်၊ ဧကောယေဝ-တစ်ကောင်သော ဝက်သည်သာလျှင်၊ ပဌမတရံ-အထူးသဖြင့် ရှေးဦးစွာ၊ ဂစ္ဆန္တော-သွားသည်ရှိသော်၊ ဗဇ္ဈတိ-ကပ်ငြိ၏၊ (ဝါ) နှောင်ဖွဲ့မိ၏၊ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ ဧကသုကရဋ္ဌနကံ-တစ်ကောင်သောဝက်၏ တန်ဘိုးကိုထိုက်တန်သော၊ ဘဏ္ဍာ-ဥစ္စာဘဏ္ဍာကို၊ ဒါတဗ္ဗံ-ပေးအပ်၏၊ ပစ္ဆာ ဂစ္ဆတိတိ-ကား၊ တေန ကတပယောဂေန-ထိုပြုအပ်သော လုလ္လပယောဂဖြင့်၊ အဂန္နာ-မသွားမူ၍၊ ပစ္ဆာ-နောက်မှ၊ သယ-မေဝ-အလိုလိုသာလျှင်၊ ဂစ္ဆတိ-သွား၏၊ ဟေဋ္ဌာ-အောက်၌၊ ဝုတ္တေသု-ဆိုအပ်ကုန်သော၊ ဤဒီသေသု-ဤသို့ သဘောရှိကုန်သော၊ ဌာနေသုပိ-အရာဌာနတို့၌လည်း၊ ဧသေဝ နယော-ဤနည်းကိုသာလျှင်၊ ဒဌဇ္ဈော-မှတ်ထိုက်၏၊ ဥဒ္ဓရိတွာ ဆဉ္ဇေတိတိ-ကား၊ ပုရေတရမေဝ-အထူးသဖြင့်ရှေးဦးစွာသာလျှင်၊ ဥဒ္ဓရိတွာ-ထုတ်ဆောင်၍၊ ဆဉ္ဇေတိ-စွန့်ပစ်၏၊ ဝိဟာရဘူမိယန္တိ-ကား၊ ဝိဟာရသာမန္တာ-ကျောင်း၏ အနီးအနားထက်ဝန်းကျင်မှ၊ အရညပုဒေသေ-တောအရပ်၌၊ ရက္ခံ ယာစိတွာတိ-ကား၊ ရာဇရာဇမဟာမတ္တာဒိနံ-မင်း+မင်း၏အမတ် အစရှိသောသူတို့၏၊ သန္တိကံ-အထံသို့၊ ဂန္နာ-သွား၍၊ အနုဒ္ဓိဿ-မရည်စူးမူ၍၊ ရက္ခံ-အစောင့်အရှောက်ကို၊ ယာစိတွာ-တောင်း၍။

ကုမိနမုခန္တိ-ကား၊ ကုမိနဿ-မြူး၏၊ အန္တော-အတွင်းသို့၊ မဏ္ဍနံ-
ငါးတို့၏၊ ပဝိသနမုခံ-ဝင်သော အပေါက်ဝကို၊ ဂုဗေဓ ဒိပတိ၊ ဘဏ္ဍာဒေယျ-
မေဝါတိ-ကား၊ ကုမိနဿ-မြူး၏၊ အန္တော-အတွင်းသို့၊ ပဝိသိတဗ္ဗာနံ-ဝင်
ရောက်လာကုန်သော၊ မဏ္ဍနံ-ငါးတို့၏၊ အဋ္ဌေန-တန်ဘိုးဖြင့်၊ ဘဏ္ဍာဒေယျ-
ဘုဏ္ဍာစားသည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏။

၁၅၆။ ဧတ္ထ ဧတသ္မိံ ဌာနေ=ဤအရပ်၌၊ ဝိသ'တိ'သာဒိဝသေန=
“နှစ်ဆယ်+သုံးဆယ်”အစရှိသော အပိုင်းအခြား၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ပရိစ္ဆိန္ဒာ-ပိုင်း
ခြားအပ်ကုန်သော၊ ဘိက္ခု-ရဟန်းတို့သည်၊ သန္တိ-ရှိကုန်၏၊ ဣတိ တသ္မာ-
ထို့ကြောင့်၊ တံ ဌာနံ-ထိုအရပ်သည်၊ ပရိစ္ဆိန္ဒဘိက္ခုကံ-“ပရိစ္ဆိန္ဒကဘိက္ခုက”
မည်၏၊ (ဝါ) “ပိုင်းခြားအပ်ကုန်သော ရဟန်းတို့ရှိသော အရပ်”မည်၏၊
ထေရာနန္တိ-ကား၊ အာဂန္တုကထေရာနံ-အာဂန္တုကမထေရ်တို့အား၊ တေသမ္ပိ
တိ-ကား၊ အာဝါသိကဘိက္ခုနမ္ပိ-အာဝါသိက ရဟန်းတို့အားလည်း၊ (ဝါ)
ကျောင်းနေကျောင်းထိုင်ရဟန်းတို့အားလည်း၊ ပရိဘောဂတ္ထာယာတိ-ကား၊
သံယံက ပရိဘောဂ ဝသေန-သံယံကပစ္စည်းဝတ္ထုကိုသုံးစွဲသည်၏အစွမ်းအား
ဖြင့်၊ ပရိဘုဉ္ဇနတ္ထာယ-ဘုဉ်းပေးသုံးဆောင်ခြင်း အကျိုးငှာ၊ ဂဟဏေ-ယူခြင်း
၌၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ပါဌသေသော-ပါဌသေသကို၊ (ဝါ) ပါဠိအကြွင်းအကျန်ကို၊
ဒဌဗ္ဗော-မှတ်အပ်၏၊ ယတ္ထာတိ-ကား၊ ယသ္မိံ အာဝါသေ-အကြင်ကျောင်း၌၊
အညေသံ အတ္ထိဘာဝန္တိ-ကား၊ အညေသံ-တပါးတခြားကုန်သော၊ အာဂန္တု-
ကဘိက္ခုနံ-အာဂန္တုက ရဟန်းတို့၏၊ အတ္ထိဘာဝံ-ရှိသည်၏အဖြစ်ကို၊ တတ္ထာ-
တိ-ကား၊ တာဒိသေ-ထိုသို့သဘောရှိသော၊ အာဝါသေ-ကျောင်း၌၊ ဘာဇေ-
တွာ ခါဒန္တိတိ-ကား၊ သမ္ပတ္တာနံ-ရောက်လာကုန်သော၊ အာဂန္တုကာနမ္ပိ-
အာဂန္တုက ရဟန်းတို့အားလည်း၊ ဘာဇေတွာ-ခွဲခြမ်းဝေဘန်၍၊ ခါဒန္တိ-ခဲစား
ကုန်၏၊ ဣတိ အယံ-ကား၊ အဓိပ္ပါယော-အဓိပ္ပါယ်တည်း၊ စတုသု ပစ္စယေသု
သမ္မာ ဥပနေန္တိတိ-ကား၊ အမ္ပမလာဒိနီ-သရက်သီးအစရှိသည်တို့ကို၊ ဝိက္က-
ဝိက္ကဏိတွာ-ရောင်းချ၍၊ စိဝရာဒိသု-သင်္ကန်းအစရှိကုန်သော၊ စတုသု-လေး
ပါးကုန်သော၊ ပစ္စယေသု-ပစ္စည်းတို့၌၊ သမ္မာ-ကောင်းစွာ၊ ဥပနေန္တိ-ကပ်ဆောင်
ကုန်၏၊ စိဝရတ္ထာယ နိယမေတွာ ဒိန္နာတိ-ကား၊ “ဣမေသံ ရုက္ခာနံ-ဤ

သစ်ပင်တို့၏၊ ဖလာနိ-သစ်သီးတို့ကို၊ ဝိက္ကိဏိတွာ-ရောင်းချ၍၊ စိဝရေသု-
 ယေဝ-သင်္ကန်းတို့၌သာလျှင်၊ ဥပနေတဗ္ဗာနိ-သုံးဆောင်အပ်ကုန်၏၊ ဘာဇေ-
 တွာ-ခွဲခြမ်းဝေဘန်၍၊ န ခါဒိတဗ္ဗာနိ-မခဲစားအပ်ကုန်၊ ဣတိ ဧဝံ-ဤသို့၊
 နိယမေတွာ-ပိုင်းခြားသတ်မှတ်၍၊ ဒိန္နာ-ပေးလှူအပ်ကုန်၏၊ တေသုပိ အာ-
 ဂန္တုကာ အနိဿရာတိ-ကား၊ ပစ္စယပရိဘောဂတ္ထာယ-ပစ္စည်းလေးပါးတို့
 ကို သုံးဆောင်ခြင်း အကျိုးငှာ၊ နိယမေတွာ-ပိုင်းခြားသတ်မှတ်၍၊ ဒိန္နတ္တာ-
 ပေးအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဘာဇေတွာ-ခွဲခြမ်းဝေဘန်၍၊ ခါဒိတု-ခဲစား
 ခြင်းငှာ၊ အနိဿရာ-အစိုးမရကုန်။

န တေသု ။ ပ ။ ဌာတဗ္ဗန္တိ ဧတ္ထ-“န တေသု ။ ပ ။ ဌာတဗ္ဗ”
 ဟူသော ဤပါဠိရပ်၌၊ အာဂန္တုကေဟိ-အာဂန္တုက ရဟန်းတို့သည်၊ ဟေဌာ-
 အောက်၌၊ ဝုတ္တနယေန-ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်၊ ဘာဇေတွာ-ခွဲခြမ်းဝေဘန်
 ၍၊ ခါဒိတဗ္ဗ-ခဲစားအပ်၏၊ ဣတိ အယံ-ဤသည်ကား၊ အဓိပ္ပါယ်-အဓိပ္ပါယ်
 တည်း၊ တေသံ ကတိကာယံ ဌာတဗ္ဗန္တိ-ကား၊ “ဘာဇေတွာ-ခွဲခြမ်းဝေဘန်
 ၍၊ န ခါဒိတဗ္ဗ-မခဲစားအပ်”၊ ဣတိ ဝါ-ဤသို့သော်လည်းကောင်း၊ “ဧတ္ထကေ-
 သု-ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော၊ ရုက္ခေသု-သစ်ပင်တို့၌၊ ဖလာနိ-သစ်သီး
 တို့ကို၊ ဂက္ခိဿာမ-ယူကုန်အံ့”၊ ဣတိ ဝါ-ဤသို့သော်လည်းကောင်း၊ “ဧတ္ထ-
 ကာနိ-ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော၊ ဖလာနိ-အသီးတို့ကို၊ ဂက္ခိဿာမိ-
 ယူကုန်အံ့”၊ ဣတိ ဝါ-ဤသို့သော်လည်းကောင်း၊ “ဧတ္ထကာနံ-ဤမျှအတိုင်း
 အရှည်ရှိကုန်သော၊ ဒိဝသာနံ-နေ့ရက်တို့၏၊ အဗ္ဘန္တရေ-အတွင်း၌၊ ဂက္ခိ-
 ဿာမ-ယူကုန်အံ့”၊ ဣတိ ဝါ-ဤသို့သော်လည်းကောင်း၊ “ကိဉ္စိ-တစုံတခုကို၊
 န ဂက္ခိဿာမိ-မယူကုန်အံ့”၊ ဣတိ ဝါ-ဤသို့သော်လည်းကောင်း၊ ဧဝံ-ဤ
 သို့၊ ကတာယ-ပြုသဖြင့်၊ အာဝါသိကာနံ-အာဝါသိက ရဟန်းတို့၏၊ (ဝါ)
 ကျောင်းနေကျောင်းထိုင် ရဟန်းတို့၏၊ ကတိကာယ-ကတိကဝတ်၌၊ အာ-
 ဂန္တုကေဟိ-အာဂန္တုက ရဟန်းတို့သည်၊ ဌာတဗ္ဗ-တည်အပ်၏၊ မဟာအဌက-
 ထာယံ-၌၊ “အနိဿရာတိ ဝစနေန-“အနိဿရာ”ဟူသော ဤစကားရပ်
 ဖြင့်၊ “အစိုးမရကုန်”ဟူသော ဤစကားရပ်ဖြင့်၊ ဒီပိတေယေဝ-ပြအပ်သည်
 သာလျှင်ဖြစ်သော၊ အတ္ထော-အနက်ကို၊ မဟာပစ္စရိယံ-မဟာပစ္စရိအဌကထာ

၌၊ “စတုနံ ပစ္စယာန”န္တိ အာဒိနာ-အစရှိသော ဤစကားရပ်ဖြင့်၊ ဝိတ္ထာရေး-
 တွာ-အကျယ်ချဲ့၍၊ ဒဿိတော-ပြအပ်၏။ ပရိဘောဂဝသေန ဝါ တိ ဧတ္ထ-
 ဟူသော ဤပါဠိရပ်၌၊ ဧဝ-သဒ္ဒေါ-“ဧဝ”သဒ္ဒါသည်၊ အဋ္ဌာနပ္ပယုတ္တော-
 အရာမဟုတ်သည်၌ယှဉ်၏။ ပရိဘောဂဝသေန-သုံးစွဲခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊
 တမေဝ-ထိုဥစ္စာဘဏ္ဍာကိုသာလျှင်၊ ဘာလေတွာ-ခွဲခြမ်းဝေဘန်စေ၍၊ ဣတိ-
 ဤသို့၊ ယောလေတဗ္ဗံ-ယှဉ်စေထိုက်၏။ ဧတ္တာတိ-ကား၊ ဧတသ္မိံ ဝိဟာရေ
 ဝါ-ဤကျောင်း၌လည်းကောင်း၊ ဧတသ္မိံ ရဋ္ဌေ ဝါ-ဤတိုင်း၌လည်းကောင်း၊
 သေနာသနပစ္စယန္တိ-ကား၊ သေနာသနဗ္ဗ-ကျောင်းကိုလည်းကောင်း၊ တဒတ္ထာ-
 ယ-ထိုကျောင်းအကျိုးငှာ၊ နိယမေတွာ-ပိုင်းခြားသတ်မှတ်၍၊ ဌပိတဗ္ဗ-ထား
 အပ်သည်ကိုလည်းကောင်း။

လာမကကောဋိယာတိ-ကား၊ လာမကံ-ယုတ်ညံ့သော ကျောင်းကို၊
 အာဒိံ ကတွာ-အစပြု၍၊ လာမကသေနာသနတော-ယုတ်ညံ့သောကျောင်း
 မှ၊ ပဌာယ-စ၍၊ ဣတိ ဣဒံ အတ္ထဇာတံ-သည်၊ (ဝါ) ကို၊ ဝုတ္တံ ဝုတ္တော-
 သည်၊ (ဝါ) သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏။ သေနာသနေပိ-ကျောင်း၌လည်း၊ တိဏာ-
 ဒိနိ-မြတ် အစရှိသည်တို့ကို၊ လာမကကောဋိယာဝ-ယုတ်ညံ့သော အစွန်
 အဖျားမှသာလျှင်၊ ဝိဿဇ္ဇေတဗ္ဗာ-စွန့်အပ်ကုန်၏။ မူလဝတ္ထုဇ္ဈေဒံ ပန
 ကတွာ န ဥပနေတဗ္ဗန္တိ ဣမိနာ-“မူလဝတ္ထုဇ္ဈေဒံ ပန ကတွာ န ဥပနေ-
 တဗ္ဗ”ဟူသော ဤပါဠိရပ်ဖြင့်၊ ကိ-အဘယ်သို့သော အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို၊
 ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်သနည်း ?၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ပုစ္ဆိတေ-မေးအပ်
 သည်ရှိသော်၊ တာဝ-ရှေးဦးစွာ၊ တိသုပိ-ဆုံးခုလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဂဏ္ဍိပ-
 ဒေသု-စူဠဂဏ္ဍိပဒ+မဇ္ဈိမဂဏ္ဍိပဒ+မဟာဂဏ္ဍိပဒတို့၌၊ ဣဒံ ဝစနံ-ဤစကား
 ကို၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏။ ကိ ဝစနံ-အဘယ်စကားကို၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်သနည်း၊
 “သဗ္ဗာနိ-အလုံးစုံကုန်သော၊ သေနာသနာနိ-ကျောင်းတို့ကို၊ န ဝိဿေဇ္ဇေ-
 တဗ္ဗာနိ-မစွန့်အပ်ကုန်၊ ဣတိ ဣဒံ အတ္ထဇာတံ-သည်၊ (ဝါ) ကို၊ ဝုတ္တံ ဝုတ္တော-
 သည်၊ (ဝါ)သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏”။ ဣတိ ဣဒံ ဝစနံ-ဤစကားကို၊ ဝုတ္တံ-ဆို
 အပ်သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏။ ဣတိ အယံ-ဤသည်ကား၊ ပရိဟာရော-အဖြေ
 စကားရပ်တည်း၊ လာမကကောဋိယာ-ယုတ်ညံ့သော အစွန်အဖျားကျောင်းကို၊

ဝိဿဇ္ဇေန္တဟိပိ-စွန့်ပါကုန်သော်လည်း၊ သေနာသနဘူမိယော-ကျောင်းမြေ
တို့ကို၊ န ဝိဿဇ္ဇေတဗ္ဗာ-မစွန့်အပ်ကုန်၊ ဣတိ-ဤသို့၊ အယံ အတ္ထော-ဤ
အနက်ကို၊ ဝုတ္ထော-ဆိုအပ်သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ ဣတိ အယံ-ဤသည်
ကား၊ နော-ငါတို့၏၊ ခန္တိ-အလိုတည်း၊ ဝိမံသိတွာ-စုံစမ်း၍၊ ယံ ဝိနိစ္ဆယံ-အ
ကြင်အဆုံးအဖြတ်ကို၊ ရုစ္စတိ-နှစ်သက်အပ်၏၊ တံ ဝိနိစ္ဆယံ-ထိုကြိုက်နှစ်သက်
အပ်သော အဆုံးအဖြတ်ကို၊ ဂဟေတဗ္ဗံ-ယူအပ်၏။

ဓမ္မသန္တကေန-တရား၏ဥစ္စာဖြင့်၊ ဗုဒ္ဓပူဇ်-မြတ်စွာဘုရားအားပူဇော်
ခြင်းကို၊ ကာတုံ ဝါ-ပြုခြင်းငှာသော်လည်းကောင်း၊ ဗုဒ္ဓသန္တကေန-မြတ်စွာဘု
ရား၏ဥစ္စာဖြင့်၊ ဓမ္မပူဇ် ဝါ-တရားတော်အားပူဇော်ခြင်းကို၊ ကာတုံ ဝါ-ပြုခြင်း
ငှာသော်လည်းကောင်း၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်လေသလော ?၊ န ဝဋ္ဋတိ-မအပ်လေသ
လော ?၊ ဣတိ အယံ-ကား၊ ပုစ္ဆာ-အမေးပုစ္ဆာတည်း၊ “ဝါသေဌ-ဝါသေဌ၊
ဓမ္မကာယော-တရားအပေါင်းဟူသော၊ ဧတံ အဓိဝစနံ-ဤအမည်သည်၊
တထာဂတဿ ခေါ်တထာဂတဿ ဧဝ-ငါမြတ်စွာဘုရား၏သာလျှင်၊ အဓိ-
ဝစနံ-အမည်တည်း၊ ဣတိပိ စ-ဤသို့လည်းကောင်း၊ ဝက္ကလိ-ဝက္ကလိ၊ ခေါ-
စင်စစ်၊ ယော-အကြင်သူသည်၊ ဓမ္မံ-တရားကို၊ ပဿတိ-တွေ့မြင်၏၊ သော-
ထိုတရားကို တွေ့မြင်သောသူသည်၊ မံ-ငါဘုရားကို၊ ပဿတိ-တွေ့မြင်၏”၊
ဣတိ စ-ဤသို့လည်း၊ ဝစနတော-ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်၊ ဓမ္မသန္တကေန-
တရားတော်၏ဥစ္စာဖြင့်၊ ဗုဒ္ဓပူဇ်-မြတ်စွာဘုရားအား ပူဇော်ခြင်းကို၊ ကာတုံ ဝါ-
ပြုခြင်းငှာသော်လည်းကောင်း၊ ဗုဒ္ဓသန္တကေန-မြတ်စွာဘုရား၏ဥစ္စာဖြင့်၊ ဓမ္မ-
ပူဇ်-တရားတော်အားပူဇော်ခြင်းကို၊ ကာတုံ ဝါ-ပြုခြင်းငှာသော်လည်းကောင်း၊
ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝဒန္တိ-ဆိုကြကုန်၏။

ကေစိ ပန-အချို့သော ဆရာတို့သည်ကား၊ “ဧဝံ သန္တေ-ဤသို့ ဖြစ်
သည်ရှိသော်၊ ‘ဘိက္ခဝေ-ရဟန်းတို့၊ ယော-အကြင်သူသည်၊ မံ-ငါဘုရားကို၊
ဥပဌဟေယျ-ပြုစုလုပ်ကြွေးရာ၏၊ သော-ထိုငါဘုရားကို ပြုစုလုပ်ကြွေးသော
သူသည်၊ ဂိလာနာနံ-မကျန်းမမာ ဖျားနာကုန်သော ဂိလာန ရဟန်းတို့အား၊
ဥပဌဟေယျ-ပြုစုလုပ်ကြွေးရာ၏’၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝစနတော-ဟောတော်မူ
ခြင်းကြောင့်၊ ဗုဒ္ဓသန္တကေန-မြတ်စွာဘုရား၏ဥစ္စာဖြင့်၊ ဂိလာနဿပိ-ဂိလာန

ရဟန်းအားလည်း၊ ဘေသန္တိ-ဆေးဝါးကုသခြင်းအမှုကို၊ ကာတုံ-ပြုခြင်းငှာ၊ ယုတ္တံ-သင့်ရာ၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ အာပဇ္ဇေယျ-ရောက်ရာ၏၊ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ ဗုဒ္ဓသန္တကေန-တရားတော်၏ဥစ္စာဖြင့်၊ ဓမ္မပူဇ်-တရားတော်အား ပူဇော်ခြင်းကို၊ ကာတုံ-ပြုခြင်းငှာ၊ န ဝဋ္ဋတိ-မအပ်"၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝဒန္တိ-ဆိုကြကုန်။

တံ ဝစနံ-ထိုစကားသည်၊ အကာရဏံ-သင့်သော အကြောင်းမဟုတ်၊ ဟိ သစ္စံ-မှန်၏၊ "ဘိက္ခဝေ-ရဟန်းတို့၊ ယော-အကြင်သူသည်၊ မံ-ငါဘုရားကို၊ ဥပဌဟေယျ-ပြုစုလုပ်ကြွေးရာ၏၊ သော-ထိုငါဘုရားကို ပြုစုလုပ်ကြွေးသောသူသည်၊ ဂိလာနံ-မကျန်းမမာ ဖျားနာသောရဟန်းကို၊ ဥပဌဟေယျ-ပြုစုလုပ်ကြွေးရာ၏"၊ ဣတိ ဣမိနာ ဝစနေန-ဤစကားရပ်ဖြင့်၊ အတ္တနော စ-မိမိဟူသော မြတ်စွာဘုရား၏လည်းကောင်း၊ ဂိလာနဿ စ-မကျန်း မမာ ဖျားနာသော ရဟန်း၏လည်းကောင်း၊ ဧကသဒိသတာ-တစ်ထပ်တည်းတူညီသည်၏အဖြစ်သည်၊ န ဟောတိ-မဟုတ်၊ တဒုပဌာနဿ ဝါ-ထိုဂိလာနရဟန်းကိုလုပ်ကြွေးသောသူအားလည်း၊ သမဖလတာ-မြတ်စွာဘုရားကို ပြုစုလုပ်ကြွေးသောသူနှင့် တူမျှသော အကျိုးရှိသည်၏ အဖြစ်ကို၊ ဝုတ္တာ-ဆိုအပ်၏၊ အယံ ဟိ-ဤသည်လျှင်၊ ဧတ္ထ-ဤပါဠိရပ်၌၊ အတ္ထော-အနက်တည်း၊ "ယော-အကြင်သူသည်၊ မံ-ငါဘုရားကို၊ ဩဝါဒါနုသာသနီကရဏေန-အဆုံးအမ ဩဝါဒကို လိုက်နာပြုကျင့်သဖြင့်၊ ဥပဌဟေယျ-ပြုစုလုပ်ကြွေးရာ၏၊ သော-ထိုသူသည်၊ ဂိလာနံ-ဂိလာနရဟန်းကို၊ ဥပဌဟေယျ-ပြုစုလုပ်ကြွေးရာ၏၊ မမ-ငါဘုရား၏၊ ဩဝါဒါကရဏေန-အဆုံးအမဩဝါဒကို လိုက်နာပြုကျင့်သဖြင့်၊ ဂိလာနော-ဂိလာနရဟန်းကို၊ ဥပဌာပေတဗ္ဗော-ပြုစုလုပ်ကြွေးအပ်၏"၊ ဣတိ အယံ-ဤသည်ကား၊ အဇ္ဈော-အနက်တည်း၊ ဘဂဝတော စ-မြတ်စွာဘုရား၏လည်းကောင်း၊ ဂိလာနဿ စ-ဂိလာနရဟန်း၏ လည်းကောင်း၊ ဥပဌာနံ-ပြုစုလုပ်ကြွေးခြင်းသည်၊ ဧကသဒိသံ-ထပ်တူညီမျှ၏၊ ဣတိ ဧဝံ ပန-ဤသို့မူကား၊ ဧတ္ထ-ဤပါဠိရပ်၌၊ အတ္ထော-အနက်ကို၊ န ဂဟေတဗ္ဗော-မယူအပ်၊ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ "ယော ဝေါ အာနန္တ မယာ ဓမ္မော စ ဝိနယော စ ဒေသိတော ပညတ္တော၊ သော ဝေါ မမစ္စယေန သတ္တာ"တိ-ဟူ၍၊ ဝစနံ-တော စ-ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ "ဣဒါနိ ပန-ဤယျအခါ၌ ကား၊ အဟဉ္စ ဧကော-ငါဘုရားတစ်ယောက်တည်းသာလျှင်၊ ဩဝါဒိမေ-ဆုံးမ

တော်မူ၏။ အနုသာသတိ-ကန်မြစ်တော်မူ၏။ မယိ-ငါဘုရားသည်။ ပရိနိဗ္ဗာ-
 တေ-ပရိနိဗ္ဗာန်-ဝင်စံတော်မူသည်ရှိသော်၊ ဣမာနိ စတုရာသီတိ ဗုဒ္ဓသဟ-
 သာနိ-ဤရှစ်သောင်းလေးထောင်ကုန်သော မြတ်စွာဘုရားတို့သည်၊ တုမေ-
 သင်ရဟန်းတို့ကို၊ ဩဝဒိဿန္တိ-ဆုံးမတော်မူကုန်လိမ့်လတုံ၊ အနုသာသိဿန္တိ-
 ကန်မြစ်တော်မူကုန်လိမ့်လတုံ။ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝုတ္တတ္တာ စ-ဟောတော်မူအပ်
 သည်၏အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဗဟုဿုတံ-များသော အကြားအမြင်
 ဗဟုသုတရှိသော၊ ဘိက္ခု-ရဟန်းကို၊ ပသံသန္တေန စ-တွေ့မြင်ရသဖြင့်လည်း
 ကောင်း၊ “ယော-အကြင်သူသည်၊ ဗဟုဿုတော-များသော အကြားအမြင်
 ဗဟုသုတရှိ၏၊ သော-ထိုများသော အကြားအမြင် ဗဟုသုတရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်
 သည်၊ တုမာကံ-သင် ရဟန်းတို့၏၊ န သာဝကော-တပည့်သာဝကမဟုတ်၊
 စုန္တု-ငါ့ရှင်စုန္တု၊ ဧသ ဧသော-ဤများသော ဗဟုသုတရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊
 ဗုဒ္ဓေါ နာမ-‘ဗုဒ္ဓ’ မည်၏၊ (ဝါ) ‘မြတ်စွာဘုရားရှင်’ မည်၏။ ဣတိ-ဤသို့၊
 ဝုတ္တတ္တာ စ-ဟောတော်မူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဓမ္မဂရ-
 ကတ္တာ စ-တရားတော်၌ အလေးအမြတ်ပြုသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်း
 ကောင်း၊ တထာဂတဿ-မြတ်စွာဘုရားအား၊ ပုဗ္ဗနယော ဧဝ-ရှေးနည်းသည်
 သာလျှင်၊ ပသတ္ထတရော-အထူးသဖြင့် ချီးမွမ်းအပ်၊ ဣတိ အယံ-ဤသည်
 ကား၊ အမှာကံ-ငါတို့၏၊ ခန္တိ-အလိုတည်း။

ပဏ္ဏံ အာရောပေတွာတိ-ကား၊ “ဧတ္တကေဟေဝ-ဤမျှလောက်
 အတိုင်းအရှည်ရှိသည်သာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော၊ ရုက္ခေဟိ-သစ်ပင်တို့မှ၊ ဧတ္တက-
 မေဝ-ဤမျှလောက်ကုန်သော အသီး+အပွင့်+အရွက်တို့ကို၊ ဂဟေတဗ္ဗံ-ယူ
 အပ်၏။ ဣတိ-ဤသို့၊ ပဏ္ဏံ-ကမည်းအကွရာကို၊ အာရောပေတွာ-တင်၍၊
 လိခိတွာ-ရေးသား၍၊ ဣတိ ဣဒံ အတ္ထဇာတံ-သည်၊ (ဝါ) ကို၊ ဝုတ္တံ ဝုတ္တော-
 သည်၊ (ဝါ) သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ နိမိတ္တံသည ကတွာတိ-ကား၊ သင်္ကေတံ-
 သင်္ကေတကို၊ (ဝါ) အမှတ်အသားကို၊ ကတွာ-ပြု၍၊ ဒါရကာတိ-ကား၊ တေသံ-
 ထိုသူတို့၏၊ ပုတ္တနတ္တာဒယော-သား+သွီး+မြေး အစရှိကုန်သော၊ ဒါရကာ-
 ခလေးသူငယ်တို့သည်၊ အညေပိ-တပါးတခြားလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ယေ
 ကေဝိ-အမှတ်မရှိ ကြွင်းမဲ့ဥသည့် အလုံးစုံကုန်သော၊ ဂေါပကာ-အစောင့်

အရှောက်တို့သည်၊ ဟောန္တိ-ဖြစ်ကုန်၏။ တေ သဗ္ဗေပိ-ထိုအလုံးစုံကုန်သော သူတို့သည်လည်း၊ ဝုတ္တာ-ဆိုအပ်ကုန်၏။ သဗ္ဗတ္ထာပိ-အလုံးစုံသော အရာဌာ တို့လည်း၊ ဂိဟိနံ-လူတို့၏။ ဂေါပကဒါနေ-အစောင့်အရှောက်ကို ပေးရာ၌၊ ယတ္တကံ-အကြင်မျှလောက်ကို၊ ဂေါပကာ-အစောင့်အရှောက်တို့သည်၊ ဒေန္တိ-ပေးကုန်၏။ တတ္တကံ-ထိုမျှလောက် အတိုင်းအရှည်ရှိသော အသီး+အပွင့်+ , အရွက်တို့ကို၊ ဂဟေတဗ္ဗံ-ယူအပ်၏။ သံဃိကေ ပန-သံဃိကပစ္စည်းဝတ္ထု၌ ၌ကား၊ ယထာပရိစ္ဆေဒမေဝ-အကြင်အကြင် အပိုင်းအခြားကိုသာလျှင်၊ ဂ-ဟေတဗ္ဗံ-ယူအပ်၏။ ဣတိ-ဤသို့၊ ဒီပိတတ္တာ-ပြအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ “အတ္ထတော ဧက”န္တိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏။

တတောတိ-ကား၊ ယထာပုတ္တဥပေါသထာဂါရာဒိကရဏတ္ထာယ- အကြင်အကြင် ဆိုအပ်ပြီးသော ဥပုသ်အိမ်အစရှိသည်ကို ပြုခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဌပိတဒါရသမ္ဘာရတော-ထားအပ်သော သစ်ဘဏ္ဍာအဆောက်အဦးမှ၊ အာ-ပုစ္ဆိတွာတိ-ကား၊ ကာရကသံဃံ-ကာရကသံဃာကို၊ အာပုစ္ဆိတွာ-ပန်ပြော၍၊ တံ သဗ္ဗမ္ပိ အာဟရိတွာတိ-ကား၊ အနာပုစ္ဆိတွာပိ-မပန်ပြောမူ၍လည်း၊ တာဝကာလိကံ-အခိုက်အတန့်မျှကို၊ (ဝါ) ခေတ္တခဏမျှကို၊ အာဟရိတွာ- ဆောင်ယူ၍၊ အာဟရာပေန္တောတိ ဧတ္ထ-“အာဟရာပေန္တော”ဟူသော ဤ ပါဠိရပ်၌၊ အနာဟရာပေန္တေပိ-မဆောင်ယူစေကုန်သော်လည်း၊ ဒါတဗ္ဗမေဝ- ပေးအပ်သည်သာလျှင်တည်း၊ အယမေဝ ဘိက္ခု ဣဿရောတိ-ကား၊ ဧကဿ-တစ်ပါးသော၊ ဘိက္ခုနော-ရဟန်း၏၊ ပါပဏနဌာနံ-ရောက်ရာအရပ် တည်း၊ တတောယေဝ-ထို့ကြောင့်သာလျှင်၊ သေနာသနတော-ကျောင်းမှ၊ တဿ-ထိုရဟန်းအား၊ ဒါတဗ္ဗံ-ပေးအပ်၏၊ တတော-ထို့ကြောင့်၊ သော ဘိက္ခု- ထိုရဟန်းကို၊ န ဥဌာပေတဗ္ဗော-မပြုရ မလုပ်ကြွေးအပ်၊ ဣတိ ဣဒံ အတ္ထ- ဇာတံ-သည်၊ (ဝါ) ကို၊ ဝုတ္တံ ဝုတ္တော-သည်၊ (ဝါ) သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏။

“ဥဒကပူဇန္တိ-ကား၊ စေတီယဌာနေသု-စေတီတော်တည်ရှိရာ အရပ် တို့၌၊ သိဇ္ဇနံ-ရေကိုသွင်းလောင်းခြင်းတည်း၊” ဣတိ-ဤသို့၊ ဂဏ္ဍိပဒေသု- ဂဏ္ဍိပဒတို့၌၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏။ ဝတ္ထသိသေနာတိ-ကား၊ ကေဝလံ-သက်သက်၊

သဒ္ဓါယ-သဒ္ဓါတရားဖြင့်၊ ဒါတဗ္ဗံ-ပေးလှူအပ်၏။ ဝေတနာဒိအတ္ထာယ-လမ်း
 စာရိက္ခာ အစရှိသည်တို့၏အကျိုးငှာ၊ န ဒါတဗ္ဗံ-မပေးလှူအပ်၊ သဝတ္ထုကန္တိ-
 ကား၊ ဘူမိယာ-မြေကြီးနှင့်၊ သဟ-အတူတကွ၊ တိဏမတ္တံ ပန ဒါတဗ္ဗန္တိ-
 ဟူ၍၊ ကသွာ-အဘယ့်ကြောင့်၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်သနည်း၊ တံ တိဏံ-ထိုမြက်
 သည်၊ ဂရုဘဏ္ဍာ-ဂရုဘဏ္ဍာသည်၊ န ဟောတိ ကိ-မဟုတ်လေသလော၊
 ဣတိ အယံ-ဤသည်ကား၊ စောဒနာ-စောဒနာခြင်းတည်း ?၊ တံ တိဏံ-ထို
 မြက်သည်၊ ဂရုဘဏ္ဍာ-ဂရုဘဏ္ဍာသည်၊ န ဟောတိ-မဖြစ်၊ ဣတိ အယံ-ဤ
 သည်ကား၊ သောဓနာ-သောဓနာခြင်းတည်း၊ ဟိ သစ္စံ-မှန်၏၊ အရက္ခိတ-
 အဂေါပိတဌာနေ-မစောင့်ရှောက်အပ်+မလုံခြုံစေအပ်သောအရပ်၌၊ ဝိနဿ-
 ကဘာဝေန-ပျက်စီးသောအရာ၏အဖြစ်ဖြင့်၊ ဌိတံ-တည်ရှိသော၊ ဝတ္ထု-ပစ္စည်း
 ဝတ္ထုသည်၊ ဂရုဘဏ္ဍာ-ဂရုဘဏ္ဍာသည်၊ န ဟောတိ-မဖြစ်၊ တသွာ-ထို့ကြောင့်၊
 တာဒိသံ-ထိုသို့သဘောရှိသောပစ္စည်းဝတ္ထုကို၊ သန္ဓာယ-ရည်ရွယ်၍၊ “တိဏ-
 မတ္တံ ပန ဒါတဗ္ဗန္တိ”ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏၊ ဇဂ္ဂိတွာတိ-ကား၊ သံဝစ္ဆရေ
 သံဝစ္ဆရေ-နှစ်စဉ်နှစ်တိုင်း+နှစ်စဉ်နှစ်တိုင်း၌၊ ဇဂ္ဂိတွာ-သုတ်သင်၍။

ကုဋ္ဌန္တိ-ကား၊ ဂေဟဘိတ္တိ-အိမ်၏နံရံကို၊ ပါကာရန္တိ-ကား၊ ပရိက္ခေပ-
 ပါကာရံ-အကာအရံဖြစ်သော တံတိုင်းကို၊ တတောတိ-ကား၊ ဆဉ္စိတဝိဟာ-
 ရတော-စွန့်အပ်သောကျောင်းမှ၊ တတော အာဟရိတွာ သေနာသနံ ကတံ
 ဟောတိတိ-ကား၊ သာမန္တဂါမဝါသီဟိ-ရွာနီးကျောင်း၌ သတင်းသုံးနေထိုင်
 ကုန်သော၊ ဘိက္ခုဟိ-ရဟန်းတို့သည်၊ ဆဉ္စိတဝိဟာရတော-စွန့်ပြစ်အပ်သော
 ကျောင်းမှ၊ ဒါရုသမ္ဘာရာဒိ-သစ်ဘဏ္ဍာ အစီရှိသော အဆောက်အဦးကို၊
 အာဟရိတွာ-ဆောင်ယူ၍၊ သေနာသနံ-ကျောင်းသည်၊ (ဝါ) ကျောင်းကို၊
 ကတံ-ပြုအပ်သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏။

၁၅၇။ စတုဘာဂ ဥဒကသမ္ဘိန္ဒေတိ-ကား၊ စတုတ္ထဘာဂေန-လေး
 ခုမြောက် အဘို့ဖြစ်သော၊ ဥဒကေန-ရေနှင့်၊ သမ္ဘိန္ဒေ-ရောစပ်အပ်သည်ရှိ
 သော်၊ ဩဒနံဘာဇနီယ ဝတ္ထုသ္မိန္တိ-ကား၊ “အပရဿ-တပါးတခြားသော
 ရဟန်း၏၊ ဘာဂံ-အဘို့ကို၊ ဒေဟိ-ပေးပါလော့”၊ ဣတိ-ဤသို့၊ အာဂတဝတ္ထု-

သို့-လာသောဝတ္ထု။

၁၅၉။ အယျာ-အရှင်တို့သည်၊ အတ္တနာ-မိမိသည်၊ ကာတု-ပြုခြင်း
 ဌာ၊ ယုတ္တဗ္ဗိ-သင့်လျော်သည်ကိုလည်း၊ န ကရောန္တိ-မပြုကြကုန်၊ အတိဝိယ-
 အလွန်အကဲသာလျှင်၊ ထဒ္ဓါ-မာန်ခက်ထန်ကုန်၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ပသာဒံ-
 ကြည်ညိုခြင်းကို၊ ဘိန္နိတွာ-ဖျက်၍၊ စိတ္တေန-စိတ်ဖြင့်၊ ကုပ္ပန္တိ-ပျက်စီးလိုကုန်
 ၏၊ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ “ပသာဒါနုရက္ခဏတ္ထာယာ”တိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်
 ၏၊ ဣဒ္ဓိ ပဋိသံဟရိတိ-ကား၊ ဣဒ္ဓိ-တန်ခိုးကို၊ ဝိဿဇ္ဇေတိ-လွှတ်၏၊ သက-
 ဌာနေယေဝ အဌာသိ တိ-ကား၊ ဣဒ္ဓိယာ-တန်ခိုးဖြင့်၊ ဝိဿဇ္ဇိတတ္တာ ဧဝ-
 လွှတ်အပ်သည်၏၊ အဖြစ်ကြောင့်သာလျှင်၊ “ပါသာဒေါ-ပြသာဒ်သည်၊ ပုန-
 နောက်ထပ်တဖန်၊ အာဂစ္ဆတု-လာစေသတည်း”၊ ဣတိ-ဤသို့၊ အနဓိဋ္ဌိတေ-
 ပိ-မ-ဓိဌာန်အပ်ပါသော်လည်း၊ သယမေဝ-အလိုလိုသာလျှင်၊ အာဂန္နာ-လာ
 ၍၊ သကဌာနေယေဝ-မိမိတို့၏ နေရာအရပ်၌သာလျှင်၊ အဌာသိ-တည်ပြီ၊
 “ယာဝ-အကြင်မျှလောက်၊ ဒါရကာ-ခလေးသွယ်တို့သည်၊ ပါသာဒံ-ပြသာဒ်
 ပေါ်သို့၊ အာရောဟန္တိ-တက်ရောက်ကြကုန်၏၊ တာဝ-ထိုမျှလောက်၊ ပါသာ-
 ဒေါ-ပြသာဒ်သည်၊ တေသံ ဒါရကာနံ-ထိုခလေး သွယ်တို့၏၊ သန္တိကေ-
 အထံ၌၊ ဟောတု-ဖြစ်စေသတည်း”၊ ဣတိ- ဤသို့၊ ပုဗ္ဗေ-ရှေ့၌၊ အဓိဋ္ဌိတတ္တာ
 ဧဝ ဓ-အဓိဌာန်အပ်သည်၏၊ အဖြစ်ကြောင့်လည်း၊ ကာလပရိစ္ဆေဒံ-ကာလ
 အပိုင်းအခြားကို၊ ကတွာ-ပြု၍၊ အဓိဋ္ဌိတေန-အဓိဌာန်သဖြင့်၊ တတော-ထို
 အဓိဌာန်ပြီးသည်မှ၊ ပရံ- နောက်၌၊ ဣဒ္ဓိ-တန်ခိုးကို၊ ဝိဿဇ္ဇိတာ နာမ-လွှတ်
 အပ်သည်မည်သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ ဣတိ ကတွာ-ဤသို့ပြု၍၊ “ထေရော
 ဣဒ္ဓိ ပဋိသံဟရိ”တိ-“ထေရော ဣဒ္ဓိ ပဋိသံဟရိ”ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်၏၊
 ယသ္မာ-အကြင်ကြောင့်၊ တေ ဒါရကာ-ထိုခလေးသွယ်တို့သည်၊ ဧဝ-ဤသို့၊
 ဂဟေတွာ-ယူ၍၊ ဂတာနံ-သွားကုန်သောသူတို့၏၊ သန္တကာ-ဥစ္စာတို့သည်၊
 န ဟောန္တိ-မဖြစ်ကုန်၊ ယသ္မာ ဓ-အကြင်ကြောင့်လည်း၊ ဤဒိသေန-ဤသို့
 သဘောရှိသော၊ ပယောဂေန-လုလ္လပယောဂဖြင့်၊ ထေရေန-အရှင်ပိလိန္ဒဝစ္ဆ
 မထေရ်သည်၊ တေ ဒါရကေ-ထိုခလေးသွယ်တို့ကို၊ အာနိတာ နာမ-ဆောင်
 ယူအပ်သည် မည်ကုန်သည်၊ န ဟောန္တိ-မဖြစ်ကုန်၊ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊

ထေရော-အရှင်ပိလိန္ဒဝတ္ထ မထေရ်သည်၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ အကာသိ-ပြုပြီ၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ-မှတ်အပ်၏၊ တေနော-ထို့ကြောင့်သာလျှင်၊ “ဝေါဟာရဝသေနာ”တိ အာဒိ-ကို၊ “ဝေါဟာရဝသေနာ” ဤသို့ အစရှိသော စကားရပ်ကို၊ အာဟ-မိန့်ဆိုပြီ၊ အတ္တနော-မိမိ၏၊ ပကတိဝဏ္ဏံ-ပြကတေသော အဆင်းကို၊ အဝိဇ္ဇာ-မစွန့်မူ၍၊ ဗဟိဒ္ဓါ-အပမာ၊ ဟတ္ထိအာဒိဒဿနံ-ဆင်အစရှိသည်တို့ကို တွေ့မြင်ခြင်းကို၊ “ဧကော-တစ်ယောက်သည်၊ ဟုတွာပိ-ဖြစ်၍လည်း၊ ဗဟုဓာ-များသော အပြားရှိသည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏”၊ ဣတိ-ဤသို့၊ အာဂတဉ္စ-ရောက်လာသည်ကိုလည်း၊ အဓိဋ္ဌာနဝသေန-အဓိဋ္ဌာန်သည်၏ အစွမ်းဖြင့်၊ နိပ္ပန္နတ္တာ-ပြီးစီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ အဓိဋ္ဌာနိဒ္ဓိ နာမ-“အဓိဋ္ဌာနိဒ္ဓိ” မည်၏၊ “သော-ထိုမထေရ်သည်၊ ပကတိဝဏ္ဏံ-ပြကတေအဆင်းကို၊ ဝိဇ္ဇာ-ပယ်စွန့်၍၊ ကုမာရဝဏ္ဏံ ဝါ-သတို့သား၏ အသွင်သဏ္ဌာန်ကိုလည်း၊ ဒဿေတိ-မြင်စေ၏၊ (ဝါ) ပြ၏၊ နာဂဝဏ္ဏံ ဝါ-နဂါးအသွင်သဏ္ဌာန်ကိုလည်း၊ ဒဿေတိ-မြင်စေ၏၊ (ဝါ) ပြ၏။ ။ ပ ။ ဝိဝိဓံ-အထူးထူး အပြားပြားသော၊ သေနာဗျူဟမ္ပိ-စစ်သည်ကိုလည်း၊ ဒဿေတိ-မြင်စေ၏၊ (ဝါ) ပြ၏”၊ ဣတိ ဧဝံ-ဤသို့၊ အာဂတာ-လာသော၊ ဣဒ္ဓိ-တန်ခိုးသည်၊ ပကတိဝဏ္ဏဝိဇ္ဇာန-ဝိကာရဝသေန-ပြကတေအဆင်းကို စွန့်သောဖောက်ပြန်သော အစွမ်းအားဖြင့်၊ ပဝတ္တတ္တာ-ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝိကုဗ္ဗနိဒ္ဓိ နာမ-“ဝိကုဗ္ဗနိဒ္ဓိ”မည်၏၊ အတ္တာနံ-မိမိကိုယ်ကို၊ အဒဿေတွာ-မပြမူ၍၊ (ဝါ) မမြင်စေမူ၍၊ ဗဟိဒ္ဓါ-အပမာ၊ ဟတ္ထိအာဒိဒဿနမ္ပိ-ဆင်အစရှိသည်တို့ကို ပြခြင်းသည်လည်း၊ ဧတ္ထေ-ဝ-ဤ“ဝိကုဗ္ဗနိဒ္ဓိ” ဌိသာလျှင်၊ သင်္ဂဟိတံ-သိမ်းယူအပ်၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ-မှတ်ထိုက်၏၊ ဟိ-ချဲ့၍ဆိုဦးအံ့၊ ပကတိဝဏ္ဏဝိဇ္ဇာနံ နာမ-ပြကတေအဆင်းကို စွန့်ခြင်းမည်သည်ကား၊ အတ္တနော-မိမိ၏၊ ပကတိရူပဿ-ပင်ကိုယ် ပကတိရုပ်၏၊ (ဝါ) ကို၊ အညေသံ-တပါးတခြားသောသူတို့အား၊ အဒဿနံ-မတွေ့မမြင်ခြင်းတည်း၊ သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ-အချင်းခပ်သိမ်း၊ တဿ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား၊ နိရောဓံ-ချုပ်ခြင်းသည်၊ န ဟောတိ-မဖြစ်၊ ဧဝံ-ဤသို့လည်း၊ ကတွာ-ပြု၍၊ “အတ္တာနံ-မိမိကိုယ်ကို၊ အဒဿေတွာ-မပြမူ၍၊ ဗဟိဒ္ဓါ-အပမာ၊ ဟတ္ထိအာဒိဒဿနမ္ပိ-ဆင်အစရှိသည်တို့ကို ပြခြင်းကိုလည်း၊ ဧတ္ထေ-ဝ-ဤ“ဝိကုဗ္ဗနိဒ္ဓိ” ဌိသာလျှင်၊ သင်္ဂဟိတံ-သိမ်းယူအပ်၏”၊ ဣတိ ဣဒံ-ဤသည်ကား၊ “ပကတိ-

ဝဏ္ဏံ ဝိဇဟိတွာ”တိ-ဟူသော၊ ဝုတ္တမူလပဒေန=ဆိုအပ်ပြီးသောမူလပုဒ်နှင့်၊
န ဝိရုဇ္ဈတိ-မဆန့်ကျင်။

ဝိနီတဝတ္ထုဝဏ္ဏနာ=ဝိနီတဝတ္ထုကို ဖွင့်ဆိုခြင်းသည်၊
နိဋ္ဌိတာ=အပြီးအဆုံးသို့ ရောက်ပြီ။
ဣတိ ဣမိနာ ဝစနက္ကမေန=ဤသို့သော
သဒ္ဓါအစဉ်+အနက်အစဉ်ဖြင့်၊ သမန္တပါသာဒိကာယ=
သမန္တပါသာဒိကာအမည်ရှိသော၊ ဝိနယဌကထာယ=
ဝိနယအဌကထာ၏၊ သဒုရတ္ထဒီပနီယံ=သာရတ္ထဒီပနီ၌၊
ဒုတိယပါရာဇိကဝဏ္ဏနာ=ဒုတိယပါရာဇိကကို ဖွင့်ဆို
ခြင်းသည်၊ သမတ္တာ=အပြီးအဆုံးသို့ ရောက်ပြီ။

“အနုသာသနီကထာဝဏ္ဏနာ”

ပါရာဇိကဝိလေသေနာတိ=ကာ၊ သန္တာနေ=သန္တာန်၌၊ ပုန=နောက်
ထပ်တဖန်၊ အနုပုတ္တိဓမ္မတာံပါဒနေန-မဖြစ်ခြင်းသဘောရှိသည်၏အဖြစ်သို့
ရောက်သောအားဖြင့်၊ စတူဟိ-လေးပါးကုန်သော၊ မဂ္ဂဉာဏေဟိ-အရိယာ
မဂ်ဉာဏ်တို့ဖြင့်၊ ဝါသနာယ-ဝါသနာနှင့်၊ သဟ-အတူတကွ၊ (သဟ ဝါသ-
နာယ-ဝါသနာနှင့်တကွ)၊ သမုစ္ဆန္တသပ္ပကိလေသေန-ကောင်းစွာ ပယ်သတ်
အပ်ပြီးသော အလုံးစုံသောကိလေသာဖြင့်၊ ဣဓာတိ=ကာ၊ ဣမသ္မိ သာသ-
နေ-ဤဗုဒ္ဓမြတ်စွာ သာသနာတော်၌၊ တေန သိက္ခာပဒေန-ထိုဒုတိယ ပါရာ-
ဇိက သိက္ခာပုဒ်နှင့်၊ သမံ-တူသော၊ အညံ-တပါးတခြားသော၊ အနေကနယ-
ဝေါကိဏ္ဏံ-တပါးမက များစွာသော နည်းတို့ဖြင့် ရောပြွမ်းသော၊ ဂမ္ဘီရတ္ထ-

ဝိနိစ္ဆယံ-ခက်ခဲနက်နက်သော အဆုံးအဖြတ်ရှိသော၊ ကိစ္ဆိ-တစုံတခုသော၊ သိက္ခာပဒံ-သိက္ခာပုဒ်သည်၊ န ဝိရုတိ-မရှိ၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ယောဇေတဗ္ဗံ-ယှဉ်စေအပ်၏၊ အတ္ထော စ-အနက်လည်းကောင်း၊ ဝိနိစ္ဆယော စ-အဆုံးအဖြတ်လည်းကောင်း၊ အတ္ထဝိနိစ္ဆယာ-အနက်+အဆုံးအဖြတ်တို့၊ အဿ သိက္ခာပဒ-ဿ-ထိုဒုတိယ ပါရာဇိက သိက္ခာပုဒ်အား၊ ဂမ္ဘိရာ-ခက်ခဲနက်နဲသော၊ အတ္ထဝိနိစ္ဆယာ-အနက်အဆုံးအဖြတ်တို့သည်၊ အတ္ထိ သန္တိ-ရှိကုန်၏၊ ဣတိ တဿ-ထို့ကြောင့်၊ တံ သိက္ခာပဒံ-ထိုဒုတိယ ပါရာဇိက သိက္ခာပုဒ်သည်၊ ဂမ္ဘိရတ္ထဝိနိစ္ဆယံ-“ဂမ္ဘိရတ္ထဝိနိစ္ဆယ” မည်၏၊ (ဝါ) “ခက်ခဲနက်နဲသော အဆုံးအဖြတ်ရှိသော ဒုတိယပါရာဇိက သိက္ခာပုဒ်”မည်၏၊ ဝတ္ထုမှိ ဩတိဏ္ဏေတိ-ကား၊ စောဒနာဝတ္ထုမှိ-စောဒနာဝတ္ထုသည်၊ သံဃမဇ္ဈံ-သံဃာ၏အလယ်သို့၊ ဩတိဏ္ဏေ-သက်ရောက်လာသည်ရှိသော်၊ ဧကေန-တစ်ပါးသော ရဟန်းသည်၊ ဧကသ္မိ-တစ်ပါးသောရဟန်းကို၊ စောဒိတေ-စောဒနာအပ်သည်ရှိသော်၊ (ဝါ) စွပ်စွဲပြောဆိုအပ်သည်ရှိသော်၊ ဝါ-တနည်းသော်ကား၊ သယမေဝ-မိမိကိုယ်တိုင်သာလျှင်၊ အာဂန္တာ-လာရောက်၍၊ အတ္ထနော-မိမိ၏၊ ကတဝိတိက္ကမေ-ပြုအပ်ပြီးသောလွန်ကျူးခြင်းကို၊ အာရောစိတေ-ပြောကြားအပ်သည်ရှိသော်၊ ဣတိ ဣဒံ အတ္ထဇာတံ-သည်၊ (ဝါ) ကို၊ ဝုတ္တံ ဝုတ္တော-သည်၊ (ဝါ) သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ ဧတ္ထာတိ-ကား၊ ဝတ္ထုမှိ-စောဒနာဝတ္ထုသည်၊ ဩတိဏ္ဏေ-သံဃာ့အလယ်သို့ သက်ရောက်လာသည်ရှိသော်။

ဝိနိစ္ဆယံ-အဆုံးအဖြတ်ကို၊ ကရောဇ္ဇေန-ပြုသော ဝိနည်းမိုရ် ရဟန်းသည်၊ သဟဿာ-အဆောက်လျှင်၊ “ပါရာဇိက”န္တိ-“ပါရာဇိက အာပတ်”ဟူ၍၊ အဝတွာ-မဆိုမူ၍၊ (ဝါ) မဆုံးဖြတ်မူ၍၊ ယံ ကမ္ပံ-အကြင်အမှုကိစ္စကို၊ ကတ္တဗ္ဗံ-ပြုအပ်၏၊ တံ ကမ္ပံ-ထိုအမှုကိစ္စကို၊ ဒဿေတု-ပြခြင်းငှာ၊ “ပါဠိ”န္တိ အာဒိ-“ပါဠိ”အစရှိသော စကားရပ်ကို၊ အာဟ-မိန့်ဆိုပြီး၊ ဝိနိစ္ဆယောတိ-ကား၊ ပါရာဇိကာပတ္တိဝိနိစ္ဆယော-ပါရာဇိကအာပတ်အဆုံးအဖြတ်ကို၊ အဝတွာ ဝါတိ-ကား၊ “တွံ-ဆင်သည်၊ ပါရာဇိကံ-ပါရာဇိက အာပတ်သို့၊ အာပဇာ-သင့်ရောက်၏”၊ ဣတိ-ဤသို့၊ အဝတွာဝ-မပြောဆိုမူ၍သာလျှင်၊ (ဝါ) မဆုံးဖြတ်မူ၍သာလျှင်၊ ကပ္ပိယေပိ စ ဝတ္ထုသ္မိ န္တိ-ကား၊ ကပ္ပိယေ-ရဟန်း

တို့အားအပ်စပ်သော၊ မာတာပိတုသန္တကေ-အမိ+အဘတို့၏ဥစ္စာဖြစ်သော၊
ဝတ္ထုသို့ပိ-ပစ္စည်းဝတ္ထု၌လည်း၊ ဂဏှိတုံ-ယူခြင်းကို၊ အဝတ္တပိ-မပြောဆိုမှု၍၊
လဟုဝတ္တိနောတိ-ကား၊ ထေယျစိတ္တုပ္ပါဒေန-ခိုးယူလိုသောစိတ် ဖြစ်သဖြင့်၊
လဟုပရိဝတ္တိနော-လျှင်မြန်သော အပြန်ရှိ၏၊ (ဝါ) လျှင်မြန်သော ပြောင်းလဲ
ခြင်းရှိ၏၊ အာသိဝိသန္တိ-ကား၊ သီဃမေဝ-လျှင်မြန်စွာသာလျှင်၊ သကလ-
သရီရေ-အလုံးစုံသော ခန္ဓာကိုယ်၌၊ ဖရဏသမတ္ထဝိသံ-ပြန်နှံ့ခြင်းငှာ စွမ်းနိုင်
သော အဆိပ်သည်။

အနုသာသနီဝဏ္ဏနာ-အနုသာသနီကိုဖွင့်ဆိုခြင်းသည်၊

နိဋ္ဌိတာ-အပြီးအဆုံးသို့ရောက်ပြီ။

ပါရာဇိကကဏ္ဍဌထာယု-ပါရာဇိကကဏ္ဍ အဌကထာ၌၊

ပဌမဘာဂဝဏ္ဏာနာ-ပဌမအဘို့ကို ဖွင့်ဆိုခြင်းသည်၊

သမတ္ထာ-အပြီးအဆုံးသို့ရောက်ပြီ။

